

TEŞKİLAT-I MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A

Kayıplar, Yargısız İnfazlar
ve Faili Meçhuller

Gülçiçek Günel Tekin

2. BASKI

belge
yayınları

TEŞKİLAT-I MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A
Kayıplar, Yargısız İnfazlar ve Faili Meçhuller

Gülçiçek Günel Tekin

Gülçiçek Günel Tekin, 1956 Batman-Kozluk (Hezo) doğumlu. Kozluk Kız Yatılı Bölge Okulu'nu bitirdikten sonra, Van Kız Öğretmen Okulu'na başladı. Öğretmen Okulu'nda gösterdiği başarıdan dolayı, Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'na gönderildi, sonra da Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Almanca Bölümü'nü bitirdi. Evli ve iki çocuk annesi olan Tekin, yirmi yıl Almanca öğretmenliği yaptıktan sonra emekliye ayrıldı. Kürtçe, Arapça, Türkçe ve Almanca dillerini bilen Tekin, daha öğretmenliği döneminde araştırmalara başladı. Araştırmacı Yazar Gülçiçek Günel Tekin'in şimdiye kadar yayınlanmış dört kitabı bulunmaktadır. Dilimiz Varlığımız, Dilimiz Kimliğimizdir, Aram Yayınları 2002, *İttihat Terakki'den Günümüze' Yek Tarz-ı Siyaset: Türkleştirme*, Belge Yayınları 2006, *Kara Kefen*, Belge Yayınları 2008, *Beyaz Soykırım*, Belge Yayınları 2009.

BELGE YAYINLARI: 676

Türkiye İncelemeleri Dizisi

TEŞKİLAT-I MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A

Kayıplar, Yargısız İnfazlar ve Faili Meçhuller

© Gülçiçek Günel Tekin

Kapak Tasarım | Emel Akgül

Sayfa Düzeni | Aristan

Baskı | Haziran 2011

İkinci Baskı | Temmuz 2012

İç/Kapak Baskı-Cilt | Berdan Matbaacılık

Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok

No: 239 Topkapı / İstanbul 0 (212) 613 12 11

BELGE ULUSLARARASI YAYINCILIK

Divanyolu Cad. Binbirdirek İşhanı No:15/1

Sultanahmet/İstanbul

Tel: 0 (212) 638 34 58 0 (212) 517 44 53

E-mail: belgeyayinlari@gmail.com

www.belgeyayinlari.com

Sertifika No: 11206

G l       G     Tekin

TE        MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A

Kayıplar, Yargısız İnfazlar ve Faili Me       

İÇİNDEKİLER

Neden Bu Kitap?	25
Teşkilat-ı Mahsusa'dan Ergenekon'a	29
Teşkilat-ı Mahsusa	30
Bu katiller ordusundan bir şey anlamadım	36
Bütün gizli emeller ve İttihat Terakki Cemiyeti'nin kararları bu Teşkilat-ı Mahsusa tarafından yapıldı	37
Teşkilat-ı Mahsusa'nın Temeli Balkan Harbinde Atıldı	38
Teşkilat-ı Mahsusa, İttihat ve Terakki Umumi Merkezinin Kararıyla 5 Ağustos 1914 yılında resmen Kuruldu	39
Teşkilat-ı Mahsusa'yı örgütlemek için İttihat Terakki'nin Merkezi Umumisi her tarafa görevliler gönderdi	41
Trabzon'a tayin edilen iki heyet Teşkilat'ı Mahsusa ile ilgili esaslar belirlemişti	42
Beyazıt Mıntıkasında da Teşkilat-ı Mahsusa örgütü kuruldu	44
Van Mıntıkasında da Çeteler Tertibatı (Teşkilat-ı Mahsusa) Tamamlandı	45
Çete Teşkilatına bir defa girildikten sonra, artık oradan ayrılmanın imkanı yoktu	46
Cellatlara ve katillere karşı minnet borcu ağırdır	47
Ermeni katliamında emirlere uymayan memurlar görevlerinden alındı ya da çeteler eliyle katledildi	49
Teşkilat-ı Mahsusa daima gizli tutuluyordu; Örgütün misyonu öylesine gizli idi ki, kabine nazırları bile bilmiyorlardı	50
Çeteciler kendi başına buyruk hareket ediyor, kimseye hesap vermiyorlardı	51
Ermeni katliamında Teşkilat-ı Mahsusa araç olarak kullanıldı	53

Ermeni katliamına katılan Teşkilat, yaptığı işlerden hiçbir sorumluluk taşımıyordu	55
İttihatçıların örgütlediği çeteler eliyle, Bulgarlar, Arnavutlar ve Rumlar da zorla göç ettirildi	56
Enver, Talat gibi, Mustafa Kemal de çeteleri kullandı	56
Geyve-Ortaköy Bölgesi	58
Biga Bölgesi-İnceköy: Theodoros Çakalis'in Tanıklığı	58
Uşak Bölgesi- Simav: Eleni Pavlidu'nun Tanıklığı	59
Finika Bölgesi-Kumluca: Savas Manturoğlu'nun tanıklığı	59
Mustafa Kemal, çeteleri muhaliflerinin susturulması ve Kürt isyanların bastırılmasında da kullandı	59
Devletin Günümüzdeki Gizli Özel Örgütlenmeleri	61
Özel Harp Dairesi, Türk Mükavemet Teşkilatı, JİTEM, TİT, ERGENEKON	62
ÖZEL HARP DAİRESİ	63
Özel Harp Dairesi'nde hem resmi askerler hem de siviller	63
Özel Harp Dairesi, soğuk savaş tehdidine karşı kuruldu	65
TÜRKEŞ kurucu subay	65
Tozlu dosyalarda üç olay ve "ÖZAL suikastı" iddiası	65
6-7 Eylül Olayları	66
Kıbrıs Barış Harekatı	67
Türk Mükavemet Teşkilatı	66
Mücahitlere Özel Harp Eğitimi	68
Naciye Çavdar	68
Olaylar, Demokrat Parti, MAH, Öğrenci Dernekleri, Sendikalar ve KTC tarafından Organize edilmiştir	71
Yervant Gobelyan	73
Rober Haddeler	74
Mihail Vasiladis	75
Sarkis Seropyan	75
Kanlı Pazar	77
Oral Çalışlar: 'Ergenekon tipi çalışan örgütler bunlar...'	78
Aydın Çubukçu: 'Getiririm 50 sopalı adam, hepsini dağıtırım'	78

‘İpin ucunu çekseniz Ergenekon’a kadar uzar’	79
Kontrgerilla Örgütlenmesi	80
Ülkücü gençleri emekli ordu mensupları eğitiyordu	81
Türkeş’in “Vatanseverlik” Testi	82
Karabelen’den Türkeş’e: Komando Kampları Aç	83
Ülkücüler Bombalı Kamplarda	85
1 Mayıs Vahşeti	86
Malatya Olayları	87
Sivas Katliamı	88
Demokratik Kitle Örgütlerinin Sivas Olaylarıyla İlgili Raporu	88
Olaylar Başlıyor	89
Olayın İkinci Günü	91
Çayyurt Mahallesi Saldırı	92
Bayram Yemeklerine Pisleniyor	92
Hayvanlara Saldırıyorlar	92
Ambargo	92
Dedebalı ve Gülyurt Mahalleleri	92
Demokratik Kitle Örgütleri Kapatıldı	93
Güvenlik Kuvvetlerinin Tutumu	93
Aziz Tunç	94
Maraş Katliamı	98
Çiçek Sineması Olayı	98
Alevi ve Solculara Yönelik Toplu Katliamlar	98
Devlete Gizli Bir Rapor	101
Basında Katliam	104
<i>Hürriyet</i> : (26.12.1978)	104
<i>Cumhuriyet</i> : (25.12.1978)	104
Mürşide Narlı	105
Katliamın Perde Arkası Hâlâ Sır	110
Anmada Bile Saldırmayı Denediler	110
Ölürüm de vermem Alevi komşularımı	111
Babam bize kapandı, ateş ettiler	111

Hacer Teyze olmasaydı	112
Biz yaşlıyız siz kaçın	112
Güler Kaygusuz	113
Çorum Katliamı	115
Vali - Emniyet Müdürü Görevden Alınıyor	116
Ceset... Ceset...:	116
Katliamın TEMMUZ Dönemi	117
YUSUF	118
Hatice Kaltakçı	119
Kanlı Cuma	119
TRT'nin Tahriki	119
Polis Panzeri Ölüm Kusuyor	120
Katliam ve Köylüler	121
ABBAS AŞAN	121
DERSİM SOYKIRIMI	122
HALİME TEYZE	124
BAHAR BİTER	128
SEYİT RIZA'NIN KIZI LEYLA AĞLAR	129
HATİCE AŞKIN	131
ŞİRİN TAN	132
DERSİM SOYKIRIMI: İnsanlığa karşı suç	133
Dersim Katliamının İtirafı	133
GAZİ OLAYLARI	134
JİTEM (Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele)	134
JİTEM oluşturulurken Özel Harp Dairesi örnek alındı	135
JİTEM'in kurulmasıyla faili meçhul cinayetler başladı	136
JİTEM Komutanı Ahmet Cem Ersever bölge komutanlarından daha yetkiliydi	137
JİTEM kurucusu ve Grup Komutanı Cem Ersever, subay ve itirafçılarla birlikte çalışıyordu	138
Veli Küçük de Van'da görev yapıyordu	139
JİTEM'de yeni yapılanma	140
Hikmet Köksal, JİTEM'i gizli ve özel bir ordu haline getirdi	140

İtirafçı Abdülkadir Aygan'ı JİTEM'e ben aldım	141
JİTEM direkt Jandarma Genel Komutanlığıyla irtibatlıdır	141
JİTEM Komutanı Cem ERSEVER, emirleri Ankara'dan alıyordu ..	143
JİTEM'in en üst oluşumu Ankara'daki	
Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı'dır	144
Jandarma Genel Komutanlığı'na transfer olan öğretmenler vardı ...	144
JİTEM sivil unsurlardan müteşekkildi	145
İtirafçılar, Silvan'daki Eğitim Alayı'nda eğitim gördüler	145
İtirafçılara Kurtoğlu'ndaki OHAL Valiliği	
lojmanlarında yer veriliyordu	146
Askerliğini bitiren itirafçılar devletin resmi kadrolu memuru	146
Binbaşı Ahmet Cem Ersever itirafçı timlerini kurdu	147
İtirafçılardan oluşan ve lojmanlarda kalan 'Yıldız Tim'ler	148
Her itirafçı kontrgerilla elemanı yapılır	148
Korucular ve JİTEM birlikte hareket ediyordu	149
Devlet, korucuların yaptıkları kirli işlere göz yumuyordu	150
Cinayetlerin Merkez Üssü SARAYKAPI'ydı	151
İtirafçılar cezaevinden çıkarılıp kendilerine cinayetler işlettirildi ...	151
JİTEM elemanları öldürdükleri insanların cesetlerini araziye	153
JİTEM elemanları, "emir komuta zinciriyle"	
cinayet işliyorlardı; JİTEM'e giren sağ çıkmıyordu	154
Marmara üçgenindeki JİTEM katliamları	154
JİTEM ekibi Ankara'da	157
Kimdi bu cinayetleri organize eden?	158
Cizre'deki ölüm timi	159
JİTEM'ciler resmi olmayan sorgu birimi kurmuş	161
Görüşme Tutanağı	162
JİTEM timleri bölgede uyuşturucu ve silah kaçakçılığı yapıyor	167
JİTEM çalışanları pis işlere bulaştırılar	168
JİTEM uyuşturucu işini yapıyor	168
JİTEM polisi uyuşturucuya ortak etti	169
Uyuşturucu trafiği Karadeniz'e kaydı	169
Uyuşturucu işini devlet yapıyor	169

Hüseyin Baybaşın uyuşturucu ticaretini anlatıyor	170
JİTEM timleri resmi silah kaçakçılığı yapıyor	171
Tuncay Güney, JİTEM'in silah kaçakçılığını anlatıyor	172
“Pis silahlar”	173
JİTEM yasal değildir	174
JİTEM tasfiye edilmedi, sadece kamufle edildi	175
TİT (Türk İntikam Tugayı) da Ersever ve arkadaşları kurdu	177
HİZBUL-KONTRA ÖRGÜTÜ	178
Hizbullah'ı devlet kurdu	179
Hizbullah'ı Jandarma olarak biz kurduk	180
Hizbul-kontra'yı ben kurdurdum	180
Hizbulkontr için Hüseyin Velioglu'nu görevlendirdik	180
Örgütün (Hizbulkontr'un) kaynağı devlettir	181
Camadan bağı (domuz bağı) askerler bağlarlar	181
Hizbullah, 'domuz bağı'nı Arif Doğan'dan öğrendi	182
Hizbullah'ı devlet kurdu, işte belgesi	182
Hizbullah'ı JİTEM organize etti, örgütledi, eğitti	183
Ne Hizbullah'ı, hepsini bunlar yaptı	185
Cinayet ihalesinde kanlı bir örgüt: Hizbul-kontra	185
Merhaba Hizbullah	187
Devlet, Hizbullah'ın faaliyetlerine göz yumdu	188
Hizbullah'ın tetikçilerinin çoğu itirafçıdır	189
Hizbullah'ın kan donduran vahşeti	189
Adalet kanıyor	190
Adalet duygusu nerede?	190
Hizbullah	191
İslam'da pişman olunmaz ki	192
Al sana bir kırıntı delil	193
Hizbullah davasının sanıkları 156 cinayetle suçlanıyor	194
Hizbullah arşivi yargıdan gizlendi	195
Dışarıyla görüntülü konuşmuşlar	195
Hizbullah tahliyelerine annelerden protesto	196
Hizbullah tahliyesi mi Rönesans'ı mı?	196

Hizbullah mı? Kontrol altında!	197
Hizbullah'ın dönüşü	198
BDP'ye karşı Hizbullah mı?	198
SUSURLUK OLAYI	199
Çatlı devletin 'kara kutu'suydu	200
Susurluk, hukuk/kanundışı yöntemlerin genel adıdır	202
Susurluk, Genelkurmay'ın tasfiye planıdır	205
Siz asıl Susurluk'taki silahları kim verdi ona bakın!	209
Özel Harekat istedi, Emniyet aldı	211
Tarık Ümit'i Susurluk ekibi ortadan kaldırdı	212
FAİLİ MEÇHUL SİYASAL CİNAYETLER	212
Öldürme ve patlayıcı olaylarında JİTEM'cileri görüyordum	215
Vedat Aydın'ı JİTEM öldürdü	217
Cem Ersever'i devlet (JİTEM) öldürdü	218
Cem Ersever'i Veli Küçük öldürttü	229
Cem Ersever'in kayıp arşivi Veli Küçük'te çıktı	229
YEŞİL kod MAHMUT YILDIRIM KİMDİR?	230
Bir hafta minibüste babamı bekledim	230
'Yeşil' ismi nereden geliyor?	231
Yeşil ne zaman istihbaratçı oluyor?	232
Yeşil, MİT elemanı	233
Yeşil, JİTEM'de	233
Emekli Albay Yeşil	233
MİT'e Dönüş	234
Abdullah Çatlı davaya zarar veriyor	234
Uyuşturucu trafiği	234
Tarık Ümit neden öldürüldü?	235
Babam Susurlukçuların otoritesini yıkardı	236
Susurlukçulara dava açılmalı	237
Kimliğini asla deşifre etmezdi	237
Evimize giren paranın haddi hesabı yoktu	237
Yurt dışı operasyonları	238
Yeşil, Jandarma'ya mı, MİT'e mi, Emniyet'e mi çalışıyordu?	238

İlk kez bizimle helalleşti	239
MİT Plan yapıyor, operasyon için adam bulamıyor	240
Devlet, babamla gizli bir anlaşma yapıyor	242
Operasyon başlıyor	242
Devlet, bizi PKK'ya hedef gösterdi	242
Devlet, babamın maaşını bile kesti!	243
Öcalan'a suikast için MİT'ten bir milyon dolar çekildi	243
Öcalan'a suikast projesi birlikte hazırlandı	244
Kayıp silahlar	244
Yeşil Veli Küçük'ün adamıydı	245
Yeşil askeri tesislerde kaldı	245
Yeşil, General Veli Küçük'ün adamıydı	245
Yeşil Türkeş'in korumasıydı	246
JİTEMCI'ci Arif Doğan: Yeşil ile görüşüyorum	246
JİTEM halen var	247
JİTEM Komutanları Polis bölgesinden adam alıp infaz ediyorlardı	247
JİTEM dışında Korucular, Özel Harekatçılar, Yeşil gibi Gezici Timler, kendilerine Hizbullahçı diyenler faili meçhul cinayetler işledi	248
Eşref Bitlis, Bahtiyar Aydın, Rıdvan Özden ve Cem Ersever gibi Komutanların öldürülmesi	249
ÖZAL SUİKASTI	251
'Özal'a Suikast Teklifi Önce Kardeşime Geldi'	252
Özal'ı Öldürdüler.....	252
Özal'ı Zehirlediler.....	253
Ahmet Özal da aynı kanaattiydi.....	254
OKKAN'A SUİKAST JİTEM'İN İŞİ.....	254
JİTEM Gaffar Okan'dan rahatsızdı.....	255
Okkan Cinayetinde JİTEM İzi.....	255
Hizbullah işi değil.....	257
EŞREF BİTLİS'İ JİTEM ÖLDÜRDÜ.....	257
İşte internete düşen Arif Doğan'ın ses kaydından.....	258
Vali Şarman'ın itirafı: Özel birlikler oluşturduk	258
BAHTİYAR AYDIN'A KANAS'LI SUİKAST	259

ALBAY KAZIM ÇİLLİOĞLU'NU YEŞİL ÖLDÜRDÜ	260
Babamı Yeşil vurdu	261
ALBAY RIDVAN ÖZDEN'İ KORUMASI ÖLDÜRDÜ	263
Servet'i yönlendiren Uğur	264
Devlet araştırırsa bulur	265
PKK itirafçısından suçlama	266
Eşim Kadir Yıldız için uyarmıştı	266
ÖZDEMİR SABANCI SUİKASTI	267
Sabancı'nın Katili Duyar'ı Savcının Kızı Saklamış	267
Duyar suikastı ona sorulacak	268
Sabancı'yı Veli Küçük öldürttü	268
Veli Küçük örgütün üst kademelerinde	269
Teslim Olan Kadın Mahkumları Battaniye İle Yaktılar	269
Güçlükonak Katliamını Albay Levent Göktaş'ın Ekibi Yaptı	271
Mele İzzet'i Cemal Temizöz'ün emriyle vurup yaktılar	273
Öldürülenlerin Cesetleri Kör Kuyulara Atıldı	274
8 Kişiyi kurşuna dizdik, 20 köyü yaktık	274
AYHAN ÇARKIN	277
Öcalan'a saygı duyuyorum	278
JİTEM katliam yaptı	278
Şahin beni kandıramaz	278
Ergenekon dışarıda	279
Kamyonla ihaneti anladım	279
Arkadaşlar konuşsun	279
Çok operasyonda imzası var	279
Bazı büyükelçileri bizimkiler vurdu	280
Anlatacağım çok cinayet var	280
Yargısız infazlar	281
İnfaz edilen polisler	281
Bebek Katilleri Kim?	281
Diyarbakır Katliamı	283
Bitlis'te Toplu Mezar Dehşeti	283
Karakol Bahçesinde 12 Ceset	284

'Demir çengel'le çukura atıyorlardı	285
Mutki'de Hakikat kepçesi	286
MUTKİ'nin Komutanı Arif Doğan	288
Bütün yollar, 'Kelleci Komutan' Tağma'ya çıkıyor	288
Yeni Bir Sendrom; Toplum Mezarlar	289
Yeşil sarıklı atlılar	290
'Başı kibleye döndü'	291
İHD'ye başvuru yağıyor	291
Akın Birdal'a sık emrini Veli Küçük'ün adamı Yeşil veriyor	292
AKIN BİRDAL	292
DİYARBAKIR BARO BAŞKANI MEHMET EMİN AKTAR	295
VEDAT AYDIN CİNAYETİ	301
ŞÜKRAN AYDIN	302
Vedat Aydın'ı JİTEM öldürdü	307
Vedat Aydın'ı Ersever'in Ekibi Öldürdü	309
CANİP YILDIRIM	310
DİCLE ANTER	314
MUSA ANTER CİNAYETİ	316
Anter Cinayeti Yeşil'in Büyük Eylemiydi	317
Anter Hogir'i tanıyordu	318
Tetiği Hamid Çekti	318
Musa Anter ve Mehmet Sincar İtirafçılar Tarafından Öldürüldü	319
Bunlar işi Ankara'dan planlamışlar	319
ORHAN MİROĞLU	321
DOKTOR ZEKİ TANRIKULU CİNAYETİ	323
SELMA TANRIKULU	324
İHSAN HARAN KAÇIRILIP KAYBEDİLDİ	330
NESİBE HARAN	330
BATMAN İHD BAŞKANI OSMAN KÜNDEŞ	335
BATMAN GAZETECİLER CEMİYETİ BAŞ. ARİF ASLAN	337
GAZETECİ NİHAT EKİNCİ	341
CİHAN SİNCAR	343
KAMURAN REMZİ SİNCAR	348

DEP MİLLETVEKİLİ MEHMET SİNCAR CİNAYETİ	348
DEP milletvekillerini Süleyman Demirel Hedef Gösterdi	350
DEP milletvekillerinin etrafı polislerle sarılıyor	350
Emniyet Müdürlüğü Ziyareti	351
DEP Vekilleri Batman'da	352
Polis koruması kaldırıldı	353
Sanayi Çarşısı ziyareti	353
DEP Grubuna Silahlı Saldırı	353
Saldırıyı itirafçılar yaptı	354
Cumhurbaşkanı Hedef Gösterdi	355
Sincar'ın ölümü 'Bin Operasyon'dan biridir'	356
Faili Meçhullere bir milletvekili eklendi	357
ÖĞRETMEN HABİB KILIÇ CİNAYETİ	357
GÜLTEN KILIÇ	357
SERDAR KILIÇ	360
AHMET YETİŞ GÖZALTINDA KAYBEDİLDİ	361
TÜRKAN YETİŞ	361
HANEFİ YETİŞ	364
TÜRKAN YETİŞ	364
HANEFİ YETİŞ	364
MİZGİN YETİŞ	367
ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ	
GENEL YAYIN YÖNETMENİ HÜSEYİN AYKOL	368
ÖZGÜR BASIN SUSTURULMAK İSTENİYOR	372
ÖZGÜR GÜNDEM HABER MÜDÜRÜ AYŞE OYMAN	373
EVRENSEL GAZETESİ MÜDÜRÜ FATİH POLAT	374
GAZETECİ CENGİZ ALTUN CİNAYETİ	377
TÜRKAN ALTUN	377
YENİ ÜLKE DAĞITIMCISI SABRİ DAŞ CİNAYETİ	381
SALİH DAŞ	381
BENGİ YILDIZ	383
GAZETECİ NAZIM BABAOĞLU KAYBEDİLDİ	385
İRFAN BABAOĞLU	385

GAZETECİ HALİT GÜNGEN CİNAYETİ	388
SADIK GÜNGEN	389
GAZETE DAĞITIMCISI ADNAN IŞIK CİNAYETİ	390
GAZETECİ ADİL HARMANCI	390
TACETTİN ERTAŞ CİNAYETİ	398
YAHYA ERTAŞ	398
FUAT ERTAŞ	401
YAHYA ERTAŞ	401
ÖZCAN ERTAŞ	402
SEYDO ÖĞRETMEN CİNAYETİ	402
HÜRRİYET DAMAR	403
YENGESİ MAKBULE BADILLI	407
DAYISI ALİ BADILLI	408
EMİNE DAMAR	408
HÜRRİYET DAMAR	409
EMİNE DAMAR	409
ŞEYH DAVUT YALÇINKAYA CİNAYETİ	410
AHMET YALÇINKAYA	410
YUSUF TUNÇ KAYBEDİLDİ	413
MUHTAR MEHMET TUNÇ	413
İBRAHİM TUNÇ	417
ABDULLAH AKİKOL	417
ŞEHMUS VE HASAN İBRAHİMOĞLU KATLEDİLDİLER	419
KADİFE KIZILKAYA	420
CİWAN	422
ABDÜLVAHAP ATEŞ İNFAZ EDİLDİ	423
SEYFETTİN ATEŞ	423
MEHMET İLHAN	425
HACI ABDÜLKADİR BİLGE CİNAYETİ	427
RAMAZAN BİLGE	427
LİCE BASKINI	431
AYŞE YILDIZ	432
ÖLÜM ÜÇGENİNİ DEVLET ÇİZDİ	434

Cantürk Listenin En Başındaydı	435
Neden böyle diyordu?	435
Hedefte yine Liceli işadamları	436
Bu kez hedef Buldan	436
PERVİN BULDAN	437
Behçet Cantürk JİTEM yöntemiyle infaz edilmiştir	440
Meral Akşener'le Veli Küçük'ün arası çok iyiydi	440
Kimdi Bu Cinayetleri Organize Eden?	441
Oğlum Devlet Adına Cinayet İşledi	442
AYHAN ÇARKIN: Yargısız infaz yaptık	443
Amaç, ekonominin Türkleştirilmesiydi	444
AVUKAT SÜLEYMAN YETER	444
TEKİN CAN.....	447
AV. METİN CAN VE DR. HASAN KAYA CİNAYETİ.....	449
Can ve Kaya cinayetini Yeşil ekibi işledi	430
HIDIR IŞIK, KIZLARI VE AKRABALARI KAYBEDİLDİ	451
SÜLEYMAN IŞIK	451
MUHTAR CEBRAİL NAKİŞ	454
HASAN ŞAHİN'İN FAİLİ HALA BULUNMADI	456
FADİME ADLİM	456
ERUH BELEDİYE BAŞKANI MEHMET MELİH OKTAYI	459
MAHFUZ ATABAY	461
GÜÇLÜKONAK KATLİAMI.....	462
RESUL NAS	463
SÜLEYMAN ERDOĞAN	464
ŞIRNAK BELEDİYE BAŞKANI RAMAZAN UYSAL	466
ŞIRNAK İHD BAŞKANI SEKVAN AYTU	468
ŞIRNAK BARO BAŞKANI NUŞİREVAN ELÇİ	471
AVUKAT TAHİR ELÇİ	473
BİŞENGANIK İNFAZ EDİLDİ	476
PİROZ ANIK	476
Muhtar Yusuf İdin Ölümünden Döndü	478
TEMER İDİN	478

SİLOPİ BELEDİYE BAŞKANI EMİN TOĞURLU	482
SERDAR TANIŞ VE EBUBEKİR DENİZ HALA KAYIP	485
BABA ŞUAYP TANIŞ	485
Katil Levent Ersöz'dür	490
Ali Balkan Metel'in Saltanatı	491
HACI HALİL BİRLİK KAYBEDİLDİ	491
ŞİRİN BİRLİK	491
MURSAL ZEYREK KAYBEDİLDİ	495
İSLAM ZEYREK	495
MEHMET TAN HUNHARCA KATLEDİLDİ	500
AHMET TAN	500
MUHTAR YUSUF KALENDEROĞLU KAYBEDİLDİ	502
ŞAHİN KALENDEROĞLU	502
KEREVEN ERMEZ KAYBEDİLDİ	504
EMİNE ERMEZ	504
DİLAN	507
CİZRE BELEDİYE BAŞKAN VEKİLİ MEHMET SAÇI	507
İLHAN İBAK KAYBEDİLDİ	509
BABA İSMET İBAK	509
SUPHİYE BAYKARA	512
BALVEREN BELDESİ B. BAŞKANI ABDURREZAK YILDIZ ..	515
ŞEYH MEHMET EMİN BİNGÖL CİNAYETİ	517
ABDULKERİM BİNGÖL	518
MUHTAR YAKUP TETİK CİNAYETİ	522
ALİ CAN TETİK	522
HAKKARİ'DEN NURULLAH EFENDİ	525
SAADETTİN PARLAK HUNHARCA KATLEDİLDİ	529
MEHMET İHSAN PARLAK	529
YUSUF PARLAK	532
YUSUF YAŞAR KATLEDİLDİ	533
AYŞE YAŞAR	533
ABDULLAH CANAN İŞKENCEYLE KATLEDİLDİ	536
AVUKAT ESAT CANAN	537

TAYYÜP CANAN	539
Abdullah Canan'ı Binbaşı Öldürdü	545
NEZİR TEKÇE HUNHARCA KATLEDİLDİ	547
HALİT TEKÇE	547
Komutan Kafatasıyla Poz Verdi	553
Öldürmek için yarıştılar	554
Kafatasıyla poz verdi	554
ŞEMDİNLİ DEREÇİK TABURU 14 KİŞİYİ İNFAZ ETTİ	554
EMİNE ÇELİK	555
Şemdinli Derecik Taburu, 12 Köylüyü Kurşuna Dizdi	559
ŞEMDİNLİ OLAYLARI	560
SEFERİ YILMAZ	561
Şemdinli Olayları Derin Bir Operasyondur	568
Askeri gazino boştu	568
Tehlikeli Oyun Ortaya Çıktı	569
Askeri mahkeme astsubayları tahliye etti	570
Savcı Ferhat Sarıkaya meslekten ihraç edildi	571
MEHMET ALİ ALTINDAĞ	571
JİTEM'cilere 'İyi Çocuk' Takdimnamesi	576
300. CUMARTESİ, OĞULLAR HALA YOK!	577
Zorunlu bir ara	578
CUMARTESİ ANNELERİ BİZE AYNA TUTUYOR	578
Galatasaray'da bugün	579
SON SÖZÜ 'ANNEM'Dİ	579
CUMARTESİ ANNESİ HANIM TOSUN	580
İSYAN EDİYORUM!	583
1993-97'de İşlenen Faili Meçhul Cinayetler Devlet Politikasıydı ...	585
Binlerce faili meçhul varsa orda devlet politikası vardır	586
ERGENEKON ÖRGÜTÜ	587
Susurluk'tan Hrant Dink'e	588
Ergenekon'un Darbe Planı	589
Örgüt yapısı	589
Ergenekon'un Teşkilat yapısı	590

Ergenekon operasyonu bir fırsat	590
Ergenekon Olayı nedir?	591
Mantar gibi çeteler ortaya çıktı	594
Çete operasyonları SAUNA ile başladı	594
İstihbarat karşılığı askerlikten kaçtı	595
DANIŞTAY SALDIRISI	595
Bombalar MKE yapımı	596
Saldırgan Alparslan Arslan Ergenekon bağlantılı	597
Baba İdris Arslan, dava sürecinde Veli Küçük ismini işaret etti	598
ATABEYLER ÇETESİ	599
ÜMRANİYE BASKINI	600
LOBİ ORGANİZASYON PLANI	601
Organizasyon planının nasıl işleyeceği ise şöyle tarif ediliyor	601
Ayrıkotu Mastır Planı	602
ERGENEKON YAPILANMASI	602
Ergenekon'un organizasyonu	602
Ergenekon, Kemalist / sivil "LOBİ" faaliyetleri yürütecek	603
Sivil toplum örgütleri ve sendikalar yönlendirilecek	603
LOBİ, ticari şirketler aracılığıyla ekonomik güç kazanmalı	604
LOBİ'nin tüm çalışma ve faaliyetleri gizli kalmalıdır	605
Çalışma yöntemlerine Masonik Bilderberg Örgütü ve Alman Nazi	605
Ergenekon yapılanmasının amacı, devleti ele geçirmektir	605
Genelkurmay'a Bağlı Ergenekon Çatısı Altındaki LOBİ Belgesi	606
Ergenekon yapılanması içinde JİTEM, sorunların çözümünde	607
ERGENEKON'UN KARA KUTUSU ANLATIYOR	607
Ergenekon ve JİTEM'in bağlı bulunduğu yer Encümen-i Daniş'tir .	609
Ergenekon bir şemsiyedir	610
Ergenekon Özel Harp Dairesi'nin uzantısıdır	610
Komünist partiler kapatıldı ama İşçi Partisi kapatılmadı	611
ERGENEKON askeri ve sivil cuntadır	612
Zaten Ergenekon demek TSK demek	613
<i>Cumhuriyet</i> derin devlet demektir	614
Ergenekon yapılanması içinde yer alanlar tutuklandı	615

Silah ve Kur'an üzerine yemin	615
Türk Ortodoks Patrikhanesi'ne baskın	616
Kilisede ayin	617
Veli Küçük Türk-İslam sentezcisiydi	617
Faili Meçhul Cinayetler	618
Ergenekon'un kirli ilişkiler ağı	618
İktidara gelmek için her yol mübahtır	619
Ergenekon'un ölüm listesi	620
Ümraniye'de 'derin devlet' bulundu	620
Derin Devlet, devletteki planlama mekanizmasıdır	621
ULUSALCI SÖYLEM VE 'TEHDİT VAR' KAMPANYALARI ...	622
Genelkurmay, Fener Rum Patrikhanesi'ni hedef gösterdi	623
DİNK CİNAYETİNİN ARKASINDA ERGENEKON VAR	624
Hrant DİNK 5 yıl önce fişlendi	626
Dink cinayeti bir 'Kafes Operasyonu' mu?	629
SARKİS SEROPYAN	630
CİNAYET PARASI ALBAY ALİ ÖZ'DEN	631
Mermiler işadamından	633
Salih Hacısalihoğlu	633
Ali Öz	633
Albay bize para dağıttı	634
Metin Yıldız	634
Cinayet ekibi	634
Silah	634
Ercüment Ovalı	634
Olgun Akyüz	634
Asker Ogün'ü yalnız bırakmadı	634
Astsubay da İstanbul'da	635
Santoro cinayetinde JİTEM kilisedeydi	635
Adalet Yok, Vicdan Yok, Hrant Yok	636
İnsanlığa karşı işlenmiş suç	636
Cengiz ÇANDAR	636
Ahmet İNSEL	637

Oral ÇALIŞLAR	638
TÜRKİYE'DE DERİN DEVLET VE ÖZEL HARP	638
Veli Küçük'ün büyükleri nerede?	639
USTA DARBECİ	641
BALYOZ PLANI	643
Sıkıyönetim uğruna katliam	644
Camiye bomba: Çarşaf ve Sakal	644
Namazdayken bomba patlatılacak	645
Balyoz'un hedefi	645
Yunanistan'la Savaş: Türk Jeti düşürülmeli veya düşürtülmeli	646
Azınlıkları vurup hükümeti suçlayacaklardı	646
Koç Müzesi'nde Bombayla Katliam Planı	646
Azınlıkların Yaşadığı Bölgelerde Bomba Patlatılacak	647
Milli Mutabakat İçin İkinci Kardak	648
Basını da kullanalım	648
İşte krizin planı	649
Gökçeada'yı nasıl Rumsuzlaştırdık?	649
200 bin kişiye tutuklama	650
Sivil Kontrgerilla devrede	650
1923 zindeliği için temizlik	651
Arap ve Kürt zararına telafi	651
Balyoz davasında Şemdinli İzi	652
DARBECİLERE OPERASYON	652
Savcıdan bir Balyoz daha	653
Camilere bomba	653
Plancılar Bölgeye gönderilmiş	654
Balyoz iddianamesi	654
Balyoz'un ölüm listesi	655
Darbe karşıtı Ermeniler	655
Askeri hareket için ele.alınacak hedeflerden biri bölge halkıdır	656
Kürtlerin hukukuna saygı göstermeden sorun çözülmez	657
Yapılması gerekenler	658
Kaynakça	661

Bana çalışmalarında katkılarını esirgemeyen Batman Belediye Başkanı Necdet Atalay'a ve çalışanlarına, Van Belediye Başkanı Bekir Kaya, Başkan Yardımcısı Bahar Orhan ve Başkan Yardımcısı Abdurrahman Doğar'a ve Belediye Çalışanlarına, Şırnak Belediye Başkanı Ramazan Uysal'a, Cizre Belediye Başkanı Aydın Budak'a, Cizre Belediye Başkan Vekili Mehmet Saçı'ya, Silopi Belediye Başkanı Emin Toğurlu'ya, Erut Belediye Başkanı Mehmet Melih Oktay'a, Balveren Beldesi Belediye Başkanı Abdurrezak Yıldız'a, Kurtalan Belediye Başkanı Necat Yılmaz'a, Malazgirt Belediye Başkanı Nuri Balcı'ya, Şemdinli Belediye Başkanı Sedat Töre'ye, Eğitim-Sen Van Şube Başkanı Lezgin Botan'a, Diyarbakır KESK, Batman KESK, Van KESK, Hakkari KESK Şubesi başta olmak üzere bütün KESK Şubelerine, Kürt kurum ve kuruluşlarına, Elazığ İHD Başkanı Mehmet Nafiz Koç'a, Kürdi-Der Şırnak Şube Başkanı Bahaeddin Yağarcık'a, Yönetim Kurulu Üyesi Abdülcabbar İğdi'ye, Milletvekili Esat Canan'a, Gazeteci Yazar Nihat Ekinci'ye, Mali Müşavir Tayyüp Canan'a, Eşim Sakin Günel'e, çocuklarım İlke ve Haziran'a ve ayrıca bana yardımlarını sunup burada adını anamadığım herkese teşekkür ediyorum.

NEDEN BU KİTAP?

İlkokuldan itibaren yatılı okullarda okuduğumdan ve bize uygulanan asimilasyon politikalarından dolayı kendi dilimden, kültürümden ve kimliğimden çok uzak kaldım. 1978’de de İzmir Ödemiş’e gelin gittim ve eşim Türkmen’di. Bu da benim için kimliğimden bütünüyle bir kopuştu. Ödemiş Lisesi’nde öğretnendim ve bütünüyle Türkmen olan Ödemiş halkıyla da çok iyi uyum sağlamıştım.

Ödemiş’te görev yaparken, sol sosyalist harekette yer alıyordum. 12 Eylül darbesi herkes gibi bizim de başımıza balyoz gibi indi ve eşim birkaç defa gözaltına alınıp işkenceden geçirildi, sürüldü. Biz o zaman *Cumhuriyet* okuruyduk ve ilk okuduğumuz yazar İlhan Selçuk’tu. Aslında ben Ankara Yüksek Öğretmen Okulu’nda okurken, ülkücülere sempati duymuş, boğazıma ‘Bozkurt’ kolyesi takmış ve Irak dahil her yere ‘Türk ve Turan’ yazmıştım; ama Kürt kimliğim beni buradan uzaklaştırmıştı. Adalet Partisi, Refah Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi dahil bütün Türk siyasi partilerine bir dönem sempati duymama rağmen, Kürt siyasi hareketlerine çok uzaktım. Sosyalist harekette yer alırken dahi, eşim Türk olmasına rağmen, Kürt siyasi hareketlerine benden daha sıcak bakıyordu.

PKK’nin, 15 Ağustos 1984’teki ilk Eruh ve Şemdinli baskınları pek ilgimi çekmedi; ama Şırnak’taki Newroz etkinliklerine saldırılması ve çoluk çocuk demeden onlarca kişinin katledilmesi beni çileden çıkardı. Bölgede bir şeyler oluyordu ama ben bunlara çok uzaktım.

Ödemiş'teki velilerimle diyalogum çok iyiydi. Annesi eczacı olan bir öğrencim vardı; ben ve eşim sürekli onun derslerinde yardımcı oluyorduk. Babasıyla annesi ayrıydı. Çocuktan babasının nerede olduğunu hiç sormamıştım; ama annesiyle ayrı olduklarını biliyordum. Sonra bir gün babası bizimle tanışmaya geldi. Annesiyle babası barışmıştı. Akşam bizde oturup uzun süre sohbet ettik. Babası Kıbrıslı'ydı, annesi de Ödemişli. Sonra, hoşsohbet olan babası bize hikayesini şöyle anlattı:

“Biz eşimle pek anlaşılamıyorduk. Bir gün eşimle çok kötü kavgaya ettik ve Türkiye'nin en uzak köşesine gitmeye yemin ettim. Sonra başımı alıp ta Silopi'ye gittim. Orada kendime bir eczane açtım. Halkla aram iyiydi. Sonra PKK hareketinin eylemleri başladı. Devlet de onlara karşı savaşıyordu. Ben herkesi tanıdığımdan, 'kim ne yapıyor' biliyordum ve PKK'ye yardım edenleri onlara söylüyordum. Bir gün dört gencin PKK hareketine katılacağını öğrendim ve hemen bizimkilere haber verdim. Bizimkiler gidip bu dört genci gözaltına aldılar. Sonra, Silopi halkını bir meydana toplayıp, gözaltına aldıkları gençleri helikopterden aşağı attılar. Helikopterden sağ olarak atılan bu çocuklar, gözlerimizin önünde paramparça oldular. Ben o anda şok oldum ve ne yapacağımı bilemedim. Eve geldim; kendime lanet okudum ve hüngür hüngür ağladım. Bir daha da onlara isim vermedim ve bir süre sonra da Silopi'yi terkedip buraya geldim. Hâlâ bu gençler için vicdan azabı çekiyorum ve kendimi bir türlü affedemiyorum.”

Kıbrıslı eczacının bize anlattığı bu olay, beni ve eşimi dehşete düşürdü. Bize anlatılan bu olay hiç hafızamdan silinmedi ve sistemi sorgulamamı sağladı. Sonra, Ödemiş'ten bizim aile dostumuzun oğlu Ali Şırnak'a askere gitti. O da bize şu inanılmaz olayı anlattı:

“Şırnak'ta PKK bir eylem yaptı. Komutanımız, toplayabildiği Şırnaklı erkekleri bizim Tabur'a getirdi. Orada onları tek sıra dizdi ve onlara küfredip onların suratına tek tek tükürdü. Sonra, bize de tek tek onların suratına tükürmemizi söyledi. Biz hepimiz sıraya girip tek tek onların suratına tükürdük. Ben, sen aklıma geldiğin için tüküremedim ve buna çok üzüldüm. Haksız yere suratlarına tükürdüğümüz bu insanların bize bakışları hiç gözlerimin önünden gitmiyor.”

Aslında ben ne Şırnak'ı görmüştüm ne de Silopi'yi; ama Şırnak ve Silopi bu iki öyküyle hafızamda yer etti. Sonra sıra bizim

Batman'a geldi. Aslında bizim Batman'ın Kozluk (Hezo) İlçesi'nde hiç PKK'li yoktu ve kimsenin de PKK'den pek haberi yoktu. Sonra, Kozluk'ta çok saygın ve etkili olan bizim mahallenin Medrese eğitilmiş imamının oğlu 17-18 yaşlarındaki Akif, iki kişiyle birlikte ailesinden habersiz PKK hareketine katıldı. Çok kısa bir süre sonra Akif, Bingöl'de bir muhtarın evinde yemek yerken infaz edildi ve cenazesi Kozluk'a getirildi. Cenazeyi karşılamaya binlerce kişi katıldı ve cenazeyi karşılayan halka askerlerle polisler saldırdı. Bu da yetmedi; cenaze gömülürken de mezarlığa saldırıldı. Bu inanılmaz olay ne dinen ne ahlaken ne de bölgede görülen bir şeydi. Herkes deliye döndü. Buna tepki gösteren 15-16 yaşlarındaki çocuklar dahil yüzlerce genç dağa kaçtı ve Kozluk'ta birden bire Lise boşaldı. Sonrasında ise köyler yakılmaya, yııklmaya, boşaltılmaya başlandı ve her taraf yangın yerine döndü. Rahmetli annemin, 'Kızım, her tarafı yakıp yıkıyorlar; insanları zorla köylerinden boşaltıyorlar. Buralarda kızılca kıyamet kopuyor; cehennem oldu burası cehennem!' dediği, telefondaki o acı feryatlarını hiç unutmuyorum.

İşte bütün bunlar, benim kendi kimliğimle yüzleşmemi sağladı. Ben kimdim ve bütün bunlar neden yaşıyordum? Ben kendi kimliğimle yüzleşirken, aynı zamanda yüzyıllık kanlı tarihimize de yüzleştim. Her şey inanılmaz, her şey korkunçtu. Hiçbir şey bize öğretildiği gibi değildi. Koca bir yalanla eğitilmiş, bütün gerçekliğimizden koparılmıştık. Bu hepimiz için böyleydi. İşte, yıllarca kahramanlık türküleriyle savaşan Özel Tim'ci Ayhan Çarkın'ın acı itirafları:

"Ben 1986'da Güneydoğu'ya ilk gönderilen 320 kişilik Özel Harekat grubu içindeydim. 1990'a kadar bölgede kaldım. Hepimiz kana bulaşmıştık. Öyle korkunç şeyler yapıldı ki o halka. Gittiğimizde baktık adamın biri gelmiş, çoluğun çocuğun içinde adamın birini çırılçıplak soymuş. Milleti köy ortasında toplamış dayak atıyor...

Ben bu halka (Kürtler) uçak kullanıldığını gördüm. Top kullanıyorsun, tank kullanıyorsun, mayınlar kullanıyorsun halkına karşı. Bu ateş hepimizi yakacak. B.k yedirdik bu millette. Tırnaklarını söktük, dilini yasakladık, biz bunu yaptık... Kürt halkı bizim onurumuz, omurgamız, gururumuz. Bir özür dilememiz lazım Kürtlerden... Şimdi her tarafa toplu mezarlar çıkıyor. İster gerilla de ister terörist. Bu toplu mezarlar bu ülkenin ayıbıdır.

Dehşet şeyler yaşandı o bölgede. 1986'da gittik oraya. Bir yıl sonra Mardin Ömerli'ye bağlı Pınarcık Köyü'nde bir katliam yaşandı. 16'sı çocuk 30 kişi katledilmişti. O köye gittim, kan barut kokusu vardı her tarafta. Pınarcık katliamını provakasyon amaçlı JİTEM'in oluşturduğu gruplar yaptı. Çoğu çocuk 30 insan. Bir çocuğun cansız bedeni kollarımdaydı (ağlıyor)... O insanları örgüt öldürmedi, bu kanı döken başkasıydı. Başbağlar katliamı, Bilen kazası olayı, Jave köyleri... Aynı ekip yaptı bunları. Başbağlar katliamı kesinlikle Er-genekon zihniyeti ürünüdür.

Kürtler bizim onurumuz, o insanlar bizim insanımız. Ben yıllarca o bölgede o insanlarla idim. 90'lı yıllarda o dağlarda savaştım. O insanların içinde idim; yemeklerini yedim. Utancıyla yaşamak istemiyorum artık. O insanları yıllarca hor gördük, b.k yedirdik. Bu ülkede bir Kürt sorunu yok, Türk sorunu var..."

Şimdi ben de bu tarihi araştırmalarımla, Cumhurbaşkanı'ndan Başbakan'a, medyasından yargısına kadar, herkesin ama herkesin bu kanlı tarihle yüzleşmesini istiyorum. Diyorum ki; eğer bu gerçeklerle yüzleşmeye yüreğimiz yeterse, belki bu acılar son bulur ve biz de hep birlikte eşitçe ve insanca barış içinde yaşayabiliriz; ama eğer bu çılgınlığımıza ve vahşetimize böyle devam edersek, inanın ki hepimiz ama hepimiz çok şey kaybedeceğiz. Var mıyız bütün toplum olarak bu tarihimize yüzleşmeye ve bu acılara son veremeye? İşte, yüzleşmekten korktuğumuz gerçek tarihimiz!

TEŞKİLAT-I MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A

Türkiye’de en çok tartışılan ve günümüze damgasını vuran en önemli konulardan biri de çete örgütlenmeleri ve bunların devlet yapılanmaları içindeki yerleridir. Derin devlet olarak da adlandırılan bu örgütlenmelerin niteliğini incelediğimizde karşımıza, İttihat-Terakki’den beri geliştirilen Türkçülük politikaları ve bu politikaları hayata geçirmek için uygulanan yöntemler çıkmaktadır.

Balkan komitacılığından doğan İttihat ve Terakki Cemiyeti, çete kültürü ve birikimi üzerine inşa edildi. İttihatçılar, “ulus-devlet” yani, “Türklerden oluşan bir Türkiye” projesini hayata geçirebilmek için akıl almaz her türlü yola başvurdu. Bu yöntemlerden biri de, gizli özel örgütlenmelerdir. Bu örgütlenmelerin en başında Teşkilat-ı Mahsusa gelmektedir. Hiç kuşkusuz ki, bu örgütün kurucuları Enver ve Talat başta olmak üzere, ‘İttihatçıların Merkezi Ummiyesi’dir.

Bu örgüt süreç içerisinde öylesine güçlendi ki, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da varlığını sürdürdü. Mustafa Kemal, bu çetelerden sürekli yararlandı ve Topal Osman’ın şahsında simgeleşen, kendisine bağlı muhafız gücünü kurdu. Tehdit amacıyla, muhaliflerine karşı bu gücü sürekli kullandı ve siyasi gücü elinde bulundurdu.

Günümüzdeki “çete-devlet-siyaset” üçgeni Teşkilat-ı Mahsusa’ya benzetilmektedir. Ayrıca, 17 bini aşkın faili meçhul ya da faili meşhur cinayetlerin, 6-7 Eylül 1955 olayları, Kıbrıs olayları, Malatya, Sivas, Maraş, Çorum, Gazi katliamlarının da ÖZEL HARP DAİRESİ, TÜRK MÜKAVEMET TEŞKİLATI, JİTEM, TİT, HİZBUL-KONTRA, KONTRGERİLLA ve ÖZEL HAREKAT TİMLERİ

gibi örgütlenmeler tarafından işlendiği iddia edilmektedir. Bu özel örgütlenmeler derinlemesine incelendiğinde, günümüzdeki “derin devlet” yapılanmasına ışık tutmaktadır.

“Türk ‘siyasi’ çeteleri sahneye 1914’te garp kıyılarında ortaya çıkararak, 1915’te hapishanelerden bu gayeyle azad edilen mücrimlerle takviye edildikten sonra, İttihat ve Terakki hükümetinin Anadolu’nun Aydın haricinde bütün vilayetlerinde Ermeniler aleyhindeki entrikalarını hayata geçirdiler. Ermeni sivil nüfusu köy ve kasabalardan ‘tehcir’ edildi ve üniformalı jandarmaların refakati altında ‘temerküz’ gayesiyle sevk edildi: lakin yolda Avrupalı gözlemcilerin bulunmadığı noktalarda çeteler ortaya çıkıyor ve katliama başlıyordu.” (Arnold Toynbee)

TEŞKİLAT-I MAHSUSA

Osmanlı tarihinde Teşkilat-ı Mahsusa ve benzer örgütlenmelere pek rastlanmaz. Bu örgütlenmelere Osmanlı’nın son döneminde, özellikle de Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşında başvurulmuştur. Bu çete savaşına, Osmanlı’nın son dönemine hakim olan İttihat ve Terakki başvurmuş; bu çeteleri de özellikle kendi iktidarını güçlendirmek ve kendi “Türkçü politikalarını” hayata geçirmek için kullanmıştır. Ayrıca İttihat ve Terakki, muhaliflerini ortadan kaldırmak için de “Fedai Cemiyeti” gibi gizli örgütler kurmuş, bu örgütlerin eliyle muhaliflerine ve muhalif gazetecilere karşı faili meçhul cinayetler işlemiştir:

“...İttihat ve Terakki içinde Çerkeslerin önemli işlev gördüğü gizli bir örgütlenme vardı. Bu örgüt ‘Fedai Cemiyeti’ olarak adlandırılıyordu ve İttihat düşmanlarını bertaraf etmeye yarıyordu. Örneğin, Nisan 1909’dan Temmuz 1911’e dek ‘Fedai’lerin merkez komitesinin kararıyla, üç muhalif gazetenin başyazarları Hasan Fehmi Bey, Ahmet Samim Bey ve Zeki Bey’in öldürülmesi planlanmış ve gerçekleştirilmişti...

Fedai Cemiyeti büyük bir etkiye sahipti ve İttihat ve Terakki Merkez Komitesinin iktidarını sağlamlaştıran güçlü bir manivelaydı...” (Avagyan, 2004: 130)

Balkanların kaybı ile birlikte Osmanlı tarihinde önemli bir dönüşüm yaşandığını belirten Fuat Dündar, bunun en önemli sonucunun İttihat Terakki Cemiyeti’nin Anadolu’ya taşınması olduğunu söyler:

“Taşınma sadece, Cemiyet'in merkez komitesinin Selanik'ten İstanbul'a taşınması değil ama aynı zamanda, Cemiyet'in tüm kadrolarının, kendisine bağlı çetelerin (çoğunluğu Makedonya tecrübeli), subaylarının, devlet memurlarının, Teşkilat-ı Mahsusa'nın ve bunlarla birlikte tüm bir kitle tabanının -yaklaşık 270.000 civarında çoğunluğu Makedonyalı olan muhacirler- beraberinde taşınmasıdır. Bu maddi yer değiştirmenin yanı sıra, Makedonya tecrübesi üzerinde şekillenmiş Hristiyan karşıtı intikam duyguları ve Türkçü politik proje de İstanbul'a taşınmıştır. Başlangıcı 1913 Bab-ı Ali Darbesi olan bu yeni dönem, Balkan muhacirlerinin Osmanlı'nın tüm egemenliğini mutlak iktidarlara altına almasıyla başlar.” (Dündar, 2008: 191-192)

İttihatçılar, iktidarı ele alır almaz yaşamın her alanında örgütlendiler. İlk adım olarak, silahlı kuvvetlerdeki muvazzaf subay kadrosunda muazzam bir temizlik yapıldı. Harbiye Nazırı Enver Paşa, 1100 subayı ordudan çıkardı ve kendisi dahil genç İttihatçı subayları normal prosedür dışında çok daha üst rütbelere terfi ettirdi. Bu girişimlerin sonucunda da muvazzaf subay kadroları azami ölçüde siyasallaştılar ve aynı ölçüde de fanatikleştiler. Böylece, İttihat Terakki ile ordu bütünleşti ve yaşamın her alanına militarizm hakim oldu. “Türk ırkının çürümesine” engel olmak ve milletin yeniden silahşor millet olabilmesi” için, Türk Gücü Cemiyeti gibi çeşitli militarist örgütlemelere gidildi ve 12 yaşındaki okul çocuklarına dahi askeri eğitim verilmeye başlandı. Hiç kuşkusuz ki bu militarist örgütlenmelerin en önemlisi, muvazzaf subayların liderliğindeki yarı-askeri birlik olan Teşkilat-ı Mahsusa'dır.

Üç kıtada örgütlenmiş olan Teşkilat-ı Mahsusa, özellikle Ermeni katliamı iddialarıyla Osmanlı Devleti'nin son dönemine damgasını vurmuş gizli bir örgüttü. Hamit Bozarslan'ın belirlemesiyle, “ordulaşan bir çete” olduğunu da söyleyebiliriz: “...20. yüzyılın başlarında ise İttihat ve Terakki'nin ve özellikle de Birinci Cihan Harbi'nde büyük ölçüde sivil ve askeri bürokrasiyi vesayetine alan ve Ermeni soykırımında en belirleyici rolü oynayan Teşkilat-ı Mahsusa'nın ordulaşan bir çete olduğu söylenebilir.” (Bozarslan, 2004: 8)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın bütün bu özelliklerinden dolayı Türk belgelerinde adına pek rastlanmaz. Bu yapısından dolayı onun hakkında ancak sınırlı bir kaynak bulunabilmekte, bu kaynakların çoğu da anılardan oluşmaktadır. Ermeni soykırımını ve bu kapsamda

Teşkilat-ı Mahsusa'nın rolü hakkında oldukça geniş bir araştırma yapan Vahakn N. Dadrian, araştırmalarını yaparken genellikle iddialarını Türk kaynaklarına dayandırmıştır. Dadrian, Teşkilat-ı Mahsusa'nın nasıl genişleyip ordulaştığı konusunda şu önemli belirlemeyi yapmaktadır:

“Gene aynı Harbiye Nazırı'nın gözetimi ve fırka lideri Talat'ın önderliğindeki fırkanın Merkezi Umumisi'nin yakın işbirliğiyle, Türkler Teşkilat'ı Mahsusa'yı yeniden faalleştirip genişlettiler. Muvazzaf subayların liderliğindeki yarı-askeri bir birlik olan bu teşkilat, çekirdek haliyle 1913'teki İkinci Balkan Savaşı'nda zaten faaldti. Özellikle Bulgarlara karşı gerilla operasyonları yürütüyordu. Açıkça ilan edildiği gibi, kendisine verilmiş olan vazife, iç düşmanların izlenip 'etkisizleştirilmesi' idi. Ama gizli misyonu Türklerin milli güvenliğine büyük tehdit olarak tanımlanan çatlak sesler çıkaran 'yabancı' azınlıkları ilk fırsatta tasfiye etmekte. Bu tür azınlıklar listesinde en başa yerleştirilen Ermenilere savaş sırasında gösterilen muamele bunun kanıtıydı.

Dahiliye Nezareti'ne bağlı Emniyet-i Umumiye ile yakın işbirliği içindeki parti yönetimi, Türk Emniyet Teşkilatı içinde gizli bir şube kurdu. Ermeni din adamları, siyaset ve eğitim dünyasının liderleri gibi gazeteciler ve entelektüeller hakkında gizli dosyalar, ilerde onlara karşı davalarda kullanılmak üzere bu şubede tutuluyordu.

Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin birçok üyesi, yukarıda söz edildiği gibi Ermeni soykırımının gerçekleştirilmesinin başlıca aracı olarak hizmet eden Teşkilat-ı Mahsusa saflarına katılmışlardı. Bu Teşkilat-ı Mahsusa müfrezeleri, Ermeni katliamlarının yönetilmesine birinci planda karışan Yakub Cemil, Halil (Kut) ve Yenibahçeli Nail gibi gözünü budaktan esirgemeyen ünlü İttihatçı subayların emrindeydi. Bu subaylar, sadece Balkanlarda gerilla lideri olarak edindikleri becerilerini, I. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin Ermeni nüfusunun büyük bölümünü ortadan kaldırmayı içeren yeni hareket alanlarına aktarmışlardı.

Bu amacın başarıyla yerine getirilmesi İttihatçıların yeni milliyetçiliğinin amaçlarına uygun düşüyordu. Heterojen toplumsal sistemi az çok homojenleştirerek, yani elde kalan imparatorluğu azami ölçüde Türkleştirerek Osmanlı toplumunu kökten yeniden yapılandırma hedefi üzerinde merkezileşen bir milliyetçilikti bu.” (Dadrian, 2008: 290-291)

Davit Gaunt, “*Katliamlar, Direniş, Koruyucular: I. Dünya Savaşında Doğu Anadolu’da Müslüman-Hristiyan İlişkileri*” adlı çok kapsamlı kitabında, Teşkilat-ı Mahsusa ile ilgili oldukça çarpıcı bilgiler verir:

“*Enver, olağan askeri emir komuta dışında, örtülü operasyonlar ve özel görev kuvvetlerinden -ölüm mangaları- hoşlanıyordu. Bunları hem cephe gerisinde misilleme, provokasyon ve sabotaj amacıyla hem de parti ve politik muhaliflerine karşı kullanabilirdi. Balkan savaşından çok önceleri kurduğu gizli Teşkilat-ı Mahsusa, 15 Ekim 1911’de bir devlet organına dönüşmüştü. Grubun ilk üyeleri arasında doğrudan Enver’den emir alan Ömer Naci de vardı. I. Dünya Savaşı başladığında, kadroları şişmiş olan Teşkilat-ı Mahsusa, sadece askeri değil, ama aynı zamanda partinin politik görevlerini de gerçekleştiriyordu. Teşkilat-ı Mahsusa’nın görevlileri, istihbarat subayları, ajanlar, casuslar, sabotajcılar, ya da kiralık katillerdi. Naci, Erzurum, Trabzon ve Van’da yerli hücreleri olan Kafkasya Devrimci Cemiyeti’ni kendi bölgesinde örtülü bir teşkilat olarak kullanıyordu. Van’da çevredeki Kürt aşiretlerinden bir milis gücü toplamıştı. Anadolu’daki Teşkilat-ı Mahsusa, Üçüncü Ordu’nun emir komutasına verilmişti. Genellikle, gönüllüler ve eski suçlular arasından toplanmıştı. Çeşitli vesilelerle, Talat Paşa Teşkilat-ı Mahsusa üyelerinin ana gövdesini oluşturan çeteleri hapishanelerden tahliye ettirdiği eski suçlularla kuruyordu. Tehcirlerle birlikte kargaşalar çıkarmak için kullanılan eşkıyalar arasında Luz ve Çerkez etnik kökenden olanlar daha çok tercih ediliyordu...*” (D. Gaunt, 2007: 98)

Philip Stoddard da Teşkilat-ı Mahsusa üzerine doktora tezi için kapsamlı bir araştırma yapmıştır. Bu çalışma, esrarını günümüze kadar koruyan “Teşkilat” hakkında önemli bilgiler vermektedir. İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin üç liderinin (Enver, Talat, Cemal) her birinin 1911 ile 1918 arasında kendisine bağlı özel istihbarat örgütleri oluşturduğunu belirten Philip H. Stoddard, Teşkilat-ı Mahsusa’nın fark edilmesi güç, göze çarpmayan, gizli bir örgüt olduğunu yazar. Ayrıca; Teşkilatın, bir idari hiyerarşisi, bir genel merkezi, gizli bir bütçesi, yöneticileri, bölge sorumluları olduğunu; kısacası, açık ve gizli bir idari aygıtı, gizli hücreleri ve bir yetiştirme, eğitime ve finansman sistemi bulunduğunu söyler. (Stoddard, 2003: 8)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın kuruluş tarihini tam olarak saptamanın güç olduğunu belirten Stoddard, örgütün temelini, Enver Paşa'nın Harbiye Nazırı ve Osmanlı Ordusu Başkumandan vekili olmadan önce kurduğu gayri resmi bir örgüte dayandığını belirtir:

“Enver Paşa, bu örgütü bilinçli olarak, devletin bilinen politik, askeri ve mali organlarının dışında kurmuş, kendisine ve politikalarına kayıtsız şartsız bağlı ajanlarla kadrosunu oluşturmuştur. Dolaşısıyla Enver Paşa'nın bakış açısından, örgütün faaliyetleri, normal devlet denetiminin rahatsız edici kısıtlamalarıyla ve kamuoyu önünde hesap verme zorunluluğuyla karşı karşıya değildi...” (Stoddard, 2003: 52-53)

Stoddard, Osmanlı İmparatorluğu I. Dünya Savaşı'na girince, Teşkilat-ı Mahsusa'nın niteliğinin değiştiğini, yeniden örgütlendiğini, Harbiye Nezareti içinde yarı açık resmi bir statü kazandığını, ama Enver Paşa'nın doğrudan denetimi altında kaldığını, bu yeni statüyle birlikte personelinin genişlediğini yazar:

“Teşkilat-ı Mahsusa Personeli, ağır kayıplara uğramadan önce, 1916 yılında en yüksek sayıya ulaşmıştı: Yaklaşık 30.000 kişi pek çok görev kuvvetine, şubelere ve daha küçük birimlere ayrılmıştı. Teşkilat ajanları çoğunlukla uzmanlardı: Doktorlar, mühendisler, gazeteciler, fırka mensubu birkaç politikacı ve geçmişleri kuşkulu, ama sadakatlerine kesinlikle güvenilen pek çok gerilla savaşı uzmanı. Gruplar içinde en büyüğü, düzenli ordu subaylarından oluşuyordu ve özel görev için Teşkilat-ı Mahsusa'ya katılan kişilerdi bunlar. Geri kalanların bir çoğu, Osmanlı Devleti'nin yaptığı çok sayıdaki savaşta askeri tecrübe kazannmış sivillerdi...” (Stoddard, 2003:59)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın belirli amaçları ve hedefleri olduğunu belirten Stoddard, genel hedeflerini de şöyle belirtir: *“İç güvenliği sağlamak, devletin varlığı için hayati önemi olduğu düşünülen Türkçe konuşan azınlığın süregelen hakimiyetini korumak ve Osmanlı Devletinin daha fazla toprak kaybetmesini engellemek.”* (Stoddard, 2003: 9)

1913 sonrasında Arap ayrılıkçılıklarına karşı devlet faaliyetlerinin çoğunun Teşkilat-ı Mahsusa kanalıyla yapıldığını söyleyen Stoddard, çok önemli şu belirlemeyi yapar: *“Enver Paşa bu örgütü kullanırken, anlaşılan, politikasının başarısızlığa uğramasındaki sorumluluğun bir kısmından kurtulacağını düşünmüştü. Nahoş veya başarısız faaliyetlere Harbiye Nezareti'nin açık denetiminden çok*

uzakta bulunan 'eşkıya çeteleri'nin işi denebilirdi. Üstelik İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin tepesindekiler, pek çok devlet kurumunu, özellikle Meclis-i Mebusan'ı birer fesat yuvası sayıyorlardı; çünkü bu kurumlarda temsil edilen belirli etnik gruplar, Osmanlı Devletinin kimliğini korumaya yönelik en iyi yol konusunda Cemiyetle hemfikir değildi. Aslında, kimi mebuslar, sonunda Teşkilat-ı Mahsusa'nın çalışma sahasının içine girerek adem-i merkeziyetçi ve ayrılıkçı hareketler içinde yer alıyorlardı.” (Stoddard, 2003: 53)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın iki para kaynağı olduğunu; bunların, Harbiye Nezareti'nin gizli bütçesinden verilen ödenekler ve Almanya'dan yapılan altın aktarımı olduğunu belirten Stoddard, Teşkilatın politik görüşü ve gayesi konusunda da şunları yazar:

“Bu Teşkilatın gayesi, bir taraftan bütün İslamları bir bayrak altında toplamak bu suretle Panislamizm'e vasil olmaktır. Diğer taraftan da Türk ırkını siyasi bir birlik içinde bulundurmak, bu bakımdan da Pantürkizm'i hakikat sahasına sokmaktır. Enver Paşa'nın bir yandan Emiri Efendi'nin İttihat ve Terakki programındaki Panislamizmi'nden, diğer taraftan da Ziya Gökalp'in Pantürkizmi'nden ilham aldığı muhakkaktır.” (Stoddard, 2003: 57)

Bugünün adıyla “Özel Örgüt” anlamına gelen Teşkilat-ı Mahsusa'nın, İttihat ve Terakki Tarihinde özel bir yeri olduğunu ve kendisiyle özdeşleştiğini belirten Tarık Zafer Tunaya da, İttihatçıların komitacı, eylemci, fedai ve hayalci yönünü bu kuruluşun simgelediğini belirtir ve bu konuda çarpıcı bilgiler verir:

“Teşkilat-ı Mahsusa'nın (kısaca Teşkilat) özelliği gönüllü 'müfrezeler' (küçük askeri birlikler) ve 'çeteler' kurarak gerillacı bir çalışma yöntemi oluşturulmuş olmasıdır. Ayrıca hapishanelerde bulunan mahkumlardan da 'taburlar' kurulmuştur. Ve yine İttihat ve Terakki taşra şubelerinden gönüllü toplanması için yardım istenmiş, çeşitli vilayetlerin valileri de bu kampanyada görev almışlardı.” (Tunaya, 2000: 343)

Prof. Dr. Vahakn N. Dadrian da, Teşkilat-ı Mahsusa'nın iç örgütlenmesini ve Teşkilat'ın nasıl yönetildiğini bütün detaylarıyla anlatır: “Muvvazaf subaylarca yönetilen bu kadrolar hemen tümüyle sabıkalı suçlulardan, çoğunlukla katil çeteleri olarak çarpışma amacıyla imparatorluğun pek çok cezaevinden bırakılmış 'kanlı katiller'den oluşuyordu. Harbiye Nezaretinin kamplarındaki bir haftalık eğitimden sonra, özel üniformalar giyiyor, silahlanıyor ve

Ermeni soykırımının ölüm tarlaları olacak ülke içlerinde stratejik noktalara gönderiliyorlardı. Teşkilat-ı Mahsusa etiketi altında faaliyet gösteren birlikler, Osmanlı Erkanıharbiyesinin II. Dairesinin ve İttihadın müşterek ve koordineli çabalarıyla yaratıldı: bunlar Harbiye Nezaretinin ve eyalet inzibat ve jandarmasının denetimini üstlenmiş Dahiliye Nezaretinin yardımcı organlarından yardım görüyorlardı. Teşkilat-ı Mahsusa bizzat askeri komuta ve kontrol yapısına sahipti ve hemen tümüyle Enver'in ve Harp Dairesinin otoritesine tabi olmak üzere titizlikle seçilmiş subaylar, İttihatçı partizanlar tarafından yönetiliyordu.” (Dadrian, 2004: 49-50)

Prof. Verjine Svazlian yürüttüğü sözlü tarih çalışmasıyla, İttihat Terakki Partisi'nin Ermeni katliamını nasıl organize ettiğini ve bunun için örgütlediği Teşkilat-ı Mahsusa'yı nasıl kullandığını yazar:

“1915 yılının Şubat ayında, ‘İttihat ve Terakki’ Partisi Osmanlı Ermenilerinin tehcir ve katliamını organize etmek için ‘Üçlü İcra Komitesi’ adında özel bir komisyon (Bahattin Şakir, Dr. Nazım, Mithat Şükrü) kurar. O komisyon tehcir tarihlerini ve yollarını, katliam yerlerini, katliamcıların çalışma tarzını ayrıntılı bir biçimde belirlemiş, hapishanelerden katilleri serbest bırakmış, İttihatçı şeflerin emri altında çalışan, ‘Teşkilat-ı Mahsusa’ adıyla, Ermeni soykırımını uygulaması gereken çeteler kurmuştu.” (Svazlian, 2005: 36)

Bu katiller ordusundan bir şey anlamadım

Eski bir İttihatçı ve Türkiye Cumhuriyeti döneminin ünlü yayıncısı Falih Rıfkı Atay da anılarında, Teşkilat-ı Mahsusa'da yönetilecek birimlerin ‘bir caniler ordusu’ yaratmak üzere hapishanelerden alınacak mücrimlerden oluştuğunu öğrenince, genç zabitan grubuna katılmaktan nasıl vazgeçtiğini ve oradan nasıl kaçtığını anlatır:

“Ben de Harbiye Nezaretinde birçok kişi tanurdım. Fakat harpten sonra orası bir neferin, eşiğinden adım bile atamayacağı korkunç bir üniformalar sarayı olmuştu. Birisi bana Merkezi Umumi'nin sivil çeteler yaptığını, bu çeteye bildiklerimizin kumanda ettiğini, gidip Dr. Nazım'ı görmemi söyledi. Sivil askerliği tercih ediyordum.

Hafta arası talimden sonra Merkezi Umumi'ye gittim. Dr. Nazım bekleme odasına geldi; isteğimi kendisine anlattım. Yüziüme baktı, güldü:

-Biz çetelere hapisneden adam alıyoruz. dedi. Senin gibi genç arkadaşların yeri orası değildir.

Bu katiller ordusundan bir şey anlamadım. Kafamdaki harp şiri söndü. Ters yüzü gene Harbiye Mektebine döndüm.” (Atay, 2004:37-38)

Osmanlı Erkanı Harbiyesindeki İstihbarat Kısmina bağlı çalışan Topçu Mülazım Ahmet Refik (Altınay) da, “İki Komite, İki Kıtaf”da, Falih Rıfkı Atay’ın anlattıklarına benzer şeyler yazmaktadır: “... Ermeni, Türk binlerce vatan evladı komitelerin ayakları altında çiğnendi. Harbin bidayetinde Anadolu’ya İstanbul’dan birçok çeteler gönderilmişti. Bu çeteler mahbesten (hapisneden) çıkarılan katillerden ve hırsızlardan mürekkepti. Bunlar, Harbiye Nezareti meydanında bir hafta talim görürler; Teşkilat-ı Mahsusa marifetiyle Kafkas hududuna gönderilirlerdi. Ermeni mezaliminde en büyük cinayetleri bu çeteler iş ettiler...” (Akşam, 2001: 235)

Bütün gizli emeller ve İttihat Terakki Cemiyeti’nin kararları bu Teşkilat-ı Mahsusa tarafından yapıldı

Veteriner Dr. M. Nuri Dersimi de “*Hatıratını*” adlı anı kitabında Teşkilat-ı Mahsusa’nın yapısı ve faaliyetleri konusunda şöyle der:

“İttihat ve Terakki Cemiyeti ve özellikle Enver ve Talat Paşaların son zamanlarında şakin bir vaziyette kurdukları “Teşkilat-ı Mahsusa” namı diğeriyle “Umur-u Şarkıye” ilk Cihan Harbi başlangıcından biraz evvel Enver Paşa’nın emri ile Süleyman Askeri’nin başkanlığında kurulmuştu. 4 senelik harp zarfında ve hatta mütarekeye kadar bütün gizli emeller ve İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin kararları bu Teşkilat-ı Mahsusa tarafından yapıldı. Ermeni katliamı da yine bu teşkilat vasıtasıyla icra edilmişti... Türkiye’de Ermeni katliamı 1915 senesinin Mart ayının 15’inde Zeytun nuntıkasında başlayarak peyderpey muhtelif muntikalarda icra ve 1916 senesi nihayetine kadar yer yer devam etti. Tabiatıyla Ermeni katliamı Talat ve Enver Paşalar başta olmak üzere bu Teşkilat-ı Mahsusa azalarının tertibatıyla icra edilmişti. 1915-1916’da Erzincan merkezinde vazifede olduğumdan Erzurum-Erzincan-Trahzon Ermeni kafilelerinin Kemah boğazındaki katliamına da şahit olmuştum... Teşkilat-ı Mahsusa’nın sırrının en mühim ve en çetin maddelerinden, en esaslı gayesinden biri de, Türkiye dahilinde gayri Türk

unsurunu cezri tasfiyeye tabi tutmak projesi idi ki, bu unsurun da başlıca Kürt unsurundan ibaret bulunduğuna hiç de şüphe yoktu...” (Dersimi, 1992: 91-93)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın başı Miralay Süleyman Askeri'nin ölümünden sonra Teşkilat-ı Mahsusa'nın başına geçen Eşref Kuşçubaşı da Teşkilat ile ilgili çok önemli bilgiler verir:

“Teşkilat-ı Mahsusa'nın münhasıran gizli istihbarat ile değil, hariçte ve hatta Osmanlı devletini hudutları içinde kalan, fakat merkeze bağlılık ve sadakatleri daima şüphe uyandırmış bulunan ve Türklerden gayri ırk ve milletlerin ekseriyeti teşkil ettikleri yerlerde aldığı tedbirlerle, hükümetin görünürdeki kuvvetlerinin ve asayiş teşkilatının kat'iyen başaramayacağı hizmetleri görmüş olduğu muhakkaktır. Bunlar cidden 'gizli' tutulduğu için, kabine azasının bile meçhulü idiler...” (Kutay, 1962: 18)

Halep Konsolosu Dr. Walter Rössler, 27 Temmuz 1915 tarihli raporunda, *“hapishanelerden mahkumları azat eden, onlara asker üniforması giydiren ve onları... muhacirlerin geçeceği alanlara sevk eden Türk Hükümeti'ni küçük görerek, haydutların kökenini, oluşum ve işlevini anlatır:”* (Dadrian, 2004: 111)

Doğan Avcıoğlu da *“Milli Kurtuluş Tarihi”* adlı kitabında, Harbiye Nezaretinde aylarca süren toplantılar yapıldığını ve bu toplantılarda Hristiyan öğelerin tasfiyesinin kararlaştırıldığını yazar: *“Buna dayanarak yüz binlerce Ermeni çok kısa bir sürede ve topluca Anadolu dışına çıkarılırlardı. Teşkilat-ı Mahsusa ve güvenilir İttihadçılar, Ermeni meselesini temelden çözme amacı güden ve Almanlarca onaylandığı anlaşılan bu geniş çaplı ve sistemli sürgünü planlar ve yürütürlerdi. İttihad ve Terakki Merkezi Umumisinde Dr. Bahattin Şakir, bu sürgün politikalarını savunurdu. Fakat sürgün uygulanırken onaylanması imkansız pek çok olay olurdu.”* (Avcıoğlu, 1974: 1135)

Teşkilat-ı Mahsusa'nın Temeli Balkan Harbinde Atıldı

Gazeteci-Yazar Soner Yalçın, İttihat Terakki Cemiyeti'nin ilk kurucuları arasında yer alan ve Cemiyetin ve Enver Paşa'nın silahşörü (tetikçisi) olan; Ocak 1913'te Babı Ali baskınında Harbiye Nazırı Nazım Paşa'yı öldüren ve işi bitince de fedaisi olduğu Enver ve Talat'ın kararıyla infaz edilen (Piyade) Teğmen Yakup Cemil'in yaşam öyküsünü yazmıştır. Bu kitapta Yakup Cemil, örgütleyicisi olduğu ve

komutanlık yaptığı Teşkilat-ı Mahsusa hakkında geniş bilgi verir ve Teşkilatın, 1912 Balkan Harbi'nde Bulgarlara karşı savaşırken temelini atıldığını anlatır:

"Balkanlarda muharebe başlayalı bir ay olmuş ve bu kadar kısa sürede Bulgarlar Büyükçekmece Gölü kenarına kadar gelmişti...

Mustafı Kemal ve Fethi (Okyar) Bey Bolayır Kolordusu'nda, Enver Bey ve Halil Bey Hurşid Paşa'nın Çatalca'daki Kolordusu'nda görev aldı.

Çatalca'daki cephede ben de varım...

O günlerde Halil Bey, Hurşid Paşa'ya bir öneri götürdü: 'Ordu hareket kabiliyeti bakımından zayıf... Ordu mevcuduna dokunulmadan, açıktan bulunacak bir kuvvetle Bulgarlara karşı denizdeki hakimiyetinizden istifade ederek, Bulgar ordusunun gerisine bir çıkarma yapmak suretiyle düşman mevzii düşürülebilir ve hafif birliklerle paniğe kapılacak düşman takip edilir.'

Halil Bey'in teklifi kabul edildi. Kolları sıvadık. İstanbul hapishanelerinden 4.000 kadar gönüllü seçtik. Bunları Yıldız'daki Zuhaf Alayları koğuşlarına yerleştirdik ve 45 günlük bir program tatbik ederek, silah kullanmayı, bomba atmayı ve avcılık yapmayı öğrettik. Zaten çoğu silah kullanmayı biliyordu.

Bunların elbiseleri de askerlerden farklıydı; ordu modeli gibi değil, avcı kiyufeti gibiydi. Klasik cephaneye kutuları yerine de meşin tüfeklikler hazırlatıldı.

Bunlar gerillaydı.

Henüz o tarihte bilmiyorduk ama ileride kuracağımız Teşkilat-ı Mahsusa'nın temelini atmıştık...

Aslında hırsız, katil, dolandırıcı, kumarbaz, ayyaş ve canilerden kurulu bu birliğin ne yapacağını biz cephede ilk kez görecektik." (Yalçın, 2010: 112-113)

Teşkilat-ı Mahsusa, İttihat ve Terakki Umumi Merkezinin Kararıyla 5 Ağustos 1914 yılında resmen Kuruldu

Talat Paşa'nın yaverliğini yapan Arif Cemil Bey, *"Birinci Dünya Savaşı'nda Teşkilat'ı Mahsusa"* adlı anı kitabında, *"En fazla Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın istediği ve İttihat ve Terakki Merkez-i Umumisinin de kayıtsız şartsız kabul ettiği bu Teşkilat-ı Mahsusa"* hakkında çok kapsamlı bilgiler verir; kuruluşu için de şöyle der:

“Seferberliğin ilan edildiği günün gecesi İttihat ve Terakki Cemiyeti Merkez-i Umumisinde önemli bir toplantı yapmış ve bunda, en yakın bir gelecekte uygulanmak üzere gayet kapsamlı bir karar vermişti. Bu karar, ister umumi harbe katılalım, ister katılmayalım ordularımızın ileride düşman topraklarında hareketlerini kolaylaştırmak için bir Teşkilat-ı Mahsusa kurulmasını hedefliyordu. Bu teşkilat sayesinde silahlanacak çeteler harp çıkışında düşman topraklarına akınlar yapacak, düşman kuvvetlerini şaşırtacaklar, onların hareketleri ve miktarları hakkında bilgi edinerek bunları ordularımıza hildireceklerdir.” (Cemil, 9)

İttihatçı Cemiyetin fedaisi Yakup Cemil de, Teşkilat-ı Mahsusa'nın 5 Ağustos 1914 yılında resmen kurulduğunu anlatır ve Teşkilatla ilgili geniş bilgi verir:

“Osmanlı Devleti de 2 Ağustos 1914 günü seferberlik ilan etti... Savaş hazırlıklarına başlanılmıştı.

Seferberlikten üç gün sonra 5 Ağustos'ta 'Teşkilat-ı Mahsusa' resmen kuruldu.

'Resmen' diyorum, çünkü kağıt üzerinde olmasa da böyle bir özel örgüt fiili olarak vardı. İran'da, Trablusgarp'ta, Balkanlar'da gerilla savaşı yapanlar bu özel örgütün fedaileriydi. Ancak o günlerde bu müfrezelerin resmi bir hüviyeti yoktu.

Artık Harbiye Nezaretine bağlı resmi bir daireyiz.

Adresimiz bile belli: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Şeref Sokağı, Tasvir-i Efkar matbaası karşısı, No.39.

Teşkilat'ın bütçesi Harbiye Nezareti'nin 'tahsisatı mesture'sinden (örtülü ödenek) karşılanacaktı.

Talat Bey'in ısrarı ve Enver Paşa'nın da isteğiyle Süleyman Askeri Bey Teşkilat'ın başına getirildi, yardımcısı ise Atıf (Kamıçıl) oldu.

Beş kişilik yönetiminde ayrıca, Emniyeti Umumiye Müdür Muavini Aziz Bey, Doktor Nazım Bey ve Doktor Bahaeddin Şakir Bey vardı...

Teşkilat-ı Mahsusa'nın ilk görev bölümü de şöyle yapıldı:

Karadeniz sahillerindeki Rumların faaliyetlerine mani olmak üzere Hüsrev sami Bey; bağımsızlığını ilan eden Arnavutluk bölgesine Eyüp Sabri Bey; Kafkasya bölgesine Ömer Naci Bey; Ermeni isyanlarını bastırmak için Erzurum bölgesine Doktor Bahaeddin Şakir ve Ruşeni Beyler; Doğu'daki tüm çetelerin idaresinin başına da beni getirdiler.

Teşkilat'ta görev yapan subayların özel kimlikleri vardı. Bunları sadece vilayetlerin üst düzey yöneticilerine göstermek için taşıyorduk. Bu kimliklerin devlette açamayacağı kapı yoktu.

İşe gönüllü müfrezeler kurmakla başlıyoruz. Vilayetlerde kampanyalar düzenleniyor; gönüllüler bulmak için.

Bu gönüllüler içinde en zoru benim 2.000 kişilik taburumdu. Çünkü bunların büyük çoğunluğunu hapishanelerden gelen mahkumlar oluşturuyordu..." (Yalçın, 2010: 181-183)

1914 yılının Teşkilat-ı Mahsusa için bir dönüm noktası olduğunu belirten Tarık Zafer Tunaya da, Teşkilat'ın kuruluşu hakkında şunları belirtir:

"1330 (1914) yılı Teşkilat-ı Mahsusa için bir dönüm noktası olmuştur. Bu Harbiye Nezareti'nin 17.11.1330 tarihli emri üzerine 'Teşkilatı ikmal edilmiş olan çetelerin mahall-i müretteplerine sevk (saptanmış yerlerine gönderilmesi) sevk edilmişlerin istihdamı (kullanılması) ve çete teşkilatına nihayet verilerek bu gibi efradın muallim ve gayri muallim (talim görmüş veya görmemiş) olduklarına nazaran kitaata veya depo tahurlarına tevzileri (dağıtılmaları) lazımdır.

Dört yıl sonra 1918 yılında Teşkilat-ı Mahsusa'nın eylemleri varlığının kanıtları olmuştur." (Tunaya, 2000: 357)

Teşkilat-ı Mahsusa'yı örgütlemek için İttihat Terakki'nin Merkezi Umumisi her tarafa görevliler gönderdi

Teşkilat-ı Mahsusa'nın yurt çapında örgütlenmesi için İttihatçıların en güvenilir önde gelen kadrosu (Merkezi Umumisi) ve subaylarından görevliler atanır; Teşkilata katılım için vilayetlerde kampanyalar düzenlenir; belirlenen politika doğrultusunda Anadolu'nun Türkleştirilmesi, Müslümanlaştırılması ve İslam birliğinin kurulması için her bölgede Araplardan, Kürtlerden, Lazlardan, Gürcülerden ve Çerkeslerden oluşan çeteler kurulur. Bu önemli vilayetlerden biri de Trabzon'dur. Trabzon'da Rıza ve Nail Beyler teşkilat yapmakla görevlendirilmiş; örgütleme yapmak için Katib-i Mesuller gönderilmişti. Bunlar da hemen kolları sıvayıp işe başlamışlardı:

"Katib-i Mes'uller, gene her zamanki gibi arabayla ve şurada burada konaklayarak Erzincan'dan Trabzon'a yedi sekiz gün içinde gidebilmişlerdi..."

Rıza ve Nail Beyler o aralık Trabzon'da teşkilat yapmakla meşgul oluyorlardı. Erzurum mıntıkasına Doktor Bahaettin Şakir Bey gönderildiği için Trabzon mıntıkası Rıza Bey'e kalmıştı. Rıza Bey Nail Bey'le birlikte en evvel kendi mıntıkasında bulunan mülkiye memuriyetlerinde çalışan, doğru ve dağlarda bulunan eşkiyayı kendilerine boyun eğdirebilecek memurları tayin ettirmeye çalışıyorlardı.

İlk olarak sopalı mutasarrıf namı verilen ve o sırada Rize Mutasarrıfı olan Cemal Azmi Bey Trabzon'a vali tayin edilmişti..." (Cemil, 20)

Emekli Tuğgeneral İhsan Aksoley, I. Dünya Savaşına Muhabe-re Teğmeni rütbesiyle katılmış bir Türk subayıdır. Enver Paşa'nın emriyle, Fizan'da telsiz Telgraf istasyonu kurmakla görevlendirilmiş. Kuzey Afrika'ya bir Alman denizatlısıyla gitmiştir. Anılarında, kendisine verilen görev ile ilgili şöyle der:

"Enver Paşa, Zat işlerinden Binbaşı Cemal Bey'i (muhabere müfettişlerinden Albay Cemal Bey) çağırarak, 'Telsiz telgraf depo bölüğünden Mülazım-ı sani İhsan Efendi'nin Fizan'da telsiz telgraf istasyonu kurmak üzere, Teşkilat-ı Mahsusa'ya tayini hakkında bir emir yazınız ve derhal kendisine tebliğ ediniz' demiş..."

O gün emrim geldi. Ertesi gününü Nuruosmaniye'deki Teşkilat-ı Mahsusa'ya gittim. Siivari Yarbayı Hüsameddin (Milli Mücadele'de M.M. grubunda çalışan Albay Hüsameddin Bey) ve Kurmay Binbaşı Muhtar Beyler'le tanıştım. Bana harcırah olarak ve ayrıca aileme bırakmak üzere ne kadar para istediğimi sordular. Ben bir cevap vermedim. Bana harcırah olarak yüz lira ve anneme bırakmak üzere de elli lira verdiler. Derhal hareket etmek üzere hazırlanmamı söylediler..."

Sirkeci'den kalkan trene, Teşkilat-ı Mahsusa emrine bir vagon bağlanırdı. Tren sabah erkenden hareket etti..." (Aksoley, 2009: 19, 21, 27)

Trabzon'a tayin edilen iki heyet Teşkilat'ı Mahsusa ile ilgili esaslar belirlemişti

Trabzon'a tayin edilen iki heyet gizli toplantılar yapmış ve Teşkilat ile ilgili esaslar tespit etmişti. Bu esaslar Teşkilat-ı Mahsusa'nın çalışma şeklini ve niteliğini belirlediğinden, örgütü anlamamız için çok önemlidir. Bunları olduğu gibi aşağı aktarıyoruz:

“1- Gerek Trabzon’da bulunan Gürcülerden, gerekse Rusya ile ticari münasebeti olup Rusya’ya gidip gelen kişilerden Rusya ve Gürcülerin hareket tavırları hakkında bilgi almak;

2- Şayet Rusya Türkiye’ye karşı düşman vaziyeti alacaksa, Rusya’da bulunan Gürcülerin şimdiden Türkiye’ye taraftar edilmelerine çalışmak. Gürcüleri silahlandırmak ve işe yarayabilecek elebaşlarını Trabzon’a getirmek;

3- Aslen Gürcü olan jandarma mülazımı Hasan Bey’i sivil kıyafette Batum’a göndermek, ailesi esasen Batum’da olan adı geçenle haberleşmeye çalışmak;

4- Tranzon’da Teşkilat-ı Mahsusa’ya alınan Viçe (Fındıklı) eşrafından Laz Ahmet ve kardeşi Osman Beylerden Rusya hakkında alınan malumatı ileride istifade edilmek üzere bir tarafa kayıt ve tespit etmek;

5- Trabzon hapishanesinde bulunan mahpuslardan istifade etmek, mahpusları hapishaneden çıkartmak, zabıtların kumandası altında bunlardan çeteler teşkil etmek ve bilhassa çetecilikle şöhret kazanmış olanları elebaşı yapmak.

Artık iki heyet bu esaslar dahilinde kendi kendine çalışıyor ve tespit edilen noktaların uygulanması için lazım gelen teşebbüslerde bulunuyordu. Mahpuslar için de ayrıca İstanbul Hükümetine yazılarak tahliyelerine müsaade olunması talep edilmişti. Mahpuslardan kendilerine verilen vazifeleri güzel şekilde yapanların kalan cezaları affolunacaktı. Bir müddet sonra İstanbul Hükümeti’nden bu işe dair gelen cevapta mahpusların tahliyesine lüzum görülürse müsaade edileceği bildirilmişti.” (Cemil, 20, 21)

Tespit edilen esaslar doğrultusunda oradaki görevliler de yemin ettirilerek Teşkilat-ı Mahsusa’ya üye yapılıyordu; bunların başında da oranın idari amirleri geliyordu:

“Her ihtimale karşı Almanları ve Gürcüleri Teşkilat-ı Mahsusa’ya bağlayan bu karar tespit edildikten sonra onlara riayet edilmesi hususunda nezaret edilmesi için bu kararlar Trabzon Valisi Cemal Azmi Bey’e de tebliğ olunmuştu. O aralık Cemal Azmi Bey’in Teşkilat-ı Mahsusa’ya birçok hizmetleri dokunuyordu. Ve ileride de kendisinden çok istifade edileceğine şüphe yoktu. Onun için Vali Beyin de yemin ettirilerek Teşkilat-ı Mahsusa’ya alınması kararlaştırılarak muamelesi yapıldıktan sonra Cemal Azmi Bey de Trabzon’daki heyetlerin toplantılarına katılmaya başlamıştır.” (Cemil, 26)

Beyazıt Mıntıkasında da Teşkilat-ı Mahsusa örgütü kuruldu

Talat Paşa'nın Yaveri Arif Cemil, Doğu Beyazıt mıntıkasında sadece Kürtlerden oluşan bir çete örgütlenmesine gidildiğini belirtir ve bu konuda ayrıntılı bilgiler verir:

“Beyazıt mıntıkasında çalışan Necati Bey de Eylül’ün ilk haftasında oraya ulaşınca hemen işe başlamıştı. Burada yapılacak teşkilata göre çeteler için toplanacak olan efrat tamamen Kürtlerden ibaret bulunuyordu. En çok Celali ileri gelenlerinden olup icabı halinde Karabağ, Seki ve Revan taraflarında çokça adamlarıyla çete teşkil etmeye ve düşman arazisine saldırmaya muktedir olan elebaşları, Beyazıt’a tabi Gürcübulak köyünden Özbekzade Eyüp Ağa, Karabulak’ta Kotanlı Ahmet Ağa ve biraderi Yemliha ve Ahmet Ağa’nın oğlu katil ve o sırada firarda bulunan Bekir Ağa, Celali Aşiret binbaşısı Şeyh İbrahim Efendi’yle Yüzbaşı Mustafa Behçet Efendi ve akrabalarından Ömer Celil Ağa idiler.

O sırada en çok Eyüp Ağa’nın nüfuz ve sadakatinden büyük hizmetler beklendiği için Necati Bey’le Beyazıt mutasarrıfı Bey kasabaya bir saat mesafede tayin edilen bir mahalle kadar giderek Eyüp Ağa’yı oraya çağırmışlardı. Üç kişi arasında burada uzun uzadıya yapılan müzakere neticesinde Eyüp Ağa’nın aşiret efradıyla beraber hükümetimize sadakatle hizmet edeceğine dair kendisinden yeminle teminat alınmıştı. Bunun üzerine Celali Reisine lazım gelen teminat verilerek Beyazıt’a dönmüştü...

Her tarafta olduğu gibi Beyazıt’ta dahi hapisshanede tutuklu bulunan nüfuz ve cesaretlerinden hakkıyla istifade edecek ve öteden beri Rus havarisinin her tarafından bilgi elde etmelerinden dolayı istenilen derecede hizmetleri görülecek olan suçluların tahliyesi temin edilerek bunların teşkil edilmekte olan çetelerin başına getirilmeleri kararlaştırılmıştı.

Beyazıt mutasarrıfı olan Nedim Bey’in bu husus için Erzurum’dan çektiği şifreli bir telgrafnamede deniliyordu ki:

‘Çete teşkilatında istihdamları halinde cesaret ve nüfuzlarından hakkıyla istifade olunacak ve gerektiğinde düşman üzerine saldırarak çarpıştırılacak ve öteden beri Rus İran havalisinde kaçakçılık ederek adlı geçen havalinin her tarafını karış karış bilmelerinden dolayı istenilen derecelerde hizmetleri görülecek olan meşhur Derbo ve Abdülkuddus ile firarda bulunan Kurtlio ve Keskübanlı Ağa çete ileri gelenleri tayin olunarak bunların

maiyetlerine mahpuslardan Abdullah Pazik ve Musa Hudo ve Mehmet Ağa ve Oskani ve Hasan Paltik ve Brö ve Memi ve Mamoy Keleş ve Halit Mamo ve Ahmet Beki, Halil ve Mustafa Tosun Brodin ve firarilerden Avni verilirse bunlardan teşkil olunacak çetelerde şiddetli yararlıklar, büyük fedakarlıklar umulmakla mahzarı af olmalarına delalet buyrulması.'

Yukarıda isimleri geçen Kürt reisleri ve mahpusları Erzurum Merkezi tarafından, resmi makamlar nezdinde icra edilen teşebbüsler üzerine tahliye ettirilerek hepsi çete teşkilatına alınmıştı..." (Cemil, 55-58)

Erzurum'daki Amerikan Misyonerler Heyeti Mensubu Mr. H.J. Buxton ile yapılan mülakattan: "Erzurum yaylasındaki yüz köy, Valinin emriyle iki saat içinde boşaltıldı. Tehcire tabi tutulanların sayısı 10 000-15 000 kadar olmalıydı. Bunlardan pek azı geri dönebildi; Erzincan'a ulaşabilenler ise daha da azdı. Bazıları dost Kürtlere (Kızılbaşlar) sığındı, fakat geri kalanların hepsi öldürüldü.

Göç edenlere jandarmalar muhafızlık ediyordu, ama katliamın sorumlularının çeteler ya da Hamidiye Taburları olması olasıdır:

Kürtlerden biri mahkemede insan öldürmek, yağmacılık ve ırza geçmekle suçlanıyordu. Bir kağıt çıkarıp hakimlere gösterdi ve 'Bunları yapmak için emir almıştım, işte burada yazılı' dedi.

Bu emirleri kimin verdiği belli değil, ama İstanbul'daki hükümetten geldiği sanılıyor:

Bu sıralarda kesin emirler geldi, Tahsin Bey'e bütün Ermenilerin öldürülmesi gerektiği bildirildi. Tahsin Bey bu görevi yerine getirmeyi reddetti, bütün bu zaman içerisinde Ermenilere kötü davranmaktan geri durmuştu, ama onun da üstünde, karşı koyamayacağı büyük güçler vardı." (Bryce, Toynbee, 2005: 440-441)

Van Mıntıkasında da Çeteler Tertibatı (Teşkilat-ı Mahsusa) Tamamlandı

İttihat Terakki'nin en önem verdiği bölgelerden birisi de Van'dı. Van'ın, hem Rusya ve İran'a sınır olması ve hem de nüfusunun büyük çoğunluğunun "iç tehdit" ya da "iç düşman" diye algılanan Ermenilerden oluşması burayı oldukça önemli kılıyordu. İşte Arif Cemil'in anılarından Van'daki çete örgütlemesi:

"Van mıntıkasına gelince İttihat ve Terakki Müfettişi Umumisi Ömer Naci Bey burada arkadaşlarıyla teşkilat işleriyle meşgul

oluyordu. Teşkilatın askeri kısmı erkanıharp yüzbaşısı Ruşeni Bey'in idaresi altında bulunuyordu. Bu nuntıkada yapılan teşkilat ve icra olunan tahkikat hakkında Ömer Naci Bey Ağustos sonunda gönderdiği bir telgrafnamede diyordu ki:

'Burada çeteler tertibatını tamamladım. Milis teşkili pek muvafıktır. Fakat Van'da fazla hiçbir silah yoktur. Bununla birlikte mümkün olduğu kadar yapacağım.

İran'ın Rumiye taraftarlarında ahali Ruslar aleyhine ihtilale başladılar. Üç güne kadar her türlü harekete hazırım. Hareket emrini beklemekteyim.

Kürdistan aşiretleri fevkalade müsait olduğu gibi bura Ermenilerini Rum'dakilerden çok mülayim gördüm." (Cemil, 58)

Çete Teşkilatına bir defa girildikten sonra, artık oradan ayrılmanın imkanı yoktu

Arif Cemil'in anılarında anlattıklarına göre, Teşkilat'ı Mahsusa'ya (çete örgütlenmesine) bir defa girildikten sonra, artık oradan münasip ve sıhhi bir sebep olmadıkça ayrılmanın sonu infazdır. Buna Tahsin Bey'i örnek gösterir:

"...Teşkilat-ı Mahsusa nizamnamesine ve talimatnamesine riayetsizlik eden çetecilere ve amirlerine lazım gelen cezaları vermekte kusur etmiyorlardı... Bu itaatin temini için feda olan adamlardan birisi de Silahçı Tahsin Bey'di. Tahsin Bey, bir zamanlar çıkardığı Silah gazetesinde yazdığı makalelerle kendisinin fevkalade cesur, metin ve azimkar bir adam olduğu hissini verdiği için o da Teşkilat-ı Mahsusa tarafından Trakya ve Makedonya cepheleri çete teşkilatına memur edilmişti... Fakat çete teşkilatına bir defa girildikten sonra, artık orada münasip ve sıhhi bir sebep olmadıkça ayrılmanın, elde mevcut bulunan talimatname gereğince, imkanı olamadığını bildiği halde, vazifesi başına gitmiyor ve Sofya'da oturuyordu. Tahsin Bey, Nevrekop muntikasının arzusu üzerine o havalide hareket icra edecek olan çetelere tayin olunmuştur. Sofya'daki arkadaşları kendisine neden Nevrekop'a gitmediğini sordukça her defasında bir mazeret bularak Sofya'da kalmağa mecbur olduğunu ileri sürüyordu. Bu hal böyle devam edemeyeceği için bir gün refikleri kendisini sıkıştırmışlar ve gidip gitmeyeceğini kesin olarak söylemesini istemişlerdi.

Tahsin Bey bu tazyik karşısında artık kat'i bir karar vermeğe mecbur olduğunu anlayarak demişti ki:

'-Ben her ne kadar Teşkilat-ı Mahsusa'nın verdiği vazifeyi kabul ettimse de, bu işi yapamayacağımı anlıyorum. Çünkü sağlık durumum müsait değil! Onun için vazifemden affolunmamı rica edeceğim.' Arkadaşları bunu işitince derhal ona şu cevabı vermişlerdi:

'-Vazifeni kabul ettiğin zaman bir daha geri dönmek olmadığını bilmiyor muydun? Geri dönersek bunun ne demek olacağından ve hangi ceza ile karşılaşacağından haberin yok muydu?

'-Biraderler, ben vazifemi yapmam demiyorum. Kendimde öyle bir kabiliyet göremediğimi iddia ediyorum. Herkes kendi iktidarı dahilinde iş görebilir. Ben buraya geldikten sonra anladım ki çete idare edemem. Çetelerle beraber hareket etmem, komitecilik yapmam. Fakat başka bir sahada faydalı olabilirim. Elime tabanca ve tüfek alıp hizmet edemiyorsam, şimdiye kadar yaptığım gibi kalemi alarak yazı yazmakla hizmet edebilirim. Yazdığım yazılarla okuyucularına telkinat yapabiliyorum diye yazdıklarımı fiilen tatbik edemeyeceğim için idam olunmam mı lazım gelir?'

'-Teşkilat-ı Mahsusa yazdıklarına karışmaz. Hangi işleri yapabileceğini ve hangileri yapamayacağını da bilmez. Yalnız ortada sana verilmiş bir vazife vardır. Bu vazifenin ne olduğunu ve ondan geri dönmenin mümkün olmadığını bilerek sen onu kabul ettin. Biz yalnız bunu biliriz. Onun için fazla lafâ hacet yoktur!'

Onun vazife başına gitmediği ve ortadan kaybolduğu tabii İstanbul'daki Teşkilat'ı Mahsusa merkezine bildirilmişti. Aradan bir müddet geçtikten sonra İstanbul merkezi Tahsin Bey'i bir gün Teşkilat'ı Mahsusa merkezine getirtmişti. Ondan sonra Tahsin Bey'in ne olduğu malum değildir. bilinen bir şey varsa o da merkeze getirildiğinin ertesi günü ölüsünün Edirne kapısı Mezarlığı'nda bulunmasıdır. O zaman Tahsin Bey'in Teşkilat'ı Mahsusa merkezinde ipile boğulmak suretiyle idam edildikten sonra cesedinin Edirnekapısı'ndaki mezarlığa bırakıldığı söylenmişti..." (Cemil, 283-285)

Cellatlara ve katillere karşı minnet borcu ağırdır

Emekli Ordu Kumandanı, Erkan Zabitanın başı Orgeneral Ali Fuad (Erden) Paşa, Teşkilat-ı Mahsusa'nın zabitleri olan ve Van ile Diyarbakır'daki Ermeni katliamlarını yöneten Diyarbakır Valisi Dr. Reşit'in emriyle, Ermeni mebusları Zohrab'ı, Vartkes'i ve Daghavarian'ı, Halep'le Diyarbakır arasındaki Şeytan Deresinde "kafalarını taşlarla ezercek" öldüren ve çok şey bilen Binbaşı Ahmet ile Halil

Beyler adlı iki ünlü çetecinin işi bittikten sonra nasıl “imha” edildiklerini, “Çeteciler” adlı yazısında şöyle anlatır:

“Halep valisinden şu telgraf geldi:

‘Bugün çeteci Halil ve Ahmet Beyler beni ziyaret ettiler. Diyaribekir muntıkasında taktik (katliam) işlerinin bittiğini, Suriye’de de aynı işleri yapmak için geldiklerini, emre hazır olduklarını söylediler. Kendilerini tevkiף ettirdim. Emr-i devletinize muntazarım.’

Cemal Paşa cevaben: ‘Bunları tahliye ediniz’ emrini vermişti...

Halil ve Ahmet maruf kanlı komiteciydiler. Bunların tevkiף edilmelerini ve Divaniharbe verilmelerini Ordu Kumandanlarından rica ettim... Galiba İttihat ve Terakki Merkezi Umumisi de -ve belki şu mühlaza ile- bu adamlardan kurtulmak istedi: ‘Cellatlara ve katillere karşı minnet borcu ağırdır. Onlar kendilerine arz-ı ihtiyaç edenlere ve kullananlara tahakküm etmek isterler. Kirli işlerde kullanılan vasıtalar ihtiyaç ve istimal zamanında lüzumludurlar; fakat kullanıldıktan sonra baş üstünde taşınmayıp izale edilmeleri gerektir (tuvalet kağıtları gibi)’

Halil ve Ahmet, en nihayet, İstanbul Merkez Kumandanlığı tarafından, mevkufen Şam’a gönderildiler ve Şam Divaniharb-i Örfisine teslim edildiler. Divaniharp, komitenin bu azılı cellatlarını muhakeme etmekten adeta çekindi. Divaniharp, bu işi ciddiye almıyor, kendisini tecrübe için tertip edilmiş bir oyun sanıyordu.

Çetecilerin şahsi eşyaları arasında kan lekeli beşi bir arada altınlar bulunmuştu.

Divaniharp en nihayet kararını verdi... Cellatlar asıldılar.” (Akçam, 2001: 230-232)

Aslında Cemal Paşa Çerkez Ahmet’i “imha” etmek istemez ve Talat Paşa’ya kendi el yazısıyla şifreli mesaj gönderir: *“Bu hale ve Çerkez Ahmet’in bu cinayetleri, Diyarbakır Valisi Reşit Bey’in emriyle yapmış olduğuna tamamen kani olduğuma göre, yine Ahmet’in imhasına sizce lüzumu kat’i görülüyor mu?... Yoksa, yalnız Halil ile iktifa edeyim mi? Cevabının yarın akşama kadar itasını rica ederim.”*

O zamanki Dahiliye Nazırı Talat Paşa’nın cevabının bire bir metni: *“Herhalde imhası lazımdır. Bilahare pek muzir olacaktır. Talat.”* (Dadrian, 2005: 66)

Cemal Paşa, bu mesajdan sonra ikna olur ve Binbaşı Çerkez Ahmet ile Halil’in imhasını onaylar. Böylece mahkemeler dahil, herkese korku salan Teşkilat-ı Mahsusa Binbaşısı-Sarozlu Çerkes

Ahmet ile yardımcısı Halil, İstanbul'dan Suriye'ye getirilerek Şam'da asıldılar.

Tabii ki, kirli işleri bittikten sonra "imha" edilenler yalnızca Çerkes Ahmet ile Halil değildi: *"Ermeni katliamlarında önemli rol oynamış Yakub Cemil, Enver ve Talat Paşalara komplo suçlamasıyla, 11 Eylül 1916 tarihinde kurşuna dizildi. Diyarbakır'da, Ermenilerin tanınmış 636 şahsiyetine işkence yapan ve katleden çete başı Amero ve katliamların örgütlenmesinde önemli rol oynayan vali yardımcısı Fevzi, Dr. Reşit'in (Diyarbakır Valisi) emriyle Çerkezlerden oluşan on kişilik bir çete tarafından öldürüldüler. Kemah uçurumunda 70.000 Ermeninin öldürülmesinin sorumlularından biri olan Murza Bey de, dahil olduğu katliam mekanizması kurbanlarından biri olmaktan kurtulamadı."* (Hofmann, 2003: 23)

Ermeni katliamında emirlere uymayan memurlar görevlerinden alındı ya da çeteler eliyle katledildi.

Çete başı Binbaşı Ahmet ile Halil'i kullanan Diyarbakır Valisi Dr. Reşit'in, "kötü şöhretli caniler" (çeteler) eliyle nasıl bir vahşet uyguladığını bir Müslüman milletvekili Malta Belgeleri'nde şöyle anlatıyor:

"Sürgünler 1915 Mayıs'ında başladı. 680 kişi kadar olunca, kafile nehirden aşağı gönderiliyordu. İlk grup yalnızca erkeklerden oluşmaktaydı. Kötü şöhretli canilerle düzenlemeler yapılıyor ve kafile nehir kıyısında biraz gittikten sonra topluca katlediliyordu. Cesetlerin neleri varsa soyuluyor ve hasılat valiye teslim ediliyordu. Diyarbakır'a bir dehşet havası egemen olmaya başlamıştı. Her iki cinsten ve her yaştan sayısız Ermeni kafilesi yola çıkarılıyor ve şehre gittikçe daha yakın mesafelerde topluca katlediliyordu. Diyarbakır ve havalisi diğer illerden gelen sürgünler için bir toplu katliam merkezi haline gelmişti. Cinayetlerin belli bir oranı kuşkusuz diğer illerin yol güzergahlarında yapılmaktaydı, ama esas katliam işi Diyarbakır'ın içinde ya da yakınlarında icra ediliyordu. İhbarcı, bu durumun Vali Reşit'in geri çağırıldığı sonbahar sonuna kadar sürdüğünü söyledi. İhbarcı, 1915 Eylül'üne kadar bizzat Diyarbakır'da yaşamış, sonra valinin yaptıklarını tasvip etmediği için araları bozulup kendi yaşamından da endişe eder duruma geldiğinde, İstanbul'a taşınmıştır: Dönemin başlarında valinin altında çalışan bazı görevliler emirleri yerlerine getirmeyi reddettikleri için azledilmişler ve

çlerinde ikisi öldürülmüştü. Bunlar, Lice Kaymakamı Nesimi Bey ile Beşiri Kaymakamı Sabit Sudi idi.” (Yeghiayan, 2007: 128-129)

Talat Paşa Davası’nda Bilirkişi olarak dinlenen Dr. Johannes Lepsius, Mahkemeye verdiği ifadesinde şunları belirtiyor: “Ermenilerin yok edilmesiyle ilgili karar İstanbul’da alındı. Valiler, mutasarrıflar, kaymakamlar eliyle uygulandı. Emirlerle uymayan memurlar görevlerinden alındı. Örneğin Halep Valisi Celal Paşa tehcir emrini yerine getirmediği için görevden alınıp Konya’ya sürüldü. Konya’daki Ermenileri koruması üzerine de açığa alındı. Celal Bey, Türkiye’deki önemli ve adil valilerden biriydi. Diyarbakır Valisi Dr. Reşit Bey ise, vilayeti içinde tehcir emrini uygulamayan iki kaymakamı kiralık katillere öldürttü. Hükümetin uygulamalarına karşı çıkan Türk halkına karşı da memurlar ve askerler tarafından terör uygulandı. Örneğin, 3. Ordu Komutanlığı, yayınladığı bir emirle Ermenilere yardım edenlerin evlerinin önünde kurşuna dizileceklerini ve evlerinin yakılacağını açıkladı. Ermenilere yardımcı olan memurlar ise derhal görevden alındı ve askeri mahkemelerde yargılandılar.” (Akhanlı, 2003: 86-87)

Teşkilat-ı Mahsusa daima gizli tutuluyordu; Örgütün misyonu öylesine gizli idi ki, kabine nazırları bile bilmiyorlardı

Talat Paşa’nın Yaveri Arif Cemil’in belirttiğine göre, Teşkilat-ı Mahsusa daima gizli tutuluyor, bölgenin mülkiye memurları bile Teşkilatın faaliyetlerinden haberdar edilmiyordu:

“İdris Bey çetesinin yaptığı bu tecavüze bir mana veremeyen Kötek Nahiye Müdürü, bu gibi haller devam edecek olursa, bunların birçok fenalıklara sebebiyet vereceği tabii olduğu hakkında Erzurum vilayetinin dikkatini çekerek hükümetin buna karşı ne vaziyet alması lazım geleceğini vilayetten sormaya mecbur kalmıştı. Vilayete vaki olan bu müraccat ispat ediyordu ki, Teşkilat-ı Mahsusa daima gizli tutuluyor ve çeteleri idare edenler bu işi kendi bildikleri gibi yürüterek hududumuzdaki mülkiye memurlarını bile vaziyetten haberdar etmiyorlardı.

Yukarıda bahsettiğimiz İdris Bey çetesinden başka Kötek civarında meydana gelen çarpışma sırasında Sabit Bey kumandası da on altı kişilik bir çete Batum ve Şavşat taraflarında, Emir aslan Bey kumandasında bulunan otuz kişilik bir çete Pernek istikametlerinde, Maksut kaptanın kumandasındaki bir çete Oltu havalisinde ve Ali

Pehlivan'ın idaresinde on altı kişilik diğer bir çete de Sarıkamış'la Batum arasındaki hatlarda vazife yapmak üzere Rus arazisi dahilinde bulunuyorlardı.

Mülkiye memurları gibi hudut kotaları da çetelerin mevcudiyetinden haberdar edilmediği için Kötek'te bulunan Hilmi Bey yukarıda bahsettiğimiz mektubunu Doktor Bahaettin Şakir Bey'e gönderdikten sonra fena halde sıkıştığı için Erzurum Telgraf ve posta başmüdürü İhsan Bey vasıtasıyla Doktor Baha Bey'e:

'Hudut üzerinde hareket serbestliğimiz için hudut taburunun teşkilatımızdan haberdar edilmesi, mealinde gizli bir telgraf çekmeye mecbur olmuştu. Eylül 1330 (1914) senesi başlarında Doktor Bahaettin Şakir Bey teşkilatını oldukça geliştirmişti...' (Cemil, 52-53)

Cemal Kutay da, "**Talat Paşa'nın Gurbet Hatıraları**" adlı kitabında, Teşkilat-ı Mahsusa'nın tamamen gizli bir örgüt olduğu için, devlet arşiv ve literatüründe yer almadığını belirtir: "*Hususi bir irade-i şahane ile kurulduğu için bünyesi gereği gizli kaldı; bütçesi Harbiye Nezareti tahsisat-ı mesture (örtülü ödenek) faslında idi... ordunun çok değerleri kurmayları, yaşlı ve tecrübeli kumandanları, sivil kesimin fikir-sanat ve edebiyat sahasında ve dini manevi hayatın seçkin tanınmış şahsiyetleri ve bu arada Türk milliyetçiliğinin kudret-i kuvvet gaye mihrakı Türk Ocakları tam kadro halinde Teşkilat-ı Mahsusa safında idi.*

Tamamen gizli olduğu için devlet arşiv ve literatürüne intikal etmeyen...' (Kutay, 1983: 1491)

Anlatılanlara göre, örgütün misyonu öylesine "gizli" idi ki, kabine nazırları (Bakanlar) bile Teşkilat-ı Mahsusa'yı bilmiyorlardı: "*Hükümet içinde, devlet içinde bir devlet gibi çalışan bu örgütün kendi özel şifreleri, üniformaları, özel personeli ve kendi gelir kaynakları vardı.*" (Dadrian, 2004: 28)

Çeteciler kendi başına buyruk hareket ediyor, kimseye hesap vermiyorlardı

Başını Yakup Cemil, Eşref Kuşçubaşı ve Doktor Bahaeddin Şakir gibi İttihatçı çetecilerin çektiği bu "hırsız, ayyaş, katil ve cani" birlikler kendi başına buyruk hareket ediyor; istediğini asıp kesiyor, istediği yeri yakıp yıkıyor ve 114 bin Ermeni nüfuslu Bitlis vilayetini "bize asker vermediler" bahanesiyle harabeye çeviriyorlardı. İşte Yakub Cemil'in anlattıkları:

“Konu hana intikal etti.

Tüm köyleri Osmanlı ordusuna asker vermeye ikna ettim! Tabii bu hiç de kolay olmadı...

Bu arada çıkan çatışmalarda benim de dokuz milisim öldü.

Bitlis vilayeti tamamen yakılıp yıkıldı. Şehir harabeğe döndü...” (Yalçın, 2010: 212)

Özellikle Ermenilere yaptıkları acımasız zulüm ve katliamlarla da halkın ve çeteci olmayan bazı görevlilerin tepkisini çekiyorlardı:

“Başım sadece 16 kişinin idamı nedeniyle ‘ağrıyordu’. Sadece Mahmud Kamil Paşa’yı etkilememişlerdi. Bölgedeki bazı görevliler, Teşkilat-ı Mahsusa’nın Kafkasya sorumlusu Doktor Bahaeddin Şakir, Trabzon Valisi Cemal Azmi ve benim hakkımda ‘Ermenilerin katledilmelerine ve yağmalanmalarına göz yummaktadır’ diye İstanbul’a jurnal telgrafları gönderiyorlardı! Hakkınızda tahkikat açılmasını istiyorlardı!

Biz sadece görevimizi yapıyorduk. O dönemde o bölgelerde bulunup da Ermenileri soyup zengin olanlardan değildik biz. Biz sadece emirleri yerine getiriyorduk, yuni savaşıyorduk...” (Yalçın, 2010: 212)

BM Soykırım Sözleşmesi’nin yazarı hukukçu Rafael Lemkin’in, “**Ermeni Soykırımı Dosyası**”nda da Bitlis’teki Ermeni katliamının bu caniler tarafından nasıl yapıldığını tanıklar anlatır:

“Çetelerin Bitlis kazasındaki zalimliği kelimelerle anlatılacak gibi değil. Bu kazanın tüm erkek nüfusunu katlettikten sonra, Türkler çevre köylerden 9.000 kadın ve çocuğu toplayıp Bitlis’e götürdüler. İki gün sonra, bu 9.000 kişiyi Dicle kıyısında yürüttüler; hepsini vurup nehre attılar.” (Lemkin, 2009: 86-87)

Osmanlı Ordusunun Müslüman bir subayı, tanık olduğu olayları şöyle anlatıyordu:

“Aynı ay, Bitlis dışındaki bir kampta, jandarma muhafazasında yaklaşık 500 kadın, kız ve çocuk gördüm. jandarmalara bu insanlara ne olacağını sordum. Onların telhirc edileceklerini, ama yolda Çetelerin onların icabına bakması için emir aldıklarını söylediler. Çeteler, Osmanlı Hükümeti tarafından Ermenileri katletmeleri amacıyla örgütlenmişlerdi. Bunlar Kürtler, Jandarmalar ve özellikle serbest bırakılan mahkumlardan kuruluydu.

Bitlis’te nehirde suda yüzen ve bir kısmı kıyıya vurmuş çok sayıda Ermeni cesedi gördüm. ortalıkta çok pis bir koku vardı ve su

içilebilecek gibi değildi.” (Fermanian, 2009: 99)

Gaidz F. Minassian'ın belirttiğine göre, Ermeni soykırımının çetelere bırakılmasını Enver Paşa'ya tavsiye eden Bahaeddin Şakir'dir: “... *Ekim 1914'te Türkçülüğün savunucularından biri olan Enver, Ermenilerin ortadan kaldırılmasının çetelere bırakılmasını tavsiye eden Dr. Bahaeddin Şakir tarafından denetlenen Teşkilat-ı Mahsusa'yı harekete geçirir. Ocak-Şubat 1915'ten itibaren katliamlar Erzurum ve Kilikya bölgelerinde başlar.*” (Minassian, 2005: 206)

Çetelerin yaptığı bu katliamlara ve çılgınlığa muhalefet eden ve karşı koyan yüksek rütbelilerden biri de III. Ordu Kumandanlığını yapan Vehip Paşa'dır. Vehip Paşa, III. Ordu kumandanlığını yaparken. Teşkilat-ı Mahsusa'nın siyasi sorumlusu Bahaeddin Şakir'i eylemlerinden dolayı tutuklayıp yargılamaya kalkışmış; aynı zamanda cinayet suçlularından iki çete görevlisini de Divan-ı Harbe verip darağacına götürmüştür. Vehip Paşa, 1915 yazında Ermeni katliamını gerçekleştiren General Mahmut Kamil Paşa'dan sonra görev almıştır. Muş'un beş kilometre kuzeyinde yer alan Çurig köyündeki evlerinde canlı canlı yakılan Ermeni kadın ve çocukların kavrulmuş bedenlerinin karşısında, Ermeni soykırımında sergilenen canavarlıkları: “*Tarihi İslamda misli görülmemiş bir zulüm ve vahşet*” diye tanımlayarak üzüntüsünü dile getirmiştir. (Dadrian, 2004: 11)

III. Ordu Kumandanı Vehip Paşa, 1918'deki yargılamalarda özetle aşağıdaki ifadeyi vermiştir:

“*Ermenilerin katl ve imhası ve mallarının talan edilmesi İttihat ve Terakki'nin kararının bir neticesiydi. Behaeddin Şakir III. Ordu bölgesine insan kasaplarını dolduran, onları sevk ve idare eden biriydi. Hükümet liderleri Behaeddin Şakir'in emir ve talimatlarına riayet ederlerdi. III. Ordu hareket alanındaki bütün insanlık dramları, bütün fesat tahrik ve hareketleri onun entrikalarının eseri idi. İpten kazıktan kurtulmuş adamların ve elleri kanlı ve kana susanmış jandarmaların kullanılması buna dalildir.*” (Dadrian, 2004: 145)

Ermeni katliamında Teşkilat-ı Mahsusa araç olarak kullanıldı

Henry Morgenthau, 1913 ve 1916 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu'nda Birleşik Devletler büyükelçiliği görevini yürütmüş, 1914 yılında Osmanlı'nın I. Dünya Savaşına girişine ve imparatorluk Ermenilerine yönelik soykırıma tanıklık etmiştir:

“... Jandarma müfrezeleri, Kürt aşiretlerine kurbanların yaklaştıklarını bildirmek üzere önden gidiyordu... Hükümet cezaevlerini hile açmış ve yaklaşan Ermenilere karşı iyi bir Müslüman gibi davranacaklarından emin olduğu mahkumları serbest bırakmıştı. Dolayısıyla her kafile -refakatçi jandarmalar, köylüler, aşiretler ve çeteler olmak üzere- çeşitli sınıflardan düşmanlar karşısında bir ölüm kalım savaşı veriyordu...” (Margenthau, 2005: 232-233)

1919 yılındaki Divan-ı Harp yargılamalarında da İttihatçılar, Teşkilat-ı Mahsusa eliyle Ermeni katliamı yaptıkları gerekçesiyle yargılanırlar. Divan-ı Harp Heyeti bunu açıkça belirtir. Divan-ı Harp Kararnamesinden:

“... Hapishanelerden tahliye ettirdikleri kavafil-i mücriminin (suçlu katillerinin) hareket-i caniyetkaranelerine esas hazırlamak ve bunlara evamir ve talimat vermek ve bütün bu kabil hareket-i hafiyeye ile İstanbul’da iştilal etmek üzere Teşkilat-ı Mahsusa namı altında vücuda getirdikleri bir komiteden...” (Tunaya, 2000: 346)

Tarık Zafer Tunaya’nın belirttiğine göre, “Divan-ı Harp heyetinin amacı, Teşkilat-ı Mahsusa’nın Merkez-i Umumi kararıyla kurulduğunun kanıtlanmasıydı. Bu durum ‘ispat edildiği’ takdirde, Ermeni ‘tehcir ve taktili’nin (sürgün ve soykırımının) Merkezi Umumi kararıyla Teşkilat-ı Mahsusa’ya yaptırıldığı da kanıtlanmış olacaktı. Kararnamede bu iddia çok açık olarak yer almıştı.

Bu suçlamayı reddetmek içindir ki İttihatçılar yargılamaları sırasında Teşkilat-ı Mahsusa’nın kuruluşunda Merkez-i Umumi’nin dahil olmadığını tekrar tekrar belirtmişlerdir...

Bağlantının hatta bağlılığın ilk kanıtı, İttihat ve Terakki ile Teşkilat-ı Mahsusa arasında bir ‘şahsi’ (kişisel) birliğin varoluşudur. Yalnızca Enver Paşa’nın kuruculuğu, bu girişimin silme bir İttihatçı etiketi taşımasına yeter de artar. Kaldı ki bu fikre Talat Paşa’yı ortak edenler de vardır ve bu iki arkadaş Teşkilat-ı Merkez-i Umumi’ye bağlayarak ‘birbirlerini kırmamak yolunu’ bulmuşlardır. Merkez-i Umumi de Teşkilat-ı Mahsusa’nın ‘çalışma programını ve çalışma esasını’ Harbiye Nazırı’nın çizmesini kabul etmiştir. Teşkilat-ı Mahsusa’nın doğumundan dağılmasına değin tanıdığı tek Harbiye Nazırı da Enver Paşa olmuştur ve Enver Paşa, ülke dışına kaçtıktan sonra da bu kuruluşun kendisine bağlı olmasına çalışmıştır. Ve bilinen programı Orta Asya içinde sürdürmek istemiştir.

Teşkilat-ı Mahsusa'cılar baştan sona İttihatçı ve fedai kalmışlardır.” (Tunaya, 2000: 246, 247)

Teşkilat-ı Mahsusa ile ilgili en çarpıcı yazı, dönemin *Sabah* gazetesinde yayınlanmıştır. 21 Kasım 1919'da *Sabah* gazetesi yazarları, Divanı Harb yargılamalarında Teşkilat-ı Mahsusa'yı ve Ermeni katliamını reddeden İttihatçılara ve savaş dönemi Adalet Nazırı (Bakanı) İbrahim Bey'e hitaben kaleme aldıkları açık mektupta şöyle demektedirler:

“Her sabah Talat'ın evine elebaşınızdan emirleri almak için uğramadınız mı? İttihat fırkası merkezinde alınan bir kararın neticesinde, sakini bulundukları kasaba ve köyler civarında masum Ermenileri baltayla öldürebilsinler diye İstanbul merkez hapishanesinden en azılı canileri serbest bırakmadınız mı? Vilayetlerdeki hapishanelerden benzer talimiyeleri emretmediniz mi? en kan içici canileri seçmek ve onları Teşkilat-ı Mahsusa Çetelerine dahil etmek umumi amaç değil miydi? Bu itibarla, Adalet Nazırının yüksek rütbeli bir görevliyle temsil edildiği Temyiz Mahkemesinin müddeiumumisini tayin etmediniz mi? Ayrıca, seçilen mücrimlerin istediğiniz cinayetlerin vahşiliğine uygun olup olmadıklarını tespit etmek için de bir hekim tayin etmediniz mi?” (Dadrian, 2004: 113)

Ermeni katliamına katılan Teşkilat, yaptığı işlerden hiçbir sorumluluk taşımıyordu

Teşkilat-ı Mahsusa'nın kuruluş amaçlarından birisi de, örgütün yaptığı işlerden hiçbir sorumluluk taşımaması ve Teşkilata işlettirilen suçlardan da hükümetin kendisini rahatça sıyırması ve bunları istediği şekilde kullanabilmesidir:

“Bu katiller sürüsünün başlıca iştigal amaçlarından biri, hiçbir sorumlulukları söz konusu olmaksızın vekil olarak kullanılmasıdır. Hükümet yetkilileri, kitlesel cinayet suçu külfetinden, kendilerinden çok uzaktaki ve dolayısıyla kontrol dışında kalan caniler sürüsünü suçlayarak kurtulabilirlerdi...”

Gerekli gizlilik düzeyi, organize katliamların ayrıntılarıyla ilgili yazılı talimatlar ve emirler vermekten ve göndermekten olabildiğince kaçınılarak azami düzeye çıkarılmıştır. Esas olarak şifahi muhaberata başvurulması azami gizliliğin uygulanması açısından önemli bir kalkandır.” (Dadrian, 2004: 134-139)

İttihatçıların örgütlediği çeteler eliyle, Bulgarlar, Arnavutlar ve Rumlar da zorla göç ettirildi

Tabii ki, Anadolu'nun Türkleştirilmesi projesini hayata geçirmek isteyen İttihat ve Terakki Cemiyeti sadece Ermeni katliamı yapmakla kalmadı; onun öncesinde yine aynı Teşkilat ve çeteler eliyle, Trakya, Ege ve Marmara bölgesinde Arnavut, Bulgar ve Rumlara yönelik saldırılar düzenledi; Edirne'den Bulgar ve Ege-Marmara bölgesinden çok büyük ölçekli Rum göçünü sağladı. Bu konuda çok geniş kapsamlı akademik bir araştırma yapan Fuat Dündar, çete yapılanmasıyla ilgili önemli bilgiler verir:

“Resmi görevlilerin yanı sıra, Rumların göçmesinde en büyük rolü çeteler oynar. Aralarında Anadolu’lar olmasına rağmen çoğunlu Makedon ve Giritli olan, oldukça iyi örgütlenmiş ve seferber edilmiş bu çeteler yaptıkları ani, şaşırtıcı ve kanlı baskınlarla, Rum bölgelerinde terör estirirler. Ayrıca gerçekleştirdikleri eylemlerin bir haritası yapıldığında görülecektir ki, Rum karşıtı saldırılar kuzeyden güneye kronolojik bir güzergahı izlemektedir; Edirne’den Çatalca’ya, ardından Marmara bölgesine ve sonunda Ege bölgesine. Bu güzergah boyunca, saldırıların yanı sıra yörenin yerleşik halkı Müslümanları da bu çeteler örgütlemekteydi. Aslında bu çeteler ‘eşkıya’ tarzında değil, ama İttihatçıların politikasını hayata geçiren ‘seferberlik güçleri’ tarzında işlev görmüşlerdir.

Hükümet planladığı gibi perde arkasındayken, bazen devreye girmek zorunda kalıyordu. Rum bölgelerini terörle kontrol altına alan çeteler, aynı zamanda her türlü insan, eşya, yiyecek maddesi nakliyatını da engelliyorlardı. Amaç, her türlü yaşamsal faaliyetini sınırlandırarak Rumları kaçırmaya ‘gönüllü’ kılmaktı. Bu otonom çeteler dışında, resmi devlet görevlilerinin kendine bağlı özel çeteleri de vardı. Koruma adı altında etraflarında topladıkları gayri resmi adamlar ile kendi kişisel çıkarlarını kollarken aynı zamanda çetelerle bağlantı kurmaları için kullanıyorlardı. Örneğin Vize mutasarrıfının yanı sıra İzmir Valisi Rahmi Bey ve Enver Paşa’nın kendi özel çetesi vardı.” (Dündar, 2008: 202-203)

Enver, Talat gibi, Mustafa Kemal de çeteleri kullandı

1. Dünya Savaşı yenilgisi İttihatçıların sonu olsa da politikalarının sonu olmamıştır. Mondros Mütarekesi’nin imzalanmasından sonra, 1 Kasım 1918’de İstanbul’da İttihat ve Terakki Partisi’nin

son kongresi yapılır ve partinin tamamen dağıtılarak, yeni bir partinin, 'Teceddüt Fırkası'nın kurulması kararı alınır. Bu kararın ardından ülkenin her yanına yayılmış olan İttihat Kulüpleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri'ne dönüşür. Teşkilat-ı Mahsusa da bu cemiyetlerde yerini alır:

"...İttihat liderlerinin İstanbul'dan kaçmalarından iki gün önce, Enver'in Kuruçeşme'deki yazlığında, Enver, Talat, Cemal, Kara Kemal ve Teşkilat-ı Mahsusa Başkanı Hüsamettin Ertürk'ün katıldığı bir toplantı gerçekleşti. Toplantıda direnme odaklarının oluşturulması ve ortaya çıkan yeni koşullar altında Teşkilat-ı Mahsusa'nın çalışma taktiği kararlaştırılmıştı.

'Bu İttihat örgütlenmesi, Kemalist hareket yıllarında, İttihatçıların Anadolu'ya geçirilmesi, çeteler oluşturulması, onlara silah sağlanması ve yeni direniş noktaları yaratılmasında önemli bir rol oynamıştı...' (Avagyan, 2004: 161)

Yurt dışına kaçan İttihat ve Terakki liderleri, Mustafa Kemal'i Milli Kurtuluş Hareketi'nin başına getirirler: *"...Teşkilat-ı Mahsusa'nın başkanı Hüsamettin Ertürk, bu konuda, 'yoksa milli hareket Mustafa Kemal'in Anadolu'ya gelmesinden önce başlamıştı' diye yazmaktadır. Daha önemlisi, ona göre, Mustafa Kemal, İttihat ve Terakki liderlerinden biri sayesinde bu hareketin başına gelebilmişti. Hüsamettin Ertürk ve Kara Vasıf'a, Mustafa Kemal'i, 'en yetkili başkomutan' olarak kabul etmeleri ve ona destek çıkıp etrafında toplanmaları özel emrini gönderen bu kişi, Talat Paşa'ydı. Enver Paşa, Mustafa Kemal'in sadece başlangıçta lider olacağını, ancak kendisi Anadolu'ya döner dönmez liderliği devralacağını umuyordu."* (Avagyan, 2004: 163)

15 Nisan 1923'te Mustafa Kemal "Hakimiyeti Milliye" gazetesine verdiği demeçte, *"Hepimiz İttihat ve Terakki üyesiydik. Sonra bu parti Teceddüd Fırkası'na dönüştü. Teceddüd üyelerinin ezici çoğunluğu ile İttihat ve Terakki teşkilatının üyeleri, Rumeli ve Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nde bir araya geldi ve onun programını kabul etti"* demiştir. (Avagyan, 2002: 248)

İttihat Terakki'nin, Osmanlı'daki gruplaşmalar ve çete kültürü üzerine kurulduğunu belirten Avni Özgürel, Mustafa Kemal'in de bu çete kültüründen yararlandığını ve Teşkilat-ı Mahsusa'ı çok iyi kullandığını yazar: *"İttihat Terakki işte bu çete kültürü ve birikimi üzerine inşa edildi. Balkan komitacılığının silahlı mücadele*

tecrübesinden çıkan çete, İstanbul'da estirdiği terör havası, suikast ve baskınlarla ürküttüğü devlet çekirdeğini önce 'cemiyet' adı altında kontrol etti, sonra 'partileşerek' hakim oldu. Enver Paşa, 1. Dünya Savaşı tablosunun aleyhte geliştiğinin ortaya çıkmasıyla çeteleşmeyi devletin kurtuluşu için tek çare görerek Teşkilat-ı Mahsusa'yı bu örgütlenmeyle görevlendirdi. Öylesine başarılı oldu ki Teşkilat-ı Mahsusa Milli mücadele boyunca hatta Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da varlığını hissettirdi. Nitekim Mustafa Kemal işgal ordularından önce hepsi vatansever ama her biri ayrı istiklal peşindeki 'Kıvıncı' güçleri düzenli ordunun şemsiyesi altında toplamanın kavgasını vermek zorunda kaldı. Savaş sonrası bir dizi suikast teşebbüsünün arkasında da bu grupların uzantıları çıktı. Ama aynı süreçte Mustafa Kemal bir yanda da 'Topal Osman'ın şahsında simgeleşen kendisine bağlı muhafız gücünün onun bilgisi dahilinde olsun olmasın muhaliflerine yönelik tehdidkar tavırla rahatladı." (Özgürel, 2008: 11)

İttihatçı çekirdekten yetişen ve İttihat-Terakki'nin Türkçülük politikalarını devam ettiren Mustafa Kemal de, kendi gücünü koruması ve Anadolu'nun Türkleştirilmesi için çeteleri kullandı. Küçük Asya Araştırmalar Merkezi'nin yaptığı sözlü tarih çalışması "Göç" de, bu çetelerin nasıl kullanıldığını ve Rumların binlerce yıllık topraklarından nasıl kaçırıldığını görgü tanıklarının ağzıyla anlatılmaktadır. Bu yaşanan öykülerden kısa alıntılar aktarmak istiyoruz:

Geyve-Ortaköy Bölgesi

"Bütün bir bölge insanı, hem dağlarda hem ovalarda yaşayan Rum nüfus, çetelerin yaptıklarına, yani katliamlara, evlerinden kovulma gibi pek çok insanlık dışı muameleye maruz kaldı." (Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, 2002: 157)

Biga Bölgesi-İnceköy

Theodoros Çakalis'in Tanıklığı:

"1918'de Büyük Savaş bitti. Ateşkes de yapılmıca Türkiye'deki köylerimize geri dönebileceğimizi söylediler. Aramızdan pek çoğu iş bulmuş, Yunanistan'a alışımtı, geri dönmek istemiyordu.

Ama bir kısım insan geri döndü. Yetmiş hanelik köyümüzden otuz hanesi Yunanistan'da kaldı. Biz kırk hane İnceköy'e geri döndük. Evlerimize geri girdik. Bizim bulunmadığımız dört yıl içinde

evlerimizde yerleşmiş olan Türkler evlerimizi boşalttı, bize geri verdiler:

Kötülük bu üç yıl sonunda, 1922'nin yazında başladı. Aylardan ya Ağustos ya da Eylül'dü. Çeteler köyleri kuşatıyor, Hristiyanların mallarını yağma ediyor, sonra da onları öldürüyorlardı. Sıranın bize geldiğini anlamıştık. Çeteler bizi de kuşatmıştı. Tanıdığımız Türklere: 'Halimiz ne olacak? Çeteler hepimizi kesecek! Kurbanlık mı olacağız?' diyorduk.

Türkler bize 'Biga'ya gidin, orada daha çok emniyette olursunuz' dediler.

Çırılçıplak yollara koyulduk. Yanımıza bir şey almadık. Canımızı kurtarmak istiyorduk.” (Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, 2002: 95)

Uşak Bölgesi- Simav

Eleni Pavlidu'nun Tanıklığı:

“Simav'ın Türkleri sakin, kendi hallerinde insanlardı; iyi geçiyor; kurdeş gibi yaşıyorduk. Ah, o Mustafa Kemal'in eli kanlı çeteleri var ya bu kötülüğü onlar yaptı. Sana her şeyi anlatacağım.” (Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, 2002: 252)

Finika Bölgesi-Kumluca

Savas Manturoğlu'nun tanıklığı

“1919 Mayıs'ında Yunan Ordusu'nun İzmir'e çıktığını duyduk. Türkiye'nin Yunanistan olacağını sandık. Ama sonu kötü oldu. Çok kötü günler geçirdik, nice acılar çektik. Çeteleri kurdurtan da Mustafa Kemal'di. Çeteler düzenli ordu gibi değildi; kuralları, yasaları yoktu. İstediklerini yapıyorlardı; hırsızlık, adam kaçırma, öldürme, kundaklama... Hristiyanlar korku ve dehşet içinde yaşıyordu.” (Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, 2002: 282)

Mustafa Kemal, çeteleri muhaliflerinin susturulması ve Kürt isyanların bastırılmasında da kullandı.

Milli Kurtuluş Savaşı'nda çeteler, Hristiyan halkların korkutulup kaçırılmasında kullanıldığı gibi, isyanların bastırılmasında da kullanılmıştır. Özellikle Çerkeslerin oluşturduğu “Çerkes Ethem'in Uçan Müfrezeleri” ile Lazlardan oluşan “Topal Osman Çetesi” bunların başında gelmektedir. Mustafa Kemal'e en büyük desteği bu çe-

teler vermiş ve onun iktidarını güçlendirmiştir. O dönemde, Mustafa Kemal'in Özel Koruma Birliğinin Başkanı Topal Osman'dı. Mustafa Kemal, acımasızlığıyla tanınan Topal Osman ve Çetesi'ni muhaliflerine karşı kullandığı gibi, Kürt isyanlarının bastırılmasında da kullanmıştır:

“Topal Osman'da, Ethem gibi, ülke içindeki isyanların bastırılmasında kullanıldı. Topal Osman, emrindeki Laz birlikleriyle Ümraniye'de Mustafa Oğulara Paşa'nın elebaşılık ettiği Kürt isyanını bastırdı. Mustafa Paşa'nın dışında, Kürt aşiret beyleri Alişan ve Haydar Oğularaların da başını çektiği ve 'Oğularalar İsyanı' olarak bilinen bu kalkışma, Topal Osman tarafından öyle acımasızca bastırıldı ki, kadın ve çocuklar da dahil aşiretin yarısı kılıçtan geçirilmiş, geriye kalanların hepsi, bir tek kişi bırakılmadan asılmıştı.” (Avagyan, 2004: 225)

Mustafa Kemal, iktidarını korumak ve güçlendirmek için, mirasını devraldığı İttihat-Terakki yöneticileri gibi, çeteleri acımasızca kullandı; en büyük rolü ise Topal Osman Çetesi oynadı. Topal Osman için, Mustafa Kemal'in “Fedai”si de diyebiliriz:

“Atatürk, Ankara'da Topal Osman'ın kendisine olan bağlılığından, ona havale ettiği hasımlarının mebusluktan uzaklaştırılması gibi birtakım nazik işlerde yararlandı. Topal Osman, ya onların öldürülmesi işini organize etti ya da şahsen öldürdü. Mesela, sadece 1921'in Nisan ayında 9 mebus ya kurşunlanmış ya da boğularak öldürülmüştü. Mayıs 1921'de, Yozgat Mebusu İsmail Fazıl'ı, Topal Osman'ın bizzat kendisi boğmuştu. Korumalarından biri de, Üsküdarlı Mebus Selahaddin Bey'i vurmuştu. Öldürülen her iki mebus da Enverci olarak biliniyordu. Bu mebus cinayetlerinin üstü uzun zaman örtülü kalıyor ya da Atatürk'ün müdahalesiyle hiçbir kovuşturma yapılmıyordu. Ancak Osman'ın tamamen kişisel girişimi ile öldürdüğü son mebus hayatına mal oldu. Atatürk'ün özel koruma birliğinin başkanı Topal Osman, 26 Mart 1921'de muhalefetin (ikinci grup olarak adlandırılan) lideri Trabzon milletvekili Ali Şükrü Bey'i öldürmüştü. Cinayet bu kez siyasi nitelikli olmaktan çok, kişisel bir özellik taşıyordu; Ali Şükrü, Trabzon'daki Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurucularından ve ünlü bir İttihatçı olan Yahya Kahya'nın öldürülmesi konusunu mecliste açmaya hazırlanıyordu. Yahya Kahya, tahmin edileceği gibi, 1921 baharında Topal Osman tarafından öldürülmüştü. Bazıları ise, bunun doğru-

dan doğruya Atatürk'ün emriyle yapıldığını savunuyorlardı.” (Avagyan, 2004: 227)

Topal Osman'ın sonu da diğer çeteciler gibi oldu: “Şükrü'nün katlinden sonra meclis kuşkuya düştü ve mutlaka katilin bulunarak cezalandırılmasını talep etti. Öldürenin kimliği ortaya çıkınca, Atatürk meclis ile, özellikle de 'ikinci grup'la bir sürtüşme yaşamamak için en yakın adamlarından birini kurban etti. Topal Osman jandarmalarla çatışma sırasında vuruldu ve başı kesik cesedi meclis önünde asılarak teşhir edildi. Topal Osman'ın müfrezeleri ıslah edildi. Meclis'te kopan kıyamet yatıştıktan sonra, Topal Osman'ın cesedi Atatürk'ün emriyle Giresun'da törenle gömüldü, kendisi de Cumhuriyet şehidi ilan edildi.” (Avagyan, 2004: 227-228)

DEVLETİN GÜNÜMÜZDEKİ GİZLİ ÖZEL ÖRGÜTLENMELERİ

Günümüzde ise, Teşkilat'ı Mahsusa'nın yerine çok daha modern, derinlikli ve geliştirilmiş illegal örgütlenmelere gidilmiştir. Bunların en başında Seferberlik Tetkik Kurulu ve bunun devamı olan Özel Harp Dairesi gelmektedir. Bu özel savaş örgütlerinin (Kont-rgerilla) başkanı da Teşkilat-ı Mahsusa'da uzun süre görev yapan Daniş Karabelen'dir. Özel Harp Dairesi'nin örgütlenme şekli ve faaliyetleri de bize, Teşkilat-ı Mahsusa'nın devamı olduğunu göstermektedir. TÜRK MÜKAVEMET TEŞKİLATI, JİTEM, TİT, ER-GENEKON gibi örgütler de hep bu yapılanımının devamıdır.

“Bazı ahvalde propaganda için istismar edilmek üzere mürettep olaylar meydana getirilir. İsyancıların yaptığı intibaini verecek, yağma ve katliam, ırza tecavüz olayları ele alınabilir...”

Tümgeneral Cihat Akyol
Özel Harp Dairesi Başkanı

ÖZEL HARP DAİRESİ. TÜRK MÜKAVEMET TEŞKİLATI.
JİTEM. TİT. ERGENEKON...

Devletin seçimle işbaşına gelmiş organlarınca denetlenemeyen ve yargı organlarınca da soruşturulamayan bu gizli örgütler, istedikleri gibi devlet organlarına hakim olmakta ve her türlü kirli işi yapmaktadırlar. Bunların en başında da katliamlar, faili meçhul siyasal

cinayetler, uyuşturucu ticareti ve sabotaj eylemleri için sağa sola atılan bombalar gelmektedir. Bu devlet örgütlenmelerinin en başında Özel Harp Dairesi gelmektedir. JİTEM ve ERGENEKON yapılması da yine bu örgütlenmelerin devamı niteliğindedir. Kontrgerilla faaliyetlerini yürüten bu özel örgütlenme, faaliyetlerini günümüzde de devam ettirmektedir. Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı, JİTEM, TİT ve hepsini kapsıyan ERGENEKON gibi gizli örgütlenmeler hep bu daire tarafından kurulmuştur.

ÖZEL HARP DAİRESİ

“Yedi yıllık gazetecilik yaşamım boyunca kontrgerillanın Türk devleti içindeki evrimini adeta gözlerimle görerek izledim” diyen gazeteci yazar Soner Yalçın, Özel Harp Dairesi ve Kontrgerilla konusunda oldukça çarpıcı ve kapsamlı bilgiler vermektedir. Emperyalizme bağımlılık artıkça Türkiye’nin daha çok bir kontrgerilla cumhuriyetine dönüştüğünü, diğer belirleyici etkenin ise Kürt Sorunu’nun olduğunu, şiddet yönteminde ısrarın, bu suç örgütünün rejim içinde durmadan büyümesine yol açtığını ve kontrgerillanın rejime rengini veren en önemli kurum olduğunu belirten Yalçın şöyle der:

“Kontrgerilla NATO ülkelerinin tümünde var. Türkiye’nin NATO’ya giriş tarihi 1952. Kontrgerilla ise ülkemizde 1953 yılında kuruldu. O zamanki yasal adı, Seferberlik Tetkik Kurulu. Fikir, finansman ve techizat daima ABD’ye aitti. Seferberlik Tetkik Kurulu’nun, yani Kontrgerillanın personeli de ABD ordusunun ve CIA’nın subayları tarafından eğitildi. 1965 yılında Seferberlik Tetkik Kurulu, Amerikan Askeri Yardım Heyeti (JUSMATT) binasına taşındı. Adı değişti. Özel Harp Dairesi oldu.

12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 askeri darbeleri Amerika’nın emriyle kontrgerilla tarafından adım adım planlandı ve gerçekleştirildi. Türkiye Kontrgerillanın provokasyonları, sabotajları ve işken-celi sorgulamalarına sahne oldu. Bu süreç boyunca kontrgerilla durmaksızın büyütüldü. Küçük bir daire iken bugün tümen gücünde bir kuvvet haline geldi. Özel Harp Dairesi, geçtiğimiz yıl, Özel Kuvvetler Komutanlığı adını aldı. Kürt Sorunu’nun ulaştığı boyuta uygun olarak devlet içindeki belirleyici rolü arttı...

Kontrgerilla bugünkü rejimin çelik çekirdeğidir. Sadece Kürt Sorununun şiddet yoluyla çözümü için değil, bütün halka karşı

egemen sınıfın güvencesi olarak geliştirilmiştir: *Rejim kendisini ne kadar tehlikede hissederse kontrgerilla o kadar büyüyecektir. Kontrgerillayı rejimin korkusu besliyor.*" (Yalçın, 2004: 10-11)

Özel Harp Dairesi'nde hem resmi askerler hem de siviller görev yapıyordu

Özel Harp Dairesi'nin "gizli bir ordu" olduğunu söyleyen Gazeteci-Yazar Ecevit Kılıç da, Özel Harp Dairesi ile ilgili şu önemli bilgiyi vermektedir:

"Özel Harp Dairesi, Soğuk Savaş konsepti çerçevesinde Amerika ve İngiltere'nin öncülüğünde NATO üyesi ülkelerde kurulan Gladio örgütlerinin bir parçasıydı. Özel Harp Dairesi, gizli bir orduydı. Kurulma amacı komünizmle mücadeleleydi. Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne sınırının olması en aktif gizli ordunun Özel Harp Dairesi olmasına yol açtı. Bu nedenle en büyük önem Türkiye'nin gizli ordusuna verildi. 1952 yılında Seferberlik Tetkik Kurulu adıyla kurulan Özel Harp Dairesi'nin tüm eğitim, silah ve maddi ihtiyaçları Amerika tarafından sağlandı. Amerika'nın gönderdiği silahlarla olası bir Sovyetler Birliği işgaline karşı yeraltında, ormanlık alanlarda ve hatta okullar ve camilerin altında cephanelikler oluşturuldu.

Özel Harp Dairesi'nde hem resmi askerler hem de siviller görev yapıyordu. Resmi askerler subay ve astsubaylardan oluşuyordu. (1980'li yılların sonundan itibaren dairede uzman çavuşlar da görev yapmaya başladı)

Özel kamplarda harp eğitimlerinden geçirilen siviller ise her türlü meslekten seçildi. Türkiye'de toplumsal muhalefetin yükseldiği her dönemde bu siviller resmi unsurları yardımıyla yeraltında oluşturulan cephaneliklerden aldıkları silahlarla sokağa çıktılar. 1970'li ve 1980'li yıllarda yaşanan kanlı olayların mimarı bu sivil unsurlardı. Bu kanlı olayların getirdiği üç darbe de tabii.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte diğer NATO üyesi ülkelerdeki bu örgütler tamamen açığa çıkartıldı. Ardından da dağıtıldı. Türkiye'de ise Özel Harp Dairesi, güçlendirilerek Özel Kuvvetler Komutanlığı'na dönüştürüldü." (Kılıç, 2010: 11-12)

Özel Harp Dairesi, soğuk savaş tehdidine karşı kuruldu

"Soğuk savaş tehdidine karşı Özel Harp Dairesi kuruldu ve Özel Harp Dairesi'nin tarihini anlayabilmek için kronolojik sıraya

göre gitmekte fayda var” diyen Gürkan Hacı’ın, **Akşam** gazetesinde çıkan yazısı bizim için oldukça aydınlatıcıdır. İnternet sitesine düşen bu yazının önemli bir bölümünü olduğu gibi aktarmak istiyoruz:

1933: Nazi Partisi Nasyonal Sosyalistler’in Almanya’daki yük- selişi başlamıştı. Savaş endişesiyle Türkiye’de Yüksek Müdafaa Meclisi kuruldu. Görevi milli seferberlik planlarının hazırlanması ve seferberlik halinde valiliklere verilecek görevlerin tespitiydi. (Bugünkü Milli Güvenlik Kurulu)

1947: Bernard Baruch, ilk kez Doğu ve Batı Blok’u tanımlama- sıyla birlikte ‘Soğuk Savaş’ kavramını kullandı. Amerika artık Sov- yet tehdidine karşı Türkiye’yi ileri müttefik olarak görüyordu.

1948: Türkiye’den bir grup subay, Amerika Birleşik Devletle- ri’ne gayri nizami harp eğitimi almak üzere gönderildi. Daniş Kara- belen, Alparslan Türkeş, Suphi Karaman, Turgut Sunalp bu subay- ların en tanınmışlarıydı.

1949: Yüksek Müdafaa Kurulu’nun adı, Milli Savunma Yüksek Kurulu olarak değiştirildi. Görev tanımına ‘seferberlik’ konularının yanı sıra ‘İç ve dış güvenlik konularına karşı hazırlık yapma’ yetki- si de eklendi.

1952: Bu yılın 27 Eylül’ünde Amerika’nın isteği ve Milli Sa- vunma Yüksek Kurulu’nun tavsiye kararıyla Milli Avcı Birlikleri Kurulması’na ilişkin kanun yürürlüğe girdi. Bu kanunla gayri niza- mi harp yapabilecek örgütlenmeyi sağlamak ve düşman işgali sıra- sında savunma birlikleri kurmak üzere görevlendirildi.

1969: 8 Eylül’de gazeteci İlhami Soysal, Özel Harp Dairesi su- baylarından Yarbay Raci Tekin tarafından öldüresiye dövüldü. Yar- bay Tekin’le beraber Astsubay Başçavuş Yüksel Aşçıoğlu ve Astsu- bay Sadık Görmez de Soysal’a saldırmışlardı. 1960’lı yıllarda Ma- sonlar üzerine yaptığı çalışmalarla bilinen Soysal, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural hakkında yazdığı yazılardan dolayı tehditler alıyordu. İsmet Paşa, Soysal’ı birkaç kez üstü kapalı bir şe- kilde Orgeneral Tural’ı araması ve işi tatlıya bağlaması konusunda uyarmıştı. (İsmet Paşa’nın bu ‘iyi polis’ rolü tam bir inceleme ko- nusudur. Zira 1926’da suikast davasında arabulucudur ama en yakın arkadaşları idam sehpasına gider. 1961’de ‘Sizi ben bile kurtara- mam’ dediği Menderes’in idamını bir türlü engelleyemez. 1972’de baba Cemil Gezmiş’e ‘Elimden geleni yapacağım’ der ama sonuçta Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idam edildi. O gün

Soysal'a saldıran Yarbay Raci Tekin, delil yetersizliğinden beraat etti ve Kıbrıs'a yollandı. Kıbrıs, Özel Harp Dairesi'nin adeta staj sahası gibiydi. Raci Tekin, Ergenekon tutuklusu Muzaffer Tekin'in babasıdır.

1977: Kanlı 1 Mayıs'ta Taksim'de toplanan binlerce kişilik kalabalığın üzerine ateş açanların da Özel Harpçi olduğu iddia ediliyor. Avukat Rasim Öz, katliam belgelerinin Daire'nin arşivinde olduğunu iddia ediyor.

TÜRKEŞ kurucu subay

27 Eylül 1952'de kurulan Seferberlik Tetkik Daire Başkanlığı'nın (Özel Harp Dairesi) başına Tümgeneral Daniş Karabelen getirildi. 15 subay da kurucular arasında yer aldı. Peki kimdi bu subaylar? Amerika'da gayri nizami harp eğitimi alan askerlerimiz yani, Alparslan Türkeş, Suphi Karaman, Turgut Sunalp, Ahmet Yıldız ve Fikri Ateşdağlı. Peki, Daire Başkanlığı görevinde bulunan Korgeneral Daniş Karabelen kimdi? O, Osmanlı'nın son döneminde Teşkilat-ı Mahsusa'nın bir subayıydı. Filistin'de çarpışan 5.Ordu'da görev aldı. Cemal Paşa ve Ali Fuat Cebesoy ile birlikte cephede bulundu. Ama asıl bağlı olduğu kişi Süleyman Askeri'ydi. Yani, Özel Harp Dairesi, Teşkilat-ı Mahsusa'nın devamıdır iddiasının temeli bu ilişkilere dayanıyor. Karabelen, milli mücadelenin ilk yıllarında Karakol Cemiyeti'nde çalıştı. Ardından ordunun çeşitli kademelerinde görev yaptı. Tümgeneral rütbesindeyken Özel Harp Dairesi'ni kurdu.

Tozlu dosyalarda üç olay ve "ÖZAL suikastı" iddiası

Burada bir parantez açalım; emekli Büyükelçi Kaya Toperi de yedek subaylığını Daniş Paşa'nın emir subayı olarak yaptı. Daha sonraki yıllarda ise 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın danışmanlığında bulundu. Ailesinin iddiasına göre Özal bir suikasta kurban gitmişti. Son gece katıldığı bir davette limonata ikram edilmiş ve ertesi gün ani bir kalp kriziyle hayatını kaybetmişti. Ailesi, Kaya Toperi'yi suçlar açıklamalar yaptı. Bu teori çok akla yakın durmuyor ama Özal'a Kartal Demirağ tarafından yapılan suikastta Özel Harp Dairesi'nin izi daha belirgindir. Özal suikastını soruşturan Yargıtay Savcısı Uğur Tönük, MİT'e çağırılmış ve burada 'Dur' denmişti. 'Dur' diyenin kim olduğu ise daha sonra belli olacaktı. Özel Harpçi Orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu!

6-7 Eylül Olayları

Özel Harp Dairesi'ne atfedilen ilk büyük operasyon 1955 yılında yaşanan 6-7 Eylül olayları oldu.

Atfedilen diyorum, çünkü gazeteci Fatih Güllapoğlu ile konuşan Sabri Yirmibeşoğlu, İstanbul'da Ermeni, Rum ve Yahudi azınlıkların ev ile iş yerlerinin yağmalandığı 6-7 Eylül olaylarının Özel Harp Dairesi'nin işi olduğunu açıkça söylemiş ve 'Mükemmel bir organizasyondur' demişti. Ama sonradan açıklamanın yarattığı tepkilerden çekinip 'Daha o yıllarda Özel Harp Dairesi kurulmamıştı ki' diyerek söylediğinden çark etti. Oysa, Daire o tarihte kurulmuştu. Bu kanıyı güçlendiren başka deliller de var. Özel Harp'in kuruluş talimatını verenlerden biri de Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'ydu. 6-7 Eylül olaylarının işaret fişliğini Londra'dan o çakmıştı. Kıbrıs görüşmeleri sırasında 'elini rahatlatacak' eylemlere ihtiyacı olduğunu söylemiş ve Türkiye'den de bu 'ihtiyaç' karşılanmıştı. Önce atılıp atılmadığı bile belli olmayan bir bombayla Atatürk'ün evine Yunanlılar saldırdı haberi yayılmış, ardından da utanç dolu yağma başlamıştı. Yağmacıların elinde hepsi aynı marangozhane-den çıkmış sopalar vardı. Ve tabii yağmalanacak evlerin adresleri.

Kıbrıs Barış Harekati

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Kıbrıs'ta giderek artan Rum tedhişine karşı bir örgüt kurulmasına da öncülük etti. Yine Özel Harp Dairesi içinde oluşturulan TMT'nin (Türk Mukavemet Teşkilatı) kuruluş talimatını da o verdi. Bu kez planın adı KİP yani, Kıbrıs'ın İstirdatı Planı'ydı. Özel Harp Dairesi'nin ikinci büyük icraatı Kıbrıs'ta oldu. TMT ve Daniş Karabelen ile yardımcısı Rıza Vuruşkan. Albay Vuruşkan'ın bu operasyondaki kod adı Bozkurt'tu. Kıbrıs Barış Harekati'na kadar süren bir mücadeleyle Kıbrıs yeniden kazanıldı.

(Akşam gazetesi- Gürkan Hacır'ın internete düşen yazısından)

Türk Mukavemet Teşkilatı

Özel Harp Dairesi ile ilgili kapsamlı bir çalışması ve kitabı olan Ecevit Kılıç, Özel Harp Dairesi'nin ilk illegal ve gizli eylem alanın 6-7 Eylül olaylarının çıkış noktası olan Kıbrıs olduğunu, Daire'nin olaylardan üç ay önce Kıbrıs'ta sivil unsurları örgütlemeye gittiğini ve işin en önemli tarafının da, Özel Harp Dairesi'nin subay

ve astsubaylarının özel harp tekniklerini adada pratiğe dökmeleri olduğunu, bu durumun 1974'teki Kıbrıs Harekatı sonuna kadar sürdüğünü belirtmektedir:

“Türk Mükavemet Teşkilatı'nın projesi, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı Cevdet Sunay tarafından onaylanmasından sonra, Teşkilatın (TMT) kadroları oluşturulmaya başlandı.

Örgütün liderliği Özel Harp Dairesi Harekat Şube Müdürü Yarbay Rıza Vuruşkan'a verildi. 1 Ağustos 1958'de kurulan TMT'nin en üst seviyedeki dört kişilik ilk hücresi de oluşturuldu. Bozkurt kod adıyla Yarbay Rıza Vuruşkan, Ağrı kod adıyla Fazıl Küçük, Toros kod adıyla Rauf Denктаş ve Kıbrıslı Doktor Burhan Nalbantoğlu.

İlk etapta adaya beş subay, 14'de yedek subay gönderildi. Yarbay Vuruşkan'ın adaya gitmesiyle daha önce oluşturulan gizli hücreler silahlandırıldı, askeri eğitime ve ardından da eylemlere başlandı.

Türkiye'den Kıbrıs'a gönderilen özel harpçi subaylara uygun maske görevler de bulunarak kamuflle edildiler: öğretmenlik, ilköğretim müfettişliği, konsolosluk basın ateşesi, banka müfettişi, vaizlik...

TMT Lideri Rıza Vuruşkan'ın maske görevi müfettişlikti. İş Bankası'nın Lefkoşe Şubesi'ni teftişe gitmişti! Yardımcısı Yüzbaşı Mehmet Özden de müfettiş muaviniydi. İş Bankası bunu sağlamanın ötesinde adada kaldıkları süre içerisinde Vuruşkan ve Özden'e maaşlarını da bankanın kasasından ödedi.

Türkiye'den gönderilen özel harpçi subaylara uygun maske görevler ayarlanmadan önce kendilerine sahte kimlikler ve sahte pasaportlar da düzenlendi. TMT lideri Vuruşkan'ın pasaportunda Ali Conan, yardımcısı Mehmet Özden'inkinde ise Mehmet Beyazıt yazılıydı. Bu sahte pasaportların düzenlenmesi organizasyonunu bizzat İç İşleri Bakanı Namık Gedik üstlendi.

Hiçbir yasal dayanağı olmayan ve devlet eliyle kurulan illegal örgütün silah ve cephane teminiyle de Milli Savunma Bakanı Ethem Menderes ilgileniyordu. Menderes, örgütün istediği cins ve miktardaki silahları derhal temin ediyordu. Bakanlık, ilk önce sağlam olan bu silahların “çürük” olduğuna dair belgeler düzenliyor, ardından da depolardan çıkartılıyordu. İlk aşamada hedefi beş bin mücahidi silahlandırmak olan örgüt, askeri depolardan bin adet tabanca, aynı sayıda makineli tabanca, yüz adet hafif makineli tüfek, üç bin

adet piyade tüfegi, yirmi bin savunma bombası ile yüzbinlerce mermi aldı.

Tüm bu silahlar Eğridir'deki Komando Okulu'yla. Özel Harp Dairesi'nin Mersin ve Anamur'daki gizli karargahlarında depolandı. Makineli tüfekler toprak altında bozulmadan uzun süre kalsınlar diye plastikle kaplandı.” (Kılıç, 2010: 85-90)

Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda görevli, Türk Mukavemet Teşkilatı'nda da komutanlık yapmış olan 'Selahattin' kod adlı 'Özel Harpçi' Yarbay Hüseyin Yakış, TMT'nin 'gizli' yapısıyla ilgili şunları anlatıyor:

“Benden bir taahhütname aldılar. Bu taahhütname, Kıbrıs'taki yer altı örgütlenmesi hakkında hiçbir yerde beyanat vermeyeceğime dairdir. Taahhütnameyi Sabri Yirmibeşoğlu aldı. Özel Harp Dairesi Başkanı'ydı.” (Hiçyılmaz, 2008: 214)

Mücahitlere Özel Harp Eğitimi

Ecevit Kılıç, Özel Harp Dairesi'nin Kıbrıs'ta “Türk Mukavemet Teşkilatı” içinde örgütlediği sivillerin Türkiye'ye getirilip özel harp eğitimi aldıklarını şöyle anlatmaktadır:

“Kıbrıs'ta TMT içinde görev alacak siviller, eğitim için uçakla Türkiye'ye getiriliyordu. Eğitimi Özel Harp Dairesi'nin dağcılık, komando ve gizli hareket tekniği konularında uzman subaylar veriyordu. Eğitimin süresi bir aydı ve eğitimini tamamlayan siviller adaya götürülüp yerlerine yenileri getiriliyordu. Silah kullanımının, bakımının öğretildiği, atış talimlerinin yaptırıldığı eğitimlerde siviller komando, sabotaj, kundaklama ve gizli hareket teknikleri konularında yetiştiriliyordu.

Eğitim yerleri ise Özel Harp Dairesi'nin gizli kamplarıydı. Ankara'daki eğitim kampı, Ayaş yolu üzerindeki Zir Köyü civarındaki bir devlet çiftliği idi. Özel Harp Dairesi, Zir Kampı denilen bu çiftliği Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'ndan aldı.

İkinci önemli kamp ise Antalya'daydı. Ormanlık alanda kurulan bu kampta, teknelerle Türkiye'ye getirilen siviller eğitiliyordu.” (Kılıç, 2010: 92)

NACİYE ÇAVDAR: Rum boykotu başlayınca, Türk Mukavemet Teşkilatı TMT'nin 'Rumlarla alış veriş yapılmayacak, bütün alış verişler Türklerden olacak, alanı vururuz!' diye kesin emri vardı.

Kendisi doğma büyüme Kıbrıslı olan ve Kıbrıs olaylarının içinde bizzat yer alan 1941 doğumlu Naciye Çavdar, Viktoria Kolejine giderken Kıbrıs olayları patlak verir. Kendisi de gençliğinin verdiği heyecanla olaylarda etkin olur. İşte, Kıbrıs olayları ve Türk Mükavemet Teşkilatı'yla ilgili kendisiyle yaptığımız bu uzunca söyleşiden bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

“Önceleri Türklerle Rumların ilişkileri çok iyi idi. İyi bir komşuluk ilişkimiz vardı. İki üç Rum evi yanında bir Türk evi vardı. İç içe yaşıyorduk. Rumlar Türkçe'yi iyi biliyordu. Terzilerimizin hepsi Rum'du. Bir yemek pişirildiğinde mutlaka tabaklar gider gelirdi. Oyunlar müsterekti. Her türlü acı ve sevinci birlikte yaşırdık. Örf, adet, yaşayış biçimi, oyunlar hep ortaktı. Sadece isimler farklıydı o kadar.

İlişkilerin niçin bozulduğunu bilmiyorum. Hiçbirimiz düşmanlıkların niçin yaratıldığını anlamadık. Birden bire Rum evleri yakılmaya başlandı. Bu dönemde Kıbrıs, İngiliz sömürgesi idi. Resmi dil ve yazışmalar hep İngilizce idi. Rumlar ve Türkler dairelerde, işyerlerinde birlikte çalışır ve İngilizce konuşurlardı.

Kıbrıs'taki olayların gelişimi şöyle anlatılır: Rumlar, sömürgeci İngilizlere karşı örgütlenmeye başlar. Amaçları, İngilizlerden kurtulup bağımsızlık kazanmaktır. Bunun için EUKA Teşkilatı'nı kurarlar. Adanın Yunanistan'a bağlanması için de yer altı faaliyetine başlarlar. Bu arada da Türkler, bu örgüte karşı 'Türk Mükavemet Teşkilatı' TMT'yi kurup örgütlenirler. Karşılıklı çatışmalar böylece başlar. İngiltere, Rum teşkilatıyla baş edemeyince, Türklerden 'Yardımcı Polis' (OKSİ'ler) adı altında maaşlı emniyet teşkilatı atar. Bu teşkilata girenler, genellikle kırsal kesimin insanlarıydı; yani pek bilinçli değillerdi. Bazı köyler tatamıyla Rum, bazıları tamamıyla Türk ama genelde Türk nüfusu üçte bir oranındaydı. Türkler, İngiliz hükümetinin (sömürgecilerin) yanında yer alınca, Rum Teşkilatı, 'Neden İngilizlere yardım ediyorsunuz?' diye, direkt Türklere yöneldi. Karşılıklı şiddet olayları bu şekilde başladı.

Daha önce, ticaret, zanaat, sanat Rumların elindeydi. Türklerin tercihi memurluktu. Okumayanlar ise, hayvancılık ve tarımla uğraşırlardı. Rumların, Avrupa devletleri ile ticari ilişkileri vardı. Bütün mümesillikleri bunlar alır, Türk tüccarlarına da onlardan mal giderdi.

Rum boykotu başlayınca, Rumlarla alış verişler yasaklandı.

Alanlar tehdit edildi. Türk Mükavemet Teşkilatı TMT'nin 'Rumlarla alış veriş yapılmayacak, bütün alış verişler Türklere olacak, alanı vururuz!' diye kesin emri vardı. Bizler de Rumlarla ilişkileri kesip Türk tüccarlardan alış veriş yapmaya başladık. Ama bu alış-verişler bize pahalıya mal oluyordu. Örneğin, Rum tüccarın sattığı bir lira ise, Türk tüccarlar bunu üç liraya satıyorlardı. Biz de ucuz ve taze mal alabilmek için gizlice Rum tarafına geçer, onlardan mal alırdık. Özellikle de kumaş. Tabii ki bu bizim için büyük korku demkti; çünkü bir gazete, 'Rumlardan alış veriş yapan bir kişinin (Türk'ün) vurularak öldürüldüğünü' yazıyordu.

Kıbrıs çıkarmasından sonra, Rumların el konulan malı mülkü Türklere dağıtıldı. Babama da Rum komşumuzun evi verildi. O gece babam rüyasında komşumuzu görmüş. Komşumuz ona: 'Hasan Efendi, Hasan Efendi, sen benim evime hemen konmuşsun! Bu muydu bizim komşuluğumuz ve dostluğumuz? Yazıklar olsun sana!' demiş.

Bu rüya babamı çok etkilemişti. Babam ertesi günü kalkar kalkmaz hemen hükümete gitti ve 'Ben bu evi istemiyorum, onun yerine bana para verin' dedi..."

6-7 Eylül 1955 olayları, MAH'ın, Kıbrıs Türk Cemiyeti'nin ve Özel Harp Dairesi'nin gayrimüslimlere karşı örgütlediği çok organizeli ve büyük olaylardı. Bunu en iyi ifade eden Özel Harp Dairesi'nin başına geçecek olan Sabri Yirmibeşoğlu oldu. "Kıbrıs'taki camileri biz yaktık" diyen Yirmibeşoğlu, 1991 yılında gazeteci Fatih Güllapoğlu'na 6-7 olaylarının Özel Harp Dairesi örgütlenmesi olduğunu açık bir şekilde anlattı:

"- Tabii. 6-7 Eylül de bir Özel Harp işiydi. Ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amaca da ulaştı..."

- Sorarım size bu muhteşem bir örgütlenme değil miydi?"

Bombalama haberini veren istihbaratçı Mithat Perin'in sahibi olduğu *İstanbul Ekspres* gazetesinin o dönemdeki redaktörü ve o sayıyı yayıma hazırlayan Gökşin Sipahioğlu da, olayların istihbarat örgütü MAH tarafından organize edildiğini açıkladı.

6-7 Eylül olaylarının amacını en iyi açıklayan ise olayların tanığı ve Güz Sancısı adlı romanında şahit olduklarını detaylı olarak anlatan eski ANAP Milletvekili Yılmaz Karakoyunlu oldu:

"*Hadiselerin başlangıç itibarıyla bir tertip olduğu ortadadır. Nitekim o tarihte Atatürk'ün evine bomba koymak suretiyle bu*

heyecanı yaratan insan, bugün Nevşehir Valisi'dir. Bir mürettip. Bugün devletin tertibinden sorumlu bir makabın sorumlusudur! Bu da az buz iş değildir. Ben o arkadaşımızı tezyif etmek için söylemiyorum. O bir görevdi, yerine getirildi. Tertibin olduğunun en güzel örneğidir. Hadise, sadece bir sermaye transferi anlamı da taşımaz. Bir sermayeyi, bir varlığı yok etmektir. Örneğin Varlık Vergisi'nde öyle değildir. Sizden zorla vergi almaya kalktım. Evinizi sattım, ben ucuza aldım. Mal benim aktifime geçti. Burada öyle değil. Her şey payımal edildi, perişan edildi, talan edildi. Yani fiziki olarak sermaye tahrip edildi. Ama kabul etmek zorundayız ki o hadiseden sonra Anadolu'dan İstanbul'a gelmiş, palazlanmış esnaf, ticaret hayatının da sahibi olmuştur. 6-7 Eylül hadisesinde tahrip edilen kadronun yerini dolduranlar, bugün Türk iktisadi hayatında önemli isimler olmuşlardır." (Kılıç, 2010: 84-85)

Olaylar, Demokrat Parti, MAH, Öğrenci Dernekleri, Sendikalar ve KTC tarafından Organize edilmiştir

6-7 Eylül olayları üzerinde geniş bir araştırması olan Dilek Güven, 6-7 Eylül olaylarının ne kadar planlı ve güçlü bir örgütlenme olduğunu; aslında bu örgütlenmenin içinde bütün toplum katmanlarının bulunduğunu çok net bir şekilde ortaya koyar:

"6-7 Olayları iktidardaki Demokrat Partisi, Milli Emniyet Hizmetleri (MAH), öğrenci/gençlik dernekleri, sendikalar ve Kıbrıs Türk'tür Cemiyeti'nin (KTC) işbirliği ile organize edilmiştir. Görünürde öğrenci dernekleri tarafından resmi olarak Ağustos 1954'te kurulan KTC'nin amacı, Kıbrıs konusunda Türkiye'nin pozisyonunu desteklemek ve kamuoyu yaratmaktır. Fakat aslında Londra'daki Türk büyükelçiliğinin telkiniyle hükümet tarafından kurulmuş olan bu derneğin idare heyetinde şu kişilerin adları görülür: Hikmet Bil (Hürriyet gazetesi yazışmaları müdürü ve avukatı), Hüsamettin Canöztürk (Milli Talebe Federasyonu başkanı), Orhan Birgit (gazeteci), Ziya Somer (öğrenci) ve gazeteci olduğunu öne süren Kamil Önal... Her ne kadar Bil, derneğin halktan bağış toplayarak 'Kıbrıs davası' için hükümete teslim ettiğini öne sürse de, aslında tersine devletin desteği söz konusudur. KTC'ye kuruluş yılında 350.000 TL, daha sonra da her sene 200.000 TL ödenir. Sadece gazeteci değil aynı zamanda MAH üyesi bir diğer idare üyesi olan Kamil Önal ise KTC'nin aktivitelerine katılmadan önce, Ermeni ve

Kürtlerin aktivitelerini gözlemlemek üzere Suriye’de görev almıştır... Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren bu dernekler devlet tarafından kontrol edilmekte ve hükümet politikaları doğrultusunda yönlendirilmektedir; öğrenciler arasında istihbarat örgütleri mensuplarının sayısı da hayli kabarıktır.

KTC’nin diğer bir ayağını teşkil eden sendikalar da o dönemde öğrenci derneklerinde olduğu gibi hükümet tarafından finanse edilen ve ideolojileri devlet tarafından belirlenen örgütlerdir. Cumhuriyet hükümetleri gerekli gördüğünde sendikaları Türk milliyetçiliği propagandasında araç olarak kullanmakta geri kalmamıştır. KTC ile sendikalar arasındaki işbirliği, KTC Şube başkanlarıyla sendika başkanlarını aynı kişilerin teşkil etmesine kadar gitmektedir...” (Güven, 2005: 44)

Güven, 6-7 Eylül olaylarının kimler tarafından başlatıldığını ve kamuoyunun bu olaylara nasıl hazırlanıp olaylarda kullanıldığını oldukça çarpıcı bir şekilde ortaya koyar:

“4 Eylül 1955 günü Hikmet Bil öğrencilere verdiği bir direktifle Taksim Meydanı’nda Rumca gazeteleri yaktırır. Önal ise aynı gün üzerinde ‘Kıbrıs Türk’tür’ yazılı tam 20.000 plakayı bastırıp öğrencilere dağıttırır. Olaylardan birgün evvel Menderes, Bil ile görüşüp Londra’daki Kıbrıs konulu konferansa katılmış olan Zorlu’dan bir şifreli telgraf aldığını ve bu telgrafta Zorlu Türkiye’den tepki beklediğini, Londra’da zaptedilemeyen bir Türk kamuoyundan bahsedilmesini istediğini anlatır. Bu bilgi aynı gün Bil tarafından KTC şubelerine iletilir...”

Olaylardan evvel işçiler sendika başkanları tarafından mobilize edilmiş, sendikaların yardımıyla taş, balta gibi araçlar temin edilmiş, Tekstil İşçileri Sendikası tarafından bayraklar dikilmiştir. Şoförler Cemiyeti ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası’nın üyeleri sayesinde ise saldırganları şehrin tüm noktalarına taşıyan araçların koordinasyonu sağlanmıştır...” (Güven, 2005: 45)

“Saldırıları, 20 ile 30 kişiden oluşan organize olmuş birlikler tarafından gerçekleştirilir. Bu birlikler kendi aralarında kışkırtıcılar, önderler, tahripçiler olarak sınıflandırılabilir. Kışkırtıcılar çoğunlukla Türk bayrakları ile Atatürk ve Celal Bayar’ın büst ve fotoğraflarından oluşan donatılara sahipti. KTC’nin rozetlerini dağıtıyor ve halkı kendi dükkanlarına, evlerine ve arabalarına Türk bayrağı ve işaret koymağa çağırıyordu.

Göstericiler, halkı tahrik etmek için ya Kıbrıs sorununu kullanıyor ya da halk arasında mevcut olan gayrimüslim antipatisini körükliyordu. Bunun yanında, kahvehanelerde oturan erkeklerin doğrudan saldırılara katılması talep ediliyordu. Hatta yayalar ve izleyiciler, doğrudan hitap edilerek harekete geçirilmeye çalışılıyordu.

Grup önderlerinin görevi, her şeyden önce, tahrip edilecek nesneleri keşfetmekti...

Özellikle apartmanlara ve evlere yönelik saldırılar, gayrimüslimler arasında büyük korku ve paniğe yol açmıştı.

Evlerin önce camlarına taş atılıyor, sonra giriş kapıları baltalar demir çubuklarla kırılıyor, sonrasında ise evin içinde ne varsa gerekli aletlerle parçalanıyor ya da camdan dışarı atılıyordu.

Kiliseler de saldırılardan payını almıştı. Kiliselerin içindeki kutsal resimler, haçlar, ikonalar ve diğer kutsal eşyalar tahrip edildiği ve yakıldığı gibi, bazen kilisenin tamamı ateşe verilmişti.

Özellikle Şişli ve Balıklı'daki Rum-Ortodoks mezarlıklarına da zarar verilmişti. Buralarda mezar taşlarının parçalanmasıyla yetinilmemiş, çıkarılan iskeletler de kırılmış ya da yakılmıştı. Hatta bu olayda, henüz ölmüş bir kişinin bedeni mezarlıktan çıkarılarak bıçaklanmıştı.” (Güven, 2005: 14-20)

YERVANT GOBELYAN: Gayrimüslim halka karşı çok büyük hakaretler yapıldı, bütün değerleri ayaklar altına alındı.

Kendisiyle söyleşi yaptığımız 1923 İstanbul doğumlu Yervant Gobelyen, 6-7 Eylül olaylarında yaşanan vahşeti şöyle anlatıyordu:

“6-7 Eylül olaylarında ben Taksim’de oturuyordum. Ayasra’da Kilisesi’nin yakılışını gördüm. Beyoğlu Caddesi’nde dükkanların parçalanıp yağmalanışına tanık oldum. Ben o dönemde Kadıköy’de, Marmara gazetesinde dizgi makineleri teknisyeni olup geceleri çalışıyordum. Burada, matbaanın karşısında bulunan ‘Artistler Kahvesi’ diye bir yer günlerce, sabaha kadar yağmalanan eşyanın ‘takas’ına tanık oldum. Mesela ayakkabı verip, ceket alıyor, gömlek verip pantolon alıyorlardı. Yani eşyaları birbiriyle değiştiriyorlardı. Bu olay tam anlamıyla bir vahşetti. Gayrimüslim halka karşı çok büyük hakaretler yapıldı, bütün değerlerini ayaklar altına aldılar. Mesela Şişli Rum mezarlığından yeni gömülmüş cesetleri çıkarıp bıçakladılar. Bu olanlar anlatmakla bitmez. Ne aklınız ne vicdanınız bunu kabul etmez.”

ROBER HADDELER: 6-7 Olayları, Kıbrıs konusunda Türk kamuoyunun reaksiyonunu dış devletlere göstermek için tertiplenmişti. Ama iş çığrından çıkarıldı ve Türkiye'nin alnına bir 'kara leke' sürüldü.

1926 İstanbul-Bakırköy doğumlu, *Marmara* gazetesi sahibi ve başyazarı Rober Haddeler ile 6-7 Eylül Olayları hakkında yaptığımız söyleşi:

"1955 Ağustos sonu, biz de bacağımla birlikte İzmir'e Fuar'a gittik. Ben, eşim ve bir yaşındaki oğlum, ben 30-31 yaşlarındaydım. Siz tesadüfe bakın ki, 6 Eylül'e dönüş bileti aldım. Sanırım 5 sularında güzel ve güneşli bir İzmir'i terk ettik. Vapurla İstanbul'a geldik. 7 Eylül sabahı İstanbul'daydık. Sabahleyin vapur Galata (Karaköy) rıhtımına yanaştı. Acayip bir manzara hissettik. Bizi karşılamaya gelenleri gördük. Annem ve kardeşim gelmişti. Vapur yanaştı, hamallar hemen içeri hücum etti. Hamallardan birini durdurup 'Hayrola, bir durum mu var?' diye sordum. O da bana dedi ki 'Çikarsanız görürsünüz, İstanbul alt-üst oldu.' Sonra dışarı çıkınca, annem ve kardeşimin bize 'gizli' bir şekilde işaret ederek 'Aman susun, sizinle sonra konuşuruz' dediler. Biz o zaman yazlık olarak Suadiye'de yaşıyorduk. Ama biz öncelikle Taksim'e çıktık. Görelim diye Beyoğlu'na gittik. Etrafı görmek için biraz yürüdük. Yürüyemeyecek, geçilemeyecek kadar kötü bir durum vardı. Dükkanlardaki bütün mallar sokağa dökülmüştü. En çok merak ettiğimiz bir akrabamızın Tekstil (kumaş) dükkanı vardı. En değerli, en güzel İngiliz kumaşlarının satıldığı bir dükkandı. Kendi gözlerimizle gördük. Dükkan yağmalanmış, kumaşlar sokağa dökülmüştü. Görünen oydu ki, talan değil, tahrip vardı. Tabii ki talan da olmuştur; fakat en göze çarpan özellik 'tahrip hırsı'nın olmasıydı. Buz dolapları, ev eşyaları, yani dükkanlarda ne var ne yok hepsi tahrip edilip dışarı atılmıştı. Güya hedef Rumlar'dı ama gerçekte bütün gayrimüslimler hedef alınmıştı.

Tabii ki biz o anda dehşet içinde kaldık. Hemen Suadiye'deki evimize gittik. Asıl evimiz Kurtuluş Caddesi'ndeydi. Fakat yazın orada bekçilik yapan bir akrabamız, hemen bir bayrak asmış; 'Burası Türk evidir' demiş ve öylece bizim evimiz tahrip olmaktan kurtulmuş. Tabii ki günlerce çok büyük bir şok yaşadık. Bu arada pek çok dostlarımız ürkerek ve 'Artık bu ülkede yaşanmaz' diyerek göç etti. Özellikle Amerika'ya göç ettiler. Bunlardan bir kısmının

istemeyerek gittiğini çok iyi biliyorum. Hatta çoğu gittiğine pişman oldu. Bazıları da yeni bir hayat kurdular.

Bu olay günlerce esrarını korudu. Nasıl oluyor da İstanbul gibi bir coğrafyada, aynı anda, aynı şekilde, böyle organizeli, böyle-sine örgütlü olaylar oluyor? Çünkü bunları gerçekleştirmek için binlerce bayrak, binlerce sopa kullanılmış; bunun yanında tahrip için. Böyle bir hazırlığı dışarı sızdırmadılar.

Benim kanaatim oydu ki, bu olay onları da aştı. Zamanla bu olay unutuldu. Hiç olmazsa bu konuda bir üzüntü, bir pişmanlık bildirdiler. Bunun mahkemeleri oldu.

Sonradan edindiğimiz bilgilere göre, aslında 6-7 Eylül Olayları, Kıbrıs konusunda Türk kamuoyunun reaksiyonunu dış devletlere göstermek için tertiplenmişti. Ama iş çığrından çıkarıldı ve Türkiye'nin alnına bir 'kara leke' sürüldü."

MİHAİL VASILADİS: Biz, bizlere yönelik o hunhar olayların müsebbibi olarak ne Türk halkını, ne de Türk bireyini gördük. Olayların tek müsebbibi devlet içindeki 'tek (üstün) ırk, tek devlet' görüşündeki güçlerdir.

Apoyevmatini gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni, 1939 İstanbul doğumlu Mihail Vasiladis ile yaptığımız söyleşide; olayları yapanların devlet ve hükümet güçleri olduğunu belirtiyor ve bize ilginç bir öykü anlatıyordu:

"7 Eylül sabahı İstanbul'un tüm yolları ve özellikle İstiklal Caddesi kırık dökük mallarla dolup taşmıştı. Beyoğlu Baylan Pastanesi tamamen tahrip edilmişti. Dükkan Müdürü Mihalis Kiriçis zararın boyutlarını saptamak üzere dükkanına geldi. Soğutucuların bulunduğu bodruma indiğinde donakaldı. Yerde, kıpırdamadan ölü oldukları her halinden belli olan iki kişi yatmaktaydı. Freon gazı ve amonyak kokusu yoğundu. Birinin elinde keser, diğerinin ise balta vardı. Dondurucuları tahrip etmiş ve gaz borularını kesmişlerdi. Cereyan kablosu da baltayla kesilmişti. Mihalis, başına bela geleceğinden korktu ama başka seçeneği yoktu; hiçbir şeye dokunmadan polise koştu. Polis ikisini de alıp götürdü ve kimse bu olaydan bir daha bahsetmedi."

SARKİS SEROPYAN: Ben size bu olanları nasıl anlatabayım? Bu vahşeti, bu korkunç manzarayı sabaha kadar anlatsam bitmez.

Buradaki amaç; 'Türkiye Türklerindir' (Hürriyet gazetesinin yazdığı gibi) Ya Sev, Ya Terket! ...

1935 İstanbul doğumlu, Agos gazetesi Editörü Sarkis Seropyan ile 6-7 Eylül Olayları hakkında yaptığımız söyleşi:

"6-7 Eylül Olayları'nı yorumlamak için yüz hatta yüz elli yıl öncesinin tarihine ve Ermeni sorununa göz atmak gerekir kanımca. Osmanlının dağılmasıyla birlikte herkes payına düşeni alırken, ortada kaynayan keşkek kazanından herkes demir kepçeyle payını alırken, Ermenilerin kepçesi olmadığından ve keşkeğin dağıtımında kağıttan belgeler kullanıldığından, Ermeniler kendilerine düşmesi gereken keşkekten en ufak bir pay alamadılar. Bu nedenle, Osmanlı Sultanlarından başlayan, İttihat ve Terakki dönemiyle devam eden ve günümüze kadar süren husumet başladı.

1895-96 II. Abdülhamit Dönemi Olayları, 1909 Adana Olayları, 1915 Tehciri ile Cumhuriyet döneminde de, 20 Kura Askerlik (20 yaşından 40 yaşına kadar olan bütün Ermenileri askere aldılar), Varlık Vergisi Faciası, 6-7 Eylül 1955 Olayları, 1970'lerdeki Kıbrıs Olayları ile her on yılda bir gerçekleşen askeri ihtilaller, Ermeni nüfusun göç etmesine ve artmak yerine azalmasına neden olmuştur. Tehcir'in önemi; 1915 öncesi Ermeni nüfusu iki buçuk milyonu aşkın iken, 1923'te de 300 bin civarında olan Ermeni nüfusu, şu anda 60 bin civarındadır.

Ben 6-7 Eylül Olayları olduğunda 20 yaşındaydım. 6 Eylül günü Yalova'da idim ve 7 Eylül sabahı İstanbul'a geldim. Büyük Ada iskelesinin yanındaki vapurdan denizde yüzen mal ve sandalyeleri gördük. Sebebini sorduğumda ise vapurda çalışanlar: 'Senin haberin yok mu, Atatürk'ün Selanik'teki evine bomba koydular' dediler. Sahildeki gazinoların sahipleri heralde Rum olduklarından, bütün sandalye ve masa gibi eşyalarını parçalayıp denize dökmüşlerdi. Galata Köprüsü'nün (O zaman vapurlar köprüünün orta yerine yanaşırdı) üstünde, tramvay raylarının arasında, Sultan Hamamı piyasasının tüm kumaşları yerlere serilmiş, Eminönü'ndeki yağ ticarethanesinden dökülen zeytinyağlarına bulanmıştı. Ben size bu olanları nasıl anlatayım? Bu vahşeti, bu korkunç manzarayı sabaha kadar anlatsam bitmez.

Buradaki amaç; 'Türkiye Türklerindir' (Hürriyet gazetesinin yazdığı gibi) Ya Sev, Ya Terket!.."

KANLI PAZAR

16 Şubat 1969'da Amerikan 6. Filosu'nu protesto etmek için Beyazıt'tan yola çıkan işçi ve öğrenciler Taksim Meydanı'nda 'Allah Allah' diye bağırarak bir grubun saldırısına uğradı. Olaylarda iki kişi hayatını kaybetti, onlarca kişi yaralandı. Hiç beklenmedik bir şekilde yaşanan bu kanlı olay aslında çok önemliydi; çünkü protesto eylemini yapanlara saldıranlar, daha önceden organize olmuş bir gruptu. Ayrıca, güvenliği sağlamakla görevli olan Emniyet güçleri de saldırganlara yardım edip tertibin içinde yer almıştı. 'Kanlı Pazar' aynı zamanda, Özel Harp Dairesi'nin daha sonra örgütlediği 'Maraş, Çorum, Sivas, 1 Mayıs' gibi kitlesel katliamların başlangıcı, 'derin' hadiselerin miladı olması açısından da bir başlangıç sayılabilir. Bu anlamda olayın detaylı bir şekilde irdelenmesi gerekir.

'Kanlı Pazar'ın yıldönümü nedeniyle *Radikal*'den Ekin Kadir Selçuk'un hazırladığı kapsamlı bir araştırma yazısı var. Bu yazıda 'Kanlı Pazar'la ilgili çeşitli kişilerin görüşlerine de başvurulmuş. Aradan kırk yıl geçen bu 'Kanlı Pazar'ın ne olduğunu, kimler tarafından tertiplendiğini günümüzde daha iyi anlayabilmek için, Türkiye'nin Kanlı Pazar'ını anlatan bu yazıyı ve birkaç tanığın değerlendirmesini de aktaracağız:

"Kanlı Pazar, 20. Yüzyıla ait evrensel bir tamlama. Ününü ve evrenselliğini barışçıl eylemleri 'kirletmesinden' alıyor. 'Her toplumsal mücadelenin bir kanlı pazarı vardır' desek çok mu abartmış oluruz...

16 Şubat 1969'da, yani 39 yıl önce, buraların 'Kanlı Pazar'ı yaşandı. Amerikan 6. Filosu'nun yeniden Türkiye'ye gelmesi üzerine gösteriler yapılıyordu. O tarihlerde bu eylemlerden rahatsız olanlar da vardı elbette. Komünizmle Mücadele Derneği, halkı tepki göstermeye çağırıyordu. *Bugün* gazetesinde yazan Mehmet Şevket Eyyi köşesinde şöyle sesleniyordu: 'Büyük fırtına patlamak üzeredir. Müslümanlar ile kızıl kafirler arası topyekun savaş kaçınılmaz hale gelmiştir. Müslüman kardeşim, sen bu savaşta bitaraf kalmazsın. Ben namazımı kılar tespihimi çekerim... Etliye sütlüye karışmam deyip de kendine zulüm edenlerden olma, gözünü aç, bak!... Onlarda taş, sopa, demir, molotofkokteyli mi var? Biz de aynı silahları kullanmaktan aciz değiliz... Cihat eden zelil olmaz. Sağ kalırsa gazi olur, canını verirse şehitlik şerefini kazanır.'

16 Şubat Pazar günü işçiler ve öğrencilerden oluşan büyük bir kalabalık Beyazıt-Gülhane-Dolmabahçe üzerinden Taksim'e yürü-

yordu. Meydanda saldırmak için bekleyenlerin olduğunu öğrendiler. Saldırı hazırlığı yapanlar toplu namaz kılmış, ellerinde satır ve sopalarla bekliyorlardı. Kalabalık Gümüşsuyu'ndan meydana çıkma hazırlığı yaparken, polis 300 kişilik bir grubun meydana girmesine izin verdi, geride kalan binlerce işçi ve öğrenciyi barikatlarla önledi. Öte yandan satırlı sopalı bir grup 'Allah Allah' sesleriyle diğer taraftaki polis barikatını 'yardı' ve meydanda kalan 300 kişiye saldırdı. Olaylarda Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan hayatını kaybetti. Kitlesel bir eylem kanla bastırılmıştı. O günü yaşayanlar, sekiz yıl sonra, 1 Mayıs 1977'de bu olayların daha beterinin gerçekleşeceğini bilseydi 'ucuz kurtulduk' diye sevinirdi.

Kanlı Pazar'ı, o günü bire bir yaşayanlardan, o gün orada olmasalar da dönemin toplumsal muhalefetine öncü rol oynayanlardan dinledik...

ORAL ÇALIŞLAR (Gazeteci): 'Ergenekon tipi çalışan örgütler bunlar...'

Babam vefat ettiği için o dönemde ben Tarsus'taydım. Aynı gün biz de miting yapacaktık. 6. Filo'nun her gelişinde eylem oluyordu zaten. Sabah Tarsus'tan arabalarla Adana'ya ulaştık. Fakat miting yapılamadı. Çünkü biz daha Adana'ya ulaşmadan miting alanını hazırlayan arkadaşları dövdüler. TİP Adana İl Başkanı Selahattin Aydın ve şimdi *Vatan* gazetesinde köşe yazarlığı yapan Necati Doğru da saldırıya uğrayanlar arasındaydı. Adana'da saldırı olması bir gerçeği ortaya koyuyor: Bu saldırılar merkezi bir güç tarafından organize edilmişti. Türkiye'de devletin içinde yasadışı eylemler örgütleyen bir kuvvet hep var oldu. Askeri darbe koşullarının oluşması için 'Ergenekon' tipi çalışan örgütler bunlar... O gün biz ABD aleyhtarı gösteri yaparken saldıranlar Türk-İslam sentezcileriydi. Fakat kendi başlarına harekete geçmemişlerdi.

AYDIN ÇUBUKÇU (Yazar): 'Getiririm 50 sopalı adam, hepsini dağıtırım'

16 Şubat günü toplu namaz kılan bir grup insan, devrimci öğrencilere ve işçilere saldırdı. 'Kanlı Pazar'ı değerlendirirken önce 'toplu namaz' hadisesine bakmak lazım. Sabah namazları normalde kalabalıklar halinde kılınmaz. Olaydan birkaç gün önce başta Mehmet Şevki Eygi'nin kışkırtmaları ve çağrılılarıyla insanlar sabahları

kent merkezlerinde büyük kalabalıklar halinde toplu namaz kılma-ya başladı. Toplu namaz hazır kuvvet bulundurmaya denk geliyordu. Belli ki bir tehdit gücü olarak duruyordu. Ne işe yaradıkları da ‘Kanlı Pazar’da görüldü. Hükümetteki Adalet Partisi de açıkça onları destekledi. Dönemin Adalet Bakanı Faruk Sükan toplumsal muhalefeti yalnız devlet gücüyle değil kalabalıkların kuvvetiyle önleyebileceğini düşünüyordu. Hatta Demirel kendisine ‘Ankara’daki eylemleri nasıl bitirmeyi planlıyorsun?’ diye sorduğunda ‘Çubuk’tan getiririm 50 sopalı adam, hepsini dağıtırım’ dediği rivayet edilir. ‘Kanlı Pazar’ olayları devrimci gençler arasında silahlı grupların ortaya çıkmasında büyük rol oynadı.

FAHRİ ARAL (Bilgi Üniversitesi Yay. Yayın Yönetmeni):
‘İpin ucunu çekseniz Ergenekon’a kadar uzar’

Ben o zaman FKF üyesiydim ve Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanıydım. ‘Kanlı Pazar’, sekiz yıl sonra 1 Mayıs 1977’de yine kitlelere yöneltilmiş örgütlü şiddetin bir anlamda provası olarak da tanımlanabilir. Ancak sekiz yıl sonra komplocular daha deneyimlidir, devlet içindeki örgütlenmeleri daha ‘derin’dir. Bu ipin ucunu çekecek olursanız, Ergenekon örgütlenmesine kadar uzar. O yıllarda gençlik örgütleri olarak düzenlediğimiz meşru ve yasal protesto eylemlerine karşı bu denli örgütlü bir komploğun hazırlanmış olduğunu bilemezdik. Bunu ancak bugün görebiliyor, daha sonra yaşananlarla bağlantı kurabiliyorum. O günlerde Mehmet Şevki Eygi’nin *Bugün* gazetesinde yazdığı tahrik edici yazılar, cihat çağrıları, Komünizmle Mücadele Derneği, İlim Yayma Cemiyeti gibi kuruluşların provakasyona yönelik davranışları işin sadece bir yanıydı. Aslında komploğun temelinde az önce değindiğim gibi ucu bugünlere uzanan derin bir örgütlenme yatıyor. Ben mitingde görevliydim. Bulunduğum kol Dolmabahçe’den Gümüşsuyu’na doğru çıkıp Taksim’e girmek üzereyken birden bire dağılmalar başladı. Mitingin önünde yürüyen grup meydana girmiş, anıtın etrafına doğru gelirken, Taksim Gezisi’nde sabahtan beri bekleyen, tahrik edilmiş grup, göstericilere saldırmaya başladı. Koşarak meydana doğru çıktım, kovalamalar sürüyordu. O dönemin fotoğraflarından da görüleceği gibi saldırganların ellerinde sopalar ve bıçaklar vardı. Ertesi gün *Günaydın*’da çıkan fotoğrafta saldırganın elindeki bıçak ve onu hiçbir şey yapmadan seyreden toplum polisi, ucu günümüze kadar

uzanan tüm 'derin devlet' örgütlenmelerinin çok net ve açık tablosudur." (Selçuk, *Radikal Cumartesi*, 16 Şubat 2008)

KONTRGERILLA ÖRGÜTLENMESİ

1950'lerde Özel Harp Dairesi'nin kurulmasıyla birlikte geniş çaplı kontrgerilla örgütlenmesine gidildi. Başını Turgut Sunalp ve Alparslan Türkeş gibi isimlerin çektiği 'Özel Harpçi'ler, bu örgütlemeyi sadece askeri alanda değil, sivil alanda da hayata geçirdi. Özel Harp'in (kontrgerilla) eğitiminden sorumlu olan Türkeş sivil alanda 'Milliyetçi Hareket'i örgütleyip, onları özel kontrgerilla (Komando) kamplarında eğitti. Bu kamplarda eğitilenler sokakları kan gölüne çevirip, İttihat Terakki'nin hayata geçirdiği Türk İslam sentezi (tek din-tek millet) doğrultusunda da Alevilere yönelik Malatya, Sivas, Maraş, Çorum katliamlarını gerçekleştirdiler. Sadece Türkiye'de değil, Kıbrıs'ta da Rumlara yönelik aynı kontrgerilla örgütlenmesine gidildi ve Türk Mukavemet Teşkilatı kuruldu. İşte bu sürecin nasıl geliştiğini Şamil Tayyar'ın '*Gölge İktidar*' kitabı ile Ecevit Kılıç'ın '*Özel Harp Dairesi*' ve Can Dündar ile Celal Kazdağlı'nın '*Ergenekon*' adlı kitaplarından aktaralım:

"1960'ta Turgut Sunalp Kurmay Albay olarak Kıbrıs'ta bulunuyor. 1957'de Rauf Denktaş ve arkadaşları tarafından Türk Mukavemet Teşkilatı kuruluyor. Türk Mukavemet Teşkilatı, düzenli ordu üniforması ve disiplini içinde yeniden örgütleniyor. Türkeş ve Sunalp, Kıbrıs'taki bu oluşuma destek verdiler. 1963'te Kıbrıs'taki direnişin desteklenmesi fikri devlet projesiydi.

12 Mart döneminde İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Faik Türün, yardımcısı Korgeneral Turgut Sunalp'ti. 8 Ocak 1960'ta Kıbrıs Türk Alayı Komutanı olarak atandı. 27 Mayıs'ta emekliliğini Türkeş engelledi. 1972 yılında Orgeneralliğe terfi edip Genelkurmay 2. Başkanlığına atandı. Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Ege Ordu Komutanı (yeni oluşturulan) oldu...

1974'ten sonra Türkeş ve adını kendi koyduğu MHP güçlenmiş, Sunalp ise Genelkurmay 2. Başkanı olmuştu. Uzmanlık alanı olan Özel Harp Dairesi, artık Sunalp'e bağlıydı. Dolayısıyla Kıbrıs sürecinde Sunalp etkiliydi.

Türkeş te o dönemde siyaseten güçlenmeye, daha geniş kitleleri, özellikle gençleri etkilemeye başlamıştı...

O yıllarda derin yapı için kullanılan sözcük 'kontrgerilla' idi. Özellikle 12 Mart dönemindeki Ziverbey'de 9 Mart Cuntası üyelerine yönelik işkenceden sonra bu sözcük daha sık kullanılır oldu.

O yıllarda işkence ekibinin sorgulamada sürekli şu cümleyi tekrarladıkları konuşulup yazıldı: 'Genelkurmaya bağlı Kontrgerilla Teşkilatı'nın elindesiniz. Burada anayasa yok. Yasalar yok. Yalnızca biz varız.'

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Faik Türün, 17 Ekim 1973 tarihli Yankı dergisine 'Kadıköy'deki köşkü kontrgerilla örgütüne özel olarak hazırlattım' demişti.

Bülent Ecevit de 26 Eylül 1973 günü şöyle dedi: 'Kontrgerilla adlı, resmi görüntülü fakat gayri resmi örgütün niteliği ve amacı üzerindeki örtü kaldırılmamıştır. Kontrgerilladan hesap soracağız.

Hangi isimle ortaya çıktıkları kesin olarak bilinmese de 1974'ten sonra 'milliyetçi' unsurların daha etkin hale geldiklerini söyleyebiliriz. Çankırı Gerilla Okulu'nda Türkeş'in öğrencisi olan Tuğgeneral Sabri Yirmibeşoğlu, 1974 yılında Özel Harp Dairesi'nin başına geçti.

Abdullah Çatlı, Oral Çelik, Mehmet Şener, Haluk Kırıcı, İbrahim Çiftçi, Şevkat Çetin, Esat Bütün, Mehmet Ekici, Lokman Koncakçı, Mehmet Gül, Yılma Durak, Musa Serdar Çelebi, İsa Armağan, Turgay Maraşlı gibi isimlerin 1976 yılından itibaren askeri disiplinle tanzim edilmiş kamplarda eğitildiği iddiası yaygındır.

Aynı şekilde Birinci Milliyetçi Cephe Hükümeti döneminde Türkeş, MİT ve Özel Harp Dairesi ile yakından ilgilendi. Türkeş'in öğrencisi Tümgeneral Nihat Yıldız MİT Müsteşar Yardımcısı olurken, damat Homriş de Özel Harp Dairesi'nde görevlendirildi." (Tayyar, 2008: 124-127)

Ülkücü gençleri emekli ordu mensupları eğitiyordu

Başbakan Turgut Özal'a ANAP Kongresi'nde suikast girişiminde bulunan ve Özal'ı parmağından yaralayan Afyon Dazkırı İlçesi Ülkü Ocakları Başkanı Kartal Demirağ, yetiştiği 'Komando Kampları'nı 32. Gün'den Çiğdem Anat'a şöyle anlatmıştı:

"80 öncesi dönemde Ülkü Ocakları'na kayıtlıydık. Onların eğitim kamplarına katıldım. Orada her türlü eğitim vardı. Türkiye'nin belirli yerlerinde kamplar vardı ama onlar gizliydi. Emekli ordu mensupları eğitiyordu gençleri.

- Emekli ordu mensupları mı eğitiyordu?

- Tabii canım, emekli olmuş, adam eğitim görmüş. Kendisi komando zaten. Bizim gençleri eğitiyor.

- Zihinsel eğitim de gördünüz mü?

- Tabii orada milliyetçilik eğitimi var. Türk milliyetçisi, İslam, vatan, millet davası diye müthiş bir eğitim var. Bilinç eğitimi de var tabii.

- O zihinsel eğitimi kimler veriyor?

- İşte o ihtisası gören kişiler var. Adam milliyetçiliğin kitabını yazmış. O kadar iyi biliyor ki her şeyi. Dış Türklere tut, Türk'ün kafatasına kadar her şeyi incelemiş."

Kartal Demirağ, Emin Çölaşan'a verdiği demeçte de 70'li yıllarda Ülkü Ocakları tarafından açılan bütün komando kurslarına katıldığını ve başlarında emekli bir general olduğunu, Ankara, Elazığ ve Kayseri'deki kamplarda hem siyasi hem bedensel hem de silahlı eğitim gördüğünü söylüyor.

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş de partisine bağlı komando kamplarında ülkücü gençlerin eğitimden geçirildiğini açıklıyor:

"Bu kurslarda gençler boks yaptılar, judo öğrendiler. Komünistlerin harekete geçmeleri halinde bir mitingin nasıl dağıtılacağı, nasıl karşılanacağı, tecavüzden nasıl korunulacağı gibi belirli ve esaslı bilgiler verildi. Şu anda disiplinli ve eğitimli olanların sayısı binin üzerindedir. Bu yaz derhal bütün yurtda, her ilde komando yetiştirecek kuruluşlar yapacağız. Biz bu gençlerimizle harajı kurduk. Komünistlerin hareketi artık gelişemez." (Dündar, Kazdağı, 2005: 133-134. Program tarihi 15 Haziran 1992)

Türkeş'in "Vatanseverlik" Testi

Özel Harp Dairesi'nin merkezi yapısında görev almamasına karşın Türkeş, daire içinde etkin isimlerdendi. Daireye subay alımında en son testi özel harp öğretmeni olarak olarak o yapıyordu. Subaylar Türkeş'in önüne gelene kadar çok zorlu sınavlardan, sıkı bir takip ve kontrolden geçiyordu. Takibi sorunsuz atladan subaylar özel harp kamplarında kursa katılmaya hak kazanıyordu.

Kursa katılmış olmaları subayların dairede görev almalarına yetmiyor. Kursu tamamlayanlar bu kez de komando eğitimine başlıyordu. Komando eğitimini tamamlayanlar ise Türkeş'in "vatanseverlik"

testine katılmaya hak kazanıyordu. Sadece testi geçen subaylar Özel Harp Dairesi'nde göreve başlayabiliyordu.

Siviller de biraz daha hafif olmakla beraber aynı testlerden geçiyordu.

Türkeş'in "vatanseverlik" testi, sözlü sınav yani mülakat niteliğindeydi. Türkeş, bu mülakatta subayların ve sivil unsurların ve kadar "milliyetçi" ve "antikomünist" olduğunu tespit ediyordu.

Özel Harp Dairesi kamplarında "efsane" haline gelen Türkeş, Harp Akademilerine girdi ve 1955'te akademiden kurnay binbaşı olarak mezun oldu. Aynı yıl daha önce özel harp stajını tamamladığı Amerika'ya bu kez Genel Kurmay'ın açtığı sınavı kazanarak gitti. 1958'de de NATO Daimi Grubu Türk Temsil Heyeti üyeliğine atandı.

Türkeş'in Washington'da görev yaptığı bu yıllarda Türkiye'den Amerika'ya önemli subaylar gidiyordu. Türkeş bu subayların hepsiyle tanıştı...

Türkeş, Amerika'daki görevini tamamladıktan sonra Türkiye'ye döndü. Bir yıl Türkiye'de kaldıktan sonra 1959'da bu kez Almanya'ya gitti. Atom ve nükleer eğitimi aldı. Geri döndüğünde artık kurmay albaydı ve yeni görev yeri Elazığ'dı. Bu sürede Elazığ'ı Özel Harp Dairesi'ne sivil unsurlar yetiştirme merkezlerinden biri haline getiren Türkeş, Milli Birlik Komitesi'nin içinde yer aldı.

27 Mayıs 1960 günü saat 4.36'da Ankara Radyosu'ndan darbe bildirisini okuyan da Türkeş'ten başkası değildi.

Darbeden sonra Başbakanlık Müsteşarlığı'na getirildi ve istihbarat çalışmaları da tamamen ona bağlandı. İçişleri Bakanlığı onun kontrolündeydi. Cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık görevlerini üstlenen Cemal Gürsel'den sonra sözü geçen ikinci isimdi. (Kılıç, 2010: 99-101)

Karabelen'den Türkeş'e: Komando Kampları Aç

Alparslan Türkeş, 31 Mart 1961'de, arkadaşlarıyla birlikte Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne girdi. Ardından Adalet Partisi'nden iki milletvekili kopartarak partiye heyecan getirdi. Partiyi ele geçirme hareketini başarıyla yürüten Türkeş, beş ay sonra da amacına ulaştı...

1 Ağustos 1965'te yapılan olağanüstü kongrede Türkeş CKMP'nin yeni genel başkanı oldu.

Türkeş, partide değişikliklere gitti. Parti örgütlenme modelini, hayran olduğu Nazilerden aldı. Askeri örgütlenmeyi dikey bir otorite üzerinde şekillendirdi. Ardından partinin programını değiştirdi ve Müslümanlığı da programa aldı. Ardından da yani ideolojiyi açıkladı: Türk-İslam sentezi...

Kendisini “Başbuğ” ilan eden Türkeş, tüm yetkileri kendisinde topladı. Aldığı kararları tartışmasız kıldı...

Türkeş, Ülkü Ocakları’nı oluşturma görevini ise, dönemin Gençlik Kolları Başkanı Sadi Somuncuoğlu’na verdi...

Militan örgütlenmeye giden ülkücüler, Komünizme karşı şiddet meşru sayıyorlardı...

Bunun için 1967 yılının yaz başından itibaren “komando kampları” açtılar. Komando Kampları fikri ise Özel Harp Dairesi’nin ilk başkanı Daniş Karabelen’e aitti. 27 Mayıs darbesinden sonra dairenin başından alınıp emekliye sevk edilen Tümgeneral Karabelen, bu kez de ülkücülerle çalışıyordu.

Ülkücüler bu kamplarda “eski subaylar” tarafından eğitimlere tabi tutuldular... Önce Ankara ve İzmir’de açılan bu komando kampları ardından İstanbul, Kayseri ve diğer illerde de faaliyete geçti.

İstanbul’da başta iki komando kampı vardı. Yetersiz kalınca yenileri de açıldı. 1968 yazına gelindiğinde kampların sayısı 25’i bulmuştu. Türkeş’in hedefiyse 100 bin komandoydu.

Komando kamplarının sorumluluğu, partinin iki asker kökenli yöneticisi Rıfat Baykal ve Dünder Taşer’deydi.

Üstelik bu komando kampları gizli de değillerdi...

İlginç olan ise ülkücü komando kamplarının Özel Harp Dairesi’nin kamplarının yakınında bulunmasıydı. Hatta yan yana...

İstanbul’da açılan ilk komando kampı Silivri’deydi. Bu kampın hemen yanında Özel Harp Dairesi’nin de kampı vardı.

İstanbul’daki önemli ülkücü kamplarından biri de Küçüksu’daydı. Aynı yerde Özel Harp Dairesi’nin “savaş” için eğitilen sivil unsurların kampı vardı.

En önemlisi de Şile’deydi. Bu kampta dairenin silahları da gömülüydü. Kampın yanındaki ormanlık alanda ülkücüler kamptaydı. Tabii bu kamplar bir birine bu kadar yakın olunca hemen akla “Özel Harp Dairesi’ndeki subaylar ülkücülerin de eğitimine katılıyorlar mıydı?” Sorusu geliyor. Yeni sivil unsurlar ülkücüler miydi artık? Ayrıca ülkücüler eğitim yaptıkları silahları nereden temin

ediyorlardı? İki sorunun cevabı da sonraki yıllarda işlenen cinayet ve katliamlarla kendiliğinden ortaya çıktı.

Alparslan Türkeş siyasi arenada da boş durmuyordu. CKMP'nin 8-9 Şubat 1969'daki Adana Kongresi'nde Türkeş, partiye yeni bir isim buldu: Milliyetçi Hareket Partisi.

Türkeş, ülkücüleri hızla teşkilatlandırırken, militanların eğitildiği komando kamplarının listesi ve buralardaki günlük çalışma programı ayrıntılı olarak ilk kez 1970 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı raporda yer aldı:

“Silahlı eğitim veriliyor.

Komando kampları, Hitler Almanyası'ndaki SS ve Fırtına Birlikleri isimli Nazi teşkilatının benzeridir. Türk milliyetçiliği, Türkçülük maskesi ile yurdumuzda tatbik edilmek istenen Nasyonal Sosyalizm, yani mevcut düzeni yıkmayı, öteden beri milli hudutlar içinde yaşamakta olan Türk tabiiyetindeki azınlıkları sınırdışı etmeyi ve başka devletlerin siyasi hudutları içinde yaşamakta olan Türkleri yine başka devletlerin toprakları içinde kalan çok geniş bir toprak parçası üzerinde birleştirmeyi öngören emperyalist ve saldırgan bir siyasettir.” (Kılıç, 2010: 124-127)

Ülkücüler Bombalı Kamplarda

Türkeş'in öğrencisi Tuğgeneral Sabri Yirmibeşoğlu'nun Özel Harp Dairesi'nin başına geçtiği 1974 yılında ülkücülerin içinde yer aldığı cinayet ve saldırılar yeniden başladı.

31 Mart 1975'te AP, MSP, MHP ve CGP Birinci Milliyetçi Cephe hükümetini kurdu. Alparslan Türkeş de Başbakan Yardımcısı oldu.

Hükümetin kurulmasıyla Özel Harp Dairesi'nin “savaş” dönemi için eğittiği ve ülkücüler arasından seçilen sivil unsurların sokağa çıkması bir oldu.

Komando kampları yeniden açıldı. Özellikle üniversite ve lise öğrencileri Bolu, Nevşehir, Erzurum, Kayseri, Malatya, Ankara, İstanbul, Sivas ve Antalya'daki kamplarda silahlı ve bombalı eğitime tabi tutuldu.

Silahın nasıl kullanıldığını, nasıl sökölüp takıldığını, bombanın nasıl yapıldığını ve kullanıldığını, suikastın nasıl gerçekleştirildiğini, hatta Özel Harp Dairesi'nin askeri unsurlarına kamplarda verilen dersler arasında yer alan telle ve iple boğmak gibi işkence yöntemlerini de öğrendiler.

Yer altı unsurlarını oluşturan bu ülkücüler eğitimden sonra üniversitelere ve sokaklara çıktı. Kamplarda gördüklerini tek tek uyguladılar. 1975'ten başlayıp 12 Eylül darbesine gelinceye kadar cınayetler işlenerek, bombalar patlatarak, katliamlar yaparak tam bir kaos ortamını yaratıldı.

1 MAYIS VAHŞETİ

1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı, 1976 yılı 1 Mayıs'ında yüzbinlerin katıldığı çok kitlesel bir katılımı kutlandı. Bir taraftan sol sosyalist hareketin güçlenmesi, bir taraftan da emekçilerin hak talepleri devleti rahatsız etti ve onu bilinçlenen toplum güçlerine karşı harekete geçirdi. Sokaklardaki saldırılardan sonra sıra toplu katliamlara geldi; 1 Mayıs 1977 yılında, Taksim meydanındaki kutlamalara silahlı saldırı düzenlendi, bu silahlı saldırı sonucunda ise 34 kişi can verdi:

"Sonunda 1 Mayıs günü geldi. Öğle saatlerinden itibaren gruplar iki koldan Taksim'e doğru yürüyüşe geçti. İşçiler, öğrenciler, sol gruplar yavaş yavaş Taksim Meydanı'na geliyordu. Büyük bir coşku vardı..."

Büyük ve beklenmedik bir katılım oldu. Beşiktaş ile Sarıyer'de ve Tarlabası yolundan insanlar meydana adeta akıyordu. Taksim Meydanı'nda adım atılacak yer kalmamıştı. 500 bin kişi alandaydı.

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler meydandaki konuşmasının sonuna doğru kalabalığa seslendi: 'En onurlu ve görkemli gününü 1 Mayıs 1976'da ve 1 Mayıs 1977'de yaşayan bu alanın adının, 1 Mayıs olarak değiştirilmesini istiyor musunuz?' İşte tam o sırada bir el silah sesi geldi. Ardından iki el daha. Alandaki yüzbinlerce insan bir anda panikledi. Kimse ne olduğunu anlayamıyordu, insanların bir kısmı ilk başta yere yatarak kendini korumaya çalıştı.

İlk iki silah sesinden sonra yayılım ateşi başladı. Sular İdaresi'nin üstündeki kişiler adeta alana mermi yağdırıyordu. İnsanlar canını kurtarmak için kaçıyor. Büyük bir panik vardı, yere düşen eziliyordu... İkinci şok İntercontinental Oteli'nden de ateş açılmasıyla yaşandı. Hem de uzun menzilli silahlarla. Doğrudan kürsüyü gördüğü için otelden açılan ateşin hedefinde DİSK yöneticileri vardı.

İnsanlar ne yapacağını şaşırmişti, sağa sola kaçıyorlardı. Polis arabalarından ve ilginçtir çevredeki bazı binalardan gelen siren sesleri panik havasını iyice artırırken, bu sırada alanda beyaz Renault marka bir otomobil ortaya çıktı. Kaçan insanların arasına doğru hareket eden otomobilin açık olan camlarından da insanların üzerine ateş ediliyordu. Otomobillin alana girmesiyle birlikte panzerler de ortaya çıktı. Kalabalığın üstüne önce su sıkıldılar; ardından ateş edildi, ses bombaları atıldı. Ateş çemberine alınan insanların kaçabilecekleri tek yer kalıyordu: Kazancı Yokuşu. Ama oraya da büyük bir ölüm tuzağı kurulmuştu; yokuşu kapatacak şekilde bir kamyonet bırakılmıştı. Açık kalan kısımlara ise tekerlekli el arabaları konulmuştu. Amaç daha çok ölümün olmasıydı, öyle de oldu. Canını kurtarmak isteyen insanlar ezilerek, sıkışarak can verdi. 20 dakika süren korkunç saldırı ve provokasyonun sonunda 34 kişi öldü, binlerce insan yaralandı.” (Kılıç, 2010: 185-186)

Kanlı 1 Mayıs olayından sonra sıra, çoğunluğu sol bilince sahip olan ve Türk İslam sentezi dışında kalan Alevilere gelmişti. Osmanlı tarihi boyunca hep “öteki” olan ve acımasızca katliamlara uğrayan Aleviler, artık “tek tipçi Cumhuriyet” devletinin ve onun tetikçisi Özel Harp Dairesi ile onun sivil ayağı olan MHP’nin hedefindeydi.

MALATYA OLAYLARI

MHP Ankara’da Büyük Yürüyüş adını verdiği yürüyüşü başlatmayı planlar. Bu tarihten önce Malatya, Adıyaman ve Pazarcık’a postayla bombalı paketler gönderilerek provakasyon ortamı hazırlanmaya çalışılır.

Malatya’ya postayla gönderilen bombalı paketin adresi, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu (Hamido) ve ailesidir. Postayla gelen paketi alan Fendoğlu, bombanın patlaması sonucu kendisi ve ailesinden birkaç kişi hayatını kaybeder.

17 Nisan 1978’de, Hamido’nun ölümü bahane edilerek kitlesel saldırılar düzenlenir. Evler, dükkanlar yakılır, üç Alevi öğrenci de öldürülür.

“Gönderilen bu bombaları Ülkü Ocakları Derneği Başkanı Muharrem Şemsek’in Fen Fakültesi Atom Araştırma Merkezi’nde hazırlattığı söylenir.” (Hiçyılmaz, 1997: 132)

Özel Harp Dairesi'nin, sol güçlere ve Alevilere karşı örgütlediği katliamlardan biri de Sivas olaylarıdır. 4 Eylül 1978 Sivas katliamıyla ilgili olarak, Sivas'ta kurulu bulunan 14 Demokratik Kitle Örgütü ortaklaşa hazırladıkları bir raporu Cumhurbaşkanına, Başbakanına, İçişleri Bakanına, Sivas Valiliğine sunmuşlardır. Söz konusu raporun birer örneği basın organlarına da gönderilmiştir. Demokratik Kitle Örgütlerinin hazırladığı rapor, oldukça ayrıntılı ve belgedir. *İlke* dergisinde yayınlanan ve internete düşen bu raporu olduğu gibi aktarıyoruz:

Demokratik Kitle Örgütlerinin Sivas Olaylarıyla ilgili Hazırladığı Rapor

Sivas olaylarının gerçek yönü neydi? Kamuya ne yansıtıldı? Bugüne değin yapılan açıklamalar tek yönlü olmuştur.

Bir halk deyiminde "Kimi yapar, kimi çeker" denir. Sivas olayları da öyle oldu. Evleri, işyerleri yakılan, yıkılan, talan edilen, saldırıya uğrayanlar aniden suçlu oldular, gözaltına alınarak günlerce işkence gördüler ve arkasından da tutuklandılar. Bunlar yetmiyormuş gibi, kamuya, ters ve yanlış bilgiler verildi. Öylesine oyunlar dönüyordu ki iktidar dahil herkes, "Allah belalarını versin" diyerek tezgahlanan oyun ve oyuncular karşısındaki güçsüzlüklerini belirtiyorlardı. Demek ki bu olayların yönlendiricileri öylesine güçlüydüler ki boyutları iktidarı aşıyordu. Bu nedenle gerçek suçlular yerine mağdur olanlar ve suçsuzlar suçlu gösterildi.

Bizzat olayları yaşayan, görenler olarak; olup bitenler karşısında utanç duyarak bu açıklamayı yapıyoruz:

a) Sivas'ın Divriği İlçesi'nde Aleviler çoğunluktadır. Burada Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Çürek, Divpalet Maden Tesisleri bulunmaktadır. MC döneminde bu işyerlerine çok sayıda faşist militan, işçi adıyla alındı. Görevleri sadece yörede Alevi-Sünni çelişkileri yaratmaktı. Halka saldırıyorlar, cami bahçelerine patlayıcı maddeler atarak halkı tahrike çalışıyorlardı. Halk, Divriği'de bu oyunlara gelmedi.

İmranlı İlçesi'nde de aynı oyunları sergilediler, evler ve işyerleri tahrip edildi, insanlar yaralandı.

b) İlçelerdeki bu oyunları fiyaskoyla sonuçlanınca, bu kez

oyunlarını Sivas İl Merkezi'ne kaydırmaya çalıştılar. Bu çalışmaları bazı örneklerle açıklayalım:

Alibaba Mahallesi'ne gitmekte olan bir grubun üzerine yayılım ateşi açılıyor. Biri işçi olmak üzere 4 yurttaş yaralanıyor.

Bu kışkırtmalar ve saldırıların kimlerce, niçin yapıldığını iyi bilen Sivas'lılar bu oyunlara gelmediler. Ama kışkırtmalar ve saldırılar durmuyordu. Çünkü emniyet görevlileri ve üst düzeydeki yöneticiler saldırganları koruyor ve destekliyorlardı.

Her an doğması muhtemel olan olayların önlenmesi için Sivas milletvekilleri çağrılarak ildeki gerginlik onlara anlatıldı ve durumun ilgili sorumlulara iletilmesi ve uyarılması istenildi. Ayrıca sorun il sorumlularına da iletiliyordu. Önlem alınamadı veya alınmak istenilmedi. Nihayet Ramazan ayı geldi, bu ay istismarın en çok olabileceği bir aydı. Ramazan ayı içerisinde öylesine yalanlar uyduruluyordu ki, "Aleviler-Komünistler camileri bombalayacaklar, cami vaizini dövdüler. Oruç tutan yurttaşlara saldırdılar ..." gibi aslı ve astarı olmayan yalanlar uydurularak her tarafa yayıyorlardı. Öyle bir noktaya gelindi ki halk, bu saldırganların olmayan sabotajlarına karşı kendi camilerini beklemek zorunda kaldılar. Nihayet ramazanın sonuna gelinmişti ki saldırgan faşistler bir bildiri ile halkı adeta savaşa çağırdılar. Bildiride şöyle denilmektedir:

"Aziz hemşerilerimiz, eceli gelen köpek cami duvarına pisler atasözü tecelli etmektedir. En son çare olarak camilerimize saldırmayı, mübarek ramazan ayında yüzümüze sigara üfleme kadar cüret etmişlerdir. Fakat ülkücü Türk gençliğinden daima hak ettikleri cevabı almışlardır. Ülkücü gençlik olayları yakından takip etmekte ve her an uyanık bulunmaktadır. Ancak Vatan müdafaası sadece gençlere terk edilemez. 'Ben de bu vatanın evladıyım' diyen herkes vazifesini yerine getirmeli ve mücadeleye destek olmalıdır..."

Olaylar Başlıyor

1-) 4. 9. 1978 günü, saat 10.00 sıralarında Alibaba Mahallesi'nde halk, pazar yerinde bayram alışverişi yapmaktadır. Bu sıralarda mahallenin üst kesiminde bulunan Çukurtarla Sementi'nde patlayıcı bir madde atılıyor ve yoldan geçen yurttaşlara saldırılıyor. Önceden hazırlanan plan gereğince aynı anda faşist bir grup da Alibaba pazar yerindeki halka silahla saldırarak "Ey Müslümanlar ne

duruyorsunuz, Aleviler, komünistler namazdan çıkan Müslümanlara saldırdı, Müslümanlar katledildi” diyerek saldırılarını ve tahriklerini sürdürürler. Bu sırada yaşlı bir kadın saldırganın açtığı ateş sonucu öldürüldü. Birçok kişi yaralandı. Pazar yerindeki tüm eşyalar, araçlar talan ve tahrip edildi. Kalabalık giderek büyüyor, mahalle aralarına dalarak evleri yakma, yıkma girişimlerini yoğunlaştırıyorlardı. Olay giderek büyüyor ve tüm bölgeye yayılıyordu. Kadınlar, çocuklar ve yaşlılar panik içerisinde sıkılan kurşunlar altında nereye sığınacaklarını şaşırmış, var güçleri ile bağırarak imdat istiyorlardı. Mahalle bir savaş alanına dönmüştü.

2-) Aynı anda İnönü ve Yiğitler Mahallesi’nde de önceden hazırlanan ve oralarda görevlendirilen faşistler aynı sloganlarla bir yandan halkı tahrik ediyorlar, diğer yandan evleri yakma, yıkma ve talan etmeyi sürdürüyorlardı. Habersiz bir baskına uğrayan mahalle halkı, ne yapacaklarını şaşırmış bir durumda sadece imdat istiyorlardı. Yüzlerce ev, işyeri yakılmış yıkılmış ve çok sayıda insan yaralanmıştı.

3-) Diğer mahallelerde de taksilerle ellerinde megafonla dolaşarak “Ey Müslümanlar camiyi Aleviler bombaladı. 300 dindaşımız katledildi, ne duruyorsunuz. Gün cihat günüdür” şeklinde duyurularla halkı ayaklanmaya çağırıyorlardı. Faşist hazır güçlerin denetimindeki saldırı ve talan kısa sürede tüm mahallelere ve şehir içine yayıldı.

4-) Bir kol şehir içersine yayılmıştı. Önceden listelenen ev ve işyerleri tahrikçilerce gözü dönmüş gruba gösteriliyor, orası talancılar tarafından hemen yıkılıp yakılıyordu. İlk tespitlere göre bu şekilde bine yakın işyeri tahrip ve talana uğramıştır. Bu sırada Belediye’nin tanzim satış mağazası da tamamen talan edilmiştir. Saldırganlar, istasyonda da saldırılarına devam etmişlerdir. CHP’ye ait bir bina, belediye binası ve Vali Konağı da saldırıya uğramış ve büyük hasar görmüşlerdir. Vali, kendinin ve çocuklarının canını kurtarmayı askeri birliklere sığınmakta buldu. Ama halkın malı ve canı faşist saldırganların insafına bırakıldı.

5-) Saldırganların bir kolu Yüceyurt Mahallesi’ne doğru yönelerek önüne gelen her evi ve işyerini yakıp yıkıyor ve talan ediyordu. Kaçınmayı başaramayan yaşlı kadın ve çocuklar yerlerde sürükleniyor, saldırıya uğruyorlardı. Bu sırada saldırganlardan bir grup da mahallenin camisine ve caminin bitişiğindeki Cami Onarma ve

Güzelleştirme Derneği'ne saldırarak tahrip ettiler. Cami bahçesinde de halkın üzerine yayılım ateşi açtılar.

Bu saldırı olaylarını yaşayan Cami Derneği Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri basına şu açıklamayı yaptılar: “4. 9. 1978 Pazar günü, saat: 16.30 sıralarında bir grup faşist saldırgan mahallemize gelerek birçok ev ve işyerlerinin yanı sıra Yüceyurt Mahallesi Cami Onarma ve Güzelleştirme Derneği'ni de tahrip ederek yağmalamışlardır...”

Keza olay esnasında saldırganlardan birkaçı bakkalda bulunan küçük bir kızın elbisesini yırtarak ona tecavüz etmek istemişler, ancak bir yaşlının müdahalesi ile amaçlarına ulaşamamışlardır.

Olayın birinci günü, 6 ölü, yüzlerce yaralı ve 1000'e yakın işyerinin tahribi, talanı ve çok sayıda evin de yakılıp yıkılmasıyla sonuçlanır. Birinci gün olaylarının nasıl tezgahlandığını Sivas'ta çıkmakta olan ve sağcıların yayın organı *Hakikat* gazetesi, 7 Eylül 1978 tarihli nüshasında; “Alibaba'daki olayda hızlarını alamayanlar, şehir merkezine inmişler ve sloganlar atarak Müslümanları dini kurtarmaya çağırmışlardır. Bir anda tahrikler nedeniyle çocuk yaştakiler ve ihtiyarların da katıldığı grup tarafından Kepenek ve Atatürk Caddesi'nde Kepçeli mevkiindeki bazı işyerleri yakılmaya ve tahrip edilmeye başlanıldı... Alibaba Mahallesi'ndeki bir camide ikinci namazı kılan 300 kişinin bir sol grup ve Aleviler tarafından toptan öldürüldükleri ve caminin havaya uçurulduğu söylentileri üzerine bu semtte kontrol altına alınan olaylar bir anda yeniden başlamıştır.”

Bu sağcı gazetenin haberinde bile halkın nasıl tahrik edildiği açıkça görülmektedir.

Olayın İkinci Günü

Olayın birinci günü sona ererken faşist güçlerin görevlileri, yaptıkları anonslarla, “Her mahallenin kendi kitaplığında toplanarak olayların değerlendirmesi”nin yapılmasını istiyorlardı. Bu kitaplıklar, Ülkücü Gençlik ve Ülkü Ocakları'nın mahallelerdeki üsleridir. Akşam buralarda toplanılır, ertesi günkü saldırı planı ve yerleri katılanlara duyurulur, dağılmamaları sağlanılmaya çalışılır.

Bayram namazında okunmak üzere hazırladıkları bildiriye, “Tahrik ve isyanı amaç güttüğü nedeniyle okumayacağını” belirten müftü saldırıya uğrar. Bayram sabahı (4. 9. 1978) faşist militanlar

camii önlerine giderek namazdan çıkan halkı olaylara katmak için tahrik ediyor ve baskı yapıyorlardı.

Çayyurt Mahallesine Saldırı

Hazırlanan faşist grup Çayyurt Mahallesi'ne saldırarak oradaki tüm ilericilerin evlerine girmek suretiyle ev eşyalarını dışarı çıkarıyor ve yakıyorlardı. Kadınları, çocukları, yaşlıları dövüyorlardı.

Bayram Yemeklerine Piseniyor

Yörenin törelerine göre bayram günleri konuklarına ikram edilmek üzere çeşitli yemekler hazırlanır. Saldırganlar bayram hazırlığı için yapılan yemeklerin içine pislerler ve "Buyurun birbirinize ikram edin" diyerek bu marifetlerini kalabalığa duyururlar.

Hayvanlara Saldırıyorlar

Bu mahallede saldırdıkları evlerin eşyaları yanı sıra hayvanlara da saldırıyorlardı. Halil Butul'un evindeki ineğin kuyruğu kesiliyor ve havada sallandırılarak Hitlervari gösteri yapılıyordu. Ve aynı adamın at arabası tahrip ediliyor ve atların kışına kazık çakılarak öldürülüyor.

Aynı mahallede 60 yaşlarındaki Arzu Erciyes linç edilmeye çalışılır. Arzu Ana, feryatlar içerisinde yalvarır. Tekmeler, coplar sırtına inip kalkar. Annesini kurtarmaya çalışan kızı Fadime de bağırıp çağırılmaktadır. Bu kez kızın üzerine saldırarak tüm elbiselerini yırtıyorlar ve el parmaklarını kırıyorlar. Şimdi eli alçıda.

Ambargo

Faşistler, bu mahalledeki ilericilere ekmek ve yiyecek verilmesi için karar alıyorlar ve uyguluyorlardı. Bu mahallede saldırıya uğrayan sol görüşlüler zorunlu ihtiyaçlarını iki kilometre uzaktan zorluk ve perişanlık içerisinde sağlanmaktadır.

Dedebalı ve Gülyurt Mahalleleri

Aynı gün saldırganlardan bir grup bu mahallelere giderek saldırılarını sürdürürler, evleri yıkar ve yakarlar. Halkı yayılım ateşine tutarlar. Olaylar, bir kişinin ölümü ve çoğunun yaralanması ile sonuçlanır. İkinci günün olayları da yüzlerce kişinin yaralanması, birçok evin yakılması ile sonuçlanır.

Demokratik Kitle Örgütleri Kapatıldı

Saldırıya uğrayan dernekler (TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER, Sivas Dev-Genç, SYÖÖ ve diğer kuruluşlar) güvenlik gerekçesiyle kapatılırlar. Buna karşın saldırıların asıl kaynağı olduğu tüm Sivaslılarca bilinen faşist örgütlerin yan kuruluş ve lokalleri şu veya bu gerekçe ile açık tutulmaktadır. Örneğin Ülkü Ocakları lokali pasta-hane olarak açık tutulmaktadır. Burada yeni saldırı hazırlıkları yapılmaktadır.

Güvenlik Kuvvetlerinin Tutumu

Güvenlik kuvvetlerinin bir kısmı o gün sivil elbiseleri ile saldırı-ganların içinde idi. Bir kısmı da saldırganlara bir şey olmasın diye onları koruma görevi yapıyorlardı. Her ne hikmetse saldırı anlarında yörenin üst düzeydeki yetkilileri ya izinli, ya da başka yerlerde oluyorlar. İşte Sivas olaylarında da öyle olmuştur. O gün ilde hiçbir sorumlu bulunamıyordu. Yurttaşlar öldürülüyor, yaralanıyor, saldırıya uğruyor, işyerleri ve evleri yıkılıyor, yakılıyor, talan ediliyor buna karşın engelleyici hiçbir önlem alınmıyordu. Olayın başlamasından 5-6 saat sonra güvenlik kuvvetleri, enkazları güvence altına almak üzere duruma hakim oluyorlardı. Suçlular ortalarda yoktu, her yerde olduğu gibi evi, işyerleri yıkılan yakılan talan edilen ve saldırıya uğrayan yurttaşlar gözaltına alınıyorlardı. Küfürler, tehditler, işkenceler ve tutuklamalar birbirini izledi. Suçlu arama bahanesiyle tüm ilerici ve demokratların evleri didik didik aranır. Örneğin, Onkardeşler Apartmanı. Bu apartman üç bloktan oluşmakta ve içinde 20 kadar daire bulunmaktadır. Bu dairelerde sol görüşlü yurttaşlar oturmaktadır. Bu evler didik didik aranır. Eşyalar dağıtılır, evde ne kadar kitap, gazete, dergi varsa alınıp götürülür.

Aynı apartman çevresinde yüzlerce ev bulunmaktadır. Bunların hiçbirisi aranılmadığı gibi aranılan evlerde sanki suç unsuru olabilecek bir şey bulunmuş süsü verilerek evi aramayan kişiler tahrik edilmeye çalışıldı. Alibaba mahallesinde ve diğer mahallelerde evi yakılan, yıkılan, talan edilenlerin evleri öylesine aranıldı ki, eşyalar sokaklara atılıyor, parçalanıyor ve kırılıyordu. Sanki orası bir savaş alanı ve oranın sakinleri esir insanlardı.

Ayrıca olayları kamuoyuna ve basına da çarpıtarak veriyorlardı. Deniliyordu ki; “Aleviler ve solcular Alibaba Camiinden çıkanlara saldırdıkları için olaylar başladı”. Oysa saldırı saat 10.00

sıralarında Çukurtarla Sementi ve pazar yerinde başlatılmıştır. Bu saat namaz saati değildir ve keza camiye de çok uzaktır. Yine deniliyordu ki; “Çatışma çocuk kavgası yüzünden çıktı.” Bunlar hangi çocuklarmış? Sonra bir mahallenin çocuk kavgası ne diye tüm ilin mahalle ve sokaklarına yayılsın? Eğer çocuk kavgası yüzünden ve aniden çıkan bir saldırı ise A mahallesindeki adamlar B mahallesindeki solcuların ev ve işyerlerini nereden ve nasıl biliyorlardı ve sadece oraya saldırarak yakıyor, yıkıyor ve talan ediyorlardı? ...

Gerçekte saldırı çok öncelerden planlı olarak hazırlanmış, hedef ev ve işyerlerinin listeleri tutulmuş ve bu listeler faşist militanların ellerine verilmiştir.

TÖB-DER Sivas Şubesi - Genel-İş Sivas Şubesi - Dev Maden-Sen Sivas Şubesi-

TÜTED Sivas Şubesi - TMMOB - TÜM-DER - Tek-Ges-İş Sivas Şubesi

SYÖD - Sivas DEV-GENÇ - Köy Koop - Alibaba Der - Halk-Der -

Yüceyurt-Der - Si-Der. 1

(İlke Dergisi, Sayı:58, Ekim 1978)

AZİZ TUNÇ: “Bu olayları örgütleyen, kışkırtan ve fiili önderlik yapanlar Özel Harp Dairesi’nin örgütlediği ve eğittiği Ülkücü Komandolardı.”

Maraş bölgesi ve olaylarıyla ilgili çok kapsamlı araştırmaları olan Yayıncı Araştırmacı Aziz Tunç, 1956 Maraş Elbistan doğumlu. Bu konu hakkında pek araştırmalar olmadığından, Tunç’un bize verdiği bilgiler bizi oldukça aydınlattı. Bundan dolayı bu uzun söyleşiyi olduğu gibi aktarıyoruz:

“Şunu açıkça belirtebilirim ki; 1337’e kadar -Dulkadir Beyliği’nin kuruluşuna kadar- Maraş Kürtlerin, Rumların, Ermenilerin, Süryanilerin yaşadığı bir kenttir. Esas etkin olan kesim Ermeniler ve Rumlardır. Türklerin Maraş’a gelişi 1086’dan sonradır. Türkler, çeşitli dönemlerde bu bölgeleri işgal edip hakim olmuşlarsa da, toplumsal yapıyı belirleyecek bir özellikleri olmamıştır.

Şah İsmail 1.500’lerde, bölgenin isyancı Kürt, Türk, Ermeni, Rum gibi toplumsal yapıyı kendi dayanağı yapmak istiyor. Burada ki kültürlerin isyancı yapısı nedeniyle Şah İsmail burada önemli bir

etki yapıyor, Yavuz Sultan Selim'e savaşta yenilince de Dulkadir Beyliği ortadan kaldırılıyor, ancak Alevilik inancı buradaki etkisini koruyor.

Yavuz Sultan Selim'le birlikte Osmanlı Padişahları bu bölgeyi sürekli hakimiyet altında tutabilmek için çeşitli düzenlemeler yapıyorlar. Bu baskılar, bölgedeki çeşitli isyanların doğmasına neden oluyor. Şeyh Celal ve devamındaki Celali isyanlarının büyük bir bölümü bölgeyle ilgili yaşanmıştır. Kalender Çelebi İsyanı (1527) olmuştur. Bu isyan Ankara'dan başlar, Nurhak'ta biter. Arkasından devletin düzmece dediği Şah İsmail (kod adı Şah İsmail'dir) İsyanı yine bu bölgede yaşanmıştır. Zünnün, Süklüm Baba ve Atmaca İsyancıları da yine bu bölgede çıkmıştır. Hepsisi de Alevi İsyancıları diye bilinir.

Bin beşyüz yıllarından 1750 yıllarına kadar çok belirgin bir isyan olmasa bile, Bölgenin halkları tam anlamıyla Osmanlı'ya biat etmemiştir. 1860'a kadar böyle devam eden bu durum, merkezileştirme politikası gereği 1866'da Osmanlı Özel Ordusu'yla bu durum değiştirilmeye başlanmıştır. 1860'larda Cevdet Paşa, bugünlerde tartıştığımız Encümen-i Danış'ın etkin üyelerinden biridir. Proje oluşturan ve projeleri pratiğe uygulayan en önemli isimdir. Encümen-i Danış bu dönemde kurulmuştur. Cevdet Paşa der ki: 'Maraş, Akçadağ, Dersim gibi yerlerden biridir. Şakilerle doludur. Burasının zapt-ı rapt altına alınması için Özel Ordu kurularak bura üzerinde çalışılması gerekir.'

Gerçekten de 'Fırka-i İşlahiye' adında özel bir ordu kurulur. Bu ordu Bölgeye gider, aşiretlerle çatışır ve çok kanlı bir süreç yaşanır. Ve gerçekten de bütün aşiretlere diz çöktürölür.

Bizim bildiğimiz meşhur Dadaloğlu Türk'tür ve bu dönemde bu bölgede yaşamıştır. Osmaniye, İşlahiye gibi büyük yerler dahi birçok yer, köy bu dönemde ve bu ordu vasıtasıyla kurulmuştur. Bu ordu aynı zamanda Ermenilere de yönelmek istemiş ama dönemin koşullarından dolayı yönelememiştir. Bu ışlah edilen aşiretler içinde Kürtler de vardır.

1860'lardan 1995'lere kadar bütün etnik yapılar gibi Ermeniler de bir uluslaşma süreci başlıyor ama Osmanlı bunların üzerine fazla gidemiyor. Şunu açıkça belirtmek gerekir ki, bu dönemde Ermeniler Maraş'ın hem nüfus olarak hem de sosyo-politik olarak çok etkin gücüdürler. 1895'lerde Zeytun İsyanı başlıyor çok kanlı geçen

isyan sonucunda Özerklik kapsamında çeşitli kazanımlar elde ediyorlar. 1900'lerden sonra Teşkilat-ı Mahsusa örgütlenmesi ve İttihat Terakki dönemi başlıyor. 1915'lere kadar Ermeniler sessiz sedasız kısmi özerkliklerini yaşıyorlar. Tehcir dönemiyle birlikte Ermenilere yönelik ciddi bir yönelim başlıyor. Bu uygulama Maraş ve Zeytun'a da uygulanıyor ve oradaki Ermeniler sürülüyor. 1919'da İngilizler orayı işgal ediyor; İngiliz işgalinde Maraş'ta herhangi bir direnç gösterilmiyor. Fransız geliyor, onların gelişine de fazla bir itiraz yok. Ancak, Fransızlar Ermenileri işgalci askerler olarak kullanmaya başladıktan sonra, Ermenilerin düşmanlığı üzerine işgal karşıtlığı başlıyor. Fransızlarla anlaşma sağlanınca, Ermenilere karşı ciddi bir katliam başlıyor ve 1922'ye kadar Ermeniler bu bölgeden topyekun yok ediliyorlar.

Şimdi Ermeniler, Rumlar, Süryani gayrimüslimler Cumhuriyet kuruluşuna kadar Anadolu'dan temizlendiler, kala kala Kürtlerle Aleviler kalıyor. Ama giden Ermeni ve Rumların yerine Mübadiller (Selanik başta olmak üzere bütün Balkanlardan göçmenler) getirilip yerleştiriliyor. 1930'larda Şark Islahat Planı gereği Dersim Bölgesi'nden Alevi Kürtler getirilip yerleştiriliyor ve böylece nüfus kompozisyonu bütünüyle değiştiriliyor. Artık ağırlık bütünüyle Türklerdedir.

1950'lere kadar Maraş'tan çok önemli bir ses çıkmıyor. Kendi halinde bir şehirdir. 1960'larda tüm Türkiye'de başlayan toplumsal sol hareket Maraş'ta da yankısını buluyor. Maraş'ın politik yapısı; 1960'lardan sonra CHP'nin birinci parti olduğu bir yer. Yani söylendiği gibi Maraş, o yıllarda faşizmin kalesi falan değildir.

Nasıl ki Osmanlı Bölgeyi hep kontrol altında tutması gereken bir yapı olarak görmüş se, Cumhuriyet dönemi de aynı şekilde görmüştür. Maraş ve çevresi sessiz sedasız olsa da demografik yapısından dolayı 'potansiyel suçlu' görmüştür. Mesela 1967'de Elbistan olayları olmuştur. 1968-69'da Malatya Akçadağ'da benzer olaylar olmuştur. 1971'de Kırıkhan'da yine benzer olaylar olmuştur. 1973'te Maraş Pazarcık'ta olmuştur. Böylece orası sürekli kontrol altında tutulması gereken yerler olarak görülmüştür.

Bu olayları örgütleyen, kışkırtan ve fiili önderlik yapanlar Özel Harp Dairesi'nin örgütlediği ve eğittiği Ülkücü Komandalardı.

1977'de yaşanan 1 Mayıs Katliami var. Arkasından Ecevit'e yapılan suikast girişimi var. Bölgede yaşanan özgün durum var.

Sovyetler sürekli Bölge Hükümetleri tarafından destek buluyor. Türkiye’de toplumsal hareket çok güçlü. Bu durumu dikkate alan başta ABD olmak üzere CIA, Özel Harp Dairesi ve diğer yerel dayanaklar Türkiye’de katliamları politik bir proje olarak gündemlerine aldılar. Bu projenin Türkiye’deki devlet yapılanmasıyla şöyle de bir bağlantısı vardı; devlet tarihsel olarak Türkleştirme ve Sünnileştirme politikalarını böyle anlarda devreye sokup pratikleştiriyordu. Dolayısıyla konjektür sebeplerle, güncel politik sebepler, katliamlar yapılmasını gerekli hale getirmişti.

Bu pratik 17 Nisan 1978’de Malatya ile başlıyor, 4 Eylül 1978’de Sivas’ta devam ediyor ve 19 Aralık 1978’de büyük Maraş Katliamı ile devam ediyor. Sonra da Çorum katliamları ve 12 Eylül askeri darbesi...

Bu işin politik sorumluluğu illegal devlet yapılanmasıdır. Bunun açılımı CIA, Özel Harp, MİT, legal siyasi güç olarak MHP, paramiliter güç olarak ÜGD (Ülkücü Gençlik Derneği) dir.

Şimdi bu belirlemeyi herkes kabul ediyor; ancak bunu somuta indirgemek zorundayız. Maraş’ta ÜGD, katliamdan bir ay önce kuruldu. Maraş, o zamana kadar MHP’nin çok fazla önemseydiği ve güçlü olduğu bir yer değildi. JİTEM’in kurucusu Cem Ersever, bu dönemde Şırnak’ta komutandı. Aynı zamanda da bölgedeki kaçakçılık dairesinde de görevli. Maraşlı Ökkeş Çokuçkun, Gabriel Aktürk ile birlikte silah kaçakçılığı yapıyordu. Cem Ersever, Muhsin Yazıcıoğlu ile birlikte sık görüşmeler yapmaktadır. Abdullah Çatlı, Ökkeş ve Gabriel’in yakın arkadaşıdır. Bir de bu ekibin içinde Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker bulunmaktadır. Bütün bunların ortak yapısı MHP ile organik ilişki içinde olmalarıdır. MHP’nin ise Necati Gültekin, Tahsin Ünal, Baki Tuğ ve tabii ki Alparslan Türkeş ile ilişkileri bulunmaktaydı. Bütün bunları bir karede birleştirin...

1978 Nisan’ında Adana, Malatya, Adıyaman ve Pazarcık’a dört tane bomba gönderilir. Malatya’daki Malatya katliamına yol açar. Sözü geçen kurumda bombaların gönderildiği günlerde, MİT görevlisi Şahin Toloğlu ve başta Muharrem Şemsek olmak üzere çok sayıda MHP’li kadro çalışmaktaydı. Bunlar, bu benzer olayları ile ilgili ATOM Nükleer Kurumu kapatıldı ve bunlar da bir süre tutuklandıktan sonra serbest bırakıldılar. Aynı tarihlerde Maraş’ta da ET-KO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu)’nun çok sayıda ölümle biten saldırıları vardı. Bütün bu yaşananlar, doğal olarak Maraş’ta ciddi

bir gerilim yaratmıştır. Ortam tam anlamıyla hazırlanmıştır. CİA yetkililerin Maraş'a gitmesi, arkasından iş adamlarının yaptığı toplantılarla katliam ortamı hazırlanmıştır.”

MARAŞ KATLIAMI

Maraş Katliamı, Sivas katliamından hemen sonra, 19-24 Aralık 1978 tarihleri arasında yapılmıştır. Sivas katliamının başarıya ulaşması, beraberinde Maraş katliamını getirmiştir. Katliamı hazırlayanlar yine Kontrgerilla ve Özel Harp Dairesidir. Kullanılanlar ise MHP ve Ülkücü gençliktir. Diğer milliyetçi ve islami çevreler de bunlara yardımcı olmuşlardır. MHP, 12 Eylül faşist darbesi sonrası bunu açıkça dile getirmiştir; çünkü işleri bitince kendileri de solcularla birlikte içeri tıkılmış ve onlarla aynı kaderi paylaşmışlardır. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin ülkücüleri sokaklardan uzak tutmak istemesinin nedeni de bu olsa gerektir. Maraş katliamıyla ilgili aşağıdaki değerlendirme ve belgeler internet sitesinden alınmıştır:

Maraş Katliamı iki solcunun öldürülmesiyle başladı. Katliam 23 ve 24 Aralık 1978'de gerçekleştirildi. Katliamın hazırlık süreci 8 ay öncesine kadar gitmektedir.

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in çeşitli dönemlerdeki konuşmaları ve MHP'nin Maraş'taki etkinlikleri katliama örnek delillerdir. Katliamdan bir hafta önce, Alevilerin ve solcuların çoğunluk olarak yaşadıkları semt ve mahallelerde görevli olduklarını ifade eden bazı kişilerin “tuhaf” bir nüfus sayımı yaptıklarını söyleyerek evleri dolaşarak, evlerde kaç kişinin yaşadığı gibi sorular sorarak ve evlere yeni numaralar vereceklerini söyleyerek kapıları kırmızı boya ile işaretlemişlerdir. Bazı belgelerde ise PTT görevlileri olduklarını söyleyen kişiler, mektupların kaybolmasını engellemek için bir çalışına yaptıklarını söylemek suretiyle kapılara boyayla işaretler koymuşlardır. Bu işaretlemelerin amacı, Alevi ve Solcu evlerini belirlemek ve kendi yandaşlarına zarar vermemektir.

Çiçek Sineması Olayı

Ülkücü Gençlik Derneği tarafından getirilen “*Güneş Ne zaman Doğacak*” adlı film 16 Aralık 1978'de Çiçek Sineması'nda gösterime sokulur. 19 Aralık Günü 20.00 seansının sonuna doğru tesiri az bir patlayıcının patlamasıyla bir tahrik başlar. Salonda film sırasında

sık sık “Müslüman Türkiye” “Milliyetçi Türkiye” “Komünistler Moskova’ya”, “Başbuğ Türkeş” gibi sloganlar atılır. Film izleyenler arasında bulunan bir grup Ülkü Ocağı mensubu, “Bunu solcular attı” yollu söylemleriyle diğer izleyicileri de tahrik etmek suretiyle PTT ve CHP binalarına sloganlar atarak yönelmiş ve saldırılarda bulunmuşlardır.

Polisin olaya el koyarak, olayın ülkücüler tarafından gerçekleştirildiğini ispatlaması sonucu bazı kişiler gözaltına alınır. Patlamanın arkasındaki kişinin Ökkeş Kenger olduğu anlaşılır.

20 Aralık’ta akşam saatlerinde “Alevi ve Solcuların” çoğunlukla gittiği Yeni Mahalle’de bulunan Akın Kıraathanesi’ne patlayıcı madde atılır ve iki kişi yaralanır. Sonraki akşam bir başka patlamada sağ görüşlü Güngör Gençay adlı birisinin evine atılır. Aynı akşam (21 Aralık 1978) Maraş Meslek Lisesi öğretmenlerinden Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu okuldan evlerine giderken silahlı saldırıya uğrarlar. Solcu olarak bilinen öğretmenlerden Hacı Çolak olay yerinde yaşamını yitirirken, Mustafa Yüzbaşıoğlu da hastaneye götürülmesine rağmen kurtarılamaz. “Solcu” öğretmenlerin cenazeleri önce Maraş Lisesi önünde, ardından da beş bin kişinin katıldığı kortej halinde Ulu Cami’ye doğru yola çıkar. Bu arada faşist ve sağcı gruplar cenaze törenine saldırmak için geceden çevre il, ilçe ve köylerden adam getirmek için “Komünistler, Aleviler Cuma namazında camileri bombalayacaklar, Müslüman kardeşlerimizi katledecekler. Bunun hazırlığını yapıyorlar. Müslüman kardeşlerimizi katliamdan korumak için toplanalım” yollu çağrı propagandalarda bulunurlar. Öte yandan Maraş Müftüsü de resmi araçlarla kenti dolaşarak Sünni halkı kışkırtmıştır.

Devlet Hastanesi Başhekimi’nin, Cumhuriyet Savcısı’nın zorlamasına rağmen cenazeleri Cuma namazının bitimine denk getirmesi, işlemleri geciktirmesi başka bir soru işaretidir.

Cenaze kortejinin camiye doğru giderken polis ve askerler pankartlara kadar her şeyi toplarlar. Cenazeler camiye yaklaştığında toplanan saldırganlar “Komünistler Moskova’ya, Katil İktidar” sloganlarıyla saldırıya geçerler. Üzerlerinde bulunan taş, sopa, kiremit parçaları ve patlayıcı maddelerle korteje saldırımlarının ardından polisin grupların arasından çekilmesi ve jandarmanın yetersiz olmasıyla cenaze korteji dağılır ve cenazeler sahipsiz kalır. Cenazeler askerler tarafından Devlet Hastanesi morguna kaldırılır.

Gruplar halinde kent içine yayılarak Aleviler'in yoğun olarak bulunduğu mahallelere saldıran faşistler önlerine çıkanları dövmeye, ev ve işyerlerini tahrip etmeye başlamışlardır. DİSK, TÖB-DER, POL-DER, CHP, TİKP, Tekstil Sendikası ve Sağlık Müdürlüğü binaları yıkılıp yakılır, av tüfeği satan dükkanları talan ederek silahları alırlar. Sokak aralarındaki çatışmalarda üç saldırgan hayatını kaybeder. Geç saatlere kadar süren çatışmalar, askerler tarafından denetim altına alınır. Bu arada 100'e yakın işyeri tahrip edilmiştir, yıkılmıştır.

Alevi ve Solculara Yönelik Toplu Katliamlar:

Faşist gruplar, cenaze töreninden sonra nasıl bir saldırı planı hazırlayacaklarını ve saldırı için kullanacakları sopa, demir çubukları, kazma, kürek, benzin ve gaz gibi malzemeleri temin ederek belli evlerde saklamaya hazırlanıyorlardı.

23 Aralık günü yapılması planlanan saldırıda halkın da yer alması için camilerde ve belediye hoparlöründen, "Dünkü olaylarda komünist ve Aleviler tarafından şehit edilen üç din kardeşimizin cenazesi kalkacaktır. Bütün din kardeşlerimiz buna katılsınlar, son görevlerini yapsınlar" yönlü çağrılar ve duyurular yapılmaya başlanır.

Aleviler'in yaşadığı mahallelerde otomatik silahlarla saldırılar başlarken, bir yandan da işaretlenen evlere benzinli gazlı, yanıcı maddeler atılmaya başlanır. Ardından evlere girilerek kadın, çocuk demeden linç, tecavüz ve işkenceler başlar.

Polisin ve askerlerin bir haftadır başlayan ve son günlerde yoğunlaşan hazırlıklara yeterince önlem almamaları veya genel geçer önlemler olarak hareket etmesi saldırganların kentte istedikleri gibi hareket ederek Maraş'ı ele geçirmelerine neden olur.

Katliamı gerçekleştirenler, kadınlara tecavüz ederler, hamile kadınların karınlarını deşerler, kundaktaki çocukları boğazlarlar, kurşun sıkarlar, öldürdükleri kadınlara tecavüz ederler, kadınların memelerini keserler. Çocukları gözlerinden şişerler, insanlara bal-talarla saldırıp öldürürler.

Saldırganların "Aleviler, diğer mahallelerde Müslüman kardeşlerimizi, kadınlarımızı katlediyorlar, camileri ateşe veriyorlar" biçimindeki propagandaları yüzünden daha önce tarafsız kalan birçok Sünni kökenli vatandaşlarımız da olaylara katılmaya başlamışlardır. Bu saldırılarda İsadıvanlı ve Durak Mahallelerinde bulunan cami imamları da propaganda ve saldırılarda yer alırlar. Mahalle muhtarı

olaylara katılmayanları zorlayarak silah, patlayıcı ve yanıcı maddeler toplar. Belediye araçları saldırı sırasında mühimmat ve silahlar taşır mahallelere. Saldırganlar işaretli evlerin yanında YSE binası, Sağlık Ocağı, Çarşı Karakolu ve Sağlık Müdürlüğünü işgal edip yakarlar.

Birçok mahallede, sokakta, evde, polisler hiçbir şeye karışmazken, askerler son anda saldırıya uğrayanları kurtarmaya çalışırlar.

Askerlerin ellerinden sığınanları alıp kurşuna dizgen saldırıganlar, Sağlık Ocağından, Devlet hastanesine getirilenleri kurşuna dizmeye, öldürmeye başlarlar.

22 Aralık'ta faşistler tarafından başlatılan katliam beş gün sürmüştür. Devletin tüm kurumları, yetkilileri ve güvenlik güçleri durumu kontrol edememişlerdir.

Kent dışına kaçışlar çoktan başlamıştı. Öte yandan aileleri, yakınları, çocukları Maraş'ta olanlar da kente girmeye çalışıyorlardı. Katliamda rahat hareket edenler MHP'li taraftarlardı. Katliamın ganimetini de onlar topluyordu.

Meydanları kontrol etmeyi başaran saldırıganlar, "Kahrolsun Komünistler, Müslüman Türkiye, Din elden gidiyor, Vali istifa, İçişleri Bakanı'nın kellesini istiyoruz" sloganları her yanı kaplamıştı. Askerlerin tüm önlem ve kuşatmalarına rağmen faşistler Hükümet konağında bulunan ve oraya sığınanları katletmek istiyorlardı.

Olayları, katliamı yakından izleyen ve faşistlerin kellesini istedikleri İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı ise, katliamın, solcuların tahrik etmesi sonucu çıktığını söylemekteydi. Özaydınlı bu sırada bir de Türkeş'i ziyaret ederek, alınacak önlemleri konuşuyordu. Olaylar Türkeş'in tam da istediği gibi geliyordu zaten... Türkeş, "Ülkücüler güvenlik güçlerinin yardımcılarıdır" derken, hükümette ülkücüler bu gözle görüyor ve koruyorlardı...

Maraş'ta bu tahrik ve propagandalar, tertipler katliam, yakma yıkımlar, 25 Aralık gecesi ancak durdurulabilir. Olaylarda 111 kişi ölmüş, binin üzerinde insan yaralanmıştır. 552 ev ve 289 işyeri yakılıp yıkılarak tahrip edilmiştir. Olayların ardından Alevi nüfusunu, yüzde 80'inin Maraş'ı terk ettiği istatistiklere geçmese de biliniyor.

Devlete Gizli Bir Rapor

İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, Maraş Katliamı'nın gün ışığına çıkartılması için özel bir ekibi görevlendirir. Özel ekip ayrıntılı raporunu İçişleri Bakanı'na sunar. Ancak raporun içeriği gizli tutulur.

Gündem Dergisi bu raporu elde etmiş, bazı bölümlerini yayınlamıştır. Raporun yayınlanan bölümü şöyle:

“18.12.1978 günü, ÜGD Maraş şubesi ikinci başkanı Mustafa Kanlıdere, Ökkeş Kenger ve üçüncü başkan Mustafa Tecirli’ye “Halkı kıskırtmak, tahrik etmek ve isyanını sağlamak için solcuların attığı süsü verilmek kaydıyla, tahrip gücü az bir dinamit atılmasını” emretmiştir. Atılacak dinamit için Başkan Mehmet Leblebici ile görüşür ve bir köye gelir, aynı gün birinci başkan Leblebici Ankara’ya hareket eder...

“15 gün öncesinden itibaren, gelecek program olarak “Zeynel ile Veysel” filminin parçası gösterilmişken ve ayrıca yedek olarak sırada iki film daha bulunurken, Adana Maraş ÜGD Şubesi’ne gelen iki şahsın getirdiği bu film (‘Güneş Ne Zaman Doğacak’), 16 Aralık’ta aniden gösterime sokulmuştur...

“Patlama sesinden sonra ilk kaçan Salman Ilıksoy’un peşine düşülür. 40 metre sonra yakalanır ve çarşı karakoluna götürülür. Bu sırada patlama olayını ve bombayı atanı gördüğünü ve tanıdığını ifade eden Cuma Avcı isimli şahıs da karakola getirilir... Salman Ilıksoy, polis memuru Mahir Güney ve polis memuru Hasan Aydın, ‘Bombayı atanı tanırım’ diyen Cuma Avcı’nın karşısına çıkarılır. Cuma Avcı ortada bulunan polis memuru Hasan Aydın’ı göstererek, tanıdığını bildirir. Emniyet Müdür Yardımcısı Hüsnü Işıklı’nın ikazı üzerine ikinci kez polis memuru Hasan Aydın’ı göstererek tanıdığını bildirir. Teşhise katılan dışarı çıkartılır. Konu için zabıt tutulmaz. Bu arada tanık Cuma Avcı’ya, ‘o polis memuru idi. Suçlu o değil. Bombayı atanlar parkalı olur. Onlar uzun bot giyerler, sakallıdırlar, bıyıklarına dikkat ettin mi?’ gibi şeyler söylenir. Sonra Salman Ilıksoy yine amir odasına teşhis için alınır. Ve tabii Cuma Avcı bombayı atan şahsı ısrarla tanıır ve teşhis eder. Son olarak, Emniyet Müdürü Kamuran Korkmaz’ın emriyle aynı karakolun bir başka odasına geçilerek, dosyada bulunan teşhis zaptı düzenlenir...

“Olaylardan önce, Ankara İli Bahçelievler, Karşıyaka ve Keçiören semtlerinde oturdukları bilinen Hüseyin Yıldız, Ünal Ağaoğlu, Haluk Kırıcı, Mustafa Özmen, Mustafa Dülger, Remzi Çayır, Mustafa Demir, Bünyamin Adanalı, Ahmet Ercüment Gedikli, Mustafa Korkmaz ve İsmail Ufuk ile Mehmet Gürses isimli şahısların Kahramanmaraş iline gittikleri öğrenilmiştir. Yine İskenderun Demir Çelik İşletmesi’nde Fabrika Stok Kontrol Müdür Muavini olan

Hayri Kuşçu, Çelik-İş Sendikası yetkililerinden Tuncay Terekli... isimli şahısların olaylardan önce ve olaylar sırasında Maraş'a gittikleri öğrenilmiştir.

"19-25 Aralık 1978 tarihleri arasında Kahramanmaraş ili otellerinde kalan kişilerin günlük kayıtlardaki isim listesine göre (...) aynı isme sahip kimi kişilerden, meslekleri bir seferinde terzi, bir seferinde çiftçi gibi değişik kayıtlar alınmıştır. Bunun dışında raporda, o günlerde herkesin dikkatini çeken Milli Piyangocularla ilgili ilginç bilgiler vardı. 'Adıyaman ilinden gelerek Çelik Palas Otelinde 19-20 Aralık 1978 günlerinde yatan ve kendilerini Milli Piyangocu olarak tanıyan 26 değişik isimli şahısların Milli Piyango İdaresinden alınan, 26 Ocak 1979 gün ve 013/653 sayılı yazıları ve ekinde bulunan belgelerden, ne sabit ne de seyyar bayii olmadıkları anlaşılmıştır. Yine ekte bulunan 013 sayılı yazıdan, yalnız 9 ve 31 Aralık günlerinde çekiliş yapıldığı anlaşılmıştır. Kahramanmaraş ilinde de yeteri kadar Milli Piyango bayii vardır. Ve 19-22 Aralık günlerinde çekiliş olmayacağına göre, sahte meslek göstererek kalan bu kişilerin, olaylardan haberdar olarak gelmiş militanlar oldukları kanısı uyanmaktadır.

"Milli Piyangocuların Kahramanmaraş'a doluştuğu bu günlerde bazı evler ve işyerleri üç hilal çizilerek, bazıları ise üzerlerine çarpı konularak işaretleniyor, şehirde çeşitli yerlerde solcular, Aleviler ve hükümet aleyhine slogan yazılıyordu.

"22 Aralık 1978 günü Maraş'ta olaylar patlak verdiğinde iki ayrı telefon görüşmesi daha yapılmıştır.

"İskenderun Demir-Çelik İşletmesi'nde çalışan Alaattin Eryaman isimli şahıs, Kahramanmaraş İli 3050 numaradaki şahıs ile konuşurken, 3050 numaradaki kişinin, 'Benzinlikte toplandık, mahal- lelere saldırdık' dediği öğrenilmiştir.

"Adana ilinden bir şahıs, Malatya Özel Doğu Kliniği Doktoru Muhittin Turgut'u telefonla aramıştır. Yapılan bu telefon konuşması sırasında, Adana'daki şahıs, 'Kahramanmaraş'tan oraya yaralılar gelecek, dikkatli olun' demiştir. Muhittin Turgut, 'Orasını bana bırakın. Malatya olaylarında bir açık verdim mi ki bunda vereyim. Malatya olaylarında ne şekilde çalıştığımı siz de bilirsiniz' karşılığını vermiştir."

Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi Gerekçeli Kararında katliamı planlayıp, uygulayanlar olarak MHP, Ülkücü Gençlik Derneği,

MİSK gibi yasal parti ve örgütlerle ETKO, Kontr-gerilla gibi illegal örgütlerin adı geçer. Bu isimler sanık ifadelerinde, tanık beyanlarında ve güvenlik görevlilerinin raporlarıyla, basında çıkan haberlerde yer alır.

BASINDA KATLIAM

Hürriyet: (26.12.1978)

“Girilen evlerden ve enkaz altından cesetler çıkarılıyor. Cesetlerin kokmaması için çevre illerden buz istendi. Cuma gününden bu yana örgütlenmiş saldırgan toplulukların yarattığı dehşet ve terör... Ölü sayısı 98, yakılan-yıkılan enkaz altında cesetler bulunduğu, askeri birlikler, girilmeyen Yörükselim Mahallesi’ne giderek kontrol altına aldı. Çamlık tarafında bir topluluk askerlerin üstüne ateş açtı.

“Mağaralı Mahallesi’nde kokmaya başlayan 16 ceset bulundu. Otopsilerin Belediye Mezbahasında yapıldığı öğrenildi. 2500 kişilik seyyar mutfak Ankara’dan getirildi.

“Saldırganlara dinamit lokumu ve silah dağıtıldı. Adını açıklamayı sakıncalı bulan bir yetkili, ‘Maraş Müftüsü’nün resmi araçlarla kenti dolaştığını ve halkı kışkırtıcı konuşmalar yaptığını, olayların bundan sonra başladığını’ öne sürdü.”

Cumhuriyet: (25.12.1978)

“24.12.1978 sabahı saat 10.15 sıralarında sağcı gruplar, sokağa çıkma yasağına karşın kentin sokaklarında birikmişler; bin kişilik bir grup Vilayete yürümeye başlamışlardır. Topluluğun dağılmasını isteyen jandarmalara saldırınca aralarında çatışma çıkmış, jandarmalar havaya ateş etmek zorunda kalmışlardır. Ve beş bin mermi yakılmıştır. Sağcıların ellerinde Amerikan yapımı M.1. piyade tüfeklerinin bulunduğu, Vilayete yakın bazı binaları ateşe vermişlerdir.

“Yakınlarını kayıp eden çok sayıda yurttaş, vilayet önüne geleerek ‘Biz bu şehirden gitmek istiyoruz. Bize yardım edin, asker değil, şehri terk için araç istiyoruz’ diye bağıryorlardı.

“YSE Bölge Müdürlüğü’nün binası, sağcı saldırganlarca işgal edilmiştir. Orada silah dağıtıldığını, Yörükselim, Yeni Mahalle ve Sakarya Mahallesi’nde iki günden beri mahsur kalan kişileri kurtarmaya giden polislerin üzerine uzun menzilli silahlarla ateş açılmıştır.

“Yapılan saldırılardan sonra acilen evlerde kadın ve çocukların kurşuna dizildiği, boğazlarının kesildiği, daha sonra ölümlere gaz dökülerek evlerinin ateşe verildiği bildirilmiştir.”

MÜRŞİDE NARLI: Biz ailece, iki askerin korumasında, diğer mahallede oturan akrabalarımıza gitmek için yola koyulduk. Tahta köprüden geçerken, benim sınıf arkadaşım olan Elif’in, yengesinin ve kardeşlerinin ölüsüyle karşılaştık. Kız arkadaşım Fidan’ın yengesi hamileydi. Sadece Fidan arkadaşımın evinden 7 kişiyi öldürdüler. Yolda giderken cesetlere basarak gidiyorduk.

Maraş katliamı sırasında sınıf arkadaşlarını da kaybeden Mürşide Narlı ile katliam hakkında söyleşi yaptık. 1967 Maraş doğumlu Narlı, katliamı anlatırken gözyaşlarını tutamıyor ve elleriyle gözlerini sürekli kapatıyordu. Sanki olanları tekrar yaşıyordu. Çok acı çektiği her halinden belliydi. İşte, daha 12 yaşındayken bu vahşeti yaşayan Mürşide Narlı’nın bize anlattıkları:

“Biz, olaylar olduğunda Maraş’ta oturuyorduk. Ben 12 yaşlarındaydım ve ilkokula gidiyordum. Biz, Navruzoğlu (Tottolar) köyündeniz. Köyümüz Maraş’a 20 km uzaklıktadır. Babam, çiftçilikle uğraşırdı. Biz yedi kardeşlik.

Bizim köy bütünüyle Alevi idi. Maraş’ta herkes hangi köyün Alevi, hangi köyün Sunni olduğunu bilir. Mesela Pazarcık’ın 92 köyü varsa, 90’ı Alevi’dir. Alevi köyler daha çok olmasına rağmen, Maraş Merkez’de Sunniler daha çoktur.

Babamlar bizi okutmak için Maraş’a yerleşti. Bizim köyde okul yoktu. Okullar açıldığı zaman Maraş’a gider, okullar tatil olunca da tekrar köye gelirdik. Bizim geçim kaynağımız köydendi. Bağımız, bahçemiz ve hayvanlarımız vardı. Çok güzel de bir köpeğimiz vardı. Çorum merkezdeki evimiz de bahçeliydi. Taze süt, yoğurt için oraya da birkaç inekle koyun götürmüştük ama güzel köpeğimizi köyde bırakmıştık. Köyümüz bize çok yakın olduğu için babamlar kışın da sürekli köye gider gelirlerdi. Biz de genellikle hafta sonları köye giderdik. Yani, biz Maraş’ta oturan Aleviler, köylerimizde ortaokul, lise olmadığı için kışın merkeze gelirdik; yazın ise köye döner bağ bahçemize bakardık. Yani Maraş merkezde kışın Alevilerin sayısı artar, yazın ise azalırdı.

Bir de Maraş merkezde Muhacir Aleviler vardı. Yörük Selim Mahallesi’nin % 99’nu bunlar oluşturunuyordu. Mahalleler genelde

Alevi veya Sunni diye ayrılıyordu. Sadece bizim mahallenin bazı yerlerinde iç içe oturuyorduk. Ama genelde, Alevi mahallelerle Sunni mahalleler birbirinden ayırdı.

Maraş'ta bir de asimile olmuş ya da kimliğini saklamak zorunda kalan 'Dönme' Ermeniler vardı. Bunların hepsi Sunni olmuştu. Adını vermek istemediğim bazı aşırı tutucu (yobaz) köylerin aslında Ermeni asıllı oldukları, baskılar sonucunda Müslümanlığı ve Sunni mezhebini seçtikleri söyleniyordu. Tek tek köy isimleri de veriliyor ama ben burada bunları dillendirmek istemiyorum.

Dedelerimiz anlatırdı: Bizim yerleştığımız Pazarcık Ovası, bataklık ve sazlık bir yermiş. Buralarda su yokmuş; bataklıkta hangi hayvanlar yaşıyorsa onlar varmış. Biz Alevileri oraya 'ölsünler' diye sürgün etmişler. Sonuçta Aleviler var olabilmek için çaba harcıyorlar, bataklığı kurutuyorlar ve orayı verimli bir ova haline getiriyorlar. Onun için Pazarcık ve köyleri bütünüyle Alevi'dir. Toprakları çok geniş ve verimlidir. Olaylar öncesi halkın durumu da çok iyiydi.

Biz 1970'lerde pamuk ekiyorduk ve ona da 'beyaz altın' diydük. Maraş'ın dağ köylerinde yaşayan Sunniler bize ırgat (işçi) olarak gelirdi. Pamuk sulamasını, çapasını ve toplamasını onlar yapardı. İşte bu ekonomik nedenler de o dönemin olaylarında kullanıldı.

Maraş olayları olmadan önce, 'Bunlar Müslüman değil. Onları öldürün, evlerini yakın yıkın ki, onlar buradan göç etmek zorunda kalsın. Biz de bunların malını mülkünü, topraklarını size vereceğiz' diye, Sunni halk Alevilere karşı kışkırtıldı. Aynı şeyler cami hutbelerinde de yapıldı. Hocalar da, camilerde bu yönlü vaazlar verdi ve Sunni halk bu anlamda kışkırtıldı.

Biz ilkokula başlayınca, babam Maraş'tan ev aldı. Biz ilkokula Maraş'ta başladık. Maraş'ın Sunni kesiminde kız çocukları okutulmazdı. Biz kızlar her okula gittiğimizde, Sunni ailelerin erkek çocukları tarafından 'Okula niye geliyorsunuz, O... mu olacaksınız?' diye, taşlanırdık.

Bizim sınıfta 5 kız vardı. Biri Sunni idi ki, bize özenerek okula başlamıştı. Bu kızın başı örtülüydü. Hiç unutmam; beyaz bir örtü takardı. Bizi taşıyan çocuklar bunu ayırıyorlardı. Bizi taşlar, onu taşlamazlardı. Bizi döverlerdi ama onu dövmezlerdi.

Zaten olaylar olmadan önce de böyle ayrımcılık, böyle gerginlikler oluyordu. Mesela onlar bizi 'Gavur' olarak nitelendiriyorlardı. Erkek kardeşim sünnet olduğunda, Alevi olmayanlar buna inanmadı;

gelip açıp, açıp kardeşimin sünnet yerine (pipisine) baktılar. Bizi böylesine farklı görüyorlardı.

Olaylar başlamadan önce ben, evlere çarpı (x) işareti konduğuna tanığım. Bir de nüfus sayımı yapılıyordu. Bu işi iki erkek bir kadın yapıyordu. O zaman okullar ‘tam gün’dü. Okuldan eve geldiğimde, bizim evde ‘memur kılığında’ iki erkek bir bayan vardı. Orta yaşlı iki erkek ve ‘öğretmen tarzlı’ bir bayandı. ‘Nüfus sayımı yapıyoruz’ dediler. Ondan sonra büyükten küçüğe doğru ailenin seceresini aldılar. Bir de beraberlerinde ‘işçi’ kılıklı bir adam vardı. Yani toplam üç erkek bir bayandılar. İşçi olanın elinde ‘kırmızı’ ve ‘gri’ (metal) renginde boya kovaları vardı. Mesela bizim aileyi saydılar, kayda geçtiler. Ondan sonra da kapımıza ‘kırmızı çarpı işareti’ koydular. Onun yanına da ‘32’ numara yazdılar.

Biz gerçekten de nüfus sayımı yapıldığını sandık. Bu iş, olaylar başlamadan bir hafta önce yapıldı. Ben bu olayı şunun için unutmuyorum: Sayım yapıldığı zaman babam evde yoktu. Annem de okula gitmediği için, ailemizin nüfus bilgilerini ve doğum tarihlerini ben okuyup onlara yardımcı oluyordum. Yani bizim ailenin bütün bilgilerini onlar benden aldı.

Karşı komşumuz Sunni idi. Maraş’taki Sunni kadınlar, yabancı erkekler huzuruna pek çıkmazlar. Bize gelenler oraya gittiler, kapısını çaldılar. Kadın kapıyı açtı. Onları yabancı görünce, kapının arkasına çekilde ve kimseyi içeri almadı. Sonra kapıyı hafifçe araladı. O komşu kadına da ben yardımcı oldum, evin bilgilerini ben onlara verdim. Onlar karı, koca ve bir çocukları vardı. Hiç unutmam, nüfus bilgileri alındıktan sonra kapılarına gri-metal rengi boya sürüldü. O anda bu renk ayrımının hemen farkına vardım ve onlara şu soruyu sordum:

‘Bizim ki niye kırmızı, bunların ki niye farklıdır?’ dedim. Onlar bana ‘Siz çok çocuklusunuz, onların çocukları az, ondan bu rengi onlara sürdük’ dediler. Ben de çocuk aklımla buna inandım. Oysa bizim Pazarcıklı ve Alevi olduğumuzu öğrenince bize ‘kırmızı’ işaret, kadının örtülü ve Sunni olduğunu anlayınca da, onlara ‘gri’ işaret koymuşlardı. Böylece, bu sayımla bütün Alevi evler ‘kırmızı çarpı işareti’yle belirlendi.

Ondan bir hafta sonra Maraş’ta iki öğretmen öldürüldü. Biri ağabeyimin öğretmeni idi. Ağabeyim o zaman Ticaret Meslek Lisesi’ne gidiyordu. Ağabeyim, Cuma sabahı cenaze için evden çıktı.

Okulun tamamı cenaze törenine katılmıştı. Ağabeyim büyük bir heyecanla eve geldi ve olayları kekeleyerek anlattı. Cenazeye büyük bir saldırı olmuştu. Cenazeye katılan kitlenin üzerine odunlar, taşlar, tüpler atılmıştı. Bunlar hep, Trabzon Caddesi (olayların olduğu) nin evlerinden atılmıştı. Alevilere saldırmak için büyük bir hazırlık yapılmıştı.

Aynı gün Cuma namazından çıkan kitle, ‘Allah, Allah’ sesleriyle önce Yörük Selim Mahallesi’ne saldırdılar. Bizim oradan da bağrış ve çığlık sesleri duyuluyordu. Ayrıca, ateşe verilen evlerden de dumanlar yükseliyordu. Akşam ezanı okununcaya kadar olaylar devam etti. Akşam gidip namazlarını kıldıktan sonra saldırılarına tekrar devam ediyorlardı.

Biz, Cuma günü bu olay olunca, tanıdık Sunni bir aile vardı, hemen ona sığındık. Çünkü biz akşam sofrasındayken, evimize taşlar atılmaya başlandı ve bir grup evimize saldırdı. Biz, ‘Allah, Allah’ seslerini duyunca hemen ışıkları söndürdük ve tuvaletle banyoya saklandık. Bizim ışıklarımız yanmadığı için, yandaki Sunni aile de ‘Bunlar evde yok, gittiler’ dediği için saldırgan grup çekip gitti. Onlar gidince, biz de hemen komşumuz olan Sunni aileye sığındık. O gece bütün aile, annem, babam dahil orada geceledik. Hiçbirimizin gözüne bir damla uyku girmedi. Sabahın ilk ışıklarıyla babam askeriyeye gitti; onlardan köye gidebilmek için araç (cemse) istedi. Onlar da bunun imkansız olduğunu söyleyip yanına iki asker vermişler. Babam da iki askerle birlikte bizi almaya geldi.

Biz ailece, iki askerın korumasında, diğer mahallede oturan akrabalarımıza gitmek için yola koyulduk. Bizim mahalleden geçen bir dere vardı. Tahta köprüden geçerken, benim sınıf arkadaşım olan Elif’in, yengesinin ve kardeşlerinin ölüsüyle karşılaştık. Ben o anda nasıl olduğumu bilemiyorum. Onları görünce çok kötü olmuşum. Kız arkadaşım Fidan’ın yengesi hamileydi. Sadece Fidan arkadaşımın evinden 7 kişiyi öldürdüler. Yolda giderken cesetlere basarak gidiyorduk.

Tam amcamlara giderken, bir grup ‘Allah, Allah’ sesleriyle bize doğru geldi. O zaman askerler bizleri priketlerin arkasında sakladı. Askerler onlara silah bile sıkamadı, sadece ağlıyorlardı. Aslında onların hedefi biz değildik, ondan kaçarak kurtulduk. Heralde askerleri de yanımızda görünce, üstümüze gelmediler. Böylece ölümden kurtulduk.

Halamlara gittiğimizde, onlarla birlikte 25-30 kişi olduk. O gece halamlarda kaldık. Ertesi gün sabah saat 09-10.00 gibi, bir grup ‘Allah, Allah’ sesleriyle yine geldi ve halamların evine saldırdı. Biz hepimiz tualete, banyoya saklandık. Eve gazlar döküldü, yanıcı madde atıldı ve ateşe verildi. Halamın küçük çocuklarıyla birlikte, biz çocuklar ‘Ne olur yanınayalım, ölmeyelim, teslim olalım!’ diye büyüklerimize yalvarmaya başladık. Bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da teslim olmamız için yalvarıyorduk. Babam da bize dedi ki, ‘Hayır, ben ölürüm de yine bunlara teslim olmam!’ dedi.

Zaten biz üç gündür aç ve sussuzduk. Sularımıza zehir katıldığı söyleniyordu, onun için su dahi içemiyorduk. Evi yakmaya çalışırken, devrimciler gelip bize yardım ettiler, bizi kurtardılar. O mahallede devrimciler güçlüydüler. Orası kurtarılmış bölgeydi. Biz o şekilde canımızı kurtardık. Babam, bu olay üzerine tekrar askeriye gittiğinde bu sefer bir askeri cemse ile geldi. Biz köyümüze zar zor gittik.

Şunu söyleyeyim: Biz, Cumartesi sabahı evimizi terk ettik. Bizden sonra evimizi yağmalamışlar ve yakmışlardı. Sadece, yufka ekmeğimize ‘günah’ diye dokunmamışlardı. Bizim evin etrafında geniş bir bahçemiz vardı, bahçedeki her şeyi de yakıp yıkmışlardı. İneğimizi yaktılar. Kuzumuz vardı; onu bile yakmışlardı. Bize yapmadıkları zulüm, bize yapmadıkları vahşet kalmadı.

Size çok trajik bir olay anlatayım: Köye gitiğimizde, ‘Köpeğiniz kaçtı gitti, kaç gündür ortalıkta yok’ dediler. Köylülerin bize anlattığına göre; Maraş’taki olaylar olunca, köpeğimiz hissetmiş olacak ki, sürekli acı acı havlamış. Çok huzursuzmuş. Cuma gününden Cumartesi sabahına kadar hiç durmadan havlamış. Cumartesi sabahı onu durduramamışlar, havlayarak kaçıp gitmiş. Bizim Çorum’daki evimize gitmiş olacak ki, tekrar köye geldiğinde bitkin haldeydi. Bizi görünce, hepimizi tekrar tekrar yaladı. Ağlamaktan gözlerinden kan geliyordu. Hava da çok soğuktu. Sabahleyin kalktık ki, köpeğimiz ölmüş. Köpeğimiz açlıktan ve üzüntüden öldü. Ona nasıl üzüldüğümüzü size anlatamam.

Ondan sonra da sıkıyönetim ilan edildi. Maraş’taki Aleviler başka yerlere göç etti ve Sunniler bütünüyle Maraş’a hakim oldu. Çoğu Aleviler Mersin’e ve Antep’e yerleşti. Biz, yıllarca Maraş’a adım atamadık ve oradan hiçbir alış verişi yapmadık. Gidip ta Antep’ten ya da Mersin’den alış verişi yapıyorduk. Onlardan alış verişi yapmak, onları görmek içimizden gelmiyordu.

Aradan yıllar geçmesine rağmen bunların hiçbirini unutmadım. Yaşadığımız büyük acılardan olacak ki, kimse bunları hatırlamak, kimse bunları anlatmak istemiyor.”

Katliamın Perde Arkası Hâlâ Sır

32 yıl sonra *Radikal* gazetesi, “Katliamın perde arkası hâlâ sır” manşetiyle, Maraş Katliamı’nın ‘derin’ devletin işi olduğunu yazdı:

“19-25 Aralık 1978’deki Kahramanmaraş olayları, resmi rakamlara göre 111 kişinin ölümüyle sonuçlandı. 210 ev ve 70 işyeri tahrip edildi. Olayların fitilini 19 Aralık 1978 gecesi ülkücülerin kente getirdiği ‘Güneş Ne Zaman Doğacak?’ filminin oynadığı Çiçek Sineması’na konulan bomba ateşledi. Ardından ilk saldırı CHP binasına yapıldı. Ertesi gün Alevilerin oturduğu bir kıraathane bombalandı. 21 Aralıkta biri TÖB-DER üyesi iki öğretmen öldürüldü. 22 Aralık’ta ülkücüler cenazedeki kalabalığa saldırdı. Saldırganlar Alevilere ve CHP’lilere ait işyerlerini tahrip etti. Üç kişide burada öldürüldü. 22 Aralık gecesi ülkücüler Sünni mahallelerinde ‘solcu Alevilerin silahlı saldırı yapacağı’ yollu propagandaya girişti. Propaganda etkisini gösterdi. 23 Aralık’ta solcu ve Alevilere dönük kıyım başladı.

Toplam 804 kişi hakkında dava açıldı. Davalar 1991 yılına kadar devam etti. Sanıklardan 29 kişi idam, 7 kişi müebbet, 321 kişi de 1-24 yıl arası hapis cezası aldı. İdam ve müebbet dışındakilerin cezaları azaltıldı. Katliamın ardından olayın derin devletin işi olduğu söylenirken, son olarak Ergenekon’la ilişkilendirildi.” (*Radikal*, 20 Aralık 2010)

Anmada Bile Saldırmayı Denediler

Taraf gazetesi ise Maraş katliamına geniş yer vermiş ve tanıklarla söyleşi yapmıştı. Haberi olduğu gibi aktarmak istiyoruz:

“Maraş olaylarının 32. Yıldönümü nedeniyle ilk kez kentte anma etkinliği düzenlendi. Yurt içi ve yurtdışından gelen yaklaşık üç bin kişi Müftülük Meydanı’nda toplandı. Elllerinde ‘Maraş’ı unutmadık’, ‘Katillerden hesap soracağız’, Derin devlet hesap verecek’ ve ‘Katliam dosyası açılsın’ yazılı pankartlar bulunan grup adına Alevi Bektaşî Federasyonu Başkanı Ali Balkız konuştu. Balkız’ın konuşması bittikten sonra bir grup ‘Bozkurt’ işareti yapıp tekbir getirdi. Polis göstericileri biber gazı kullanarak dağıttı.

Ölürüm de vermem Alevi komşularımı

32 yıl önce yaşanan Maraş katliamının tanığı ve mağduru olan Birgül Sarıkaya, *Taraf*'a konuştu: Babamı vurdular. Bizi 'Ölürüm de vermem Alevi komşularımı' diyen Hacer Teyze kurtardı.

Türkiye yakın tarihinin en kanlı sayfalarından biri olan Maraş katliamının 32. Yıldönümüydü dün. 19 Aralık 1978 tarihinde ülkücülerin Alevi mahallelerine saldırmasıyla birlikte başlayan ve üç gün süren olaylarda resmi rakamlara göre 111 kişi yaşamını yitirdi. İşte o katliamda babası gözlerinin önünde öldürülen Birgül Sarıkaya ve kırmızı çarpı işareti konulan evinde annesinin 'Siz gidin, biz yaşlıyız. Bizi öldürsünler' diyerek zorla uzaklaştırdığı Neslihan Bayır, *Taraf*'a o korkunç anları anlattı. Sarıkaya, babasının öldürülmesinin, annesinin kör edilmesinin ardından sığındığı Sünni komşusu Hacer'in evini saran 'O Kızılbaşları bize verin' diye bağırان eli satırlı, tüfekli kalabalığa 'Başımı veririm de Alevi komşularımı size vermem' diyerek kendilerini nasıl kurtardığını anlattı.

Matemi simgeleyen siyah giysileri içinde konuşurken zaman zaman ağlayan bir kadın Birgül Sarıkaya. 47 yaşındaki Sarıkaya, Maraş katliamının hem tanığı, hem mağduru, hem şikayetçisi. 1978'deki o korkunç katliamda babası gözlerinin önünde öldürülen Sarıkaya, *Taraf*'a o anları anlatırken kimi zaman sinirleniyor, kimi zaman derin bir sessizliğe gömülüyor. İşte Sarıkaya'nın anlatımıyla Maraş katliamı:

Babam bize kapandı, ateş ettiler

'15 yaşındaydım. Babam Sivas'tan Maraş Merkeze İlkokul Müfettişi olarak tayin edilince biz de Maraş Yenimahalle'ye yerleştik. Mahallemizde biz Aleviler Sünnilerle birlikte yaşıyorduk. Bir sorun yoktu aramızda. Katliamdan bir iki hafta önce ise hava birden değişti. Önce babam bir arabanın kendisini takip ettiğini söyledi. Sonra 10 Aralık'ta yani katliamdan 9 gün önce 25 yaşlarında iki kişi evimize geldi. Nüfus Müdürlüğünden sayım için geldiklerini söyleyip tüm kimlik bilgilerimizi aldılar. Çıkarken kapınıza boya ile kırmızı çarpı koydular. Bunu sorduğumuzda 'Bu ev sayıldı, yeniden sayılmasın diye koyduk' dediler. Olayların başladığı gün cami hoparlöründen 'Alevilerin ölümü vaciptir, bir Alevi'yi öldürün 40 defa hacca gitmiş olursunuz, komünistler Moskova'ya' anonslarını duydum. Bir saat sonra evimize taşlar atılmaya başlandı.

Pencereden baktığımda evimizin önünde yüzlerce kişinin ellerinde silah, bıçak, satır, cop ve gaz bidonlarıyla evimizin içine girmeye çalıştıklarını gördüm. Camları kırıp içeri bidonla gaz döktü ve ateşlediler. Babam ‘Çocuklarıma karışmayın, onların namuslarına dokunmayın bana ne yapıyorsanız yapın’ diye bağırmaya başladı bize sarılıp. Tam o sırada birisi eve girerek babamı copla dövmeye ve küfürler etmeye başladı. Ardından eve doluştular. Biri pompalı tüfekte babamı önce karnından sonra kalbinden vurdu. Annem üstüne kapanmak isteyince onunda gözüne saçmalı tüfekte ateş ettiler. Kör oldu annem daha sonra.’

Hacer Teyze olmasaydı...

Birgül Sarıkaya’nın anlatımları içinde hiç kuşkusuz en önemli yerlerden biri kendilerinin nasıl kurtulduğu: ‘Eve girenler bu kez bize yöneldiler. Elle sözle taciz ediyorlardı. Biz bir yandan üç kız kardeş ağlıyor bir yandan da babamın cesedini evden çıkarmaya çalışıyorduk. Bizi saçlarımızdan sürükleyip bir eve tıktılar zorla. ‘Bekle-
yin dönüp sizi de yakacağız’ diye biraz uzaklaştılar. Bundan yararlanıp hemen o evin yakınında bulunan komşumuz Hacer Ablalara sığındık. Sünniydi Hacer Abla. Bizi hemen içeri aldı, ‘korkmayın’ diye sakinleştirip su verdi. O sırada bizim oraya girdiğimizi görüp hemen peşimizden geldi o katiller. Evi kuşattılar. ‘Ver o Kızılbaşları. Yoksa sen de ölürsün’ diye tehditler yağdırmaya başladılar. Hatta bazıları Hacer Ablanın evini bile taşıladı. Hiç korkmadı Hacer Abla ama. Bizi camdan uzaklaştırıp onlara ‘Ölürüm de, başımı veririm de vermem Alevi komşularımı size. Kellemi almadan bu kızları almazsınız’ diye bağırdı. Bir yandan da oğlunu evden gizlice çıkarıp Jandarmaya gönderdi. Biraz sonra Jandarma geldi ve bizi evden çıkarıp hükümet konağına götürdü. O karışıklıkta 7 yaşındaki kardeşim Hürriyet kaybolmuştu. Biz öldü diye ağlarken onu da Hacer Abla’nın evde sakladığını öğrendik. Onu da kurtarmış, o saldırganlara vermemişti.

Biz yaşlıyz siz kaçın...

Maraş katliamının tanıklarından biri de Derya Narlı. Katliamda en çok can kaybının yaşandığı yerlerden biri olan Bahçelievler Mahallesi’nde oturan Narlı, şöyle anlattı yaşadıklarını: ‘Katliamdan birkaç gün önce hava gerginleşmişti. Sanki bir şeyler olacağı beliydi.

Evimizden çok çıkmamamızı söylüyordu annem babam. 19 Aralık sabahı okula gitmek için evden çıktığımda kapımızda kocaman bir çarpı işareti gördüm ama anlamadım. Bir baktım bizim gibi Alevilerin kapılarında var ama Sünni komşularımızda yok çarpı. Korktum biraz ama anlamadım. Birkaç saat sonra silah sesleri duydum. Askerler her yeri tutmuştu ama ateş etmiyorlardı. Gözümün önünde silahlı birkaç adam kahvede oturan bizim Alevi dedelerinden Kızılkın'ı öldürdüler. Askerler 'hemen eve dön' dediler bana. Koşarak eve gittim ama biraz sonra evimize de saldırdılar. Annem bize 'Siz kaçın, biz yaşıyoruz. Bizi öldürürlerken siz kaçın' dedi. Abim de bunun üzerine bir arabaya bizi bindirip Maraş'tan çıkartmaya çalıştı. Yolda da önümüzü kestiler. Kızılbaşlara ölüm diye bağırıp araca saldırırlarken Abim üstlerine sürdü, kaçtık." (*Taraf*, 20 Aralık 2010)

GÜLER KAYGUSUZ: Alevilerin evlerini, işyerlerini yaktılar. Tahrip etmedikleri, ateşe vermedikleri yer kalmadı. Alevileri öldürüp elektrik direklerine bağladılar. Kadınlarımıza, kızlarımıza tecavüz ettiler. Hamile kadınlarımızı, çocuklarımızı, bebelerimizi öldürdüler. Biz Alevilere yapmadıkları zulüm kalmadı.

Güler Kaygusuz, 1962 Çorum merkez doğumlu. Çorum'da, Alevilere yapılan saldırıları ve yaşanan vahşeti bize şöyle anlatıyordu:

"Çorum olayları olduğunda biz Eşençay Köyü'nde oturuyorduk. Ben o zamanlar daha yeni evliydim. Eşim de askere gitmişti. Ben kayınvalidemlerin yanında oturuyordum.

Maraş olaylarından sonra bizim Çorum'da insanlar korkmaya başladılar. Hepimiz, 'Bugün yarın olay olacak' diye korkuyorduk. Olay olmadan bir ay önce köyümüzün gençleri, köyün girişinde 'nöbet' tutmaya başladılar. Gençler, gelen giden bütün araçları durdurarak kontrol ediyordu. Eğer araba tanıdıksa, köyün girişine izin veriliyordu. Tanımıyorlarsa geri çeviriyorlardı. Her gün, 'Köyü bugün basacaklar, yarın basacaklar' diye, halk panik içindeydi. Herkes bir şekilde önlem almaya çalışıyordu. Köylüler de, taşlarla yollara barikat kurmuşlardı. Dışarıdan saldırı gelebilecek bütün yerlere taşlarla duvarlar örüp set çekmişlerdi.

Bir ay sonra Çorum'da olaylar başladı. Çatışmalar oldu. Evler yakıldı. Aleviler öldürüldü. Köyümüz uzak olduğu ve gençlerimiz de önlem aldığı için köyümüze saldırı olmadı.

Olayların başlamasına yakın, kaçabilenler köye geldi. Benim ağabeyimin Çorum'da lokantası vardı. Olaylardan birkaç gün önce çoluk çocuğunu alıp bizim köye getirdi. Kendisi de İzmit Gölcük'e kaçtı.

Kardeşimin lokantası ortaktı. İş ortağı Sunni idi. Adı Yılmaz'dı. Ağabeyimin adı da İhsan Güvenç'tir. Olaylar olmadan önce iş ortağı İhsan Ağabeyimi uyarmış: 'Sen buradan git, kaybol! Senin adın listeye alındı. Seni de öldürecekler. Sen hemen buradan ayrıl!' demiş. Bunun üzerine hemen ağabeyim apar topar çoluk çocuğunu alıp annemlere getirdi. Kendisi de korkudan Çorum'u terk edip İzmit'e kaçtı. Tam üç ay orada saklandı.

Benim İhsan Ağabeyim öyle parti peşinde, siyaset peşinde değildi. Tek suçu Alevi olmaktı. Sunni ortağının daha önceden haber vermesiyle kendisinin ve çoluk çocuğunun canını kurtardı.

Bizim köye saldıramadılar ama bizim tanıdığımız Çaltıcak Köyü'nden Satılmış adında biri vardı. Adam o zamanlar 50 yaşlarındaydı. Karısı da 45 yaşlarındaydı. Bunlar Çorum merkezde oturuyorlardı. Eve saldırmışlar ve karısını alıp götürmüşler. Karısını Sunni köylere götürmüşler. Oralarda çırılçıplak soymuşlar; ona tacavüz etmişler, cinsel organına bira şişeleri sokmuşlar. Sunni köylerde de çırılçıplak oynatmışlar, sonra da işkence ederek öldürmüşler. Cesedini de getirip Alevi Mahallesine atmışlar.

Bu olayı herkes duydu. Biz bu aileyi tanıyorduk. Çorum'a giderseniz bu olayı herkes size anlatır. Bunlar zaten yan köylümüzdü. Kocasının adını unuttum ama kadının adını hatırlıyorum. Kocasısı da şimdi ölmüştür.

Bir de, 'Halci Mato' derlerdi, onun durumu çok iyiydi. Çorum'da oturuyorlardı. Esasen bizim köylüydüler. O olaylar olduğu zaman kaçmış evine saklanmış. Evi iyi ve sağlam olduğu için saldırganlar eve girememişler. Onun yanında çalışan çocuk Sunni idi. O gelmiş, 'Dayı kapıyı aç, benim' demiş. O da ona güvenip kapıyı açmış. Ondan sonra içeri girmişler, onu da evinden alıp götürmüşler. Sunnilerin olduğu yere götürüp, onun sol tarafına işkenceler yapmışlar. Sol gözünü oymuşlar. Yüzünün sol tarafını jiletle parçalamışlar. Sol kolunu, sol bacağına kırıp paramparça etmişler. Yani adamın bütün sol tarafını parçalayıp öldürmüşler. Cesedini de getirip Alevi Mahallesine attılar.

Biz bu adamı çok iyi tanıyorduk. Çok iyi bir insandı. Fakirlere,

halka çok yardım eden bir insandı. Herkes onu çok seviyordu. Bu insanın da siyasetle hiçbir ilgisi yoktu. Sadece işini gücünü yapıyordu. Halci idi. Sebze, meyve alıp satıyordu. Ekonomik durumu da çok iyiydi.

Olaylarda Alevilerin evlerini, işyerlerini yaktılar. Tahrip etmedikleri, ateşe vermedikleri yer kalmadı. Alevileri öldürüp elektrik direklerine bağladılar. Kadınlarımıza, kızlarımıza tecavüz ettiler. Hamile kadınlarımızı, çocuklarımızı, bebelerimizi öldürdüler. Biz Alevilere yapmadıkları zulüm kalmadı.”

ÇORUM KATLIAMI

Çorum katliamı, ülke genelinde işlenen siyasal cinayetlerden, Malatya, Sivas, Maraş, Gazi katliamlarından soyutlanarak, sağ-sol grupların çatışmasıyla değerlendirilemez. Genellikle etnik ve mezhep topluluklarının iç içe yaşadığı Doğu, İç ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde gelişen toplumsal muhalefeti baskı ve katliamlarla susturmak, Kürtleri, solcuları ve Alevileri göçe zorlamayı amaçlamaktadır. Çorum katliamı bu planın bir halkası ve uzantısıdır. Bu kanlı olayı örgütleyenler, yine Özel Harp Dairesi ve sivil uzantılarıdır.

Maraş olaylarının aynısı, Çorum’da da organize edildi. Aynı plan uygulandı. Yine önde maskeli ve silahlı sivil unsurlar, arkalarında ise çeşitli rivayetlerle galeyana getirilen kalabalıklar. Uzun namlulu silahlarla Alevilerin evleri tarandı, ev ve işyerleri yakıldı. Sivil unsurlar, ‘Özel Harp Tekniği’ olarak kaçırdıkları Alevilere önce işkence yapıyor, ardından da öldürüyorlardı. Solcu ve Alevilerin saldırılar karşısında mahallelerine çekilerek barikat kurmaları sonucu, Maraş’a oranla kayıp az oldu. Ama olaylar sırasında yakılan, yıkılan ve talan edilen yüzlerce işyeri ve ev yanında, 52 ölü ve yüzlerce yaralı vardı.

Çorum katliamı hakkında verdiğimiz bilgiler, çeşitli kaynaklardan ve internet sitesinden yararlanarak hazırlanmıştır:

Çorum katliamı, Gün SAZAK’ın ölümü gerekçe gösterilerek başlatılmıştır. 28 Mayıs Çarşamba günü, Çorum’un en işlek cadde-sinde ve çoğunluğu çocuk ve gençlerden oluşan sağcı gruplar (ülkü-cüler) elleri havada kurt işareti yaparak “kanımız aksa da zafer İslâmın, Kana kan, intikam” sloganlarıyla yürüyüşe geçmişlerdir. Yürüyüş korteji, kısa süre sonra saldırıya dönüşmüştür; cadde üzerinde

bulunan solculara ait işyerleri tahrip edilmeye, yakılmaya başlanır. Yürüyüş kortejinin çevresinde görevli polislerin müdahalesi görülmez ve seyirci kalırlar.

Saldırganların bir kolu, demokrat ve sol görüşlü *Çorum* gazetesine, sol yayın satan Bahar Kitapevi'ne saldırarak, tüm eşyalarını, malzemelerini dağıtır ve tahrip ederler.

Saldırganların büyük bir kolu da solcuların, Alevilerin yoğunlukta olduğu Milönü Mahallesi'ne yönelirler. Saldırının haberini alan Milönü halkı, yollarda barikat kurarak saldırıya karşı savunma direnişine girerler. Başka bir kol, Kuruköprü, Üçevler, Sigorta ve Mutluevler semtine yönelirler. Bu semtlerde oturan solcu ve Aleviler saldırıdan habersiz ve savunma önlemlerini alamamışlardır. Mevcut güvenlik güçleri ise, bir bölümü yansız kalırken, bazı polislerde saldırıya yardımcı olmuşlardır. Saldırı sonucu bu semtte 45 yaşlarında Servet Yıldırım isimli bir kişi öldürülür, 15 kişi de ağır yaralanır. Bu semt ve mahallelerde birçok ev ve işyeri de tahrip edilerek yakılmıştır.

Vali - Emniyet Müdürü Görevden Alınıyor: Çorum'da Kuruköprü, Sigortaevleri, Terlemezevler, Milönü, Kale, Esnafevler, Şenyurt, Bahçelievler, Karşıyaka, Nadık Mahallelerinde ve semtlerinde saldırılar devam etmektedir. Semt halkı kurdukları barikatlarla savunmalarını sürdürmektedirler. Askeri birliklerin müdahalesi sonucu saldırı olayı kısmen de olsa denetim altına alınmıştır.

Çorum halkı, saldırı ve katliamın Vali'nin ve Emniyet Müdürü'nün yanlı tutumlarından kaynaklandığını açık açık söylemektedirler. Basın olayı yerinde incelemekte, haber yapmaktadır. Böylece Vali Rafet Üçelli ile Emniyet Müdürü Nail Bozkurt'un yanlılığı gizlenemez olmuştur. İstemeye istemeye her ikisi görevden alınırlar.

Ceset... Ceset....: Faşistler insan avındalar; önüne geleni dövüyor ve öldürüyor, işkence ediyorlardı. Mutluevler semtinde bir inşaatda iki ceset bulunur. Kimlik belirlemede birinin Yahya Baran'ın, diğerinin de Osman Aksu'ya ait olduğu ortaya çıkar. Her ikisinin de elleri, gözleri ve ağızlarının bağlandığı, vücutlarında da 18'er kurşun yarası olduğu saptanır.

Çorum-Eskiekin Köyü sınırları içinde, buğday tarlalarında iki gencin cesedi ortaya çıkar. Kazım GÜLER'e ait cesedin kurşunla

delik-deşik edildiği ve kimliği belirlenemeyen diğer bir cesedin de aynı biçimde önce işkence, sonra silahla öldürüldüğü; Bayat'ın Gökboğaz mevkiinde Şeref Şahin adında bir gencin silahla taranmış cesedi; Elvan Çelebi köyü sınırları içindeki tarlalarda SSK Çorum Hastanesi'nde çalışan Necati Göktaş'ın silahla taranmış cesedi bulunmuştur. Tarlalarda cesedi bulunanların tümünün solcu ve Alevilere ait olduğu; cesedi bulunmayan nice kayıp bulunduğu saptanmıştır. (Hürriyet, 05.06.1980)

28 Mayıs 1980'de başlatılan saldırı ve katliam, askeri birliklerin müdahalesiyle biçimsel olarak denetim altına alınmıştır.

Katliamın TEMMUZ Dönemi:

Taşeron olarak kullanılan faşistlerin amacı, Çorum'a bağlı ilçe ve kasabalarda oturan solcuları, Alevileri baskı ve katliamlarla göçe zorlamak, süreç içinde bölgenin denetimini ele geçirmektir. Çorum halkı K. Maraş katliamından ders çıkarır. Saldırının ilk günü kendi olanaklarıyla kurdukları barikatlarla güvenlik önlemlerini almışlardır. Ayrıca, Çorum'un Sünni inançlı toplumunun MHP'liler dışında kalanlar, saldırganlara destek vermemişler, hatta bir bölümü saldırıya uğrayanların yanında yer alarak direnmişlerdir. 28 Mayıs 1980'de başlatılan faşist saldırı bu nedenlerle amacına ulaşamamıştır.

Faşistler, Mayıs'ta başlatılan saldırıdan gördükleri eksiklikleri gidermeye, Sünni halkın katılımını sağlamaya çalışıyorlardı. Ayrıca dışarıdan faşist militan ve silah getirmeye, saldırıya engel olan devlet görevlilerini kentten uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Kendi içlerinde ekipler oluşturarak mahalle, kasaba ve köy çalışmalarına yöneldiler.

Çorum halkı, faşistlerin bu hazırlıklarının katliama dönüşeceğinden kuşku duyuyor ve ilgilileri uyarmaya çalışıyorlardı. AP Çorum İl Başkanı Yardımcısı Erol ŞAHİN, CHP İl Başkanı Cemal Solmaz'la birlikte Vali ve Emniyet Müdürü'yle görüşürler. MHP'nin saldırı hazırlıklarını ileterek önlem alınmasını isterler. (Aydınlık, 09.07.1980)

Faşistlerin bir katliama hazırlandıkları valiye bildirildiği, ayrıca ülkücülerin halkı savaşa çağırdıkları bildirisi ortadayken, Çorum Vali'si ve Emniyeti önlem almaz. Tam tersine solcuların ve Alevilerin yoğunlukta olduğu semt ve mahallelerde operasyon başlatır. 100'e yakın erkek ve genci gözaltına alırlar. Faşistlerin örgütlü olduğu

semtlerde operasyon başlatılmaz. Onlar çatılarda, tepelerde mevzilerini kurmakta, ağır makineli tüfeklerini yerleştirmektedirler. SSK Hastanesi'ni de üs olarak kullanırlar.

1 Temmuz 1980, Salı'yı Çarşamba'ya bağlayan gecedir. " Ya susturacağız, ya kan kusturacağız " sloganıyla ikinci katliam başlatılır. Terlemez Evler ile SSK Hastanesi civarında yerleştirilen uzun menzilli silahlarla solcu ve Alevi evlerine ateş açılır. Bu katliamın başlatıldığının işaretidir. Faşistlerin egemen olduğu Bahçelievler, Mutluevler, Etievler, Yavrutuna, Terlemez Evler, Ulukavak, Çatalhavuz, SSK Semt ve mahallelerinde silah sesleri, kenti çınlatmaktadır. Çorum'un üstüne karaduman çökmüştür. Semtin tüm telefon şebekeleri kesilmiş, haber alınamamaktadır.

Çarşamba günü, Çorum'un pazarıdır. Çevre köy ve kasaba halkı, Çorum'daki çatışma ve saldırıdan habersizdirler. Pazarda satacak ürünleri traktör ve minibüslerle Çorum'a doğru yola çıkarlar. Yollar maskeli ve silahlı faşistlerce tutulmuştur. Kent pazarına gelen tüm araçlar durdurulur, kimlik kontrolü yapılır, Alevi ve solcular alınarak kendi karargahlarına götürülür. Elleri, ayakları ve ağızları bağlanarak işkence ederler. Pazara götördükleri eşya ve ürünleri yağmalanır, araçları yakılır. Günün bilançosu 4 ölü 10 yaralı, 50 ev ve işyerinin tahrip edilerek yakılmıştır. Bu gelişmeler üzerine Vali sokağa çıkma yasağı kor. Solcular, Aleviler sokağa çıkma yasağına uyarken, saldırganlar kollarını sallayarak rast gele ateş ediyor, ev ve işyerlerini yakıyorlardı. Olayı yaşayan tanıklar anlatıyor:

YUSUF: "Sarılık Köprübaşı Mahallesi, 2. Cihan sokakta oturuyorum. Hastahanede evrak memuruyum. Göreve gidiyordum. Büyük bir kalabalık 'Cami yandı' diye bağırarak geliyorlardı. Bunlardan 100 kadarı evimin önünde toplandılar." Kızılbaşlar'ı yakın yıkın!" diye bağırıyorlardı. Bu sırada Harmancıklı Rıza Cancan' ı kurşunlayarak evinin önüne attılar. Benim evi ateşe verdiler. Çocuklarım kaçtı. Beni yakaladılar, iyice dövdüler, sonra Harmancıklı Elvan'ın evine götürüp, Harmanlıkta elimi ve ayağımı bağlayarak astılar. Yanımda aynı biçimde üç kişi daha asılıydı. Birisi Kemal Ulu-man'dı, diğerini tanıyamadım. Bunlardan biri dişıyla ipi çözdü, bizi de kurtardı. Ufak bir duvardan atladım. Zor yürüyordum. Çok kan kaybetmiştim. Duvar dibine yatarken çocuklarım beni arıyormuş. Seslerini duydum, buradayım dedim. Yanıma geldiler, beni

alıp Harmancıklı Elvan'ın evine götürdüler. Burada beni gördüler, tekrar dövdüler, tekrar bağladılar. Çok yalvardım, dinlemediler, dövmeye başladılar. Bazı komşular bağırıtını duyarak gelip araya girdiler, beni hastaneye götürdüler.”

HATİCE KALTAĞÇI: “Kalabalık bir grup evimin önüne geldi. Kocamı alıp götürdüler; önce bir bakkala, sonra bir kahveye soktular. Buradan çıkardılar, başına bir torba geçirdiler, önlerine kattılar, sopalarla vurdukça düşüyordu. Ben korktum, bayıldım. Böyle devam etmişlerdi. Şehir dışına kadar hapishanenin arkasına çıkınca orada ölmüş, otların içine atmışlar. Kocamı beş gün aradım. Hastane morguna getirmişler, tanıyamadım. Tanınacak hal koymamışlardı.”

Kanlı Cuma: 4 Temmuz sabahı, vali bir gün önce koyduğu so-kağa çıkma yasağını kaldırdı. Faşistler ise halkı tahrik etmek için kendi adamlarını değişik camilere dağıttılar. Cuma namazının bitiminde içeri girerek “Ey müslümanlar, solcular-Aleviler Milönü’ndeki Alaaddin Cami’ye bomba attılar. Cami yanıyor, namaz kılan müslümanları katlediyorlar” diye bağırıldılar. Yapılan bu tahrik sonucu Cuma namazından çıkanlar eline ne geçirmişlerse topluca Milönü’ne koştular. Çorum’un değişik camilerinden binlerce tahrik edilmiş insan Milönü’ne yığılmıştır.

TRT’nin Tahriki: TRT de, “Çorum’da Alaaddin Cami’sine patlayıcı madde atılması ve dışarıdan ateş açılması ile olaylar başladı” haberini aralıklarla sık sık vermektedir. Çorum’da da telsizlerle, “Aleviler camiyi bombaladı” söylentisini yayarlar. Evinde oturan tarafsız Sünniler istemeye istemeye yayılan dedikoduların etkisiyle Milönü’ne koşarlar.

Oysa Alaaddin Camisi’ne ne patlayıcı madde atılmış, ne de dışarıdan ateş edilmiştir. Çorum Cumhuriyet Savcısı Ertem Türker, konuyla ilgili şu açıklamayı yapmıştır:

“Alaaddin Camisi’nin bombalandığı haberi olaydan bir saat önce bütün şehirde duyulmuştu. O sırada ben Merkez Jandarma Karakolu’ndaydım. ‘Cami bombalandı’ diye polis telsizi duyurdu. Bu telsizin hemen arkasından bir askeri telsiz duyuldu. Yüzbaşı Naziz ‘Bombalama olanağı yok, hangi polis bu haberi verdi?’ diye bağırıyordu.”

Böyle bir haberi askeri yetkililer vermemiş, Vali de haberi doğrulayıcı veya yalanlayıcı açıklamada bulunmamış. TRT'nin Çorum Muhabiri böyle bir haber vermediğini söylemektedir. Haberi yayan polis de ortaya çıkarılmamıştır. (Eral, Sf: 129)

Bu kasıtlı haber üzerine Çorum Halkının çoğunluğu Milönü'ne yığılmış, Milönü halkı ise korku sonucu kendi güvenlikleri için barikat kurmaya çalışmışlardır. Çorum'un tüm semt ve mahallelerinde silah sesleri, alevler yükselmektedir. Mahallelerde "İmdat... İmdat..." çığlıkları yürekleri parçalıyordu. O günün haberleri iç açıcı değildi. İskilip yolu üzerinde, Yazı Mahallesinin çıkışında biri kadın 7 kişi, elleri bağlı, silahla öldürülmüş olarak bulunur. Ölü sayısı 17'ye çıkmıştır.

Polis Panzeri Ölüm Kusuyor: Polis panzeri ve arkasındaki üç sivil araba ile Çorum'da operasyona girerler. Panzer, mahalleden geçerken hedef gözetmeden ateş açar, Hatun Dursun isimli hamile bir kadın kafasından aldığı iki kurşun yarasıyla yaşamını yitirir. Öğretmen Hüseyin Özdemir ise ağır yaralanır. ÖZDEMİR, saldırıyı şöyle anlatır.

"Ben, saldırı günü arkadaşlarla birlikte Milönü'nde kahvede oturuyorduk. Birden bir panzer sesi duyduk, dışarı çıktık. Halk dışarıda toplanmıştı. Panzer hedef gözetmeksizin halkın üzerine ateş ediyordu. Halk da panzere taş atmaya başladı. Mahallede bir süre dolaşarak panik yaratmaya çalıştı. Benim de içinde bulunduğum kalabalığa doğru ateş ederek gelmeye başladı. Nasıl ki, tank savaşta karşı tarafı tararsa, panzer de öyle ateş ediyordu. Baktım panzerin altında kalacağız, 'Arkadaşlar kendinizi yol dışına atın!' diye bağırdım. Kendimi, yolun kenarında bulunan 1,5 metrelik bir çukura atarak çiğnenmekten kurtuldum. Bir müddet sonra arkadaşlar beni sağlık ocağına, oradan Çorum Devlet Hastanesine götürdüler:" (Çorum gazetesi, 31.07.1980)

Tıp öğrencisi Süleyman Atlas'da panzerden atılan kurşunla omuzundan yaralanır. Panzerdeki polisler yaralı öğrenciyi alıp SSK Hastanesine götürmek isterler, ancak orada bulunan kadınlar "Aman çocuğu vermeyin, Bunlar SSK'ya götürüp orada öldürecekler" diye bağırlar. Polisler kararlı ve zorla yaralı Süleyman Atlas'ı panzere alarak SSK Hastanesine götürürler. Bir gün sonra Süleyman Atlas'ın işkenceyle öldürülmüş cesedi babasına teslim edilir.

Katliam ve Köylüler: Kızılkaya Köyü Alevidir. Çorum katliamının acılı haberini radyoda duyarlar. Çorum'dan gelen komşularından öğrenirler. Çorum'da yakınları bulunmaktadır. Yakınlarının durumunu öğrenmek için Çorum'a gidenlerin yolu kesilir, rehin alınırlar. Bir daha da haber alınamaz. Köyün her evinde ağıt ve gözyaşları dinmiyor. Ama kayıplarını arayamıyorlardı. Çünkü yollar faşistlerin işgalindedir. Jandarmaya başvururlar. Köylülerin yanına 10 kadar jandarma verilir, tarlalarda ölülerini aramaya çıkarlar. Karşılaştıkları durum şöyle:

"Mercimek tarlasına geldiklerinde tüyler ürpertici bir durumla karşılaşılır. Paçacı'lara (Ali Paçacı) ait traktör yarı yanmış vaziyette orada bulunmaktadır. Traktörün tekerleklerinden bir kısmı yanmış, yakıt deposu patlamış, arka göbek toprağa oturmuştur. Traktör ve toprak arasında yarı yanmış durumda baba Ali Paçacı'nın cesediyle karşılaşılır. Cesedin birçok yerinde kesici aletlerle meydana gelmiş yaralar mevcuttur. Özellikle boyun arka kısmında bulunan, boyuna yarı yarıya indirilmiş bir darbe kafayı öne düşürmüştür. Oğlu Veysel'inde işkence edilerek öldürülmüş cesedi bulunur.

Arpa tarlası içinde başka bir ceset daha bulunur. Çorum'un birinci olayından beri kayıp olan Yoğunpelit Köyü'nden Musa Kireçli'nin her tarafına kurt düşmüş ve kokuşmuş cesedi bulunur.

Yaydığı köprüsü civarında şoför Ali Gündoğdu ile tarla sahibi Rıza Ayvaz'ın kolları kesilmiş, kafa derisi yüzülmüş cesetleri ile Salman adlı bir kişinin başı kesilerek öldürülmüş cesedi ve Selman ESER'in kafası kesilmiş, ayaklarından asılmış cesedi bulunur:" (Eral, Sf:159)

ABBAS AŞAN: *"Olay günü karayollarından maaşımı aldım, köyüme dönüyordum. İkizler Benzinliği yanında bir grup beni yakaladı. Sopalarla dövdüler; üzerimdeki 9 kin lirayı aldılar. Beni bağladılar. Kömür deposu yanında üstü açık mandıra olarak yapıldığını bildiğim yere götürdüler. Oraya vardığımda çeşitli yerlerinden yaralı, dayak yemiş 6-7 kişi daha vardı. Onları da bağlamışlardı. Bunlardan daha sonra ölen Hüseyin Şirin'le beni sırt sırta bağladılar. İkimize de tekrar vurmaya başladılar. Biz kendimizden geçmiş durumda yerde yatıyoruz. Tanımadığım bir kaç kişiyi nöbetçi bırakıp gittiler. Geceyi öylece geçirdik. Sırtımda bağlı Hüseyin,Şirin'in*

öldüğünü anladım. Çünkü hiç hareket etmiyordu. Tahminen gece yarısı ölen Hüseyin'i sırtından çözdüler. Tekrar elimi ayağımı bağladılar. Hüseyin'i de 'Bu ölmüş atalım ekinlerin içine' diye alıp götürdüler. Sabah olmuş, gün ağarmıştı. Caniler, beni ve Yaşar Ölmez'i, İkizlerin Benzinliği'nin altındaki asfalta götürdüler. Orada ikimizi yatırarak tabancayla ateş ettiler. Beni kafamdan, Yaşar Ölmez'i kolundan vurdular. 'Öldü' zannederek, bırakıp gittiler. Tanımadığım bir kaç kişi gelip bizi bekçilere gösterdiler. Onlar polis çağırdı, hastaneye götürüldük." (Çorum gazetesi, 30.07.1980)

Böyle bir ortamda İçişleri Bakanı Mustafa Gürcügil, Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun, Emniyet Genel Müdürü İsmail Dokuzoğlu helikopterle Çorum'a gelirler. Kent üzerinde bir kaç dönüşten sonra, Vali, Emniyet Müdürü ve askeri yetkililerle görüşür ve aynı helikopterle Ankara'ya dönerler. İçişleri Bakanı Mustafa Gürcügil dinlenmek üzere Antalya'ya gider ve Antalya'da basına şu ilginç açıklamayı yapar:

"Çorum olayları solun bir tertibidir ve devleti yıkma eylemlerinden biridir. Devlete destek düşüncesiyle hareket eden sağ bir grup, bunların karşısına çıkmıştır. Aslında siyasi gayeli ve siyasi hedefli olan sol gruptur." (Cumhuriyet, 14.07.1980)

Siyasiler, Malatya, K. Maraş, Sivas katliamı gibi, Çorum katliamını da kapatmaya çalışıyorlardı. Çorum katliamını başlatan faşist örgütler, katliamı planlayan ve destek veren perde arkası güç ve örgütler ortaya çıkarılmamıştır. Olaylar, Alevi-Sünni, sağ-sol çatışmasıyla kılıflanarak dosya kapatılmıştır.

Çorum Katliamının Bilançosu: 57 ölü, 200'ün üstünde yaralı; 300'e yakın ev ve işyerinin tahrip edilerek yakılması; binlerce ailenin göçüyle noktalanmıştır.

"En aşağı 50.000 Müslümanın kanını ve canını ihtiva etmesi bakımından, kalın hatlarıyla bir harita gibi çizdiğimiz ve şu anda yalnız ana prensip ve manasıyla tespit ettiğimiz bu facianın, tarihte bir benzeri gösterilemez." (Necip Fazıl'dan Dersim 'faciası')

DERSİM SOYKIRIMI

Tabii ki Alevi katliamının en acımasız en korkuncu 1937-38'de, Dersim'de yaşandı. CHP döneminde 'ulus devlet' projesi ve 'Türk İslam Sentezi' doğrultusunda, Alevi Kürtlere karşı tam bir soykırım

yapılmış ve ünlü Şair Necip Fazıl'ın belirttiği gibi, bu 'facia' en az 50.000 Alevi Kürdün canına ve kanına mal olmuştur. Kadın erkek, çoluk çocuk, yaşlı genç demeden yapılan bu toplu katliamlarla da yetinilmemiş, korkudan mağaralara sığınan insanlar da 'fare gibi' zehirletilmiştir. İşte, tüyler ürperten bu vahşetin Genel Kurmay'daki belgesi:

"21 Temmuz'da; Laç Deresi mansabındaki haydutlara karşı Erzincan Tugayı ile kuzeyden, Mameki Tugayı ile güneyden, Laç Dere Müfrezesi ile de doğudan yapılan taaruz sonucunda haydutların şimdiye kadar olan inatla direnmeleri kırılmış, şaşkınlık içerisinde mağaralara, kayalıklara ve ağaç diplerine sığınmışlardı. Haydutların sığındığı, ağızları mazgallı taş duvarlarla kapatılmış mağaralar cesur askerlerimizce kuşatılmış, top ve makinalı tüfek ateşinden başka 25. Alay'dan gönderilen istihkam müfrezesi tarafından tahrip kalıpları atılmak suretiyle mağaralar tahrip edilerek içindekiler öldürülmüş, can havliyle dışarıya fırlayanlar da ateşle imha edilmiştir." (Türkiye Cumhuriyeti'nde Ayaklanmalar, S. 436)

Genel Kurmay'ın dile getirdiği 'gazla zehirleme' olayını en açık biçimde dile getiren, o dönemde Malatya Emniyet Müdürü olan ve daha sonra Dışişleri Bakanlığı yapan İhsan Sabri Çağlayangil'dir. İşte, bunun canlı tanığı olan İhsan Sabri Çağlayangil'in ifadeleri:

"Mağaralara iltica etmişlerdi. Ordu zehirli gaz kullandı. Mağaraların kapısının içinden. Bunları fare gibi zehirledi. Yediden yetmişe o Dersim Kürtlerini kestiler. Kanlı bir hareket oldu. Dersim davası da bitti." (Firat, Günlük 14 Aralık 2009)

Tabi ki bununla da yetinilmedi. Alevi Kürtlerin Lideri Seyit Rıza ve oğlu Hüseyin gece vakti apar topar idam edildi. Seyit Rıza'nın 'Önce beni asın, oğlum Hüseyin'in ölümünü görmeyeyim' demesine rağmen, yine yaşlı adamın karşısında oğlu Hüseyin idam edildi. Seyit Rıza'nın buna tepkisi çok sert oldu ve devlete söylediği birkaç sözden sonra kendi ipini kendi eliyle çekti. İhsan Sabri Çağlayangil anılarında bunu şöyle anlatır:

"Seyit Rıza'yı meydana çıkardık. Hava soğuktu ve etrafta kimse yoktu. Ama Seyit Rıza, meydan insan doluymuş gibi sessizliğe ve boşluğa hitap etti. 'Evladı Kerbelayih. Bi hatayih. Ayıptır. Zulümdür. Cinayettir' dedi. Benim tüylerim diken diken oldu. Bu yaşlı adam rap rap yürüdü. Çingeneyi itti. İpi boynuna geçirdi.

*Sandalyeye ayağı ile tekme vurdu, infazını gerçekleştirdi.” (Çağla-
yangil, 2010: 73)*

Fevzi Çakmak'ın belirttiği gibi, Dersim evvela koloni (sömürge) gibi nazarı itibara alındı. Büyük bir katliamdan sonra, Kürtlüğün ve Aleviliğin Sunni Türkler içinde eritilmesi için katliamdan kurtulan Alevi Kürtler Batı bölgelerine sürüldü. Bu da yetmedi. Asimile (Türkleştirmek, Sunnileştirmek) edilmek için Dersimlilerin çoluk çocuğuna zorla el konuldu. En güzel kızları seçilip subayların hizmetlerine sunuldu ve bu çocuklar bir daha asla aileleriyle görüş-türülmedi:

“Harekat sırasında ele geçirilen ya da kendiliğinden teslim olan Dersimliler ya hemen orada öldürülmüş ya da her bölgede oluşturulan karargahlara toplanmış. Sonra da Elazığ ve Erzin-can'daki toplama merkezlerine götürülmüşler. Bu aşamalarda bazı kız çocukları ailelerinden koparılarak alıkonmuş, aileler ise Batı il-lerinde çeşitli Türk ve Sunni köylere sürgüne gönderilmiş. Bu kız çocukların önce saçları askerler tarafından kazınıyor; banyo yaptırıldıktan sonra da rütbeli asker ailelerine gönderiliyorlar. İlginçtir; bu davetsiz misafirlerden subay eşlerinin de haberi yok. Subaylar; rütbeli askerlerin hepsi, genellikle belli bir yaş grubunda, güzel ve sağlıklı olanları seçiyor.” (Tosun, Radikal, 10 Ekim 2009)

Yani, 1937-38'de Dersim'de yaşananlar, tarihte eşi benzeri görülmeyen bir facia, 'facia'nın ötesinde de ölüm, sürgün, işkence ve tecavüz olaylarıyla tam bir soykırımdır. İşte, Dersim'de yaşanan bu soykırımın canlı tanıklarıyla yaptığımız söyleşiler, şimdiye kadar gizlenen her şeyi ortaya çıkarmaktadır.

HALİME TEYZE: Eğer dağlarımız, ormanlarımız, mağaraları-mız olmasaydı, Dersim'den kimse kurtulamazdı.

83 yaşını aşan Halime Teyze, daha 10 yaşındayken katliamın acısını yaşamış biri. 80'i aşkın ömrü katliamlarla sürgünlerle geç-miş. İşte, Dersim soykırımının canlı tanığı olan Halime Teyze'nin bize anlattıkları:

“Dersim katliamında ben 9-10 yaşında vardım. Önce bir şey yoktu. Yolumuz yoktu. Önce yol yaptılar. Erkeklerle, gençlere yol yaptır-dılar. Yol yapanların çoğunu öldürdüler hem de yömyelerini vermediler. Yol yapıldıktan sonra askerler gelmeye başladı. Önce silahları topladılar. Bir bıçak bile kimsenin evinde bırakmadılar.

Sonra artık başladılar. Bir tabur asker geldi. Bu tabur asker çok zalimdi; 'Tabur-a Tunca' idi. 'Tunç' şapkaları vardı. Böyle görünüşleri çok korkunçtu. Kıyafetleri şimdiki gibi asker elbisesiydi; ama o 'tunç' şapkaları bizi çok korkutuyordu. Onun için adına 'Tabur-a Tunca' demiştik.

O Tabur ta Hozat'tan başlamış insanları öldürmeye... İnsanları yakmaya başlamışlar; samanlıklara koymuşlar, o samanlıkları ateşe vermişler. İnsanları canlı canlı yakmışlar. Kim bu 'zalim Tabur'un eline geçmişse, yakalandığı yerde hemen öldürüyorlardı, hem de ateşe atıyorlardı. Mesela çobansa, bütün hayvanlarına el koydular ve onu öldürdüler. İnsanları öldürdüler ama hayvanları götürdüler. Hayvanlarımız çoktu. Geçimimiz hayvancılıkla oluyordu. Bütün hayvanlarımıza el koydular. Oturduğumuz köyün ismi 'Bırdo' idi. Bırdo Köyü benim ninemin, amcamın, dayımın köyüydü. Hayvancılık çok vardı diye yazın hep yaylaya çıkıyorduk. Hayvanlarımız için, çıkıyorduk. Yayla ile köyümüz fazla uzak değildi.

O askerin yiyeceklerini getirenler, o merkeplerle, katırlarla getiriyorlardı. O zaman daha araba oralara girmemişti. Gine askerler yiyeceklerini getiriyordu.

Bizim kıl çadırlarımız vardı. Kimimizin de 'holik'leri vardı. Onlar da çalı-çırpıdan yapıldı. O zaman askerin biri bir çadıra geliyor. Fadime Teyze bizim akrabamızdı. Fadime Teyze ona bir bardak ayran veriyor. Asker ona diyor ki: 'Bu akşam çadırlara toplandığınız zaman herkese söyleyin: Çadırlarda bir şey bırakmayın, bunları dağıtın. Siz de dağlara, ızaklara kaçın; Tabur-a Tunca sizi de çadırlarınızla birlikte diri diri yakar! Hemen bu gece eşyalarınızı dağıtın, sabahleyin erkenden burayı terk edin!'

Fadime Teyze, insanlar akşam işten güçten eve geldiğinde haber verdi. Onun söylediğinin aynısını yaptık. Sabah erkenden, gün doğmadan hepimiz pırımızı pırtımızı topladık, dağ köyüne çıktık. Herkes 'Aros Köyü'ne kaçtı. Oranın insanlarına da haber verdiler. Hepimiz kaçarken öylesine çok korktuk ki, ben anamı babamı bırakmışım, başka komşularla ormana sığınmışım. Akşama kadar ormanlarda kaldık. Sonra amcamlara denk geldik. Amcamlar da haber almışlar. Onlar da bu zulümden kaçıp ormana sığınmışlar. Bizim akrabalarla birlikte yine Aros Köyü'ne (Ermeni Köyü) sığındık. O köy ormanın içinde, her tarafı ormanla sarılı, saklandığımız yere 'cin' bile giremez. Orası öylesine gizli, öylesine gizemli bir yer.

Gece olunca herkes o köye sığındı. Annem babamla da o köyde sağ salım kavuştuk. O zamanlar herkes ormanda aç kalmıştı. Hepimiz köyde biraz karnımızı doyurduk.

Biz kaçtık ama üç kişi Hüseyin, Rıza ve Mehmet kaçamamışlar; ormanın içinden köye bakıyorlar. Bir bakmışlar, o askerler köyleri yakıp yıkıyorlar. Askerler bunları görmüşler; bunların peşine düşmüşler. Hüseyin'i süngülerle parçalamışlar. Mehmet ile Rıza kendilerini kurtarmışlar. Hüseyin'in öldürüldüğünü onlardan öğrendik. Bunlarla hep tanıdık, hep akrabaydık.

Ondan sonra Dersim katliamı başladı. O katliamda, Bırdo Köyü'nde Seyit Rıza'lar vardı. O insanlar, Seyit Rıza'lar Bırdo Köyü'ne sığındılar. Bırdo halkı bunları bizim yanımıza getirdi. Bir ormana sakladılar. Ormanın içinde kuş uçmaz, kervan geçmez bir dağ ve orman köyüydü. Çok büyük bir orman içinde bunları sakladılar. Onları biz de gördük.

Onları başkaları ihbar etti. İhbar sonucunda Seyit Rıza ve ailesine saldırdılar; ama Seyit Rıza, oğlu Hüseyin ve iki tane de kızı kurtuldu. Onlar kaçtılar ama Seyit Rıza'nın hamile gelinini, torunlarını ve çocuklarını topyekun öldürdüler. Orası onlara mezar oldu, orası benim dayımın köyüydü.

Sonra 'Alişer' ailesiyle birlikte idi. Onun hanımının adı 'Zarife' idi. Onun hanımı babayiğit, silahşör bir kadındı. Kadın eşine yoldaştı. Babayiğit bir kadındı. Silahlı bir kadındı. Onu hiç unutmuyorum; o kadın beni çok etkilemişti. Alişer Koçgirili idi. O, çok kültürlü bir adamdı. Çok büyük, çok kibar, çok tahsilli bir adamdı. Hemen girer girmez yanımızda hayvanlarıyla göç geldiler. Yeğeni de vardı. Tek üç kişiydiler. Bir hanımı, bir yeğeni, bir de Alişer'in kendisi vardı. Bunlar babama sığındılar. Babamdan, konaklayacakları bir yer istediler. Babam da onlara yer verdi. Bir parça tarlasını verdi. Su yanındaydı. Bir tane de büyük bir ceviz ağacı vardı. Adı da 'Goze teze' (büyük ceviz, ulu ceviz) idi. Tam o ulu ceviz ağacının altına konakladılar ve orada Güz'e kadar kaldılar. Onlar orada Güz'e kadar barındılar, ondan sonra Seyit Rıza'nın oraya gittiler. Oran da ihbar üzerine mağaraya sığındılar. O mağarada saklanırken, askerler bunları buldular.

Alişer'in eşi Zarife dürbünle etrafı kontrol ederken, üç kişinin onlara doğru geldiğini görüyor. Zarife, eşi Alişer'e durumu haber ediyor ve diyor ki, 'Biz bunları öldürelim, yoksa onlar bizi öldüre-

cekler.' Sonra Alişer Zarife'ye diyor ki, 'Bir bak bakalım, o gelenler içinde kim var, Zeynel içlerinde var mı? Zeynel bunların içinde varsa bunları vurmayın; Zeynel bizim kirvemizdir, o bizi öldürmez.' Ondan sonra bu üç kişi bunların yanına geliyor, üçünü de öldürüyorlar, Alişer'in kellesini götürüyorlar.

Seyit Rıza, oğlu Hüseyin ile birlikte epeyce saklanıyor. 'Eğer' diyor, 'Alişer gibi bir yiğidi bulup öldürdülerse, beni mi bırakacaklar?' Ondan sonra gidip devlete teslim oluyor. Erzincan'a kadar gidip orada teslim oluyor; ama onları affetmiyorlar. Onları da Elazığ'a götürüp asıyorlar. Seyit Rıza 'nur içinde yatsın' diyor ki, 'Önce oğlumu değil beni asın, ben oğlumun acısını görmeyeyim!' ama Seyit Rıza'nın bu isteği yerine gelmiyor. Seyit Rıza'nın karşısında oğlu Hüseyin asılıyor, Seyit Rıza sonra asılıyor. Seyit Rıza'yı asarlarken, üç defa boğazına geçirilen ip kopuyor yine de asıyorlar. Önceden eğer bir kişinin ipi üç defa koptu mu, onu affederlermiş. Kanunda bu varmış. Buna rağmen Seyit Rıza'ya acımadan, yaşına başına bakmadan bu devlet onu astı.

Ondan sonra Dersim'in fermanı çıktı. Ormanda saklananların dışında kimi buldularsa öldürdüler. Bazı köyler teslim oldu. Kaçanların köyünü yaktılar. Babamın sigarası bitmiş, yakın bir akrabasının yanına sigara almaya gidiyor. Yakın köye gidiyor. Orada biri ihbar edip babamı öldürüyorlar. Yavrum neler gördük, neler yaşadık. Sabaha kadar anlatsam, yine de sana yaşadıklarımı anlatamam. Ah yavrum ah! Neler gördük, neler yaşadık...

Annem babamın ölüm haberini alınca, diğer kardeşlerini alıp köyümüze geliyor. Beni o ormanlık köyde bırakıp 'Sadıç'ın yanına geliyor. Gündüz buğday biçmişler. Bu buğday yığınının içine saklanmışlar. Annem kardeşlerini buğday yığınının içine saklamış.

Ben komşuların çocuklarıyla hayvan güdüyordum. Bir baktık askerler köylüleri bir alana toplamışlar. O insanları bir düzlükte topluyorlardı. Bizi de o düzlüğe sürdüler. Bir sürü çocukluk. Bütün köyleri boşalttılar, bir alana topladılar. Bir köy kalmıştı, adı 'Hulko' idi. Orası biraz uzaktı. Onlar gelmek üzereydiler. Onlar bekleniyordu. Onlar da geldikten sonra hepimizi öldüreceklerdi. Onları beklerken üç tane atlı geldi. Düdük çaldı. Şapka salladılar ve askeri geri çektiler. Biz de böylece kırımdan kurtulduk.

Sonuçta biz bu katliamdan böylece kurtulduk. Ondan sonra sürgünler başladı. Manisa'nın Demirci İlçesi'ne sürüldük. Hepimiz 'çil

yavrusu' gibi dağıtıldık. Bizi köylere dağıttılar. Öksülü Köyü'ne geldik. Köylüler bize çok iyi davrandılar. Biz Türkçe bilmiyorduk, onların yemeğini bilmiyorduk. Çok zorluklar çektik. Türkçe'yi bilmediğimiz için çok zorluk çektik. Çok çektik. Ordan oraya dolaştık. 9 sene sürgünde kaldık. Oraya gittik, orda da çok rezillik çektik.

Eğer dağlarımız, ormanlarımız, mağaralarımız olmasaydı, Dersim'den kimse kurtulamazdı. Biz sürgünden sonra Dersim'e gittik; ama keşke gitmeseydik de o manzarayı görmeseydik. Her şeyi yakmışlar, taş üstüne taş bırakmamışlardı. Dersim diye bir şey kalmamıştı. Her şeyi yok etmişlerdi. Orada öyle çok zorluk çektik, öyle çok yoksulluk çektik ki anlatmak mümkün değildir.

Tekrar düzelttik, tekrar her tarafı yaptık, ondan sonra PKK oldu. Devlet yine Dersim'i yaktı, yıktı. Yine köylerimiz yakıldı, boşaltıldı. Tekrar sürgün yolu, tekrar Manisa'ya geri geldik. Yani bütün ömrümüz sürgün, ölüm, acı ve gözyaşlarıyla geçti. Hiç yüzümüz gülmedi. Bundan sonra gülse ne olacak? Yani bize çok acı çek-tirdiler. Çok acı çektik, perişan olduk. Hep kaygı, hep acı, hep göz-yaşı...

Hep Alevi kesime dua ediyorum. Biz çok çektik, çok ezildik. Hiç olmaz sa yeni nesil biraz rahat yüzü görsün!"

BAHAR BİTER: Babam tam 70 yıl Dersim katliamını içine sakladı. Bize hiç anlatmadı. Tam 84 yaşında, vefat etmeden 6 ay önce bize katliamı anlattı.

1967 Dersim doğumlu Halime Teyze'nin kızı Bahar Biter, annesiyle söyleşi yaparken bizi dikkatle dinledi ve kendisinin de başına gelen bir olayı bize anlattı. Bu olay, 'ötekiler'e bakış açısını yansıttığı için buraya aktarmak istiyoruz.

"Biz İzmir'e yeni taşınmıştık. Oğlum Nazım sokakta 'Ben Kürdüm, annem Alevi' diyormuş. Daha önce de birkaç defa beni ziyarete gelen komşum merakla bana: 'Siz Alevi misiniz?' diye sordu. Ben de 'Evet, biz Alevi'yiz' dedim. Kadın şaşkın halde bana bakarak ve ısrarla 'Hayır, sen Alevi değilsin, sen hiç Alevilere benze-miyorsun. Sen çok temizsin, elin yüzün temiz' dedi. Ben de şaşkın bir halde, 'Aleviler nasıl olur?' diye sordum. O hemen 'Aleviler çok pis oluyor' dedi ve tiksintiyle elindeki ikram tabağını yere fırlattı. Ve bana: 'Sen Cenabet'sin!' dedi. Ve kadın resmen şok oldu. 'Eğer bilseydim Alevi olduğunu, senin ikramından ağzıma bir lokma

koymazdım' dedi. Ben yine kendisine çok iyi davranmaya çalıştım. Öylesine bir tabağı yere fırlattı ki, ben de şok oldum. Daha önce hiç böyle bir tepkiyle karşılaşmamıştım. Bu benim için inanılmaz bir olaydı.

Kadın çekti gitti; ama ben çok etkisinde kaldım. Bende çok ciddi rahatsızlık yarattı. İzmir'e yeni gelmiştim, daha çevreye uyum sağlamamıştım. O aşağılanma o horlanmanın verdiği etki psikolojimi bozdu. Günlerce etkisinde kaldım. Bu olayı bir türlü içime sindiremedim. Bir daha aynı şeyi yaşamamak için bana gelmek isteyenlere 'Alevi' olduğumu söylüyorum. Bayan Manisa'lı ve 40 yaşlarındaydı.

Bir de şunu size söyleyeyim: Babam tam 70 yıl Dersim katliamını içine sakladı. Bize hiç anlatmadı. Tam 84 yaşında, vefat etmeden 6 ay önce bize katliamı anlattı. Niçin daha önce bütün bunları anlatmadığını sorduğumda, 'Kızım, bu acıyı hep içimde sakladım. Sizin acı çekerek büyümenizi, isyankar olmanızı, tepkili olmanızı istemedim. Onun için anlatmadım' dedi. Babam öylesine ağır bir travma yaşamış, öylesine acı çekmiş ki..."

SEYİT RIZA'NIN KIZI LEYLA AĞLAR: Babam, oğlu Hüseyin'i gözlerinin önünde asınca çok sinirlendi. Sandalyeyi tekmeledi. 'Bana yaklaşmayın, ben kendi kendimi asarım!' dedi. Ondan sonra sandalyeye çıktı, ipi boynuna geçirdi ve sandalyeyi tekmeledi. Öylece kendisini astı.

73-74 yaşlarındaki Seyit Rıza'nın kızı Leyla Ağar ile yaptığımız söyleşide gerçekten çok zorlandık. Leyla Ağar, 1938 Dersim Soykırımı'nda 'ailesinin katledilişi'ni bize anlatırken hüngür hüngür ağladı. Doğrusunu isterseniz; duvardaki Seyit Rıza'nın fotoğrafına bakarak bir taraftan o ağladı, bir taraftan da biz ağladık. İşte, birbirimize sarılıp ağladığımız bir soykırımın öyküsü:

"Katliam olduğunda biz ormanda saklanıyorduk. Ben o zaman annemin kucağındaydım, daha annemin sütünü emiyordum. Hükümet bizi öldürmeye geldi. Annem Besna'yı, gelinimiz Anike'yi, benim kardeşimin gelinini ve oradaki küçük çocukları da öldürdüler. Çocukların 4 tanesi bir yaşında, biri iki yaşında, biri üç yaşında, biri 4 yaşında ve en büyüğü de 10 yaşındaydı. Ağabeyim Şeyh Hasan da yeni evlenmişti; onu da öldürdüler. 5 tane kız 8 tane erkek kardeşimi öldürdüler. O gün ailemizden 55 kişiyi öldürdüler.

Ben annemin kucagındaydım. Annemi öldürdüklerinde annem düştü. Ben onun göğsünün altında kaldım; öylece ölümden kurtuldum. Orada kim varsa, yaşlı, çocuk, kadın, erkek hepsini öldürdüler. Sadece akşam yemeği için ayran, salata, ekmek getirmeye gidenler ölümden kurtuldu. Akşam gün battığında bize saldırdılar, oradaki herkesi katlettiler. Oradaki katliamdan sadece ben kurtuldum. İki tane büyük ablam vardı. Onlar genç kızlardı. Bize köyden yemek getirmeye gitmişlerdi. Adları Cemile ile Nare idi. Onlar oradaki katliamdan kurtuldular. Ondan sonra o katliamı görünce ‘Annee... Baba-a...’ diye sürekli ağlıyorlardı. Hiçbir şey yemeden içmeden günlerce yas tuttular. Nare, Cemile’den büyüktü. Nare, katliamın üzüntüsünden hasta oldu. (Eliyle göstererek) Ha bu kadar ekmek yemiyordu. Doktora götürdüler. Doktor, ‘Kötü hastalıktır’ dedi.

Katliamdan kurtulan biz 12 kişiyi İzmir Bademli’ye sürdüler. Biz orada çok uzun süre kaldık. Bademli’de bize ev verdiler, tarla verdiler. Bağ, bahçe verdiler. Benim babamın büyük kardeşinin oğlu Ali Rıza Polat da ölümden kurtulmuştu. Katliam olduğunda, o 12 yaşındaydı. O, 20 yaşına girdiğinde bize emir geldi: ‘Siz köye dönebilirsiniz’ dediler. Ona da ‘Asker ol!’ dediler. O da askerliğe gitti. 2 sene askerlik yaptı. Karısı hamile idi, doğum sırasında öldü. Ondan sonra, o da askerlikten geldi.

5 sene İzmir Bademli’de kaldık. Sonra kanun çıktı. Biz de Derişim’e geri döndük. Biz köye geldiğimizde ne ev vardı, ne yatak vardı, ne tabak vardı ne de yiyecek vardı. Hiçbir şeyimiz yoktu. Hepsini yakıp yıkmışlardı. Hayvanlarımızı da askerler alıp götürdü. Bize hiçbir şey kalmamıştı.

Babam Hozat’taki Sıncık Dağı’nda (Munzur dağları, Sıncık-e Kom) dürbünle bakıyormuş. Bakmış, bizim köyü yakıyorlar. Yanında iki tane koruma vardı. Biri Hüseyin oğlu idi. Biri amcam oğlu İbrahim idi. Hükümet bunları tutukladı. Babam Hükümete dedi ki: ‘Ne olur. benim oğlum Hüseyin’i benden sonra asın; benim gözümün önünde asmayın!’ dedi. ‘O benim küçük oğlumdur’ dedi. Onlara yalvardı; ama babamın bütün isteğine rağmen Ağabeyim Hüseyin’i babamın gözlerinin önünde hemen astılar. Önce ipi koptu, tekrar tel getirdiler, Ağabeyim Hüseyin’i babamın gözleri önünde astılar. Ağabeyim Hüseyin daha yeni evlenmişti. Hanımı daha gebeydi.

Babam, oğlu Hüseyin’i gözlerinin önünde asınca çok sinirlendi. Sandalyeyi tekmeledi. ‘Bana yaklaşmayın, ben kendi kendimi

asarım!’ dedi. Ondan sonra sandalyeye çıktı, ipi boynuna geçirdi ve sandalyeyi tekmeledi. Öylece kendisini astı.

Biz çok acı çektik. Hükümet bize neler yaptı, neler yaptı... Biz yapmadığı hiçbir kötülük kalmadı. Her kötülüğü yaptı. Hükümet şimde de bize kötülük yapıyor. Babamın mallarını bize vermiyor. Sürekli bize baskı yapıyor. Nereye gidersen hemen bir tabur asker geliyor. ‘Burası yasaktır, buradan gidin’ diyor. Hiçbir yerde kalmamıza, yerleşmemize izin vermiyor.

Bizim köylerimizi yaktılar. Xaçili Köyümüzü, Zeyniko Köyümüzü yaktılar. Oranın kökünü çıkardılar. Orada ceviz vardı, dut vardı, elma vardı, armut vardı. Her meyvemiz vardı. Hepsini kökten yaktılar. Orası şimdiye kadar da yasaktır. Oraya kimse gidemiyor. Malımızı, mülkümüzü talan ettiler. Biz, böyle çıplak kaldık. Sürgüne böyle çıplak gittik. Çekmediğimiz acı kalmadı.”

HATİCE AŞKIN: Ailemden öldürülenlerin mezarı bile yok. Nusut Deresi insan kemikleriyle dolu. Benden nasıl af beklerler, bu devleti af etmiyorum.

On binlerce insanın öldürüldüğü Dersim katliamından yaralı olarak kurtulan ve tüm ailesi gözleri önünde öldürülen 90 yaşındaki Hatice aşkın, yüzlerce insanın da ölümüne tanıklık etmiş:

“Üç köyden insanları alıp Nusut Deresi’nde topladılar. Erkekleri bağladılar; kadınları da önlerinde dizdiler. Daha sonra yüzlerce insanı bir anda kurşuna dizdiler. Herkes çığlık çığlığa üst üste düştü. Öldürülen tüm köylülerin cesedi Nusut Deresi’ne atıldığı için dere kıpkırmızı akıyordu. Ben ve dayımın oğlu yaralı kurtulmuştuk. Ancak annem, babam, ağabeyim, ablam ve kardeşimi öldürmüşlerdi. Daha bizi kurşuna dizmeden önce kundaktaki kızkardeşim, annemin kucağından yere düştü. O sırada asker bebeğin karnına bastığı gibi ağız ve burnundan kan fışkırdı, aynı anda küçük kardeşim can verdi, bebeği gözlerimizin önünde potinlerle tekmelemeye başladılar. O yaralı halimizle gelip kirvemize sığındık. Kirvem de bizi sivil memurlara tekrar teslim etti. Dayımın oğlu askerlerin eline düştü, onu öldürdüler. Yaralı kurtulanları tekrardan öldürüyorlardı. Beni de bir memur sakladı. öyle kurtuldum.

Kalça kemiğime saplanan kurşunu Mazgirt’teki bir akrabam ısıtılmış bıçakla çıkarttı ve iyileştim. Ama bu acıyı hep yaşıyorum. Ablam ve ağabeyimin ölümü ve kundaktaki kız kardeşimin karnına

potinle basan o asker gözümün önünden hiç gitmiyor. O sırada ölmediğime isyan ediyorum. Bu kadar acı gören bir insan neden ölmüyor.

Ailemden öldürülenlerin mezarı bile yok. Nusut Deresi insan kemikleriyle dolu. Benden nasıl af beklerler, bu devleti af etmiyorum.” (Arslan, Günlük 1 Şubat 2011)

ŞİRİN TAN: Kayınbabam, 1938’de Dersim’de askerdi. Dersim katliamını kendi gözleriyle gördü. Operasyonlara katılmış; fakat hiç kurşun sıklmadığını sık sık ifade ederdi. Bu katliamı her anlattığında hüngür hüngür ağlardı. Bundan olsa gerek, kayınvalidem hep Kürtlüğünü saklardı.

Şirin Tan, Dersim Hozat Karacaköylü Gangozadelerden, Karabali Aşireti’nden Cafer Gangotan’ın (Tan) kızı ve M. Kemal döneminde asılan meşhur Dersim Mebusu Hasan Hayri’nin yeğenidir. Babasının ailesi daha önceden Kayseri’nin Sarız İlçesi’ne göç etmişler. Şirin Tan Kayseri-Sarız’da büyümüş. İşte, Şirin Tan’ın acıyla anlattığı kimlik bunalımı ve Dersim katliamı:

“Biz horlanmayı ve dışlanmayı hergün yaşıyoruz. Biz Avşarların daha yoğun olduğu köyde (İnce Mağara) büyüdük. Biz hem Kürtlüğümüzü hem de Aleviliğimizi orada yaşıyorduk. İlçe’nin ileri gelenleriydik. İnançlarımızı saklamıyorduk. Devletin hakimi, savcısıyla ilişkilerimiz iyi olduğu için onlardan güç alıyorduk, inançlarımızı saklamıyorduk. Ben açıkça şunu belirteyim; Alevilik bilincim vardı ama Kürtlük bilincim yoktu. Babamın, Kürtlük bilincini diri tutmak için üstümüzde bir baskısı vardı. Babamın yanında biz Türkçe konuşamazdık. Babam bize sert çıkışırdı ama biz Türklüğe heves ediyorduk; Kürt olmayı ‘aşağılık’ olarak görüyorduk. Onun için babamın olmadığı zamanlarda Türkçe konuşuyor, kendimizi Türk olarak kabul ediyorduk ama bunu açıkça ifade edemiyorduk. O zamanlar, ‘Kürtlük bizim için iyi bir şey’ değil diye düşünüyorduk. Bunun yanında annem Ermeni olduğu halde, anamın dili ve kültürüyle de hiç ilgilenmedik, ona geçmişiyile ilgili hiç soru sormadık. Şimdi bütün bunları düşündükçe çok acı çekiyorum...

Benim kayınvalidem Sivas Zara İmranlı Köyü, ‘Koçgiri Aşireti’nden bir kadındı. Onlar İzmir’de oturuyordu. Kayınvalidem çatpat Türkçe bilmesine rağmen, komşularından Kürtlüğünü inkar

ediyordu. Kayınbabam, 1938’de Dersim’de askerdi. Dersim katliamını kendi gözleriyle gördü. Operasyonlara katılmış; fakat hiç kurşun sıkmadığını sık sık ifade ederdi. Bu katliamı her anlattığında hüngür hüngür ağlardı. Bundan olsa gerek, kayınvalidem hep Kürtlüğünü saklardı.

DERSİM SOYKIRIMI: İnsanlığa karşı suç

Dersim 38’de annesi, babası ve 5 kardeşini yitiren Efo Bozkurt, ‘soykırımı’ ve ‘insanlığa karşı suç’ iddiasıyla Tunceli Hozat Savcılığı’na başvuruda bulundu. Dersim soykırımı ile ilgili 2010 yılında yapılan üç ayrı suç duyurusundan biri 86 yaşındaki Efo Bozkurt’a aitti. Efo Ana, Avukat Hüseyin Aygün aracılığıyla 27 Nisan 2010’da Hozat Cumhuriyet Savcılığı’na verdiği dilekçesinde, ailesinin ‘Dersim 38’i Hozat’ın Çaytaşı Köyü’nde (Lolan Tanner) karşıladığını söylüyordu.

“Dilekçeye göre; bu kıyıda Efo Bozkurt’un Kurtuluş Savaşı Gazisi olan 43 yaşındaki babası Keko, annesi Kuhari, ablaları 16 yaşındaki Havi, 12 yaşındaki Eyti, 6 yaşındaki Besi, erkek kardeşleri 4 yaşındaki Mehmet ve 2 yaşındaki Niyazi jandarmalarca kurşuna dizildi. Efo Bozkurt, kıyımdan kaçarak ve yaralı haldе kurtuldu. Bozkurt’un üç kardeşinin ölüm tarihi, nüfus kütüklerine ‘0 / 0 / 1938’ diye yazıldı.

İnsanlığa karşı suç iddiasıyla yapılan başvuruya kanıt olarak, Şair Necip Fazıl Kısakürek’in ‘Son Devrin Din Mazlumlari’ isimli kitabı eklenmişti. Askerlik görevini Lolan Tanner’de yapan Kısakürek, tank olduğu kıyımı kitabında aktarmıştı.” (Saymaz, Radikal, 14 Mart 2011)

Dersim Katliamının İtirafı

Devlet yıllarca Dersim katliamını inkar etti. Ancak, katliamın yaşandığı yıl verilen bir mahkeme kararı, daha o günden devleti yalanlıyor. Katliamın mağduru Baran ailesinden 60 yaşlarındaki Turabi Baran’ın kızı Rane Baran’ın açtığı veraset davasını görüşen Hozat Asliye Hukuk Mahkemesi, söz konusu kişilerin tamamının “Harakat-ı Askeriye” dolayısıyla öldürüldüklerini belgeledi. Böylece, 7 yaşındaki bir çocuktan 80 yaşındaki neneye kadar ailenin bütün fertlerinin devlet tarafından katledildiği kabul ediliyor. İşte, Hozat Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 15.12.1938 tarihli kararı:

“Davacı Rane talebinde babası Bargini köyünden Mahmutoglu Turabi (60 yaşlarında nüfusta kaydı yok) ve karısı Sari (53) ve oğulları Aziz (39), İbrahim (13) ve Azizoğlu Halil (13) ve Ali (8) ve Yusuf (7) ile birlikte 14 Ağustos 1938 tarihinde harekatı askeriyede imha edilmek suretiyle öldürüldüklerini ve diğer oğulları Hasan, İsmail, Ahmet ve kızları Elif ve Rane hayatta olup garbe sevk edildikleri ve davacı Rane burada bulunduğu ceryani muhakeme ve köy il muhaberi meali ve şahitlerin şehadeti ile sabit olduğundan...” (Gün-lük, 30 Mart 2011)

GAZİ OLAYLARI

12 Mart 1995'te İstanbul'da Alevilerin yaşadığı Gazi Mahallesi'ndeki üç kahvehane ve bir işyeri otomatik silahlarla tarandı ve bir kişi öldü, 25 kişi yaralandı. Saldırganlar kaçırdıkları taksinin şoförünü de öldürerek aracı ateşe verdiler. Bu provakasyon sonrasında Gazi Mahallesi ve Ümraniye'de çıkan olaylarda saldırıyı protesto edenlerin üzerine polis ateş açtı ve 20 kişi öldü. 20 polis hakkında 'Müdafaa ve zaruret sınırını aşarak faili belli olmayacak şekilde adam öldürmek' iddiasıyla dava açıldı. Yargılanan 20 polis memurundan Adem Albayrak ve Mehmet Gündoğdu'ya toplam dört yıl otuz iki ay hapis cezası verildi. Diğer polisler beraat etti.

Özel Harekatçı Ayhan Çarkın'ın Gazi olaylarıyla ilgili sözleri şöyledir: “*Gazi olaylarında dahlim yoktur. Şefik Kul'u bulun, Siyasi Şube'de operasyon müdürüydü.*” (Radikal, 26 Mart 2011)

JİTEM (Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele)

Hızla gelişen “Kürt Özgürlük Hareketi”ne karşı düşük yoğunluklu savaş stratejisinin uygulandığı 1990'lı yıllarda, devlet eliyle kurulan JİTEM, adını faili meçhul cinayetler ve Binbaşı Ahmet Cem Ersever ile duyurdu. Yürütülen kirli savaşın en önemli yöntemlerinden biri de faili meçhul cinayetlerdi. JİTEM elemanlarınca işlenen bu cinayetlerin failleri, gerçekte meçhul değil meşhurdur. İç çekişmeler yüzünden kendisi ve ekibi de faili meçhul cinayete kurban giden Ersever ve Grup Komutanı olduğu JİTEM, bölgede işlenen binlerce cinayetin sorumlusudur. JİTEM örgütlenmesi, derin devlet yapılanmasının açığa çıkarılması açısından da oldukça önemlidir.

JİTEM ile ilgili ilk itirafları, JİTEM Grup Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever, Gazeteci-Yazar Soner Yalçın'a 1993 yılında yaptı ve hemen ardından faili meçhul bir şekilde infaz edildi. Soner Yalçın da bu itirafları "**Binbaşı Ersever'in İtirafları**" adıyla kitaplaştırdı ve yayınladı. "**Binbaşı Ersever'in İtirafları**" adlı kitabında Soner Yalçın, JİTEM ve o dönem ile ilgili şöyle demektedir:

"Öyle bir örgüt ki, hiçbir yasayı tanımıyor, soruşturma korkusu nedir bilmiyordu.

Üstelik o sene içinde, yani 1993 yılında 51 gazeteci saldırıya uğramış, 8'i öldürülmüştü.

Hapisler, gözaltılar, işkenceler cabası.

Yazmak gerçekten cesaret istiyordu." (Yalçın, 210: 14)

JİTEM oluşturulurken Özel Harp Dairesi örnek alındı

Özel Harp Dairesi'nden Özel Kuvvetler Komutanlığı'na dönüş-türülen bu örgütün hedefi artık "komünizm" değil "Kürt Özgürlük Hareketi" idi. Hızla gelişen Kürt Özgürlük Hareketini bastırmaya Özel Kuvvetler Komutanlığı yanında bir de Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele Komutanlığı kuruldu. Yani yaygın adıyla JİTEM...

JİTEM'i kuran, Jandarma Kurmay Başkanı Tümgeneral Hulusi Sayın'dı. Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'nın başında Binbaşı Arif Doğan vardı. Jandarma istihbaratçısı Albay Veli Küçük ise Ankara'da Jandarma Genel Komutanlığı Karargahı'nda görev yapı-yordu. Kontraçerillacı Binbaşı Ahmet Cem Ersever ise JİTEM Grup Komutanlığı'na getirildi:

"Özel Kuvvetler Komutanlığı, PKK'yla dağda mücadele eder-ken, JİTEM 'terörle mücadele' adı altında, insanın kanını dondu-ran, sadece korku filmlerinde rastlayabileceğimiz cinayetlere imza attı.

JİTEM oluşturulurken Özel Harp Dairesi'nin yapısı örnek alındı.

1983 yılında Jandarma İstihbarat Daire Başkanlığı'na bağlı olarak Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı kuruldu. Başına da seçkin subayların görev yaptığı Plan ve Proje Birimi'nden Yüzbaşı Arif Doğan getirildi.

Amaç Jandarma istihbaratı tek elde toplamaktı.

İstihbarat Grup Komutanlığı, Ankara'da Jandarma Genel Ko-mutanlığı Karargahı'nda yönetilecekti.

Bunun yanı sıra yedi bölgede de grup komutanlıkları oluşturuldu: Ankara, İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Erzurum, Samsun ve Adana. Her ildeki komutanlık o bölgenin tamamındaki istihbarat faaliyetlerinden sorumlu olacaktı. Bu yedi grup komutanlığının istihbarat bilgileri tek isimde, yani Arif Doğan'da toplanacaktı.

JİTEM'in ilk hali olarak görülen İstihbarat Grup Komutanlığı'nın kurulmasını sağlayan isim, dönemin Jandarma Kurmay Başkanı Tümgeneral Hulusi Sayın'dı." (Kılıç, 2010: 13)

JİTEM'in kurulmasıyla faili meçhul cinayetler başladı

Kürt Özgürlük Hareketine karşı mücadeleyi tek elden yürütmek amacıyla, 1987 yılında Diyarbakır'da Asayiş Kolordu Komutanlığı kurulur, başına da Korgeneral Hulusi Sayın atanır:

"Sayın, göreve başlar başlamaz Jandarma Genel Komutanlığı Kurmay Başkanlığı sırasında oluşturduğu Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'nı yeniden yapılandırdı. İstihbarat Grup Komutanlığı'nın adını Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele olarak değiştirdi. Böylece varlığı yıllarca tartışılacak JİTEM tam anlamıyla kurulmuş oldu.

Bir istihbarat örgütü olarak kurulsa da JİTEM'in operasyon yapma yetkisi vardı.

Sadece Jandarma Genel Komutanı, bu ekiplere hesap sorabilme yetkisine sahipti. İl Jandarma komutanları bu birimlerin işleyişine karışamıyordu.

Hiçbir JİTEM görevlisi hakkında, ne gerekçeyle olursa olsun Jandarma Genel Komutanı'nın izni olmadan adli ve idari işlem yapılamıyordu.

JİTEM'ciler istihbarat amaçlı olarak herkesi gözaltına alıp, sorgulayabiliyordu.

Çatışma ve olayların yoğunluğu nedeniyle en çok önem verilen JİTEM birimi, Diyarbakır Grup Komutanlığı'ydı. En önemli istihbaratçı subaylar bu komutanlıkta görevlendirildi. Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki bütün JİTEM timleri Diyarbakır Grup Komutanlığı'na bağlıydı.

En faal tim komutanlıkları; Elazığ, Batman, Mardin, Şanlıurfa, Bingöl, Hakkari ve Van'daydı.

Ayrıca tim komutanlıkları sadece illerle sınırlı değildi. Önemli ve özellikle sınır noktalarındaki ilçe merkezlerinde de tim komutan-

lıkları vardı. Silopi, Yüksekova ve Cizre gibi...

JİTEM’de resmi görevli olarak subay, astsubay ve uzman çavuşlar görev yapıyordu.

Tabii bir de sivil unsurlar vardı: İtirafçılar, korucular ve muhbirlik yapan her meslekten insan...

JİTEM mensuplarından hiçbiri terörle mücadelede aktif rol almadı. Yani dağda PKK’yle mücadele etmediler. Her zaman kent merkezlerinde faaliyette bulundular.

Ama JİTEM’in kurulmasıyla birlikte Güneydoğu’da faili meçhul cinayetler başladı. İnsanlar evlerinden, işyerlerinden götürülüp ya da yolda çevrilip gözaltına alındı. Kaçırılanların bazıları birkaç gün sonra ya bir köprü altında, ya da bir yol kenarında ölü olarak bulundu.

Büyük çoğunluğun cesetleri bile bulunamadı.

Bu cinayetlerin arkasında hep aynı örgüt vardı: JİTEM.” (Kılıç, 2010: 14-15)

JİTEM Komutanı Ahmet Cem Ersever bölge komutanlarından daha yetkiliydi

Adı JİTEM ile bütünleşen ve Özel Harp Dairesi’nde “kontrgerilla” eğitimini alan Binbaşı Ahmet Cem Ersever, JİTEM Komutanı olmadan önce, 1975-1977 yılları arasında Silopi İlçe Bölük Komutanlığı’nı yaptı. Ülkücü kimliğiyle burada MHP’nin yan örgütü olan ÜLKÜ BİR’i açmak istedi. Buna karşı çıkan Silopi halkının üzerine yürüdü ve emrindeki bölüğe dönerek, “İşte karşınızda Rumlar var, ateş serbest” emrini verdi. Bu açılan ateş sonucu birkaç kişi yaralandı. Sivil toplum örgütlerinin girişimiyle Ersever hakkında dava açıldı; mahkemedeki yargılama sonucunda da, Ersever hakkında takip-sizlik kararı verildi. Bütün bu olanların ödülü olarak da Üsteğmen Cem Ersever, “özel harp eğitimi” için Foça’ya gönderildi:

“Ersever, halkın üzerine ateş açmak suçundan yargılanırken olaydan hemen sonra görev yeri değiştirildi. Foça’ya gönderildi. Foça’daki askeri kampta özel harp, yani kontrgerilla eğitimine tabi tutuldu. Dokuz ay süren bu eğitimden sonra yeniden aktif göreve atandı...” (Kılıç, 2010: 26)

Gazeteci-Yazar Soner Yalçın, Özel Harp Eğitimi alan ve sonra da JİTEM komutanı olan kontrgerillacı Ersever’in özel konumu için şunları yazıyor:

“Binbaşı Ersever ise çok özel konumunu sürdürmeye devam ediyordu. Binbaşının çok özel konumundan kastedilen, bir asker için oldukça geniş kabul edilebilecek özgürlüktü. Hiç kimseye hesap vermek zorunda değildi. JİTEM Grup Komutanı olarak, bölge komutanlarından daha yetkili ve onlardan bağımsızdı. Binbaşı Ersever istediği zaman bölgeden ayrılır, istediği zaman döner, istediği zaman doğrudan Eşref Bitlis Paşa'nın yanına çıkardı. Durum hakkında bilgi verdiği tek kişi Eşref Bitlis Paşa'ydı.

Ersever'e en yakın kişiler başta yardımcısı Jandarma Yüzbaşı-sı İsmail Öztoprak olmak üzere, 'Mete' kod adlı İbrahim Babat, 'Mahmut' kod adlı Adil Timurtaş, 'Hakan' kod adlı Mustafa Deniz ve Mahsune'ydi. Mahsune aynı zamanda onun sevgiliydi. Aralarındaki ilişkiyi bilmeyen yoktu. Ama hiç kimse binbaşıyla böyle bir hassas konuyu konuşabilecek cesarete sahip değildi.” (Yalçın, 2010: 189)

JİTEM kurucusu ve Grup Komutanı Cem Ersever, subay ve itirafçılarla birlikte çalışıyordu

JİTEM ve Cem Ersever ile ilgili oldukça önemli ve detaylı bilgiyi verenlerden biri de Emniyet görevlisi Hanefi Avcı'dır. Hanefi Avcı, Diyarbakır'da İstihbarat Şube Müdür Vekilliği yaparken, Cem Ersever ile birlikte çalışmış ve kendisinin de ifade ettiği gibi, Cem Ersever'in güvenini kazanmıştı. İstihbarat Daire Başkanlığı Yardımcılığı yaparken, TBMM Susurluk olaylarını Araştırma Komisyonuna, “Terörle Mücadele adı altında güvenlik kuvvetleri içerisinde çeteler oluşturulduğunu” ifade etmesi üzerine hakkında davalar açıldı; 10 gün hapis yattı; ardından beraat etti. İdare Mahkemesi kararı ile görevine döndü. Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlar Mücadele Daire Başkanlığı da yapan Avcı'nın, anılarını anlattığı “*Haliç'te Yaşayan Simonlar*” adlı kitabı da çok tartışıldı ve Hanefi Avcı'nın tekrar tutuklanmasına neden oldu. Bizim için oldukça önemli olan bu kitabın bazı bölümlerini aktarmak istiyoruz:

“JİTEM'in kurulmasıyla birlikte, Cem'in ve bazı subayların JİTEM'in kurucuları arasında olduklarını duydum. Cem'in kendisi de bu faaliyetlerin içerisinde olduğunu söylemişti. O ilk başta Silopi bölgesindeydi, yanında Arif Doğan vardı. Muhtemelen o zaman Arif Doğan daha üst rütbedeydi. Cem ve yanındaki birkaç üsteğmen ve

yüzbaşı beraber çalışıyorlardı. Kendilerine bir helikopter verilmişti. Kuzey Irak'taki yönetimlerle görüşerek PKK hakkında bilgi toplama faaliyetlerini organize etmeye çalışıyorlardı. Bir defasında Kuzey Irak'ta irtibat subayı gibi görev yaptıklarını da duymuştum. Bir süre sonra Cem binbaşının elemanlarının Silopi, Cizre ve Şırnak bölgesinde bulunduklarını ve faaliyet gösterdiğini duydum. Kimi zaman karşılaşp konuşuyorduk.

Bir müddet sonra Cem Binbaşı Olağanüstü Hal Asayiş Kolordu Komutanlığının JİTEM Grup Komutanı olarak atandı ve bir yıla yakın burada görev yaptı. O süre içerisinde bir veya iki defa kendisini ziyarete gitmiştim. Yanında askeri personel olarak, daha sonra adı JİTEM faaliyetlerinde geçen bazı subayları farklı kod isimleriyle tanımıştım, ayrıca askerlik görevini yapan itirağçılar da bulunuyordu. Bunların bir kısmı daha sonra uzman olarak veya farklı görevlerle resmi kadrolar olarak Cem'in yanında çalışmaya devam etmişlerdi ama daha çok istihbarat toplama faaliyetlerinde bulunuyorlardı. O da bir veya iki kez benim ziyaretime gelmişti, tabii bu karşılıklı görüşmelerimizde birbirimize itimat ettiğimizden her şeyi çok rahat konuşabiliyorduk. Cem bir gün bana illegal örgüt mensuplarının bazılarını gizli yakaladıklarını, sorguladıklarını söyleyerek onlardan aldığı silah ve malzemeleri gösterdi. Sorgulanan bu insanların akıbetlerinin ne olduğu konusuna açıklık getirilemiyordu, fakat dolaylı olarak sonucun ne olduğu tahmin edilebiliyordu.” (Avcı, 2010: 191-192)

Veli Küçük de Van'da görev yapıyordu

Ergenekon çetesiyle adını duyuran ve Kocaeli Jandarma İl Komutanı iken, İstanbul'dan kaçırılan Kürt işadamlarını ve avukatlarını bu ilde katleden Veli Küçük, JİTEM'in faaliyete geçtiği dönemde, o da Van'da görevliydi:

“Korgeneral Hulusi Sayın'ın, JİTEM'i faaliyete geçirdiği bu dönemde yanında istihbaratçı olarak yetişen Veli Küçük ise Van Jandarma Alay Komutanı olarak görev yapmaya başladı. Küçük, daha önce de Güneydoğu'da görev yapmıştı. Türkiye'nin 12 Mart 1971 darbesiyle çalkalandığı günlerden hemen sonra jandarma komutanı olarak Şırnak'ta görevliydi.

Küçük, JİTEM'de resmi görev almadı ama Hulusi Sayın'ın isteği doğrultusunda JİTEM Van Tim Komutanlığı'nın oluşturulmasına

yardımcı oldu. JİTEM'e Jandarma Komutanlığı içinde özel bir yer ayırdı. Bu yer, sorgu odalarını da içeriyordu.

O dönemde Van terör olaylarının ve çatışmaların en çok yaşandığı kentlerden biriydi. Bu nedenle JİTEM birimi de Veli Küçük'ten bağımsız hareket etmiyordu. Tim görevlileri, tüm faaliyetleri hakkında Küçük'ü bilgilendiriyordu.

Küçük ile Hulusi Sayın koordineli çalışıyorlardı..." (Kılıç, 2010: 61)

JİTEM'de yeni yapılanma

Ecevit Kılıç, Asayiş Kolordu Komutanlığı'na Korgeneral Hikmet Köksal'ın atanmasıyla birlikte, JİTEM'in yeniden yapılandırıldığını belirtiyor: "*Korgeneral Hikmet Köksal'ın atanmasıyla İsmail Selen dönemindeki pasif günler geride kaldı. JİTEM'de yeniden büyük bir hareketlilik başladı. Hatta Köksal, JİTEM'i yeniden kuruyormuş gibi büyük bir yapısal değişikliğe gitti. Değişikliğe JİTEM'in Jandarma Genel Komutanlığı'ndaki karargahından başladı.*

JİTEM Gruplar Komutanlığı'nın başından Yarbay Arif Doğan'ı aldı. Yerine Albay Veli Küçük'ü atadı. Küçük artık JİTEM'in patronuydu.

Köksal, Arif Doğan'ı ise kendisiyle birlikte Güneydoğu'ya götürdü. Arif Doğan, bir süre Diyarbakır Grup Komutanlığı'nda görev yaptı. Ardından Silopi Grup Komutanı olarak atandı.

Korgeneral Hikmet Köksal, Diyarbakır'a gelmeden önce Silopi Grup Komutanı Binbaşı Cem Ersever'in faili meçhul cinayetlerdeki ünü biliyordu.

Göreve başlar başlamaz da Ersever'i Diyarbakır'ın merkezine çekerek yanına aldı.

Silopi Grup Komutanı Binbaşı Cem Ersever terfi ettirilerek Güneydoğu ve Doğu Anadolu'daki tüm JİTEM birimlerinin bağlı bulunduğu Diyarbakır Grup Komutanı olarak atandı.

Köksal'ın, JİTEM içinde takdirname verdiği ilk isim de Ersever oldu..." (Kılıç, 2010: 75)

Hikmet Köksal, JİTEM'i gizli ve özel bir ordu haline getirdi

Cinayetlerin, JİTEM'in resmi görevlileri tarafından planlandığını, tetiği çekenlerin ise itirafçılar olduğunu belirten Ecevit, JİTEM'in yapılanması ile ilgili şöyle demektedir:

“Köksal’ın komutanlığı döneminde terörle mücadele tamamen silah ve şiddet üzerine kuruldu. Bu şiddeti en çok masum halk hissetti.

Köksal, bu dönemde JİTEM’in yeniden yapılandırılmasıyla bizzat kendisi ilgilendi. Bu gizli ordunun üç kilit görevine Veli Küçük, Cem Ersever ve Arif Doğan’ı getirdi. Bu dönemde JİTEM adeta bu üç ismin kontrolündeydi. Hatta bu kişiler ‘Mahşerin üç atlısı’ gibi deyimlerle anılıyordu.

Hikmet Köksal, JİTEM’e alınacak siviller ve itirafçılarla da çok yakından ilgileniyordu. Hatta kendisi seçiyordu. Ama Cem Ersever ve Arif Doğan’ın önerisiyle.

Sonra da bu siviller özel eğitime tabi tutuldu. Daha çok işken- ce yöntemleri ve bomba kullanımı öğretiliyordu. Silahlı eğitim de vardı. Zaten itirafçılar silaha yabancı değildi.

Eğitimciler ise JİTEM’ci subaylardı.

Hikmet Köksal, JİTEM’i tam anlamıyla gizli ve özel bir ordu yaptı.” (Kılıç, 2010: 85-86)

İtirafçı Abdülkadir Aygan’ı JİTEM’e ben aldım

JİTEM Gruplar Komutanı Albay Arif Doğan, itirafçı Abdülkadir Aygan’ı Genelkurmay’ın onayıyla JİTEM’e kendisinin aldığını söylüyor:

“Aygan bana Ahmet Cem Ersever tarafından getirildi. Onu itirafçı olarak değerlendirmek istediğini söyledi. O zaman Abdülkadir Aygan Jandarma’da değildi. Kara Kuvvetleri’ndeydi. Cem, ‘Bir asker var, şu bölgeleri çok iyi biliyor, orada zafiyetimiz var, istihbarat faaliyetlerini geliştirebilmek için kendisinden faydalanabiliriz’ dedi. Ben de bize verilmesi için aynen diğerlerinde olduğu gibi bakanlık ve Genelkurmay’a gerekli yazılı taleplerimi iletip Abdülkadir Aygan’ın JİTEM’e itirafçı olarak kabul edilmesini istedim. Yaklaşık on gün içinde olay çözüldü, sınıfını değiştirdiler ve bu adamı bize gönderdiler. Ben Abdülkadir Aygan’la hiç yüz yüze gelmedim. Cem’le beraber Silopi bölgesinde çalışıyordu.” (Doğan, 2011: 55)

JİTEM direkt Jandarma Genel Komutanlığıyla irtibatlıdır

JİTEM’de Yüzbaşı Cem (Binbaşı Ahmet Cem Ersever) ile görev yaptığını söyleyen Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı’nda görev yapan A.O. adında bir astsubay, Gazeteci-Yazar

Soner Yalçın'a JİTEM örgütlenmesi ve karıştığı kirli işlerle ilgili oldukça önemli bilgiler vermektedir:

"Bu birim jandarmada ilk kez 1938 yılında değişik bir isimle kuruluyor. O yıllarda Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesi'nin şekavetin izalesi (eşkıyalığın ortadan kaldırılması) ve ajan muhbir tayinine dair talimatı var. İşte bu talimat sonraki yıllarda reorganizasyona tabi oluyor. Sanıyorum 1987 yılında tekrar JİTEM adıyla kuruluyor. Jandarma istihbarat birimleri bölük pörçüktü. Hepsini bir komutanlığa bağlamak istediler. Adına da 'Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele' denildi.

JİTEM'in örgütlenmesi şöyledir: Direkt Jandarma Genel Komutanlığıyla irtibatlıdır. JİTEM Grup Komutanlığı'nın başında bir binbaşı bulunuyordu. Önce Cem Binbaşı vardı, o ayrıldı...

JİTEM Grup Komutanı'nın alt kadrosunda bir veya iki subay ile birkaç astsubay görev yapar. JİTEM Komutanlığı'na bağlı; gerilla gibi giyinen, altlarında özel arabaları bulunan JİTEM Komutanları dışında kimseden emir almayan, kendi başlarına buyruk olan, çoğunlukla dağda gezen, mağaralarda kalan timler vardır..

Bunlar köy köy mezra mezra dolaşırlar. Her timin kendi bölgesi vardır. Hepsi çok iyi Kürtçe konuşur. Zaten bunları birçok köylü PKK'lı sanır. Bu timleri siz de görseyiz PKK'lı mı, asker mi olduğunu anlayamazsınız. Hepsi bıyıklı ve sakallıdır. JİTEM Timleri bazen PKK kimliğiyle gidip kavgalı köylüleri birbiriyle barıştıır. Bu timlerin esas amacı istihbarat toplamaktır.

Timlerin başında bir üsteğmen veya yüzbaşı bulunur. Bir timde subaydan başka birkaç astsubay ile en fazla iki de er vardır. Erler yemek, temizlik gibi yardımcı hizmetlerde kullanılır. Bu timlere son yıllarda itiraflılar da katılmaya başladı.

JİTEM timlerinin gizli ödenekleri vardır. Bu timlerde görev yapan subaylar çok iyi para kazanırlar. Bol primi ikramiyesi vardır. Özellikle iyi istihbarat alındığında primleri artar.

Söylediğim gibi bu timlerin asıl amacı istihbarat toplamak, sorumlu olduğu bölgede istihbarat ağı kurmaktır. Köylüleri 'devşirip' muhbir yapmaktır. Köy korucusu olan bir köyde mutlaka JİTEM'in muhbiri vardır. Timler ile korucuların ilişkileri çok sıkı fikidir. Her köyde, mevrada bir muhbir bulunsun istenir. Ancak muhbir bulmak çok zordur. Genellikle korucular yapar bu işi." (Yalçın, 2010: 30-33)

JİTEM Komutanı Cem ERSEVER, emirleri Ankara'dan alıyordu

JİTEM'in ilk çekirdek kadrosunda yer alan, JİTEM kurucusu Binbaşı Cem Ersever ile cinayet planları yapan ve onlarca cinayet işleyen PKK itiraıçısı Abdulkadir Aygan'ın itiraıfları, JİTEM örgütlenmesi, faili meçhul cinayetlerin aydınlanması ve JİTEM-İtiraıççı ilişkisinin teşhiri bakımından oldukça önemlidir. Aygan'ın anlattığına göre, JİTEM'in en üst oluşumu Ankara'daki Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı'dır. Buna bağılı olarak Diyarbakır, İzmir, Mardin, Samsun, Adana, Mersin, Batman, Van ve İstanbul'da Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı var. Ayrıca bu merkezlere bağılı Tim Komutanlıkları var. Asayiş Komutanlığı ve Bölge Valiliğı'nin Genel Kurmay Başkanlığına önerisi üzerine, askerliğı bitiren itiraıçılar, devletin resmi kadrolu memuru oluyor. Aygan, bu oluşum hakkında şunları anlatıyor:

"Kars'a gittiğimde Mart ayı idi. Bana, 'Seni Diyarbakır'dan Binbaşı Cem Ersever ve Albay Arif Doğan arıyor' dediler. Arif Doğan diye birini tanıımıyordum; fakat Cem Ersever'i 1985'te Siirt Alayı'nda beni sorgularken tanımuştım. Emirleri Ankara'dan alan bir pozisyonda idi. İstedığı zaman itiraıçılardan veya halktan yakaladığı kişileri araziye götürebiliyordu.

Ersever ile telefonda görüştüm. 'Seni Kars'a göndermişler' dedi, 'istersen seni ailenin yakınına bir yere götüreyim. Diyarbakır'dayım istersen seni yanıma alayım.' Ben de 'tamam' dedim. Yol harçlığı için 150 bin lira gönderdiler; az para değildi. Askerliğin geri kalan kısmını orada sivil olarak yapacaktım. Önce beni Silvan Eğitim Alayı'na aldılar. Piyadeden jandarmaya geçildiğı için bir intiba sorunu olmaması amacıyla Silvan Alayı'na verdiler. Silvan'da o zaman Recep Tiril, Adil Timurtaş, Hayrettin Toka ile Ali Ozansoy adlı itiraıçılar vardı. Orada kısa bir süre kaldıktan sonra, Silvan'daki Alay'dan bizi Diyarbakır'a aldılar. Biz oradayken bize üstteğmen rütbesiyle Ali Yıldız bir-iki defa gelip gitti. Ali Yıldız, Siirt'te vurulan Hakkı Akyüz'ün yerine Şirvan Bölük Komutanlığı'nda üstteğmen olarak görev yapıyordu. Sonradan öğrendiğim kadarıyla beni Kars'tan Diyarbakır Jandarma Asayiş Komutanlığı Karargahı bölümüne alma emri Genelkurmay'dan çıkmıştı." (Şahan, Balık, 2005: 16-17)

JİTEM'in en üst oluşumu Ankara'daki Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı'dır

Abdulkadir Aygan'ın açıklamalarına göre JİTEM'in kuruluş amacı, gayri resmi yollarla devlete karşı olan güçlerle mücadele etmek, PKK hakkında istihbarat toplamak ve bunları operasyona dönüştürmek. Cem Ersever, Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu ve Asayiş Komutanı Hikmet Köksal ile birlikte bu planı geliştirdi. JİTEM'in en üst oluşumu Ankara'daki Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı'dır ve JİTEM, direkt olarak 'Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlıdır:

"JİTEM'in en üst oluşumu Ankara'daki Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı'dır. Merkezi de Aydınlikevler'dedir. Buna bağlı olarak, Diyarbakır, İzmir, Mardin, samsun, Adana, Mersin, Batman (TPAO'nun içinde, Bölüğün yanındaydı), Van (İnzibat Merkezi içinde) ve İstanbul (öğrendiğim kadarıyla Beşiktaş'ta) Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı var. Bu yerlerde örgütlemesi vardı. Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'na bağlı olarak da Tim Komutanlıkları vardı. Örneğin Diyarbakır, Van, Batman, Elazığ, Si-lopi gibi birçok yerde Jandarma İstihbarat Timi vardı. Mardin, Si-lopi, Elazığ ve Batman Timleri, ilk başlarda Diyarbakır'a bağlı olarak faaliyet yürütüyor; ardından her vilayet kendi timini kurarak çalışmaya başlıyor. Her birim bir subay, astsubay ve onların işini gören bir iki sivil askerden oluşuyor.

1991 yılında Cem Ersever Ankara'ya gitti. Bu dönemde kamu-oyunda faaliyet ve çalışmalar hakkında bazı aleyhte gelişmeler olunca, Jandarma İstihbarat Grup Komutanlıklarını, Jandarma Bölge Komutanlığı'na ve Alay Komutanlığı'na bağladılar. Amaç Ankara ile bağlantılı değilmiş gibi imaj yaratmak." (Şahan, Balık, 2005: 25)

Jandarma Genel Komutanlığı'na transfer olan öğretmenler vardı

JİTEM kurucusu ve Jandarma İstihbarat Grup Komutanı Arif Doğan, istihbari bilgiler için Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'na Milli Eğitim Bakanlığı'ndan öğretmenlerin transfer edildiğini söylemektedir:

"Burada görev yapanların hepsi askerdi. Bunun dışında, dışarıdan alınan memurlar vardı. Mesela Milli Eğitim Bakanlığı'ndan

*Jandarma Genel Komutanlığı'na transfer olan öğretmenler vardı. Bu öğretmenler o bölgeleri çok iyi tanırdı. Bu öğretmenler ve diğer memurlar Doğu-Güneydoğu bölgesinden seçilirlerdi ve muhbir olarak çalışırlardı. Ben Jandarma Grup Komutanı olarak bu persone-
lin başındaydım. Birim içerisindeki ilgili daireler de doğrudan bu-
na bağlı olarak çalışıyordu.” (Doğan, 2011: 21)*

JİTEM sivil unsurlardan müteşekkildi

‘JİTEM’i ben kurdum’ diyen Arif Doğan, JİTEM’in 20 kişilik ekipler halinde istihbaratçı sivil unsurlardan teşkil edildiğini belirtiyor:

*“JİTEM, Doğu ve Güneydoğu’ya Türkiye genelinden gelen si-
vil unsurlardan müteşekkildir. Bir birimde en fazla 20 kişi bir ara-
ya gelmiştir. Basının dediği gibi on bin kişi bir arada değildir. Her
ilden seçilmiş toplam on bin kişi vardır..*

*Operasyon olacağı zaman insanlar operasyon için Hakkari’den,
Ağrı’dan, Diyarbakır’dan gelip operasyon yapıyorlardı. Hatta bira-
kın Hakkari’yi; Tekirdağ’dan, Edirne’den, Kırklareli’den, Çanakkale’den,
Manisa’dan, İzmir’den geliyorlardı.” (Doğan, 2011: 25)*

İtirafçılar, Silvan’daki Eğitim Alayı’nda eğitim gördüler

JİTEM içindeki en önemli yeri itirafçılar alıyordu. Genelde te-
tikçi olarak kullanılan itirafçılar, belirli bir süre eğitim gördükten
sonra JİTEM’de çalışmaya başlıyorlardı. İtirafçı Abdulkadir Ay-
gan’ın yaptığı açıklamalara göre, itirafçılar Diyarbakır’a bağlı Sil-
van’daki Eğitim Alayı’nda eğitime alınıyorlardı:

*“1990 yılında biz askerde iken, askerde olan bazı itirafçılar,
Genel Kurmay’ın da izni alınarak, sınıfları ne olursa olsun, piyade
veya başka olsun, sınıflarını değiştirerek Jandarma sınıfına geçiril-
di. Bunlar Silvan’daki Eğitim Alayı’nda eğitime alındı ve bir acemi
eğitimden geçirildi. Silvan Eğitim Alayı’nda ben, Recep Tiril, Adil
Timurtaş, Hayrettin Toka, Ali Ozansoy ve ismini unuttuğum birkaç
itirafçı eğitime alındık. Eğitim sonunda Diyarbakır Jandarma Asa-
yış Komutanlığı ve Karargah Bölük Komutanlığı emrine verildik.
Karargah Bölük Komutanlığı emrinde olmasına rağmen aynı bina-
da bulunan ve Binbaşı Cem Ersever’in komutanlığını yaptığı Jan-
darma İstihbarat Grup Komutanlığı emrinde sivil olarak çalıştırıl-
maya başlandık. Asker olmamıza rağmen sivil kişiler görünümün-
deydik.” (Şahan, Balık, 2005: 24)*

İtirafçılara Kurtoğlu'ndaki OHAL Valiliği lojmanlarında yer veriliyordu

Devlet önce itirafçılara aileleriyle birlikte kalmaları için Diyarbakır'ın Bağlar semtinde 7-8 katlı bir bina buluyor. Bu yer itirafçılar tarafından, 'güvenli' olmadığı gerekçesiyle kabul edilmiyor:

"Bunun üzerine Kurtoğlu'ndaki OHAL Valiliği lojmanlarında yer verdiler. Onlar buranın emniyetli, çevresinde nöbetçi ve Özel Harekatçıların olduğunu, bize kimsenin zarar vermeyeceğini söylediler. Kabul ettik ve koltuğundan kapkacağına kadar bize her çeşit ev eşyası verdiler. Kemal Emlük ve Hasan Adak da aileleriyle birlikte lojmanlara yerleşti. Ayrıca bize silah da verildi. Çünkü o dönem Diyarbakır çok karışık, tehlikeliydi. Açıkçası her an Parti (PKK) bizi infaz edebilecek güçteydi. O yüzden bize tek tek gezmemizi, ikişer ikişer gezmemizi söylüyorlardı, birbirinizi kollayın diye telkinlerde bulunuyorlardı. Hatta sık sık çarşıya çıkmamıza izin vermiyorlardı." (Şahan, Balık, 2005: 18)

JİTEM Komutanı Binbaşı Cem Ersever de, itirafçıların OHAL Valiliği lojmanlarında kaldıklarını söylüyor: *"Alaattin Kanat bugün Diyarbakır'da Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin lojmanlarında kalıyor. Bu lojmanlar Kurtoğlu Mahallesi'ndedir. Alaattin Kanat'ın eşi hemşiredir, lojmanda birlikte kalıyorlar."* (Yalçın, 2010: 160)

İtirafçıların hepsini devletin beslediğini söyleyen Cem Ersever şöyle devam ediyor:

"Adem Yakın da PKK'nın komutan seviyesindeki önemli adamlarından biriydi. İtirafçı oldu. Bu itirafçılardan önemli adamlar 1986 yılından beri Olağanüstü Hal Bölge Valiliği lojmanlarında oturuyorlar. Bunların hepsini devlet besliyor. Açın sorun Ünal Erkan'a bu itirafçıların resmi sıfatı var mı? Neden lojmanda oturuyorlar? Adem Yakın, 1986 yılından beri lojmanlarda oturuyor. Bu ekibin tetikçisi Adem Yakın'dır. Kısa boylu, esmer suratlı, tıknaz biridir." (Yalçın, 2010: 161)

Askerliğini bitiren itirafçılar devletin resmi kadrolu memuru oluyor

Asayiş Komutanlığı ve Bölge Valiliği tarafından Genel Kurmay Başkanlığı'na öneri sunulur. Cem Ersever ve İstihbarat Grup Komutanlığı tarafından İtirafçıların sivil memur olarak Jandarma İstihbaratı'na alınması için öneri yapılır. Bu istek üzerine 27 kişilik bir

kadro verilir: “Ersever bizden oluşturacağı bu tim ile teröre karşı antigerilla mücadelesi vermek istiyordu. Ancak bu şekilde başarılı olunacağını söylüyordu. Ersever 'in formülü ilgili mercilerde kabul edildi. Daha sonra herkese resmi kadro verildi. Bir ara bize uzman çavuşluk formülünü aradılar: Birçok kişi yaşları geçtiği için kabul edilmedi. Sivil memur olarak almayı kabul ettiler.” (Şahan, balık, 2005: 19-20)

Binbaşı Ahmet Cem Ersever itirafçı timlerini kurdu

JİTEM Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever, PKK'li itirafçılardan kendine bir ekip kurar ve bu itirafçılarla birlikte birçok faili meçhul cinayet işler. İşte, adı onlarca faili meçhul cinayete anılan Binbaşı Cem Ersever hakkında anlatılanlar:

“Ersever 1988 yılında Şırnak bölgesinde görev yaptığı dönemde, İdil ilçesinden Mehmet Bayar adlı bir kişiyi gözaltına alıyor. Daha sonra Bayar'ın boynuna bomba koyup, ellerini arkadan bağladıktan sonra kaçmasını söylüyor. Mehmet Bayar kaçarken bomba patlıyor ve ölüyor. Bayar bu olaydan sonra TRT ekranlarında terörist olarak gösteriliyor! Ceset İdil Taburu'nun bahçesine gömülüyor:

- Şırnak halkı Ersever'den çok korkar. Kontrgerillanın başı olarak bilir. On dört yıla yakın bir süredir Silopi, İdil, Şırnak, Cizre, Nusaybin gibi kritik yerlerde görev yapıyor. Bölgeyi çok iyi tanıyor:

- 5 Ekim 1992 tarihinde, Türkiye'nin sınır ötesi operasyonundan hemen önce, Binbaşı Ersever Zaho Kaymakamı Berzenzi'yle birlikte hareket ediyordu. Operasyon öncesi Türk gazetecileriyle görüşen Berzenzi, kendilerine bir Türk binbaşının sürekli yardımcı olduğunu, sivil dolaştığını ve ara sıra gelip Zaho'da kaldığını söylüyor. Berzenzi'nin anlattığı binbaşı peşmerge kıyafetiyle dolaşıyor, Türk sivil bir arabaya biniyordu. Binbaşının adının 'Cem Ersever' olduğu söyleniyordu! ...

- Binbaşı Ahmet Cem Ersever'i Silopi'de herkes tanır. Binbaşı kendine bağlı bir ekiple çalışır. Bu ekibin içinde itirafçısından tutunda, korucusuna kadar herkes var. Ekip kırk kişi. Ersever Silopi'ye geldiğinde Hac Konaklama Tesisleri'nde kalır:

- Binbaşı Ersever'in ekibinden bir grup, 1992 Aralık ayının son haftasında Silopi'li dört köylüyü kaçırdı. Bu köylülerden Tahir Oğlu Mehmet Tan son olarak Zaho'nun Sımela bölgesinde elleri bağlı olarak bu ekip içinde görüldü.

- Ersever PKK'li itirafçılardan kendine bir ekip kurdu. İtirafçı kod adı Şahin, Hamit Erdoğan; itirafçı kod adı Bedran, Adem Yakın; itirafçı kod adı Zana, Hüseyin Yeşilmen ve itirafçı kod adı Berces, Berces Ergin, Ersever'in ekibi içindeler.

- Binbaşı Ersever'in Hacı Zeyrek adında bir ajanı vardı. Zaten bu kişi de ajanlık yaptığını saklamıyordu. Silopi Taburu'nda görev yapıyordu. Telefonlara bile çıkıyordu. Cem Ersever kendi içlerinde ki bir hesaplaşma nedeniyle Hacı Zeyrek'i öldürttü. Hacı Zeyrek'in cesedi Silopi'nin kuzeyinde bir torba içerisinde bulundu." (Yalçın, 2010: 42)

İtirafçılardan oluşan ve lojmanlarda kalan 'Yıldız Tim'ler

Cem Ersever, sadece itirafçıların oluşturdukları Yıldız Tim'lerini şöyle anlatıyor: "Alaattin Kanat'ın otuz kırk kişilik sadece itirafçılardan oluşan bir ekibi vardı. Bu ekibi Diyarbakır Cezaevi'nde itirafçılar koğuşunda yaptı. Cezaevine yeni bir 'kuş' geldiğinde bunlar hemen onu ekibin içine almaya çalışırlar.

İtirafçıların oluşturduğu timlere 'Yıldız Tim' denir. Elimizde birçok Yıldız Tim vardı. Sadece itirafçı kadınlardan oluşan bir yıldız tim göndermiştik dağlara, oldukça faydasını görmüştük.

Dediğim gibi bu itirafçılar ekiptir. Ekibin bir diğer üyesi Recep Tiril'dir. Psikopatın tekidir. Bir diğer eleman Salman kod adlı...

Bu Salman kod adlı adam (Adil Timurtaş) Eruhlu. Ekibin diğer üyesi Adem Yakın Batmanlı. Karısı Cizreli. Adem Yakın 1990 yılında Tahtoraş (adı tam bu olmayabilir; S.Y.) çatışmasında yakalandı. O da itirafçı. Bunları hepsi Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin lojmanlarında kalıyorlar. Valilik personeli ve Jandarma Bölge Komutanlığı personeli ile aynı yerde.

Bu adını hatırlayamadığım Salman kod adlı kişi eroin ve silah kaçakçılığı işini de yürütür. Hatta itirafçı olduktan sonra gasp suçundan da içeriye düştü. Tabii hemen çıkarıldı.

Siz doğru yazdınız; bu eroin-silah kaçakçılığı işinde jandarma ve polis de vardır. Bunların hepsi işbirliği yapar." (Yalçın, 2010: 160)

Her itirafçı kontrgerilla elemanı yapılır

İtirafçı Ayhan Öztürk'ün 18 Kasım 1993 yılında yaptığı itiraf-larda, her itirafçının kontrgerilla elemanı yapıldığını belirtmektedir:

"Her itiraşçı kontrgerilla elemanı yapılır. Diyarbakır Cezaevi'ne gittikten kısa bir süre sonra Alaattin Kanat ile İdris Ahmed adlı eski PKK itiraşçıları beni kendi denetimlerine alarak kontracı olarak yetiştirdiler. Cezaevi döneminde birçok itiraşçı dışarı çıkarak kontra eylemi yapıyordu. Ben cezaevi dönemimde dışarı çıkmadım. Ancak Alaattin Kanat, İdris Ahmed, Yakın ve Emin adlı itiraşçılar her çıktıklarında en az on beş gün dönmüyordu. Bunların dışarı olduğu dönemlerde birçok yurtsever öldürülüyordu. Pişmanlık yasasından yararlanarak cezaevinden çıktım. Dışarı çıkar çıkmaz beni kontrgerilla faaliyetlerinde etkin rol oynayan ve kontrgerillanın önemli adamlarından Yeşil kod adlı kişiye götürdüler.

Son iki yıl içinde faili meçhul diye bilinen yüzlerce cinayeti Yeşil kod adlı kontrgerilla elemanı işlemiştir. Yeşil'in elinde 'kara liste' dediği kalın bir defter var. Bu defteri hiçbir zaman yanından ayırmaz. Hatta o defterle birlikte yatar. O defterde infaz edilecek yüzlerce yurtseverin ismi olduğu gibi birçok ordu mensubunun ve devlet adamının da ismi var. Yeşil bu devlet adamlarını ve ordu mensuplarını, infazları onaylamadıkları için bu listeye dahil etmişti." (Yalçın, 2010: 168-169)

İtiraşçı Ayhan Öztürk, emirleri İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'den aldıklarını söylüyor: "Yeşil bazen üç bazen de altı kişiyle birlikte gez-zer. Ekibini yanından hiç ayırmaz. Bir yere gitmeden önce devlet yetkililerinden yol durumunu öğrenir. Yeşil özel hareket timi mensubu olup emirleri de direkt İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'den alıyor! Emirleri alan Yeşil bunları diğer kontrgerilla elemanlarına taksim ediyor. İtiraşçı kontra Alaattin Kanat'a da eylemin projesi çizdiriliyor." (Yalçın, 2010: 169)

Korucular ve JİTEM birlikte hareket ediyordu

Hırsızlık, gasp ve cinayetlerden sabıkalı bazı korucular da JİTEM ile birlikte hareket ediyor, JİTEM'in işlediği faili meçhul cinayetlere ortak oluyorlardı: "Hırsızlık ve gasp gibi yüz kızartıcı suçtan sabıkası bulunan Şırnak'ın Uludere İlçesi'nde korucu Hazım Babat adı, 1990 yılından sonra Türkiye'de ilk işlenen faili meçhul cinayetle birlikte duyuldu. 28 Haziran 1991 tarihinde Uludere Hilal Belediye Başkanı Hamit Kara ve 6 yakınının ikamet ettiği Şenoba Beldesi yakınlarında, araçlarından indirilip öldürülmesi olayında adı geçen Babat, JİTEM'le birlikte çalışma yürüttü. Aynı şekilde

Jirki Aşireti'nin lideri ve korucu başı Tahir Adıyaman'ın da suç dosyası kabarıktı. Hakkında yedi jandarmayı öldürmek suçundan tutuklama kararı bulunan Jirki Aşireti'nin lideri Tahir Adıyaman da bu kirli savaşta bire bir rol oynadı. Her iki sabıkalı korucu başı bölgede rahatça üstelik eli silahlı halde gezebiliyordu. Bu gücü aynı verden alıyordu iki sabıkalı aşiret reisi. Zira Hazım Babat ve Tahir Adıyaman sık sık JİTEM komutanlarıyla, Asayiş Komutanı veya yardımcısıyla, Bölge Vali Yardımcılarıyla görüşüyor, bilgi alışverişinde bulunuyorlardı.” (Şahan, Balık, 2005: 61)

Devlet, korucuların yaptıkları kirli işlere göz yumuyordu

JİTEM Komutanı Ahmet Cem Ersever, korucuların yaptıkları kirli işleri tek tek sıralıyor ve devletin, yapılan bu kirli işleri bildiği halde koruculara göz yumduğunu söylüyor:

“Önce itirafçılar iyi çalıştı doğrusu. Mesela sadece kadın itirafçılardan bir tim oluşturdum. Çok iyi istihbarat topladılar. Ancak daha sonra itirafçılar para işine girdiler.

Bunların bir başka yaptıkları iş ise şudur: PKK'ya vergi veren yani haraç veren kişileri tespit ederler. Bu kez kendileri gidip haracı veren adamı tehdit ederler. ‘PKK'ya para verdiğini öğrendik, seni götürüp işkence yaparız’ diye korkuturlar, şantaj yaparlar. Adamlar ise bu kez itirafçılara para verir!

Biraz önce söylediğim gibi bunlar uyuşturucu kaçakçılığı da yaparlar. Van-Hakkari operasyonlarını bu ekip yapar. Diyarbakır Cezaevine uyuşturucuyu da bunlar sokar.

Yine bunların yaptıkları bir başka iş gasp: Araba kaçırıp satarlar. Adam soyarlar. Bak, bir devlet yetkilisi çıkıp da ‘Bunlar doğru değil, Ersever yalan söylüyor’ diyemez. Devlet bunların hepsini biliyor ve göz yumuyor. İtirafçılara mecbur kalmıştır koskoca Türkiye Cumhuriyeti.

Bu adamlar devleti de soyuyorlar. Pişmanlık Yasası'ndan yararlanıyorlar. Yasaya göre bir itirafçı diyor ki, ‘Ben bakallık yapacağım.’ Kiraladığı dükkanın kontratını ve aldığı malların faturasını getiriyor, devlet bu giderlerin parasını hemen ödüyor. Üstelik bununla da kalmıyor. Bu adamlara her ay istihbarat ödeneğinden 2-3 milyon lira harçlık veriyor.

Bu itirafçılar çok acımasız insanlardır. Bizden daha fazla milliyetçi kesilmişlerdir. Bir numaralı PKK düşmanlarıdır.

Adem Yakın, Cudi Dağı'nda bir çobanın kafasını testereyle kesip bize getirdi." (Yalçın, 2010: 161-162)

Cinayetlerin Merkez Üssü SARAYKAPI'ydı

Diyarbakır'da gözaltına alınanlar, kaçırılanlar, ya İl Jandarma'daki sorguya, ya Bölge Jandarma'daki sorguya ya da Saraykapı'daki JİTEM sorgusuna alınıyorlardı. JİTEM'de tam on yıl görev yapan Saraykapı'nın işkencecisi ve infazcısı Abdulkadir Aygan, bu üç sorgu yerini ayrıntılarıyla anlatıyor: "*JİTEM'in Saraykapı'dan başka sorgu yeri yoktur. Orada uzun bir koridor ve sonradan ek olarak odalar; hücreler halinde bölünmüştü. Küçük küçük hücreler, 3-4 tane hücre, bir iki tane büyük oda vardı. Orada sorgulanıp bekletiliyorlardı. Orada bazıları infaz ediliyordu, ceset çuval içine koyularak götürülüp atılıyordu. Herkes diğer sorgu yerlerini orayla karıştırıyordu. Normal Jandarma Bölge sorgusu ve İl Jandarma Alay sorgulama yerini birbirine karıştırıyordu. JİTEM sadece Saraykapı'dadır. Saraykapı'ya götürülüp hücrelerde sorguluyor. Alınan adam sağ bırakılmaz. Bilgi alınır, infaz edilirdi. Ya çuval içinde ya da başka şekilde Diyarbakır bölgesinde ya da başka bölgeye götürülüp atılırdı. JİTEM Komplö türü bir tutuklattırmaya gitmez. Fırsatını bulursa düşürür. Diyarbakır Askerlik Şubesi'nin yanındaki sorgu yeri Diyarbakır İl Jandarma ve Jandarma Komutanlığı ayrı yerlerdir. Yukarısı ambar olarak kullanılıyordu. Burada 'Mavi Gözlü Zeki' olarak da bilinen Batuhan isimli sorgucu komutan vardı. Bunların bir olayına şahit oldum. Engin kod Astsubay, Erdal Salıncak diye birisi vardı. Bir genci pasajdan almışlardı. Beni ve Abdülhakim Güven'i yanlarına aldılar. Bir de uzman çavuş vardı. Silvan yolu üzerinde bir karakola götürüp bu gence gerilla elbisesi giydirdi. Eline bir de kaleşnikov verildi. Bu genç, uzman çavuş ve Abdülhakim Güven tarafından öldürüldü. Daha sonra basında da 'Karakola saldıracaklardı' diye lanse ettiler. Bunlar JİTEM'le alakalı değil." (Şahan, Balık, 2005: 62-63)*

İtirafçılar cezaevinden çıkarılıp kendilerine cinayetler işletirildi

T.B.M.M. Faili Meçhul Cinayetler Araştırma Komisyonu Raporu'nda da, İtirafçıların siyasal cinayetlerde kullanılmasıyla ilgili şu belirleme yapılmaktadır: "İtirafçıların çok yanlış bir şekilde polis ve

jandarma arasında adeta paylaşılması bunların adi nitelikteki birtakım eylemlerinin zaman zaman örtbas edildiği iddialarının vatandaş arasında şuyu bulmasına yol açmıştır. Ayrıca bazı güvenlik gücü mensuplarının itirafçılarla aşağıdaki bölümde örnekleriyle açıklandığı üzere yasadışı olaylara karışmaları bu şuyuların oluşmasına çanak tutmaktadır.” (T.B.M.M. Komisyonu, 1995: 98-99)

Komisyon da, itirafçıların cezaevinden çıkarıldığını belirtmektedir: “Bu hükmün de bölgede keyfi olarak uygulandığı, İtirafçıların dışarıda rahat hareket etmelerini sağlamak ve bu şahısları dışarıya çıkararak birtakım yasadışı işlerde kullanmak için araç olarak kullanıldığı iddia edilmiş ise de bu konuda iddia sahipleri iddialarını ispatlayamamışlardır. Ancak bu konudaki iddiaların en fazla yoğunluk kazandığı Alaaddin KANAT isimli itirafçı hakkında yazılan müzekkereye, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından verilen 24.8.1993 günlü cevabi müzekkerede, Alaaddin KANAT isimli itirafçının 24.7.1991 tarihinden 18.5.1993 tarihine kadar çeşitli tarihlerde 11 defa güvenlik güçlerine yardımcı olınak amacıyla Devlet Güvenlik Mahkemesi kararıyla dışarı çıkarıldığı bildirilmiştir.” (T.B.M.M. Komisyonu, 1995: 99)

JİTEM ile ilgili T.B.M.M. Komisyonuna en kapsamlı bilgiyi Gazeteci-Yazar Soner Yalçın vermiştir. O da, İtirafçıların belli sürelerde cezaevinden çıkartılarak kendilerine cinayetler işlettirildiğini belirtmektedir: “Komisyonumuzun T.B.M.M.’de bulunan çalışma salonuna davet edilen Soner Yalçın, 16.2.1994 tarihli açıklamasında: *Aydınlık* Gazetesi Ankara Haber Müdürü olduğunu, ‘**Binbaşı ERSEVER’in Hatıraları**’ ismi altında bir kitap yazdığını, ERSEVER’in öldürülmeden önce kendisine anlattıklarını *Aydınlık* gazetesinde dizi halinde yayınladığını, ERSEVER’in kendisine anlattıklarına göre Mehmet Sincar’ı itirafçı olan Adem Akın’ın öldürdüğünü, öldürme planını da yine itirafçı olan Alaattin KANAT’ın yaptığını; Musa ANTER’in öldürülmesi olayıyla ilgili olarak Cem ERSEVER’e bu cinayetleri kimlerin işlediğini ısrarla sorduğunu, Cem ERSEVER’in de bu cinayetleri ‘YEŞİL’ kod adlı şahsın işlediğini, Jandarma ve Emniyet’in ‘YEŞİL’ kod adlı bu şahıstan haber elemanı olarak yararlandığını söylediğini, ‘YEŞİL’ kod adlı kişinin daha sonra basında isminin Mahmut YILDIRIM olarak çıktığını ve Elazığlı olduğunu, özellikle Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Bitlis yöresinde işlenen siyasal cinayetlerin ‘YEŞİL’ kod adlı bu şahısla,

bunun emrinde çalışan 4-5 kişilik itirafçıların işlediğini Cem ERSEVERİN kendisine anlattığını,

İtirafçıların belli sürelerde cezaevinden çıkartılarak kendilerine cinayetler işlettirildiğini, itirafçıların Olağanüstü Hal Bölge Valiliğine ait lojmanlarda kaldıklarını...” (T.B.M.M Komisyonu, 1995: 302)

JİTEM elemanları öldürdükleri insanların cesetlerini araziye atıyordu

Abdülkadir Aygan, Neşe Düzel ile *Taraf* gazetesinde yaptığı söyleşide, halkta korku yaratması için öldürdükleri insanların cesetlerini araziye attıklarını ya da yaktıklarını belirtiyor. Yaptıkları toplu katliamlara da örnekler veriyor:

“Ceset bulunsun ve bu ölüm halkta korku yaratsın, ‘PKK’ye gidersem benim de sonum böyle olur psikolojisine girsin’ diye cesetler böyle yol kenarlarına atılıyordu. Ama bazı cesetler gömülüyor ya da yakılıyordu. Mesela Abdülkerim Kırca Diyarbakır’da Pavyonlar Caddesi’nde milletin gözü önünde Murat Aslan’ı arabaya zorla bindirdi. Bu genç JİTEM’de sorgulandı ve cesedi yakıldı. Çünkü cesedin kimliği hemen teşhis edilmesin ve cinayet biraz eskisin istendi. Yani görgü tanıkları, Abdülkerim Kırca’nın simasını unutsun istendi.

Bir kez üç kişinin birden öldürüldüğünü gördüm. Diğer cinayetler hep tek tek ya da ikiydi. Mesela birini yakalayıp JİTEM’e getirmişler, sorgusu yapılıyor. Ertesi gün başka birini daha alıp getiriyorlar. Bu durumda ikisi aynı anda öldürülebiliyor. Zaten üçten fazla infaza imkanlar da müsait değildi.

Araç olarak elde bir Toros araba vardı. Arabaya, bagaja kaç kişiyi sığdırıracaksın? Çünkü personel de binecek arabaya. Ama ben gene de bir tane toplu cinayete tanık oldum. Abdülkerim Kırca 1993’ten sonra Diyarbakır JİTEM Grup Komutanı oldu. Bazı cinayetleri bizzat gözümüzün önünde kendisi işledi. SAĞLIK-SEN Diyarbakır Şubesi’nin üç üyesi Necati Aydın, Mehmet Ay ve Ramazan Keskin JİTEM’de sorgulandıktan sonra Silvan yolunda bir araziye götürüldüler.

Gençler yan yana dizildiler. Elleri ve gözleri arkadan bağlandı. Sonra Komutan Kırca gençlere diz çöktürttü ve tam enselerinden birer el ateş etti. Kurşun beyinlerini delip geçti, alınlarının ortasından

oluk oluk kan fışkırdı. Sonra da bize 'gömün bunları' dedi. İki arabayla oraya gitmiştik. Yedi, sekiz kişi bu olaya tanık oldu.

Üç sendikacı gencin bilgisi Emniyetten geldi. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde ifadeye çıkarılacakları bize bildirildi. Komutan Kırca da mahkeme serbest bırakırsa bu gençleri alıp JİTEM'e getirmemizi emretti. Nuri Ateş adında Astsubay ile birlikte dört kişi beyaz Renault'la mahkemenin önüne gittik ve bekledik. Gençler mahkeme tarafından serbest bırakıldılar. Biz onları almak için yol kenarında beklerken, onlar karşıdan davaları bitti diye sevine sevine geliyorlardı. Üç genci mahkemenin önünden alıp JİTEM'e getirdik. Sorgulandılar..." (Düzel, 2009: 12)

JİTEM elemanları, "emir komuta zinciriyle" cinayet işliyorlardı; JİTEM'e giren sağ çıkmıyordu

Abdülkadir Aygan, Neşe Düzel ile yaptığı söyleşide, JİTEM'de yapılan işkenceleri anlatıyor, JİTEM elemanlarının emir-komuta zinciri olmadan kendi başına kimseyi öldüremediklerini ve JİTEM'e giren hiç kimsenin sağ çıkmadığını belirtiyor:

"Kaba dayak, yumruklama, tahta sopalarla dövme. Bazıları ayaklarından tavana asılıyordu. Bazıları çıplak Filistin askısına takılıyordu. Murat Aslan'ı böyle asıp bacaklarına da araba lastiği geçirmişlerdi ki, çırpınmasın.

(İşkencede ölen) olmuyordu. Bir insan nasıl oluyor da o kadar zulme, acıya dayanabiliyor diye hayret ediyorsunuz. Affedersiniz, at benzeri bir hayvan olsa o işkencede o darbelerle ölür yani...

Konuşması hiçbir şey değiştirmiyor. Konuşsa da konuşmasa da öldürüyorlar. JİTEM'e giren sağ çıkmıyordu ki...

Emir komuta zinciri olmadan kendi başına kimse birini öldüremez. Bir memur, uzman çavuş, astsubay, üsteğmen kendi başına cinayet işleyemez." (Düzel, 2009: 12)

Marmara üçgenindeki JİTEM katliamları

Adı JİTEM'le özdeşleşen Binbaşı Ahmet Cem Ersever'in, Arif Doğan ve Veli Küçük tarafından tasfiye edilmesinden sonra Türkiye'de yeni bir süreç başlatıldı; Başbakanlığa Tansu Çiller, Genel Kurmay Başkanlığı'na ise Doğan Güreş getirildi. Bu ikilinin iktidara gelmesiyle birlikte, Kürt halkına karşı topyekun bir savaş başladı. Artık faili meçhul cinayetler sadece Kürt illerinde değil, Türkiye'nin

her tarafında işleniyordu. Hedef, başta Kürt aydınları, Kürt Sanatçıları ve Kürt işadamları olmak üzere bütün Kürt halkıydı. Bu cinayetlerin işlendiği yerler ise başta Veli Küçük ve Arif Doğan olmak üzere JİTEM elemanlarının etkin olduğu yerlerdi. İleri gelen Kürtleri infaz kararları Milli Güvenlik Kurulu'nda alınıyor; Başbakan Tansu Çiller bunun startını veriyor; JİTEM ise bunları gözaltına alıp infaz ediyordu. Bunların ilk kurbanı Liceli Kürt işadamı Behçet Cantürk oldu. Cantürk, İstanbul'daki işyerinden gözaltına alınıp Sapanca yakınlarında şoförüyle birlikte infaz edilmişti. Cantürk, Tansu Çiller'in 'Kim olduklarını biliyoruz' dediği Kürt işadamları listesinin en başındaki isimdi. Lice'nin üç gün boyunca taranıp yerle bir edilmesinde de Cantürk ailesinden yedi kişi öldürülmüştü. Behçet Cantürk'ün öldürülmesinden üç ay sonra Bolu-Sapanca-Düzce ölüm üçgeninde iki ceset daha bulundu. Yine öldürülenler Liceli iki Kürt işadamıydı: Fevzi Aslan ve Yeğeni Salih Aslan. Bunlar da İstanbul'daki işyerlerinden gözaltına alınıp Behçet Cantürk gibi Şeytan üçgeninde infaz edilmişlerdi. Yapılan balistik incelemede kullanılan silah bile aynı çıktı; katiller aynı ekipteydi.

Üç ay sonra da Kürt işadamlarından Savaş Buldan, Adnan Yıldırım ve Hacı Karay da aynı şekilde gözaltına alınarak 'Ölüm Üçgeni'ne götürüldü ve kendilerine ağır işkenceler edilerek burada infaz edildi. Bunların ardından da Behçet Cantürk'ün avukatı Medet Serhat aynı yöntemlerle katledildi. Ölümünün ardı arkası kesilmiyordu. 90 kişilik ölüm listesinde, Kürt sanatçı İbrahim Tatlıses'in de olduğu söyleniyordu. Kamuoyunun baskısından olsa gerek İbrahim Tatlıses ölümden kurtuldu; ama önde gelen her meslekten 100'e yakın Kürt, bu bölgelerde infaz edildi. Bu dönemle ilgili oldukça önemli tespitlerde bulunan Gazeteci-Yazar Ecevit Kılıç'ın bu konudaki yazısının bir bölümünü olduğu gibi aktarıyoruz:

"JİTEM'in 'eşsane subayı' Cem Ersever'in öldürüldüğü dönemde Türkiye yeni bir süreç içine girmişti. Bu dönem JİTEM bağlantılı faili meçhul cinayetlerin sadece Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da işlenmesi değil İstanbul ve Ankara'ya da yayılmasıydı.

Bu yeni dönemin işareti, Ersever'in görevden alınıp Ankara'ya Jandarma Genel Komutanlığı bünyesine atanmasıydı. Ersever'in özdeşleştiği JİTEM'le bağı tamamen koparılmıştı. Ancak Ersever'le birlikte JİTEM'in temel taşlarını oluşturan diğer iki ismin de görev yerleri değiştirildi. Hem Veli Küçük hem de Arif Doğan,

Güneydoğu'da bir yere değil Batı'ya gönderildi. JİTEM Gruplar Komutanı Albay Veli Küçük; Kocaeli Jandarma İl Komutanı, JİTEM Silopi Grup Komutanı Arif Doğan ise önce kısa bir süreliğine Ankara'ya Jandarma karargahına, ardından da Niğde'ye Jandarma Alay Komutanı olarak atandı. Ersever, daha sonra istifa etti, ardından da faili meçhul cinayetleri anlattığı için öldürüldü.

Peki, Ersever'i JİTEM'de tasfiye eden Veli Küçük ve Arif Doğan da Batı illerine atanarak kızak göreve mi çekilmişlerdi? JİTEM'le bağlantı kopmuş muydu?

Öyle olmadığı zamanla ortaya çıkacaktı. Veli Küçük'ün atandığı Kocaeli zamanla Güneydoğu'dan beter bir kent haline geldi. Peş peşe faili meçhul cinayetler işlendi. İstanbul'dan kaçırılan Kürt işadamları ve avukatlar bu kentte öldürüldü. Veli Küçük, Kocaeli Jandarma Komutanı olarak görevine resmen 19 Ağustos 1993 günü başladı.

Aynı yaz Tansu Çiller hükümeti ve Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş'in tam ittifakıyla JİTEM'in Güneydoğu'daki uygulamaları 'Terörle topyekun mücadele' adı altında tüm Türkiye'ye, özellikle de İstanbul ve Ankara'ya yayıldı.

Böylece 1993 yılından itibaren faili meçhul cinayetlerde Güneydoğu'nun yanı sıra dikkat çeken bir başka bölge daha oldu: Bolu-Düzce-Sapanca'nın kesiştiği sınırlar.

Kürt işadamlarının bu bölgede öldürülmeye başlanması 1993'te Milli Güvenlik Kurulu'nda alınan kararlardan sonra oldu. MGK toplantılarının bir numaralı gündemi 'PKK'ya ekonomik destek sağladığı' iddia edilen işadamlarıydı.

Yine bu toplantılarda en çok vurgu yapılan başlıklardan biri; 'Kürt işadamlarının Türkiye'nin en zenginleri arasında yer aldığı, bunun da ileride ciddi bir tehlike yaratabileceğiydi.' Bunun sorumlusu olarak da Turgut Özal görülmüyordu; bu işadamları Özal döneminde zengin olmuşlardı.

Bir suçlu daha vardı: SHP. Kürtlerin Meclis'e girmesine yol açmıştı.

Hem Çiller hükümetine hem de Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş'e göre bütün bunlar PKK'nin daha da güçlenmesine neden oluyordu.

MGK'ya, uyuşturucu ticaretinden kazandığı paraları PKK'ya aktardığı savunulan işadamlarının adlarının geçtiği raporlar sunu-

luyordu. MGK toplantılarında konuşulanlar yavaş yavaş dışarı sızıyordu. Listelerden bahsediliyordu; PKK yanlısı memurlar, PKK'ya destek sağlayan işadamları, PKK'ya haraç veren sanatçılar...

En çok konuşulana ve endişeyle takip edileni ise 'PKK'ya yardım eden işadamları'ydı. 90'a yakın işadamlarının isminden bahsediliyordu.

Bu işadamların ölüm fitilini Başbakan Tansu Çiller yakıtı. Çiller, 4 Kasım 1993 günü Ataköy'deki Holiday Inn Oteli'nde basın toplantısı yaptı.

Çiller, 'Türkiye, milis hareketi niteliğine dönüşmüş ve yaygınlaşmış bir terör hareketiyle karşı karşıyadır. PKK'nın haraç aldığı işadamları ve sanatçıların isimlerini biliyoruz, hesap soracağız' dedi.

Ondan önce de önemli bir gelişme yaşanmıştı. 21 Ekim 1993 günü Diyarbakır'ın Lice ilçesi güvenlik güçleri tarafından abluka ya alındı, her tarafa ateş açıldı. Bölgedeki tüm JITEM timleri, itirazçılar ve Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın timlerinin de görev aldığı operasyon tam üç gün sürdü.

Kent merkezi yerle bir edildi, harabeye döndü. Basına da 'PKK'lılar kenti bastı, çatışma yaşanıyor' haberleri servis ediliyordu.

Ancak gerçek pek öyle değildi. Olayların detayları ortaya çıkınca sivil toplum kuruluşları kente akın etmeye başladı. Ancak kimsenin kente girmesine izin verilmiyordu.

Bütün evler ve işyerleri delik deşikti, her yer kurşun izleriyle doluydu. 30 da ölü vardı. Yaralıların sayısı 300'ü geçiyordu.

Güneydoğu'daki işaret verilmişti.

Sıra Batı'ya gelmişti.

İlk kurban da Behçet Cantürk oldu." (Kılıç, 2010: 163-165)

JITEM ekibi Ankara'da

Kürt işadamları sadece İstanbul'da hedef alınmadı. Ankara'da da buna benzer cinayetler aynı ekip tarafından işlendi:

"İlk cinayet 1993'ün sonbaharında yaşandı. 30 Eylül 1993 günü Altındağ Nüfus Müdürü Mecit Baskın öldürüldü. Baskın, Yüksekvali'ydi ve çok sevilen bir isimdi. Baskın'ın öldürülme gerekçesi olarak 'PKK'lılara nüfus cüzdanı çıkartıyor' iddiası gösteriliyordu. Ankara'da hedefteki Liceli işadamları listenin başındaydı. Sefa Erciyes, 25 Ocak 1994 günü öldürüldü. Sonra iki Liceli avukat da öldürüldü; Ankara'nın sevilen ve yine yoksulların davalarına parasız

bakan kişisi Yusuf Ekinci 25 Şubat 1994 günü, Faik Can ise 14 Aralık 1994 günü kaçırıldıktan sonra öldürüldü. Cesedi Gölbaşı'nda bulunan Ekinci, sol hareket içinde önde gelen bir isimdi.

Ekibin Ankara'daki en önemli cinayetlerinden biri Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Namık Erdoğan'ın öldürülmesi oldu. 9 Mayıs 1994 gecesi evine dönerken kaçırıldı. Cesedi üç gün sonra Kırıkkale yakınlarında Kızılırmak Nehri'nin kenarında bulundu. Kafasına iki kurşun sıkılmışlardı.

Namık Erdoğan neden hedefti?

Cinayetten iki yıl sonra başlayan Susurluk sürecinde yapılan araştırmalar Erdoğan'ın bakanlıkta, ihalelerde usulsüzlüklerin üzerine gittiği ve bu usulsüzlüklerden birinin de 1976'da yedi gencin öldürüldüğü Bahçelievler katliamı sanıklarından Haluk Kırıcı, Abdullah Çatlı ve Ercümen Gedikli'nin ortağı olduğu Promesse Tıbbi Malzeme ve Tekstil Sanayi Ticaret Limited Şirketi'yle ilgili olduğunu ortaya koydu.

Ancak 2006'da gerçekleştirilen Ergenekon Operasyonu kapsamında tutuklanan isimlerden biri de cinayetlerin işlendiği şeytan üçgeninin Jandarma sorumlusu Veli Küçük oldu. Küçük'ün evinde bulunan bir belge, Sağlık Bakanlığı'ndan eroin yapımında da kullanılan asit ithal izin belgelerini kimlerin aldığını ortaya çıkartacak bilgilerin Erdoğan'da bulunduğunu anlatıyor. Erdoğan bu bilgilere sahip olduğu için mi öldürüldü? Ama bu bilgilerin Erdoğan'da olduğunun, dönemin JİTEM'inin en etkin ismi Veli Küçük tarafından bilinmesi önemli olsa gerek.” (Kılıç, 2010: 171-172)

Kimdi bu cinayetleri organize eden?

Bolu- Düzce-Sapanca üçgenindeki cinayetlerin sekiz kişilik bir ekip tarafından gerçekleştirildiğini belirten Ecevit Kılıç şöyle demektedir: “İki otomobille geliyorlardı. Bu sekiz kişiden biri bazen arabadan hiç inmiyordu, bazen otomobilde bekleyip öldürülecek kişilerin kaçırıldığından emin olduktan sonra olay yerinden ayrılıyordu. Spor arabayla geliyordu. Ankara'daki cinayetleri ise başka bir ekip işliyordu. Kent içindeki silahlı saldırı olaylarını gerçekleştiren ekip de farklıydı.

Peki, kimlerden oluşuyordu bu ekip? Spor arabalı kişi kimdi? Cinayetleri kim organize ediyordu? Öldürülecek kişilerle istihbaratı kim sağlıyordu? Kimler bu ekibe destek veriyordu?

Susurluk kazasından sonra ortaya çıkan bilgiler bu kişilerin kim olduğunu gösterdi. Şeytan üçgeni olarak adlandırılan bölge Jandarma bölgesiydi. Bölge JİTEM'in kurucularından olan Jandarma İl Komutanı Veli Küçük'ün sorumluluk alanıydı. Cinayetlerin işlenmesi Küçük'ün bu ile atanmasından birkaç ay sonra başladı.” (Kılıç, 2010: 172)

Ecevit Kılıç, bu infaz timlerinden bazılarının soyadlarını vermeden açıklamaktadır:

“Üç infaz timinin başında; Abdullah Çatlı, Tarık Ümit ve Korut E. vardı.

Ekipteki tetikçiler ise çoğunlukla ortaklı. Cinayetlerin çoğunu Ayhan Ç., Oğuz Y. ve Semih, Ayhan A., Ercan E., Mustafa A., Abdulgani K., Enver U. gerçekleştiriyordu.

Bunlar içinde en önemlisi Ayhan Ç. ve Oğuz Y. idi.

Ankara'daki cinayetleri organize eden isim ise İbrahim Ş. idi.

Cinayetlerde en çok tetiği çeken isimler ise Ayhan Ç. ve Ziya B. oldu.

Bolu-Düzce-Sapanca üçgeninde öldürülen isimlerin kaçırılması sırasında spor otomobil içinde bekleyen kişi Susurluk kazasında öldü.

Cinayetlerin organizasyonunda Tarık Ümit, Yaşar Ö. , Musa Ç. ve Haluk K. yer alıyordu.

Çeteye Kürt işadamları hakkında bilgi sağlayan isimler ise uyuşturucu kaçakçıları Hüseyin B. ve Nurettin G. idi.

Behçet Cantürk'ün o gün gideceği yeri ve Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım'ın Çınar Oteli'nin restoran bölümünden gazino bölümüne geçişini bildiren ise Nurettin G. idi. Üstelik Nurettin G. öldürülen kişilerin 'yakın arkadaşı' olarak cenazelerinde de bulundu, ailelerine başsağlığı diledi.

Onların isteği Behçet Cantürk ve diğer isimlerin öldürülmesiyle uyuşturucu piyasasının tamamen kendi kontrollerine geçmesiydi. Öyle de oldu. Her ikisi de Türkiye üzerinden Avrupa'ya geçen uyuşturucuyu kontrollerine aldı.” (Kılıç, 2010: 173-174)

Cizre'deki ölüm timi

Ecevit Kılıç, JİTEM timlerinin her zaman diğer jandarma birliklerinden ayrı hareket etmediğini, tamamen onlardan bağımsız olmadığını, JİTEM ile Jandarma birliklerinin iç içe olduğunu belirtmektedir:

“JITEM timleri her zaman diğer jandarma birliklerinden ayrı hareket etmiyordu, tamamen onlardan bağımsız değildi. JITEM ekibi o yerdeki jandarma birlikleriyle iç içeydi. Hatta o merkezdeki jandarma komutanı JITEM ekibine de liderlik yapıyordu. Eylemlerde ise ağırlık tamamen itiraflılardaydı.

JITEM'in Cizre'deki faaliyetleri aynen böyleydi. Buradaki JITEM birimi ilçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Cemal Temizöz'e bağlıydı.

Yüzbaşı Temizöz, Cizre'ye geldiği 1993'ten itibaren kendine özel bir ekip kurdu. İlginçtir ekipte ne subay ne de astsubay vardı.

Ekip ağırlıklı olarak itiraflılardan oluşuyordu. Ekibin lideri itiraflı Abdulhakim Güven'di. Diğer itiraflılar ise Hıdır Altuğ, Adem Yakın ve Hüseyin Bülbül.

Ekipte üç de uzman çavuş vardı.

Abdulhakim Güven'in kod adı Ferit, Adem Yakın'ın Şahin, Hıdır Altuğ'un ise Taygun'du.

Cemal Temizöz'ün talimatı gereği bu üç uzman çavuş itiraflı Abdülhakim Güven'in emirlerine göre hareket ediyordu.

Ekipte korucular da vardı. Kamil Atak bu korucuların lideriydi. 1993 ile 1996 arasında Cizre'de işlenen faili meçhul cinayetlerin sorumlusu olarak bu ekip gösteriliyor. Bu yıllar arasında neredeyse tüm Cizreliler karakola alınmış ve işkencelerden geçirilmişti. Akşam karanlık çöktüğü andan itibaren herkes evine çekiliyordu. Gündüzleri bile kimse korkusundan asla yalnız dolaşmıyordu. Neredeyse her gün bir kişi sokakta veya evinden gözaltına alınıyor, geriye boş tarlalara bırakılan cesedi geliyordu.

Ama diğer kentlerden farklı olarak Cizre'deki JITEM ekibi evlere bombalı saldırılar bile düzenledi. Ramazan Çakırğa'nın evine havan topu atıldı. Evde misafirlerle birlikte tam 16 kişi vardı. Havan topunun evin içine düştüğü saldırıda ikisi çocuk tam yedi kişi yaşamını yitirdi. Yedi kişi ise yaralandı.

JITEM'in faili meçhul cinayetlerinden önce 30 bin olan Cizre'nin nüfusu zamanla beş bine kadar indi.

Cizre'de halka 'JITEM' diye sorduğunuz anda herkes 'Cemal Temizöz' diye yanıt veriyor...

Ardından, 'Emirleri Cemal Temizöz veriyor, itiraflı Abdülhakim Güven ve korucubaşı Kamil Atak yerine getiriyordu' diye ekliyorlar.

Hatta gözüaltına alınan kişilerin sorguları çoğu zaman karakolda değil Abdülhakim Güven ve Kamil Atak'ın evinde yapılıyor.” (Kılıç, 2010: 188-189)

Ecevit Kılıç'ın anlattığı Kayseri eski Alay Komutanı ve JİTEM Grup Komutanı Albay Cemal Temizöz, işlediği faili meçhul cinayetlerden dolayı üç kez ağırlaştırılmış müebbet hapis istemiyle tutuklu olarak Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmaktadır. Temizöz ile birlikte tutuklanan Korucubaşı Kamil Atak, Tamer Atak, Fırat Altın (Abdülhakim Güven), Hıdır Altuğ, Adem Yakın ve Kukel Atak'ın içinde olduğu 7 sanıklı dava Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesinde devam etmektedir. Bu sanıklar, Şırnak'ın Cizre ilçesinde 1993-95 yılları arasında işlenen 52 faili meçhul cinayete ilgili yargılanmaktadırlar.

JİTEM'ciler resmi olmayan sorgu birimi kurmuş

JİTEM Grup Komutanı Cemal Temizöz'ün yargılandığı davanın duruşmasında, o dönemde Temizöz'ün emrinde teğmen olarak görev yapan Binbaşı Hasan Başkök, 'Cizre Jandarma Komutanlığı'na 'yardımcı' olmak amacıyla 'resmi' olmayan 5-6 rütbeliden oluşan sivil bir grubun sorgu yaptığını' söyledi.

Kayseri eski Alay Komutanı ve JİTEM Grup Komutanı Albay Cemal Temizöz ile korucubaşı Kamil Atak'ın da aralarında bulunduğu 7 sanığın Şirnex'in (Şırnak) Cizra Botan (Cizre) ilçesinde 1993-95 yılları arasında işlenen 52 faili meçhul cinayete ilgili yargılandığı davanın duruşmasına Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Duruşmada tutuklu sanıklar Albay Temizöz, Kamil Atak, Tamer Atak, Fırat Altın (Abdülhakim Güven), Hıdır Altuğ, Adem Yakın, Kukel Atak, sanık ve mağdur avukatları katıldı. O dönemde Temizöz'ün emrinde teğmen olarak komando bölümünde, bölük komutanı görevini yapan Hatay İl Jandarma Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Müdürü Binbaşı Hasan Başkök önemli beyanlarda bulundu.

Alınışlar öldürmüşler: Başkök, 'O dönemde köylere gidiyorduk. Çok insan alıyorduk. 10-15 kişilik gruplar halinde. Merkez komutanlığına yardımcı olmak için 5-6 rütbeli ifadelerini alıyordu. Böyle bir sorgu ekibi ilçe jandarmanın bünyesinde yoktu. Ama merkez karakoluna yardımcı olmak için yapıyorlardı. Genelde sivil geziyorlardı' diye konuştu.

Beyaz Toros marka aracı da soran mahkeme başkanına Başkök, 'Zimmetimizde böyle bir araç yoktu. Ama vardı böyle bir araç' dedi. Başkanın 'İlçe Jandarma Komutanlığı'nda ne iş yapıyordun?' sorusuna Başkök, 'Biz köylere gidiyorduk. İnsanları topluyorduk. Alıyorduk. Ondan sonra teslim ediyorduk. Sonrasına karışmıyorduk. Almışlar, öldürmüşler, bilmiyorum' şeklinde yanıtladı.

Kod isimleri kullanmışlar: Mağdur avukatlarından Tahir Elçi'nin, sorgu biriminde 'Yavuz', 'Tuna', 'Selim Hoca' kod isimli kişilerin bulunup bulunmadığı şeklindeki sorusuna Başkök, jandarma komutanlığında bu kod isimlerini kullanarak görev yapan sorgu birimi olduğunu, ancak bu kişilerin neden kod isim kullandığını bilmediğini söyledi. Yapılan operasyonlarda, sivil araçları kullandıklarını da söyleyen Başkök, gözaltına alınanlar kişilere ait sorgu defterinin ise nerede tutulduğunu bilmediğini iddia etti. Temizöz tarafından 10 ve 15'er kişiden oluşan korucu timlerin kurulduğunu ifade eden Başkök, bu timlerin yol kontrolleri yaptığını ve operasyonda klavuzluk yaptığını söyledi. Daha önce 'Tuna', 'Yavuz', 'Yavuz Hoca' kod isimli kişilerin varlığını reddeden Temizöz, Başkök'ün ifadesinden sonra ise 'Hedef haline gelinmek için kendi aralarında bu tür isimleri kullanmış olabilirler' diye savunma yaptı. (Günlük, 22 Ocak 2011)

Görüşme Tutanağı

İtirafçı İbrahim Babat, karıştığı birçok çete suçundan dolayı yakayı ele verir; kendisine yardım etmesi için, JİTEM'de birlikte çalıştıkları Yalova Jandarma Alay Komutanı Arif Doğan'a sığınır. Arif Doğan'da ona yardımca olma sözü verir. Bunun üzerine İbrahim Babat gider, teslim olur. Arif Doğan'ın kendisine verdiği söz gereğince cezasını 7 yıl beklerken, tam 17 yıl kendisine ceza verilir. İhanete uğradığını düşünen İbrahim Babat her şeyi itiraf etmeye karar verir. Babat, her şeyi itiraf edeceğine dair İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne yazı ile müracaat eder. Gönderdiği bu mektup üzerine Başbakanlık Teftiş Kurulu Üyeleri 19.12.1997 tarihinde Kırklareli Cezaevinde cezasını çekmekte olan Babat'la görüşürler. Komisyon üyelerinin Babat'la yaptıkları ve imza altına aldıkları görüşme tutanağı, JİTEM'in yapısını, işleyişini, karıştığı kirli işleri ve işlediği cinayetleri kayıt altına alması açısından oldukça önemlidir. Bu görüşme tutanağının orijinal halinden bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

“Ben aslen Suriye’liyim ve gerçek doğum tarihim 1965’tir. Ancak kimliğimle diğer bilgileri şu anda açıklamak istemiyorum. Suriye’nin Kamışlı kazasındayım. 1984 yılında PKK örgütüyle temas başladım...

1988 yılında Kumçatı Köyü Aşiret Reisi Osman Demir’in evine gittim. Ben Suriye’ye dönmek istiyordum ama bu kişi korktu ve beni Tabur Komutanı İsa Binbaşai’ya teslim etti. Birlikte Şırnak Alay Komutanlığı’na gittik. Komutan Ahmet Yarbay’dı. Burada ifadem alınmadı ama akşamüzeri helikopterle Binbaşai Ahmet Cem Ersever geldi ve beni elindeki fotoğraf albümünden gerçek kimliğimle tespit ederek birlikte çalışma teklif etti. Ben de kabul ettim. 2-3 gün sonra Hulusi Sayın (Kolordu Asayiş Komutanı) geldi ve tam olarak kendilerine yardımcı olmak üzere anlaştım. Beni çatışmada öldü diye göstererek çalıştırdılar ve bilahare bugünkü kimliğimi verdiler. Kimliğim 1989 yazında çıkartıldı ve 18 yaşından küçük görünmem için doğum tarihim 1972 yazıldı. Bu süre içinde Batman, Silopi, Diyarbakır ve Botaş Tesisleri’nde JİTEM’de kaldım. Bu dönemde Grup Komutanı Arif Doğan’dı. Gruba bağlı Mardin, Batman, Ankara; Mersin gibi birlikler vardı. Her hafta Diyarbakır’a gidiyor ve Hulusi Paşa’ya çalışmalar hakkında bilgiler veriyorduk. Bu uygulamaya daha sonraki komutanlar İsmail Selen ve Hikmet Köksal ile de aynı şekilde devam etti. Bu dönemde istihbaratta bulunduğumuz gibi operasyonlar da yapıyorduk. Operasyonlarda 40 köy korucusu (Kendilerine komutanlık ödeneğinden ek maaş veriliyordu), 40 asker görev alıyorduk. Ayrıca başımızda A. Cem Ersever, Binbaşai İsmail, Üsteğmen Sinan ..., Başçavuş Şaban ... olurdu. Bu dönemde birçok operasyon yaptık. Bunlardan bir kısım bana göre doğru idi. Ama bir kısmı yanlış. Yanlış olanlardan bildiklerim:

a)1988 yılında, Silopi’de, Hacı Ahmet Zeyrek’in, sırf ilerde bizi ele verir endişesiyle A. Cem Ersever’in emriyle Lokman Gündüz tarafından öldürülmesi. (Hacı Ahmet Zeyrek itirafçı değil bizim gibi kullanılan bir elemandı).

b)1989 yılında, Şırnaklı Mehmet Bayar’ın İdil’de eline bomba-
lı çanta verilerek infilak sonucu ölümü. Bombanın eline verilmiş ama-
cı Bayar’ı avukata göndermek ve birlikte ölmelerini temindi. Ama Bayar, Avukat’a varmadan çantayı açmaya kalkınca öldü. Bu kişi de içimizde çok şey biliyor diye yok edildi. Talimatı kimin verdiğini kesin bilmiyorum.

c) 1989 yılında Şırnaklı Gijo Şanlı'nın yeğeni Hurşit'in 'Bunlar gençleri örgüte gönderiyorlar' diyerek ihbar ettiği o yaşlı üç kişiyi, Renault bir arabayla Kasrik Boğazı'ndan aldık, Silopi'ye götürdük. Ancak suç sayılabilecek bir bilgi alınamadı. Bence bu kişiler masumdu. Sırf, Hurşit'in kendi düşmanları idi. Bir şey elde edemeyince Hurşit, 'Bunlar beni tanıyorlar. Benim JİTEM'in adamı olduğumu söyleyebilirler' demesi üzerine A Cem Ersever, Astsubay Bayram, ben ve Hurşit öldürdük. Yolda giderken arabamız kaza yaptı ve takla attı. İkinci arabayı Cem Binbaşı getirtti ve birlikte Nusaybin'e yakın bir yerde öldürdük.

d) Yine 1989 yılında Maho Gerdan diye tanınan Iraklı bir Kürt'e (Sonra Mehmet Kılı ismini almış ve T.C vatandaşı olmuş) Antalya'da askerliğini yaparken, Asayiş Komutanlığı'nın bilgisi dahilinde ve Cem Binbaşı'nın emriyle ben ve Başçavuş Şaban gittik. Yanımızda Tokat Niksarlı Erol adında asker vardı. Oradaki komutanlarla görüştük. Bize bu kişiyi çarşı iznine çıkartarak kapıda verdiler. Biz de Hacı Süleyman Gürbüz'ün istemini kullandık. Kişiyi alarak Silopi'ye getirdik, Cem Binbaşı'ya teslim ettik. Maho Gerdan, bir gün sonra, sırf aramızdaki iyi münasebet devam etsin diye Iraklı komutanlara teslim edildi. Bu kişi KDP'nin Zaho Bölge Komutanı idi ve üç tane de karısı vardı. Kanaatimce Iraklılar teslim aldıktan sonra öldürmüşlerdir. Eşleri halen Türkiye'dedir.

e) Antalya'da 1993 yılında öldürülen Numan (Soyadını hatırlamıyorum, karısıyla birlikte evinin balkonunda öldürülmüştü)'ın bize gösterdiği Batman'da iki, Bismil'de iki (Birisi benzinci), Hazro'da bir ve Antalya'da bir olmak üzere toplam 6 kişiyi 1990 yılı içerisinde öldürdük. Bu emri zamanın asayiş Komutanı Hikmet Köksal bizzat verdi. Bizim gruba ikramiye olarak, Diyarbakır'da Emlak Bankası'ndan bir blok satın alındı; evli olanlar için beyaz eşyalar dahil evler döşendi ve teslim edildi. Halen bazıları ikamet ediyor. Lojman içerisindeydi bu blok.

f) 1990'da Nusaybin'de, Nusaybin gazetesini ve Diyarbakır'da Yeni Ülke Gazetesini, ben, Hüseyin Tilki, Adil Timurtaş, Hayrettin Toka, (Bir kişi daha var ismi okunmuyor. N.Ç) birlikte yaktık. Başka isimler de vardı. Bizi Jandarma araba ile götürüyor, bekliyor ve olayı yaptıktan sonra geri getiriyordu. Baro Başkanının arabasına bombayı Abdülkadir Aygan, Aytekin Binbaşı koymuştur. Ceil kod adını kullanan Binbaşı Aytekin Özel'dir. Polisler kendilerini sevmişler ama

asker olduğunu görünce serbest bırakmışlardı. Bu olayda ben yoktum. Ama Kızıltepe'de Aytekin Binbaşı'nın tanıdığı ama bilmediğim birinin arabasına sırf zarar vermek için konulan bomba olayını ben, Abdülkadir Aygan ve Aytekin Binbaşı birlikte gerçekleştirmiştik. Benim kod adım 'METE' idi.

g) 1990 yılında Tokat Niksar'da hapisten çıkacak itirafçı Sabotullah Batur'u cezaevi çıkışında tahliye sırasında kaçırıp öldürecektik. Ancak motosikletli bir kişinin cezaevine iki-üç defa gelmesi üzerine önce bu kişiyi yakaladık. Bu kişinin cezaevine gazete getiren çoluk çocuk sahibi biri olduğunu öğrenince önce sorguladık sonra bağladık. Aytekin Binbaşı 'Bizi ihbar edebilir' diyerek öldürmemi istedi ama ben kişiye acıdım ve öldürmedim. Bağlı şekilde bıraktık. Bu kişinin bizi herhangi bir şekilde ihbar edebileceğini düşünerek Sabotullah Batur'u öldürmeden olay yerinden ayrıldık. Sonra bu konuyu araştırmak üzere MİT'en iki kişi geldi. Bunlardan biri Yeşil diye tanınan Mahmut Yıldırım'dı.

Ben, Binbaşı A. Cem Ersever ile birlikte çalışırken bazen yaptıklarından rahatsız oluyordum. Bazen de anlaşılamıyorduk. Bu nedenle 1989 yılbaşından önce kaçtım ve İstanbul'da 3-4 ay kaldım. Hikmet Köksal Asayiş Komutanı olunca yeniden geri döndüm. (Üç satır tam okunamıyor. N.Ç)... Cem Binbaşı'nın kitaplarındaki bilgileri bizim ekipten Hayrettin Toka ile Ali Ozansoy hazırlıyordu. Sonra Cemil Işık son bilgileri verdi.

Ben 1990'dan 1996'ya kadar genellikle İstanbul'da idim. 1991'de Diyarbakır'da ziyarete gittiğimde Cem Binbaşı, Tekirdağ'da kaçakçı Nejat Söyler ile beraberdi, bana birini öldürmemi söyledi. Ben Tekirdağ'a geldim, bu işi para için yapacaktım. Bizim ekibe ... milyar ile kullandığımız araba verilecekti. Cem Binbaşı'nın ve Nejat Söyler'in ne alacağını bilmiyordum. Öldürme işini o zaman milletvekili olmamış olan hasan Peker (Uncular Şirketi'nin sahibi) istemiş. Bana öldürtecekleri kişiyi göstereceklerdi, o gün infazı yapacaktım. Bu işte ben, eski TİKKO'cu Fethi ve Abdülkadir Aygan birlikte idik. Bizi otele yerleştirdiler. Nejat Söyler'in oğlu Murat Söyler de bizimle birlikte idi. Gece sarhoş olan Murat Söyler benim tabancamla (Smith Wesson) bir şarjörü otel odasından dışarıya boşaltınca polisler oteli bastı ve bizi gözaltına aldılar. Ancak burada telefonla Diyarbakır'a haber verdiğimiz için, Jandarma 'Bunlar bizim adamımızdır' diyerek bizi polisin elinden aldı. Sonra da serbest

hırahtılar. Emniyet Müdürü tutanak tutmuştu. İnizbattan bir binbaşı tutanağı imzalayarak teslim aldı. Bu işi yapamadık ve yol parası dışında bir şey almadık. Nejat Söyler en son Trabzon'da idi. Şu an nerede bilmiyorum.

1992'de Silvan'da Mehdi Kado adlı bir kişi öldürüldü. Öldürenler Adil Timurtaş ile Abdülkerim isimli Uludereli idi. Bunlar kişiyi, karşılamaya gelen aile fertlerinin gözü önünde öldürmüşler. Onlar da karşılık vermiş ve bunlar kaçarak Silvan Bölük Komutanlığı'na sığınmışlar. Polise şikayet edilince bölük komutanı bunları tutukluyor. Ama bunlar işin Alay Komutanı'nın bilgisi ile yapıldığını söyleyince Bölük Komutanı, Alay Komutanı İsmet Yediyıldız'ı arıyor ve ondan aldığı talimat üzerine bunları polise teslim etmeyip serbest bırakıyor. Öldürülen kişiler Zahit Karadeniz'in şahsi düşmanları idi. Ama Zahit Karadeniz'in Alay Komutanı'nı kandırması ile öldürüldü. 1993 yılında M. Zahit Karadeniz beni o tarihlerde büfe işlettiği Ayvalık'a çağırdı. Binbaşı Cem Ersever ile barıştırdı. Cem Ersever yeni emekli olmuştu. Bana Mersin-Adana Bölge Komutanı olan İsmet Yediyıldız'ın Mersin'de bize yardımcı olacağını, hatta burada eski ekibi toplayacağını söyleyerek Ankara'ya (Önce İstanbul'a) gitti. O ayrıldıktan sonra İsmet Yediyıldız bana telefonla Cem Ersever'in öldürüleceğini, ona sahip çıkmamızı söyledi. Ama ben kendisiyle görüşemedim. Cem Binbaşı Ankara'ya giderken mahkemeden de bahsediyordu. Sonra Cem Ersever'in kaybolduğunu bilahare öldürüldüğünü duydum. Ben kimin öldürdüğünü kesin bilmiyorum ama o tarihlerde Ankara'da olan Yeşil'e bu işi yaptırdılar kanaatindeyim. Bu olaydan sonra ben birkaç ay Ayvalık'ta kaldım. Daha sonra İstanbul'a döndüm.

1993'te JİTEM'in başında Grup Komutanı Nurettin Binbaşı ile Başkan olarak Veli Küçük vardı. Mustafa Deniz, Nurettin Binbaşı'ya, Cem'in elinde çeşitli silah ve mühimmatın olduğunu söyleyerek tedbir almalarını söylediğini Ali Ozansoy'a anlatmış. Ben bu yerlerde 1996'ya kadar çek senet tahsilatı dahil olmak üzere çeşitli işler yaptım. Emniyet istihbarat yetkilileri ile görüşüyordum (Hane-fî Avcı-Adem Demir). Ama kendileri ile herhangi bir operasyonda bulunmadım.

... Benim JİTEM'de görevli olduğum hem elimdeki iki belgeden hem de ruhsatlı tabancamın Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ndeki belgelerinden açıkça bellidir. Bunların aynı vaki olduğunu kabul ve

beyan ederim. 19.12. 1997. İbrahim Babat.” (Çiçek, 2009: 133-141)

JİTEM timleri bölgede uyuşturucu ve silah kaçakçılığı yapıyor

JİTEM’de görevli bir Astsubay, Güneydoğu’da görev yapan bazı subayların uyuşturucu ve silah kaçakçılığı yaptıklarını iddia ediyor; kişi ve yer isimleri veriyor, olayları detaylarıyla anlatıyor. Bunlardan bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

“JİTEM timlerinin altında sivil arabalar var. Bu otomobiller değişik renktedir. Plakaları ise resmi değil, sivilidir. Güneydoğu’nun tüm karayollarındaki arama noktalarından rahatça geçerler. Durdurulmazlar, aranmazlar. JİTEM timi kimliğini gösterir, çeker gider.

İşte bu kolaylık nedeniyle, İran’dan, Irak’tan, Suriye’den gelen uyuşturucular, JİTEM arabalarına yükleniyor. Uyuşturucuyu alan JİTEM arabaları duruma göre Van veya Diyarbakır’a gidip uyuşturucuyu teslim ediyor. Uyuşturucular buradan İstanbul’a Mersin’e gidiyor.

Asıl pusu JİTEM arabalarına atılsın! Arabalardan ne kadar eroin çıkacaktır görsünler. Araştırılsın; JİTEM timlerinde görev yapan subay ve astsubayların, batıya tayin olduktan sonra nasıl zengin oldukları! Son model arabaları, apartmanları, daireleri nasıl aldıkları! Araştırırlarsa bulurlar; zengin olmayan JİTEM komutanının bulunmadığını!

JİTEM timleri, kaçakçılığı ilişki içinde oldukları korucu başları ve itiraflılar aracılığıyla yapıyorlar. Bunların çıkarları ortak olduğu için birbirlerini hep korurlar.

Size bir örnek vereyim: Silopi JİTEM’inden bir astsubay Şenobada’ki bir köylü ile ilişki kuruyor. Bu köylü hem muhbirlik hem de uyuşturucu kaçakçılığı yapıyor. Kuzey Irak’tan gelen uyuşturucuyu Yüksekova’da teslim alıyor. Tabii malı alacağı gün ve saat astsubay’a bildiriliyor. Astsubay da JİTEM’in sivil plakalı Renault arabasıyla gelip uyuşturucuyu Diyarbakır’a götürüyor! Böyle kaç parti mal götürdüler..

Bir başka örnek daha vereyim: Yüksekova’da bir köyde, ‘eroin imalathanesi var’ diye duyum alınıyor. Köye baskın düzenleniyor. Köylülerle yapılan pazarlık sonucu Yüksekova Merkez Jandarma Karakol Komutanı Astsubay milyonlarca lira rüşvet alıyor. Sıfır hattında, yani sınırda bulunan bölük komutanlarının, alay komutanlarının,

il jandarma alay komutanlarının yüzde 80'i bu işin içindedir.” (Yalçın, 2010: 32-33)

Gazeteci-Yazar Ecevit Kılıç da bu söylenenleri doğruluyor: “*JİTEM'in faaliyetleri sadece bununla sınırlı değil. Hepimizin çok iyi bildiği gibi Güneydoğu; Avrupa ve Amerika'ya giden uyuşturucunun geçiş noktası. Afganistan ve Pakistan'da yola çıkan uyuşturucu Van, Diyarbakır, Hakkari gibi illerden Türkiye'ye geçiyor. Hatta çoğunlukla Lice, Başkale ve Yüksekova'da eroine dönüştürülüp Batı'ya gönderiliyor. JİTEM de bunu kontrol altında tutuyordu. Uyuşturucu ticaretine adı karışan JİTEM'cilerin sayısı hiç de az değil.” (Kılıç, 2010: 16-17)*

JİTEM çalışanları pis işlere bulaştılar

JİTEM kurucusu ve Gruplar Komutanı Albay Arif Doğan da kendisini bu pis işlerden sıyrarak söylenenleri doğruluyor: “*(...) Bana ne? Ben bilmiyorum benden sonraki dönemi. Alabildiğine itirazçı, silah kaçakçılığı, uyuşturucu kaçakçılığı, kuryelik, fedailik, adam kaçırma, hepsi bir arada...” (Doğan, 2011: 52)*

JİTEM uyuşturucu işini yapıyor

Tuncay Güney emniyetteki sorgusunda, JİTEM'in uyuşturucu işini yaptığını söylemektedir:

“Uyuşturucuda Güneydoğu'da JİTEM'in tamamen uyuşturucuya bulaştığı istihbarattan, yani şeyden önce Ayşe Önal bana direktif ediyordu. Yani 'bunlar uyuşturucu yapıyorlar, bunların kirli paraları var; böyle böyle' diye beni şey yapıyordu...”

(...) Kuzey Irak'tan falan İran'dan o sınırlarda da bakın JİTEM'in uyuşturucu yapması çok normal. Niye biliyor musunuz? MİT ya da polis yapamaz. JİTEM yapar... Niye biliyor musunuz? Veli Küçük'ün İran'la araları çok iyiydi. İran'da bir örgüt var; M.O.D diye bir örgüt, benim o belgelerimin içinde de olması gerekiyor.” (Acar, 2008: 129)

JİTEM polisi uyuşturucuya ortak etti

Necdet Menzir'in Emniyet Müdürü, Hayri Kozakçıoğlu'nun da Olağanüstü Hal Bölge Valisi olduğu dönemde, Nejat Taş'a ait uyuşturucu dolu Kısmetim 1 gemisine polis ekipleri tarafından operasyon yapılmış ve içindeki uyuşturucuyla birlikte batırıldığı söylenmişti,

hatta bu gemiyi batırma işi de televizyonlarda gösterilmişti. Tuncay Güney ise emniyetteki sorgusunda, JİTEM ve Nejat Taş'a ait olan uyuşturucu yüklü Kısmetim 1 gemisinin içindeki mallar boşaltıldıktan sonra batırıldığını söylemektedir:

"(...) Kısmetim 1 batırılırken Nejat Taş'ın Hayri Kozakçioğlu, Necdet Menzir'in bir arada olduğunu o Yüzbaşı Mustafa'nın da bu işi Nejat Taş'ın yanında şey yaptığını, askerler adına beraber olduğunu bu uyuşturucunun normalde batırılmadığını, yerine ulaştırıldığını, daha sonra da Nejat Taş'la anlaştıklarını söylüyorlar..."

"(...) Nejat Taş askerlerin adamıydı. Yolda giden bir gemiye operasyon yapıyorsunuz. Kim polis, ne oluyor? Ellerindeki adamı kaybediyorlar bunlar. Bu gözle bakıyorlar Kısmetim 1'deki mala. Polisle valilik... Ortak olduğunu söylüyorlar:"

"(...) Polisle operasyon düzenledikleri anda zaten operasyon düzenlemeye karar verdikleri anda o ortaklık ve birliktelik oluyor. Malı orda operasyonu televizyonlara nakletme oyunu var ya olunca zaman o oyunu dayken mal boşaltılmış oluyor. Zaten batırılan geminin içinde mal yok."

"(...) o süreçte: (Nejat) Taş, Vali Hayri Kozakçioğlu, Necdet Menzir, Yüzbaşı (Mustafa), bunlar oturmuşlar anlaştılar." (Acar, 2008: 130-132)

Uyuşturucu trafiği Karadeniz'e kaydı

Tuncay Güney, JİTEM Gruplar Komutanı Veli Küçük'ün Giresun'a gitmesiyle birlikte, uyuşturucu trafiğinin de Karadeniz'e kaydığını belirtmektedir: "Şimdi bu Veli Küçük'ün Veli Paşa'nın Karadeniz'e geçişi Giresun'a geçişi... Ondan sonra gerek iç pazarda gerek dış pazarda uyuşturucu trafiğinin Karadeniz'e kaydığı yolunda şey olduğunu..." (Acar, 2008: 134)

Uyuşturucu işini devlet yapıyor

JİTEM'in Yüksekova Çetesinde yer alan ve Hakkari Tugayı ile Yüksekova Komando Taburu'nda 'Yüzbaşı Cengiz' kimliğiyle haber elemanı olarak çalışan itirafçı Kahraman Bilgiç'in, bizzat devlet yetkililerinin de uyuşturucu ticaretine bulaştıklarını söylediği oldukça çarpıcı itirafı:

"Bu alanda uyuşturucu ticareti oldukça yoğun olmaktaydı. Hemen hemen herkes bunu yaparken, bizzat bazı devlet yetkililerinin"

de bu işe bulaşmış olması bende şu düşüncayı oluştıruyordu: 'Aca-ba devlet, bu bölgede askeriyeinin yaptığı milyarlarca liralık harca-manın parasını karşılamak için mi bu uyuşturucu işini yapıyor?' Bunu çok düşünüyordum.

Ben, operasyonlara katıldığım dönemde bazı subay ve astsu-baylarla samimiyetim gelişmişti. Onlarla birçok konuda tartışıyor, sohbet ediyorduk. İçlerinden bazılarıyla beraber katıldığımız ope-rasyonlar sebebiyle ilişkilerimiz abi kardeş gibi gelişmişti.

Burada uzun süre kalmış, bayağı eski ama dürüst bir astsubay-la samimiyetimiz biraz daha köklüydü. Benim gelişen olayların içi-ne süreklendiğimi görünce, bana uyarı tarzında bir olay anlatmıştı. Bu olay benim için ders oldu diyebilirim:

'Kahraman, senden önce Doğubeyazıtlı Yusuf adında bir itiraf-çı çalışıyordu. O da senin gibi belirli dönemlerde operasyonlara ka-tılmıştı. Daha sonra bazı rütbelilerle geliştirdiği ilişkiler sonucu uyuşturucu ve benzeri şeylere tanık oluyor. Kendisini de bu işe bu-laştırıyor; halktan para toplama, uyuşturucu ticareti vb. işlerde kul-lanılıyorlardı. O da sürekli bürokrat kesimle yakın ilişkideydi. O da senin gibi birçok işte kullanılıyordu. Fakat daha sonra birgün onu boğup arabasıyla Zap suyuna bir uçurumdan attılar. Olaya kaza sü-sü verdiler. Çocukla işleri bitince böyle yapmışlardı. Şimdi rahatsın, istediğin kadar para harcayıp eğleniyorsun ama bir gün seninle iş-leri bitince, ileride onlar için tehlikeli olma ihtimalini göz önünde bulundurarak seni de bir gün götürürler. Senin yapacak bir şeyin yok; her zaman savunmasız ve göbekten bağı olduğunu unutma! Elden geldiğince bu tür olaylara bulaşmamaya çalış.'

Astsubayın benim için kaygılandığı ortadaydı fakat beni ikaz ederken bir şeyi gözden kaçırmıştı: Kendimi koruma veya geri tut-ma seçeneğim yoktu ki!" (Çiçek, 2009: 107-108)

Hüseyin Baybaşın uyuşturucu ticaretini anlatıyor

Tabi ki uyuşturucu ticareti, JİTEM öncesinde de yine bölgeye hakim olan devletin elindeydi. Dünya çapında tanınmış uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşın, Türkiye'deki uyuşturucu ticaretini devletin izni olmadan kimsenin yapamayacağını verdiği örneklerle açık bir şekilde anlatıyor:

"Yüksekova'daki askeri arabayla bir mal getirilmişti. Biz git-tik bunun devrini görmeye. 1981'deydi bu ve o zaman askeri araba

dışında bir arabanın uyuşturucu getirmesi mümkün değildi. Ocak ya da şubat ayıydı. Tatvan, Bitlis, Muş üçgeninde malın bir askeri arabadan bir başkasına geçmesini görmeye gitmiştik. Çünkü onun plakası oraya kadar, görevi oraya kadar; diğerlerinin de bizim istediğimiz yere kadar gelmesi lazım. O devir süresinde benim Ford Consul bir arabam vardı. Dondu mu ne oldu, lambalar, dörtlü sinyaller, fren lambası, hepsi birden bire yanıp sönüyor. Bunlar beni Amerikan ajanı sanıp ürkmeye başladılar. Ben anlatamıyorum, bilmiyorum da donmuş olduğunu, yanıp sönüyor. O zaman komutanlar, askerler, sivil giyimliler koşup yetiştiler, kabloları söktüler. Bana hemen başka bir araba verdiler. Benim arabamı da sonra Muş'ta bir yere bıraktılar, anahtarlarını da üstüne bıraktılar. Ve sonra telefonumu aradılar. 'Araban şurada, git al' dediler. Oradakilerden hiçbirisi benim adımı sormadı, ben de onların adlarını sormazdım.

İran hududundan İstanbul'a kadar, oradaki idarecilerin, yöneticilerin izni olmadan gelmesi mümkün değil. Fiilen mümkün değil. Çünkü gerçekten etten bir duvar var orda. Bütün yollarda kontrol var. Bir silahı, bir kaseti bile geçiremezsiniz. Gidin bunu deneyin, cebinize koyun bir oyuncak silah, onu göstermeden gelebilecek misiniz? Kaldı ki tonlarca uyuşturucunun oradaki yöneticilerin izni ve desteği olmadan gelmesi mümkün değil. Huduttan geçmesi mümkün değil, ayrıca huduttan İstanbul'a taşınması mümkün değil.

Uyuşturucuların imal edildiği maddeler, malzemeler var; onların hepsi devlet lisansı ile getiriliyor. Pişiriliyor, kaynatılıyor fiilan. Mesela bir ton uyuşturucu için iki ton su isteniyor, üç-dört ton aseton isteniyor, eter isteniyor, tonlarca karbonat isteniyor. Bunları Türkiye'ye kimse gizlice getirmiyor ki!" (Yıldırım, 2009: 112-113)

JİTEM timleri resmi silah kaçakçılığı yapıyor

JİTEM'de görevli Astsubay, JİTEM timlerinin, muhbirler ve PKK itirafçıları aracılığıyla tespit ettikleri sığınaklardan ele geçirdikleri silah ve mermileri kaçakçılar ve korucular vasıtasıyla sattıklarını söylüyor:

"1991 yılının Mart ayı başlarında Silopi JİTEM Tim Komutanlığı'ndan bir ekip Şenoba'ya geliyor. Buradaki ajanlarıyla ilişkiye geçiyor. Silah duyumu alıyorlar. Gündüz aldıkları bu duyumu yukarıdan kimseye bildirmiyorlar. Geceyi bekliyorlar.

Gece 01.00 sıralarında beyaz renkli Renault marka arabalarına binip yola çıkıyorlar. Uludere yol ayırımında arazi kesiminde, İnceler köyü yakınlarında gizli bir sığınakta 5.000 adet Kalaşnikov mermisi, birkaç tane kalaşnikov tüfek ile Browning 14'lü tabanca buluyorlar. Bunları büyük bir gizlilik içinde arabalarına yükleyip götürüyorlar. Bu silahları Cizre ve Silopi'deki korucular aracılığıyla satıyorlar!

Asıl silah vurgunu Kürt mültecilerin Türkiye'ye gelmesi sırasında yaşandı. 500 bin kişi Işıkveren'in Altınyayla bölgesine yerleştirildi. Toplam 200 bin küsur silah teslim alındı. Gidin bakın, kayıtlarda gözükken silah sayısı 1. 600! Diğer silahlar nereye gitti? Araştırılsın istiyoruz!" (Yalçın, 2010: 34)

JİTEM görevlisi Kahraman Bilgiç de itiraflarında, Hakkari bölgesindeki silah kaçakçılığını devlet görevlilerinin yaptığı açıklıyor:

"Bu çete grupları uyuşturucu ticareti yanında silah kaçakçılığı da yapıyorlardı. Bir ara beni de bu işte kullanmışlardı. Bir keresinde ben ve korucu başı kardeşler, Irak sınırında bulunan Çığlı Köyü'ne gittik. Bu köyden aldığımız sekiz tabancayı albaya teslim ettik. Albayın bize verdiği belge sayesinde kontrol noktasından aranmadan geçiyorduk. Albayın bu silahları ne yaptığını bilmiyordum.

Bir ara samimi olduğum bir astsubay, bölgedeki koruculardan elde ettiği bazı muhtelif silahları tayini çıktığında ev eşyaları arasına yerleştirerek Ankara'ya göndermişti. Ankara'ya gitmeden önce yanıma gelerek bana da bir teklifte bulundu: 'Kahraman, ben Ankara'ya gidiyorum. Sen de oraya gelirsin. Ankara'da sağlam iki arkadaşım var, gelersen orada iş yaparız.'

İfademde bundan da bahsetmiştim. Bana verdiği cep telefonuyla ona ulaştılar. Evini aradıklarında sandığımdan da fazla silah ele geçirilmişti. Roketatarlar, lav silahlı, otomatik, yarı otomatik silahlar, bombalar, patlayıcılar..." (Çiçek, 2009: 116)

Tuncay Güney, JİTEM'in silah kaçakçılığını anlatıyor

JİTEM Komutanı Veli Küçük'ün kuryesi Tuncay Güney, Kuzey Irak'a (Güney Kürdisatan) JİTEM'in gönderdiği kaçak silahları nasıl soktuklarını şöyle anlatıyor:

"Beş yirmi (5.20) BMV koyu yeşil cırtlak bir arabaydı. Gece oradan geçtik, pardon Habur'a geldik. Habur'da bizi karşılayan

Gümrük Baş Muhafızı Müdürü Cemal Bey'in adamlarıydı. O zaten Ali Balkan Mete'den. Ali Balkan Mete JİTEM'e çalışan adamıydı. Onu da Veli Paşa tanıyordu zaten. Onu da oraya müdür yapmıştı. Cemal'i ben de burada şeyi olacak, soyadını bilmiyorum ama çok tanınmış birisidir kendisi. Orada da bizi onların adamları karşıladılar...

Ben onların içinde Habur Hac konaklamadayken silah olduğunu öğrendim...

Geçerken Yaşar söylemişti. Orda birkaç tane daha sivil elbise-li insan gelmiş üç-dört kişi vardı. Botaş'tan JİTEM'den gelmişlerdi. Gece telle şey takıyorlardı, Arap plakası takıyorlardı beş yirmiye, BMV'ye. Habur işte. Habur'a oraya geldik. Habur'un oraya kadar askerin birisi geldi. Gümrükçüler bizi geçirdi ama polisler gündüzden bizim pasaportlarımıza, evet gündüzden polisler bizim pasaportlarımıza giriş izni vurdurulmuştu polisler. Cemal Bey vurdurmuştu. Ben pasaporta gece nasıl vuracağımızı sormuştum...

Oraya şimdi Özel Kuvvetler Komutanlığı bakıyor gece filan. Şimdi bugün onlar bakıyor, geçmişte JİTEM bakıyordu. Gümrük Baş Muhafaza Müdürü'yle JİTEM'i geçtikten sonra bir sorunuz kalmıyor zaten orada. Eski budur, halen öyledir, Gümrük Baş Muhafaza Müdürüyle Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı geçtiniz mi hiçbir şeyiniz kalmaz.

(Silah kaçakçılığı konusunda Cemal'in bilgisi) Vardı tabii. Cemal her şeyi bilirdi ama hiçbir zaman basında şurda burda Ali Balkan Mete gibi adı kaçak mazota girmedi. Rüşyete girmedi. JİTEM uyuşturucu yapıyor dediler, Ali Balkan Mete'yi aldılar, bunu atadılar." (Acar, 2008: 245-246)

"Pis silahlar"

JİTEM Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever de Soner Yalçın'a yaptığı itiraflarında, faili meçhul cinayetler ve ele geçirilen silahlarla ilgili önemli açıklamalar yapmaktadır:

"Bak, devletin kesinlikle bu işlerden haberi vardır. Şimdi Jandarma Genel Komutanlığı bölgedeki faili meçhul cinayetleri bilmiyor mu? İç İşleri Bakanlığı, MİT bilmiyor mu? Hepsini biliyorlar. Halk da biliyor. Aslında bölgede kim kimi öldürüyor herkes biliyor.

Şu yakalandı denilen silahlar ve bomba olayını anlatayım sana. Şimdi bizde PKK'lılardan ele geçirilen silahların hepsi envantere geçirilmez. Bir kısmı alıkonur. Bunlara biz 'pis silah' deriz. Bu beş

kişinin kurşuna dizilmesi gibi olaylar gerçekleştirilirse, öldürülenlerin yanlarına bu pis silahlar bırakılır. Savcılık araştırma yapmaz, yapsa da bu silahlarla korucuların, güvenlik güçlerinin öldürüldüğünü tespit eder! Silah zaten PKK'lılardan yakalanmıştır. Sanıyorum İstanbul'daki infazlarda da aynı oyun tezgahlanıyor.” (Yalçın, 2010: 144)

JİTEM yasal değildir

T.B.M.M. Faili Meçhul Cinayetler Araştırma Komisyonu Raporu'nda da, JİTEM'in karıştığı birtakım yasadışı işler olduğu yönünde iddialar bulunduğu ve bu kurumun yasal olmadığı belirtilir: “Bölgede JİTEM'in faaliyetlerinin de ne olduğu komisyonumuzca anlaşılamamıştır. Bu konuda Komisyonumuzda ifadesine başvuru-
lan Yzb. Ş. Dönmez, komisyonumuza vermiş olduğu beyanında, Jandarma İstihbarat Timlerinin ayrı bir birim olmadığını, ayrı bir kuruluşlarının bulunmadığını, normal askeri birlikler içerisinde yer aldıklarını, bunların ayrı bir teşkilatlandırma kanunlarının bulunmadığını, ... 6815 sayılı Kanunun 4. Maddesine istinaden Jandarma İstihbarat Timlerinin kurulduğunu, OHAL Bölgesinden Terörle ilgili olarak haber toplama faaliyetlerinde istihdam edilmek üzere Jandarma Asayiş Komutanlığına bağlı olduğunu, İstihbarat Timlerinin, birinci öncelikle yıkıcı, bölücü terör, ikinci öncelikle de uyuşturucu maddeler ve silah kaçakçılığına yönelik istihbari bilgiler topladığını ve bu bilgileri usulüne uygun olarak terörle mücadelede görevli icra makamlarına yani OHAL Bölge Valiliğine, il valilikleri ve ilgili güvenlik birimlerine ulaştırıldığını belirtmiştir. Komisyonumuza verilen bu bilgi bile Devletin organlarının kanunlarla sınırları çizili görev ve yetkilerini aşarak ve bir takım yasal boşluklardan istifade ederek yeni kurumlaşmaya gittiğine iyi bir örnek teşkil etmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere 2937 sayılı kanunun 4/a maddesine göre yıkıcı, bölücü terör ve Devlet, Cumhuriyet aleyhine faaliyetler hakkında Devlet çapında istihbarat toplayıp bunları yetkili makamlara ulaştırmak Milli İstihbarat Teşkilatının görevidir. Görevli ve yetkili bu makam olduğu halde, Devletin başka organlarının bu veya başka organların görevine giren konularda yeni düzenlemelere giderek kendi görev ve yetkilerini aşmalarının karışıklığa yol açacağı her türlü izahtan varestedir. Bu kadar çok birimin yetkili ve görevli olmadığı halde bu alanda faaliyet göstermesi kimin ne olduğunun,

ne yaptığının da anlaşılmasına yol açmaktadır... JİTEM'in yetki ve görevsiz olduğu halde polis mıntıkasında polisten habersiz operasyon yapması ve benzeri olaylar neticesinde vatandaşın kafasında bir takım soru işaretlerinin oluşmasına sebebiyet verilmektedir. Ayrıca buna benzer bir takım olaylardan dolayı, vatandaşlar arasında JİTEM'in itirafçıları kullandığı ve bunlardan dolayı da yasa dışı birtakım işlere karıştığı yönünde iddialar bulunmaktadır. Bunların silah ve uyuşturucu kaçakçılığına karıştıkları iddia edilmektedir..." (1995: 124-125)

JİTEM tasfiye edilmedi, sadece kamufle edildi

3 Kasım 1996 günü patlak veren Susurluk olayı ile JİTEM'in kirli işleri ortaya saçıldı. Faili Meçhul Siyasal Cinayetler, bu illegal kurumu zor duruma soktu. Kamuoyunda oluşan tepkilerden dolayı JİTEM'in üstü örtülmeye çalışıldı ve varlığı Genel Kurmay Başkanlığı'na inkar edildi. Ayrıca JİTEM'in kadroları da Jandarmaya devredildi ve JİTEM'in faaliyetleri Jandarma Genel Komutanlığı'nda devam etti. Yani tasfiye edilen JİTEM'in kadroları ve faaliyetleri değil, yalnızca adıydı. Başta Şemdinli Olayları olmak üzere sağa sola atılan bombalar ve işlenen faili meçhul cinayetler de bunun en iyi kanıtıdır. Özcesi, eski Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın yakından tanıdığı "iyi çocukları" her zaman ve her yerde görev başındaydılar:

"Susurluk kazasının hemen ardından JİTEM'in Ankara'yla doğrudan bağlantısını gizlemek için JİTEM timlerinin, Jandarma Bölge Komutanlıkları ve Alay komutanlıklarına bağlanması kararı alınmıştı. Ancak bu tamamen göstermelik bir karardı. JİTEM Grup Komutanlıkları ve timleri yine doğrudan Ankara'daki JİTEM Gruplar Komutanlığı'na, o da Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı faaliyet yürüttü.

Bu, JİTEM'in gündemden düşmesine yetmedi. Terör ortamının yavaş yavaş azalması ve PKK lideri Abdullah Öcalan'ın 1999'da yakalanmasıyla çatışmalar durma noktasına geldi.

JİTEM cinayetleri ise durmadı. Özellikle 1996-1997 yıllarında işlenen cinayetler 1990-1994 yıllarını aratmıyordu.

Diyarbakır'ın Koşuyolu semtindeki evinden çıkan Fikri Özgen, 27 Şubat 1997 günü insanların gözü önünde JİTEM ekibi tarafından gözaltına alındı.

Ailesinin, avukatların ve sivil toplum kuruluşlarının tüm ısrarlarına rağmen serbest bırakılmadı. Zaten bir daha da haber alınmadı. Fikri Özgen'in bugün 75 yaşında olan eşi Dışla Özgen hâlâ eşinin katillerinin ortaya çıkartılmasını umut ediyor. En büyük beklentisi ise eşinin bir mezarının olması: 'Ölmeden önce Fikri'nin mezarında bir dua okuyayım yeter.'

Aynı şekilde Diyarbakır'da gözaltına alınan İlyas Eren'den de bir daha haber alınamadı.

Ali İhsan Dağlı adlı köylü ise operasyona çıkan askerler tarafından gözaltına alındı. Ardından JİTEM ekibine teslim edildi. Ardından aynı köyden yedi kişi daha gözaltına alındı. Bu köylüler döndü ancak Ali İhsan Dağlı serbest bırakılmadı. Bir daha da haber alınmadı.

Artık bu cinayetler ayrıntısıyla medyada yer alıyordu. Bu da Jandarma Genel Komutanlığı'nı zor durumda bırakıyordu.

1999'da önemli bir karar alınarak kesin olarak Grup Komutanlıkları ve timlerinin o il ve ilçedeki en yüksek jandarma birimine bağlanması kararlaştırıldı.

Ankara'daki JİTEM Gruplar Komutanlığı, Jandarma İstihbarat Başkanlığı'na bağlandı. JİTEM Grup Komutanlıkları ve merkezi timler ise bölge komutanlıkları ve alay komutanlıklarının emrine verildi.

Silopi ve Cizre gibi ilçe merkezlerindeki JİTEM timleri ise yine ilçe merkezlerindeki jandarma birliklerine devredildi.

Artık JİTEM diye bir yapı olmayacaktı. Ama yapının elemanları jandarma bünyesinde faaliyet yürütecekti.

Giden sadece JİTEM adı oldu. Faaliyetler ise jandarma bünyesinde devam etti.” (Kılıç, 2010: 221-222)

JİTEM'in dış kapısından içeri alınanların hiçbirisinin sağlam çıkmadığını söyleyen Abdulkadir Aygan da JİTEM'in tasfiye edilmediğini, sadece kamufle edildiğini belirtiyor:

“JİTEM nereye bağlanırsa bağlansın, Ankara'da İstihbarat Başkanlığı var. Birkaç sene önce Jandarma Genel Komutanı Ali Akgöz Paşa bu başkanlığı yürütüyordu. İstihbarat Başkanı gibi. Mesela Diyarbakır'da Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'nı yapan Cemal Temizöz oradayken subaydı. Şimdi Albay veya Yarbay mı olmuş tam bilemiyorum. Oradaki görevinden sonra Ankara jandarma İstihbarat Okulu'na geçti. JİTEM tasfiye edilmedi. Sadece kamufle

edildi. Yani faili meçhul cinayetler falan bu illegal kurumu bayağı zor duruma soktu. Zor duruma girince de geri adım atmak zorunda kaldı.” (Şahan, Balık, 2005: 27)

Kaldırılan her kirli taşın altından çıkan çeteler de Abdulkadir Aygan'ın bu tespiti doğrulamaktadır.

TİT (Türk İntikam Tugayı) da Ersever ve arkadaşları kurdu

Kürt Özgürlük Hareketinin bastırılması için, JİTEM Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever ve arkadaşları JİTEM örgütüyle yetinmemiş, bu örgütün yanında farklı illegal örgütlenmelere de gitmişlerdir. KAP (Kemalist Asker Polis) Örgütü bunlardan biridir. ‘Kemalist Asker Polis’lerden oluşacak bir illegal örgütlenmenin “devlet gücü” gibi algılanacağından ve örgütün içinde sadece emniyetçiler ve askerler olmadığından, bu örgüt kısa sürede dağıldı ve yerine TİT (Türk İntikam Tugayı) yeniden canlandırıldı:

“Uzun tartışmalardan sonra TİT adının yeniden canlandırılmasına karar verildi. Türk İntikam Tugayı adı artık sadece ve sadece Kürt meselesiyle yan yana duyulacaktı. Bu işlerin çözümü sadece ülkeye gönül vermiş idealistlerin kurduğu bir illegal örgütle sağlanabilirdi. Başta Ersever olmak üzere en yakın arkadaşı ve örgütün kurucularından (kod adı Mete) İbrahim Babat da aynı görüşteydi. İddiaya göre, ağabeyleri ve gerçek kurucuları emniyet müdürlerinden H.A. da gözü gibi sevdiği Mete’yi koltuğunun altına almıştı.

H.A.’nın önderliğinde Güneydoğu’nun kurtuluşu adına TİT içinde hızla örgütlendiler. Kesinlikle hücre sistemi çalışıyorlar ve üstlerinin ya da tehlikeli bulduklarının fark etmemesi için son derece titiz davranıyorlardı. Şahinler mücadelesi başlayacaktı...

JİTEM çalışmaları ve JİTEM’den bağımsız olarak TİT içi ilişkiler Binbaşı Ersever’in denetiminde yürütülüyordu. Başlangıçta seçilmiş hedefleri öldürmek yerine, caydırıcı olacağı düşünülen sabotaj eylemleri tercih ediliyordu. Diyarbakır Barosu Başkanı’nın arabasına bomba yerleştirilmesi, Yeni Ülke gazetesinin yakılması gibi döneme göre masum kabul edilen eylemler binbaşının grubunun imzasını taşıyordu. Hatta Ersever grubu Baro Başkanının arabasına bomba koyma olayında da hayli komik bir olay yaşamışlardı. Arabaya bomba koyduktan sonra, olay yerinde bulunan polis ekibi tarafından şüpheli bulunmuşlar, ancak konuşmalardan sonra onları görev turu yaptıklarına ikna etmişlerdi.” (Yalçın, 2010: 188-189)

HİZBUL-KONTRA ÖRGÜTÜ

Türk Toplumunu tarafından Hizbullah, Kürtler tarafından da Hizbul-kontra olarak bilinen Hizbullah örgütü, Kürt Özgürlük Hareketine karşı topyekun bir savaşın açıldığı 1990 döneminde sahneye çıktı ve Kürtlere karşı acımasız bir vurucu güç oldu. Gerçekte devletin örgütleyip silahlandığı ve her türlü ekonomik yardımın yapıldığı Hizbullah Örgütü, güpegündüz herkesin gözü önünde, çarşının ortasında işlediği cinayetler ve sergilediği vahşetle bilindi. Kısa bir dönemde bütün bölgeye hakim oldu ve her Allahın günü devletin gözü önünde ellini kolunu sallaya sallaya onlarca cinayet işledi. Bazen cinayeti işleyenler halk tarafından yakalanıyor, devlet güçlerine teslim ediliyor ama ertesi gün yine o kişiler serbest bırakılıyordu. Ayrıca, cinayetleri işleyenler halk tarafından görülüp yakalanmak istediklerinde de, yine onlar karakollara sığınyorlardı.

Kürt halkına karşı öylesine korkunç bir saldırı başlatılmıştı ki, artık halk gündüzleri dahi evlerinden çıkamaz hale gelmişti. Erkekler öldürölme korkusundan bakkala dahi çıkamıyor, alış-verişe eşlerini gönderiyorlardı. Hatta dışarıya çıkmak zorunda kaldıklarında, kadın çarçafına bürünmek zorunda kalıyorlardı. Hergün sergilenen bu vahşet karşısında bütün devlet güçleri kör ve sağırdı. On yıl boyunca işlenen binlerce cinayetten bir kişi dahi gözaltına alınıp sorgulanmadı, tutuklanmadı. Ta ki PKK lideri Abdullah Öcalan uluslar arası güçler tarafından bir komplo sonucu yakalanıp Türkiye'ye getirilene kadar.

Öcalan'ın yakalanmasıyla Kürt Özgürlük hareketinin bittiğini düşünen devletin kendi eliyle kurup, binlerce tetikçisiyle ordulaştırdığı bu harekete artık ihtiyacı kalmamıştı. Hele bu silahlı hareketin Kürdistan dışında Adana, Mersin, Gaziantep, Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlere açılması, onun her daim savunduğu laik düzenine de bir tehdit oluşturunuyordu. Ayrıca, bu hareket kullanılabileceği kadar kullanılmış, onu bir paçavra gibi kenara atmanın zamanı gelmişti. Nitekim de öyle oldu; 2000 yılında yapılan büyük bir operasyonla Hizbullah lideri Hüseyin Velioğlu öldürölüp bir kenara atıldı; beyin takımı yakalanıp içeri tıklıldı ve adları gibi bildikleri örgüt de darmadağın edildi ama geride bunların uyguladığı görölmemiş vahşet ve toplu mezarlardaki cesetlerin ağır kokusu kaldı.

Devlet, kendi desteğiyle uygulanan bu vahşetin, bu ağır kokuların üstünü örtmeye, toplumun hafızasından bunu kazımayaya çalıştı ama olmadı. Devletin. cezaevlerinde bilgisayarlarla eğittiği, davullarla, zurnalarla, halaylarla kameralar karşısında uğurladığı yandaşlarını toplum yeniden hatırladı ve bazı basın-yayının katkılarıyla da bunları sorguladı.

Aslında Kürt halkı ve dostları hiçbir zaman bu zalim kontraları unutmadı. Bölgenin neresine giderseniz gidin, kimden sorarsanız sorun onlar size ‘Hizbul-kontra’yı büyük bir acıyla, kin ve nefretle anlatacaklardır. Cengiz Çandar’ın belirttiği gibi, Hizbullah’ın devletin bir uzvu, bir parçası olduğundan artık hiç kimsenin ama hiç kimsenin en ufak bir kuşkusu yok. Devlet-Hizbullah ilişkisini herkes gibi medya da çok iyi biliyor. Ayrıca, Hizbullah’ın beyin takımının tahliyesi üzerine, basının namuslu ve vicdanlı kalemleri de yaptıkları haberlerle, yazdıkları yazılarla Hizbullah ya da Hizbul-kontra’nın ne olup olmadığını, devletle olan bağıını ortaya koydu. Basında çıkan bu yazılar ise bizim için birer belge niteliğindeydi. İşte basında çıkan bu yazıların yanında, JİTEM’de görev yapan Arif Doğan, Cem Ersever ve Abdülkadir Aygan gibi kişilerin yaptığı itiraflar ve Tuğgeneral Veli Küçük’ün kuryesi gazeteci Tuncay Güney’in çarpıcı anlatımları:

Hizbullah’ı devlet kurdu

Hizbullah’ın devlet tarafından PKK’ye karşı kurulduğu yönündeki iddialar her zaman gündemdediydi. Bununla ilgili iddiaları ilk gündeme getiren Doğu Perinçek’in çıkarttığı *2000’e Doğru* dergisinin Diyarbakır temsilcisi Halit Güngen getirdi. ‘Hizbullah Çevik Kuvvet’te Eğitiliyor’ haberini hazırladı ve haberin yayımlanmasından iki gün sonra 16 Şubat 1992’de öldürüldü.

Ergenekon operasyonu sırasında Tuncay Güney ‘Hizbullah’ı JİTEM’in kurduğunu öne sürmüş ve ‘Bana bunu Veli Küçük söyledi’ demişti.

JİTEM’in kurucusu olduğu öne sürülen, Ergenekon sanığı Arif Doğan da Hizbullah’ın Kavacık’ta öldürülen lideri Hüseyin Velioğlu’nu tanıdığını söylemiş ve ‘Hizbullah’ı devlet kurdu’ demişti.

Ergenekon iddianamesinde de Hizbullah’ı devletin PKK’ye karşı kurduğu savunuldu. (*Radikal*, 6 Ocak 2011)

Hizbullah'ı Jandarma olarak biz kurduk

JİTEM Gruplar Komutanı ve JİTEM kurucusu emekli Albay Arif Doğan, bir internet sitesine düşen ses kaydında "Hizbullah'ı Jandarma olarak biz kurduk" diyor:

"Yav Kontrhizbul olarak o kuruldu, PKK'ye karşı. Hüseyin Velioğlu'ydu başındaki. Hizbullah'ı biz kurduk zaten. O Hizbullah değildi, onun adı Kontrhizbul. Kontrhizbuldu ondan sonra Hizbullah'a dönüştü. Emniyet bir operasyon yaptı Kavacık'ta. Onu öldürüp atmışlar:" (Albay Arif Doğan'a ait ses kaydı, 08 Ekim.2010)

Hizbul-kontra'yı ben kurdurdum

JİTEM kurucusu emekli Albay Arif Doğan, ikinci Ergenekon davasıyla ilgili İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından tutuk-suz olarak yargılanmaktadır. Silivri'de görülen İkinci Ergenekon davasının 96. duruşmasında söz alan emekli Albay Arif Doğan Hizbullah'la ilgili çok önemli açıklamada bulundu. Gazetelerin ve televizyonların verdiği habere göre Arif Doğan savunmasında şöyle dedi:

"Hizbulkontra'yı da ben kurdum. Şimdiki Hizbullah değil. Hüseyin Velioğlu'nun ilk kurduğu teşkilatı ben kurdurttum..." (Taraf, 18 Ocak 2011- Radikal, 18 Ocak 2011)

Hizbulkontr için Hüseyin Velioğlu'nu görevlendirdik

"Biz de karşı propaganda faaliyetinde bulunmak amacıyla o sıralarda Batman bölgesinde ajan ve muhbir olarak kullandığımız Hüseyin Velioğlu adlı çok akıllı bir kişiyi görevlendirdik. Çok din-dar ve donanımlı bir kişiydi. Daha doğrusu ülkücü bir çocuktü. Tan-dansı da belliydi. Sağ tandaslıydı. Milliyetçiydi..."

Bunun üzerine Velioğlu'nun kendi seçtiği adamlardan oluşan bir kadro ile faaliyetlerine başlamasına imkan verdik. Gercüş böl-gesinde istihdam edilmeye başlandılar. Eğitimlerini de Hüseyin Ve-lioğlu veriyordu... Biz hemen ekipleri (GKK) devreye soktuk. Yetiş-tiler; alana ekipler halinde dağıldılar.

(...) Benim bu uzun süren çalışmamın ardından, Hizbulkontr, köylerden ve ilçelerden ziyade büyük metropollerde başarılı oldu.

(...) Hizbulkontr'un bölgede en yoğun faaliyet gösterdiği il Bat-man'dı...

(...) Onlar vaaz verirken veya gittikleri yerlerde çalışırken em-niyetlerini GKK (Geçici Köy Korucuları) yürütüyordu. O zaman

Hizbulkontr'un içinde GKK'nın da olması gerekiyordu. Çünkü biz onları oraya gönderip ayrıca koruyamazdık. Ama onların içinde silahlı unsur olursa, bir iki defasında da karşılık verilirse PKK daha çok zarar görürdü. Bunun üzerine GKK da Hizbulkontr'un içine kattı. Bunu kimse bilmez.

Batman ilçeyken ve Hizbulkontr Batman'a çalışmaya geldiği zaman rahmetli Tuğgeneral Temel Cingöz o sırada Siirt İl Jandarma Komutanı'ydı... Sonra çalışmalarımı Temel Cingöz'e anlattım. 'Vallahi iyi etmişsin' dedi. 'İnşallah meyvesini sen de biz de görürüz' dedi. 'Getir şu adamı bir gece, öpeyim' dedi. İki rahmetliyi (Temel Cingöz ile Hüseyin Velioğlu) Siirt'in dışında bir yerde buluşturdum. Hüseyin Velioğlu korktu. Kendisini öldürecek diye düşündü.

(...) Hüseyin Velioğlu Hizbulkontr'un başındaydı, Hizbullah'ın da başındaydı. Bu bir gerçek. Çünkü adam Kavacık'ta Hizbullah'ın lideri olarak öldürüldü ya da duyulana göre öldürülüp oraya atıldı ve halka bir çatışma süsü verildi." (Doğan, 2011: 156-161)

Örgütün (Hizbulkontr'un) kaynağı devlettir.

Arif Doğan, Hizbullah ya da kendi deyimiyle Hizbulkontr'un kaynağının devlet olduğunu söylüyor:

"Örgütün kaynağı neydi?

Devlet. Doğu Güneydoğu'da her şeye kaynak vermiştir devlet. Bunu kimse inkar edemez." (Doğan, 2011: 162)

Camadan bağı (domuz bağı) askerler bağlarlar.

Arif Doğan açıklamalarında, Hizbullahçıların kullandığı domuz bağı (camadan bağı) genelde askerlerin kullandığını söylüyor:

"İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin'e yayıldılar. İlk mezar da biliyorsunuz Mersin'de bulundu. Camadan bağıyla bağlanmış, öldürülmüş. Hatta neydi o kadının ismi? Gonca Kuriş.

Onlar teamüllerine göre hareket ediyorlardı. Onların dini inancına göre kanı dökülen şehit olur. Cennetlik olur. Onun için kansız infaz yapıyorlardı. Diri diri gömdürüp havasız bırakıp öldürüyorlardı. Camadan bağı diyoruz biz. Genelde askerler bir şeyi bir yere raptettikleri vakit o sökülmesin diye camadan bağıyla bağlarlar. Onlar nereden öğrenmişlerse artık." (Doğan, 2011: 163)

Hizbullah, 'domuz bağı'nı Arif Doğan'dan öğrendi

Arif Doğan'ın, Hizbullah'ın domuz bağı'nı nereden öğrendiğine dair sorusuna en iyi cevap, "Tabii ki kurucuları ve yöneticileri olan Albay Arif Doğan'dan ve eğitim gördükleri JİTEM'den!" Olsa gerktir. Buna örnek olarak da, Mutki'deki toplu mezarlarda bulunan cesetler üzerinde Hizbullah'ın kullandığı domuzbağı işkencesinin tespit edilmesidir; bunun sorumlusu da JİTEM'ci Arif Doğan'dır:

"Mutki'deki cesetlerde domuzbağı izi vardı... 'Birçok tanık ifadesinde, toplu mezar ve faili meçhul cinayetlerden, JİTEM kurucusu dönemin Mutki İlçe Jandarma Komutanı Albay Arif Doğan ile Tatvan 6. Zırhlı Tugay Komutanı Tuğgeneral Korkmaz Tağma'yı sorumlu tutuyor." (*Taraf*, 13 Şubat 2011)

Hizbullah'ı devlet kurdu, işte belgesi

'Türkiye'de Hizbullah'ın arkasında devlet mi var' sorusunu biz gazeteciler yıllarca sorduk durduk. Komplo teorileri, varsayımlar havada uçtu. Dün bir kitap okudum, kafamdaki resim netleşti. Kitabın yazarı daha birkaç gün önce Ergenekon mahkemesinde verdiği ifadesine dikkat çektiğim Arif Doğan. Kendini orgeneral zanneden emekli Albay Arif Doğan'ın **JİTEM'i Ben Kurdum** adlı övünerek yazdığı kitabında anlattıkları, Türk ordusunun kirli çamaşırlarının bir dökümü gibi. Özellikle Hizbullah'ın öldürülen lideri Hüseyin Velioğlu'nun devletle işbirliğine yönelik Doğan'ın anlattıkları ise tek kelimeyle korkunç. Arif Doğan, 'Hizbulkotr' dediği örgütü bizzat devlet adına kendisinin kurduğunu bakın fütursuzca nasıl anlatıyor:

'Biz de karşı propaganda faaliyetlerinde bulunmak amacıyla o sıralarda Batman bölgesinde ajan ve muhbir olarak kullandığımız Hüseyin Velioğlu adlı çok akıllı bir kişiyi görevlendirdik. Çok din-dar ve donanımlı bir kişiydi. Ülkücü tandastlıydı. Milliyetçiydi. Bunun üzerine Velioğlu'nun kendi seçtiği adamlardan oluşan bir kad-ro ile faaliyetine başlamasına imkan verdik. Gercüş bölgesinde istihdam edilmeye başlandılar, eğitimlerini de Hüseyin Velioğlu veriyordu... Gittikleri yerde çalışırken emniyetlerini GKK (Geçici Köy Korucuları) yürütüyordu. O zaman Hizbulkotr içinde Geçici Köy Korucuları'nın da olması gerekiyordu. Çünkü biz onları oraya gön-derip ayrıca koruyamazdık ama onların içinde silahlı unsur olursa bir iki defa karşılık verirse onun üzerine GKK'da Hizbulkotr'un

içine katıldı, bunu kimse bilmez.'

Arif Doğan'ın anlattıklarından sonra artık Hizbullah'ın devlet eliyle kurulduğunu hepimiz öğrendik. Anlatılanlar bu kadarla la kalsa yine iyi. Siirt İl Jandarma Komutanı Temel Cingöz ile Hüseyin Velioğlu'nun Siirt'te buluşması var ki tarihe geçer. Velioğlu bile bir generalin kendisini tebrik etmek için buluşacağına inanmıyor, buluşmaya giderken öldürülmekten korkuyor. Oysa Arif Doğan'ın de-yimiyle tuğgeneral buluştuklarında Hizbullah liderini kutlamak için öpüyor.

Generalin liderini kutlamak için öptüğü bir Hizbullah'ı hadi tut tutabilirsen. Bu yalnızca bir kitap değil, aynı zamanda Hizbullah-devlet bağlantısının ilk kez itiraf edildiği bir belgedir. Dört dörtlük bir suç belgesi. (Özdemir, *Radikal*, 25 Ocak 2011)

Hizbullah'ı JİTEM organize etti, örgütledi, eğitti

JİTEM kurucusu ve Gruplar Komutanı Tuğgeneral Veli Küçük'ün kuryesi gazeteci Tuncay Güney 2002'deki Emniyet sorgusunda, Hizbullah örgütünü eski Jandarma Genel Komutanı ve MİT Müsteşarı Teoman Koman'ın PKK'ye karşı kurduğunu ve Jandarmaya ait tesislerde JİTEM tarafından eğitildiğini söylemektedir. Bizim için oldukça önemli olan bu ifadelerin bir bölümünü olduğu gibi aktarmak istiyoruz:

"T.G: İlimciler Menzilciler o Hizbullah konusunda bilfiil Halit GÜNGÜR'ün öldürülmesinde dikkatimi çekti yani dikkat olarak, bölge olarak da şey yapmıyorum, yani bana şey olarak da uzak Hizbullah konusu. Fakat Veli Küçük bana böyle bir sohbette otururken, eee aynı şeyleri Aydınlıkçılar falan da söylüyor zaten de, ama paşamın söylemesi önemli. Teoman KOMAN Paşa'nın bunu başımıza bela etti dedi. Hizbullah konusunu, Teoman Koman Paşa, askeri birliklerde eğitildiğini de kendisi söyledi. Şeyin, Hizbullah'ın, askeri birliklerde PKK'ya karşı, bir de biz yanlış bir şey yaptık dedi. Helikopterlerden PKK'ya şey yaparlarmış, Ayet, Hazreti Peygamber diyor ki, Allah diyor ki işte vatan bölünmez falan işte böyle şeyler atarlarmış, ben bunların hepsine karşı çıktım dedi, ama Teoman Koman Paşa'ya ve o dönemdeki paşalara dinlettiremediğini söyledi. Bu örgütlenme şemasındaki Teoman Koman Paşa'nın bunları askeri birliklerde eğitilmesine karşı çıkıyordu kendisi de, yani o dışarıda başka bir statüde eğitilmesinden yanaydı, Hizbullah

konusunda, eee en son konuştum o ölen adamın Hüseyin Velioğlu olmadığını, o şeylerdeki onun olmadığını söyledi. Hizbullah'ı ve İrfan Çağırıcı'yı da Türkiye ile İran'ın ve İsrail'in ortak kullandığını söyledi...

(...) Hizbullah'ın şimdiki bu işte o insanları boğan, şey yapan Hizbullah'ın normalde askerlerin kontrolü altında olduğunu biliyorum. Bunu Doğu Perinçek de bana söylediğinde direk Veli Paşa'ya da söyledim, dedim ki Paşam böyle böyle söyledin, doğrudur dedi, işte o zaman yapılan hatalardan biriydi dedi.

S: JİTEM olarak mı düşünüyorsunuz bunu yoksa Ergenekon olarak mı?

T.G: Hizbullah'ı JİTEM organize etti, örgütledi.

S: Bu yetiştirilmesi falan konusunda Hizbullah'ın...

T.G: Ha eğitimle... Jandarmanın tesislerinde akşamları eğitim falan buna karşı çıkıyordu Veli Paşa.

T.G: Veli Paşa da Hizbullah Teoman Koman Paşa bunun tek şeyi var, benim başıma diyor, JİTEM'in başına bela etti diyor. O zaman JİTEM subayları zaten eğitiyordu.

S: Bu Ergenekon sadece Jandarma generallerinden mi oluşuyor?

T.G: Hayır, hayır, hayır. Ergenekon eğer Jandarma da olmuş olsa ya da General Veli Küçük çok mühim bir adam olmuş olsa Kara Kuvvetler Komutanı Nejat Müldür-şimdi kurmay başkanı İstanbul'un Marmara Bölgesi'nin-o adama hükmedemez. Niye biliyor musunuz? Veli Küçük tirişkadan bir general, o tuğgeneral Silopi'deyken, Veli Küçük'ten her istediğini yapıyordu. Nejat Müldür şimdi Tümgeneral İstanbul'da. Yani Jandarma olarak yapma olasılığı imkansız. Bir de ben bu hiyerarşiye askerdeki gibi bakmıyorum, zaten siz de öyle bakmıyorsunuz. Askerdeki gibi hiyerarşi yok ama ben şundan çok eminim, Türkiye'deki bunların bu gizli örgütlenmeleri Ergenekon olduğu yani gizli örgütlenmenin yani bunların da Veli Paşa'nın içinde olduğu askerlerin de bu işin içinde olduğuna ve buna katılıyorum. Hizbullah'ın Veli Paşa'nın Teoman Koman Paşa'nın ve Jandarma'nın yetiştirdiğini ve memleketin başına dert edildiğini, ben buna da katılıyorum..." (Acar, 2008: 204-208)

Ne Hizbullah'ı, hepsini bunlar yaptı

Özel Harekatçı Ayhan Çarkın, 'Ne Hizbullah'ı' dediği açıklamalarında şöyle diyor: "Halka çok işkence yapıldı. Diyarbakır Cezaevi'nde bok yedirdiler halka. Diyarbakır Cezaevi'nin hemen yanındaydı şubelerimiz. Cezaevi, yanında siyasi şube, istihbarat vardı. Hanefi Avcı istihbattaydı. İstihbarat dediğin işkence yapıyordu. Siyasi şubedeydi. Cezaevi duvarıyla yan yanaydı şubesi. Onun yanında da bizim şube vardı. Cezaevi koridorundan adamlar içeri alınıyor, işkence yapıyordu. Necdet Menzir o dönemde orada müdürdü. Cezaevinden gelen çığlıkları şimdi duyuyorum ben. Kahkaha atıyorlardı.

İtirafçıları kullanan, onlara operasyon da yaptıran bunlar. Kendi işlerini temizlettiler itirafçılara... Hizbullah diyorlar. Ne Hizbullah'ı, hepsini bunlar yaptı. Dönemimizde Hizbullah falan yoktu..." (Taraf, 26 Mart 2011)

Cinayet ihalesinde kanlı bir örgüt: Hizbul-kontra

"Hizbullah, 1979 yılında 'Menzil Kitapevi' etrafında örgütlenen bir yapıdan doğdu. Liderliğini Türk milliyetçisi Hüseyin Veli-oğlu'nun (Durmaz) yaptığı örgüt, kitapevi etrafında birleşenlerin düştüğü ideolojik ayrılık sonucu 'İlim Kitapevi'ni kurdu. Devletin desteğiyle Bölge'de örgütlenmeye başlandı.

1990'lı yıllarda, devletin hem askeri, hem de siyasi olarak zorlandığı dönemde Hizbullah, 1991 yılında PKK'ye sempati duyan demokrat, yurtsever kişileri açıkça hedef alan saldırılar dalgasını başlattı. Bu saldırılar ile JİTEM tarzı derin yapılanmaların aynı anda faaliyeti geçmesi ise dikkat çekici. Bu dönemde PKK'nin toplumsal tabanının güçlü olduğu Batman, Diyarbakır, Silvan ve Cizre'yi kendine üs olarak seçen Hizbullah, burada düzenlediği saldırılarda, sokaklarda enseden tek kurşun sıkma, insanları kaçırıp domuz bağı ile bağlayıp işkence seansları arasında diri diri toprağa gömme gibi cinayet yöntemleri izledi.

JİTEM'cilerle Karargahları aynı: Hizbullah'ın 1991 yılında yurtsever ve demokrat insanlara yönelik saldırılar başlattığı dönemde saldırıların kararının alındığı ve Hizbullah'ın Silvan'ın Susa Köyü'nü 'karargah' olarak seçmesi tesadüf değildi. O dönemde JİTEM içinde faaliyetleri belgelenmiş birçok faali meçhul cinayet işlemiş JİTEM tetikçileri de Silvan 10'uncu Er Eğitim Alayı'nda askerlik

görevlerini yapıyorlardı! Suriye uyruklu İbrahim Babat da burada JİTEM faaliyetlerinde bulunuyordu.

Silahlar 'örtülü ödenek'ten: Hizbullah'ın Kürt yurtseverlere yönelik saldırılarını yoğunlaştırdığı dönemde 'örtülü ödenek'ten ayrılan para ile İsrail'den alınan ve Batman Valisi Salih Şarman'a gönderilen silahların kaybolması (!) Hizbullah'ın silahlandırılmasının nasıl yapıldığına dair kuşkuyla yer bırakmadı. Hizbullah'ın silahlarının başka bir kaynağı da vardı. TSK ile girilen çatışmalarda yaşamını yitiren PKK'lerin silahlarının da Hizbullah'ın hücre evlerinde ele geçirilen silahlar arasında yer aldığı ortaya çıktı.

Sincar'ı katlettiler: Hizbullah sadece yurtsever ve demokrat kişileri hedef alıyordu. Kürt ve Kurdi olan herkese yönelik saldırılar gerçekleştirdi. Özellikle de devlet ile arasına mesafe koyan kurumlar birinci sırada yer aldı. Bunlar arasında Partiya İslamiya Kurdistan (PİK) ve Kürt-İslamcı kimliğiyle bilinen Said-i Kurdi'nin takipçisi olan Med-Zehra Cemaati üyeleri de yer aldı. PİK üyesi İbrahim Sarıaltun, Hizbullah tarafından boğazına tel geçirilip boğdurulmak suretiyle katledildi. Med-Zehra Cemaati'nden ve Bölge'nin önde gelen din alimlerinden İzzettin Yıldırım ise Hizbullah'ın hücre evinde öldürüldü. Batman Milletvekili Mehmet Sincar da Batman'da Hizbullah ve JİTEM tetikçileri tarafından katledildi.

Arkada binlerce cinayet: 2000'li yıllara gelindiğinde ise derin devlet, JİTEM ve Hizbullah geride 17 bin 500 faili meçhul cinayet bıraktı. Bu dönem içinde dikkat çeken başka bir unsur ise, Hizbullah'ın devlet güçlerine karşı hiçbir eyleminin bulunmamasıydı. Tüm bu saldırı, öldürme, işkence etme sonucunda hiçbir Hizbullah üyesi gözaltına alınmadı.

Onlarca şikayet ise Emniyet ve Jandarmanın tozlu raflarında kaldı. ta ki 2000 yılına kadar. 1999 yılında PKK Lideri uluslar arası güçlerin ortak operasyonu ile Türkiye'ye getirilince PKK'nin dağılma hesapları yapıldı. Bu hesap üzerinden devlet ihtiyacı kalmadığı için Hizbullah'ı tasfiye etme kararı aldı. 2000 yılında Hizbullah Lideri Hüseyin Velioğlu'nun İstanbul Beykoz'da kaldığı villasına baskın düzenlendi. 4.5 saat süren operasyonda Velioğlu öldürüldü. Ama ne hikmetse onlarca mermi isabet eden Velioğlu ölürken, aynı villada bulunan 2 Hizbullah üst düzey yöneticisinin ise burnu dahi kanamadı. Devletle yakın ilişkisi nedeniyle Hizbullah'ın

etkisiz hale getirilmesi uzun sürmedi. Kısa sürede güvenlik güçleri peş peşe örgütün hücre evlerine baskınlar düzenleyerek birçok Hizbullah üyesini gözaltına aldı. Ölüm evlerinde yapılan kazılarda ise kafasına çivi çakılmış, domuz bağı denilen yöntemle bağlanarak toprağa gömülmüş cesetler çıkarıldı.

Velioğlu'nu iyi tanırım: "JİTEM kurucusu tutuksuz Ergenekon sanığı Arif Doğan, basına verdiği demeçte, Hizbullah'ın devlet tarafından kurulduğu ve desteklendiği yönündeki iddiaları doğrulamıştı. Doğan, 'Ben bir ipucu vereyim. Hizbullah'ı değil de Güneydoğu illerinde Hizbul-kontrayı araştırın. O zaman ne olduğunu anlarsınız dedi. Doğan, 'Hüseyin Velioğlu'nu iyi tanırım' demişti. OHAL Valisi Hayri Kozakçıoğlu bir söyleşisinde 'JİTEM, MİT ve Emniyet'in Hizbullah'la o dönem istihbarat alışverişi yapması gayet doğal bir durum' demişti. Dönemin Batman Emniyet Müdürü Öztürk Şimşek ise 'Bunların Gercüş'ün Çiçekli, Sekilli ve Gönüllü köylerinde kampları var. Silah eğitimini de Jandarmadan gelen bazı subay ve astsubaylardan alıyorlar' diye anlatmıştı. Dönemin içişleri bakanı İsmet Sezgin: 'Hizbullah, PKK'ye karşı örgütlendirildi' diye devlet bağlantısını en yetkili ağızdan itiraf etti." (Yeşil, *Gün-lük*, 7 Ocak 2011)

Merhaba Hizbullah

16 Şubat 1992 tarihinde *2000'e Doğru* dergisi 'Hizbullah Çevik Kuvvet Merkezinde Eğitiliyor' kapağıyla çıktı. Haberi yapan Halit Güngen derginin Diyarbakır temsilcisiydi. Hizbullah'ın MİT ve Emniyet'le bağlantılı olduğunu ve örgütün militanlarının Diyarbakır Çevik Kuvvet Merkezi'nde eğitildiklerini yazıyordu.

Halit Güngen haberinin yayımlanmasından sadece iki gün sonra derginin Diyarbakır temsilciliğinde öldürüldü.

Çok değil bir sene sonra dönemin Batman Emniyet Müdürü TBMM Faili Meçhul Cinayetler Komisyonu'na şu beyanı veriyordu: 'Ne yazık ki, Hizbullah Örgütü mensupları bir dönem askerlerden yardım gördüler. Buradaki bazı askeri birliklerde silahlı eğitim yaptılar, lojistik destek gördüler.'

Habertürk gazetesinde Amberin Zaman imzasıyla yayımlanan habere göreyse yine 1993 senesinde Hizbullah'ın içinden bir ismin cumhurbaşkanlığına yaptığı ihbar üzerine, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'nin ihbarı araştırılması talebine karşılık dönemin

Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'ın militanların yakalanmaması sadece izlenmesi gerektiğini söyleyen bir rapor yazdığı biliniyor.

2007'de eski OHAL Valisi Hayri Kozakçıoğlu, *Zaman* gazetesinde yayımlanan bir söyleşisinde JİTEM, MİT ve Emniyetin Hizbullah'la istihbarat paylaştığı iddialarına şöyle açıklık getirmişti: 'Bu, gayet doğal bir durum. Eğer Hizbullah PKK'nin yerlerini tespit konusunda bir adım öndeyse, onlardan istihbarat alınmasında bir sorun yok.'

1993-1997 seneleri arasında Şırnak'ta gerçekleştirilen faili meçhul cinayetlerle ilgili Albay Cemal Temizöz ve Cizre'nin eski Belediye Başkanı (Korucubaşı) Kamil Atak'ın yargılandığı davada, Başkan Atak'ın (Korucu) kardeşi şu iddialarda bulunuyor:

'Boşaltılan Cizre'nin Kuştepe Köyü, Hizbullah'ın askeri merkezi haline gelmiştir. (...) Benim de bulduğum birçok arkadaşımız bu köye silah ve mühimmat götürdük.

Dönemin MİT Müsteşarı Tümgeneral Teoman Koman ise kendisine Hizbullah hakkında soru soran gazetecilere şöyle yanıt veriyordu o yıllarda: 'Hangi Hizbullah? Bir İran'daki Hizbullah vardır bir de PKK'nin baskılarına karşı kendini koruyan, dini inançları kuvvetli vatandaşlar.'

Necmettin Erbakan başbakanken, Başbakanlık İdari ve Mali İşler Dairesi'nde çalışan bir bilgisayar operatörünün örgüt üyesi olduğu gözüaltına alınması ise örgütün ilişkilerinin sadece JİTEM, Emniyet ve MİT eksenli olmadığı şüphesini uyandırmıştı. (Mumcu, *Radikal*, 13 Ocak 2011)

Devlet, Hizbullah'ın faaliyetlerine göz yumdu

Abdulkadir Aygan, Kürt Özgürlük Hareketine karşı örgütlendirilen ve gerçekleştirdiği faili meçhul cinayetlerle gündeme gelen Hizbullah örgütünün faaliyetlerine devlet yetkililerinin göz yumduğunu ve yakalananların da serbest bırakıldığını söylemektedir: *"Binbaşı Cahit Aydın bizi Silvan'a bir Hizbullah faaliyetini araştırmaya gönderdi. Ben ve Kemal Emlük gittik. Burası, Diyarbakır-Silvan yolu üzerinde bulunan Yolaç köyü. Hatta şehitlikleri de var onların. Bir sorumluları da varmış. Onun hakkında bilgi almak için karakola gittik. Karakol bilgi vermeye çekindi. 'JİTEM Komutanı bizi gönderdi' dedik, yine 'yok' dendi. 'Silvan'a filan adamların yanına gidin, filan tüpçü şudur, budur'. Ya da 'Emniyet'e gidin*

bu konuda daha bilgili'dendi. Emniyet amiri mi, yoksa müdürü mü, onun yanına gittik. 'Komutanımız bir rapor hazırlayacak yukarıya. Hizbullah konusunda bilgi istiyor; siz daha bilgilisiniz'dedik. O bize, 'Vallahi çocuklar; düşmanımın düşmanı benim dostumdur. Bunlar PKK ile mücadele ediyorlar. Onların üzerine gidilmemesi lazım, bizim işimizi kolaylaştırıyorlar. Bunların üzerine şimdilik gidilmesine karşıyım'dedi. Yani eli boş döndük. Görüştüğümüz kişi Silvan'da 1992-1994 yılları arasında görev yapıyordu. Bizi göreve gönderen komutan da o dönem görev yapıyordu.' (Şahan, Balık, 2005: 64)

Hizbullah'ın tetikçilerinin çoğu itirafçdır

Cem Ersever de, Hizbullah'ın tetikçilerinin çoğunun itirafçılar olduğunu söylüyor: *"Hizbullah'la bağlantılı olan iki kişi Alaattin Kanat ile Adem Yakın'dı. Bunların bize hep söylediği şu olmuştur: 'Hizbullah PKK'nin düşmanıdır. Düşmanımın düşmanı benim dostumdur. Güvenlik güçleri kesinlikle Hizbullah'la uğraşmasın, onun yolunu açsın.' Adamların dediği oldu. Güvenlik kuvvetleri Hizbullah'ı koruyup, güçlendirmişlerdi. Hizbullah'ın tetikçilerinin çoğu itirafçdır."* (Yalçın, 2010: 162)

Hizbullah'ın kan donduran vahşeti

Hizbullah vahşetinin kurbanlarından bazıları şöyleydi: Zehra Vakfı Başkanı İzzettin Yıldırım Fatih'te kaçırıldıktan sonra Üsküdar'daki bir mezar evde elleri ve ayakları bağlı bir şekilde toprağa gömülü bulundu. Daha sonra Elazığ'daki bir hücre evinde bulunan görüntüde işkence sonrası 'itiraflarda' bulunuyordu.

20.01.2000: Çengelköy sırtlarında bahçe içindeki tek katlı hücre evinde 10 ceset bulundu. Önce işkence yapılan 10 kişi, kurşunlanarak veya tel ve iple boğulduktan sonra evin kömürlüğüne ve bahçesine gömüldü, üzerlerine de beton döküldü. Ölenlerin tümü çıplaktı ve elleriyle ayakları bağlıydı.

İslamcı feminist yazar Konca Kuriş'in önce sorgu kaseti sonra cesedi bulundu. Ağlayarak ifade veren kadın vahşice öldürülmüştü. 30 Ocak 2000'de Diyarbakır'da bir evde beş ceset bulundu. İki ceset güvercin almak için hücre evine giren iki çocuğa aitti. (Radikal, 6 Ocak 2011)

Adalet kanıyor

İçişleri Bakanlığı'ndan bir akşam vakti telefon ettiler. Bakanın Ankara temsilcilerine önemli söyleyecekleri vardı. Meraklandık. Kısa süre sonra bakanlığın konferans salonunda toplandık.

Emniyet yetkilileri kısa bir giriş konuşması ardından ışıkları söndürdüler ve perdede görüntüler belirdi. Bu görüntüler bazı polis operasyonlarına aitti. Bazı evlere giriliyor, evlerin zeminlerinde gizli bölmeler ortaya çıkarılıyor, buralardan cansız insan bedenleri ortaya çıkıyordu.

Sonra başka görüntülere geçildi. Bunlar işkenceli soru görüntüleri idi. Yalnız işkenceciler sorguladıklarının ağızlarından bir bilgi alıp başka zanlıları bulma, suçu kabul edeni de yargılama peşinde değillerdi. Sorgulananın öldürülmesi zaten kesindi, sorgucular, engizisyoncular gibi ruhu temize çıkararak ölmelerini sağlayacak itiraf peşindeydi. Yoldan çıktıklarına dair itirafları aldıktan sonra, sorguladıkları kişilerin ellerini ve ayaklarını arkadan bağlıyor, boğazına bir ip geçirip onu da ayaklarına bağlıyor, 'domuz bağı' adı verilen bu yöntemle yavaş yavaş sıkarak boğuyorlardı.

Görüntüler kesildi, ışıklar dehşet içinde kalmış gazetecilerin yüzüne yandı. Herkes bembeyazdı, salondan çıt çıkmıyordu. İçişleri Bakanı Sadettin Tantan en ön sıradaki koltuğundan arkaya döndü, 'İşte' dedi; 'Hizbullah!'

Örgüt dışarıda PKK ile bağlantılı olduğunu öne sürdüğü kişileri tabanca ve satırla, içerde ise yoldan çıkıp laik düzene kapıldığını düşündüğü kendi üyelerini işte böyle işkenceli sorgularla öldürüyordu. Bakan 'Görün işte' diye bizimle bu görüntüleri paylaşıyordu. Etkisinden günlerce kurtulamamıştım; bundan on küsur yıl önceydi.

Adalet duygusu nerede?

Dün, Hizbullah'ın askeri kanat sorumluları ve üyeleri olarak onlarca cinayetten sorumlu tutulan ve yargılanmaları bitmediği için son Yargıtay kararı uyarınca salıverilecek kişileri Diyarbakır Cezaevi önünde tekbir getirip halay çekerek bekleyen kalabalığın görüntülerini ekrandan izlerken aklıma o gece geldi... (Yetkin, *Radikal* 5 Ocak 2011)

Hizbullah

Öldürme yetenekleriyle hafızalara kazındılar.

Yok etme yöntemleri bu topraklara yabancıydı.

Bilinenin, olağanın ötesine geçmişlerdi.

Kurbanları 'domuz bağı' adı verilen bir teknikle öldürüyorlardı.

Cin fikirli adamlardı onlar.

'Mezar evler'de yaşarlardı.

'Halaylı tahliye' görüntüleriyle yeniden gündeme geldiler.

Oysa çoktan unutulmuşlardı.

12 yıl önce Hizbullah'a ait 'mezar evler'den, 188 insanın cesedi çıkarılmıştı.

Türkiye, nefesini tutarak izlemişti bu görüntüleri...

İnsanları dehşete düşüren öldürülen insanların sayısı değildi bence; yöntemiydi.

Sınırsız bir öldürme gücü sergilenmişti, bu cinayetlerde.

Engelleyici, sınırlayıcı ruhsal bir değere takılmamışlardı katiller...

Beni en çok düşündüren, bu cinayetlerdeki aşırılık ve sınırsızlık oldu.

Toplumlar, 'öldürme meşruiyeti'ni bireylere sadece savaşlar esnasında verir.

Barış zamanlarında öldürme ayrıcalığı sıkı kurallara bağlanarak, sadece kanun gücüne tanınır.

Kanun gücü, bu ayrıcalığını kötüye kullandığı an toplumsal meşruiyetini kaybeder, devlet hukuk devleti olmaktan çıkar.

Bunları şunun için anlatıyorum; Hizbullah, o cinayetleri devletten bağımsız işlemedi...

Öldürme meşruiyetlerini tanrıdan almadılar; devletten aldılar.

Türkiye başka bir ülkeyle savaşta değildi, içte PKK'ye karşı örtülü bir savaş veriliyordu.

Hizbullah, bu gizli-açık kirli savaşın içinde resmi kuvvetlerin yedeğine koşuldu.

Hizbullah vahşetinin kaynağını bence devletle olan ilişkide aramak gerekiyor.

Kürtler Hizbullah vahşetini çok derin yaşadı.

Onlar için Hizbullah 'Hizbukontra'ydı; yani devletin gizli birlikleri...

Sokaklarda binlerce Kürt, PKK'yle şu veya bu şekilde bağlantılı sayılarak öldürüldü.

İkinci Ergenekon İddianamesi'nde Hizbullah gerçeği tümüyle olmasa da öz itibariyle deşifre edildi. Hizbullah üyeleri Jandarma birliklerinde eğitildi, silahlandırıldı, sokaklarda insan avına çıkarıldı. Bu bilgilere rağmen, Türkiye'de nüfusun büyük bölümü için Hizbullah, sadece Hizbullah'tan ibaret.

'Mezar evler' gibi 'toplu mezarlar' da bu devletin gerçeği. Bitlis Mutki'de Jandarma karakolunun bahçesinden 12 gencin cesedi çıkarıldı. Onların mezarları dahi olmamış. Sanki hiç bu dünyaya gelmemişlerdi, bir adları bile yoktu. O karakolun bahçesinde yokluğa gömülmüşlerdi. 11 yıl sonra bir ihbarla ortaya çıkarılan bu toplu mezar, birtakım gerçeklerin gün ışığına çıkmasına da yaradı. Devlet güçleri, onlarca genci öldürdükten sonra toprağın altına gizlemiş.

'Mezar evler' ile 'Toplu mezarlar' arasında işte böyle bir kardeşlik var.

Halaylı tahliyelerle hatırladığımız Hizbullah, demek ki sadece Hizbullah değil, aynı zamanda devlettir. 'Toplu mezarlar' kazan askerler de demek ki sadece devlet değil, aynı zamanda biraz Hizbullah'tır.

Bir dava on yılda nasıl sonuçlanmaz: CMK'yla tutukluluk sürelerine getirilen kısıtlama elbette yerinde. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvuruların yüzde 14'ünü sadece tutukluluk sürelerinin fazlalığı ile ilgili şikayetler oluşturuyor. Yargıçlar hukuk ile vicdanları arasına sıkışmaz, böyle bir hakları da yok. Kamu vicdanını yaralayan tahliyeler için artık siyasetin yargıyı, yargının da siyasileri eleştirmesinin de artık bir anlamı yok. Hizbullah üyelerinin salıverilmesi örneğinde olduğu gibi, 10 yıl boyunca bu davayı karara bağlayamayan sistemi ele almak, eleştirilerin hedefi yapmak en doğrusu... (Tayiz, *Taraf*, 7 Ocak 2011)

İslam'da pişman olunmaz ki

Düşünün 11 yıl önce Hizbullah'ın lideri Hüseyin Velioğlu, İnan'lara ait eve yapılan baskında çıkan çatışmada öldürülmüş, İnan, operasyondan çok kısa bir süre önce evden ayrılmış, evde domuzbağından canlı canlı betona gömmeye birbirinden korkunç işkence ve cinayet kasetleri ve Hizbullah'ın tahribattan kurtarılabilen ölüm arşivi bulunmuş, birçok ölüm emrini İnan'ın verdiği savcılık

mütalaasına girmiş, hakkında müebbet hapis cezası istemiyle dava açılmış ama Hacı İnan hiç orali değil.

Gazeteciler soruyor: ‘Tahliyelerle ilgili tepkilere ne diyorsunuz?’

‘Bir şey yok ki, 11 senedir yargılanıyoruz, bir tek delil kırıntısı getirin...’

‘Cinayetler kanıt değil mi?’

‘11 senedir içerdeyiz, yetmiyor mu? Şu ana kadar en küçük bir delil kırıntısı yok. Zaten mahkeme neticesinde yine aynı şeyi bekliyorum.’

‘Pişmanlık var mı? Özeleştiri yaptınız mı?’

‘Neden pişman olacağız ki? Biz Müslüman’ız... İslam’da pişman olunmaz ki...’

Böylesi bir savunma mekanizması karşısında ne hukuk ne nöroloji ne inanç ne de din söyleyecek hiçbir söz bulamaz... (Can, *Radikal*, 11 Ocak 2011)

Al sana bir kırıntı delil

17 Ocak 2000 günü Hizbullah lideri Hüseyin Velioğlu’nun öldürüldüğü Beykoz Kavacık’taki baskından sonra İstanbul Çengelköy’deki kazılarda bulunan 10 cesetten biri Mehmet Salih Dünder’a aitti. Mehmet Salih Dünder’ın kardeşi Ziver Dünder, ağabeyini öldürenlerin tahliye edildiğini gördü ve örgütün askeri kanat sorumlusu Hacı İnan’ın tahliye edildikten sonra ‘Hakkımda bir kırıntı delil yok’ dediğini duydu. Ziver Dünder tepkisini şöyle dile getirdi:

‘Biz şoktayız. Ne diyeceğimizi şaşırdık. Ağabeyimin cenazesi hiç gözümün önünden gitmiyor. Cenazeler çift, çift bir birine bağlıydı. Önce 10 cenaze geldi. İlk gün tanıyamadık. Rahmetli ağabeyimin oğlu dışından tanıdı. Cesetleri şişmişti. Normalden iki kat şişmişlerdi. İlk tanımadı kimse cenazesini. Şişkinlikleri inince tanıdık. Boyunla diz arasında bağ vardı. Kafa dizin altındaydı. Ana rahmi içinde gibiydiler... Televizyonda gördüm Hacı İnan’ı. Pişkin, pişkin sırtıyordu. ‘Delil kırıntısı bile yok’ diyor. Kamuoyuyla, insanlarla dalga geçiyorlar. Tüylerim diken diken oldu. Ağabeyim kayıpken kimliği örgüt lideri Hüseyin Velioğlu’nun öldürüldüğü Hacı İnan’a ait evden çıktı. Sonra cesedini bulduk. Şimdi ‘Delil yok’ diyor.’

Peki, Mehmet Salih Dünder neden Hizbullah militanlarının hedefi oldu? Ziver Dünder soruyu şöyle yanıtlıyor:

‘Ağabeyim PKK’den 10 yıl yattı. Orada dinle ve Hizbullah’la tanıştı. Ama çıkınca hemen yanlarından uzaklaştı. Ekmeğinin derdine düştü. Ama sonra kaçırdılar. Sorgu kasetinde örgütten neden çıktığını da soruyorlar ama asıl para istiyorlar. Asıl dertleri para. İslam’ın değil paranın peşindeler yani.’

Bu cinayetlerden tek çıkarabildiği teselli ise şu: ‘Öldürüp yer altına koydukları insanlar var hâlâ. Şükür biz cesedimizi bulduk hiç olmazsa.’ (Tayman, *Radikal*, 12 Ocak 2011)

Hizbullah davasının sanıkları 156 cinayetle suçlanıyor

‘Ceza Muhakemesi Kanunu’nun (CMK) 102. Maddesinin yürürlüğe girmesiyle Türkiye’nin en büyük davalarından biri olan ‘Hizbullah Davası’nın sanıkları da serbest kaldı.

17 Ocak 2000 Türkiye’nin yakın tarihinin önemli günlerinden biri olarak kayıtlara geçti. Hizbullah’a yönelik operasyonda Kavacık’ta bir eve baskın yapıldı. Örgütün İlim Kanadı Lideri Hüseyin Velioğlu öldürüldü. Bu operasyonun ardından bulunan örgütün arşivinde yapılan inceleme vahşeti ortaya çıkardı.

19 Ocak’ta Üsküdar’da işkenceyle öldürülüp toplu mezara gömülmüş 10 ceset ortaya çıkarıldı. Ardından Ankara’da, Gaziantep’te, İstanbul’da, Tarsus’ta yapılan baskınlarda domuz bağıyla öldürülmüş insanların çürümüş cesetleri bulundu. Operasyonlarda yakalananlardan biri örgütün ‘askeri kanat’ sorumlusu ve ‘beyni’ olarak anılan Hacı İnan’dı.

Hizbullah ana davası Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. On yıldır süren 34 sanıklı dava geçen yıl Aralık ayında sonuçlanmıştı. 198 silahlı eylem, 156 cinayet, 80 yaralama olaylarından sorumlu olan aralarında örgütün askeri kanat sorumlusu Cemal Tutar ile Şura üyesi Edip Gümüş’ün de bulunduğu 16 sanık müebbet hapis cezasına çarptırılmıştı. Daha sonra Yargıtay’a giden bu dava sonuçlandırılmadığı için tutuklu 10 sanık tahliye edildi. Kavacık’taki operasyonla ilgili İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi ise aralarında örgütün liderlerinden biri olan Hacı İnan’ın da bulunduğu tutuklu 8 sanığın tahliyesine karar verdi. Böylece 18 Hizbullah sanığı serbest kalmış oldu...” (Tayman, *Radikal* 5 Ocak 2011)

Hizbullah arşivi yargıdan gizlendi

“Hizbullah yöneticilerinin avukatı, Hizbullah ile devlet ilişkisini akla getirecek sözler sarf etti: Örgütün arşivi mahkemeden hep gizlendi.

Tutukluluk süresini kısıtlayan CMK 102’inci maddesinin yürürlüğe girmesi üzerine tahliye olan Hizbullah’ın üst düzey yöneticilerin avukatı Sıdkı Zilan, Hizbullah davalarında bazı kurumların mahkemelere yardımcı olmadığını, bazı şeylerin mahkemelerden bile gizlendiğini öne sürdü. Zilan’a göre davanın 10 yıldır sürmesinin bir nedeni de bu gizlilik. Hizbullah’ın üst düzey yöneticilerinden bir bölümünün avukatlığını yapan Sıtkı Zilan, davaya ilişkin şu değerlendirmeyi yapıyor: ‘Mesela Beykoz’da yakalanan evraklar şu anda adliye emanete alınmış değil, en azından hepsi alınmış değil. İçlerinden yani 10’da biri dahi Diyarbakır’a gönderilmiş değildir. Mahkeme evrakların çoğuna, içeriğine vakıf değildir. Mesela bu davada yargılanan bir iki şahıs bizzat o evde (Beykoz’da) yakalanmış dokümanların ele geçirildiği iddia edilen evde bunlar bire bir ilgilidir. Bu dokümanlarla yani lehte veya aleyhte ne varsa onların avukatlarının kendilerine ulaşması lazım ve bu imkan verilmedi.

Bazı şeyler gizleniyor: Biz ısrarla talep ettik. Beykoz’da yakalanan evrak içeriği hakkında bir bilgi verilebilirdi. Bilirkişi de inceleyip bize özetini çıkartılabilirdi. Gizleniyor bazı şeyler, mahkemelerden dahi gizleniyor veya mahkemeler vakıf ta bize açıklamıyorlar. Kurumlar doğru dürüst cevap vermiyor. Bu nedenle yıllarca sürüyor.” (Radikal, 6 Ocak 2011)

Dışarıyla görüntülü konuşmuşlar

Tahliye edilen Hizbullahçılar, cezaevinde internet üzerinden örgütle görüntülü konuşma yaptı, devlet kurumlarının bilgisayarına girip resmi belgeleri indirdi.

CMK’nın 102. Maddesi uyarınca tahliye edilmeleri çok tartışılan Hizbullah sanıklarının, cezaevinde bir skandala karıştığı ortaya çıktı. Milliyet gazetesinin haberine göre, Hizbullah liderlerinin cezaevinden dışarıdaki örgüt militanlarıyla sesli görüşmeler yaptığını ve devlet kurumlarının bilgisayar sistemine sızarak özel bilgileri ele geçirdiği belirlendi. Skandal, cezaevi yönetiminin hazırladığı resmi tutanakta açığa çıktı.

Diyarbakır D Tipi Cezaevi, uzaktan üniversite okuyan dört Hizbullahçıya ‘eğitimde kullanılmak üzere’ internet olanağı sağlandı. Ancak Hizbullah militanları bu olanağı eğitim için değil, dışarıdaki örgüt üyeleriyle MSN ve SKYPE programları aracılığıyla görüntülü iletişim kurmak için kullandı.

Yönetim tutanağa geçirdi: bilgisayarlarda denetim yapan cezaevi yönetimi ise mahkumların bilgisayarları amacı dışında kullandığını tespit etti. Cezaevi yönetiminin 01.07.2010’da hazırladığı tutanakta, İskender Tutar ve diğer üç Hizbullah militanın bilgisayarlarından MSN ve SKYPE’yi kullanarak sesli ve görüntülü görüşmeler yaptıkları, devlet kurumlarının ve cezaevinin bilgisayar sistemine sızarak özel bilgilerin ele geçirilip arşivlendiği, kripto cihazı bilgileri ve işaretli krokiler bulunduğu kayda geçirildi.

Cezaevi yönetiminin hazırladığı tutanağın giriş paragrafında, ‘Cezaevinde tutuklu bulunan İskender Tutar, Şahin Yapıcı ve Naşit Tutar’ın bilgisayarlarının 07.06.2010 tarihinde yetkili makamlar tarafından incelendiği’ belirtildi.

Elde edilen bilgi ve belgelerin anlatıldığı tutanakta ‘ekteki belgelerin bir ve üç numaralı sayfalarında görüldüğü üzere üniversitede eğitim amacıyla girmeleri gereken sitelerin haricinde eğitimin amacı dışında birçok değişik sitelere girildiği’ ifadelerine yer verildi. (*Taraf*, 9 Ocak 2011)

Hizbullah tahliyelerine annelerden protesto

“Güneydoğu’da birçok cinayete imza atan ve kayıp kişilerin katilleri oldukları belirtilen Hizbullah’ın beyin takımının tahliye edilmesini Cumartesi Anneleri protesto etti. Taksim’de 302. Kez eylem yapan Cumartesi Anneleri adına basın açıklamasını okuyan Fatma Şeker, ‘Bir yandan toprak altından çıkan kemikler, Ergenekon, JİTEM, Hizbullah gibi devlet kontrolündeki yapıların vahşeti ispatlanırken, aynı günlerde bu vahşetin baş aktörleri hakkındaki yargılamalar on yıllık sürede, onca delile ve belgeye rağmen bitirilmiyor. Toplum ve insanlık, adil bir kararı yargı mercilerinden alamıyor’ dedi.” (*Radikal*, 9 Ocak 2011)

Hizbullah tahliyesi mi Rönesans’ı mı?

Yıl 1995. PKK ile çatışmanın en kanlı dönemlerinden biri. Failli Meçhuller ile Güneydoğu’da herhangi bir ‘kırsal’dan gelen ölüm

haberlerinin haddi hesabı yoktu.

Yılın ikinci yarısında güvenlik kuvvetlerinin 'saha'da üstünlüğü ele geçirdiği öne sürülüyordu. *Sabah* gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Zafer Mutlu, Hasan Cemal ile bana 'Atlayın bölgeye gidin, izlenimlerinizi yazın' dedi. Salih Memecan bölgeye bizimle birlikte giderek ilk kez ayak basacak ve gözlemlerimizi karikatür olarak çizecek, deneyimli Ramazan Öztürk ise fotoğraflayacaktı. Ve, bu hemen yapılacak ve yayımlanacaktı.

Dört kişilik '*Sabah*'ın dev kadrosu' diye sunulan bizler, 'bölge çıkartması' için alelacele yola koyulduk. Dinç Bilgin'in özel uçağı ile Diyarbakır'a konmak için havalandık. Haber Müdürü rahmetli Ahmet Vardar (Ahmet Abi), biz uçağa giderken, 'Her şeyi ayarladım. Ünal sizi helikopterle dolaştıracak. Zaman kazanacaksınız' dedi. Ünal, Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan...

Ertesi sabah Diyarbakır Hava Taburu'na gittik. Ünal Erkan'la helikoptere bindik. Önce Cizre, ardından Habur, sonra Silopi ve en son İdil. Her vardığımız yerde yüzeysel gözlemlerle 'izlenim' oluşturyorduk. En olaylı merkezlerden biri olan Cizre, büyük ölçüde göç vermiş, pek olay çıkaracak ahali kalmamıştı. Şehrin kontrolü, güvenlik kuvvetleri ile devlete sadık bir korucu aşiretinin eline geçmişti.

Hizbullah mı? Kontrol altında!

Son durağımız İdil de sakindi. Orada beni İstanbul'dan tanıyan eski koruma polislerinden biriyle karşılaştım. 'Gel seni gezdireyim' dedi. Grup, bir çay bahçesine gitti, ben, İdil'de görev yapan polis memuruyla esnafı dolaşmaya başladım. Yanımda Olağanüstü Hal Bölge Valisi ve çevresindeki güvenlikçiler olmayınca, 'vatandaş' biraz daha serbest konuşabiliyordu. Olay sayısında gerçekten çok azalma olmuştu. Dikkat ettim, azalan eylemlerle ilgili olarak kimse, 'örgüt'ten yani PKK'den söz etmiyordu. Eylemlerin 'Hizbullah'ın işi olduğunu söylüyorlardı.

Diyarbakır'a dönmek üzere helikopterle havalandığımızda Ünal Erkan, izlenimlerimizi sordu. Devletin sahada duruma hakim olduğunu gözlerimizle gördüğümüzden emindi. Öyleydi de. 'Sadece' dedim, 'İdil'de sizden ayrı dolaşırken, vatandaşların Hizbullah'tan söz ettiğini duydum...'

Ünal Erkan, kayıtsız bir el hareketiyle 'O, kontrol altında' karşılığını verdi.

Hizbullah kontrol altında... Yani, 'devlet'in kontrolü altında. Endişelenmeye mahal yok.

O dönemde bölgede Hizbullah'ın adı 'sokaktaki insan' tarafından 'Hizbülkontra' diye anılıyordu. 'Devlet'in bir 'uzvu' olarak algılanıyordu.

Ne zaman ki, Abdullah Öcalan 1999'da yakalandı ve PKK'nin silahlı mücadelesi durduruldu, ardından 'devlet' Hizbullah'ın üzerine çullandı. 'Domuz' bağıyla işlenen cinayetleri ortaya çıkartıldı, lideri Hüseyin Velioğlu ölü ele geçirildi. Hizbullah'ın çökertildiği söylendi.

Hizbullah'ın dönüşü

Ve Hizbullah 10 yıl aradan sonra tekrar ortaya çıktı. 'Ağırlaştırılmış müebbet hapis' cezası istenen tutukluların CMK'nın tutukluluk sürelerine sınırlılık getiren 102. Maddesinin uygulanması sonucu dışarı çıkmalarıyla değil sadece. Onları halaylar çekerek görkemli biçimde karşılayan yandaşlarının görüntüleriyle.

Kamuoyunun vicdanını yaralayan ve 'adalet' duygusunu tarumar eden gelişme hükümet ile yüksek yargı arasında son yıla damgasını vuran mücadelenin yansımalarından biri, en vahimi...

BDP'ye karşı Hizbullah mı?

Ama asıl korkutucu olan, bunun bir ihmal'den öteye olması ihtimali. Acaba Hizbullah yeniden canlandırılmak mı isteniyor?

Türkiye Kürtlerinin dilinde 'Hizbulkontra' olan ve 1990'larda bölgedeki olayların seyrine bakıldığında 'devletin kontrolünde' bulunduğu kimsenin şüphesi bulunmayan örgüte, şu seçim yılında, 2011'de yeniden mi hayatiyet kazandırılmak isteniyor acaba?

Salıverilenlere davullu zurnalı, halaylı, tekbirli karşılama törenlerine bakıldığında, Hizbullah'ın bölgede tabanının ve 'uyuyan hücreleri'nin bulunduğu anlaşıyor.

Bölgede, KCK davası ile önu kesilemeyen hatta anadilde eğitim çift dillilik tartışmalarıyla alevlenen gelişmelerin önüne 'Hizbullah barajı' mı dikilmek isteniyor?

'Dinsizin hakkından imansız gelir' kafasıyla sözde 'dindar' Hizbullah, 'imansız' BDP'ye mi karşı dikilecek?

Bu yıl içinde bölgeden yeni cinayet haberleri duymaya başlayacak mıyız?

Bu sorular akla haliyle geliyor.

Bu soruları üreten Yargıtay'ın yaklaşımını anladık da, AK Parti Hükümeti Hizbullah'a ilişkin olarak nerede duruyor?

Bu da bir soru..." (Çandar, *Taraf*, 8 Ocak 2011)

Cengiz Çandar'ın bu önemli sorularının cevaplarını ileriki süreçte göreceğiz...

SUSURLUK OLAYI

3 Kasım 1996'da saat 19.25 sularında Susurluk yakınlarında meydana gelen kaza, yasadışı mafya-siyaset-devlet ilişkilerini ortaya çıkarmıştı. Bir kamyonun çarptığı Mercedes'i kullanan Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ, üzerinde Mehmet Özbay kimliği bulunan Abdullah Çatlı ve Melahat Özbay sahte kimlikli Gonca Uz ölmüş, kirli işleriyle bilinen DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak yaralanmıştı. Ayrıca, arabada çok miktarda susturucu takılmış suikast silahları bulunmuş, solculara karşı yaptığı katliamlarla aranan Abdullah Çatlı'nın çantası ise ortadan kaybolmuştu. Kayıp çantanın içinde 1 milyon dolar para kaybolduğu söylendi. İçinde çok önemli belgeler olduğu iddia edildi. Çantanın içerisindeki bazı şeyler bir müddet sonra Sedat Bucak'tan çıktı. Daha sonra Sami Hoştan çantayı içi boş olarak mahkemeye getirdi ve herkes bunu bir şantaj olarak algıladı.

Susurluk kazasının ardından, 9 Mart 1997 günü açılan dava, İstanbul 6 No'lu DGM tarafından 12 Şubat 2001 tarihinde karara bağlandı.

Mahkeme, sanıklardan İbrahim Şahin ve Korkut Eken'i 'cürüm işlemek amacıyla teşekkül oluşturmak ve bu teşekkülü yönetmek' suçundan 6'şar yıl ağır hapis cezasına çarptırdı. Eski polisler Ayhan Çarkın, Ayhan Akça, Oğuz Yorulmaz, Enver Ulu, Mustafa Altunok, Ercan Ersoy ve Ziya Bandırmalıoğlu, Sedat Bucak'ın şoförü Abdül-gani Kızılkaya, Haluk Kırcı, Yaşar Öz, öldürülen Kumarhaneci Ömer Lütfü Topal'ın iş ortakları Sami Hoştan ve Ali Fevzi Bir ise 'cürüm işlemek amacıyla teşekkül oluşturmak' suçundan 4'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Haluk Kırcı, emniyetteki ifadesinde 'Çatlı'nın çantasıyla ilgili çok önemli bilgiler veriyordu:

"Bu çanta, Abdullah Çatlı'nın sürekli yanında taşıdığı, yanından hiç ayırmadığı bir çantaydı. İçinde, Mikro Uzi marka bir silah,

telefon fihristi, şahsi belgeleri ve günlük benzeri bir defteri vardı. Bordo kaplı telefon fihristinde bütün ilişkilerini yansıtan telefon numaraları yazılıydı. Çanta ise şifreli ve kahverengi deri kaplıydı. Bu çanta kazadan sonra kayboldu. Eğer çanta bulunursa Susurluk çözülür: Çatlı bütün ilişkilerini bu defterine yazıyordu.”

MİT Müsteşarı Mehmet Eymür de kazadaki Mercedes'in her ne kadar Sedat Bucak'ın üzerine kayıtlı gözükse de aslında Abdullah Çatlı'ya ait olduğunu öne sürdü:

“Abdullah Çatlı'nın, devletin her kademesiyle irtibatı vardı. Çatlı grubu tehlikeli bir oluşum haline gelmişti. Devleti, siyaseti yönetebilecek yeni bir örgütlenme tipi, terör olgusu olarak karşımıza çıkıyordu. Yarın öbür gün politikaya bir nevi Ergenekon'ın yaptığı gibi müdahale edilebileceği düşüncesini uyandırdı bizde. Kaza geçiren Mercedes araba resmiyetinde Sedat Bucak'a aitti ama arabanın plakası 'AC' idi. Çünkü arabanın asıl sahibi Abdullah Çatlı'ydı. Çatlı bu araba ile Meclis dahil her yere rahatça girebiliyordu. Biz bunları tespit edip teşkilat içi yazışmalarla kayıt altına aldık. Ama ben ABD'de iken bu bilgilerin kayıtlardan çıkarıldığını öğrendim.” (Tayyar, 2010: 122)

Çatlı devletin 'kara kutu'suydu

Peki, devletin her kademesiyle irtibatı olan, Emniyet Müdürü ve Milletvekiliyle birlikte seyahat eden bu Abdullah Çatlı kimdi?

“Abdullah Çatlı karanlık ilişki ağının kilit noktasında duruyordu. 1977 yılında Ülkü Ocakları Ankara İl Başkanı'ydı. 1978 yılında Ankara Bahçelievler'de 7 TİP üyesi gencin öldürülmesi olayının planlayıcısı ve başsorumlusu olarak aranırken yurtdışına kaçmıştı. Yurtdışında uyuşturucu ticaretine karıştığı öne sürüldü. Susurluk kazasında öldüğünde interpol tarafından kırmızı bülten ile aranıyordu. Kazadan sonra ortaya dökülen bilgiler devlet ile yakın ilişkisini ortaya koydu. Abdullah Çatlı'nın ortaya çıkan ilk ilişkisi Özel Harekat Daire Başkanvekili İbrahim Şahin ve Özel Timci polislerdi. Karanlık ilişkiler ağı onların geçmişlerine bakıldığında daha net ortaya çıkacaktı.” (Radikal, 25 Mart 2011)

Kamuoyu, Abdullah Çatlı'yı 12 Eylül öncesi yaptığı katliamlarla çok yakından bilir. Çatlı, 8 Ekim 1978'de TİP (Türkiye İşçi Partisi) kongresine gelen 8 üniversite öğrencisini Ankara Bahçelievler'de kaldıkları evde katlettiren kişidir. Çatlı'nın yönettiği bu

olay, tarihe 'Bahçelievler Katliamı' olarak geçti. İşte, Abdullah Çatlı'yla birlikte katliamı yapan Haluk Kırcı'nın, Ankara Sıkıyönetim Savcılığına verdiği ifadeyle Bahçelievler katliamı:

"Kapı açılır açılmaz içeri girdik. Ne yapacağımız konusunda talimat almak için Abdullah'a birini gönderdik. Abdullah eter ve pamuk vermiş, 'Hepsini tek tek bayıltıp öldürelim' demiş. Dışarı çıkıp, arabada bekleyen Abdullah'la konuştum. 'Evde öldürmek zor olacak. İkişer ikişer götürüp öldürelim' dedim. 'Olur' dedi. İki kişiyi büyük Reisin arabasına bindirip Eskişehir yoluna götürdük. Müsait bir yer bulup ikisini de yere yatırıp kafalarına ateş ettik. Geri döndük. Böyle zor olacağını anlayınca Abdullah, 'Tek tek boğalım bunları' dedi. Bir tanesini zorla boğdum. Diğer dördünü bu şekilde öldürmek de zor olacaktı. Arkadaşları gönderdim. Sonra da sedirin üzerinde bulunan dört kişiye yakın mesafeden ateş ederek mermilerin hepsini boşalttım. Silahı da götürüp Abdullah'a verdim." (Dündar, Kazdağlı, 2005: 11-12)

Yine, 1978 yılı sonundaki Maraş Katliamı, 1 Şubat 1979'da Milliyet Başyazarı Abdi İpekçi'nin öldürülmesi gibi birçok eylemde onun ismi geçti.

1978'deki Bahçelievler katliamından sonra öldüğü 3 Kasım 1996 tarihine kadar 18 yıl boyunca kaçak yaşadı. Bağlantılı olduğu devlet içindeki güçler, bu süre içinde yargı önüne çıkarılmasına asla izin vermedi.

Kaçak yıllarının ilk dönemi İstanbul'da geçti. Kardeşi Zeki Çatlı'ya göre 12 Eylül askeri darbesinden sonra, 1981 yılı ilkbaharında deniz yoluyla yurt dışına kaçtı. İlk durağı Avusturya'ydı. Fransa ve Almanya başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde dolaştı.

Ta ki, 1983 yılı sonuna doğru 'darbe' lideri Kenan Evren'in ASALA Operasyonu'nda görev için onu Türkiye'ye davetine kadar. Çatlı'nın MİT ile irtibatını sağlayan Hıram Abbas'tı, 22 Ekim 1983 günü Paris'te irtibatı sağladılar.

Dönemin Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'a MİT'en ulaştırılan bilgi notuna göre, Çatlı ve arkadaşları 5 bombalı eyleme katıldı:

- Fransa'da Ara Toranya'nın aracının bombalanması (5 Aralık 1983).

- Marsilya Ermeni Gençlik Örgütü binasının bombalanması (17 Mart 1984).

- Paris'teki Henry Papazya'nın aracının bombalanması (1 Mayıs 1984)

- Fransa Alfortville Anıtı, Ermeni Gençlik Örgütü binası, spor salonu, karakol ve itfaiye aracının bombalanması (4 Mayıs 1984).

- Paris'teki Ermeni Gençlik Yurdu'nun bombalanması (24 Haziran 1984).

Abdullah Çatlı'nın eşi Meral Çatlı da Susurluk Komisyonu'na verdiği ifadede, eşinin devlet tarafından görevlendirildiğini söylemekteydi. (Tayyar, 2010: 126-127)

Susurluk, hukuk/kanundışı yöntemlerin genel adıdır

Emniyet Müdürü ve istihbaratçı olan Hanefi Avcı, "*Haliç'te Yaşayan Simonlar*" adlı kitabında Susurluk olayına geniş yer vermiş. Genelkurmay tarafından Kürt Özgürlük hareketine karşı nasıl Jİ-TEM örgütlendirilmiş ve binlerce faili meçhul cinayet işlenmişse, Emniyette de Kürtlere yönelik bir illegal örgütlenmeye gidilmiş ve bu kirli yapı Susurluk kazasıyla ortaya saçılmıştır. Bu konuyla ilgili Hanefi Avcı, TBMM Susurluk Komisyonuna gidip ifade vermiştir.

Kitabında, Türkiye'nin antidemokratik bir yapıya sahip olduğunu ve sistemin demokratikleşmesi için mücadele edenlerin şiddet ve ölümle susturulmak istendiğini belirten Hanefi Avcı, "Susurluk, Türkiye'nin terörle mücadelede rejim ve sistem muhaliflerini susturmak için kullandığı hukuk/kanun dışı yöntemlerin genel adıdır" demektedir. Bu anti demokratik ve hukuk dışı yapılanımayı sert bir dille eleştiren Avcı, Emniyet içindeki bu kanunsuz yapılanımayla ilgili de çok önemli bilgiler vermektedir. Bizim için oldukça önemli olan bu bilgilerin önemli bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

"Bir dönem Emniyette geleneksel anlayışın dışında mücadele yöntemleri geliştirilmeye başlandı. İdeolojik gruplar içerisinde belli yer edinmiş, nüfuzlu, yarısı yer altında yarısı devletle bağlantılı unsurlar yanında fedai şeklinde bulunan çeşitli suçlardan sabıkalı sivil kişiler, PKK'yla mücadeleyi sadece öldürme temeline indirgeyen, çeşitli çatışma ve operasyonlarda yasal sınırları aşma temayülü göstermiş bazı polislerden oluşan adı konmamış timler oluşturuldu. Bu timlere bazı polis amirleri dışında yarısı yer altında, yarısı devletle bağlantılı unsurlar kimi zaman destek, kimi zaman rehberlik, kimi zaman liderlik yapmaya başladı, zamanla bunlar fiili liderliği ele aldılar.

Bu timlerin faaliyete başlamasıyla birlikte PKK'ya destek veriyor denen, öyle bilinen kişiler teker teker ortadan kaldırılmaya başlandı. Bir süre sonra bu infazların güvenlik kuvvetleri ile bağlantılı kişiler tarafından yapıldığı fısıltı halinde yayılmaya başladı.

Peki, Türkiye'nin yakın tarihinde, özellikle terörle mücadele tarihinde, çok önemli bir kilometre taşı olan Susurluk olayı deyince ne anlamalıyız? Ne oldu, ne bitti ve sonuç ne oldu?

Susurluk, Türkiye'nin terörle mücadelede rejim ve sistem muhaliflerini susturmak için kullandığı hukuk/kanundışı yöntemlerin genel adıdır.

Bir ülkede yönetimin daha iyi olması için demokratik taleplerin dile getirilmesi, rejim değişikliklerini savunanların bu değişikliği neden istediklerini halka anlatarak, halkın desteğiyle iktidara gelmeleri normal yol ve yöntemlerdir. Evrensel hukuka göre, her düşüncüyü savunan bir siyasi parti kurulabilir, iktidara yönelebilir ve iktidara geldiği zaman halkın beklentileri doğrultusunda yanlış olan bir sistemi değiştirebilir; ama Türkiye'deki yasalar değişime karşı olduğu için, dile getirilen talepler ne kadar haklı ve çağa uygun olursa olsun, bu tür yollar tıkanmıştır. İşte bu yol ve yöntemlerin, bütün demokratik mekanizmaların önü tıkanınca daha iyi bir düzen, daha iyi bir yönetim kuracaklarına inananlar, bu fikirlerini halka anlatıp halkın onayı ile halk için yönetimi değiştirmeye talip olanlar, yollarını tıkayan güçlerin meşruiyetini sorgulamaya ve rejimin koruyucularına, kendilerini yasaklayanlara karşı biraz da farklı yollara ve belki de kanun dışı aktif tavır alarak karşı koymaya başladılar.

Bunun üzerine devletin güvenlik kuvvetleri ve adli sistemi tarafından bu örgütlere karşı yasalarla çizilmiş olan bir mücadele başlatıldı. Örgüt kuranların, belli bir fikir etrafında örgütlenmeye ve fikirlerini yaymaya kalkanların örgütlerini kapattılar, gazetelerini ve yayınlarını yasakladılar, konuşmalarını cezalandırdılar, onları hapse attılar. Tüm bu yapılanların sonucunda değişim isteyen ancak bu değişimi gerçekleştirme yolunda önlerindeki tüm demokratik yollar engellenmiş olan muhalifler başka çareleri kalmadığından yer altına inip illegal mücadeleyi başlattı. Bu defa bunlara karşı devlet tarafından daha ciddi bir takip başlatıldı. Bu tür faaliyetlerin her çeşidi, herhangi bir şiddete ya da eyleme başvurulmasa dahi sadece düşünülmesi ve bir düşünce etrafında örgütlenilmesi bile yasaklandı, daha aktif daha ağır cezai yaptırımlar getirilmeye başlandı. Tüm

önlemlere rağmen muhalefeti susturamayan güçler, bu kez dünya genelindeki demokratik sisteme aykırı baskıcı yasalar çıkardı, ağır ve haksız cezalar uyguladı; ancak yine de muhalifleri bastıramadı, halkın içerisinde bu fikirlerin yayılmasına mani olamadı. Halktan taraftar bulmasına dayanamayan sistemin savunucusu güçleri, işte bu defa yasaları da aşarak -eleştirdiğimiz antidemokratik yasaları da aşarak- daha antidemokratik denemelerle, insan haklarına ve her türlü meşru sisteme aykırı bir biçimde bu kişileri susturmaya kalktılar.

İşte bu örgütleri, bu kişileri, yani rejim muhaliflerini susturmak için başvuru kanunsuz, hukuksuz uygulamaların adına susurluk diyoruz. Bu kişileri susturmak için kullanılan en ağır yolun ve en kaba yöntemin, yani insanları öldürmenin, temizlik hareketine girişmenin adıdır. Bunun tek bir kişide, bir örgütte, bir grupta değil; genel devlet temayülü içerisinde azımsanmayacak bir sahada taraftar bulması, güvenlik mekanizmalarının içerisinde çok sayıda görevli tarafından benimsenmesi, bu yöntemin dolaylı bir şekilde desteklendiğini gösteriyordu.

Susurluk, teröristlere, kanun tanımayanlara kanunsuz muamele etmek şeklinde devleti ve devletin mücadele biçimini mücadele ettiği gruplarla aynı seviyeye indiren, inanılmaz bir anlayışın tezahürüydü. Susurluk anlayışıyla Türkiye’de kimler neler yaptı, hangi olaylar gerçekleştirildi, hangi insanlara zarar verilip hangileri öldürüldü? Bunları anlatmak, belki birkaç ciltlik kitabın konusu, belki bunların tamamını değil onda birini bile anlatmaya gücüm yetmez. Ama bir dönem bu yöntem, devlet adamlarının bilgisi ve dolaylı desteği dahilinde güvenlik kuvvetleri içerisinde uygulandı.

Yaptığım görev ve bulunduğum görev itibarıyla bu işlerin en yoğun yaşandığı dönemlerde ve merkezlerde, özellikle Diyarbakır ve İstanbul gibi en önemli iki büyük ilde bulunmam, olaylar hakkında geniş bir bilgiye sahip olmamı sağladı. En azından kimlerin neler yapabildikleri konusunda fikir sahibiyim. Görev yaptığım süre boyunca bu kişilerle karşılaştım ve onların giriştiği bu tür illegal olaylara gücümün yettiğince, aklımın erdiğince engel olmaya çalıştım. Eğer ben ve ekibim de bu olayların içerisine girseydik, bugün Türkiye tanınmaz hale gelebilirdi. Belki bu cümle insanlara çok iddialı gelebilir ama bir düşünün; o zamanlar Diyarbakır gibi bir şehrin merkezindeki polis teşkilatı içerisinde yeni örgütlenen önemli

bir gücün, polis istihbaratının başındaydım ve bu kanunsuz anlayışa karşıydım. Oysa bu anlayış bütün bir bölgede, hatta bütün güvenlik birimleri ve devletin genel güvenlik aygıtı içinde ciddi taraftar bulabiliyordu. Kendi şubemdeki arkadaşlarım bile bu fikre inanıyordu. Her hafta yaptığım toplantılarda saatlerce süren konuşma ve telkinlerle bu fikir ve uygulamalardan onları güçlkle uzak tutmaya çalışıyordum; çoğu idealist olan bu insanlar kolayca bu tür eylemlere yönelebiliyordu. Hatta bu fikirler makul ve meşruymuş gibi alenen savunulabiliyordu. Belki eyleme kalkışan, bu eylemlerin içinde bulunan azdı; ama fikri planda geniş taraftar bulmaya başlamıştı. Birçok yargı mensubu bile, bu kişileri alıp mahkemede yargılayarak yapılacak bir şey yok, bunların gereği yapılmalıdır diyebiliyordu. Tabii bölgedeki PKK şiddetinin boyutu, faaliyet ve eylemleri artıkça bu insanlar da fikirlerini savunmada haklı hale gelebiliyordu.

“İşte Susurluk böyle bir meseleydi bana göre; tabii ki bu sadece üç beş polisin, birkaç MİT veya Jandarma mensubunun yaptığı uygulamalar değildi, onların güç ve destek aldıkları çok yukarılara uzanan bağlantıları bulunuyordu. Bana göre bu güvenlik birimlerinin en üst mekanizmasında bulunanlar, meydana gelen olayları bütün detayıyla biliyordu, gelişmelerden

haberdardı ama hilniyormuş gibi davranıp dolaylı destek veriyorlardı. Belki de birtakım malzemelerin temininde ve çeşitli işlemlerin, atamaların, görevlendirmelerin yapılmasında bilerek destek sağlıyorlardı. Devlet içindeki bu anlayış, düşünce ve bu düşüncenin kabul edildiği bir çerçeve her gün biraz daha genişliyordu, Susurluk denen şey asıl olarak buydu ve yanlışlık da buradaydı.” (Avcı, 2010: 219-224)

Susurluk, Genelkurmay'ın tasfiye planıdır

Veli Küçük'le birlikte çalışan ve yediği içtiği ayrı gitmeyen Tuncay Güney, emniyetteki sorgusunda Susurluk kazasıyla ilgili çok çarpıcı açıklamalarda bulunuyor. Güney'in açıklamalarına göre, Susurluk kazasını planlayanlar Veli Küçük ve Genelkurmay'da yer alan üst düzeydeki komutanlardır. Yani, Doğu Perinçek'in deyişiyle “Müttefik Kuvvetler” ya da Ergenekon yapısı içinde yer alanlardır. Tuncay Güney'in emniyete verdiği bu çok önemli bilgilerin bir bölümünü birleştirip aktarıyoruz:

T.G: Susurluk Komisyonu 3 Kasım'da ben yanlış söylemeye-yim 3 Kasım'dı. Susurluk oluncaya kadar *Akşam* gazetesindeki Veli Küçük olsun, bizler olsun her şey süt limandı yani yediğimiz içtiğimiz iç içeydi. Susdan sonra Veli Küçük sineye çekildi. Herkese bir şey oldu. Susurluk bunların adı çıkmaya başladı. O Susurluk aslında bunlar için Veli Küçük'ün çok güzel bir sözü vardır. Der ki: Ben iki kere darbe yedim üçüncüsünü kaldıramayız arkadaşlar der, birincisi bu. Özal Kürdü derdi sevmezdi, Özal'ı bu bir gecede der teşkilatımı, örgütümü fes etti. JİTEM için beni de sürdü der. İkincisi Susurluk der, üçüncüyü kaldıramam yani kişi olarak da kaldıramayız derdi. O döneme kadar çok iyiydi...

Kaza öncesinde bunlar, bütün gruplar, Mehmet Ağar ayrı bir gruptu, Veli Küçük ayrı bir gruptu, herkes böyle şeydi, sadece Mehmet Eymür Veli Küçük'e yakındı yakınlık olarak. Bütün gruplar da Veli Küçük'ün dahil arası açıktı. Ama bunlar içinde Veli Küçük güçlüydü. Abdullah Çatlı'nın kendisine Mehmet Özbay kimliğini de kendisine İzmit Alay'da verdiğini, Drej Ali'nin kendisine getirdiğini, Drej Ali'nin Abdullah Çatlı'yı ona getirdiğini Drej bana kendi de söyledi. Kimliklerini falan verdiklerini, bunları Türkiye'de rahat gezebilmek için, Mehmet Ağar'ın kendisinin o polis kimliğinin imzasını bilfiil Mehmet Ağar Abdullah Çatlı'ya Mehmet Özbay olarak değil Çatlı olarak bildiğini, falan böyle konuştu. Fakat Çatlı'nın, İzmit'te alay komutanı iken Veli Paşa'ya gelip giderdi. Bir rivayete göre de Oğuz anlattı Hadi Özcan'ı gitmiş tokatlamış Abdullah Çatlı, bölük komutanlarının adlarını kullandıklarından dolayı. Bunu da Oğuz anlatmıştı bana...

O gün Veli Paşa'da şeyde Giresun'daydı çok iyi hatırlıyorum oturmuş konuşuyordu, yanımızda bir tane de Kurnay Başkan vardı, oranın Kurnay Başkanı bir adamdı çok iyi hatırlıyorum. Bir de Albay vardı, o albayın karısıyla benim, albayın inşallah yatak odam-daki bir üst çekmecemde duruyordu o fotoğraflar... o adam falan varken Trabzon Alay Komutanıydı oda hatırlıyorum, Kurnay Başkanı vardı, Veli Paşa işte bu olayı anlatıyor, konuşuyorlardı ve dedi ki orda kendisini ATV'de işte Veli Küçük hakkında soruşturma bir şeylerden falan haberler başlıyordu, kapattılar haberleri dinledikten sonra bu haberi dinledikten sonra, Veli Paşa dedi ki o Albaya bir de Kurnay Başkanına o yağdanlığa, dedi ki ya adımı dedi ben olsam ne olur bu dönem, İsmet olabilir ama çok iyi hatırlıyorum yok

İsmet değildi, Bilecik'te İsmet vardı Bilecik'e yeni gelmişti Kurmay Başkanı. Ya dedi Mehmet Ağar'da ölecekti biliyorsun dedi.

O gün dedi onlar oteldeydiler dedi bunlar aslında dedi hep beraber gitmeleri o kazada olmaları gerekiyordu dedi. Bizimkiler dedi öbür arkadaki arabadaydılar dedi. Allah'tan dedi o çantayı dedi Drej Ali'nin çantayı aldığını tahmin ettim dün gece konuştuğumuz bu olayın genişletilmiş çerçevesi, bu dedi şey dedi ben dedi aradıysam dedi eğer dedi onun şeyini Çatlı'ya sahip çıktı o telefon olayı var ya adamı aradığı çantayı Drej'e, cenazeyi Drej'e teslim edin falan meselesi işte aradıysam dedi bunu ben kendi başıma mı yapmışım, bu kadar işi Veli Küçük olarak tek başına mı yapmışım yani eğer beni gönderirlerse dedi ben de komisyonda konuşurum...

Tuncay Güney, Veli Küçük'ün kimleri kastettiğini de şöyle açıklıyor:

T.G: O zaman ki şimdi Genel Kurmay Başkanı, ona bakarsınız Veli Küçük Hüseyin Kıvrıkoğlu ile de, Hüseyin Kıvrıkoğlu ilk geldiğinde tek Bilecik'te Veli Küçük'ü ziyaret etti, Hüseyin Kıvrıkoğlu'nu ziyaret etti. İsmail Hakkı Karadayı ile arası çok çok iyiydi yani eğer Genel Komutan derken ben Rasim Betül'ü ya da Teoman Koman Paşa'yı taktığını pek inanmıyorum...

O arabada ya da arka arabada ama Mehmet Ağar'ın da bu kazada gidiyor olması gerekiyordu. Birinin uyandırdığını söylediler. O zaman Mehmet Ağar'ı uyandırdığının SAMİ olanın şüphe ettiğini söylüyorlardı Sami Hoştan için, Mehmet Ağar. Oteli de söylediler Ankara'da bir otel dediler. Tam olarak hatırlamıyorum ama oteli de söylediler şey olarak. Ondan çok şeydiler zaten Mehmet Ağar'ın olmayışından dolayı rahatsızdılar. Bu kamyoncu falan da kurulduğunu ima edilmişti. Deniz Gökçe diye bir adamdı ya da Gökçe Deniz diye tam hatırlamıyorum adını. O adamın da kurulduğunu falan söylediler, yerin ama Susurluk olmadığını, bu bilgi tam geçmiş zaman sağlamlaştıramıyorum ama yerden rahatsızdılar, yani o bölgenin olmaması gerektiğinden, rahatsızdı.

Paşa şunu çok duruyordu Drej Ali de bana bunu teyit etmişti. Vallahi biz dedi o çantayı şey yaptık dedi eğer çanta başkalarının eline geçseydi mahvolurduk, bizi bertaraf ederlerdi dediler o zaman.

(...) Drej Ali bana, bunun Abdullah Çatlı'nın bütün belgelerini, yemek yediğimiz faturalardan harcadığımız derdi fişlere kadar notlarını tutardı. Bütün belgeler, dökümanlar, silah da olabilir ama bana

silah demedi yani bu örneği verdi, bunu dedi ben dedi yukarıya abiye gönderdim dedi. Abi derken Veli Abi derdi hep o komutanım, generalim ya da paşam demezdi...

S:Tasarlanmış bir şey miydi o kaza diyorsun?

T.G:Bana öyle geldi, bu bana ondan önce Doğu Perinçek kendisi söyledi...

Doğu Perinçek de kazanın, Doğu Perinçek de başında daha net söyledi bana dedi ki burada Müttefik Kuvvetler, Müttefik Kuvvetler dediği Genel Kurmay'ın içindeki kendisi ile beraber hareket eden grubu. Müttefik Kuvvetlerin bunları tasfiye operasyonu dedi.

(...) Şimdi Doğu Perinçek de bana bunu bu kazanın Genel Kurmay tarafından yapıldığını... Ama Doğu Perinçek, Genel Kurmay'ın bunu tasfiye operasyonu yaptığını...

Bunlar Karadayı, Kıvrıkoğlu, veli Küçük, Eşref Bitlis bunların, Teoman Koman Paşa, Rasim Betül Paşa bunları mesela Osman Özbek, bunların şey olduğunu söylüyorlar bir grup olduğunu.

S: Veli Paşa, bunları ben yalnız yapmadım derken bunları mı kastediyordu?

T.G:Doğu Perinçek bunları bana söyleyince ben bunları böyle bütünleştiriyorum. Ama

O demedi, 'Genelkurmay şu bu falan'. 'Gider komisyona konuşurum benle beraber herkes konuşur o zaman' dedi.

S: Herkes deyince kimi kastetti sana göre?

T.G:Üst grupları, yukarıyı kastetti.

S: Genel Komutanları?

T.G:Tabi komutanları, üstleri kastetti...

S: Subaylar Veli Paşa'ya yakın subaylar mı?

T.G: Zaten Veli Paşa bir yere gideceği zaman kendi ekibini de kaydırırdı ama hiçbir zaman bunu anlayamazsınız...

(...) Abdullah Çatlı'nın yanlış ata oynadığını söyledi. Şey de söyledi, Mehmet Ağar pardon Mehmet Ağar'la beraber hareket ettiğini Tansu Çiller ile falan yanlış ata oynadığını söyledi bu kendisi çok iyi hatırlıyorum...

Kazadan sonra öğrendiğim bilgiler şuydu yani bunlar subaylar arasında falan Veli Paşa'dan duyduğum ve subaylar arasında geçen şeylerdi konuşmalardı bunlar... Bunlar arasında o birliklerde konuşulan şuydu, bu arkadaki arabaların ben daha sonra Doğu Perinçek'le fikir teatisinde bulunduğumda o arkadaki arabaların, eğer

bunlar içinde ölmezse yani şeylerin onlara sıkacak elemanlar olduklarını, takip edenlerin onlar olduğunu, bir suikasta gideceklerini bāna böyle bir odada aramızdaki bir subaylarla tabi sabahlara kadar ne konuşulur, uykuda gelmez, bunları diğer subaylar, aramızda böyle konuşurduk.

S: Arkadaki araba derken kaçınıcı arka araba? Bir Mercedes bir de bunların koruması vardı.

T.G: Yok bunları takip eden bakın bunlar Susurluk'a gidiyorlar ya, bunların, Veli Paşa'ların, TSK'nin takip ettiği bir araba...

S: Drej Ali çantayı kimden, nereden alıyor?

T.G: Arabadan alıyor. Çanta arabada... Bakın Drej Ali çantayı arabadan alıyor, şu kayıp çanta var ya, meşhur kayıp çanta...

S: Evet devam ediyoruz... Çantayı aldı Drej Ali. Veli Paşa'ya gönderdi ondan sonra, yönlendirmeler oldu, bilgi akışları oldu basına çok müdahale...

T.G: (...) her şeyi paylaşmıyordu, kendisini sorguya alacaklarını, kendisine dava açacaklarını, kendisini konuşturacaklarını, bu konuda kendisinin günah keçisi olduğunu zannediordu. Bunun için hiçbir kimseyle, sırf benle değildi bence Ali İhsan Kul'a da söylemiyordu ve ben onun en sıkıntılı dönemi olarak görüyorum o dönemi de.

S: (...) Veli Küçük yargılandı mı?

T.G: Hayır Veli Küçüğü biliyorsunuz şeye bile çağıramadılar. Komisyona bile çağıramadılar. Elkatmış on kere 'çağırın çağırın' dedi çağıramadılar.

S: Niye?

T.G: Veli Küçük gizli diplomasileri olan bir adamdır, o zaman da söyledi beni çağırılmazlar Elkatmış oradan konuşsun dursun dedi ben dedi komisyonla gitmem dedi. (Acar, 2008: 100-128)

Siz asıl Susurluk'taki silahları kim verdi ona bakın!

Susurluk kazasında en çok kendisinden söz ettiren isim, TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu'na ifade vermeyen, adı Kürt işadamları ve Hrant Dink'in katliyle gündeme gelen Ergenekon'un yöneticisi ve JİTEM Gruplar Komutanı Tuğgeneral Veli Küçük oldu. Ergenekon tutuklusunu emekli Tuğgeneral Veli Küçük, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Ergenekon duruşmasında çarpıcı açıklamalarda bulundu. Veli Küçük'ün, Türkiye'yi derinden

sarsan Susurluk kazasıyla ilgili bu çarpıcı itirafları basında da yer aldı. İşte Taraf'ın geniş yer verdiği haberden bazı bölümler:

Veli Küçük'ten itiraf gibi savunma: Devlet görev verdi ben yaptım, siz asıl Susurluk'taki silahları kim verdi ona bakın!

"Emekli Tuğgeneral Veli Küçük, savunmasında Susurluk'la ilgili ilginç imalarda bulundu. Kazada araçtan çıkan silahların nereden geldiğinin bilindiğini ama incelenmediğini iddia eden Küçük, 'Ama ben Susurluk'un merkezinde hâlâ yargılanıyorum. bu ayıptır' dedi.

Ben profesyonel çalıştım: JİTEM, Susurluk dediler, 'Tuncay Güney'i, Osman Yıldırım'ı buldular. Ben gerçeği biliyorum. Ben Türk milliyetçisiyim. Atatürk'ün izindeyim. 'Vatanı parçalamaya kimsenin gücü yetmez' dediğim için buradayım. JİTEM dediler. Nedir bu JİTEM. Ben Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanlığı yaptım, amatör çalışmadım, profesyonel çalıştım. Devletin maaşlı elemanıydım. Devlet görev veriyordu, yapıyordum. Varsa dönemimle ilgili suç ispatlayayım. Jandarma Genel Komutanlığı'ndan JİTEM nedir diye soruldu. 'JİTEM diye bir kuruluş yok' yanıtı geldi. Türkiye'de bankaların istihbarat şubesi var. Ama ülkenin yüzde 92'sinde emniyet ve asayiş sağlayan Jandarma Genel Komutanlığı'nın İstihbarat Teşkilatını hazmedemediler.

Silahlarda numaralar vardı: Ben, Susurluk'un tam göbeğindeyim. Olaya el konuldu. Arabanın içinden silahlar çıktı ve arabanın içinde aranan bir kişi, Mehmet Özbay vardı. Özbay için 'derin devletin en kıdemli ismi' denildi. Arabada silah bulundurmak suçsa gereken cezayı verselerdi. Silahların üzerinde numaralar vardı, nereden geldiği sorulmadı. Silahları verenler belliydi. Kazanın ardından Sami Hoştan aradı ve kaza hakkında bilgi verdi. 'Sedat kötü durumda' dedi. Arabada bulunan Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın doğuda terörle mücadelede ayağının değmediği taş kalmadı. Beraber çalıştık, can ciğer kardeşimdir.

Çatlı'ya kimliği devlet verdi: "Çatlı'nın üzerinde sahte kimlik var dediler. Devletin verdiği sahte kimlik, pasaport olmaz. Neden bu incelenmedi? ..."

Silahların kaynağı emniyet: "Küçük'ün ifadesinde yaptığı çarpıcı açıklamalar soru işaretlerine neden oldu. Dönemin TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu Başkanı Mehmet Elkatmış, silahları ve sahte kimliğin Emniyet bürokrasisi tarafından temin edildiğinin

yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıktığını söyledi. Kk'n söz-
lerini değerlendiren Elkatmış, 'Silahların bir kısmı ruhsatlı, bir kıs-
mı ruhsatsızdı. Bunların da Emniyet zel Harekat Dairesi'nden gel-
diği belirlendi. Ruhsat almak için bir karakolu adres olarak göster-
dikleri anlaşıldı. Kk bir şeyi ima ediyorsa, bunları verenlerin ne-
den Ergenekon kapsamına alınmadığını ima ediyordur.'" (Göktaş,
Vatan, 31 Ocak 2010)

Özel Harekat istedi, Emniyet aldı

Kk'n 'incelenmedi dediği kayıp silahlar konusu, Susurluk
soruşturmasında önemli bir yer tutuyor. Kazanın olduğu 1996 yılın-
dan sonra Başbakanlık Teftiş Kurulu ve TBMM Araştırma Komis-
yonu araştırma yaptı. Buna göre, 23 şubat 1994'te başkanlığını
Korkut Eken'in yaptığı zel Hareket Dairesi'nin talebi zerine
Mehmet Ağar'ın başında bulunduğu Emniyet Genel Müdürlü-
đ'nn pazarlık usulü ile Londra merkezli Hospro şirketinden alı-
nan silahlar arasında, biri Susurluk kazasında Mercedes'in içinden
ıkan Baretta marka susturuculu tabancalar da var.

Özel Hareket Dairesi Başkanvekili İbrahim şahin, 23 şubat
1994 tarihinde 'çok acele' kaydıyla bazı malzemelere ihtiyaç duyul-
duğunu Emniyet Genel Müdürlüğüne yazdı. Malzemelerin Hospro
firmasından alımı için Genel Müdür Mehmet Ağar izin verdi. Bir
gün sonra Emniyet Genel Müdürlüğü İhale Komisyonu toplanarak,
silah ve malzemelerin Hospro şirketinden alınmasını onayladı. Ka-
rar Ağar tarafından onaylandıktan sonra, silah ve malzemeler İsrail'den getirildi.

Eken 'yurtdışında' Ağar 'bilгим yok' dedi.

Ergenekon sanıklarından eski zel Harekat Daire Başkan Veki-
li İbrahim şahin'in evinde yapılan aramada bir kroki bulunmuştu.
Bu kroki'ye göre, Ankara Gölbaşı'nda yapılan kazılarda suikast si-
lahı olarak bilinen Uzi'ye ait mermiler bulunmuş, bu silahların ka-
yıp Susurluk silahları olabileceği belirtilmişti. Bu silahlarla ilgili
açıklama yapan Korkut Eken, kayıp Susurluk silahlarının TIR'la
yurtdışına çıkarıldığını, emin ellerde olduğunu ve bu silahların bir
daha Türkiye'ye getirilmediğini iddia etmişti.

Mehmet Ağar ise Emniyet Genel Müdürü olduğu dönemle ilgi-
li 'cürüm işlemek için silahlı çete teşekkül oluşturmak' suçundan
12 yıl sonra yargılanabildiği Susurluk davasının duruşmasında kaza

sırasında silahlarla ilgili bilgisi ve talimatı olmadığını söylemişti.” (Taraf, 1 Şubat 2010)

Tank Ümit'i Susurluk ekibi ortadan kaldırdı

MİT görevlisi Tarık Ümit'in, Çiller Özel Örgütü'ne (Mehmet Ağar'ın Susurluk ekibi) ilişkin olarak bildiği konular nedeniyle öldürüldüğü iddia edilmektedir. Yeşil'in oğlu Murat Yıldırım da buna benzer iddiada bulunup, Ümit'i Susurluk ekibinin ortadan kaldırdığını söylemektedir. Tarık Ümit'in kızı Hande Bilici de buna benzer bilgiler vermektedir:

“Babam kaybolduktan sonra iki MİT görevlisi geldi. Babamın Mehmet Ağar'ın bilgisi dahilinde, müşaviri Korkut Eken'in isteği üzerine Özel Harekatçı polislerce kaçırıldığını söylediler. Mehmet Eyinür'ün, Mehmet Ağar'ı arayarak babama herhangi bir şey yapmamaları için söz aldığını anlattılar... Daha sonra Mehmet Eyinür ile yüz yüze görüştüm. Babamın öldürüldüğünü söyledi.” (Tayyar, 2010: 141)

“İstihbarat Timleri akşamdan listeyi verirdi, listedekiler sabah infaz timleri tarafından öldürülürlerdi.” (Susurluk Komisyonu'na ifade veren Astsubay Hüseyin Oğuz)

FAILİ MEÇHUL SİYASAL CİNAYETLER

JİTEM Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever, itirafçı Mustafa Deniz ve kız arkadaşı Mahsune Dguebe (Neval Boz), işledikleri binlerce faili meçhul cinayet gibi, kendileri de faili meçhul bir şekilde katledildiler (2 Kasım 1993). Binbaşı Ersever ile Mustafa Deniz elleri önden bağlı, ağızları bantlı, bitişik atışla öldürülmüşlerdi. Ersever'in başına iki, Mustafa Deniz'in başına ise tek kurşun sıkılmıştı. Ersever, Deniz ve Mahsune'nin cesetleri Ankara'nın üç farklı çıkışındaki Jandarma bölgesine atılmıştı. Örgütteki iç çekişmeler, Ersever'in JİTEM'den ayrılışı ve JİTEM ile ilgili itirafları, onun da sonunu getirmişti. Artık o da gündemdeki yerini almış ve “on yedi bin beş yüz kişi” gibi “faili meçhul” olmuştu.

Türkiye'nin Faili Meçhul Siyasal Cinayetlerle çalkalandığı 1993 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi harekete geçmiş ve bu cinayetleri araştırarak bir komisyon kurmuştu. Meclis çatısı altında kurulan T.B.M.M. Faili Meçhul Siyasal Cinayetleri Araştırma

Komisyonu. bu konuda önemli raporlar hazırlamıştı. Meclis Araştırma Komisyonu Raporu'nda, "Faili Meçhul Siyasal Cinayetler ve Bunların Vatandaş Üzerindeki Etkileri ve Kontr-Gerilla İddiaları" ile ilgili çok önemli tespitler bulunmaktadır. Bir bölümünü olduğu gibi aktarıyoruz:

"1991 yılından itibaren bölgede F.M.S. Cinayet sayısı artış göstermiş bulunmaktadır. Bu cinayetlerin PKK, Hizbullah Örgütü ve Kontrgerilla tarafından işlendiği iddia edilmektedir.

Bölgede Örgütün yaptığı propagandalar tesirli olduğundan vatandaş her F.M.S. Cinayetin arkasında devletin gölgesini aramakta, PKK örgütü sistemli bir şekilde her cinayeti Kontrgerilla ya da Hizbu-Kontra eylemi olarak vatandaş arasında propagandasını yapmaktadır. Bu olaylar aydınlatılmadığı sürece de, örgütün sistemli propagandası neticesinde devlet şaibe altında kalmaktadır. Örgütün bu cinayetlerin devletin yaptığına ilişkin propagandası başarılı olmaktadır. Devlet buna karşılık bir şey yapamamakta, yapsa da etkili olamamaktadır. Örgüt de devamlı olarak, Devlet PKK'in işlediği cinayetlerin faillerini hemen yakalıyor, demek diğerini yakalamadığına göre, bu cinayetleri kendisi işliyor diyerek vatandaşa telkinde bulunmaktadır.

Bölgede yoğun olarak faili meçhul cinayetlerin Devlet tarafından işlendiği iddia edilmekte ise de, görüşülen kişiler bu konuda somut deliller, bilgiler verememişlerdir. Kendilerine neden dolayı bu eylemleri kontr-gerillanın yaptığına inandıkları sorulduğunda, eylemlerin hep aynı şekilde işlenmesi ve bir merkezden hareket ediliyormuş gibi davranılması ve maktullerin öldürülüş şekillerine göre Devletin içerisindeki bir güç tarafından bu eylemlerin yapıldığı ileri sürülmüştür. Devletin içerisindeki herhangi bir grubun veya devlet destekli bir grubun eylemlerini tanımlamak için ortaya atılan kontr-gerilla örgütü ile ilgili iddialara dayanak teşkil eden herhangi bir somut delil ileri sürülememiştir.

F.M.S. Cinayetler genellikle cadde ortasında, şehrin en işlek yerlerinde gündüz işlenmektedir. Gündüz şehrin en işlek yerlerinde işlenen cinayetlerin faillerinin bulunmaması vatandaşta korku ve şüphe uyandırmaktadır. Güvenlik güçlerinin adi olaylarda işlenen cinayetlerin faillerini kısa sürede yakalaması veya tespit etmesine rağmen, siyasal içerikli cinayetlerde failleri yakalayamaması vatandaş tarafından bu cinayetlere devletin göz yumduğu şeklinde

algılanmaktadır. Nitekim Örgüt de bunu çok iyi kullanıp, bu yönde propagandasını yapmaktadır. Vatandaşta inanç devlet isterse, istediği an bu cinayetlerin faillerini yakalayabilir veya tespit edebilir. Silopi gibi küçük bir ilçede ve Batman, Silvan gibi ilçelerin en işlek caddelerinde F.M.S. Cinayetleri işleniyor ve failleri bulunamıyorsa, devlet bunları istemediğinden dolayı tespit etmemektedir intibası ortaya çıkmaktadır.

F.M.S. Cinayetlerin devlet tarafından işlendiği iddiasının yoğun olarak propagandası yapıldığından ve bu cinayetlerin aydınlatılması için ilk zamanlarda tanıklık yapan vatandaşların akıbetinin de faili meçhul bir cinayete kurban gitmek olmasından ötürü vatandaş tanıklık yapmamaktadır. Devlete giderek gördüğünü anlatanlar kısa sürede deşifre edilmekte, deşifre olan vatandaş da yukarıda belirtil-diği gibi en kısa süre içinde faili meçhul bir cinayete kurban gitmektedir. Şehrin en işlek merkezlerinde cinayetler işlenmekte, bir kah-vede 20-30 kişinin arasında işlenen cinayetlerde, vatandaş akrabası, yakınları öldürülmesine rağmen tanıklık yapmaya korkmaktadır. Bölgede şehir komiteleri kuran PKK örgütü bile gündüz şehrin en işlek caddesinde eylem yapmazken, Hizbullahçı olarak adlandırılan kişilerin eylem yapıp, yakalanamamasından ötürü, devlet zan altında kalmaktadır. Bu karanlık eylemlerin arkasında devletin olduğu propagandası da yoğun bir şekilde PKK örgütü tarafından körüklen-mektedir. F.M.S. Cinayetlerin hedefi toplumun tüm kesimi, işçisi, köylüsü, memuru, sağcısı, solcusu olduğundan toplumda panik, telaş ve korku uyandırmaktadır. F.M.S. Cinayetlere kurban giden okur-yazar insanların çok olmasından dolayı, bu kesime, 'bakın bu işlerden uzak durun, akıbetin bu olabilir' mesajı devlet tarafından verilerek yıldırma politikasının uygulandığı iddia edilmektedir.

F.M.S. Cinayetler konusunda durum böyle olunca da iyi niyet-li vatandaş bile devletin ya acz içerisinde olduğuna veya faillerin yakalanmasında güvenlik güçlerinin iyi çalışmayıp yeterli gayreti göstermediğine, araç ve gereçlerinin eksik olduğuna inanmakta ve-ya bu cinayetlerin devlet veya devletin içerisindeki bir grup tarafın-dan desteklendiği inancının oluşmasına yol açmaktadır.

Bu konuda komisyonumuza intikal eden konular Komisyonu-muz tarafından incelenmiş ve gereği için gerekli yazılar yazılmış-tır. Örneğin, Komisyonumuzun 27 Temmuz 1993 tarihinde Batman Emniyet Müdürlüğünde, Komisyonumuza bilgi veren Emniyet

Müdürü ve Vali Yardımcısı, Batman'a bağlı Gercüş İlçesinin Sekü, Gönüllü ve Çiçekli Köyleri bölgesinde Hizbullah örgütünün kampı bulunduğunu ve yörede bulunan askeri birliğin bu kampa yardımcı olduğu yönünde haber aldıklarını, bu kamplarda Hizbullah örgütü mensuplarının siyasi ve askeri olarak eğitildiğini, bunun üzerine jandarma yetkilileri ile konuştuklarını, askeri yetkililerin bu örgüt militanlarının kendileriyle olan irtibatlarını değişik yönlere çevirdiklerinden ötürü nefret ettiklerini ve bu nedenle de bunlarla irtibatlarını kestiklerini beyan etmiş, bunun üzerine Komisyonumuzca yazılan müzekkereye verilen Jandarma Genel Komutanlığı'nın 22.12.1993 tarih ve 3590-5338-93/İSTH.Ş.(9574) No.lu cevabi müzekkeresinde:yapılan araştırma sonucunda iddianın asılsız bir haber olduğu, adı geçen bölgelerde Hizbullah'a ait bir kamp olmadığı gibi, bugüne kadar elde edilen bilgilerden de hiçbir kampının olmadığı ve kırsalda faaliyet göstermediği bildirilmiştir. Ancak vali yardımcısı ve emniyet müdürünün iddiaları gerektiği gibi araştırılmamıştır. Yörede bu iddialar doğrultusunda gerekli soruşturmanın yapılması gerekirken bu yapılmamış, konu yazılan cevabi yazı ile gündemden çıkartılmaya çalışılmıştır.

Komisyonumuza mezkur açıklamayı yapan İl Emniyet Müdürü kısa bir süre sonra görevinde başarılı olup, terörle mücadelede yol katettiği halde hiçbir gerekçe gösterilmeden merkezde pasif bir göreve atanmıştır. Yani Komisyonumuza bazı konularda açıklama yapan, samimi olarak bildiklerini anlatan kamu görevlisinin sonu görevden alınmak olmuştur. Bu olaydan sonra da, gözle görülür bir şekilde kamu görevlilerinde Komisyonumuza karşı tedirgin bir durum belirmiştir. Daha önceden komisyonumuza bilgi veren birçok kamu görevlisi, bu olaydan sonra komisyonumuza bilgi vermez olmuş, birçok bilgi ve belgeyi de ancak uzun yazışmalardan sonra komisyonumuza vermişlerdir.” (T.B.M.M. Komisyonu, 1995: 77-81)

Öldürme ve patlayıcı madde olaylarında JİTEM'cileri görüyordum

1990'lı yılların başında Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde görev yapmış ve Cem Ersever'in en çok güvendiği kişi olan dönemin Emniyet İstihbarat Daire Başkan Yardımcısı Hanefi Avcı da, 4 Şubat 1977 tarihinde TBMM Susurluk Araştırma Komisyonuna verdiği ifadede şu önemli açıklamalarda bulunuyordu:

“Ben de orada bulunduğum dönemde bir takım yerlere atılan patlayıcı madde olaylarında hep olay civarında JİTEM’cilerin olduğunu görüyordum. Yine birtakım öldürme olaylarında JİTEM üzerine yoğunlaşıyordu. Hatta ben o dönemde orada görev yapan JİTEM Komutanı Cem Ersever’e de gittim, konuştum. Dedim ki, ‘Bunlar yanlış şeyler, gittiğiniz nokta doğru değil. Bir gün öyle bir noktaya gelirsiniz ki bu silahları kendinize çevirmek zorunda kalırsınız.’ İki saate yakın münakaşa ettik. Bana dedi ki, ‘Benim geriye dönüş noktam yok. Ben artık bu noktaya kadar gelmişim, bu belaya da bulaşmışım, geri dönemem artık ben.’” (Kılıç, 2010: 204)

Hanefi Avcı anılarında da, Cem Ersever’in kanunsuz yöntemlere kesinlikle inandığını belirtiyor ve JİTEM’in yaptığı öldürme ve patlayıcı madde atma olaylarına da örnekler veriyor:

“Bir müddet sonra iki itirafçı ve bir arkadaşıyla (bunlardan bir tanesi sanıyorum A.A idi. Önce itirafçı olup devlete sığındı, devlet içindeki yanlışları da gördükten sonra yurtdışına çıktı, orada hem PKK hem de bu olaylarla ilgili tarafsız ve kapsamlı bilgi ve gözlemlerini çeşitli gazetelere anlattı) yanımıza geldi: dört kişilerdi. O zamanki HEP adlı partinin binasında açlık grevleri yapıyordu ve polis açlık grevlerinin olduğu yerde bekliyordu. Binanın yakınlarına patlayıcı madde koymayı düşündüklerini, herhangi bir polisin veya bir devlet görevlisinin zarar görmesini istemediklerinden oradaki polisin çekilmesini, bu konuda yardımcı olmamı istediler. O gün uzun uzun konuştuk, böyle bir şeyin olmayacağını, bu yolun doğru olmadığını kendisine dilimin döndüğünce anlattım. Cem hararetle bu tür şeylere taraftardı. Aslında o zamanlar yeni gerçekleştirilmiş bazı infazlar vardı ama onların yaptığını pek tahmin etmiyordum. PKK’nin legal yayını görünümündeki bir dergi yayınlanıyordu. Derginin bulunduğu yere gidilerek dergi tahrip edilmiş ve buraya patlayıcı madde konmuştu. Bu arada o zamanki Baro Başkanı ve PKK’yi destekleyen bir kişinin, polis lojmanlarının hemen yakınında Ofis semtindeki arabasının altına patlayıcı konmuştu. Telsizlerle anaoslar edildi. Şüpheli bir aracın plakası verilmişti. Bir iki dakika geçmeden telsizi dinlediğimde polis ekipleri plakası verilen aracı durdurmuş, aracın içerisinde Jandarma Asayiş Komutanlığı JİTEM’de çalışan itirafçılarla bazı asker ve subayların olduğu bilgisi verilmişti. Merkez, aracı ve içindekilerin bırakılması talimatını verdi. Bu olayla birlikte artık zihnimde olayları tek tek birleştirmeye,

bu türden olayları gerçekleştirenlerin JİTEM'e mensup görevliler olduğunu düşünmeye başladım." (Avcı, 2010: 193-194)

Vedat Aydın'ı JİTEM öldürdü

Hanefi Avcı anılarında, Vedat Aydın'ı Cem Ersever ve ekibinin öldürdüğünü açık olarak belirtmektedir:

"Yine bir süre sonra HEP Diyarbakır il başkanı Vedat Aydın Diyarbakır Şehitlik semtindeki evinden polis görünümündeki kişiler tarafından Emniyete götürüleceği söylenerek kaçırılmıştı. O zamanlar Cem'in yanındaki bazı kişilere uyan bir eşkal tarif ediliyordu. Bu eşkallere göre faillerin Cem'in yanında çalışan insanlardan bazıları olabileceği kanaati bende de uyanmıştı ama tam olarak netleşmemişti. Olaylarla ilgili tahkikat yapılıyordu ve araştırmada Ankara'dan görevli olarak gelen insanlar da bulunuyordu. Diyarbakır'daki soruşturmanın başına o tarihte Emniyet Müdür Yardımcısı olan Hüseyin Kocadağ verilmişti. Bir gün polis evine gittiğimde bir kenarda çalışma yapıyor, kendi aralarında konuşuyorlardı. Ben de yanlarına gittim ve Hüseyin Kocadağ ortaya konan en ciddi buldukları şüpheyi anlattı:

Vedat Aydın'ın cesedi, Elazığ Maden ilçesi yakınlarında yani Diyarbakır'dan Ergani Maden istikametine giderken Maden ilçesi sınırları içerisinde bulundu. Cesedin bulunduğu yerle kaçırıldığı Diyarbakır arasındaki her yere sorup soruşturulurken yol üzerindeki trafik ekiplerine de sormuşlardı. O gün Ergani'de bulunan bölge trafik ekibi, Ergani Maden arasında hemen Ergani çıkışında Çimento fabrikasının az ilerisinde yolda trafik kontrolü yapıyormuş. Bu trafik kontrolü esnasında Ergani merkezden, Bölge Trafik İstasyonuna bir anons gelmiş, Ergani Dicle istikametine (yani ters istikamette) bir trafik kazası olduğu, oraya bakmaları söylenmiş. Ekip yoldaki kontrolü bırakıp Ergani'ye gitmiş, Ergani'den Dicle istikametine dönmüş. Belirtilen yere vardıklarında herhangi bir kazanın olmadığını görmüşler ve tekrar kendi görev yerlerine dönmüşler. İşte ekibin verdiği bu ifade dikkat çekmişti. Olmayan bir kazanın kontrol edilmesi bahanesiyle ekip yoldan çekilmişti. Bunun üzerine Hüseyin Kocadağ ve araştırmayı yapan diğer görevliler bu anonsu geçen Ergani polis merkezine neden böyle bir anons yaptıklarını sorduğunda ilharın İlçe Jandarma Komutanlığından geldiğini söylemişler. İlçe Jandarma Komutanlığına sorulduğunda, bu bilginin

Jandarma Bölge Komutanlığından geldiğini anlatmışlar. Jandarma Bölge Komutanlığına sorulduğunda ise bilginin Jandarma Asayiş Kolordu Komutanı Harekat Merkezinden geçildiğini söylemişlerdi. İşte o saftan sonra sorulmamıştı veya bana anlatılmadı. Ama ben anlayacağımı anlamıştım. Bana göre Vedat Aydın'ı kaçıranlar, onu Elazığ Maden ilçesine götürürken yolda trafik ekipleri tarafından kontrol edilme ihtimaline karşı Asayiş Kolordu Komutanlığı ara kademeler üzerinden bilgi aktararak polis ekibinin oradan çekilmesi sağlanmıştı. Böylece olayın artık kimin tarafından gerçekleştirildiği net olarak anlaşılıyordu.

Vedat Aydın, kaçırılmasından kısa bir süre sonra Diyarbakır'dan 70-80 km uzaktaki Maden ilçesi yakınlarında Diyarbakır-Elazığ karayolu üzerinde Maden çayının kenarında kalaşnikof makineli tüfekle taranarak öldürülmüş olarak bulundu. Cesedin bulunmasıyla birlikte de fırtına koptu.

Vedat Aydın'ın cenaze töreni, Diyarbakır'da çok ciddi olaylara sahne olmuştu. İlk defa Diyarbakır'da geniş bir toplumsal tabana yayılan ciddi manada bir olay gerçekleşmişti. HEP için Türkiye'nin her yerinden binlerce insan Diyarbakır'a gelip cenaze törenine katılmış, bu olay büyük bir yürüyüşe ve ciddi tepkilere neden olmuştu... Böyle ağır bir olay daha önce hiç yaşanmamıştı... Sonuç olarak tüm tarafların hesapsız ve sorumsuz davranışları 23 kişinin ölümüne sebebiyet vermişti. İşte Cem aslında bu olayın baş planlayıcısı ve failiydi.” (Avcı, 2010: 193-196)

Cem Ersever'i devlet (JİTEM) öldürdü

JİTEM'in işlediği cinayetleri ve 'yasa dışı' faaliyetlerini- ki Yeşil'in işlediği cinayetlerle ilgili gazeteci Soner Yalçın'a bilgiler vermişti- kamuoyuyla paylaşacağını açıklayan JİTEM Grup Komutanlığı'ndan emekli Binbaşı Cem Ersever, 24 Ekim 1993'de mahkemede ifade vermek için geldiği Ankara'da ortadan kaybolmuştu. Ersever her yerde aranırken önce kız arkadaşı Neval Boz'un cesedi Çamlıdere'de, birgün sonra JİTEM itirafçısı Mustafa Deniz'in cesedi Polatlı'da bulunmuştu. Ersever'in cesedi ise 4 Kasım 1993'te Elmadag'da elleri önden bağlı, ağzında bez, yüz kısmı bezle örtülü vaziyette, tabanca ile yakın mesafeden kafasının sağ tarafından iki kurşunla öldürülmüştü.

Hanefi Avcı, “*Haliç'te Yaşayan Simonlar*” adlı anı kitabında.

Cem Ersever ve arkadaşlarını JİTEM'in (Yeşil) öldürdüğünü açık ve net bir şekilde ortaya koymakta, bunları devletin öldürdüğünü yazmaktadır. Cem Ersever'in öldürülmesinin, Güneydoğudaki olayları veya Türkiye'deki iç güvenlik anlayışını birçok açıdan ibret alınacak şekilde gözler önüne serdiğini, yalnızca bu olayın irdelenmesi ve tam manasıyla aydınlatılmasının ve faillerinin yargılanmasının bile Türkiye'de Susurluk ve Ergenekon anlayışının teşhiri ve ne olduğunun anlaşılması açısından yeterli olduğunu belirtmektedir. Bizim için oldukça önemli olan bu açıklamaların önemli bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

"Bir defasında bir olayla ilgili olarak Bölge valiliğine gitmiştim. Görüşme esnasında Bölge valisi beni o zamanki Asayiş Kolordu Kurmay Başkanının yanına göndermişti. Onunla görüşmek üzere yanına gittiğimde Cem Binbaşı oradaydı ve Kurmay Başkanı ile konuşuyordu. Cem "Darda kalırsam ben de Güneydoğu'da Asayiş Kolordu Komutanı bölgesinde şu, şu, şu olaylar oldu, bu olaylardan şu, şu kişilerin bilgisi vardı derim. Ben de bunlara şahidim derim," diyerek dolaylı yollu karşısındakini tehdit ediyordu. Olayın mahiyeti neydi bilmiyorum ama bunu çok net ifade ediyordu. Göründüğü kadarıyla Cem Binbaşı son dönemde kendi üstleriyle veya kendi teşkilatıyla çatışma içindeydi. Oradaki görev süresi uygun olmayan bir biçimde sonlandırılıyordu. Sebebinin ne olduğunu çok iyi bilmiyorum ama kendi teşkilatı içerisinde bir sorun vardı. Bu sorun dolayısıyla pek uygun olmayan bir biçimde Ankara'ya tayin olup, orada göreve başladı.

(...) Bir gün Alparslan Ertuğ adlı bir ziyaretçimin olduğunu söylediler.

Alparslan Bey bana Cem Binbaşının emekli olduktan sonra arkadaşları vasıtasıyla (ki bu arkadaşların bir kısmının zamanında o bölgede çalışan ve bugün Milli İstihbaratta görevli insanlar olduğunu anlıyorum) İstanbul'da bir güvenlik firması kurarak hayatına bu şekilde devam etmek istediğini, Ankara'da yaptığı işlerden ağzının yandığını, giriştiği pek çok iş ve faaliyet umduğu şekilde neticelenmediğinden, bir anlamda dersini almış gibi gözükersen İstanbul'a geldiğini söyledi. Kendisinin bulunduğu uygun bir yerde Cem binbaşının evinin olduğunu, iş yapmaya çalıştığını, bu arada askeri sırları başına vermekten askeri mahkemeye verildiğini anlattı. Bir gün önce Jandarma Genel Komutanlığının askeri mahkemesindeki duruşmaya

katılması için Alparslan Bey Cem'e bir minibüs ayarlamış. Cem minibüs şoförüyle beraber Ankara'ya gitmiş. Ankara'da Cem şoförden ayrılmış. Cem'in bazı önemli doküman ve malzemeleri, görevde iken kendisinde kalan birtakım uzakta kumandalı patlayıcılar eskiden beri tanıdığı ve güvendiği Habur Gümrük Muhafaza Müdürü olarak çalışmış olan Ali Balkan Metel'in şoförü Kemal'in (Kemal Sadık Uzuner) evindeymiş. Kemal'in evinden bu malzemeleri alıp saat on iki sıralarında Kızılay yakınlarında minibüs şoförüyle buluşacaklarmış. Şoför bu malzemeleri alıp geri dönecekmiş. Cem de saat 1 gibi Kızılay'da bürosu bulunan avukatıyla buluşup sonra birlikte 13.30'da mahkemeye gideceklermiş. Mahkeme çıkışında ise tekrar İstanbul'a döneceklermiş. Fakat Alparslan Bey'in minibüs şoföründen aldığı bilgiye göre saat 12.00'deki buluşmaya Cem gelmemiş, avukata da gitmemiş. Bunun üzerine Kemal'i telefonla aradıklarında, Cem'in iki kişiyle (o zamanlar Aydınlık dergisi muhabiri olan Soner Yalçın'ı ima ederek) gelip emanetlerini aldıktan sonra Lada marka bir araçla ayrıldığını söylemiş. Alparslan Bey Cem'den haber alamadığı için hayatından endişe duyduğunu, Cem'in Ankara'ya gitmeden önce İstanbul'da bulunduğu sırada kendisine herhangi bir şey olursa güvenilebileceği kişinin ben olduğumu söylediği için benim yanıma geldiğini söyledi.

Ama ben Cem'in İstanbul'a geldiğini bilmiyordum. Muhtemelen daha önceki konuşmalarımızda ona sürekli bu işlerin yanlışlığını savunduğum, yapma etme, bu işin sonu insanın kendi kafasına sıkmasına gider dediğim için İstanbul'a geldiğinde ben sana demedim mi gibi bir tepkiyle karşılaşmaktan çekindiğinden benim yanıma gelmedi. Belki belli bir düzen kurduktan sonra gelmeyi düşünüyordu, bilmiyorum.

Alparslan Ertuğ'un bu anlatımlarından sonra ben hemen onun yanında (veya o çıktıktan sonra, tam hatırlamıyorum) Cem'i benim kadar iyi tanıyan, o dönem Ankara İstihbarat Şube Müdürü görevinde bulunan, daha önce Diyarbakır'da benim yardımcılığını yapan arkadaşım Abdurrahman Toygar'ı arayıp durumu anlattım. Abdurrahman hem Cem'i hem Cem'in JİTEM'den beraber ayrıldığı Ali Özansoy ve Mustafa Deniz'i çok iyi tanıyordu. Hatta zaman zaman Ali ve Mustafa Abdurrahman'ın yanına gelip gidiyordu, yakın bir diyalogları vardı. Abdurrahman benden çok daha fazla örgüt mensupları ve örgütü tanıyan insanlara karşı ilgiliydi. Örgüt mensuplarının

eşkalleri, yanlarında bulunan silahların ve malzemelerin özellikleri, memleketleri, kısaca örgüt hakkında her şeyle ilgili çok iyi not tutuyordu. Bu konuda gelmiş geçmiş en kapsamlı notlara sahip olan kişiydi. Bu merakından dolayı da bu insanlarla sohbet etmeyi çok seviyordu.

Cem'le ilgili olayları anlattıktan sonra Abdurrahman hemen Kemal Sadık Uzuner'i telefonla arayıp Cem'i sormuş ve şubeye gelmesini istemişti. Kemal'in Emniyet'e getirilmesi talebiyle birlikte Jandarma ve JİTEM'in önemli bütün yetkililerinin Emniyet'e gelip bizim elemanımızı deşifre ediyorsunuz diye konuya müdahale ettiklerini, Emniyet Genel Müdürlüğünü, Jandarma Genel Komutanlık-taki rütbelilerin etkilemeye başladığını söyledi. Esasen bu müdahaleyle birlikte Emniyet Genel Müdürlüğü-Jandarma Genel Komutanlığı-Ankara Emniyeti arasındaki yoğun temaslar nedeniyle Genel Müdürlükte ciddi bir trafik oluşmuştu ki bu da bir anlamda Cem'in aslında Jandarmanın elinde olduğunu işaret ediyordu. Fakat bana aktırılan şey şuydu:

Cem'in arkadaşı sıfatıyla Alparslan Bey ve daha sonra Cem'in beraber yaşadığı Neval Boz telefonla aradığında Kemal Cem'in iki kişiyle beraber Lada marka bir arabayla gelip kendisinden malzemeleri aldığını söylemişti. Cem o dönem Aydınlık dergisinden Soner Yalçın'a açıklamalarda bulunuyordu. Anlatımlarda, en son Aydınlık dergisinde çalışan bu insanlarla birlikte gittiği algısı yaratılmak isteniyor gibiydi, en azından bu ima edilmeye çalışılıyordu. Ben de o zaman bu fikre biraz inanır gibi olmuştum. Fakat eğer böyle bir şey olsaydı, Ankara'nın giriş çıkışları tutulmalı, her taraf aranmalıydı. Böyle bir şey gerçekleşmedi. Daha sonra Abdurrahman'la görüştüğümde Jandarmanın tavrının hiç olumlu olmadığını, Cem hakkında olumsuz konuştuklarını öğrendim, hatta bu durum o tarihte gazetelere de yansımıştı. Etrafta bulunan Jandarma içinde bir iç mesele olduğu yönünde laflar dolaşıyordu.

Ankara'da Jandarma Genel Komutanlığı Karargahından etrafı sızdırılan bilgilere göre ise Cem'in yanındaki kadın vasıtasıyla muhaberat adına çalıştığı, Suriye'ye bilgi sızdırdığıydı. Ben zinhar böyle bir şeyin gerçek olamayacağını söyledim. Hatta bana Cem'in İstanbul'daki evinin bile aranması gerektiği, buna bakılabilir mi yollu imalarda bulunmuşlardı. Ben böyle bir şeyin söz konusu bile olamayacağını, bunun son derece yanlış olduğunu söyledim. Şiddetle

karşı çıktım ve böyle bir aramaya katılmayacağımı belirttim. Onlar ise Cem'in sanki ellerinde olduğu, biraz pataklayıp kötü muamele ederek bir süre alıkoyacakları, hirtakım olmuş bitmiş olay ve eylemler hakkında devlet aleyhine açıklama yapmaması konusunda gözdağı verecekleri imasında bulunuyorlardı. Ankara'da herkes öyle zannediyordu.

Sonra öğrendiğime göre Emniyetten arkadaşlar Cem'in kaybolmasıyla ilgili bilgi almak üzere Cem'le beraber hareket eden Mustafa Deniz'i de çağırıp Cem'in bulunamadığını anlatmışlar. "Ben Kemal'i biliyorum, gidip konuşurum hemen," demiş. Cem'i sormak üzere Kemal'in evine giden Mustafa Deniz dönmemiş ve kendisinden bir daha haber alınamamış. Aynı şekilde Cem'in birlikte olduğu İstanbul'da bulunan Neval Boz isimli kız da Cem hakkında bilgi almak için Kemal'le görüşüp, onun yanına gitmiş ve ondan da bir daha haber alınamamış. Burada işin kilit noktasının Kemal olduğu anlaşıyordu. Kemal'in evine gidenler bir daha dönmemişlerdi. Ama yine de bu olayın nasıl olduğuyla ilgili olarak zihnimde hâlâ yüzde yüz bir kesinlik oluşmamıştı.

Bir süre sonra polis şehit ailelerine yardım derneğinin bir toplantısında Alparslan Ertuğ ile karşılaştık. Sohbet sırasında Cem'in olayı tekrar gündeme geldiğinde bana, olayı çözdüğünü söyledi. Nasıl diye sordum. Olaydan sonra İstanbul'dan Ankara'ya gittiğini, orada ifadesinin alındığını belirtti. İfadesi alınırken cesedi buldukları Cem'in üstünde ne olduğunu sorduğunda kot veya kadife pantolon olduğu yanıtını aldığı anda olayı çözdüğünü söyledi. "Cem Kemal'in evine girdi ama Kemal'in evinden çıkmadı," dedi. "Nasıl yani?" diye sorduğumda şöyle anlattı: "Cem Kemal'in evine gittiği zaman içinde siyah takım elbisesinin olduğu bir çantası vardı elinde. Kemal'in evinde bu elbiseyi giyecekti. Yani Cem'in Kemal'in evinde iki şey yapması lazımdı, birincisi elbiseyi giymek, ikincisi de oradaki eşyaları almaktı. Cem'in saat 12.00'de malzemeleri şoföre teslim edip saat 1.00 gibi avukatın ofisinde buluşacaklardı. Sonra da saat 1.30 gibi Jandarma Genel Komutanlığında devam eden mahkemeye katılacaktı. Yani Cem'in elbisesini giyeceği başka bir yer yoktu. Eve girmişse mutlaka orada elbisesini değiştirmesi gerekiyordu. Öldüğünde üstünde eve girerken giydiği kot pantolon olduğuna göre, girdiği evden çıkmamıştı ve o şahıs doğruyu söylemiyordu." Alparslan Bey olayı net bir biçimde bu şekilde anlamıştı.

Ben ikinci bir bağlantıyı da daha sonra çözdüm. Şoför Kemal'de bulunan Cem'e ait malzemeler içerisinde uzaktan kumandalı patlayıcılar vardı, bu patlayıcıların daha sonra Yeşil tarafından alındığını ve Yeşil'in bu patlayıcıları ve malzemeleri MİT'e getirdiğini Melime Eymür kendi beyanında ve internet sitesinde anlatarak doğruladı. Bu tarihlerde Yeşil Jandarmanın elemanı idi ve Jandarma ile birlikte hareket ediyordu. Bu da gösteriyordu ki Cem malzemeleri Kemal'in evinden çıkarmamıştı ve bu malzemeler Yeşil'den çıkmıştı. İşte bu olaylar ve bağlantılar bu şekilde çözümlünce bilgisayar sorgu sistemiyle daha ayrıntılı bir araştırmaya giriştim. O zamanlar bilgisayar sorgu sistemini yeni kurmuştuk. Bu sistem sayesinde hangi telefon numarasını kimin hangi saatte aradığı, fatura bilgileri tüm detaylarıyla tespit edilebiliyordu. PKK o zamanlar yoğunlukla Güneydoğuda mobil araç telefonlarını kullandığından ben o dönemde mobil araç telefonlarıyla yapılan tüm konuşmaların dokümanını, kimin kimin aradığı bilgilerini bilgisayarımda tutuyordum. Bunlar üzerinde otuzup ciddi bir çalışma yaptım. Cem bir mobil telefon kullanıyordu. Yeri belli olmasın diye araç telefonunu söküp küçük bir çanta telefonu haline getirmişti. Bu telefonla muhabere yapıyordu. Aynı şekilde zannediyorum Kemal de yeri belli olmasın diye böyle bir mobil telefon kullanıyordu. Bu telefonlarla yapılan görüşmelere tek tek baktım. Ölümüne kadar Cem'in kullandığı mobil telefonu daha sonra Yeşil'in kullandığını gördüm. Yeşil'in bu telefonla Jandarma Genel Komutanlığından kimlerle konuştuğunu, kimleri aradığını ve kimler tarafından arandığını, hatta görüşmeler esnasında bulunulan yerlere ait bilgileri tek tek çıkarttığımda olay çok net gözükiyordu.

Daha sonra yaptığım araştırmalardan öğrendiğim bir olay da şöyleydi. Cem Güneydoğuda çalışırken o zamanlar bazı olaylarda (Diyarbakır Baro Başkanının aracına bomba konması, HEP'in bombalanması) kullandıkları uzaktan kumandalı çok güvenilir kodla çalışan patlayıcı maddeler vardı. Ayrıca Cem ve ekibinin Kuzey Irak'ta yaptıkları faaliyetler ve muhtelif kişilerle yaptıkları görüşmelerin kayıtları, örgütten elde ettikleri dokümanlar bir dosya halinde elinde bulunuyordu. Ordudan ayrıldıktan sonra yayınevi kurma düşüncesinde olduklarından, bu materyallerin bir kısmı yayınlanacak kitaplarda kullanılabilir düşüncesiyle istifa ederken bütün dokümanlarla birlikte patlayıcı maddeleri de yanlarına almışlardı.

Çünkü bunlar kayıtlı değildi. Cem istifa edip ayrıldıktan sonra bu malzemeleri bir müddet elinde tutmuş, ama daha sonra yayınevini devam ettiremeyeceğini anlayınca normal hayata dönmeyi düşünüp ellerindeki bu patlayıcıları verecek yerler aramışlardı. Emniyetten bazı güvenilir arkadaşlar bana bu patlayıcıları Cem'in onlara vermeye çalıştığını söylediler. Ama kimse almamış ve patlayıcılar Cem'in elinde kalmıştı.

Daha sonra Mustafa Deniz, Ali Ozansoy ve Cem bu malzemeleri güya aldıklarında Güneydoğuda çalışırken tanıdıkları, çok güvenilir olduğunu düşündükleri (zamanında uygulanan tüm testlerden en başarılı kişi olarak çıkmıştı) Kemal Sadık Uzuner'e (yani Habur Gümrük Muhafaza Müdürü Ali Balkan Metel'in şoförüne) diğer dokümanlarla birlikte vermişler. Cem İstanbul'a gelmeden önce Ali Ozansoy'u Emniyete sözleşmeli personel olarak yerleştirmişti. Orada ele geçen belgeleri okumak, PKK gibi örgütlerin dokümanlarını analiz etmek görevine getirilmişti. Cem Mustafa Deniz'e de bir iş arıyordu. Onu da bir yere yerleştirmek istiyordu, çünkü onların da kendisiyle birlikte istifa etmesini sağladığı ve peşinden sürüklediği için onlara karşı kendini sorumlu hissediyordu. Onu da belli bir işe yerleştirmek istiyordu. Bu arada Cem iş kurmak için İstanbul'a gelmişti.

Mustafa Deniz belki biraz daha yakın gözükmek ya da belki kendine göre avantaj elde etmek adına JITEM subaylarına ve Jandarmaya gitmişti. Zaten onlarla çok iyi tanışıp görüşen bir insandı. Onlara Cem'in ayrılırken beraberinde götürdüğü kırka yakın uzaktan kumandalı patlayıcının Kemal Sadık'ın evinde bulunduğunu, Kemal Sadık'ın çok güvenilir bir insan olduğunu, sadece Ali Balkan Metel isterse bilgi vereceğini bunun dışında kimseye bilgi vermeyeceğini ama bu patlayıcı maddelerin Cem tarafından alınıp kullanılması halinde kötü bir şeyler olabileceğinden korktuğunu söylemişti. Aslında o patlayıcı maddeleri Cem elinden çıkarmak istiyordu, fakat bu patlayıcıları Cem'in kullanabileceği yönünde Mustafa Deniz'in korku ve endişesi vardı, bunu gidip Jandarma yetkililerine söylüyordu. Mustafa Deniz farkında olmasa da Jandarma yetkilileri zaten Cem'in Aydınlık gazetesinden Soner Yalçın'a Güneydoğudaki infaz olayları ve başka kanunsuz işler dahil olmak üzere birçok gizli bilgileri vermesinden dolayı son derece rahatsızdı. Cem daha çok Kuzeyde Sekizinci Kolordu bölgesindeki, Bingöl ve Tunceli Bölgesinde

Yeşil'in karıştığı olayları anlatıyordu. Fakat sıra Diyarbakır bölgesine gelirse, eski OHAL ve Diyarbakır bölgesinde, o tarihlerde Jandarma Genel Komutanlığında görev yapan diğer Jandarma Komutanlarının isimlerinin de verilebileceği korkusu vardı. Bu yüzden Cem'i ortadan kaldırmayı düşünüyorlardı.

Daha sonra öğrendiğimiz kadarıyla Cem'i öldürmek için aslında daha önce de epey plan yapılmış. Cem'in peşine epey düşmüşler, onu kovalamışlar. Cem birlikte olduğu kızın Suriye'de Tıp tahsili yaparken gelip kendisinin yanında itirafları olması sonrasında Türkiye'de tahsiline devam etmesi için Samsun'da Tıp Fakültesine kaydetmek için samsun'a gitmiş. Bu durumu öğrenmeleri üzerine bazı itiraflılarla birlikte Yeşil, Cem'i öldürmek üzere Samsun'a giderken Merzifon yakınlarında bir Jiple kaza yapmış. Tabii böyle bir plandan o zamanlar Cem ve arkadaşlarının haberi olmamış. İşte tam JİTEM'de Cem'i ortadan kaldırma yolları aranırken, Mustafa Deniz gelip Cem'e ait malzemelerin Kemal Sadık Uzuner'de olduğunu söyleyince planlarını uygulayabilecekleri bir fırsat yakaladıklarını düşünüyorlar, JİTEM yöneticileri hemen Ali Balkan Metel'le görüşüyorlar, onun vasıtasıyla Kemal Sadık Uzuner'e ulaşıyorlar. Uzuner onlara Cem'in ne zaman geleceği hakkında bilgi veriyor. Ayrıca mahkemeye gideceğini, öncesinde gelip kendisinden eşyalarını alacağını söyleyince de Kemal'in evine pusu kuruyorlar. Cem gelince Cem'i hemen yakalıyorlar. Ankara Emniyeti Cem'in kaybolmasıyla ilgili olarak Kemal'i Emniyete çağırdığında, olay ortaya çıkacağı için hemen Emniyete bizim elemanımızdır dokunmayın diye baskı yapıyorlar. Bildiğim kadarıyla o zamanki Emniyet genel Müdürlüğü kadrosunun Jandarmayla diyalogları iyi olduğundan onlar da etkileniyorlar ve müdahalede bulunmuyorlar. Oysa o zaman Kemal'in evine polis baskın yapmış olsa Cem kesinlikle kurtarılabilirdi, ama maalesef yapılamadı. Aslında Emniyetin bu yaklaşımı gayet makul, tabii ki elemanların deşifre olmaması için uzak durmayı tercih ediyorlar. Ama Cem orda işte kaçırılıyor.

Mustafa Deniz'de bilgi almak için Kemal Sadık Uzuner'in evine gidiyor ama ondan da bir haber alınamıyor. O da vurulacağını tahmin etmiyor. Bir müddet sonra İstanbul'daki Neval Boz Cem gelmeyince meraklanıp Kemal'i arıyor. Kemal ona cem'in iki kişi ile beraber gittiğini söylemesi üzerine kız bu iki kişinin eskellerini öğrenmek, olay hakkında daha teferruatlı bilgi almak üzere Kemal'in

evine gidiyor ama ondan da bir daha haber alınamıyor. Birkaç gün sonra ise kafalarına kurşun sıkılmış olarak her birinin cesedi Ankara'nın farklı yerlerine atılmış olarak bulunuyor. Üç kişi de bu şekilde öldürülüyor.

Bugün bu olay yeniden konuşulsa adı geçen insanların hiçbiri şahitlik yapmaz, hatta yaşananları inkar bile edebilirler. O tarihte JİTEM'i ve Yeşil'i bilen Emniyet görevlileri "Jandarma Mustafa Deniz'i öldürdü, Cem'i öldürdü, onlarla beraber istifa eden ve şimdi Emniyette çalışan Ali Ozansoy'a da böyle bir şey yapabilirler. Sakın böyle bir şey denenmesin, biz buna karşı çıkarız havası içerisinde Jandarma Genel Komutanlığına gittiklerinde, Yeşil ile karşılaşıyorlar. Yeşil açık açık elindeki Simit Wesson marka tabancayı göstererek, "Bununla ateş ettim, gerekirse size de ateş ederim," diyecek kadar rahatlıkla cinayeti kabul ediyordu. Bu olay bana o tarihte buna şahit olanlar tarafından anlatılmıştı ama bugün sorsanız hepsi gördüklerini kesinlikle inkar edeceklerdir. İşte böylesi herkesçe malum olan, herkesin alenen bildiği bir olaydı Cem ve üç kişinin öldürülmesi. Ama herkes Simonlaşmıştı, karşı tarafın cinayeti suç ama bizim yaptıklarımız suç değildi. Benim ifademe rağmen de malesef olay ciddi olarak ne adliye tarafından ne de Jandarma tarafından tahkik edilmedi.

Eğer bir Jandarma subayı gerçekten kayıp olsaydı hemen inceleme başlatılır; aranır, sorulur; yollar kesilir, insanlar sorgulanır; bir dizi araştırma ve soruşturma yapılırdı. Cem'in kaybolması ve öldürülmesi ile ilgili bir tek yazı, failleri şunlar olabilir arayın bulun diye bir tek not bile yazılmadı. Devlet için bu kadar önemli üst düzey görevlerde yer almış bir subay kaçırılıyor (oluşturulmaya çalışılan görüntü itibarıyla örgüt tarafından kaçırılıyor) ama hiçbir yerde aranmıyor, kaçırılan kişinin bulunması yönünde herhangi bir adım atılmıyor. Halbuki o tarihte en ufak bir olay olsa yollar kesilir, hemen Türkiye'nin muhtelif illerinde en ücra köşelerine kadar tüm birimlere mesajlar çekilir, her yer didik didik aranır, her tarafa eşkaller yazdırılır, bir ton işlem yapılırdı. Ben Cem'in kaybolması ile ilgili ne Emniyetten ne de Jandarmadan tek bir yazı ya da mesaj bile almadım. Cem Binbaşı gibi biri görevinden dolayı kaçırılıyor, ama hiçbir araştırma ve soruşturma işlemi yapılmıyor. Tek başına bu durum bile bu araştırma ve soruşturmayı yapmayanların, yaptırmayanların fail olduklarını gösteriyor. Bu durumu hukuki tabiri ile

hayatın olağan akışına uygun değildir.

Bildiğim kadarıyla zamanın genel Kurmay Başkanı, Genel Komutanlıkta bulunan tüm üst düzey yöneticiler bu olayın kimin tarafından, nasıl gerçekleştirildiğini biliyorlardı. Sadece öldürme sebebi olarak Neval aracılığıyla Suriye'ye bilgi sızdırmak olduğunu zannediyorlardı, çünkü bu yönde yalan ve yanlış bilgilerle aldatılmışlardı. Emniyetin Merkez İstihbarat ve terörle Mücadele ile Özel Harekat birimleri yöneticileri ve Ankara Emniyetinin yöneticileri de belli oranda olayı biliyorlardı. Ama kimse bu cinayeti çözmeye, olayı aydınlatmaya yanaşmıyordu, çünkü o zamanki güç merkezleri bu cinayetin çözülmesinden yana değildi, bu olayın bu şekilde kapanmasını istiyorlardı. Yeşil'in Cem'den aldığı patlayıcı maddeleri MİT'e getirdiği Mehmet Eymür'ün ifadelerinden de net olarak biliyordu. Ayrıca Yeşil'in kullandığı mobil telefonla o tarihte bütün Jandarma ve Emniyet yetkilileriyle görüştüğü belliydi, o telefonu Cem'den aldığı aşikardı. Bunun yanında Kemal Sadık Uzuner'in mobil telefonla kimlerle konuştuğu, tek tek bütün görevlilerle irtibatları belliydi. Bugün bile bunları ispatlamak mümkün, araştırılırsa bütün bunlar ortaya çıkabilir ama maalesef hiç kimse ilgilenmedi ve olay o şekilde kapandı.

Evet Cem Binbaşı herkesin gözü önünde, herkesin bildiği bir şekilde yok edildi ve maalesef cinayet her şeyi ile ortada olmasına ve var olan bütün delillere rağmen bu sistem kendi suçlusunu yakalayamadı ve hesap sormadı.

Bu bence pek çok açıdan önemli bir olaydı çünkü devlet kendi elemanını öldürmüştü. JİTEM'in var olup olmadığı yönündeki tartışma hâlâ devam ediyor. Muhtelif defalar söylendi ama bir kere daha kaydetmekte yarar görüyorum. O tarihte cem'ler veya diğer subay arkadaşlar JİTEM mensubu olarak istihbarat değerlendirme toplantılarına JİTEM adına katılıyorlardı. Jandarma Genel Komutanlığının terörle mücadele için böyle bir birim kurmasında hiçbir mahsur bulunmazken var olan bir birimi inkar etmesinin akılla izahı yoktur. JİTEM'in kurulması değil, çalışma yöntemleri yanlıştır ama bu teşkilatın kurulmasında hiçbir mahsur yoktur.

Çetin Ağaşe isimli bir gazeteci JİTEM Gerçeği adlı bir kitap yazmıştı. Bu kitapta da basit ama aslında çok önemli belgeler vardı. Bu araştırma için Ağaşe, cem'in çevresindeki bazı insanlarla, dostlarıyla görüşmüştü. Hatta eşi Işık Hanım'la da görüşmüştü.

Cem'le ilgili bir belge alabilir miyim diye sorduğunda, Işık Hanım iyi niyetle Cem'in iki tane Takdirnamesini vermişti. O tarihteki Asayiş Kolordu Komutanı daha sonra Kara Kuvvetleri Komutanı olan Hikmet Köksal Paşa'nın imzasının olduğu takdirnamede Cem Ersever'in unvanı JİTEM Grup Komutanı olarak belirtiliyordu. Ağaç yine Jandarma Genel Komutanlığı telefon rehberinin bir kopyasını da kitabına koymuştu. Hem Jandarma merkezinde Genel Komutanın hem de illerdeki JİTEM Grup Komutanlarının telefon numaraları yazılıydı. Sonuç olarak bu ve buna benzer yüzlerce, hatta Jandarmada çalışan bazı arkadaşların söylediğine göre Genel Komutanlıkta JİTEM ibareli bir tır dolusu evrak olmasına rağmen JİTEM'in varlığı inkar ediliyordu.

Esasen devlet yanlış yapsa bile resmi olarak hiçbir zaman yalan söylemezdi, mahkemelere ya da ilgili kurumlara yazılı cevap verilirken mutlaka doğrular söylenirdi. İlk defa Jandarma Genel Komutanlığı (bence tarihi bir hataydı) JİTEM yoktur diye yalan bir yazılı beyanda bulundu. O yazıyı hazırlayan, paraflı eden, imzalayanlar, herkesin yüzüne karşı devletin yalan söylediğini itiraf etti. Halbuki böyle bir yazının jandarma Komutanlığından çıkmaması gerekirdi. Böyle bir birimin var olduğu herkesçe malum olmasına rağmen siz bir devlet kurumu olarak bunu inkar ediyorsunuz, bu kabul edilecek normal bir olay değildir. O tarihe kadar devlet kurumları resmi yazılarda hakikat hilafına resmi olarak cevap vermezlerdi, bir şey inkar edilecekse bile dolaylı sözlerle ifade edilirdi. Böyle bir yalan beyanat nedeniyle devletin sözlerine de itimat sarsıldı.

Bence yazıyı yazarlar, gerçek devlet adamlığı vasıflarından mahrum insanlardı. Çünkü devlet asla yalan söylememeliydi, hele ki böyle hassas bir konuda devletin yalan söylemesi ve yanlış bilgi vermesi asla kabul edilemez ama maalesef bu şekilde bir davranış sergilenerek hata edildi. Bugün bile Jandarma Genel Komutanlığı aransa, bir tır dolusu JİTEM ibareli evrak bulmak mümkün. Bugün hâlâ şu tarihler arasında JİTEM'de çalıştım diyebilecek pek çok insanın var olduğu biliniyor.

Uzun sözün kısası, Cem Ersever cinayetinin faillerini bulması gerekip de bulmayanlar, bunun için hiçbir adım atmayanlar Cem'in failleridir.” (Avcı, 2010: 196-209)

Cem Ersever'i Veli Küçük Öldürttü

Veli Küçük'ün kuryesi ve gazeteci Tuncay Güney Emniyetteki sorgusunda; Cem Ersever'i JİTEM'den Veli Küçük'ün tasfiye ettiğini ve İzmit'teki Başbakanlık Poligonu'nda da sorgulanıp öldürüldüğünü belirtiyor. Ayrıca, "General Veli Küçük işaret etmezse kimse ona sıklmaz. Sıkan bütün insanlar da General Veli Küçük işaret ettiği için sıkılmıştır" açıklamasında bulunuyor:

"Cem Ersever'in dördüncü (4.) bölge komutanı olduğunu biliyorum..."

Yani JİTEM'in dördüncü bölge komutanı. Güneydoğu'da görev yapmış kendisi. Veli Paşa burada İbrahim BABATLAR yani itiraşçılar tarafı ve Yeşiller tarafı olan kadrolu olmayan yani bu personeli tutuyor daha çok, eğer işaret etmese, rahatsız olmasa, onlar da kimse bunu tasfiye edemez. Çünkü bu, ona daha yakın olan bu hareketin başında ilk olan... Ben, Cem Ersever'le hiç yüz yüze gelmedim, tanımıyorum da...

Bunlar aralarında bir kavga çıkıyor, bu kız sevgilisi-Mustafa-Cem Ersever tarafında olanlar bunların örgütten tasfiye edilmesine ve emekliliğe gidilmesine yol açan kişi aslında Veli Paşa. Veli Paşa, şimdi dediğim gibi ölmeden önce Ankara'ya gideceğini, Cem telefon açıyor, İzmit'e gelmesini söylüyor ama Cem İzmit'e gelmiyor, öldürülmesinin arka kısmında da söylediği...

Öldürüldüğü yer başbakanlık poligonunda sorgulanmıştı. Bunlar İzmit'e gelmesini söylemişti zaten...

İşte bu İbrahim BABANLAR'ın bir sorguladıklarını...

Zaten kayıtlarda da Veli paşa'yla telefon konuşmasından bir gün ya da iki gün, tam bir şey söyleyemeyeceğim, Başbakanlık Poligonu'nda öldürüldüğü ortaya çıktı.

(Cem Ersever, Veli Küçük'ten habersiz) Öldürülemez...

Kimse yapamaz böyle bir şeyi, işaret etmesi lazım." (Acar, 2008: 211-213)

Cem Ersever'in kayıp arşivi Veli Küçük'te çıktı

Cem Ersever katledildiğinde, JİTEM ve faili meçhullerle ilgili olduğu söylenen çok büyük arşivi de kaybolmuştu. Ergenekon soruşturmasında, Veli Küçük'ün Bilecik Gölpazarı İlçesi Türkmen Köyü'ndeki çiftlik evinde ele geçirilen arşiv arasında, Cem Ersever'in 'kayıp arşivi'nin de olduğu iddiası var. Şamil Tayyar'ın belirttiği

gibi, “*Cem Ersever'in arşivi, JİTEM'in şifreleri ve faali meçhul cinayetleri gösteren işaret fişeği gibidir.*” (Tayyar, 2010: 260)

YEŞİL kod MAHMUT YILDIRIM Kimdir?

Kimliği en çok tartışılan ve merak edilen devletin tetikçilerinden biri de Yeşil kod Mahmut Yıldırım'dır. Bölgede Sakallı olarak da bilinen Mahmut Yıldırım, JİTEM Kurucusu ve Gruplar Komutanı Cem Ersever ve arkadaşları, Eşref Bitlis'in sağ kolu Albay Kazım Çillioğlu, DEP Milletvekili Mehmet Sincar, Doktor Hasan Kaya ve Avukat Metin Can gibi onlarca kişinin infazını gerçekleştirmiştir. Ayrıca, PKK lideri Abdullah Öcalan'a da Suriye'de büyük bir Suikast gerçekleştirmiş, Öcalan bu suikattan sağ kurtulmayı başarmıştır.

Devlet adına yaptığı bütün bu kirli işlerden sonra, Yeşil'in kimliği kamuoyunca deşifre olmuştur. Kimliği deşifre olduktan sonra devlet katında gözden çıkarılan ve evine operasyon yapılan Yeşil hakkında en iyi bilgileri oğlu Murat Yıldırım vermektedir. Murat Yıldırım'ın kitabında belirttiği gibi, kimliği deşifre olduktan sonra devlet Yeşil'i tanımamıştır. Buna içerlenen oğlu Murat Yıldırım da, babasının devlet-vatan için yaptığı kahramanlıkları anlatan ve devleti sorgulayan '**YEŞİL**' adlı bir kitap kaleme almıştır. Bu kitapta yazılanlar, Susurluk ekibi ve Yeşil hakkında söylenenleri doğrulamaktadır. Biz de, Susurluk ekibi hakkındaki bilgileri ve **YEŞİL** kod Murat Yıldırım'ın kim olduğunu oğlunun ağzından aktarıyoruz:

“Mahmut Yıldırım devleti adına gizli operasyonlara katılmış, gizli görevlerle yurtdışına gönderilmiş, bu operasyonların çoğunda, devlet yetkilileri tarafından 'Yakalanırsan biz seni tanımıyoruz, sen de bizi tanımıyorsun!' sözüyle uğurlanmış ve buna razı olmuş bir savaşçıdır.” (Yıldırım, 2009: 21-22)

Bir hafta minibüste babamı bekledim

Sadece babam değil, biz de babamın kimliğini deşifre etmemek için özel çaba gösterirdik. O'na zarar gelmesinden endişe ederdik.

Babamla beraber minibüsle Diyarbakır'a gitmiştik. Saraykapı'da Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'na yakın bir yerde durduk. Bana ; 'Minibüste bekle, hemen geliyorum' dedi.

Bir saat iki saat derken saatlerce minibüste bekledim. Ne gelen var, ne giden. Hava karardı, akşam oldu. Bir şeyler yemek için

minibüste indim. Babamın neden dönmediğini merak ediyordum ama bekle dediyse beklenmem gerektiğinden bir yere de gidemiyordum. Kimseyi de arayamıyordum. O geceyi minibüste geçirdim. Gözüme uyku girmiyordu. Sabahı zar zor ettim.

Sabah mesai saati başlayınca Jandarma İstihbarat Komutanlığı'nın kapısına gittim. Babamı soracaktım. Aklıma bir soru takıldı: Bana 'Babanın adı ne?' diye soracaklardı.

Düşündüm... Babamın adı ne?

'Mahmut Yıldırım'ın oğluyum' desem olur muydu?

'Yeşil'in oğluyum' desem hemen tanırılar diye düşündüm. Bu cevapsız sorular adımlarımı yavaşlatıyordu. Buz gibi terliyordum. Kapıdaki asker beni fark edince, yüzünü bana döndü, soru sormasına fırsat vermeden 'Amca, Diyarbakır'a yeni geldik, valilik ne tarafta?' diye sordum.

Bana valiliği tarif ediyordu ama ben babamın adını düşünüyordum. Babamı sormaya cesaret edemedim. Belki onu deşifre ederim diye korktum... Bir hafta boyunca minibüste yatıp kalktım. Babam geldiğinde sanki on dakika önce ayrılmış gibi hiçbir şey demeden minibüse bindi. Direksiyona geçti. Minibüsü çalıştırdı. Bana dönüp; 'Acktın mı oğlum? Bir şeyler yiyelim mi?' diye sordu. Meraktan aklımı yemiştim zaten.

Babama, 'Yok, baba az önce yedim' dediğim de, direksiyondan elini kaldırdı, başını okşadı. 'Aferin oğlum!' dedi. Bir hafta aynı yerde babamı bekledim, minibüste yatıp kalktım, sadece bir aferin aldım. (Yıldırım, 2009: 28-29)

'Yeşil' ismi nereden geliyor?

Babanın kullandığı bütün isimleri komutanları verdi.

Göz renginden dolayı 'Yeşil' adını aldığını söylediler. Göz rengi, kahverengi.

Giydiği yeşil parkeden dolayı bu ismin verildiğini söylediler. İstihbarat çalışmalarında başarılı olmak için peşmerge kıyafetleri giyyordu. Bazı köylerde kendini PKK'li diye tanıtıyordu. Dağda PKK'lilerle karşılaştığında, teröristler babamı ve ekibini kendilerinden zannediyormuş. Onlarla aynı mağarada kalacak kadar kendini gizlemiş.

Çoğu zaman PKK'lileri bulunca bölgeye askeri yardım çağırıyorlar. Asker olaya müdahale edeceği zaman yeşil fular takarlarmış.

Bu yeşil fular, babamlar PKK'liler gibi giyinmiş olduklarından, askerın dürbünle baktığında bizimkileri teröristlerden ayırt etmesini sağlıyor. Komutanlar da 'Yeşil fularlılara dikkat edin' diyor.

Bir keresinde asker, PKK ile çatışmaya girdiğinde; komutanlar, babamı ve ekibini yardıma çağırıyor. Askere destek amaçlı giden babamları PKK'den ayırt edemeyen erler babamlara da ateş etmeye başlıyorlar. Durumu bildirene kadar askerler babanları da tarıyor. O olaydan sonra komutanlar askerlere sıkı sıkı tembih ediyor: 'Yeşil'e karışmayın' diyorlar.

Babam, PKK ile girilen çatışmalarda çok yakın çarpışmış. O kadar yakın ki şarjör sesinden onların mermilerinin bittiğini anlar, yerinden kalkar, hamle yapar ve üzerlerine saldırır. Komutanları babama: 'Terminatör gibi adamsın' dedikleri için o bölgede adı 'Terminatör' diye kalıyor.

Bir diğer ismi de sakallı

Tunceli bölgesinde askerle geziyor, askerle operasyona gidiyor. Köylerde, arazi aramalarında bölge halkı askerın yanında koruyucuları tanıyor. Askere bakıyor, babama bakıyor, sakallı bir adam. Korucu da değil, bölgeden de değil. Böylece babamın ismi 'Sakallı' diye kalıyor.

Babamın kendine koyduğu özel bir isim yoktur.

Ülküdaşları, 'Emmi' derdi. Zaten evi birisi arayıp: 'Emmi ile görüşmek istiyoruz' dediklerinde, babamı kimin aradığını anlardık.

Her ismin farklı bir bölgede kullanılması sebebiyle, babamı soranların kimler olduğunu ve onu hangi bölgeden tanıdığını bize anlatırdı. (Yıldırım, 2009: 25-26)

Yeşil ne zaman istihbaratçı oluyor?

"MİT, kamuoyuyla paylaştığı bilgide babamın 1973 yılından beri teşkilat içerisinde olduğunu bizzat kendisi belirtti...

Jandarma istihbaratı ile olan ilişkisine gelince...

Babam, MİT'e bağlı olarak bölgede istihbarat çalışması yaparken doğal olarak elde ettiği istihbarat bilgilerini bölgenin kolluk kuvvetleri ile paylaşırdı. Bu bilgi alışverişi sayesinde Cem Ersever ile tanışıyor ve babamla Ersever arasında sıkı ilişkiler kuruluyor.

Babam uzun yıllar orada görev yaptığı için bölgeye hakim... Bu sebeple Ersever, babamla çalışmayı çok istiyordu. Ersever'in babama olan yoğun talebini, evimizde yaptıkları görüşmelerden biliyorum.

Yeşil, MİT elemanı

Mehmet Eymür, tekrar istihbarat faaliyetlerine başlayan babamı en iyi tanıyan kişilerden biriydi.

Eymür'ün babam için atin.org sitesinde söylediklerini okuyalım:

Mahmut Yıldırım, 1973 yılından itibaren MİT'te çalışmaya başladı. MİT'en önce irtibat kurduğu Jandarma, verdiği bilgileri değerlendirmede güçlük çekince, Yıldırım'ı MİT'e devretmişti.

Yeşil, MİT'le çalışmaya başlamasından 6-7 ay sonra vatani görevini ifa etmek için askere gitti. Dönüşünde MİT elemanı olarak görevine devam etti.

Yeşil'in MİT'le ilişkisi 1989 yılı Mayıs ayında koptu.

Kontrolü güç bir eleman olması, kendi başına hareket etmesi ve talimatlara uymaması, güvenlik güçleri arasında sürtüşmelere neden oluyordu.

Yeşil, JİTEM'de

MİT'in ilişkisini kesmesi üzerine Jandarma onu sahiplendi. Tunceli Jandarma Bölge Komutanlığı'nın emriyle, anılan komutanlık adına, Nazımiye ve Ovacık bölgelerinde istihbari bilgiler toplamaya, güvenlik kuvvetleriyle birlikte uygulamalara katılmaya başladı.

Emekli Albay Yeşil

Yeşil, bu çalışmalar sırasında önemli operasyonlarda yer aldı. Asayiş ve İl Emniyet Komisyonu toplantılarına katıldı.

Polis'in İstihbarat ve Özel Harekat birimleriyle koordine etti; kendisine silah, hüviyet ve telsiz verildi.

Yani, Yeşil artık resmen devletin bir güvenlik görevlisi olarak çalışıyordu. Halktan bazıları onu Türk ordusunun bir subayı, bazıları da 'emekli albay' olarak biliyordu.

Yeşil, Diyarbakır döneminde Cem Ersever ile yakınlaştı ve birlikte birçok operasyona girdiler.

Yeşil Ankara'ya yerleşiyor. Yeşil'in bu bölgede de deşifre olması ve tarafı basın organlarında adının birçok faili meçhul ve haraç alına olayına karıştırılması üzerine Jandarma, 1994 yılında, kendisini ailesi ile birlikte batıya, Ankara'ya yolladı.

Aktif çalışmaya alışmış olan Yeşil, Ankara'ya intibakta zorlandı.

MİT'e Dönüş

Aynı yıl MİT'e dönen Mehmet Eymür'ün operasyonel faaliyetlerin başında olduğunu duymuştu. Bingöl'den tanıdığı bir MİT mensubu vasıtası ile Ekim 1994'te Mehmet Eymür ile temas sağladı ve onun emrinde çalışma arzusunu belirtti.

Mehmet Eymür; Yeşil'e, kendilerinin yurt içinde bir faaliyetlerinin olmadığını, yurt dışı çalışmalarda yer almak istiyorsa kendisinin denene bileceğini belirtti.

Yeşil'in vasıfları, Eymür'ün başında olduğu ünitenin faaliyetleri açısından uygundu. Yapılan arşiv tetkikinde de herhangi bir sakıncalı durumuna rastlanmamıştı. O tarihte Yeşil, herhangi bir suçtan aranmıyordu.

Durum Müsteşar'a arz edildi ve onay vermesinden sonra 'eleman adayı' statüsüne alınan Yeşil Kod Mahmut Yıldırım ile irtibat devam ettirildi. (Yıldırım, 2009: 49-53)

Abdullah Çatlı davaya zarar veriyor

Babamın en fazla kıldığı şey, insanların milliyetçiyim, ülkücüyüm diye ortaya çıkıp, bu kimlikle övünmeleriydi...

Abdullah Çatlı'ya olan kızgınlığı da bundan kaynaklanıyordu. Çatlı, ülkücü arkadaşlarını bölgeye getirip hoş olmayan işler yaptırmaya başlayınca, babam, Çatlı'ya kızmış. 'Ülkücüleri bu işlere karıştıрма, sonra dava büyük zarar görür' diye kaç kez ikaz etmiş.

Babam, Çatlı'dan ve O'nun grubunun yaptıklarından çok rahatsız oluyordu. 'Bunlar davaya zarar veriyor, ülkücülüğü lekeliyor. Düşmanın eline koz veriyorlar' derdi.

Sonraki günlerde babamın haklı olduğu ortaya çıkmadı mı?

Uyuşturucu trafiği

Kim ne derse desin, biz gerçeği konuşmak zorundayız. Bazı şeyleri bilen kişiler konuşmadığı zaman, insanlar suçu devletin üstüne yıkıyor, davanın üstüne atıyor.

Adam kendi çıkarı için gitmiş, Kürt işadamlarından para toplamış veya infaz yapmış...

'Bu adam Kürt ve PKK'ye yardım ediyor!' diyor... Güya kendini kahraman ilan edecek. Bunun alt yapısını hazırlıyor önce, sonra kendisini savunmasına gerek yok ki!

Sen, örgüte yardım eden bir iş adamını ortadan kaldırırsan, seni milliyetçi, vatansever ilan edecek kişiler sıraya dizilir. Ortaya bir de laf attırırsın: ‘Devlet için kurşun yiyen de, kurşun atan da...’

Hadi çıkıp anlatsınlar Behçet Cantürk’ü neden öldürdüklerini... Bugüne kadar söyleyeceklerini söyleyeceklerse ancak o bölgeyi bil-meyenleri kandırabilirler. Peki, bölgeyi karış karış dolaşmış, dağın-dan ovasına kadar her yeri avucunun içi gibi bilen kişileri kandıra-bilecekler mi?

Biri çıkıp dese ki, ‘Siz Behçet Cantürk’ü öldürerek, uyuşturucu işi yapan diğer iş adamlarına gözdağı verdiniz. Kendi uyuşturucu ağınızı kurmaya çalıştınız. Cantürk sizin payınızdan pay alıyordu. O’nu ortadan kaldırmayı uygun buldunuz...’

Ne cevap verecekler?

Nasıl bir efsane anlatacaklar?

Daha dillerinden dökülen ilk ‘Millet, vatan’ kelimesinde adam yüzlerine ikinci bir tokat atıverse...

‘Madem Cantürk’ü örgüte yardım ediyor diye öldürdünüz, pe-ki sonra neden Hüseyin Baybaşı’nle ortak uyuşturucu işi yaptınız?

Dağda devlet için kurşun atmamışlardır ama devletten aldıkları güçle ovada çok adam kaldırmışlardır. Kendi çıkarları için, kendi yandaşlarının sahasını genişletmek için.

Onlara göre, terörle mücadele dağdaki zahmet değil, düz ova-daki verimlilik. Dağda çatışmak, canını ortaya koymak, her gün, ‘canını korumak için mücadele etmek’ değildir önemli olan.

Peki ya nedir?

Ovada, şehirde, kentlerde tehditle haraç toplamak, emirlerine uymayan, şahsi isteklerini karşılamayan kişileri infaz etmektir.

Bu kişiler, şahsi menfaatleri için sadece Kürt işadamlarını, PKK’ye yardım edenleri hedef almış da değildir. Bunlara ilaveten, terörle mücadelede devletin yanında olan kişileri de, ‘kendi safla-rında olmadı’ gerekçesiyle kaçırmışlar, ortadan kaldırmışlardır.

Tank Ümit neden öldürüldü?

Devleti kendi çıkarları için bir araç olarak görenlerin terörle mücadele tanımı da ilginçtir: Bu kişiler için, ‘devletiyle birlikte ol-mak, devletin menfaatine uygun hareket etmek’ yeterli değildir. İlla da bu soyguncularla birlikte olmak şarttır. İlla da onların hesabını kabartmak, kabaaran iştahlarının önüne yem ve kurban atmak şarttır.

Nereden biliyoruz?

Tarık Ümit'ten biliyoruz.

Kimdi Tarık Ümit?

Tarık Ümit, devletin gücünü kendi şahsi çıkarları için kullanan Susurluk ekibini takip eden kişiydi. Susurluk ekibinin yaptığı işleri Milli İstihbarat Teşkilatı'na rapor eden, bu ekip hakkında devlete istihbarat veren kişiydi.

Susurlukçular kimlerle ortak hareket ediyor?

Kimlerle uyuşturucu işi yapıyor?

Uyuşturucu trafiğini nasıl yönetiyorlar?

Kinilerden, nasıl haraç alıyorlar?

Bütün bunların bilgisini MİT'e veren kişi Tarık Ümit'ti. Susurlukçular, ellerinde listelerle dolaşıyorlar. İşadamları tehdit ediyorlar, onlardan haraç alıyorlar.

Sonra ne oldu Tarık Ümit'e?

Kaçırıldı, ortadan kayboldu!

Kim kaçırdı, kim infaz etti? Neden infaz etti? Tarık Ümit, Susurlukçularla beraber olsaydı bugün hayatta olur muydu?

Bu soruların cevapları belli. Tarık Ümit'i Susurluk ekibi ortadan kaldırdı.

Babam Susurlukçuların otoritesini yıkardı

Susurlukçular ellerine liste almışlar, tek tek işadamlarını dolaşıyorlar. Haraç vermeyenleri öldürüyorlar. Birini öldürmekle, sağ olan birçoğuna da gözdağı veriyorlar. Bütün bunları 'vatana hizmet' diye yutturuyorlar.

Birkaç cinayetten sonra birçok işadamı bu ekipten korkmaya başladı.

Neden?

Sıra kendilerine gelebilirdi. Adamların hiçbir korkusu yoktu, haraç vermeyeni hemen bir suçla karalayıp öldürüyorlardı ve bunu devlet adına yapıyorlardı.

Baham, Susurlukçuların listesindeki adamları buldu, tek tek onların yanına gitti ve bu adamlardan para aldı.

Susurlukçular gidiyor: 'Devlet biziz. tek güç biziz... Bizden başka kimse yok!' diye tehdit ediyorlar. Hakikaten de öyleydi. İnsanlar çok korkuyorlardı bu ekipten. Başlarına hela almamak için ne isteniyorsa veriyorlardı.

Babam da bu işadamlarına gider; haraç isterdi...

Babam sadece haraç almıyordu, bu adamları tehdit de ediyordu..." (Yıldırım, 2009: 69-74)

Susurlukçulara dava açılmalı

Adamlar, kendi yakınında olan gazeteciler aracılığıyla Yeşil hakkında olur olmaz iddiayı gündeme getiriyorlar. Peki, bu adamların işlediği suçları kim yazacak? Kamuoyuna bu konuda kim bilgi verecek?

Bu ekip, Abdullah Öcalan'a suikast düzenleme bahanesiyle devletten 80 milyon dolar para aldı mı almadı mı? Bu para ile İsrail'den silah alındığı söylendi mi söylenmedi mi?

Peki şimdi bu silahlar nerede?

Bu para karşılığında hangi silahlar alındı ve bu silahlar bugüne kadar nerede kullanıldı?

Susurluk ekibi, bu soruların yanıtlarını vermek zorundadır..." (Yıldırım, 2009: 103)

Kimliğini asla deşifre etmezdi

"Babam, devletle yaptığı anlaşma gereği kimliğini hiçbir zaman hiçbir yerde açıklamamıştır. MİT'e bağlı yürüten operasyonlar var... Askeri operasyonlar.. Farklı kimlikler kullanıyor. Fakat mesele Emniyet tarafından suçlu diye gözaltına alındığında asla devlet adına çalıştığını söylemiyor, kendisini deşifre etmiyor.

Mesela Emniyet'te sorgulanırken üstünden ERNK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi) kimliği çıkıyor. Babam, kendisini sorgulayan polisler MİT'e bağlı olarak çalıştığını söylemiyor. 'Evet, PKK'liyim' diyor.

Kendisinin sorumlu olduğu gizli operasyonlar deşifre olmasın diye, hem kimliğini hem de çalıştığı kurumu hep saklı tutuyor." (Yıldırım, 2009: 140)

Evimize giren paranın haddi hesabı yoktu

Bizim eve geçmişte çok büyük paralar girdi. Hatta çuvallarla eve para taşıdık diyebilirim. İnanın o dönemde bizim eve giren çıkan paraların binde biri bizde kalsaydı, yedi sülalemiz ihya olurdu.

Babamın öyle bir paraya ihtiyacı yoktu. Babamın ödeneği vardı. Zaten devlet şeker torbalarıyla babama para veriyordu. Komu-

tanlar da örtülü ödenekten para alırdı. Herkes ödeneğini kullanmadan önce, 'Sana lazım mı, değil mi?' diye babamı arardı. O bölgede görev yapan bir albay gelsin, altında kaç tane Land Rover vardır? Bizim kapımızda 4-5 tane Land Rover vardı. Herkes gönderirdi. Babam 'binmiyorum' dese de yine de gönderirlerdi." (Yıldırım, 2009: 179)

Yurt dışı operasyonları

Babam, yurt içinde katıldığı sayısız operasyonun dışında yurt dışında da birçok operasyona gönderildi. Biz Ankara'ya taşındıktan sonra İtalya, Almanya, Hollanda, İran, Macaristan, Belçika, Romanya, Brüksel, Beyrut'a gittiğini biliyorum. Fakat bunların içeriğini biz bilmiyoruz. Dursun Karataş için yurt dışına bir operasyona gitmişti. Mercedes operasyonundan başka bir de Yunanistan'a bir general için gidiyorlar.

Yunanlı komutan amiral miydi yoksa general mi tam hatırlamıyorum... Bizimkiler adamı Bekaa Vadisinde görüyorlar. Mahsun Korkmaz Kampına girip çıkarken fotoğraflıyorlar. PKK'ye tam destek veriyor hem de teröristlere eğitim veriyor.

Babamlar Yunanistan'a operasyon düzenlemeye gidiyorlar fakat orada bir aksilik yaşanıyor ve Yunan polisi babamları yakalıyor. 3-4 gün işkence yaparak konuşturmaya çalışıyorlar, babam konuşmuyor. Bunun üzerine devreye giren Türk heyetine babamları teslim ediyorlar.

Yunan istihbaratı, babamı teslim ederken, 'İnşallah bu adam gibi başka adamınız yoktur' diyor. Zannedersem bu konu ile alakalı Yunanistan'da babam ve Mehmet Eymür ile alakalı dava açıldı. (Yıldırım, 2009: 145)

Yeşil, Jandarma'ya mı, MİT'e mi, Emniyet'e mi çalışıyordu?

Babama herkes ihtiyaç duyardı. Askeri de ihtiyaç duyardı, polisi de korucusu da. Bundan dolayı da babam herkesle görüşürdü. OHAL toplantılarına katıldığı yazılıp çizildi. Bazen gider valilere brifing verirdi. Komutanlara bilgi verirdi. Herkes ihtiyaç duyardı ve herkesin de ihtiyacını karşılardı...

Burada şunu da anlatayım: Bey Konağı'ndaki iftar yemeklerinden birine rahmetli Türkeş'le birlikte Azerbaycan'dan Ebulfeyz

Elçibey de katılmıştı. O dönemde babamın Azerbaycan'da bazı görevlerde bulunduğunu duyardık.

Mehmet Eymür ile çalıştığı zaman da öyleydi. Yurt dışına operasyonlara giderdi, eve döndüğünde dışarı çıkmaz, hiçbir yere gitmezdi. Babamı farklı kılan bu özellikleriydi zaten. Böyle bir adam olmasaydı en ciddi operasyonlarda devlet sorumluluğu ona verirmiydi? Güvenilmezdi. Düşünsenize Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yurt dışında yaptığı en büyük operasyonu, Mercedes Operasyonu'nu devlet babama teslim etmiş. PKK'nin liderine operasyon yapılacak ve bu operasyonda Yeşil kullanılacak. Babamın böyle bir geçmişi olmasa devlet O'nu bu işte kullanmazdı. Başka adam mı yoktu? Kendini kanıtlamış ki hizmette, sadakatte, itaatte, bu operasyona verilmiş. Öyle bir operasyon ki, operasyonun altına Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, MİT Müsteşarı, Kontr-Terör daire Başkanı imza atmış.” (Yıldırım, 2009: 49-55)

İlk kez bizimle helalleşti

Babam, herhangi bir yere operasyona gideceği zaman bunu bize hiç hissetirmezdi. Aylar sonra döneceğini bildiği halde, evden çıkarken sanki akşam dönecekmiş gibi çıkardı. Her seferinde babamın evden çıkışı böyle olmuştur...

Bunun tek istinası, 1996 yılının Mayıs ayında oldu. Hepimiz çok şaşırdık. Babam giderken ev halkıyla vedalaştı...

Ben o anda, babamın zor bir göreve gittiğini, büyük bir operasyona katılacağını anladım. Çünkü babamla aramızda böyle bir konuşma ilk defa yaşanıyordu.

Evimizin önüne beyaz renkli bir Mazda minibüs geldi. Aracı getiren MİT mensubuymuş. Adam araçtan inerken, sanki bir şeyden kaçıyormuş gibi telaşla indi. Sonradan öğrendim tabi. Araçta bir ton C-4 patlayıcı yüklüymüş.

Öcalan'ı öldürmek için MİT bir plan yapıyor. Öcalan, Suriye'nin başkenti Şam'da Mahsun Korkmaz-2 Akademisi'nde teröristlere dersler veriyor. Belirli günlerde ve belirli saatlerde burada bulunuyor.

Bu akademi, daha önce Filistin Kurtuluş Örgütü'nün kullandığı bir bina...

MİT Plan yapıyor, operasyon için adam bulamıyor.

Babam ve operasyonu yapacak ekip, aylar öncesinde Zonguldak'taki maden ocaklarına gidiyorlar. Orada normal birer işçiymiş gibi çalışıyorlar, talim yapıyorlar.

Amaç, Mahsun Korkmaz Akademisi'nin altına bir tünel kazmak... Bu tünelde ilerleyip, Öcalan'ın bulunduğu binanın altına kadar girecekler ve bomba yerleştirecekler.

Fakat sonra bir sorun çıkıyor. Suriye'deki arazinin zemininin özellikleriyle, Zonguldak'taki zeminin özellikleri çok farklı.

Bütün etütler yapılmış, toprak, kaya vs.

Eğer binaya tünel açarak yaklaşmayı düşünürlerse bu işin çok uzun zaman alacağını görüyorlar. Akademinin altına kadar tünel kazmak, aylar sürecektir bir çalışma gerektiriyor.

Bunun üzerine plan değiştiriliyor.

MİT'in yaptığı yeni plana göre, bomba yüklü bir araç, akademinin yakınına park edilecek ve Öcalan içeride olduğu sırada araç uzaktan kumanda ile patlatılacak.

O zaman Öcalan, akademideki telsiz aracılığıyla her gün Beka-a'daki örgüt yönetimiyle irtibata geçiyor, bilgi alıyor, emir veriyor. Bu telsiz konuşması Ankara'dan, MİT tarafından takip ediliyor.

Plan şu: Öcalan, hergün akademiye geldiği saatte binaya girecek. Dağdaki örgüt kadrosuyla telsiz konuşmasına başlayınca MİT, babamlara işaret gönderecek. Babam da, kampın hemen yakınına park edilmiş olan aracı patlatacak.

Fakat ortada bir sorun var!

1 ton patlayıcı yüklü bu aracı kim kullanacak?

Mahmut yıldırım için her iddiayı ortaya atmaktan çekinmeyenlere bu soruyu soralım!

Yeşil için terörist diyebilecek kadar ihanet gösteren emekli devlet görevlilerinin fikrini alalım.

Bu sorunun cevabı, Yeşil'in devlet için neleri göze aldığına ispatıdır.

Düşünebiliyor musunuz; MİT, operasyon hakkında bilgisi olan kişiler hakkında bu aracı kullanacak gönüllü bir ajan bulamıyor!

Görevliler korkuyorlar.

Çünkü bu görev başka bir görev!

O arabaya binerken, sanki tabutunuza giriyormuş gibi bineceksiniz.

Bir ton patlayıcı yüklü bir minibüsü Ankara'dan alacaksınız, tek başınıza gizli yollardan Suriye'ye sokacaksınız, sağ salim Şam'a varıp, belirlenen yerde bombayı patlatacaksınız.

Bomba, yolda giderken herhangi bir yerde, sadece arabanın motorundaki ısı sebebiyle bile patlayabilir. Veya bir kaza yapabilirsiniz, arkadan başka bir araç size vurabilir; o anda infilak edebilirsiniz...

Babam bu görevi kabul ediyor...

MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, 'Yeşil, devleti için ölümü göze almıştı' diyerek babamın hakkını teslim ediyor.

O günü hiç unutmuyorum.

Babam, minibüsün direksiyonuna geçti, aracı çalıştırdı. Arkadan bir başka araç onu takip edecek. Fakat adamlar minibüse yaklaşmıyorlar. Yol boyunca korkularından 3-4 kilometre geriden takip etmişler. Babam o aracı evimizin önünden Şam'a kadar tek başına götürmüş.

Plan neydi?

Suriye'ye aynı renkte iki minibüs aynı gün giriş yapacak. Babamın kullandığı bomba yüklü araç, normal yolla gümrükten resmi belgelerle girecek; diğeri, kaçak yollardan içeri sokulacak. Kaçak araç içeri girdiğinde, iki minibüsteki evraklar değiştirilecek ve kaçak olan araç tekrar gümrükten ülkeyi terk edecek.

Planın bütün kademelerini yöneten kişi babam. Operasyonda kullanılan elemanların hepsi babamın ayarladığı kişiler. Suriye'li bir ajanı ayarlıyor, adam Suriye istihbaratında çalışıyormuş. Şam'da istihbarat toplama, planı yapma, uygulama, operasyonun içindeki elemanların organizasyonu falan hepsi babamın sorumluluğunda. Normal yollarla içeri giren minibüste babamın adamları var. Onlardan ayrı olarak bir belediye başkanı, bir de Suriye'deki Türkmen aşiretlerinden birinin reisi babama yardımcı oluyor. Bütün bu irtibatları sağlayan kişi de Mahmut Yıldırım.

Babam, büyük zorluklara rağmen minibüsü Suriye'ye sokuyor. Operasyondan önce Suriye'deki Türk kalesi, Caber Kalesi'ne gidiyor... Orada, türbenin içinde ve kalede fotoğraflar çektiriyor. Bu fotoğrafları arkadaşlarına veriyor, 'Olur da buradan sağ dönmezsem, bunları aileme ulaştırınız' diyor.

Devlet, babamla gizli bir anlaşma yapıyor

Babamın bu operasyondan sağ dönmeme ihtimali sağ dönme ihtimalinden çok daha yüksek. Devlet buna göre bir anlaşma yapmış babamla.

Anlaşmaya göre, eğer plan bir şekilde aksar ve babam yakalanırsa devlet, babamı ve ekibini tanımayacak. Ekibin içinde hiç kimse Türkiye'yi deşifre etmeyecek, MİT ile ilgili herhangi bir bağlantı kurmayacak. Suriye'de cezaevinde yatacaklar ve idam edilecekler.

Böyle bir anlaşmaya babam imza atıyor. Zaten birçok operasyonda, özellikle yurt dışındaki görevlerinde bu tarz anlaşmalar yapıyorlardı. Yakalandığı taktirde ne O devleti tanıyacak, ne de devlet O'na sahip çıkacak...

Operasyon başlıyor

Suriye'deki hazırlıklar tamamlanınca Ankara ile irtibat kuruluyor. Ve nihayet operasyon günü geliyor.

Babamlar, planlandığı gibi aracı belirlenen yere park ediyorlar. Bomba patlatılıyor. Fakat Öcalan suikasttan sağ kurtulmayı başarıyor.

Devlet, bizi PKK'ya hedef gösterdi

Burada sorgulamamız gereken bir nokta var:

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, yurt dışında PKK'ye karşı yaptığı bu kadar büyük başka bir operasyon yok...

1996 yılında Mahmut Yıldırım'ı Abdullah Öcalan'a suikast yapmak üzere Şam'a gönderiyorsun; aradan bir sene geçiyor ve bu adamın evine baskın yapıyorsun, evinin adresini bütün basın mensuplarına veriyorsun.

Bunu yapamazsın!

PKK'ye, 'Bakın bu adam bu adreste oturuyor' der gibi hareket edemezsin!

Kime hizmet ediyorsunuz o zaman?

Bu nasıl bir vefasızlık?

Bunun adını, bizim evimizi basıp adresimizi deşifre edenler koysun..." (Yıldırım, 2009: 154-163)

Devlet, babamın maaşını bile kestil!

Babam sadece Elazığ Ferrochrom Tesislerinden maaş alıyordu. Orada babamı memur olarak gösteriyorlardı. Aylarca süren operasyonlardan sonra eve geldiğinde komşulara 'Aylardır maden çıkarıyoruz, yerin altında temiz havaya hasret kaldık'der, onların yanında derin nefesler alırdı. Ferrochromdan maaşı vardı. Bu durum haberlere çıkar çıkmaz maaşını kestiler. 20 yıl verdin ey devlet, bunca yıl sonra mı kesersin? Sana hizmet eden kişiye bu yapılır mı?' (Yıldırım, 2009: 218)

Öcalan'a suikast için MİT'ten bir milyon dolar çekildi

PKK lideri Abdullah Öcalan'a suikast ile ilgili gazeteci Tuncay Güney ile Yeşil'in oğlu Murat Yıldırım'ın anlatımları birbirini doğruluyor. Tuncay Güney de emniyetteki ifadesinde, Suriye'de bulunan PKK lideri Abdullah Öcalan'a MİT Müsteşarı Mehmet Eymür'ün bir suikast düzenlediğini, bu operasyonda Yeşil'in başkanlığında itirafçılardan oluşan bir grubun yer aldığını, Eymür'ün operasyon için MİT'ten bir milyon dolar para çektiğini ve bu parayı da kimseyle paylaşmadan iç ettiğini söylemektedir:

"Bir de Sami Demirkıran bana anlattı Yeşil konusunda bir şey, bunlar Mehmet Eymür, Yeşil felan beraber hani Apo'nun kapısının önünde bir tane şey patladı minibüs patlamıştı Abdullah Öcalan'ın kapısının önünde...

(...) Şimdi Sami Demirkıran ben dedim 1998'de görüşüyoruz. Dedi ki 1997 gibi tarihler yani kaybolmamıştı o zamanlar. Yeşil'in Apo'nun kapısının önünde bir minibüs patlattığını, aslında Apo'ya yapılan bir eylem olduğunu fakat Apo o patlamadan 45 dakika önce Beyrut'tan, şeyden Suriye'den çıktığını, Beyrut'tan çıktığını, bunların geç kaldığını, bundan sonra 1998'in sonları ya da ortaları olabilir Sami Demirkıran kendisi İstanbul'dan Ankara'ya niye geldiğini sordum Güneydoğu'dan. O da bana dedi ki, buraya gelmeden önce Mehmet Eymür'ün oyununa geldik biz. Ben, bir gruptan bahsetti yani itirafçı grupları yine o cezaevinde İbrahim Babak vardı. Başka kim vardı? Birisi daha vardı çıkabiliyormuş, gidip geliyormuş itirafçı. Cezaevinden gruplar toplamışlar. Onları da çıkarmışlar Güneydoğu'dan. İtirafçılardan bir grup bir milyon dolar Mehmet adına, Mehmet Eymür'ün para çektiğini, bu parayla Yeşil'in başkanlığı'nda operasyon Abdullah Öcalan'ı öldürecekler.

Tansu Hanım REFAHYOL döneminde başbakanlı, o dönem.”
(Acar, 2008: 177-179)

Öcalan'a suikast projesi birlikte hazırlandı

Gazeteci yazar Şamil Tayyar da, Öcalan'a suikast projesini Tansu Çiller'in onayıyla Genelkurmay Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve MİT'in birlikte hazırladığını belirtmektedir:

“(…) Hazırlıkların ‘sıfır hata’ ile tamamlanması, ilgili güvenlik kurumları arasında iyi bir koordinasyonun sağlanması zorunluydu. O nedenle, Genelkurmay Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve MİT, projeyi birlikte hazırladı. Bu üç kuruma mensup ortak ekip, Şam'a giderek kapsamlı bir çalışma yaptılar. Hatta Suriye uyruklu ve ‘101/288’ kod numaralı ‘Ajan’ ile bağlantı kurarak, Akademi yakınlarında ev kiralayarak uzun süre burada kaldılar.

Akademiye bombanın yerleştirilmesi için tünel açma ihtiyacının doğabileceği düşünülerek, operasyon ekibi yolculuk öncesi Zonguldak'taki maden ocaklarında bir süre eğitime tabi tutuldu. Ancak Akademi'deki toprak yapısı Zonguldak'tan çok farklı olduğu için tünel planı işe yaramadı.

Bir ara ‘canlı bomba’ seçeneği gündeme geldi ama iz bırakma açısından diğer seçeneklere göre risk oranı yüksek bulundu.

Kayıp silahlar

İddialara göre, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar, İbrahim Şahin'in Özel Harekat Dairesi Başkanvekili olduğu dönemde, 1994 yılı başında danışmanı Korkut Eken'e ‘Öcalan'ın öldürülmesi’ için talimat verdi. Birlikte operasyon projesi hazırlayıp uygulamak istediler. Ağar, 24 Haziran 1994 günü, Özel Harekat Dairesi Başkanlığı deposunda bulunan silahların Eken'e teslim edilmesi talimatını verdi. Özel Harekat Dairesi Başkanvekili İbrahim Şahin ise Operasyon ve Harekat Şube Müdür Yardımcısı Şemsettin Canpolat'an gereğini yapmasını istedi:

“Korkut Eken'e 10 Adet mini Uzi tabanca, 10 Adet mini Uzi susturucu, 20 adet mini Uzi şarjör, 10 adet harbi, 10 adet mikro Uzi susturucu, 10 adet mikro Uzi tabanca, 10 adet Jeriko tabanca, 10 adet Jeriko susturucu ve 5 bin adet Uzi mermisi teslim edildi.

Operasyon için her şey tamamı. Eken, 30 adet tabanca ve susturucu ile 5 bin mermiyi ‘gizli bir görev’ için adı açıklanmayan bir

ülkeye gönderdi. Bundan sonrası pek bilinmiyor... Öcalan'a karşı Mercedes Operasyonu'nu hazırlayan MİT mensubu Mehmet Eymür'e göre, Eken'in arkadaşları Lübnan'da boş kampı basmışlar.

Yani, fiyaskoyla sonuçlanan bir operasyon gerçekleştirilmiş!" (Tayyar, 2010: 97-98)

Yeşil Veli Küçük'ün adamıydı

Tuncay Güney yine aynı ifadesinde; Giresun'a Alay Komutanı Veli Küçük'ün yanına misafir olarak gittiğinde, orada bulunan Yeşil'in "Veli Küçük'ün adamı" olduğunu öğrendiğini söylüyor:

"(...) Bizi otele yerleştirdi Yüzbaşı Mustafa. Yeşil'in de periyodik olarak buraya geldiğini, bu Karadeniz'deki DHKP/C-PKK ittifakını bozmak için köylerde korucu sistemini kurduğunu, buralarda çobanlık adı altında köylerde gezdiklerini falan anlattı ama bunları gecenin on bir-on bir buçuğuydu falan konuştuğumuzda. Yani geç vakitlerde konuştuğumuz, otel lobisinde konuştuk. Daha sonra ben Veli Paşa'ya, Yeşil'in ben burada olduğunu falan... Yok ya dedi ben, bu kargaşada dedi. Buralarda Yeşil'i mi saklayacağım diye. Ben dedim ki, Paşam Yeşil'i tanıyor musunuz? Giresun'dayken ilk ciddi bir soruydu. Ya tanıyorum benim elemanımdı dedi. Benle beraber çalışıyordu dedi. Örgüte de bunu ben aldım dedi. Fakat ben bu örgütün kurucusu ve personel daire başkanıydım dedi. Yani bana emir verdiler aldım, çalıştım. Ben çalıştım, Mehmet de onunla çalıştı dedi. Mehmet Eymür'ü kasedetti. Yani bunları biz yaparken dedi, çalışırken bizim elemanımızdı, yasal olarak bana izin verilmişti bununla çalışabilirsin diye dedi itiraflılar yasasının çıkartıldığını..." (Acar, 2008: 180)

Yeşil askeri tesislerde kaldı

Emniyetteki sorgusunda Yeşil'in Veli Küçük'ün adamı olduğunu belirten Tuncay Güney, "Yeşil askeri tesislerin içinde mi kaldı?" sorusuna da şöyle cevap veriyor: "Evet askeri tesislerin içinde kaldı. Zaten Yeşil hiçbir zaman askeri tesisler dışında kalmaması lazım. Onu biliyorum Botaş'ta da bakın haç konaklama değildi, hep askeri tesislerdeydi." (Acar, 2008: 182)

Yeşil, General Veli Küçük'ün adamıydı

Yüksekova çetesini ortaya çıkartan Astsubay Hüseyin Oğuz'un ifadelerinden:

“Güneydoğu’da tetik timi ve menfaat timi var. Menfaat timi tetikçiye görev veriyor. Tetikçi Özel Harekat elbisesini giyip o kişiyi alıyor, sonra öldürüyor, Jandarma bölgesine atıyor... Kimi terörle mücadele kimi cep mücadelesi yapıyor... Jandarma’da Yeşil’i tanımayan yoktur. Önceleri Cem Ersever ile birlikteydi, sonra General Veli Küçük’ün adamı oldu. Veli Küçük önceleri JİTEM’de görevliydi sonra personel başkanı oldu...” (Tayyar, 2010: 166-167)

Yeşil Türkeş’in korumasıydı

Cem Ersever, Yalçın Soner’e yaptığı açıklamalarda Yeşil’in MHP’li olduğunu ve bir dönem Türkeş’in korumalığını yaptığını belirtiyor:

“Bir dönem hasın bir isim üzerinde durdu: Sakallı! Özellikle Tunceli bölgesinde yaptığı işleri ve faili meçhul cinayetleri SHP Tunceli Milletvekili Kamer Genç Meclis’e getirmişti. Soru önergesi vermişti; ‘Kim bu sakallı? ...’ diye.

Sakallı’yı tüm Tunceli tanır. Kısa zamanda ünlendi. Yüzü fazla tanınınca hemen bölgeyi terk etti. İşte bu birinci gruptaki faili meçhul cinayetlerin sorumlusu, bu Sakallı’dır.

Sakallı’nın gerçek adının ne olduğunu ben de bilmiyorum. Kimse de bilmez. Zaten böyle kod isim kullanan kişilerin isimleri sorulmaz. Sakallı bana adının Ahmet Demir olduğunu söylemişti. Belki gerçek adı budur. Ancak merak edip sormadım bile. Herkes birbirini koduyla tanır.

Sakallı Elazığlı. Dört veya beş kişiyle dolaşır. Elazığ’da 1970’li yıllarda sıkı bir MHP’liymiş. Hatta bir ara Türkeş’in koruma görevlisi olmuş veya şoförlüğünü yapmış. O dönemde de tetikçi.

Sizin basın ve yöre halkı ondan hep Sakallı diye bahsetti. Aslında biz onu ‘Yeşil’ diye biliriz. Kod adı Yeşil’dir!” (Yalçın, 2010: 138)

JİTEMCI’ci Arif Doğan: Yeşil ile görüşüyorum

İkinci Ergenekon davasının tutuksuz sanıklarında JİTEM’ci emekli Albay Arif Doğan, ‘Yeşil’ kod Mahmut Yıldırım ile hâlâ görüştüğünü söyledi.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’ndeki duruşmada çarpaz sorgusu yapılan Doğan, 1990 yılında, Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı görevini Veli Küçük’e devrettiğini ifade etti.

Doğan, JİTEM üyelerine elektrik hatlarını yapan Türkiye Elektrik Kurumu ve köylere sağlık taramalarına giden sağlık görevlileri gibi kurumların tanıtım kartlarının JİTEM’de çalışan kişilere deşifre olmamaları için verildiğini kaydederek, ‘İtirafçıların esas kimlikleri deşifre olmasın diye de onlara farklı isimlerle nüfustan onaylı kimlik kartları çıkarırdık. Kadın ve erkeklere ait kimlik kartları istendiği zaman veriliyordu bizlere’ dedi. Doğan, Diyarbakır’da dönemin Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından 3 kişinin öldürülmesi üzerine açılan bir dava nedeniyle ifade verdiğini anlatarak, o dönemde çok deşifre olduğunu söyledi.

JİTEM halen var

Doğan, ‘JİTEM kendi üyelerini aynı kod adlarıyla yenileyerek hâlâ varlığını sürdürüyor. Yapılan yenilemeler hâlâ bana bir şekilde ulaşıyor’ diye konuştu. Bunun üzerine araya giren hakim, ‘Siz, 1990 yılında donduruldu’ diyorsunuz. Şimdi de ‘Varlığını hâlâ sürdürüyor’ diyorsun. Bu nasıl oluyor?’ diye sordu. Doğan da, ‘Bana yenilenen liste canlı posta aracılığıyla gelir. Benim alt birimlerim hâlâ kendi kendini yeniliyor’ dedi.

Doğan, ‘Yeşil’ kod adlı Mahmut Yıldırım ile hâlâ görüştüğünü ileri sürerek, ‘Ancak bana nasıl olduğunu sormayın, söylemem. Tunceli-Muş-Bingöl bölgesindeyken, burayı çok iyi bilen, bu hal-kın dilinden konuşan istihbaratçıdan söz ediliyordu. Kendisine ‘Yeşil’ denilen bu kişiyle konuştum. Bana ‘Hükümete çalışıyorum’ dedi. Ben de ona ‘Ben görev verdiğim zaman yapacaksın’ dedim ve bunu kabul ederek bölgede kaldı. Bir-iki defa görev verdim’ dedi.

Arif Doğan, bir soru üzerine, bazı faili meçhul cinayetlerle ilgili, Beşiktaş’taki özel yetkili Cumhuriyet Savcısı Kadir Altınışık’ın, ‘şüpheli’ olarak ifadesini aldığını, Savcı Zekeriya Öz’e ise ‘tanık’ konumunda ifade verdiğini anlattı. (*Günlük*, 21 Ocak 2011)

JİTEM Komutanları Polis bölgesinden adam alıp infaz ediyorlardı

JİTEM Komutanlarının kendi başlarına buyruk davrandıklarını, Polis-Jandarına bölgesi ayırımı yapmadan insanları alıp infaz ettiklerini ve kimseye hesap vermediklerini belirten Abdülkadir Aygün, bu durum karşısında JİTEM ile Emniyet’in karşı karşıya geldiğini belirtiyor:

“JİTEM ile Emniyet arasında çekişme vardı. JİTEM Komutanları kendi başlarına buyruk davranıyorlardı. Polis-Jandarma bölgesi ayırımı yapmıyorlardı. Gidip Polis bölgesinden adamı alıyor, JİTEM'e getirip sorguluyor ve infaz ediyorlardı. Cesetler iki gün sonra bulunuyordu. Polis ve savcılar zor durumda kalıyorlardı. Çünkü ölümlerin yakınları onlara başvuruyordu. Cinayeti kimin işlediğini tahmin ettikleri halde bir şey yapamıyorlardı. Ankara, OHAL Valisi ve Asayiş Komutanlığı tarafından frenleniyorlardı. JİTEM yaptığı hiçbir işten MİT'i ve Emniyet'i haberdar etmiyordu. Ama Polis ve MİT bu kirli işleri onun yaptığını biliyordu. Ben Hanefi Avcı'yı da tanırım.

Evet, İstihbarat Şube Müdürüydü. Bazen Emniyete ziyaretine giderdik. Bazen biri hakkında bizden bilgi isterdi. Bize, “Çocuklar, pis işlere bulaşmayın. Bu işler iyi değil. Başınız belaya girer” derdi. “Bu işlerin sonu yok” diye Cem Ersever'e de söylemişti.” (Düzel, 2009: 12)

JİTEM dışında Korucular, Özel Harekatçılar, Yeşil gibi Gezici Timler, kendilerine Hizbullahçı diyenler faili meçhul cinayetler işledi

Aygan, faili meçhul siyasal cinayetlerin JİTEM dışındaki diğer özel örgütlenmeler dışında da işlendiğini söylemektedir:

“Korucular, Özel Harekatçılar, Yeşil gibi gezici timler, kendilerine Hizbullahçı diyenler... Onlar da faili meçhul cinayetler işlediler. Ama yüzde 80'ini JİTEM işledi. Yeşil sadece Jandarmayla değil hem MİT'le hem de Emniyet'le çalıştı. Mesela kullandığı Land Rover aracını MİT, Bölge Valiliği'ne vermişti. O da JİTEM vasıtasıyla Yeşil'e vermişti. Vatandaş, infazların yapıldığı dönemde kayıplarını bulabilmek için elinde dilekçelerle savcı, Bölge Valiliği, Emniyet, MİT arasında dolaşıp duruyordu. Onlar da vatandaşı JİTEM'e gönderiyorlardı. Savcı, Emniyet araştırırız diyordu ama aradan yıllar geçiyordu kayıpların akıbetiyle ilgili hiçbir haber alınamıyordu.

Vatandaş JİTEM'den kovuluyordu. Size bir olay anlatayım: Muhsin Gül isimli eski bir itiraşçı vardı. Onu istihbarat toplamak için kullandılar. Gaffar Okan'ın döneminde Diyarbakır Emniyeti bunu sorgulamış. JİTEM'le beraber yaptığı faili meçhulleri anlatmış. Bana, ‘İşkenceye dayanamadım. Hepsini söyledim’ dedi. Tabii bunun öттіğini JİTEM öğrenmiş. Emniyet o anda JİTEM'in üstüne

gidemiyor ama gün gelir bütün bu anlatılanlar ortaya çıkabilir. Ben bir gün Muhsin Gül'ü timin odasına girerken koridorda gördüm. O son görüşümdü. Onu da JİTEM'de kaybettiler. Muhsin Gül'in o zaman anlattıkları Susurluk Raporu'nda geçiyordu. (Düzel, 2009: 12)

Eşref Bitlis, Bahtiyar Aydın, Rıdvan Özden ve Cem Ersever gibi Komutanların öldürülmesi, Jandarma Teşkilatının içindeki anlaşmazlıkların sonucudur

Abdülkadir Aygan, Neşe Düzel ile yaptığı söyleşide, Eşref Bitlis, Bahtiyar Aydın, Rıdvan Özden, Cem Ersever gibi Komutanların öldürülmesinin Jandarma içindeki bir iç hesaplaşmadan kaynaklandığını belirtiyor:

“Jandarma teşkilatının içinde anlaşmazlıklar vardı. Arif Doğan'dan sonra Diyarbakır JİTEM Grup Komutanı olan Cem Ersever'in öldürülmesi Jandarmanın içindeki çekişmenin bir sonucudur. Sadece Ersever'in değil, Eşref Bitlis'in, Bahtiyar Aydın'ın ölümleri de Jandarmadaki iç hesaplaşmaların sonuçlarıdır. Ersever'le ölümünden önce bir yemek yemiştik. Bana, “Beni bir fahişe gibi kullandılar. Şimdi işleri bitince atıyorlar” dedi. Ersever JİTEM'in eylemleriyle, infazlarıyla ilgili basına konuşmaya başlayınca Jandarmadaki Komutanlar çok rahatsız oldu. “Hainlik yapıyor. İhanetin bedeli ölümdür. Dili kesilecek” diye konuşmalar başladı. Ersever'in arası Ergenekon davasında tutuklanan emekli General Veli Küçük'le ve emekli Albay Arif Doğan'la da kötüydü.

Bu bir iç infazdı. Olayın içinde Yeşil var. Cinayeti işlemeleri için Ankara'ya gönderilen itirafçılar da var. Yeşil, Veli Küçük ile irtibatıydı.

Eşref Bitlis, Turgut Özal'ın projesinin destekçisiydi. Halkla PKK'yi ayırmak gerektiğini, Kürt meselesini siyasi yoldan çözmek gerektiğini söylüyordu. 1991'de Eşref Bitlis'in uçağının uzaktan kumandalı patlayıcıyla düşürülmesi ihtimali ortaya çıkınca benim aklıma C4 patlayıcılar geldi. Çünkü uçak düştüğünde henüz yeni havalanmıştı. Bu C4 patlayıcılar bir kilometre uzaktan patlatılabiliyordu. Ankara'ya tayini çıktığında Cem Ersever yanında bir bavul dolusu C4 patlayıcı götürdü. O patlayıcıları bize OHAL Bölge Valiliği'nde gördüğümüz Vietnam gazisi bir Amerikalı verdi.

(JİTEM'in elinde patlayıcı) Yoktu. Kendisi JİTEM'e geldi ve birlikte Mardin yolunda bir dereye gittik. Patlayıcıların nasıl kulla-

nıldığını, ne kadar mesafeden sinyal alabildiğini ve patlayabildiğini bir kayanın altında ilk denemeyi yaparak bize gösterdi. Cem Binbaşı'yla İngilizce konuştular. Cem Binbaşı bize, "bu eski bir subay, Vietnam'da üç sefer yaralanmış" dedi.

(C4 patlayıcılarını) İlk Diyarbakır Baro Başkanı Mustafa Özer'e kullandık. Gece arabası patlatıldı. Kızıltepe'de de bir vatandaşın arabasının altında da patlatıldı. Korkutmak, zarar vermek için... Ben, Uğur Mumcu'nun arabasının havaya uçurulmasında da bu C4'lerin kullanıldığını tahmin ediyorum. Cem Ersever ve Yardımcısı Ankara'ya tayinleri çıktığında Amerikalının verdiği bir valiz dolusu C4'ü yanlarında götürdüler. Cem Ersever odasında eşyalarını toplarken ben bu valizi gördüm.

(Bahtiyar Aydın'ın ölümüyle ilgili) Somut bilgim yok... Ama koruması Ispartalı Ayhan Astsubay lojmanda komşumuzdu. Olaydan sonra hüüngür hüüngür ağlıyordu. Hayret ediyordu. Sanki bir çatışma olmadı da birisi onu vurdu gibi. Bir şey anlatmıyordu ama... Zaten o olaydan sonra biraz dağıttı. Ben Özden'in de, Bahtiyar Aydın'ın da PKK tarafından vurulduklarına inanmıyorum. Bilgileri yan yana koyunca bu insanların iç çekişmede tasfiye edildikleri meydana çıkıyor. Askeri güçlerin içindeki bir oluşumun sakıncalı gördükleri kişileri tasfiye etme planının suikastlarıdır bunlar. Bahtiyar Aydın ve Özden, bu mücadele tarzının halkı PKK'ye doğru kaydırıldığını söyleyen komutanlardı.

Ben bölgede uzun yıllar kaldım. Üst düzeydeki bir komutanın veya yardımcısının PKK'yle çatışma çıktığında olay yerine gittiğine hiç tanık olmadım. Nasıl oluyor da Lice'deki çatışmaya hemen Bölge Komutanı Bahtiyar Aydın gidiyor. Kendisi Bölgede Jandarmanın en yüksek rütbelisi. Niye çatışma yerine gitsin? Emrinde albaylar, yarbaylar, binbaşılar, yüzbaşılar, operasyon birlikleri, timleri var. Çatışma alanına onlar gitsin. Gerçi albay bile zor gider ya... Ama bakıyorsun general rütbesindeki adam gidiyor ve vuruluyor. "Teröristlerle çatışmada şehit oldu" deniyor. Demek ki bir tezgah kuruldu ve Bahtiyar Aydın oraya çekildi. Mesela Kırca olayında da...

Abdülkerim Kırca Diyarbakır'dan tayin edildi. Kısa süre sonra Antalya Serik'ten bir çatışma haberi aldık. Kırca sırtından vurulmuş. Kırca dağdaki operasyona gönderiliyor. Hem de ne sıfatla gidiyor biliyor musunuz? Antalya Alay Komutan Yardımcılığı Vekaleti

sıfatıyla gidiyor. Bir alay komutan yardımcısının dağdaki bir çatışmaya gitmesi çok istisnadır. Kırca'nın teröristlerin açtığı ateşle sakat kaldığına inanmıyorum. Jandarmanın tepesindeki bazıları tarafından Kırca da tasfiye edilmek istendi.” (Düzel, 2009: 12)

ÖZAL SUİKASTI

1988 yılındaki ANAP Kongresi'nde Başbakan Özal'a suikast düzenlenmiş ve Özal da parmağından yaralanmıştı. Suikastı Ülkücü Kartal Demirağ gerçekleştirmişti. Can Dünder o olayla ilgili şu tespiti yapıyor:

“ANAP Kongresi 18 Haziran 1988'de toplandı. O gün Ankara Atatürk Spor Salonu'nun kapısında sıkı önlem alınmamıştı. Oysa kongrenin başladığı dakikalarda şüpheli bir kişi ANAP Genel Merkezi'nin santralini aramış ve Başbakan'ın öldürüleceğini söylemişti. Bu ihbar ciddiye alınmadı.” (Dünder, Dazkırı, 2005: 126)

Özal kongre salonundaki konuşmasına başlar başlamaz, birden kürsünün önüne fırlayan bir saldırgan, Başbakan'a 10 metre kadar bir mesafeden art arda iki kurşun sıkınmış ve O'nu sağ elinin başparmağından vurmuştu. Salonda tam bir panik havası eser ve herkes bulunduğu yere yatar. Saldırgan, ancak eğitilmiş bir komandonun yapabileceği hareketlerle taklalar atarak kaçmaya çalışır, fakat tam o sırada bir korumanın kurşunuyla kolundan vurularak yakalanır. Salonun giriş kapısına yakın bir bölümde bulunan ANAP Milletvekili Faik Tarımcıoğlu (eski savcı) savcılık yıllarından kalan bir alışkanlıkla oturduğu tribünden çevreye bakar ve elinde makineli tüfek olan bir genç adamın olay yerinden kaçtığını görür ve şu yargıya varır:

“Suikastçı salonda yalnız değildi ve arkasında bir örgüt vardı.”

Başbakan Turgut Özal'ın da çıkardığı sonuç şöyle:

- Kartal Demirağ'ın silahı, Başbakan'a iki el ateş edebilecek şekilde ayarlanmıştı. Bu iki kurşunla Özal'ı vuracak ve daha sonra savunmasız kalacaktı.

- Bu aşamada devreye salondaki ikinci adam girecek ve elindeki makineli tüfekle Kartal Demirağ'ı ortadan kaldıracaktı.

Tıpkı yıllar önce Kennedy'i vuran Lee Oswald'ın ortadan kaldırılışı gibi...

Özal suikastının bir örgüt işi olduğu konusunda başta Özal olmak üzere herkes hemfikir. Ancak suikast, kişisel bir saldırı olarak

mahkemeye geldi. Ülkü Ocakları Afyon Dazkırı Şube Başkanı MHP'li Kartal Demirağ'ın örgütsel bağlantısı kanıtlanamadı." (Dündar, Kazdağlı, 2005: 130-132)

'Özal'a Suikast Teklifi Önce Kardeşime Geldi'

Ülkücü Veli Can Oduncu'nun ağabeyi Tahir Oduncu, Özal suikastının Kartal Demirağ'dan önce kardeşi Veli Can Oduncu'ya teklif edildiğini söyledi:

"Ahmet Özal'ın bir süre önce ortaya attığı iddiayı, Veli Can Oduncu'nun ağabeyi de doğruladı. Tahir Oduncu'nun iddiasına göre, o sırada işlediği 7 cinayet yüzünden cezaevinde yatan ülkücü Oduncu, Özal'ı vurmayı reddetmiş. 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın oğlu Ahmet Özal, geçen Eylül ayında babasına düzenlenen suikastla ilgili çok çarpıcı bir iddia ortaya atmıştı. Ahmet Özal, 6 ay önce aldığı bir mektuba dikkat çekerek, 'Kartal Demirağ'dan önce, o zaman 1988'de hapiste olan, 16 yıl hapis cezası yemiş ve o zaman bilinen meşhur isimlerden ülkücü Veli Can Oduncu'ya Özal'ı vurması, tetikçi olması için teklifte bulunulmuş' demişti. Tahir Oduncu, suikastın kardeşine cezaevi müdürünün odasında görüştüğü bir grup tarafından teklif edildiğini ancak kardeşinin bu grubun kim olduğunu kendisine söylemediğini anlattı. Oduncu cezaevinde öldürüldü." (Günlük, 25 Aralık 2010)

Özal'ı Öldürdüler

Hiç kuşkusuz ki, Kürt sorunun çözümü konusunda bugüne kadar en radikal adımları Cumhurbaşkanı Turgut Özal attı ve 'federasyon dahil her şey tartışılın' dedi. Sonra PKK ateşkes ilan etti ve devletle barış görüşmeleri başladı. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yanına Ahmet Türk başkanlığındaki HEP heyeti gitti ama heyetin görüşmelere başlayacağı sırada Özal'ın ölüm haberi geldi. "Kürt meselesinin çözümü, Cumhurbaşkanı olarak millete son görevimdir" diyen ve sorununun çözümü konusunda yoğun uğraş veren Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölümü PKK cephesinde de şok etkisi yarattı. Arabuluculuk için Abdullah Öcalan'a giden Ahmet Türk başkanlığındaki HEP heyeti, ölüm haberinin alındığı 17 Nisan 1993 günü Şam'da Öcalan'ın yanındaydı.

Öcalan'ın ilk tepkisi 'Öldürdüler adamı' oldu, HEP'lilerden ölüm nedeninin araştırılmasını istedi. Öcalan'a göre; Özal'ın öldü-

rölmesiyle Kürt meselesinin çözümü ve federasyon projesi tümünden rafa kalktı. İşte Öcalan'ın bu konudaki çok önemli görüşleri:

“Öldürüldüğü konusunda tereddütsüzüm. Çünkü ben devletin nabzını iyi seyrederim yani. Saati saatine denk geliyor. Yani bir-gün önce ölseydi, insan derdi vallahi gerçekten kalbi durmuş. Ama o gün. Şimdi ertesi gün olsa da olmaz, çünkü tarihi bir girişim başlayacak. TC için biliyorsunuz, tarihi bir girişimin başlaması müthiş bir olay. Reysicumhur kanalıyla ilişkiye geçtiğim yayılacak. Bu çözülüdür. Biraz devleti tanıyanlar bilir; ya bu devlet çözülür ya da bunu yapanlar öldürülür. Tıpkı Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gibi böyle bir deneme ya kelle alır, ya da kelle götürür. Aynı ekip işte onu götüren. Kürt meselesinde federasyon yapacaktı. 'Hayatımı koyuyorum' diyordu. Dikkat edilirse 'Ömrümün son demini buna vereceğim' diyordu. Bu, meydan okumadır. Ve pratikte de, gerçekleşeceği gün geldi çattı. Tabii mezarını da Menderes'in kinin yanında yapması boşuna değil. Yani, 'Beni de öldürdüler' diyordu.” (Tayyar, 2010: 89-90)

Özal'ı Zehirlediler

Semra Özal ve oğlu Ahmet Özal 30 Nisan 2002 akşamı Reha Muhtar'ın Show'da yayımlanan programına çıkarak 'suikast' şüphesini dile getirdiler. Özal'ın zehirlendiğini düşünüyorlardı. İşte Semra Özal'ın anlattıkları:

“Turgut Bey'in kalp krizi geçirerek öldüğü söylendi. Ancak bu tür devlet görevlileri öldüklerinde mutlaka otopsi yapılır. Turgut Bey'e her ne hikmetse otopsi yapılmadı. Israrlarımıza rağmen otopsi yaptıramadık. Kalp krizi olduğunda, öncesinde mutlaka bir belirti olur. Turgut Bey olay anında benimle konuşuyordu. Her şey bir anda oluverdi. Bana bakarken birden yığıldı kaldı. Hiçbir ön işaret vermedi. Hatta hiçbir yorgunluk ve şikayeti yoktu. Şimdi teknoloji çok değişti. Ben zaman ayarlı bir zehirlenmeden şüpheleniyorum. Yediği yahut içtiği bir şeye böyle bir ilaç karıştırıldığını düşünüyorum.”

Semra Hanım, daha sonra bu sözlerine açıklık getirirken, eşinin ölümünden bir gün önce 16 Nisan akşamı Bulgar Heykeltıraş Vejdi Raşidov'un resim sergisinde ikram edilen limonatadan zehirlenmiş olabileceğini iddia etti.

Ahmet Özal da aynı kanaatteydi:

"O kadar tuhaf olaylar oldu ki şüphelenmemek mümkün değil. Bize kan örneklerini aldıklarını söylediler. Bazı parçaları birleştirip şüphelerimiz artınca bu kan örneklerini istedik. Önce 'Tamam yarın veririz' dediler. Ertesi gün aradık. 'Kusura bakmayın, yanlışlıkla dökülmüş' cevabı verdiler." (Tayyar, 2010: 86-87)

OKKAN'A SUİKAST JİTEM'İN İŞİ

JİTEM'le ilgili kapsamlı bir çalışması olan gazeteci Ecevit Kılıç, Gaffar Okkan cinayetinde JİTEM'e işaret ediyor:

"Hizbullah'a yönelik operasyonların arkasında kilit görev yapan bir emniyet müdürü vardı: Gaffar Okan.

Hizbullah'a yönelik operasyonlarda zaten Gaffar Okan'ın Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne atanmasıyla hız kazandı. Hizbullah'ın çökertilmesini sağlayan özel ekip onun talimatıyla kuruldu. Hem Hüseyin Velioğlu'nun hem de sonrasında örgütü çökerten operasyonların mimarıydı.

Bu nedenle örgütün açık hedefiydi. Ama Gaffar Okan'ın diğer emniyet Müdürlerinden farkı vardı. Kent halkı Okkan'ı çok seviyordu. Çünkü faili meçhullere izin vermiyordu. Bunu da JİTEM'in çalışmasına fırsat vermeyerek sağlıyordu.

JİTEM'ciler nefes almıyordu. Okkan, kentin önemli merkezlerine güvenlik kameraları yerleştirdi. 24 saat bu kameralarla kent takip ediliyor; Okkan'ın kendisi de her sabah makam odasına geldiğinde mutlaka bu görüntülere göz atıyordu.

Kent halkının şikayetlerini mutlaka dinliyor ve çözüm üretiyordu. Yakınları JİTEM tarafından gözaltına alınan ailelere yardımcı oluyordu.

Hüseyin Velioğlu'nun öldürüldüğü Beykoz operasyonun üzerinden bir yıl geçmişti. 24 Ocak 2001 günü Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okan'a yönelik silahlı saldırı düzenlendi.

Saldırıda Okkan'la birlikte Özel Kalem görevlisi Mehmet Kamalı, Sabri Gün, Mehmet Sepetçi, Selahattin Baysoy ve Atilla Durmuş yaşamını yitirdi.

Diyarbakırlıların, Okkan'ın öldürülmesine tepkisi büyük oldu. Kent Okkan için yürüdü...

Devlet, Okkan'ın katillerini Hizbullah olarak açıkladı. Ama bu kamuoyunu pek tatmin etmedi.

Eylem emniyet müdürlüğüne 300 metre gibi yakın bir noktada gerçekleştirilmişti.

En önemlisi ise Okkan'ın öldürüldüğü nokta suikasttan önce kendisini görevli olarak tanıtan kişilerce boşaltılmıştı.

Uzun yıllar JİTEM bünyesinde faaliyet yürüten ve suikast sırasında Diyarbakır'da görevli olan İtirafçı Abdülkadir Aygan, Gaffar Okan'ın Hizbullah değil JİTEM tarafından öldürüldüğünü iddia etti:

'Okan, Diyarbakır'a atanmadan önce JİTEM, Diyarbakır'da istediğini yapabiliyordu. Tim Komutanı Zahit Engin istediği gibi davranıyordu. JİTEM'in çalıştığı adamlar vardı lumpen takımından. Bunlar adam öldürüyor ve yaralıyorlardı, Emniyet bunların peşine düşünce JİTEM'e sığınıyorlardı. Abdülkerim Kırca ve Zahit Engin'in Gaffar Okan'a küfür ettiklerine kaç kere şahit oldum. 'Rahat çalışmıyoruz' diyorlardı. Okkan olayı JİTEM'in işiydi.' (Kılıç, 2010: 225-227)

JİTEM Gaffar Okan'dan rahatsızdı

Abdülkadir Aygan, Neşe Düzel ile yaptığı söyleşide de, JİTEM'in Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okan'dan rahatsız olduğunu ve Okan suikastının Derin Devlet'ten bağımsız bir gücün gerçekleştiremeyeceğini belirtmektedir:

"JİTEM, Gaffar Okan'dan rahatsızdı. Eskisi gibi terör estiremiyordu. Onun döneminde bu işleri yapamaz olmuştu. Diyarbakır gibi her tarafta polisin, özel harekatçının, askeri birliklerin ve sivil polislerin kaydığı bir yerde, Bölge Valiliğine yakın bir mesafede, hiç kimse Gaffar Okan suikastı gibi bir eylemi yapıp hiçbir iz bırakmadan kaçamaz. Derin devletten bağımsız bir gücün o suikastı gerçekleştirmesine imkan yok." (Düzel, 2009: 12)

Okkan Cinayetinde JİTEM İzi

Diyarbakır'da 24 Ocak 2001 tarihinde Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okan esrarengiz bir şekilde silahlı saldırıya uğramış, beş korumasıyla birlikte yaşamını yitirmiş ve dört polis de yaralanmıştı. Okkan'ın yakın koruması Veli Göztepe de bu yaralanan polisler arasındaydı. Saldırıyı Hizbullah'ın yaptığı söylene ve bu yönlü yargılamalar yapılsa da buna kimse pek inanmamıştı. On yıl sonra Okkan'ın yakın koruması olan Veli Göztepe ilk kez Taraf'a konuştu. O da Abdülkadir Aygan gibi JİTEM'i işaret etti:

“Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okan ve beş koruma polisinin öldürülmesi Türkiye’nin yakın tarihindeki en kanlı olaylardan biriydi. 24 Ocak 2001 tarihinde Diyarbakır’da meydana gelen saldırıya ilişkin soruşturmada öne çıkan örgüt Hizbullah oldu. Saldırıyı gerçekleştirdikleri gerekçesiyle çok sayıda kişi tutuklandı, yargılandı, ceza aldı. O kanlı saldırıdan yaralı olarak kurtulan Okkan’ın makam koruması polis memuru Veli Göztepe saldırının 10. yıldönümünde Taraf’a konuştu. 2002 yılında emekli olan Göztepe, Okkan’ı, halkla ilişkilerini, saldırı anını, JİTEM izini anlattı:

‘Gaffar Okan 1997’de gelmiş Diyarbakır’a. Sivil kıyafetlerle dışarıda dolaşıyor, halkın olduğu yerde yemek yiyor. Bir anda Gaffar Okan olmuş Gaffar Baba. Tayini Diyarbakır’a çıkanlarla birebir görüşüyordu. Bana da bölge korumalığı düşüyor. Yani Gaffar Okan makamdan çıktığında belirli stratejik noktalarda, Okkan’ın gideceği geçiş yerlerinde güvenlik önlemlerini alacak ekipteyim. Diyarbakır halkına güveninden dolayı zırhlı araç dahi istemiyordu Okkan. Sürekli saldırı ihbarları geliyordu ama o bize hep ‘Beni iki yerde öldürümezler. Bir memleketim Hendek’te, iki Diyarbakır’da. İnsanım beni korur’ diyordu. Hatta saldırıdan bir ay önce de yine suikast ihbarı gelmişti.’

‘Merkez, taranıyoruz’: Hizbullah lideri Hüseyin Velioğlu’nun Beykoz’daki çatışmada öldürülmesinin ardından Diyarbakır’da havanın iyice gerildiğini vurgulayan Göztepe saldırı anını şöyle anlattı: ‘Gaffar Okan makamından çıkıp valiliğe gidiyordu. Önümüzden geçti. Selamımızı verdik ve hemen araca binip peşine gittik. En önde motorize ekip, onun arkasında Gaffar Okan’ın makam arabası, onun ardında artçı korumalar, trafik aracı ve benim kullandığım araba. Olaydan önce şehirde elektrikler kesildi. Diyarbakır’da kaçak elektrik çok kullanıldığı için yine şalter attı sandık. Araca bindiğimiz anda bir Kaleşnikof mermisinin sesini duyduk ve ardından bir el bombası atıldı. Yunus ekipleri geçtikten sonra Gaffar Okan’ın aracını taramaya başladılar. Üç köşeden biz de saldırıya uğradık. Elime isabet eden mermi bileğimi delip geçti. Hemen ‘merkez, taranıyoruz’ diye tüm ekiplere bildirdik. Olay yerine gelip bizi hastaneye kaldırdılar. Teröristler beş metre arayla dizilmiş, bir yerde kaçırırlarsa diğer tarafta kaçınmaları mümkün olmasın diye.’

JİTEM kimlikli kişiler: Saldırının ardından tüm şüphelerin Hiz-

hullah üzerinde toplandığını belirten Göztepe'nin hâlâ kafasını karıştıran soru işaretleri var: 'Olay bittikten sonra iki sokak ötede polis o tarafa doğru gelen araçları durduruyor. Araçlardan birini durdurup kimlik istiyor. Bakıyor Jandarma İstihbarat kimliği var. İçindekiler, 'Biz de sizdeniz, ne oluyor burada' diyorlar. Arkadaşımız, 'Emniyet müdürümüzü vurdular duymadınız mı?' diyor. Bunlar, 'Biz hiçbir şey duymadık' deyip gidiyorlar. Yani iki sokak ötede silah ve bomba seslerini nasıl duymuyorlar? Polis önlem aldığı başka bir noktada siyah camlı iki minibüsü durduruyor. Minibüs içindekiler de polise JİTEM kimliklerini gösteriyorlar ve ihbar aldıklarını belirterek Okkan'a saldıranların Mardin tarafına gittiğini söyleyerek uzaklaşıyorlar." (Ünlü, *Taraf*, 24 Ocak 2011)

Hizbullah işi değil

Tuncay Güney de Gaffar Okan cinayeti için Veli Küçük'ün, bunun Hizbullah'ın işi olmadığını söylediğini belirtmektedir:

"Şimdi bunu söyleyeyim ben size. Gaffar Okan değil mi öldürülen? Veli Paşa'nın biz evindeydik bunu izlerken... Hasbelkader o günlerde birisiyle buluşmaya gidecektik. Gaffar Okan'ın bombalanma olayı vardı. Bu dedi Hizbullah'ın işi değil dedi, Hizbullah yapamaz bunu, böyle bir şey yok dedi." (Acar, 2008: 119)

EŞREF BİTLİS'İ JİTEM ÖLDÜRDÜ

JİTEM'in kurucusu olduğu belirtilen Ergenekon davasının sanığı emekli Albay Arif Doğan'a ait olduğu iddia edilen bir ses kaydının internete düşmesi ile eski Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in ölümü yeniden gündeme geldi. İnternete düşen ses kaydında, Eşref Bitlis'i JİTEM'in öldürdüğünü söyleyen emekli Albay Arif Doğan, bu iddialara ilişkin Beşiktaş'taki İstanbul Adliyesi'nde ek ifade verdi.

"Yeni ses kaydında 1990'lı yıllarda Kürdistan'daki kontrgerilla faaliyetlerini bir bir anlatan Doğan, 'JİTEM Gruplar Komutanı iken 7 bin ruhsatsız silahı kendi adamlarıma bizzat ben dağıttım. Ben JİTEM Gruplar Komutanıyım o zaman. Aynı zamanda Jandarma İstihbarat Grupları Komutanıyım Türkiye'nin. Ulan silahlı güç 10 bin kişi bende var. Bunların ne gücü var! Ben düşünüyorum kayıtsız 5 bin tane kaleşnikof dağıttım ben. 2 bin tane tabanca. Terörist yetiştirdim ben orda!' diyor.

Doğan, kurduğu 10 bin kişilik JİTEM'de kendisine bağlı özel ordu ile beyaz kadın ticareti ve haraç dahil tüm kirli işleri kontrolleri altında tuttuklarını anlatıyor.

Arif Doğan, şüpheli bir uçak kazasında yaşamını yitiren ve Türkiye'li birçok aydın ve PKK lideri Abdullah Öcalan'ın da 'öldürüldü' dediği eski Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'i de JİTEM ekibinin öldürdüğünü itiraf ediyor. Ergenekon sanığı Doğan, Bitlis'e suikastı JİTEM Komutanlarından Cem Ersever'in düzenlediğini belirterek 'Ben destek vermezsem nahl öldürürlerdi' diyor. Arif Doğan ayrıca, 'Alevilere yönelik sakallı kişilerin yaptığı saldırıları kendisinin yaptırdığını, saldıranların da irticacı maskeli kendi adamları olduğunu' da anlatıyor." (ANF, 30 Eylül 2010)

İşte internete düşen Arif Doğan'ın ses kaydından:

"Alevilere saldıran saçlı sakallı profesyonel bir ekibim vardı. Ben her tarafa gizli adam bırakmıştım. Alevi olan kesimlere saldırımları için. Hepsi de saçlı, sakallı, bıyıklıydı. Bütün Türkiye'deki yapı bana bağlıydı."

Eşref Paşa'nın ölümü: "Cem Ersever yaptı diyorlar; ben destek vermesem nasıl yapacaktı ki!

"Terörist yetiştirdim ben orada... JİTEM Gruplar Komutanıyken 7000 ruhsatsız silahı kendi adamlarıma bizzat ben dağıttım.."

Ben JİTEM Gruplar Komutanıyım o zaman. Aynı zamanda Jandarma İstihbarat Gruplar Komutanıyım Türkiye'nin. Ulan silahlı Güç, 10.000 kişi bende var. Bunların ne gücü var. Ben düşünüyorum, kayıtsız 5000 tane keleşnikof dağıttım ben. 2000 tane tabanca. Terörist yetiştirdim ben orda." (İnternet sitesi)

Vali Şarman'ın itirafı: Özel birlikler oluşturduk

Batman Valisi Salih Şarman, 1993 yılında Batman'da görev yaparken koruculara ve Hizbullah'çılara dağıtılmak üzere yurt dışından silahlar getirtmiş ve bu silahların bir bölümü kaybolmuştu. Şarman, görevi kötüye kullanma ve 'kayıp silahlar' davasında zimmet suçlamasından yargılanmıştı. Şemdinli Raporu'nun kamuoyuna yansımalarından sonra da Salih Şarman *Sabah* gazetesinden Ahmet Dirican'a konuşmuş ve 'JİTEM vardı' demişti. İşte Vali Şarman'ın Arif Doğan'ın açıklamalarına benzeyen çok çarpıcı açıklamaları:

“1993’te vali olunca Batman’a gönüllü gittim. Bize, ‘Terörü bitirin de nasıl bitirerseniz bitirin’ denildi. Batman terörün ikmal yolu üzerindeydi. Bir proje geliştirip Başbakan Çiller’e sunduk. Genelkurmay’a, Jandarma’ya, OHAL Valiliği’ne de projeyi verdim. Hemen kabul edildi. Gönderilen para 3 milyon doları geçmedi. Biz örtülü ödenekten geliyor biliyorduk. Köy korucularının içinden askerliğini komando olarak yapanları seçtim. Bunlardan küçük birlikler oluşturduk. İhtiyaçları kendiniz karşılayın denildi. İthalat işleni biz yaptık. Hazineden İthalatçı belgesi aldık. Önce Çin’den sonra Bulgaristan’dan 4 parti silah getirdik. Silahları askeri uçaklar getirdi. Bulgaristan’a askeri uçaklar ilk kez bu silahlar için gitti. Bu şekilde 4 ay sonra Batman kırsalına hakim olduk ve kısa süre sonra da Batman’ı temizledik. Bu birlikler benim özel ordum değildi. Devletin birlikleriydi. Diğer illerde de kurulması planlanıyordu. Devletin her biriminin bilgisi vardı, sonra bizi alkışlayanlar tanımaz oldu. JİTEM’le birlikte çok iyi çalıştık. Neden ‘yok’ dediler hiç anlamadım. Vardı ve faydalıydı. Bize göre model doğruydı, yeniden uygulanabilir.” (Tayyar, 2010: 168-169)

BAHTİYAR AYDIN’A KANAS’LI SUİKAST

Gazeteci Ecevit Kılıç da itirafçı Abdülkadir Aygan gibi, Tuğgeneral Bahtiyar Aydın’ın çatışma sonucunda değil, bölgedeki derin bir yapılanma tarafından öldürüldüğünü belirtmektedir:

“Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın da tıpkı Eşref Bitlis gibi terör ve Kürt sorununda farklı çizgisiyle dikkat çekiyordu. Terörle mücadelede çok aktif yer alan ve operasyonlara askerlerinin başında katılan Aydın, ısrarla terörün silahla bitirilemeyeceğini savunuyordu.

En önemlisi itirafçıların ve JİTEM elemanlarının faaliyetlerinden ciddi anlamda rahatsızdı. Özellikle uyuşturucu karşıtı bir isim olarak tanınıyordu. Bu uyuşturucu ticaretinde, itirafçılar, JİTEM mensupları ve korucuların yer aldığını çok iyi biliyordu. Bunu sık sık da Ankara’ya iletliyordu. Bu nedenle Bahtiyar Aydın, JİTEM’in Güneydoğu’da istemediği bir isimdi...

22 Ekim 1993 günü Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanlığı’na, Lice Jandarma Karakolu’na PKK’liler tarafından baskın düzenlendiği haberi geldi. Tuğgeneral Aydın’da hemen helikopterle Lice’ye gitti. Ama helikopterle karakolun önüne iner inmez silahlı

saldırıya uğradı. Aydın, hastaneye yetiştirilemeden yaşamını yitirdi.

Aydın'a Kanas adlı keskin nişancı silahıyla ateş edilmişti. Tek kurşunla kafasından vurulmuştu. Hem de karakolun önünde...

Bahtiyar Aydın'ın ölümü ilk önce kaza kurşunu olarak açıklandı. Birkaç gün sonra ise 'çatışmada şehit düştüğü' belirtildi.

Üstelik tek bir askerin yaşamını yitirmediği bir olayda. Üstelik çatışma bile yaşanmamıştı.

İlk günden itibaren Aydın'ın PKK tarafından değil, hölgedeki derin bir yapılanma tarafından öldürüldüğü biliniyordu.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı Aydın'ın öldürülmesiyle ilgili soruşturma başlattı. Ancak soruşturmasına göre failler PKK'lydi...

Ardından soruşturma dosyası rafa kaldırıldı. Ta ki üç yıl sonra...

1996'da Yüksekova Çetesi'ni ortaya çıkaran Jandarma İstihbarat Astsubayı Hüseyin Oğuz, Bahtiyar Aydın cinayetiyle ilgili ipucuna ulaştı.

Oğuz'a haraç, adam öldürme ve benzeri suçlardan gözaltına aldığı itirafçı Kahraman Bilgiç'ten önemli bir itiraf geldi.

'Bahtiyar Aydın'ı biz öldürdük.'

Kahraman Bilgiç, JİTEM Yüksekova Tim Komutanlığı'nda görev yapıyordu.

Oğuz, Bahtiyar Aydın'ın öldürüldüğü silaha da ulaştı. Bu silahı, incelenmesi için Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderdi. Ama silah ondan sonra kayboldu. Dosyanın da üzeri örtüldü." (Çiçek, 2010: 141-143)

ALBAY KAZIM ÇİLLİOĞLU'NU YEŞİL ÖLDÜRDÜ

Taraf gazetesi, iki defa "son anda" ölümden kurtulan, ancak 1994'te lojmanında "ölü bulunan" Eşref Bitlis'in sağ kolu Albay Kazım Çillioğlu'nun otopsi raporu ve soruşturma dosyasındaki delillerden yola çıkarak, suikast olasılığını dile getiriyor. Taraf'taki yazısında Şahin Bayar, Albay Çillioğlu ve diğer subayların ölümüne ilgili önemli tespitler yapıyor:

"1991-94 yılları arası Jandarma Genel Komutanlığı açısından oldukça karanlık bir dönem olarak tarihe geçti. Bu yıllarda özellikle yolu Güneydoğu'dan geçen üst düzey subaylar ya suikast ya da şaibeli kazalar nedeniyle hayatını kaybetti. Dönemin Jandarma

Genel Komutanı Eşref Bitlis ve ekibinden birçok komutan şüpheli bir şekilde öldü ya da öldürüldü.

Bu isimlerin başında da Orgeneral Bitlis'in yakın çalışma arkadaşısı olan Tunceli İl Jandarma Alay Komutanı Kazım Çillioğlu geliyor. Albay Çillioğlu, Tunceli Jandarma Bölge Komutanlığı'na vekaleten atandıktan bir gün sonra 3 Şubat 1994 tarihinde lojmandaki odasında kafasına tek kurşun sıkılmış halde 'ölü bulundu'. Ancak ailesi buna hiçbir zaman inanmadı. Daha önceki suikast girişimleri, otopsi raporundaki çelişkiler, iyi organize edilmiş 'rastlantılar' aileyi hep kuşkuda bırakmış."

Babamı Yeşil vurdu

Albay Kazım Çillioğlu'nun oğlu Gökhan Çillioğlu, yıllardır babasının ölümünü araştırdığını ve çarpıcı bilgilere ulaştığını söyledi. Babasının silah arkadaşlarıyla görüşüğünü, o dönem görev yapan askerlerle konuştuğunu bilgi ve belge topladığını anlatan Çillioğlu, 'Babamızın öldürüldüğüne dair artık hiçbir kuşkumuz kalmadı' dedi:

"Cenaze günü Bolu Bölük Komutanlığı'ndan aradılar. 'Gelmek istiyoruz' dediler. 'Buyurun' dedik. Daha sonra 'Alay Komutanımız gelecek' dediler, şaşırdık. Bayram değil seyran değil, niye geliyor ki? Babamın yaralandığını söylediler. Daha sonra gece dediler ki rahmetli olmuş. O anda yıkıldık. Cenaze geldiğinde tabut bayrağa sarılıydı. Ambulansla birlikte evimize doğru hareket ettik. Cenazeyi arabadan indirdik. O sırada bir mikrofon, 'Babanız intihar etmiş, ne düşünüyorsunuz?' diye sordu bir gazeteci. 'Ne yapmış' dedim, dedi ki, 'İntihar etmiş.' Hepimiz şoka girdik. Çünkü mümkün değil, babam intihar edemez. Babam çok inançlı bir insandı, intihar etmesi mümkün değildi. Ailesine çok düşkündü, bizi çok severdi. Hayatı çok sever, yaşamayı çok severdi.

Cenazeyi gömmeyeceğimizi söyledik. Ancak o sırada cenazeye gelen dönemin Tunceli Valisi, 'Bu olayı aydınlatacağız' diye bize söz verdi. Valinin sözünden sonra defin işlemi başladı, ardından belgeler gelmeye başladı. Konuyu araştırıyorum. Otopsi raporu geldi. Düzmece bir otopsi raporu hazırlanmış. Lojmanda hazırlanmış. Emrini veren de Tunceli Bölge Komutanı İsmail Kuru. Kuru bir gün önceden görevden alınmıştı.

Biz itiraz ettik. Çünkü cenazeyi görmüştük. 'Bu nasıl bir rapor' dedik. Yaklaşık üç ay uğraştık. Cevap olarak Savcı İnayet Taş'ın

hazırladığı 'kovuşturmaya gerek yok' yanıtı geldi. Bize anlatılanlara göre babamla Tunceli Bölge Komutanı İsmail Kuru arasında bir sıkıntı yaşıyor. Babam terörle mücadele konusunda içerden bilgi sızdırıldığından şüpheleniyor. Düşünün operasyona gidiyor, telsiz kapatıyor. Çünkü operasyona çıktığı zaman Bölge Komutanı İsmail Kuru tarafından geri çağrılıyor. Bu nedenle operasyonu telsiz yürütüyor. Bu nedenle Bölge Komutanlığı'na tır içinde bir dinleme cihazı kuruyor. Ve bölgedeki bütün konuşmaları dinliyor. Kanaatimize göre bu dinlemeler sırasında babam bir suç tespit etti ve Diyarbakır'a bildirdi. Bu uygulamadan sonra bilgi sızdıramamıştır. Bunlar çok önemli.

Babam öldürülmeden bir gün önce Diyarbakır'dan bir yazı geliyor. Bu yazıdan sonra rahatsızlanan İsmail Kuru, emeklilik dilekçesi veriyor. Yazıda Kuru'nun yerine ise babamın vekaleten atanaacağı belirtiliyor. Bu bilgiler soruşturma dosyasında yer alıyor. O dönem Yeşil bölgede çok etkin. Bölge Komutanlığı'nı makamı gibi kullanıyor. Bizim kanaatimize göre Kuru ve Yeşil, bütün yetkilerin babamın eline geçmesinden rahatsız oldu. Çok açık söyleyeyim, babamı Yeşil öldürdü. Yeşil'in Tunceli'de olduğunu söyleyen babamın silah arkadaşları bize bu bilgiyi verdiler. Yeşil enseden vurur. Bir tane kafadan sıkar çıkar. Ama Yeşil tek başına değildi.

Babamın ölümünden sonra ağzında sigarayla Bölge Komutanı İsmail Kuru odaya geliyor. Pis pis gülüyormuş. Diyor ki intihar. Savcıyı çağırın. Otopsi için gönderilmeyecek. Burada yapılacak diyor. Devlet hastanesine göndermiyorlar. Otopsiyi evde yapıyorlar. Babamın cenazesini küvette yıktıyorlar. Sonra alıp revire götürüyorlar.

Çıkıştaki mermi çekirdeğinin nerede olduğunu bulamadılar. 'Kayıp' dediler. Biz tekrar ısrar ettik. Mermi kapının tepesine yani en üst kısmına saplanmış. İntihar etmek isteyen insanın kendisini bu şekilde vurması mümkün değil. Bir sekme yok, mermi evin içinde gezmemiş. Cenaze sırasında açıp baktım, kan değil şöyle sarımsı bir sıvı aktı parmağıma. Korktum.

Balistik incelemesinde merminin babamın silahından çıktığı belirtiliyor. Peki silahın üzerindeki parmak izini aldın mı? Çekirdeğin üzerindeki doku örneğine bakıldı mı? Babam mı ateşlemiş silahı? Bir insan kafasının üstünden nasıl kendisini vuracak?

Biz babamın mezarının açılmasını isteyeceğiz. Babamın ölümünden tek sorumlunun Bölge Komutanı İsmail Kuru olduğunu

söyleyen şahitler ve somut delillerimiz var. İsmail Kuru ve soruşturmayı kapatan Savcı İnayet Taş hakkında suç duyurusunda bulunmak istiyoruz.” (Bayar, 2010: 9)

ALBAY RIDVAN ÖZDEN’İ KORUMASI ÖLDÜRDÜ

Albay Rıdvan Özden’in eşi Tomris Özden yıllardır eşinin çatışmada öldürmediğini söylüyor ve eşiyle ilgili hukuk mücadelesini yürütüyordu. Yıllar sonra *Radikal* gazetesinde çıkan Ertuğrul Mavioglu’nun haberi de bunu doğruluyor. Mavioglu’nun haberine göre Albay Rıdvan Özden JİTEM tarafından kendisine verilmiş itirafçı koruması tarafından infaz edilmişti:

Eski JİTEM’ci ve korucubaşı Bedran Akdağ, Albay Rıdvan Özden’in ölümündeki sır perdesini 15 yıl sonra aralıyor. Tomris Özden’in verdiği bilgilerin yanı sıra, bir itirafçının ifadesi ve bir ihbar mektubu da bu anlatımları doğruluyor.

Karşında oturan esmer tenli, orta boylu, ince bedenli adam, eski bir korucubaşı. Aksanlı Türkçesiyle anlatıyor, kelimelerin üzerine basa basa. Verdiği sır, faili meçhul cinayetlerin zirve yaptığı 1990’lı yıllarda askerin içinden çıkmış ‘Kürt sorununun şiddet dışı’ çözüm arayışının temsilcilerinden Mardin Alay Komutanı Rıdvan Özden’in 14 Ağustos 1995’te öldürülmesiyle ilgili. Eşi Tomris Özden’in daha ilk günden başlayıp bugüne dek dinmeyen fevranına kulaklarını tıkayan Genelkurmay, ‘Rıdvan Özden PKK ile çatışmada öldü’ diye kestirip atmakta ısrarlı. Dahası bu kesin yargı, ciddi bir soruşturma ihtimalinin önünü de daha açılmadan kapatmaya muktedir oldu.

Rıdvan Özden cinayetinin yeni bir tanığı var artık. Kendisinin ve cinyeti işleyenlerin kimliklerini gizlemeden, açıkça anlatacak. Özden cinayetiyle ilgili yıllardır sakladığı bu ‘meşum’ sırrını: “Mardin’de alay komutanlığı görevini sürdüren Rıdvan Özden’e bir koruma verildi. Koskoca alayda subaylar, astsubaylar, askerler dururken, ona verilen koruma bir itirafçıydı. İlk kez açıklıyorum. Kod adı Servet’ti bu kişinin. Asıl adı ise Kadir Yıldız. Özden, bu adam koruması olduktan sonra öldürüldü. Duyumlarım şu yönde: Sözde bir çatışma sırasında ensesinden vurulmuş koruması gerekenler tarafından.’

Yıllardır sakladığı bu bilgiyi açıklayan adam, Mardin’in Derik ilçesinde yakın zamana kadar korucubaşı olan Bedran Akdağ’dan

başkası değil. Bir dönem JİTEM’de haber elemanı olarak çalışan Akdağ, geçen aylarda basına yaptığı açıklamalar nedeniyle tehdit edilmiş ve can güvenliği kalmadığı için Mardin’in Derik ilçesinden kaçmak zorunda kalmıştı. Yetkililerle görüşen, savcılıklara bildiklerini anlatan Akdağ, can güvenliğinin sağlanacağı yönünde verilen sözler üzerine yeniden Mardin’e dönmeye hazırlanıyor.

Bedran Akdağ’ın Kadir Yıldız’la ilgili açıklamalarını Rıdvan Özden’in eşi Tomris Özden doğruluyor. Özden’in Kadir Yıldız’la ilgili verdiği tarifi de Akdağ’ın tanımlarına uyuyor: ‘Lacivert ya da koyu renk takım elbise giyer, bordro rengi kravat takar, üzerinde beyaz gömlek. Sürekli böyle dolaşırdı. Bıyıklı, uzun boylu, maganda gibi bir adamdı.’

Servet’i yönlendiren Uğur

Kadir Yıldız, ‘Servet’ kod adıyla tanınıyor Mardin’in 1990’lı yılları kelle koltukta geçiren sakinlerince. Hakkındaki rivayetler muhtelif ama Servet’in askerlerle birlikte operasyonlara çıktığı ve dönemin Kızıltepe Jandarma Komutanı olan, şimdilerde Ergenekon sanığı Atilla Uğur tarafından yönlendirildiği konusunda herkes birleşiyor. Anlatılanlara bakılırsa, Servet’in pek küçümsenmeyecek bir namı varmış bölgede: Yol keser, adam kaçıır, öldürür, hesap vermezmiş. Servet kod adlı Kadir Yıldız hakkında daha ayrıntılı bilgileri Akdağ veriyor:

‘Kod ismi Servet olan bir PKK’li, bir aşiret reisini öldürmek için görevlendirilmiş. Yapacağı iş, aşiret reisinin yoluna mayın döşemek. O terörist bu görevi yerine getirmedi. Bunun üzerine PKK, Servet hakkında infaz kararı verdi. PKK infaz kararı vermiş, diğer yandan devlet tarafından da aranıyor. Bu kişi 1990’lı yılların başında kendiliğinden teslim olarak itirafçılık yapmaya başladı. PKK hakkında çok fazla bilgi verince devlet ona kucak açtı. Hatta başka bir itirafçı bayan teröristle evlendirilerek Derik’in Bozok Köyü’ne yerleştirildi. İtirafçılar o zaman koruculardan daha üstün tutuluyordu. Kod ismi Servet olan şahıs, Kızıltepe İlçe Jandarma Komutanı Binbaşı Atilla Uğur tarafından her yerde gezdirildi. Servet daha sonra Atilla Uğur’un ‘Bıçak Timi’ne girdi. Bıçak Timi, herkesi bıçak gibi kesmesinden ötürü böyle adlandırılmıştı.

Mardin İl Alay Komutanı Rıdvan Özden, 1994 Kasım ayında il girişinde bir suikast girişiminden kurtuldu. Arabası uzun namlulu

silahlarla taranmasına karşın Rıdvan Özden'e bir şey olmadı. Bana göre ona saldıranlar PKK'li değildi. Özden bu saldırıdan kurtulduktan kısa bir süre sonra gerçek adı Kadir Yıldız olan Servet kod adlı itirafçı Mardin Alay Komutanlığı emrine koruma olarak verildi. Alayda binlerce asker var, subay var. Onlar değil, koruma olarak bir itirafçı veriliyor. Daha sonra Rıdvan Özden çatışma süsü verilerek öldürüldü. Duyumlarım şu yönde: Sözde bir çatışmada ensesinden vurulmuş kendisini koruması gerekenler tarafından.

Bununla ilgili gerçeklerin araştırılması için kamuoyu ile paylaşmak istiyorum. Rıdvan Özden'in Kadir Yıldız'dan rahatsız olduğunu da biliyorum. Kadir Yıldız Bıçak Timi'nin içindeydi. Bu kişi araştırılırsa bu bölgenin Ergenekon'un nasıl tıklar tıklar çözüleceği görülür. Birileri Servet kod adlı itirafçı Kadir Yıldız'ı 'bu işi çok iyi biliyor, bölgeyi tanıyor, çok yararlı olur' diyerek Rıdvan Özden'e koruma olarak verdi. Kimdi bunlar? Kadir Yıldız, koruması olduktan sonra Rıdvan Özden öldürüldü.

Devlet araştırırsa bulur

Rıdvan Özden'in Mardin'de İl Alay Komutanı olduğu dönemde Ergenekon sanıklarından Atilla Uğur Kızıltepe'de ilçe Jandarma komutanıydı. Bıçak Timi gibi örgütlenmelerden 'Ebu Süfyan' olarak da bilinen Oğuzhan Binbaşı sorumluydu. Soyadını bilmiyorum ama sarı saçlı, mavi gözlü bir binbaşıydı. Bu binbaşı, bölgenin JİTEM sorumlusu olarak biliniyordu. Kod ismiyle bildiğim Faysal ve Murat Yüzbaşılar, Oğuzhan Binbaşı'ya bağlıydı. Bunların kendi aralarında organizasyonu vardı. Devlet araştırırsa bu kişilerin gerçek kimlikleri de ortaya çıkar.

Özden öldürüldükten sonra da Servet kod adlı Kadir Yıldız Mardin'in Derik ilçesine bağlı Bozok'taki geçici köy koruculuğu görevinden ayrıldı. Daha sonra da sırasıyla Diyarbakır'a ve Batman'a korucu olarak atandı. Sanırım şimdi de eşiyle birlikte devlet memurluğu yapıyor. Oysa koruculuğun bir yönetmeliği var. Bir korucu bir köyden bir köye ilçe kaymakamlığının emri olmadan gidemez. Kadir Yıldız Korucu yönetmeliğine de aykırı olarak Özden öldürüldükten sonra üç farklı ilde çalıştı.'

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilen bir ihbar mektubu, Bedran Akdağ'ın anlattıklarını doğruluyor. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na ihbarda bulunan kişi, PKK itirafçılarının

da bulunduğu 10 kişilik ‘Bıçak Timi’nin 1990’lı yıllarda işlediği ileri sürülen cinayetleri anlatmış, bu bilgiler medyada yer almıştı. Mektupta Rıdvan Özden’in ölümü:

‘Bıçak Timi, aldığı iyi bir istihbaratla teröristlerle çatışmaya girdi.6 sı ölü 11’i sağ olmak üzere 17 örgüt üyesi etkisiz hale getirildi. ‘Bıçak Timi’, sağ ele geçirilen 11 kişiyi de kurşuna dizerek öldürdü. Olay yerine korumalarıyla gelen Albay Rıdvan Özden de ensesine tek kurşun sıkılarak öldürüldü. Rahmetli bu time hep karşı çıkardı ve sürekli kavga ederdi’ diye anlatıyor.

PKK itirafçısından suçlama

Diyarbakır Özel Yetkili Savcılığı’na ifade veren ‘Fatih’ kod adlı bir PKK’li itirafçı da albayın, Atilla Uğur’un kurduğu ve kendisinin de içinde bulunduğu JİTEM ekibi tarafından öldürüldüğünü söyledi. İnfaz kararını o dönemde Mardin JİTEM’in başında ‘Hoca’ ve ‘Ebu Süfyan’ isimlerini kullanan kişinin verdiği anlatan Fatih kod adlı itirafçının anlatımları da Bedran Akdağ’ın anlatımlarıyla çıkışıyor.

Eşim Kadir Yıldız için uyarılmıştı

Bedran Akdağ’ın Kadir Yıldız’la ilgili açıklamalarını Rıdvan Özden’in eşi Tomris Özden doğruluyor:

‘Kadir Yıldız konusunda eşim beni uyarılmıştı. ‘Eve gelir, bir şey ihtiyacınız var mı diye sorar, benden bir haber getirdiğini söyler, bunlara sakın itibar etme...’ Onun eşimin koruması olduğunu bilmiyordum. Hatta ne biçim arkadaşlar ediniyor kendisine diye düşünmüştüm. Eşim, ‘Bu beni koruyor’ dedi, o kadar. Onun bilgisi dışında ‘Bu seni koruyacak’ demişler. Asıl mesele, ‘Rıdvan ne yapıyor, Kürt sorununa duyarlılığı nedir’ gibi konularda izlemek. 1994 Kasım ayının sonunda eşimin resmi aracı tarandı. Ben PKK’mi taradı? diye sordum. Eşim bana, ‘Deli misin, PKK’nin Mardin’in merkezinde ne işi var?’ yanıtını verdi.

Kadir Yıldız eşim öldürüldükten sonra yanıma geldi. ‘Televizyonlardan izliyorum sizi, mahvolmuşsunuz, çökmüşsünüz, bitmişsiniz, bu adam için değmez gözyaşı’ dedi. Bununla da kalmadı. ‘Hovardalık yapıyordu, cebinde beş kuruş parası yoktu, ben ona harçlık veriyordum. Ben üzölmeyin, bu olayın peşine düşmeyin diye anlatıyorum’ gibi laflar etti. Kadir Yıldız ilk geldiğinde sadece ben değil, kızım bile anladı. ‘Bu adam çok tehlikeli görölüyor’ diye

şüphesini dile getirdi. Şüphelendim ama adama ‘Sen katilsin, kocamı öldürdün’ diyemem. Devlet bulsun bunu. Lacivert ya da koyu renk takım giyer, bordo rengi kravat takar, üzerinde beyaz gömlek sürekli böyle dolaşırdı. Bıyıklı, maganda gibi bir adamdı. Operasyonlara çıkarmış. Eşim öldürüldükten sonra oradan gitmiş. Devlet onu evlendirmiş yer vermiş.” (Mavioğlu, *Radikal*, 11 Ocak 2011)

ÖZDEMİR SABANCI SUİKASTI

Özdemir Sabancı’yı öldürenler tutuklandı ama suikast planını yapan gerçek failler ortaya çıkmadı. Özdemir sabancı suikastının en dikkat çekici yönü de, ağabeyi Sakıp Sabancı’nın 6 ay önce Kürt sorununun demokratik yönden çözülmesini istemesi ve Bask modelini önermesiydi. Bunun üzerine MHP lideri Alparslan Türkeş Sakıp Sabancıyı sert bir dille eleştirmiş ve “Ayağını denk al!” diye de onu tehdit etmişti. Özdemir Sabancı’nın DHKP-C tarafından öldürülmesi kimseye anlamlı gelmedi. Herkes, bunun Sakıp Sabancıya verilen bir mesaj olduğunu ve gerçekten de ayağını denk alınması için kardeşinin öldürüldüğü söylendi. Sabancı’nın katili Mustafa Duyar’ın eşi Semra Duyar’ın anlatımları da bunu doğruluyor.

Sabancı’nın Katili Duyar’ı Savcının Kızı Saklamış

Özdemir Sabancı suikastını gerçekleştiren DHKP-C militanlarından biri olan ve cezaevinde çıkan bir çatışmada öldürülen Mustafa Duyar’ın cezaevinde evlendiği Semra Duyar, eşinin öldürülmeden önce kendisine anlattıklarını *Milliyet*’ten Can Dündar’la paylaştı.

Duyar’ın cinayeti neden işlediğini bilmediğini belirten Semra Duyar, eşinin o günlerde Kürt sorununun çözümü için İspanya’daki Bask modelini öneren Sakıp Sabancı’yı susturmak amacıyla suikastın karanlık güçler tarafından DHKP-C’ye ihale edilmiş olabileceğine inandığını söyledi. Semra Duyar, suikastın hemen ardından Duyar ve arkadaşlarının nerelerde saklandığı ile ilgili de önemli bilgiler verdi.

Emniyetin yanındaki evde kaldı: Sabancı cinayetinin emrini 1995 yılında Ercan Kartal’ın verdiğini belirten Semra Duyar, eşi Mustafa Duyar ve İsmail Akkol’un Fehriye Erdal tarafından Sabancı Center’e alındığını ve cinayetlerin hemen ardından kolaylıkla bina-
dan çıkmalarının kendisine garip geldiğini belirterek şunları anlattı: ‘O gece İsmail ile birlikte Maslak’ta ormanlık bir yere gidiyorlar.

Sarhoş olana kadar içip ‘Yine mi katil olduk’ diye ağlıyorlar. Sonra Vatan’daki İstanbul Emniyet Müdürlüğü’ne yakın bir evde kalmışlar. Bir süre de bir savcının kızının evinde saklanmışlar. Ardından Rodos-Atina üzerinden Almanya’ya gönderilmişler.’

Ülkücü tetikçiyle aynı evde: Duyar’ın cinayette kullanıldığına inandığını ve çok pişman olduğunu söyleyen Semra Duyar şunları söyledi: ‘Almanya’dayken kendisiyle aynı evde saklanan bir adam varmış. Bir gün adamın fotoğrafını TV’de görmüş. Abdi İpekçi cinayetinin azmettiricisi Ülkücü Yalçın Özbey olarak bahsediliyormuş ondan. İpekçi ve Sabancı cinayetlerine karışanların aynı evde saklanıyor olmasından rahatsız olmuş. (*Taraf*, 24 Ocak 2011)

Duyar suikastı ona sorulacak

Karagümrük çetesi lideri Nuri Ergin’in adamları tarafından cezaevinde öldürülen Sabancı suikastının faili Mustafa Duyar’ın dosyası yeniden açıldı. Can Dünder’in *Milliyet* gazetesinde Özdemir Sabancı suikastı faili Mustafa Duyar’ın eşi Semra Duyar ile yaptığı röportajdan sonra Adalet Bakanlığı Başmüfettişi, 1999 yılında koğuşunda kurşunlanarak öldürülen Duyar’ın ölümüne ilişkin soruşturma dosyasını yeniden istedi. Müfettişlerin Semra Duyar ve Can Dünder’in ifadesine başvurduğu, Semra Duyar’ın müfettişlere ‘Eşim çok pişmandı. Olayın arkasındaki isimleri vereceğinden korktular ve infaz ettiler. Sabancı suikastının DHKP-C’ye sipariş edenlerle kocamı öldürenler aynı olabilir’ dediği iddia edildi.

Müfettişler, ayrıca 12 yıl sonra yeniden açılan Mustafa Duyar soruşturmasında yeni isimlerin de ifadelerine başvuracak. Bunlar arasında, 2000 yılında Uşak’taki isyan sırasında cezaevi penceresinden ‘Bu devlet bana Mustafa Duyar’ı öldürttü, ben öldürdüm. Şimdi canlı söylüyorum’ diyen Nuri Ergin ve aynı isyanda ‘Biz bu devlet için mermi sıktık. Veli abiyi ara, Veli Küçük’ü ara. Bizi sor! Başka bir şey söylemiyorum’ diyen kardeşi Vedat Vedat Ergin ile Ergenekon sanıklarından Veli Küçük’ün de ifadesine başvurulacağı öne sürülüyor. (*Taraf*, 12 Şubat 2011)

Sabancı’yı Veli Küçük öldürttü

Taraf gazetesinin ‘Wikileaks belgelerinde Ergenekon’ Sabancı’yı Veli Küçük Öldürttü’ başlığıyla verilen haberde şu bilgiler yer alıyordu:

“Sabancı’yı Veli Küçük Öldürttü. Emniyet, ABD’li diplomatlara verdiği brifing de Ergenekon sanığı Küçük’ü böyle anlattı: Özdemir Sabancı’yı vur emrini verdi, Dink ve Duyar cinayetlerine karıştı.

Veli Küçük örgütün üst kademelerinde

Şimdi telgrafın Ergenekon sanığı Veli Küçük’le ilgili bölümünü, bu bilgilerin Amerikan görüşü değil, Amerikalı yetkililere Türk polisi tarafından aktarılan brifingden notlar olduğunu akılda tutarak okuyalım:

“Brifing veren polisler, Ergenekon’un Türkiye’de kaosu ve istikrarsızlığı kışkırtma hedefini ileriye götürebilmek için muhtelif terörist gruplarla iletişim kurmaya karar verdiğini ve aynı zamanda sahte terörist örgütler kurmayı da önerdiğini söylediler. (Ergenekon’un) irtibatları Türk Mafyası’nı; Halifeliği geri getirmeyi amaçlayan İBDA/C’yi; Hizbuttahrir’i ve sanayici Özdemir Sabancı’yı emekli General Veli Küçük’ün emriyle öldürdüğü ‘anlaşılan’ DHKP/C’yi de kapsıyordu. Birifingi verenler Küçük’ün, Danıştay saldırısı, Hrant Dink’in ve Mustafa Duyar’ın öldürülmesi dahil birkaç terörizm olayına adının karıştığını söylediler.” (Taraft, 19 Mart 2011)

Teslim Olan Kadın Mahkumları Battaniye İle Yaktılar

Cezaevlerindeki koşulların iyileştirilmesini isteyen ve ölüm oruçlarına başlayan DHKP/C mahkumlarına karşı 19 Aralık 2000 yılında 20 ayrı cezaevinde eşzamanlı operasyon düzenlendi. ‘Hayata dönüş’ adı verilen operasyonlarda katliam yaşandı. Operasyonlarda 20 cezaevinde ikisi asker 32 kişi hayatını kaybetti. 12 mahkumun hayatını kaybettiği 29’nun ağır yaralandığı Bayrampaşa Cezaevi’nde ise tam bir vahşet yaşandı. Bu olaylarda kamuoyunun hafızasına kazınan; koğuştan çıkarılan yarı yanmış bir tutuklu kadının avazı çıktığı kadar ‘Bizi yaktılar! Bizi diri diri yaktılar’ diye acıyla bağırmasıydı.

Mahkumların öldürülmesi ile ilgili olarak suçlu gösterilen 39 er hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis istendi. Operasyondan 10 yıl sonra yapılan ilk duruşmanın en ilgi çekici özelliği ise tek bir rütbelinin sanıklar arasında olmamasıydı. Suçlu emirleri veren değil uygulayanlar olmuştu. Operasyonda mahkumlara fosfor bombasıyla müdahale edildiği iddia edilmişti.

‘Hayata Dönüş’ operasyonunda Bayrampaşa Cezaevi’nde görev yapan eski uzman çavuş, ‘vicdan azabı çektiği ve uyuyamadığı’ için *Taraf* gazetesine çok önemli itiraflarda bulundu. Katliam sırasında uzman jandarma çavuş olan ve açılan davada yargılananlar arasında olmasına rağmen bir kez bile ifadesi alınmayan A.N yaşananların tam bir vahşet olduğunu söyledi:

“Ben jandarma uzman çavuştum. Bayrampaşa’daki sevk bölümünde görevliydim. O gün operasyon için birimler hazırlandı. Bize sadece plastik kalkan ve coplar verildi. Görevimiz teslim olan veya teslim alınan tutuklu ve hükümlüleri sevk etmektir. Bize söylenen tek şey şuydu: ‘Koridorda duracaksınız, teslim olan tutuklu ve hükümlüleri dışarıda belirlenen emniyetli bölgeye götüreceksiniz.

Operasyon gece yarısı başladı. Öğleden sonra 3-4 gibi de bitti. Biz gece 2-3 gibi girdik ama bizden önce bizim birliğimizde görevli olmayan dışardan getirilmiş Jandarma Genel Komutanlığı personeli başka birimler vardı. Bu birimler cezaevlerine girişteki ilk operasyonu yani ilk başlangıcı yapan birimlerdi. Bunlar silahlıydı. Daha önce özel birliklerle görev yapmış olmama rağmen o silahları ilk kez görmüştüm. Bizde kullanılan en küçük çap 5.56’dır. Bu silahlar 5.56’dan daha küçük silahlardı. Operasyona katılanlar içerisinde daha önce birlikte görev yaptığım arkadaşlar vardı. Onlardan öğrendiğim kadarıyla bu silahların 90 tane mermi alan özel bir yapısı varmış. Operasyonda koridorda gördükleri tutuklu ve hükümlüleri, koşullara sokamadıklarını bacaklarından vurmak suretiyle etkisiz hale getirdiler. Biz bunlardan sonra koridorlara emniyet ve tahliye amaçlı girdik. Tabi bu ilk grubun arkasından tüm mahkumlar kapıları kapattılar, bağırıp slogan attılar. Teslim olmayacaklarını söylediler.

Onlar teslim olmayacaklarını söylerken cezaevinin dış duvarları iş makineleri tarafından yıkmaya başlanmıştı. Yani havalandırma dediğimiz bölgelere rahatlıkla giriş sağlanmıştı. O esnada PKK’li tutuklu ve hükümlüler kendilerinin bu isyanda olmadıklarını beyan edip hiç müdahaleye gerek kalmadan teslim oldular. Ama DHKPC teslim olmayacağı yönünde sloganlar attı. Ankara Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı Arama Kurtarma Birlikleri, Sivas ve Elazığ’dan gelen özel birlikler bu esnada çatılardan ve delinen duvarlardan girmeye başladılar. Bunlar cezaevine bizzat silahlı müdahale eden gruplardır. Bir süre sonra erkek mahkumlar teslim olmak istediklerini söylediler. Kadın tutuklular da bir süre sonra bulundukları

koğuşlarından teslim olmak istediklerini bağırdılar. Koğuşlarına gaz bombaları atılmıştı. ‘Kapıları açın’ diye bağırdılar ama biz açmadık. Bizim yapabileceğimiz bir şey yoktu. Amirlerimiz ve üstlerimiz bize ‘açın’ veya ‘çıkartın’ demediği sürece yapabileceğimiz bir şey yoktu. Bir süre sonra bayan koğuşlarındakilerin sesi kesildi. Sonra koğuştan alevler yükseldi. Biz yangın söndürülünce havalandırma diye tabir edilen kapılarından girebildik. Bizzat görmüş olduğumu söylüyorum: İçerde iki ayrı köşede kadın cesetleri, bir de koğuşun demir kapısının arkasına yaslanmış olan demir dolapla koğuş kapısı arasında bir kadın cesedini gördüm. Onu aşkın ceset. Kömür olmuşlardı. Kendilerini yakmaktan ziyade ateşten kaçarcasına hepsi bir köşeye sıkışmış ve o şekilde yanmışlardı. O zaman buna anlam verememiştim ama operasyona dış birliklerden katılan arkadaşlarım bana, ‘Yangın çıktıktan sonra içerdeki kadınlar (Biz yanıyorduk, yardım edin, teslim olacağız. Açın kapıları) diye bağırdılar. Bunun üzerine biz de kendilerine (tamam sizi kurtaracağız, şu ıslak battaniyelere sarılın sizi koruyacak) deyip içeriye battaniye attık’ diyerek onların üstüne yanıcı madde ve benzin dökülmüş battaniyeleri attıklarını anlattı. O zaman vahşeti bir kez daha gördüm.

Bu olayın ardından Jandarma Genel Komutanlığı hakkımda dava açıldığını söyledi. İçeriye sigara bile sokamayan biz Bayrampaşa’dakiler hakkında dava açılmış, asıl katliamı yapan dışarıdan gelen birliklere dokunulmamıştı. Ama daha ilginç bugüne değin ne bir ifadem alındı, ne bir tebligat geldi. Bu konuda ne Genel Komutanlık ne de adli kurumlar bize bilgi vermiyor. Ben de sonunda yazılı dilekçe verdim savcılığa. Yargılandığımı öğrendiğim davada talimatla ifade vermek istediğimi beyan etmeme rağmen herhangi bir cevap gelmedi. Devlet bir suçu işletiyor, daha sonra ‘tanımıyorum’ diyor. Devlet tarafından kullanılıp atıldık. Başka hiçbir şey değil. Biz bu konuda tamamen suçsuz. Asıl suçu işleyenler, yakanlar veya öldürenler, silah kullananlar devlet tarafından kasıtlı olarak saklanıyor. Biz de yargılanıyoruz haksız yere.” (Özilhan, *Taraf*, 11 Ocak 2011)

Güçlükonak Katliamını Albay Levent Göktaş’ın Ekibi Yaptı
ETÖ (Ergenekon Terör Örgütü) savcılarına gelen bir ihbar mektubunda, 15 Ocak 1996 günü Şırnak’ın Güçlükonak ilçesinde 11 köylünün içinde bulunduğu minibüs önce ağır silahlarla taranıp,

sonrada ateşe verilme sonucu yaşanan Güçlükönak Katliamı sorumlusunun Levent Göktaş olduğu iddia edildi.

İhbar mektubunu savcılara gönderen kişi, Albay Mustafa Levent Göktaş'ın, Harp Okulu'ndayken birlikte okuduğu ve bir dönem birlikte görev yaptığı devre arkadaşı bir subaydı. İhbar mektubunda, "Şırnak bölgesinde bir yolcu minibüsünün taranmasından Levent sorumludur. Bu konuyu daha önce ordudan atılan Bülent Yılmaz'dan (MAK'ta tim komutanı iken adam kaçıarak fıdye istemekten tutuklandı) işittim. Şırnak'ta Gülyazı veya Güçlükönak bölgesindeki bu eylem MAK personeli tarafından yapılarak PKK tarafından yapılmış görüntüsü verilmişti." İddiası dile getirildi.

ETÖ tutuklusu Levent Göktaş'ın devre arkadaşı subayın ihbar mektubunda, faili meçhul cinayetlerle ilgili kan donduran iddialara da yer verildiği öğrenildi. Mektupta: "Levent ve birlikte çalıştığı bazı pilotlar, özellikle gizli bir şekilde ortadan kaldırılan sivil şahısları önce öldürmüş veya uyuşturmuş, daha sonra da Özel Hava Grup Komutanlığı'na ait helikopter ile çatışmanın yoğun yaşandığı bölgelere havadan atmışlardır. Böylece hem ceset tanınmaz hele getirilmiş, hem de bu bölgelere yapılan operasyonlarda bulunan cesetler, 'çatışmada ölü terörist ele geçirilmiş' gibi raporlara geçirilmiştir" denildi.

PKK değil JİTEM'in işi: Şırnak'ın Güçlükönak ilçesine bağlı Koçyurdu Köyü minibüsündeki 11 kişi 15 Ocak 1996'da önce ağır silahlarla taranmış, arkasından ateşe verilerek yakılmıştı. Güvenlik güçleri saldırıyı PKK'nin yaptığını açıkladı, ancak o tarihte ateşkes kararı almış olan örgüt, saldırıyı üstlenmedi. Minibüste ölen bazı şahısların resmi giyimli kişiler tarafından üç gün önce evlerinden alındığı ve o tarihe kadar kayıp olduğu, bir kısmının da olay günü yine evlerinden gözaltına alındığı ileri sürüldü. Yakılan 11 kişiye ait cüzdanların hiç zarar görmüş olmaması ve kimliklerin jandarmanın elinde bulunması şüpheleri artırdı. Dönemin insan haklarından sorumlu Devlet Bakanı Adnan Ekmen, JİTEM ve ERGENEKON'a işaret etmişti. Ekmen, *Aktüel* dergisine verdiği röportajda, olayın ateşkes süreci devam ederken gerçekleştiğine dikkat çekerek "PKK'nin değil, JİTEM'in işiydi, söyleyemedik. Araştırma arkasında devlet çıktı. Dosya, Ergenekon soruşturmasına dahil edilmeli. Ergenekon savcılarına anlatırım" demişti.

Mele İzzet'i Cemal Temizöz'ün emriyle vurup yaktılar

Faili meçhul cinayetlerden biri de, Cizreli Kürt imam Mele İzzet'tir. JİTEM tetikçisi Abdülkadir Aygan'ın itirafları üzerine, Diyarbakır Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı, Cizre'de fahri imamlık yapan Mele İzzet ve şoförünün 1994'te işkenceyle öldürölüp yakılmasıyla ilgili dosyayı yeniden açtı. Mele İzzettin'in öldürölmesi emrini, faili meçhul davasında 9 kez ağırlaştırılmış müebbetle yargılanan Albay Cemal Temizöz'ün verdiği iddia ediliyor. Basına da yansıyan bu olayı, "Mele İzzet Cinayeti Raftan İndi" başlığıyla veren *Taraf* gazetesinden olduğı gibi aktarıyoruz:

"Albay Cemal Temizöz'ün Cizre'deki 20 cinayetten 9 kez ağırlaştırılmış müebbet hapisle yargılandığı soruşturmaya başlatan Diyarbakır Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı bir faili meçhul dosyasını daha raftan indirdi. Cizre'de fahri imamlık yapan İzzettin Acet (Mele İzzet) ve şoförünün 1994'te işkenceyle öldürölmesiyle ilgili dosya yeniden açıldı.

Cizre'de fahri imamlık yapan, bir kesim tarafından Hizbullah'a, bir kesim tarafından da PKK'ye yakın olarak nitelenen ve 'Mele İzzet' olarak bilinen İzzettin Acet ve şoförü Mehmet Emin Kaynar'ın öldürölmesinin ardından kapatılan dosya tekrar açıldı. PKK itiraftçısı ve eski JİTEM tetikçisi Abdülkadir Aygan'ın itirafları üzerine, cinayette adı geçen yedi şüpheli hakkında soruşturma başlattı.

Temizöz'ün emriyle vurup yaktılar: Yeniden açılan soruşturma dosyasındaki bilgilere göre, Ankara'da intihar eden emekli Albay Abdülkerim Kırca, İzzettin Acet'in yakalanması için emir veren isim. Cinayetin nasıl gerçekleştiğı ise Aygan tarafından şöyle anlatıldı: 'Bir gün Abdülhakim Güven'le şehir içinde ve şehir dışında arabayla tur atarken, Mardin yolu üzerinde Cizreli Mele İzzettin ve şoförüyle karşılaştık. Abdülhakim Güven bu şahısları durdurup samimi bir sohbe daldı. Daha önce Mele İzzettin'in Cizre'deki PKK milislerinin sorumlusu olduğunu söylemişti. Onlar konuşurken ben arabadaydım. Bir süre sonra yanıma gelerek 'Cizreli milis sorumlusu budur, bunları kandırıp JİTEM'e götürelim' diye teklifte bulundu. Ben de onayladım.

Arabasına JİTEM el koydu: Abdülhakim onlara 'Bizim arabayı takip edin, şehre gidip bir çay içelim' diye seslendi. Mele de kabul ederek peşimizden Saraykapı'daki JİTEM'e geldiler. Arabaları park ettirip içeriye davet ettik. Onlar girişteki misafirhanede beklerken,

biz Abdülkerim Kırca Binbaşının makamına çıkıp durumu bildirdik. Kırca, timdeki rütbelileri çağırıp, misafirhanede beklemekte olan şahısları hücreye atmalarını emretti. Hücreye atıldılar ve birkaç gün tim personeli tarafından işkenceyle sorgulandılar. Üç-dört gün sonra sorguları bitince, şahısları elleri ve gözleri bağlı olarak iki sivil araçla, Diyarbakır dışına, Siverek taraflarına götürdük. Diyarbakır-Siverek karayolunun il sınırı civarında yol kenarındaki karayolları şantiyesine ait büyük bir çukurda, Güven tarafından, susturucu takılmış tabanca ile kafalarına birer kurşun sıkılarak öldürüldüler.

Sonra da sivil memur Kemal Emlük tarafından üzerlerine benzin-mazot karışımı dökülerek yakıldılar. Bu şahıslara ait Toros otomobil JİTEM’de alıkonularak kullanıldı.” (Taraf, 21 Kasım 2010)

Öldürülenlerin Cesetleri Kör Kuyulara Atıldı

Abdülkadir Aygan söyleşide, JİTEM tarafından öldürülenlerin cesetlerinin, boşaltılan köylerde ve yol kenarlarında terk edilen tesislerde bulunan su kuyularına atıldıklarını söylüyor:

“Cesetleri kör kuyulara atmışlar. Boşaltılan köylerde su kuyuları var. Yol kenarına yapılan tesislerde kendilerine zamanında artezien kuyuları açmışlar. Onlar şimdi harabe halinde. Cesetlerin o kuyulara atıldığını duydum. Mesela Cizre Jandarma Komutanının emrinde çalışan bir timin yedi cesedi böyle bir kuyuya attığını duydum. Atanlardan biriyle konuştum ama ayrıntısını vermedi. Bir de Diyarbakır’da JİTEM binasının arkasındaki tepede bir höyük var. Biz orada çok sayıda höyük gördük. Kafatasları höyüğün içine doğru gidiyordu... Ayrıca höyüğün tepesine de kurutulmak üzere esrar getirilmişti. Bunlar tarihi kalıntılar olabilir tabii.” (Düzel, 2009: 12)

Sekiz Kişiyi Kurşuna Dizdik, Yirmi Köyü Yaktık

JİTEM tetikçisi Abdülkadir Aygan’ın söylediklerini, Nusaybin’de 12 yıl koruculuk yapan Ethem Seyhan da doğruluyor. Ethem Seyhan, Korucubaşı Cengiz Kaymaz ve Kutlubey Köyü Jandarma Karakolu Komutanı Haydar Kürekçi ile birlikte İdil, Midyat ve Nusaybin’e bağlı 20’i aşkın köy yaktıklarını ve köylülere işkence yaptıklarını anlatıyor. Ayrıca köy minibüsünü durdurup 4 kişiyi kurşuna dizdikten sonra minibüslerini taradıklarını, başka köyden infaz ettikleri minibüs şoförü Ahmet’in cesedini kuyuya attıklarını ve suçları da PKK’ye yıkmaya çalıştıklarını itiraf ediyor. DİHA Muhabiri

Remzi Coşkun'un *Günlük* gazetesindeki bu önemli haberini olduğu gibi aktarıyoruz:

"Mardin'in Nusaybin ilçesi Kutlubey (Tinate) Köyü'nde 1986'da bekçiliğe başlayan Ethem Seyhan, 1990-1998 yılları arasında koruculuk yaptı. Seyhan, koruculuk yaptığı dönemde İdil, Midyat ve Nusaybin'e bağlı 20'yi aşkın köy yaktıklarını ve köylülere işkence yaptıklarını itiraf etti. Seyhan, köy yakma olaylarına ilişkin şu bilgileri verdi:

'Korucu olduğumuzda, Kutlubey Köyü Jandarma Karakol Komutanı Haydar Kürekçi ve o dönem Mardin'de korucubaşı olan Cengiz Kaymaz (Kulik) ile birlikte Çele, Gültepe (Bizgure), Koyular (Cibilgirabe), Kovanlı (Miştine), Dalaç (Bargej), Unsallı (Sade), Kayabağlı (Karmate), Çalpınar (Site), Kersibane, Şakumlu (Gunde Şeh Ali), Kayabaşı (Keberzute), Hayalpınar (Mikre), Toptepe, Çanlıdere (Hevirne), Bacini, Deonke, Afere, Gunde Halit ve daha ismini bilmediğim birçok köyü biz yaktık. Köylülere 'ya korucu olursunuz ya da buraları terk edersiniz' diyorduk. Köy meydanında toplayıp çırılçıplak soyarak dövüyorduk. Birçok köylüyü de sular-dan geçerken ıslanmamak için yanımızda götürüp sırtlarına bini-yorduk. Ben bunlara bizzat şahit oldum ve kendim de yaptım.

Köylülere işkence: Köylülerin korucular tarafından işkenceden geçirildiklerini itiraf eden Seyhan, şöyle konuştu: 'Kulik, köyümü-zinin yakınında bulunan Kuma Barana denilen bir yerde 16 kişiyi çı-rılçıplak soyarak onların ellerini kollarını bağladı. Daha sonra da traktörlerin arkasından sürükleyerek Kutlubey köy karakoluna ka-dar sürüklemişti. Köy karakoluna getirilen 16 kişinin koruculuğu kabul etmemesi üzerine evleri yakıldı ve köyden çıkartıldı. Daha sonra da o 16 kişi de köyden çıkartıldı. Kulik ve Yüzbaşı Hasan bü-tün köyleri dolaşarak korucu olmayan köylülere işkenceler edip on-ların evlerini yakıp köyden çıkartıyorlardı. Köyde hata yapanlara ise birer silah getirme cezası veriyordu. Kulik'e silah getirmeyen ki-şiye ise günlerce işkence ediliyor ve adamın o yılki bütün gelirine el konuluyordu. Kulik, işkence ettiği ve evlerini yaktığı kişileri tehdit ederek, olayı PKK'ye yüklemelerini istiyordu. Köylüler de korkudan tutanaklara öyle imza atıyordu' diye anlattı.

Seyhan, köy evlerini basarak, kaçak olan silahları evin içine koyup sonrada onları PKK'li yakaladıklarını ve devlete teslim ettik-lerini söyledi.

İşkence ile öldürdüler: Nusaybin Kutlubey Köyü'ne bağlı Dohmuk Mezrası'nda korucular tarafından yakalanan İbrahim Polat isminde bir vatandaşın, gazeteci olduğu iddiası ile 1993 yılında Midyat Bölük Komutanı Çakmak ve Cengiz Kaymaz tarafından dövülerek öldürüldüğünü belirten Seyhan, 'Biz araziye çıkmıştık. Dohmuk Mezrası'nda birini yakaladık. Korucubaşı Cengiz Kaymaz bize yakalananın bir gazeteci olduğunu belirterek, askerlere haber vermemizi istedi. Tam o sırada Midyat Alayı'na bağlı 3 askeri araç bizim yanımıza geldi. Hepimizi oradan uzaklaştırdılar. Daha sonra odunlarla, yakalanan kişiye vurmaya başladılar. Kısa bir süre sonra sesler kesildi. Sonra öğrendik ki o gazeteci orada işkence ile öldürülmüş' dedi.

Öldürüp kuyuya attılar: 1992 yılında sıkça yaşanan faili meçhul cinayetlerin birini anlatan korucu Seyhan şunları belirtti:

'1993 yılında Kutlubey Köyü ve Cıbrınak Köyü arasında Ahmet isimli bir dolmuş şoförünü PKK'ye yardım etti gerekçesi ile korucubaşı Cengiz Kaymaz ve Kutlubey Köyü Karakolu'ndan Uzman Çavuş Aslan ile birlikte köyün yakınında bulunan Bugarge mevkiine götürüp öldürdüler ve orada bulunan su kuyusuna attılar. Daha sonra da bizi konuşmamamız için tehdit ederek, kişiyi görmediğimizi söylememizi istediler. O kuyuda belki 10'un üzerinde ceset vardır. Çünkü birinin ölümü olacaksa orada yapılıyordu.'

Köy minibüsünü taradık: 1993 yılında bir köy minibüsünün önünü keserek 8 kişiyi öldüren korucuların arasında olduğunu belirten Seyhan, yaşananları şu şekilde anlattı: 'Korucubaşı Cengiz Kaymaz, akşam korucuları toplayarak 'Yarın Çalpınar Köyü'nden Midyat'a 3 PKK'li gidecek. Biz de arabaların önünü keserek onları yakalayıp devlete teslim edeceğiz ve bizi mükafatlandıracaklar' dedi. Sabah saat 05.00 gibi arabalarla 27 korucu ve Kutlubey Köy Karakolu'ndan Uzman Çavuş Ali ve Arif de bizle birlikte geldi. Alkadasuse bölgesine geldik. Burada pusuya yatarak Çalpınar arabalarının gelmesini bekledik. Aradan bir saat geçti ve araba geldi. Hemen önünü kestik ve yolcuları indirdik. Cengiz Kaymaz, bütün yolcuları tek sıraya dizerek, onlara 'Ben kimin ismini okursam öne çıkacak' diye bağırırdı. Daha sonra 4 ismi saydı, onlar öne çıktılar. 4 kişiyi yan yana dizerek Korucubaşı, silahının namlusunun en başta bulunanın karnına dayayarak ateş etti. 4 kişi orada yere yığıldı. Daha sonra hepimiz arabayı taradık. Tam o sırada Alimete Halo

denilen hiri kufasını kaldırarak bana baktı. Ben de silahımı ona doğrulttum ve onu taradım. Olaydan bir yıl sonra bize dava açıldı. Mahkeme hizi serbest bıraktı. 1998 yılında korucubaşının verdikleri emirleri yerine getirmediğim için, beni sıkça tehdit etmeye başladı. Daha sonra gidip o olayı benim tek başıma yaptığımı anlatıp, yalancı şahitler tutarak ben ve Tacettin Sakan, Nevat Aydın, Halit Aktar, Rahmi Kaçmaz, Vecdi Özbay, Mehmet Şeyhan, Tevkif Akbay, Abbas Taş ve Şehmus Şeyda'yı yakaladılar. Her birimiz 6 yıl cezaevinde kaldık.” (Coşkun, 2010: 7)

AYHAN ÇARKIN: Türkiye Kürtlerden özür dilemeli. Bu millete b..k yedirdik. Güneydoğu’da korkunç şeyler yaşandı. 30 kişinin öldüğü Pınarcık katliamını JİTEM grupları yaptı.

Susurluk davasında ‘çete üyeliği’nden 4 yıl ceza alan Ayhan Çarkin, Güneydoğu’da görev yapıp kendi deyimiyle ‘katil’ olduğu çatışmaların ardından, BDP’nin düzenlediği İstanbul’daki Newroz etkinliklerine çoluk çocuğuyla birlikte katıldı. Çarkin, etkinliklere katılmakla yetinmedi; yaptıkları katliamlarla ilgili *Radikal* gazetesine çeşitli itiraflarda bulundu ve Kürt halkından özür diledi. İşte, Susurluk kazasının ikinci kamyonuna benzetilen Özel Timci Ayhan Çarkin’ın oldukça çarpıcı itirafları:

“Ben 1986’da Güneydoğu’ya ilk gönderilen 320 kişilik Özel Harekat Grubu içindeydim. 1990’a kadar bölgede kaldım. Hepimiz kana bulaşıştık. Öyle korkunç şeyler yapıldı ki o halka. Gittiğimizde baktık adamın biri gelmiş, çoluk çocuğun içinde adamın birini çırılçıplak soymuş. Milleti köy ortasında toplamış dayak atıyor. Bir Kürt’ü PKK’li diye çırılçıplak soyan bir zihniyet nedir? Bunlar Atatürk’ün askeri olamaz. Bunun adı terörle mücadele değildi, bunun adı ihanetti. Ben bu halka (Kürtler) uçak kullanıldığını gördüm. Top kullanıyorsun, tank kullanıyorsun, mayınlar kullanıyorsun halkına karşı. Bu ateş hepimizi yakacak. B..k yedirdik bu millete. Tırnaklarını söktük, dilini yasakladık, biz bunu yaptık. Ama Kürt halkından rica ediyorum bizim bayrağımıza saygısızlık yapmayın, bu bayrağa en azından siz sahip çıkın. Bu bayrağın en çok Kürtlere ihtiyacı var Kürt halkı bizim onurumuz, omurgamız, gururumuz. Bir özür dilememiz lazım Kürtlerden... Şimdi her tarafta toplu mezarlar çıkıyor. İster gerilla de ister terörist. Bu toplu mezarlar bu ülkenin ayıbıdır.

Öcalan'a saygı duyuyorum

Adam bağılıyor yıllardır İmralı'da. Ben de buradan bağıryorum şu anda. Öcalan'a saygı duyuyorum. Ben onun liderlik vasfına saygı duydum. Kan dursun istiyor. Öcalan şimdiye kadar Türk bayrağına, Türk halkına saygısızlık ettirmedi. Ben iki Abdullah sevdim bu hayatta. Biri Abdullah Öcalan, diğeri Abdullah Çatlı. Bunlar lider vasıflı insanlardı. Ne olur bu ülkeye yardım etsin Kürtler. Abdullah Öcalan'a sesleniyorum: Türkiye'ye sahip çık, yardım et.

JİTEM katliam yaptı

Dehşet şeyler yaşandı o bölgede. 1986'da gittik oraya. Bir yıl sonra Mardin Ömerli'ye bağlı Pınarcık Köyü'nde bir katliam yaşandı. 16'sı çocuk 30 kişi katledilmişti. O köye gittim, kan barut kokusu vardı her tarafta. Pınarcık katliamını provakasyon amaçlı JİTEM'in oluşturduğu gruplar yaptı. Çoğu çocuk 30 insan. Bir çocuğun cansız bedeni kollarımdaydı (ağlıyor)... O insanları örgüt öldürmedi. Bu kanı döken başkasıydı. Başbağlar katliamı, Bilan kazası olayı, Jave köyleri... Aynı ekip yaptı bunları. Başbağlar Katliamı kesinlikle Ergenekon zihniyeti ürünüdür.

Benim girdiğim tüm silahlı çatışmalarda imzam vardır. Bu işte bir adalet varsa ben o işte varım. Kimlerle çalışmışsam onlara da her şeyi sorınaya hakkı vardır insanların. Hiçbir yere kaçınayacağım. Öcalan'ın önerdiği Hakikatleri Araştırma Komisyonu açılsın, namusum ve şerefim üzerine yemin ediyorum gider her şeyi anlatırım. Benimle birlikte olanları, bu ülkeye ihanet edenleri söyleyeceğime yemin ediyorum. Ama o komisyona başkaları da gelmeli. Mehmet Ağar, İbrahim Şahin ve daha başkaları da gelmeli.

Şahin beni kandıramaz

Ben İstanbul'daki her baskında vardım. Perpa baskınında bir kız öldü, infaz edildi. Ben silahlı çatışmadaydım o esnada. Orada başka bir Ayhan vardı, o vurdu kızı. Sabahat Karataş olayında (Çifte Havuzlar) ben vardım. İbrahim Şahin'in yanındaydım. Bahçelievler'deki çatışmada imzamnı attım. 15 kişi ölmüştü orada. Hata yaptıysam bedelini ödemeye hazırım. Ama emri kim veriyorsa katil odur. Ben tiksindim bu olanlardan.

Şimdi o dönem bize başkanlık yapan İbrahim Şahin'in şu anki halini görüyorum da çıldırıyorum. Adli Tıp'ta rapor peşinde. Hafıza

kaybı yaşıyormuş. Biz onun odasına girmeden önce Salavat getirirdik. Şimdi düştüğü duruma bakın! Beni kandıramazsın İbrahim Şahin. O alacağın deli raporunun arkasına sığınamazsın. Çünkü tüm cevaplar onda. Mehmet Ağar'da çıksın hesabını versin.

Ergenekon dışanda

Ergenekon bizim hepimizin çıkış noktası. Bizim çıkış noktamızdır. Ergenekon'dan şu anda kimse içeride değil. Hepsi dışarıda. Veli Küçük'ün Dağlık Karabağ'la da alakası var. Orada da bir Ergenekon var.

Kamyonla ihaneti anladım

Herkesin bir dönüm noktası vardır. Benim hayatımın kırılma noktası Susurluk kazası sonrası oldu. Kamyon çarptı kendime geldim. Olay yerine gittim arkadaşımı (Abdullah Çatlı) aldım ambulansa koydum. Çıplak bedenini öpe koklaya Nevşehir'e kadar götürdüm. Sonra da ellerimle toprağa verdim. Çatlı ve diğerleri o arabada öldürüldü... O kazadan sonra ihanete uğradığımızı anladım.

Arkadaşlar konuşsun

Ben Newroz'a eşimle, çocuklarımla, arkadaşlarımla gittim. Ben oraya Türk olarak gittim, 'katil' olarak gittim. Ta kürsüye kadar gittim. 'Beni konuşturacaksınız' dedim. Beni bugün burada konuşturan vicdandır. Kendi içimdeki karanlıktan kurtulmak istiyorum. Şimdi o beraber görev yaptığımız arkadaşlarıma sesleniyorum. Siz de çıkın anlatın tüm bildiklerinizi. Artık konuşmak lazım." (Gökçe-Tayman, *Radikal*, 22 Mart 2011)

Çok operasyonda imzası var

Erzurumlu olan 49 yaşındaki Ayhan Çarkın, kendi ifadesiyle en çok operasyona 'imzasını' atan Özel Tim'ci olarak biliniyor. Çarkın'ın Özel Tim'e seçimini ise Yarbay Korkut Eken yaptı. Emniyetteki 'mesai'si 19 yıl sürdü. 1986'da, Güneydoğu'ya ilk giden 320 kişilik Özel Harekat ekibi içinde yer aldı. Bölgede 5 yıla yakın kadar dağ-bayır insan avında olan Çarkın'ın içinde bulunduğu ev bas-kınlarında kimsenin sağ çıkamadığı söyleniyordu. 1990'lı yılların başında İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. Çiğirtehavuzlar, Perpa ve Bahçelievler'de sol gruplara yöne-

lik operasyonların hepsinde yer aldı. Çarkın, kaç kişi öldürdüğü yönündeki soruya 'Öldürdüğüm insanların çetelesini tutmadım' diyor.

Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topal cinayetinde yer aldığı gerekçesiyle gözaltına alınan Çarkın, Susurluk kazasında yaralı kurtulan DYP'li Milletvekili Sedat Bucak'ın altı korumasından biriydi. Çarkın, Susurluk davasında İstanbul DGM tarafından Ocak 1997'de tutuklandı. 4 yıl ceza aldı. 291 gün hapis yattı. (*Radikal*, 22 Mart 2011)

Bazı büyükelçileri bizimkiler vurdu

Ayhan Çarkın, *Radikal* gazetesinden sonra Taraf'a da konuştu ve şok açıklamalarda bulundu. İşte, Ayhan Çarkın'ın *Taraf* gazetesinden Mehmet Baransu'ya, Mehmet Ağar tarafından kullanıldıklarını ve Türk büyükelçilerini derin devletin öldürdüğünü belirttiği açıklamalardan bazı bölümler:

"Susurluk sanıklarından Ayhan Çarkın'dan şok iddia: Asala dosyasını açın. Büyükelçilerimizi derin devlet öldürdü.

Dün gözaltına alınan Susurluk davası sanığı, eski özel hareketçi Ayhan Çarkın Taraf'a konuştu: Abdullah Çatlı Ermeni meselesinde kullanıldığını anlamıştı. Asala dosyasını niye açmıyorsunuz? Büyükelçilerimizi bunlar öldürdü.

(...) Arşivlere girsenize. Büyükelçilerimizi kim öldürdü. Çatlı bu Ermeni meselesinde kullanıldığını anladı. Bizim büyükelçilerimizi öldüren yine bunlardır. Bu Dağlık Karabağ'a kadar uzanıyor. Orada da bir Ergenekon var. Ermenilere saldırıyoruz değil mi? bir katliam yapıp fotoğraflarını çektin mi iş Ermeniye kalır. Çiller döneminde bu adama her türlü yetki verildi. Her türlü pasaport verildi. Bu arşivlerde var. Mesut Yılmaz diyor ki 12 Mart'ta ne oldu açıklayamam, devlet sırrı. Ne devlet sırrı. Siyasilerin de içinde olduğu bir şebeke bunlar. Ben Mehmet Ağar'la Adalet huzurunda yüz yüze konuşmak istiyorum. Herkes gelecek oraya... Burada ben haklıyım demiyorum. Katil mi istiyorsun? Burada, ben katilim. Ama bir sürü namussuzun dosyasını yanıma koymuşlar. Adam burada (İstanbul) katliam yapıyor. Sahte belgeyle kadrosu Diyarbakır'da..." (*Taraf*, 26 Mart 2011)

Anlatacağım çok cinayet var

Radikal gazetesine yeni açıklamalarda bulunan Ayhan Çarkın,

1988'den itibaren işlenen faili meçhul cinayetler ve kamuoyunda yargısız infaz olarak bilinen öldürme olayları hakkında savcılıkta ifade vereceğini söyledi. Çarkın, savcıya Behçet Cantürk, DEP'li vekillerin avukatı Medet Serhat, işadamı Savaş Buldan, MİT'çi Tarrık Ümit, Dev-Sol'un muhalif liderleri Bedri Yağan, Sinan Kukul, kumarhaneler kralı Ömer Lütfü Topal cinayetleri konusunda bilgiler vereceğini ifade etti. Yaşadıklarını anlatmaya başladıktan sonra 19 yıldır ilk kez huzurlu bir uyku çektiğini söyleyen Çarkın, 'Eskiden kafam rahattı, şimdi içim de rahat' diye konuştu. Çarkın'ın yeni açıklamaları şöyle:

Başta Mehmet Açar olmak üzere tüm ekibi önce polisleri öldürttü. Muhsin Bodur adlı polisin Mecidiyeköy'de öldürülmesinden sonra 1993'e kadar 100'den fazla polisin öldürülmesine göz yumdu bu yöneticiler. Cinayetleri hep Dev-Sol'a yüklediler. Hanefi Avcı çözecek bu işi.

Yargısız infazlar

Sinan Kukul ve Bedri Yağan ile yanındakilerin öldürülmesi olayları yargısız infazdır. Bedri Yağan'ın öldürüldüğü evden iki bebek çıkardım. Ben kurtardım onları. Tuzla'da TİKKO'cuların öldürülmesi yargısız infazdır. 12 Temmuz operasyonunda çatıştım. Bahçelievler'de 3.5 saat uğraştık. Onlar gerçek devrimciydi. Vuruştuk; asaletleriyle öldüler.

İnfaz edilen polisler

Fadıl Şişman adlı arkadaşım da bizimle birlikte cezaevine girecekti. Esenyurt'ta 7.65 mermiyle öldürüldü. Ahmet Sakarya için beyin kanseri dediler. Bu arkadaşlarımız pek çok cinayet işledi. Çok biliyorlardı yani. Sami Hoştan ve Veli Küçük ayrıca meslektaşım Oğuz Yorulmaz'ın öldürülmesi olayı nedeniyle de sorgulanmalı. O benden daha fazla şey biliyordu." (Tayman-Gökçe, *Radikal*, 24 Mart 2011)

Bebek katilleri kim?

Ayhan Çarkın'ın 'JİTEM yaptı, bebeğin kanı elime bulaştı' diye anlattığı ve tam 24 yıldır medyanın 'bebek katilleri' diye servis ettiği 'Pınarcık saldırısı' hakkında, DİHA'dan Nagihan Akarsel ve Ömer Çelik'in *Günlük* gazetesindeki 'Psikolojik savaşın iflası'

başlıklı haberini aktarmak istiyoruz:

“Gerçekleşen çok sayıda katliam ve yargısız infazın, bugüne kadar egemen medya desteğiyle halka yansıtıldığı gibi olmadığını ortaya koyan eski özel hareketçi, derin devletin bir dönem gözde tetikçilerinden Ayhan Çarkın’ın itirafları, sözkonusu olaylara yeniden bakmayı gerektirdi. Bölgede gerçekleşen ve ilklerden olarak karşılaşılan bu olaylardan biri de 20 Haziran 1987’de Mardin’in Ömerli İlçesi’ne bağlı Pınarcık Köyü’nde 16’sı çocuk, 30 yurttaşın öldürülmesiydi. Silahlarla donatılı korucuların olduğu köye üzerinde komando kıyafeti bulunan kişiler geldi ve ağır silahlarla köylüleri taradı. Dönemin medyası saldırıyı ‘PKK köy bastı’ şeklinde kamuoyuna servis ederken, bu olay kundağında öldürülmüş bir bebekle hafızalara kazındı.

Fotoğraflar üzerinde ‘Bebek katilleri’ yazısıyla birlikte 24 yıldır psikolojik savaşın en büyük argumanlarından biri olarak kullanıldı. PKK’ye yüklenen bu kontrgerilla operasyonuna ilişkin gerçekler o dönemde bölgede görev yapan gazeteciler ve insan hakları savunucuları tarafından yapılan incelemeler sonucunda dile getirilmeye çalışıldıysa da görmezlikten gelindi. Halbuki katliamın oluş şekli konusunda kafa bulandıran çelişkilere katliam haberini ilk gün ‘Yetti artık. Avrupa Parlamentosu’ndan destek... Apo’dan emir... Ve 30 ölü’ sürmanşeti, ‘Haberli, katliam’ manşeti ile okuyucusuna duyuran *Hürriyet* gazetesini bile inandıramamıştı. Katliamı sayfalarından duyurduğu ilk günün ardından olayın gerçekleşme şeklinin inandırıcılığı konusundaki eksiklik gazete tarafından dahi görmezden gelinemeyecek bir noktada duruyordu.

Bu nedenle 23 Haziran tarihli gazete ‘Pınarcık katliamı ile ilgili 12 sorunun cevabı havada. Karanlıktayız’ sürmanşeti ile çıktı. *Hürriyet* gibi bir gazetenin katliamdan üç gün sonra attığı bu sürmanşette ‘12 düğüm’ olarak sorduğu soruların cevabı o günden bugüne geçen 24 yılda cevaplandırılmadı ve katliam PKK üzerine yıkılmaya devam edildi. *Hürriyet*’in, saldırının sonrasında sorduğu ve bugüne kadar cevaplandırılmayan bu sorulara o gün cevap verilmemesi, o günden sonra durmak bilmeyen kontrgerilla katliamları, yargısız infazlar, kayıplar ve bugün yeni yeni ortaya çıkan toplu mezarlara da ön ayak oldu. Katliamdan 24 yıl sonra konuşan Ayhan Çarkın, olaya ilişkin şunları söylemişti:

‘O zaman oradaydım, katliam sonrası olay yerine gittim. Avu-

cuma düşen bir buçuk yaşındaki bebeğin kanı beni etkiledi. İlk köy basılma olayları olduğu söyleniyordu. PKK yaptı diyorlardı. Biz de intikam almak için gidiyorduk. Ama bu kanı döken başkasıydı. İşte İrgenekoncu, ihanetçi zihniyetti bunları yapanlar. Bu katliamı provakasyon amaçlı JİTEM'in oluşturduğu gruplar yaptı." (Akarsel-Çelik, *Günlük* 25 Mart 2011)

Özel Harp'çi Ayhan Çarkın'ın bu açıklamalarından sonra, şimdi biz 'devlet yetkilileri'ne ve onun 'resmi medya'sına soruyoruz: BEBEK KATİLİ KİM?

Diyarbakır Katliamı

12 Eylül 2006 günü Diyarbakır'ın Bağlar beldesindeki Koşu-yolu caddesinde saat 21.15 sularında bir patlama meydana geldi. Patlamada 7'si çocuk 10 kişi hayatını kaybetti, 15 kişi yaralandı.

Bu eylem, son yıllarda Diyarbakır'da sivillere yönelik gerçekleştirilen en büyük eylemdi. Cep telefonu düzenekli bu eylemi, PKK üstlenmedi. Ancak Türk İntikam Tugayı'nın (TİT) internet sitesinde 'Eylemi biz yaptık' dendi. Ne var ki, yapılan tüm resmi açıklamalarda, eylemin adresi olarak PKK gösterildi. TİT'in iddiası inandırıcı bulunmadı.

Aradan uzun zaman geçti ve eylemle ilgili en ufak bir ipucuna ulaşamadı. Olayla ilgili soruşturmayı yürüten bazı emniyet görevleriyle görüştüğümüzde, PKK dışında başka bir örgütün bu eylemi gerçekleştirmiş olabileceği yönündeki kaygılarını paylaştılar. (Tayyar, 2010: 143)

Bitlis'te 'Toplu Mezar' Dehşeti

Bitlis'in Mutki ilçesinde, 11 yıl önce güvenlik güçleri tarafından öldürüldükleri ileri sürülen 9 sivil ile 3 PKK'linin bulunması için yapılan kazı çalışmasında 12 kişiye ait kemikler bulundu. Bir başka toplu mezarda da yine 8 kişiye ulaşıldı. Halkın ifadelerine göre, Bitlis ve çevresinde buna benzer yüzlerce toplu mezar var. Kürt illerinin genelinde ise, insanlık utancı böyle yüzlerce toplu mezarlar bulunmaktadır. Bu cinayetlerin, Tansu Çiller ekibinin görevde olduğu dönemde devlet politikası ve emir komuta zinciri çevresinde işlendiği belirtilmektedir. Birçok tanık ifadesinde, toplu mezar ve faili meçhul cinayetlerden, JİTEM kurucusu dönemin Mutki İlçe Jandarma Komutanı Albay Arif Doğan ile Tatvan 6. Zırhlı Tugay

Komutanı Tuğgeneral Korkmaz Tağma'yı sorumlu tutuyor. Bu ekibin işkencelerde Hizbullah yöntemi olarak bilinen "domuz bağı" yöntemini de kullandıkları söyleniyor. Bölgede nasıl bir vahşetin ve katliamın yaşandığını göstermek için, basına da yansıyan bu haberlerden bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

"Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 'Norşin' diyerek Kürtçe adıyla anmasıyla da bilinen Güroymak'tan, 1999'da PKK'ye katılmak üzere Mutki'ye giden ve bu sırada ortadan kaybolan 9 kişinin askerler tarafından öldürüldüğünü iddia eden kayıp yakınlarının başvurusu üzerine harekete geçen İHD Bitlis Şubesi, Mutki Cumhuriyet Savcılığı'na başvurarak belirlenen alanda kazı yapılmasını talep etti. Bu talebi dikkate alan savcılığın kararıyla Mutki-Kavakbaşı karayolunun 1. Kilometresinde Jandarma karakolu yakınında bulunan ve çöplük olarak kullanılan bölgede kazı çalışması başlatıldı. Yoğun güvenlik önlemleri altında önceki gün başlayan ve dün akşama kadar süren kazıda 12 insana ait kemik parçaları bulundu." (Radikal, 6 Ocak 2011)

Karakol Bahçesinde 12 Ceset

Bitlis'in Mutki ilçesindeki Jandarma karakolunun hemen yanında yapılan kazılarda 1999 yılından bu yana kayıp olan 12 kişiye ait kemikler bulundu:

"Bitlis'in Mutki ilçesi Jandarma karakolunun hemen yanındaki arsada başlatılan kazı çalışmasında 12 kişiye ait kemik parçaları bulundu. Bitlis Cumhuriyet Savcısı ile Bitlis Baro Başkanı Enis Gül ve BDP Bitlis İl Başkanı Mehmet Can Demir'in izlediği kazılarda bulunan kemiklerin, 1999 yılında Bitlis'in çeşitli ilçe ve köylerinden PKK'ye katılmak üzere yola çıkan ve Mutki'de infaz edilen gençlere ait olduğu belirtiliyor. Taraf'a konuşan İnsan Hakları Derneği'nin Bitlis temsilcisi Hasan Ceylan, kayıp yakınlarının başvurusu üzerine başlatılan kazı çalışmalarında bulunan 12 kişiye ait kemiklerin incelenmek üzere Adli Tıp Kurumu'na gönderildiğini söyledi.

Üst üste gömülmüşler: Bitlis Barosu Başkanı Enis Gül, dokuz kişinin kemiklerinin net bir şekilde belli olduğunu diğer üç kişiye ait kemiklerin ise üst üste gömüldüğü için birbirine karışmış vaziyette olduğunu bildirdi.

İHD Genel Merkezi ve İHD Diyarbakır Şubesi'nden gelen bir heyet de, kazı alanına giderek incelemelerde bulundu.

PKK'ye katılacakları iddiası: Jandarma Komutanlığı'nın hemen yanı başında yer alan ve çöplük olarak kullanıldığı belirtilen alanda yapılan kazı çalışmasında bulunan kemiklerin 1999 yılında PKK'ye katılmak üzere evlerinden ayrılan ancak daha sonra kendilerinden haber alınamayan 12 kişiye ait olduğu, bu kişilerin infaz edilerek toplu mezara gömüldüğü iddia ediliyor.

Kiminin kardeşi kiminin oğlu: Mutki Jandarma Karakolu yakınındaki arsanın kazılarak inceleme yapılması talebinde bulunan Mehmet Eren, kardeşi Gülavi Eren'in 1999 yılından bu yana kayıp olduğunu bildirmişti. Aynı bölgede kazı yapılması için başvuruda bulunan kayıp yakınlarından biri de Alican Kızılkaya'nın abisi M. Nuri Kızılkaya idi. Yıllardır haber alınamayan Cevdet Çağlan'ın babası Mahmut Çağlan da Bitlis İHD temsilciliğine başvurarak arsada kazı yapılmasını istemişti.

36 kişi toplu mezara gömüldü: Bitlis'in Mutki ilçesinde 1993'te 8 kişi, 1996'da 12 kişi ve belirsiz tarihlerde infaz edilen toplam 36 kişinin söz konusu karakol çöplüğüne toplu olarak gömüldüğü iddia edilmişti. Kayıp yakınları iddialar üzerine Bitlis Cumhuriyet Savcılığı'na başvurarak kazı yapılmasını istemişti. İHD Bitlis Temsilcisi Hasan Ceylan, ailelerin kendilerine yaptıkları başvurularda, Mutki'de birçok toplu mezar olduğu bilgisine ulaştıklarını söyledi. İHD'nin kazılarla ilgili bugün basın açıklaması yapması bekleniyor." (Taraf, 6 Ocak 2011)

'Demir çengel'le çukura atıyorlardı

Jandarma karakolu çöplüğünde 12 kişiye ait kemikler çıkması na rağmen 11 kişiye ait kafatasları bulundu. Çukurda bir de 'demir çengel' çıktı. Tanıklar, 'Askerler demir çengeli cenazelerin enselerine takarak çekiyor ve çukura atıyordu. Bir cenazenin kafası bu şekilde koptu' dedi.

Bedlis (Bitlis) Mutki Jandarma Karakolu'nun bahçesinde ve yanındaki şehir çöplüğünde açılan toplu mezarların ilkinde 9'u sivil 12 kişiye ait kemikler çıkarıldı.

Tekmeliyorlardı: Ancak 12 kişiye ait kemiklerin arasında bir kişinin kafatasının olmadığı sonradan ortaya çıktı. Kazı yapılan alanda yan yana gömülen 12 kişinin bulunduğu çukurda bir de 'demir çengel' bulunmuştu. Görgü tanıklarının ifadelerine göre cenazeler demir çengelle enselerinden çekilerek çukura atılıyordu. Bir kişiye

ait kafatasının olmayışının sebebini anlatan görgü tanığı, ‘Askerler cenazeleri demir bir çengeli enselerine takarak çekiyorlardı. Demir çengel cenazelerin enselerine takılıyor, çekilen cenazeler çukura atılıyordu. Bir cenazenin kafası bu şekilde koptu. Asker, kopan kafayı tekmeledi ve yuvarlayıp dereye doğru itti’ şeklinde konuştu. (Aygün, *Günlük*, 20 Ocak 2011)

Mutki’de Hakikat kepçesi

Bitlis’in Mutki ilçesindeki kazıda 8 kişiye ulaşıldı, 4’ü çıkarıldı. Bir dönem cenaze gömen kepçeler şimdi hakikati sergilemekle meşgul.

Mutki’de neredeyse 15 yıldır ‘kasabanın sırrı’ olarak kalan toplu mezarlar tek tek ortaya çıkıyor. İki gündür yapılan kazılar sonucunda dün 8 kişinin daha toplu mezarına ulaşıldı. Cenazelerden 4’ü çıkarıldı. Havanın kararması nedeniyle ara verilen kazılara bugün devam edilecek. Çıkan cenazelerden ikisinin kafatasının olmadığı görüldü. O yıllarda Mutki Belediyesi’nde kepçe operatörlüğü yapanlar, toplu mezarların yerlerini gösterdikçe, Mutki ve çevresinden yüzlerce cenazeye ulaşılması söz konusu. Bir dönem cenazeleri gömen kepçeler, şimdilerde hakikati sergilemekle meşgul.

Bitlis’te Mutki-Kavakbaşı yolu birinci kilometrede 2 çöplük denilen mevkide 5 Ocak’ta yapılan kazılarda bulunan 12 kişiye ait kemiklerin ardından önceki gün başlayan kazılarda da 8 kişilik toplu mezara ulaşıldı. Çıkarılan 4 cenazeye ait kemiklerden 2’sinin kafatası yok.

Yeni kemikler, ilk toplu mezarın 100 metre gerisindeki ikinci çöplüğün hemen yanı başında. Mutki savcısı Çetin Küçet’in başlattığı soruşturma sonucunda kazı yapılan bölgede, İnsan Hakları Derneği temsilcileri ile BDP Bitlis Milletvekili M: Nezir Karabaş da hazır bulundu.

İnsan Hakları Derneği Bitlis Temsilcisi Hasan Ceylan, bulunan yeni kemiklerle ilgili şöyle konuştu:

‘Yeni kemiklerin bulunduğu yerde geçen hafta kazılar başlatılmış ancak metan gazı patlaması nedeniyle kazılara ara verilmişti. Üniversiteden tehlike arz etmeyeceği yönünde rapor geldikten sonra dün kazılar yeniden başlatıldı. Görgü tanıkları kazılması gereken en doğru noktayı savcılığa gösterdi. Bugün sabah başlatılan kazılarda sekiz kişiye ait toplu mezara ulaşıldı. İkinci çöplükteki 8 kişi

hakkındaki bilgiyi kepçe operatörü vermişti. Bana olayı anlatırken, ‘Gece 12’de askeriyeden çağırdılar. Kepçenin mazotunu kendileri temin etti. Ben gittim gösterdikleri yeri kazdım. 8 kişi getirdiler. 2’si bayandı. Büyük ihtimalle sivil olabilirler. Onları ikinci çöplüğün az yanına gömdüm’ dedi. Bugünkü kazılarla 2 toplu mezardan çıkacak cenaze sayısı 20’yi bulacak. Bunlardan 3’nün kafatası bulunamadı. Türkiye Cumhuriyeti dağını taşını bömbardıman ediyor, kendi vatandaşlarını rastgele toprağa gömüyor, çöplüklere atıyor.

Mezar üzeri çöplük: Cenazelerin gömüldüğü dönemde olaya tanık olanlar, kimliklerinin gizli kalması kaydıyla yaşananları *Radikal*’e şu cümlelerle anlattı:

‘Şu an kemiklerin çıktığı kazılan bölge Mutki’nin ikinci çöplüğü olarak bilinen yerin hemen yanında. 1990’lı yılların sonlarındaydı. 2’si kadın 8 ceset gömüldü buraya. Cesetler gömülürken orası çöplük değildi. Bir gün askeriyeden kepçe istediler. Askerin gösterdiği yerde yapılan kazı sonucunda cenazeler elbiseleriyle birlikte, yıkanmadan, duaları okunmadan gömüldüler.’

‘Şimdi 27 yaşında olan bir kişi de 10 yaşındayken birinci çöplüğün üzerinde ceset görmüş: ‘Cesedin üzerini toprakla örttüm. Kolu dışarıdaydı, üzerine karga konmuştu. Birinci çöplükte büyük taş var, onun altı kazılırsa kemikleri bulurlar.’

Görgü tanıkları, cenazeleri ikinci çöplüğün yanından çıkan 12 kişinin gömülmeden bir gün önce askeriyenin avlusunda teşhir edildiğini anımsıyor. Avluya serilen cesetleri gören bir kişi, ‘9’unun yaşları çok küçüktü. Bitlis’in Güroymak ilçesinden geldiklerini ve Mutki kırsalında öldürüldüklerini öğrendik’ dedi.

Mutki işkence bölgesi: Bitlis’te yaşananları en iyi bilen isimlerden Hüsamettin Zenderlioğlu, Mutki’de çok sayıda toplu mezar bulunmasının nedenini, ‘Burası sorgu ve işkence bölgesiydi’ diye açıklıyor. Zenderlioğlu, ‘Doğan Güreş’in genelkurmay başkanı, Tansu Çiller’in başbakan olduğu dönemde bölgeye ilişkin devlet politikası tamamen değişti. Köyleri yakma olayı başladı. Binlerce insan batıya göç etti. Özel seçilmiş görevliler geldiler. Tatvan’da Korkmaz Tağma tugay komutanıydı. Mete Sayar yine bu bölgenin yakınındaydı. Mutki’nin sorgu alanı olmasının asıl nedeni Bitlis halkının muhafazakar ve JİTEM tarafından örgütlenmesiyle yakından ilgilidir. Ne yaparlarsa yapsınlar kimsenin sesini çıkarmayacağını ve yapanların hesabının sorulmayacağını biliyorlardı.’ (Mavioğlu, *Radikal*, 21 Ocak 2011)

MUTKI'nin Komutanı Arif Doğan

JİTEM kurucusu emekli Albay Doğan'ın, toplu mezarların bulunduğu Mutki'de 1994-98 arasında İlçe Jandarma Komutanı olduğu ortaya çıktı.

Bitlis'in Mutki İlçesi'nde bir kepçe operatörünün ihbarı üzerine bulunan toplu mezarların peşini bırakmayan İnsan Hakları Derneği, ilginç bir detayı ortaya çıkardı. Toplu mezarlardan çıkan kemiklerle ilgili suç duyurusunda bulunmaya hazırlanan İHD Bitlis Şubesi, bölgede işlenen birçok faili meçhul cinayette parmağı olan JİTEM'in kurucusu Albay Arif Doğan'ın 1994-98 yılları arasında Mutki'de İlçe Jandarma Komutanı olarak görev yaptığını ortaya çıkardı.

Toplu mezarlarla ilgili gerekli delilleri toplar toplamaz suç duyurusunda bulunacaklarını söyleyen İHD Bitlis Temsilcisi Hasan Ceylan, birliğin içinde kazı yapmak için de başvuruda bulunduklarını ve yanıt beklediklerini söyledi.

Çok sayıda toplu mezar var: Bu toplu mezarlarla ilgili kendilerine birçok kişinin yeni bilgilerle başvurduğunu ifade eden Ceylan şunları söyledi: 'Başvurulara bakılırsa sadece Bitlis'te çok sayıda toplu mezar var. Bu toplu mezara ilişkin suç duyurusunda bulunacağız. Şimdi gönderilen kemiklere ilişkin DNA testinin sonuçlarının gelmesi ve sivil yetkililerinin belirlenmesi için çalışıyoruz. Bizim edindiğimiz bilgilere göre, Ergenekon sanığı Albay Arif Doğan Mutki'de 1994-98 arasında İlçe Jandarma Komutanlığı yapmış. Yine burada Cumhur Ergin ve Hasan adında yüzbaşılar görev yapmış. Bunları burada yöre halkı söylüyor bize.' (*Taraf*, 18 Ocak 2011)

Bütün yollar, 'Kelleci Komutan' Tağma'ya çıkıyor

Mutki'de toplu mezarlarda kemikler ortaya çıkmaya devam ederken, bütün dikkatler, o dönemde Mutki'de görev yapan emekli Tuğgeneral Korkmaz Tağma'ya çevrildi. O bölgede Kontr-gerillayı kuran ve Kender dağı kırsalında sağ yakaladığı 21 PKK'linin kafalarını keserek onları toplu gömen Tuğgeneral Tağma Korkmaz'ın adı 'Kelleci Komutan'a çıktı. Sergilediği akıl almaz vahşetle bölge halkının nefretini kazanan Tağma, şimdi *Zaman* gazetesinde yazılar yazıyor.

Bölge'de ortaya çıkan toplu mezarlarla birlikte, orada görev yapan Albay Arif Doğan'ın yanında, emekli Tuğgeneral Korkmaz

Tağma'nın da ismi yeniden gündeme geldi. Mutki'de yapılan kazılarda 20 kişiye ait kemikler bulundu. Ortaya çıkan kemiklerin kafataslarında ve diğer kemiklerde çok sayıda kurşun izi görüldü. Bu konudaki önemli haberi *Günlük* gazetesinden aktarıyoruz:

13 kişi minübüste katledildi: 10 Haziran 1992 günü Bedlis'in (Bitlis) Tux (Tatvan) ilçesinden Karukan köyüne gitmek üzere hareket eden minibüs, saat 19.00 sıralarında Karukan köyüne bir kilometre kadar uzaklıkta durduruldu. Minibüste bulunan 13 kişi yüzleri naylon torbadan maskeyle örtülü 5 kişi tarafından araçtan indirildi ve sonra da otomatik silahlarla tarandı. Kurtulan olmadı. Karukan köyü ise daha sonra yakılarak boşaltıldı.

Gündem gazetesi vahşeti duyurdu: Ancak olayın görgü tanığı vardı. Minibüsün durdurulduğu yerin yakınlarında koyunlarını otlatan çobanı da fark edip taradılar. Açılan ateş sonucu koyunların çoğu telef oldu, çoban ise, koyunların arasına yatarak canını kurtarabildi. *Gündem* gazetesi 5 gün sonra 'Bitlis Katliamı Kontra-Korucu İş'i' manşetiyle vahşeti okuyucularına duyurdu.

Daha sonra hazırlanan 'Bitlis Katliamı Raporu'nda olay yerinde bulunan mermilerin MKE yapımı olduğu, katillerin beyaz Renault marka bir otomobille olay yerine geldikleri ve Apaçi bir helikopterle alındıkları belirtiliyordu.

Katliamların izini süren *Özgür Gündem* gazetesinin Bitlis Muhabiri Ferhat Tepe de 1993'te kaçırılarak öldürüldü. Tepe'yi kaçıranların kullandığı iki otomobilden biri daha sonra bölgedeki karakolun önünde bulundu. Aynı şekilde Tepe'nin avukatı Şevket Epözdemir de cinayete kurban gitti. Baba İshak Tepe, oğlu Ferhat'ın kaçırılmasından sonra kendisini Türk İntikam Tugayı (TİT) adına telefonla arayan ve oğluna karşılık fidye isteyen kişinin Tatvan 6. Zırhlı Tugay Komutanı Tuğgeneral Korkmaz Tağma olduğunu söyledi. (*Günlük*, 24 Ocak 2011)

Yeni Bir Sendrom, Toplu Mezarlar

Radikal gazetesinden Ertuğrul Mavioğlu Bitlis'teki gözlemlerini, 'Yeni bir sendrom, Toplu mezarlar' başlığıyla oldukça çarpıcı ve etkileyici bir şekilde aktarmış. Şimdiye kadar ulaşılan toplu mezar haritasını da verdiği bu yazı, bölgenin gerçekliğini bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarmaktadır. Dileriz, Mavioğlu'nun bu yazısı aynı zamanda bölgeye kör, sağır ve dilsiz yaklaşanların vicdanlarını sızlatır

ve Kürt halkının yüz yıldır yaşadığı bu acıları gün yüzüne çıkarır. Kürt sorunu da, eşitlik temelinde barışçıl bir yolla bir an evvel çözüme kavuşur. Bölgenin bu önemli sorununu değişik yazılarıyla dile getiren Ertuğrul Mavioglu'nun bu yazısından önemli bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

“Bölgedeki Mutki kazılarında bulunan kemikler dikkatleri bölgeye çevirdi. 90'lı yılların karanlığında yerleşen korku, kendi efsanelerini bile yaratmış.

‘Bitlis-Mutki yolu 5. kilometrede dağlık bir alanda 1926'dan kalma biri 100 diğeri 80 kişilik iki mezar daha var. Vergi vermeyen, çocuklarını askere göndermeyen Kürtler, başkaldırdıkları gerekçeyle topluca katledildiler ve oraya gömüldüler.’

Mutki yolu üzerinde ilerlerken, aracımızın şoförü parmağıyla gösteriyor, karlar altındaki dağları. ‘İşte burası’ diyor, ‘Dedem Şeyh’ti, 9 arkadaşıyla önce kurşuna dizildiler, ardından boyunlarına ip bağlanarak sürüklendiler ve buraya gömüldüler.’ Yapılan kazılarla bir bölümü ortaya çıkmaya başlayan toplu mezarlarıyla yıllardır bölgede nam yapmış Mutki’de, hikaye burada bitmiyor.

Yeşil saklı atlılar

Şoför anlatmayı sürdürüyor: ‘Hacı dayı vardı, sakallı bir bilge adamdı, iki sene önce rahmete erdi. Bir gün kahvede konuşuyorduk. Yıllar önce Mutki’den Bitlis’e yolda giderken, birden bire önlerinde dokuz atlı belirmiş. Bazıları sakallı, başlarında yeşil sarıklar var. Issız yolda önlerine çıkan bu dokuz civandan korkmuşlar. ‘Bizi soyacaklar, soymazsa öldürecek bu atlılar’ diye düşünmüşler, ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Epeyce bir yol gittikten sonra Bitlis’e beş kilometre kala, birden bire atlılar kaybolmuş. Dağın başı, saklanacak tek bir dal altı görünmüyor ortalarda. Ben Hacı Dayı anlatırken, ‘bir dakika’ dedim. Onlar benim dedemlerdir. Şıhlar, imamlar, bu yörenin saygın insanlarıdır. Size gömüldükleri yeri göstermişler.’

Neredeyse on beş yıl geçmiş faili meçhul cinayetlerin, çatışmaların üzerinden. Ama konuştuğumuz herkesin yüzüne yer etmiş, gözlerine sabitlenmiş korku yok edilir gibi değil. Akşam hava karardıktan sonra insanlar hâlâ sokağa çıkmaya çekiniyorlar. Ve bildiklerini, gördüklerini anlatmakta büyük zorluklar yaşıyorlar.

'Başı kibleye döndü'

Bir başka Mutki'li konuştuğu bir kadından duyduklarını anlatıyor; sanki kendi gözüyle görmüş gibi inanarak: 'Kavakbaşı'ndan bir kadın 1995'te, yol ortasında boylu boyunca uzanmış bir kadın gerilla görmüş. Üzerinden askeri cemse geçmiş hem de kaç defa. Cemse her geçişinde kadının vücudu eziliyor, cemse üzerinden geçtikten sonra kadın sanki sünger gibi eski haline geliyormuş. Cemseyi kullanan asker hırslanıp defalarca sürmüş cemseyi kadının üzerine. Kadın yine bir sünger gibi eski halini almış. Sonra bıkmış askerler. Kadını yol ortasına bırakıp gitmişler. Cemse gidince cenazenin başı kibleye dönmüş.'

Mutki'de neredeyse herkesin bir kemik öyküsü var. Kepçeler cesetleri çöplüğe gömerken askerlerden birisi tükürmüştü üzerlerine. O sırada yoldan geçen birisi görmüş olanları: 'Yanlarına gittim, yazıktır, günahdır, onlar da Müslüman. Hiç cenazeye tükürülür mü? Askerler yanıma gelip kızdılar bana. 'Sana ne ulan' dediler. Ben ısrar ettim. 'Ayıptır' dedim, dinletemedim. Oradan ayrılıp eve gittim. Sonra askerler geldiler. Beni alıp götürdüler. Küfrün bini bir para. Ertesi güne kadar karakolda tuttular, tehdit edip bıraktılar.'

Bir diğer Mutki'li söze karışıyor: 'Bir kadın Kavakbaşı'nın yakınlarında kemikler bulmuş. Hayvanlar yalıyormuş kemikleri. İnsan kemiği tuzlu olur. Gittik, gördük. Şimdi kar altında oralar, ulaşmanın mümkünatı yok. Köylüler kemiklerin üzerini örtmüş, bazılarının da etrafına taşlar koymuş, dua okumuşlar. Ziyaret yeri olmuş orası. Taşların etrafında saf durup, Fatiha okuyor köylüler, ne yıkanmış, ne de namazı kılınmış cenazelerin.'

İHD'ye başvuru yağıyor

Mutki'de iki mezar açılalı, İHD'ye ihbar yağıyor: Duav Yaylası'nda, Avşan Deresi'nde, Deliklitaş'ta, çöplükte, askeriye'nin avlusunda... Tek talep var, o da yakınlarının kemiklerine ulaşarak, ziyaret edecekleri, helallik alacakları bir mezar yapmak. Kaybolduğunda 12 yaşında olan çoban Vezir Tarhan'la ilgili, Babası Faik Tarhan'ın, İHD'ye verdiği dilekçede şöyle yazıyor: 'Koyun otlatırken kayboldu. Ararken askeri bot ve mekap izine rastladım. Ondan sonra ağaçların, derelerin sık olmasından izlerini kaybettim.'

İHD çalışıyor, savcı çalışıyor, halktan ihbarlar gelmeye devam ediyor. 1990'ların travması bazı hurefeleri doğursa da, birbir çıkan

kemikler, bölgenin gerçeğini görmek istemiyenlerin yüzlerini kı-zartmaya aday.” (Mavioğlu, *Radikal*, 24 Ocak 2011)

Akın Birdal'a sık emrini Veli Küçük'ün adamı Yeşil veriyor
Tuncay Güney Emniyet'teki sorgusunda, Akın Birdal suikastı-nın Veli Küçük'ün isteği ve Yeşil'in 'sık' emriyle gerçekleştiğini söylüyor: “(...) Akın Birdal kim hem bu cephede hem doğuya karşı sık emrini veriyor, sık emrini Yeşil veriyor. Yeşil kimin adamı Veli Küçük'ün adamı Yeşil'in adamı kim Cengiz Astsubay dedikleri adam e peki ondan sonra Semih Tufan Günaltay ben bu şekli ne za-man çözmüşüm, bundan bir sene evvel çözmüşüm ama Akın Birdal vurulduğunda ben General Veli Küçük'ün emir verebileceğine yani o tayfanın, burada Veli Küçük Hükümet sözcüsü yani sözcüdür baş-ka bir şey değil yani başka perde arkasını görmediğim için onu söy-lüyorum ben bunu bir yıl önce çözmüşüm niye bana Emre Gülaltay ile Korkmaz Yiğit'i sıkıştırıyordu Semihler Akın Birdal'ı vurmuşlar falan fistan...

Şimdi ben zannediyorum ki vurulan Akın Birdal General Veli Küçük PKK'ya faili meçhullere karşı yapılmış bir eylemdi...” (Acar, 2008: 174)

AKIN BİRDAL: “Aslında bu devlet İttihat Terakki'den beri kendi iktidarını, kendi otoritesini iç ve dış düşmanlar yaratarak kur-muş ve sürdürmüştür. Gelişen Kürt Özgürlük Hareketi, devletin 'düşman' merkezine Kürtleri koymuştur.”

Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)'nden Milletvekili ve İnsan Hakları Savunucusu olan Akın Birdal'ın kendisi de ölümden kıl pa-yı döndü. Aslen Kırımlı bir Türk olan Birdal, 1998'de, İHD Genel Başkanı olduğu dönemde Derneğin Genel Merkezi'nde, 2 kişinin silahlı saldırısına uğradı ve çok ağır yaralandı. Onlardan, azmettiri-ci olarak yargılanan ve ceza alan Semih Tufan Günaltay, şu anda Si-livri Cezaevi'nde Ergenekon davasından dolayı tutuklu bulunmak-tadır. Ömrünü insan hakları savunuculuğuna adayan ve bu yüzden ölümle burun buruna gelen Kürt ve Türk halkının onuru Akın Bir-dal ile yaptığımız söyleşiyi aynen aktarıyoruz:

“1986 yılında İnsan Hakları Derneği'ni (İHD) kurduk. İlk ku-rucular arasındaydım ve ilk kuruluşunda Genel Sekreterlik görevi-ni aldım. 1986'dan 1992 yılına kadar sekreterlik, 1992'den 1999'a

kadar da Dernek Genel Başkanlığı yaptım. 1 Eylül 1995-96 Dünya Barış Günü'nde yaptığım konuşmalardan ötürü T.C 312. maddesinden 2 yıl hapis cezası aldım. Bu aidiğim 2 yıl hapis cezası nedeniyle de yasa gereği 1999 yılında İHD Genel Başkanlığı'ndan ayrılmak zorunda kaldım. Ondan sonra yapılan İHD Genel Kurulu'nda ise "Derneğin Onursal Başkanlığı" ile onurlandırıldım.

Aslında bu devlet İttihat Terakki'den beri kendi iktidarını, kendi otoritesini iç ve dış düşmanlar yaratarak kurmuş ve sürdürmüştür. 'Soğuk Savaş' sonrası gelişen Kürt Özgürlük Hareketi, devletin "düşman" merkezine Kürtleri koymuştur.

Şimdi biz İnsan Hakları Derneği ve savunucuları olarak, insan haklarına evrensel ve bütünsel bir bakışımız var; ama kendi coğrafyamızda insan hakları açısından ve sonuçları bakımından olmazsa olmazın önceliklerini belirledik. Bu da ezilenler, emekçiler ve ötekileştirilmişler. Bu nedenle Kürt Sorunu önceliğimizi oluşturmuştur; çünkü başta yaşam hakkı olmak üzere, kişi güvenliği ve özgürlüğünün yok edilmesi, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sınırlandırılması, giderek ortadan kaldırılması, insanlığa karşı işlenen işkence suçunun sistematik hale getirilmesi, cezaevlerinde insan haklarına dayalı bir düzenleme olmayışının Kürt Sorunu'nun çözümsüzlüğü ile doğrudan ilişkilendirilmişizdir. Ayrıca, bunun ekonomik, sosyal-kültürel hakların ve özgürlüklerin sınırlandırılmasının da, hatta ihlal edilmesinin de asıl nedeni olarak görmüşüzdür. Ve giderek barış hakkı, kadın hakları, çocuk hakları ve ekolojik sorunları da, bu sorunların çözümsüzlüğü ile ilişkisini kurduk. Bütün bunlar, devletin insan hakları savunucularını da 'düşman' hedefine koymasına yetmiştir. Bugün de Kürt halkının yaşamsal olan Anadil hakkının meşruiyeti, yine derneğimizin genel kurulunda dillendirilmiştir; ama bunu dillendiren ve bu hakkın kullanımını platformumuza taşıyan Vedat Aydın'ın bir süre sonra katli ile başlayan ve günümüze değin süren Kontrgerilla cinayetlerinin başlangıcını oluşturmuştur.

Bu örgütlenmelerle ilgili şunu söyleyebiliriz: Özel Harp Dairesi ve onun bünyesinde oluşturulan JİTEM ve ERGENEKON örgütlenmesiyle resmi ideolojinin yörüngesi doğrultusunda işlenen sistematik cinayetler. Yani Ergenekon aslında bugün bütün Kontrgerilla örgütlerini kapsadığını sanmıyorum. Bu devlet içindeki cuntaların, kanatların çarpışmasının bugün itibarıyla yenilmiş ve cezaevine tıklmış kanadının olduğunu düşünüyorum; çünkü Soğuk Savaş

sonrası NATO üyesi ülkelerinde oluşturulan hukuk dışı, suikastçı, darbeci bu tür yapıların bir kaç ülke dışında minimize edildiği, tasfiye edildiği bilinmektedir. En son örnekleri Japonya, İtalya gibi örneklerdir. Henüz daha bu yapıların tasfiye edilmediği bir kaç ülkeden biridir Türkiye.

Şunun altını tekrar çizmek istiyorum: Kontrgerilla ile hesaplaşmanın, öncelikle tarihimize yüzleşilmesini gerektirir. Bunun içinde, bilindiği gibi başta Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, Gerçekleri Araştırma ve Adalet Komisyonları oluşturularak işe başlanmalıdır. Örneğin, Temiz Eller Operasyonu ve Temiz Toplum yaratılması nasıl oluşturulmuştur? Hukukun gücü, insan haklarının gücü ve demokratik kamuoyunun gücü yaratılarak olmuştur. Bunun için de güçlü bir siyasi iradeye gereksinim vardır. Bugün böyle güçlü bir siyasi iradenin olduğundan söz edilebilir mi? Bakın kendi diliyle, kimliğiyle yaşamak isteyenler, ürettiğinin üzerinde söz ve karar sahibi olmak isteyen emekçiler ve ötekiler, kadınlar, sosyalistler hâlâ kuşatma ve baskı altındadır. Bütün bu olup bitenlerin küreselleşen bir dünyada, Türkiye'nin Jeo-Stratejik önemini ne olduğunu da unutmamak gerekir.

Şimdi, İnsan Hakları Derneği ve insan hakları savunucularının bu duruşu, devletin hışmına uğramasına neden olmuştur. Ve insan hakları savunucularına günümüze kadar sistematik bir saldırı düzenlenmiştir. Suikastlar, cinayetler, baskı, tehdit ve yıldırma politikaları izlenmiştir. Bunun sonucu 20'yi aşkın yönetici ve üye arkadaşımız öldürülmüştür. Çok sayıda arkadaşımız cezaevine tıklılmıştır ve birçok arkadaşımız da ülkeyi terk etmek durumunda kalmıştır, hâlâ sürgündedir.

Biz, 1990 yılından itibaren sürekli telefon ve mektuplarla tehdit ediliyorduk. Ve bilindiği gibi, 1998 yılının 12 Mayıs gününde, Dernek Genel Merkezi'nde de bana bir saldırı düzenlendi. Ben, iki üç kişinin silahlı saldırısına uğradım. Ağır yaralandım ve uzun süre iş göremez durumda kaldım. Failleri, uluslararası kamuoyunun baskısı sonucu kısa süre sonra yakalandı. Türk İntikam Tugayı (TİT) diye adlandırılan ve 1980 öncesinde de bu ad altında tanık olduğumuz ya da tanıdığımız bu örgütten 13 kişi ele geçirildi. Aralarında Özel Harp Dairesi'nden, MİT'ten, Emekli ve hâlâ muvazzaf subay olan ve Ülkü Ocakları Başkanı olan birinin de içinde yer aldığı 13 kişi tutuklandı. Bunlar, 9 yıl ile 19 yıl arasında hüküm giydiler. Ancak,

Şartlı Salıverilme Yasası ile hepsi 2.5 yıl sonra dışarı çıktılar. Onlardan, azmettirici olanlardan biri Semih Tufan Günaltay, ERGENEKON davasıyla ilişkisinden, Silivri Cezaevinde tutukludur.

Şimdi, muhalif olan insan hakları savunucuları ve siyasilere, günümüzde de bu saldırı sürmektedir. Örneğin, bu yıl içerisinde, şu an Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı ve kapatılan Demokratik Toplum Partisi'nin Eş Başkanı Ahmet Türk'ün Samsun'da uğradığı saldırı, Silopi'de Şırnak Milletvekilimiz Sevahir Bayındır ve benim referandumdan bir gün önce uğradığım saldırı bunun en iyi örnekleridir. Ayrıca, yine Kürt muhalefeti KCK'nin aralarında seçilmişlerin de dahil olduğu 1500'ü aşkın Kürt siyasetçinin, yaklaşık 20 aydır içerde yatıyor olmaları ve de Devrimci Karargah adı altında yapılan son operasyon ile Sosyalist Demokrasi Partisi Genel Başkanı ve de Toplumsal Özgürlük Platformu sözcülerinin tutuklanmış olmaları, hâlâ Türkiye demokrasisinin hangi aşamada ve nerde olduğunu bize göstermektedir.”

DIYARBAKIR BARO BAŞKANI MEHMET EMİN AKTAR: Yani düşünebiliyor musunuz? Bir tarafta JİTEM'in binası, hemen bitişik binada Diyarbakır Adliyesi ve Başsavcılığı, onun hemen tam karşısında yaklaşık 20 metre mesafede Ağır Ceza Mahkemeleri binası ve 20 metre ötesinde de Diyarbakır Merkez Kapılı Cezaevi'nin kapısı, Ağır Ceza Mahkemeleri'nin yanında da Merkez İlçe Jandarma Komutanlığı bulunmaktaydı.

1965 Diyarbakır Bismil doğumlu M. Emin Aktar, 1988'den itibaren Diyarbakır GÖÇ-DER'de, 1990-92'de Diyarbakır İHD Yönetim Kurulu'nda, 1992-2000 yılları arasında Diyarbakır Baro Yönetim Kurulu'nda ve 2008'den bu yana da Diyarbakır Baro Başkanlığı'nı yapmaktadır. Kendisiyle söyleşi yaptığımız M. Emin Aktar, JİTEM ve uygulamaları konusunda bize oldukça kapsamlı bilgiler verdi. Kendisi de JİTEM'in hedefi olan ve kıl payı 'infaz'dan kurulan Aktar. Vedat Aydın'ın işkenceyle ölüm olayını bize anlatırken çok zorlandı ve gözyaşlarına hakim olamadı:

“Ben yıllardır Diyarbakır'ın sivil toplum örgütlerinde yöneticilik ve avukatlık yapmaktayım. JİTEM'in ismini 1990 yıllarının başından beri biliyoruz. Aslında başlarda JİTEM çok resmi bir şekilde, çok açık bir şekilde biliniyordu. Ben size bununla ilgili bir anımı anlatayım:

1990 yılı yaz aylarında, bir zamanlar PKK içinde çalışan sonradan JİTEM'in mensubu olduğu anlaşılan ve kendini PKK'li olarak tanıtan Selahattin Görgülü büroma geldi ve yardım talebinde bulundu; benden borç para istedi. Ben kendisini tanımadığımı ve borç veremeyeceğimi, ayrıca PKK ile de bir ilgimin olmadığını söyledim. O çekti gitti...

Yıllar sonra Susurluk Raporu'nu okurken, Susurluk Raporu'nda yer alan bir itirafçının mektubunda; Selahattin Görgülü'nün ikili çalıştığını, hedeftekilerin belirlendiği ve kendilerince belirlenen hedeflerin infaz edildiği anlatılıyor, birkaç isim de veriliyordu. Mesela Çınar'ın bir köyünden 'Zahir' adlı bir muhtar ile Bismil'de muhtarlık yapan 'Talat Akyıldız' gibi onlarca kişi infaz edilmişti. Ben onun istediği yardımı reddederek tesadüfen bir yerde 'infaz'dan kurtulduğumu düşünündüm. O adam bana geldikten yaklaşık bir yıl sonra öldürülmüş.

18 Nisan 1992 yılında, Bismil Savur sınırında bir çatışma olmuştu. 'Kuzerif' adlı köye, İHD adına inceleme yapmak üzere gittik. Yakınlarının cenazelerini almak üzere gelen aileler de vardı. 33 gerilla ve beş köylü yaşamını yitirmişti. Köylülerin bize anlattıklarına göre, gerillaların sığınağına bomba atılarak katledilmiş, beş köylü de duvarın dibine dizdirilerek infaz edilmişti. Biz söylenenleri not ettik ve cenazesi olan ailelerle birlikte Bismil'e geri döndük.

Bismil'e 10 km kala, tam 'Tepe Beldesi'ne yakın bir yerde araçlarımız durduruldu. Biz de araçlardan aşağı indirildik. Ben dahil bütün erkekleri yüzü koyun bir şekilde tarlanın içine yatırdılar. O dönem, Diyarbakır Jandarına Alay Komutanı İsmet Yediyıldız idi. Beni tanıyan astsubaylardan biri, Albay İsmet Yediyıldız ile bir telsiz konuşması yaptı:

'Burada bir avukat var ne yapalım' dedi. Albay Yediyıldız da 'Gözlüklü mü, gözlüksüz mü' diye sordu. Telsiz konuşmaları olduğu gibi bize geliyordu. 'Gözlüklü' deyince, 'Derede işini bitirin! Bilmem ne yaptığının avukatının derede işini bitirin!' dedi. Ondan sonra askerin biri beni kitleden uzaklaştırdı. O sırada bunu gören kadınlar ağlamaya başladılar. Bir süre sonra beş kişi daha tarlada bırakılarak, diğerleri ise tekrar araçlarına bindirilerek tam ters yön olan Savur'a doğru yola çıkarıldı. Akşamüstü idi ve bütün araçların farları kırılmıştı. Beni görüp tanıınmaları için sürekli olarak arabalara baktım. Bizi tekrar yüzükoyun yere yatırdılar. Tam o sırada bize çok

yakın bir yere helikopterin indiğini gördüm. Yüzünü görmedim ama muhtemelen Alay Komutanı Albay İsmet Yediyıldız olduğunu tahmin ettim. Biri yanıma gelerek, postallıyla sırtıma bastı ve bana ‘Sen Kürt müsün, yoksa Türk müsün?’ diye sordu. ‘Kürdüm’ deyince, tek ayak üzerinde ve var gücüyle sırtıma ve ciğerlerime basarak ‘Kürtlüğüne bir şey dedik mi?’ dedi. Ben de kendisine, ‘Daha ne olacak, belli değil mi?’ diye cevap verdim. ‘Alın bunu götürün!’ deyip bizden uzaklaştı.

Biz yüzükoyun yerde yatarken, bunlar helikopterlerle tekrar geri gittiler. Ondan sonra bizi Bismil Tepe Jandarma Karakolu’na, oradan da gece Bismil İlçe Jandarma Komutanlığı’na getirip gözaltına aldılar. İnfazlarımızı beklerken üç gün sonra Devlet Güvenlik Mahkemesi’nde serbest bırakıldık. Aslında Alay Komutanı İsmet Yediyıldız, Savcı üzerinde baskı kurarak benim tutuklanmamı istemişti. Savcı ise Vicdanın sesini dinlemiş ve beni Diyarbakır DGM’ye gönderdi. Bir gün sonra DGM’ye gönderildim. Suçsuz olduğum için serbest bırakıldım ve daha sonra beraat ettim.

O olayda, infazdan kurtulduğumu sonradan öğrendim. Albay İsmet Yediyıldız’a yakın bir yerde bulunan arkadaşım bana; Albay’a telsizle bir bilgi geldiğini, Telsizdeki kişinin Milletvekilleri Orhan Doğan, Leyla Zana, bir İngiliz Parlamenter ve Diyarbakır Emniyet Müdürü Ramazan Er’in Bismil’den yola çıktıklarını, olay yerine doğru geldiklerini söyledi. Ayrıca, Bismil Köprüsü’nde onları engelleyemediğini, Heyetin OHAL Valiliği’nden izin aldığını, bu yüzden onları engelleyemeceğini bildirmesi üzerine de Albay’ın bu kez, ‘Onları biraz oyalayın!’ Albay’ın telsizle bir görüşme daha yaparak ‘Avukata bir şey yapmayın, onu gözaltına alın!’ dediğini öğrendik. Ve o heyet sayesinde bir kez daha infaz edilmekten kurtuldum.

Bizim bildiğimiz kadarıyla JİTEM, doğrudan doğruya Jandarma Genel Komutanlığı’na bağlı bir askeri örgütlenmedir. JİTEM, askeri kurumlar içinde doğrudan doğruya Genel Kurmay Başkanlığına bağlıdır. Bunun dışında başka bir kuruma bağlı değildir ve kimseye de hesap vermemişlerdir. Örneğin, alt rütbeli bir JİTEM mensubu, askeri hiyerarşi içinde üstü olması gereken üst rütbeli birine emir ve talimat verine yetkisine sahipti. Bunun en açık örneği; JİTEM mensubu bir uzman çavuş ya da bir astsubay, çok rahat bir subaya emir verebilmekteydi.

Özellikle toplum içinde sevilen sayılan ve etki gücü olan kişiler hedef seçiliyordu. Bununla, toplumda önemli kanaat önderlerinin oluşmasını engellemek, diğer yandan topluma korku yaymaktır. Bunun en açık örnekleri, Mehmet Sincar, Musa Anter ve Vedat Aydın gibi şahsiyetlerin katledilmesidir.

Vedat Aydın'ı ben kaçırılmadan 5-6 saat önce gördüm. Bir avukat arkadaşımın bürosunda karşılaştık. O dönem özellikle Bismil'de 30-40 kişi tutuklanmıştı. Ben tutuklularla cezaevinde görüşmekten gelmiştim. Hal hatır sorduktan sonra, Bismil'e döneceğimi, karanlık olmadan yola çıkmam gerektiğini anlatıp izin istedim. Vedat bana, 'Aracın var mı?' diye sordu. 'Yol arkadaşın var mı?' diye sordu. 'Var' deyince, 'Karanlık olmadan yola çık, bu aralar ortalık tekin değil, yolda da sakın aracına kimseyi alma!' diye sıkı sıkı tembihledi.

Yani şunu söyleyeyim: Vedat Aydın ile aynı ilçeden (Bismil) dik. O bizden büyüktü, bilgi, birikim ve mücadelesiyle de bizim ağabeyimizdi. Şunu da ekleyeyim: Ondan bir hafta önce, İHD Diyarbakır Şubesi bombalanmıştı. Bombalama gece olmuştu ve Alaktan can kaybı olmadı. Onunla büroda görüştüğümüzde, İHD Başkanı Hatip Dicle'de vardı. Bana 'Yarın geri dön de toplantı yapalım' dedi.

Ertesi gün Bismil'den geri döndüğümde, Vedat Aydın'ın gözaltına alındığını duydum. Bir kısım avukat arkadaş, DGM Savcısı ve OHAL Bölge Valiliği ile görüşmeye gitmişlerdi. Bir süre sonra döndüklerinde, Vedat Aydın'ın gözaltında olduğunun kabul edilmediğini bildirince biz hayatından endişe etmeye başladık.

Vedat Aydın, 5 Temmuz 1991 gecesi saat 23.00 sularında gözaltına alındı. 6 Temmuz'da ise, bize gözaltında olmadığı söylendi. 8 Temmuz Pazartesi gecesi, Elazığ-Maden İlçesi'nde bir ceset bulunduğu ve Savcılık kararıyla Maden Belediyesi tarafından defnedildiğini öğrendik. Madan'e giden arkadaşlar fotoğraflardan, cesedin Vedat Aydın'a ait olduğunu teşhis etmişlerdi. Bunun üzerine 10 Temmuz'da cenazenin oradan alınarak Diyarbakır'a defnedilmesi kararı verildi.

10 Temmuz günü sabah erkenden bir grup avukat ile birlikte adli işlemleri tamamlamak için Mardin'e gittik. Savcılıkta cesedi fotoğraflardan teşhis edildikten sonra mezarlığa geldik. Savcıya Vedat Aydın'ı tanıdığımızı, teşhiste ailenin yerine bizim bulunmamızın

daha uygun olduğunu bildirdik. Yani, biz gerçekten de ailesinin o vahşeti görmesini istemedik.

Mezarının olduğu yere gittik. Aslında mezar, çok ‘derme-çatma’ ve ‘geçiciymiş’ gibi hazırlanmıştı. Mezarı açılıp yüzünü gördüğümüzde ‘yüzün’ tahrip edildiğini, göğüs kısmında ‘bir sıra kurşun izi’ bulunduğunu, ölmesine inanmak istemediğimizden de ‘Acaba o değil mi?’ diye tereddüt geçirdiğimizi belirteyim. Teşhise katlandık ve 12 Eylül döneminde kendisiyle Diyarbakır Cezaevi’nde birlikte kalan bir arkadaşımız, Vedat Aydın’ın ense kısmında belirgin bir yağ bezesinin bulunduğunu söyleyerek mezarı açan belediye işçilerine, cesedin başının kaldırılmasını istedi. İşçiler, cesedin başını kaldırdıklarında, kafatasının da yaklaşık olarak ‘2-3 cm genişliğinde yarılmış’ olduğunu gördük. Tabi ki, hiç görmek istemediğimiz ‘başındaki yağ bezesi’ni de görmüş olduk.

Adli işlemler bittikten sonra, sabah saat 9.00 gibi cenazeyi aldık ve Diyarbakır’a yola çıktık. Ancak bu arada cenazeyi almak için yola çıkan binlerce araç vardı. Mardin’den Diyarbakır’a kadar yaklaşık olarak 80 km’lik yol, karşılamaya gelen araçlarla kapanmıştı. Yalnız cenaze aracına yol verildiğinden, biz öğleden sonra saat 15.00 gibi Diyarbakır’a varabildik. 80 kilometrelik yol, yani bir saatlik yol tam tamına 6 saat sürmüştü. Biz Diyarbakır’a vardığımızda cenaze namazının kılındığını ve cenazenin Mardin Kapı Mezarlığı’nda defnedilmek üzere kortejle yola çıkarıldığını öğrendik. Dağ Kapı Semtî, Dört yol’dan itibaren Mardin Kapı’ya kadar Gazi Caddesi araç trafiğine kapatılmıştı. Biz Dört yol’dan Mardin Kapı’ya doğru hızlı bir şekilde yürümeye başladık. Kervansaray Otelî’nin önüne geldiğimizde çok kalabalık bir kitlenin, tek deyimle ‘mahşeri’ bir kitlenin Urfa Kapı’yı takiben, Turistik Cadde’den Mardin Kapı’ya doğru aktığını gördük. Bu tam anlamıyla bir insan seliydi.

Kervansaray Otelî’nin önünde de bir polis barikadı kurulmuştu. Barikatın önüne geldiğimizde, tam karşıdaki surların üzerinde ‘kar maskeli’ kişiler kitleye doğru ateş etmeye başladılar. Barikatın önünde bulunan insanlar, açılan ateşten kurtulmak için Dağ Kapı yönüne doğru kaçışmaya başladılar. Ancak bu olanlara rağmen, ben gayri ihtiyari barikata doğru yürümeye devam ediyordum ki hâlâ niye oraya doğru yürümeye devam ettiğimi, herkes can havliyle kaçarken, benim niye kaçmadığımı düşünüyorum. Sanırım ne olursa olsun, Ağabeyim Vedat’ın cenazesine katılma kararlılığım vardı. Bu

gayri ihtiyari davranışı onun için yaptığımı sanıyorum. Bu sırada biri bileğimden sıkıca yakalayarak, 'Nereye gidiyorsun, geri dön!' dedi. Ve beni kendisine doğru çekerek Cizre Sokağı'na götürdü. Biz bu nedenle cenazeye de katılamadık.

Bizim edindiğimiz bilgiye göre, o gün tam bir 'can pazarı' yaşanmış. Onlarca kişinin kurşunlarla öldürüldüğünü, bazılarının da ezilerek öldüğünü biliyorum. O gün yüzlerce kişi yaralandı, bir kısmı da sakat kaldı.

JİTEM'in işlediği başka cinayetlerden biri de Necati Aydın, Mehmet Ay ve Ramazan Keskin idi. Bildiğim kadarıyla Necati Aydın Sağlık-Sen Başkanı'ydı. Bunlar gözaltına alındı. Ayını, gününü hatırlamıyorum ama yıl 1994 idi. Gözaltına alındıktan birkaç gün sonra Diyarbakır DGM'ye çıkarıldılar. Oradan serbest bırakıldılar, ancak DGM binasından dışarı çıkamadılar. Bir hafta sonra da Silvan Yolu üzerinde bulunan Kağıtlı Karakolu yakınlarında bulunan bir tarlada 'üstünkörü' bir şekilde gömülmüş cesetleri, tarlasını traktörle süren bir çiftçi tarafından bulundu.

Bir başka biri de, 1994 yılı Mart ayı sonlarında, Diyarbakır'daki işyerinden alınan M. Şerif Avşar'dır. M. Şerif Avşar'ın Gübre bayisi vardı. 22 Nisan 1994'te, işyerinden kendisini polis olarak tanıtan bir grup tarafından götürüldü. İşyerinde, kardeşleriyle birlikte başkaları da vardı. Herkesin gözü önünde, zorla, hatta kendisinin onlara direnmesi üzerine, kendisine silah çekilerek kaçırılıp götürüldü. Kardeşleri de kendisini alan iki aracı takip ettiler ve araçların Saraykapı'da bulunan Merkez Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğünü gözleriyle gördüler. Merkez Jandarma'ya gidip Şerif'i sorduklarında ise, kardeşlerinin kendilerinde olmadığını onlara söylediler. Arkadaşımız Şerif'in cesedi yaklaşık iki hafta sonra, Diyarbakır yakınındaki bir tarlada atılmış olarak bulundu.

Bizler, yıllar sonra Saraykapı'da bulunan 'İç Kale'de, JİTEM Diyarbakır Grup Komutanlığı'nın kullandığı bir bina olduğunu öğrendik. İşin en ilginç yanı da 'İç Kale'de 1997 yılına kadar Diyarbakır Ceza Mahkemeleri ve Başsavcılığı'nın bulunduğu Adliye binası vardı. Başsavcılığın hemen bitişiğindeki binayı JİTEM Grup Komutanlığı'nın kullandığını ancak yıllar sonra öğrendik. Bunun dışında o dönemde, İç Kale'de Merkez İlçe Jandarma Komutanlığı binası ile Adli tutukluların kaldığı Diyarbakır Merkez Kapalı Cezaevi bulunmaktaydı. Hepsi iç içe ve aynı yerlerdeydi.

Yani düşünabiliyor musunuz? Bir tarafta JİTEM'in binası, hemen bitişik binada Diyarbakır Adliyesi ve Başsavcılığı, onun hemen tam karşısında, yaklaşık 20 metre mesafede Ağır Ceza Mahkemeleri binası ve 20 metre ötesinde de Diyarbakır Merkez Kapılı Cezaevi'nin kapısı, Ağır Ceza Mahkemeleri'nin yanında da Merkez İlçe Jandarma Komutanlığı bulunmaktaydı.

Tekrar edeyim; JİTEM, Bölge insanının tümü tarafından bilinen ve 'resmi' olan bir örgütlenmeydi. Açıkladığım bu olaylardan da anlaşılacağı üzere; 1990'lı yıllarda, hiçbir kurala bağlı olmaksızın ve pervasızca hareket etmekteydiler. Katlettikleri insanların önemli bir kısmının cesetleri, 'görünmesi' için özellikle yol kenarlarına atılmaktaydı. Bundaki temel amacın, toplumun bütününe bir 'korku yayarak' bu yolla toplumu sindirmek olduğunu düşünüyorum. Pervasızca davranmalarının nedeni de, yaptıklarından dolayı soruşturulmayacaklarına dair duydukları güvendi. 1994 olaylarının olduğu dönemde JİTEM Grup Komutanı Abdülkerim Kırca olduğunu biliyoruz."

VEDAT AYDIN CİNAYETİ

İHD yöneticisi ve HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın, 5 Temmuz 1991 tarihinde evinden alınarak infaz edildi. Vedat Aydın'ın JİTEM tarafından hunharca katledilip köprü altına atılması, Kürt halkında infial yarattı ve cenaze töreni yüzbinlerin katıldığı bir serhıldana dönüştü. Aynı zamanda Vedat Aydın'ın katli, faili meçhul cinayetlerin başlangıcı olarak sayılır. Aydın, ağır işkenceler edildikten sonra katledildi. Onu sadece Diyarbakır halkı değil bütün Kürtler sahiplendi. Yüz bini aşkın insan cenaze törenine katılarak Vedat Aydın'ın katillerini naletledi. Cenaze töreni büyük olaylara sahne oldu. Devlet güçlerinin cenaze törenine saldırısı sonucu yüzlerce kişi yaralandı, onlarca kişi ise hayatını kaybetti. Vedat Aydın'dan sonra faili meçhul katliamlar için düğmeye basıldı; binlerce faili meçhul ya da meşhur cinayet işlendi.

Vedat Aydın'ı, Cem Ersever ekibinin infaz ettiğini hem Abdülkadir Aygan hem de Hanefi Avcı açıkladı. Şüphesiz ki, Vedat Aydın'ı bize en iyi anlatacak olan kişi eşi ve yoldaşı Şükran Aydın'dır. Vedat Aydın hakkında eşi Şükran Aydın'la uzun bir söyleşi yaptık. Onu aktarmak istiyoruz.

ŞÜKRAN AYDIN: Tabi ki Vedat'ın başına gelenler, JİTEM'in eylemleri açısından bir ilkti, bir başlangıçtı. Vedat'an sonra bu korkunç olaylar binlerce insanın başına geldi. Binlerce insan işkencelerden geçirilerek infaz edildi ve cesetleri bir tarafa atıldı. Çoğunun ise cesedine rastlanmadı ve akibeti de bilinmedi. Bizim çocukların yaşadığı 'travma'yı binlerce Kürt çocuğu yaşadı.

1957 Diyarbakır Bismil doğumlu Şükran Aydın, 2004-2009 arası Bismil Belediye Başkanlığını yaptı. Şükran Aydın, amcasının oğlu da olan 1953 Diyarbakır Bismil doğumlu, İHD yöneticisi ve HEP Diyarbakır İl Başkanlığı'nı yapan Vedat Aydın öğretmenin evden alınıp katledilişini ve ondan sonra çocuklarıyla birlikte yaşadığı travma ve baskıları acı içinde bize şöyle anlatıyordu:

"Halkın Emek Partisi, 1990 yılında kuruldu. Eşim Vedat Aydın, Mustafa Özer'den sonra Kongreyle HEP Diyarbakır İl Başkanlığı'na seçildi. Vedat, daha Lise 1'den itibaren siyasetle tanışmıştı ve 1974'te de, Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nü kazandı. O dönemde DDKD'li oldu ve Kürt siyasetinin içinde çok aktıftı. Öğretmen olunca da TÖB-DER üyesi oldu ve TÖB-DER'de mücadele etti.

Vedat benim öz amcamın oğluydu. Biz Vedat ile 1978 yılbaşı gecesi evlendik. Vedat, 1980 öncesi bir dönem siyasi çalışma için İsrail'e gitti. İsrail'den döndükten birkaç gün sonra 12 Eylül askeri darbesi oldu. Askeri darbe olduğu zaman benim büyük oğlum 5-6 aylıktı. Evimiz Diyarbakır'daydı. Biz misafirliğe Bismil'e, kendi köyümüze gitmiştik. Sabah uyandığımızda, darbenin olduğunu öğrendik. Benim oğlum çok hastaydı. Onu, Diyarbakır'a doktora acil olarak getirmek zorunda kaldım. Vedat, İsrail'den yeni döndüğü için, kendisini görmeye gelen misafirleri oluyordu. O, onları bekliyordu ve bizimle gelemeydi.

Vedat bize, 'Siz gidin, ben birkaç gün sonra yanınıza dönerim ama şunu size söyleyeyim: Eğer ben gözaltına alınırsam, kesinlikle cezaevine giderim, haberiniz olsun' dedi. Ve üç gün sonra da Bismil'de gözaltına alındı. Ondan 90 gün, yani tam üç ay boyunca hiçbir haber alamadık. O süre boyunca kayıptı. Başvurmadığımız hiçbir yer kalmamıştı. O dönemde, Bülent Orakoğlu Bismil Emniyet Müdürü'ydü ve şöyle söylemişti:

'Bismil'de bir grup genç vardır. Ve bunların öncülüğünü yapan da Vedat'tır. Ben bunları cezaevine sokmadan hiçbir yere gitmeyeceğim.' Ve gerçekten de dediğini yaptı. Bütün Bismil gençlerini

cezaevine tıktıktan sonra Bismil'den ayrıldı.

Biz Vedat'ı sonra bulduk. Onu, Dere Geçidi'nde sorgulamışlardı. Dere Geçidi, Ergani Yolu üzerinde bir 'işkence merkezi'ydi ve hâlâ da 'işkence merkezi' işlevini devam ettiriyor. Üç ay her türlü işkenceden geçirildikten sonra tutuklanıp Diyarbakır Cezaevine getiriliyor. Diyarbakır Cezaevi'ne giden aileler, bize Vedat'ın orada olduğuna dair haber getirdiler. Biz o şekilde Vedat'ın hayatta olduğunu öğrenmiş olduk. Üç ay boyunca yapılan işkenceler sonucunda, Vedat bir kulağını kaybetmişti. O kulağıyla da hiç duymuyordu. Ayrıca, kafasının üç yerinde de darp izi vardı.

Vedat, Diyarbakır Cezaevi'nde tam dört yıl kaldı. 12 Eylül döneminin işkencesi çok farklıydı. Dünyada eşi, benzeri olmayan bir işkence türü olduğunu sanıyorum. Saçları kazıtılmıştı. Tek tip elbise giydirilmişti. Haftada ya da iki haftada bir kirli çamışıkları geliyordu. Tonlarca 'bit' vardı içlerinde. Gömleklerinin yakasını yırtıyorlardı. Pantolonlarının bel kısmının kenarlarını yırtıyorlardı. Biz, onları dikmiyorduk; çünkü gardiyen ve askerler, 'Burada bir şeyler gizleniyor' diye, buna izin vermiyorlardı. Biz görüşe gittiğimizde, onları görüş bölümüne getirinceye kadar 'gözlerimizin önünde' dövüyorlardı. Görüş sadece beş dakika idi. Onlar götürülürken tekrar dayaktan geçiriliyorlardı. Vedat herkesten daha çok dayak yiyiyordu; çünkü her seferinde Kürtçe konuşuyordu. O, bu yüzden tonlarca dayak yemesine rağmen, bizimle hiçbir zaman Türkçe konuşmadı. O dönem, öylesine korkunç bir dönemdi ki, onun adını koymak mümkün değildir. İşte, böyle bir şekilde dört yıllık cezaevi dönemi bitti.

O cezaevinden çıktıktan sonra, esas maratonumuz başladı. O daha cezaevindeyken, babasını kaybetti. Cezaevi çıkışı da hemen askere alındı. O dönemde, üniversite çıkışlarına 4 aylık kısa bir dönem askerlik yaptırıyorlardı. Askerliğini bitirdikten sonra, birkaç ay dinlendi. Sonra Avrupa'ya gitti. 6-7 ay da oralarda kaldı. Geldikten 1-2 ay sonra sanırım Irak'a gitti. Orada da 5-6 ay kaldıktan sonra tekrar buraya döndü. O zaman iki oğlum vardı. Irak'tan döndükten sonra da siyasi çalışmalara devam etti. İHD Kurultayı'na kadar bu siyasi çalışmalara devam etti.

İHD Genel Merkezi Kongresi yapıldı ve Vedat Kongre'de konuşmasının tamamını Kürtçe yaptı. Konuşmasını bitirir bitirmez de hemen gözaltına alındı ve 3,5 ay Ankara Cezaevi'nde kaldı. O zaman benim üç oğlum vardı ve en küçükleri daha bir yaşındaydı.

Cezaevinde üç buçuk ay kaldıktan sonra tahliye edildi. Eve geldikten sonra bize, 'Benim sürem fazla kalmadı; çünkü bunlar beni cezalandırıp ortadan kaldıracaklar' dedi. Sonra, 'Ben düşünüyorum' dedi 'İHD Kongresi'nde Kürtçe konuştum, beni tutukladılar. Mahkemede Kürtçe konuştum, beni serbest bıraktılar. Bunun anlamı şudur: 'Biz artık bu konuda seninle baş edemiyoruz. Biz seni yok edeceğiz.' Ben bunu böyle düşünüyorum' dedi. Vedat'ın dediği çıktı. Geldikten birkaç ay sonra, HEP (Halkın Emek Partisi) Diyarbakır İl Kongresi oldu ve Vedat başkanlığa seçildi. Mayıs 1991'de HEP Diyarbakır İl Başkanı oldu.

Başkanlığa seçilir seçilmez üstündeki baskı ve tehditler daha da arttı. 5 Temmuz'a kadar iki ay İl Başkanlığı'nı yaptı. 5 Temmuz 1991 Cuma günü, gece saat 24.00'te üç kişi eve geldi. İki araba da aşağıda bekliyordu. O üç kişi, emniyetten geldiklerini bize söylediler. Onlar Vedat'a dediler ki, 'Sen, Emniyet'e kadar bizimle geleceksin!' Vedat da üstünü giydi ve onlarla birlikte çıktı, gitti. Ben, onlara giderken kapıdan baktım. Sonra pencereyi açıp arabalarına baktım. Araba onlarındı ve bir polisi de ben zaten tanıyordum. O dönemde öyle Kontra ya da JİTEM eylemlerini bilmiyorduk. Emniyet, bu tür gözaltı eylemlerini yapıyordu. Biz onun için fazla bir endişe duymadık.

Vedat evden çıkmadan önce, polislerin yanında elini omuzuma koyup bir an sıktı ve bana dedi ki, 'Ben gidiyorum, % 99 ölü olarak geri döneceğim. Sağ olarak dönme şansım % 1'dir; çocuklarına iyi bak!' Vedat'ın çocuklarına bakma şansı hiç olmadığı için bana hep, 'Senin çocukların' derdi. O, 'Ben onlara babalık yapamadım' diye söylerdi.

Bir de Diyarbakır İHD Şube Başkanı olan Hatip Dicle'yi aramamı söyledi. Ayrıca, aile avukatınız olan Hüsniye Ölmez'i de aramamızı istedi. 'Beni takip etsinler' dedi ve çıktı gitti. Üç polis silah ve teçhizatlarıyla birlikte Vedat'ı alıp götürdüler. Vedat aşağı inince, ben de pencereye çıkıp arkalarından baktım. Onlar siyah steysin bir arabaya bindiler, gittiler. Sonra, aşağıya doğru döndüler. Meğer onlar Vedat'ı 'Kurdoğlu Askeri Merkezi'ne götürerek, orada onu JİTEM'e teslim etmişler. O dönem Diyarbakır Emniyet Müdür Yardımcısı, Susurluk kazasında ölen Hüseyin Kocadağ'dı.

Onlar buradan ayrılır ayrılmaz, ben hemen İHD Başkanı Hatip Dicle'yi aradım. Avukatımızı aradım ve başka birkaç arkadaşı daha

aradım. Hatip ve Avukatımız benim onlarla fazla konuşmama izin vermediler; çünkü onlar, Vedat'ın başına gelebilecek akibeti tahmin etmişlerdi. Hatip hemen HEP Milletvekillerini aradı. Onlar da İçişleri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü ve Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nu aradılar. 15-20 dakika içinde bütün devlet kurumlarının haberi olmasına rağmen Vedat yarım saat içinde kayboldu.

Cumartesi sabahı kalktım. Yenişehir Karakolu'na başvurdum. Diyarbakır Emniyet Müdürü'nden sonra Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne başvurdum. Bütün çabalarımıza rağmen Vedat'an en ufak bir haber alamadık. Her neden se, Vedat'ı gören kimse olmamış. Sonra duyduk ki, bütün Kontra eylemleri 'Cuma' günü olmuş. Çünkü 'Cumartesi, Pazar' dediler ve bizi oyaladılar.

Vedat, Cuma günü gözaltına alındı ve Pazartesi günü saat 11-12 sıralarında onun ölüm haberini aldık. Vedat'ın cesedi, Mardin'e bağlı bir köprü altında bulunmuş ve kimsesizler mezarlığına Belediye tarafından gömülmüştü.

Vedat'ın cesedi köprü altında bulunuyor. Maden Savcısı hemen Diyarbakır Emniyet Müdürü Ramazan Er'i arıyor; böyle bir ceset bulunduğunu söylüyor. Maden'de böyle bir kaybın olmadığını, Diyarbakır'da böyle bir kaybın olup olmadığının araştırılmasını istiyor. Bunlar da 'Bizde böyle bir kayıp yok' diyorlar. Bu ifade üzerine Vedat'ı hemen gömüyorlar. Bir de Vedat'ın cesedi yaz sıcaklığında güneşin altında kalıp şiştiği için tanınmaz hale gelmişti. Onun için hemen Maden Belediyesi onu gömüyor.

Bize ölüm haberi gelir gelmez hemen Maden'e gittik. Elbisele-ri Savcı'daydı. Vedat'ı elbisesinden teşhis ettik. Sonra biz tekrar Diyarbakır'a geri döndük. Parti'de toplantı yapıldı ve cesedinin Çarşamba günü alınmasına karar verdik.

Çarşamba günü sabah erkenden, 20 kişi kadar partili arkadaşla Vedat'ın cesedini almak için Maden'e gittik. Onun mezarı açıldığında tanınmaz haldeydi. Üzerinde tam bir vahşet uygulanmıştı. Cesedi alıp geri döndüğümüzde, yüz bini aşkın insanın yollara döküldüğünü ve Vedat'ı karşılamaya geldiklerini gördük. Bu, tam bir 'Serhıldan', tam bir insan seliydi. Vedat'ın tabutunu eve kadar getirdik. Oradan cenaze töreni için, arkadaşlarımız benim cenaze törenine katılmamı istemediler. Sonra beni ve çocukları gelip alacaklarını söylediler. Ben cenaze töreninde halka uygulanan vahşeti görmedim; çünkü o sırada evdeydim.

Biz silah sesleriyle birlikte o tarafa doğru koşturduk. Bir baktık ki, her taraf emniyet güçleri tarafından kapatılmıştı. Biz olayları görebilmek için dama çıktığımızda, surların üstlerinin polislerle dolu olduğunu gördük. O günün resmi bilgilerine göre üç kişi katledilmişti ama gerçekte ise, tam 110 kişi kayboldu. İtirafçıların dediğine göre, bunların cesetleri Dicle kenarına gömülmüş. Hepsi de Diyarbakır'ın dışından gelmiş, yani yabancıydılar. Zaten bilinçli olanlar, kesinlikle hastanelere gitmediler. Yaralı olarak ambulansa binenlerin hepsi kayboldu, 'faili meçhul' oldu.

Bu acı olaydan sonra, emniyet güçleri bu sefer de bana yöneldi. Evimizin altında bizim büromuz vardı. Herkes gelir orada sohbet ederdik. Bir gün Diyarbakır Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ da büroya gelerek, beni tam dört saat boyunca sorguladı. İşte kayıpsa, Vedat'ı alanların kimler olduğunu sordu. Ben de 'Emniyet' dedim. Sonra adam beni resmen tehdit etti ve ifademi değiştirmemi istedi. Ben de 'ifademi değiştirmem' dedim. 'Hayır, gelenler polisti. Eşimi onlar gözaltına aldı ve onlar kaybetti' dedim. Ayrıca, Hüseyin Kocadağ'a, Ramazan Er'in, Hayri Kozakçıoğlu'nun, Başbakan Mesut Yılmaz'ın, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun, Genel Kurmay Başkanı Doğan Güreş'in isimlerini verdim. Ve 'Eşimin katillerinin sorumluları bunlardır' dedim. Ben, bunlara şunu da dedim: 'Vedat Aydın'ın katli öyle basit bir şey değildi. Planlı-projeli bir olaydı.'

Ben sorumluları söyledikçe, onlar benim üstüme geldi. Ben, Vedat'ı almaya geldiklerinde, yanlarında bulunan silahı da teşhis ettim. Zaten polisin bir tanesini de tanıyordum. Aradan 17 gün geçtikten sonra beni emniyete çağırdılar. İçişleri Bakanlığı'ndan bir komisyon kurulu, avukatımla birlikte bizim ifademizi aldı. Aslında komisyonun amacı; Vedat'ın faillerinin bulunması yerine, bizim üstümüzdeki baskıları arttırmaktı. Biz tam 9 saat Emniyet'te ifade verdik. Her şeyi açıkça söyleyince, emniyet görevlileri ve Hüseyin Kocadağ çok rahatsız oldu. Hüseyin Kocadağ, 'ifademi geri almam için' açıkça beni tehdit etti: 'Zaten kocan gitti. Eğer ifadeni değiştirmessen, sen de gidersin!' dedi. Buna rağmen ben ifademi değiştirmedim. En son Hüseyin Kocadağ ile Ankara'dan gelen Müfettiş bana dediler ki, 'Eğer kararın kesinse, bundan sonra artık seninle savaşımız başlayacak; bir gün elbet sen de elimize geçeceksin! Eğer geçersen kuşlar bile senin parçalarını bulamaz.'

Gerçekten de bizim savaşımız başladı ve 5-6 yıl boyunca, hiç yalnız başıma dışarı çıkmadım, hep takip edildim. Telefonla sürekli tehdit edildim. Sokak ortasında, ailemin yanında beni silahla tehdit ettiler. Beş yıl boyunca, JİTEM'in arabası bizim kapının önünde sabaha kadar bekliyordu. Akşam saat 22.00 sıralarında geliyor, gün doğarken gidiyorlardı. Ben bu duruma biraz alışmıştım ama çocukların hiç alışamadı ve korkudan kaynaklı psikolojileri bozuldu. Özellikle, 11 yaşındaki oğlumun psikolojisi bütünüyle bozuldu. şimdi oğlum 30 yaşında olmasına rağmen, bütünüyle içine kapandı ve hemen hemen hiç kimseyle görüşmüyor. Saatlerce aynı koltukta oturuyor; dalıyor ve kendisinden geçiyor. Bu durum bazen akşamdan sabaha kadar sürüyor. Kesinlikle psikolojik tedaviyi de kabul etmiyor. Yani bizim yaşadıklarımız tam bir dram, tam bir travmadır.

Tabi ki Vedat'ın başına gelenler, JİTEM'in eylemleri açısından bir ilkti, bir başlangıçtı. Vedat'an sonra bu korkunç olaylar binlerce insanın başına geldi. Binlerce insan işkencelerden geçirilerek infaz edildi ve cesetleri bir tarafa atıldı. Çoğunun ise cesedine rastlanmadı ve akibeti de bilinmedi. Bizim çocukların yaşadığı travmayı, binlerce Kürt çocuğu yaşadı.

şunu açıkça belirteyim ki, bizim ımal ve can kayıplarımızın hiç-biri geri getirilemez. Bunca acıya rağmen, yine de en çok barışı istiyoruz; çünkü benim en küçük oğlum gelip sürekli şunu soruyordu: 'İşte şunun, bunun babası var ama neden benim babam yok? Neden polisler benim babamı öldürdüler?' İşte bundan dolayı diyorum ki, biz yaşadıklarımızı zaten yaşadık. İşte bizim torunlarımız da, bizim çocuklara aynı soruyu sormasınlar. Çocuklarımız ölmesinler, torunlarımız aynı soruyu annelerine sormasınlar.

Kalıcı barışın sağlanması için biz devletten mal-mülk istemiyoruz ama faillerin yargılanmasını istiyoruz. Kürt halkı olarak hakkımızı, hukumuzu istiyoruz. Demokratik ilkelerin, hukukun ülkemize yerleşmesini istiyoruz. Kısacası, demokratik bir hukuk devleti istiyoruz."

Vedat Aydın'ı JİTEM öldürdü

Hanefi Avcı anılarında, Vedat Aydın'ı Cem Ersever ve ekibinin öldürdüğünü açık olarak belirtmektedir:

"Yine bir süre sonra HEP Diyarbakır il başkanı Vedat Aydın Diyarbakır şehitlik semtindeki evinden polis görünümündeki kişiler

tarafından Emniyete götürüleceği söylenerek kaçırılmıştı. O zamanlar Cem'in yanındaki bazı kişilere uyan bir eşkal tarif ediliyordu. Bu eşkallere göre faillerin Cem'in yanında çalışan insanlardan bazıları olabileceği kanaati bende de uyanmıştı ama tam olarak netleşmemişti. Olaylarla ilgili tahkikat yapılıyordu ve araştırmada Ankara'dan görevli olarak gelen insanlar da bulunuyordu. Diyarbakır'daki soruşturmanın başına o tarihte Emniyet Müdür Yardımcısı olan Hüseyin Kocadağ verilmişti. Bir gün polis evine gittiğimde bir kenarda çalışma yapıyor, kendi aralarında konuşuyorlardı. Ben de yanlarına gittim ve Hüseyin Kocadağ ortaya konan en ciddi buldukları şüpheyi anlattı:

Vedat Aydın'ın cesedi, Elazığ Maden ilçesi yakınlarında yani Diyarbakır'dan Ergani Maden istikametine giderken Maden ilçesi sınırları içerisinde bulundu. Cesedin bulunduğu yerle kaçırıldığı Diyarbakır arasındaki her yere sorup soruşturulurken yol üzerindeki trafik ekiplerine de sormuşlardı. O gün Ergani'de bulunan bölge trafik ekibi, Ergani Maden arasında hemen Ergani çıkışında Çimento fabrikasının az ilerisinde yolda trafik kontrolü yapıyormuş. Bu trafik kontrolü esnasında Ergani merkezden, Bölge Trafik İstasyonuna bir anons gelmiş, Ergani Dicle istikametinde (yani ters istikamette) bir trafik kazası olduğu, oraya bakmaları söylenmiş. Ekip yoldaki kontrolü bırakıp Ergani'ye gitmiş, Ergani'den Dicle istikametine dönmüş. Belirtilen yere vardıklarında herhangi bir kazanın olmadığını görmüşler ve tekrar kendi görev yerlerine dönmüşler. İşte ekibin verdiği bu ifade dikkat çekmişti. Olmayan bir kazanın kontrol edilmesi bahanesiyle ekip yoldan çekilmişti. Bunun üzerine Hüseyin Kocadağ ve araştırmayı yapan diğer görevliler bu anonsu geçen Ergani polis merkezine neden böyle bir anons yaptıklarını sorduğunda ihbarın İlçe Jandarma Komutanlığından geldiğini söylemişler. İlçe Jandarma Komutanlığına sorulduğunda, bu bilginin Jandarma Bölge Komutanlığından geldiğini anlatmışlar. Jandarma Bölge Komutanlığına sorulduğunda ise bilginin Jandarma Asayiş Kolordu Komutanı Harekat Merkezinden geçildiğini söylemişlerdi. İşte o safhadan sonrası sorulmamıştı veya bana anlatılmadı. Ama ben anlayacağımı anlamıştım. Bana göre Vedat Aydın'ı kaçıranlar, onu Elazığ Maden ilçesine götürürken yolda trafik ekipleri tarafından kontrol edilme ihtimaline karşı Asayiş Kolordu Komutanlığı ara kademeler üzerinden bilgi aktararak polis ekibinin oradan çekilmesi

sağlanmıştı. Böylece olayın artık kimin tarafından gerçekleştirildiği net olarak anlaşıyordu.

Vedat Aydın, kaçırılmasından kısa bir süre sonra Diyarbakır'dan 70-80 km uzaktaki Maden ilçesi yakınlarında Diyarbakır-Elazığ karayolu üzerinde Maden çayının kenarında kalaşnikof makineli tüfekle taranarak öldürülmüş olarak bulundu. Cesedin bulunmasıyla birlikte de fırtına koptu.

Vedat Aydın'ın cenaze töreni, Diyarbakır'da çok ciddi olaylara sahne olmuştu. İlk defa Diyarbakır'da geniş bir toplumsal tabana yayılan ciddi manada bir olay gerçekleşmişti. HEP için Türkiye'nin her yerinden binlerce insan Diyarbakır'a gelip cenaze törenine katılmış, bu olay büyük bir yürüyüşe ve ciddi tepkilere neden olmuştu... Böyle ağır bir olay daha önce hiç yaşanmamıştı... Sonuç olarak tüm tarafların hesapsız ve sorumsuz davranışları 23 kişinin ölümüne sebebiyet vermişti. İşte Cem aslında bu olayın baş planlayıcısı ve failiydi.” (Avcı, 2010: 193-196)

Vedat Aydın'ı Ersever'in Ekibi Öldürdü

İtirafçı Abdülkadir Aygan da, Vedat Aydın'ı Cem Ersever Eki-bi'nin öldürdüğünü açıkladı. İşte Aygan'ın Timur Şahan ve Uğur Balık'a yaptığı itiraf:

“5 Temmuz 1991'de kaçırıp 7 Temmuz'da infaz edilen HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın'ın olayında keşifte yer aldım ama olayda yer almadım. Keşif olayını 'Derdo' kod adlı itirafçı Selahattin Görgülü başlattı. Görüşmeye gitti. Tam başarılı olamadı. Geldi Cem Ersever ile görüştü. Cem Ersever bizi arabaya aldı, İstasyon Caddesi'ndeki evinin karşı tarafında arabayı durdurdu. Kendisi, bir kişiyi daha yanına alıp binayı keşfe çıktılar. Dairesini, kapısını kontrol ettiler. Bir iki gün aradan sonra ben sabahleyin JİTEM'e işe gittiğimde baktım kimse yok. Ne Cem Ersever var, ne de diğerleri. Biz askerdik, evimiz de oradaydı, eve gidebiliyorduk. Gittim askere, 'Komutan nerede, diğer arkadaşlar nerede?' diye sordum. 'Yatıyorlar' cevabını verdi. 'Kimse bizi rahatsız etmesin' demişler. Bir anlam veremedim. Olayı duymamıştım, ne olduğunu da bilmiyorum. Tabi aradan zaman geçti. Cem Ersever uyanıp geldi. 'Niye erkenden gelmişsin' dedi. 'Komutanım normal zamanda işe geldim' dedim. 'Ortalık zaten bozuk' dedi. Ben de 'Niye' diye sordum. 'Vedat Aydın'ı vurmuşlar' dedi. Öyle deyince ben şok oldum, çünkü keşfi

beraber yaptık... Beni götürmediler. Yatanlara baktım; Fethi Çetin, Ali Ozansoy ve yardımcısı Binbaşı Aytekin Özen... Hepsi uyuyordu. Ayakkabılara baktım, hepsi çamurlu, arabaların lastiklerine baktım, o da aynı. Beni götürmemişler diye sanki üzüliüyormuş gibi yapınca, o da 'Merak etme, komşuda pişer, bize de düşer' şeklinde bir cümle kullandı. Selahattin Görgülü'yü o günden sonra göremedim. Ailesinin yanına 10 günlük izne gitiğini söyledi Cem Ersever. Tabi olayı yaptırıp öyle göndermiş olabilir. Şüphe çekmemesi için... Çünkü Vedat Aydın'la diyaloga girmeye, onu bir yere çekmeye çalışıyordu. Cem Ersever'in talimatıyla tabi. Yani olayın büyük bir kısmını bunların gerçekleştirdiğini biliyorum. Daha sonra olay meydana çıkınca ortalık karıştı; büyük yürüyüşler, cenaze törenleri yapıldı. Biz o esnada JİTEM'de oturuyorduk.

Daha sonra cenazeye gelen halka ateş etme emrini de o zaman ki Diyarbakır Alay Komutanı olan, yani 'Yedi Bela' lakaplı İsmet Yediyıldız'ın verdiğini öğrenmiş oldum.

Şimdi bu olayda Vedat Aydın'ı evden alırken gören Şükran Aydın'ın çizdiği robot resimler vardı. O robot resimler Ali Ozansoy, Fethi Çetin ve Aytekin Özen Binbaşı'ya bayağı uyuyor." (Şahan, Balık, 2005: 48-49)

CANİP YILDIRIM: Musa Anter fikir adamı, ütopyası olan bir insandı. Bunları gerçekleştirmek için hiç düşünmeden, hesap kitap yapmadan ölüme gitti.

Musa Anter'i en yakın ve iyi tanıyan, aynı zamanda da avukatlığını yapan 1925 Diyarbakır doğumlu Canip Yıldırım, Kürtlerin de onuru ve ayaklı tarihidir. Onunla, devletin Kürtler üzerindeki asimilasyon ve imha politikaları ile Musa Anter üzerine söyleşi yaptık. İşte, 86 yaşındaki Avukat Canip Yıldırım'ın bize anlattıkları:

"Babam, Diyarbakır'ın tanınmış ailelerinden 'Yedibela Deli Hacılar' (Mala Yedibela) derlerdi. Annem babam ikisi de Kürttü ve Kürtçe'yi de iyi bilirlerdi ama evde Türkçe konuşurlardı. Diyarbakır'ın çeşitli yörelerinde köylerimiz vardı.

Biz okula başladığımızda okulda Kürtçe konuşmak kesinlikle yasaktı. Okulda asla Kürtçe konuşulmasına izin verilmezdi ve hatta biz isimlerimizle bile çağrılmazdık. Akrabamız olan Celal'in okuldaki ismi 'Mete' idi. Yine ailemden Ali'nin adı da 'Dönmez' idi. Bu isimleri bize öğretmenlerimiz takmıştı. Benim adım Canip olduğu

için meşhur Türklerden Ali Canip Yöntem ile aynı adı taşıdığından adım değiştirilmedi. Zaten bu adı da bana, babamın Türk olan arkadaşları koymuşlardı.

Babam, ekonomik durumu çok iyi olan bir devlet memuruydu. Evimizde Kürt meselesi hiç konuşulup tartışılmazdı. Yalnız babam bazı geceler içkili olarak eve geldiğinde 'Xazal, Xazal' türküsünü Kürtçe olarak Şivan Perwer'den daha yanık, daha güzel ve daha içli söylerdi. Bizim Kürt köylerimiz olduğu için Kürtçe'yi mükemmel konuşur ve kullanırdı ama evde annemle ve bizlerle Türkçe konuşurdu.

Benim Kürt dadılarım vardı. Bunlar beni uyuturken Kürtçe ninni söylerdi. Bu dadılarının söylediği Kürtçe ninniler, bilinçaltıma bilinçsizce bir Kürt sempatisi yarattı. Dadılarının sayesinde Kürt çevresiyle tanıştım ve bilinçsizce Kürt diline ve kültürüne karşı bende bir ilgi uyandı.

Diyarbakır'ın merkeze bağlı yakın köylerinde Kürt kadınlar sütü kaynatır, yoğurt yapar, yoğurdu suyla karıştırıp ayran haline getirir ve onu Diyarbakır'ın sokaklarında 'Haydi dew... Haydi dew...' diye bağırıp satarlardı. Kürtçe 'ayran'a 'dew' dedikleri için, eşekleri ile birlikte belediyeye götürülür, ceza kesilir ve daha birçok cezalara maruz kalırlardı. Belediye Çavuşları'nın bu tavırlarından dolayı şehre ayran satmaya gelmez oldular ve tek geçim kaynakları olan bu ayran parasından da mahrum kaldılar. Ben o günleri bugün gibi hatırlıyorum.

Diyarbakır'da halk şunu derdi: 'Yazın ayransız, kışın yorgansız yaşanmaz.' Bu dil baskılanmaları, Diyarbakır'ı yaşanmaz hale getirmişti. Bütün bunlar benim Kürt meselesine angaje olmamı ve sempati duymamı sağladı.

Diyarbakır'da Kürtçe konuşmak kesinlikle yasaktı. Köylülerin ayranlarını satarken Kürtçe konuşmaları -ki hiçbiri Türkçe bilmiyordu- bunların karakollara, belediyelere yaka-paça götürülmeleri, para cezasının yanında aşağılanıp horlanmaları ve ayranlarının sokak ortasında dökülmesi bende Kürtlere karşı bir sempati, devlete karşı ise bir tepki yarattı.

1925 Şeyh Sait olayı olduğunda ben daha bebektim. Şeyh Sait İsyanı bastırıldıktan sonra Diyarbakır'ın tanınmış ailelerinden Cemil Paşalar, Zazadeler, Hazro Beyleri, Lice Beyleri ve Silvan (Farqini) Beyleri, Batı bölgelerine sürgün edildiler. İsyanın sona Şeyh

Sait, oğlu ve arkadaşlarıyla birlikte, Diyarbakır'ın Dağkapı Semti'nde, yani bugünkü Şehir Sineması'nın olduğu yerde İbret-i Alem için, yani Diyarbakır'ın çok güçlü Kürt Beyleri'ni korkutmak için, açık alanda idam edildiler. Uzun bir müddet (günlerce) halka açık yerde asılı kaldılar ve sonra oldukları yere gömüldüler; çünkü korkudan kimse ölüsüne sahip çıkamıyordu.

Çok partili hayata geçtikten sonra Doğu ve Güneydoğu illerinde CHP ve Şefi İsmet İnönü, Kürtlere yaptıkları acımasız uygulamalarından dolayı büyük bir hezimete uğradı. Diyarbakır'da CHP'nin gazabına uğramayan bir tek iki aileyi biliyorum. Zülfüzdeler ile Pirinçcioğulları. Çünkü bunlar CHP'liydiler ve içlerinde bakanlık yapanlar bile vardı.

Çok partili hayata geçince Demokrat Parti, Kürt illerini sildi, süpürdü ve CHP büyük bir yenilgi, büyük bir hezimet yaşadı. Bu aynı zamanda Batı illerinde de oldu. Şeyh Said İsyanı'yla 1925'lerde Batıya sürülen Kürt Beyleri, Demokrat Parti iktidarıyla birlikte affedilerek yerlerine yurtlarına döndüler.

Seçimlerde yaptığım konuşmalarda benim sloganımdı: 'Verin, verin... Dağa verin, taş verin, ama asla oyunuzu CHP'ye vermeyin!' diyordum.

Sürgünler döndü ve sürgünden gelenler bütün güçleriyle Demokrat Parti'ye çalıştılar. Ne oldu? CHP kaybetti. 1950'den 1954'e kadar Türkiye'de mutlu bir dönem yaşandı...

İlkokul üçe geçtiğimde babamın taini Mardin'e çıktı ve biz de Mardin'e taşındık. Orada da halkın yaşamı aynı Diyarbakır gibiydi. Mardin merkezdekilerin çoğunluğu Arapça konuşurdu. Orada da bu sefer Arapça bütünüyle yasaktı ve aynı dil baskılanmaları devam ediyordu. Ben hem ilkokulu hem de ortaokulu Mardin'de bitirdim. Okulda Arapça konuşmak, hele hele Kürtçe konuşmak söz konusu değildi, aynı cezalar orada da vardı.

Ben liseyi bitirdikten sonra Ankara Hukuk Fakültesi'ne başladım. Fakülteyi bitirdikten sonra da Fransa'ya doktora yapmaya gittim. Orada dört sene doktoramı yapıp Türkiye'ye geri döndüm. Yıl 1954-55. Ben 1950'de Fransa'ya gitmiştim.

Bu dönemde Demokrat Parti, taraftarlarına yasal olmayan yollardan kazanç sağlıyordu. Bu uygulamalarla birlikte Halkçı olan DP, halktan kopmaya ve yavaş yavaş CHP gibi iktidarını güçlendirmek için kanunsuz işler yapmaya başladı, Halk da DP'den soğumaya

başladı. Böyle olunca DP'den ayrılan bir grup Demokrat Partili 'Hürriyet Partisi'ni kurdular. İşte Yusuf Azizoglu, Mustafa Remzi Bucak, Mustafa Ekinci gibi birçok dogulu ve dogulu olmayan Milletvekilleri 'Hürriyet Partisi'ni kurdular. Ben de bu sırada yeni Fransa'dan donmuş, Ankara Hukuk Fakültesi'nde asistan olmak niyetindeydim. Hocam ve hemşehrîm Prof. Coşkun Üçok'a gidip yanında asistan olmak istediğimi belirttim. Bana 'Deli misin Canip, biz hocalar fakülteden ayrılıp serbest çalışmayı düşünüyoruz. DP'nin aydınlarla okumuşlara olan tepkisi ortadadır. Git babanın köyünde çiftçilik yap, burada asistan olma!' dedi. Bunun üzerine ben de Diyarbakır'a geri dönüp orada Hürriyet Partisi'ne girdim ve parti yönetiminde görev aldım. Aynı zamanda gençliği de partiye çekiyoruz. İşte bu sırada Diyarbakır Demokrat Parti Milletvekili Nuri Onur, 'tek parti, tek şef' sistemine uygun bir tavır almıştı. Hiç kimseye saygısı olmayan bu adam '*İleri Yurt gazetesini* çıkaran Abdurrahman Efemdolak'ın gazeteden sorumlu Müdürü Cemil Değer'in Yazı İşleri Müdürlüğü'nden istifa etmesini istedi ve Cemil Değer de görevinden istifa etti. Efemdolak'a Nuri Onur, 'Ben öyle bir babayiğit yazı işleri müdürü isterim ki, senin yazı işleri müdürlüğünü yapsın' dedi. Bunun üzerine Abdurrahman Efemdolak da bana gelerek Yazı İşleri Müdürü olmamı istedi. Ben de bu görevi kabul ettim.

O sırada Yusuf Azizoglu Diyarbakır'da 'Doğu Eczane Deposu' açtı. Musa Anter, bu deponun Doğu ve Güneydoğu satışlarını üstlendi. Bu arada Musa Anter bana gelerek, o espirili tavrıyla 'Oo... Hayırlı, uğurlu olsun, gazete çıkarıyorsun. Yahu bu gazeteyi bir şeye benzetelim!' dedi ve o günden itibaren Musa Anter '*İleri Yurt* gazetesinde yazılar yazmaya başladı. İğneleyici ve pervasız yazılarıyla Diyarbakır Milli İstihbarat Teşkilatı'nın hışmını gazetenin üstüne çekti. İşte 49'lar davası da bu şekilde başladı.

Musa Anter külhanbeyi tarzında bir adam değildi. Fikir adamı, ütopyası olan bir insandı. Bunları gerçekleştirmek için hiç düşünmeden, hesap kitap yapmadan ölüme gitti. Ellerini yumruk yapamazdı. 'Kavga' nedir bilmezdi. Düşündüklerini, duyduklarını, yaşadıklarını hiçbir hesap, kitap yapmadan gazetelerde yazardı.

Musa, kavga nedir, yumruk nedir bilmezdi ama onun kadar pervasız, onun kadar korkusuz ve hesapsız bir insan tasavvur edemiyorum. İlginçtir hiç kimseyle anlaşamadı. Tarık Ziya Ekinci ile bile zaman zaman oldukça sert tartışmaları olurdu. Kardeşi Hasan vardı,

Musa ile bazen tartışırlardı. Bir noktaya gelince, ‘De here lo... De here lo...’ (Hadi git ya... Hadi git ya...) derdi. İşte Musa Anter buydu.”

DİCLE ANTER: Babam, köşe yazarlığında gerçekleri dile getirmesiyle birlikte, aynı zamanda sistemin de sorgulanmasının yolunu açtı. Bundan çok rahatsız olan ve dönemin kirli savaş yöntemlerini uygulayan ‘derin devlet’, herkesi etkisi altında bırakan onun güçlü ve etkili kalemini kırmaya karar vermişti.

1950 İstanbul doğumlu Dicle Anter, 1915 Mardin Ziwing Köyü doğumlu Kürt gazeteci yazar Musa Anter’in en küçük oğludur. Biz onu babası gibi sistem karşısındaki dik duruşu ve espirileriyle tanıdık; ama babasını bize anlatırken çok büyük acı duyuyordu. İşte, ‘Ben babamı kaybettim ama Türkiye mozağini kaybetti’ diyen Dicle Anter’in anlatımlarıyla bilge insan Musa Anter:

“Musa Anter, Kürt gazetecisi ve yazarıdır. Üniversite hayatına başladığı zaman, oradaki Kürt arkadaşlarıyla birlikte 38 Dersim Katliamı’ndan çok etkilenmiş ve siyasi bilinci daha da gelişmiştir. 1940’larda İstanbul’daki Dicle Talebe Yurdu’nda müdürlük yapmış ve oradaki gençleri sahiplenerek hem bilinçlendirmiş, hem de okumalarına yardımcı olmuştur. Açıkçası onları bir anlamda örgütlemiştir. Ayrıca, o dönemde medrese eğitimi alan kişilerle temas kurarak Kürt tarihi hakkındaki birikimlerini de geliştirmiştir. Bunlardan en önemlileri; Avrasi Efendi ki sonradan kayınpederi olacak, Kürt Teali Cemiyeti kurucularından Kürt Şair, Yazar Abdurrahim Zapsu’yla tanışmıştır. Bir yandan medrese eğitimi gören bilge insanlar, bir taraftan da üniversitede eğitim gören genç arkadaşları, onun küçük yaştan beri hayal ettiği idealleri belirlemiştir.

Babam, 1989’a kadar Mardin Akarsu beldesinde yaşıyordu. Sonra İstanbul’a tekrar geri dönüş yaptı. O dönem içerisinde Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM), Kürt Enstitüsü ve Halkın Emek Partisi (HEP) kurucuları arasında yer aldı. Aynı zamanda kendi yaşantısını anlattığı kitaplar yazmaya başladı. Ayrıca, Azadiye Welat (Kürtçe), *Yeni Ülke* ve *Gündem* gazetesinde de köşe yazarlığı yaptı. Kendisinin ‘Ben bu ülkenin 55 yıllık tanığıyım, sanığıyım ve davacıyım’ sözlerinden büyük rahatsızlık duyan kesimler oldu.

Köşe yazarlığında gerçekleri dile getirmesiyle birlikte, aynı zamanda sistemin de sorgulanmasının yolunu açtı. Bundan çok rahatsız olan ve dönemin kirli savaş yöntemlerini uygulayan ‘derin devlet’,

herkesi etkisi altında bırakan onun güçlü ve etkili kalemini kırmaya karar vermişti. Öldürülmeden evvel Dragos'taki (İstanbul Maltepe) evinin kapısı, sabah erken saatlerde birkaç defa çalmaya başladı. Orada, kendisine tehditler yapıldı. 1992 Ağustos ayında bir gün sabahın çok erken saatlerinde 'Bizi Leyla Zana gönderdi. Seninle özel görüşmemiz gerekiyor. Kapıyı aç, seninle görüşeceğiz' diyen kişilerle, babam güvenip de onlara kapıyı açmadı. Bu olay bir kez yaşandı. Biz o zaman İsveç'te yaşıyorduk. Babam bunları bize anlattı. Bunun üzerine biz babamın yanına gelmek istedik ama babam bunu kabul etmedi. Ayrıca, bu tehditleri de çok fazla ciddiye almadı; çünkü babamın bütün yaşamı tehdit altında geçti.

Bu tür tehditler devam ederken babam, Diyarbakır Belediyesi Kültür Müdürlüğü'nden Festival kapsamında Diyarbakır'a davet edildi. Aynı haftada kendisi, Eylül ayının 20'sinde (20 Eylül 1992) HEP'in Genel Merkez Kongresi'ne davet ediliyor.

Babam, 14-15 Eylül 1992 tarihinde Festival kapsamında Diyarbakır'a gitti; ama HEP Kongresine gidemedi. Gidememesinin nedeni de, 'Diyarbakır'a çoktandır gitmedim, Diyarbakır'ı çok özledim. Festival bahanesiyle hem halkımla buluşur, hem de Diyarbakır'ın özlemini gideririm' düşüncesi idi.

Diyarbakır'a gelişi de olaylıydı. Atatürk Hava Limanı'na giderken bindiği Bostancı-Bakırköy Deniz Otobüsü, bomba ihbarıyla aramaya tabi tutuluyor ve Diyarbakır uçağını kaçırıyor. Onun üzerine çok kızıyor ve Malatya Uçağı'yla Malatya'ya gidiyor. Oradan da otobüsle Diyarbakır'a gidiyor. Bu gecikme herkesi meraklandırıyor.

O zaman ben İsveç'teydim. 20 Eylül 1992 günüydü. Babama ulaşmak istedim; onun sesini duymak istedim. Her nedense içimde bir sıkıntı vardı. 42 yaşlarındaydım. Tüm kurum kuruluşları aradım ve babamı sordum; ama bir türlü ona ulaşamadım. Akşam iş dönüşü eve geldiğimde (sıkıntıdan dolayı işten erken çıkmıştım), oranın saatiyle akşam 8.30, Türkiye saatiyle 21.30'da evimizin kapısını çaldım. 8 yaşındaki kızım Merve kapıyı bana açtı ve 'Baba, baba...' deyip ağlamaya başladı. Ben olayın ne olduğunu bilmeden şok oldum ve hemen evdekilere 'Babam mı?' diye sordum. Onlarda bana başlarıyla 'Evet!' anlamında onayladılar. Bizim evden hemen ağabeyime telefon açtım ve annemlere gitmek için yola çıktık. Anneler bizden 45 km uzaktaydılar.

Annem 65 yaşlarındaydı, kalp ve şeker hastasıydı. Biz daha ona ulaşmadan, telefonla İsveç'ten birileri ona kötü haberi vermiş. Biz oraya vardığımızda, annem çok perişandı. Ablama da ulaşmamız gerekiyordu. Ben ablamın evine gittim. Gece saat 12.00 gibiydi. O saatte beni perişan halde görünce o da, 'Babama bir şey mi oldu?' diyerek yere yığıldı. Ondan sonra da sabah uçağıyla İstanbul'a geldik. Diyarbakır'a aynı gün uçak yoktu. Ertesi gün ancak Batman'a uçak bulabildik ve Batman yoluyla Diyarbakır'a gittik.

Biz daha İsveç'teyken, 'Cenazeyi kimse almasın, biz alacağız' demiştik; ama Pazartesi sabahı cenaze, askerler tarafından zorla Diyarbakır Devlet Hastanesi'nden kaçırılarak, Ziwinge Köyü'ne defnedilmiş. Biz bütün çabamıza rağmen, babamızı son kere olsun görme imkanımız olmadı. Ve 'kendi cenazemizi kendimiz gömmeye' imkanını da bize vermediler. Böylece, babama son kez olsun görevimizi yapma imkanı bize verilmedi.

Ben ablama, 'Babamı son kez göreceğiz' diye söz vermiştim; ama bunu yerine getiremedim. Bu da hem benim için hem de ailem için çok büyük bir acıydı. Bu acının en kötüsünü, belki de Ağabeyim Anter Anter çekiyor; çünkü ağabeyimin ülkeye girişi yasaklandı ve mezarını olsun görebilmiş değil.

Babamın mezarını biz annemin büyük uğraşları sayesinde, Ziwinge Köyü'nden alıp Mardin Akarsu'daki evimizin bahçesine taşıdık. Şu anda orada ve anıt mezarı da bitmek üzeredir.

Ben babamı kaybettim ama Türkiye, önemli değerdeki bir mozaigini kaybetti. Babamın '*Qımul*' adlı kitabındaki bir makalesinde yazdığı şu satırlar bizim için yol gösterici olmuştur:

Ne harp cephesi, ne vatan cephesi
İnsanlık ve kardeşlik cephesi

Biz hâlâ babamın bıraktığı yerde değil miyiz?

MUSA ANTER CİNAYETİ

Kürt siyasetinin önemli bir ismi olan Musa Anter, Halkın Emek Partisi'nin (HEP) kurucularından biriydi. Aynı zamanda İstanbul Kürt Enstitüsü yöneticisi ve haftalık *Yeni Ülke* dergisi ile günlük yayınlanan *Özgür Gündem* gazetesinin yazar ve editörüydü, Kürtlerin de çok 'saygın' ve 'bilge' insanıydı. Ak saçlı bilge insan Musa Anter,

20 Eylül 1992 tarihinde, Diyarbakır Belediyesi'nin düzenlediği festival kapsamında davetli geldiği Diyarbakır'da, 75 yaşındayken katledilmişti. Öldürülmeden önce birlikte olduğu Orhan Miroğlu, 23 Eylül 1992'de Diyarbakır Emniyeti'ne ifade vermiştir. Alınan ifadesinde Miroğlu, 16.30'a doğru Musa Anter'in kaldığı otele geldiğini belirtmiştir. Musa Anter, bir arazi anlaşmazlığına çözüm bulmak için bazı insanlarla görüşeceğini söylemiştir. Saat 19.30 dolaylarında 25-30 yaşlarında bir şahıs ile otelin salonunda buluşmuşlar ve üçü birlikte bir taksiye binmişlerdir. Olay yerinin yakınlarında taksiden inip dar bir sokağa girmişlerdir. Kendilerinden 25-30 metre önde yürüyen bu şahıs aniden geriye dönüp ateş etmeye başlamıştır. Musa Anter olay yerinde hayatını kaybederken, Orhan Miroğlu da ağır yaralanmıştır.

Kürt halkında infial yaratan bu olayı incelediğimizde yine karşımıza itirafçılar ve JİTEM çıkıyor. Organizasyon ise merkezden yani Ankara'dan yapılıyor. İtirafçı Abdülkadir Aygan ve JİTEM Gruplar Komutanı Ahmet Cem Ersever'in itirafları, olayı büyük ölçüde aydınlatmıştır ama Anter davasında en ufak bir ilerleme olmamıştır.

Anter Cinayeti Yeşil'in Büyük Eylemiydi

İtirafçı Abdülkadir Aygan, Musa Anter cinayetiyle ilgili Timur Şahan ve Uğur Balık'a şu itirafta bulunuyor:

"Yeşil'in karıştığı en büyük olay, yani benim tanık olduğum en büyük olay, Ape Musa'nın öldürülmesidir. O esnada Cem Ersever Ankara'da olmasına rağmen, daha sonra kendisi ile birlikte öldürülen Neval Boz'la Diyarbakır'a geldi ve olayın olacağı gün Adıyaman bölgesine gitti. 'Nemrut Dağı'na gideceğim, oradaki grupları dinleyeceğim. Telsiz cihazıyla grup var mı yok mu tespit edeceğim' diyordu. Bu esnada da Yeşil, Musa Anter'e yönelik cinayeti JİTEM'de organize ediyordu. Tim Komutanı Savaş Gevrekçi, Grup Komutanı izinde olduğu için onun görevini de görüyordu. Musa Anter olayında Hogir devreye sokuldu. Hogir kod adlı Cemil Işık ile Şırnaklı Hamid adlı itirafçı PKK'den birlikte ayrılmışlardı.

Ape Musa'nın o gün, Diyarbakır'da bir otelde olduğunu tespit eden kişi Hogir kod adlı Cemil Işık. Haberi alan Yeşil ve Mustafa Deniz, Beyaz Land Rover ile geliyorlar. Land Rover'i Bölge Valiliği kendisine hibe etmişti. Yani görev için almıştı. Hogir'e 'Musa Anter'i bir plan yaparak bir yere çek ve bize getir' diyorlar.

Anter Hogir'i tanıyordu

Hogir kod adlı Cemil Işık ile Musa Anter'in daha önce tanıştıklarını söylüyor Aygan. Yani Ape Musa, Hogir'in PKK'den ayrılmasına üzüliyor ve bu nedenle kendisiyle görüşmek istiyormuş. Ancak Ape Musa'nın, Hogir'in JİTEM'de çalıştığından haberi yok. İşte Anter'i otelden çıkarmanın yolu bulunmuş oluyor. Hogir bunun üzerine Hamit adlı itiraflıyı görevlendirerek otele gönderiyor. 'Tamam de, Hogir seninle görüşmek istiyor; seni bir yerde bekliyor, bir evdedir; yanına götüreceğim' diyor.

Hamit birincisinde başarılı olamamıştı. İkincisinde Land Rover ile bütün ekip gidiyor. Gerisini Aygan anlatıyor: 'Ali Ozansoy, JİTEM İstihbarat Grup komutanlığı'nda Saraykapı'da ana telsizin başında bekledi. Hogir'e Kalaşnikov verildi. Beni de JİTEM kimliğim ve silahım var diye Hogir'in yanına verdiler. Herhangi bir durum olursa müdahale edebilmem için. Bizi, köprüyü geçtikten sonra Silvan yolunun çıkışına, yokuşa doğru bıraktılar. Yeşil, Mustafa Deniz ile biraz daha tepeye çıktı, telsiz onlardaydı. Hamid de tekrar otele, Ape Musa'yı almaya gitti. Yani bir taksiye bindirecek ve bizim yanımıza getirecek. Hogir de onu orada vuracak...'

Tetiği Hamid Çekti

Sessiz bir bekleyiş sürüyor; ne gelen var ne giden. İş uzadıkça silahlı halde pusuda bekleyen katillerin sabrı taşmaya başlıyor. En sabırsız olanı Hogir, 'Bu işte bir iş var. Biz Yeşil'in yanına gidelim. Polis bizi yakalarsa daha kötü olur' diyor. Yol kenarındaki arazide birlikte yürüyerek Yeşil'in yanına gidiyorlar. Bir süre sonra kentin bir yerlerinden siren sesleri gelmeye başlıyor. Yeşil, telsizi polis kanalına almış. 'Ortalık karıştı, bir şeyler olmuş ama nasıl olduğunu bilmiyorum' diyor Yeşil. Planı değiştirmek zorunda kalıyorlar. Topluca Land Rover'e binerek JİTEM'e gidiyorlar. Aygan anlatıyor: 'Geldiğimizde Ali Ozansoy 'tamam' dedi, Hamid Ape Musa'yı vurmuş, olayı yapmış. Biraz sonra Hamit geldi. Hamid 'Tamam vurdum' dedi. Hogir, 'Niye yanımıza getirmedi, niye bu iş yolda oldu' diye sordu. Hamid, 'Şüphelendiler, taksiye bindik, yanında yeğeni vardı' dedi. 'Seyrantepe'ye geldik, işte ben dedim ki, şurada falan dedim, onlar daima 'nerede' diyorlar, baktım şüpheleniyorlar artık fazla gitmeyecek, indirdim' dedi. Hamid'in üzerinde bir 14'lü UMAN markalı tabanca varmış, bunu ona JİTEM vermişti. Orada

onları indiriyor; kendi anlatımlarına göre, Ape Musa ile yeğeni onun arkasında yürüyorlar; o da sokağın içine yürüyor; dönüp Ape Musa ve yeğenine ateş ediyor. Daha sonra kaçtığı yerde, silahı çöp tenekesine atıyor.” (Şahan, Balık, 2005: 52-53)

Musa Anter ve Mehmet Sincar İtirafçılar Tarafından Öldürüldü

Cem Ersever, gazeteci Soner Yalçın’a yaptığı itiraflarında, Abdülkadir Aygan’ın söylediklerini doğruluyor. İşte Yalçın’ın T.B.M.M. Susurluk Komisyonu’na yaptığı açıklama:

“Komisyonumuzun T.B.M.M.’de bulunan çalışma salonuna davet edilen Soner Yalçın, 16.2.1994 tarihli açıklamasında: *Aydınlık* gazetesi Ankara Haber Müdürü olduğunu, ‘*Binbaşı Ersever’in Hatıraları*’ ismi altında bir kitap yazdığını, Ersever’in öldürülmeden önce kendisine anlattıklarını *Aydınlık* gazetesinde dizi halinde yayınladığını, Ersever’in kendisine anlattıklarına göre Mehmet Sincar’ı itirafçı olan Adem Yakın’ın öldürdüğünü, öldürme planını da yine itirafçı olan Alaattin Kanat’ın yaptığını; Musa Anter’in öldürülmesi olayıyla ilgili olarak Cem Ersever’in düşüncesini sorduğunu, Cem Ersever’in de Musa Anter’in PKK ile itirafçıları barıştırma rolünü üstlendiğini ve itirafçılar tarafından öldürüldüğünü kendisine söylediğini, bunun üzerine Cem Ersever’e bu cinayetleri kimlerin işlediğini ısrarla sorduğunu, Cem Ersever’in de bu cinayetleri ‘Yeşil’ kod adlı şahsın işlediğini, Jandarma ve Emniyetin ‘Yeşil’ kod adlı bu şahıstan haber elemanı olarak yararlandığını söylediğini, ‘Yeşil’ kod adlı kişinin daha sonra basında isminin Mahmut Yıldırım olarak çıktığını ve Elazığ’lı olduğunu, özellikle Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Bingöl, Bitlis yöresinde işlenen siyasal cinayetlerin ‘Yeşil’ kod adlı bu şahısla, bunun emrinde çalışan 4-5 kişilik itirafçıların işlediğini Cem Ersever’in kendisine anlattığını...

İtirafçıların belli sürelerde cezaevinden çıkartılarak kendilerine cinayetler işlettirildiğini, itirafçıların Olağanüstü Hal Bölge Valiliği’ne ait lojmanlarda kaldıklarını...” (BSP, 1995: 302)

Bunlar işi Ankara’dan planlamışlar

Orhan Miroğlu’nun İsveç’te Abdülkadir Aygan’la yaptığı söyleşide de Aygan, yukarıda aktardığımız aynı görüşlerini tekrar ediyor ve Anter cinayetinin esas Ankara’dan planlandığını söylüyor.

Orhan Miroğlu itirafçı Aygan'a, Musa Anter'in Diyarbakır'a gelmeden önce, İstanbul'da öldürölmek istendiğini, Dragos'ta kaldığı eve gidildiğini ama onun gelenlere kapıyı açmadığını belirtiyor ve bu konudan Aygan'ın haberinin ölüp olmadığını soruyor. Aygan, bu soruya karşılık şu cevabı veriyor:

"İşin ilk safhasında kimin görev aldığı konusunda malumatım yok ama sizin gibi bazı kanaatlerim var tabii. Bu işin önceden başladığı şuradan belli oluyor. Ankara'dan kalkıp Cem Ersever'in Diyarbakır'a gelmesi. Bu gelişin Musa Anter'in geliş safhasına denk getirilmesi, bir de daha önce Diyarbakır'da görölmeyen Hogır (Cemil Işık) ve Hamit'in 'Şırnaklı Hamit olarak tanınıyor' Cem Ersever'le beraber gelmesi... Bu gösteriyor ki, bunlar işi Ankara'dan planlamışlar."

Yine Miroğlu Aygan'a şu soruyu yöneltiyor: *"Yeşil'in cinayet-ten epey sonra Ankara'da MİT'te ifadesi alınıyor. Bu ifadeyi ilk Mehmet Eymür deşifre etti. Yeşil burada Anter cinayetini kendisinin planladığını ve bu iş için PKK'nin kafa adamlarından birini kullandığını söylüyor. Bu kafa adamın ben Alaattin Kanat olduğunu düşünüyordum. Mardinli olması, Anter'le rahat ilişki kurabileceğini düşündürüyordu bana. Sen Cemil Işık'ı açıklayınca yanıldığımı anladım. Kim bu kafa adam, Cemil Işık mı?"*

Aygan da bu soruya karşılık şu açıklamayı yapıyor: *"Yeşil'in MİT'te sorgulandığını duymuştum. Kendisi söylemişti. Hatta geldiğinde köprücük kemiği kırılmıştı ama 'trafik kazası geçirdim' demişti. Cem Ersever olayından dolayı sorgulamışlar onu."*

Aygan, Cem Ersever'in kullandığı mobil araç telefon'unu Yeşil'in beraberinde getirdiğini de belirtiyor. Aygan'ın şu önemli tespiti ise, Musa Anter cinayetini ve gerçek faallerini bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır:

"(...) Şimdi anlıyorum ki, işi resmî olarak Cem Ersever yaptırıyor, OHAL valisinin haberi var. Cem Ersever Gruplar Komutanı. Gruplar Komutanı nereye bağlı? Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Komutanlığı'na bağlı. Diyarbakır JİTEM Grup Komutanı Batman'da veya izinde. Yerine TİM Komutanı vekalet ediyor. Yani esas görevli olmayan biri kalıyor yerine. Yani öyle yapıyorlar ki, yarın bir terslik olursa, işin içinden sıyrılıyorlar ve devleti de korumaya alıyorlar. Kim ortada kalacak? Hamit, Hogır, Aygan kalacak, Mustafa Deniz kalacak, Yeşil kalacak. Yeşil zaten ortada kalıyor."

Yakalanacak olursa bu beş kişi yakalanacak. Bunlar PKK'lidir, eski PKK'lidir, işi bunlar yapmış denecek... Yoksa işi bal gibi biliyorlar. Yeşil'deki Land Rover'i MİT, Bölge Valiliği'ne hibe etmişti. Bölge Valiliği'de JİTEM ve Asayiş Komutanlığı vasıtasıyla Yeşil'in altına vermişti. Yeşil de bölgede cirit atıyordu.” (Miroğlu, 2009: 265-274)

ORHAN MİROĞLU: Musa Anter cinayeti JİTEM'in planladığı bir cinayetti; Diyarbakır JİTEM'in insiyatifiyle değil, direkt Ankara'da planlanıp uygulanan bir cinayetti.

Musa Anter cinayetinde çok ağır yaralanan ve ölümden kıl payı dönen 1952 Mardin Midyat doğumlu Yazar Orhan Miroğlu'yla yaptığımız söyleşi:

“Musa Anter'le yakın bir akrabalığımız yok. Musa Ağabeyi gençlik yıllarımdan beri tanıyorum. O dönemde Kürt meselesinde adı geçen birkaç kişiden biriydi. Onun kitaplarını okurduk. İlk Kürtçe sözlük Musa Ağabeye aitti. Kürtçe sözlüğü Harbiye Zindanları'nın hücrelerinde yazdığını duyardık. Bütün genç arkadaşlarımızın en büyük isteği onunla tanışmaktı. Ben Musa Ağabeyle çok geç tanıştım. Babamla iyi bir diyalogları vardı ve görüşürlerdi. Ben 12 Eylül sonunda Musa Ağabeyi tanıdım. 12 Mart döneminde o cezaevindeydi. Dayınlar da cezaevindeydi. Babamlar ziyaretine giderdi. Benim babamla onun annesinin bir akrabalıkları vardı. Babamla Musa Ağabey birbirlerine “ımxaleti” diye hitap ederlerdi.

Ben 1980'de Diyarbakır cezaevine girdim, 1988'de de çıktım. Esas Musa Ağabeyle görüşmelerim 1990'lı yıllardan sonradır. Musa Ağabey çok cesur, cesur olduğu kadar da yumuşak bir üslubu vardı. Birikim olarak hepimizi çok etkiliyordu. Bütün konulara hakimdi ve çok rahat fikir yürütebiliyordu. Musa Anter'in vurulduğu dönemde biz Diyarbakır'da ikamet ediyorduk. Musa Anter'in 'Kitap Festivali' için Diyarbakır'a geleceğini öğrenmiştik. 20 Eylül 1992 akşamı onu yemeğe davet ettik, 16.30 gibi otele (Diyarbakır Büyük Otel) onu bize getirmek için gittim. Daha sonra kod adının 'Dijwar' olduğunu öğrendiğim 25-30 yaşlarında bir kişi otelin salonuna geldi ve birlikte çıkıp ticari olan bir taksiye bindik. Bu kişinin amacı; Musa Ağabeyi Yeşil'in içinde bulunduğu JİTEM ekibine teslim etmektir. Fakat bu buluşma gerçekleşmedi.

Sonradan öğrendiğime göre, tetikçi olarak Şırnaklı Hamit Yıldırım kullanılıyor. Hamit aynı zamanda otele de bir iki kez geliyor

ama Musa Ağabey'le bir türlü buluşamıyor. Not bırakırken kendini otel personeline böyle tanıtıyor; 'Dijwar aradı dersiniz' diyor.

Musa Ağabey bunlarla görüşmüş ve anlaşmışlar; Pazar günü bir evde buluşulacak. Oysa böyle bir yer yok; Dijwar otele gelecek ve Musa Anter'i kendisini Seyrantepe'de bekleyen Yeşil'in kontrgerilla ekibine teslim edecek, ondan sonrası malum...

Musa Ağabey, tabii bunları ne benimle ne de başkasıyla paylaşıyor. Kuşkuya da kapılmıyor ki, o gece beni yanında götürüyor. Heralde kuşkulansaydı beni yanında götürmezdi diye düşünüyorum. Oysa öyle olmadı, kısa süreli bir eve gideceğimizi söyledi, 'Birlikte gideriz, oradan da sizin eve döneriz' dedi.

Pazar akşamı Dijwar otele geldi ve birlikte otelden çıktık. Beni beklemiyordu tabi, bu yüzden tedirgin olduğunu fark ettim. Ama Musa Ağabey daha önce bana, 'Bunlar düşman sahibidir' demişti. Bu yüzden fazla tedirgin olmadım. Vurulduğumuz ana kadar, 'Arazi meseleleri var, onu çözmeye gidiyoruz' diye biliyorum ben. Neyse bir ticari taksiye bindik, adamı tanımıyoruz o da bizi. Dijwar, bizi ters yöne götürüp şüphelendiğimizi anlayınca, götürdü bizi bir sokağa soktu ve orada ateş etti. Musa Ağabey sanırım çok kısa, birkaç dakika yaşadı, ben de yaralandım...

Musa Anter cinayeti, JİTEM'in planladığı bir cinayetti. Cinayet ile ilgili ilk bilgimiz eski MİT Müsteşarı Mehmet Eymür'ün, Yeşil'in MİT'e verdiği ifadeye dayanıyordu. Bu ifadede Yeşil, Musa Anter cinayetini kendisinin planladığını ve bunun için de PKK'nin kafa adamlarından birini kullandığını söylüyordu. Bu kafa adamı ben yıllarca Hogır kod adlı eski PKK'li Cemil Işık olduğunu düşünüyordum. İsveç'te Aygan'a, bu kişinin Cemil Işık olup olmadığını sordum. O da Cemil Işık olmadığını söyledi. Cemil Işık, cinayetten sonra 1994 yılında Almanya'da öldürüldü. Aslında, Anter cinayeti Aygan'ın anlatımlarına göre, Diyarbakır JİTEM'in insiyatifiyle değil, direkt Ankara'da planlanıp uygulanan bir cinayetti. Ahmet Cem Ersever, Ankara'dan Diyarbakır'a geliyor ve işi Yeşil'e havale ediyor.

Musa Anter cinayetiyle ilgili bugünkü durum hiç iyi değil. Bir kere henüz bir dava süreci yok. Katilin hâlâ Şırnak'ta koruculuk yaptığı söyleniyor. Onunla ilgili bir soruşturma bildiğim kadarıyla yok. Yeşil'in MİT'e verdiği ifade soruşturma dosyasında yer almıyor. Ali Ozansoy o gece bu işte görev almış kişilerden biri. Bugün

Ankara Emniyeti'nde polis memuru olarak görev yaptığı söyleniyor. Onun bile ifadesi alınmamış. Bu da soruşturmanın ne kadar eksik yürütüldüğünü gösteriyor. Tabii ki işin en ilginç yanlarından biri de şudur: Yeşil'in ifadesinde sözünü ettiği 'Kafa' adamın gerçek kimliği nedir?

Bir televizyon programının canlı yayınında, 'Derin devlet'i tartıştığımız bir programda, bu soruyu eski MİT görevlisi Mehmet Eymür'e de sordum. O da hatırlamadığını ama bu ifadenin muhtemelen MİT'te olduğunu söyledi. Dolayısıyla Musa Anter cinayetini bütünüyle aydınlatmak için;

- MİT'teki bu ifadenin soruşturma dosyasına istenmesi,
- Ali Ozansoy'un ifadesine başvurulması,
- Dijwar kod adlı Hamit Yıldırım'ın (Tetiği çeken o) akibetinin araştırılması gerekir. Yeşil'in yaşıyıp yaşamadığını bilmiyoruz."

Çum Farqine Hastaxane
Naxoş digon: 'Zeki kane?'
Doxtore li Kurdan naxuyane
Naxoş mane be dermane

DOKTOR ZEKİ TANRIKULU CİNAYETİ

1950 Diyarbakır Silvan doğumlu Doktor Zeki Tanrikulu, Silvan Devlet Hastanesi Başhekimiydi. Halk tarafından çok sevilen Dr. Tanrikulu, faili meçhul cinayetlerinin en çok işlendiği Silvan'da infaz edilmiştir. Tanrikulu, 2 Eylül 1993 Perşembe günü saat 12.00'ye beş kala, Kaymakam'ın daveti üzerine hastane dışına çıktığı sırada, Silvan Emniyet Müdürlüğü'nün tam karşısında taranarak katledilmiştir. Daha önce de defalarca tehdit edilen ve infazdan kıl payı kurtulan Dr. Zeki Tanrikulu'nun hunharca katli, Kürt halkında infial yaratmıştır. Silvan halkının yüreğini kazanan Dr. Zeki'ye ağıtlar yakılmış; şarkılar bestelenmiştir. İşte, yukarıdaki Kürtçe ağıt'ta da söylendiği gibi, Dr. Zeki'nin katliyle Kürtler doktorsuz ve dermansız bırakılmıştır:

Silvan'a hastaneye gittim
Hastalar diyorlardı ki: 'Hani Zeki nerde?'
Kürtlerin doktorları gözükmüyor
Hastalar dermansız kaldı.

SELMA TANRIKULU: “Birden otomatik silahlar patlamaya başladı. Ben, zemin kat olan evin balkonundan aşağı atlayarak Zeki’ye doğru koşturmaya başladım. Hastaneden bahçeye fırlamamla, Zeki’yi Emniyet Müdürlüğü’nün yakınında, boylu boyunca sırtüstü yatmış bir halde gördüm. Zeki, boydan boya taranmıştı. Özellikle ellerini hedef almışlardı. Tam tamına 18 kurşun vücuduna isabet etmişti.”

“Her Kürt gibi, eşim Zeki Tanrikulu da davasının takipçisiydi. Onurlu bir yaşam da onun en çok istediği bir yaşam şekliydi. Eşim doktordu. Biz daha önce, Çanakkale’nin Çan İlçesi’nde görev yaptık. Körfez Savaşı nedeniyle, biz de kendi topraklarımıza dönme kararı aldık. Eşim, devletteki görevinden istifa ederek, doğum yeri olan Silvan İlçesi’ne geldik; oraya yerleştik. Eşim birkaç ay özel çalıştıktan sonra, tekrar Silvan Devlet Hastanesi’nde göreve başladı. Yıl 1991’di.

O dönemlerde Silvan sakin ve rahat bir yerdi. 1991 yıllarında, Bölgede gelişen Kürt Özgürlük Hareketi’yle birlikte, halkımızın üstünde baskılar da artmaya başladı. Özellikle köylerin yakılması, zorla boşaltılması ve kırsal kesim üzerinde büyük baskıların olması, binlerce kişinin göç etmesine neden oldu. Kırsal alandaki bu baskılar, birden bire göçle şehre aktı. Artık, Kürt Özgürlük Hareketi’ne biraz sempati duyanlar dahil kimsenin bir yaşam güvencesi yoktu. Silvan’da da faili bizce belli ama resmiyette faili meçhul olarak geçen onlarca cinayet işlendi, bir o kadar da ‘kayıp’ olayları gerçekleşti.

Bu olaylar gün geçtikçe artıyordu. Artık her gün üç-beş kişinin faili meçhule gittiğini, faillerin buharlaşıp uçup gittiğini öğreniyorduk, yaşıyorduk. Koca tarihi şehir, koca Silvan ölüm sessizliğine bürünmüştü. Artık, akşam gün batmadan önce herkes evine kapanmaya, ‘Bugün de canımı kurtardım, bugün de ölmedim’ diye, kaybedilenlerin acısıyla yaşamımızı sürdürmeye çalışıyorduk. Biz kadınlar ise ‘çocuklarımızın babası, canımız, ciğerimiz, arkadaşımız ve sevgilimiz olan eşimizin sıcaklığını bir daha yaşadık’ diye, buruk bir sevinç yaşıyorduk; çünkü o dönemde ‘öldürülenlerin listesi’ olduğunu öğrenmiştik.

Artık çarşıya erkekler çıkamaz olmuştu. Onların yerine evin ihtiyaçlarını kadınlar karşılıyordu ki, bölgemizde böyle bir gelenek asla yoktu. Akşamları evin kapısı her çaldığında, yine erkekler yerine kadınlar kapıyı açar olmuştu. İşte böyle bir dönemde, eşimin

görev yaptığı Silvan Devlet Hastanesi'ne onlarca ölü geliyordu. Özellikle çatışmalardan sonra, özel timlerin ya da emniyet güçlerinin ölü ya da yaralı getirilmesinde kıyamet eşimin başında kopuyordu. Eşim sürekli olarak askeri güçler tarafından, 'Bu sana kalmayacak, seni de öldüreceğiz, seni de böyle yere sereceğiz' diye, küfürle karışık tehdit ediliyordu. Çok keyfi bir şekilde kaldığımız hastanenin lojmanı. 'arama' adı altında basılıyor ve sadece bizim ev aranıyor. Eşim hastanenin 'Başhekim'i olduğu için, her türlü sorunla o muatap oluyordu. Mesela; normal periyodik izne giden hastane personelinin nereye gittiğini, adresini eşimden soruyorlardı. İzne gidenlerin 'izin dilekçelerini' isteme bahanesiyle evimiz basılıyor, hastanenin etrafı sarılıyordu. Bize olmadık baskılar yapılıyordu.

Özellikle Kürtlerde gelenektir: Çocuklarımızın 'doğum gününün haftası'nın kutlandığı günün akşamı, bütün ışıklar açık bırakılır. Aile bireylerinin hepsi bir araya gelir ve eğlence düzenlenir. Bu eğlenceler de kadın kadına yapıldığı için erkekler evden ayrılır. İşte benim yeni doğan kızımın bir haftası dolmuştu ve biz aileden kadınlar da bunu kutlamak için, o günün akşamı eğlence düzenledik. Eşim de, evi çok yakınımızda olan arkadaşımıza gitmişti. Gece saat bir sularında eve geldi; gelirken de, o dönemin Emniyet Müdürü eşimi görmüş ve nerden geldiğini sormuş. Eşim de, arkadaşının evinden geldiğini söylemiş.

Eşim, eve geldiğinde çok tedirgin ve morali bozuktur. O anda bütün akrabalarımız 'Doğum günü haftası' için bizdelerdi. Kızım Zela'nın bir haftası dolmuştu, biz de onu kutlamıştık. Ben, loğusa yatağında yatıyordum. Eşim bana başından geçenleri anlattı. Tam o arada bir dahili telefon (hastane ile ev arası bağlantı) çaldı. Eşim telefonu alıp konuştu, sonra da 'Tamam' deyip kapattı. O anda hiç hücum olmayan bir şey yaptım ve 'Kim' dedim. Personelin, 'Acil hasta var' dediğini söyledi. Benim de o anda, eve geldiğinde yaşadığı 'tedirginliği ve korkusu' vardı üstümde. Ve hemen, 'Canım benim, sen şimdi gitme! Nöbetçi doktor kimse, onu çağırırsınlar' dedim. Eşim de benim dediğime ikna oldu ve hastaneyi arayarak 'Nöbetçi doktoru çağırın!' dedi.

Oysa eşim işine çok bağlı olduğu için, başka zaman olsaydı beni asla dinlemezdi ama üstünde olayın tedirginliği olduğu için beni dinledi. Eşim yatak odasına doğru yönelince, tekrar dahili telefon çaldı. Eşim telefonu kaldırıp konuştu. 'Tamam' dediğini duydum.

Hemen yataktan fırladım ve ‘Ne var?’ diye sorunca, ‘Gelenler hasta değil, polismiş’ dedi. Hemen ben ‘Ay’ diye bağırdım, ‘Vedat Aydın gibi seni de kaçıracaklar’ dedim. Eşim kapıya doğru yönelince, onu bırakmadım, gitmesini engelledim. Hemen bütün akrabalarımı zı durumdan haberdar etmek için kendi ev telefonumuzu aldım ama ev telefonumuzu da kesmişlerdi. Böylece dışarıyla irtibatımız tamamen kesilmişti. Zeki o an yine kapıya doğru gitmeye yöneldi. Ben o zaman: ‘Yerle gök bir araya gelse, yine bu kapıdan tek başına çıkamazsın!’ diye avazım çıktığı kadar bağırdım.

O anda benim sesime, bizde kalan yeğenlerim ve çok yakın arkadaşımız olan ebe-hemşire Nigar da uyanıp yanımıza geldiler. Uykulu ve şaşkın bir halde ‘Ne oldu’ diye sordular. ‘Ne olacak’ dedim. Polisler hastaneyi basmışlar. ‘Hasta var’ ayağıyla Zeki’ mi götürüp katledecekler.

Sonra biz hep birlikte, Zeki’yle aşağı doğru iniyoruz. Halkın bizi duyması için de avazımız çıktığı kadar ‘Mertlikle üstümüze gelin!’ diye bağıırıyoruz. Hiç unutmam; Zeki’yi almak için bir zırlı, çelik sürgülü bir minibüs ile silahlarla donatılmış özel timler bekliyordu. Biz hepimiz Zeki’nin götürölmesine karşı çıkınca, birden bire etrafımızı emniyet güçleri sardı. Aslında, Zeki’yi almaya gelenler dört kişiydi. Hepsi çelik yelekli, kar maskeli, sivil giyimli timlerdi ve JİTEM elemanlarıydı. Zaten bizi görünce şaşırdılar ve hemen kar maskelerini yüzlerine geçirdiler. Hiç beklemedikleri ‘bizim karşı koyuşumuzla’, onların kaçırma planları boşa çıkmıştı.

Biz dışarı çıkınca, yine eşimi ‘Emniyet Müdürlüğü’nde ifadesi var; onun için alıp götüreceğiz’ ayağıyla yine kaçırmaya çalıştılar. Zeki, tam dolmuşa doğru yöneldiğinde, yine ben kendimi dolmuşun kapısının önüne attım ve onun gitmesini engelledim. Yine yemin billah ederek, onu asla yalnız göndermeyeceğimi söyledim ve beni de birlikte götürmelerini istedim. Bu itiş kalkış bir saati bulmuştu. Gün ışıdı. Bütün mahalle uyanmış, olaydan haberi olmuştu. Emniyetin önünde halk sıraya girmiş, bizi beklemeye başlamıştı. Ben de Zeki’yle birlikte Emniyet’e gittim. Bir odaya bizi aldılar. Sonra eşimi yanından alarak, kapıyı üstüme kapatınaya çalıştılar. Yine ben odanın kapısını iterek ara koridora fırladım. ‘Zeki’m’ dedim, ‘Hiç korkma, ben buradayım!’

Sonuçta, Emniyet’e gelen binlerce insanın direnişi sayesinde, Doktor Zeki’nin ömrü bir altı ay daha uzamıştı. Silvan Alay Komu-

tanlığı'nda görev yapan, 'Yüzbaşı Vural' olarak bilinen ve Kürtlerin ölüm listesini hazırlayan; hazırlanan listeye göre de, onları aynı gün ve tarihte infaz eden Yüzbaşı Vural'ın listesindeki Dr. Zeki'nin ölüm tarihi bu şekilde ertelenmiş oluyordu.

Bu olaydan sonra Dr. Zeki, ölümüne 'Tilililli...' (zılgıt çeker gibi) der gibi, daha rahat hareket etmeye başladı. 'Ölüm gelir, hoş gelir' demişti bana bir defasında. 'Kimi, kimin topraklarından kovuyorlar?' Burası benim toprağım ve benim ölüm de buradan çıkmayacak!' demişti Dr. Zeki.

Özellikle 29 Ağustos tarihiyle birlikte, doktorun her davranışı ve her hareketi takip altına alınmıştı. 29 Ağustos akşamüstü, Emniyet Müdürü başta olmak üzere, yine özel timlerle hastane bahçesine gelmişlerdi. Ben balkondan bu durumu görünce, gelip onlarla konuşma gereğini duydum: 'Ya, ne oluyor?' dedim. Sanki Emniyet Müdürlüğü yukarıda değil de, hastanenin içinde' dedim. Bu tedirginliğimi de yine eşime söyledim ve 'Biz tam bir kısıpaca alındık' dedim. 'Sana bir kötölük yapılacak' dedim.

'Ölüm' kelimesini Zeki'me yakıştıramadım ve ağzıma alamadım. 'Ölüm kelimesini ağzıma almazsam, belki kurtulur' diye cüşcüşüyordum. Garip bir inanıştı ama kendimi de buna inandırmıştım. Onun için 'ölüm' kelimesini ağzıma almadım.

Zeki'm infaz edilmeden bir gün önce, çok kötü bir rüya görmüştüm: Birileri beni boğmaya çalışıyordu. Ben de sesimi duyurmak için çığlık atmaya çalışıyordum ama bir türlü sesim çıkmıyordu. O kötü rüyayla uyandım ve yatağımdan fırladım. Baktım, Zeki de uyanmış ve sıkı sıkı bana sarılmıştı. Hiçbir şey bana sormadı ama ben bozuk bir plak gibi, Zeki'ye sürekli: 'Ne olur buradan gidelim! İstersen dağa gidelim. Bak seni vuracaklar ve kanın yerde kalacak. İşte ona yanarım' dedim; çünkü Zeki'nin başka bir erkek kardeşi yoktu.

Bu rüyayı gördüğümün ertesi günü, sabah 05.00'te uyandığımda, Zeki de uyanmıştı. Ben uyanana kadar kızım Zelal'ın altını değıştirmiş, mamasını yediriyordu. Birden yine aynı şeyi tekrarladım ve 'Zeki, ne olur buradan gidelim' dedim. Yüzüme baktı; hani sanki bana hak verir gibiydi. Birden dedi ki, 'Ya, Kaymakam (Mehmet Demirezer) da senelik iznimi vermiyor' dedi. Bunun üzerine ben de hafif bir çığlık atarak 'Ay...' dedim, 'Sana bir kötölük yapacaklar.' Yine 'ölüm' kelimesini kullanmaktan korkuyordum.

Zeki yanıma geldi, böyle boynuma sarıldı ve 'Canım' dedi: 'Tek korkum senin çaresiz kalman; yoksa düşman üstüme tankla, topla gelse umurumda değil.' Bu sefer ben ona moral vermeye başladım: 'Hiç korkma' dedim. 'En acı ayrılık ölümdür; onun karşısında da dimdik dururum. Sen rahat ol!' Ondan sonra birlikte kahvaltı yaptık ve hastaneye gitti. Bir süre sonra tekrar eve geldi: 'Haydi birlikte bir kahve içelim!' dedi. Ki, kahveyi hiç sevmezdi.

Ben üçüncü çocuğuma hamileydim ama ben üstüme alınmıyordum. Zeki benim hamile olduğumu söylediğinde, ona tepkileniyordum. Zeki bana, 'Ben kahve içeyim; sana da tereyağlı, ballı ekmeğini yapıp yedireyim' dedi. Zeki bunu bana söyledikçe, hamileliğimi hatırlattığı için; bazen onun inadına, canım çekmesine rağmen, hazırladığı tereyağlı, ballı ekmeği yemiyordum.

İşte o gün bana yine aynı şeyi yaptı. Her nedense, ben onun hazırladığı yağlı ballı ekmeği yedim ve onu kırmadım. Ben o gün o ekmeği yediğimde; nasıl sevindi, nasıl sevindi size anlatamam. O sevinci hâlâ gözlerimin önündedir.

Kahvesini içip bana da ballı ekmeği yedirdikten sonra, tekrar hastaneye gitti. 10-15 dakika geçtikten sonra, bu sefer ben Zeki'yi görmek istedim. Hastaneye gittim. Ben de, 'ona bir şey olacak' te-dirginliği vardı ama ona yansıtmak istemiyordum. Hatta hastaneye. Zeki'ye görünmeden gittim. Hemşire Naze'ye, 'Zeki Ağabeyini gördün mü, iyi mi?' diye sordum. O da espiriyle karışık: 'Asayiş belkema!' dedi. Zeki beni koridorda yakaladı. Ben, Zeki'nin en kızdığı bir halde; ev halli, ayağımda bir terlik, sırtımda bir tişört ve etekleydim. Eğer Zeki başka bir gün beni o kiyafetle, o kılıkla hastanede görseydi, kıyameti başıma koparır: 'İyi bari picamalarınla gelseydin!' derdi.

O gün sevgiyle bana yaklaştı ve 'Ne arıyorsun canım?' dedi. Ben de o anda ne söyleyeceğimi bilemedim, 'Zelali aşıya götüreceğim; hangi hemşire boşsa onunla gidecektim' diye uydurdum.

Halbuki Zelal'in aşş gününe daha 10 gün vardı. O da bana 'Hadi o zaman ben ile sen gideriz' dedi ve koluma girdi. Ben de buna karşılık ne bahane uyduracağımı bilemediğimden, 'Ay, böyle terlikle olur mu?' dedim. O da 'Olur, olur' dedi ve eve gidip Zelal'i aldık; aşısını yaptırdık.

Aşıdan dönerken yolda, arabada onun silahını sordum. Bugün üstünde bir sersemlik olduğunu söyledi. Benim de üstümde aynı

sersemlik vardı. Zeki bizi eve bıraktı. Öyle seve, seve eve geldi ki, yapmadığı bir şeydi. Günde bir defa onu zar zor görürdük. Yoğunluktan, gece de eve geç vakit gelirdi.

Aşıdan döndükten sonra, büyük kızım Seda ile meyve yedi. Ben de onlarla biraz meyve atıştırdım. Sonra Zeki beni, Seda ve Zelal'i öptü. Hatta Zelal'in aşı yapılan kolunu tekrar öptü ve hastaneye gitti.

Aradan yarım saat geçmişti. Ben iki kızım ile birlikte balkonda oturuyordum. Görümcemin kızı da yanımdaydı. Zeki'nin hastaneden çıkıp dışarı doğru gittiğini gördüm. Hatta bize doğru bakıp, bize eliyle öpücük gönderdi. Yani, Zeki'nin bu davranışı Silvan gibi bir yerde göstermesi mümkün olmayan bir şeydi. Zeki'nin hastaneden ayrılması 3-5 dakikayı bulmadı; birden otomatik silahlar patlamaya başladı. Ben, zemin kat olan evin balkonundan aşağı atlayarak Zeki'ye doğru koşturmaya başladım. Hastaneden bahçeye fırlamamla Zeki'yi Emniyet Müdürlüğü'nün yakınında, boylu boyunca sırtüstü yatmış bir halde gördüm. Zeki, boydan boya taranmıştı. Özellikle ellerini hedef almışlardı. Tam tamına 18 kurşun vücuduna isabet etmişti. Ben yanına vardığımda, daha can vermemişti. 'Zeki...' diye bağırdım. Sesimi duymuş olacak ki; hem sanki ayağa kalkacak da... Kalkamadığından hırsıyla sağ elini sıktı. Başucuna gittim. Sağa sola baktım. Yukarıda, emniyet güçlerinin silahlarının namluları evlere doğru çevrilmişti. Sağdan iki kişi kaçmaya çalışıyordu; böyle sanki kafaları birbirine değiyordu. Hatta onların peşlerinden koşturdum. 'Alçaklar!' dedim. 'Yiğitseniz kaçmayın, beni de vurun!' dedim.

Ben, Zeki'nin hâlâ yaşadığını ve emniyet güçlerinin ona doğru geldiklerini görünce, tekrar Zeki'ye doğru geldim. Orada polisler 'Kiralık katilleriniz burada, kaçıyorlar' dedim ama hiçbiri oralı olmadı. Kendim, Zeki'ni kaldırmaya çalıştım ama çok iri yarı olduğundan, onu yerinden kaldırmaya gücüm yetmedi...

Ondan sonra da Silvan halkı ve hastane personeli doktorlarına 'ölüme meydan okuyarak' son görevlerini yaptılar ve onun taziyesini kurdular. Onu bağırırlarına basıp son yolculuğunda onu yalnız bırakmadılar. Binler, o güzel insanı hak ettiği şekilde sahiplenip yolculadılar.

Şunu belirtiyim: Zeki'nin katline kadar kimse taziyesini kuramıyor; cenaze törenini yapamıyordu. Bırakın cenaze töreni yapmayı,

çoğu zaman cenazeler ailelerinden kaçırılıp zorla gömülüyordu. Oysa, Silvan'a giriş çıkış dahil her şey yasaklanmasına ve ailemiz gözaltına alınmasına rağmen, Zeki'nin taziyesine ve cenazesine binlerce kişi katıldı."

İHSAN HARAN KAÇIRILIP KAYBEDİLDİ

İhsan Haran Diyarbakır'da 24 Aralık 1994 tarihinde, işten çıkarken önü kesilip kaçırılıyor ve bir daha da kendisinden hiçbir haber alınamıyor.

NESİBE HARAN: 1993 yılında, askerler gelip evimizi kökten yaktılar. 1994'te ise, köyümüzü ve bizim köyümüzle birlikte aynı gün 25 köyü yakıp boşalttılar. Bir de şunu size anlatayım: Bu köy yakmalardan üç gün önce, köyümüze genel bir operasyon yapıldı. Ve Ağabeyim Vahyedin ile birlikte, bu yakınlardan 25 kişi infaz edildi.

1972 doğumlu Nesibe Haran, Diyarbakır-Lice Arıklı (Hiseynik) Köyü'nden. Okuma yazması olmayan Nesibe'nin eşini JİTEM kaçırıp kaybetmiş. Eşi İhsan Haran kaçırıldığında, 25 yaşlarındaymış. Çatışmalarda birçok akrabası ve erkek kardeşlerini kaybeden Nesibe, bu uzun öyküyü acı içinde bize şöyle anlattı:

"15-16 yaşlarındayken Kürt siyasi hareketiyle tanıştım ama o zamanlar kimse pek siyaseti bilmiyordu. Biz Şivan Perwer ve Gülistan'ın kasetleriyle Kürtlüğümüzü tanıdık. Sonra KUK ismini duyduk. Çocuk olmama rağmen kim olduğumu sorguluyordum. Ben ağabeyimden kim olduğumu sordum. O da bana 'Biz Kürdüz' dedi. Ben hiç okula gitmedim ve okumam yazınam da yoktur. Ama dağa taş yazılan KUK yazısını ezberlemiştim. Biz sadece KUK hareketini tanıdığımızdan, KUK hareketine sempati duyuyorduk. 1983-84'lerde Kürt Özgürlük Hareketi'ni tanımaya başladım. Hiç unutmam; Ağabeyim Serdar ile diğer ağabeylerim aralarında konuşurken, ben de onları dikkatle dinliyordum. Hatta diğer ağabeylerim eve kitap getirmişlerdi. Babam onlara çok kızıyordu: 'Siz Komünist misiniz?' diyordu. İşte birbiriyle konuşurlarken, ben de onları gizlice dinliyordum. Onların söyledikleri çok hoşuma gidiyordu.

1988 yılında Ağabeyim Serdar dağa çıktı ve gerilla hareketine katıldı. Bu katılmadan sonra bu sefer devlet bize yöneldi. Mesela; babamı gözaltına aldılar. Tam 40 gün gözaltında kaldı. Ona yapıl-

madık işkence kalmadı. Ona ceryan (elektrik) vermişlerdi, askıya alıyorlardı, araba tekerleğinin içine koyuyorlar; onu da işkence yapıldığı yerdeki merdivenlerden aşağı kadar yuvarlıyorlardı. Bir de onları falakaya almışlardı. Ayakaltlarına öylesine vurmuşlardı ki, eve geldiğinde bir adım atamaz haldeydi. Ayakları davul gibi şişmiş ve şişen yerler patlamıştı. O zamanlar bu işkenceleri yapanlara ‘Tim’ diyorlardı. Asker değillerdi. Babam, tam 40 gün gördüğü ağır işkencelerden dolayı dışarı adım atamaz oldu.

Aslında babamın siyasetten haberi yoktu ve asla ilgilenmiyordu. Kendi halinde bir insandı. Ondan sonra iki ağabeyimi tutukladılar. İkisine de, babama yaptıklarının aynısını yaptılar. Onlardan sürekli Ağabeyim Sedar’ı istiyorlardı. Onlara ‘Siz isterseniz getirebilirsiniz; Serdar’ı bize getirene kadar size rahat yok!’ diye sürekli işkence ve tehdit ediyorlardı. O zamanlar her iki ağabeyim de öyle siyasi değildi. Sadece, ‘Ağabeyim Serdar dağa çıktı’ diye, bütün bunlar onların başına geliyordu.

Bir yıl sonra Ağabeyim Yusuf dağa çıktı. Ağabeyim Yusuf’un dağa çıkmasından sonra haftada bir, babam ve ağabeylerim götürülüyor, her türlü işkence onlara yapılıyordu. Bu işkenceler bazen evimizde yapılıyordu. Her ev baskınında, bizim evimiz mutlaka tahrip ediliyordu. Tütünlerimiz yere atılıp çiğneniyordu. Bulgur, pirinç, buğday, mercimek, arpalık, çay, şeker gibi yiyecek maddelerimizi yerlere döküyor, onları birbirine karıştırıyorlardı. Sandalyelerimizi kırıyorlardı. Yatak yorganlarımızı bıçaklarla, makaslarla kesip parçalıyorlardı. Tabaklarımızı tencerelerimizi yerlere vurup kırıyorlardı. Yani kısaca başımıza getirmediğimiz hiçbir şey kalmıyordu. Her gelişleri bizim için bir işkence, bir zarar demekti.

Timlerin ve askerlerin bize yaptıkları bu eziyet canımıza tak etmişti. Ağabeyim Yusuf’un dağa çıkışından tam bir yıl sonra, 15-16 yaşlarındaki benden küçük kardeşim dağın yolunu tuttu ve gerillaya katıldı. Sonbahar’da o çıktı, İlkbahar’da da amcamın oğlu ve kaynımın oğlu dağa çıktılar. Ondan sonra devlet güçleri gelip evimizi yıktılar. Buzdolabımızı, gardorabımızı, vitrinimizi ve evimizdeki bütün eşyaları kırdılar; pencereden aşağı attılar. Ve sonra da kapımızı, penceremizi kırdılar. Duvarlarımızı tahrip ettiler. Ondan sonra bize dediler ki, ‘Size bu yaptıklarımız köylülere örnek olsun ki, köylülerden kimse bu yola girmesin, kimse hareketi desteklemesin!’

O günden sonra artık biz eve girmeye korkuyorduk. Eve girdiğimiz zaman da mutlaka akraba ya da köylülerimizden birkaç kişi bizim için nöbet tutuyordu ki, bizi kaçırıp öldürmesinler; çünkü o zaman bizim aile için infaz kararı alınmıştı. Bizden kimi ele geçirilse öldüreceklerdi.

O zamanlar bir ağabeyim, Dicle Üniversitesi Hukuk Bölümü'nü kazandı ama bize yapılan bu insanlık dışı olaylardan sonra, o da üniversiteye başlayamadan dağa çıkmak zorunda kaldı. Cevdet Ağabeyime yapılan işkenceleri hayatım boyunca unutmayacağım: Öylesine bir işkenceye tabi tutuluyordu ki, ölü gibi oluyor ve hiçbir yerinde can kalmıyordu. Üniversiteyi bitirip avukat olmayı o kadar istiyordu ki, size anlatmak mümkün değildir. Ama askerlerin ona yaptıkları bu işkenceler onu dağa çıkardı. O zamanlar, timlerin yerini askerler almıştı. Ağabeyim Cevdet de 1991 yılında dağa çıktı. 1992 Mart ayında, hepimizin küçüğü 17 yaşlarındaki kardeşim Hüseyin şehit düştü. Onun şehadeti, evimize ateş düşürdü. Onun yürek acısı hiçbir şeye benzemiyor. Ondan sonra köyümüzden birkaç kişi daha dağa çıktı.

Kardeşim Hüseyin şehit olmadan önce, Hüseyin'in ikizi olan Hasan ve ağabeyimin oğlu Sedat gözaltındaydılar. Onlar daha gözaltındayken, kardeşim Hüseyin'in şehadetini öğrendik. Ondan sonra da kardeşim ile yeğenim tutuklandılar ve 16 yıl ceza yediler. Eğer kardeşim Hasan çocuk yaşta olmamış olsaydı, 36 yıl hapis cezası yiyecekti.

1993 yılında, askerler gelip evimizi kökten yaktılar. 1994'te ise, köyümüzü ve bizim köyümüzle birlikte aynı gün 25 köyü yakıp boşalttılar. Bir de şunu size anlatayım: Bu köy yakmalaradn üç gün önce, köyümüze genel bir operasyon yapıldı. Ve Ağabeyim Vahyeddin ile birlikte, bu yakınlardan 25 kişi infaz edildi.

Evimiz ve köyümüz yakıldıktan sonra, kaçıp Diyarbakır'ın bir kenar mahallesine (Bağlar) sığındık. Sadece bir amcam köyde kaldı. Onu yakalamak için de köye birkaç defa operasyon yapıldı. En sonunda onu ele geçirip kaybettirdiler. Aradan tam 8 ay geçtikten sonra, onun cesedini köyün dışındaki boş bir arsada atılmış bulduk; üzerini de taş ve kayalarla örtmüşlerdi.

Onun cesedini köyümüzden bir kadın görmüştü. Onu şalvarından tanımıştı. Yanımıza gelip, 'Böyle, böyle taşların altında bir ceset gördüm. Elbiseleri ve şalvarı sanki Hamza'ninkine benziyor.

Gidin bakın, belki Hamza olabilir' demişti. Bunun üzerine yengem ve ağabeyimin kızı gidip amcamın cesedini teşhis etmişler. Onu el-biselerinden tanımış ve gelip bize haber vermişlerdi. Biz gidip onu taşların altından çıkardık ve onu köyün mezarlığına gömdük.

Bu olayın hemen arkasından, 1994 yılının sonunda, yılbaşına tam 6 gün kalmıştı. Benim eşim 24 Aralık 1994'te işten çıkarken (inşaat işçisi), saat 16.00 gibi JİTEM onun önünü kesiyor, kendilerini polis olarak tanıtıyor ve onu alıp götürüyorlar. Bütün aramalarımıza, her yere başvurmamıza rağmen hiçbir izine rastlamadık. Eşimin adı İhsan Haran idi ve 25-26 yaşlarındaydı. Şimdi yaşasaydı, 43 yaşlarında olacaktı.

O zamanlar, devlet bizim Diyarbakır'daki yerimizi tespit etti ve bizim peşimize düştü. Yanımızda sadece iki ağabeyim (7 erkek, beş kızdan) kalmıştı. Onlar da İstanbul'a kaçmak zorunda kaldılar. Çünkü o zaman bizden kim olursa olsun, yakaladıkları an öldüreceklerdi.

Ben eşimi ararken, bu sefer JİTEM benim peşime düştü ve beni tehdit etmeye başladı. Ben korkudan izimi onlara bir yıl kaybettirdim. Bir yıl sonra temizlik işlerine başladım. İki oğlan bir kız, tam üç çocuğum vardı.

Bir gün eve gelirken biri benim önümü kesti: 'Nesibe dur, biraz konuşalım' dedi. Ben de ona dedim ki, 'Sen kimsin?' O da bana dedi ki, 'Benim kim olup olmadığım önemli değil, ben sana bir soru soracağım!' Ben de ona, 'Sen kendini bana tanıtmadıktan sonra, ben seninle konuşmayacağım' dedim. O da bana dedi ki, 'Madem ki, senin için benim kimliğim o kadar önemlidir, o zaman ben polisim.'

O zaman 1995 yılı sonbaharıydı. O yılda, 6 ay içinde 3 ağabeyim, eşim ve amcamı kaybettim. Onların hepsinin yüreğimde acısı vardı. Bu polis bana, bu kardeşlerimin, amcamın ve eşimin tek tek isimlerini saydı ve hayatlarını nasıl kaybettiklerini anlattı. Ondan sonra bana: 'Bak Nesibe sen gençsin, sen yalnızsın. Nesibe böyle yapma, gel bize yardım et. Bak sen partiye gidiyorsun. Oradan bize haber getir, sen ne istersen biz sana vereceğiz. Çocuklarını özel okulda okutacağız. Sana özel daire alacağız. Özel araba altında olacak, yeter ki bize haber ver. Ne kadar para istersen sana vereceğiz.'

Bu polis bunları sayarken, tam yanımda bir çukur vardı. Ben de ona dedim ki, 'İstersen beni götür, bu çukurda öldür. Ben bir şey bilmiyorum ki, sana da söyleyeyim.' O da bana dedi ki, 'Yok, yok, sen

bir şeyler biliyorsun ama bana söylemiyorsun. Eğer sen bana söylersen, senin hayatını değiştireceğim.'

O arada, ben ona iki de bir, 'Sen beni nereden tanıyorsun? Sen benim Nesibe olduğumu nereden biliyorsun?' diye soruyordum. En sonunda benim ısrarlarıma dayanamayıp itiraf etti ve dedi ki: 'İşte sizin gibi şehit aileleri, Yurtsever Aileleri araştırıp bulmak bizim görevimizdir. Onun için seni tanıyorum.' Ben onun teklifini kabul etmeyince de bana: 'Ben birden senin karşına çıktım, biliyorum seni korkuttum. Şu anda sen şoktasın, onun için karar veremiyorsun. Sen benim bu dediklerimi iyi düşün. Eminim ki, sen benim bu teklifimi kabul edeceksin' dedi.

Gene ben ona, 'Beni şimdi öldür, ben senin teklifini kesinlikle kabul etmiyorum!' dedim. O da bana gülüp, 'Yok, yok, biz kimseyi öldürmeyiz' dedi. Ben ona 'Siz eşimi öldürmediniz mi?' diye sorunca, o da bana 'Yok, yok, o yalnız yol seçmişti, onun için onu öldürdük. Onu bekleme, o bir daha geri gelmez. Eminim ki, sen iyi yolu seçeceksin.' Ben yine ona aynı şeyleri söyleyince, o da bana 'Sen bu gece iyi düşün! Yarın İş Bankası'nın önünde, saat 15.00'te seni bekliyorum' dedi.

Bu konuşmamız iki saatten fazla sürdü. Çünkü onunla karşılaşmamız saat 15.00'te idi. Sonra bir baktım ki hava kararmaya başlıyor. O zaman hemen korktum ve 'Tamam yarın geleceğim ama bugün ne diyorsam, yarın da onu diyeceğim' dedim. Bir de ona 'kaynanamla birlikte geleceğimi' söyledim. 'Aman, aman Nesibe, kaynanan delidir, onu getirne, Gılo'yı getir' deyince, birden benim jetonum düştü. Ve bu polisin sık sık kayınpederime giden, görümcem olan Gılo ile konuşan kişi olduğunu anladım.

Bu kişi, kayınpederime gidip kendisini tanıttıktan sonra, 15-16 yaşlarındaki daha bekar olan görümcem Gılo ile konuşmak istiyor. Gılo da kendisini tanıtmadan onunla konuşuyor. 'Kimsin, nesin?' diye soruyor. Sonra Gılo kendisini ona tanıttınca, kayıinvalidemin tepesi atıyor ve ona diyor ki, 'Eğer sen bize bir daha gelirsen, polis okulu hemen karşımızda, biz onlara haber vereceğiz ve seni ele vereceğiz.' Bunun üzerine o kişi hemen çekip gidiyor.

Tabi ki ben korkudan eve gitmedim, ablam gile gittim. Konuyu babama söyledim. Ertesi gün babamla İHD'ye gittik. Üç tane dilekçe verdik. Bir tanesini savcılığa, bir tanesini Emniyete, bir tanesini de Valiliğe verdik. Sonra babam dedi ki, 'Eğer kızım kazayla

da gitse, devlet sorumludur!’

Bu olaydan sonra, üstümüzde fazla baskı kalmadı. En sonunda ‘Şemdinli Olayı’nda ortaya çıktı ki, bana itirafçılığı dayatan kişi ‘Ali Kaya’dır. Çünkü ben ve görümcem Gılo, onu hemen görür görmez tanıdık.

Ondan sonra, 2005 yılında İtirafçı Abdülkadir Aygan, ‘İşte biz şunları, şunları yakaladık; ifadesini aldık’ diyordu. Abdülkadir Aygan’ın itiraflarına göre; benim eşimin kafasına kurşun sıkılmışlar, ‘öldü’ diye Batman yolu üzerine atmışlar. Ama eşimin kafasına gelen kurşun onu öldürmemiş. Oradan birisi onu yaralı görmüş, Batman’daki hastaneye götürmüş. Orada, o kişi eşime bunu kimin yaptığını sormuş. O da JİTEM’in yaptığını söylemiş. Heralde bir polis tarafından da ifadesi alınmış. O polis de hemen JİTEM’e haber vermiş. Batman’daki JİTEM de, eşimi hemen hastaneden alıp götürmüş ve ‘infaz’ edip cesedini de kaybettirmiş.

Bu olayı da Abdülkadir Aygan’a söylüyorlar ve onlara: ‘Beceriksizler; bir adam bile öldürmeyi beceremediniz, bu işi bize bitiriniz’ diyorlar. Abdülkadir Aygan’ın listesinde eşimle birlikte 45 kişi vardı. Hepsini tek tek nasıl öldürdüklerini anlatıyordu. Kimisi yakılarak, kimisinin kafasına kurşun sıkılarak, kimisi de işkence edilerek öldürülmüştü. Abdülkadir Aygan bir yerde şu itirafı yapıyor: ‘Bu insanların hepsi suçsuzdu. Bazıları ya gerilla babasıydı, ya gerillalardan habersizdi. Suçsuz oldukları halde biz bunları infaz ettik.’

Biz hâlâ eşimin ölüsü ya da dirisini devletten ve hükümetten istiyoruz. Erdoğan, o kadar ‘Ben Müslümanım’ diyor. Eğer Müslüman ise, bunları açığa çıkarmak zorundadır. Bunları açığa çıkardığında, biz de onun Müslüman ve insan olduğuna inanacağız; çünkü hâlâ daha bu olaylar devam ediyor.”

BATMAN İHD BAŞKANI OSMAN KÜNDEŞ: Devlet, bu kendi zulmünden kaynaklı siyasallaşmayı engellemek için çeşitli yollara, çeşitli yöntemlere başvurdu. Özellikle bölgede Kürd’ü, Kürde kırdıran ‘Koruculuk Sistemi’ geliştirildi. Bu yetmedi; güvenlik gerekçesiyle hiçbir yasal dayanağı olmayan Hizbulkontra ve JİTEM devreye sokuldu. Bunların eliyle binlerce kişi ya kaçırılıp kaybedildi; ya sokak ortasında, herkesin gözü önünde infaz edildi; ya da toplu katliamlar gerçekleştirildi.

1946 Batman Beşiri doğumlu Osman Kündes'in kendisi de kendilerini polis olarak tanıtan Hizbulkontra elemanları tarafından Batman'da, 06.01.1995'te kaçırılmış ve elleri ayakları zincire vurulup yerin altında bir hücreye kapatıldıktan sonra tam 11 ay 12 gün bunların ellerinde tutuklu kalmıştır. İşte, şans eseri buradan kurtulan ve kendi deyimiyle iyilikten başka kimseye en ufak bir kötülüğü dokunmayan Osman Kündes'le yaptığımız söyleşi:

"12 Eylül öncesi siyasal yapılanma bugünkünden biraz farklıydı. O zaman ideolojik bir yapılanma yoktu. Tamamen şeyh ve ağaların tekelinde bir siyasal yapı vardı. Bir-iki siyasi parti biliniyordu. Biri AP diğeri CHP'ydi. Feodal ağalar aralarında halkı paylaşmışlardı. Feodal beyler çıkarları gereği hangi partiyle anlaşılırsa, o kazanırdı. Bu durum hemen hemen bütün bölgeye hakimdi. 12 Eylül öncesi, özellikle 1975'lerde bir Yurtsever Kürt Gençlik Hareketi başladı. O zaman Apocular, DDKD ve KUK Batman'da etkindi. Aralarında ciddi bir rekabet ve çatışma vardı. 12 Eylül darbesiyle birlikte, bölgemizde hiçbir farklı ideoloji gözetilmeden herkesin üzerinde ciddi bir baskı kuruldu ve her gün yüzlerce kişi, yaşlı genç demeden askeri cuntanın kurduğu 'toplama kampları'na gönderildi. Bu kamplar özellikle okullar ve askeriye'nin bahçeleri gibi kamu kuruluşlarıydı. Buralar tam anlamıyla bir tür işkence merkeziydi. Buradan özellikle gençler ve biraz bilinci olanlar Diyarbakır zindanına gönderildi. Diyarbakır zindanı, insanlık dışı uygulamalarıyla bir 'vahşet' yeri idi. Binlerce insan bu vahşetten geçirildi. Toplama kamplarındaki işkencelerden dahi birçok insan sakat kaldı, psikolojisi bozuldu, işinden gücünden olanlar oldu.

Bu uygulamalar sonucunda, daha önce sistemle barışık olan insanlar dahil, devlete karşı bir kin ve nefret duymasına, tavır almalarına neden oldu. Diyarbakır Zindanı ise, tam bir katliam yeri idi. Oradaki insanlar, oradan kurtulabilmek için diri diri kendilerini yaktılar. Yüzlerce insanın oradan cansız bedeni çıktı. Oradan sağ çıkmayı başaranlar ise, ya sakat kaldı, ya bilincini yitirdi ya da devlete duyduğu kin ve nefretten dolayı dağın yolunu tuttu.

Bölgemizde, 15-16 yaşlarında Lise çağlarındaki binlerce çocuk dağa çıktı. Bu öylesine bir çıkıştı ki, liseler boşalmıştı. Devlet, bu kendi zulmünden kaynaklı siyasallaşmayı engellemek için çeşitli yollara, çeşitli yöntemlere başvurdu. Özellikle bölgede Kürd'ü, Kürde kırdıran 'Koruculuk Sistemi' geliştirildi. Bu yetmedi; güvenlik

gerekçesiyle hiçbir yasal dayanağı olmayan Hizbulkontra ve JİTEM devreye sokuldu. Bunların eliyle binlerce kişi ya kaçırılıp kaybedildi; ya sokak ortasında, herkesin gözü önünde infaz edildi; ya da toplu katliamlar gerçekleştirildi. Batman'da bunlardan birkaç örnek vermek gerekirse:

1992 yılında İHD Yönetim Kurulu Üyesi Sıddık Tan, Mardin Milletvekili Mehmet Sincar, Gazeteci Cengiz Altun, DEP İl Başkanı Habib Kılıç ve parti yöneticileri başta olmak üzere bini aşkın insan katledildi. Aradan yıllar geçmesine rağmen büyük bir çoğunluğun hem faili hem de akıbeti belli değil.

Adını yukarıda saydığımız kişilerin hepsini çok yakından tanıyorduk. Ve hepsi de bizim arkadaşımız, bizim aile dostlarımızdı. Bunların acısını hâlâ da yüreğimizde taşıyoruz. Şu anda İHD yönetiminde olmamın nedeni de, hem bu insanlık dışı olayların faillerinin ortaya çıkarılıp yargılanması, hem de böylesine cinayetlerin işlenmesini engellemektir.

AKP Hükümeti'nin önce Kürt açılımı, sonra Demokratik açılım, gelen baskılar sonucunda da Milli Birlik Projesi'ne dönüşen açılımı bize bir umut vermişti; ama hemen arkasından başlatılan askeri ve sivil operasyonlar bizim sevincimizi kursağımızda bıraktı. Sadece 1.500 Kürt siyasetçi gözaltına alınıp haklarında hiçbir gerekçe gösterilmeden tutuklandı. Bunlarla da yetinilmedi; onlarca belediye başkanı, yardımcıları, meclis üyeleri, Genel Merkez Yöneticileri ve Özgür Kadın Hareketi Yöneticileri elleri kelepçelenerek cezaevine atıldı. Yine bine yakın çocuk 'taş attı' gerekçesiyle, Terörle Mücadele' kapsamında yargılanmakta ve 17 yıla varan cezalar verilmektedir. Bütün bunlar, sözü edilen demokratik açılımın hiçbir gerçekçi yönünün olmadığını bize göstermektedir. Biz İHD olarak tüm bu olanları kınıyoruz ve bir an evvel insana yakışır toplumsal bir barışın sağlanmasını istiyoruz. Herkesin hak ve hukukunun korunması ve geliştirilmesi en öncelikli talebimizdir."

Batman Gazeteciler Cemiyeti Başkanı ARİF ASLAN: Devletin hem Diyarbakır Cezaevi gerçeği hem de tutuklu ailelerin güçlü direnişi, Kürt Özgürlük Hareketini halkın içine yaydı. Petrol-İş'in de çok güçlü ve örgütlü yapısı, Batman'ın siyasallaşmasında çok önemli bir etkendi. Halkın arasında gelişen bu siyasi yapıyı bastırabilmek için devlet, 1990'larda bizzat Hizbulkontra ve JİTEM'i

örgütledi ve bunları devreye soktu.

1960 Diyarbakır Bismil doğumlu; ama 2 yaşından beri Batman'da yaşayan Arif Aslan, Hem Batman Gazeteciler Cemiyeti Başkanı hem de Hasankeyf Gönüllüler Derneği Başkanlığını yapmaktadır. Yani Arif Aslan hem gazeteci hem de çevreci kimliğiyle Batman'a gönül veren bir demokrat, bir aydın. İşte, Batman'ın siyasi tarihine ve acılarına tanıklık eden Gazeteci Arif Aslan'la yaptığımız söyleşi:

"12 Eylül öncesi devrimci harekete tanıklık ettik. *Yeni Zaman* ve *Batman Doğuş* gazetesini ağabeyimle birlikte çıkarıyorduk. O zaman Batman, Siirt'e bağlı bir ilçeydi. 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle birlikte gazeteleri yayınlamayamadık. 1982'de gazete için başvuru yaptık. İki yıl bekledik. 2 Mart 1984'te '*Batman Çağdaş*' adı altında yeni bir gazete çıkardık. Gazetemiz '*Batman Çağdaş*' 1984'ten bugüne eksiksiz yayınına devam ediyor. Bugüne kadar hakkımızda 130 dava açıldı. Halen 301'den yargılanıyoruz.

1980'den 1987'e kadar bir gazetenin provasını (ilk nüshasını) önce Garnizon Komutanı inceliyordu. Ondan sonra Komutan bize, 'Bu gazetenin basılması ve dağıtılmasında hiçbir sakınca yoktur' diye bir yazı veriyordu. O yazıyı aldıktan sonra ancak gazetemizi basabiliyorduk. Turgut Özal'ın ufak tefek demokratik açılımları sonrası ancak bu uygulama kaldırılabilirdi.

12 Eylül döneminde Belediye Başkanlığına Garnizon Komutanı Vekalet ediyordu. 12 Eylül öncesi Batman Belediye Başkanı Edip Solmaz'ın faili meçhul bir şekilde katledilmesinden sonra, Garnizon Komutanı ya da Kaymakam Belediye Başkanlığına vekalet etti. Belediye Başkanımız Edip Solmaz'ın katli 32 yılı aşmasına rağmen, katili hâlâ bulunamadı ve olay aydınlatılmadı. Biz *Batman Doğuş* gazetesinde defalarca bu konuda manşet attık; ama yine de olay sır gibi saklandı. Batman'daki ilk faili meçhul cinayet bu olmuştur.

Darbe döneminde, Batman'da devrimci kesime (DDKD, KUK, KAWA, RIZGARİ ve APOCULAR) yönelik operasyonlar yapıldı. Birçoğu, sıkıyönetim uygulamalarıyla birlikte Diyarbakır Cezaevi'ne gönderildi. Bazıları da yurtdışına kaçtı. 12 Eylül darbesiyle birlikte, sol yayınları okuyan herkesi Batman Kültür Merkezi'nin olduğu binaya toplayıp sorguladılar.

Örneğin; Jandarma Komutanı Binbaşı Temel Cingöz, Batman Lisesi'nin etrafında sürekli nöbet tutturarak, giriş ve çıkışlarda mut-

laka üst araması yaptırırdı ve ‘Mekap’ ayakkabı ile ‘Parke’ giyen her liseli genci ‘Apocu’ diye değerlendirip mutlaka gözaltına alırdı. Bu yüzden öğrenciler korkudan ‘Mekap’ ve ‘Parke’ giymekten korkarlardı; çünkü bu giysiler suç unsuruuydu. Ben bunların çok özlemini duydum. Birkaç gün, üşümemek ve biraz da ‘devrimci ruh’u yansıttığı için Parke ve Mekap ayakkabı giydim; ama Batman Lisesi kapısında ‘rütbeli’ birinden dayak yedim. Yine de ucuz atlattım; çünkü bu yüzden çoğu arkadaşımız cezaevine girmişti. Ben ise dayak ile kurtuldum.

12 Eylül sonrası bütün devrimci kesimler Diyarbakır Cezaevi’ne dolduruldu ve kendilerine inanılmaz işkenceler yapıldı. Bu insanlık dışı uygulamalara tanık olan aileler zaman zaman biz gazetecilerle bu olanları paylaşıyorlardı.

Yeni Mahalle’de oturan Mehmet Şener’in annesi Saliha Şener, Batman’daki tutuklu aileleri toparlayıp Diyarbakır Cezaevi’nin önüne götürüp orada eylem yaparlardı. Hatta görüşme talepleri reddedildiği zaman, Saliha Şener benzin bidonunu alır üzerine dökerdi. Ondan sonra da eline kibrit alır ve görevlilere: ‘Bakın kibrit elimde; eğer bizi çocuklarımızla görüştürmezseniz . kendimizi yakarız’ diye onları tehdit ederdi. Bu tehdidi işe yarar ve görevliler de mecburen onları çocuklarıyla görüştürürlerdi. Ve bu hareket, bu birliktelik, tutuklu aileler arasında bir güç, bir umut olurdu.

Turgut Özal’ın biraz gevşek, biraz demokratik yönetimiyle birlikte Sivil Toplum Örgütleri yavaş yavaş toparlanmaya başladı. Batman’ın geçmişten gelen bir örgütlü yapısı vardı. Mesela TÖB-DER’den Maşallah Öztürk, Ahmet Hoca gibi isimler Batman’da çok etkiliydiler. Mahsum Korkmaz ise bütün liseli gençlik üzerinde çok etkiliydi. Devletin hem Diyarbakır Cezaevi gerçeği hem de tutuklu ailelerin güçlü direnişi, Kürt Özgürlük Hareketini halkın içine yaydı. Petrol-İş’in de çok güçlü ve örgütlü yapısı, Batman’ın siyasallaşmasında çok önemli bir etkendi.

Bir taraftan emekçilerin tekelde örgütlenmesi, bir taraftan Sivil Toplum Örgütleri’nin harekete destek olması, bir taraftan da tutuklu ailelerin, özellikle de bölgemizde şimdiye kadar pek rastlanmayan Kürt Kadın Hareketi, gözlerin Batman’a çevrilmesine neden oldu. Halkın arasında gelişen bu siyasi yapıyı bastırabilmek için devlet, 1990’larda bizzat Hizbulkontra ve JİTEM’i örgütledi ve bunları devreye soktu.

JİTEM'den söz ederken şunun altını kalın çizgilerle çizelim: Batman Valiliği'nin 1996'da resmi kurum ve kuruluşların telefon rehberinde bizzat 'JİTEM' yazılı telefon numaraları var.

Hizbulkontra faaliyetlerine bakıldığında; 1991 ile 1997 yılları arasında 350'ye yakın faili meçhul cinayetler var. Ve onun birkaç katı yaralı vardı. Bir günde 8-9 faili meçhul cinayetin işlendiğine tanık olduk ve o yıllarda 'oluk oluk kan' akıyordu. Biz gazeteciler, bu durumu Refah-Yol Milletvekili Alaattin Sever Aydın'a ilettiğimizde, 'Aman, bu meseleleri bize iletmeyin, bunlar bizi aşar. Fazlada konuşmak istemiyorum; bizi anlayın' diye cevap verdi.

Biz, 1997 yılının Aralık ayında Korucu dosyasını açtık. Korumaların kız kaçırma, silah ticareti ve benzeri yüz kızartıcı suçlar gibi kirli işlere bulaştıklarını yazdığımızda, gazetemiz bombalandı. Bombalama olayı 7-8 Aralık 1997'de, Pazar'ı Pazartesi'ye bağlayan gece saat 23.00'te oldu. Bombanın tahribat gücü öylesine yüksekti ki, İdari Bölümü'ndeki bilgisayarlar ve orada bulunan malzemeler bütünüyle yandı. Bu olay, o dönemde bizi 10 milyar zarara soktu. İşyerimiz sigortasız olduğu için de bu bombalama bize çok pahalıya mal oldu.

İçişleri Bakanlığı, bu olayı aydınlatmak için özel bir ekip oluşturdu. İki ay süreyle beni hep sorguya aldılar. Olayı aydınlatmaları gerekirken, neredeyse ben suçlu duruma getirildim. Öylesine ki, gazetemizin arşivini didik didik taradılar. Ve sonuçta bu olayın failleri aydınlatılmadığı gibi, bizim mağduriyetimiz de giderilmedi. Hatta birileri de suçu üstümüze atmak için 'Siz kendi gazetenizi bombaladınız' diye yakıştırmada bulundular; ama halk o dönemde bütünüyle yanımızda oldu. Ayrıca, bize büyük bir destek ve moral kaynağı oldu.

1979 Edip Solmaz'ın katlinden sonra, ikinci faili meçhul siyasi olay 1991 Ocak ayında, Batman'da oturan 'Yezidi' bir köy muhtarı oldu. Yezidi olan Köy Muhtarı'nın öldürülmesiyle birlikte faili meçhuller de başladı. Muhtar'dan sonra İHD Yöneticisi Sıddık Tan öldürüldü. Oto Emlakçı olan Şefik Polat'ın evinde öldürülmesiyle birlikte faili meçhul cinayetler aldı başını götürdü.

Sıddık Tan'dan sonra, Petrol-İş ve DEP'te yönetici olan Habib Kılıç'ın evden çıkarken infaz edilmesiyle, Batman Şehrimiz allak bullak oldu. Meclis'te yer alan Batman Milletvekili Nizamettin Toğuç, Remzi Kartal, Leyla Zana, Hatip Dicle ve Mehmet Sincar olayı

araştırmak üzere Cuma günü Batman'a geldiler. Cumartesi sabah saat 10.00 gibi olayı kınayan bir basın toplantısı yaptılar. Heyet iki gruba ayrıldı. Biri Küçük Sanayi Sitesi'ne gitti. Mehmet Sincar, Remzi Kartal ve Nizamettin Toğuç'un yer aldığı grup İkinci Cadde'deki Elma Sokağı'na gitti. İnceleme yaptıkları sırada, saat 17.00 sularında onlara saldırı oldu ve DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar yaşamını yitirdi. Bu olayın en ilginç yönü; Batman Valiliği'nin olay sonrası hemen sokağa çıkma yasağı ilan etmesi, faillerin kaçmasına yol açtı.

Aradan 18 yıl geçmesine, biz basının bütün çabasına rağmen olay aydınlatılmadı. Dönemin Valisi Zeki Şanal, Milletvekilini koruyamadığı gerekçesiyle Batman'dan alınıp Niğde Valiliği'ne verildi. Milletvekili Mehmet Sincar ile ilgili tek yaptırım buydu."

GAZETECİ NİHAT EKİNCİ: Bütün iddialar ve söylemler göstermiştir ki, Mehmet Sincar cinayeti organizeli, hesabı kitabı yapılmış bir cinayettir. Eşgaller, itiraflar, görgü tanıklarının anlatımları ve kamuoyu vicdanında tetiği çeken şahsın orta boylu, derli toplu yeni traş olmuş, 25-30 yaşlarında profesyonel bir şahıs olduğu, cinayetten sonra normal bir yürüyüşle olay mahallini terk ettiği şeklindedir.

1966 Batman Kozluk doğumlu Gazeteci Yazar Nihat Ekinci, aynı zamanda İHD Genel Merkez Yöneticisi'dir. Koruculuk sistemiyle ilgili yayınlanmış bir araştırma kitabı bulunan Ekinci, 1990'dan beri de *Batman Çağdaş* gazetesinin köşe yazarıdır. Hem gazeteci hem de insan hakları savunucusu olan Nihat Ekinci'nin, Mehmet Sincar'ın katliyle ilgili oldukça önemli tespitleri bulunmaktadır:

"Cinayetten hemen sonra Batman Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Fısıltı gazetesi aracılığıyla topluma 'Heyette bulunan bütün milletvekilleri vuruldu' şeklinde bir haber yayıldı. Herkes panik içinde ulaşabildiği yerlerden bilgi edinmeye çalışıyor ve yardım talebinde bulunuyordu.

Hiç unutmam; saat akşam 17.00 sıralarıydı. Eve gidiyordum. Tam evin bahçesine vardım, telefonum çaldı. *Çağdaş* gazetesinden beni arıyorlardı: 'Bütün milletvekillerimiz vuruldu, sen neredesin?' dediler. Eve yeni vardığımı, hemen gazeteye geleceğimi söyledim. Bunun üzerine arkadaşlar: 'Evde kal, sakın gazeteye gelme! Vali,

sokağa çıkma yasağı ilan etti, çıkanları gözaltına alıyorlar' dediler. Bunun üzerine ben eve gittim. Bir şey yapamamanın çaresizliğiyle oturup ağlamaya başladım. Birkaç dakika sonra gazeteden arkadaşlar beni arayarak, gruptan sadece DEP Milletvekili Mehmet Sincar ile DEP Üyesi Metin Özdemir'in katledildiğini bildirdiler.

Olaylar karşısında soğukkanlılığımla tanındığım halde, bu olayda duygularıma hakim olamamış ve hüngür hüngür ağlamıştım. Bu olaydan birkaç saat sonra devlet yetkilileri, cinayet sanığı olarak 'Hizbullah Örgütü' üyesi iki şahsı olayın faili olarak ilan etti. Ancak herkes gibi biz de biliyorduk ki cinayeti işleyenler, deşifre edilen isimler değildi. Sonraki süreç de bunu zaten doğrulamıştır; çünkü görgü tanıklarının anlattıklarıyla, devlet yetkililerinin verdiği bilgiler birbirini tutmuyordu. Olaydan sonraki yıllarda itirafçıların anlatımları, olayı gerçekleştirenlerin deşifre edilmediğini göstermiştir. Zaten aldığımız duyumlara göre, televizyonlarda 'Mehmet Sincar'ın katili' olarak gösterilen iki kişinin aileleri evlerinde feryat ederek 'Çocuklarımızı harcadılar, çocuklarımız günahsızdır' diye açıklamalarda buiundular.

Bütün iddialar ve söylemler göstermiştir ki, Mehmet Sincar cinayeti organizeli, hesabı kitabı yapılmış bir cinayettir. Eşgaller, itirafçılar, görgü tanıklarının anlatımları ve kamuoyu vicdanında tetiği çeken şahsın orta boylu, derli toplu yeni traş olmuş, 25-30 yaşlarında profesyonel bir şahıs olduğu, cinayetten sonra normal bir yürüyüşle olay mahallini terk ettiği şeklindedir. Bu tanımlama, cinayetten hemen sonra verilen eşgallerle uyuşmamaktadır. Söylemler, cinayet sanığı ya da sanıklarının Yeşiltepe'ye doğru gittikleri iddiasını güçlendirmektedir. Aynı bölgede Jandarma İl Komutanlığı bulunmasına rağmen, faillerin o bölgeye yönelmesi kuşkulara neden olmuştur. Bazı itirafçıların anlatımları da bu söylemleri doğrulamaktadır.

Devletin PKK ile mücadelesinde, tarihin tekerrür eden olaylarından bir tanesi 'Koruculuk Sistemi'dir. Ne zaman Kürtler bir hak mücadelesine girişse, sömürgeciler tarafından kendi içlerinden vurulmuşlardır. Kürtçe'de şöyle bir söz vardır: Ku kurme dare na ji dare be, zawali dare tune!' Yani, 'ağacın kurdu ağaçtan değilse, ağaca bir zarar gelmez' şeklindedir. Sistem bunu çok iyi bildiği için, daima 'Kürt hareketlerine' karşı 'Kürtleri' çıkarmıştır. Hamidiye Alayları bunun ilk örneğidir.

Bu kapsamda, Kürtler tarafından en çok sevilen liderlerden biri olan Turgut Özal, 26 Mart 1985'te, 442 sayılı Köy Koruculuğunun 74. Maddesi'nde değişiklik yaparak 'Köy Koruculuğu' sistemini oluşturmuştur. Sistem, 'Kürdü Kürde kırdırma' ya da 'yerliyi yerelle vurma' mantığıyla işletildi. Bu sistemin, ülkeye yarardan çok zarar getirdiği sonuçlarıyla ortadır. Toplamda, 123 bin'in üzerinde insan koruculuk sisteminin içinden geçmiş ve sistem içerisinde kanlıların sayıları hiçbir zaman 70 bin'in altına düşmediği halde, sistem başarıya ulaşmamış, kendi içerisinde yolsuzluk ve kanunsuzluk çeteleri oluşturmuştur.

Açılan davalarda yargılanan binlerce köy korucusu, değişik suçlardan görevden alınmış ve sistemin dışına aktarılmıştır. Uyuşturucu ticareti, kadın ticareti, silah kaçakçılığı, tecavüz, kadın ve kız kaçırma, gasp, mala ve mülke zorla el koymak gibi yargı kararları ile tescil edilmiş 'suç odakları' haline gelmişlerdir. Özellikle bazı bölgelerde, devletin güvenlik güçlerinin bir bölümüyle oluşturdukları 'kirli çeteler' aracılığıyla yüzlerce insanın öldürülmesine ve kaybedilmesine neden oldukları bilinmektedir. Hizbulkontra, JİTEM, Koruculuk ve Özel Harekat Timleri genelde ortak çalışarak birçok kanun dışı eylem gerçekleştirmişlerdir. Bu tespit bölgenin geneli için geçerlidir."

CİHAN SİNCAR: Mehmet'in elinden düşürmediği onurlu bir bayrağı vardı. Bu uğurda canını verdi. Ben ve çocuklarım bu onurlu bayrağı Mehmet'in elinden aldık. Ve bu bayrağı yere düşürmemeye ant içtik.

İki dönem Kızıltepe Belediye Başkanlığı yapan 1957 Suriye Qamışlo doğumlu Cihan Sincar, 1953 Mardin Ömerli doğumlu eşi Mehmet Sincar ve diğer HEP Milletvekillerini Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in hedef gösterdiğini ve ondan üç gün sonra da eşinin Batman'da katledildiğini söylemektedir. İşte, Cihan Sincar'la akşam başlayıp sabaha kadar süren söyleşimiz:

"Mehmet benim akrabamdı. O Mardin'in Ömerli İlçesi'nde doğup büyüdü. Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Biz 1977 yılında evlendik. Ben onunla evlendiğim zaman daha Yüksek okul 2. Sınıfa gidiyordu. Benim ve Mehmet'in ailesi siyasetle ilgileniyordu. Mehmet'in kendisi 'Ala Rızgari'yi destekliyordu. İki kardeşi de PKK'liydi. Ben Kürt kimliğimi tanıyordum ama

öyle siyasi örgütleri fazla tanıımıyordum. Ben ilkokulu köyde bitirdim, ondan sonra okuma şansım olmadı.

Mehmet’le evlendiğimiz zaman öğrenci olaylarının çok yoğun olduğu bir dönemdi. Özellikle Kürt ve solcu öğrencilere yönelik ciddi bir saldırı vardı. Mehmet’in her okula gidiş-gelişinde, ‘Bu sefer gitti, acaba yine sağ döner mi?’ diye hep korku içinde onu beklerdik. Mehmet, çok büyük zorluklarla o okulu bitirdi. Okulu bitirdikten sonra Meslek Lisesi öğretmenini oldu ve tayini Tunceli Meslek Lisesi’ne çıktı. Bu arada bizim Felat ve Ferhat adlı iki oğlumuz oldu.

Biz Tunceli’ye gitmeden önce, onun hakkında tutulan siyasi dosya Tunceli Milli Eğitim Müdürlüğü’ne gitti. Biz daha evi Tunceli’ye taşımadan, Maraş katliamının yıl dönümü etkinliklerine katıldı ve derslere girmede. Bu eyleme katıldığında daha göreve başlayalı 2-3 ay olmuştu. O derslere girmeyince, hemen ‘Afyon Bolvadin’e sürgünü çıktı. Ben oraya gitmedim ama oraya Mehmet gitti. Orası MHP’nin en güçlü olduğu yerd. Mehmet’in gittiği gün, Mehmet ve birkaç arkadaşını bütün ilçe halkı ellerinde sopa ve Kur’anlarla karşılamışlar: ‘Siz komünistsiniz, biz sizi ilçemizde istemiyoruz. Eğer burayı terk etmezseniz sizi öldüreceğiz’ demişler ve onları linç etmeye kalkmışlar. Bu sırada Mehmet Emniyet ve Jandarmayı aramış ama kimse bunlara destek vermemiş. Mehmet ve oraya sürgünü çıkan iki arkadaşı canlarını zor bela kurtararak orayı terk ettiler. Hatta beraberinde götürdükleri eşyaları da orada kaldı ve hâlâ da eşyalar elimize geçmedi.

Bu durum karşısında Mehmet öğretmenlik görevinden ayrılmak zorunda kaldı; çünkü Milli Eğitim Bakanı da bu saldırılar karşısında duyarsız kaldı. O zaman iktidarda başını Süleyman Demirel’in çektiği Milliyetçi Cephe Hükümeti vardı.

Öğretmenliği bıraktıktan sonra Mardin’e geldi. Oradan evimizi Diyarbakır’a taşıdık. Mehmet orada inşaat malzemeleri satan bir işyeri açtı ve çalışmaya başladı. Tam o dönemde 12 Eylül Faşist (Askeri) Darbesi oldu. O dönemde biz daha Kızıltepe’deydik. Her gün bizim evimiz basılıyordu. Kaç defa Mehmet ve babası gözaltına alındı ve serbest kaldı. Bu arada Mehmet’in iki kardeşi gerilla hareketine katıldı ve 1990’da iki ay arayla iki kardeşini şehit verdi. O şehadet olayından sonra benim en küçük oğlum doğdu ve ona her iki amcasının ismini ‘Kamuran Remzi’ verdik. 1991’de, daha

oğlum Kamuran Reinzi bir yaşındayken, Mehmet'e SHP'den Milletvekiliği teklifi geldi.

1990 yılında Halkın Emek Partisi (HEP) kurulmuştu. Mehmet, HEP'in üyesiydi. Kurucu değildi ama aktif, duyarlı bir üyesiydi. 1991 Milletvekili seçimlerinde SHP ve HEP ortak ittifak kurdular ve HEP'liler SHP'den aday oldular. İşte tam bu dönemde, Mehmet Sincar'a da adaylık teklifi geldi. Mehmet, Mardin Milletvekili adayı olarak seçime girdi. O dönemde 20 HEP adayı SHP içinde Meclise girdi. Bunlardan iki kişi onlarla birlikte davranmadığından, HEP Meclis'te grup kuramadı. Leyla Zana'nın Meclis'te Kürtçe yemin etmesiyle birlikte, Meclis'te ve kamuoyunda onlara karşı bir baskı ve yıldırma politikası başlatıldı. Bir taraftan da bölgede Kürtlere karşı çok yoğun bir baskı vardı. Hem köy yakmalar hem de köy boşaltmalar başlamıştı. Faili meçhul cinayetler de Diyarbakır HEP İl Başkanı Vedat Aydın'ın katledilmesiyle birlikte başladı.

Kızıltepe'deki ilk faili meçhul cinayet de Seydo Aydoğdu öğretmenle başladı. Ondan sonra da yüzlerce faili meçhul cinayet işlendi. Öyle ki günde iki üç tane cinayet işleniyordu. Biz, 'Acaba bugün sıra kimdedir' diye endişeyle bekliyorduk. Her telefon çaldığında, 'Aha yine faili meçhul bir cinayet işlendi ya da bir köy yakıldı' diye telefonu açmaya ödümüz kopuyordu. Diyorduk ki, bunda mutlaka acı haber var.

O dönemde faili meçhuller, toplu katlimlar ve köy boşaltıp yakmalar yoğun bir şekilde vardı. Bu yüzden Mehmet de sürekli bölgedeydi. Hem Vedat Aydın'ın hem Ape Musa'nın ve hem de Seydo öğretmenin cenazelerine katıldı.

1993 yılında, Kızıltepe DEP İlçe Başkanı Davut Yalçinkaya sokakta vuruldu. Şeyh Davut Yalçinkaya Kızıltepe'de çok sevilen sayılan, çok dürüst bir insandı. Herkes ona büyük bir saygı duyuyordu, onu seviyordu. Katledildiği zaman 30-35 yaşlarında ancak vardı. Mehmet iki gerilla kardeşini kaybetti; onun ağladığını görmedim ama Şeyh Davut'a ağladığını kendi gözlerimle gördüm. Şeyh Davut'u kendi kardeşleri gibi seviyordu.

Hiç unutmam; sabah saat 9.30 sıralarıydı. Mehmet yeni üstünü giymişti. Tam o anda telefon çaldı. Telefonu açtım, bana Mehmet'i vermemi istedi. 'Mehmet, telefon sana' dedim. Mehmet geldi, telefonu aldı, kendisine verilen haber üzerine bir anda dondu kaldı. Gözlüklerini çıkardı, gözlerini sildi ve 'Eyvah, çok değerli Şeyh

Davut Yalçinkaya'yı da kaybettik' dedi. Sonra da cenaze törenine katıldı. Onun cenazesi de Seydo Aydoğan gibi görkemli oldu. 10 Nisan 1993'te Şeyh Davut Yalçinkaya katledildi, aradan 5-6 ay geçtikten sonra da Mehmet katledildi.

Mehmet milletvekili olduktan sonra onu doğru düzgün göremiyorduk. Birgün Diyarbakır'da, birgün Van'da, birgün Muş'ta, birgün Batman'daydılar. Yani her gün başka bir ilde, başka bir ilçedeydi; çünkü olayların olmadığı bir Allahın günü yoktu. O da olayların olduğu yere yetişmeye çalışıyordu. Gerçekten bir görev adamı, bir örgüt adamıydı.

Eylül ayının başlarında, Nezir Kılıç adlı PM üyesi olan birinin iki kardeşi, Batman'da sokak ortasında vuruldu. Bir kardeşi hemen anında hayatını kaybetti, diğeri ise çok ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. Bunun üzerine Parti Genel Merkezi 'olayları araştırmak üzere' hemen bir heyet oluşturdu ve Batman'a gönderdi. Bu heyetin içinde Remzi Kartal, Hatip Dicle, Leyla Zana, Nizamettin Toğuç ve Mehmet (Sincar) de vardı. Mehmet bu haberi duyunca morali çok bozuldu, eve morali çok bozuk geldi. Hatta ben onun bu durumunu görünce onunla konuşmak istedim. Ona, 'Seni çok üzgün gördüm; bu duygularını benimle biraz paylaşabilirmisin?' dedim. O da bana 'Cihan, ben seninle neyi paylaşayım? Zaten sen bütün olanların şahidisin; ama bizim durumumuz hiç iyi değil. 1 Eylül'de Meclis'in açılışı vardı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Meclise gelip bir konuşma yaptı ve açık açık bizi tehdit etti. Ben de bunun üzerine onun önünde ayağa kalkmadım. Bütün televizyon kanalları da bunu açık açık gösterdi. Yarın benim başıma bir şey gelebilir. Sen ve çocuklarımız kalacaksınız. Ben sana güveniyorum. Sen her şeyin altından kalkarsın!'

Mehmet'in bu ifadesi beni çok üzmüştü. Ertesi günü kalkıp Batman'a gitti. Meclis'te konuşma yapıldığı gün eve gelmişti; ertesi günü yani 2 Eylül'de Batman'a gitti. Bir gün de Batman'da kaldılar. Kanın durması için esnafları ziyaret edip'Hergün Batman'da faili meçhul cinayetler işleniyor; devlet size sahip çıkmıyor. Siz birlik olun ve birbirinize sahip çıkın' diye tavsiyelerde bulunuyorlardı.

3 Eylül akşama doğru, saat 17.30-18.00 arası bana bir telefon geldi. Telefonu bana açan Ahmet Türk'ün eşi Mülkiye Türk idi. Bana, 'Senin haberin var mı, Batman'da bir olay olmuş' dedi. Ben de ona, 'Mehmet orada ama bir şeyden haberim yok' dedim. Bunun

üzerine Mülkiye telefonu kapattı. Bu sefer ben panikledim ve araştırmaya başladım; hemen televizyonu açtım. Bütün kanallar, Mehmet'in katlinin haberini alt yazı olarak veriyorlardı. O haberi okuyunca gözlerime inanamadım. O anda şok geçirdim ve kendimi kaybettim. Allahtan babam bizdeydi. Yanıma geldi; beni teskin etmeye çalıştı ve bana: 'Biz bunun böyle olacağını biliyor ve bekliyorduk. Seni düşmanın karşısında zayıf görmek isterler. Sen bütün olanlara direneceksin ve sonra artık bu işi sen yürüteceksin!' dedi.

Olayı duyduğum zaman çocuklarım dışarıda top oynuyorlardı. Babam bana tavsiyede bulunduktan bir süre sonra çocuklarım toplarıyla içeri girdiler. Hiçbir şeyden haberleri yoktu. Çocuklar içeri girdiği anda olumsuz manzarayı fark ettiler. Evde bir eniştemiz vardı. Hiç düşünmeden 'Babanız Batman'da öldürüldü' dedi. O anda çocuklar şok geçirdiler ve ne yapacaklarını bilemeden odalarına koşuşturdular. Ben de onların peşinden koştum ve onları teskin etmeye çalıştım. 'Bakın' dedim, 'Artık babanız yok; biz birbirimize destek olmak zorundayız. Babanızın da bana vasiyeti buydu.'

Mehmet'in elinden düşürmediği onurlu bir bayrağı vardı. Bu uğurda canını verdi. Ben ve çocuklarım bu onurlu bayrağı Mehmet'in elinden aldık. Ve bu bayrağı yere düşürmemeye ant içtik. Bu onurlu mücadele hâlâ devam ediyor. Biz örgütlüüz, kazanıncaya kadar da bu mücadeleye devam edeceğiz.

Olay şöyle gerçekleşmiş: Mehmet, Hatip Dicle, Leyla Zana, Nizamettin Toğuç ve Remzi Kartal Batman'da, il ve ilçe yöneticileri birlikte esnafları ziyaret ediyorlar. Elma Sokak'ta yolun her iki tarafındaki esnafları dolaşırlarken, dört kişinin saldırısına uğramışlar. Bir kişi Mehmet'e arkadan yaklaşırken, diğer üç kişi katili koruyorlardı. Olay saat 17.00 sıralarında gerçekleşiyor. Bir kişi Mehmet'e yaklaşıyor ve Mehmet'e 10 kurşun sıkıyor; 5-6 kurşun kafaya, diğer kurşunları da vücuda boşaltıyor. Mehmet o anda elini silaha atıyor ama yere düşüp can veriyor. Sokağın ortasında Mehmet 15-20 dakika yerde kalıyor. Herkes panikle oradan kaçıyor. Polisler o anda müdahale etmiyorlar. Hayatını kaybettikten sonra onu kaldırıp hastaneye götürüyorlar.

Burada esas hedef Mehmet idi; yoksa isteselerdi birkaç kişiyi öldürebilirlerdi. Bu saldırıda sadece Batman Vekili Nizamettin Toğuç kolundan hafif yaralandı. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen hâlâ Mehmet'in katilleri bulunamadı."

KAMURAN REMZİ SİNCAR: Benim gibi babasız büyüyen kişinin tek bir isteği var: Bütün insanların özgürce yaşadığı, özgürce hissettiği, özgürce konuştuğu bir dünya! Biz buna inandık ve olması için elimizden geleni yapacağız.

Kamuran Remzi Sincar, babası katledildiğinde daha 2 yaşındaydı ama şimdi 20 yaşında bir delikanlı. Yaşına göre de çok daha olgun. Savaş ortamı ve özgürlük mücadelesi bütün çocukları yaşından önce büyütüyor ve geliştiriyor. İşte Kamuran Remzi Sincar da bu Kürt çocuklarından sadece bir tanesi. Annesiyle yaptığım söyleşiden sonra defteri kalemi Kamuran Remzi'ye verdim ve içinden ne geliyorsa onu yazmasını istedim. Kamuran Remzi Sincar da bize bu unutulmayacak mesajı yazdı. Aslında bu kısa yazı, bütün Kürt çocuklarının dünyaya haykırmak istediği bir mesajdır:

“Babam öldüğünde ben iki yaşındaydım. Babamı hiç tanımadım. Bana anlatılanlara göre size anlatacağım: Ölen insanlar Mezopotamya’da muhakkak biraz abartılarak anlatılır ama ben babamın bunları hak ettiğine inanıyorum. Babam, sisteme aykırı bir insandı ve bu sistem tarafından öldürüldü, şehit düştü. O dönemdeki devlet politikası buydu: Ya benim gibi düşüneceksin, benim gibi konuşacaksın; ya da öleceksin! Düşünsenize; ‘Milletin Vekili’ni öldürmeye kadar giden bir sistem. Bir şeylerin değişmesini istiyoruz artık. Bu sorun diyalogla çözülmelidir. Daha fazla insanların ölmesini istemiyoruz; çünkü bu, çocukların annesiz, babasız büyümesinden başka bir şey değil. Benim gibi babasız büyüyen kişinin tek bir isteği var: Bütün insanların özgürce yaşadığı, özgürce hissettiği, özgürce konuştuğu bir dünya! Biz buna inandık ve olması için elimizden geleni yapacağız.”

DEP MİLLETVEKİLİ MEHMET SİNCAR CİNAYETİ

DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar, 3 Eylül 1993’te Batman’da esnaf ziyaretleri sırasında saldırıya uğramış ve hayatını kaybetmişti. Vedat Aydın ve Musa Anter’den sonra şimde de bir Kürt Milletvekili güpe gündüz herkesin içinde ve sokak ortasında katledildi. Bu aynı zamanda bütün Kürtleri hedef alan bir saldırıydı ve Mehmet Sincar’a sıkılan kurşunlar aslında Kürt halkının beynine sıkılmıştı. Bütün araştırmalar bize DEP Milletvekillerini Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in hedef gösterdiğini, Milletvekili Mehmet Sincar’ı da JİTEM ve HİZBULLAH’ın tetikçileri

olan itirafçılar Adem Yakın ile Alaattin Kanat'ın öldürdüğünü göstermektedir. JİTEM Komutanı Cem Ersever gazeteci Soner Yalçın'a bunu açıkça itiraf etmiştir:

“*Hürriyet* gazetesinde okudum, DEP Milletvekili Leyla Zana ve Hatip Dicle basın toplantısı yapmışlar, katilin Alaattin Kanat olduğunu söylüyorlar. Batman'a gittiklerinde birkaç sefer Alaattin Kanat'la karşılaşmışlar herhalde.

Mehmet Sincar olayında Alaattin Kanat ile Batman'lı Adem Yakın var. Bak, Alaattin Kanat kesinlikle tetik çekemez. O ekibin beynidir.”

“Adem Yakın mı?” diyorum. Onaylar gibi gülümsüyor, ‘evet’ anlamında kafasını sallıyor.

‘Adem Yakın da PKK'nın komutan seviyesindeki önemli adamlarından biriydi. İtirafçı oldu. Bu itirafçılardan önemli adamlar 1986 yılından beri Olağanüstü Hal Bölge Valiliği lojmanlarında oturuyorlar. Bunların hepsini devlet besliyor. Açın sorun Ünal Erkan'a bu itirafçıların resmi sıfatları var mı? Neden lojmanda oturuyorlar? Adem Yakın, 1986 yılından beri lojmanda oturuyor. Bu ekibin tetikçisi Adem Yakın'dır. Kısa boylu, esmer suratlı, tıknaz biridir.’

Ersever yine çok önemli bilgiler veriyordu:

“Hizbullah'la bağlantılı olan iki kişi Alaattin Kanat ile Adem Yakın'dı... Güvenlik kuvvetleri Hizbullah'ı koruyup güçlendirmişlerdi. Hizbullah'ın tetikçilerinin çoğu itirafçıdır.”

Cem Ersever Alaattin Kanat'ın da lojmanlarda kaldığını belirtiyor:

“*Alaattin Kanat bugün Diyarbakır'da Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin lojmanlarında kalıyor. Bu lojmanlar Kurtoğlu Mahallesi'ndedir. Alaattin Kanat'ın eşi hemşiredir, lojmanda birlikte kalıyorlar.*” (Yalçın, 2010: 160-162)

Mehmet Sincar cinayeti ile ilgili en kapsamlı ve detaylı araştırmayı ‘*Faili Meçhul Bir Milletvekili Cinayetinin Öyküsü Mehmet Sincar*’ adlı kitabıyla gazeteci Aydın Bolkan yapmıştır. Bu önemli cinayetin nasıl ve kimler tarafından işlendiğini ortaya koyabilmek için yaptığımız araştırmalar ve söyleşiler dışında, bu kitaptan da epeyce yararlandık.

DEP milletvekillerini Süleyman Demirel Hedef Gösterdi

T.B.M.M'nin 19. Dönem 3. yasama yılının ilk oturumu 1 Eylül 1993 tarihinde saat 15.00'te açılıyor ve Meclis'in açılış konuşması dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından yapılıyor. Demirel'in bir saati aşkın konuşmasının bir bölümünde DEP grubunun bulunduğu sıralara dönerek, "Ülkenin bütün insanlarını, siyasi partilerini, demokratik kurumlarını Türkiye'nin her köşesinde bugün de, yarın da, öbür gün de kalıcı bir huzuru, beraberce sağlama-ya çalışıyorum. Buradan açıkça ilan ediyorum ki, kim bu kan dökkenlere destek oluyor veya onlara sempati duyuyorsa, Çatak'ın Sündüz Yaylası'nda, Bitlis'in Zeytindalı köyünde, Erzincan'ın Başbağlar'ında, Elazığ'ın Yoncabayır'ında şehit edilen çocuklarımızın, kadınlarımızın, vatandaşlarımızın ve basılan karakollarda şehit edilen asker ve polislerimizin katilidir" diyor.

Demirel'in bu konuşması ve tavrı DEP grubunda rahatsızlık yaratıyor. DEP Milletvekili Hatip Dicle, Demirel'in bu konuşmasıyla kendilerini katil olarak suçladığını belirtiyor:

"Demirel bu konuşmasının bir bölümünde bizi katil olarak lanse etmişti. Diğer tüm gruplar Demirel'i alkışlarken, bizim milletvekili arkadaşlarımız izlemekle yetindiler. Bu konuşma aynı zamanda DEP grubunun hedef gösterilmesidir. Bu konuşmayı bize dönük saldırıların bir halkası olarak görüyorduk."

DEP milletvekillerinin etrafı polislerle sarılıyor

Meclis açılışından bir gün sonra ise Batman'da Habib Kılıç ile ağabeyi Hikmet Kılıç silahlı saldırıya uğruyor. Habib Kılıç yaşamını yitirirken, Hikmet Kılıç ise yaralı olarak hastaneye kaldırılıyor. Bu olay üzerine DEP grubu hemen toplanıp 6 milletvekilinin Batman'a gönderilmesini kararlaştırıyor ve bu milletvekilleri havayoluyla Diyarbakır üzerinden Batman'a gitmek için yola çıkıyor; DEP Milletvelileri Mehmet Sincar, Ali Yiğit, Hatip Dicle, Remzi Kartal, Nizamettin Toğuç ve DEP Genel Başkan Yardımcısı Nesim Kılıç akşamüzeri Diyarbakır'a ulaşıyor.

Heyet, 2 Eylül günü Diyarbakır'a indiğinde, DEP Diyarbakır İl Yönetim Kurulu Üyeleri, avukatlar ve DEP Milletvekili Leyla Zana da onları bekliyordu. Bir de onları bekleyenler arasında uçak merdivenlerini saran polisler vardı. Leyla Zana o günü şöyle anlatıyor:

"Akşam saatlerinde bir grup il yöneticisiyle birlikte Ankara'dan

gelecek heyeti karşılamak üzere havaalanının VIP salonuna gittik. VIP'in önünde sivil iki araç bulunmaktaydı. Duruşlarından sivil polis oldukları anlaşılıyordu. Aralarından polis olmadığı belli olan bir kişi dikkati çekiyordu. Gözlerini bizden ayırmayan bu şahıs dikkatimi çekti. İl yöneticilerine dönerek 'Neden bize bu kadar bakıyor' dediğimde, İl Başkanımız Edip Yıldız birden irkilerek 'Ben bu şahsı tanıyorum, kendisi itirafçı Alaattin Kanat'tır' dedi. O süreçte Alaattin Kanat, toplum içerisinde tetikçiliği ile sürekli gündeme geliyordu.

Merkezden gelenlerin arasında vekil arkadaşlarımın yanı sıra Habip Kılıç'ın uzun süre cezaevinde kalan kardeşi Nesim Kılıç da bulunuyordu. Sivil polis ve itirafçı Alaattin Kanat, Nesim Kılıç'ı emniyete kadar götürmek istediklerini bildirdiler. Vekil arkadaşların itirazlarına rağmen Nesim'i götürdüler. Bir heyet Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne gitti. Biz ise il binasına döndük. Arkadaşlar döndüklerinde Nesim'in birkaç gün tutulacağını ve Mardin'de ifadesinin alınacağını kendilerine bildirildiğini söylediler."

Uçaktan inenlerden Hatip Dicle ise şunları anlatıyor: "Havaalanında inince bizi karşılayanların yanında bir kişi vardı. Mehmet Sincar bu kişiyi göstererek bunun Alaattin Kanat olduğunu söyledi. Kanat, aynı zamanda Sincar'ın köylüsüydü. 1.80 boyunda alt üst kot giyimli, gözünde güneş gözlüğü vardı ve atletik yapılıydı. Avukatlar da Alaattin Kanat'ı tanıdılar. Alaattin Kanat'ın yanında 1.60-1.65 boylarında tıknaz yapılı biri daha duruyordu. Çok sonradan Soner Yalçın'ın kitabında anlatılan kişiydi bu. Yani bu kişinin Bedran kod isimli Adem Yakın olduğunu öğrendik. Yine OHAL Valisi Ünal Erkan, bunlara Jandarma lojmanlarında konut tahsis etmiş. Bunları da olaydan çok sonra duyduk."

Emniyet Müdürlüğü Ziyareti

Gözaltına alınan Nesim Kılıç için Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne gelen DEP milletvekillerini, hemen emniyet binasının giriş kapısı önünde üç PKK itirafçısı beklemektedir. DEP Milletvekili Remzi Kartal, bu itirafçıların kendileriyle ilgilendiklerini açıktan hissettirdiklerini belirtiyor: "Bunlardan ikisini havaalanında görmüştük. Alaattin Mehmet'i tanıyordu, Mehmet de Alaattin'i. Bu olağan bir şey değildi. Bir gizlenme ihtiyacı yoktu. Bu durumu emniyet yetkilileri de biliyordu. Bunu biz havaalanında manidar bulduk."

Diyarbakır Havaalanı'nda yaşanan gözaltı ve sonrasında Emniyet Müdürlüğü ziyaretinde itirafçılarla karşılaştıklarını anlatan Yoğuş, itirafçılardan iki kişiyi tanıdığını, diğerini ise tanımadığını belirtiyor:

“Nesim Kılıç'ı alınca beyaz bir otoyoya koydular. Alaattin Kanat'ı tanıımıyordum. Mehmet Sincar bana, ‘Alaattin Kanat'ı tanıyor musun’ dedi. ‘Hayır, tanıyorum’ dedim. Nesim Kılıç'ın yanında oturan Alaattin Kanat'tır. Ben ‘nereden tanıyorsun’ dedim. ‘Çocukluğumuz beraber geçmiş, bizim köylüdür’ dedi. Nesim emniyete götürülünce üç kişi emniyete gittik. Emniyet Müdürlüğü'nün önünde korkuluklar var. Hatip önde, Remzi onun arkasında, en son benim. Baktım orada üç kişi duruyor. Binanın döner bir kapısı vardı sanırsam. Hatip ile Remzi kapıdan içeri girmişti. Ben ise hâlâ dışarıdayım. Onlara baktım. Alaattin Kanat'ı tanıdım. O üç kişiden bir kişiyi daha tanıdım. O da Adil Timurtaş'tı.”

DEP Vekilleri Batman'da

Milletvekilleri geceyi Diyarbakır'da geçirdikten sonra sabah saatlerinde Batman'a geçtiler. Heyet önce Habib Kılıç için kurulan taziye evine ziyarette bulundu. Milletvekilleri taziye evindeyken, bir grup milletvekili de Batman Emniyet Müdürlüğü'nü ziyaret etti. Ziyaretin iki amacı vardı. Birincisi gözaltına alınan Nesim Kılıç'ın durumunun öğrenilmesi; ikincisi ise Batman'a geldiklerinden Batman Emniyet Müdürlüğü'nün haberdar edilmesiydi.

Heyetin Batman Emniyet Müdürlüğü'nü ziyaret etmesinin ardından, öğle yemeği sonrası heyet üyeleri hastanede yaralı bulunan Hikmet Kılıç'ı ziyaret etti. Ardından ise dinlenmek üzere İlihan Otel'i'ne çekildi. Gün boyu hem taziye evi, hem de otelin lobisi ve koridorlar polisler tarafından sıkı bir şekilde korunuyordu.

Akşam otelde bir toplantı yapan DEP heyeti, kendilerine bir program çıkardı. DEP heyetinin programını anlatan Yiğit şunları söyledi: “Akşam İlihan Otel'i'nde bir toplantı yaptık. Bu saldırıların pilot merkezi Batman olduğu için Batman'da nöbet tutulma kararı alındı. Burada nöbet tutacağız. Sürekli birkaç milletvekili gelip burada kalacak. Daha önce Batman'ı tartışmıştık. Batman'da ilk gün sürekli olarak polis tarafından uzaktan izlendik. Kalığımız otelin koridorlarına kadar polis önlem almıştı.”

Polis koruması kaldırıldı

Sabah İlihan Otelinde kahvaltıda kalkan milletvekilleri, polis korumasının kaldırıldığını görürler. Ali Yiğit bu bariz değişikliği şöyle anlatıyor:

“Birinci gün Batman’a geldiğimiz andan itibaren etrafımızda polisin güvenlik tedbirlerini gördük. İkinci günün sabahı otelde odamızdan çıktığımız andan itibaren güvenlik önlemlerinin olmadığını gördük. Çünkü bir gün önce otel girişi, resepsiyon ve hatta katlarda önlemler vardı.”

Bu konunun otelden ayrılıp il binasına giderken araçta günde me geldiğini belirten Toğuç: “Minibüsün içinde Hatip, ‘Devlet bizi kontraya teslim etti. Ne yapalım, programı erteleyelim mi?’ diye sordu. Tüm arkadaşlar itiraz etti, ‘Biz bu programdan vazgeçersek bir daha da Batman’a giremeyiz. Buraya ayak basma imkanımız olmaz’ dediler.

Sanayi Çarşısı ziyareti

Sabah il binasında bir program yapan DEP milletvekilleri ilk olarak Sanayi Çarşısı esnafını ziyaret ederler. Sabah Sanayi Sitesi’nde gerçekleştirilen geziye ilişkin Mardin Milletvekili Ali Yiğit şunları söylüyor:

“Ziyaretlere Sanayi Sitesi’nde başladık. Girişte kot pantolonlu, ayağında mekap olan biri oturuyordu. Selam verdik. Hiç cevap vermedi. Biz sanayi sitesini gezdik. Daha önce aldığımız duyumlara göre saldırı gerçekleştirmeyi düşünmüşler. Daha önce de burada bir esnafa saldırı olmuş. Saldırıyı yapan, esnaflar tarafından yakalanmış ve linç edilmek istenmiş, bu yüzden burada cesaret edemediler.”

DEP Grubuna Silahlı Saldın

Öğle arasından sonra DEP milletvekilleri yeniden esnaf ziyaretine başlarlar. Bu ziyaretlerde sadece yurtsever esnaf değil Hizbullah tabanı olarak bilinen esnafları da ziyaret ederek, akan kanın durması için ortak bir akıl oluşturulması gereği tartışılır.

Milletvekilleri, öğleden sonra birinci ve ikinci caddeyi gezi programlarına alırlar. Her grup caddenin bir tarafından esnaflarla görüşmeye başlar. Geziyi ve saldırı anını yaşayan Batman Milletvekili Nizamettin Toğuç yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

“Öğleden sonra 1. ve 2. caddeyi dolaştık. Birinci caddeyi beraber dolaştık. Bir grup sağdan diğer grup ise soldan başladık esnaf ziyaretine. Birbirimizi görüyorduk. Orada ikinci caddede bir kavis var. Onlar o kavisten devam ettiler. Biz Ulucami’nin oradaki pasajlara girdik. En son pasaja girdik. Ulu Cami’nin yanında. Biz oraya girerken Hizbullah’ın marşları yükseldi. Biraz yürüdük. Ben Mehmet’e ‘dönelim’ dedim. ‘Tamam’ dedi. Saat 17.30’u geçiyordu. Biz döndük yürüyoruz. Halkın içinde bir panik ve korku vardı. Herkes saat 18.00’den önce evine kapanıyordu. Ama henüz kimse evlerine çekilmemişti. Millet çok kalabalıktı. Biz Elma Sokağı’nın yanına geldiğimizde bir kişi yanımıza gelerek Mehmet Sincar’a soru sormaya başladı. Sanki tanıyor gibime geldi. Daha fazla onunla ilgileniyor, sorular soruyor, Mehmet de sorularına yanıt veriyordu. Ve ben Mehmet’in kulağına eğildim ‘Gecikiyoruz, gidelim’ dedim. ‘Tamam’ dedi. Ben yürümeye başladım. O ise geride kaldı.

Elma sokağını geçtim. Mehmet’le aramızda tahminen 20-30 metre vardı. Önce iki el ateş sesi peş peşe geldi. Bu ses gelince dönmek istedim. Fiil ile söz arasındayım. Saniyeler, saliseler geçiyordu. Dönmek istedim, kafamda tasarladım, niyetlenmemi ile birlikte bir tarama oldu. Silah sesleri devam etti. O sırada düştüm ama yaralandığımı hissetmedim. Belki oradakiler çarptı, düştüm diye düşündüm. Düşmemle birlikte dükkana değil, dükkanın ağzına düştüm. İnsanlar içeri kaçıyor, birçoğu beni ezerek içeri girdiler. Kendimi içeri sürükleyerek çok zor attım. Ayağa kalkmak istedim. Herkes bir şeyleri siper almıştı. Kurşunlar dükkanın içine giriyordu. Ayağa kalkmak istediğimde içeride bulunan biri beni uyardı, ‘Ayağa kalkma, seni öldürecekler. Bak bir de yaralısın’ dedi. Kalkmamaya engel oldu. Ben de ‘Beni bırak bir bakayım’ dedim. Çünkü üzerimde silah da vardı. Mehmet’in üzerinde de Amerika’dan getirttiği Zigvavar marka bir silah vardı. Fakat Mehmet’e arkadan ateş açılmıştı...”

Saldırını itirafçılar yaptı

Saldırı olduğunda başka heyette bulunan Hatip Dicle yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

“Hizbullah sempatizanı bir esnafın dükkanında sohbet ediyorduk. Öğleden sonra geziye çıktığımızda yolda karşılaştığımız partimiz sempatizanı birkaç genç te bize katıldı. Tabii bu gençlerden

birinin kendilerini korumak için üzerinde silah taşıdığını bilmiyorduk. Batman'da o dönem herkes kendi güvenliğini almak için silah taşımaya başlamıştı.

Biz dükkanda sohbet ederken yukarıda tarif ettiğimiz ikinci kişi yani Cem Ersever'in dediği Adem Yakın, bizim bulunduğumuz dükkana yaklaşıyor. Gençler bundan şüphelenip ona doğru hareket ediyor. Bu gençlerden biri üzerindeki montun fermuarını açınca bu adam bize yanaşmıyor. Orada bulunan bisikletin zili çalıyor. Biz dükkanda otururken bu zili ben de duymuş ve gayri ihtiyari geriye dönüp bakmıştım. Bu adam saldırmayı burada göze alamayınca çekip gidiyor. Bu gençlerin yanımızda olması bizi bu saldırıdan kurtaran bir tesadüftü. Bu gençlerle karşılaşmasaydık bu saldırıya biz de maruz kalacaktık. Bu genç arkadaşlarla, arkadaşlarımıza yapılan silahlı saldırı sonrasında görüştüğümüzde yaşanan olayları anlattılar.

Gençlerin tarif ettiği kişi, emniyet çıkışında Alaattin Kanat'ın yanında gördüğümüz kişidir. Aynı zamanda Soner Yalçın'ın, **Binbaşı Cem Ersever'in Anıları** kitabında anlattığı kişidir. Bu adam buradan ayrıldıktan sonra Mehmet Sincar ve Nizamettin Toğuç'a saldırıyor. Bu olaya ilişkin bir görgü tanığını Ankara'ya getirip dinledik. Yetkililer olayı Hizbullah'ın yaptığı konusunda ısrarcıydılar. Görgü tanığının anlatımlarının bir şeyi değiştirmeyeceğini düşündük. Kendisine verdiğimiz söz üzerine kimliğini gizli tuttuk. Fakat bunların hepsini o dönem gazetecilere anlattık.”

Cumhurbaşkanı Hedef Gösterdi

Batman'da olaya ilişkin açıklama yapan DEP milletvekilleri, Cumhurbaşkanı'nın Meclis konuşmasıyla kendilerini hedef gösterdiğini söylediler. Hatip Dicle bu konuda şu açıklamayı yaptı: “Birincisi Cumhurbaşkanı 1 Eylül Meclis konuşmasında bizi açıkça hedef gösterdi. Bu olayda esas sorumlu Demirel'dir. Çünkü azmettiren odur. Nesim Kılıç havaalanında gözaltına alındı. Polis aracında itirafçı olan Alaattin Kanat'ın yanına oturtuldu. Mardin Milletvekili Mehmet Sincar, Kanat'ı Mardinli olduğu için tanıdı. Avukatlar da onları tanıdı.”

Diyarbakır Milletvekili Leyla Zana'nın açıklaması ise şöyle: “Bizim iddiamız cinayetin kontrgerilla tarafından programlanmış bir cinayet olduğudur. Nesim, polis aracına konduğunda Mehmet

Sincar, araçta Alaattin Kanat'ın da bulunduğunu gördü. Kanat, Mar-din Kızıltepe Ömerli'dendir. Kendisi itirafçı. Halen bazı kontra ci-nayetlerine karışmakla suçlanıyor.

Sincar'ın Kanat'ı teşhis etmesi onlarda bir telaş yarattı. Ne il-ginçtir ki cinayet işlenene kadar ortada tek bir polis yokken olaydan üç dakika sonra olağanüstü önlemler alındı. Derhal sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Savcı cinayetten üç buçuk saat sonra hastaneye gelip Sincar'ın cenazesini gördü. Saldırıdan sonra ne Vali ne Emni-yet Müdürü bizi aradı. SSK hastanesinde tamamen tecrit edildik."

Sincar'ın ölümü 'Bin Operasyon'dan biridir'

Mehmet Sincar'ın ölümü üzerine DEP Genel Merkezi Salman Kaya, Kamer Genç, Ali İbrahim Tutu tarafından ziyaret ediliyor. DEP Genel Merkezine gelen SHP milletvekilleri Salman Kaya ya-şananları şöyle değerlendiriyordu:

"DEP Genel Merkezi yoğun ablukadaydı. DEP binasının içi ka-labalıktı. İlk günün akşamı yukarıya zor çıktım. Genel Merkeze dö-nük çok büyük bir baskı vardı. Bunu hissetmek mümkündü. O bas-kının getirdiği bir korku havası estirilmişti. Sıradan insanları ürkü-tüyordu. Milletvekili öldürmenin, dövmenin, milletvekiline baskı-nın amaçlarından biri de 'bunlara böyle yapıyoruz, size neler yapa-biliriz' mesajını vermekti.

O dönem, SHP'de 25-30 arkadaş DEP'lilere sıcak bakıyordu. Onların yanında oluyorduk. Sorun çıktığında, kavgalarda yanların-da olan bir arkadaş grubuyduk. Onun dışındaki Meclisin tamamı, DEP'lilere hedef olarak bakıyordu. Bağnaz bir bakışları vardı. Do-kunulmazlık olayında da bu görüldü. SHP'deki, CHP'deki sağ un-surlar tek yumruk olmuşlardı. Meclis'ten dışarı atmak, bünyesine kabul etmemek anlayışı vardı. Yine genel olarak Meclis'teki DEP'lileri milletvekili olarak kabul etmeme gibi bir tutum vardı. Bu bazen bize karşı da oluyordu. Ben Gazi Mahallesi Olaylarını Araş-tırma Komisyonu üyesi olarak İstanbul'a gittiğimde vali ve emniyet müdürünün 'Salman Kaya'nın olduğu komisyona ifade aldirtmayız' dediklerini biliyorum. Kaldı ki bu arkadaşlara yönelik baskı, bize yapılandan çok daha ağırdı.

Batman'daki saldırı Mehmet Sincar, Hatip, Leyla, Orhan'a yö-nelik olarak yapılmamıştı. Saldırı DEP milletvekillerineydi. Amaç milletvekillerini yok etmektir. Orada milletvekili öldürölmek istendi.

Terör estirilmek istendi. Devlet böyle bir terör estirdi. Sonraki durum bunu gösterdi. Sincar'ın ölümü konseptin başlangıcıydı.

Zaten adamlar açıkça 'Bin Operasyon' diyorlar. Sincar olayıyla Meclis ilgilenmedi. Cinayet çözülmek istenseydi devlet bütün gücüyle cinayeti çözmek için çalışırdı. Failler bulunmuş olurdu. Failler bulunduğunda kimin ortaya çıkacağı da bellidir. Mehmet Sincar'ın ölümü 'Bin Operasyon'dan biridir."

Faili Meçhullere bir milletvekili eklendi

Sonunda faili meçhul cinayetlerin kurbanlarına bir de Kürt Milletvekili Mehmet Sincar eklendi. Şiddeti tırmandırma stratejisi kendini adım adım kabul ettirdi. Kürt sorunun demokrasi içinde çözümünü arayan ve bunu savunanlara Oral Çalışlar'ın belirttiği gibi şu mesaj veriliyordu: "Unutun bunu. Artık bu bölgede ölümden başka seçenek yok.' Sincar'a yönelen kurşun, aslında siyasi uzlaşmaya, barış isteğine, sorunun demokrasi içinde çözümünü savunan anlayışa sıkılıyor." (Bolkan, 2005: 95-118)

ÖĞRETMEN HABİB KILIÇ CİNAYETİ

1956 Batman Merkez doğumlu Habib Kılıç Öğretmen'in bütün bir ömrü mücadele, hapisane ve işkenceyle geçti. Bu mücadele ruhunu da çok ağır bedelle ödedi ve 2 Eylül 1993 yılında uğradığı silahlı saldırıda hayatını kaybetti. Onun ölümü Mardin Milletvekili Mehmet Sincar'ın da katlini beraberinde getirdi. İnceleme ve taziye için DEP heyetiyle birlikte Batman'a gelen Mardin Milletvekili Mehmet Sincar da uğradığı silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetti.

GÜLTEN KILIÇ: Biz eşimin katlinden sonra devlet kurumlarına başvuruda bulunmadık; çünkü eşimin katilinin kim olduğunu ve cinayeti kimlerin işlettiğini çok iyi biliyorduk. Bunların tek sorumlusu devletti. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen eşimin failleri hâlâ bulunmadı.

1959 Batman doğumlu Gülten Kılıç, eşinin katledilmesinden sonra 6 çocukla baş başa kaldı ve çekmediği acı kalmadı. İşte, Habib Kılıç Öğretmen'in katlinden devleti sorumlu tutan acılı eş Gülten Kılıç ile yaptığımız söyleşi:

"Eşim Habib Kılıç, Kırşehir Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Sonra Erzincan Kuzuören Köyü'ne tayini çıktı. Orada iki yıl öğretmenlik

yaptıktan sonra, Batman Beşiri’de iki yıl çalıştı. Habib, daha lise yıllarında Kürt siyasi hareketi içinde yer aldı. 4 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra, Beşiri’deki siyasi çalışmalarından dolayı bir yıla yakın Diyarbakır Cezaevi’nde kaldı. Ben, o zaman Sidar’a hamileydim.

Biz, 1975 yılında evlendik. 6 çocuğumuz var; 3 kız, 3 erkek. Habib katledildiğinde, en büyük çocuğum 15 yaşında, en küçük çocuğum ise 1,5 yaşındaydı. En büyük Ruşen, en küçük Baver’dır.

Habib, cezaevinden çıkar çıkmaz Samsun’un bir köyüne sürgün edildi. Samsun’a yalnız başına gitti; çünkü ben Serdar oğluma hamileydim. Samsun’da bir ay görev yaptıktan sonra gözaltına alındı ve oradan Siirt İl Tabur Komutanlığı’na getirildi. O zaman 12 Eylül 1980 askeri darbesi olmuştu.

Siirt İl Tabur Komutanlığı’nda kendisine insanlık dışı işkenceler yapıldı. O dönem Batman, Siirt’in bir ilçesiydi. Siirt Tabur Komutanlığı’nda 40 günü aşkın bir süre kaldıktan sonra, onu Diyarbakır Cezaevi’ne götürdüler. Siirt’e başlanan işkence ve zulüm, aynen Diyarbakır Cezaevi’nde de devam etti. Biz onları ziyarete gittiğimizde, onların içerde gördüğü benzer işkenceleri de biz aileler dışarıda görüyorduk. Türkçe bilmeyen anneler çok zorluk çekiyordu. Çocuklarıyla sadece iki kelime ‘Oğlum nasılsın?’ diye biliyorlardı. Acı çekmek bir yana, yoksulluk bir yanaydı. Ayrıca, çocukların yükü bir yanaydı.

Çocukları babalarına göstermek için Diyarbakır’a götürüyordum. O zaman Diyarbakır-Batman arasında ‘Ara Tren’i vardı. Tren sabah saat 5.00’te Diyarbakır’a gidiyordu. Biz sabah saat 4.00’te kalkıyor, çoluk çocuk 5.00’te trene yetişiyorduk. Diyarbakır’da Ofis semtinde iniyorduk. Dolmuş paramız olmadığı için Ofis’ten Bağlar’a kadar ufak çocuklarımızla birlikte yürüyorduk. Poşetimize peynir ekmek koyuyorduk. Fırın ekmeği bile bizim için lükstü. Onu bile alacak durumumuz yoktu. Bir taraftan bu rezillikleri yaşarken, öbür taraftan cezaevi görüşmelerinde yaşadığımız insanlık dışı hak-sızlıklar ve zulümler vardı. Öylesine hakaretlerle karşılaşılıyorduk ki, biz kendimizden nefret ediyorduk. O yaşlı, Türkçe bilmeyen anaların çekmediği kalmıyordu. Çocukları için iki kelime Türkçe öğrenmişlerdi. Çocuklarını görebilmek için ‘Oğlum nasılsın’ kelimelerini ezberlemişlerdi.

Habib cezaevindeyken, büyük kızım Ruşen 4 yaşlarında, ortancam Sidar 13 aylık, Serdar ise 2 aylık kucağımdaydı. Babalarıyla

görüşmeye gittiğimizde biri elimde, ikisini ise kucağımda taşıyordum. Diğer elimde de yiyecek poşetimiz vardı. Bu halde Diyarbakır Cezaevi'ne varıyorduk. Cezaevinde de askerlerin bize zulmü başlıyordu. O kadar zulümden sonra cezaevine girdiğimizde, Habib çocukları sadece bir dakika görebiliyor ve böylece daha 'Nasılsın' diyemeden görüşme bitiyordu. Bizim yaşadıklarımıza bir de Habib'in yüzünde oluşan işkence izlerine tanık oluyorduk. Batman'a dönünceye kadar yol boyunca gözyaşlarımız dinmiyordu. Bir taraftan bizim yorgunluğumuz, bir taraftan da çocuklarımızın babaya olan hasreti ve yorgunluğu... Gerisini siz düşünün...

Habib üç yıl cezaevinde kaldıktan sonra çıktı ve öğretmenlikten atıldı. Cezaevinden çıktıktan sonra bu sefer polislerin işkencesi başladı. Bir ay evde, 40 gün gözaltında işkence görüyordu (1983-84 yılları). Bu gözaltı ve işkenceler 3-4 defa tekrar etti. Gözaltılar bittikten sonra Habib çocuklarını geçindirebilmek için Elma Sokağı'nda kendisine bir 'bakkaliye' açtı. Bakkal işi 3 yıla yakın sürdü. Ondan sonra Petrol-İş'e bağlı PET-KOP'ta Müdür olarak göreve başladı.

Habib'in PET-KOP'ta çalışmaya başladığı süreçte, Batman'da faili meçhul cinayetler başlamıştı. 1990'lardan itibaren bu faili meçhul cinayetler, devlet denetiminde Hizbulkontra eliyle işleniyordu. 1993 yıllarına gelinceye kadar, başta gazeteci Cengiz Altun olmak üzere yüzlercesi Batman'da katledildi ve faili meçhul oldu. O dönemde her gün 4-5 kişi öldürülüyor, faili de meçhul oluyor, bulunamıyordu. İşte o zaman Habib'in ağabeyi Hikmet Kılıç, Habib'i yalnız bırakmamaya gayret ediyordu. Habib o dönemde, DEP Genel Merkezi'nde Parti Meclis Üyesi'ydi; ama ona yönelik birebir bir 'ölüm tehdidi' yoktu.

25-26 Ağustos olacak, Hikmet Ağabey çok ağır bir sıtma hastalığına yakalandı. 4-5 gün Kaynım Hikmet evden dışarı çıkmadı ve hasta yatağında yattı. Habib de işine yalnız başına gidip geliyordu. 2 Eylül 1993 sabahı Kaynım Hikmet, saat 7.30 gibi bize geldi. Zaten Kaynım Hikmet ile altı üstü oturuyorduk. Hikmet Ağabey Habib'i evden aldıktan sonra, yürüyerek evden çıktılar. Aradan 3-4 dakika geçmeden silah sesleri geldi...

Silah seslerini duyunca, sanki kurşunlar yüreğime saplandı. O anda ütü yapıyordum. Ütüyü fırlattığım gibi silah seslerinin geldiği yöne doğru terlikle koşturdum. İki sokak ötede, eşim Habib ve kaynım Hikmet'i vurulmuş gördüm. Habib upuzun yerde yatıyordu.

Hikmet ağabey ise yaralı bir şekilde ayakta polislerle itişip kalkışıyordu. Ben Habib'i yerde gördüğüm zaman Kızım Sidar da benimleydi. Sidar 13 yaşlarındaydı. Ben hemen Habib'in başını alıp dizime koydum ve o anda kendimden geçtim. O sırada Hikmet'in eşi Mesude'de gelmiş.

Mesude'nin anlattığına göre, Habib'i ambulansa bindirmişler. Mesude de yanına binmek istemiş, polisler onu engellemek istemişler. Mesude, onu iten polisleri iteleyerek zorla ambulansa binmiş ve Habib'in başını dizine koyarak onu Batman SSK Hastanesi'ne götürmüşler; ama Habib daha yoldayken nabızı durmuş ve hayatını kaybetmiş. Kaynım Hikmet'i ise 'ağır yaralı' olarak önce SSK Hastanesi'ne, oradan da Ankara'ya götürdüler. Hikmet Ağabey, Ankara'daki uzun bir tedaviden sonra kurtuldu. Eşim Hikmet ise hayatını kaybetti ve ben 6 ufacık çocukla baş başa kaldım...

Kaynım Hikmet'in ifadelerine göre, evden çıkıp sokağa vardıklarında, arkalarından ateş edilmişti. Hikmet Ağabey sırtından vurulmuş, eşim Habib ise tam kafasının arkasından vurulan iki kurşunla katledilmişti. Onlar ne takip edildiklerini fark ettiler, ne de vuranları gördüler.

Habib'in katledilmesinden iki gün sonra, Mehmet Sincar ve diğer milletvekilleri eşimin taziyesine geldiler. Taziyeden sonra Elma Sokağı'nda, esnaf ziyaretinde Mehmet Sincar ve parti üyesi Metin Özdemir vuruldu ve ikisi de hayatını kaybetti.

Biz eşimin katlinden sonra devlet kurumlarına başvuruda bulunmadık; çünkü eşimin katilinin kim olduğunu ve cinayeti kimlerin işlettirdiğini çok iyi biliyorduk. Bunların tek sorumlusu devletti. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen eşimin failleri hâlâ bulunmadı."

SERDAR KILIÇ: Ben şu anda 30 yaşındayım. Baba oldum Baba. Bi oğlum var adı Habib. Ben bunları yaşarken baba oğul arasındaki duyguyu çok iyi anladım. Benim mesajım Edi Bese Beni Babasız Bırakanlara.

1979 doğumlu Serdar Kılıç, babası Habib Kılıç katledildiğinde daha 13-14 yaşlarındaydı, yani çocukların en duygusal ve babalarına en fazla ihtiyaç duydukları bir dönem. Baba özlemiyle dolu Serdar, daha 13 aylıkken çıkmış hapisane yollarına, varmış Diyarbakır Zindanlarına. İşte, şimdi kendisi de baba olan Serdar Kılıç'ın kendi kalemiyle dile getirdiği duyguları ve isyanı:

“Ben Habib Kılıç’ın oğlu Serdar. Ba Baa! Çok bağırırsam sesim ulaşır mı sana bilemem ama bugün Gülçiçek Abla diye biriyle tanıştım. Bana senin hakkındaki duygu ve özlemimi sordu. Ben o anda geçmişin hatıraları bir bir aklımdan geçti.

Duyuyor musun beni, özledim seni baba! Hiç unutmam. Bi keresinde henüz 5-6 yaşlarındaydı. Kardeşim arkadaşlarıyla bahçede oynarken babası geldi dedi ki baba baba diye koşup sarıldı babasının boynuna. Ben de hemen kardeşimi alıp uzaklaştırdım ordan. Ne demek istediğimi anladın mı Gülçiçek Abla.

Ben şu anda 30 yaşındayım. Baba oldum Baba. Bi oğlum var adı Habib. Ben bunları yaşarken baba oğul arasındaki duyguyu çok iyi anladım. Benim mesajım Edi Bese Beni Babasız Bırakanlara.”

AHMET YETİŞ GÖZALTINDA KAYBEDİLDİ

1956 Batman Razike (Çarıklı) Köyü doğumlu Ahmet Yetiş’in evine, 13 Kasım 1994 tarihinde baskın yapılıyor. Ahmet Yetiş evde olmayınca, 13 yaşındaki kalp hastası olan en büyük oğlu Hanefi Yetiş gözaltına alınıyor. Hanefi aracılığıyla da babasının misafir olduğu yer bulunuyor. Ahmet Yetiş orada gözaltına alınıyor ve kaybediliyor.

TÜRKAN YETİŞ: O zaman ben pencereden dışarı baktım. Oğlum Hanefi’yi görünce: ‘Ne olur onu serbest bırakın, benim oğlumun kalbi deliktir; o kalp hastasıdır’ diye ağladım. Biri bana ‘Sus, sakın sesini çıkarma! Eğer sesini çıkarırsan, anam avradım olsun bir daha bu mahalleyi, bu yüzleri göremezsin!’ dedi. Ondan sonra oğlum Hanefi’yi alıp arabanın bagajına koydular.

Bize Ahmet Yetiş olayı anlatılınca, hemen girişimde bulunduk ve 1979 doğumlu oğlu Hanefi Yetiş’e ulaştık. Hanefi bizi köyü götürdü ve bu söyleşiyi biz hem Hanefi hem de annesi Türkan Yetiş’le yaptık. Türkan Yetiş bize yaşadıklarını çok büyük bir acıyla anlattı; çünkü 16 yıldır hem eşi kayıp hem de oğlu Hanefi yaşadıklarından dolayı büyük bir travma yaşamış. Hanefi uzun bir süre yatağından sıçrayarak kalkıyormuş ve avazı çıktığı kadar ağlayarak sağa sola saldırıyormuş. Diğer çocukları da hem eve baskın olayından ve hem de babalarının kayıp olmasından çok etkilenmişler. Anne, bir taraftan eşinin kaybı, bir taraftan yoksulluk bir taraftan da çocuklarının psikolojik sorunlarıyla uğraşmış. İşte, Ahmet Yetiş olayıyla ilgili eşi

Türkan Yetiş ve kayboluşuna tanık oğlu Hanefi Yetiş ile birlikte yaptığımız söyleşi:

“Aşiret anlaşmazlığı nedeniyle 1982’lerde Mersin’e göç ettik. Uzun süre Mersin’de kaldık. Eşim Ahmet Yetiş, Mersin Demas Çivi Fabrikası’nda işçi olarak çalışıyordu. Siyasetle çok fazla ilişkisi yoktu. Kendi işinde gücünde bir insandı. 1992’de çalıştığı fabrika iflas etti ve kapandı. Eşim de işsiz kalınca, Batman’a tekrar dönme kararı aldık; çünkü eşimle sürekli olarak Batman hasretini çekiyorduk. Sürekli memleket özlemini çekiyorduk.

Benim 6 çocuğum vardı. Batman’a döndüğümüzde de eşim iş bulamadı. Geçimimizi sağlamak için köyde karpuz ve tütün diktik. Geçimimizi bunlarla sağlamaya çalışıyorduk. Eşim Batman’a geldikten sonra biraz daha siyasetle ilgilenmeye başladı; ama işinden gücünden dolayı kendisini çalışmalara çok fazla veremiyordu. Benim bildiğim kadarıyla, o zamanlar bizim üzerimizde herhangi bir baskı ya da herhangi bir tehdit olmadı. Yalnız eşimin anlattığına göre, son zamanlarda onu takip ediyorlardı; çünkü eşim DEP partisine gidip geliyor, çalışmalarda onlara yardım ediyordu. DEP’teki siyasi çalışmalarından dolayı onu takip edenlerin olduğunu söylüyordu; ama bizim üzerimizde herhangi bir baskı yoktu.

Eşimin gözaltına alınmasından 2 gün önce, Fehmi Altun Diyarbakır Bismil’de arabasıyla durduruluyor ve gözaltına alınıyor, Bismil Alay Komutanlığı’na götürülüyor. Orada, JİTEM tarafından ona işkence yapılıyor. Kendisinden Keleş isteniyor. Fehmi önce bunu kabul etmek istemiyor: ‘Benim Keleş’im yok’ diyor. O zaman ona kendisinde bulunan Keleş’in numarası söyleniyor ve ‘Bu numaralı Keleş sendedir, niye kabul etmiyorsun?’ diye ağır işkence ve baskı yapılıyor. Kendisine yapılan ağır işkenceler sonucunda Fehmi kendisinde Keleş olduğunu kabul ediyor.

Aslında Keleş’i Fehmi’ye Kerem, ‘sakla’ diye veriyor. JİTEM, Keleş’in numarasını söyleyince, o da kendi kendisine diyor ki, demek ki Kerem bana hem ‘Bu silahı sakla’ diyor hem de beni şikayet ediyor. Kerem bana kasten oyun oynadı, başımın belaya girmesini istedi. O zaman ben de, Keleş’in bende olduğunu kabul ettim ve askerlere ‘Bu silah bendedir’ dedim. Bunun üzerine Fehmi’yi askerler eve getiriyorlar.

Fehmi, halı, kilim gibi eşyaları satıyordu. Bismil’e de onun için gidiyor. Fehmi silahı kabul edince, askerler onu eve getiriyorlar.

Aslında Kerem silahı Fehmi'ye saklaması için veriyor ve 'Bunu kimseye söyleme' diye, tembihliyor ama Fehmi silahı gidip babasının silahının yanına saklıyor. Bu olaydan da babasının ve ailesinin hiçbir haberi yok. Fehmi gelip silahı emniyet güçlerine gösteriyor. Onlar da babasının silahıyla birlikte hepsini yakalıyorlar, ondan sonra da Kerem'in evine geliyorlar. Kerem'i de birlikte alıp direk bizim eve geldiler.

Akşam saat 7.00'e (19.00) doğru kapımız hızlı hızlı çaldı. Ben kapıyı açtım. İki dolmuş, üç taksi gelmişlerdi. Hepsi silahlı, telsizli ve kar maskeliydiler. Eşim Ahmet'i sordular. 'Evde Ahmet yok' dedim. Hemen eve girip arama yaptılar. Zaten bir odamız ve bir mutfagımız vardı. Bir saate yakın arama yaptılar, hiçbir şey bulamadılar ve çekip gittiler. Biz de bundan çok korktuk ve komşulara gitmek istedik. Dış kapıyı açtık ki, biri bize Kürtçe ve Türkçe: 'Herne Hındıru! İçeri girin!' dedi. Sonradan öğrendiğime göre, eğer aradıkları kişi evde yoksa ona pusu kurmak için dışarıya nöbetçiler bırakıyorlarmış. Onlar bize böyle diyince, ben çok korktum ve hemen içeri kaçtım.

Ahmet Batman'da olduğu için, onun eve geleceklerini biliyorlar. Onu, eve geldiğinde hemen öldürülecekler. Artık Ahmet'e yapılacak suikastı ve patlayacak silah sesini bekledim. Evde ben ile ufak çocuklarım vardı. Kızım Mizgin'e de daha iki aylık hamileydim. Gece saat 12.00-01.00 arası, aynı ekip yine eve baskın yaptı. Biz onlara kapıyı açtık. Onlar bana çok ağır küfürler ve hakaretler ederek 'Sen bize Ahmet'i görmediğini söylüyorsun; ama onu görenler görmüş. Ahmet Mersin'de değil Batman'dadır. Bugün onu görenler oldu' dediler. Ben korkumdan Ahmet'in Mersin'e gittiğini söylemiştim.

Ondan sonra, benim 13 yaşındaki en büyük oğlum Hanifi'yi sordular. Benim çocuklarımdan hepsi korkudan yorganlarının altına girmişlerdi. Bana, oğlum Hanefi'yi göstermemi istediler. Ben de onlara: 'Hanefi budur' dedim. Hemen Hanefi'yi sırtından tutup onu yataktan çıkardılar; küfürler ederek onu mutfığa götürdüler. Onu orada vargüçleriyle dövmeye başladılar. Onun çığlıkları yeri göğü inletiyordu. Ben, bir taraftan oğlumun çığlıkları üzerine mutfığa girmeye çalışıyordum; onlar kapıyı oğlumun üzerine kapatıp beni engelliyorlardı. Beni kapıdan iterken sırtıma bir yumruk indirdiler. Ondan sonra onu gece kıyafetiyle dışarı götürdüler, ondan

amcamızın evini sordular ve onu komşumuz olan amcamızın evine götürdüler.”

HANEFİ YETİŞ: “Beni amcamın evine götürdüler. Amcamın evini aradılar; babamı onlardan sordular. O ara amcamın oğlu Mehmet onlara diklendi. Onun üzerine amcamın oğlunun boğazına sarılıp onu duvara yapıştırdılar ve ona ‘Eğer seni alırsak, bir daha bırakmayız’ dediler. Arama bittikten sonra, amcamlardaki telefon rehberini de birlikte aldılar ve beni tekrar eve getirdiler.”

TÜRKAN YETİŞ: “O zaman ben pencereden dışarı baktım. Oğlum Hanefi’yi görünce: ‘Ne olur onu serbest bırakın, benim oğlumun kalbi deliktir; o kalp hastasıdır’ diye ağladım. Biri bana ‘Sus, sakın sesini çıkarma! Eğer sesini çıkarırsan, anam avradım olsun bir daha bu mahalleyi, bu yüzleri göremezsin!’ dedi. Ondan sonra oğlum Hanefi’yi alıp arabanın bagajına koydular.

HANEFİ YETİŞ: “Beni bagaja koyduktan sonra Batman Alay Komutanlığı’na götürdüler. Beni çıırılçıplak soyup işkence odasına götürdüler. Orada bana kaba dayak atıp duvara vurdular. Bana elektrik verip babamın nerede olduğunu sordular. Ben de babamın nerede olduğunu bilmediğimi söyledim. Ondan sonra bana sürekli sorular sorup cevap alamayınca da bana işkence yaptılar. Bir saatten fazla bu böyle devam etti. Ben babamla ilgili bir suç da bilmiyordum. Bu sefer bana babamın arkadaşı Nihat Yürek’i sordular, evini sordular. Evlerini bilmediğimi söyledim. Ondan sonra beni alıp Nihat Yürek’in olduğu mahalleye götürdüler. Tekrar ‘Bize evi göstereceksin!’ dediler. Ben yine bilmediğimi söyledim. Sürekli beni mahalleyi dolaştırdılar. Sonra beni Bahçelievler Polis Karakolu arkasındaki blokların yanına götürüp ‘Bu bloklarda tanıdığın kişi var mı?’ dediler. Burda onlara, ‘Kırvem Nurettin Güney burada oturuyor’ deyip evlerini onlara gösterdim. O eve baskın yaptılar. Meğer se babam da orada imiş. Benim bundan hiç haberim yoktu.

Oraya baskın yaptıklarında onu tanımıyorlar. Dışarı çıktıktan sonra biri onu tanımış olmalı ki, tekrar geri gelip babamın kimliğini soruyorlar. Babam onlara kimliğini gösterince, hemen başına bir şey sarıp ev sahibi Nurettin Güney’i de alıp bizi Batman Alay Komutanlığı’na götürdüler. Orada babamı direk işkence odasına götürdüler.

Benim de gözlerimi bağlayıp, elimi kelepçeleyip koridorda tuttular.

Bir ara sessizlik oldu. Göz bağımı biraz kaldırdım. Sol tarafıma baktığımda, Kerem Çiftçi'yi ayakta gezerken gördüm. Sağ tarafıma baktım; Fehmi Altun'un sadece donu vardı üstünde, gerisi çıplaktı. Babam ise ortalıkta yoktu.

Bir süre sonra beni de işkence odasına götürdüler. Babama yaptıkları işkenceyi izlettiler. Babam 'Filistin Askısı'ndaydı. Yer çok ıslak ve kaygandı. Sürekli benden silah ve sığınak yerlerini soruyorlardı. Ben de onlara hiçbir şey bilmediğimi söylüyordum. Ondan sonra beni götürüp bir hücreye kapattılar.

Bir süre sonra beni oradan çıkarıp silahların olduğu bir odaya götürdüler. Sonra bana: 'Ya konuşacaksın; ya da seni öldüreceğiz, bu silahlardan birini seçeceksin!' dediler. Bunun üzerine ben herhangi bir silahı işaret ettim ve 'Beni bu silahla öldürün; çünkü hiçbir şey bilmiyorum' dedim. Ondan sonra beni büyük bir odaya götürdüler. Odada bir yatak vardı. Bir oturma bankı vardı. Babam, oradaki bankta oturtulmuştu. Kerem Çiftçi de aynı odadaydı. Babam, kendisine yapılan işkenceden dolayı kendinde değildi. Kerem Çiftçi bana sürekli olarak: 'Sığınakları ve silahların yerlerini onlara göster; yoksa hepimizi öldürecekler' deyip, onların yerini söylememi istiyordu. Ben de Kerem Çiftçi'ye hiçbir şey bilmediğimi söyledim. Kerem Çiftçi sürekli beni itiraflılık yapmam için sıkıştırıyordu. Ben yine hiçbir şey bilmediğimi söyleyince, beni oradan alıp başka bir hücreye götürdüler.

Ertesi gün öğleden sonra beni işkence odasına götürdüler; çırılçıplak soydular, işkence yapmaya başladılar. Sırtıma çıktılar, kulağıma elektrik verdiler, hayalarımı sıktılar ve sürekli 'Bize sığınağı göstereceksin!' dediler. Ben de yapılan işkencelere dayanamayıp 'Tamam, size sığınakları göstereceğim' dedim. Bana, 'Sığınaklar nasıl yapılır, anlat!' dediler. Ben de 'Rambo'nun filmini izlediğimden, sığınanın nasıl yapıldığını onlara tarif ettim. Onlar da bana 'Tamam, doğrudur' dediler. Sonra bana 'Sığınak nerde?' dediler. Ben de işkenceden kurtulmak için, 'Sığınak bizim bahçemizdedir' dedim. Sonra alıp beni eve getirdiler. Yine 'sığınak nerde?' dediler. Ben de onlara 'Sığınak burada değil, çöldedir' dedim. Beni çöle götürdüler.

Sürekli ben onlara 'Sığınak şurdadır, sığınak burdadır' diye yalan söyledim. Benim yalan söylediğimi anlayınca, tekrar beni bir

güzel dövdüler. Sonra bana dediler ki, ‘Ya sığınak ya da Komando’nun yeri’ dediler. Ben de onlara büyük bir kanal gösterdim ve ‘Sığınak tam bu kanalın ortasındadır’ dedim. Sonra, benim koşup sığınak üzerinde durmamı söylediler. Önce ben yürüyerek gittim. Onlarla aram açılınca koşmaya başladım. Durmamı söylediler. Ben de durmayınca havaya ateş ettiler. Koşmaya devam edince, beni hedef aldılar. Ondan sonra, gece karanlığından faydalanarak onların elinden kurtuldum.

Ben orayı, karpuz ektiğimiz için biraz biliyordum. Batman Çayı’nın öbür tarafına iki kez geçmeyi denedim. Dere beni götürünce korktum ve öbür tarafa geçemedim. Çaydan geri döndüm. Yolumu bulmaya çalışırken, çölde bir yerde bayılıp kalmışım. Yağmurun etkisiyle uyandım. Sonra uzakta bir ışık gördüm. Işığa doğru gittim. Bir köye vardım; bir eve sığındım. Onlar beni evlerinde misafir etmek istemediler. O zaman oranın, ‘Hizbullahçı Köyü’ olduğunu anladım.

Oradan kaçıp başka bir köye gittim. Oradaki bir eve sığındım; onlar beni kabul ettiler. Beni giyindirdiler (üstümde sadece şort vardı). Ertesi gün bir tanıdığın aracılığıyla eve gidip başımıza gelenleri evdekilere anlattım.

JİTEM’ci, silah odasında bana babamın saatini verip ‘Babanın bu saati benden sana hediye olsun!’ demişti. Ben olayı anneme anlattığımda, annem bana inanmadı. Bana inanmayınca, ona babamın saatini gösterdim; o zaman bana inandı.

Ailem bana inanınca, ondan sonra bütün resmi kuruluşlara başvuruda bulunduk. Dilekçeyle başımdan geçen bütün her şeyi anlattım; ama onlar ne babamın gözaltına alındığını ne de benim gözaltına alındığımı kabul ettiler. Sadece Fehmi Altun ile Kerim Çiftçi’nin gözaltında olduğunu kabul ettiler.

O dönemde, bunların da gözaltında olduklarını kabul etmemişlerdi. Resmi kurumlar o dönemde böyle bir olayın yaşandığını kabul etmiyorlardı. Onların gözaltında olduğunu da bir ay sonra farklı bir olay nedeniyle kabul ettiler.

O gün bu gündür benim babam kayıptır. Bugüne kadar hiçbir izine rastlamadık. Ne Kerem, ne Fehmi ne de Kirvemiz Nurettin korkularından dolayı babam ile ilgili hiçbir ifade vermediler. Hepsi de Kerem’den korkuyorlar.”

MIZGIN YETİŞ: Annem, bazı geceler yataktan irkilir çocuklarının yaşayıp yaşamadıklarını kontrol edermiş bu sadece benim bildiğim bilmediklerim öyle çok ki istiyorum babamın yaşayıp yaşamadığını bilmek istiyorum, eğerki yaşamıyorsa mezarına gidip bunları da ona doyasıya anlatmayı toprağını saksıya koyup en sevdiğim çiçekleri dikmek. Her gece ona bakıp onu hatırlamak.

Biz söyleşi yaparken, babası kaybedildikten sonra doğan 15-16 yaşlarındaki Mizgin'e defter kalemi verdik ve babasıyla ilgili duygularını yazmasını istedik. Mizgin, gerçekten bizi çok duygulandıran bir yazı kaleme almış. Heralde başka bir şekilde babaya duyulan özlem bu kadar güzel dile getirilemezdi. İşte, güzel Mizgin'in baba özlemi:

"Baba özlemini anlatmak öyle zor ki tüm ağaçlar yaprak, tüm nehirler mürekkep olsa da yetmez, öyle bir duyguyu anlatmaya. Akşam başımı yastığa koyduğumda yalnız ben bilirim ne yaşadığımı.

Düşünün arkadaşlarınızla sokakta oynarken, arkadaşınızın babası gelince arkadaşım o terle koşup Baba babacım deyince, sizin bir kenarda oturup bir gün babanızında öyle sokağa girip sizin de o heyecanla koşup babanıza sarılıp öpmesini hayal etmek ama ne yazık ki sadece hayal etmek. Baba kelimesine hep yabancıydım, herkese normal bir kelimeyken bana ulaşamaz ağza bile alınması mümkün olmayan bir kelimeydi. Bir gün arkadaşım baban nerde diye sorunca ben de çarşıda bize elbise almaya gitti derdim onlar da gülüp giderlerdi. Hep bir gün haberi gelir diye beklerdim. Yanımdan geçen herkese kuşkuca bakardım belki odur diye ama ne yazık ki o değildi. Babamla tek bir fotoğrafım dahi olsaydı Bu şansı tanımadılar. Bari babam bilseydi oğlu veya kızı olduğunu. Bunu da çok gördüler. Tek başıma oturken bir gün tavuğun civcivini nasıl kolladığını ve yanından geçen her şeye canı pahsına saldırdığını. O civcivin yerinde olmayı öyle isterdimki.

Bir insanoğlundan öyle bir şeyi mahrum edenler utansın, ben asla utanmazdım babamın olmayışından ama içimde fırtınalar kopardı. Beni babasız bırakanlar utansın ben onlar gibi vijdansız değilim. Mahsum bir bebeği babasız olmasına, baba hasretiyle büyümesine izin vermezdim. Düşüp dizimi incittiğimde yaramı saran bir babam olmadı. Karnemi aldığım da başımı okşuyacak bir babam olmadı. Bu vijdansızlığı yapanlar bunları düşünmediler çünkü onlar bunları yaşamadı ama yaşamalarını da istemezdim öyle bir acıyı

düşmanıma bile istemem. Ancak ben bilirim çünkü ben yaşadım. Daha o küçük kalbimle her şeyi hissettim. Birkaç gün sonra tam karneler gününde doğum günüm. On beşime giricem. Bir babasız yıl daha ve bir babasız karnem daha. Öyle zorki anlatamıyorum.

Her gece dua ederdim kimse görmeden. Bir gün bile olsa onla dolu dolu yaşamayı sadece birgün. Arkadaşım ben babam olmadan tek bir gün dayanmam dediklerinde başımı öne eğer ve ağlardım ben istermiydim babasız günler geçirmeyi. Biliyorum Abilerim benden daha kötü geceler daha kötü günler geçirdiğini. Onlar daha aç kaldılar daha çok hasta oldular. Onlar belli etmeselerde ben biliyorum onların arkadaşları baba dediklerinde onların yüz ifadesinin nasıl olduğunu dedim ya yıllarca anlatsam bitiremem. On beş yılımı bitirecem. Başkası yaşamasın bu acıyı ben yaşadım başkası yaşamasın. Diğer dileğim de bu annem, zaten onu anlatmaya ömrüm yetmez.

Annem, bazı geceler yataktan irkilir çocuklarının yaşayıp yaşamadıklarını kontrol edermiş bu sadece benim bildiğim bilmediklerim öyle çok ki istiyorum babamın yaşayıp yaşamadığını bilmek istiyorum, eğerki yaşamıyorsa mezarına gidip bunları ona doyasıya anlatmayı toprağını saksıya koyup en sevdiğim çiçekleri dikmek. Her gece ona bakıp onu hatırlamak.”

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ GENEL YAYIN YÖNETMENİ HÜSEYİN AYKOL: Devletin bu çete örgütlerinin eliyle her gün onlarca faili meçhul cinayet, kaçırmalar ve sokak ortasında infazlar yaşanıyordu. O süreç, oldukça kirli ve kanlı bir süreçti. Bizim gazete çalışanlarına ve yazarlarına yönelik ciddi bir yönelim vardı. Bizim ilk şehidimiz Cengiz Altun’dur. Sonra Hafız Akdemir, Adnan Işık, Nazım Babaoğlu ve Musa Anter gibi 30’a yakın gazete çalışanımız, yazarımız ve muhabirimiz faili meçhul bir şekilde katledildi.

Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni 1952 Manisa Salihli doğumlu Hüseyin Aykol, aynı zamanda *Yeni Ülke* gazetesinin de Genel Yayın Yönetmeni idi. 1976’dan beri gazetecilik, çevirmenlik, editörlük, yayıncılık yapan ve özgür basının en eski çalışanı olan Hüseyin Aykol ile uzun bir söyleşi yaptık. İşte, devletin baskılarını bizzat yaşamış, onlarca arkadaşını yitirmiş ve infazdan şans eseri kurtulmuş Gazeteci Yazar Hüseyin Aykol ile yaptığımız söyleşi:

“12 Eylül sürecinde, TKP/B’den yaklaşık 10 yıl hapis yattım ve 1990 yılına doğru cezaevinden çıktım. 1990 yılında Direniş Cephesi’nin ortak çıkardığı ‘*Halk Gerçeği*’ haftalık gazetesinde çalışmaya başladım. *Halk Gerçeği*, 9-10 sayıdan sonra kapatıldı. Arkasından ‘*Yeni Halk Gerçeği*’ haftalık gazetesi çıktı. *Yeni Halk Gerçeği*’nin üç sayısı çıktı. Biz bir durum değerlendirmesi yaptık ve gazeteyi kapattık. Gazeteyi kapatmamızın en önemli nedeni, Hürriyet Dağıtım’ın, dağıtım işini kabullenmemesiydi.

İlk deneyimden hareketle, Kürt Özgürlük Hareketi’ne bir proje sunuldu. Projenin sahibi Günay Aslan’dı; normal gazete boyutunda Haftalık gazete çıkarmak. Amatör gazeteciler değil, profesyonel gazeteciler katılacaktı. Proje kabul edildi ve biz de ‘*Yeni Ülke*’ gazetesinin yayın hayatına başladık.

Günay’ın bana teklifiyle gazetede ‘Dünya Haberleri Editörü’ olarak göreve başladım. Proje, pahalı bir projeydi. Çok gazeteci işe alınmıştı. Ancak, ilk Tirajı bekleneni vermeyince, işe alınan gazetecilerin çoğu işten çıkarıldı ve bu başarısızlık, başka görüş ayrılıklarına neden oldu. Ve ben gazetenin genel yayın yönetmenliğine getirildim. Ciddi çalışma ve çabalarımız sonucunda, gazeteyi kurumsallaştırmayı başardık. Gazete yayını iki yıldan fazla sürdü. Tirajı, birkaç binden, 50 bine kadar çıktı; ancak o da ihtiyaca cevap vermeyince, 1992 yılında, *Özgür Gündem* gazetesi günlük olarak çıktı. *Özgür Gündem*’in yayını yaklaşık olarak bir yıl sürdü. Ondan sonra devletin sürekli kapattığı, bombaladığı, muhabirlerini ve dağıtım-cılarını katlettiği bir sürece girdik.

Özgür Gündem, 1993 Aralık ayında sabaha karşı saat 2.30 sıralarında ve aynı anda, İstanbul Kumkapı’daki Merkezi ve Cağaloğlu’ndaki bürosu ile bir de Ankara’daki bürosunda aynı bombalama olayı yaşandı. Gazetenin merkezi yerle bir oldu. Cağaloğlu ve Ankara’daki bürolar da kullanılamaz hale geldi. Bu dönem, Tansu Çiller dönemi idi. Bu bombalama olaylarıyla ilgili Başbakan Tansu Çiller’in gizli bir genelge yayınladığı ortaya çıktı. Genelge mealen, ‘Biz bu gazeteleri, bu yazılarıyla engelleyemiyoruz. Bir başka şekilde bertaraf edilmelidir’ şeklindeydi.

Bu bombalama olayları gece yarısı yapıldığı için, İstanbul merkezinde nöbet tutan Ersin Yıldız adlı arkadaşımızı kaybettik. Bina da kalanlardan 10-15 kişi de yaralandı. O dönemde kirli bir savaş vardı. Zaten PKK hareketiyle devlet arasında süren bir savaş vardı.

Bir de devletin kendi eliyle örgütlediği JITEM, Hizbulkontra gibi örgütlenmeler vardı.

Devletin bu çete örgütlerinin eliyle her gün onlarca faili meçhul cinayet, kaçırmalar ve sokak ortasında infazlar yaşıyordu. O süreç, oldukça kirli ve kanlı bir süreçti. Bizim gazete çalışanlarına ve yazarlarına yönelik ciddi bir yönelim vardı. Bizim ilk şehidimiz Cengiz Altun'dur. Sonra Hafız Akdemir, Adnan Işık, Nazım Baba-oğlu ve Musa Anter gibi 30'a yakın gazete çalışanımız, yazarımız ve muhabirimiz faili meçhul bir şekilde katledildi.

Cengiz Altun'un katliam haberini aldık. Gazete yayın yönetmeni olarak, benim Batman'daki cenaze törenine katılmam istendi. Kış ayıydı. O gün için uçak bileti bulamadık. Normal otobüsle yetişemeyeceğim için özel bir araç tuttuk ve Batman'a gittik; ancak biz yetişene kadar cenaze töreni bitmişti. Cenaze töreni son dönemin en görkemli töreni olmuştu. Anlatılanlara göre; Batman'da öldürülen bir Belediye Başkanı'nın cenaze töreniyle bir de Cengiz Altun'un cenaze töreni bu kadar görkemli olmuştu. Buna yönelik Batman halkının çok büyük bir tepkisi vardı. Batman'daki vurucu güç Hizbulkontra örgütlenmesiydi.

Biz Batman'a akşam 7-8 gibi vardık. Cengiz'in ailesine taziyesini sunmak için gittik. Doğrusunu isterseniz, ben aileden 'genel yayın yönetmeni' olmam nedeniyle tepki alacağımı düşünmüştüm; çünkü Cengiz gazetede çalıştığı için katledildi. Gerek aile, gerek taziye gelen bütün insanlar bırakın bize tepki göstermeyi, tam aksine bu saldırılara karşı nasıl birlikte koyabileceklerini tartışılar ve bize de oldukça sıcak davrandılar. Bu durum beni çok etkilemişti.

Biz İstanbul'dan, Ankara'dan ve Diyarbakır'dan gelen bütün gazete çalışanları, taziye sonrasında saat 10.00 gibi Batman Büro'sunda durum değerlendirmesi yaptık. Arkadaşlara durumun iyi olmadığını, böyle olayların daha çok yaşanabileceğini ve isteyen işi bırakabileceğini; ama bizim işe devam edeceğimizi söyledik.

Akşam, başta Cengiz Altun'un evi olmak üzere her taraf misafirlerle tıklım, tıklım doluydu. Bunun üzerine Diyarbakır'a geri dönmeye karar verdik. İki arabaya dolduk ve saat 21.00 civarında yola çıktık. Batman'dan ayrıldıktan yaklaşık bir saat sonra, Malabadi Köprüsü'nün yakınında, arkamızdan gelen birkaç değişik sivil araba bizim önümüze geçip bizi durdurdu. Arabaların içinden, ellerinde uzun namlulu silahlar taşıyan insanlar çıktı. Bize 'ana avrat'

küfrediyorlardı: ‘*Yeni Ülke*ciler, nereye gidiyorsunuz? Bize sordunuz mu, bizden izin aldınız mı? Böyle habersiz nereye gidiyorsunuz?’ diye küfür ve tehdit dolu şeyler söylediler. Sonra da ‘Bakalım kimmişsiniz, kimler varmış? Çıkarın bakalım kimlikleri!’ dediler.

Benim içinde olduğum araba öndeydi. İlk önce ben kimliğimi çıkardım. Çıkardığım kimlik ‘Uluslar arası Basın Kartı’ idi. Buna bakan kişi ‘Ulan bu ne?’ diye şaşırdı. Ben Almanya’dan ‘*Der Spiegel*’ dergisinin muhabiri olduğumu söyledim. Benim bu gayriihtiya-ri tepkim üzerine, onlar da *Yeni Ülke* gazetesinin değil, daha önce çalıştıkları dergi ve gazetelerin basın kartını gösterdiler. Bazı arkadaşlarımız bu basın kartları olmadığı için, mecburen *Yeni Ülke* gazetesinin basın kartını göstermek zorunda kaldılar. Bize küfür ve hakaret edilirken, onlara yumruklarla giriştiler ve onları tekme tokat dövdüler. Sonra hepimize yönelik küfür, hakaret ve tehdit dolu 5-10 dakikalık bir konuşma yaptılar. Sonra da ayaklarımızın dibine silah- lar sıkarak ‘Haydi, defolun gidin, bir daha da Batman’a gelmeyin!’ dediler. Ondan sonra biz apar topar Diyarbakır’a döndük.

Benim tahminime göre; *Yeni Ülke* çalışanları olarak hepimizi öldürmeye gelmişlerdi. Sonra planladıkları şey gerçekleşmedi. Benim uluslar arası bir kart taşımam, diğer arkadaşlarımızın da başka basın kartları taşıması, bizim hayatımızın kurtulmasına neden oldu. O gece hayatımız kurtuldu; ama sonraki süreçte, o ekipten birkaç arkadaş hariç, hemen hemen hepsini farklı süreçlerde kaybettik. Bunlar arasında Hafız Akdemir vardı, Mehmet Şenol vardı.

Hafız Akdemir, Diyarbakır’da Hizbulkontra tarafından katle- dildi. Böylesi ortama tahamül edemeyen Mehmet Şenol ise gerilla- ya katılıp orada şehit oldu. İşte böylesine acılı bir süreç yaşadık. Jİ- TEM ve Hizbulkotra örgütlemesi, sonradan ortaya çıktığı gibi, as- ker, itirafçı ve koruculardan oluşuyordu ve Kürt Özgürlük Hareke- ti’nin etkin olduğu bütün bölgelerde etkindiler.

Şunu açıkça belirteyim: AKP iktidarının son dönemde, ordu içindeki bazı kimseler NATO ve ABD dışında bir arayışa girmişti. Bunlar, ‘Ulusalcı’ diye nitelendirdiğimiz generaller başta olmak üzere, ordu içindeki subaylardır. Bunlar Çin, Rusya gibi ülkelerle it- tifak yapılabileceğini söylüyorlardı. Bundan rahatsızlık duyan ABD ve NATO, AKP Hükümeti’ne güç ve destek verdi. Böylece, AKP ik- tidarını hedefleyen Ergenekon Çetesi’ne dava açıldı ve herkesin bil- diği bir süreç başladı.

Her ne kadar 17.500 gibi fali meçhulün yaşandığı Kürt bölgesindeki uygulama üzerine fazla gidilmediyse de, yine de bu Ergenekon yargılaması, ciddi bir şekilde orduyu yıprattı.”

ÖZGÜR BASIN SUSTURULMAK İSTENİYOR

Özgür basının sesini kısıp çalışmalarını engellemek için 1990’lardan itibaren sert önlemler alındı ve Musa Anter, Cengiz Altun, Gurbetelli Ersöz, Namık Tarancı, Hafız Akdemir, Adnan Işık, Burhan Karadeniz, Ferhat Tepe, Yahya Orhan, Hüseyin Deniz, Kemal Kılıç ve Metin Göktepe gibi onlarca gazeteci ya işkenceyle katledildi ya da kaçırılıp kaybedildi. Gazete dağıtımcıları ise sokak ortalarında dövüldü ve infaz edildi. Bununla da yetinilmedi; *Yeni Ülke* gazetesi bombalandı ve yakıldı. Yani, özgür basında görev almak ateşten bir gömlekti.

Günümüzde ise bu kaba yöntemler yerine bütünüyle psikolojik savaş yürütülüyor ve her şey yaptıkları yasalarıyla kılıfına uyduruyor. Gazeteler kapatılıyor, sorumlularına yüz yıl hapis cezası veriliyor ve çalışanları hapishanelerde çürütülüyor. Şu anda 100’e yakın özgür basından ve muhalif gazetelerden tutuklu basın emekçisi bulunmaktadır.

Gazete kapatmayla ilgili *Özgür Gündem* gazetesi ve Kürtçe yayınlanan Azadiya Welat’tan birkaç örnek yeterlidir: *Yeniden Özgür Gündem* gazetesi, 2 Eylül 2003’te yayına başladı. Gazete, 545 günlük yayın döneminde dört gün süreyle kapatıldı; yazı işleri müdürüne 25 ay hapis ve imtiyaz sahibine de 478 milyar lira para cezası verildi. Gazeteye toplam 315 dava açıldı.

Ülkede Özgür Gündem ise 1 Mart 2004’te yayına başladı. Gazete hakkında açılan 600’ün üzerindeki davadan 102’si mahkumiyetle sonuçlandı. Gazetenin 17 sayısı hakkında toplatma kararı verildi. İki kez 15 günlük yayın durdurma cezası verildi. Yazı İşleri Müdürü Hasan Bayar, yaklaşık 16 yıl hapis ve yaklaşık 345 bin YTL para cezasına çarptırıldı.

Genel Kurmay Başkanı’nın isim vererek hedef göstermesi üzerine, 17 Ocak 2007’de yayına başlayan *Gündem* gazetesinin yayını 6 kez durduruldu. Gazeteye 6 Mart 2007’de 30 gün, 9 Nisan 2007’de 15 gün, 12 Temmuz 2007’de 15 gün, 8 Eylül 2007’de 30 gün, 9 Ekim 2007’de 30 gün, 14 Kasım 2007’de 30 gün yayın durdurma cezası verildi. Gazetenin internet sitesine de 23 Ekim

2007'de yayın durdurma cezası geldi. Gazete, 16 Aralık 2007'de yayınlanan -protesto amaçlı- özel sayıyla kapandı.

Haftalık Kürtçe yayınlanan Azadiya Welat, 15 Ağustos'tan bu yana sık sık kapatma cezalarına maruz kaldı. Bu gazete önce 23 Mart 2007'de 20 gün, 7 Ekim 2008'de 30 gün, 27 Kasım 2008 ve 11 Nisan 2009'da 30 gün ve yine 27 Mart 2010'da 30 gün yayın durdurma cezası aldı. Genel yayın yönetmeni, yazı işleri müdürleri ve imtiyaz sahipleri hakkında Diyarbakır'da yüz yılı geçen cezalar istenmektedir.

ÖZGÜR GÜNDEM HABER MÜDÜRÜ AYŞE OYMAN:

Bunlar gibi onlarca iddia, onlarca komployla arkadaşlarımız sürekli baskı altında tutulmaya, yıldırılmaya ve çalışmaları engellenmeye çalışılıyor. Şimdiki yöntem, öldürmekten çok tasviye etmek, yargı kışkacına alıp onların çalışmalarını bertaraf etmektir.

1978 Şırnak Cizre doğumlu Ayşe Oyman, 1997'den beri özgür basını temsil eden gazetelerde muhabir olarak çalışmaktadır. Şu anda *Özgür Gündem*'in Haber Müdürü olan Ayşe Oyman ile gazetele-
rinin üzerindeki baskıları ve devletin genel politikaları hakkında bilgi aldık. İşte, Oyman ile yaptığımız söyleşi:

“Daha önceki ‘Özgür Basın’ geleneğinde çalışan arkadaşlarımız, susturulmak için genellikle faili meçhul bir şekilde kaybedilip katlediliyorlar ya da yargısız infaz ediliyorlardı. Şimdi susturmanın şekli değişti ve baskılar daha çok yasalara dayandırılıyor. Bu çerçevede haber yapan 70'i aşkın arkadaşımız tutukludur. Bunların büyük bir çoğunluğu, özgür basın geleneğinden gelen Kürt gazetecileridir.

Mesela: o zamanlar da komplolar vardı; ama şimdiki kompolar genelde yasalar çerçevesinde yapılıyor. Şunu belirtmek gerekir: Yasal olması, adil, meşru ve hukuki olduğu anlamına gelmiyor. Yine büyük oranda düşünce ve ifade özgürlüğü engelleniyor. Yine, gerçeklerin üstü örtülüp karartılmak isteniyor. Özgür basın, sadece gazetecilerin tutuklanmasıyla kalmıyor, iktidara hizmet etmeyen ya da muhalif olan -ki bunların çoğunluğu Kürt gazeteleridir- devamlı açılıp kapatılıyor.

Muhabirlere ilişkin de şunları söyleyebilirim: En son DİHA Diyarbakır Bölge Temsilcisi Kadri Kaya ile Batman Muhabiri Erdoğan Altan tutuklandı.

Bu baskılanmalara bir örnek yeterlidir. Hakkari'nin ilk kadın muhabiri Hamdiye Çiftçi, polisin çocuklara gösterdiği şiddeti kamerayla görüntülü bir şekilde kamuoyuna duyurduğu için 2008 yılında aylarca Hakkari'de çalıştırılmadı. Bilgisayarına el kondu. Evine baskın yapıldı ve tehdit edildi... Bütün bu baskı ve yıldırımlara rağmen Hamdiye arkadaşımız yılmadı; Hakkari'de çalışmak için ısrarla direndi ve çalışmalarına devam etti. Bunun üzerine 2010'nun sonunda, bundan birkaç ay önce başka gerekçe gösterilerek, çocuklara yönelik şiddetin gerçek olmadığı (kolu bükülen ve kemiği çatlayan çocuk) iddia edilerek tutuklanmasına neden oldu. DİHA Hakkari Muhabiri Hamdiye Çiftçi şu anda Bitlis E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunmaktadır.

Bunlar gibi onlarca iddia, onlarca komployla arkadaşlarımız sürekli baskı altında tutulmaya, yıldırılmaya ve çalışmaları engellenmeye çalışılıyor. Şimdiki yöntem, öldürmekten çok tasviye etmek, yargı kıskacına alıp onların çalışmalarını bertaraf etmektir.

Daha önce, özellikle Tansu Çiller döneminde kaba şiddetle öldürme, kaybettirme, yakma, yıkma şeklinde özgür basın bertaraf edilmek istenmişti. Daha sonra Işık Koşaner, psikolojik savaşın daha etkili olacağını söyledi ve gerçekten de devletin bütün organları askeri, polisi, yargısıyla bu psikolojik savaş devreye girdi ve şu anda günümüzdeki bu yöntem uygulanıyor.

Bu yöntemle, şu anda Ahmet Şık ve Nedim Şener gibi 100'e yakın basın çalışanı ve bunların içinde de 57 Kürt gazeteci, muhabir, gazete dağıtımcısı ve basın çalışanımız tutuklu bulunmaktadır. Bunların arasında; GÜN TV Genel Yayın Koordinatörü Ahmet Birsin, *Aram Yayınları* Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni, Kürtçe *Harwar* gazetesi Yazı İşleri Müdürü Bedri Adanır, *Rengi Hiviya Jini* (Kadının Umudunun Rengi) Dergisi Eski Yazı İşleri Müdürü Berivan Eker, *Azadiye Walat* gazetesi Eski İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Ozanç Kılınç, *Azadiye Walat* gazetesi Eski Yazı İşleri Müdürü Vedat Kurşun gibi tam 57 arkadaşımız çeşitli cezaevlerinde tutuklu bulunmakta ve haklarında onlarca dava açılmaktadır.”

EVRENSEL GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ FATİH POLAT: Metin, götürüldüğü Eyüp Kapalı Spor Salonu'nda polislerce alçakça dövülerek katledildi. Emniyet Yetkilileri, önce Metin'in gözaltına alındığını inkar ettiler ve dönemin yetkilileri, Metin'in

Eyüp Spor Salonu'nun bahçesindeki duvardan düşerek hayatını kaybettiğini iddia ettiler. Oysa birçok televizyon haberinde de canlı olarak gösterildiği gibi, bu duvar küçük bir çocuğun bile rahatça atlayabileceği kadar alçaktı.

Evrensel gazetesi Yazı İşleri Müdürü ve Yazarı 1969 İstanbul doğumlu Fatih Polat ile Metin Göktepe'nin katledilmesi ve 'Özgür Basın' üzerindeki devlet politikaları konusunda söyleşi yaptık. Fatih Polat'ın Hayat TV'de de güncel sorunlarla "emek ve demokrasi" mücadelesinin tartışıldığı bir programı var. İşte, özgür basın üzerindeki devlet baskılarının kaldırılması için uzun soluklu bir mücadele yürüten Gazeteci Yazar Fatih Polat ile yaptığımız söyleşi:

"Türkiye'de, Osmanlı'dan bu yana devletin siyasi rejimiyle basın rejimi arasında dolaysız bir bağ olmuştur. Nasıl ki 1915'te gözaltına alınan ve daha sonra katledilen Ermeni Gazeteci ve Aydınlarının yaşadıkları bu trajik gerçeklik, o dönemin İttihatçıların derin devlet politikalarından bağımsız değilse, Türkiye'de Cumhuriyet Tarihî boyunca işlenmiş olan gazeteci katliamları ve diğer siyasi cinayetlerin gerçekleşmesi dönemin devlet politikasından bağımsız ele alınamaz. 1990'lı yılların ilk yarısından itibaren Kürt coğrafyasındaki meslektaşlarımıza yaşamı dar eden uygulamalar, o dönem devletin yürüttüğü Milli Güvenlik Kurulu'nda da onaylanmış olan 'güvenlik' politikalarının bir sonucuydu.

1992'de, Cizre'deki Newroz'da açılan ateş sonucu katledilen *Sabah* gazetesi Muhabiri İzzet Kezer'in katledilmesine gazeteci arkadaşları Faruk Balıkcı ve Namık Durukan tanıklık ettiler ve bu tanıklıklarını da kitaplaştırdılar. Ancak, gazetesinin de sahip çıkmadığı İzzet Kezer'in bu kadar açık olan faillerinin cezalandırılmaması, bu kirli 'Güvenlik Konsepti'nin yargı mekanizmalarını da nasıl kuşattığını gösteren bir örnektir.

Yeni Ülke ve *Gündem* gazetesi Yazarı ve Kürt Bilgesi Musa Anter'in, Hüseyin Deniz'in ve Gerçek Dergisi Diyarbakır Temsilcisi Namık Tarancı'nın ve bunlar gibi onlarca gazetecinin katillerinin kimler olduğu da bizler açısından 'derin' bir soru işareti değildir.

Yine, kısa bir süre önce 'Press Filmi'nde de ortaya konulan bu gerçekliklerle yüzleşilmeden Türkiye'de gerçek bir demokratikleşmenin yaşam bulması düşünülemez. Ve elbette gazeteci ya da aydın kimlikleriyle kamuoyu önünde tanınmadıkları için gündeme bile

gelmeyen binlerce faili meçhul cinayetin OHAL yılları boyunca gerçekleştirilmiş olduğunu biliyoruz.

Sıcak bir gelişme olarak BDP tarafından desteklenen bağımsız adaylardan 7'sinin YSK tarafından veto edilmesini protesto etmek için Diyarbakır Bismil'de gösteriye katılan Cahit Sıtkı Tarancı Lisesi Öğrencisi 17 yaşındaki İbrahim Oruç'u göğsünden 3 kurşunla vuranların yargı önüne çıkarılmaması da hem iktidarı hem de devletin güvenlik güçlerini doğrudan bağlayan bir gerçekliktir.

Metin Göktepe Cinayeti de devletin güvenlik güçlerinin, istedikleri gazetecileri katletledilme keyfiyetlerinin doğrudan devletten güç aldığı açıktır. *Evrensel* gazetesi Muhabiri Metin Göktepe, İstanbul'da Cezaevleri olayları sırasında katledilen tutukluların, 8 Ocak 1996 günü Alibey Köy'ünde gerçekleşen cenaze törenlerini gazetemiz adına izlemekle görevliydi. Emniyet mensupları, dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar'ın talimatı ve Yardımcısı Kemal Bayraktar'ın bu talimatı uygulamasıyla gözaltına alınanlardan birisi, o gün Metin Göktepe'yle birlikte gözaltına alınarak Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürülmüştü. Metin gözaltına alınırken, yanında olan meslektaşı Ahmet Şık ve diğer gazetelerden arkadaşları, Metin Göktepe'nin *Evrensel* gazetesi Muhabiri olduğu için seçilerek gözaltına alındığına tanıklık ettiler.

Metin, götürüldüğü Eyüp Kapalı Spor Salonu'nda polislerce alçakça dövülerek katledildi. Emniyet Yetkilileri, önce Metin'in gözaltına alındığını inkar ettiler ve dönemin yetkilileri, Metin'in Eyüp Spor Salonu'nun bahçesindeki duvardan düşerek hayatını kaybettiğini iddia ettiler. Oysa birçok televizyon haberinde de canlı olarak gösterildiği gibi, bu duvar küçük bir çocuğun bile rahatça atlayabileceği kadar alçaktı.

Metin, meslektaşlarının, işçi ve emekçilerin, gazete örgütlerinin ve bir üyesi olduğu partisinin ve elbette ailesinin kararlı sahiplenmesiyle davası bir noktaya getirildi. Türkiye'de ilk kez bir gazeteci katleden üniformalı devlet memurları Mahkemeye çıkarılıp ceza aldılar. Bu, Metin'in davasına sahip çıkanların ortak bir kazanımıdır. Ancak, bütün çabalarımıza rağmen, Metin'in davasını karartmak için Emniyet içinde 'Özel bir Büro' oluşturduğu Mülkiye Müfettişlerinin, TBMM Metin Göktepe Cinayetini Araştırma Komisyonuna verdikleri ifadede de dile getirdikleri İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar yargılanmamıştır.

Dönemin İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan ve Tansu Çiller, Taşanlar'ın yargılanmasına onay vermedi. Aynı Tansu Çiller'in Kürt basını ve aydınlarını hedef gösterdiği açıklamasından sonra *Özgür Gündem*'in İstanbul Kumkapı'daki Merkez Bürosu'nun bombalanması tesadüf değildi. Tansu Çiller ile Doğan Güreş'in Özel Harakat elbiseleriyle poz verdiği hâlâ akıllardadır. İşte, bölgede faili meçhul bırakılan binlerce cinayetin adresi, bu görüntünün arkasında gizlidir."

GAZETECİ CENGİZ ALTUN CİNAYETİ

Yeni Ülke gazetesinin Muhabiri Cengiz Altun, öldürülmeden önce defalarca gözaltına alınmış ve işkenceden geçirilmişti. Hem muhabir hem de üniversite öğrencisi olan Cengiz Altun, 1992 tarihinde, sokak ortasında katledildi. Olay, Batman'da büyük bir infial yarattı ve bütün baskılara rağmen cenazesine 70. bin kişi katıldı.

TÜRKAN ALTUN: Öldürülmeden bir gün önce, Cengiz eve geldi. Kardeşi Şivan daha ilkokula gidiyordu. Onu havaya kaldırıp 'Yarın haberimiz manşet olacak' dedi. Ben olayın ne olduğunu bilmiyordum. Başladım ağlamaya ve ona 'Oğlumu vurdukları zaman da manşet olacak' dedim. Yani, 'Seni vurdukları zaman da manşet olacaksın' demek istemiştım. Ben onu öldüreceklerini hiç düşünmemiştim; düşünmek istemişim.

1968 Batman Gercüş doğumlu Gazeteci Cengiz Altun'un öyküsünü yıllar önce bir Batmanlı komşusundan dinlemiş ve çok etkilenmişim. Komşuları Niyazi'nin anlattığına göre; Hastane'de ambulans şoförü olan babası Emin Altun'a 'Biri vuruldu; hemen yetiş!' diye haber veriliyor. Babası da her şeyden habersiz hemen olay yerine gidiyor ve bir bakıyor ki, vurulan kendi oğludur!

Baba Emin Altun hayatını kaybettiği için onunla söyleşi yapma şansımız olmadı. Annesi Türkan Altun'un da, oğlunun öldürülmesinden sonra çok büyük acılar yaşadığını ve ağır kalp hastası olduğunu söylediler ve bu konuda bizi uyardılar. Çok zor ve acı da olsa, annesiyle söyleşi yaptık. İşte, olayları anlatırken çok büyük acı yaşayan ve kelimeler boğazında düğümlenen 1968 doğumlu Türkan Altun'un bize anlattıkları:

"Cengiz, daha Batman Lisesi'nde okurken siyasi bilinci vardı ve APOCU'ydu. Benim damadım Hayrettin Çelik, Salih Altun ve

oğlum Cengiz *Yeni Ülke* gazetesinde çalışıyorlardı. Oğlum Cengiz ile damadım Hayrettin Batman'da *Yeni Ülke* gazetesini açtılar. Oğlum Cengiz, *Yeni Ülke* gazetesini açtıktan sonra, üstünde yoğun baskılar yapıldı. *Yeni Ülke*, Ocak 1991 tarihinde Batman'da açıldı.

Oğlum Cengiz hem üniversite öğrencisi hem de muhabirlik yapıyordu. Cengiz yalnızca Batman'da muhabirlik yapmıyordu, taa Cudi dağlarına kadar gidip muhabirlik yapıyordu.

Birgün baktım ki Cengiz koşturarak geliyor. O zaman ona 'Hayırdır oğlum, niye koşturuyorsun?' dedim. Cengiz de bana 'Anne çabuk, çabuk dolmuşa atla, polisler arkamdadır!' dedi. Ben de sağa sola bakıp 'Nerdeler oğlum, nerdeler' diye sordum. O da bana 'Onlar okula (Batman Meslek Lisesi Yüksek Okulu) beni almaya geldiler. Ben de onları görünce, okulun duvarından aşağıya atladım ve kaçtım. Şimdi peşimdeler' dedi. Biz de hemen dolmuşa binip eve geldik.

Cengiz'e baskı yapmak için polisler her gün eve geliyorlardı. Eve baskın yaptıklarında, evi darmadağın ediyorlardı. Ayakkabılarıyla içeri giriyorlardı. Baskınlar, geceleri sabaha karşı saat 2.00-3.00 arası yapılıyordu. Biz, baskın yaptıklarında genelde uyumuş oluyorduk. Baskınları sadece oğlum Cengiz için yapmadılar. Daha oğlum Cengiz küçükken de evlerimiz sürekli eşim için basılıyordu. Eşim de devrimciydi. Daha önce DDKD vardı, sonra Apocular çıktı. Eşim önce DDKD'liydi. Biz onlara 'devrimci' diyorduk. Eşim devrimci olduğu için de sürekli evimiz basılıyordu.

12 Eylül askeri darbesi olduğunda, benim eşim Emin DDKD'liydi. O zaman çocuklarım daha çok ufaktı. Eşim Emin'i ve birçok arkadaşını alıp Batman Komando Taburu'na götürdüler. Orada 20 gün kadar kaldı. Oradan da onu Siirt Sıkıyönetim Komutanlığı'na götürdüler. Orada onlara çok işkenceler yaptılar. Eşim DDKD'li olduğu için Siirt Sıkıyönetim Komutanlığı'nda 80 gün kaldı. Ona yapılmayan işkence kalmamıştı. Ondan sonra onu serbest bıraktılar. Benim eşim Sosyal Sigortalar Hastanesi'nde Ambulans şoförüydü.

Belediye Başkanımız Edip Solmaz vurulmayana kadar Batman'da o kadar çok Apocu yoktu. Edip Solmaz vurulduktan sonra, yalnız bizimkiler değil herkes Apocu oldu. Eşim ve oğlum Cengiz Apocu olduktan sonra bize büyük bir yönelim oldu. Oğlum gazete-de çalışmaya başladıktan sonra sık sık gözaltına alınıyordu. İki defa birer yıl hapiste kaldı.

Oğlum Cengiz gözaltına alındığında, insanlık dışı işkenceler görüyordu. Anlattığına göre; onu büyük bir su bidonuna koyuyorlarmış. Bidon buzlu su ile doluymuş. Oğlum buzlu suda tir tir titrerken, işkence yapan polisler ona ‘Cengiz, senin suyun sıcak mı? Suyunu soğutalım mı? Biraz buz koyalım mı?’ diye bir taraftan dalga geçerken, bir taraftan da kafaya coplar, yumruklar iniyormuş. Ben de ona ‘Oğlum, kendini onlardan korusaydın ya, kafanı ellerinin arasına alsaydın ya?’ diye söylediğimde ‘Annem benim, ellerim arkadan bağlıydı; kendimi korumam mümkün değildi’ derdi.

O günlerin işkencesini anlatsam bitmez. Derdi ki ‘Bizim elimizi, başımızı ve ayaklarımızı araba tekerleklerinin içine koyarlardı. Arkasından da tekme ile vururlardı. Biz tekerlek gibi yuvarlana yuvarlana giderdik. Ben ona diyordum ki, ‘Yavrum, insanın ancak kafası tekerleğin içine sığar. Sizin nasıl hem kafanız, hem elleriniz ve hem de ayaklarınızın hepsi tekerleğe sığıyordu?’ O bana diyordu ki, ‘Birkaç kişi arkadan bizi tekmeleyerek zorla sokuyorlardı. Diğerleri de, önden bizi tekerleğin içine çekiyorlardı. Ondan sonra bizi sırtımızdan tekmeleyerek yuvarlıyorlardı.’

Bir gün onu Batman’da tutukladılar, Çarşı Emniyeti’ne götürdüler. Vedat Aydın’ın şehit olduğu dönemdi. O dönemde Cengiz’im de gazeteciydi. Onu tuttular ve gözaltına aldılar. Orada ona çok büyük işkenceler yaptılar. Ben bunları, Cengiz’im babasına anlatırken duydum. O benim uyuduğumu zannediyordu, gözaltında yapılanları babasına anlatıyordu:

‘Baba, baba, yüz kapı vardı. Her kapıdan polisler çıkıyordu. Her polisin elinde şu kalınlıkta sopa vardı. Kim kapıdan çıkarsa, elindeki sopayla bana saldırıp ‘Oo... Cengiz Altun mu bizim misafirimizdir?’ diyorlardı. Ondan sonra bana saldırıyorlardı. Öyle çok kişi birden beni vuruyordu ki, sopaları birbirine değiyordu. Öylesine çok sopa üstüme iniyordu ki, artık sopa degecek yerim kalmamış, onların sopaları birbirine değiyordu. Beni çırılçıplak soydular, yere yatırdılar; öyle çok sopa iniyordu ki, bazılarının sopaları bana değmiyordu. Oradan beni işkenceye götürdüler. Orada Özel Timler vardı. Bazıları şu kadar iri, boyunları bu kadar kalındı. Zebellah gibiydiler. Bana ağızlarını kurtlar gibi açıp saldırıyorlardı. ‘Bırakın şunu dişlerimizle parçalayalım; dilim, dilim edelim’ diyorlardı. Arkasından ‘Bana bak, eğer sen bir daha üniversitede propaganda yaparsan, senin başını gövdenden ayırıp başını bir tarafa, gövdeni bir

tarafa atarız. Seni dişlerimizle paramparça ederiz' diyorlardı. Benim Cengiz'imın çekmediği hiçbir işkence kalmadı.

Oğlum Cengiz sürekli takip ediliyor ve taciz ediliyordu. Oğlum eve gelir gelmez hemen perdeleri kapatırdı. Ben polislerden öylesine çok korkmuştum ki, polislerin suretleri sürekli gözümün önüne geliyordu. Biraz uzandığımda hemen sanki onları görüyordum ve o anda hemen gözlerimi kapatıyordum. Öylesine çok onlardan korkmuştum.

Öldürölmeden bir gün önce, Cengiz eve geldi. Kardeşi şivan daha ilkokula gidiyordu. Onu havaya kaldırıp 'Yarın haberimiz manşet olacak' dedi. Ben olayın ne olduğunu bilmiyordum. Başladım ağlamaya ve ona 'Oğlumu vurdukları zaman da manşet olacak' dedim. Yani, 'Seni vurdukları zaman da manşet olacaksın' demek istemiştim. Ben onu öldüreceklerini hiç düşünmemiştim; düşünmek istemiyordum.

Ertesi gün sabah saat 8.00'de evden çıkıp gazeteye gitti. Gazeteyle evimiz arasında 15-20 dakikalık bir yol vardı. Cengiz sabah saat 8.00'de yola çıktı. Hacı şirin Camisi'nin tam önünde, ona pusu kurup katlettiler. Anlattıklarına göre; kar maskeli üç kişiydiler. Beyninden, karnından, omzundan 7 kurşunla katlettiler.

Cengiz katledildiği zaman ben evde, babası ise Sosyal Sigortalar Hastanesi'ndeki işine gitmişti. Benim 12 yaşındaki kızım Rojin de bakkala ekmek almaya gitmişti. Rojin'in gitmesiyle gelmesi bir oldu ve bana 'Anne, dükkanda birbirleriyle konuşuyorlardı. Biri dedi ki 'Yiğit bir delikanlıyı öldürdüler.' Diğeri de 'Bu genç, bunun ağabeysidir' dedi. Ben de koşturup eve geldim' dedi. Kızımın gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Başka bir kadın da gelip bana 'Haydi, hastaneye gidelim' dedi. Ben kızıma inanmak istemedim. Kadın da bana öyle söyleyince 'Niye?' dedim. O da bana dedi ki 'Eşin Emin kalp krizi geçirdi. Biz de onun yanına gideceğiz' dedi. Oğlumun haberini vermedi. Eşimin rahatsız olduğunu mahsus bana söyledi.

Evimiz ile hastane arası 5 dakikalık yoldu. Bir baktım evimizin önünde taksi bekliyor. Bu ne taksidir, taksinin bende işi ne?' diye bağırdım. Onlar beni sakinleştirmeye çalışıp 'Yok bir şey, gel taksiye bin hastaneye gidelim' dediler. Ben de taksiye bindim ve hastaneye gittik. Mahsus beni hastanenin üst katına çıkardılar, oradan oraya koşturdular, bir şeye rastlamadılar. 'Emin nerede?' dedim. Bir süre sonra beni alt kata indirdiler. Baktım ki, benim damadım

Hayrettin ile kızım Sabahat başlarını kollarının arasına almış ağlıyorlardı. O zaman oğlum Cengiz'in öldürüldüğünü anladım. 'Öldürülen oğlum Cengiz'dir' diye avazım çıktığı kadar bağırdım. Oğlum Cengiz boydan boya uzanmış öylece duruyordu."

Yeni Ülke dağıtıcısı öğretmen SABRİ DAŞ cinayeti

1953 Batman Kozluk doğumlu Sabri Daş, 10 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 12 Eylül darbesiyle tutuklanmış ve öğretmenlikten atılmıştı. Gazetenin bayiliğini de yapan Sabri Daş, 29 Aralık 1994 yılında uğradığı silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetmiştir.

SALİH DAŞ: Biz hiçbir devlet kurumuna gidip oğlumun faillerinin bulunması için müracaat etmedik; çünkü biz katillerin devlet himayesinde olduğunu biliyorduk. Onun için hiçbir dava açmadık.

1928 Batman Kozluk Mişrita (Yedibölük) Köyü doğumlu Baba Salih Daş, oğlu Sabri öğretmenin devlet himayesindeki güçler tarafından katledildiğini belirtiyor. İşte, çevresi tarafından sevilen sayılan ve bizim de yakından tanıdığımız arkadaşımız ve uzaktan da akrabamız olan Sabri Hoca'nın babasıyla yaptığımız söyleşi:

"Oğlum Sabri, Ergani Öğretmen Okulu'nu bitirdi. 10 yılı aşkın öğretmenlik yaptı. En son Kozluk Yatılı Bölge Okulu'nda görev yapıyordu. 12 Eylül darbesinden sonra onu öğretmenlikten attılar ve Diyarbakır Cezaevi'ne götürdüler. Onu da herkes gibi işkenceden geçirdiler. Diyarbakır Cezaevi'nde bir yıla yakın kaldı. Altı ay adli suçtan ceza aldı. Siyasi suçtan herhangi bir cezası yoktu.

Onu öğretmenlikten atınca, biz de ona bir dükkan açtık. Dükkan ile birlikte bir gazete bayisini de işletiyordu. 'Gönen Mutfak Çelik Sanayi'nin bayiliğini yapıyordu. Aynı zamanda aktif tencere pazarlamasını da yapıyordu. O zamanlar herhangi bir partide aktif olarak çalışmıyordu. Kendi işinde gücündeydi.

Kendi hayatına mal olan olay şöyle gelişti: Şu anda Batman BDP Milletvekili olan Avukat Bengi Yıldız, Batman Cezaevi'nde tutuklu kalıyordu. Bengi, aynı zamanda da benim oğlumun mahalle arkadaşıydı ve bizim köyümüzdeydi; uzaktan da bizim akrabamızdır.

Biz, Bengi'nin tahliye olacağını duyduk. 22 Aralık 1994'te Bengi Yıldız tahliye oldu. O dönemde, tutuklu olup da tahliye olanların birçoğu faili meçhul bir şekilde Hizbulkontra ve Özel Harp görevlilerince kaçırılıp ya infaz ediliyor ya da kaybediliyordu. Bu

durumu çok iyi bilen Bengi Yıldız benim oğluma haber gönderiyor. Diyor ki, 'Ben şu gün şu saatte tahliye olacağım. Beni Hizbullahçılar kaçırıp yok edebilirler. Siz bana tahliye olacağım saatte denk gelecek şekilde bir uçak bileti ayarlayın ve beni hemen havaalanına yetiştirin.' O zaman oğlum Sabri'nin evi ve işyeri Batman'daydı.

Bengi Yıldız, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne çıkarılacaktı. Avukatı, onun tahliye olacağını bildiği için akrabalarına haber gönderdi. Bengi'nin tahliye olduğunda kaçırılabilceğini, onun için tahliye olduğu anda, onun yalnız bırakılmaması ve bu konuda önlem alınmasını istedi.

Bengi Yıldız Çarşamba günü tahliye ediliyor. Diyarbakır'dan Batman'a getiriliyor ama Bengi korkudan o gün cezaevinden çıkmıyor. Tahliye olduğuna dair ailesine haber gidiyor. Perşembe günü Bengi'nin akrabaları Batman Cezaevi'nin önünde toplanıyor. Bengi çıktığında onun etrafını sarıyorlar ve bir şekilde onu götürüyorlar. Bu önlem üzerine Bengi, Hizbullah'ın elinden kurtuluyor.

Bu olay üzerine polisler Bengi Yıldız'ın akrabalarının evlerine baskın yapıyorlar ve onları sıkıştırıyorlar, onları dövüyorlar ve 'Bengi'yi kim kurtardı, bize söyleyin?' diyorlar. Bunun üzerine akrabaları da 'Biz bilmiyoruz. Bengi Yıldız'ı sadece Sabri Hoca kurtarabilir; onun taksisi var' diyorlar. Bunun üzerine polisler oğlum Sabri'nin peşine düşüyorlar. Bu olaydan benim hiç haberiim yoktu.

Bengi'nin Batman Cezaevi'nden çıktığı Perşembe günü, iki sivil giyimli kişi Kozluk'a, Kardeşim Melle Mihemed'in dükkanının önüne gelip oğlum Sabri'yi sordular. Ben onların geldiği zaman dükkandaydım. Baktım sivil giyimli iki kişi, oğlum Sabri'yi halktan soruyorlar: 'Sabri Daş nerededir? Taksicilik yapıyor.' Ben bunları duyunca dışarı çıktım ve onlara: 'Sabri Hoca taksicilik yapmıyor' dedim. Onlar bu sefer bana, 'Sen nerden biliyorsun?' dediler. Ben de onlara: 'Sabri Hoca benim oğlumdur' dedim. Onlar bana 'O zaman bize Sabri Hoca'nın nerde olduğunu söyle, Sabri Hoca nerededir?' dediler. Ben de onlara 'Ben bilmiyorum. Önce evi buradaydı. Evini Batman'a götürdü; ama oğlumun nerede olduğunu bilmiyorum' dedim. Onlar da beni tehdit ederek 'İstersen söyle, istersen söyleme' dediler ve çekip gittiler.

Bunun üzerine hemen oğlum Sabri'ye haber gönderdim ve olanları ona bildirdim. Yine içim rahat etmedi, Cumartesi günü Batman'a oğlum Sabri'nin yanına gittim. Ona bütün olanları anlattım.

O da bana, ‘Baba, benim bu olaydan hiçbir haberim yoktur, şu anda da ben emniyete gidebilirim. Benim herhangi bir suçum yoktur’ dedi. Bunun üzerine ben aynı gün dönüp evime geldim.

29 Aralık Perşembe günü akşamı saat 6.00-7.00 arasında, bana şu anda hatırlayamadığım bir kişi telefon etti ve de ki, ‘Sabri Hoca vuruldu, yaralıdır; acele kan bulun!’ Biz taksi tutup gidene kadar, oğlum Sabri Batman Sigorta Hastanesi’nde vefat etmişti. Biz ona yetişemedik.

Oğlum Sabri’nin ev sahibinin anlattığına göre; Sabri Hoca işi bitirip Büro’dan çıkıyor. Taksisine binip eve gidiyor. Akşam saat 5.00 civarı. Eve vardığında taksinin kapısını açıyor; sol ayağı dışarıda, daha sağ ayağı içerdeyken vuruluyor. Ev sahibi korkudan dışarı çıkamıyor. Silahlar susunca ev sahibi dışarı çıkıyor; aynı anda polisler de geliyor. Yaralı haldeki oğlum Sabri’yi polis arabasına atıyorlar. O anda ev sahibi de oğlumla birlikte gitmek istiyor; ama polisler ev sahibini iterek onun birlikte gitmesini engelliyorlar. Böylece oğlum hayatını kaybediyor.

Biz hiçbir devlet kurumuna gidip oğlumun faillerinin bulunması için müracaat etmedik; çünkü biz katillerin devlet himayesinde olduğunu biliyorduk. Onun için hiçbir dava açmadık. Yalnız bir yıl önce bize Kozluk Mahkemesi’nden bir kağıt geldi. Bu kağıtta oğlum Sabri’nin katilinin yakalandığını ve müebbet hapisle cezalandırıldığı bildirildi. Bunun da ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum.

Oğlum Sabri’nin ölümünden sonra çok acı çektik. Annesi, oğlunun acısına dayanamayıp hayatını kaybetti ve oğlunun katilini öğrenemedi. Ben şu anda 83 yaşındayım. Ölmeden önce gözlerimle oğlumun katilini öğrenmek istiyorum. Eğer Erdoğan söylediği gibi dindar ve Müslümansa, bizim çocuklarımızın katillerini ortaya çıkarmak zorundadır. O zaman bizim gözümüz açık gitmez. Bizim tek istediğimiz demokrasinin gelmesi, insan haklarının korunması ve barışın sağlanmasıdır. Artık hiçbir anne, baba bu acıları yaşamassın! Kimseden başka isteğimiz yok.”

BENGİ YILDIZ: Bu cinayetlerin başladığı 1991 yılında *Yeni Ülke* gazetesinin Batman muhabiri olarak çalışıyordum. Çalışma arkadaşlarım Cengiz Altun, Yahya Orhan, Hafız Akdemir, gazetenin dağıtıcısı ve dayım Sabri Daş’ı Hizbullah cinayetlerinde kaybettik. Çalışma arkadaşlarımız yanımda öldürülüyordu.

BDP Grup Başkanvekili Bengi Yıldız, Hizbullah cinayetlerinin en yoğun yaşandığı günlerde, bu örgütün kalesi sayılan Batman'da *Yeni Ülke* gazetesinin muhabiri olarak çalıştı. Hizbullah'ın hedefindeki Yıldız, beş arkadaşını kaybetti. Kendisi ise İstanbul'a kaçarak canını kurtardı. Ancak, Yıldız'ı şehirden kaçıran dayısı Sabri Daş, Hizbullah vahşetinden kurtulamadı. İşte, Batman Milletvekili ve Avukat Bengi Yıldız ile yaptığımız söyleşi:

“O günleri kelimelerle anlatmak çok zor. Evinden çıkan takip ediliyor. Arkasından yaklaşıp, enseden Takarof marka silahla vurarak öldürüyor ve yürüyerek gidiyorlardı. Bu imza gibi olmuştu. Akşama bir iki saat kala Batman'da sokakta kimse kalmazdı. Hastalıklı bir ruh hali vardı Batman'da. Hiçbirimiz normal değildik. Kimse bir saat sonra hayatta kalıp kalamayacağını bilemiyordu. Yürürken sürekli sağına, soluna, arkasına bakan, bunu bir tik haline getiren insanlarla doluydu sokaklar. Ben halen farkında olmadan bunu yaptığımı hissedirim.

Bu cinayetlerin başladığı 1991 yılında *Yeni Ülke* gazetesinin Batman muhabiri olarak çalışıyordum. Çalışma arkadaşlarım Cengiz Altun, Yahya Orhan, Hafız Akdemir, gazetenin dağıtımıcısı ve dayım Sabri Daş'ı Hizbullah cinayetlerinde kaybettik. Çalışma arkadaşlarımız yanımızda öldürülüyordu. Cengiz Altun ile birlikte Hizbullah'ın çok aktif olduğu bir Endüstri Meslek Lisesine giderek haber yaptık. Birlikte son haberimiz oldu.

Ayrıldıktan hemen sonra öldürüldüğünün haberi geldi. Arkasından Yahya Orhan, bu konularda yaptığı bir iki haberin ardından ce-sedi bulundu. Gazete dağıtımıcısı, arabasıyla birlikte yakıldı.

Benim için büyük en trajedi dayımın öldürülmesi; çünkü dayımın öldürülmesinin benimle de ilgisi olabileceğini düşünüyorum. Batman'da cezaevinde altı ay kaldım ve tahliye oldum. Peşime düş-tüklerini fark ettim. Bir hafta boyunca sürekli mahalle, ev değiştirdim. Batman'dan çıkışın yollarını ararken, dayım beni bir gece Di-yarbakır'a kaçırdı.

Ben Diyarbakır'dan İstanbul'a giderek canımı kurtardım. Ama iki gün sonra dayım sokak ortasında aynı şekilde öldürüldü. Hep kendi kendime sorarım: ‘Dayım, beni götürdüğü anlaşıldığı için mi öldürüldü?’ diye. Kendimi hep suçlu hissedirim.”

GAZETECİ NAZIM BABAOĞLU KAYBEDİLDİ

1974 Urfa-Siverek doğumlu Gazeteci Nazım Babaoğlu, kaybedilmeden önce Urfa *Özgür Gündem* gazetesi muhabirliğini yapmaktaydı. Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Üyesi de olan Babaoğlu, 12 Mart 1994 yılında bir haber için gittiği Siverek'te kaçırılıp kaybedildi. *Özgür Gündem* gazetesinin ve ailenin bütün çabasına rağmen hâlâ Nazım Babaoğlu'ndan hiçbir haber alınamadı. Biz de, kendisi de yazar olan Ağabey İrfan Babaoğlu ile bu konuda bir söyleşi yaptık.

İRFAN BABAOĞLU: Görgü tanıklarının ifadesine göre, Nazım'ın kaçırıldıktan sonra getirildiği ilk yer Sedat Bucak'ın evidir. O günden sonra, aradan 18 yıl geçmesine rağmen Nazım'dan hiçbir haber alamadık.

Kürt Yazarlar Derneği Başkanlığı'nı yapan 1958 Urfa Siverek doğumlu İrfan Babaoğlu, 1994 yılında Sedat Bucak'ın adamları tarafından kaçırılıp kaybedilen kardeşi Gazeteci Nazım Babaoğlu hakkında bize önemli bilgiler verdi. Babaoğlu, Nazım'ın kaçırılıp kaybedilmesinde, başını İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın çektiği Susurluk ekibi ile Korucubaşı Sedat Bucak Aşiretini sorumlu gösterdi:

“Kardeşim Nazım, 1992'den beri muhabirlik yapıyordu ve Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti'ne üyeydi. İşini de profesyonelce yapıyordu. Urfa *Özgür Gündem* muhabiriydi. Bizim ailenin hepsi Urfa'da kalıyordu. Nazım da o dönem Urfa'da çalışıyordu.

Kürt Özgürlük Hareketi'nin ilk örgütlendiği yer, Hilvan-Siverek'tir. 12 Eylül darbesiyle birlikte Kürt Özgürlük Hareketi'nde bulunan kadrolar, sempatizanlar ve buna destek veren bütün kesimler Diyarbakır Zindanı'na atıldı ki bunların içinde ben de vardım. Askeri darbeye, halkın üstüne resmen devletin bir balyozu indi ve işkenceden, cezaevinden nasibini almayan kimse kalmadı. Uzun bir süre halk korku ve panik içinde ölüm sessizliğini yaşadı.

1990'lı yıllarda, Kürt Özgürlük Hareketi yavaş yavaş kendini halkın içinde hissettirmeye başladı ve örgütlendi. Devlet de buna karşı bir konsept geliştirdi. 1992'de Başbakan Tansu Çiller, Genel Kurmay Başkanı Doğan Güreş ve İçişleri Bakanı Mehmet Ağar dönemi başladı. İşte tam bu dönemde, Urfa ve özellikle Siverek'te başını Bucak Aşireti'nin çektiği koruculuk sistemi geliştirildi. Aynı dönemde, Siverek'te geliştirilen ve Susurluk olayında ortaya çıkan

Abtullah Çatlı, İbrahim Şahin ve Haluk Kırıcı'lar, Sedat Bucak ile birlikte Siverek'i bir üs, bir karargah gibi kullanıyorlardı. Tam da böyle bir ortamda, Siverek bölgesinde kaçırma, kaybetme ve öldürme olayları arttı. Bunların hepsi Kürt Özgürlük Hareketi'ni yok etmeye yönelikti. Kürt Özgürlük Hareketi'nde yer alan, sempati duyan hatta halkı sindirip korkutmak için, bu hareketin içinde yer almayanlar da hedef olabiliyordu.

Nazım, *Özgür Gündem* Urfa Bürosu'nda çalışıyordu. 1993 yılının Şubat ayında, Urfa *Özgür Gündem* Büro Temsilcisi kaçırılmak istendi. Kemal buna direnç gösterince infaz edildi. Bu olaydan tam bir yıl sonra Nazım, bir haber için Siverek'e gitti. Yukarıda adlarını verdiğimiz Susurluk ekibi elemanları ile Sedat Bucak'ın adamları, organizeli bir komplo ile Kardeşim Nazım'ı kaçırdılar.

Olay şöyle gelişti: O dönem Anadolu Ajansı Muhabirliği yapan Murat Yoğunlu, 'Siverek'te bir haber var, biriniz gelsin' der. Bunun üzerine Nazım Siverek'i iyi bildiğinden, daha önce de haber yapmak için gidip geldiğinden oraya gider.

Saat 12'de yola çıkar. Saat 13.00 civarında da Siverek'e varır. Murat Yoğunlu'yu görmek için, o dönem Ulucami yakınında bulunan 'Yerel TV' gazetesine uğrar. Görgü tanıklarının ifadesine göre, Nazım tam gazeteye ulaşmak üzereyken, Bucak'ın iki üç silahlı adamları Nazım'ın koluna girip çekiştirerek, onu zorla götürürler. Götürdükleri yer Sedat Bucak'ın 'Karargah' olarak kullandığı Hacı Ömer Mahallesi'ndeki evidir. Sedat Bucak'ın evinde bulunan bazı kişilerin anlatımına göre, Nazım eve getirildiği esnada, 'Bir gazeteci getirdiler' diye ifade ederler. Yani görgü tanıklarının ifadesine göre, Nazım'ın kaçırıldıktan sonra getirildiği ilk yer Sedat Bucak'ın evidir. O günden sonra, aradan 18 yıl geçmesine rağmen Nazım'dan hiçbir haber alamadık.

Kaçırıldığı gün, yani 12 Mart 1994 akşamı eve dönmeyince, hem ailem hem de Nazım'ın bürodaki arkadaşları ve gazete yöneticileri, Nazım'ın nerede olduğunun peşine düştüler. Siverek Emniyet Müdürüne başvurdular. Emniyet Müdürlüğü böyle bir kişinin kendilerinde olmadığını söylediler. Bucaklar da benzer bir ifadeyle olayı kabul etmediler. Murat Yoğunlu gözaltına alındı. Önce, 'Evet, Nazım'ı ben çağırdım' demiş. Sonraki ifadelerinde ise tehdit ve baskıyla ifadesini değiştirdi ve 'Ben görmedim, onu çağırmadım' dedi. Ardından Murat Yoğunlu, özellikle Bucaklar tarafından 'kenti terk

etmesi, bu konuda ifade vermemesi konusunda' tehdit edildi. O günden sonra Murat Yoğunlu İstanbul'a gönderildi ve orada izi kaybettirildi.

Zaten bu olay, o dönem savaş konsepti olan 'kaçırma, kaybetme, öldürme' olduğundan, bütün her şey buna göre ayarlanmıştı. Siverek Emniyet Amirliği ve Siverek Cumhuriyet Savcılığı eğer isteseydi; herkesçe ayan beyan ortada olan, tüm delil ve tanıklarıyla gün ortasında gerçekleşen bu olayı rahatça açığa çıkarırdı. Fakat gerek ailemizin, gerekse gazete yöneticilerimizin yaptığı bütün başvurular boşa çıkarıldı. Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı ve o dönem Urfa Valisi olan 'Ziyaettin Akbulut (sonradan AK Parti Milletvekili oldu), bu olayda 'oyalayıcı' yaklaştı.

Aradan 10 gün geçtikten sonra Urfa'da, evimize yakın bir yerde, bazı tanıdıklar 'Nazım'ı bir 'beyaz Toros' araba içinde iki üç kişi arasında gördüler. Onu görenler, aynı zamanda Nazım'ın ev komşularıdır. Bunlar, Nazım'ın serbest bırakıldığını zannederek benim annem ve babama 'göz aydına' gittiler. Annemlere 'Gözünüz aydın, Nazım bırakıldı' deyince, annemler de şaşırılmış ve 'Yok, Nazım gelmedi, siz onu nerede gördünüz?' diye merakla sormuşlar. Onlar da 'gördüklerini' onlara anlatmışlar.

Bizimkiler bu olayı hemen Emniyet'e bildirdiler ama hiçbir sonuç alamadılar. Hatta babamı Emniyet'e çağırarak, kendisine psikolojik baskı uygulamışlar. Ve kendisine, 'Nazım'ın kimler tarafından kaçırıldığını bilmiyoruz' yönlü bir ifadeyi zorla imzalattırmışlar. Babam da, 'kendisi ve geride kalan diğer çocuklarının başına birşey gelmemesi için' bu ifadeyi imzalamak durumunda kalmış. Böylelikle olay, devlet açısından kapatılmaya çalışıldı. Bu olaydan sonra devlet yetkilileri, gerek Siverek'teki Emniyet Amirliği gerekse Cumhuriyet Savcılığı, bu 'iz'in üzerine gitmek bir yana, olayı kapatmak için ellerinden gelen her türlü çabayı gösterdiler. Bütün bu olanlar gösteriyor ki, kardeşim Nazım'ı günlerce dolaştırdılar, sonra da katledip kaybettirdiler.

O dönemde, Urfa ve Siverek'te faaliyet gösteren, İbrahim Şahin, Abdullah Çatlı, Haluk Kırıcı, Ayhan Çarkın gibi kişilerden oluşan Susurluk ekibi, Sedat Bucak'ın başını çektiği Bucak Aşireti korucuları ve Urfa'ya bağlı Emniyet güçleri vardı. Buralarda gerçekleşen her türlü olay, bunların bilgisi dışında gerçekleşmesi mümkün değildir.

Şunu açıkça belirtiyim ki, aradan 17 yıl geçmesine rağmen, eğer devlet isterse, şu anda bile Nazım'ın faillerini ve akibetini ortaya çıkarabilir. Bu olayın dosyası, Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 'açık' olarak bekletilmektedir. Üç yıl sonra, yani 20 yıl dolunca dosya düşecektir. Bundan hareketle diyebiliriz ki, bu tür önemli dosyaların 'zaman aşımı sınırı' kaldırılmalıdır. Öncelikli talebimiz budur.

Biz aile olarak, hukuki sürecin yeniden başlatılması için ve dosyanın AİHM'e gönderilmesinin yolunun açılması için, 2004 yılında çıkan, 'Zararların karşılanması v.b' başlıklı kanune atfen, yeniden hukuki süreci başlattık. Urfa Valiliği bünyesinde kurulan komisyon, Nazım'ın dosyasını reddetti. Böylelikle bizim dosya, bir üst kuruluş olan 'Danıştay'a' gönderildi. Danıştay'ın kararından sonra 'iç hukuk' tüketilmiş olacak. Böylece dosyayı AİHM'e gönderme hakkımız doğacak.

Yine geçen yıl, 'Faili Meçhul Dosyalar'la ilgili, özellikle Erge-
nekon davasının başlamasından sonra, Diyarbakır'a atanan Yüksek Yetkili Savcı Ahmet Karataş'a başvuruda bulunduk. Nazım'ın, Urfa Cumhuriyet Savcılığı'ndaki açık halde bulunan bir dosyasını kendisine verdik. Aynı zamanda, Nazım'ın kaçırıldığı gün, onu Sedat Bucak'ın evinde gören tanığın ifadesi olan, 'Ben Nazım'ı şu günde, iki kişinin arasında, Bucak'ın evine getirildiğini gördüm' içerikli ifadesini de Savcılığa verdik. Aynı şekilde, Nazım'ı Sive-
rek'e çağıran Anadolu Ajansı Muhabiri Murat Yoğunlu'nun bütün kimlik bilgilerini Savcılığa verdik. Savcılık bize olayı araştıracağını söyledi. Şubat 2010 yılında yaptığımız bütün bu başvurulardan henüz hiçbir sonuç çıkmamıştır.

Bizim ailece devletten, hükümetten isteğimiz; eğer demokratik açımdan söz edilecekse, eğer demokrasi ve özgürlüklerden söz edilecekse, ilk önce bu faili meçhul ya da bizim açımızdan faili meşhur olan bu olayların faillerinin açığa çıkarılması gerekmektedir. Biz kardeşim Nazım'ın ölüye yerini ve kemiklerini, diri ise kendisini istiyoruz. Bunlar gerçekleşmeden Türkiye'nin demokratikleşme yön-
lü, çağdaşlaşma yönlü hiçbir çabası başarıya ulaşamaz."

GAZETECİ HALİT GÜNGEN CİNAYETİ

2000'e Doğru dergisi Muhabiri ve Diyarbakır Bölge Şefi Halit Güngen, 18 Şubat 1992 tarihinde, saat 19.00'da, çalıştığı derginin

bürosunda uğradığı silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetti. Aradan 19 yıl geçmesine rağmen hâlâ faili bulunamadı.

SADIK GÜNGEN: Öldürülmeden 3-4 gün önce bir yazı yazmıştı. Yazı, 2000'e *Doğru* dergisinde kapak olmuştu. Yazısı, 'Hizbullah Diyarbakır Çevik Kuvvet'te Eğitiliyor' başlıklı bir yazıydı. Bu yazı onun son yazısı oldu. 18 Şubat 1992 yılında, akşam saat 19.00 sıralarında, 'vuruldu' haberini aldık.

1971 Şırnak doğumlu Gazeteci Halit Güngen'in kardeşi, 1973 doğumlu Sadık Güngen'i en çok üzen, ağabeysinin birlikte çalıştığı *Aydınlık* Grubu'nun JİTEM ve derin devletle olan ilişkisi. Sadık Güngen, ağabeysinin katledilmesinden bu grubu da sorumlu tutuyor. Ayrıca, Halit Güngen'le birlikte nöbet tutması gereken Ahmet'in, o gece büroya gelmemesini de manidar buluyor. İşte, Sadık Güngen'le yaptığımız söyleşi:

"Ağabeyim Halit, 2000'e *Doğru* dergisinde Diyarbakır Bölge Şefi'ydi ve aynı zamanda da gazeteciydi. İlk gazeteciliğe 1990 yılında 2000'e *Doğru* dergisinde başladı. Dergide çalışmaya başlar başlamaz da tehditler başladı. 2000'e *Doğru* dergisinin Diyarbakır Büro'sunun kapısına tehdit yazıları yazıldı. Tehdit mektupları kapı altından atıldı. Buna rağmen görevine devam etti.

Hep şöyle derdi: Gazetecilik kutsal bir meslektir. Bu mesleğime ölüm pahasına da olsa devam edeceğim. Özellikle tehditler anem ve babamı çok endişelendiriyordu ve bu görevini bırakmasını istiyorlardı; ama o mesleğine devam etti. Tehditler daha da arttı.

Bazen Diyarbakır'dan Şırnak'a gelirdi. Bizim buradaki evin etrafı sivil giyimli dolaşan kişilerle dolardı. Gece saat 01.00-02.00 civarında gelirler, evi gözetlerlerdi. İki üç kişi ağabeyimi devamlı gözetler, onu takip ederlerdi. Yani Şırnak'ta dahi tehditler alıyordu. Şırnak'ta bir ara gözaltına alındı. Orada işkence gördü, kaba dayak atıldı. Biraz tartaklanıp tehdit edildikten sonra ertesi gün serbest bırakıldı.

Öldürülmeden 3-4 gün önce bir yazı yazmıştı. Yazı, 2000'e *Doğru* dergisinde kapak olmuştu. Yazısı, 'Hizbullah Diyarbakır Çevik Kuvvet'te Eğitiliyor' başlıklı bir yazıydı. Bu yazı onun son yazısı oldu. 18 Şubat 1992 yılında, akşam saat 19.00 sıralarında, 'vuruldu' haberini aldık. Biz vurulduğunu ve ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldığını öğrendik; hemen gittik, ancak ona yetişemedik. Biz

gidene kadar hayatını kaybetmişti.

Anlatılanlara göre; her gece gazete bürosunda nöbetçi olarak iki kişi kalıyordu. O gece Ağabeyim Halit ve Ahmet nöbetçiydi. Ahmet, o gece yoktu. Ağabeyim Halit yalnız başına bürodaydı. Zaten hemen hemen her gece orada yatar kalkardı. Ahmet o gün gelmeyeceğini söylemiş. Akşam 19.00 civarında büroya birkaç kişi gelmiş, ağabeyimle konuşmuşlar. Konuştuktan sonra, ağabeyimin kafasına tek kurşun sıkılmışlar ve sonra da büroda yangın çıkarmaya çalışmışlar. Ardından da, ağabeyimi orada bırakıp kaçmışlar. Bu durumu komşuları fark etmiş; ondan sonra da ağabeyimi Dicle Üniversitesi'ne kaldırmışlar. Yaralı olarak üniversiteye getirmişler; bir süre sonra hayatını kaybetmiş.

Bütün deliller, kendisine yapılan tehditler ve özellikle de son yazısı, bu işi bize Hizbulkontra'nın yaptığını gösteriyor. Açıkçası, bu işi Hizbulkontra yaptı ve aradan 18 yıl geçmesine rağmen hâlâ faili bulunamadı.

Biz gerekli olan her yere başvurduk; ama hiçbir sonuç alamadık. Babam, Şırmak İl Encümeni idi. Başta dönemin Başbakanı ve Cumhurbaşkanı olmak üzere her yere başvurduk; ama hiçbir yerden hiçbir sonuç alamadık.

Bir de şunu belirtmek gerekiyor: Ağabeyimin çalıştığı 2000'e Doğru Dergisi kapatıldı, yerine 'Aydınlık dergisi' açıldı. Sonra, 'Aydınlık dergisi' çevresinin 'Ergenekon Örgütü'yle olan ilişkisi ortaya çıktı. 2000'e Doğru ve Aydınlık dergisinin sorumlusu Doğu Perinçek idi. Doğu Perinçek, şimdi 'Ergenekon Örgütü'nden yargılanıyor. İşçi Partisi, 2000'e Doğru ve Aydınlık çevresinin Başkanı da Doğu Perinçek idi. Bunların, JİTEM ve derin devletle olan ilişkisi ortaya çıktı. Açıkçası, biz bunlardan da şüpheleniyoruz."

GAZETE DAĞITIMCISI ADNAN IŞIK CİNAYETİ

Özgür Gündem dağıtımıcısı Adnan Işık, 26 Kasım 1993 tarihinde, evinin kapısının önünde silahlı bir saldırıya uğramış ve ağır yaralanmıştır. 28 Kasım 1993 tarihinde de hayatını kaybetmiştir. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen failleri hâlâ bulunamamıştır.

GAZETECİ ADİL HARMANCI: Van'daki olayların sorumlusu olarak biz başta Vali Mahmut Yılbaş, Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım ve Tatvan Alay Komutanı Korkmaz Tağma olarak görüyoruz.

Tabur ve Alay Komutanlıkları sık sık değiştiği için, ben bu konuda fazla bir şey söyleyemiyorum.

1959 Hakkari doğumlu Gazeteci-Yazar Adil Harmancı, hem Adnan Işık'ın yakın arkadaşı hem de bölgedeki faili meçhul olayların en yakın, en iyi tanığıdır. Kendisi de faili meçhul bir ölümden kıl payı kurtulan Adil Harmancı ile kapsamlı bir söyleşi yaptık. Işte, bölgede oldukça tecrübeli ve mesleğinde yetkin olan Van Gölü Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu yesi Adil Harmancı ile yaptığımız söyleşi:

“1993'ten beri Van'dayım ve blgededeki olayları bir gazeteci gözüyle izlemekteyim. Öncelikle tanık olduğum iki olayı aktarmak istiyorum:

Birinci olay gazeteci arkadaşımız Adnan Işık ile ilgilidir. Adnan Işık, *Gündem* gazetesinin Van dağıtım sorumlusuydu. Gazetecilikle amatör olarak ilgileniyordu. Kahve, pansiyon gibi işler yürütüyordu. Adnan'ın *Gündem* gazetesinde 2 aylık bir çalışması vardı. Eylül'de çalışmaya başladı; Kasım'ın 27'sinde katledildi.

Ben o zaman *Gündem* gazetesinde muhabirdim. Biz gazete çalışanları olarak 20 Kasım'da çok önemli bir toplantı yaptık. Adnan bu toplantıda takip edildiğini dile getirdi. Kendisini takip eden 4 aracın plakasını açıkladı. Büro temsilcimiz Bülent ifti plaka numaralarını yazdı. O sırada faili meçhul olaylar sıklaşmıştı. Yani her gün 1-2 faili meçhul cinayet işleniyordu. Bir taraftan infazlar yapılırken, bir taraftan da kaçırmalar, kaybetmeler oluyordu. Bölgenin her yerinde olduğu gibi, Van'da da bu tür olaylar sıklıkla oluyordu.

Ocak ayında da Orhan Karaağır isimli bir dağıtıcımız şişlenerek İki Nisan Caddesi'nde, gece 22.00-23.00 sularında evine giderken şişlenerek öldürülmüştü. Bu olayı 'Yeşil' kod adlı Mahmut Yıldırım stlendi. Ben kendim bizzat Mahmut Yıldırım'ı, Van Belediye binası yanında bulunan bir pastanede, şu anda 'Akdeniz Tantonı' diye işletiliyor, gördüm. Onu bazı sivil görevlilerle birlikte otururken gördüm. Adnan'ın ldrlmesinden 10-15 gün gibi kısa bir süre önceydi. Mahmut Yıldırım'ın ilk gösterilen fotoğraflarındaki gibiydi. Kafasının st kısmı geniş, yüz kısmı dar ve hafif sakallıydı. Onun fotoğraflarını görür görmez, oradakinin Mahmut Yıldırım olduğunu anladım. Bölgemizde Mahmut Yıldırım'ın olduğu dönemde kaçırmalar, kaybetmeler ve faili meçhul cinayetler çoğaldı.

Adnan toplantıda bu tedirginliklerini dile getirince, biz de bu konuda ne yapılması gerektiği ve nasıl önlemler alabileceğimiz konusunda tartıştık. Şu önemli kararlara vardık: Yürürken, her 5 adımda bir arkamıza dönüp bakacaktık ve takip edilip edilemediğimizi kontrol edecektik. Sessiz ve sakin yerlerde değil, özellikle kalabalık olan yerlerde yürüyecektik. Birisi bizi almak istediğinde, hemen en yüksek sesle adımızı ve soyadımızı söyleyecek ve 'Ben gazeteci-yim, adım şudur. Beni kaybettirmek istiyorlar, bana yardım edin!' diye bağıracaktık.

Aslında bu dönemde adımızı, soyadımızı bile söylemek oldukça güçtü; çünkü buna kesinlikle fırsat verilmiyordu. Anında, kaçır-cakları kişinin başına bez bir torba geçiriyorlardı.

Silah taşıyamayacağımız için, cebimizde anahtarlık gibi sert bir cisim bulunduracaktık. Saldırı anında kendimizi bununla savuna-caktık. Hiç unutmam; bir arkadaşımız, 'Korunmak amacıyla, ense-mize çelik bir enselik geçirelim' dedi. Biz bu öneriye bayağı gül-müştük, ağlanacak halimize gülmüştük.

Bu tartışma ve önerilerden tam bir hafta sonra ben, Adnan ve şu anda isimlerini hatırlayamadığım iki gazete dağıtıcısı arkadaşımızla birlikte Van Cumhuriyet Caddesi'nde yürüyorduk. Belediye binası önüne geldiğimizde, şaka yollu olarak yaptığımız toplantıyı hatırlatarak 'Arkadaşlar, arkanıza bakın! Her 5 dakikada bir arkamıza bakacaktık' dedim ve o anda gayrı ihtiyari bir şekilde hepimiz ar-kamıza dönüp baktık. Ve yine stresli bir ortamda olma durumuna bir süre güldük.

Sebze Hali Minibüs Durağı'na geldiğimizde, gazete dağıtım-cısı iki arkadaşımız bizden ayrılıp evlerine gittiler. Saat 16.00 sırala-rıydı. Biz de evlerimize gitmek için minibüs bekliyorduk. Minibüs geldi. Bir süre minibüsün dolması için dışarıda bekledik. Ben o sı-rada Adnan'a 'Minibüs dolmak üzere, hadi binelim' dedim. O bana 'Hayır, ben bu akşam belediye otobüsüyle geleceğim; çünkü bele-diye otobüsü tam bizim kapının önünden geçiyor, minibüs ise uza-ğından geçiyor, biraz yürümek zorunda kalacağım; bu benim için tehlikeli olabilir' dedi.

Ben yalnız minibüse bindim ve Adnan ile vedalaştım. Eve git-tikten yarım saat sonra benimle birlikte gazetede muhabir olarak ça-lışan Şeref Özalp adlı arkadaşımız gelip evin kapısını çaldı. Kapıyı açtığımda Şeref bana: 'Keke Adnan 'ıstına!' yani, Adnan kardeşi

vurdular' dedi. Biz Adnan'a 'Keke Adnan' diye hitap ederdik. 'Keke' demek, kardeş demektir.

Ben o anda şok oldum ve ne yapacağımı bilemedim. Açıkçası, takip edildiğini bilmememize rağmen, onu aramızda en son öldürülecek kişi olarak düşünüyorduk. Aslında, topun ağzında 'Büro temsilcileri ve muhabirleri' vardı. Adnan'a da 'Sana bir şey olmaz!' diye hem moral veriyorduk; hem de buna inanıyorduk.

Adnan'ın öldürülme haberi beni derinden etkiledi ve çok sarsıtı. Evde ben ve daha 8-9 aylık olan oğlum Zana vardık. Üstümü bir çırpıda giyinerek, Şeref ile birlikte hastaneye gittik. Hiç unutmuyorum; o gece lapa lapa kar yağıyordu. Doktorlarla görüşüp Adnan'ın durumunu sorduk. Adnan yaralıydı ve yoğun bakıma alınmıştı. Doktorlar bize, 'Adnan ağır yaralıdır; sarsılmadan hemen Ankara'ya götürülmesi gerekir' dedi. Ve sonra da, 'Ambulansla değil, uçakla gitmesi gerekir; o nedenle yarınki uçağı bekleyeceğiz' dediler. Bunun üzerine ben ve Şeref evlerimize gittik.

Adnan 26 Kasım 1993'te, saat 17.00'de vuruldu. Ertesi gün sabah kalktığımızda yaklaşık olarak yarım metre kar yağmıştı. O gün Ankara-Van uçak seferleri iptal edildi, o nedenle Adnan Ankara'ya götürülemedi. 28 Kasım akşam saatlerinde, Adnan hayatını kaybetti.

Anlatılanlara göre olay şöyle gerçekleşmiş: Adnan, evinin önünden geçen belediye otobüsüne biniyor ve evine doğru gidiyor. Sonra otobüsten inince, evinin önünde bekleyen siyah düz saçlı, kırmızı deri montlu, mavi kot pantolonlu bir kişi tarafından kafasına doğru ateş ediliyor. Adnan vurulduğunda, apar topar hastaneye götürülüyor. Bazı görgü tanıkları Adnan'a iki el ateş edildiğini, bazıları ise tek el ateş edildiğini söylüyorlar.

Tanık olduğum ikinci olayı anlatayım: Muş'un Vartinis (Altınova) beldesi, 1993 yılı Eylül aylarıydı. Ben daha gazeteciliğe yeni başlamıştım. Gazeteciliğe başladığımın ilk haftasıydı. O beldeye bir baskın gerçekleşmişti. Bazıları, 'PKK bunu yaptı' demişti. O olaydan tam iki gün sonra dönemin DEP Milletvekili Remzi Kartal, DEP Merkez İlçe Başkanı Mehmet Ali Durmaz ve İHD Van Şube Başkanı Nazım Gür ile birlikte beldeye gittik. O sırada bu belde ANAP tarafından yönetiliyordu, belde Belediye Başkanı ANAP'lıydı. Belediye binası dahil beldenin her tarafı ağır silahlarla taranmıştı. Ortalıkta tavuklar, hindiler, koyunlar, inekler gibi hayvanlar vardı. Bir ev ve bir ahır ateşe verilmişti. Yanan evden 9

insan cesedi çıkarılmıştı. Yananlar arasında 11 yaşında bir çocuk da vardı. Görüntü tam anlamıyla bir vahşetti.

Ben o sırada görgü tanıklarıyla görüştüm. Bir görgü tanığı ısrarla olayın Özel Tim ve korucular tarafından yapıldığını söyledi. Tanık, yakılan evle ilgili bize şu önemli detayı verdi: 'Bu olaylar olurken, ben olayı evden izliyordum. Ev ateşe verilince, 11 yaşındaki çocuk, babası tarafından pencereden dışarı bırakıldı. Pencere yere çok yakındı; ev çukurdaydı. Pencerenin önünde bekleyen ve elinde ağır silah bulunan bir Özel Tim, gerilla elbisesi giymişti. Elindeki silahla hem çevreyi tarıyordu hem de evdekilerin dışarı çıkmasını engelliyordu. Çocuğun pencereden dışarı bırakıldığını gören bu Özel Tim, onu hemen kolundan tutarak tekrar evin içine attı.

Ben bunu gözlerimle gördüm ve bu baskında yer alan bazı korucuları tanıdım. Söylendiği gibi, bu olayı kesinlikle PKK yapmadı. Karakol bizden intikam aldı; çünkü bundan bir hafta önce burada, Altınova Karakolu'na PKK tarafından baskın yapıldı, iki asker öldürüldü. Karakol Komutanı beldemize gelerek, 'Teröristlere siz eklemek verdiniz, siz yol gösterdiniz; onlar da gelip bizim karakolu bastılar. Bu sizin yanınızda kalmayacak!' dedi ve bizi açık açık tehdit etti.'

Bu olay hiç hafızamdan silinmeyen bir olaydı. Yanan hayvan ve insan vücutlarının kokusu halen algımdan silinmiş değil. Ayrıca bütün tarlaları da ateşe verilmişti. Tanık, 'Eğer bu olayı PKK yapsaydı, en azından tarlaları yakmazdı. Ayrıca, beldeleri basmaları için bir neden de yoktu. Hiçbirimiz devlet yanlısı ya da korucu değildik. Ayrıca ANAP Belediye Başkanı da korkudan ANAP'tan aday olan biriydi' demişti.

Hafızama nakş olan bir ayrıntıyı daha size aktarayım: Bütün belde, belediye binası dahil ağır silahlarla taranmasına rağmen, sadece Türk bayrağına bir kurşun dahi değmeden dimdik ayakta duruyordu. Tanıklar bu olaya dikkat çekip 'Bakın' diyorlardı, 'Bu işi yapan PKK olsaydı, bayrak da zarar görürdü; ama bu işi Özel Timler yaptığı için bayrak hiçbir zarar görmedi.'

Bir de kendi başımdan geçen bir olayı size aktarmak istiyorum: 1994 yılında, biz bütün gazete çalışanları tam 22 gün gözaltında kaldıktan sonra hepimiz tutuklandık. Ben, Büro Temsilcimiz Bülent Çiftçi ve iki arkadaş daha vardı. Üstümüzdeki çok yoğun baskılar sonucu, büromuza kilit vurmak zorunda kaldık. Bir ay sonra ben iki

arkadaşım ile birlikte tahliye olduk. Bülent tutuklu kaldı. Bir arkadaşımız çalışmalara ara verip Büro'dan ayrıldı. Diğer arkadaşımız Faruk Deniz de İstanbul'a giderek gazetemizin merkez bürosunda çalışmaya başladı. Faruk Deniz, aynı zamanda İstanbul Genel Merkez Bürosu'nun bombalanması sırasında 24 yaralının arasındaydı. Ersin adlı arkadaşımız da hayatını kaybetmişti.

Van *Gündem* Bürosu'nda ben yalnız başıma kaldım ve tek başıma gazete çalışmalarını yürütmeye çalıştım. Gazetemiz ve benim üzerimdeki ağır baskılar devam etti. Ben tek başıma hem gazete dağıtmak hem de haber yapmak zorundaydım. Hiç unutmuyorum; bir gün Van Alay Komutanı Nevrez Özalp beni telefonla arayarak '19 Ağustos tarihli *Gündem* gazetesini al gel, seninle arkadaşça biraz sohbet edelim. Burada bizimle ilgili yazdığın bir haber var. Güya, Hacı Bekir Mahallesi İmamı'nı bir kediyle birlikte çuvala koyup işkence etmişiz, daha sonra da saç ve sakalını kesmişiz. Böyle bir şey yok, gel sana doğrusunu anlatayım' dedi. Bunun üzerine ben de kendisine, 'Büro'da yalnızım, çıkarsam Büro'yu kapatmak zorunda kalırım. Siz buraya gelin' dedim. O da bana çok sert ve haince bir üslupla 'Yok olmaz, sen geleceksin!' diye adeta emretti.

Ben Alay Komutanı'nın bütün ısrarlarına rağmen oraya gitmedim. Ertesi gün tekrar beni aradı ve aynı şeyleri tekrar etti: 'Adil Bey, gelmediniz. Ben şimdi iki arkadaşımı gönderiyorum. Onlarla birlikte gelirsin, fazla uzun sürmez' dedi. Ben de 'Tamam' dedim ve telefonu kapattığım gibi son hızla oradan tüydüm ve kalabalıklara karıştım. Ondan sonra bir mütahit arkadaşımın bürosuna gidip ona durumu anlattım. Tam o sırada mütahit arkadaşına bir telefon geldi. Karşıdaki ne dediyse bilmiyorum; ama arkadaşımın rengi benzi attı ve bembeyaz oldu. Stres içerisinde elini sigarasına götürdü, bir sigara yaktı. Ben ona: 'Hayrola, ne oldu?' diye sordum. 'Önemli bir şey yok' dedi ve konuyu geçiştirmeye çalıştı. Ben üsteleyip 'Konu önemliyse, hemen bunu haber yapayın' dedim. Benim derdim, arkadaşımın yaşadığı kötü durum değil, benim oradan bir haber koparmamdı. Oysa aynı korkuyu ve paniği ben yaşamıştım.

Benim üstelemem sonucunda konuyu bana anlattı: Birisi yaklaşık bir aydır 'Ordu Yardımlaşma Koruma' OYAK adına, ondan yardım, ondan yüklü bir miktarda fidye (para) istiyordu. Kendisi bu kişinin YEŞİL ya da Alay Komutanı Nevrez Özalp olduğundan şüpheleniyordu ki, Nevrez Özalp daha sonra 'uyuşturucu ticareti'nden

tutuklanıp sonra serbest bırakıldı. Aynı olayda Korucubaşı Şaban Kahraman da 2 ay hapis yattı.

Aslında ben, o mütahit arkadaşşıma kendi derdimi anlatmak için gitmişim; ama daha büyük bir dertle yüzleşince, kendi derdimi unuttum. Bu olayı hemen gazetemizin genel merkezine bildirdim ve yalnız çalışmanın zorluklarını aktardım. Bunun üzerine Gazete Genel Merkezi 'Van Gündem Bürosu'nun kapatılmasının daha uygun olacağını söyledi. Biz de büroyu kapattık; ama çalışmalarına evde devam edip orayı adeta bir gazete bürosuna çevirdim.

Haberlerimi artık Adil Harmancı olarak değil, Salih Acar kod ismiyle bildirmeye başladım. O dakikada belayı aldım ki, 1996 yılında tutuklandığım bir davada 'Salih Acar' adı, benim örgütteki kod adım olarak değerlendirildi ve örgüt üyeliğinden yargılanıp ceza aldım. Ancak Yargıtay mantıklı bir karar vererek 'Yardım, yataklık'tan 4 yıl ceza verdi. 'Rahşan Affı' olarak bilinen yasal bir değişiklikle paçayı kurtarabildim.

'Salih Acar' adıyla yazılan haberler Özel Tim ve Emniyet'in dikkatini çekti. Hemen, bunun kim olduğunu araştırmaya başladılar ve Van'daki tüm Salih Acar'ları gözaltına aldılar. O dönemin HADEP Yöneticisi Salih Acar, işkenceden bayağı nasibini aldı.

Bu gibi trajikomik durumlar yaşanırken, birgün 'Peynirciler Çarşısı'na gittim. Bir kilo peynir alıp 'Başkale Garajı'nda yürürken, ilk kez gördüğüm bir kişi aniden koluma girdi, benimle yürümeye başladı. Birkaç adım gittikten sonra, o zamana kadar konuşmayan şahıs, 'Adil gel, seninle biraz işimiz var'dedi. Ben de daha önce yaşadıklarımın yola çıkarak 'Şu anda kolumdaki kişi beni gözaltına almayacak, beni halledecek' diye düşündüm; çünkü üzerinde polis telsizi ya da silah yoktu ve 'Bu polistir' demek mümkün değildi. Çok sıradan birine benziyordu. Kaybedileceğim korkusuyla, onunla yürümeye devam ettim ve ani bir hareketle kolumu geri çektim ve bağırarak 'Sen kimsin, sen benim düşmanımsın!' dedim. O da beni kolumdan çekince, aramızda boğuşma ortamı doğdu. Boğuşurken ikimiz de yere düştük. Elimdeki peynir poşeti de yırtıldı ve güzel peynirlerim ortalığa saçıldı. Ben daha yerde iken ha bire 'Sen benim düşmanımsın!' diye, sesimi insanlara duyurmaya çalışıyordum. Amacım; olayı basit, 'adi' bir olaymış gibi gösterip, oradaki işportacıların dikkatini çekip müdahale etmelerini sağlamaktı. Bazı işportacılar beni tanıyorlardı.

Benim bu yaptıklarım işe yaradı ve işportacılar olaya müdahale edip onu ceketinden tuttular ve bizi ayırmaya çalıştılar. Bu sırada o şahıs elini cebine atarak bir kimlik çıkardı ve 'Ben polisim' dedi. Bunun üzerine ben, 'Ha, mademki sen polissin, o zaman problem yok' dedim ve kaçırılıp yok edilmektense, gözalına alınmayı göze aldım. Polis beni 'Özlem Berber'e aldı. Polis beni beraberinde getirdiğinde, işportacılar da bizi arkadan takip ediyorlardı.

Özlem Berber'de özel bir bölüm vardı. Orta yerde bir sandalye vardı. Polis beni sandalyeye oturturken, cep telefonunu berbere uzattı, 'Bizimkileri ara!' dedi. Berber, polisin istediği kişileri aradı, telefonu tekrar polise uzattı. Polis, bir eli kolumda, bir elinde telefonla 'Malum kişiyi yakaladık, Özlem Berber'de, sizi bekliyoruz' dedi. Yaklaşık 20 dakika sonra beni dışarı çıkardı. Karşımda kaba saba, hilal bıyıklı, ellerinde telsizleri olan üç Özel Tim görevlisi, beni beyaz bir Toros arabaya bindirip parkemi de kafama geçirip Emniyete götürdüler. Yolda beni yakalayan polis arkadaşlarına 'Beyefendi bana karete yapıyordu' dedi.

On gün gözaltında kaldım. O güne kadar yazdığım tüm haberlerin hesabını benden sordular. Kaba dayak, Filistin Askısı, tazyikli su işkencesi yaptılar. 'Yüksekovalı bir kişiyle dağa eleman kaçırdığım' iddiasıyla beni tutukladılar. İki çocuğum vardı. Ufak oldukları için iki çocuğumu da cezaevinde büyütme zorunda kaldım. 1994 yılında çalıştığım *Özgür Gündem* gazetesini kapatmak zorunda kaldılar. Ondan iki yıl sonra da evimi kapatmak zorunda kaldım. Sonuçta, 3 ay sonra serbest bırakıldım ve böylece faili meçhul ölümünden kıl payı kurtuldum. Şimdi arkadaşlarım, dostlarım ve benimle röportaj yapmak isteyen gazeteci ve yazarlar '1990'larda neler yaşadın?' diye sorduklarında 'Bir ben, bir de Özel Tim bilir' diyorum.

O dönemin Van Valisi 'Mahmut Yılbaş' idi. Ben, İrfan Uçar ile birlikte, Adnan'ın bize verdiği plaka numaralarını Vali Mahmut Yılbaş'a götürdük ve 'Arkadaşımız Adnan'ı takip eden kişiler bunlardı, biz bunlardan şüpheleniyoruz' dedik. Vali Yılbaş verdiğimiz plaka numaralarına bakarak, 'Çocuklar, yanlışınız var, bu ikisi de emniyete aittir; ama diğerlerini bilmiyorum, araştıracağım' dedi. Orada İrfan yaşadığı gözaltını da valiye anlatarak, 'Biz polisten şüpheleniyoruz' dedi. Vali'nin de bize verdiği cevap aynen şudur: 'Polisin içinde herkes var. Hizbullah var, başkaları var, bilemiyoruz' dedi.

Vali Yılbaş'ı, Van'daki bazı olaylardan bildiğimiz için, 'bu olayda da parmağı vardır' diye düşündük. Hâlâ da aynı şeyi düşünüyoruz; çünkü biz onları suçladığımızda, o da bize 'Ama siz de her gün aleyhimizde haber yapıyorsunuz. Mesela; bir arkadaşınız tahliye olan bir tutukluya: 'Ya korucu ol, ya da bize ajanlık yap!' demişiz diye haber yapmıştır. Haberi de panoya astım' dedi.

Şu konuda çok iddialıyız: Beni şu anda mahkemeye çağırırsınlar, ben Vali Mahmut Yılbaş'ın bu olaylardaki rolünü belgelerle açıklayabilirim ve bu doğrultuda yaptığım çok önemli haberler de vardır; ama maalesef *Gündem* gazetesi olduğu için haber değeri görmemiş ve savcılar suç duyurusunda bulunmamışlardır.

Van'daki olayların sorumlusu olarak biz başta Vali Mahmut Yılbaş, Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım ve Tatvan Alay Komutanı Korkmaz Tağma olarak görüyoruz. Tabur ve Alay Komutanlıkları sık sık değiştiği için, ben bu konuda fazla bir şey söyleyemiyorum.

Van'ın Bahçesaray İlçesi'nin Sündüz Yaylası'nda, 1992-93 yıllarında tam 22 kişi bir baskında öldürüldü. Ölülerin yakınları, failin Vali Mahmut Yılbaş olduğunu söylediler. Köylüler bu konuda Vali Mahmut Yılbaş hakkında dava açmaya hazırlanıyorlar.

Şunu açıkça belirtebiliriz: Eğer Van'daki Ergenekon'un başı Vali Mahmut Yılbaş ise, onun yardımcısı da Alay Komutanı Nevrez Özalp'tir. Bu konuya duyarlı kiminle konuşursanız konuşun, bu kişi MHP'li de olabilir, aynı şeyi size söyleyecektir."

TACETTİN ERTAŞ CİNAYETİ

HEP, DEP ve HADEP'te aktif olarak çalışan Tacettin Ertaş, devlete bağlı büyük bir aşirete mensup olmasına rağmen, devletin her türlü baskı ve işkencesiyle karşılaştı. Bu da yetmedi, 5 Mart 1996 günü sabah saatlerinde, çarşının ortasında kafasına sıkılan kurşunla ağır yaralandı ve 15 Mart 1996 tarihinde de hayatını kaybetti. Failler ise ellerini kollarını sallayarak siyah bir taksiye binip ortalıktan kayboldu.

YAHYA ERTAŞ: Biz kardeşimin katledilmesinden Vali Mahmut Yılbaş ve Alay Komutanı Yarbay Nevrez Özalp'ı sorumlu tutuyoruz. Biz gerekli her türlü başvuruları yaptık; ama hiçbir sonuç alamadık. Bizimle ilgelenen kimse olmadı.

1955 Van Gülpınar doğumlu Yahya Ertaş, 1954 doğumlu ağa-

beyi Tacettin Ertaş'ın katledilmesine oldukça tepkili ve bundan devlet yetkililerini sorumlu tutuyor. Yahya Ertaş'la yaptığımız söyleşide, yanında hem amcaoğlu, hem de eniştesi olan Fuat Ertaş vardı. O da bize katkı sundu. Ayrıca Tacettin Ertaş'ın oğlu Özcan da yanıımızdaydı. Ona da duygularını yazması için defterimizi kalemimizi verdik. İşte, Yahya Ertaş ile yaptığımız söyleşi:

“Kardeşim, çiftçilik ve esnafılık yapıyordu. 1990'da HEP kurulduğu zaman, kardeşim de siyasete girdi. Kardeşim Tacettin yönetiminde değildi; ama HEP'in delegesiydi. Remzi Kartal ile birlikte çalışıyorlardı.

Bizim büyük bir aşiretimiz vardır. Bizim aşiretin adı 'Gravyan'dır ve hemen hemen üç ili kapsamaktadır. Van, Hakkari ve Şırnak'ta kalan akrabalarımız var. Gravyan Aşireti'nin en büyük kolu bizim aşirettir. Benim dedem Ebubekir Ağa'dır. Ebubekir Ağa bizim öz dedemizdir. Menderes döneminde Yassı Ada'ya götürülüp yargılanmıştır. O dönemde, Hakkari'den, Van'dan başlamak üzere ta Diyarbakır'a kadar bölgenin bütün ağalarını toplayıp Yassı Ada'da yargılamışlardır.

Yassı Ada'ya götürdükleri bütün ağalara 'İçinizde kim ağadır?' diye sormuşlar. Herkes susmuş. Yalnız benim Ebubekir dedem, 'Ben ağayım' demiş. Onu hapsetmişler; ama anlatılanlara göre, ona bir iğne yapmışlar. Dedem eve döndükten 7 ay sonra vefat etmiş; geldiğinde çok hastaymış.

Bizimkiler sonradan Turgut Özal döneminde ANAP'lı oldular. Bizimkilerin, Kürt Siyasi Hareketi gelişene kadar hiçbir Kürt hareketiyle ilişkisi yoktu. 12 Eylül'den sonra 1986-87'lere kadar, amcam Teyyar Ertaş Ağa ile birlikte ANAP'ta çalışıyorduk. Teyyar amcam 1988'de vefat etti. Ondan sonra HEP Partisi kuruldu. Bizim aile ikiye bölündü. Biz HEP ile birlikte çalıştık. Amcam Hacı Rıza Ertaş ise DYP, AKP ve DSP gibi partilerle birlikte çalıştı. Ağa olduğu için nerde menfaati varsa, oraya gitti.

Benim Babam Hacı Mehmet Salih Ertaş'tır. Babam Hacı Salih de, amcam Hacı Rıza Ertaş ile birlikte hareket ediyordu. Devlete bağlı partilerde çalışıyorlardı. Biz gençler ise HEP Partisinde çalışmaya başladık. Biz 7 Erkek, 5 kız olmak üzere 12 kardeştik. Ben erkeklerin en büyüğüyüm, sonra da kardeşim Tacettin geliyor.

Bizim içimizde o zaman en çok Tacettin partide çalışıyordu. Biz partiye girdikten sonra hakkımızda ihbarlar başladı. Evlerimiz

basıldı, birçok işkenceden geçirildik. Günlerce aylarca işkenceler altında kaldık. Üstümüzdeki ağır baskılar bizi daha da siyasallaştırdı. Kardeşim Avdılkerim ve oğlum Ağa Bey Ertaş PKK Hareketi'ne katıldılar. Bir iki sene bu böyle devam etti. Bir taraftan baskı ve işkenceler, bir taraftan da ağaların baskısı ve şikayetleri başını aldı gitti.

Babam ve amcamlarım bize karşı geldiler: 'Yolunuz yanlıştır; onlara katılmayın, onlara destek vermeyin, devlet sizi perişan eder' dediler. Biz onlara uymadık, yine inandığımız yola devam ettik. Bunun üzerine köylerimiz yakıldı ve bütünüyle boşaltıldı. Babam ve amcamın dediği gibi, devlet gerçekten bizi perişan etti. Ben, 4 kardeşimin ailesiyle birlikte toprağımızı, vatanımızı terkedip İstanbul dahil büyük metropollerini dolaşmak zorunda kaldık. Biz yaklaşık 2 yıldır Van'a geldik, daha köylerimize gidemedik.

Tacettin kardeşim de bizim gördüğümüz baskı ve işkencelerden fazlasıyla payını aldı. Üstümüzde öyle bir baskı vardı ki, korkudan bizim yakın akrabalarımız dahil kimse yaklaşıp yanımıza gelemezdi; çünkü gelenlerin üstüne de bizim gibi baskı yapıyordu.

Kardeşim Tacettin'e telefonlarla tehdit yapıyordu. Tacettin'in evinde telefon yoktu. Bizim köyde yakın bir akrabamız vardı. Onun da adı Tacettin Ertaş idi. Kardeşim öldürülmeden bir hafta önce, amcaoğlumuz Tacettin Ertaş'ın ev telefonuna tehditler gelmiş: 'Partiye çalışıyorsun, yanlış yapıyorsun. Bundan vazgeç, yoksa sonun kötü olur!' gibi tehditler yapmışlar.

Kardeşim Tacettin öldürülmeden önce, HADEP Partisi vardı. Kardeşim Tacettin HADEP'in yönetiminde yoktu; ama HADEP delegesi oldu ve seçim çalışmalarına aktif olarak katıldı. Yöneticilerle birlikte de köyleri gezmişti. Tacettin'i Van'da tanımayan kimse yoktu.

Kardeşim Tacettin öldürülmeden önce sık sık gözaltına alınıyor, işkenceden geçiriliyordu. Her gözaltına alındığında 10-15 gün içerde kaldıktan sonra serbest bırakılıyordu. Gözaltındayken ağır işkencelerden geçiriliyor, çıktığında her tarafı işkence izleriyle dolu oluyordu. Hatta ellerine öylesine vuruyorlardı ki, çıktığında elleri davul gibi şişiyordu ve onları kullanamıyordu.

Dağa çıkan kardeşim ve oğlum da, dağa çıkmadan önce bunlara büyük işkenceler yaptılar. Oğlumu işkence sonrasında hastaneye yatırmak zorunda kaldık. Artık canlarından bıktıkları için dağa

kaçmak zorunda kaldılar. Onlar birkaç defa tutuklanıp ağır işkenceler gördükten sonra dağa kaçtılar.

Kardeşim Tacettin her gözaltına alındığında, kendisine partiden ayrılması için tehditler yapılıyordu. Bize Emniyet'ten, JİTEM'den, her yerden tehditler geliyordu. O zamanlar Van Valisi Mahmut Yılbaş idi. Bu işlerin başında Vali Mahmut Yılbaş vardı. Bütün bunları Vali Mahmut Yılbaş'ın talimatıyla yapıyorlardı. Nevrez Yarbay da kardeşim Tacettin'i çağırıp tehdit etmişti.

3 Mart 1996 günü akşamı, kardeşim Tacettin vurulmadan 2 gün önce biz aile meclisini topladık. Kardeşim Tacettin'in evinde akşam toplandık. Biz kardeşime: 'Senin biletini keselim, seni İstanbul'a gönderelim, sen sık sık tehdit alıyorsun. Başına bir şey gelmeden burayı terk et! Bak, Van'da yüzlerce insan katledildi, sen de ortadan kaybol, İstanbul'a git!' dedik. O da bize, 'Benim yarın biraz işim var. Ben o birgün gideceğim' dedi.

Akşamleyin ona, 'Çarşıya beraber gidelim, sen yalnız gitme' dedim. Ama sabah kalktı, beni beklemeden çarşıya gitti. Saat 9.00 gibiydi.

FUAT ERTAŞ: "Benim çarşıda dükkanım vardı. Un, bulgur, şeker, pirinç gibi şeyler satıyordum. O gün dükkandaydım. Dükkanımı yeni açmıştım, daha yarım saat olmamıştı. Saat 9.30 gibiydi. Tacettin yanıma geldi, biraz oturduk. Kendisine çay söyledim; birlikte çay içtik. 'Biraz dolaşıp geleceğim' dedi. Bana başka bir şey söylemedi. 10-15 dakika kadar oturdu ve gitti. Aradan 15 dakika ya geçti ya geçmedi, hemen bize 'Tacettin vuruldu' diye acı haber geldi. Onun yaralı olduğunu ve Van Araştırma Hastanesi'ne kaldırıldığını söylediler. Biz de hemen oraya koşturduk.

Hastanaya gittiğimiz zaman, onun ağır yaralı olduğunu bize söylediler. Bize onu göstermediler. Kafasından tek kurşunla ağır yaralanmışlar. Oradan onu hemen Van Devlet Hastanesi'ne gönderdiler. Yoğun bakıma alındı. 11 gün sonra hayatını kaybetti.

YAHYA ERTAŞ: "Görgü tanıklarına göre; Tacettin vurulduğunda, yanında 20-25 yaşlarında Necdet Cesuroğlu da vardı. İkisi birlikte giderken, Küçük Cami'nin arkasındaki sokakta biri 'tetikçi' iki kişi arkadan yaklaşıp sadece kardeşim Tacettin'e ensesinden ateş ediyor ve oradan kaçıp gidiyorlar.

Anlatıldığına göre, kardeşimi vurduktan sonra, Küçük Cami'nin bir arka sokağında bekleyen 'siyah' bir arabaya binip kaçıyorlar. Hâlâ kim olduklarını bilmiyoruz.

Tekrar ediyorum: Biz kardeşimin katledilmesinden Vali Mahmut Yılbaş ve Alay Komutanı Yarbay Nevrez Özalp'ı sorumlu tutuyoruz. Biz gerekli her türlü başvuruları yaptık; ama hiçbir sonuç alamadık. Bizimle ilgelenen kimse olmadı."

ÖZCAN ERTAŞ: Kürt insanına yapılan bu katliamın durması ve başka annelerin ağlamaması başka çocukların babasız kalmaması tek dileğimdir. Tabi bu dileğimizin gerçekleşebilmesi için de bütün insanlığın buna dur demesi lazım.

1982 doğumlu, Tacettin Ertaş'ın oğlu Özcan Ertaş'ın söylediği bu güzel dileğe içtenlikle katılıyoruz ve kendi el yazısıyla yazdığı duygularını aktarıyoruz:

"Benim babam vurulduğu zaman ben daha 14 yaşlarındaydım. Acı haberi duyduğum anda dünyanın başıma yıkıldığı andı. Yaşım küçüktü ama milletin özellikle tanımadığım yabancı insanların sürekli babamı övdükleri çok iyi bir insan çok iyi bir liderlik vasfı olan biri olduğunu söylüyorlar. Tabi babama olan özlem bir yana yapılan övgüler çok iyi olması beni yüceltiyor ve o özlem daha büyüyordu. Kürt insanına yapılan bu katliamın durması ve başka annelerin ağlamaması başka çocukların babasız kalmaması tek dileğimdir. Tabi bu dileğimizin gerçekleşebilmesi için de bütün insanlığın buna dur demesi lazım.

Biz 4 kardeşiz küçük yaşta babasız bırakıldık. Tek isteğimiz özgürce kültürümüzü dilimizi yaşamaktır."

SEYDO ÖĞRETMEN CİNAYETİ

Seydo Aydoğan, 1963 Mardin Kızıltepe doğumlu. Kızıltepe İstiklal İlkokulu'nda Sınıf Öğretmeni olarak görev yapan ve Eğitim-Sen üyesi olan Seydo Aydoğan, 5 Haziran 1992 tarihinde, sabah okuluna giderken yolda infaz edildi. Öğrencileri, arkadaşları ve çevresi tarafından çok sevilen Seydo öğretmenin katli herkeste şok etkisi yarattı ve büyük tepkilere neden oldu. Aradan 19 yıl geçmesine rağmen, Seydo öğretmenin katilleri hâlâ bulunmadı.

Bize anlatılanlara göre; "Seydo öğretmen katledildiğinde, bütün Kızıltepe halkı ona ağlamış ve günlerce yassını tutmuş. Seydo'nun

çocukluk arkadaşı M. Sait Tunç da tam 40 gün boyunca katledildiği yere gitmiş; düştüğü yerin toprağına diz çökerek ağlamış ve onun kanlı toprağını öperek, Seydo öğretmeni tekrar onlara bağışlaması için Allah'a yalvarmış..."

Seydo öğretmeni bu öyküsünü dinlediğimizde çok etkilendik ve ailesiyle söyleşi yapmak istedik ama bize kardeşlerinin yurt dışında olduğu söylendi. Eşi ve 19 yaşındaki oğlu Kızıltepe'deydiler ama onlar da ciddi psikolojik sorunlar yaşadıklarından, onlarla söyleşi yapmamız mümkün olmadı. Seydo öğretmenin öyküsü öylesine bizi etkilemişti ki, ne yapıp yapıp Seydo'yu anlatacak birilerini bulmalıydık. Başka bir söyleşi yapmak için gittiğimiz aileyle bunları konuşurken eve bir bayan uğradı. Bayan'ın biraz da acelesi vardı. Misafir olduğumuz aile hemen bize, 'Bu, Seydo'nun akrabasıdır' dediler. Biz fırsatı değerlendirip onunla konuşmak istedik ama o çok yoğun olduğunu söyledi. Sonunda onu ikna ettik ve akşam için ondan randevu aldık. Tanıştığımız kişi Seydo'nun öz dayısının kızı Hürriyet Damar'dı.

Akşam ona gittiğimizde, kardeşi Emine de ordaydı. Onlarla söyleşi yaparken kapı çalındı ve içeriye yerel giysilerle, yaşlı bir erkekle bayan girdi. O anda ortalık buz kesti. İki bacı ne yapacaklarını bilemediler ve bize 'Annem ile babam' dediler. Ben onlarla Kürtçe konuşup ellerini öpünce ortalık biraz ısındı. Sonra hep beraber kahve içtik ve onlarla kısa sürede çok iyi bir diyalog geliştirdik. Onlara konuyu açtığımda, Seydo ile ilgili söyleşiyi seve seve kabul ettiler. Bütün bunlar karşısında ben sanki rüyadaydım. Ben Allahtan bir göz istemiştim, o bana iki göz vermişti. Hem de Makbule Teyze, Seydo'nun vurulduğu andaki ilk tanığıydı. Uzun bir sohbet ve söyleşiden sonra onlar bizden hatırlı istediler. Onlarla kucaklaşıp ellerini öptük ve uğurladık. Onlar gittikten sonra Hürriyet ile Emine Damar şaşkın bir halde annesiyle babasını bize anlattılar. Onların bize anlattıklarından sonra, bizim o gün yaşadıklarımız bizi daha da mutlu etti. İşte, 1928 doğumlu Ali Badıllı, 1930 doğumlu Makbule Badıllı, 1961 doğumlu Hürriyet Damar ve 1966 doğumlu Emine Damar ile yaptığımız çarpıcı söyleşiler:

HÜRRİYET DAMAR: Şunu açıkça belirteyim: Seydo'nun siyasetle falan fazla bir ilgisi yoktu. Sadece 'Eğitim-Sen' üyesiydi ve Kızıltepe'de Eğitim-Sen'i kurmaya çalışıyorlardı. Seydo'nun esas

vurulma nedeni, Eğitim-Sen'in aktif üyesi olmasıydı.

"Seydo Aydoğan, öz halamın oğludur. Seydo, ilk ve orta öğretimini Kızıltepe'de okudu. Siirt Eğitim Fakültesi'nin Sınıf Öğretmenliği'ni bitirdi. İlk tayini Bitlis Adilcevaz'a çıktı. İki yıl orada ilkokul öğretmenliğini yaptıktan sonra, Kızıltepe'ye tayin istedi. Kızıltepe İstiklal İlkokulu'nda göreve başladı. Bu okulda üçüncü sınıfta okutuyordu. Ailenin ekonomik durumu çok kötü olduğu için, anne, baba ve 5 kardeşinin hepsine Seydo bakıyordu.

Seydo, 1991 yılında evlendi. 28 Mayıs'ta bir oğlu oldu. Seydo annesine dedi ki, 'Oğlumun adını Seydo Renas (yolunu bilen) koyacağım.' Hatta biz onun bu söylediklerine 'Sen nasıl kendi adını oğluna verirsin' diye gülüp geçtik.

5 Haziran 1992'de, okulunda karne dağıtımı olacaktı. Eşi, yeni doğum yaptığından dolayı daha yataktaydı. Eşi Şükran daha yeni liseyi bitirmişti ve 19-20 yaşlarındaydı. Oğlu da tam bir haftalık olmuştu. Seydo, 5 Haziran sabahı eşine diyor ki, 'Bugün gidip karne-leri dağıtacağım, sonra da Nüfus'a gidip oğlumun kimliğini çıkarcacağım.' 'Seydo evden ayrılmadan önce, eşinin ve çocuğunun birkaç resmini çekmiş. Birlikte de fotoğraflar çektirmişler, sonra vedalaşp evden ayrılmış.

Bizim ev ile Seydo'nun evi arasında 50 metre ya var, ya yoktu. Seydo benim öz halamın oğluydu. Eşimin de hem öz halası, hem de öz dayısının oğluydu. Böylesine yakın akrabaydık. Biz Seydo ile birlikte kardeş gibi büyüdük. Eksiksiz hergün görüşürdük. Bizim birgün dahi görüşmediğimiz gün olmazdı. Bu da mümkün değildi; çünkü o kadar birbirimize bağlı, o kadar çok birbirimizi seviyorduk.

Seydo'nun çok geniş bir çevresi vardı ve genç yaşlı herkes onu çok seviyordu. Seydo öğretmen olmadan önce, ailesine bakabilmek için hamallık yaptı. Peynir dükkanında çalıştı. Aklınıza gelebilecek her işi yapardı; öylesine alçak gönüllü ve kompleksi olmayan biriydi.

Hiç unutmuyorum: Bayramdan üç gün önceydi. Ben bayram temizliğine girişmiştim. Elimde su hortumu bahçeyi yıkıyordum. Seydo bana uzaktan selam verdi. Üzerinde beyaz bir gömlek vardı. 5 Haziran 1992 günüydü ve sabah saat 08.00 sıralarıydı. Benimle selamlaştıktan sonra gitti. Ben, elimdeki su hortumunu bir kenara koydum. Yazın üstüne yatak koyduğumuz, tahtadan yapılan yatakları toplamaya koyuldum. O günü hiç unutmam; Cuma günüydü.

Ben çocukları uyandırmaya çalıştım: ‘Haydi, kalkın da karnelerini-
zi almaya gidin!’ dedim.

Onları uyandırmaya çalıştığımda, saat 8.00-8.30 arasıydı. Tam
iki el silah sesi duydum. O anda çok korktum; dizlerimin bağı çö-
züldü ve yere çöktüm. Kendi kendime ‘Bugün yine kimin ölüm ha-
beri gelecek’ diye düşündüm; çünkü her Cuma günü mutlaka birile-
ri öldürülüyordu. Bunların hepsi faili meçhuldü. Failleri kesinlikle
bulunmuyordu. Onun için çok ürkümüş, çok korkmuştum ama Sey-
do’yu hiç düşünmemiştim.

Aradan 5 dakika geçmeden, komşum bana seslendi ve bana de-
di ki: ‘Amcanın oğlu Abdurrahman öldürüldü!’ O anda ben vargü-
cümle koştum. 50 metrelik yol sanki bana 50 km oldu; öylesine yol
bana uzadı. Oraya yetiştiğimde, annem ve Seydo’nun annesi Xazzo
Halam benden önce oraya yetişmişlerdi. Xazzo Halam kanlar için-
deydi. Seydo’nun başı da annemin kucağındaydı ama o anda ben
hâlâ Seydo’yu tanıyamamıştım; çünkü Seydo’nun yüzü kanlar için-
deydi ve tanınmaz haldeydi. Ben onun başını annemin kucağında
görünce, kardeşim sandım ve Xazzo Halama: ‘Ne oldu, bu kimdir?’
diye sorduğumda, kimse bana cevap vermedi. Annem ve Halam
avazları çıktığı kadar ağıt yakıyorlardı. Bunun üzerine, ben anne-
min kucağındaki başı kaldırıp çevirdim. Boynunda büyük bir ben
vardı. İlk dikkatimi Seydo’nun o beni çekmişti. O anda ‘beni’ görür
görmez, ‘Seydo!’ diye çığlık attım ve ‘Senin kime zararın dokun-
du?’ diye bağırdım.

Seydo tek kurşunla katledilmişti. Kurşun, Seydo’nun ensesine
girip kaşında saplanıp kalmıştı. Seydo vurulduktan sonra yere düş-
müş, düştüğü yer kanlar içinde kalmıştı. Annemin kucağı da kanlar
içinde dolup taşmıştı. Beş dakika içinde bütün aile Seydo’nun ba-
şında toplanmıştı. Çevrede ne bir polis, ne de bir emniyet görevlisi
vardı. Seydo’yu hep birlikte kucağımıza alıp eve getirdik. Divanın
üstüne uzatık. Seydo’muz iki metre boyunda olmuştu. O bembeyaz
gömleği, kıpkırmızı kana boyanmıştı. Vurulup yere düştüğünde,
elindeki sigarasının dumanı hâlâ yerde tütüyordu. Bu olay tam Kız-
ıltepe’nin merkezinde olmuştu.

Aradan uzun bir zaman (yaklaşık iki saat) geçtikten sonra, Sav-
cı’yla birlikte polisler geldi ve Seydo’nun cesedini ‘otopsi’ için has-
taneye götürmek istediler. Biz buna karşı çok sert tepki gösterdik.
Ve onlara, ‘Neden bu kadar geç kaldınız, niye hemen gelmediniz?’

dedik. Kesinlikle cesedi onlara vermeyeceğimizi söyledik ve biz onları evin içine, Seydo'nun yanına yaklaştırmadık. Onlar da bayağı bizden uzakta, temkinli bir şekilde bu istemlerde bulundular. Bizim bu sert tepkimiz karşısında, onlar eli boş geri dönmek zorunda kaldılar. Bizim onlara tepkimiz, 'Niye olay anında değil de, aradan iki saat geçtikten sonra geliyorsunuz? Gelmek için ölmemiz mi gerekiyor? Şimdiye kadar neredeydiniz?' yönlüydü.

Seydo'nun katledildiğini duyan bütün Kızıltepe halkı akın akın bize geldi. Bütün esnaflar kepenklerini indirip cenaze törenine katıldı. Kendiliğinden onbinleri bulan hatta yüzbini bulan bir katılım oldu. Cenaze töreni adeta bir insan seline dönüştü. Biz, 3-4 km kadar yürüdük. Yürüdükçe bir taraftan katılım artıyor, bir taraftan da güvenlik güçleri helikopterleriyle, panzerleriyle ve binlerce polisyle etrafımızda güvenlik çemberi oluşturuyordu. Seydo'yu, Kızıltepe'den 3-4 km uzaklıkta olan 'Şehitlik Mezarlığı'na uğurladık. Cenaze töreni bitene kadar her iki tarafta da bir ölüm sessizliği vardı...

Cenazeyi gömdükten sonra aynı şekilde, aynı kitleyle geri dönüyorduk. Aniden silah sesleri patladı. Polisler, kitleyi dağıtmak için halkın üstüne ateş açtılar. Bir baktım ki, dalyan gibi bir genç önümde vuruldu, biri de yaralandı. Öylesine bir yayılım ateşine tutulduk ki, genç yaşlı çoluk çocuk herkes yere yattı. Kaçabilen kaçtı, diğerleri ise güvenlik güçlerinin çemberinde kaldı.

Benim 5 yaşındaki küçük kızım yanımdaydı. Dipçiklerle, tekme tokat saldırıya uğradık. Bizi duvarın dibine sıkıştırdılar. Küçük kızıma vurdukları tekmelerle duvara fırlattılar. Hepimizi silah dipçikleri ve tekmelerle çembere aldılar. Yüzden fazla kişiyi de gözaltına aldılar. Silahları üstümüze doğrultup: 'Kımıldamayın, vurunuz!' dediler. Hatta kardeşimle arkadaşı cadde ortasında kalmıştı. O ara panzer üstlerine doğru geliyordu ama onların panzer önünden çekilmelerine kesinlikle izin verilmiyordu. Biz ölümü göze alarak, onları yatar vaziyette yoldan çektik. Eğer biz onları çekmeseydik, kesinlikle onlar panzer altında can verecekti. Bu olay saniyeler içinde gelişti. Onları ölümden kurtardığımız için, bu sefer onlar gözaltına alındı. Polislerin silahlı saldırısına hedef olan bir ölü ve yaralı aramızdan çıkarıldıktan sonra, yolumuzu kapattık. Bizi bölüp ayrı, ayrı yollardan eve gitmemize izin verdiler. Kurşunların hedefi olan bir ölüyle yaralı dışında, polislerin dipçikleri ve tekmeleriyle yaralanan yüzü aşkın insan vardı. Gelen vuruyordu, giden vuruyordu.

Gözümün önünden hiç gitmeyen ve beni uzun süre şok eden bir şeyi size anlatmak istiyorum: Biz eve döndüğümüzde, evin kapısında ‘loğusa’ olan Seydo’nun eşi bekliyordu. Üstünde sarı bir gecelik, başında bir yazma vardı. Bizi gördüğünde ‘Seydo nerede? Seydo’yu ne yaptınız?’ diye avazı çıktığı kadar bağırdı. Kundaktaki 7 günlük bebeği de kucağındaydı. Sıkı, sıkı ona sarılmış ve hüngür hüngür ağlıyordu. Bu yaşadığım acıyı hayatım boyunca unutmayacağım.

Seydo vurulmadan birgün öncesinde, annesine demiş ki, ‘Bu sabah ben okula giderken 15-16 yaşlarında çocuklar arkadan beni takip ediyordu. Sonra bir ara içime öyle bir his girmiş ki, sanki enseme kurşun sıkılıp gözümünden çıkmıştı. Kesinlikle o çocuklarda silah vardı.’ Bu birgün önce yaşanmış bir olaydı.

Şunu açıkça belirteyim: Seydo’nun siyasetle falan fazla bir ilgisi yoktu. Sadece ‘Eğitim-Sen’ üyesiydi ve Kızıltepe’de Eğitim-Sen’i kurmaya çalışıyorlardı. Seydo’nun esas vurulma nedeni, Eğitim-Sen’in aktif üyesi olmasıydı.

O olaydan sonra üstümüzde büyük bir baskı oluştu ve bütün aile, Kızıltepe’yi terk etmek zorunda kaldı. Aradan 19 yıl geçmesine rağmen Seydo’nun faili hâlâ bulunamadı.”

YENGESİ MAKBULE BADILLI: “Ben sabahleyin eşimle tartıştım ve hava almak için dışarı çıktım. Bacımın evine gidiyordum. Tam o sokaktan geçerken, bir tatlıcı gördüm, bir tatlı aldım. O anda bir erkekle, 15-16 yaşlarında bir çocuk gördüm. Bunlar bir taksinin önündeydiler. Aldığım tatlıyı ağzıma attığımda, erkeğin yere yığıldığını gördüm. Kulağım duymadığı için silah sesi duymadım ama o insanın yere yığıldığını gördüm. Hemen o tarafa doğru koşturdum. Benimle onun arasında 10-15 metre ancak vardı. Sabahın erken saati olduğu için bizim dışımızda sokakta kimse yoktu. Ben ne yapacağımı şaşırdım. Ona yöneldim; baktım ki, vurulan Seydo’dur. Onu ayağa kaldırmaya çalıştım, baktım ki onda can yok. O anda silah sesini duyan Seydo’nun annesi Xazzo, ‘Seydo... Seydo...’ diye bağıarak bize doğru koşturdu. Ben görümçem Xazzo’yu görünce, hemen ona ‘Niye oğlunu yalnız bıraktın, niye onu korumadın?’ diye azarladım ve Seydo’nun başını hemen kucağıma koydum. Seydo, hemen tam taksiye yetişmeden katiller ona yetişmiş ve onu öldürmüşlerdi. Seydo çökerek, yüzükoyun yere düşmüştü.”

DAYISI ALI BADILLI: “Seydo, benim oğlum gibiydi. Seydo’nun oğlumdan farkı yoktu; o kadar onu çok seviyorduk. Ben onu çocuklarımdan ayıramıyordum. Ben, onun annesi olan kızkardeşimi o kadar sevmiyordum ama Seydo’nun yeri başkaydı. Seydo’nun 12 kardeşi vardı ama benim için Seydo bir yana, diğerleri bir yanaydı. İçlerinde en çok Seydo’yu seviyordum. Seydo, şehit olduğunda, acımdan aklımı kaybettim. Kendimden geçtim. O anda dedim ki, ‘Seydo’dan sonra sana Kızıltepe haram olsun!’ ve işte böyle Seydo’nun acısıyla, bir hafta sonra kendi toprağımdan İstanbul’a göç ettim. Aradan 19 yıl geçmesine rağmen, sanki olay dün olmuş gibi geldi. Seydo’nun yassını yüreğimde, kalbimde çekiyorum. Onun acısı hâlâ yüreğimi parçalıyor. Seydo gibi iyi, Seydo gibi güzel bir insanı unutmak mümkün değildir...”

Ben devletten, Seydo’nun katilini bulmasını istiyorum. Katiller bulunduktan sonra ancak onun yassını yüreğime gömebilirim; onun acısı biraz hafıfleyebilir. Ben şu anda 82 yaşındayım ve kalp hastasıyım. Seydo’nun acısını hâlâ unutmadım. Ben ölmeden önce; kardeşimin oğlunun, yeğenimin katillerinin bulunması ve hesap sorulmasını istiyorum. Eğer bu olursa, o zaman gözüm açık gitmez, o zaman gözüm arkada kalmaz. Ben size daha ne diyeyim. İnşallah, Allahın gücü ve kuvvetiyle yeğenimin katilini gözlerimle görür, onun cezasını çektiğini görürüm. Allahımdan ve devletimden tek istediğim budur.”

EMİNE DAMAR: “Seydo benim halamın oğlu değil, kardeşimdi. Onunla birlikte büyüdük. Seydo vurulmadan birgün önce, bir düğüne gitmiştik. O gün öylesine yorulmuştum ki, üstümü değiştirmeye takadım kalmamış ve düğün elbiseleriyle uyumuştum. Sabah, o acı telefon sesiyle uyandım. Hemen arkasından 10 yaşındaki yeğenim Elif geldi. O saatte ne telefonum çalar, ne de yeğenim Elif bize gelirdi. Zaten hergün ve özellikle her Cuma günü, faili meçhul cinayetler işlenirdi. Elif’i gördüğümde, çok korkmuştum. Acı bir sesle: ‘Teyze, Seydo Ağabey’i vurdular!’ dedi. O anda buz kesildim ve olduğum yere yığıldım, bayılmışım. Kendime geldiğimde, Seydo’nun en samimi arkadaşları olan Eşim Alınet ve Ağabeyim Nusret’i uyandırdım. Onlar da şok oldu. Ben, üstümdeki düğün kıyafetiyle, onlar da picama ve atleriyle yalınayak sokağa fırladık. Bizim ev ile Seydo’nun evi arasında 500 metre kadar mesafe vardı. Oraya

nasıl yetiştiğimi, o beşyüz metreyi nasıl aştığımı hatırlamıyorum. O mesafe bizim için kilometreler oldu. Oraya yetiştiğimizde, Seydo'nun boylu boyunca sedirdeki yatışını gördüm. Ben, o kanlar içindeki cesedini görmeyene kadar, onun öldüğüne inanmıyor, yaşıyor diyordum. Hatta eve ulaştığımda 'Niye onu doktora götürmüyorsunuz, o yaşıyor' diye avaz avaz bağıryordum. O anda birisi beni tokatladı ve ben bayılmışım...

Beni tokatlayan Hürriyet Ablam'dı. Ben çok geçirmiştim ve ne dediğimi bilmiyordum. Yüreğim parçalanmıştı, hâlâ da o acıyı yüreğimde taşıyorum ve Seydo Ağabeyimin katillerinin bulunmasını istiyorum."

HÜRRİYET DAMAR: "Babam, çok büyük bir aşiret olan 'Badıllı Aşireti'nin Reisi'dir. Şimdiye kadar, yani 82 yaşına kadar erkek kadın ayrımı yapmadan, kimse onun karşısında rahatça konuşamamış, kimse onun karşısında ayağını uzatamamış, herkes onun karşısında hazrol vaziyette durmuştur. Babam, hiç kimseye bu şekilde duygularını ifade etmememiştir, bu şekilde gözleri yaşarmamıştır. Şimdiye kadar hiç kimseyle böylesine duygularını paylaşmamış, böylesine kimseye sarılmamıştır. Babamın bu davranışı bizi hayretler içinde bıraktı. Hatta biz Seydo ile ilgili söyleşi yaparken kapı çalındığında ve karşımda babamı gördüğümde, 'Eyvah!' dedim, 'Babam böylesine önemli bir ımsafırı kırıp geçecek' diye çok korktum; çünkü bu davranışı hiç çekinmeden herkese yapardı. Babam kolay, kolay bize uğramaz, uğradığında ise, bir kahve pişirimini dahi beklemeden kalkar giderdi. Ben evlendiğimden beri, ilk defa babam bizim evimizde bu kadar uzun süre oturdu, bizimle sohbet etti ve çayını kahvesini içti. Seydo'yu kaybettiğimizden beri de ilk kez bu kadar mutlu oldu ve evimizden mutlu ayrıldı."

EMİNE DAMAR: "Annem anlatamaz, yaşar. Ben şu anda 44 yaşındayım. Öylesine ilginç bir şey yaptı ki, ben onu şimdiye kadar hiç tanımamış. Babam, gerçekten anneme öyle çok eziyet ett ki, o kadar çok çektirdi ki, annemin hafızası çok güçlü olduğu halde, babamın eziyeti, baskısı sonucunda bilincini yitiriyor. Bazen bize iyi, bazen de bize küser, bizimle hiç konuşmazdı. Hafızası yerinde ama morali çok bozuktu. Ben, uzun süredir annemi böylesine mutlu görmedim. Buna da çok sevindim. Dilerim annem ve babam ölünceye

kadar hep böyle mutlu görürüz. Ben, babamın anneme çektiirdiğiy-
le ilgili sizinle rahatça konuşuyorum; çünkü babamın bu kitabı oku-
ma şansı yok. Babamın gözleri kitap okuyacak kadar görmüyor.
Eğer görseydi ve onunla ilgili söylediklerimi okusaydı, benim canı-
ma okurdu. Biz ailece, Seydo Ağabeyimin öyküsünün yazılması sa-
yesinde ilk kez böylesine mutlu olduk.”

ŞEYH DAVUT YALÇINKAYA CİNAYETİ

Şeyh Davut Yalçinkaya ve ağabeyinin oğlu Mehmet Halim Yalçinkaya 10 Nisan 1993 tarihinde, bir kan davası olayında kavga-
lıları barıştırmaya giderken saldırıya uğramış ve ikisi de hayatını
kaybetmiřti. Aradan 18 yıl gećmesine ve katiller herkes tarafından
bilinmesine rağmen hâlâ katiller bulunup cezalandırılmadı.

AHMET YALÇINKAYA: Aradan 18 yıl gećmesine rađmen
hala oğlum Mehmet Halim ve kardeşim Şeyh Davut Yalçinkaya’nın
katilleri bulunup cezalandırılmadı. Biz bunların faillerini çok iyi bi-
liyoruz. Ben, Müslümanlıktan ve adaletten söz eden Başbakan Re-
cep Tayip Erdoğan’a ne diyeyim? Bizim burada ne adalet var, ne de
demokratik açılım var, ne kanun var, ne de yasa var. Kimse bize
Müslümanlıktan söz etmesin!

1955 Mardin Kızıltepe doğumlu DEP Kızıltepe İlçe Başkanı
Şeyh Davut Yalçinkaya ve aynı yaştaki yeğeni İlçe Yöneticisi Meh-
met Yalçinkaya, Hizbullah’ın tetikçileri tarafından hunharca katle-
dildi. Bu katliam hakkında 1933 doğumlu, 78 yaşındaki acılı baba
ve ağabey Şeyh Ahmet Yalçinkaya ile söyleşi yaptık. Saldırıda hem
oğlunu hem de kardeşini kaybeden Şeyh Ahmet, bütün olanlara çok
tepkiliydi. İşte, acıyla dolu baba Şeyh Ahmet’le yaptığımız söyleşi:

“Devletin üzerimizdeki baskısı 1991’den itibaren başladı. Hiz-
bullah devletle birlikte bize sürekli saldırıyordu, bize zulm ediyor-
du. Hizbullah örgütü, diğer devlet güçleriyle birlikte hareket ediyor-
du. Bunlar, partimizin ve halkımızın üzerinde öyle bir baskı kurdu-
lar ki, kimse partiye gidip gelmeye cesaret edemiyordu. Buna rağ-
men DEP İlçe Başkanı olan kardeşim Şeyh Davut ve oğlum Meh-
met Halim parti çalışmalarına devam ettiler. Kaymakam ve Emni-
yet Müdürü partiye iki defa gelip kardeşime ‘Bizden ister silah iste,
ister para iste, ister koruma iste, biz sana vereceğiz, yeter ki parti-
den vazgeć ve İlçe’yi terk et! Eđer İlçe Bařkanlıđı’ndan vazgećip

Kızıltepe'yi terk etmezsen, seni tutuklayacağız. Biliyorsun, senin suçun yok; ama biz bunu yapmak mecburiyetindeyiz.'

Kaymakam ve İlçe Emniyet Müdürü'nün bütün baskıları, bütün tehditlerine rağmen kardeşim Şeyh Davut onların isteklerini kabul etmedi ve parti çalışmalarına devam etti. 1992 yılının son aylarıydı. Onu tutuklayıp Elazığ Cazaevi'ne götürdüler. Orada 4,5 ay tutuklu kaldıktan sonra serbest kaldı.

Gözaltına alındığı zaman soruşturma amiri ona demiş ki, 'Senin hiçbir suçun yok. Eğer sen partiden vazgeçip burayı terk edersen, hemen seni şimdi serbest bırakacağız.' Kardeşim Şeyh Davut da bunun üzerine amire 'Sen beni çağırıp bana söylediğine göre, ben çok kıymetli bir insanım. Size şunu söyleyeyim: Damarda kan dolaştığı sürece ben kendi partimden vazgeçmeyeceğim.' Bunun üzerine kardeşimi tutukladılar ve hapse gönderildi. DEP İlçe Örgütü de kapandı. Kardeşim cezaevinde olduğu sürece parti kapalıydı ve kimse cesaret edip partiyi açamıyordu.

Kardeşim serbest bırakıldıktan sonra günlerce 'geçmiş olsun' ziyaretleri sürdü. Sonra yine kardeşim devamlı bize diyordu ki, 'Benim vicdanım partimin kapalı kalmasına tehamül edemiyor. Öleceğimi bilsem de gidip partimi açacağım.' Ondan sonra kendisi ve oğlum gidip partiyi açtılar. Biz de onlara yardım etmeye çalışıyorduk. Bu olay birkaç ay devam etti...

1992 yılında, Kızıltepe'nin Xurs Köyü'nde bir kısım köylüler arasında bir çatışma oldu ve Ali Gökcan'ın oğlu öldürüldü. Birçok insan köylüler arasında barış olması, onları barıştırmak için devreye girdi ama Ali Gökcan'ın babası bunu kabul etmedi. Ondan sonra Parti İlçe Örgütü adına Kardeşim Şeyh Davut Yalçinkaya ve oğlum Mehmet Halim Yalçinkaya devreye girdi. Onları barıştırmaya çalıştılar ve en sonunda onları ikna ettiler. 10 Nisan 1993 tarihinde bütün köy halkı ve Kızıltepe'den yetkin insanlar bir araya geldi, sonra da İlçe Başkanı olan kardeşim Şeyh Davut ve oğlum M. Halim de onların yanına gitmek için yola çıktı. Barışın yapılacağı yer olan Mardin Garajı evimize yakındı. Onun için onlar oraya yürüyerek gidiyorlardı. Mardin Garajı'nın önünde insanlar toplanıp, kavgalılar karşılıklı barışacaklardı. Bizimkiler, Mardin Garajı'nın toplantı yerine varmak üzereyken, arka sokakta silahlı saldırıya uğradılar. Hem oğlumu hem de kardeşimi arkadan vurdular. Onları vuranlar da Hizbullahçılar ve onlara yardım eden devlet görevlileriydi.

Barış için gelenler hemen onların yanına gitti ve oğlum M. Halim'i Mardin Hastanesi'ne, Şeyh Davut'u da Diyarbakır Hastanesi'ne götürdüler.

Olay olduğunda ben daha evdeydim. Hemen bana haber geldi. Ben de taksiye binip Mardin'e gittiğimde oğlum hayatını kaybetmişti. Ben ona yetişemedim. Kardeşim Şeyh Davut Diyarbakır'a götürülene kadar yaşamış. Hastaneye yetişene kadar da oğlum gibi hayatını kaybetmişti. Bir süre sonra onun da ölüm haberini aldık.

Biz oğlumun cenazesini hastaneden alıp eve getirdik. Ondan 2-3 saat sonra da kardeşim Şeyh Davut'un cenazesi eve geldi. Kızıltepe Kaymakamı ve Cumhuriyet Savcısı evimize oğlum Halim'i getirdikten bir saat sonra geldiler. O zaman daha Şeyh Davut'un cenazesi gelmemişti. Kaymakam ve Savcı bize başsağlığı dilediler ve 'Katillerden birisini biz yakaladık, şu anda gözaltındadır. Siz merak etmeyin, biz onların diğer katillerini de bulacağız' dediler. Ondan sonra da gittiler.

O ara bizimkiler, Ankara'daki DEP Milletvekillerine haber verdiler. Mardin Milletvekili Mehmet Sincar bize telefon etti: 'Cenazeyi biz gelinceye kadar kaldırmayın' dedi. Bunun üzerine biz cenazeyi beklettik. Biz milletvekillerini beklerken, olayı duyan halk evimize akın etmeye başladı. Binlerce kişi toplandı. İkinci vaktine doğru milletvekilleri geldi ve biz cenazeyi gömmek için Şehitler Mezarlığı'na doğru yola çıktık. Cenaze töreninde 'taş atsan yere düşmezdi.' Öylesine bir kalabalık, öylesine bir insan seli vardı.

Biz oğlum ve kardeşimi gömene kadar emniyet hiç ortalıkta yoktu ve bizden uzak kaldı. Cenazeleri gömüp geri dönerken, İpek Yolu'nda bütün askerler yolumuzu kapattı, etrafımızı sardı ve bize saldırdı. Tam 40 kişiyi gözaltına aldılar, diğerleri de evlerine kaçtılar. Ben o zaman Mehmet Sincar'a dedim ki, 'Emniyet'e git, gözaltındakilere işkence yapılmasını engelle!' Mehmet Sincar da bunun üzerine emniyete gidip gözaltındakilerle ilgilenmeye başladı. Gece geç vakte kadar ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldı; yalnız gazeteci bir bayan gözaltında kaldı. Bu arada akın akın insan bize başsağlığına geliyordu.

Olay olduktan 5 gün sonra bir akrabam gelip bana 'Ö gözaltına aldıkları insanı (katili) emniyet bıraktı; o da serbest kalıp eve gitti' dedi. Haberi alır almaz hemen savcıya telefon edip 'Müsaitsen yanına geleceğim' dedim. O da bana 'Saat 'bir'de (13.00) gel' dedi.

Saat ‘bir’de 5 kişiyle birlikte savcılığa gittim. Ben ona ‘İşte, bizim çocukların katili serbest bırakıldı’ dedim. O da bize ‘Siz merak etmeyin, ben onu buradan Mardin Cezaevi’ne gönderdim’ dedi. Biz savcının söylediklerine inanmadık ve ben ona ‘Siz kimi Mardin Cezaevi’ne gönderdiniz?’ dedim. O da bana ‘Biz filan kişiyi gönderdik’ dedi. Ben de ona ‘Sen katilleri değiştirdin mi? Bizim çocukların katili bu değildi. Bizim çocukların katili serbest bırakıldı’ dedim. O da bana ‘Ben bir savcıyım, ben insanları değiştirir miyim?’ dedi. Ben de ona ‘Evet doğru, sen katilleri değiştirdin, bizim katili serbest bıraktın’ dedim. O zaman savcı dedi ki, ‘Görgü tanığı bana dedi ki ‘katil budur’. Ben de onun kimliğine baktım ve katili değiştirip onu serbest bıraktım.’ Ben de ona ‘Siz beş gündür katili gözaltında tutuyorsunuz. Onun hakkında ‘katil’ olduğuna dair rapor tutunuz ve kendi ağzınızla bize katilin o olduğunu siz söylediniz. Şimdi katili serbest bırakıp ‘Katil o değil’ diyorsunuz’ dedim ve oradan ayrılıp eve geri geldik. Bu olaydan sonra tam üç yıl parti kapalı kaldı. Tam üç yıl boyunca partiyi açmaya kimse cesaret edemedi. Ancak daha sonra partimizi açabildik.

Aradan 18 yıl geçmesine rağmen hala oğlum Mehmet Halim ve kardeşim Şeyh Davut Yalçinkaya’nın katilleri bulunup cezalandırılmadı. Biz bunların faillerini çok iyi biliyoruz. Ben, Müslümanlıktan ve adaletten söz eden Başbakan Recep Tayip Erdoğan’a ne diyeyim? Bizim burada ne adalet var, ne de demokratik açılım var. Ne kanun var, ne de yasa var. Kimse bize Müslümanlıktan söz etmesin! Eğer Müslümanlık ve adalet varsa, benim oğlum ve kardeşim gibi işlenen binlerce faili meçhul cinayetlerin failleri bulunsun; bunu yapanlar cezalandırılsın ve hak yerini bulsun. Bu yapılmadığı sürece, biz söylenen hiçbir şeye inanmıyoruz.”

YUSUF TUNÇ KAYBEDİLDİ

Yusuf Tunç, 9 Şubat 1994 tarihinde, köylerine yapılan bir baskın sonucunda gözaltına alınıyor ve ondan sonra kaybediliyor. Ailesinin bütün hukuk mücadelesine rağmen hâlâ Yusuf Tunç’tan hiçbir haber alınabilmiş değil.

MUHTAR MEHMET TUNÇ: Ben biliyorum; bu kafayla bu şartlarda Türkiye’de hiçbir şey olmaz. Ancak Türkiye’ye onların demokrasisi değil, tam demokrasi gelirse ancak bu dediklerim

gerçekleşir. Bu isteğim sadece kardeşim için değildir; Türkiye’de tam 17.500 faili meçhul var. Ben bunların hepsi için aynı şeyleri istiyorum. Bunların hepsi bizim kardeşimizdir. Biz artık ‘tam demokrasi’, biz artık ‘tam adalet’ ve ‘eşitlik’ istiyoruz. Benim diyeceğim bu kadardır. İnşallah ölmeden bunları görürüm!”

1942 Mardin Kızıltepe Kengerli (Kerengo) Köyü doğumlu ve aynı zamanda köy muhtarı olan Mehmet Tunç, 1955 doğumlu kardeşi Yusuf’un kaybedilme öyküsünü bize anlattıktan sonra, özel timler tarafından taranan ve hâlâ delik deşik olan köy odasını da bize gösterdi. İşte, kardeşini bulmak için başvurmadığı hiçbir yer, hiçbir kurum kalmayan ve buna isyan eden Kerengo Köyü Muhtarı Mehmet Tunç ile yaptığımız söyleşi:

“Yusuf Tunç benim kardeşimdi. Bizim üstümüzdeki baskılar 1991’den itibaren başladı. Bizim aile, kimliğini tanıyan yurtsever bir aileydi. 1991 yılının Ağustos ayında Yusuf 15 gün gözaltında kaldı, ondan sonra bıraktılar. Baskılar sadece Yusuf üzerinde değil, hepimizin üstündeydi. Yusuf ilkokul mezunuydu. Benim oğlum Mezad Eskişehir İktisat Fakültesi’nin ikinci sınıfındaydı. 1992 yılında Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketi’ne katıldı. Esas ondans sonra bizim üstümüze feci bir şekilde yöneldiler.

Ben 1984’ten bu yana bizim köyün muhtarıyım ve 7 oğlumla 2 kızım var. Şu anda da köyün muhtarı benim. İşte dediğim gibi, benim oğlum PKK hareketini üniversitede tanıdı. İktisat Bölümü ikinci sınıftayken de PKK hareketine katıldı. O güne kadar köyümüzde herkes kendi işinde gücünde, tarlasında, bahçesindeydi. Devletin de bizim üzerimizde hiçbir yönelimi, hiçbir baskısı yoktu.

Devlet, benim oğlumun PKK hareketine katıldığını öğrendikten sonra hemen baskılar başladı. İşte, ‘Karakola gel, Merkez Komutanlığı’na gel’ diye hergün beni çağırıyorlardı ve bana ‘Oğlun nerede? Oğlunu bize getir! Oğlun PKK’ye mi katıldı’ diye sürekli beni rahatsız ediyor, benim üstümde baskı kuruyorlardı. Ondans sonra da köyümüze baskınlar başladı. Köyde aramalar yapılıyordu, kimlik kontrolü yapılıyordu. Ailemize, çoluk çocuğumuza hakaretler yapılıyor, kötü sözler söyleniyordu.

1993 Haziran ayında bir gün beni Kızıltepe Jandarma Bölük Komutanlığı’na çağırdılar ve ben hemen gittim. O zaman Kızıltepe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Eyüp’tü, şu anda soyadını hatırlamıyorum. Bana dedi ki, ‘Sana iki gün müddet veriyorum. Ya oğlunu

getirip bize teslim edeceksin ya da bize adresini getireceksin!’

Bu tehdit üzerine, ben köye geri döndüm. Ben dağdaki çocuğumu nasıl getireyim? Aradan iki gün geçti. İki gün sonra yine İlçe Jandarma Komutanlığı’na gittim. Yüzbaşı Eyüp, ‘Ne yaptın’ diye bana sordu. Ben de ‘Oğlum dağda, ben onu size nasıl getireyim?’ dedim. İşte o zaman Eyüp Komutan beni tehdit etti ve ‘Bu köyü hemen terk edeceksin, Mardin’in içerisinde kalmayacaksın. Onun dışında nereye defolursan oraya git!’ dedi. Ondan sonra: ‘Ha, eğer gitmek istemiyorsan, Xurs Köyü’ni biliyorsun; biz Xurs Köyü’nde bütün hayvanları içeri koyduk, ondan sonra da köyü ateşe verdik; ama senin sonun bundan daha kötü olacak. Senin köyün sadece hayvanlarla birlikte değil seni, çoluk çocuğun kim varsa hepsiyle birlikte yakacağız ve sizi yok edeceğiz!’

O zaman bende mecbur kaldım ve kendi malımı mülkümü geride bırakarak Hatay’ın İskenderun İlçesi’ne göç ettim ama benim aklım köyde kaldı; çünkü benim çocuklarımın dışındaki bütün ailem; babam, iki kardeşim, amcalarım ve çocuklarının hepsi köydeydi.

Biz köyü terk edince, bu sefer kardeşim Yusuf Tunç’a baskılar başladı. Benim kardeşim Yusuf’un hiçbir şeyden haberi yoktu. Benim gerilla oğlum dışında da bizim hareketle hiçbir ilişkimiz yoktu.

Biz İskenderun’dayken, bizim köye baskın yapılıyor. Tarih 9 Şubat 1994. Saat tam 17.00’de, ortalık kararmaya başladığında iki araba (Reno) dolusu silahlı ve maskeli kişiler köy odasına baskın yapıyorlar. Kardeşlerim Abdurrahman Tunç ile Yusuf Tunç’un kimliğini soruyorlar. Hemen iki kardeşim de kimliklerini çıkarıp onlara veriyorlar. Abdurrahman inşaatta çalışırken düşüp kaza geçirmişti. Ondan sonra belden aşağısı felç olmuştu ve yatalaktı. Onu götürmüyorlar ama kardeşim Yusuf’u yanlarına alıp götürüyorlar. O anda köyde bir panik yaşanıyor, onlardan biri silah atıyor. Ondan sonra köyde kargaşa oluyor. Yusuf da fırsattan istifade ederek ellerinde kurtuluyor ve kaçıp köy odasına saklanıyor. Arkasından da kapıları kilitliyor. Bunun üzerine timler köy odasını tarıyorlar, köy odasına yüzlerce mermi isabet ediyor. Onlar kardeşime: ‘Yusuf, ya bize teslim olacaksın; ya da bütün aileni, çoluk çocuğunu evine kapatıp, oraya bomba atıp havaya uçuracağız, hepinizi yok edeceğiz’ diyorlar. Bunun üzerine Yusuf, gidip onlara teslim olmak zorunda kalıyor. Onu alıp götürüyorlar, bir daha da ondan haber alınmıyor.

Ben bu olayı duyar duymaz hemen köye geldim ve kardeşimin akıbetini araştırmaya başladım. Bizim elde ettiğimiz bilgilere göre, kardeşim Yusuf 4 gün Kızıltepe Merkez İlçe Jandarma Komutanlığı'nda kalıyor. Oranın da komutanı, şu anda Ergenekon davasından tutuklu olan, JİTEM'in kurucularından Binbaşı Hasan Atilla Uğur'du. Hasan Atilla Uğur, bölgemizde 'Atilla Binbaşı' olarak nam salmıştı. Onun gelişiyle birlikte bölgemizde baskılar, köy yakmalar, köy boşaltmalar, faili meçhul cinayetler ve yargısız infazlar had safhaya ulaştı. Binbaşı Atilla'nın uygulamaları ta Cizre'ye kadar uzanıyordu.

Kardeşim Yusuf, Kızıltepe İlçe Jandarma Komutanlığı'nda 4 gün kaldıktan sonra, Derik İlçesi Komando Birliği'ne gönderiliyor. Orada, Derik'in Meşkine Köyü vardır. Meşkine Köyü'nden biri de gözaltına alınıyor, ondan sonra serbest bırakılıyor. Kardeşimin orada olduğunu, iki gün birlikte kaldıklarını o bize söyledi.

Ondan sonra biz önce Kızıltepe Cumhuriyet Savcılığı'na, kardeşimin akıbetiyle ilgili dilekçeyle başvurduk. Savcı, 'Böyle biri bizde yoktur' dedi. Onun üzerine Kızıltepe Kaymakamlığı'na başvurduk. Kaymakam da bize, 'Şenyurt Jandarma Karakolu'na gidin' dedi. Biz de kalktık, Şenyurt Jandarma Karakolu'na gittik. Onlara durumu izah ettik, başımıza gelenleri anlattık. Onlar bize 'Bizim burada yapabileceğimiz bir şey yoktur. Size Özel Tim gönderilmiş' dediler. Biz de bıraktık geldik.

Ondan sonra Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı'na dilekçe verdik. Bize 'Böyle bir isim gözaltında yoktur' dediler. Oradan Mardin Valiliği'ne başvurduk. Orası da bizi reddetti. En son Diyarbakır Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne gittik. O zaman Bölge Valisi Ünal Erkan'dı. Onlar da bizim dilekçemizi reddedip 'Bizde böyle birisi yok' dediler. Ondan sonra ben kalktım Ankara'ya gittim. İHD Genel Merkezi'ne dilekçeyle başvurdum. Onlar da verdiğim dilekçeyi TBMM, Cumhurbaşkanı, Başbakan, Adalet Bakanı ve İçişleri Bakanlığı'na gönderdiler. Oradan da bir şey çıkmadı. O zaman Cenevre İnsan Hakları Komisyonu vardı. Oraya başvurdum. Ondan sonra da Uluslar arası Af Örgütü'ne başvurdum. Onlar da Kızıltepe Cumhuriyet Savcılığı'na müracaat ettiler. Onların müracaatı üzerine kuyu açıldı. Oradan iki ceset çıkarıldı. Biz onlara DNA testi için kan verdik. Onlar da alınan kanları Adli Tıp'a gönderdiler. Sonuçta yine kardeşimin izine rastlanmadı, o cesetler başkasına aitti.

Bizim devletimizden ve hükümetimizden istegimiz; çocuklarımızın, kardeşlerimizin, babalarımızın özellikle faillerinin bulunarak cezalandırılmasıdır. Ayrıca, bu suçu onlara işletenlerin de mahkum olmasını istiyoruz. Kaybolan yakınlarımızın bulunmasını, ölüyse kemiklerini istiyoruz. Kardeşimin mezarı başında bir dua, bir Fatiha okumak istiyorum. Onları aramaktan çok yorulduk. Ölmeden önce, bütün faillerin yargılanmasını istiyorum.

Ben biliyorum; bu kafayla bu şartlarda Türkiye’de hiçbir şey olmaz. Ancak Türkiye’ye onların demokrasisi değil, tam demokrasi gelirse ancak bu dediklerim gerçekleşir. Bu istegim sadece kardeşim için değildir; Türkiye’de tam 17.500 faili meçhul var. Ben bunların hepsi için aynı şeyleri istiyorum. Bunların hepsi bizim kardeşimizdir. Biz artık ‘tam demokrasi’, biz artık ‘tam adalet’ ve ‘eşitlik’ istiyoruz. Benim diyeceğim bu kadardır. İnşallah ölmeden bunları görürüm!”

İBRAHİM TUNÇ: Babamın yolunu çok bekliyordum; ama büyüdükçe anladım. Artık gelmeyeceğini, öldürüldüğünü biliyordum.

Babası öldürüldüğünde daha 12 yaşlarında olan İbrahim Tunç, amcası Muhtar Mehmet Tunç ile söyleşi yaparken bizi acı içinde dikkatlice dinledi. Amcasıyla söyleşimiz bittikten sonra ona defteri kalemi verdik ve babasıyla ilgili duygularını yazmasını istedik. İşte, şimdi 30 yaşında olan ve hâlâ babası bulunmayan İbrahim Tunç’un yazdıkları:

“Babam kaybedildiğinde 12 yaşlarındaydım. İlkokul 4. Sınıfa gidiyordum. Mardin Yatılı İlköğretim Bölge Okulu’da okuyordum. O zaman yatılı okuyordum. Hafta sonu köye geldiğimde, köyde kimse yoktu. Evimize geldiğimde ev harabe olmuştu. Her yerde kurşun izi vardı. Anneme babamı sorduğumda, annem bana: ‘Baban hapiste’ dedi. ‘Askerler götürmüş’ dedi. Ben de o zamanlar kendime ‘babam hapiste biraz yatar, çıkar’ dedim. Onun yolunu çok bekliyordum; ama büyüdükçe anladım. Artık gelmeyeceğini, öldürüldüğünü biliyordum.”

ABDULLAH AKIKOL: JİTEM, yaptığı hiçbir eylemden dolayı kimseye hesap vermiyordu. Kaymakam ve yargı mensupları dahil herkes önlerinde ‘hazrol’ vaziyette duruyordu. Öyle ki, bu yöntemlere karşı olan Mardin Alay Komutanı Yarbay Rıdvan Özden

dahi çetenin hedefi oldu ve bu çete tarafından infaz edildi.

1966 Mardin Kızıltepe doğumlu Abdullah Akikol, PKK hareketinin gelişmesiyle birlikte Kürt halkına yapılan baskıları ve devletin bu baskıları sonucunda Kürtlerin nasıl siyasallaştığını bize şöyle anlatıyordu:

“1980-90 arasında bir denge politikası yürütüyorduk. Hem bölge halkının devletle karşı karşıya gelmemesi için, hem de siyasal bir hareket olan PKK ile de karşı karşıya gelmemek için. Her iki tarafa da eşit mesafede duruyorduk. Bu durum 1980-1990 arasıydı. 1990’lardan sonra, ‘Hizbullah’ adı altında, devletle birlikte hareket eden ve durum herkes tarafından bilinen bir Hizbulkontra hareketi gelişti. Kızıltepe’de de başta kendilerine hedef seçilen kişilikler; geçmişte sevilen sayılan, bir yurtsever özelliği taşıyan ve Kürt kimliğine sahip çıkan insanların isimleri tespit edildi. Bu insanlara gözdağı, tehdit ve infaza kadar varan bir süreç başlatıldı. Bu süreç 1990’dan 1994’e kadar sürdü.

Örnek vermek gerekirse: Yakından tanıdığım Öğretmen Seydo Aydoğdu, DEP İlçe Başkanı Şeyh Davut Yalçinkaya ve çok yakın arkadaşım emekli öğretmen Übeydullah Eren gibi yüzlerce kişi, herkesin gözü önünde, sokak ortasında infaz edildi. Buradaki amaç; gelişen Kürt Özgürlük Hareketi’ne karşı sempati duyanları sindirmek, korkutmak ve bu harekettten uzak tutmaktır. 1994’ten sonra ise bölgede Özel Tim, Jandarma, polis, korucu ve itirafçıların eliyle adeta bir cehennem hayatı yaratılmıştı. Bu dönemde JİTEM de devreye sokuldu ve özel timi, korucusu, itirafçısı, özel harekatçısı ve askeriyle bir legal-illegal karışımı çete yöntemi hakim kılındı.

JİTEM, yaptığı hiçbir eylemden dolayı kimseye hesap vermiyordu. Kaymakam ve yargı mensupları dahil herkes önlerinde ‘hazrol’ vaziyette duruyordu. Öyle ki, bu yöntemlere karşı olan Mardin Alay Komutanı Yarbay Rıdvan Özden dahi çetenin hedefi oldu ve bu çete tarafından infaz edildi.

Rıdvan Özden’in eşi Tomris Özden’in ifadesine göre, Mardin bölgesinde yaşanan faili meçhul cinayetler bir güç tarafından yapılıyordu ve bu güce Alay Komutanı olan eşi Rıdvan Özden dahi karşı koyamıyordu. Bu gücün, bu olayları yapanın başında Kızıltepe Jandarma Komutanı Hasan Atilla Uğur olduğunu söylüyordu. Ben size benim de bizzat tanık olduğum bir olayı anlatayım:

1995 genel seçimlerinde, seçim çalışmaları esnasında ben de HADEP'in seçim çalışmalarına aktif katılıyordum. O zaman kırsal kesimden doğru herkes cesaret edip siyasetle ilgilenemiyordu. Ben de köyde oturuyordum. Seçimden bir gün önce, askerler köyü basıp beni yanlarında Kızıltepe Merkez Komutanlığı'na götürdüler. Hiç unutmam; beni sorgulayan Binbaşı Hasan Atilla Uğur'du. Bana: 'HADEP'e sizin köyden bir oy dahi çıkmayacak! Eğer bir oy dahi çıkarsa, seni ortadan kaldıracığım!' dedi ve aynı akşam beni serbest bıraktı. Ben de o zaman politik duruşumu göz önünde bulundurarak 'Bu adam beni tehdit edip benim şahsımda bütün köylüleri sindirmek istiyor' diye düşündüm. Tekrar köye geri döndüm. Köylüler bu durumdan çok tedirgin olmuşlardı. Ailem ve çocuklarım herkes çok tedirgindi. Hemen başıma toplanıp: 'Atilla Binbaşı sana ne söyledi?' diye merakla sordular. Ben de onları sakinleştirmek için: 'Atilla Binbaşı, herkes istediğine oy verebilir, herkes oy vermekte serbesttir' dedim. Amacım HADEP'e oy çıkarmaktı. Benim bu politikam tuttu ve köyümüzden HADEP'e 50 oy çıktı.

Bu olaydan sonra Atilla Binbaşı'nın tutumu daha da sertleşti. Beni korkutup sindirmek için bana gözdağı verdi, beni tehdit etti. Özellikle bana HADEP'in hiçbir çalışmasına katılmamamı söyledi ve: 'HADEP'te hiçbir çalışmaya katılmayacaksın; yoksa evini yakarım!' dedi. Ben korkudan bir süre köye gidemedim; ama inadına parti çalışmalarına devam ettim ve HADEP'in çalışmalarında daha aktif yer almaya başladım. Diğer taraftan da 'başıma her an bir şey gelecek' diye çok korkuyordum.

Kısacası anlatmak istediğim; Atilla Binbaşı ve emrindeki JİTEM, Özel Tim ve korucuların halka çektiirmediği hiçbir acı kalmadı. Sonunda dengeyi gözetleyen bölge coğrafyasının bütünü siyallaştı ve Kürt hareketine sahip çıktı. Böylece denge Kürt Özgürlük Hareketi lehine değişti."

ŞEHMUS İBRAHİMOĞLU VE HASAN İBRAHİMOĞLU KATLEDİLDİLER

Şehmus İbrahimoglu ile kardeşi Hasan İbrahimoglu, 12 Haziran 1992 Kurban Bayramı'nda, akrabalarıyla bayramlaşmaya giderken yolda katledildiler.

KADİFE KIZILKAYA: Eşim öldürüldüğünde daha oğlum Ciwan 5 aylıktı. Oğlum Ciwan şu anda 19 yaşındadır ve babasının katillerinin bulunmasını istiyor. Bizim devletten istediğimiz eşim ve kaynımın katillerinin bulunmasıdır.

1974 Lübnan Beyrut doğumlu Kadife Kızılkaya, hem amcasının oğlu hemde eşi olan 1968 doğumlu Şehmus İbrahimoğlu ve Kaynı Hasan İbrahimoğlu'nun katillerinin bulunmasını istiyor. İşte, daha 18 yaşındayken 5 aylık bebeğiyle eşini kaybeden ve çok büyük acılarla problemler yaşıyan Kadife Kızılkaya ile yaptığımız söyleşi:

“Şehmus benim amcamın oğludur. Ben Şehmus ile 15 yaşındayken evlendim. Ben daha çok küçükken biz Beyrut'tan Kızıltepe'ye taşındık. Ben ilkokulu Kızıltepe'de bitirdim.

Ailem daha Beyrut'tayken Kürt Özgürlük hareketini tanıyordu. Biz Kızıltepe'ye yerleştikten sonra da kendi partimizi tanıyorduk ama benim partiyle herhangi bir ilişkim yoktu. Partiye gidip gelmiyordum. O zamanlar kadınlar öyle siyasetle falan uğraşmazlardı. Eşimle evlendikten sonra da bu böyle devam etti.

Eşim siyasi hareketi tanıyan biriydi ama öyle partide aktif olarak çalışmıyordu. Eşim babamın dükkanında çalışıyordu, kaynakçılık yapıyordu. Eşimin babası (kayınpederim) Hüsnü partide (HEP-DEP) aktif çalışıyordu. Bir de eşimin ağabeyi Edip Ağabey vardı. Edip Ağabey de HEP'te aktif çalışıyordu ama benim eşim işinde gücünde biriydi ve partiye pek gidip gelmiyordu. Kayınpederim ve kaynım partinin üyesi oldukları için üstlerinde devletin büyük bir baskısı vardı. İki günde bir gelip evimizi basıyorlardı. Eşyalarımızı talan ediyor, her tarafı kırıp geçiriyorlardı. Evimiz genelde gece basılıyordu. Herkes o zaman ya yatakta oluyor ya da uyuyorduk. Botlarıyla içeri giriyor, o pis ayakkabılarıyla bizim yatakları çiğneyip geçiriyorlardı. Sık, sık aramalar yapılıyordu.

Edip Ağabey Diyarbakır Cezaevi'ne girdi, çıktı. Sonra tekrar Mardin Cezaevi'ne girdi. Sonra cezaevinden çıktı. Aradan 20 gün geçtikten sonra, Haziran 1992'de, tam Kurban Bayramı'nın ikinci günüydü Eşim, Hasan kardeşiyle birlikte evden çıktı, bayramlaşmak için akrabalara gidiyordu. Sabah saat 9.00 sıralarıydı. Evden kardeşiyle birlikte çıktılar. Aradan 15-20 dakika geçmişti ki, silah sesi duyduk. Biz hemen dışarı fırladık. Komşularımız hemen ‘Sizinkiler’ diye, bize acı haberi verdiler. Biz hemen oraya koşturduk.

Hem eşim hem de 20 yaşındaki kardeşi Hasan'ı öldürmüşlerdi (12 Haziran 1992). Eşim 24 yaşında, Hasan da 20 yaşında ve daha yeni askerden gelmişti.

Biz oraya vardığımızda hemen polisler de geldi. Yani biz ile polisler hemen hemen aynı anda oraya vardık. Biz oraya vardığımızda, benim kaynım Hasan daha yaralıydı. Eşim anında vefat etmişti. Biz kaynımı kurtarmak için çırpınıyorduk ama ambulans bir türlü gelmiyordu. Yani ben şunu size söyleyeyim: Ambulans çok geç geldi ve kaynım Hasan kan kaybından hayatını kaybetti. Eğer ambulans zamanında gelse ve zamanında müdahale edebilseydi, kaynım Hasan kurtarılacaktı. Savcılık otopsi yaptıktan sonra cesetleri bize verildi.

O yıllarda Mardin ve Kızıltepe'de hergün 3-4 tane faili meçhul cinayet işleniyordu. Bunu 'Hizbullah' yapıyordu. O zamanlar faili meçhul cinayet işleyenler, 'Hizbullah' diye adlandırılıyordu.

O zaman biz emniyete ve savcılığa gidip eşimin katillerini sormadık; çünkü biz bu cinayetlerin kimler tarafından işlettirildiğini çok iyi biliyorduk. Kişileri (katilleri) şahsen bilmiyorduk ama bunları kimin yaptırdığını biliyorduk. Bizim bir hısmımız ya da bir kan davalımız yoktu. Bir tek suçumuz 'Yurtsever' olmamız, Kürtlüğümüzü bilmemizdi. Bizim başka hiçbir suçumuz yoktu.

Biz savcılığa ve emniyete gidip katilleri sormayınca, bu sefer onlar gelip bize 'Katil kim?' diye soruyorlardı. Biz de onlara 'Siz katilin kim olduğunu bizden daha iyi biliyorsunuz' diyorduk. Aradan 19 yıl geçmesine rağmen hâlâ daha katiller bulunmadı.

Eşimi öldürüldüğünde daha oğlum Ciwan 5 aylıktı. Oğlum Ciwan şu anda 19 yaşındadır ve babasının katillerinin bulunmasını istiyor. Bizim devletten istediğimiz eşim ve kaynımın katillerinin bulunmasıdır. Kızıltepe'de yüzlerce insan faili meçhul cinayete kurban gitti ve kimsenin de faili bulunmadı. Biz bu faillerin bulunmasını istiyoruz. Biz, Hizbullah örgütünün nasıl yapılandığını, nasıl örgütlendiğini, nasıl halkın üzerine saldırıldığını ve bu kadar cinayet işlediğini bilmek istiyoruz. Bu konunun aydınlanmasını istiyoruz. Biz sadece katil isimlerini istemiyoruz. Bunlara bu emri kimin verdiğini öğrenmek istiyoruz. Doğru olan budur.

Ben 18 yaşında, 5 aylık bir çocukla dul kaldım. Eşim Şehmus ve kaynım Hasan'dan sonra Edip Ağabey de 26 Mayıs'ta şehit düştü. Çok acılar ve çok zorluklar çektim. Çektiğim acıları ve zorlukları

size anlatmak mümkün değil. Kaybettiğim hem benim eşim hem de amcamın oğluydu. Aynı ayın içinde eşimi, büyük ve kk kaynımı (amca çocuklarımı) kaybettik...

Ben barışın gelmesini istiyorum. Bir zm olmasını istiyorum. Kimsenin benim gibi eşini yitirmesini, çocuğum gibi babasız büyümesini istemiyorum. Ben çok acılar çektim. Kimsenin benim ve çocuğum gibi acılar çekmesini istemiyorum. Ben ‘barış olsun’ istiyorum. Ben ‘demokrasi olsun’ istiyorum. Ben ‘demokratik çözüm’ istiyorum. Bunun için de bu olanların açığa çıkarılmasını istiyorum.

Ben, 2002’de parti (HADEP) yesi oldum. 2004 yılında aktif çalışanı oldum. şimdi de partinin (BDP) kadın meclisinde görev aldım ve kadının hakları ve özgürleşmesi için mücadele ediyorum; bundan dolayı da çok mutluyum. Bir kadın için mücadele etmek, kadın hakları için mücadele etmek çok güzel ve beni mutlu ediyor.”

IWAN: Ben baba sevgisinden yoksun büyüdüm. Ben ‘lkemizde barış ve kardeşlik olsun’ istiyorum. Kimsenin benim gibi babasız büyümesini istemiyorum. Artık savaşa ve çatışmalara son verilsin, bütün çocuklar anne babalarıyla birlikte mutlu büyüsün!

Ciwan, babası öldürüldüğünde daha 5 aylık bir bebektir. şu anda ise 18 yaşında bir delikanlı ve hâlâ babasının katilleri bulunmuş değil; yani faili meçhul. Biz, Ciwan’ın annesiyle söyleşi yaptığımızda Ciwan da evdeydi ve o da bize bir şeyler söylemek istiyordu. Oldukça zeki ve atak olduğu her halinden belli olan Ciwan’a kalemi, defteri verdik ve babasıyla ilgili duygularını yazmasını istedik. şşte, Ciwan’ın kendi kaleminden bize yazdıkları:

“Mesela benim babam ldrlmeseydi, biz mutlu bir aile olurduk. Ben şu anda Lise 4’e gidiyorum ve niversiteye hazırlanıyorum. Tabi ki üniversiteyi kazanmayı ve gazeteci olmayı çok istiyorum; çünkü babamın katillerini araştırıp bulunmasını istiyorum.

Ben baba sevgisinden yoksun büyüdüm. Ben ‘lkemizde barış ve kardeşlik olsun’ istiyorum. Kimsenin benim gibi babasız büyümesini istemiyorum. Artık savaşa ve çatışmalara son verilsin, bütün çocuklar anne-babalarıyla birlikte mutlu büyüsün!

Benim bildiğim kadarıyla babam çok iyi ve okulda alışkan birisiymiş. şşte ben de gazeteci olup babamın failleri kimse ortaya çıkarıp adalete teslim edicem.

Türkiye artık demokratik sürece girmesi gerekir. Hergün TV’de gördüğümüz asker ve gerilla şehit haberleri olmasın. Şehit olan askerlerimizin çocukları da var benim gibi. Onların da benim gibi babasız büyümesini istemiyorum. Yani tek diyeceğim: Şehit haberleri gelmesin, çocuklar babasız kalsın!”

ABDÜLVAHAP ATEŞ İNFAZ EDİLDİ

Abdülvahap Ateş, 14 Haziran 1994 tarihinde köyleri basıldıktan sonra gözaltına alınıyor ve aradan üç gün geçtikten sonra çatışma süsü verilerek infaz ediliyor.

SEYFETTİN ATEŞ: 14 Haziran 1994 Salı günü köy basılıp Abdülvahap gözaltına alındı. 17 Haziran 1994 Cuma günü, aradan tam üç gün geçtikten sonra, Kürtçe adı Boketen (Katarlı) olan köyde, çatışma süsü verilerek Abdülvahap, beraberinde tanımadığımız başka biriyle birlikte infaz edildi.

1959 Mardin Derik doğumlu Seyfettin Ateş, 1961 doğumlu amcasının oğlu Abdülvahap Ateş’in nasıl işkence edilerek evden alındığını, ondan sonra da çatışma süsü verilerek infaz edilip kaybedildiğini şöyle anlatıyor:

“Abdülvahap Ateş benim öz amcamın oğludur. Biz de herkes gibi 1990’lara kadar bir köy hayatı yaşıyorduk. Bağ, bahçe, tarım, hayvancılık işleriyle uğraşıyorduk. Biz öyle siyaset falan bilmiyorduk. O dönemlerde AP ile CHP’yi biliyorduk. Onları da öyle pek fazla bilmiyorduk.

1990’lardan itibaren kendi kimliğimizi tanımaya ve sahiplenmeye başladık. 1988-1990’larda köyümüzden 8-10 genç dağa çıktı ve gerillaya katıldı. Bunun üzerine devlet de bizim üzerimize baskı yaptı. Geliyorlardı, bütün köy halkını meydana topluyorlardı. Kadın erkek, çoluk çocuk demeden bize, eşlerimizin yanında her türlü hakareti yapıyorlardı. Her türlü baskı ve işkenceyi bize uyguluyorlardı. Bu baskı ve işkenceler, 1990’dan 1993’e kadar tam üç sene devam etti. Baskı ve işkenceler öyle bir hal aldı ki, köyde yaşayacak, köyde kalacak bir durum kalmadı.

1993 yılının sonbaharında, köylülerin tam kışlık yiyeceklerini hazırladıkları dönemde, köyümüz zorla, askerlerin ve özel timlerin bize saldırısıyla boşaltıldı. Köydeki evimizi, barkımızı, tarlamızı, bahçemizi ve hayvanlarımızı bırakarak Kızıltepe başta olmak üzere;

kimimiz Urfa Viranşehir, kimimiz Diyarbakır, kimimiz de İzmir başta olmak üzere Batı illerine göç etmek zorunda kaldık. Hepimiz farklı yerlere dağıldık, perişan olduk. Biz Kızıltepe'ye, amcalarım ise, Kızıltepe'ye bağlı Kürtçe adı 'Çelbira', Türkçe adı ise 'Kırkkaya' olan köye yerleştiler.

14 Haziran 1994 tarihinde, Salı günü saat 8-9 civarında, 14 askeri cipten oluşan 8 tekerlekli 2 adet Alman panzeri, 3 sivil taksii; ikisi beyaz, birisi kırmızı renkten oluşan askeri konvoy amcamların oturduğu Kırkkaya (Çelbira) köyünü basıyor. Ondan sonra amcamın oğlu olan Abdülrahim Ateş'i komaya düşene kadar dövüyorlar. Yine, eşi ve üç tane kızkardeşi de çoluk çocuklarının gözü önünde dövülüyorlar. Ondan sonra yarı baygın halde olan amcaoğlu Abdülvahap'ı yerlerde sürükleyerek alıp götürüyorlar. Köyden yalnızca Abdülvahap götürülüyor. Zaten köy 3-4 hanelik küçük bir mezra, şimdi ise muhtarlık oldu.

Abdülvahap'ı götürdükten sonra, ağabeyi Abdülrahim hemen bize geldi ve olanları bize aktardı. Hemen ben, annem ve onların abaları aynı gün bir yük kamyonu tutarak onların köyüne yetiştik; çünkü Abdülvahap'ı yanlarında götürdüklerinde onlara: 'Hemen köyü boşaltın, eğer 24 saat içinde köyü boşaltmazsanız, eviniz ile eşyalarınızı birlikte yakarız!' demişler. Bunun üzerine, hemen onların evini yükledik ve onları Viranşehir'deki dayımın yanına yerleştirdik. Amcamın diğer oğlu Abdülkerim de çok kötü dövülmüştü ve yaralıydı. Onu Kızıltepe'de biraz tedavi ettirdik, sonra geri kalan tedavisi için Viranşehir'e gitmesine izin verdik. Ondan sonra hemen olayı bildiren bir dilekçe hazırladık ve annesiyle birlikte Kızıltepe Cumhuriyet Savcılığı'na başvurduk. Ondan sonra her gün Abdülvahap'ın akıbetini öğrenmeye çalıştık; çünkü Kızıltepe'de her gün 2-3 faili meçhul cinayet işleniyor, gözaltına alınanlar kaybediliyordu.

14 Haziran 1994 Salı günü köy basılıp Abdülvahap gözaltına alındı. 17 Haziran 1994 Cuma günü, aradan tam üç gün geçtikten sonra, Kürtçe adı Boketen (Katarlı) olan köyde, çatışma süsü verilerek Abdülvahap, beraberinde tanımadığımız başka biriyle birlikte infaz edildi. Daha bize haber gelmeden, televizyonlarda bu olay 'İki tane PKK'li girdiği çatışma sonucu ölü olarak ele geçirildi' diye resmi kayıtlara geçirildi. Abdülvahap ve diğerinin cenazesi kimseye bildirilmeden PKK'lidir diye, gece vakti gizlice Şehitlik Mezarlığı'na gömüldü.

Ben hemen bu olaydan şüphelendim. Ertesi gün yani 18 Haziran'da hemen Kızıltepe Cumhuriyet Savcılığı'na başvuruda bulundum. Savcılık hemen beni İlçe Jandarmaya yönlendirdi ve onlara fotoğrafın teşhisi için gittim. İlçe Jandarma Komutanı bana 'Biz onların fotoğrafını çekemedik' dedi. Ben de o zaman savcıyı aramalarını istedim; çünkü savcı bana 'Eğer Jandarma fotoğtafı teşhis etmezse hemen beni arayın' demişti. Bunun üzerine, oradan uzman çavuşa savcıyı arattırdım. Savcının bütün ısrarına rağmen, 'Bizde ölü ele geçirilen PKK'lilerin fotoğrafları yok' dediler. Ondan sonra da bana 'Git, yarın gel. Belki biz fotoğrafları il jandarmaya göndermiş olabiliriz' deyip bakışlarıyla bizi kapı dışarı etmeye çalıştılar.

Olayın olduğu üçüncü gün tekrar İlçe Jandarma'ya gittim. Bu sefer beni nizamiyeden içeri almadılar ve 'Bizde bu şahsın fotoğrafı yok' dediler. Tekrar savcılığa geri döndüm. Tam Haziran ayının 22'siydi. Savcılığa dilekçe verip mezarın 'teşhis' için açılmasını talep ettim. Savcı bana 'Bunların dosyalarını Diyarbakır DGM'ye gönderdik; olay bizden çıktı' dedi. Bu sefer ben Diyarbakır DGM'ye başvuruda bulundum. O da 'Adli Tatil' olduğundan dolayı dosyaya bakmadı.

Aradan 17 yıl geçmesine rağmen hâlâ mezar açılıp Abdülvahap'ın cesedine otopsi yapılmadı. Bu olay gerçekleşikten sonra ne Derik, ne Kızıltepe, ne de Mardin'de herhangi bir yerde bu olay kayda geçirilmemiş. Biz bu infazın Abdülvahap'a ait olduğunu kesinlikle biliyoruz. Abdülvahap'ın faili o kadar açık ve nettir."

MEHMET İLHAN: Mardin İl Jandarma'da bizi ölesiye dövdüler. Benim kolumu, annemin de başını kırdılar. Biz üç gün boyunca kadınlarla birlikte işkence altındaydık. Yüzümüz, ayaklarımız, her tarafımız yara bere içinde kaldı. Bu yüzden uzun süre ayağa kalkıp yürüyemedik. Ondan sonra iki evimizi de yaktılar, diğer eve de ateş attilar ama ev tutuşmadı.

1955 Mardin Kızıltepe Miskinter Köyü doğumlu Mehmet İlhan, siyasetle hiçbir ilişkileri olmadığı halde başlarına neler geldiğini bize şöyle anlatıyordu:

"Önce biz köyde oturuyorduk; çiftçilik yapıyorduk. Sonra ekonomik durumumuz iyi olmadığından Beyrut'a gittik. Bir yıl orada kaldık. 1987 yılında biz Beyrut'tan geri döndük, kardeşim orada kaldı ve oradan da PKK hareketine katıldı. O zamanlar biz

öyle siyaset falan bilmiyorduk, onunla uğraşmıyorduk. Beyrut dönüşü biz tekrar köyümüze gittik.

Kardeşim Abdülkadir PKK hareketine katıldıktan sonra Kızıltepe bölgesine gelmiş ama biz onu görmedik. 1988 yılında, Eylül ya da Ekim ayında olacak, Kızıltepe Karakuyu Köyü'nde idik. Özel timlerle askerler köye operasyon yaptılar ve kardeşim Abdülkadir'i sağ yakaladılar. Onun arkadaşı Beşir Türk (Ferhan Türk'ün ağabeyi) şehit oldu. Kardeşim Abdülkadir'i de Diyarbakır Cezaevi'ne götürdüler. 17 yıl ona ceza verdiler.

Kardeşim Abdülkadir'in bu olayından sonra bizim üstümüze geldiler. Biz 6 erkek 4 kızdık. Sabah erkenden panzerler köye gelip bütün erkek kardeşleri, yani biz 5 kardeşi gözaltına alıp Mardin Siyasi Şube'ye götürdüler. Biz orada 3 gün kaldık. Gözaltında bize her türlü işkence yapıldı. İfademiz alındıktan sonra savcılığa çıkarıldık ve serbest bırakıldık. O günden sonra biz tam siyasetin ortasına düştük.

Bir yıl sonra kardeşim Abdülkadir dahil, değişen yasadan faydalanarak herkes serbest kaldı. Abdülkadir eve geldi, bir ay evde kaldı ve tekrar PKK'ye katıldı. Cizre'den Suriye'ye geçmek isterken tekrar 'yaralı' olarak yakalandı. Hastanede tedavi olduktan sonra tekrar Diyarbakır Cezaevi'ne gitti. 6 ay sonra tekrar bırakıldı ve o tekrar PKK'ye katıldı; 1993 yılında da şehadet haberi geldi. Onun şehadetinden sonra küçük kardeşim Abdülrahim PKK hareketine katıldı ve bizim üzerimizdeki askeriye'nin baskısı daha da arttı.

1994'te, Kızıltepe Jandarma Komutanı Binbaşı Hasan Atilla Uğur'un baskılarıyla, köyümüz koruculuğu kabul etmek zorunda kaldı; ama biz bütün baskılara rağmen koruculuğu kabul etmedik. Eylül 1994 yılında, akşam saat 21.00'de, korucular bizim evi taradılar. Biz erkekler evi terk edip pamuk tarlasına saklandık. Korucuların taramasından sonra köyümüzü askerler bastı. Kadınlarımızı ve çocuklarımızı evden dışarı çıkardılar, evlerimizin her tarafını uçaksavarlarla taradılar. Bizim buzdolabına tam 63 kurşun değdi, gerisini siz düşünün.

Biz bu durum karşısında çok korktuk; 'çoluk çocuğumuzu katlettiler' sandık ve askerler köyden ayrılmadan biz eve geldik. Askerler bizi takip ettiler, hemen bizi gözaltına alıp Mardin İl Jandarma Komutanlığı'na götürdüler. 13 gün biz üç kardeş orada gözaltında kaldık. Bize orada her türlü işkence uyguladılar ve kardeşim

Mehmet Emin'i tutukladılar, bizi serbest bıraktılar. Mehmet Emin 23 ay içeride kaldıktan sonra beraat etti.

1995 yılı Nisan ayı sonunda bizim eve tekrar baskın oldu. Gerilla kardeşim Abdülrahim'in eve geldiğini söylediler. Çoluk çocuk, kadın erkek hepimizi panzerlere bindirip, Hasan Atilla Uğur'un emriyle Kızıltepe İlçe Jandarma Komutanlığı'na getirdiler. Biz orada iki saat bekledik. Bir kadın ile çocuklarımızı serbest bıraktılar. Biz üç erkek, annemle birlikte de üç kadını tutukladılar. Bu emri Atilla Uğur vermişti.

Bizi oradan Mardin İl Jandarma'ya götürdüler. İl Jandarma'da bizi ölesiye dövdüler. Benim kolumu, annemin de başını kırdılar. Biz üç gün boyunca kadınlarla birlikte işkence altındaydık. Yüzümüz, ayaklarımız, hertarafımız yara bere içinde kaldı. Bu yüzden uzun süre ayağa kalkıp yürüyemedik. Kadınları üç gün sonra serbest bıraktılar, bizi tutukladılar. Ondan sonra iki evimizi de yaktılar, diğer eve de ateş atılar ama ev tutuşmadı.

Biz cezaevindeyken, bizimkiler de Adana Ceyhan'a göç etmek zorunda kaldılar. 4 ay sonra ben serbest kaldım. Ben de Ceyhan'a gittim. Üç yıl sonra 1991'de, ben geri döndüm. Hâlâ çoluk çocuğum Adana'dadır. Ben yalnız buradayım. İşte hiçbir suçumuz olmadığı halde bunlar başımıza geldi.”

HACI ABDÜLKADİR BİLGE CİNAYETİ

Hem Hacı hem de Medrese eğitilmiş bir din görevlisi olan Melle Abdülkadir Bilge, 8 Ağustos 1994 yılında işinden evine giderken, polislerin gözü önünde hunharca katledildi. Onun gibi bilge bir insanın katli Nusaybin halkı için ciddi bir kayıp oldu ve büyük tepkilere neden oldu.

RAMAZAN BİLGE: Babam incir pazarlarken arkasından iki kişi yaklaşıyor, babamın kafasına kurşun sıkıyor ve o anda babam yere düşüp can veriyor. Olay polislerin gözü önünde gerçekleşiyor. Babam yere düştüğünde hemen polisler yönlerini öbür tarafa çevirip gidiyorlar.

1961 Mardin Derik doğumlu Ramazan Bilge, 1940 doğumlu babası Melle Abdülkadir Bilge'nin nasıl hunharca polislerin gözü önünde katledildiğini ve Nusaybin halkının kendilerine uygulanan vahşet karşısında nasıl politikleştirdiğini bize şöyle anlatıyordu:

“Biz aslen Mardin Derik’liyiz ama 1976 yılında Mardin Nusaybin’e göç ettik. Derik’teyken, Yeşiltepe denen mevrada oturuyorduk. O zamanlar hiçbir siyaseti bilmiyorduk. Kendi halimizde bir aileydik. Babam, Medrese eğitilidir ve 7 yıl Faqî’lik yapmıştı. Sonra Melle (imam) oldu. Babam, Mekke ve Medine’nin büyük camilerinde ezan okuyan biriydi. Bir de Nusaybin’in meşhur Zeynel Abdin Camisi’nde, sesi çok güzel olduğu için sürekli ezan okurdu.

1976’dan sonra biz Kürt siyasi hareketiyle tanıştık. Biz aile olarak, önce Kürt siyasi hareketine biraz uzak ve bağımsız duruyorduk. Her hangi bir hareketle bir bağımız yoktu. 1978’den sonra, Kürt Özgürlük Hareketi’nin doğuşuyla birlikte bizim onlara karşı bir sempatimiz doğdu. Biz 9 kardeşlik. Bir kız 8 erkektik. Ben o zamanlar 17-18 yaşlarındaydım.

Doğan Kürt Özgürlük Hareketi, aynı zamanda bir gençlik hareketiydi. Onun için doğal olarak ona kendimizi yakın bulduk. 12 Eylül darbesiyle birlikte Bölge halkının üstünde büyük baskılar oluştu ve bölgemiz büyük bir sessizliğe gömüldü. Tabi ailenin yurtsever özelliğinden dolayı biz sürekli bir arayış içinde olduk. 1981’de 45 günlük gözaltım oldu ve çok büyük işkenceler gördük ama bizim ailece kimseyle bağlantımız olmadığından beni serbest bırakmak zorunda kaldılar.

1986 yılında, ‘Bagog Dağı’nda çıkan bir çatışmada 18 genç arkadaşımız şehit oldu. Ben o zaman Diyarbakır’ın bir köyünde karpuz ekmiştim ve bu çatışmayı duydum; çünkü bu büyük operasyon ve 18 gerillanın şehadeti bütün televizyonlarda gösteriliyordu. Ben bu olay üzerine tarlayı bıraktım, Nusaybin’e geldim. Nusaybin’e geldiğimde devlet 18 arkadaşımızın cesetlerini Nusaybin Askeri Hudut Taburu’nun avlusuna ‘teşhir’ için koymuşlardı. Cesetler paramparça edilmiş tanınmaz haldeydi. İnsanları zorla toplayıp o cesetleri gösteriyorlardı. Aslında amaç, insanları korkutup sindirmekti. Aynı zamanda diğer amaç da; Kürt insanlarını, Kürt Özgürlük Hareketi’nden uzaklaştırmaktı. Bu cesetleri ben de görmeye gittim. Gencecik arkadaşlarımızı o şekilde görünce şok oldum ve o vahşet karşısında sisteme karşı büyük bir kin ve nefret duydum.

Aslında, o güne kadar böylesine büyük bir kin ve nefret duymamıştım. Bize yapılanlar için içimden kızırıyordum ama böylesine bir vahşet uygulanacağı aklımın bir köşesinden geçmezdi. O gün benim siyasete girmemin miladi yılı oldu. O günden sonra kendimi

siyasette buldum.

Ondan sonra da bu cesetleri hiçbir dini vecibe yerine getirilmeden, 'Hacılar Mezarlığı' şu anda da 'Şehitler Mezarlığı' dediğimiz yerde bir kuyu kazdılar ve bizim gözlerimizin önünde o 18 cesedi o kuyuya attılar. Bu hem bizim açımızdan hem Nusaybin halkı açısından ve hem de dinimiz açısından bir vahşetti.

Bu yapılanlar hepimizi isyan ettirdi, hepimizi deliye döndürdü. O günden sonra o 'toplu mezar', o 'kuyu' bütün Nusaybin halkının, bütün Nusaybin gençliğinin bir 'buluşma noktası' olmuştu. Eksiksiz bütün Nusaybin gençliği her Allahın günü o kuyunun yanına gidiyor, onun etrafında oturuyor ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni tartışıyordu. Orası Nusaybin halkı için 'kutsal' bir yer, adeta bir 'ziyaret' merkezi olmuştu. O vahşet olayı yaşandıktan ve gençlerin bundan etkilenip şehitleri sahiplendikten sonra neredeyse Nusaybinlilerin her ailesinden bir kişi dağa gitti ve gerilla hareketine katıldı. Her gelen şehit cenazesi Nusaybin'de bir serhıldana dönüştü.

Bu bizim aileyi de derinden etkilemişti. Benden küçük iki kardeşim birisi 15 yaşında, diğeri de 16 yaşında gerillaya katıldı. 1990-1991'de, legal alanda Halkın Emek Partisi HEP açıldı. Ben o zaman HEP İlçe Yöneticiliği yapıyordum. Greşera bölgesinde, Kamuran Dünder'in içinde olduğu 14 arkadaşımız zehirlenmiş ve çatışma süsü verilerek onların vücutları paramparça edilmişti. Hınharca yapılan bu olay da hepimizi çılgına çevirmişti; çünkü bu gerillanın çoğu bizim Nusaybinli arkadaşlarımızdı. O olaydan sonra Nusaybin halkı da isyan etti. Ondan sonra kepenk kapatma eylemleri ve halk serhıldanları başladı. Bu olaylardan sonra artık her gözaltına alınan büyük işkenceler gördü ve halkın üzerine de inanılmaz baskılar yapıldı. Yani şiddet şiddeti doğurdu.

Nusaybin'in 'şah damarı' dediğimiz yaşantısını ve ekonomisini ayakta tutan bir 'gümrük kapısı' vardır. Devlet, halkın ekmek parası olan bu kapıyı da 'keyfi' bir şekilde 'gayrı meşru' kapattı ve halkla bunun pazarlığını yaptı. O zamanlar biz esnaftık. 'Kaçakçılar Pazarı' ya da 'Pazarcılar Çarşısı' dediğimiz yerde bir dükkanımız vardı. Mülki Amirler; Kaymakam, Tabur Komutanı ve diğer yetkililer, biz esnafla bir toplantı yaptı. Yetkililerin esas amacı, bizimle bir pazarlık yapmaktı: 'Ya bundan sonra kepenlerinizi kapatmayacak, Kürt Özgürlük Hareketi'nden uzak duracaksınız; ya da biz size kapıyı açmayacağız.'

O toplulukta benim şehit düşen rahmetli babam kalktı ve onlara: ‘Biz size bu sözü vermeyeceğiz. İsterse kapı 10 yıl kapalı kalsın, ister biz aç kalalım. Devlet kendini koruyamıyorsa, bizi nasıl koruyacak?’ dedi. Bunu şunun için söyledi: ‘Devlet bize, eğer siz harekete destek vermezseniz, biz sizi koruruz!’ Babam da buna cevaben söyledi. O zaman devlet yetkilileri babama ve esnafa ‘Siz bilirsiniz. Bu yaptıklarınızdan dolayı sonra pişman olursunuz!’ diye bizi tehdit ettiler ve toplantı bitti. Ondan sonra özellikle 1992 yılıyla birlikte kaçırımlar, infaz etmeler ve faili meçhul cinayetler başladı. Bunun kurbanları da genelde esnaf kesimi ve yurtsever kişilerdi.

O günleri, o vahşeti, o insanlık dışı olayları burada size anlatmak mümkün değildir; çünkü Nusaybin’de her Allah’ın günü 3-4 kişi mutlaka kaçırılıyor, infaz ediliyor ve cesetleri bir yerlere atılıyordu. Bazılarının ise akıbeti aradan yıllar geçmesine rağmen hâlâ belli değildir. O gözaltılar, o cinayetler, o kaçırımlar Nusaybin için bir cehennemdi.

İlk kontra cinayetleri başladığında, halk o ‘katili’ anında yakalıyordu. Hemen ardından halkın etrafı dakika geçmeden güvenlik güçleri tarafından sarılıyordu: ‘O faili bize verin, devlet gerekeni yapacaktır’ deniyordu. Halk mecburi katili bunlara teslim ediyor, aradan birgün geçmeden o katili dışarıda bir polisle kol kola gezerken görüyorduk. Bu yapılanlar da halkın üzerinde büyük bir korku, büyük bir panik yaratıyordu. Aynı zamanda bu yapılanlar, halkı isyan ettiriyordu.

O dönemde, halkın üzerinde anlatımı imkansız zulümler yapıldı. Mesela çok yakın arkadaşım can dost olan ‘Emin Deniz’ vardı. O sabah vakti dükkana gelirken, çarşının ortasında onu infaz ettiler. Ailesi, onun cenazesine sahip çıktığı için onlara yöneldiler. Aradan tam üç gün geçtikten sonra, akşam saat 22.00 civarında panzerler onların evlerinin dört tarafını sardı. Ve o panzerlerin üzerindeki uçaksavarlarla ev tarandı. Evin bütün kolonları ve tavan ailenin üstüne çöktü. Evin içinde olan babası, annesi, erkek kardeşleri, kız kardeşleri, damadı ve amcaoğlu tam yedi kişi o beton parçaların altında can verdi. Bu olay gibi yüzlerce olay yaşandı. Artık Nusaybin halkı canından bezmişti, herkes can derdine düşmüştü. Binlerce kişi Nusaybinden kaçmak ve göç etmek zorunda kaldı. Bütün olanlara rağmen biz direndik ve göç etmedik.

1994 yılı Ağustos ayının sekiziydi (8 Ağustos 1994). Babam dükkanımızdan eve gelirken infaz edildi. Bu olaya bizim ailemiz; eşim, çocuklarım, annem ve iki tane yengem şahittir. Babam işyerinden çıkıyor. Bizim eve varmadan 500 metre ileride bir bakkalda incir pazarlıyor. İncir pazarlarken arkasından iki kişi yaklaşıyor, babamın kafasına kurşun sıkıyor ve o anda babam yere düşüp can veriyor. İşin en ilginç yanı; bu olay olduğunda, arada yirmi metre mesafede iki polis varmış. Olay polislerin gözü önünde gerçekleşiyor. Babam yere düştüğünde hemen polisler yönlerini öbür tarafa çevirip gidiyorlar.

Babam infaz edildiğinde biz evde değildik. Hemen haber alır almaz cenazemize sahip çıkıp onlara vermedik. Bunun üzerine devlet bütün mahalleyi abluka altına aldı. Onlar bizden cenazeyi vermemizi istediler, biz de ‘Bunu siz öldürdünüz, biz size asla cenazeyi vermeyiz!’ dedik. Bunun üzerine aramızda çatışma yaşandı hatta iki polisin kafası kırıldı. En sonunda savcı ve doktor evimize gelip teşhis yaptılar ve biz de cenazemizi defnettik.

Bu acı olay yaşandıktan sonra biz taziye evi kurduk. Burada da hi emniyet güçleri taziyeye gelenleri engellemeye çalıştılar ve sürekli evimizin etrafında kamp kurdular. Yani bize yapılanları anlatmak çok zordur. Biz vurulduk, biz mahkum olduk ve biz her türlü baskıya maruz kaldık. Bize dediler ki, ‘Ya Nusaybin’i terk edersiniz ya da size yaşam hakkı yoktur!’ Bunun üzerine Nusaybin’i terk etmek zorunda kaldık ve Kızıltepe’ye yerleştik.”

LİCE BASKINI

22 Ekim 1993 günü Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanlığı’na, Lice Jandarma Karakolu’na PKK’liler tarafından baskın düzenlendiği haberi gelir. Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın’da hemen helikopterle Lice’ye gider. Ama helikopterle karakolun önüne iner inmez silahlı saldırıya uğrar. Aydın, hastaneye yetiştirilemeden yaşamını yitirir.

Aydın’a, karakolun önünde Kanas adlı keskin nişancı silahıyla ateş edilir ve tek kurşunla kafasından vurulur. Bahtiyar Aydın’ın ölümü ilk önce kaza kurşunu olarak açıklanır. Birkaç gün sonra ise ‘çatışmada şehit düştüğü’ belirtilir.

Bahtiyar Aydın’ın vurulması bahane edilerek Lice’ye saldırılır. Halka rastgele ateş edilir ve hedef seçilen Behçet Cantürk’ün aile-

sinden de yedi kişi öldürölür. Evler yakılır yıkılır ve Lice bir anda boşaltılır. Resmi kaynaklara göre 30 kişinin katledildiği Lice baskını hakkında Ayşe Yıldız ile söyleşi yaptık.

AYşe YILDIZ: Halk ve evler tarandıktan, ölen öldükten sonra askerler bu sefer evlerimizi ateşe verdiler. Evlerimize saldırıp neyimiz var, neyimiz yok kırıp döktüler. Bize saldırdılar, hakaretler ederek dövdüler. Yüzlerce yaralı hastaneye gidemedi. Toplanan cesetler şimdi gözümün önündedir. Yemin ediyorum; cesetler traktörle toplanıyordu. Aynı nasıl odunlar traktörlere dizilir, öyle taşınırsa, o cesetler de öyle traktörlere konmuş taşıyordu.

1968 Lice doğumlu Aşe Yıldız ile tesadüfen Diyarbakır'da tanıştık. Kendisi ev hanımı olan ve hiçbir politik yönü bulunmayan Yıldız'ın anlatımları bizi dehşete düşürdü:

“Biz Diyarbakır'ın Lice ilçesi, Güldiken (Peçar) köyündeniz. Önce köylerimizi yaktılar, bağımızı yaktılar, bahçelerimizi yaktılar. Bize hiçbir şey bırakmadılar. Biz Lice'de oturuyorduk ama bütün akrabalarımız köydeydi. 1992 yıllarında, Güldiken Köyü'nü yaktılar.

Birgün bizim akrabalarımız köyden kaçarak bizim yanımıza sığındılar. Üstleri, başları yarı çıplak, yırtık pırtıktı. Ayakları çıplaktı. Perişan bir halde kaçıp bize sığınmışlardı. Anlattıklarına göre; bizim köyden Mehmet Emin'i karısının, çoluk çocuğunun, ailesinin yanında ve köyün ortasında cırılçıplak soymuş, boynuna ip bağlamış, hem onu dövüyor, hem iple çekiyor, hem de gülüyorlardı. Köylülerin de namuslarına resmen el atıyorlardı. Köylülerimiz de canlarını ve namuslarını kurtarmak için, yarı çıplak, yalınayak kaçıp Lice'ye sığındılar. Bunu hiç unutmuyorum.

Köyleri yakıp boşalttıktan sonra Lice'ye yöneldiler. Yıl 1993'tü. Yaz aylarının sonu, Sonbahar'ın başıydı. Herkes bağlarında bahçesindeydi. Öğleden sonra, ikinci vaktiydi. Heralde bir karakolda çatışma çıkmış, komutanlarını öldürmüşlerdi. Heralde Komutanın adı Bahtiyar'dı. Komutan öldürölünce Lice'ye saldırdılar. Herkese rastgele ateş ettiler. Biz ahırlarda saklandık.

Hiç unutmuyorum: Altınlarımızı almak için ahırdan çıktım. Yağmur gibi başımızın üstünde kurşunlar yağıyordu. Avluda bir tane ağacınız vardı. O ağaç bile delik deşik olmuştu. Bir ara silah sesi kesildi. Biz ne olup bittiğini anlamak için dışarı çıktık. Ben ile elim beraberdik. Çatışmadan sonra öğretmenlerle öğrencileri

okuldan çıkmıştı, eve geliyorlardı. Tam bizim kapının önünden geçerken, bir tane panzer rastgele ateş etti. Erkek öğretmen, karısının gözü önünde öldürüldü. Yüzükoyun namaz kılar gibi, bizim kapımızın karşısında, sokağın ortasında kaldı. Öğretmen Hanımı, çıldırmış gibi çığlık attı. Çığlık atarak oradan kaçtı.

Tam iki gün boyunca, biz dışarı adım atamadık. Aç susuz ahırda saklandık. O öğretmen cesedi de, yüzükoyun bir şekilde sokağın ortasında kaldı. Şimdi gözlerimin önündedir. Hiç kimse cesaret edip o cesetlere yaklaşamıyordu. Biz ara sıra başımızı dışarı çıkarıp o cesetlere bakıyorduk. Öğretmenin cesedinin etrafında köpekler gidip geliyordu. Tam iki gün yine dışarı adım atamadık. Ekmeksiz, susuz ahırlarda kaldık. Yüzlerce ceset sokak ortasında duruyordu. İnsanları suçlu suçsuz demeden taramışlardı. Bahçesinde, tarlasında çalışanlar bile katledilmişti. Bunları eksik söylüyorum, fazla söylemiyorum.

Halk ve evler tarandıktan, ölen öldükten sonra askerler bu sefer evlerimizi ateşe verdiler. Evlerimize saldırıp neyimiz var, neyimiz yok kırıp döktüler. Bize saldırdılar, hakaretler ederek dövdüler. Yüzlerce yaralı hastaneye gidemedi. Toplanan cesetler şimdi gözümün önündedir. Yemin ediyorum; cesetler traktörle toplanıyordu. Aynı nasıl odunlar traktörlere dizilir, öyle taşınırsa, o cesetler de öyle traktörlere konmuş taşınıyordu.

Ben şunu söyleyeyim: Yüzden fazla ölü vardı. Ondan sonra Lice kompote boşaltıldı. Biz de canımızı kurtardığımızı binlerce defa şükredip Hatay'ın Dört Yol İlçesi'ne yerleştik. Duyduğumuza göre; cesedi iki gün kapımızın önünde kalan öğretmen için televizyonlar, 'Çatışmada PKK'lılar öldürdü' diye söylediler. Hanımı buna itiraz etmek istedi: 'Ben kendi gözümle gördüm, devlet benim eşimi öldürdü' dediği için, onu hastanede zehirleyip öldürdüler. Onu susturmak için öldürdüler. Öğretmenin üzerinde mavi bir gömlek vardı. Köpekler de etrafında dolaşıp duruyordu. Bu aklıma geldikçe ağlamam geliyor.

O olayda, evleri karakola yakın olan bir komşumuz vardı. Adı da galiba 'Aslı' idi. onun bu taramada kocası, çocukları, kardeşleri ve bir sürü ailesi gitti. O da gözlerini kaybetti. Onun konuşmaması, ifade vermemesi için ona tazminat verdiler. Onlara çok hasar vermişlerdi; evleri yakılıp yıkılmıştı, kül olmuştu. Kadın evin içinde, ateşler arasında yanmıştı. Gözleri kör olmuştu, evlerinden yalnız o kurtulmuştu."

Ayşe'nin anlattığı Komutan, Bahtiyar Aydın'dır. Biz Bahtiyar Aydın suikastını bir başka bir Liceli'den şöyle dinledik:

“1993 Ekim ayında, Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, helikopterle Lice Taburu'ndaki askerleri ziyaret etmek için gidiyor. Tam selamlaşma kıtasında, bütün askerlerin hazrol bir vaziyette dizildiği bir sırada, üçyüz metre ilerideki bir caminin minaresinin şerefesinden, Kanas marka bir suikast silahıyla başından tek kurşunla vurularak katlediliyor. Yine anlatıldığına göre, o 'minarenin şerefesi'nden ateş eden kişinin de, başkası tarafından öldürüldüğü söyleniyor. Böylece Bahtiyar Aydın'ı öldüren kişi susturuluyor ve kimliği gizleniyor.

Halkın anlattığına göre, Bahtiyar Aydın yöre halkıyla iyi diyalog halindedir ve halk tarafından sevilen, sayılan kişidir.”

ÖLÜM ÜÇGENİNİ DEVLET ÇİZDİ

Susurluk'un 14. yıldönümünde, o dönemin karakutularından Hadi Özcan Taraf'a konuştu: 1994-96 yıllarında ölüm üçgeninde yaşanan infazlar devletin projesiydi.

Susurluk kanalıyla ortalığa saçılan kirli ilişkilerin aktörlerinden Mehmet Hadi Özcan, Kürtleri nasıl öldürdüklerini şöyle anlatıyor:

“4 Kasım 1993'te Başbakan Tansu Çiller, ellerinde PKK'ye yardım eden işadamlarının ve sanatçıların listesi olduğunu açıkladı ve 'onlardan hesap soracağız' dedi. Bu açıklamadan iki ay sonra işadamı Behçet Cantürk şoförüyle birlikte evine giderken kaçırıldı ve cesetleri ertesi gün Sapanca yolunda bulundu. İki ay sonra ise Cantürk'ün avukatı Yusuf Ekinci, Ankara'da kaçırıldı. Cesedi iki gün sonra Konya yoluna atıldı. Fevzi Aslan'ın yeğeni Şahin Aslan ise İstanbul Şehremini'de bir kahvede otururken polis olduklarını söyleyen dört kişi tarafından gözaltına alındı. Aslan ve yeğeninin cesetleri ertesi gün Hendek'te bulundu. Bu cinayetlerden iki ay sonra da Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkari'li Namık Erdoğan kaçırıldı. Erdoğan'ın cesedi Ankara-Kırıkkale yolunda üç gün sonra bulundu. İşadamı Savaş Buldan ise 2 Haziran 1994 günü İstanbul'daki bir otelden, arkadaşları Adnan Yıldırım ve Hacı Karay ile kaçırıldı. Cesetleri iki gün sonra Bolu'nun Yığılca ilçesi yakınlarında bulundu. Bahçelievler Katliamı'nın sorumlusu Abdullah Çatlı'nın 'Ölüm Üçgeni'ndeki Kürt işadamlarına yönelik suikastlarda yer aldığı öne sürüldü.” (Alkaç, Taraf, 03.11. 2010)

Cantürk Listenin En Başındaydı

Gazeteci Ecevit Kılıç **JİTEM** adlı kitabında, Kürt işadamlarının devlet güçleri tarafından nasıl hedef gösterilip, planlı bir şekilde nasıl öldürüldüklerini şöyle açıklıyor:

‘Cantürk, Tansu Çiller’in ‘Kim olduklarını biliyoruz,’ dediği Kürt işadamları listesinin en başındaki isimdi. Bunu kendisi de biliyordu. 30 kişinin öldüğü Lice baskınına da kendilerine bir işaret olarak görüyordu. Çünkü baskında hedef alınan evlerin büyük kısmı Cantürk ailesine aitti. Ölenlerden yedi kişi aynı ailedendi.

Devlet içindeki ve devlete yakın ‘dostları’ sürekli kendisini uyarıyordu: ‘Dikkat et, listenin başında sen varsın.’ Cantürk de daha dikkatli olmaya başlamıştı. Artık eve gitmiyordu; eşi, çocukları ve en yakınlarıyla Çırağan Otel’ine yerleşti, güvenlik önlemlerini arttırdı.

Ama Lice baskınından sonra da hedef haline getirilmeye çalışılıyordu. Bu kez **JİTEM** devredeydi. **JİTEM**’de görevli itirafçı Abdülhakim Güven televizyon ekranlarında Cantürk’ün nasıl PKK’ye destek verdiğini anlatıyordu. Güven’in açıklamaları TRT 1, TRT 2 ve sonradan kapanan HBB adlı özel televizyonda defalarca, tekrar tekrar yayınlanıyordu. Güven’in ekrana çıkması, dönemin Asayiş Kolordu Komutanı Korgeneral Hasan Kundakçı’nın izniyle oluyordu. Güven’i itirafçılar arasından ekrana çıkaracak kişi olarak seçen ise **JİTEM** Diyarbakır Grup Komutanı Abdülkerim Kırca’ydı.

Güven, doğrudan Cantürk’ü hedef haline getiren açıklamalarında, ‘Cantürk’ün örgütün mutemetliğini üstlendiğini ve PKK adına para işlettiğini, diğer Kürt işadamlarından para alınmasını organize ettiğini’ söylüyordu.

Cantürk, her ne kadar önlem alsada yine de biraz rahattı, çünkü hem Ankara hem de İstanbul’daki polis dostlarına güveniyordu. Hatta sık sık ‘İki emniyetten de kimse beni almaz’ diyordu.

Neden böyle diyordu?

Çünkü yıllarca bu üst düzey polis yetkililerinin maddi ihtiyaçlarını karşılıyordu. Kiminin ev kirasını, kiminin çocuğunun okul taksidini, kiminin de otomobil taksidini Cantürk ödüyordu.

Ama itirafçı Abdülkerim Güven’in ekranlarda kendisini hedef göstermesi bu kez işin ciddi olduğunu gösteriyordu. Artık söz konusu olan **JİTEM**’di.

Ayrıca, 'Terörle topyekun mücadele kararı' alınmasından sonra devletin üst kadrolarındaki değişimin de farkındaydı. İki ismin yeniden iki ayrı göreve getirilmesi Cantürk'ü korkuttuğu gibi o dönemde devletteki değişimleri takip eden gazetecileri de kaygılandırıyordu.

Birincisi Yarbay Korkut Eken'in Mehmet Ağar'ın isteği üzerine Emniyet Genel Müdürlüğü'ne danışmanlık kadrosundan alınmasıydı. Uzun yıllar Özel Harp Dairesi'nde kontrgerilla eğitimi alan ve bu dairede görev yapan Eken, bir süre de MİT'te çalıştı. Özel Harekat Polisleri'nin eğitiminde de vardı. Şimdi de emniyetteydi. Neye danışmanlık ettiği ise Susurluk sürecinde ortaya çıktı...

İkinci isim ise Mehmet Eymür'dü. Eymür, yıllar önce Babalar Operasyonu'nda Cantürk'ü gözaltına alan, işkencelere maruz kalmasına neden olan operasyonun başındaki isimdi.

Hem de korkunç bir birim kurularak başına atanmıştı: MİT Kontörör Dairesi. Bu dairenin görevi istihbarat sağlamak değil, operasyon yapmaktı. Bünyesinde özel eğitilmiş timler de barındırıyordu.

Behçet Cantürk'ten başlayarak Kürt işadamlarının öldürülmesi bu değişimlerin boşa olmadığını gösterdi.

Hedefte yine Liceli işadamları

Behçet Cantürk'ün öldürülmesinden üç ay sonra Bolu-Sabanca-Düzce ölüm üçgeninde iki ceset daha bulundu. Bu kez öldürülenler yine Liceli iki işadamıydı. Fevzi Aslan ve Yeğeni Salih Aslan.

28 Mart 1994 günü Fevzi Aslan sahibi olduğu Aksaray'daki oto galerisinde akrabalarıyla oturuyordu. Ortağı ve yeğeni Salih Aslan da yanındaydı. Ziyarete gelen akrabalarıyla çay içerken, içeriye yine yeleklerinde polis yazan, otomatik silahlı ve telsizli sekiz kişi girdi.

Herkesin üzerini aradılar, sonra da Fevzi ve Salih Aslan'ı diğerlerinden ayırarak 'Bizimle karakola kadar geleceksiniz' dediler...

İkisinin de cesedi aynı üçgendeki Hendek gişelerinin yakınında bulundu. Fevzi Aslan'ın kafasına tek kurşun sıkılmıştı. Salih Aslan'ın ise kalbinde üç kurşun vardı.

Bu kez hedef Buldan

Üç ay sonra... Kürt işadamlarından Savaş Buldan, Adnan Yıldırım ve Hacı Karay, 3 Haziran gecesi Yeşilköy'deki Çınar Oteli'nin

gazinosundan çıkarken yine sekiz kişilik ekip tarafından durduruldu. Üstleri arandı, ardından da aynı sözü söylediler: ‘Bizimle karakola kadar geleceksiniz.’

Sonra ikisini bir arabaya, birini de bir arabaya bindirdiler. Dört kişi Savaş Buldan’la, dört kişi ise Hacı Karay ve Adnan Yıldırım’la aynı arabaya... Bir kişi ise iki otomobilin hareket etmesinden sonra kendi lüks ve spor otomobiline binerek uzaklaştı.

İstikamet yine ölüm üçgeni... Buldan, Karay ve Yıldırım’ın cesetleri Bolu’nun Hacılar Köyü’nün yakınlarında bulundu.

Yine ağır işkenceler uygulamışlardı. Savaş Buldan’ın vücuduna iki, kafasına bir; Adnan Yıldırım’ın kafasına tek kurşun; Hacı Karay’ın kafasına bir, vücuduna bir kurşun sıkılmışlardı.” (Kılıç, 2010: 167-169)

PERVİN BULDAN: “Tansu Çiller’in, 1993’te Holiday Inn Otel’inde yaptığı basın toplantısında ‘PKK’ye yardım eden Kürt işadamlarının listesi elimizde. Onlardan hesap soracağız!’ demesiyle birlikte eşim Savaş: ‘Sıra bana geldi!’ dedi.”

1967 Hakkari Merkez doğumlu Pervin Buldan, BDP (Barış ve Demokrasi Partisi)’den Milletvekili. Eşi Savaş Buldan’ın katledildiği gün kızı Zelal dünyaya geldi. Eşi katledilmeden önce ev hanımı olan ve hiçbir politik yönü olmayan Pervin Buldan, eşinin katlinden sonra sistemi sorgulamaya başlıyor ve örgütlü yaşamın içine giriyor: “Ben ev hanımı idim ve politik hiçbir yönüm yoktu. 1994 yılında Savaş öldürüldü. 1995 yılında Hasan Ocak’ın ailesinin başlattığı ‘Cumartesi Anneleri’ne bir fiil 4 yıl boyunca katıldım. Daha sonra, ‘Kayıplar Derneği’ni kurduk. 4 yıl boyunca da ‘Dernek Başkanlığı’ görevinde bulundum. Daha sonra da siyasete atıldım.” İşte, önce ev hanımı olan ve şu anda Meclis’te bulunan Milletvekili Pervin Buldan ile yaptığımız söyleşi:

“Kendisi bir Kürt işadamı olan eşim Savaş Buldan, 1961 Hakkari-Yüksekova doğumluydu ve İstanbul’da bir otel işletiyordu, siyasetle de pek ilgilenmiyordu. Eşim Savaş, 3 Haziran 1994 tarihinde işkence edilerek hunharca katledildi.

Vedat Aydın’ın cinayetinden sonra eşime tehdit telefonları ve mektupları gelmeye başladı. Genel olarak tehditler, “Seni de diğerleri gibi öldüreceğiz” şeklindeydi. Ayrıca, ağza alınmayacak küfürler de yapıyordu. Bu, eşim katledilene kadar böyle devam etti.

Eşim Savaş, bu tehditleri ciddiye almasına rağmen koruma tedbiri almadı. Özellikle Musa Anter ve Mehmet Sincar'ın katledilmesinden sonra eşim çok tedirgin oldu. Tansu Çiller'in 1993'te Holiday Inn Otel'i'nde yaptığı basın toplantısında, "PKK'ye yardım eden Kürt işadamlarının listesi elimizde. Onlardan hesap soracağız!" demesiyle birlikte eşim Savaş, "Sıra bana geldi" dedi; Çünkü yapılan bu açıklama tam anlamıyla bir hedef göstermeydi.

Açıklamadan hemen sonra, Kürt işadamlarına yönelik genel bir operasyon başlatıldı ve faili meçhul cinayetler işlendi. İlk cinayet Fevzi Aslan ve kardeşine yönelik oldu. Daha sonra Behçet Cantürk ve şoförü infaz edildi. Onlardan sonra da Mecit Baskın ve Namık Erdoğan katledildi. Sıra eşim Savaş'a gelmişti.

3 Haziran 1994'te eşim Savaş Buldan, Adnan Yıldırım ve Hacı Karay İstanbul'un en lüks semti olan ve 24 saat kameralarla giriş-çıkışları kayıt altına alınan Çınar Otel'i'nden alındılar. Onlar otelden, sabaha karşı 04 sıralarında kapının önünde bekleyen 3 sivil oto ve içerisinde 8 kişi, polis kimlikli, polis çelik yelekli ve ellerinde polis telsizi bulunan kişiler tarafından, 'Biz polisiz. Sizi karakola kadar götürüp, ifadenizi alıp bırakacağız' şeklindeki açıklamayla alındılar.

Tabii arabaya binmeden önce Savaş, 'Bunlar bizi öldürmeye götürüyorlar gitmeyelim!' diyor. Bunlar gitmemek için direniyorlar ve hatta Adnan Yıldırım da bu direnme sırasında bir polisin burnunu kırıyor. Buna rağmen zorla araçlara bindirilerek, arabanın içerisinde burunlarına 'eter' koklatıp bayıltarak, bunları Bolu'nun Yığılca ilçesi, Melen Köyü'ne kadar götürülüyorlar. O civarda bulunan bir orman içerisinde, Başbakanlığa ait bir atış poligonu bulunuyor; onları oraya götürüyorlar.

Başbakanlığa ait bu atış poligonunda, vücutlarının çeşitli bölümlerine işkenceler yapılarak, üzerlerinde sigara ve naylonlar söndürülerek, kafa ve bedenlerine kurşunlar sıkılarak katlediliyorlar ve onları Melen Çayı kenarına atıyorlar. Cesetleri, Melen Çayı kenarında, sabah 07.00'de balık avlamaya çıkan ihtiyar bir balıkçı tarafından görülüyor ve Jandarmaya haber veriliyor.

Ben, Savaş eve gelmeyince kuşkulandım ve telefonuna çağrı bıraktım ama cevap alamadım. Kaldığı oteli aradım, Rezervasyondaki bayan bana 'gözaltı' olayını anlattı. Ben de o dönem bu tür cinayetlerin çok işlendiğini bildiğim için panikledim ve o anda

Savaş'ın bir daha geri dönmeyeceğini hissettim. O zaman ben 8 aylık hamileydim.

Bir taraftan ben aileye haber verip konuyla ilgili kendilerini bilgilendirdim, diğer taraftan da endişe ve stresle iç sancılarım başlayınca hastaneye kaldırıldım. Hemen aile, bütün devlet kurumlarını bilgilendirdi.

Özellikle şu noktayı ifade etmek istiyorum: İstanbul Terörle Mücadele Şubesi (TEM), 'Evet, bu isimler bizim elimizde, konudan haberdarız' dediler ama aradan bir saat geçtikten sonra hemen ağız değiştirdiler, 'Bir isim benzerliği olmuş' dediler. Bunu da bizi oyalamak adına yaptılar. Bu arada onları da, İstanbul'dan 250 km ötede olan Bolu'nun Yığılca ilçesinde katlettiler, hem de Başbakanlığa ait bir yerde.

Benim eşimi ve iki arkadaşını katledenler, devlet içerisinde yuvalanmış, desteğini ve gücünü devletten alan ve aynı zamanda devletin yetkililerinin de içinde bulunduğu çeteler tarafından işlendi.

Benim eşim niçin hedefti? Türkiye'de farklı düşünen, muhalif olan, Türkiye'nin demokratikleşmesini isteyen, Kürt Sorununun demokratik yoldan çözümünü isteyen kesimlere yönelik bir devlet politikası vardı; şiddet ve ölüm. Eşim, demokrat bir Kürt olduğu için devletin hedefi oldu. Bu devlet politikasının sonucu, Türkiye'de binlerce insan aynı şekilde ve aynı yöntemlerle katledildiler.

Eşimle birlikte binlerce insanı katledenler kimlerdi? Katillerin ortaya çıkması için devletin eline çok iyi fırsatların geçtiğini de ifade etmek isterim. Ama ne yazık ki, bir hukuk devleti olduğunu iddia eden T.C Devleti, bu cinayetleri açığa çıkarmak, bu cinayetleri işleyenleri yargılamak, onları cezalandırmak yerine, olayları örtbas etmeyi, cinayetleri işleyenleri koruyup 'kahraman' ilan etmeyi tercih etmiştir. Bana göre Susurluk kazası bunun en çarpıcı örneğidir; çünkü Susurluk kazasında ortaya çıkan manzara, 'polis-mafya-siyaset' üçgenini ortaya çıkmasını sağlamıştır. Daha sonrasında kurulan 'Susurluk Komisyonu'na ifade verenler, Türkiye'de işlenen cinayetlerden haberdar olduklarını söylemelerine rağmen; dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın: 'Ben, devlet adına bin operasyon yaptım' demesine rağmen, bu insanların hiçbirisine dokunulmamış ve onlardan hesap sorulmamıştır.

Hukuk mücadelemizde, İç Hukuk yolları tıkanıdığı için ve hiçbir sonuç alamadığımızdan dolayı, davayı Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesi'ne taşıdık. AİHM, Savaş Buldan olayı ile ilgili Türkiye'yi suçlu bulmuş ve onu para cezası ile mahkum etmiştir.

Kızım Zelal, babasının öldürüldüğü gün dünyaya geldi. Benim kızım gibi binlerce çocuk babasız büyüyor; çünkü Türkiye'de 17.500'ü aşkın faili meçhul ya da meşhur cinayet var. Devletin bundan sonra çocuklarımızın yetim kalmayacağı, insanların acı çekmeyeceği, annelerimizin yüreklerinin yanmayacağı ve gözyaşlarının akınmayacağı bir Türkiye'yi yaratmak için çaba sarf etmesi gerekiyor. Ayrıca, işlenen cinayetlerin faillerinin yargılanması ve insanların huzur ve barış içerisinde bir arada yaşayabileceği yarınları yaratmak zorundadır; çünkü Türkiye'nin barışa, huzura ve özgürlüklere ihtiyacı var. Bunlar gerçekleşirse, Türkiye'de toplumsal bir barış ta sağlanmış olur. Bizim bütün mücadelemiz de bu yöndedir.”

Behçet Cantürk JİTEM yöntemiyle infaz edilmiştir

JİTEM'ci Albay Arif Doğan, '*JİTEM'i Ben Kurdum*' adlı kitabında, Behçet Cantürk'ün infazıyla ilgili çok çarpıcı ve önemli açıklamalarda bulunuyor: “Behçet Cantürk'ün ölümüyle ilgili olarak tek bir cümle söyleyeceğim. Lütfen bu konuda başka soru sormayın. Behçet Cantürk JİTEM yöntemiyle infaz edilmiştir. Bu kadar.

Marmara tarafına tekrar dönecek olursak, o sıralarda Veli Küçük Kocaeli'de görevliyken büyük desteğini gördüğü iki kişi vardı. Biri Jandarma Genel Komutanı, diğeri de Bursa'daki iş adamı Cavit Çağlar'dı. Zaten, İçişleri Bakanlığı yapan Meral Akşener, Cavit Çağlar kanalıyla Doğru Yol'dan milletvekili ve bakan oldu. Bunda Veli Küçük'ün de parmağı vardı. Böyle duydum. Ne derece doğru, kendisine sorsunlar. Meral Akşener'e sorsunlar. Cavit Çağlar, Meral Akşener'i Doğruyol'a geçiren kişidir.

Meral Akşener esasında ülkücüdür. Şimde de MHP'den milletvekilidir. Bu infazların çoğu da Meral Akşener döneminde gerçekleştirildi.” (Doğan, 2011: 133)

Meral Akşener'le Veli Küçük'ün arası çok iyiydi.

Arif Doğan, Kürt işadamlarının infaz edildiği dönemde Tansu Çiller'in İçişleri Bakanı olan Meral Akşener'le, 'Ölüm Üçgeni'nin bulunduğu Kocaeli'nde Alay Komutanı olan Veli Küçük'ün ilişkilerinin çok yakın olduğunu şöyle anlatıyor:

“Çok iyi teması vardı. Hatta Milletvekili olamadığı zaman da

onu Yeditepe Üniversite'sine öğretim üyeliğine Veli Küçük yerleştirmiştir.

(...) Tekrar olacak ama Meral Akşener Hanım'la çok samimi olduğumu biliyorum. Veli Paşa zannedersem onun İçişleri Bakanlığı zamanında general oldu. Jandarma Genel Komutanı da galiba Teoman Koman Paşamdı. Cavit Çağlar'la çok samimi ve dost olduğumu duydum. Ama ilişkileri hangi düzeydedir bilemiyorum. Hatta dolaylı olarak Teoman Koman Paşa'nın da Cavit Çağlar'la arasının iyi olduğunu duydum. Hatta onun holdinginde de çalıştı galiba.

(Veli Küçük'le ilişkileri) Çok yakındı. Kesinlikle bunu kadın-erkek ilişkisi olarak değerlendirmeyin... Hatta Meral Hanım'la Yeditepe Üniversitesi'nde Veli Küçük Paşamın tavassutuyla öğretim görevlisi olarak görev yaptığını size daha önceden söyledim. Veli Küçük'ün üniversitenin sahibi Bedrettin Dalan'a ricada bulunduğunu, onun da paşayı kırmayarak bu teklifi kabul ettiğini öğrendim. Bedrettin Dalan'ın askerlerle arası çok iyiydi. Olaylara çok daha fazla hulul etmek istemediğim için kesik kesik irtibatlaşmamız oluyordu." (Doğan, 2011: 147-148)

Kimdi Bu Cinayetleri Organize Eden?

JİTEM ve Özel Harp Dairesi üzerinde geniş kapsamlı araştırmaları olan Ecevit Kılıç, sorduğu bu soruya şu cevabı veriyor:

"Bolu-Düzce-Sapanca üçgenindeki cinayetler sekiz kişilik bir ekip tarafından gerçekleştiriliyordu. İki otomobille geliyorlardı. Bu sekiz kişiden biri bazen arabadan hiç inmiyordu, bazen otomobilde bekleyip öldürülecek kişilerin kaçırıldığından emin olduktan sonra olay yerinden ayrılıyordu. Spor arabayla geliyordu. Ankara'daki cinayetleri ise başka bir ekip işliyordu. Kent içindeki silahlı saldırı olaylarını gerçekleştiren ekip de farklıydı.

Susurluk kazasından sonra ortaya çıkan bilgiler bu kişilerin kim olduğunu gösterdi. Şeytan Üçgeni olarak adlandırılan bölge Jandarma bölgesiydi. Bölge JİTEM'in kurucularından olan Jandarma İl Komutanı Veli Küçük'ün sorumluluk alanıydı. Cinayetlerin işlenmesi, Küçük'ün bu ile atanmasından birkaç ay sonra başladı.

Ya cinayetleri kim işliyordu?

Belgeler, mahkeme tutanakları, Meclis Komisyonları ve diğer devlet kurumlarının raporları ve zaman içinde gelen itirafların ışığında bunun cevabı da artık net: Susurluk Çetesi.

Çete mensuplarının bir kısmı Susurluk davasında yargıç önüne çıktı, ceza aldı. Ama sadece çete kurmak suçundan. Çetenin işlediği bu cinayetlerden yargılanmadılar bile...

Üç infaz timinin başında; Abdullah Çatlı, Tarık Ümit ve Korkut Eken vardı.

Ekipteki tetikçiler ise çoğunlukla ortaklı. Cinayetlerin çoğunu Ayhan Ç, Oğuz Y ve Semih, Ayhan A, Ercan E, Mustafa A, Abdül-gani K, Enver U, gerçekleştiriyordu.

Bunlar içinde en önemlisi Ayhan Ç. ve Oğuz Y. idi. Ankara'da-ki cinayetleri organize eden isim ise İbrahim Ş. idi.

Cinayetlerde en çok tetiği çeken isimler ise Ayhan Ç. ve Ziya B. oldu.

Bolu-Düzce-Sapanca üçgeninde öldürülen isimlerin kaçırılma-sı sırasında spor otomobil içinde bekleyen kişi Susurluk kazasında öldü.

Cinayetlerin organizasyonunda Tarık Ümit, Yaşar Ö, Musa Ç. ve Haluk K. Yer alıyordu.” (Kılıç, 2010: 172-173)

Oğlum Devlet Adına Cinayet İşledi

Kürt işadamlarına yönelik infaz timinde yer alan ve Susurluk davasından mahkum olan özel timcilerden Oğuz Yorulmaz, 2005 yılında Bursa'da bir barda çıkan tartışmada öldürüldü. Ölümünün ardından annesi Nurhan Yorulmaz, gazete ve televizyonlara yaptığı açıklamalarda oğlunun devlet adına cinayet işlediğini söyledi:

“Oğlum, devlet adına 1993-94'te cinayet işledi. Bazı Kürt işa-damlarını başta Ömer Lütfü Topal, Savaş Buldan, Behçet Cantürk gibi PKK'ya destek oluyolar diyerek devlet adına öldürdüler. Oğ-lum, Özel Harekat, Vurucu Tim nereye gönderirlerse oraya gidiyor. Devlet çete yaptı. Veli Küçük Paşa bunların başıydı. Emirleri ondan alıyorlardı. Ben büyük bir ihtimalle oğlumun öldürülmesini onlar-dan biliyorum. Sadece Veli Küçük'le bitmez bu iş, Tansu Çiller Ha-nım, Mehmet Ağar, İbrahim Şahin...” (Kılıç, 2010: 175)

Kürt işadamlarının kimler tarafından öldürölüğünün ipucu Su-surluk kazasından sonra Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'ın hazırladığı Susurluk Raporu'nda yer aldı:

“Kim olduğu ve ne yaptığı aşikar olmasına rağmen devlet, Cantürk'le baş edememiştir. Yasal yollar yetmemiş, neticede *Öz-gür Gündem* gazetesi plastik patlayıcılarla havaya uçurulmuş,

Cantürk'ün devlete biat etmesi beklenirken, adı geçenin yeni bir tesis kurmak üzere harekete geçmesi üzerine öldürülmesi kararlaştırılmış ve karar infaz edilmiştir." (Kılıç, 2010: 299)

AYHAN ÇARKIN: Yargısız infaz yaptı

Ayhan Çarkın, 22 Mart 2011 tarihinde, CNN Türk'te Cüneyt Özdemir'in sorularına çarpıcı cevaplar verdi. Çarkın, 'Sizin katıldığınız operasyonlarda yargısız infaz yapıldı mı?' sorusunu 'Yapıldı. Bu kan aktıysa devletin elinden aktı. Devletten habersiz kimse kan akıtabilir mi?' diye yanıtladı. Çarkın, 'Olaylar etrafımda geliyordu. Şimdi emir verenler kenara çekildi. Herkes korkuyor konuşmaya. İnfaz emirleri, adam öldürme emirleri. Devletten habersiz böyle bir karar verilebileceğine inanıyor musunuz?' diye konuştu. Çarkın, Kürt işadamlarının öldürülmesiyle ilgili bir listenin olduğunu doğrulayarak 'Öyle bir liste var. Dönemin Başbakan'ı da (Tansu Çiller) söylemişti: 'Bölücü örgütlere yardım yapan işadamlarının listeleri elimdedir. Gereken cevabını görecektir' dedi. Çarkın, savcılığın bu konuları sorması halinde her şeyi anlatacağını ifade etti." (Radikal, 23 Mart 2011)

Gazeteci Cüneyt Özdemir, Özel Harpçi Ayhan Çarkın'ın itiraflarıyla ilgili *Radikal*'deki köşesinde de şöyle diyor: "Benim gazetecilik hayatım 90'lı yıllarda derin devleti çözmeye çalışmakla geçti. Türkiye'de öylesine kanlı cinayetler alenen devlet eliyle işleniyordu ki şaşırıp kalıyorduk.

Gazeteciler öldürülüyor; İstanbul, İzmit, Sapanca ölüm üçgeninde yargısız infazlar yapılıyor, şehir ortasında kumarhaneciler infaz ediliyordu. Üstelik bütün bunlardan kimi MİT mensuplarının, emniyetin üst düzeyinin, bakanların, Başbakan'ın, hatta MGK'nın haberi vardı. Haberi bırakın, onayı, isteği, emri vardı...

Bugün Ayhan Çarkın'ın anlattıklarının önemini kavrayamayan, dudak büken, 'Bunları zaten biliyorduk' diyenler, aslında Susurluk döneminde nelerin kapatılmış olduğunu da bilmiyor demektir. Emniyet ve MİT arasındaki taşeron mafya üyeleri üzerinden yapılan rant kavgasından bihaberdir. Faili meçhul cinayetlerin vatan-millet hesabıyla başlayıp nasıl da fidye için uyuşturucu kaçakçısı kaçırma sınırına dayandığını belki de ya hiç bilmemiş ya da olayın vahametini hiç anlamamıştır...

Ayhan Çarkın'ın itiraflarında iki noktanın üzerinde durmalıyız.

İlki, bir Özel Harekatçı olarak katıldığı Dev-Sol baskınlarında yargısız infaz yapıp yapmadığı. Kendisine sorduğumda, ‘Evet, yaptık’ dedi...

İkincisi daha da önemli. ‘Kürt işadamlarını yargısız infazla öldürdünüz mü’ soruma, ‘Evet öldürdük, hem de resmi emirle öldürdük, elimizde listeler vardı’ demesidir... Ayhan Çarkın’ın da söylediği gibi bu emir, bir üst müdürün inisiyatifi ile değil, bakanların, Başbakan’ın, hatta bizzat MGK üyelerinin kararı ile alınmıştır.

Yanlış bir karardır. Kararı alan her kim olursa olsun, bu yanlış kararın hesabını vermelidir. Bu itiraflarla artık şundan eminiz; bir dönemin siyasi ve askeri kadroları, kendi vatandaşlarını, resmi devlet görevlilerine yargısız infaz ettirmiştir.” (Özdemir, *Radikal*, 25 Mart 2011)

Amaç, ekonominin Türkleştirilmesiydi

Biz bu listeye, başbakanlığı döneminde “Kimse bana ‘milliyetçiler cinayet işliyor’ dedirtemez” diyen ve ölüm listesinde adını görüp yurtdışına kaçan Hüseyin Baybaşı’nın “Kürt işadamlarının ölüm emrini o verdi” dediği dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’i de eklemek istiyoruz.

Şunu açıkça belirtmek gerekirse; Kürt işadamlarına yönelik bu karar, dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Tansu Çiller, MİT, JİTEM ve Susurluk ekibiyle birlikte alındı ve 100’e yakın cinayetle sonuçlandı. Bize göre bu kararın en büyük amacı; İttihat Terakki’den beri uygulanan ekonominin Türkleştirilmesidir. Kürtlere yönelik 100 yıldır uygulanan red, inkar, imha ve asimilasyon politikasından sonra bu karar hayata geçirildi ve biraz palazlanan Kürt işadamları, devletin zirvesinin aldığı bu kararla infaz edildi. Türk ulusalcılarının ve milliyetçilerinin birlikte kurdukları Kızılelma (Ergenekon) örgütü boşuna “Kürtlerden alışveriş yapmayın” diye yazılar yazıp bildiriler dağıtmıyordu.

AVUKAT SÜLEYMAN YETER: Hasan Kaya ile Metin Can’ın elleri arkalarında telle bağlanmıştı ve her ikisinin başına arka taraftan birer kurşunla ateş edilerek öldürülmüşlerdi. Vücutlarında çok sayıda işkence izleri vardı; ancak vücutları hâlâ sıcaktı. Bu da bize, öldürme eyleminin çok kısa zaman önce yapıldığını gösteriyordu.

1935 Dersim doğumlu Av. Süleyman Yeter, hem bir insan hak-

ları savunucusu hem de demokrasi mücadelesini yürüten kişi olarak, Elazığ'ın en deneyimli ve saygın avukatlarından biridir. Kendisi aynı zamanda meslektaşı olan Av. Metin Can ile Dr. Hasan Kaya'yı da yakından tanıdığı gibi, aynı zamanda da onların hunharca katledilmesine de tanıklık etmiştir. İşte, Av. Metin Can ile Dr. Hasan Kaya'nın faillerinin bulunması için büyük çaba harcayan ama bu konuda hiçbir sonuç alamayan ve bundan çok büyük acı duyan Av. Süleyman Yeter ile yaptığımız söyleşi:

“1976'da Elazığ'da avukatlık görevime başladım. Elazığ'da da görevimi bitirmeyi düşünüyorum.

JİTEM, 1988-89'larda kuruldu. Kurulduktan hemen sonra da yaptığı uygulamalarla hemen varlığını Doğu ve Güneydoğu'da gösterdi. Uyguladığı şiddet eylemleriyle siyasallaşan halkı korkutup sindirmeye çalıştı.

Faili meçhul kalmış siyasal cinayetlerin önemli bir bölümü JİTEM tarafından yapılmıştır. Elazığ ve çevresindeki il ve ilçelerde gerçekleştirilen faili meçhul eylemlerin yöneticisi ve tetikçisi, 'YE-ŞİL' kod adıyla bilinen 'Mahmut Yıldırım'dır. Mahmut Yıldırım'ın bugüne değin hâlâ yakalanmamış olması, devletin yakın bir gelecekte yine 'Mahmut Yıldırım'ı bu tür kanunsuz şiddet eylemlerinde kullanacağı' kuşkusunu bizde yaratıyor. Avukat Metin Can ile Dr. Hasan Kaya'nın öldürülme eylemi de yine Mahmut Yıldırım yönetimindeki bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir.

Av. Metin Can ve Dr. Hasan Kaya, Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde birlikte öğrenim yapmış çok samimi iki arkadaştı. Metin Can, Elazığ İli İHD Şube Başkanlığı'nı yapmaktaydı. Dr. Hasan Kaya da İHD üyesiydi.

Metin Can'ın evine gelen insanlar, bir genç gerillanın ağır yaralı olduğunu söylüyorlar ve Metin Can'dan, yanına samimi bir arkadaşını alarak yardıma gelmesini istiyorlar. Birkaç kez bu talepte bulunmak için Metin Can'ın evine geliyorlar; ama Metin Can evde olmadığı için görüşemiyorlar.

O gün Metin Can'ın evde olduğunu öğrenince, kendisine telefonla bu talepte bulunuyorlar. Metin Can bu telefonda belli derecede kuşku duyuyor; ama 'Bizi İHD İl Başkanı gönderdi' denince, Metin Can buna inanıyor ve konuğu olan Dr. Hasan Kaya'yı da yanına alarak gidiyor. Hasan Kaya'nın ağabeysinin arabasını alarak istenen yere gidiyorlar.

Götürüldükleri yer, Elazığ'ın yakınında bulunan 'Yazıkonağ' beldesidir. Mahmut Yıldırım (Yeşil) ve arkadaşları burada onları beklemektedirler. Metin Can ve Hasan Kaya, bindikleri arabadan indirilerek, sonra da kendi arabalarına bindirilerek Tunceli'ye doğru hareket ediyorlar. (Biz arabayı, Yazıkonağ beldesinde boş bulduk)

Bütün aramalara karşın nerede oldukları saptanamadı. Aradan birkaç gün geçtikten sonra, Hozat İlçesi'nde avukatlık yapan İsmail Keleş adındaki meslektaşım beni telefonla arayarak, Metin Can ve Hasan Kaya'nın Tunceli Emniyeti'nde işkence edildiklerini söyledi. Bu telefon konuşmasından sonra, ben durumu İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na bildireceğimi söyleyince, telefonda acayip bir ses duydum ve o anda telefonumun dinlendiğini öğrendim. O günün sabahı heyecanla ve büyük bir üzüntüyle yazıhaneme girince, Ali Öztürk adındaki bir hemşehrim, Metin Can ile Hasan Kaya'nın, Tunceli'deki bir köprü'nün altında öldürüldüklerini söyledi.

Ben hemen Ali Öztürk'ü yanıma alarak, kiraladığım arabayla Tunceli'ye hareket ettim. Tunceli'ye yaklaştığım sırada, birkaç küçük yaştaki çocuğun olay yerinde olduğunu gördüm. Arabayı hemen durdurdum ve Ali Öztürk'le birlikte arabadan indik. Hemen Dr. Hasan Kaya ile Av. Metin Can'ın katledildiği yere gittik.

Hasan Kaya ile Metin Can'ın elleri arkalarında telle bağlanmıştı ve her ikisinin başına arka taraftan birer kurşunla ateş edilerek öldürülmüşlerdi. Vücutlarında çok sayıda işkence izleri vardı; ancak vücutları hâlâ sıcaktı. Bu da bize, öldürme eyleminin çok kısa zaman önce yapıldığını gösteriyordu.

Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra olay yeri kalabalıklaştı. Cenazeleri oradan alıp Tunceli'ye getirdik. Tunceli Cumhuriyet Savcılığı, ölüm olayıyla ilgili gerekli tespitleri yapıp ölüm tutanağını düzenledikten sonra, ölenleri Elazığ'a getirerek görkemli bir törenle Elazığ Asri Mezarlığı'na defnettik. Her yılda bu kabristana giderek, mezarları başında onları anıyoruz.

Bizim bütün şikayetlerimiz ve hukuki başvurularımız sonuçsuz kaldı. Hiçbir sonuç alamadık. Elazığ ve çevresinde 1990 yılından itibaren 'Yeşil' kod adlı Mahmut Yıldırım ve ekibi faaliyet gösteriyordu. Av. Metin Can ve Dr. Hasan Kaya'nın hunharca katledilmesi, Elazığ ve Tunceli'de büyük bir infiale neden oldu. Halkın tepkisi çok büyük olunca, ondan sonra Mahmut Yıldırım bu çevrede gö-

zükmedi ve diğer bölgelerdeki gibi faili meçhul cinayetler olmadı.”

TEKİN CAN: Ağabeyim Av. Metin Can ile Dr. Hasan Kaya’nın işkence yapılmayan hiçbir yerleri kalmamıştı. Elleri arkalarında bakkır bir telle bağlanmıştı. Enselerine de birer kurşun sıkılmıştı. Elleri arkalarına bağlandıktan sonra yüzükoyun yere yatırıyorlar, ondan sonra çenelerini kuma batırıyorlar ve öylece enselerinden beyine tek kurşunla infaz ediyorlar.

1968 Tunceli Mazgirt doğumlu Metin Can, 1966 doğumlu ağabeyi Avukat Metin Can ile Dr. Hasan Kaya’nın kaçırılarak işkenceyle katledilişlerini, bize tüm ayrıntılarıyla ‘acı içinde’ şöyle anlatıyordu:

“Ağabeyim Metin Can Elazığ’da avukatlık yapıyordu. Aynı zamanda da Elazığ İnsan Hakları Derneği Başkanı’ydı.

Ağabeyim, 1990’larda Elazığ’da avukatlık yapmaya başladı. Metin ağabeyim her türlü davalara bakıyordu; ama özellikle de siyasi davalara bakıyordu. Hem siyasi davalara baktığı hem de İHD Başkanlığı yaptığı için sık sık tehditler alıyordu. Genellikle telefonla sık sık tehdit ediliyor ya da uyarılıyordu. Mesela; *Ülkede Gündem* gazetesine gelip çıktıktan sonra, oradaki bayide bomba patlıyordu. Bu da uyarı niteliğindeydi.

20 Şubat 1992’de, Doktor Hasan Kaya Metin ağabeyimin evindeymiş. Birlikte sohbet ederlerken, saat 19.00 gibi eve bir telefon geliyor. Telefonu ağabeyim açıyor ve gelen telefon üzerine ağabeyim ile Dr. Hasan Kaya hazırlanıp evden çıkıyor; ama evden çıkmadan önce ağabeyim eşine: ‘Yemek hazırlama, ben yemek alıp geleceğim’ diyor. Ondan sonra da evden çıkıp gidiyorlar. Aradan saatler geçiyor ama Metin ağabeyim eve gelmiyor. Bunun üzerine yengem bayağı panikliyor. Ondan sonra gece saat 11.30-12.00 gibi birileri: ‘Avukat ile doktoru öldürdük, başınız sağolsun’ diye eve telefon edip kapatıyorlar.

Doktor Hasan Kaya, Ağabeyim Metin’in çok samimi arkadaşıydı. Metin ağabeyimin eşi Fatma Can’da doktordu. İkisi de mesleklerinde yeniydiler. Her gün ya bizimkiler Hasan Kaya’daydılar ya da Dr. Hasan Kaya ağabeyimlerdeydi. Dr. Hasan Kaya da İHD’de çalışıyordu. Hem Fatma yengem hem de Dr. Hasan Kaya ‘TIP’ta Uzmanlık Sınavı’na (TUS) hazırlanıyorlardı. İkisi de bunun için tez hazırlıyorlardı ve birlikte ders çalışıyorlardı.

O telefondan sonra ağabeyim Metin ile Dr. Hasan Kaya birlikte dışarı çıkıyorlar ve bir daha da eve dönmüyorlar.

Eve gelen telefon üzerine, Fatma yengem hemen Avukat Mevlit Kaya'nın yanına geliyor. Yengem olayı Mevlit Kaya'ya anlatıyor. Av. Mevlit Kaya da Fatma yengeme, 'Ne olacak ya, korkma gelirler' diyor. Bunun üzerine yengem evine dönüyor. Ertesi gün sabah da durumu savcılığa bildiriyor.

Ondan sonra Ankara'ya gittiler. Başbakan Süleyman Demirel'e başvurdular. Süleyman Demirel Fatma Yengeme 'Git, senin kocan belki bir terörist idi' diyor. Bu sefer yengem İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in yanına gidiyor. O da ona: 'Kızım korkma git. Aldığım haberlere göre onlar sağlar, sağ gelecekler, korkma!' diyor.

Bunun üzerine Fatma yengem tekrar Elazığ'a geldi. Yengem İHD grubuyla birlikte Ankara'da girişimlerde bulunurken, biz de Elazığ SHP binasında açlık grevindeydik. Metin ağabeyimin 3 yaşındaki kızı 'Üryan' da bizim yanımızdaydı. Fatma yengem Ankara'dan döner dönmez hemen bizim yanımıza geldi. Hemen yanımıza gelir gelmez, bize bir telefon geldi: 'İki tane ceset Tunceli Dinar Köprüsü'nün altında bulundu, herhalde onlardır' diyorlardı. Bu telefon üzerine kalabalık bir grupla birlikte apar topar Tunceli'ye, Dinar Köprüsü'nün olduğu yere gittik. Biz oraya gidene kadar cesetler Tunceli Devlet Hastanesi'ne götürülmüştü.

Bu haberi ilk alan, ağabeyimin arkadaşı Av. Ali Demir'di. Av. Ali Demir, haberi alır almaz hemen oraya gidiyor ve onları teşhis ediyor. İlk oraya varan Ali Demir idi.

Bizim Tunceli merkeze gitmemize izin vermediler. Biz Tunceli Köprüsü'nün orada beklemek zorunda kaldık. Birkaç saat bekledikten sonra akşam karanlık çöktüğünde, ancak bize cesetleri verdiler. Cesetleri alıp Elazığ'a geri döndük.

Elazığ'a döndükten sonra, Elazığ Devlet Hastanesi'nde otopsi-leri yapıldı. Tıp dilinde 'Darp' diye geçiyordu; ama vücudlarında darp izi olmayan hiçbir tarafları kalmamıştı. Dudakları patlamıştı. İşkence yapılmayan hiçbir yerleri kalmamıştı. Elleri arkalarında bakır bir telle bağlanmıştı. Enselerine de birer kurşun sıkılmıştı. Elleri arkalarına bağlandıktan sonra, yüzükoyun yere yatırılıyorlar, ondan sonra çenelerini kuma batırıyorlar ve öylece enselerinden beyine tek kurşunla infaz ediyorlar.

Ağabeyimin kaçırılışından 3 gün sonra, ayakkabılarını getirip

SHP binasının kapısının önüne bıraktılar. Ayakkabıları bir poşetin içine koyup kapının önüne bırakmışlardı. Ayakkabıları görür görmez hemen tanıdım. Onları alıp emniyete gittiğimizde, o zamanın müdürü ki ona ‘Herkül’ diyorlardı, bana ‘Bugün ayakkabısını buldun, yarın ceketini bulup getireceksin’ dedi. Ondan 7 gün sonra da cesetleri bulundu.

Devletin bize söylediği şuydu: ‘Bu işi PKK yaptı.’ Onun için hiçbir soruşturma yapıldı. Hukuki olarak da hâlâ daha hiçbir şey yapılmadı.”

AV. METİN CAN VE DR. HASAN KAYA CİNAYETİ

Av. Metin Can ile Dr. Hasan Kaya’nın kaçırılarak hunharca katledilmeleri sadece Elazığ’da değil Türkiye çapında büyük bir yankı buldu ve infiala yol açtı. Herkes tarafından lanetlenen bu olay, Yeşil ve ekibi tarafından yapılmıştı. Gazeteci Soner Yalçın, Can ve Kaya cinayetiyle ilgili kitabında geniş bilgi veriyor ve şöyle diyor:

“Avukat Metin Can ile Doktor Hasan Kaya 21 Şubat 1993 günü kaçırıldı. Cesetleri altı gün sonra 27 Şubat 1993 tarihinde bulundu. Can ve Kaya’nın kaçırılışının ikinci gününden itibaren Demokratik Kitle Örgütleri, Ankara ve Elazığ’da protesto gösterileri yaptılar. Elazığ SHP binasında yüzlerce kişi Can ve Kaya’nın bulunması için açlık grevine başladı. Başbakan Süleyman Demirel ile Adalet Bakanı Seyfi Oktay’a telgraf çekildi. Ankara Adliyesi önünde avukatlar eylem yaptılar.

İnsan Hakları Derneği, olayı başta TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk olmak üzere, Başbakan’a, İçişleri Bakanı’na ve Adalet Bakanı’na bildirdi. Kaçırılma olayını duymayan kalmadı. SHP yöneticileri demeçler verdiler. İçişleri Bakanı Sezgin, Metin Can’ın eşi Fatma Can’la yaptığı görüşmede, Fatma Can’a sarılarak evine gidip oturmasını, kocasının geleceğini söyledi. Fatma Can, İçişleri Bakanı’nın güvencesiyle evine gitti. Bu arada Can’ların evine sık sık telefon geliyordu, ‘Türk İntikam Tugayı elemanlarından’! Can ve Kaya’nın ayakkabıları SHP il binası önüne bırakılmıştı...

Güçleri Meclis Başkanı’nı, Başbakan’ı, Başbakan Yardımcısı’nı aşmış olmalıydı ki, Can ve Kaya kafalarına sıkılan MKE yapımı 9 mm çapındaki silahla öldürüldüler.” (Yalçın, 2010: 147-148)

Evlerinden alınıp işkence yapıldıktan sonra Tunceli Dinar Köprüsü altında öldürülen Av. Metin Can ve Dr. Hasan Kaya cinayetiyle

İlgili Cem Ersever de, Soner Yalçın'a şöyle diyor:

“Araştır bakalım; 21 Şubat 1993 tarihinde Elazığ'da İnsan Hakları Derneği Başkanı Avukat Metin Can ile Doktor Hasan Kaya'ya işkence yapıp kafasına birer kurşun sıkan kimdi? Kimler avukat ile doktoru öldürüp Tunceli'nin Dinar Köprüsü'ne attırdı? Kim?

Elazığ, Bingöl, Tunceli hattındaki cinayetlerin hepsini Yeşil işler. Buradaki tüm faili meçhul cinayetleri araştırırsan karşına Ahmet Demir (Yeşil) ile Mehmet Yazıcıoğulları çıkar!” (Yalçın, 2010: 145)

Can ve Kaya cinayetini Yeşil ekibi işledi

Soner Yalçın, Can ve Kaya cinayetiyle ilgili şu bilgileri de veriyor: “KÜRD-HA da 14 Ekim 1993 tarihli haber bülteninde, PKK'nın Metin Can ve Hasan Kaya'nın katilini yakaladığını bildiriyordu:

‘ARGK'nin, bir süre önce Elazığ'da kontrgerilla tarafından kaçırılarak katledilen Elazığ İHD Şube Başkanı Avukat Metin Can ve Doktor Hasan Kaya'nın katillerinden biri olan Orhan Öztürk adlı kontrayı Malazgirt'te yakaladığı öğrenildi.’

Bir süre PKK kamplarında eğitilip gerilla yapılan Orhan Öztürk daha sonra yakalanıp itirafçı yapılmıştı. İtirafçı Orhan Öztürk bu kez de PKK militanları tarafından yakalanınca tetikçilik yaptığı olayları itiraf ediyordu.

Orhan Öztürk'ün anlattıkları 18 Kasım 1993 tarihinde *Özgür Gündem*'de yayımlandı. Anlattıkları Binbaşı Ersever'i doğruluyordu:

‘Eylemimi Suriye Kürdistan'ından İdris Ahmed ve Diyarbakırlı Mesut Mehmetoğlu adlı itirafçılarla gerçekleştirdik. Avukat Metin Can ve Doktor Hasan Kaya'yı evinden aldığımızda çeşitli yayın organlarında yer alan ve gerçek adı bilinmeyen Yeşil de araçta bizi bekliyordu. Kontrgerilla Komutanı Yeşil'in Elazığ Emniyeti ile de ilişkisi vardı. Kaya ile Can'ın sorgulaması Elazığ Emniyet Müdürlüğü'nde yapıldı. İşkenceden sonra Tunceli-Mazgirt arasında bulunan köprü'nün altına götürdük. Onları orada öldürdüm. Bu eylemi İçişleri Bakanı ve birçok devlet yetkilisi de biliyordu.

Doktor Hasan Kaya'nın evine gece saat 02.00'de ben ve Suriye'li İdris Ahmed gittik. İdris Ahmed 1.65 boylarında, sarışın, elagözlü, yirmi üç-yirmi dört yaşlarında, olgun biridir. Suriye'nin Halep şehrinden olan İdris Ahmed, PKK saflarında on yıl faaliyet yürütmüş, daha sonra itirafçı olmuş. Şimdi kontrgerillanın faaliyetlerini

yürütüyor. Önce Avukat Metin Can'ı evinden alıp doktorun evine gittik. Yeşil'in daha önce bize verdiği talimat gereği, kendimizi PKK'li olarak tanıtip, hastamız olduğunu belirterek tedavi etmelerini istedik. Önce kabul etmediler. Daha önce parti saflarında bulunduğumuz için hareketlerimizle onları inandırdık. İdris Ahmed'in hareketleri daha inandırıcıydı. Bu adamları Elazığ Otogarı'ndan iki üç kilometre ötede uzun bir ahır vardır, oraya götürdük.

Yeşil, Elazığ sorgu ekibinden iki üç kişi ve Suriye'li İdris Ahmed bunlara işkence yaptılar. Yarım saat kadar işkence faslı sürdü. Doktor ile avukatın yüzleri parçalanmış bir vaziyetteydi. Bu adamları Tunceli Mazgirt arasındaki köprüye götürdük. Köprü'nün yakınlarında alay ve askeri karakol gibi askeri birimler vardı. Karakolla aramızdaki mesafe 2 kilometreydi. Burada ben 16'lık bir tabancayla kafalarına birer kurşun sıkarak infaz ettim. Yanımda İdris Ahmed ve Diyarbakırlı itirafçı Mesut Mehmetoğlu vardı. Yanımızda Yeşil ve Elazığ sorgu ekibinden üç kişi daha vardı. Bunlar Yeşil'in arabasında bekliyordu. Silah sesini karakol duydu, ancak olaydan haberdar oldukları için olay bölgesine gelmediler. Söylendiğine göre bu köprü'nün çevresinde Yeşil çok infaz yapmış.

Olayda beyaz Land Rover tipi, 06 plakalı bir araç kullanıldı, ancak plakanın diğer numaralarını tam olarak hatırlamıyorum. Yeşil, doktor ve avukatın adres ve telefon numaralarını, kimlerle, hangi yurtseverlerle ilişkileri olduğunu Elazığ Emniyet Müdürlüğü'nden almıştı!" (Yalçın, 2010: 146-147)

HIDIR IŞIK, KIZLARI VE AKRABALARI KAYBEDİLDİ

1935 Dersim merkez Gökçek Köyü doğumlu Hıdır Işık, kızları ve akrabaları toplam 7 kişi, Gökçek Köyü'ne yapılan operasyon sonucunda kaybedildi. Onları aramaya giden oğlu Ali Işık'da infaz edilerek bir kayalığın altına atıldı. Kayıpların arasında 3 yaşındaki Dilek Serin'in de olduğu 7 kayıptan henüz hiçbir haber yok.

SÜLEYMAN IŞIK: Köyümüzde 40 aileden sadece 7 kişi kalmıştı. Son operasyonla birlikte 7 kişi de kaybedildi. Aradan tam 17 yıl geçti; ama hâlâ babam, ablalarım ve yeğenlerimin hiçbir izine rastlanmadı.

1979 Tunceli merkez doğumlu Süleyman Işık, köylerine yapılan operasyon sonucunda ailesinden 7 kişi kaybedildi. Bu da yetmedi,

onları aramaya çıkan ağabeyi de infaz edildi. Tabi ki Süleyman Işık'ın acısını dile getirmek çok zor. Kendisi de olayları anlatırken çok zorlanan Süleyman Işık'ın bize anlattıkları bütün gerçekleri ortaya çıkarıyor:

“Babam Hıdır Işık, Tunceli Merkez Gökçek Köyü’nde çiftçilik yapıyordu. Herhangi bir siyasi çalışması yoktu. Hiçbir partiye üye değildi. Köyde yaşıyordu ve kendi halinde bir insandı.

Dersim bölgesinde genelde CHP etkindi. İki tane milletvekili vardı, ikisi de CHP’dendi. 1990’dan itibaren Kürt Özgürlük Hareketi bölgemizde de etkili olmaya başladı. Hareketin etkili olmasıyla birlikte, devlet yönelimi de başladı ve köyler boşaltılmaya çalışıldı. 1991-92’lerde köy boşaltmalar başladı. Aynı dönemde de köy ve ormanları yakmaya başladılar.

Bu süreçle birlikte, bizim çevremizdeki köyler de zorla boşaltıldı. Boşaltmayanlar da devletin tehditlerine maruz kaldı, can güvenlikleri kalmadı. 24 Eylül 1994 tarihinde, gündüz vakti köylerimize genel bir operasyon yapıldı. Operasyonu yapan Bolu Komando Tugayı idi. Operasyon yapıldığı sırada babam Hıdır Işık, ablalarım Hatun Işık, Elif Işık, Yeter Işık ve akrabalarım Düzalî Serin, eşi Gülizar Serin ve 3 yaşındaki kızları Dilek Serin vardı. Operasyonda köyümüz gündüz vakti bombalandı ve yakıldı, yıkıldı.

Bu operasyonun yapıldığı ertesi günü bize haber geldi. Hayvanlarımız Gökçek Köyü Karakolu’na teslim edilmişti. Bize gelip almamız istendi. Biz 25 Eylül 1994 günü karakola gittik. Hayvanlarımız oradaydı ama ailemizden hiç kimse yoktu. Hemen onların akıbetini sorduk. Bize dediler ki, ‘Biz oraya gittiğimizde sadece hayvanlar vardı. Bu hayvanlar dışında kimseyi görmedik, kimseye rastlamadık.’ Bunun üzerine hemen Tunceli Valiliği’ne ve İl Jandarma Komutanlığı’na müracaat ettik. Ve köye gitmek istediğimizi onlara söyledik. ‘Operasyon var, gidemezsiniz’ dediler ve gitmemize izin çıkmadı. Bir hafta beklemek zorunda kaldık. Bir hafta boyunca ailelerimizin akıbetini her yerden sorduk, soruşturduk; ama hiçbir sonuç alamadık. Yetkili ağızların bize söylediği: ‘Hiç kimseyi görmedik. Çatışma vardı, kimseye rastlamadık’ idi. Hepsi aynı şeyi söylüyordu.

Bir hafta sonra köye gitmemize izin çıktı. Kalabalık bir grupla köye gittik. Köye gittiğimizde şok olduk. Köyümüz bombalanmış, yakılmış, yıkılmıştı. Evlerimizin hepsi yanmıştı. Hayvanlarımız telef olmuştu. Köyümüz tek anlamıyla savaştan çıkmış bir haldeydi.

Evlerimizin içine girdik; tek tek aradık. Bahçeleri aradık. Çevreyi aradık. Gidebilecekleri, olabilecekleri her tarafı aradık; ama hiçbir izle rastlamadık.

Aslında bizim köy büyük ve kalabalık bir köydü. 40'ı aşkın aile yaşıyordu. Çatışmalar ve ardında da köy boşaltmaların başlamasıyla birlikte imkanı olan aileler Tunceli merkez başta olmak üzere Batı illerine göç ettiler. Köyümüzde sadece yukarıda adını saydığım babamlar, ablalarım ve yeğenlerim kalmıştı. Köyümüzde 40 aileden sadece 7 kişi kalmıştı. Son operasyonla birlikte 7 kişi de kaybedildi. Aradan tam 17 yıl geçti; ama hâlâ babam, ablalarım ve yeğenlerimin hiçbir izine rastlanmadı.

24 Eylül 1994 günü operasyonu haber alan ağabeyim Ali Işık da hemen ertesi günü, yani 25 Eylül 1994 günü sabahleyin yürüyerek tek başına köye gitti. O gittiğinde, daha biz olayın haberini almamıştık. Biz, Ağabeyim Ali'yle birlikte Dersim'de kalıyorduk. Ağabeyim bize haber vermeden, olayı duyar duymaz hemen köye gitmiş. Ağabeyimi, Kutludere Muhtarı Cebail Nakış ve diğer köylüler görmüş.

Bizim Köy, Kutludere Köyü'nün mezrasıdır. Muhtar Cebail Nakış ve diğer köy sakinleri Ağabeyim Ali'yi engellemeye çalışmışlar. 'Gitme operasyon var, orası tehlikelidir' demişler. Ne yapmışlarsa da ağabeyim Ali'nin köyümüze gitmesini engelleyememişler.

Ağabeyim Ali de oraya gittikten sonra kayıp oldu. Bir hafta boyunca ondan haber alamadık. Bir hafta sonra davar çobanları tarafından ölü olarak bulundu ve hemen Kutludere Köyü Muhtarı Cebail Nakış'a haber verildi. Biz de hemen oraya gittik. Yer, Gökçe Karakolu'nun görüş mesafesinde idi. İnfaz etmişler ve bir kayanın altına saklanmışlardı. Yakın mesafeden ateş ettikleri için kafatası parçalanmıştı.

Cenazeyi alıp defnettik ve yine yetkili kurumlara şikayette bulunduk. Olay yerine sadece biz gittik, savcı falan gelmedi. Sadece hastaneye gelip otopsi yaptılar. Oradan da hiçbir soruşturma yapılmadı; başvurumuzdan hiçbir sonuç çıkmadı.

İçişleri Bakanı, AİHM Türkiye Sorumlusu, TBMM başta olmak üzere başvurmadığımız hiçbir yer ve kurum kalmadı; ama aradan 17 yıl geçmesine rağmen hiçbir sonuç alamadık. Başta babam ve ablalarım olmak üzere hâlâ 7 insan kayıptır. Çevrede kimse kalmadığı için babamların akıbetiyle ilgili hiçbir görgü tanığına rastlamadık.

Biz 17 yıldır kayıplarımızın birgün geri dönmesi umudunu yaşıyoruz. Ölü ise ölü, diri ise dirisini istiyoruz. Ölüyse, hiç olmaz sa bir mezarlarının olmasını istiyoruz. Talebimiz budur, umudumuz budur!”

MUHTAR CEBRAİL NAKIŞ: Ben oranın muhtarı olduğum için bana kayıp iki ailenin haberi geldi. Biri Hıdır Işık ve bir oğlu ile 3 kızı kayıptı. Düzali Serin ile hanımı ve kızı da kayıptı. Biz onları her yerden sorduk, soruşturduk. Askerlerden sorduk. Onlar bize ‘Kimseyi görmedik’ dediler. Aradan 17 yıl geçmesine rağmen ne Hıdır Işık ve ailesine, ne de Düzali Serin ve ailesine rastlanmadı. Ne ölüleri ortada var, ne de dirileri.

Süleyman Işık’ın verdiği bilgiler doğrultusunda Muhtar CebraİL Nakış’a ulaştık ve onunla bu konuda söyleşi yaptık. Muhtar’ın bütün söyledikleri Süleyman Işık’ı doğruluyordu. İşte, 1986’dan 2009’a kadar Kutudere Köyü’nün muhtarlığını yapmış olan CebraİL Nakış ile yaptığımız söyleşi:

“Kürt Siyasi Hareketi doğmadan önce hemen hemen herkes CHP’ye oy veriyordu. Biz de CHP’liydik. Hâlâ daha benim CHP’de kaydım vardır. PKK Hareketi çıkınca, insanların çoğu oraya kaydı. Ondan sonra halkın üzerinde baskılar başladı. 1990’lardan sonra baskılarla birlikte insanlar da yavaş yavaş evinden, köyünden kaçmaya başladı. 1994’te ise bölgemizde büyük bir operasyon başladı.

Tarih, 23-24 Eylül 1994 idi. Gökçek Köyü ve civarında büyük bir operasyon başladı. Ben Tunceli’de idim. Bana hemen haber geldi: ‘Evleriniz yakılmış; kardeşin ile ailenin davarları alınmış, karakola yakın bir yere gelmişler, hemen git!’ Bütün bu bilgileri bana Ali Takalı adlı komşumuz verdi. O da evde değildi, ona da bir başkası söylemiş.

Haberi alır almaz hemen Gökçek Köyü’ne gittim. Yalnız Gündere mezrasına, yani evimizin olduğu bölgeye gidemedim. Kaybolan çok davarımız olmuştu. Geride kalan az sayıdaki davarlarımızı da alıp çok düşük bir fiyatla sattım. Çoluk çocukları da alıp Tunceli merkeze getirdim.

3 gün sonra askeriye izin aldık. Çok sayıda insanlarla birlikte gittik. Mirik mezrasına kadar gittik. Muhtar olduğum için her şeyle ilgilenmek zorundaydım. Gördüğüm manzara çok kötüydü. Her taraf yakılıp yıkılmıştı. Yalnız iki aileden, Işıklar ile Serinler

ailesinden 8 kişinin kayıp olduğu söyleniyordu.

Tunceli'den Kutudere'ye gittik. Oradan da Mirik mezarına gittik. Şahısların kaybolduğu mezra, Mirik mezarıydı. Oraya ancak 3 saatte ulaşabildik. Hemen orayı aradık; ama ne ölü ne diri kimseyi bulamadık. Oradan dönüştü, bizim Gündere mezarına uğradık. Evin yakınında çay kenarında yazlık bir evimiz vardı. Bir iki hafta önce bütün eşyalarımızı yıkamış, orayı hazırlamıştık. Oraya araba da gidiyordu. Eşyalarımızın büyük bir bölümünü oraya taşımıştık. Birkaç gün sonra biz de oraya taşınacaktık.

Dönüştü oraya da uğradık. Bir baktık ki, her şeyimizi yakmışlar, hiçbir şey bırakmamışlar. Yani hem Gündere'deki evimizi hem de yeni hazırladığımız yazlığımızı eşyalarımızla birlikte yakmışlardı. Bir sürü hayvanımız da bu şekilde telef oldu. Bize hiçbir şey bırakmamışlardı. Bunu, Bolu'dan gelen ve operasyonu yapan yabancı askerler yapmıştı. 'Bolu Hava İndirme Tugayı yaptı' diyorlar. O yakıp yıkımdan sonra bir ay boyunca orayı bize yasakladılar. Orayı yasak bölge ilan ettiler. Ondan sonra da orası boş kaldı. Hâlâ da oraya gidebilmek için karakoldan izin almamız gerekiyor.

Ben oranın muhtarı olduğum için bana kayıp iki ailenin haberi geldi. Biri Hıdır Işık ve bir oğlu ile 3 kızı kayıptı. Düzali Serin ile hanımı ve kızı da kayıptı. Biz onları her yerden sorduk, soruşturduk. Askerlerden sorduk. Onlar bize 'Kimseyi görmedik' dediler. Aradan 17 yıl geçmesine rağmen ne Hıdır Işık ve ailesine, ne de Düzali Serin ve ailesine rastlanmadı. Ne ölüleri ortada var, ne de dirileri.

Hıdır Işık'ın büyük oğlu Ali Hıdır Işık askerliğini yeni bitirmişti. Operasyon yapıldığında, onların davalarını Kutudere Karakolu'na teslim etmişlerdi. Biz Kutudere Karakolu'na gidip 'Bu davaları buraya getirdiler, bunların sahipleri nerede?' diye sorduk. Onlar da bize, 'Kimseyi görmedik' dediler. Ali Hıdır Işık, operasyonun yapıldığı ikinci gün Mirik mezarına gitmek üzere yola çıkıyor.

Ali Hıdır Işık operasyon haberini alınca hemen bizim yanımıza geldi ve bize, 'Ben gidiyorum. Davarımızı getirmişler ama babamlardan, kardeşlerimden kimse ortalıkta yoktur. Onların akıbetini öğrenmek için, ben Mirik mezarına gidip onlara bakacağım' dedi. Ben ona 'Yalnız başına gitme 'operasyon' var, başına bir şey gelebilir. Gel, önce karakola gidelim, onlardan izin isteyelim. Eğer izin vermezlerse, Tunceli Alay Komutanı'nın yanına gideriz, belki o izin verir. Gel, sen yalnız başına oraya gitme!' dedim. Ondan sonra da

ona, 'Bak, ben karakola gidiyorum izin isteyeceğim, ne olur gitme!' diye ısrar ettim. Ama beni dinlemedi, koştı gitti. O da gitti ve ortalıktan kayboldu. Bir hafta sonra da onun cesedini çobanlar kokudan bulmuşlar. Onu öldürüp, cesedinin üzerine de taş yığmışlardı. O da böylece kayboldu gitti, onu da öldürdüler.

Tam 17 yıldır bütün aramalarımıza rağmen hiçbir izlerine rastlamadık. Bu da bizim için çok üzücü bir durumdur."

HASAN ŞAHİN'İN FAİLİ HALA BULUNMADI

Almanya'da yaşayan Hasan Şahin, yaz tatilini geçirmek için 1995 yılında Türkiye'ye geliyor ve bahçesini sularken kurşunlanarak katlediliyor. Aradan 16 yıl geçmesine rağmen Hasan Şahin'in faili hâlâ ortaya çıkarılmış değil.

FADİME ADLİM: Bölgemizde yaşanan olayları düşünüyorum. Tam 17.500 faili meçhul var. Bunların çoğunluğu da hep böyle beyaz Toros marka arabalarla kaçırılıp öldürülüyorlardı. Babamın da bu şekilde katledildiğini düşünüyoruz.

1964 Tunceli merkez doğumlu Fadime Adlım, 1936 Dersim doğumlu babası Hasan Şahin'in hiçbir politik yönü olmamasına rağmen, hunharca katledilmesine isyan ediyor ve babasının katledilmesiyle ilgili bize şunları anlatıyordu:

"Biz ailece, 1990 öncesi CHP'liydik. 1991 yılında kardeşim Süleyman Şahin PKK Hereketi'ne katıldı. Biz 7 kardeşтик. Süleyman, Hacettepe Üniversitesi Hidroloji Mühendisliği son sınıfta PKK'ye katıldı. O dönem staj yapıyordu ve Ankara'dan Harekete katıldı.

Kardeşimin PKK Hareketine katılmasıyla birlikte, üstümüzde baskılar arttı ve bize yönelik tehditler başladı. Tunceli Merkez Aktuluk Köyü'ne bağlı Samanyolu mezarının bize ait bölümü tam 4 kez yakıldı. Orada amcamlar oturuyordu. Babam, 1969 yılından beri Almanya'daydı. Ailecek 1988'de Almanya'ya gidildi; 3 kız kardeşim ve annem Almanya'ya gitti. Ben evli olduğum için burada kaldım. Süleyman ve diğer kardeşim de okudukları için burada kaldılar, Almanya'ya gitmediler. İşte, Süleyman kardeşimin PKK'ye katılmasıyla birlikte köyümüzdeki yerimiz de yakılıp yıkıldı.

Babam ve annem genelde her yaz Türkiye'ye tatil için geliyorlardı. Bazen iki ay, bazen de üç ay kalıyorlardı. Tatillerinin hepsini

bizim köyde geçiriyorlardı. Babam en son 3 Mayıs 1995 yılında Türkiye'ye geldi ve köyümüze gittiler. Yalnız annem ve babam gelmişlerdi. Diğer kardeşlerim Almanya'da kalmıştı. Süleyman kardeşim de PKK hareketindeydi.

Babamlar 7 Eylül'de Almanya'ya geri döneceklerdi. Babam 1 Ağustos'ta Tunceli şehir merkezine geldi. Ben o zaman Tunceli Belediyesi'nde memurdum. Biz akşam babamla birlikte köye gittik. Ben çalıştığım için, sabah tekrar babamla beraber Tunceli'ye döndük. Ben işimden sonra evime gittim. Babam da alış veriş yaptıktan sonra tekrar köye gitti. Ertesi gün sabah saat 7.00 sıralarında eve telefon geldi. Arayan amcamın oğluydu. 'Baban çok rahatsız, hemen köye gel' dedi. Tabi, babamın bir rahatsızlığı olmadığı için ne olduğunu anlayamadım ve apar topar köye gittim. Köye gittiğimde, amcamların dışında herkes köyün aşağısına gitmişti. Amcamın kızları da sürekli ağlıyorlardı. 'Ne oldu?' diye sorduğumda, bana hiçbir cevap vermediler ama sürekli ağlıyorlardı.

Onlarla birlikte bahçeye gittik. Orada büyük bir kalabalık vardı. Başka çevre köylerden de gelenler olmuştu. Herkes ağlıyordu. Hâlâ ben ne olduğunu bilmiyordum. Baktım, hemen bahçenin kenarında biri var, üstüne de çarçaf örtmüşlerdi. O zaman babamın öldüğünü anladım; ama nasıl öldüğünü bilmiyordum. Daha sonra, 'Ne oldu babama, ne oldu babama' diye ağlayarak sorduğumda, onu 'kurşunlayarak' öldürdüklerini söylediler.

Babam öldürüldüğünde 69 yaşındaydı. Biz tabi bu durum karşısında şok olduk; çünkü düşmanı kimse yoktu. Babamı otopsi için Malatya'ya götürdüler. Orada, 'Av tüfeği ile öldürüldü' dendi. İş husumete bağlamaya çalıştılar. 'Köylüler arasında bir çatışma' gibi göstermeye çalıştılar; ama biz buna inanmadık. Çünkü hiçbir düşmanımız olmadığı gibi, babam çevresi tarafından sevilen sayılan biriydi.

Otopside sonra köyde defin işlemi yapıldı. Kardeşlerim yurtdışından geldi. Biz defin işlemi yaptıktan, millet dağıldıktan sonra, biz 4 kız kardeş mezarlıkta biraz daha kalmak istedik. Saat öğleden sonra 15.00-16.00 sularıydı. Bizim orada kalmamızın amacı; halkın arasında ağlayamadık, babamla dertleşemedik, orada kalıp ağlamak istiyorduk.

Biz daha oradayken, beyaz renkli bir Toros araba geldi. Biz mezarlıkta sadece 4 kızkardeştik. Yanımızda erkek yoktu. Toros marka araba hemen mezarlığın önünde durdu. Şoförü arabada kaldı. İki kişi

arabadan aşağı indi. Mezarlığa geldiler. Hiç seslerini çıkarmadan yanımıza geldiler. Ellerini açıp babamın mezarı üzerinde ‘dua okur’ gibi yaptılar. Biz zaten onları görür görmez çok korktuk. Onlar da sözüm ona babama dua okuyup bize hiçbir şey söylemeden çekip gittiler. Bu kişilerle ilk kez karşılaşıyorduk. 25-30 yaşlarında, boy-lu boslu, bakımlı insanlardı.

Mezarlıktan döndükten sonra, eve gelip bu olayı bizimkilere anlattık. Bu olay şüphelerimizi daha da artırdı.

Bölgemizde yaşanan olayları düşünüyorum. Tam 17.500 faili meçhul var. Bunların çoğunluğu da hep böyle beyaz Toros marka arabalarla kaçırılıp öldürülüyorlardı. Babamın da bu şekilde katle-dildiğini düşünüyoruz.

Annemin anlattığına göre; babam bahçeyi sulamaya gitmiş. Bi-zim bahçe köyümüzün aşağısındadır. Köy ile arasında 1,5 km kadar yol vardı. Bahçemiz biraz vadinin içindeydi ve çok gür ağaçlar var-dı. Kolay kolay kimse kimseyi göremez. Babam normalde iki gün-de bir bahçeyi sulamaya gidiyordu. Genellikle de bahçe uzak oldu-ğu için yalnız başına gidiyordu.

Babam erkenden, sabah 5.30 sularında evden çıkıyor ve bahçe-ye gidiyor. Uzun süre geri dönmeyince, annem de onu merak ediyor ve yanına gidiyor. Gittiğinde, babamın bahçenin kenarında yüzüko-yun yattığını görüyor. Annem, babamın tansiyondan kaynaklı düş-tüğünü zannedip, onu ayağa kaldırmaya çalışıyor. Kaldırdığında, göğsünden kan geldiğini görüyor. Kan akmasın diye hemen parma-ğını yarasına basıyor. Bir taraftan da avazı çıktığı kadar bağırp çığ-lık atarak köyden yardım istiyor. Hâlâ da düşüp yaralandığını düşü-nüyor; öldürüldüğü aklının bir köşesinden geçmiyor. Sonra ilk yeti-şen, İsveç’ten gelen amcamın kızı oluyor ve yarasına bakıyor. An-neme de ‘Yenge, bu yere düşüp yaralanmamış; bunun yarası ‘kur-şun’ yarasıdır’ diyor. Öylece diğer insanlar da yetiştir.

Biz babamın katilini bulmak için her yere başvurduk; ama şim-diye kadar hiçbir sonuç alamadık. Hâlâ da hukuki davamız sürüyor. Ben şunu özellikle de eklemek istiyorum: Bütün bu olanlar, karde-şimin PKK hareketine katılmasından kaynaklı oldu. Yoksa annemin ve babamın hiçbir siyasi çalışması yoktu; hatta onlar CHP’li idiler. Zaten babam 1969 yılından beri yurtdışındaydı. Onların siyasi olay-larla ilgili uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktu. Kendi hallerinde in-sanlardı.

Kardeşim dağa gittiğinde, ailem Almanya'da idi ve hiçbir şeyden haberleri yoktu. Yukarda da belirttiğim gibi, Ankara'dan harekete katıldı. Annem ve babam da ancak aylar sonra bu olaydan haberleri oldu.”

ERUH BELEDİYE BAŞKANI MEHMET MELİH OKTAYI:

Devlet güçleri PKK hareketini yok edebilmek için operasyonlarla birlikte köyleri zorla koruculaştırmaya çalıştı. Korucu olmak istemeyen köyler zorla boşaltıldı; 20'ye yakın köy yakılıp yıkıldı. Eruh'a bağlı 99 köyden 40'ı aşkın köy zorla boşaltıldı. Bu köylerden göç eden halkın büyük çoğunluğu Adana, Mersin, İzmir gibi Metropollere göç etti.

Hiç kuşkusuz ki, 15 Ağustos Eruh ve Şemdinli baskınları Türkiye tarihinde çok önemli yer tutmaktadır. Bu baskınlardan sonra gözler bölgeye çevrilmiş ve Kürt sorunu gündemdeki yerini almıştır. Eruh Belediye Başkanı M. Melih Oktay, gelişen bu sürecin canlı tanığıdır. İşte, 1966 Eruh doğumlu Başkan M. Melih Oktay ile yaptığımız söyleşi:

“Kürt siyasi hareketi bölgemizde gelişmeden önce, Eruh'ta AP ve CHP etkindi. Genelde CHP daha etkili olmasına rağmen bir dönemde AP kazanıyordu, bir dönemde CHP kazanıyordu. Halk Partisi bölgemizde daha etkiliydi. Sonra Kürt siyasi hareketleri bölgemizde faaliyet göstermeye başladı.

Şunu açıkça belirtelim; genelde hangi parti iktidardaysa o dönemde o parti kazanıyordu. Sonra DDKD, DDKO, KAWA, KUK gibi örgütler oldu. Burada etkili olan DDKD idi. Ondan sonra KAWA etkiliydi. İyi hatırlıyorum: Eruh Lisesi'nde Orta Okula gittiğimde DDKD'cilerle KAWA'cılar sürekli rekabet halindeydiler. Bazen aralarında ciddi çatışmalar da oluyordu. Bu örgütlenmelerin, bu derneklerin halk arasında fazla bir etkisi yoktu. Halk gidip oyunu yine CHP ya da AP'ye veriyordu. Apocuların da hiçbir çabası ya da etkisi yoktu. Apocular bölgemizde pek bilinmiyordu.

15 Ağustos 1984'teki Eruh baskınıyla PKK hareketi adını duyurmaya başladı. 15 Ağustos 1984'te, akşam saat 21.00'de, hemen belediyemizin karşısındaki karakola baskın yapıldı. 25-30 kişilik silahlı bir grup gelip Eruh Jandarma Karakolu'na baskın yaptılar. Ben o zamanlar 18-19 yaşlarındaydım. Karakol baskınında bir asker öldü, başka da bir şey olmadı. Yalnız karakoldaki bütün mühimata e

koymuşlardı. YSE (Yol Su Ekeltrik Kurumu) arabasıyla silahları alıp götürmüşlerdi. Ayrıca, kahvelerde ve caminin hopörlöründen de propaganda amaçlı konuşmalar yapmışlardı. Halk bunları tanımadığı için çok şaşkıındı. Açıkçası hepimiz çok şaşkıındık.

12 Eylöl'ün ağır baskısı; insanların işkenceden geçirilmesi, zorla silah toplatılması, önlerine gelenlerin gözaltına alınması ve uzun süre işkenceler yapılması, hatta bizim köyden Mehmet Emin Beştas'la birlikte birkaç kişinin çırılçıplak soyularak, ağır işkenceler edilerek ağaca asılmaları insanları çok kızdırmıştı. İnsanlar bu dönemde çok sinmişti; ama sisteme karşı da çok doluydular. Bu baskın insanları çok etkiledi. Ondan sonra da PKK'nin faaliyetleri Eruh'ta etkili olmaya başladı.

PKK faaliyetlerinin başlaması, devlet güçlerini de hareketlendirdi ve bunlara karşı operasyonlar başlatıldı. Şiddet şiddeti doğurdu ve her gelen cenaze, onlarca kişinin dağa gitmesine neden oldu. Artık Kürt Siyasi Hareketi bölgemizin en etkili gücü olmuştu.

Devlet güçleri PKK hareketini yok edebilmek için operasyonlarla birlikte köyleri zorla koruculaştırmaya çalıştı. Korucu olmak istemeyen köyler zorla boşaltıldı; 20'ye yakın köy yakılıp yıkıldı. Eruh'a bağılı 99 köyden 40'ı aşkın köy zorla boşaltıldı. Bu köylerden göç eden halkın büyük çoğunluğu Adana, Mersin, İzmir gibi Metropollere göç etti.

Eruh'un köylerinin boşaltılması o dönemde Eruh'u öylesine bir hale getirmişti ki, sanki Eruh bir cezaevi idi. Giriş-çıkışlar kontrol altındaydı. Cezaevinde nasıl 20 TL'den fazla para sokamıyorsan, Eruh'ta da fazla yiyecek sokamazdın. Her şey kontrolle alınıyordu. Orada belirledikleri yiyecekleri getirebiliyorduk. Artık her şey halkın hiç alışık olmadığı 'kilo'ylaydı. Bahçemize, tarlamıza dahi izin kağıdı olmadan gidemiyorduk. Devletin yanında hepimiz kayıt altındaydık. İlçeye bir misafir geldiğı zaman, emniyet güçleri onun kimliğine gidinceye kadar el koyuyordu. Hergün yapılan ev baskınları, yaşantımızın doğal bir parçası haline gelmişti. Sonra bir ara sürgünler de başladı.

Ne kadar çok baskı olduysa, halk da o kadar çok bilinçlendi ve kendi siyasi hareketine sahip çıkımaya başladı. 1991'de DEP kısa bir dönemde faaliyet gösterebildi. Ondan sonraki ağır baskılar sonucunda hiçbir faaliyet gösteremedi ve kapatıldı. Bir ara SHP çatısı altında biraz faaliyet gösterdiler. HADEP ancak 2002'de açılabilirdi ve

bugünlere gelindi.

Ben şimdi BDP'nin Eruh Belediye Başkanı'yım. Maalesef hâlâ çatışmalar devam ediyor. Şunu açıkça belirtmeliyim ki, bizim tek amacımız eşit haklar temelinde, barış içinde, dostça, kardeşçe bir arada yaşamaktır. Ama hiç istemediğimiz bir bölünme yaşanacaksa da, bu da devletin uyguladığı yanlış politikalardan kaynaklanacaktır. Bizim amacımız; Kürt Sorunu'nun en kısa dönemde demokratik ve özgürlükler kapsamında çözülmesidir. Kürtlerin hakları neyse biz onları istiyoruz. Dünyadaki çağdaş insan hakları hukukları neyse bizler de onları istiyoruz. Tek isteğimiz bu sorunun en kısa sürede çözülmesidir.”

MAHFUZ ATABAY: 1994-95'lerde JİTEM'in yanında bir de Hizbulkontra faaliyetleri başladı; ama bunlar da JİTEM gibi burada etkili olamadılar. Bütün halk bunları çok iyi tanıyordu. Hatta o zaman cami imamını dahi tehdit etmişlerdi. Toplantılarını camide yapıyorlardı. Cami imamını da buna karşı çıkınca, imamını da tehdit ettiler; ama Eruh'ta fazla etkili olamadılar.

1960 Siirt Eruh doğumlu Mahfuz Atabay, Kürt Siyasi Hareketi'nin gelişimini ve buna karşı Eruh'taki JİTEM ile Hizbulkontra örgütlenmesini bize şöyle anlatıyordu:

“Kürt siyasi hareketinin gelişmesiyle birlikte, Eruh tam anlamıyla bir çember içine alındı. Susturulmuş, bütün hak ve hukuku yok edilmiş bir halk vardı. Gerçekten de Eruh halkının üzerine bir beton döktüler. Eruh baskınıyla birlikte, özellikle 1990'lardan sonra çete örgütlenmesine gidildi. Eruh çok küçük bir yerdir; ama hem tarihi, hem de coğrafi konumuyla da çok önemli bir yerdedir. 1990'larda Eruh'un nüfusu 5 bini bulmuyordu. Şu anda 9.400'dür.

1984 Eruh baskınıyla birlikte PKK'ye katılımlar başladı; ama en büyük katılım 1993 yılında oldu. Bu katılımlarla birlikte devletin emniyet güçleri halkın üzerine daha da çok gitmeye başladı. Kürt Siyasi Hareketi'ni bastırabilmek için İbrahim Şahin ve 'Yeşil' kod adlı Mahmut Yıldırım da Eruh'a gelip faaliyet göstermeye başladılar. İbrahim Şahin, o dönem Özel Tim Komutanı idi. Eruh ve çevresinde görev yapıyordu. Eruh çok küçük bir yer olduğu için ben hem İbrahim Şahin'i hem de Mahmut Yıldırım'ı defalarca gördüm. Biz gözaltına alındığımızda, bunlarla karşılaşıyorduk; ama bunlar halkın arasına çıkamıyordu. İbrahim Şahin iki yıla yakın Siirt ve

Eruh'ta görev yaptı. Mahmut Yıldırım ise burada bir süre faaliyet gösterdi.

Eruh'ta, Silopi, Cizre Şırmak gibi faili meçhul cinayetler olmadı; çünkü burası çok küçük bir yerdi ve herkes birbirini tanıyordu. Bir de burası zaten devletin kontrolündeydi.

1994-95'lerde JİTEM'in yanında bir de Hizbulkontra faaliyetleri başladı; ama bunlar da JİTEM gibi burada etkili olamadılar. Bütün halk bunları çok iyi tanıyordu. Hatta o zaman cami imamını da hi tehdit etmişlerdi. Toplantılarını camide yapıyorlardı. Cami imamı da buna karşı çıkınca, imamı da tehdit ettiler; ama Eruh'ta fazla etkili olamadılar.

Eruh'taki JİTEM, İbrahim Şahin, Mahmut Yıldırım, PKK itirafları ve koruculardan oluşuyordu; ama pek etkili olamadılar. Bu konuda Eruh halkı da çok dinamikti ve çok fazla fedakarlık da gösterdi. Onun için diğer bölgeler de yaşananlar, yargısız infazlar, faili meçhul cinayetler ve gözaltında kaybetmeler burada fazla olmadı.

Tek isteğimiz; bir an önce bu kanın durması, ne Kürt ne de Türk analarının ağlamaması ve sorunun demokratik bir şekilde çözülmesidir. Cenazeleri görmekten, her tarafın yakılıp yıkılmasından artık biz de bıktık. Biz de rahatça ve özgürce yaşamak istiyoruz.”

GÜÇLÜKONAK KATLIAMI

15 Ocak 1996 tarihinde, Siirt'in Güçlükönak İlçesi'nde, minibüs içindeki 11 korucu kurşunlanıp minübüsle birlikte yakılmıştı. Genelkurmay Başkanlığı katliamın PKK tarafından yapıldığını duyurdu; ama korucu kimliklerinin askerlerde olması ve olayın olduğu yerin konumu ciddi bir tartışmaya neden olmuştu. Minibüsün taranıp yakıldığı yer, dar bir geçitte ve iki korucu köyün arasındaydı. Herkes, böyle bir yerde PKK'nin gelip böyle bir eylem yapmasının mümkün olmadığını söylüyordu. Ayrıca, öldürülen korucuların kimliklerinin askerlerde olması da herkesi şüphelendirdi; ama basın ve medya olayı hiç araştırmadan “PKK korucu minibüsünü taradı ve yaktı; içindeki 11 korucu şehit oldu” diye kendisine ‘servis’ edilen haberi yayınladı. Ancak, İnsan Hakları Kuruluşları, bazı Sivil Toplum Kuruluşu yetkilileri, aydın ve sanatçıların bölgede yaptığı inceleme sonucu, olayın devlet güçlerince gerçekleştirildiğini iddia etmiş, katliam kurbanlarının yakınlarıyla beraber olayı yargıya taşımışlardı. Fakat açılan davaların hiçbirinden sonuç alamamışlardı.

Olaydan 13 yıl sonra dönemin Devlet Bakanı Adnan Ekmen, olayın PKK değil JİTEM tarafından yapıldığını iddia etmişti.

RESUL NAS: Bu olay köy halkı tarafından duyuluyor. Yakılan minibüs tarafına giderlerken, Jandarmalar önlerini kesiyor ve köyün korucularına ‘Biz PKK ile çatışıyoruz, size ihtiyacımız yok’ diyorlar. Dargeçit'teki korucular bizimkilere seslenerek ‘Sizin korucuları devlet öldürdü, ondan sonra da minibüsü yaktılar’ diye sesleniyorlar. Biri Ağabeyim Ali Nas, diğerleri de bizim köylüler, bizim tanıdıklar idi. Bunların öldürülmesine devlet sebep oldu. Kim öldürdüyse de bunların sebebi devlettir.

Siirt Güçlükönak Gerel (Çawirmili) Köyü’nden Resul Nas ile Güçlükönak olayı hakkında söyleşi yaptık. Resul Nas’ın korucu olan ağabeyi Ali Nas, Güçlükönak’ta taranarak yakılan minibüsteki 11 korucunun içindeydi. Resul Nas, bu olaydan kesinlikle devlet güçlerini sorumlu tutuyor:

“Ali Nas benim ağabeyimdi ve korucuydu. Bizim köyün korucusuydu. Devlet bize zorla koruculuğu dayattı. Ağabeyim Ali korucu olmamak için Gerel Köyü’nden Dargeçit’e kadar yürüyerek, kendisini gizleyerek kaçtı. Bu yürümeden ayaklarının altı patlamıştı. Biz kaçtık. 6 gerilla şehit olmuştu. Biz korktuk. Silahları karakola teslim etmek istedik; ama karakol silahları teslim almadı. Biz de korktuk ve kaçtık. Dedik ki, ‘Ne biz gerillaları öldürelim, ne de onlar bizi öldürsün’.

Biz kesinlikle korucu olmak istemedik. Biz kaçtık, Dargeçit’e geldik. Bizim çoluk çocuğumuz köyde kalmıştı. Devlet bize haber gönderdi: ‘Ya korucu olacaksınız ya da sizi buradan sürüp çıkaracağım!’ Açıkçası bizleri ölümle tehdit ettiler. Eşlerimize de küfredip ‘Korucu olmayanların anasını, avradını s...’ demişler ve eşlerimizi, çoluk çocuğumuzu tecavüzle tehdit etmişler. Biz de dedik ki, ‘Eşlerimizi alsanız dahi biz korucu olmayacağız’ dedik. Ama tekrar tehdit edildik. Bunun üzerine üç kardeşim köye dönüp koruculuğu kabul etmek zorunda kaldılar. Ama ben bütün tehditlere rağmen geri dönmedim ve Siirt’e gelip yerleştim. Hâlâ daha köye gitmiş değilim.

Ali Ağabeyim korucu olduktan sonra vicdanı kabul etmiyor, silahını evde bırakıp yayan olarak Dargeçit’e kadar kaçıyor. Onunla birlikte kardeşimin oğlu, dayımın oğlu, bir de Ramazan Acun silahları evde bırakıp kaçıyorlar. Dargeçit’te, Kerboran çevre köylerinin

korucuları etraflarını sarıp bunları yakalıyorlar. Onları, Zengan Köyü'nün korucuları yakalayıp Amara Köyü'nün Karakolu'na getiriyorlar. Oradan da onları Bizina (Koçyurdu Köyü) Köyü'nün Karakolu'na getiriyorlar. Orada askerler onları falakaya yatırıyor. İyi bir dayak attıktan sonra onları serbest bırakıyorlar. Onlar da köye geri dönüyorlar ve silahlarını tekrar alıp koruculuğa devam ediyorlar. Hemen bir hafta sonra, daha ağabeyim ve yeğenlerimin ayakları iyileşmeden Güçlükönak Koçyurdu Karakolu Askerleri geliyor ve 'Köyden iki korucunun ifadesi vardır. Şunlar şunlar gelecek, karakolda ifadesi vardır, hemen geri dönecekler. Birinin adı Ramazan Acun, diğerinin adı Ali Nas'tır' diyorlar. Ramazan Acun ile Ali Ağabeyim askerlerle karakola gidiyorlar. Üç köyden ikişer korucu alıyorlar. Toplam 6 korucuyu karakola çağırıyorlar. Şikeftiya Karakolu'na götürüyorlar. Bu karakolda onlara işkence yapıyorlar ve orada onları öldürüyorlar.

Bizina Köyü'nden 4 korucu daha çağırıyorlar. Onlara diyorlar ki, 'Bizim elimizde 6 korucu var. Bir minibüs getirin, onları güvenli bir şekilde alıp götürün' diyorlar. Bu dört korucu geliyor. Bunları da alıp öldürüyorlar. Yalnız minibüs şoförü kalıyor. Minibüs şoförünü de 'Deftanu' bölgesinde öldürüyorlar ve minibüsü de yakıyorlar.

Bu olay köy halkı tarafından duyuluyor. Yakılan minibüs tarafına giderlerken, Jandarmalar önlerini kesiyor ve köyün korucularına 'Biz PKK ile çatışıyoruz, size ihtiyacımız yok' diyorlar. Dargeçit tarafındaki korucular bizimkilere seslenerek 'Sizin korucuları devlet öldürdü, ondan sonra da minibüsü yaktilar' diye sesleniyorlar. Askerler bize, 'Gelirseniz, size ateş ederiz' demişlerdi. En sonunda, akrabalarımızla gidip cesetlerini alıp köyde defnettik. Biri Ağabeyim Ali Nas, diğerleri de bizim köylüler, bizim tanıdıklar idi. Bunların öldürülmesine devlet sebep oldu. Kim öldürdüyse de bunların sebebi devlettir."

SÜLEYMAN ERDOĞAN: 1994 yılında biz koruculuğu kabul etmediğimiz için 23 kişi listeye alındık. Ahmet Kaya da benim amcamın oğluydu. Abdullah İlhan, Beytullah İlhan... Tam 11 kişiyi öldürdüler. Biz 22 gün kaçtık, gizlendik. Ondan sonra bunları çağırıp öldürdüler. Bu öldürülenlerin içinde benim Halit Kaya Amcam vardı. Onu Taşkonak Karakolu'na götürdüler. Orada 3-4 gün ona işkence yaptıktan sonra onları öldürdüler. Bizim köyden 6 kişi götürdüler.

Minibüs şoförüyle birlikte 5 kişiyi de işkence yaparak öldürdüler. Onları Minibüs koltuklarına bağladılar, minibüsü ateşe verdiler. Bize de 'Çatışma var; Teröristler bunları öldürdü' dediler.

1940 Eruh Güçlükönak Sağkol Köyü doğumlu Süleyman Erdoğan ve 1935 doğumlu eşi Fatma Erdoğan ile Güçlükönak katliamı hakkında söyleşi yaptık. Bu katliamda hem çocuklarını hemde akrabalarını yitiren yaşlı anne ve baba acılarının yanında, yapılan bu vahşete çok tepkiliydiler. Suçluların cezalandırılması için ellerinden gelen her şeyi yapacaklarını söyleyen yaşlı ebeveyn bizlere inanılması güç şeyler anlattılar:

"Oğlum Resul Erdoğan'ı öldürdüler. 20 yaşlarındaydı. Askerliğe gidecekti. Mehmet Torun, o da 20 yaşlarındaydı. Oğlumun arkadaşlığıydı.

Devlet bizi korucu yapmak istedi. Biz korucu olmak istemedik. O zaman ben oğluma 'Oğlum askere git, korucu olmaktan kurtul' dedim. Ben muhtara dedim ki, 'Bu çocuk askere gitsin; ama korucu olmasın. Askerlik işlemlerini yap' dedim. Muhtar da oğlum ve Mehmet Torun'un askerlik işlemlerini yaptı.

Muhtarın arabasıyla karakola geldiler. Muhtarın oğlu şofördü. Bizim muhtarın adı Ramazan Erbek idi. Şoför oğlunun adı da Sabri Erbek idi. Askerlik işlemleri için muhtar, oğlum ve Mehmet Torun, Koçyurdu (Bizina) Karakolu'na gittiler. Muhtar, oğlum, Mehmet Torun, oğlu Sabri ve Şükrü Kaya vardı. Şükrü Kaya'yı bıraktılar. Muhtarı, oğlunu, benim oğlumu ve Mehmet'i karakolda tuttular.

Karakol Komutanı onlara demiş ki, 'Sizin askerliğiniz geçti, bu gece karakolda kalacaksınız.' O gün sabaha kadar karakolda kaldılar. Ertesi gün baktık ki, silah patladı. Ondan sonra Güçlükönak'a gittik ve onun cenazesini aldık. Oğlum ve Mehmet Torun büyük işkencelerle öldürülmüşlerdi. İşkence yapılmayan hiçbir tarafı kalmamıştı. Mehmet Torun'un kafasını dahi parçalamışlardı. Çocuklarımızın parçalanmamış tarafı kalmamıştı. Ayakları, bacakları, vücudu, her tarafı parçalanmıştı. Boğazını ağaçla bağlayıp yerlerde arabayla sürüklemişlerdi. Mehmet Torun'un kafası diye bir şey kalmamıştı. Bize de, 'Bunları Terörist öldürdü' dediler. Ben de muhtara 'Çocukları sana teslim ettik, sen de bunların nasıl ölümüne göz yumdun' dedim. Biz onun cenazesini Tabur'dan alıp getirdik.

Ben oğluma 400 dolar vermiştim, 100 dolar da Mehmet Torun'a vermiştim. Paraları da kayıp oldu. Kimliklerini de bize vermediler.

‘Onları Teröristler öldürdü’ dediler. Biz iki defa dava açtık. İkisinde de ‘Çocuğunuzu Teröristler öldürdü’ dediler ve davamızı reddettiler. Yine biz yeni bir dava açtık.

Muhtarımız benim şahidimdir. Bana dedi ki, ‘Ben ölürsem de, oğlum senin şahidindir.’ Birde dedi ki, ‘Nerede olsa da ben senin şahidimim. Allah vardır. Ben ne yaptımsa onları bana vermediler. İşkence ile onları öldürdüler, tırnaklarını da söktüler.’ Muhtar bunları bana söylerken, eşi de yanında vardı.

1994 yılında biz koruculuğu kabul etmediğimiz için 23 kişi listeye alındık. Biz dedik ki ‘Hepimiz kaçalım.’ Benim amcam Halit Kaya dedi ki, ‘Vallah ben kaçmıyorum; benim kanım burada kalacak!’ dedi. Ahmet Kaya da benim amcamın oğluydu. Abdullah İlhan, Beytullah İlhan... Tam 11 kişiyi öldürdüler. Biz 22 gün kaçtık, gizlendik. Ondan sonra bunları çağırıp öldürdüler. Bu öldürülenlerin içinde benim Halit Kaya Amcam vardı. Hatta onu Güçlükönak Belediye Başkanı’nın evinden alıp götürdüler. Taşkonak Karakolu’na götürdüler. Orada 3-4 gün ona işkence yaptıktan sonra onları öldürdüler. Bizim köyden 6 kişi götürdüler. Minibüs şoförüyle birlikte 5 kişiyi de işkence yaparak öldürdüler. Onları Minibüs koltuklarına bağladılar, minibüsü ateşe verdiler. Bize de ‘Çatışma var; Teröristler bunları öldürdü’ dediler.”

ŞIRNAK BELEDİYE BAŞKANI RAMAZAN UYSAL: 18 Ağustos 1992’den itibaren üç gün üç gece Şırnak’ın etrafı Özel Harekat Timleri ve Askeriye tarafından tutuldu. Üç gün üç gece tanklarla, panzerlerle Şırnak tarandı ve bombalandı. Arkasından da Şırnak ateşe verildi. Çoğu insanımız evlerinin önünde tarandı ve hayatını kaybetti. Bazıları da diri diri evlerinde yanarak canverdiler. Bu vahşetten sonra korucularla emniyet güçleri hariç. Şırnak’ta herkes bulabildiği bir vasıtayla Şırnak’ı terk etti.

Şırnak’ın siyasallaşma sürecini ve gelişen olayları en iyi bilen kişilerden biri de Şırnak Belediye Başkanı Ramazan Uysal’dır. İşte, 1960 Şırnak doğumlu Başkan Ramazan Uysal ile yaptığımız kapsamlı söyleşi:

“Ben, 27 Yıl Türkiye Kömür İşletmeleri’nde çalıştım. Emekliye ayrılmadan son 6 yılda Şırnak Maden İşçileri Sendikası Şube Başkanı olarak çalıştım. 2008’de emekliye ayrıldım ve BDP’yi kurduk. 2009’da da Şırnak’tan Belediye Başkanı oldum.

Kürt Siyasi Hareketi gelişmeden önce Şırnak'ta CHP ve AP vardı. Genelde bölgemizde Adalet Partisi etkiliydi. Irak bize yakın olduğu için KDP'nin de etkisi vardı. Sonra da DDKO, APOCULAR, KAWA, Özgürlük Yolu gibi Kürt siyasi hareketleri çıktı. Şırnak'ta etkili olanlar KAWA ve DDKD idi.

1984'te Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla birlikte PKK Hareketi bölgemizde sesini duyurmaya ve yavaş yavaş etkili olmaya başladı. 1990 yılında Halkın Emek Partisi (HEP) kuruldu. HEP'in kurulmasıyla birlikte Kürt Siyasi Hareketi halk arasında kökleşti ve SHP ile birlikte girilen ittifakta 3 Milletvekilini de HEP kazandı.

1992 Newroz'unda, Şırnak'ta çok büyük olaylar oldu. Benim de içinde yer aldığım 21 Mart 1992 Newroz'u resmen bir 'Serhıldan' oldu. Millet Newroz kutlamaları için alana indi; çok kalabalık, çok coşkulu bir kitle vardı. İlk kez böylesine coşkulu ve kitlesel bir Newroz kutluyorduk. Daha alana varılmadan önce kitleye saldırıldı ve ateş edildi. Kitle daha alana girmeden bu saldırı yapıldı ve alana girilmesine izin verilmedi. Kitle sadece bir yerden alana gelmiyordu; birkaç yerden birden alana akıyordu.

Nişancılar, Şırnak'ın yüksek yerlerinde, Öğretmen Evi'nin üzerinde, belirli yüksek yerlerde, yani nerede yüksek yer varsa konumlanmışlardı. Oradan kitlenin üzerine rastgele ateş ediyorlardı. Benim hemen yanımda iki genç kız vuruldu. Ondan sonra da Newroz'a katılmayan ve evinin belkonunda oturan Yengem (Amcam'ın eşi) Zeynep Uysal vurularak yaşamını yitirdi. O arada onlarca kişi vuruldu. Akşama kadar olaylar devam etti ve 3 gün sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yaralılar hastaneye götürülemedi; ölülerimiz gömülemedi. Bir sürü yaralı insan hastaneye kaldırılamadığı için, kan kaybından hayatını kaybetti. Ancak 3 gün sonra ölülerimizi gömebildik, yaralılarımızı hastanelere götürebildik. Yüzlerce kişi gözaltına alındı ve bir aydan fazla gözaltında tutuldu. 80'i aşkın insan hayatını kaybetti. Yaşadıklarımız tek kelimeyle bir vahşetti.

Aynı yıl 18 Ağustos olayları yaşandı. 18 Ağustos 1992'den itibaren üç gün üç gece Şırnak'ın etrafı Özel Harekat Timleri ve Askeriye tarafından tutuldu. Üç gün üç gece tanklarla, panzerlerle Şırnak tarandı ve bombalandı. Arkasından da Şırnak ateşe verildi. Çoğu insanımız evlerinin önünde tarandı ve hayatını kaybetti. Bazıları da diri diri evlerinde yanarak canverdiler. Bu vahşetten sonra korucularla emniyet güçleri hariç, Şırnak'ta herkes bulabildiği

bir vasıtaıyla Şırnak'ı terk etti.

Bu insanlarımızın bir kısmı Kumçatı Beldesi'ne, bir kısmı Cizre, Silopi, Mersin, Adana ve diğer yerlere göç etti. Şırnak bir anda resmen boşaldı. Zaten Şırnak oturulacak gibi değildi. Her taraf yıkılıp yıkılmıştı. O süreçte ben de evimi Diyarbakır'a götürmek zorunda kaldım ve 1,5 yıl Diyarbakır'da yaşadık. O zaman sadece bizim akrabalarımızdan 20'ye yakın kişi gözaltına alınmıştı. Yüzlerce kişi yaralanmış, onlarca kişi de hayatını kaybetmişti.

O süreçle birlikte bölgemizde gözaltı furyası, gözaltında kayıplar, faili meçhuller, yargısız infazlar ve köy yakmalarla boşaltmalar başladı. Artık hergün birkaç kişi ya kaybediliyor, ya öldürülüp cesedi bir yere atılıyor ya da gözaltında kaybediliyordu. Özellikle köy yakmalar ve zorla köy boşaltmalar insanları göçebe konumuna sokmuştu. Hemen hemen yakılıp yıkılmayan, boşaltılmayan köy kalmamıştı.

1991'den itibaren JİTEM'in adını faili meçhul cinayetlerle duymaya başladık. Buna tepki olarak da halk siyasallaştı.

'Köye Dönüş Projesi' uygulanıyor dendi; ama hâlâ insanların köylerine gidişine izin verilmiyor. Verilse bile alt yapı olmadığı için insanlar köylerine geri dönemiyor.

Faili meçhul cinayetler de bütün girişimlere rağmen hâlâ aydınlatılamadı. Silopi İlçe Başkanı Serdar Danış ve Yönetici Ebubekir Deniz'in akıbeti hâlâ belli değil. Onlar gibi binlerce insan hâlâ kayıptır. Anne babaların gözü hâlâ onları beklemektedir."

ŞIRNAK İHD BAŞKANI SEKVAN AYTU: Biz Şırnak İHD olarak, bölgemizde yoğunlaşan hak ihlallerini araştırdık. Bizim hak ihlallerini araştırmamızla birlikte, devletin de bize yönelimleri yoğunlaştı. Telefon tehditleri, mektup tehditleri, sivil giyimli, sakallı, olağandışı giyimleri ve yaklaşımları olan kişilerden açık ölüm tehditleri ve buna benzer akla gelebilecek her türlü baskı ve sindirme yöntemleri benim şahsımda bütün yöneticilere uygulandı.

1958 Şırnak doğumlu, eski Şırnak İHD Başkanı Sekvan Aytu ile JİTEM uygulamaları ve genel hak ihlalleri üzerinde söyleşi yaptık. Kendisi de insan hakları konusunda yaptığı çalışmalar nedeniyle büyük baskılara maruz kalan Sekvan Aytu bize şunları anlatıyordu:

"Şırnak, 1990 yılında il oldu. Daha önce Siirt'e bağlıydı. Şırnak, bölgenin coğrafi yapısından dolayı konum itibarıyla 'Asayiş

Vilayeti' yapıldı. O zamanki hükümetlerin yaklaşımı, hızla gelişen Kürt siyasi hareketini bastırmaktı. O amaçla Şırnak vilayet yapıldı; yoksa Şırnak'ın il yapılacak durumu yoktu.

Şırnak'ın konumu incelendiğinde, bir taraftan Cudi, bir taraftan Gabar, bir taraftan Besta ve bir taraftan da Çırav, Dereler ve birçok buna benzer heybetli dağların arasında yer almaktadır. Özellikle de Suriye, Irak ve kısmen de İran'la sınırı kesişmektedir.

DYP-SHP Koalisyonu'nda parlamentoya gönderdiğimiz üç tane vekil içerisinde, dönemin Şırnak İHD Başkanı Orhan Doğan da vardı. Onun Millet Meclisi'ne gitmesiyle birlikte, İHD Başkanlığı'na Yönetim Kurulu Kararı'yla ben seçildim. Orhan Doğan'ın İHD Başkanlığı döneminde ben Yönetim Kurulu'ndaydım. Orhan Doğan 1991 seçimlerinde Meclis'e gitti, ben de ondan sonra İHD Başkanı oldum.

Şırnak'ta siyasi hareketlenme, 1985'te Eruh ve Şemdinli baskısıyla birlikte başladı; 1987-88'lerde tam bir serhıldan oldu. Kürt siyasi hareketinin hızla yayılması, devlet güçlerini de hareketlendirdi. Bir taraftan operasyonlar, bir taraftan halk üzerinde baskılar ve bununla birlikte hak ihlalleri başladı. JİTEM, 1989'da resmi olarak ismi geçmese de, uygulamalarıyla kendisini duyurmaya başladı. Mesela; Musa Kılıç'ın oğlu Mehmet Kılıç, 1991'lerde kendi köyünden (Dağkonak) alınıyor, çatışma süsü verilerek infaz ediliyor.

Mevcut Şırnak'ın 42 köyünden 38 köyü çatışmalar nedeniyle, bazıları da yakılarak ya da göç ettirilerek Şırnak merkeze ve batı illerine göç etmek zorunda kalıyor. Boşalmayan 4 köy de Şırnak'ın merkez köyleridir. Aynı zamanda da korucu köyleridir.

Biz Şırnak İHD olarak, bölgemizde yoğunlaşan hak ihlallerini araştırdık. Bizim hak ihlallerini araştırmamızla birlikte, devletin de bize yönelimleri yoğunlaştı. Telefon tehditleri, mektup tehditleri, sivil giyimli, sakallı, olağandışı giyimleri ve yaklaşımları olan kişilerden açık ölüm tehditleri ve buna benzer akla gelebilecek her türlü baskı ve sindirme yöntemleri benim şahsımda bütün yöneticilere uygulandı.

Biz 1992 yılında, Şırnak merkezindeki Cumhuriyet alanında, Newroz kutlamalarıyla ilgilenirken, alana giren halkın üzerindeki sarı-kırmızı-yeşil giysiler ve eşarplar kitlenin elinden alınmak istendi. Oysa kitle sadece bayramlaşma, Kürtlerin bahar bayramını kutlamak istedi; ama alana girişten sonra birtakım bahanelerle kitleye

saldırıldı ve bu saldırılardan sonra şehrin çeşitli yerlerinde, alandan evlerine gitmek isteyen halka saldırıldı. 1992 Newroz’unda 87 insan yaşamını yitirdi.

Önce, Newroz alanındaki insanlara çoluk-çocuk, yaşlı-genç demeden saldırdılar. Saldırı sonucunda herkes can havliyle evine gitmek istedi. Evlerine giderlerken de sokaklarda onlara yine saldırıldı. Bu da yetmedi; rastgele her tarafa ateş edildi ve yüzlerce kişi yaralandı, onlarca kişi de hayatını kaybetti. Bu da yetmedi; üç gün sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve yaralı insanların hastanelere gitmesi engellendi, yaşamını yitirenlerin de gömülmesine izin verilmedi. Cenazelerimizi ancak üç gün sonra gömebildik. Mevcut söylediğimiz can kayıplarının çoğu evlerinde, çoğu yolda yürürken, birçoğu da işyerlerinde yaşamını yitirdi. Mesela; birisi camiye giderken, birisi yolda yürürken, birisi abdest alırken, birisi balkonda otururken rastgele sıkılan kurşunlarla hayatını kaybetti. Birsen Özcan, Belkız Yılmaz gibiler evlerinde otururken hayatlarını kaybettiler. Benim yanımdaki Bülent Zeyrek de göğsünden kurşunlanarak hayatını kaybetti.

Şırnak’taki bu insanlık dışı uygulama ve manzaraları, o zaman bölgede bulunan ZDF ve RTL aracılığıyla dünya kamuoyuna duyurmaya çalıştık. Şırnak’ta yaşanan hak ihlallerinden dolayı yaptığımız çalışmaları devlet hazınedemedi ve beni gözaltına aldıktan sonra tutukladılar. Tam bir yıl cezaevinde kaldım. 9-10 yıl süren bir davadan sonra beraat ettim.

18 Ağustos 1992’de ben cezaevindeyken, Şırnak İnsan Hakları Derneği’imiz bombalandı ve benim evim de yakıldı; evde oturacağımız bir kilim dahi kalmadı. O tarihlerde o kadar korkunç olaylar yaşandı ki, Şırnak Cizre arası 4 km olmasına rağmen, insanlar yolculuk yapmaktan korkuyorlardı; çünkü araçların içerisinde insanlar diri diri araçlarıyla birlikte yakılıyor, yok ediliyordu. Hergün birçok insan kaçırılıyor, öldürülüyor, ya da faili meçhul oluyordu. Bazılarının da işkence edilmiş cesetleri, aylar sonra bir yere atılmış bir şekilde bulunuyordu. Gencecik Bişenk Anak, Şırnak Emniyeti’nde gözaltındayken vurulup, yetkililer tarafından ‘İntihar etti’ deniyordu. Oysa yaptığımız araştırmalarda ve ceset üstünde yapılan otopsi de, en vahşi bir şekilde katledildiği ortaya çıkıyordu.

Bunlar gibi yüzlerce insan hayatını kaybetti. Hayatta kalanlar da aynı akıbeti yaşamamak için bölgeden Metropollere göç etmek

zorunda kaldı. Göçebe konumuna düşen bu insanlar da, gittikleri yerlerde gördükleri ‘potansiyel suçlu’ muamelesi ve aldıkları tehditler sonunda tekrar yerlerine dönmek zorunda kaldılar.

Bölgemizdeki büyük hak ihlallerini yapanların büyük bir çoğunluğu ‘JİTEM’ ya da ‘Derin devlet örgütlemesi’ tarafından işlendiği apaçık ortadadır. Maalesef devlet de bu örgütlerin işlediği suçları hiçbir zaman ortaya çıkarmadı. Aradan yıllar geçmesine rağmen bu durum hâlâ gizemliliğini korumaktadır.”

ŞIRNAK BARO BAŞKANI NUŞİREVAN ELÇİ: Özellikle 1989-96 yılları faili meçhullerin en çok yaşandığı dönemdi. O dönemde devlet yönetimi baskı ve şiddet yöntemiyle halkı sindirmeye çalıştığı için faili meçhullerin çoğunun yakını korkusundan cesedine sahip çıkamıyor, kimisi adli yollara başvurmaya dahi yeltenemiyordu.

1968 Şırnak Cizre doğumlu Nuşirevan Elçi, dört yıldır Şırnak Baro Başkanlığı’nı ve 11 yıldır da Silopi’de avukatlık yapmaktadır. 1999’dan beri avukatlık, 2001’den beri de Baro’da yöneticilik yapan Elçi, 2001’de Mardin Barosu’nda 2. Başkan görevinde bulunmuş, 2004’te de Şırnak Barosu kurulmuş ve burada da yöneticilik yapmıştır. Kendisiyle bölgedeki JİTEM uygulamaları ve faili meçhul cinayetler konusunda yaptığımız söyleşiyi aktarıyoruz:

“Faili meçhullerin sayısı ile ilgili Susurluk Araştırma Komisyonu tarafından burada çok önemli ve esaslı bir araştırma yapıldı. Komisyonun verdiği bilgilere göre, 17.547 faili meçhul var. Komisyon çalışmaları gerçekten uzun süreli ve çok ciddi yapıldı.

JİTEM, bilindiği gibi 90’lı yıllarda resmi ve gayri resmi bir şekilde yapılan bir örgütlenmedir. İlk başta resmi kaynaklarda da JİTEM’in kurulduğuna dair basında da çıkan haberler vardır. Aynı zamanda resmi kurumların ağzında da bu sıkça telafuz edildi ve bunu gizleme gereği de duyulmadı. Ve hatta öyle ki maaş bordroları da (Abdülkadir Aygan’ın da basına yansıyan maaş bordrosu) JİTEM adına düzenleniyordu. Daha sonra kurumun adı faili meçhullerle anıldıktan sonra varlığı konusunda inkar yoluna gidildi. Tabii ki var olan bir gerçeklik inkar ile ortadan kalkmadı.

Özellikle 1989-96 yılları faili meçhullerin en çok yaşandığı dönemdi. O dönemde devlet yönetimi baskı ve şiddet yöntemiyle halkı sindirmeye çalıştığı için faili meçhullerin çoğunun yakını korku-

sundan cesedine sahip çıkamıyor, kimisi adli yollara başvurmaya dahi yeltenemiyordu. En kötüsü de bir yakınını kaybeden aileler, bir başka yakınını kaybetmemek için bölgeyi terk etmek zorunda kalıyordu. Özellikle Abdülkadir Aygan'ın Avrupa'ya çıkıp JİTEM faaliyetleriyle ilgili itiraflarda bulunması, öldürdükleri kişilerin yerlerini söylemesi, faili meçhullerin yakınlarında bir heyecan yarattı. Yakınları hakkında bilgi sahibi olmak için barolara ve insan hakları savunucusu kurumlara başvurular oldu. O talepler sonucunda kaybolan Murat Aslan'ın cesedi Silopi yakınlarında, Abdülkadir Aygan'ın belirlediği yerde yapılan kazıda ortaya çıktı. Sinan Tesisleri kuyularında da dört cesed çıkarıldı. İnsanların heyecanı yine kursağında kaldı; çünkü cesetlerin ve failerin tespit edilmesi ciddi bir şekilde yapılmadı ve üstüne gidilmedi.

2008 Kasım ayında, daha önce JİTEM'de çalıştığını söyleyen Tuncay Güney'in BOTAŞ'taki asit kuyularına ilişkin itirafları üzerine, Şırnak Barosu olarak Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı'na söz konusu yerlerde kazı yapılması için talepte bulunduk. Kamuoyuna da bu konu hakkında bilgi ve görgüsü olan herkesin Cumhuriyet Başsavcılığı ya da baromuza başvurarak yardımcı olmalarını talep ettik. Baromuza 270'i aşkın başvuru oldu. Başvuru sahiplerini savcılığa götürüp beyanları alındıktan sonra BOTAŞ Yeniköy Jandarma Karakolu'nda iki tane kazı yapıldı. Kazılarda üç kemik parçası ve muhtelif elbise parçaları bulundu. Daha sonra Sinan Tesislerinde bulunan kuyularda iki kazı yapıldı. Kazılarda çok sayıda kemik parçası, muhtelif elbise parçaları ve domuz bağına benzettiğimiz bir ip bulundu. Bulunan kemik ve materyallerin Adli Tıp Kurumu'na gönderilmesini talep ettik. Adli Tıp Kurumu'ndan gelen raporda ise, kemiklerin "hayvan kemikleri" olduğu yönünde görüş belirtildi. Daha önce Cizre'de yapılan kazılarda da aynı görüş ve aynı yönde rapor verildi. Bizim kanaatimize göre, verilen raporlar gerçeğin ve hayatın doğal akışına denk düşmediğini düşünüyoruz; çünkü bölgede hayvan mezarlıkları bulunmadığı için yerin iki üç metre derinliğinde hayvan kemiklerinin çıkması beklenecek bir durum değildir. Adli Tıp Kurumu'nun kararları son dönemlerde basında da çok tartışma konusu olmuştur. Özellikle de Hüseyin Üzmez davasında. Raporların nasıl düzenlendiğine dair tüm kamuoyu şahit olmuştur.

Bizim şahsi kanaatimize göre; cesetlerin tespit edilmesi 17.547 faili meçhul gerçekliğini değiştirmez. Sonuçta ülkemizde böyle çok

kötü bir dönem yaşanmıştır. Ülkenin çağdaş, demokratik açılım atılımları yapılabilmesi için geçmişte yaşanan bu hukuk dışı uygulamaları gün ışığına çıkarıp, faillerini tespit edip yargı önüne çıkarılması gerektiğine inanıyoruz. Geçmişi ile yüzleşmeden sağlıklı bir gelecek inşa etmek pek mümkün olmamaktadır. Çağdaş toplumlar da özür dilemek, hatasını kabul etmek bir erdemlilikidir. Maalesef Şark toplumlarında özür dilemek küçük düşürücü bir davranış kabul edildiği için ve ülkemiz de bir Şark toplumu olduğu için bu erdemliliği gösterememektedir.

Faili meçhullerin ortaya çıkarılmasını hem hukuki, hem de insani olarak çok önemsiyoruz. İnsani olarak, insanlar yakınlarının öldüklerine dair kesin kanaate varmadıkları için acıları küllenmemekte, tam tersine katlanarak devam etmektedir. Hukuki olarak da faili meçhuller ortaya çıkarılıp failleri cezalandırılmadan sağlıklı toplumsal bir barışın sağlanması beklenmemelidir. Hem JİTEM ve hem de faili meçhullerin inkarı ile sonuç değişmemektedir. Başta da vurguladığımız gibi, faili meçhul cesetlerin bulunmayışı durumunda da 17.547 faili meçhul olayı gerçekliğini ortadan kaldırmak mümkün değildir. JİTEM'in varlığını ve faaliyetlerini inkar etmek de yaşamın gerçekliğini ortadan kaldırmıyor. JİTEM, Ergenekon soruşturması ve davası ile de ispat edilmiş bulunmaktadır.”

AVUKAT TAHİR ELÇİ: Gözaltılar ve kayıplara ilişkin başvurularımızda hiçbir sonuç alamıyorduk. Yargı mekanizması işlemiyordu. Özellikle kamu içinde örgütlü JİTEM gibi hukuk dışı yapılar, hem savcı, hem yargı, hem de cellat gibi istediklerini istedikleri şekilde alıp ya kaybettiriyorlardı; ya da öldürüp cesedini sağa sola atıyorlardı. Öylesine pervasızdılar.

1966 Şımak Cizre doğumlu Avukat Tahir Elçi, mesleğine ilk adımını atığından beri insan hakları mücadelesini yürütmektedir. Bu yüzden kendisi de baskı görüp tehdit alınmış ve bir süre de cezaevinde yatmıştır. İşte, kendisi de JİTEM'in ölüm listesine giren ve ölümün kıyısından dönen Tahir Elçi'yle yaptığımız söyleşi:

“Ben, 1992'den beri avukatım; insan hakları ve siyasi davalarla ilgileniyorum. 1992-94 dönemi, faili meçhul cinayetlerin en çok işlendiği, gözaltında kayıpların en çok yaşandığı bir süreçti. Kendimizi çok şanssız bir dönemde, bir ateşin içinde bulduk. Her taraf adeta cayır cayır yanıyordu. Mesleğe başlar başlamaz, kendimizi bu

ateşin içinde bulduk. İnsanlar gelip bizden talepte bulunuyorlardı. İlk mesleğime Cizre’de başladım. Benden önce, Cizre’de avukatlık yapan Orhan Doğan Milletvekili seçilmişti. Şimdi Milletvekili olan Hasip Kaplan, hemen bitişikteki ilçe olan İdil’den İstanbul’a göç etmişti. Şırnak’ta sadece bir avukat vardı. Onu da gözaltına aldıkları için, korkudan ve aldığı tehditlerden dolayı Şırnak’ı terk etmişti. Şırnak ve ilçelerinden sadece Cizre’de birkaç avukat vardı. Benim dışındaki avukatlar da insan hakları olaylarıyla ilgili değillerdi. Sadece bu konuyla ilgilenen tek ben kalmıştım.

Her gün evi yakılan, çocuğu kaybedilen veya gördüğü işkenceden dolayı sakat kalan insanlar, benden hukuki yardım istemeye geliyorlardı. Genç bir avukat olarak ben, o günlerde sıkışanlara yardım etmeye çalışıyordum.

Mesela 1992’de, Şırnak’ta Tugay Komutanı olan Tuğgeneral Metin Sayar, Şırnak’ı yakıp yıkmıştı. Şırnak’ın o dönemdeki görüntüsü, Saraybosna’dan hiçbir farkı yoktu. Her taraf ateş içindeydi. Ben, hasar tespit için mahkemelere başvurup keşif için köylere gittiğimizde, evler ateş içindeydi. İnsanlar çaresiz, evsiz barksız dışarıda yatıyordu. Perişan haldeki insanların yarı yanık yatakları, yorganları ve diğer eşyaların görüntüsü hâlâ gözlerimin önündedir.

Gözaltılar ve kayıplara ilişkin başvurularımızda hiçbir sonuç alamıyorduk. Yargı mekanizması işlemiyordu. Özellikle kamu içinde örgütlü JİTEM gibi hukuk dışı yapılar, hem savcı, hem yargı, hem de cellat gibi istediklerini istedikleri şekilde alıp ya kaybettiriyorlardı; ya da öldürüp cesedini sağa sola atıyorlardı. Öylesine pervasızdılar.

Bugün, Diyarbakır Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi’nde 20 sivil öldürmekten yargılanan Cemal Temizöz, o zaman Cizre İlçe Jandarma Bölük Komutanı idi. Ve Sivil JİTEM Grubu ona bağlıydı. JİTEM yapılanması içinde Jandarma İstihbarat elemanları, itirafçı sanıklar, kimi korucular ve ihbarcı kişiler vardı. Bunlar sivil kiya-fetli, sivil plakalı araçlar içinde istedikleri yerlerde dolaşıyorlardı. İstedikleri sivil insanları istedikleri saatte, evlerinden, işyerlerinden, sokaktan alıp götürüyorlardı. Bunlar, Jandarma Komutanlıklarına girip çıkıyorlardı. Özellikle de Cizre’de tam bir can pazarı vardı. Öylesine ki, 1993’ün sonlarına doğru insanlar evlerinin önünde, çocuklarının gözleri önünde infaz edilmeye başlanmıştı. Cizre ve çevresi adeta bir ‘insan mezbahası’na çevrilmişti.

O tarihlerde, mağdurların şikayetlerini yargı soruşturmayıp, iç hukuk yolları da etkisiz kalınca, birçok şikayeti Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) götürdüm. Bir yandan da 'PKK'ye yardım etti' gerekçesiyle tutuklanan ve Diyarbakır DGM'de yargılanan kişilerin davalarını da takip etmeye çalışıyordum. Bu durumdan kaynaklı birtakım bahaneler ve dayanaksız gerekçelerle gözaltına alınıp tutuklandım. 3 ay Diyarbakır ve Mardin Cezaevi'nde kaldım ve bir daha da Cizre'ye dönemedim; çünkü ciddi bir hayati tehlikem vardı. Sürekli tehdit altındaydım. Bu yüzden 1994 yılında Diyarbakır'a gelip burada mesleki faaliyetlerime devam ettim.

Abdülkadir Aygan'ın itiraflarına göre; JİTEM'in sivil ekibi, 1994 yılında beni de öldürmek istemiş. Aygan'ın ajandasında benim ismim, arabamın plakası, rengi ve markasıyla, evimizin bulunduğu sokağın krokisi çıktı ve bu yayınlandı. Yani açıkçası şans eseri yaşıyorum.

Ben, 1991 yılından beri İHD üyesiyim. Aynı zamanda da Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın Kurucular Kurulu üyesiyim. Yine 8 yıl boyunca, Diyarbakır Barosu'nda yöneticilik yaptım. Bu süre içerisinde kamuoyunu da bir süre işgal eden, başta Silopi Kayıpları; Uğur ve Ahmet Kaymaz'ın öldürülmesi, Şemdinli Davası olmak üzere, çok sayıdaki ciddi insan hakları davalarındaki mağdurları temsil ettim. Son birkaç yıldır Diyarbakır'da görülen JİTEM Davası ve Cemal Temizöz Davası'nda Müdahil Avukat olarak görev yapıyorum. Özellikle de JİTEM yapılanmasının ortaya çıkması için epeyce uğraş verdim. Ergenekon Davası'na, JİTEM'in kurucusu olan Arif Doğan'ın Beykoz'daki evinde ele geçen JİTEM belgelerinin, Diyarbakır'daki JİTEM dosyasına konulması ve Eskişehir Emniyet Müdürü olan Hanefi Avcı'nın beyanlarının alınmasını sağlayarak, JİTEM'in resminin şekillenmesini sağlamaya çalıştım; ama ne yazık ki hâlâ, özellikle 1990'lı yıllarda işlenen bu ağır insan hakları suçları halen karanlıkta kalmış.

15-20 yıldır insanlar yakınlarının akıbetini soruyor, mahkeme kapılarında adalet arıyor; ama ne yazık ki bulamıyor. Dün, bütün Balkan ülkeleri liderlerinin katılımıyla Siebrika'da kemikleri bulunup, kemikleri teşhis edilen 775 kişi için bir tören düzenlendi. Başbakanımız, bu törende çok anlamlı ve duygusal bir konuşma yaptı. 11 Temmuz 2010 tarihindeki konuşmasında, iki oğlunu yitirmiş bir Boşnak ananın, Sırp liderlerle tokalaşmasını ve barış dileğini özel-

likle vurguladı ve çok anlamlı olduğunu söyledi. Umarım Sayın Başbakanımız, 15-20 yıldır çocuklarının kemiklerini arayan kendi yurttaşı Kürt analarının da feryadını duyar ve birgün böyle törenlerle acılarını paylaşır.”

BIŞENG ANIK İNFAZ EDİLDİ

1984 Şırnak doğumlu Lise son sınıf öğrencisi Bişeng Anık, 23 Mart 1992’de Özel Harekat Timleri tarafından gözaltına alınarak, insanlık dışı en ağır işkencelerden geçirilmiş ve sonra da infaz edilerek cesedi ailesine ‘İntihar etti’ denilerek verilmiştir.

PİROZ ANIK: Bişengin cenazesi yıkanmaya gitmişti. Annem ısrarla onu görmek istedi. Annem onun yanından çıkar çıkmaz ona yapılan işkenceleri bize anlatmaya başladı: Vücudunda söndürülmüş sigara yanıkları vardı. Elleri ve ayağında kesikler, çakılmış çivi izleri, morartılar vardı. Kısacası ona yapılmadık işkence kalmamıştı. Ona yapılan bir vahşetti.

1971 Şırnak doğumlu Piroz Anık, kardeşi Bişeng Anık’ın infaz edilmesinden en çok etkilenen ve olayların bizzat tanığı olan biri. Kardeşine yapılan vahşeti bize anlatırken hem çok kızgın hem de çok üzgündü. İşte, kardeşinin haklarını arayacağını söyleyen acılı kardeş Piroz Anık’ın bize anlattıkları:

“Bişeng, Şırnak Lisesi son sınıf öğrencisiydi. Okula gidip geliyordu. Dersleri çok iyiydi ve çok başarılıydı. Bütün öğretmenleri tarafından takdir ediliyordu. Kendisi, hayatı ve insanları çok seviyordu. Zaten insanlara yardımcı olmak için doktor olmak istiyordu. Özellikle de fakirlere, yoksullara yardımcı olmak istiyordu. Biz ailece de onu çok seviyorduk. Evimizin en küçüğü olmasına rağmen, çok olgundu ve bize öğütler veriyordu. Herkes tarafından sevilen biriydi.

Öldürülmeden bir iki ay önce takip edilmeye başlandı. Hasan Kaya adlı Özel Harekat’tan Elazığlı bir polis tarafından sürekli takip ediliyordu. Bize hep, ‘Bu polis tarafından sürekli takip ediliyorum, nedenini de bilmiyorum’ diyordu. Bazen çok endişeli eve geliyordu.

23 Mart 1992 günü ikimiz evde yalnızdık. İçeriye 7 Özel Harekat Timi girdi ve bize: ‘Bişeng nerede, Bişeng nerede?’ diye sormaya başladılar. Ben onlara ‘Bişeng şehir dışındadır’ dedim. Onlar da bana silahla saldırdılar ve silahın dipçiğiyle beni yere düşürdüler.

Ben onlara ‘Bişeng’i niye soruyorsunuz?’ dedim. Onlarda bana ‘Son sınıf öğrencisi, ifadesi var’ dediler. İşte, o an Bişeng diğer odadan içeri girdi. Hemen Hasan Polis ‘İşte Bişeng’ dedi ve arkasından da ‘Onu yakalayın!’ dedi. Ben yine Hasan Polis’e yalvardım ve ‘Hava çok soğuk, kalın giyinsin!’ dedim. Polis ‘Tamam’ dedi ve Bişeng ile ikimizi yalnız bıraktı. Ben de o arada Bişeng’e: ‘Bu nedir, neyin nesidir, ne yapacağız?’ diye ağlayarak sordum. Kendisi de titreyerek, ‘Bilmiyorum, abla’ dedi. Sonra da Özel Timler Bişeng’in çorabını giymesine izin dahi vermeden hemen içeri daldılar ve Bişeng’e ‘İki elini başının üstüne koy’ dediler. Bişeng de iki elini başının üstüne koyarak evden çıktılar. Ondan sonra da ondan hiçbir haber alamadık.

27 Mart sabahı Dedem Ahmet Anık’ı Emniyet’e çağırdılar ve ona ‘Hemen gel, torunun Bişeng Emniyet’te intihar etmiş, cenazesini al götür’ dediler. Dedem bunu kabul etmedi ve onlara: ‘Onu siz öldürdünüz’ diye tartıştı. Dedem eve gelip anneme, ‘Çocukları al, halamlara götür’ dedi. Annem de bağırıp, ‘Bu sabahın köründe niye oraya gidiyoruz, Bişeng’e bir şey mi yaptılar?’ dedi. Dedem de sadece ‘Yok’ dedi ve ‘Hemen oraya gidin!’ dedi. Biz de tam halamların oraya varırken, panzerin halamların kapısında durduğunu gördük. İşte koşarak eve girdik. Herkes bağırarak ağlıyordu. Evde resmen bir ‘isyan’ vardı. Saat daha sabahın 6.30’u idi. Dedem 5.30’da Emniyet’e çağırılmıştı.

Bişengin cenazesi yıkanmaya gitmişti. Annem ısrarla onu görmek istedi. Annem onun yanından çıkar çıkmaz ona yapılan işkenceleri bize anlatmaya başladı: Vücudunda söndürülmüş sigara yanıkları vardı. Elleri ve ayağında kesikler, çakılmış çivi izleri, morartılar vardı. Kısacası ona yapılmadık işkence kalmamıştı. Ona yapılan bir vahşetti.

İşte tam bu sırada dışarıda da bir panzer vardı. İçinde 20’yi aşkın Özel Harekat Timleri vardı. ‘Cenazeyi çabuk çıkartın, cenazeyi çabuk çıkartın!’ diye bize baskı yapıyorlardı. En sonunda panzer eşliğinde, Özel Harekat Timleri eşliğinde mezarlığa gittik ve onu apar topar gömmek zorunda kaldık.

Hasan Kaya, sonra adı JİTEM’de duyulan polis idi. Kendisi öğrencilere, ‘Ben Özel Harekat’ta çalışıyorum. Bir yanlışınızı görürsem, sizi yok ederim!’ demişti. Sonra adı JİTEM örgütlenmesi ve Şemdinli olaylarında duyuldu.

Bütün başvurularımıza rağmen hâlâ ısrarla ‘İntihar’ diyorlar ve kardeşimin adı ‘Terörist’ listesinde geçiyor. Biz ailece bütün bu iddiaları reddediyoruz. Kardeşim açıkça emniyet güçlerince işkence edilerek infaz edildi. Bütün açtığımız davalar reddedildi. Biz tekrar dava açacağız ve kardeşimin haklarını savunacağız.”

MUHTAR YUSUF İDİN ÖLÜMDEN DÖNDÜ

Şırnak Besta Dereler Köyü Muhtarı Yusuf İdin, köyünde koruculuğu kabul etmeyince her türlü baskı ve işkenceyle karşılaşmış, köyleri yakılıp yıkılmış ve en sonunda da kendisi JİTEM ekibi tarafından kaçırılarak yok edilmek istenmiştir. Şimdi Irak’taki bir mülteci kampında bulunan Yusuf İdin, hâlâ korkusundan evine gelemiyor.

TEMER İDİN: Bu süreçte de ortaya çıktı ki, babamı takip edip Botaş Tabur Komutanlığı’na götürülenler JİTEM elemanlarıydı. Bölgemizdeki hemen hemen bütün faili meçhul cinayetler bunların eliyle yapıldı. Botaş’ta asit kuyuları vardı. Genelde öldürdüklerini o kuyuların içine atıyorlardı. Babam büyük bir şans eseri ellerinden kurtuldu.

1974 Şırnak Besta Dereler Köyü doğumlu Temer İdin, korucu olmak istemeyen babasının gördüğü işkencelere bizzat tanık olmuş ve Ertuş Kampı’na gidip babasıyla görüşmüştür. İşte, hem Şırnak’taki baskıların tanığı hem de kendileri bizzat her türlü şiddet ve baskılarla karşılaşan Temer İdin ile yaptığımız söyleşi:

“Babam 1987’de, Besta Dereler Köyü Muhtarı’ydı. Dereler Köyü’nün 12 mezrası vardı. Hepsi bizim köye bağlıydı. Babam hepsinin muhtarıydı. Babam muhtar olduğunda, o bölgede operasyonların yapıldığı en yoğun dönemdi. Hergün köye baskınlar oluyordu. Sabahın köründe, şafak söktüğünde köylere operasyonlar da başlıyordu. Önce köyün etrafı sarılıyordu, sonra da çoluk çocuk, kadın yaşlı demeden herkesi köyün meydanında topluyorlardı. Çocuklar dahil herkesi bir aramadan geçiriyorlardı. Ağızlarında küfürlerden başka kelime çıkmıyordu.

Çok iyi hatırlıyorum; hayvanlarımızın dahi dışarı çıkmasına izin verilmiyordu; günlerce hayvanlarımız aç susuz ahırlarda kalıyordu. İnsanlar da aç susuz güneşin altında ya da karın altında akşama kadar bekletiliyordu. O dönemde bölgemizde çok yoğun çatışmalar vardı. Hangi gün hangi bölgede bir çatışma çıkarsa hemen

o bölgeye operasyon yapılıyor, halka yapılmadık işkence bırakılmıyordu.

Bizim köyde bir toprak yol vardı. O zaman asfalt yol yoktu. Biz katırlarla erzaklarımızı taşıyorduk. Erzak getirdiğimizde her 5 kın'de bir arama noktası vardı. Biz erzaklarımızı da sayılı olarak getiriyorduk. O dönemde bizim bölgemizde elektrik de yoktu. Direkleri çakmışlardı, telleri de çekmişlerdi; ama elektrik vermiyorlardı. Ben şimdiki televizyonları seyredince 'hangi ülkede en kötü koşullar varsa, bizim o dönemi hatırlıyorum'. Savaş, işkence, kötü muamele, açlık, ölüm, her şey ama her şey... Herhalde çektiklerimizi yazmaya kalkarsak kitaplar yetmez.

1989'un Ekim ile Kasım ayları arasında askerler köylerinize saldırdılar. Bizleri evlerin dışına çıkardılar. Soğuklar tam basmıştı, yağmurlar başlamıştı. Tüm evleri ateşe verdiler ve bize de 'Hemen buraları boşaltın, buralardan çekin gidin!' dediler. Biz mecburen köylerimizi boşalttık ve gelip Şırnak'a yerleştik.

Ondan önce benim babam muhtar olduğu için bizleri karakola çağırdılar. Babam vardı; onunla birlikte ben ve anam gittik. Bizlere dediler ki, 'Ya korucu olacaksınız ya da köyü terk edeceksiniz!' Bizler de koruculuğu kabul etmeyince köylerimizi yaktilar.

1989 yılının sonlarında mecburen Şırnak'a gelip yerleştik; köylerimizi terk etmek zorunda kaldık. Biz buraya (Şırnak) yerleşince, aç kalmamak için kömür işçiliğine başladık. Kış bitimi baharın başlarıydı; 1990 yılıydı. Gece saat 03.00'te sanki deprem oldu gibi uykudan uyandık. Bir baktık ki, Özel Harekat Timleri kapılarımızı kırarak içeri girdiler. Hepsinin yüzleri maskeliydi; kimse onların yüzlerini görmüyordu. Kadın çocuk demeden bir taraftan küfürler edip bağırıp çağırıyor; bir taraftan da bizlere dipçiklerle vuruyorlardı. O sırada babamı gözaltına aldılar. Yirmi gün boyunca babam gözaltında kaldı ve biz babama ne olduğunu bilemedik. Ancak 20 gün sonra babamın gözaltında olduğunu öğrenebildik.

Biz gözaltı diyoruz; ama babam işkence merkezindeydi. Kendisine 48 gün boyunca işkence yapıldı. 48 gün sonra mahkemeye çıkarıldı; ama yürüyemiyor, ayakta duramıyordu. Ancak 3-4 kişi onu taşıyarak mahkeme salonuna getirdiler. O dönem mahkemelelerin ismi vardı; ama cismi yoktu. Babam o dönemde öylesine büyük bir işkence görmüştü ki, ağzını açacak durumda değildi. Mahkemede serbest bırakıldı. Eve geldiğinde anam onu tanıyamadı ve bize

feryatlar ederek ‘Vay, yine Yusuf’u serbest bırakmamışlar’ dedi. Babam öylesine tanınmaz haldeydi.

Babam 1991 yılında yine gece vakti baskısıyla, yine küfür ve hakaretlerle gözaltına alındı. O dönemde yine 40 günü aşkın işkencece kaldı. Bu sefer mahkemeden sonra cezaevine gönderildi. 10 gün sonra yine serbest bırakıldı. Babam eve geldikten bir hafta sonra yine gözaltına alındı. Bir keresinde, 90 gün boyunca Emniyet’in ve Tümen’in içerisinde kalarak kendisine işkence yapıldı. Emniyet ile Tümen kendi aralarında işbirliği yapıyorlardı. Bazen Tümen’de bazen de Emniyet’te işkence yapılıyordu.

Artık, bundan sonra sayıları tam olarak bilmeden 1996 yılına kadar sürekli gözaltına alınıyor ve kendisine olmadık işkenceler yapılıyordu. Hatta bir defasında, beni de onunla birlikte gözaltına aldılar. Ben 18-19 yaşlarındaydım. Ben bir günlüğüne şahit oldum: Babamı Emniyet’in alt katında, ahır gibi bir yere aldılar. Beni de onunla birlikte oraya götürdüler. Babamı çıırılçıplak gözümün önünde soydular, üstünde don bile bırakmadılar. Babam anadan doğınaydı. Kış ayıydı. Babamı öylece dışarı çıkardılar, tazyikli soğuk suyu üstüne sıktılar. Özellikle tazyikli suyu kulaklarına, şakaklarına ve yüzüne tutuyorlardı. Tabi ki babam buz oluncaya kadar bu işleme devam ettiler. Babam resmen buz tutmuştu. Ondan sonra onu içeri aldılar. İçeri alır almaz da hemen onun çeşitli yerlerinden elektrik şoku verdiler. Başka çeşitli işkenceler de yaptılar; benim gözümün önünde babama copla tecavüz ettiler. Ondan sonra da onun cinsel organından tutarak onu yerlerde sürüklediler. Akşama doğruydı. Benim karşında duran askılı demirler vardı. O demirleri oradan aldılar, babamı o demir askılara astılar. Ben ona ‘Baba sağ mısın?’ diye sordum. Babam kanlar içindeydi, bana cevap veremez durumdaydı. Beni o saatlerde serbest bıraktılar. Bana hiçbir şey yapmadılar. Ondan sonra yine babamı bir aydan fazla gözaltında bıraktılar. Üç defa ‘ölü’ diye eve gönderdiler. Biz onu hastaneye kaldırıyorduk; günlerce kendisine gelemiyordu.

Biraz düzeldikten sonra yine gözaltı ve işkenceler başlıyordu. Babama, ‘İşkence yaptığımızda bir ahhhh desen içimiz rahat edecek, seni dövmeyecektik’ diyorlardı. Babam, kendisine yapılan bütün ahlak dışı, bütün insanlık dışı işkencelere rağmen sinmedi ve koruculuğu kabul etmedi. 1996’lara kadar bu süreç böyle devam etti.

Babam, 15 Kasım 1996 yılında çarşıya çıktı. Birileri bizim evi telefonla arayarak ‘Babanız iki sivil taksi tarafından kaçırıldı’ dediler. O sırada babamı gözüaltına alanlar, onu eve getirdiler. Saat akşamüstü idi. Babamın yanında 5-6 kişi vardı. Sivil giyimli, sakallı ve bıyıklıydılar. Hatta içlerinden sakallı biri dedi ki, ‘Silopi Botaş Tabur Komutanlığı’nda Binbaşı’yım’ dedi. Diğer de, ‘Ben Yüzbaşı’m, ben de Botaş’ta görev yapıyorum’ dedi. Yanında ‘kel’ olan biri vardı. ‘Bu da ‘itirafçı’dır’ dediler.

İtirafçı olan babama dedi ki: ‘Ben senin çok ekmeğini yedim’ dedi. Ve bize de, ‘Biz bunu alıp götüreceğiz’ dediler. Arkasından da anama ‘Çocuklarına iyi bak’ dediler. O zaman babamı öldüreceklerini anladık. Bunlar babamı alıp götürdükten sonra, ondan bir ay boyunca hiçbir haber alamadık. Bir ara biz ‘nerede bir öldürme olayı, nerede bir ceset bulunursa’ oraya koşturup ‘acaba babam mı’ diye ona baktık. Açıkçası biz onun ölüm haberini bekliyorduk.

Birgün amcamlarla birlikte otururken, babamla ilgili ‘ne yapalım, ne edelim’ diye tartışıyorduk. O esnada ev telefonumuz çaldı. Ben, ‘Oloo derken, ‘O, Temer misin?’ dedi. Ben de ‘evet’ dedim. Bana dedi ki, ‘Baban sağdır; Kuzey Irak’tadır, size selamları var’ dedi. Tabi ki ben o güne kadar ‘babamı öldürecekler’ diye sürekli ağlıyordum. O anda sevinçten bir çığlık attım ve amcamlara ‘Babam yaşıyor, babam yaşıyor’ diye müjdeli haberi verdim. Amcamlar ve annemlerle birlikte sevinçten uzun süre kucaklaştık ve ağlaştık. Ondandır da pasaportumu çıkardım ve iki ay sonra Irak’a gittim.

Babamla Irak’ta görüştük. Babam ‘Etruş’ kampındaydı. Gittim, kendisiyle uzun süre görüştüm ve başına gelenleri sordum. Bana dedi ki, ‘Beni öldürmeye götürmüşlerdi; ama Allah’tan ümit kesilmez. Beni Silopi’den Botaş Tabur Komutanlığı’na götürdüler. Botaş Taburu’nda bana üç gün boyunca işkence yaptılar. Bir sivil geldi ve onlara ‘Bunun işini erken bitirin yoksa bunun çevresi geniştir, birileri gelip bunu sizin elinizden alır’ dedi. Onun hemen akabinde bir ekip geldi. ‘Buna şimdi bir şey yapmayalım bunu bekletelim, Diyarbakır’dan bir ekip gelecek, onu o ekibe teslim ederiz’ dediler. Beni bir süre gözü kapalı olarak beklettiler. Bir süre sonra gece oldu. Gözüm kapalı olduğu için tam anlamıyla bilmiyorum ama ya iki ya da üç ekip geldi. Sonra aralarında tartışına başladı. Bir ekip ‘Bunu Habur’da öldürelim; orada onu suya atalım’diyordu. Diğer ekip de

‘Yok, bunu Ergani’ye götürelim, orada onu öldürüz’ diyorlardı. Tam o esnada biri içeri girdi ve sessizce bunların kulağına ‘Bunu kullanalım, bir taş ile iki kuş vuralım. Etruş kampının yarısı bunun akra-balarındır. Bunu oraya gönderelim. Bu orada onlara ‘af’ geldiğini söylesin. Bu geri geldiğinde de bunun işini bitirelim’ dedi. Ondan sonra bunu duyunca çok sevindim ve içimden ‘İnşallah böyle bir şey olur, ben de kurtulurum’ diye dua ettim. Ondan sonra da bu tek-lifi yaptılar. Ben de onlara bu işi seve seve yapacağımı söyledim; çünkü başka kurtulma şansım yoktu, ölümüne saniyeler kalmıştı.

Bu işi kabul ettikten sonra bir araba eşliğinde yola çıktık. Duhok Valisi’nin yanına geldik. Duhok Valisi de beni kampa getirdi. Artık kampa gelince, kamptakilere ‘başıma gelenleri’ anlattım ve onları tuzağa düşürmek istediklerini söyledim. Kampa sığındım ve bir daha da kamptan ayrılmadım’ dedi.

Babam, 3-4 ay Etruş Kampı’nda kaldı. Etruş Kampı dağıldıktan sonra da Duhok’un ‘Semele Gre Göğre’ Kampı’na yerleşti. Aradan 15 yıl geçmesine rağmen babam hâlâ orada yaşıyor ve öldürülme korkusuyla da eve dönemiyor.

Bu süreçte de ortaya çıktı ki, babamı takip edip Botaş Tabur Komutanlığı’na götürenler JITEM elemanlarıydı. Bölgemizdeki hemen hemen bütün faili meçhul cinayetler bunların eliyle yapıldı. Botaş’ta asit kuyuları vardı. Genelde öldürdüklerini o kuyuların içine atıyorlardı. Babam büyük bir şans eseri ellerinden kurtuldu.”

SİLOPI BELEDİYE BAŞKANI EMİN TOĞURLU: Biz Bölge halkı olarak, dünün çocuğu ve bugünün gençleri olarak bu tarajedi ile büyüdük; savaşıla ve kanla iç içe yatıp kalktık. Ve bu korkunç şiddet, bu korkunç olaylar hâlâ daha devam etmektedir.

Yaşadığı olaylardan çok etkilenen ve bize anlatırken gözyaşlarına hakim olamayan 1973 Silopi doğumlu Belediye Başkanı Emin Toğurlu ile yaptığımız söyleşi:

“JITEM’in başlangıcı 1986’lara dayanmaktadır. Özellikle Cem Ersever’in görev yaptığı dönemde faili meçhul cinayetler işlenmeye başlandı. Bu şahıs özellikle Bölgede ve Kuzey Irak’ta halkın psikolojik durumunu iyi bilen; giyim kuşamını iyi bilen ve buna göre hareket eden biriydi. Özellikle halk gibi giyinirdi. Mesela Kuzey Irak’ta giyilen Şal-ü Şapık dediğimiz giysileri giyerdi. Başına da ‘Kefi’ yani ‘Puşi’ dediğimiz şeyi bağlardı. Özellikle bölgedeki aşiret

ağaları, korucu olan aşiretler ve devlet memurlarıyla ilişkileri vardı. Örneğin; aşiretlerden Koçero, Muhafaza Gümrük Müdürü “Ali Baba” lakaplı şahıs (Ali Balkan Metel), korucular Hazım Babat, Kemal Atak gibi şahıslarla ilişkileri olduğu herkes tarafından bilinmekteydi. Bu şahıs yeri geldiğinde kaçakçılık yapan (hayvan, silah ve insan kaçakçılığı gibi) şahıslarla da ilişkisi vardı. Gerçekleşen olayların hepsi faili meçhuldü. Özellikle 1990’lı yıllarda bu olaylar had safhaya ulaştı.

Gerçekleşen olaylardan birkaç örnek vermek istiyorum: Resmi adı Doruklu olan Xazeye Muhtarı ve kardeşleri, Nervan Köyü’nden de Yusuf Kalenderoğlu Jandarmaya çağrılarak kaybedildi. Ahmet Şaik ve Mehmet Ömeroğlu adındaki şahıslar Habur Sınır Kapısı’nda alınarak kaybedildi. Arabaları da Sinan Lokantası karşısında yakılmış şekilde bulundu. Aptullah adındaki şahıs katledildikten sonra cesedi Botaş’ın alt tarafındaki bir tarlada bulundu. Ve bunlara benzer yüzlerce olay gerçekleşti.

Bu olayların en dikkat çekicisi ise; Silopi HADEP İlçe Başkanı Serdar Tanış ve İlçe Sekreteri Ebubekir Deniz’in gündüzleyin saat 12.00 ile 13.00 arası Silopi İlçe Jandarına tarafından “İfaden var” diye çağrılarak kaybedilmesidir. Türkiye çapında ve dünyada yapılan bütün etkinliklere rağmen ne ölüleri ne de dirileri hâlâ bulunamadı.

Ben daha öğrenciyken bire bir şahit olduğum bir olayı aktarmak istiyorum: Akram olan Ahmet Şaik ve Mehmet Ömeroğlu’nun cenazelerini ararken, Şırnak Kumçatı’da Batıyan Aşireti’ne mensup birinin kaçırılıp cenazesinin Sinan Lokantası’nın su kuyusuna atıldığını duyduk. Bunun üzerine ben ve Ahmet Şaik’in eşi Hezniye Şaik ve birkaç kişi ile birlikte Sinan Lokantası’na gittik. Orada gördüğümüz manzara korkunçtu; Batıyan Aşireti’ne mensup şahsın cenazesi su kuyusundan çıkarılmıştı. Başka cenazelerin de olduğunu söylediler. Hatırladığım kadarıyla Silopi Belediye işçilerinin yardımıyla iki kişinin cenazesi daha çıkarıldı. Cenazeler tanınmaz haldeydi. Üzerlerindeki elbiseler paramparça olmuştu. Elbiseler sivil giyimliydi. Daha sonra bu cenazeler Silopi Belediye işçileri tarafından belediyeye ait mavi renkli bir pikabın arkasına konarak götürüldü ve Başköy kimsesizler mezarlığına gömüldüler.

Ben o zaman Lise 1’deydim ve henüz çocuktum. Bu görüntüler üstümde şok etkisi yarattı ve psikolojim alt üst oldu. Oysaki biz

okuldayken bizlere hep insan, hayvan ve doğa sevgisi anlatılıyordu. Kendi toprağımda, kendi memleketimde gördüğüm bu olay ise insanlık dışı bir vahşetti. Bunun ne insanlık ne de sevgiyle hiçbir alakası yoktu. Ve o günden sonra benim yanımda sevgiden bahseden insanlara, “sevgi” denen şeyin ne olduğunu sık sık onlara hatırlatıyordum; çünkü sevgi ve saygı duyulması gereken tüm yaratıklar arasında ‘ilkin insan olması gerekir’ diye düşünüyordum. Oysa bu vahşeti gerçekleştirenler, insanlıktan nasibini almamış yaratıklardı.

Ve bunun benzeri yüzlerce olaya şahit oldum ve hâlâ hafızamda silinmeyen bir olay daha vardı. Bir sabah kalktım, evimizin aşağı tarafında bulunan köylerden bir taraktör geldi. Römorkunda iri yarı, sarışın bir gence ait ceset vardı. Bu da üstümde çok büyük bir etki yarattı. Günlerce etkisinden kurtulamadım; hatırladıkça da irki liyorum.

Biz Bölge halkı olarak, dünün çocuğı ve bugünün gençleri olarak bu tarajedi ile büyüdük; savaşıla ve kanla iç içe yatıp kalktık. Ve bu korkunç şiddet, bu korkunç olaylar hâlâ daha devam etmektedir. Yıllarca sistem tarafından bu halk yok sayıldı. Yetmedi; ‘imha’ edilmek istendi. O da yetmedi; otuz yıldır gözümüzün önünde cereyan eden olaylar ‘inkar’ edilmektedir.

Şunu açıkça belirtmem gerekir ki, sistemin soruna yaklaşımı ciddiyetten uzaktır; çünkü hâlâ sorunun gerçek adı konulmuş değildir. Hâlâ daha bir şey olmamış gibi ‘bir ekonomik sorun’ olduğu iddia edilmektedir. Oysa ki 80 yıldan beridir bir halkın varlığı, kimliği, dili, kültürü inkar edilmiş, yaşam hakkı ihlal edilmiştir. Bunların en basit örnekleri; son AKP döneminde özellikle Başbakan Erdoğan tarafından söylenen ‘Kadın da olsa, çocuk da olsa, güvenlik güçleri gereğı ne ise yapacak!’ ve yapıldı da. Örneğın Uğur Kaymaz, Ceylan Önkol ve Van’da bir anaya, açık alanda çocuğına yapılan vahşettir. Ve yine Başbakan tarafından yapılan ‘Savcı ve hakimlerimiz gerekeni yapacaktır’ ve yapıldı; partimiz DTP kapatıldı. Eğer demokratik açılım ve demokrasiden söz edilecekse bütün bunlarla yüzleşmek zorundadır. Bölge halkı olarak bir halk olduğumuzu, gerçekliğimizin tanınmasını ve anayasal güvenceye kavuşturulmasını istiyoruz. Eğer halka sunması gereken bir paketleri varsa, bizim de onlara çağrımız şudur: En büyük demokratik paket, bölgedeki operasyonlara son verilmesi ve insan haklarının yerleşmesidir. İşte o zaman toplumsal barış sağlanır ve bu da savaş ve kandan beslenenlerin sonu

olur. Bizim isteğimiz eşit haklar temelinde kardeşçe ve dostça yaşamaktır. Artık savaş ve gözyaşı istemiyoruz. Bunun yerine karşılıklı sevgi ve saygı istiyoruz!”

SERDAR TANIŞ VE EBUBEKİR DENİZ HALA KAYIP

HADEP Silopi İlçe Başkanı Serdar Tanış ve ilçe yöneticisi Ebubekir Deniz 25 Ocak 2001’de, ‘Jandarma Karakolu’ndan çağrılıyor- ruz’ diyerek, Silopi İlçe Jandarma Karakolu’na gittiler. Aradan geçen on yıl içinde ne ölülerine ne de dirilerine ulaşılabilirdi. Tanış ve Deniz’in kaybedilmesine ilişkin açılan soruşturma dosyası ise olduğu gibi kaldı. Açılan soruşturma dosyasında ailenin ve avukatların ‘suç’ duyurularına rağmen, konuya ilişkin dönemin hiçbir yetkilisine konu hakkında soruşturmada nana bir tek soru dahi sorulmadı. 10 yıl önce açılan soruşturma dosyasında ise alınan ve süren ‘gizlilik’ kararı ise ‘suçluları gizleme’ kararına dönüştü. Gizlilik kararı nedeniyle ne Tanış ve ne Deniz’in ailesi ne de avukatlarının dosyaya ulaşılmasına izin verilmedi. Ergenekon davasına müdahil olmak isteyen Tanış’ın ağabeyi Müdür Tanış’ın talebi reddedildi.

BABA ŞUAYP TANIŞ: Biz suçluların cezalandırılmasını istiyoruz. Biz çocuklarımızın akibetini öğrenmek istiyoruz. Benim son olarak isteğim; sadece Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz değil, bu tür haksız mağduriyetleri yaşayan herkesin hakkını hukukunu vicdan sahibi herkesin savunması gerektiğidir; Kürt olsun Türk olsun bu insanlık için olması gereken bir şeydir.

Şırnak’ın Biligi Aşireti’nden olan 1955 doğumlu, Serdar Tanış’ın babası Şuayp Tanış, oğlu Serdar ve akrabası Ebubekir Deniz’in kaybediliş öyküsünü en ince ayrıntılarına kadar bize anlattı ve o dönemde Şırnak İl Jandarma Komutanı olan Levent Ersöz’e işaret etti. İşte öskeli ve acılı baba Şuayp Tanış ile yaptığımız söyleşi:

“Oğlum Serdar, 1979 Silopi doğumluydu. 2001’de HADEP Silopi İlçe Başkanı oldu. Serdar, ilçe başkanı olmadan önce de üstümüzde çok büyük bir baskı vardı. 2001’de, Serdar HADEP İlçe Başkanı olmadan önce, Cizre’den Botan’a gelirken beni gözaltına aldılar. 7 gün beni Şırnak İl Jandarma Komutanlığı’nda tuttular. Bana işkence ettiler. Serdar’ı HADEP İlçe’yi kurmaktan vazgeçirmem için beni sürekli tehdit ettiler. Sonra benim elime telefonu verip, Serdar’ı HADEP İlçe’yi kurmaktan vazgeçirmem için ikna etmeini

söylediler. Ben telefonla oğluma dedim ki, 'Oğlum, sen bu işten vazgeç, yoksa beni tehdit ettiler dediler ki, 'Eğer Serdar HADEP'i burada kurarsa, biz sizi yaşatmayız!'

Serdar bana dedi ki, 'Baba, sen benden canımı iste, sen benim canımı al ama benden partiyi açmaktan vazgeçmemi isteme, ben bu partiyi açacağım! Ya ölürüm ya da ben bu partiyi açacağım!' dedi ve telefonu kapattı. Sonra beni mahkemeye çıkardılar. Biz mahkemeye çıkarıldığımızda bizimle birlikte kelepçelenen tanımadığımız bir yabancı kişi daha vardı. O bizim üstümüzde 'PKK'li olduğumuza dair ifade vermişti. Biz ona onu tanımadığımızı, bizim üstümüze iftira atmamasını söyledik ama bize bu oyunu düzenleyen JİTEM'di. Amaçları, beni cezaevine attırıp, Serdar'ı HADEP'i kurmaktan vazgeçirmektir. Serdar'ı vazgeçirmek için bizim üstümüzde her türlü psikolojik baskı, tehdit, oyun ve iftira ediyorlardı. Yoksa benim siyasetle herhangi bir ilişkim yoktu. Ben Mardin Cezaevi'nde 51 gün kaldım. Rahşan Ecevit'in afıyla serbest kaldım.

Cezaevi çıkışı biz eve geldik. Üç gün boyunca dostlarım ve akrabalarım 'geçmiş olsun' ziyaretine geldiler. Dördüncü gün ben Cizre'den Silopi'ye petrol istasyonuna giderken, Cizre çıkışında Toros marka beyaz bir taksi önümüzü kesti. Takside sadece iki kişi vardı. Bana dediler ki, 'Sen nereye gidiyorsun?' Ben de dedim ki, 'Silopi'ye, kendi işyerimiz olan benzin istasyonuna gidiyorum.' Bana dediler ki, 'Sen gidemezsin, Şırnak İl Jandarma Komutanlığı seni istiyor, sen oraya gideceksin!' Ben onlara kim olduklarını sordum, onlar da bana kimliklerini göstererek görevli olduklarını söylediler. Ben onlara 'Önce işyerime gideyim, sonra İl Jandarma Komutanlığı'na geleyim' dedim. Onlar bunu kabul etmedi ve hemen İl Jandarma'ya gitmemi söylediler.

Ben oğlum Servet ile birlikteydim. Mecburen oğlum Servet'le Şırnak İl Jandarma'ya gittik. Hatta nizamiyedeki görevli çavuşun adı 'Tufan'dı. Oğlum Servet nizamiyede kaldı. Ben, İl Jandarma Komutanı Levent Ersöz'ün yanına gittim. Levent Ersöz bana dedi ki, 'Sen Şuayp Tanış mısın?' Ben de dedim ki, 'Evet benim.' Bana dedi ki 'Otur!' Ben de oturdum. Bana 'Serdar nerede?' diye sordu. Ben de ona dedim ki, 'Serdar Diyarbakır'dadır.' O bana dedi ki, 'Dün akşam Serdar ordaydı. Senin evine, senin yanına çok gidip gelen oldu.' Ben de ona, 'Tabi ben hapisten yeni çıktım, benim yanıma gidip gelen çok olacak' dedim. O da bana, 'Serdar'ın yanıma

gelmesini söyle, onu bana gönder' dedi. Ben de ona, 'Diyarbakır'dan döndüğü zaman, ben ona sana gelmesini söylerim' dedim. O bana dedi ki, 'Oğluna söyle, bu işten vazgeçsin, yoksa burada sizi yaşatmam!' Ben de ona dedim ki, 'Bu yasal bir partidir. Eğer yasadışı bir partiye niçin Ankara bu partiyi kabul etti. Ankara kabul etti. Şırnak Valiliği kabul etti. Tümen Komutanlığı ve Şırnak İl Jandarma buradasınız. Eğer il merkezinde açılmasına müsaade etmeseydiniz, ilçede de bu parti açılmazdı.' O da bana dedi ki, 'Burası benim bölgemdir. Benim rütbem bellidir, benim yerim bellidir, benim makamım bellidir. Ben istediğimi yaparım.' Sonra tekrar bana, 'Sen Serdar'ı mutlaka bana gönder' dedi. Ben de ona dedim ki, 'Tamam, ben ona söylerim.' Sonra bana dedi ki, 'Az önce o köpek de buradaydı.' Ben ona kim olduğunu sordum. O da 'Resul Sadak' dedi. Resul Sadak HADEP Şırnak İl Başkanı'ydı.

Beni serbest bıraktılar. Ben oğlum Servet'i alarak eve geldim. Beni çağırdıklarının üçüncü günü tekrar Silopi İlçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can beni çağırdı. Ben de Silopi İlçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can'ın yanına gittim. Süleyman Can bana dedi ki, 'Şırnak İl Jandarma Alay Komutanı tekrar seni çağırıyor, sen kendi başına oraya gidebilir misin?' Ben de ona, 'Ben onun yanından iki gün önce geldim' dedim. O bana dedi ki, 'O seni mutlaka istiyor, gideceksin!' Yüzbaşı'ya dedim ki, 'Hele bir dakika, komutanla telefonla görüşelim.'

Telefon açtığımda Levent Ersöz İdil'de olduğunu söyledi. Levent Ersöz benimle görüşmek için telefona istedi. Benimle telefonla görüştü. Bana dedi ki, 'Hâlâ Serdar bana gelmedi.' Ben de Levent Ersöz'e dedim ki, 'Serdar seninle telefonla görüştü ve Diyarbakır'dan döndüğünde senin yanına geleceğini söyledi.' Levent Ersöz bizzat bana şunu dedi: 'Eğer bugün gelmez se, o Şırnak topraklarına ayak basarsa onu öldüreceğim!' Ben de ona, 'Senin söylediklerinin aynısını Serdar'a söyleyeceğim' dedim. O dedi ki, 'Serdar'a söyle, benim yerim belli, rütbem belli, nereye giderseniz gidin...' ve orada telefon kapandı.

Bütün bunlar Yüzbaşı Süleyman Can'ın yanında oldu. Sonra ben dışarı çıktığımda Serdar'a hemen telefon açtım ve Levent Ersöz'ün söylediklerini ona aktardım. Serdar bana 'Ben Levent Ersöz'e telefon edeceğim, sana baskı yapmamasını söyleyeceğim' dedi.

Bu olaydan sonra Serdar tam beş dilekçe yazdı. Bir tanesi Cumhurbaşkanı'na, bir tanesi Başbakan'a, bir tanesi İçişleri Bakanı'na ve bir tanesini de Adalet Bakanı'na, bildiğim kadarıyla diğer bir tanesini de Genel Kurmay Başkanına yazıp imzalattı. O zaman Ali Ürküt Diyarbakır HADEP İl Başkanı'ydı. Ali Ürküt bu dilekçeleri göndermesine izin vermedi. Ali Ürküt Serdar'a demiş ki, 'Eğer sen bu dilekçeleri verirsen, oradaki askeriye size daha çok kızar ve üstünüzdeki baskıları daha da artırır. Siz üzülmeyin, bunların yaptıkları size bir gözdağıdır, size bir şey yapamazlar, sizi korkutmak için bunları yapıyorlar.' Serdar, Ali Ürküt Başkan'a dilekçeleri teslim edip eve geldi. Bütün bu olanları bana anlattı.

Diyarbakır'dan döndükten birkaç gün sonra Silopi HADEP İlçe Örgütü'nü açtılar. İki gün sonra aynı şu gördüğünüz odada bütün ilçe yöneticileri, kendilerine yapılan tehdit sonucunda istifa ettiler ve partiyi kapattırdılar. İlçe Emniyeti'nin baskıları sonucu İlçe'yi zorla kapattırdılar.

Ben bu olay olduğu zaman işyerim olan benzin istasyonundaydım. Serdar yanıma gelip olayı bana anlattı ve ilçe örgütünün kapandığını söyledi. O zaman Ebubekir Deniz ve yeğenim Eyüp Tanış şofördüler ve Irak'a gitmek için hazırlanıyorlardı. Ben yeğenim Eyüp Tanış ve Ebubekir Deniz'e dedim ki, 'Siz gidin, kendinizi yönetici gösterin ki parti kapanmasın.' Onlar da benim dediğimi yaptı ve gidip kendilerini yönetici yazdırdı. Silopi HADEP İlçe Örgütü birkaç gün sonra tekrar açıldı. 18 gün boyunca partiyi açık bıraktılar. Serdar, İlçe Başkanlığı'nı yaptı. 18 gün sonra oğlum Serdar ile yeğenim Eyüp Tanış PTT'ye ilçe örgütüne telefon bağlanması için müracaat ettiler. PTT çıkışında, mavi renkli, FIAT marka bir otomobil onları bekliyormuş. Takside bulunan biri onlara, 'HADEP İlçe Başkanı Serdar Tanış sen misin?' diye sormuş. O da 'Evet benim' demiş. O da onlara diyor ki, 'Gelin taksiye binin, İlçe Jandarma Merkez sizi istiyor.' Serdar onlara demiş ki, 'Ben sizinle gelmiyorum, önce bana resmi yazı gelsin. Emniyet olsun, Merkez olsun giderim ama bu şekilde sizinle gelmem!'

Sonra partiye geliyorlar. Ondan bir saat sonra Serdar'a Yüzbaşı Süleyman Can namına bir telefon geliyor. Telefondaki şahıs Serdar'a 'Hemen gel!' diyor. Bunun üzerine Serdar ve yeğenim Ebubekir Deniz hemen bir araçla Silopi İlçe Jandarma Komutanlığı'na gittiler. Araç şoförü onları bekleyeceğini söylemiş. Serdar, Şoför

Ömer Sansür'e demiş ki, 'Sen hemen git, seni kimse görmesin, senin de başın belaya girmesin!' Çünkü o zaman Silopi'de çok korkunç şeyler yaşıyordu. Her gün Şırnak, Silopi, Cizre ve diğer ilçelerinde onlarca kişi gözaltına alınıp ya infaz edilip cesedi bir yere atılıyor ya da kaybediliyordu. Hem de halka zorla imzalı dilekçelerle baskı yapılarak, 'Bu işleri terör örgütü PKK yaptı' denerek, yaptıkları kirli işleri PKK hareketinin üstüne atıyorlardı.

Şoför oradan ayrıldıktan sonra, Serdar ile Ebubekir İlçe Jandarma'ya gitmişler. Ben o gece Cizre'deydim ve hastaydım. Bana yengenim telefon ederek, 'Serdar ile Ebubekir Jandarmaya gittiler ama bir daha geri dönmediler' dedi. O gece ben Silopi'ye gelemedim, ertesi gün geldim.

Biz onların kaybedileceğini hiç tahmin etmemiştik. Onlar geri dönmeyince biz de, 'Heralde birkaç gün sorgulanıp serbest bırakılacaklar' diye düşündük; çünkü onların işledikleri hiçbir suç yoktu.

İkinci gün İlçe Jandarma'ya gidip, onların nerede olduklarını sorduk. Onlar bize 'Bunlar bize gelmedi' diye olayı inkar ettiler. İşte o zaman biz telaşlandık ve hemen üçüncü gün dilekçeyle Silopi Cumhuriyet Savcılığı'na başvurduk. Savcı benim Jandarma Alay Komutanlığı'nı ve Silopi İlçe Jandarma Komutanlığı'nı şikayet eden dilekçemi görünce çok korktu ve bana 'Sen böyle bir dilekçeyi bana nasıl verirsin? Sen ne yazdığını, kimi şikayet ettiğini biliyor musun?' diye beni azarladı. Ben de ona 'oğlumun haklarını ve akibetini' sorduğumu anlattım. Benim dilekçemi imza karşılığında kabul etti.

Kayboluşlarının beşinci günü, ben ve Ebubekir'in Ağabeysi M. Ata Deniz tekrar Silopi İlçe Jandarma Komutanlığı'na gittik; İlçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can ile görüştük. Bize, 'Buraya geldiler, yarım saat kaldılar. İstihbarat Astsubayı Selim Gül ile görüştüler ve çıkıp gittiler' dedi. Biz ona dedik ki, 'Bu yol uluslararası bir yoldur. Onların size geldikleri saat de öğle vaktidir. Bunlar nasıl, nereye kaybolur? Bize yol yordam göster, yoksa biz de bu olayın peşini bırakmayacağız ve dünyanın her yerini ayağa kaldıracacağız!' O da bize dedi ki, 'Gidin Savcı Bey'le görüşün, size kim telefon ettiyse açığa çıkarılsın!' Biz de ona dedik ki, 'Bu kişileri sen teslim alıp JİTEM'e verdin. Bunun hesabını senden soruyoruz!' O da bize dedi ki, 'JİTEM emirlerini ne benden alıyor, ne de Alay Komutanlığı'ndan alıyor.' Sonra biz dilekçelerimizi her yere, Avrupa

dahil dünyanın her yerine verdik ama on yıla yakındır hiçbir sonuç alamadık.

Bu dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından en hızlı (jet hızı) bir şekilde kabul edilen bir dava özelliği taşıyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Heyeti Ankara'ya geldi. Orada bir duruşma oldu. Biz de orada ifade verdik. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi AİHM, T.C Devletini suçlu bularak, onların aleyhine karar verdi ve tazminat olarak 170 bin Euro ceza verdi.

Tekrar iç hukuk yollarına başvurduk. Levent Ersöz ile hesaplaşacak, bu davanın takipçisi olacak ve üzerinde ne kadar para giderse gitsin bunu çözeceğiz. Biz parayla tatmin olmuyoruz. Biz suçluların cezalandırılmasını istiyoruz. Biz çocuklarımızın akibetini öğrenmek istiyoruz. Benim son olarak isteğim; sadece Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz değil, bu tür haksız mağduriyetleri yaşayan herkesin hakkını hukukunu vicdan sahibi herkesin savunması gerektiğini düşünüyorum, Kürt olsun Türk olsun bu insanlık için olması gereken bir şeydir.”

Katil Levent Ersöz'dür

Ebubekir Deniz'in ağabeyi Mehmet Ata Deniz ile Serdar Tanış'ın ağabeyi Yakup Tanış, *Günlük* gazetesine verdikleri demeçte, Serdar Tanış ile Ebubekir Deniz'in katillerinin Levent Ersöz olduğunu söylediler:

Katil Levent Ersöz: Ebubekir Deniz'in ağabeyi Mehmet Ata Deniz, kardeşinin ölümünden Levent Ersöz'ü sorumlu tuttu. 'Levent Ersöz bizim katilimizdir' diyen Deniz, Ebubekir Deniz ve Serdar Tanış'ın ölümünün kararını veren kişinin Levent Ersöz olduğunu, her şeyin çok aleni ortada olmasına rağmen olayın üstüne gidilmediğini söyledi.

Deniz, kardeşi ve Serdar Tanış'ın öldürülüp Şemrex (Mazıdağı) Belediyesi çalışanları tarafından gömüldüğü iddiasının olduğunu, bunu kendilerine o dönem belediye çalışanlarının söylediğini belirterek, çalışanların o dönem korktukları için bu durumu söylemediklerini kaydetti. Şemrex'te savcılık nezdinde girişimleri olduğunu ifade eden Deniz, şunları söyledi: 'Ancak bize gösterilen resimlerden emin olamadık. Bu durum bizim için net değildir. Ben geçen yıl onların mezarına da gittim. Birisi Mazıdağı'nda birisi yakın bir köyün karakolunda gömülü olduğu söyleniyor. Ancak biz bu

durumdan emin değiliz.’

Peşini bırakmayacağız: Serdar Tanış’ın ağabeyi Yakup Tanış ise olayın üstünden 10 yıl geçtiğini anımsatarak, bu cinayeti Levent Er-söz’ün yaptığını söyledi. Her üç ayda bir başta savcılık olmak üzere çeşitli kurumlara dilekçe ile müracaat ettiklerini ifade eden Tanış, ‘İşin peşini bırakmayacağız’ dedi. Deniz ve Tanış’ın Avukatı İdris Tanış, AİHM kararına rağmen dosyada bir aşama kaydedilmediğini belirterek, dosyanın Silopi Savcılığı’nda bekletildiğini ve zaman aşımına uğratılmak için bekletildiğini ifade etti. (Dursun, *Günlük*, 25 Ocak 2011)

Ali Balkan Metel’in Saltanatı

Silopi’de JİTEM’cilere yardımcı olan Gümrük Müdürü Ali Balkan Metel, MHP’li Gün Sazak’ın Gümrük ve Tekel Bakanlığı döneminde 1977’deki kadrolaşmada Gümrük Muhafaza’da göreve başladı. Metel, sürekli olarak ülkücülerin gümrük işlerini hallediyor. Abdullah Çatlı’yı, Tuğgeneral Veli Küçük’ü, Yeşil’i ve Cem Er-sever’i yakından tanıyan Metel, kotrgerilla cinayetlerinin işlendiği dönemde Silopi Gümrük Müdürlüğü’nü yaptı. Aygan Metel’i şöyle anlatıyor: ‘Orada Ali Balkan Metel’in saltanatı vardı, forsu Kayma-kam’dan öteydi, MİT’en güç aldığı söyleniyordu. Eski bir boksör-müş, MHP’liymiş. Bazen JİTEM’cileri bile takmıyordu. Ama her türlü desteği sağlıyordu JİTEM’e. Diyelim karşıya (Güney’e) gidi-lecek, karşıdan adam getirilecek bunların hepsinde yardımcı olu-yordu.’ (Şahan, Balık, 2005: 45)

HACI HALİL BİRLİK KAYBEDİLDİ

Halil Birlik, 7 Kasım 1996 tarihinde, sabah evden çıkıyor ve bir ticari taksile Irak’a gitmek için Habur Sınır Kapısı’na gidiyor. Ha-bur Sınır Kapısı’nda gözaltına alınıyor ve bir daha da kendisinden hiçbir haber alınamıyor.

ŞİRİN BİRLİK: Ben bir yıl boyunca sürekli onu bekledim. Her-gün ona bu pencereden bakarak bekledim. Hâlâ da bekliyorum... Benim acım çok büyüktür. Ben isyanımı ve acımı anlatamam... Ben eşimin ya ölüsünü ya da dirisini istiyorum!”

65 yaşında ve kalp hastası olan acılı eş Şirin Birlik, 1939 do-ğumlu eşi Hacı Halil Birlik ve amcasının oğlu Halil Bilgeç’in nasıl

kaybedildiğini ve buna olan isyanlarını oğlu ile birlikte bize şöyle anlatıyordu:

“Benim eşim ziraatçıydı. Tarlasında çalışıyordu. Mercimek, buğday ve pamuk yetiştiriyorduk. Benim eşim katledilmeden önce, Silopi’nin en zengin, en tanınmış işadamıydı.

O zamanlar Şırnak’ta parti falan yoktu. Kendi işinde gücünde bir insandı. Halk tarafından çok sevilirdi. Yurtsever bir insandı. Parti sevgisi içinde vardı ama pek dışarı yansıtırmazdı. Şırnak, Silopi nereye giderseniz gidin, onu sorduğunuzda herkes tanır. Kesinlikle açık, açık siyasetle uğraşmazdı. Kendi işinde gücünde, kendi halinde biriydi. Şimdi de gidin halktan sorun, halk size diyecek ki: ‘Keşke bütün sülalesi gitseydi de o gitmeseydi.’ O evde de bize karşı çok saygılı biriydi. Bizim de ona karşı çok büyük sevgimiz, saygımız vardı.”

Oğlu : “Tarih 7 Kasım 1996’ydi. Sabahleyin kalktığımda bana ile anneme, dayımla birlikte Irak’a geçeceğini söyledi. Saat 7.30’da evden çıktı. Bizim öğrendiğimize göre, çarşıda da biraz oyalanmış. Ondan sonra Silopi’de bir ticari taksi tutmuş. Silopi’den 8.30 sularında ayrılmışlar. Habur Sınır Kapısı’na gitmişler. Orada Gümrük’te işlemlerini bitirmişler. Habur Sınır Kapısı’nın son çıkışında JİTEM vardı. JİTEM kimlik araması yapmış. Aramadan sonra Taksi Şoförü’ne demişler ki, ‘Sen biraz burada bekle, biz beş dakikalığına karakola gideceğiz.’ Babam Halil Birlik ve dayım Halil Bilgeç ile birlikte karakola gidiyorlar. JİTEM bunları Karakolda bırakıp ticari araçla birlikte geri dönüyorlar. Arabasını ona teslim ediyorlar. Taksi şoförü onlardan ‘Benim müşterilerim nerede?’ diye soruyor. Onlar da ona: ‘Onlarla bizim işimiz var; sen kendi işine bak, istediğin yere git, onlarla işin kalmadı’ diyorlar.

Bunun üstüne şoför hemen Irak tarafına geçiyor. Beklemeden hemen tekrar geri dönüyor. Gelip dayımın ailesine olayı anlatıyor ve: ‘JİTEM bunları yakaladı, karakola götürdü, bilginiz olsun!’ diyor.

Ondan sonra biz de herkesten sorduk, soruşturduk. Buradaki bütün devlet kurumlarına gittik. Emniyet’e gittik, Savcılığa gittik, avukata başvurduk. O süreçte İçişleri Bakanı olan Meral Akşener de Silopi’ye geldi. Derdimizi ona da anlattık. O da ‘Tamam’ dedi. Ama hiç kimse hiçbir şey yapmadı.

Biz korkudan (Biz de kaybediliriz diye) Habur Sınır Kapısı’na

gidemedik. O süreçte JİTEM, askeriye, emniyet bütünüyle Şırnak'a hakimdi. İstediklerini öldürüyor, istediklerini kaybettiriyorlardı. 'Hak, hukuk' diye bir şey bölgemizde yoktu. Annem dedi ki, 'Biz ailece bir araya gelelim, Habur Sınır Kapısına yürüyelim!' Bizim aile böyle bir şeye giriştiğinde en az iki bin kişi bir araya gelir.

Annemin bu isteğinden hemen askeriyenin haberi oluyor. Ve askeriye bize haber gönderdi: 'Yürüyüşe geçtiğiniz an hepinizi tararız!' Korkudan böyle bir girişimde bulunamadık. Biz bu durum karşısında eli kolu bağlı kaldık. Üstümüzde öylesine büyük, öylesine çok baskılar vardı ki, babam ve dayım için herhangi bir eylem, herhangi bir etkinlik yapamadık. Aradan 15 yıl geçmesine rağmen, ne ölüsüne ne de dirisine rastlamadık. Hâlâ daha 'Onlar gelecek' diye umutla bekliyoruz.

Mesela, Yıldırım Beyler- kod adı Brisko'dur, burada kaldığı süre içerisinde hiçbir itirafta bulunmadı. Bir yıl önce Avrupa'ya çıktı. JİTEM ile birlikte çalışıyordu. Bu şahıs aslen Irak Türkmenlerindendir. Burada JİTEM içinde çalıştığını biliyorduk. Şırnak'ta JİTEM, itirafçılar ve korucular birlikte çalışıyordu. JİTEM'in Komutanı Levent Göktaş-kod adı da 'Mete Binbaşı' idi. Bütün infaz kararları Mete Binbaşı tarafından alınıyor; infazlar da Mete Binbaşı komutasında astsubay, korucu ve itirafçılara yaptırıyordu.

Avrupa'ya giden İtirafçı Yıldırım Beyler'in ifadelerine göre; Hacı Halil Birlik ile Mehmet Bilgiç'i hiç tanımadığını söylüyor. Anlattığına göre, ellerinde bir siyah ajanda varmış. Buna da 'Kara Liste' diyorlardı. Bu listede bu iki şahsın ismi geçmiyormuş. Bir gün Mete Binbaşı oraya gelip 'Babam ile Dayım'ın ismini oraya yazıyor. Ve onlara diyor ki, 'Bu şahıslar Habur Sınır Kapısı'na geldiklerinde yakalayıp hemen haber verin!'

İtirafçı Yıldırım Beyler sonrasını şöyle anlatıyor: 'Ondan sonra bu iki kişiyi yakaladık. Yakaladıktan sonra hemen Mete Binbaşı'ya haber verdik. Mete Binbaşı hemen onları sorguya aldı. Sorgudan bir iki gün sonra hemen infaz edildiler. Onların cenazeleri de Habur Sınır Karakolu'nun yanında geçen Habur Çayı kenarına gömüldüler.'

Biz televizyondan bu itirafı duyar duymaz hemen Silopi Savcılığı'na başvurduk. Savcılık hemen o bölgede kazı emri çıkarttı. Ama bir türlü bir şeye rastlayamadık ve olay gene kapandı.

Aslında herhangi bir ize rastlayamayızın nedeni, Habur'da yeni bir inşaat yapılamaması oldu. Eski Habur Sınır Kapısı'ndaki bütün

yapılar yıkıldı, molozlar da babam ve dayımın cesetlerinin bulunduğu yerlere atıldı. İtirafçının verdiği bilgilere göre, oraya en az 80 kişinin cesedinin gömüldüğü söyleniyor. Eski Habur Sınır Kapısı'nın bütün molozları da o gömülen yere dökülüyor. Böylece, o infaz edilen insanların cesetleri molozların altında kalıyor ve bütünüyle kaybediliyor. Söylenenlere göre dökülen molozlar 15 metre yüksekliğindeymiş. Bu molozların altından bu cesetlere ulaşılması mümkün değil.

Duygularımız için ne diyelim? Bir insanın başına gelebilecek en kötü bir şeydir. Bundan daha büyük bir acı, bundan daha büyük bir kötülük, bundan daha büyük bir son düşünemiyorum. İnsan bir kaza yapar, gider onu gömersin. Onun yasını tutarsın ama bir süre sonra onun öldüğüne inanır ve sen de onu unutmaya çalışırsın. Ama babam ve dayımın ne bir ölüm haberi, ne bir diri haberi, ne de bir mezarları var. Onların başına gidip bir dua dahi edemiyoruz.

Ben bu kayıp olayı olduğunda 18 yaşındaydım. En duygusal olduğum, en isyankar olduğum bir yaşıyordum. Benim duyduğum acıyı ve isyanı artık siz düşünün! Bunu dile getirmek çok zordur. Bizim acımız, bizim isyanımız ancak babalarımızın yok edilişlerinin öyküsü devlet tarafından açığa çıkarıldığı ve bunu yapanlardan hesap sorulduğu zaman biraz olsun dinecektir. Benim diyeceklerim bunlardır.”

Anne Şirin Birlik: “Benim eşim ve amcamın oğlunun kaybedildiğini duyduğum zaman hemen ‘Habur’a kadar yürüyelim’ dedim. Ben, eşim ve amcamın oğluna gece gündüz ağladım. Hâlâ da aradan 15 yıl geçmesine rağmen ağlıyorum. Ben eşime ağlıyorum. Ben sevgilime ağlıyorum. Ben yoldaşıma ağlıyorum. Benim eşim çok iyi bir insandı. Benim eşim benim yoldaşımdı. Ben onu öylesine çok seviyordum ki, bunu anlatmak, bunu hesaplamak mümkün değildir.

Ben bir yıl boyunca sürekli onu bekledim. Hergün ona bu pencereden bakarak bekledim. Hâlâ da bekliyorum... Benim acım çok büyüktür. Ben isyanımı ve acımı anlatamam. Ben o olaydan sonra defalarca kalp krizi geçirdim ve iki defa By pass ameliyatı oldum. Ben size ne diyeyim? Ben eşimin ya ölüsünü ya da dirisini istiyorum!”

MURSAL ZEYREK KAYBEDİLDİ

Mursal Zeyrek, 26 Haziran 1994 tarihinde Ağabeyi İslam Zeyrek ile birlikte gözaltına alınıyor, Habur Sınır Kapısına götürülüyor ve orada kaybediliyor.

İSLAM ZEYREK: Bizim Kürt halkına yapılan bu şeyler bir vahşettir. İnsanlık dışı bir olaydır. Bize yapılan bu vahşeti, kendisini insan kabul eden hiç kimse içine sindiremez, kabul edemez. Biz bunun için isyan ettik.

1969 Silopi doğumlu İslam Zeyrek'in kardeşi Mursal Zeyrek (1974 doğumlu), 26 Haziran 1994 tarihinde Habur Sınır Kapısı'nda kaybedildi. Kardeşinin bulunması için başvurmadığı hiçbir yol kalmayan İslam Zeyrek, bizim aracılığımızla sesini yetkililere duyurmak istiyordu. İşte, Zeyrek'in bu isyanını ve feryadını dileriz yetkililer duyar:

“Benim öz kardeşim Mursal Zeyrek katledildi. Kardeşim 1974 doğumluydu, hayvancılık ve çiftçilikle uğraşıyordu. Biz Silopi İlçesi'ne bağlı Aktepe (Giregewr) köyünde oturuyorduk. 26 Haziran 1994 tarihinde Habur Sınır Jandarma Bölük Komutanlığı tarafından Jip'le bir Astsubay ile beş asker (6 kişi) bizim eve geldi. Bize dediler ki, 'Bizim Komutan sizi çağırırdı. Yarın sabah saat 09.00 sıralarında bizim tabura gelin!' Biz de onlara dedik ki, 'Tamam, o saatte orada olacağız!'”

Ertesi gün kardeşim Mursal ile birlikte Habur Sınır Jandarma Bölük Komutanlığı'na gittik. Bizi hemen orada gözaltına aldılar. Gözaltına alındıktan sonra bir Onbaşı bize gelerek 'Sizi birer odaya alalım' dedi. Ondan sonra beni kardeşimden ayırıp başka bir odaya götürdü. Beni odaya aldıktan sonra odayı kilitlemeyi unuttu. O beni odada yalnız bıraktı. Beş dakika geçmeden kardeşimin bulunduğu odaya doğru gittim. Baktım ki, kardeşimin bulunduğu odanın kapısı açıktı ama kardeşim odada yoktu. Ondan sonra Onbaşı'nın odasına gittim, kardeşimin akibetini sordum. 'Kardeşim nerededir, siz ona ne yaptınız?' diye sordum. Onbaşı bana 'Bilmiyorum, haberim yok, Bölük Komutanı'na git sor' dedi. Oradan Bölük Komutanı Üsteğmen Kenan Topçu'ya çıktım. Odasına gittim. Yerinde oturuyordu. Kardeşimin akibetini sorunca bana, 'Merak etme gelecek' dedi. Bölük Komutanı Onbaşı'yı çağırarak 'Bu adamı askeri alandan çıkarın, gitsin!' dedi. Ben de Komutan'a dedim ki, 'Ben kardeşimi almadan

burayı terk etmem!’ Tekrar bana dedi ki, ‘Bu saatten sonra askeri alanı terk etmek zorundasın, burası senin için tehlikelidir!’

Yani açıkçası beni tehdit etti. O anda ben de bağırp çağırdım ve ‘Gitmem’ dedim. Ama akşam olmak üzereydi. Gün batmıştı. Gece benim için çok tehlikeli olurdu. Onun için orayı terk etmek zorunda kaldım ve eve geri geldim. Eve geldikten sonra sabaha kadar gözüme bir damla uyku girmediydi. Ondan sonra 14 gün boyunca her sabah saat 09.00’da Habur Sınır Taburu’na gidiyor, akşama kadar bekliyor, ondan sonra eli boş geri dönüyordum. Komutan her gün beni oyalayıp ‘Merak etme gelecek’ diyordu ama kardeşim bir türlü gelmiyordu.

15. Gün gittiğimde ise Komutan bana ‘Senin kardeşin benim elimden çıktı, sakın bir daha bana gelme!’ dedi. Ben eli mahkum eve geldim. Ertesi gün Silopi Jandarma Komutanlığı’na başvurdum. ‘Bizim bu tür olaylardan haberimiz yoktur’ dediler.

Oradan da bir şey öğrenemeyince Silopi Cumhuriyet Savcılığı’na başvurdum. Oradan da hiçbir cevap gelmedi. Ne biz mahkemeye çağrıldık, ne de bizim ifademiz alındı. Ben devletin hiçbir kurumundan hiçbir haber alamayınca Silopi Askerlik Şube Başkanlığı’na çıktım; çünkü bize, kardeşim gözaltına alınmadan iki gün önce ‘Askerlik sevk kağıtları’ geldi. Kardeşimin Erzincan Acemi Birliği’ne sevkı çıkmıştı. Eğer o gün gözaltına alınmasaydı, kardeşim ertesi gün Erzincan’a askere gidecekti.

Aradan bir ay geçmesine rağmen askerlik şubesinden kardeşimin askere neden gitmediği hiç sorulmadı. Hiç ‘Çocuğunuz neden askere gitmiyor, çocuğunuz nerededir?’ diye gelip hiç araştırılmadı. Halbuki diğer çocuklarımız askere bir gün geç gitse, hemen onların peşine düşülüyordu. Onlar bulundukları yerde yakalanıp hemen askere gönderiliyordu. Ama Mursal kardeşimin askerlik işini kimse sorup sorgulamadı. Ben de belki bunların bilgileri vardır diye Silopi Askerlik Şube Başkanı’na gittim. Ona kardeşimin durumunu anlattım. Sevki geldiğini söyledim. Askere gitmesi gerektiğini ama kardeşimin ortada olmadığını söyledim. Benim kardeşim askere gitmediğine göre, devlet tarafından firari olup olmadığı ve yakalanıp askere götürülmesi hakkında bir bilginin gelip gelmediğini sordum.

O bana dedi ki, ‘Bunun sevk evrakını size teslim ettikten sonra bize herhangi bir bilgi gelmemiştir. Bu konuda bize gelen hiçbir bilgi yoktur ve biz hiçbir şey bilmiyoruz’ dedi. Ben de eve tekrar geri

geldim. Sonra Şırnak Tümen Komutanlığı'na gittim. Komutan, 'Bu tür olayları bir daha benden sormayın!' diye beni tehdit etti. Ondan sonra avukata gittim, oradan Mardin İHD Şube Başkanlığı'na çıktım. Oradan da bir sonuç alamadım.

Yani şunu açıkça belirteyim ki, başvurmadığım hiçbir devlet kuruluşu, hiçbir insan hakları kuruluşu kalmadı. Her tarafa; başta TBMM olmak üzere, İçişleri Bakanlığı'na, Genel Kurmay Başkanlığı'na, Adalet Bakanlığı'na resmi dilekçelerle başvurdum ama hiçbir kurumdan hiçbir cevap alamadım. Sonra eli bağlı bekledim. Şimdi niye böyle bir olay oldu, niye kardeşim Mursal kaybedildi?

Kardeşim, asılsız bir şikayet üzerine Silopi İlçesi Çalışkan Köyü'ne bağlı Eren Bölük Komutanı Üsteğinen Serdar Öztürk tarafından bir geceliğine gözaltına alındı. Habur Sınır Kapısı'nda kaybolmadan 15-20 gün önce bir Jiple Eren Jandarma Bölük Komutanı Serdar Öztürk, bir Jip dolusu askerle birlikte evimize geldi. Akşamüstü idi. Bize dedi ki, 'Kardeşini hemen bir yere götürüp geri getireceğim. Siz merak etmeyin.'

Kardeşıme ayakkabısını giymeye fırsat vermeden, namaz terliğiyle apar topar Jipe bindirildi ve götürüldü. Bir gün gözaltında kaldı, sonra ertesi gün sabah tekrar eve geldi. İki gün sonra aynı Komutan, aynı saatte, aynı Jiple tekrar evimize geldi. Mursal, Jipe bindirilerek Eren Sınır Jandarma Bölük komutanlığı'na tekrar götürüldü. Yine bir gece gözaltında kaldı. Tekrar sabah serbest bırakıldı ve eve geri geldi. Onun üzerine ben de kardeşimi yan odaya çağırdım ve ona 'Kardeşim, bu adam seni niye gözaltına alıp duruyor, hele meseleyi bana anlat, sen ne yaptın?' dedim. Kardeşim bana başına gelen her şeyi anlattı. Dedi ki:

'İlk gözaltına alındığımda Eren Bölüğü'ne götürüldüm. Oradan Bölüğün yukarısındaki yere götürüldüm. Orada küçük bir dere (Navala Av) vardır. Derenin iki tarafında da mağaralar vardır. Orada beni silahlandırıdılar. Omuzuma, belime, çevreme çeşitli silahlar kondu. Sonra kamerayla fotoğraflarım çekildi.

İkinci gözaltında ise beni Şehit Mesut Karakolu'na götürdüler. Burası aynı bölüğe bağlı bir karakoldur. Şehit Mesut karakolu'nun yukarısında yine büyük bir dere (Geliye Hinere) vardır. Orada da elime bir el bombası verdiler, başka bir yere atacakmış gibi elimi kaldırdılar ve ağır küfürlerle yine fotoğrafımı çektiler. 'Senin işin bitti' diyerek beni serbest bıraktılar. Bütün mesele budur.

O gün bu gündür benim kardeşim kayıptır. Ne ölüsü vardır, ne dirisi vardır. Ben televizyon programı yapan gazetecilere, YAKAYDER'e, İHD'ye ve önüme gelen herkese olayı anlattım ve yardım istedim. Bütün hukuki yollara başvurdum ama bugüne kadar hiçbir sonuç alamadım.

Ergenekon Çetesi ortaya çıktıktan sonra, Eren Bölük Komutanı Üsteğmen Serdar Öztürk gözaltına alındı ve tutuklandı. Ben bu olayı öğrendiğim zaman, bu kişi hakkında müdahil olmak istedim. Mahkâmında Silopi Cumhuriyet Savcılığı'na 'Müdahil' olma dilekçemi verdim. Serdar Öztürk'ün davasına müdahil olma konusunda mahkemeden herhangi bir bilgi alamadım. 28 Haziran 2010'da bu şahsın mahkemesi vardı ve ben mutlaka müdahil olmak istiyordum.

Üsteğmen Serdar Öztürk kimdir? Bizim bildiğimiz kadarıyla Üsteğmen Serdar Öztürk hiçbir birliğe bağlı değildi. O direkt olarak Başbakan Tansu Çiller'e bağlıydı. Onun ekibinde subay, astsubay, korucu ve itirafçılar vardı. Bunlar, tespit ettikleri herkesi gözaltına alıp ya kaybettiriyorlar ya da infaz edip cesedini BOTAŞ'ın asit kuyularına ya da BOTAŞ Kazan Dairesi'ne atıyorlardı. Bundan başka cesetler, Sinan Lokantası'nın yan tarafındaki boş bir araziye ya da boş su kuyularına da atılıyordu. Bir de cesetler, Habur Sınır Kapısı'nın hemen yanındaki nehir kıyısına ya da nehre, Habur Sınır Kapısı'nın devamı olan Aydoğdu Karakolu'na kadar olan sınır boyu nehir kıyısına (Buralar, Irak Türkiye sınır kıyısıdır ve kesinlikle yasak bölgedir ve de mayınlıdır) ya da Habur Köprüsü'nün altına atıyorlardı.

Cesetler ya nehre atılıyor, ya nehir kenarında gömülüyor, ya köprü altına atılıyor, ya kazan dairesinde yakılıyor, ya asit kuyusuna atılıp imha ediliyor ya da bizim bölge dışına çıkarılıp infaz ediliyor, cesedi bir yol kenarına ya da boş bir arsaya atılıyordu.

1990'lı yıllarda, JİTEM'in ortaya çıkmasıyla birlikte Silopi 'Bir kelle alış veriş meydanı' gibi kullanılıyordu. 'Kelle alış verişi'ni yapanlar kimlerdi? Faili meçhul cinayeti işleyenler, yargısız infazı yapanlar, cinayet işleyenler ve köy yakanlardı. Bunlar, millette her türlü komplo yapanlardı. Bunların kim olduğunu çok iyi biliyoruz. Öncelikle bunların baş sorumlusu DYP Partisi ve Başbakan Tansu Çiller ve iyi çocukları, kahraman çocukları, yani JİTEM, itirafçılar ve koruculardır. Bütün bu yapılanlardan bunlar sorumludur.

Başbakan, İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı ve Genel Kurmay

Başkanı bunlara izin vermeden pervasızca bu kadar cinayeti işleyemezlerdi. Şimdi devlet bu işlerden kendisini temiz çıkarmaya çalışıyor. Şunu söyleyeyim ki, JİTEM'ci Serdar Öztürk'ün 'Çalışkan Bölgesi'nde toplu mezarları bile vardır. Bütün bunları kendi başlarına işlemleri mümkün değildir. Bu hükümetin işidir, bu devletin işidir. Şunu açıkça belirteyim ki, burada teğmen olan JİTEM'ciler, bölge-mizden ayrılırken, bize yaptıklarının ödülü olarak 'General' rütbe-siyle geri dönüyorlardı. Bu da devlet politikasının ta kendisidir.

Bir Kürdü öldüren 'kahraman', bir Kürdü öldürene 'lüks daire', bir Kürdü öldüren 'İş adamı', bir Kürdü öldüren 300 milyon değeri-ndeki Jip'e biniyordu. Eğer bunları merak eden varsa gelsin, ben ona bunların kim olduğunu söyleyeyim. Ve Kamil Atak gibi kendi soyunun düşmanları, kendi soyunun keklikleri Belediye Başkanları olmuştur. Öyle ki devlet, Kürtleri öldürenleri ödüllendirmekle, kelle avcılarına, kelle başına ödüller dağıtarak, Kürtlerin kellesi, onların kredi kartı, onların milli piyango bileti olmuştur. Kelle avcılığı ticareti başlamıştır. Güneydoğu'ya gelen, keklik avına çıkmış gibi insan öldürmekten zevk alarak bir yere gelen insanlar vardı.

Bizim Kürt halkına yapılan bu şeyler bir vahşettir. İnsanlık dışı bir olaydır. Bize yapılan bu vahşeti, kendisini insan kabul eden hiç kimse içine sindiremez, kabul edemez. Biz bunun için isyan ettik. Eğer Türkiye demokratik bir ülke ise; bir kanunu, bir yasası, bir yargısı, bir savcısı, bir hakimi, bir mahkemesi vardır ve bu hukuk dışı olayları soruşturması gerekir. Faillerini bulup yargı önüne çıkarması gerekir. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Meclis Başkanı, İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı ve diğer bütün devlet kurumlarının yaşanan bu vahşeti araştırması, sorumluları yargı önüne çıkarıp cezalandırması gerekir.

Ama ne yazık ki, aradan 17 yıl geçmesine rağmen bir arpa boyu yol alamadık. Eğer dünya çerçevesinde böyle bir kanun, böyle bir yargı, böyle bir yasa var ise biz de başımıza gelenlere razıyız. Eğer yok ise, Türkiye Devleti demokratik bir devlet değil, bir baskı ve işkence devletidir. İnsanları yok etme makinesidir. Biz bu ceber-rut devletten hesap soruyoruz ve ölünceye kadar da hesap sormaya devam edeceğiz.

Ne zaman ki devletimiz bir hukuk devleti oldu, ne zaman ki bu insanlık suçunu işleyenler yargılandı, işte o zaman yüreğimize su serpilecek ve kaybedilen insanlarımızı yüreğimize gömeceğiz. Eğer

böyle olmaz sa, bu dünyada da, öbür dünyada da bunu yapanlardan ve hakkımızı bize vermeyenlerden davacıyız.

Yüreğimiz yanıyor; ölülerimizin, kayıplarımızın kemiklerini istiyoruz ki, mezarlarının başında bir Fatiha okuyalım.”

MEHMET TAN HUNHARCA KATLEDİLDİ

Mehmet Tan, 1992 Kasım ayında Zaho’da bir taksiye bindirilerek götürülüyor ve başını gövdesinden ayırarak katlediliyor. Mehmet Tan’ın gövdesi boş bir tarlada bulunuyor; ama başı bulunamıyor.

AHMET TAN: Babam, işkence edilerek ve başı gövdesinden ayrılarak öldürülmüştü. Babamın kesik başı yoktu. Sadece gövdesi vardı. Babamın başı bulunamadı; çünkü o dönemde her kelle başına büyük ödüller veriliyordu. Benim babamın başı da ticaret için, ödül için kesilmiş ve gerekli yere verilmişti.

1983 Silopi doğumlu Ahmet Tan, 1992 Kasım ayında, Zaho’da kaçırılıp katledilen 1960 doğumlu babası Mehmet Tan’ın vahşice katlediliş öyküsünü bize anlatmak istemiyordu; çünkü bunun kendisine çok büyük acı verdiğini ve etkisinden kurtulamadığını söylüyordu. Kendisini çok zor ikna ettik ve öyküsünü dinlerken biz de dehşet içinde kaldık. İşte, acı ve gözyaşı içinde büyüyen Ahmet Tan’ın bize anlattıkları:

“Babam, 1992 döneminde HEP Silopi Yönetim Kurulu’ndaydı. Partide aktif çalışıyordu. O dönemde, Silopi’de halkın üstünde büyük bir baskı vardı. Düşünün; bizim evimize her gece en az iki üç defa baskın oluyordu. Babam sık sık gözaltına alınıyor; o cezaevinde bu cezaevine gönderiliyordu. Her gözaltı ve tutuklamada ağır işkenceler görüyordu. O zamanlar ben daha 8-9 yaşlarındaydım. Evimize yapılan o baskınları, babama yapılan o işkenceleri asla unutamam. Bunlar, bugün gibi hep gözümün önündedir.

Silopi’de her gün yargısız infazlar, faili meçhuller, cv baskınları giderek artıyordu. Üstümüzde öylesine bir baskı oldu ki, artık biz Silopi’de yaşayamaz duruma geldik. Babam, Silopi’de çok sevilen sayılan biriydi. Gidin Silopi halkından babamın nasıl biri olduğunu sorun. Babamı sadece Silopi halkı değil, dönemin Emniyet Müdürü de seviyordu. Bir gün Emniyet Müdürü babamı çağırarak onu uyardı. Babama dedi ki, ‘Hemen çocuklarını al ve burayı terk et, yoksa başına çok kötü şeyler gelecek!’

Bunun üzerine babam ailece bizleri alıp Kuzey Irak'ın Zaho kentine götürdü ve 1992 yılının Haziran ayında oraya yerleştik. Zaho'ya yerleştikten 4-5 ay sonra, babam arkadaşlarıyla birlikte Zaho'nun çarşısına giderken, dönemin JİTEM Komutanı Ahmet Cem Ersever ve ekibi tarafından bir taksiye bindirilip kaçırılıyor.

Bir görgü tanığı (bakkal) nın verdiği bilgiye göre; babam Zaho çarşısında tanıdığı bir kişiyle tokalaşıyor, tokalaştığı kişiyle aynı araca biniyor ve ondan sonra kayboluyor.

Babamı akşam eve gelmeyince biz paniğe kapıldık. Babamı aramaya başladık. Biz sekiz çocuktuk. Biz Zaho'nun altını üstüne getirdik ama bir türlü onu bulamadık. Kaybolduğu tarih, Kasım 1992'ydi. Biz Zaho'ya geleli daha 4-5 ay olmuştu. Zaho'daki bak-kalcı bize gördüklerini şöyle anlattı:

'Babanız çarşıda tanıdığı biriyle karşılaştı. Onunla tokalaştı, sonra birlikte bir taksiye binip gittiler. Ondan sonra onu görmedim ama karşılaştığı kişiyi tanıyordu. Beraber bir taksiyle gittiler.'

Biz babamı ararken, biri amcama gelip: 'Eğer sen kardeşinin cesedini görmek istiyorsan, onun çoluk çocuğunu Zaho'dan götüreceksin!' dedi. Bunun üzerine biz hemen Silopi'ye geri geldik ve tekrar Silopi'ye yerleştik.

Babamın cesedi kısa bir süre sonra Zaho kentinin dışındaki boş bir arsada bulundu. Babamın cesedini, tarlasını süren bir çiftçi buldu ve bize haber geldi.

Babam. işkence edilerek ve başı gövdesinden ayrılarak öldürülmüştü. Babamın kesik başı yoktu. Sadece gövdesi vardı. Babamın başı bulunamadı; çünkü o dönemde her kelle başına büyük ödüller veriliyordu. Benim babamın başı da ticaret için, ödül için kesilmiş ve gerekli yere verilmişti.

Annemler ve amcamlar olayı duyar duymaz Zaho'ya gittiler; oradan cenazesini getirip Silopi'ye gömdüler. Bunun üzerine biz her yere müracaatta bulunduk ama hiçbir sonuç alamadık.

Sonradan bizim aldığımız duyum ve bilgilere göre, babamla tokalaşan ve babamı taksiye bindiren kişinin JİTEM'e çalıştığı ve Ahmet Cem Ersever'in ekibinde olduğu belirtildi.

Ben şu anda ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Babam kahpece, haince, vahşice, başı gövdesinden ayrılarak katledildi. Başının gövdesinden ayrılması hiç gözümün önünden gitmiyor. Babamı hep başı kesik kanlar içinde görüyorum. O günden sonra bende hep kin.

nefret, öfke ve intikam duyguları gelişti. Benim ve ailemin yaşadığı bir travmaydı.

Onlar bir Mehmet'i öldürdüler ama onun yerine yüzbinlerce Mehmet geçti. Babam katledildiğinde en küçük kardeşim 6 aylık beşikteydi. Onun adını değiştirip, Kürt halkının düşmanlarına inat 'Mehmet' yaptık. Biz beş erkek, üç kız kardeş babamın davasına sahip çıktık ve insanca yaşayacağımız bir ülkenin mücadelesini yürüttük. Bizim amacımız; babamın rüyası olan dostça, kardeşçe, eşitçe, özgürce, birlikte yaşayacağımız bir ülke yaratmaktır. Biz yüzbinlerce Mehmetlerle birlikte bu amaca ulaşacağımıza inanıyoruz. Bunu başardığımız zaman babamın ruhu ve babamın şahsında şehit olan binlerce insanın ruhu da şad olacaktır.

Bizler, kan ve gözyaşlarıyla büyüdük. Artık biz kan ve gözyaşı görmek istemiyoruz; akan kan dursun diyoruz. Artık 'silahlar sussun insanlar konuşsun' diyoruz. Artık coğrafyamızda silah sesleri yerine kuş seslerini, kan çiçekleri yerine barış, dostluk ve kardeşlik çiçeklerini görmek istiyoruz. Kardelen çiçeklerimizin, lalelerimizin, papatyalarımızın, kırmızı gelinciklerimizin, mor sümbüllerimizin postalların altında ezilmesini istemiyoruz.

Bırakın çiçekler rengince açılsın, bırakın kuşlar özgürce kendi sesiyle ötsün! Bunu başardığımız zaman işte Kürt halkı o zaman şehitlerini yüreğine gömecek, yasını sona erdirecek ve mutlu bir yaşam sürdürecektir. Biz gençlerin hayali, biz gençlerin rüyası budur. Bunu başaracağımıza da inanıyorum."

MUHTAR YUSUF KALENDEROĞLU KAYBEDİLDİ

Kavalı Köyü Muhtarı Yusuf Kalenderoğlu, koruculuğu kabul etmediği için 22 Şubat 1995 tarihinde, Botaş arama noktasında durdurulup gözaltına alınıyor ve sonra da kaybediliyor.

ŞAHİN KALENDEROĞLU: Çok şükür ki babam sayesinde aşiretimizden hiç kimse korucu olmadı. Babam katledildi ama kendi hediyesine de ulaştı ve aşiretinin korucu olmasını engelledi. Bizim yüreğimizi biraz serinleten de budur. Biz hiçbir zaman kendi halkımızın haini olmayacağız.

1965 Silopi doğumlu, Kavalı (Nervan) Köyü Muhtarı Şahin Kalenderoğlu, Muhtar ve Tayan-Reşit Aşiretinin ileri geleni olan babası Yusuf Kalenderoğlu'nun kaybediliş öyküsünü bize şöyle anlatıyordu:

“Babam 1930 doğumluydu ve 1995’te muhtardı. Babam, sürekli Silopi’ye gidip geliyordu. Babam, hem muhtar hem de aşiretimizin ileri geleniydi. Çok sevilen sayılan bir insandı. Gidin bütün Silopi’ye sorun, herkes aynı şeyi söyleyecektir. Tayan-Reşit Aşireti’nin ileri geleniydi. Çok sayılan sevilen bir insandı. Köyün sürekli hem muhtarı hem de ileri geleniydi.

Olay, 22 Şubat 1995 yılında oldu. Bu tarihte babam, Mehmet Dansık ve oğlu Ahmet Dansık ile birlikte Silopi’ye geldi. Mehmet Dansık’ların arabasıyla geldiler. Arabayı, 15 yaşındaki oğlu Ahmet kullanıyordu. Akşam saat 15.00 civarında eve geleceklerdi. Gidiş o gidiş...

O zamanlar bizim Silopi yolumuz asfalt değildi. Onun için BOTAŞ yolunu kullanıyorduk. O zaman mübarek Ramazan ayı idi. Onlar Silopi’deki işlerini bitiriyorlar, taksiyle eve gelmek için yola çıkıyorlar. BOTAŞ arama noktasına geliyorlar. Onları arabalarıyla birlikte götürüyorlar. Bütün aramalarımıza rağmen o gün bu gündür onlardan hiçbir haber alamadık.

Biz o gün akşam onları bekledik. Biz köy ile Silopi arası 5 km’dir. Her gün biz Silopi’ye gideriz. Saat 15.00 sıralarında da mutlaka eve döneriz. O zaman Ramazan ayı olduğundan iftar için babamlar saat 15.30-16.00 sıralarında mutlaka evde olurdu. O zamanlar olaylar çok olduğundan kimse geceye kalmazdı. Kimse gece yolculuk yapmazdı. Mehmet ve Ahmet benim dayımlardı. Aynı zamanda hem aynı köyden, hem de aynı aşirettendik.

Bütün Silopi halkı bu olayı çok iyi biliyor. Herkes bunların Silopi dönüşü ve BOTAŞ arama noktasında durdurulduklarını biliyor. BOTAŞ arama noktasında askerler vardı. BOTAŞ içinde hem JİTEM vardı, hem de askeri karakol vardı. Şu anda da askeri karakol yerinde durmaktadır. O zaman ki JİTEM Komutanı Ali Binbaşı idi. Soyadını bilmiyoruz ama lakabı ‘Muhtar’dı. Silopi içindeki ekibi de Cengiz kod’lu Mahmut Osman Çavuş ve Özcan Çavuş idi. Bunların amiri ise Bekir Asteğmen idi. Ben bunların adlarını mahkemeye verdim. Benim babamı götüren bunlardır.

Ben, babam ve dayımlar kaybolduktan sonra Kaymakamlık, Emniyet Teşkilatı ve İlçe Jandarma Komutanlığı’na başvurdum. Biz başvurularımızı, 20-30 kişiden oluşturduğumuz bir heyetle yapıyorduk. Biz aynı zamanda Diyarbakır’a, Asayiş Komutanı Hasan Kundakçı Paşa’nın yanına da gittik. Derdimizi söyledik. O bize söz verdi:

‘Tamam, faillerini ortaya çıkaracağız’ dedi. Ama aradan 16 yıl geçmesine rağmen babamların hiçbir izine rastlamadık. Öldürüldüklerine dair hiçbir duyum da almadık.

Bizim isteğimiz, bu olaya karışan JİTEM elemanlarının yakalanması, adalete hesap vermesidir. Biz bunlar gerçekleşmeden rahatlamayacağız. Ben babamın ölü ya da dirisini istiyorum. Ben biliyorum ki babam sağ değildir. Ben babamın kemiklerini istiyorum. Ben babama ‘dua okuyacağım bir mezar olsun’ istiyorum. Benim babamı kaybetmelerinin esas sebebi; Aşiretimize koruculuk dayatılıyordu. Aşiretimizden çoğu kişi de bu koruculuğu istiyordu ama babam koruculuğu reddetti. Ve o günden sonra da devletin hedefi oldu.

Çok şükür ki babam sayesinde aşiretimizden hiç kimse korucu olmadı. Babam katledildi ama kendi hediyesine de ulaştı ve aşiretinin korucu olmasını engelledi. Bizim yüreğimizi biraz serinleten de budur. Biz hiçbir zaman kendi halkımızın haini olmayacağız. Bundan da çok ımtınluyuz, onurluyuz ve gurur duyuyoruz. Devlet bu konuda hedefine ulaşamadı. Benim size diyeceğim budur.”

KEREVEN ERMEZ KAYBEDİLDİ

Kereven Ermez, Özel Harekat Timleri tarafından, 18 Ekim 1995 gecesi zorla gözaltına alınıyor ve bir daha da kendisinden hiçbir haber alınamıyor.

EMİNE ERMEZ: Eşimin kaybedildiği gün (18 Ekim 1995), gece saat 11.00-12.00 arası, panzer, akrep, beyaz Toros arabalar, inanılmaz derecede kalabalıktilar. Köpekleri, yarı askeri, yarı sivil elbiseleriyle evimizin etrafını sardılar; bahçe duvarının üzerinden atladılar.

1953 Şırnak doğumlu Emine Ermez, eşi Kereven Ermez’in kaybediliş öyküsünü acıyla, gözyaşlarıyla bize şöyle anlatıyordu:

“Eşimin adı Kereven Ermez idi. 1961 doğumluydu. Kömür alıp satıyordu. Bizim yaylalarımız vardı. Yazın yaylada, kışın ise Şırnak merkezde kalıyorduk. Yazın yayladayken, bir akşamüstü eşim namaza yetişmek için eve geldi, abdesi alırken çatışma çıktı. Çatışma, kaldığımız yerin çok yakınında oluyordu. Biz onu rahatça izleyebiliyorduk. O çatışmada hem gerilladan hem de askerlerden ölenler oldu. Bu çok büyük bir çatışmaydı. Bu çatışmadan sonra korucularla

askerler evimize baskın yapıp eşimi alıp götürdüler ve gerillaların yerini söylemesini istediler.

Eşim, onları kasten ters yöne götürüyor. Bunlarla birlikte olan ve onlara yolları gösteren, izleri takip eden bir İzci var. Bu İzci, eşimin doğru söylemediğini anlıyor ve İzci'nin sayesinde yaralı olan Dr. Sertaç adlı gerillayı buluyorlar. Ona teslim olması için çağrıda bulunuyorlar. Dr. Sertaç ise teslim yerine kendisini el bombasıyla imha ediyor. Olaydan sonra operasyonlar için helikopterler geldi. Bizden öğle yemeği istediler, biz beş kadın bir taraftan ekmek pişirdik, bir taraftan da yemek hazırladık, onları yedirdik içirdik.

Gerillalar da bu olaydan sonra İzci'nin peşine takılıyorlar ve onu tuzağa düşürüp kendisini ve oğlunu öldürüyorlar. O günden sonra devlet benim eşimin peşine düştü. En ufak bir olayda evimiz basılıp, eşim gözaltına alınıyor, her türlü işkenceye maruz bırakılıyordu. Tam on iki defa tutuklanıp serbest bırakıldı. Her tutuklama da öylesine ağır işkenceler görüyordu ki, bir deri bir kemik kalmıştı. Tam 25 gün işkencede kaldı; askı, jop, lastik (Kişiyi araba tekerleğinin içine zorla sokup, tekerleği yokuştan aşağı itiyorlar), askıda kalma, soğuk suda elektrik verme, lağımlı suda bırakma, yani akla hayale gelmeyecek her türlü işkenceyi gördü.

Bir defasında, kış ayında onu gözaltına aldılar, öldüresiye dövdüler ve halsiz kalınca da onu 'kanalizasyon'a attılar. O kışın soğukunda bir gece kanalizasyonda kaldıktan sonra onu çıkardılar. Eve geldiğinde öylesine ağır bir işkence görmüştü ki, acısından avazı çıktığı kadar bağıriyordu. Ona bir kaşık çorba içiremiyordum.

Bazen bir ay, bazen iki ay bazen de üç ay işkencede kalıyordu. Eve döner dönmez tekrar şikayet ediliyordu, tekrar gözaltına alınıp tutuklanıyordu. Yani onun görmediği hiçbir işkence, çekmediği hiçbir acı kalmadı. Eve geldiğinde ben onun yaralarını biraz iyileştiriyor, onu biraz besliyordum. Tam biraz kendisine geliyordu ki, sonra tekrar gözaltına alınıyor ve işkenceden geçiriliyordu. Allahtan inanın ki, o eve geldiğinde ben onu zor tanıyordum. Onu tanımaz hale getiriyorlardı. Eve geldiğinde bir ölüden farkı yoktu. Ben onu sadece gözlerinden tanıyordum.

Bir gece saat 12.00'de, Şırnak'taki evimize baskın yapıldı. Özel Harekat Timleri'nin sayısı o kadar çoktu ki, toprak atsan yere düşmezdi. Biz 'kapıyı açınayalım' diye karar verdik. Onlardan izin belgesini istedik. Muhtar gelmeden kapıyı açmayacağımızı söyledik.

Dışarıdan kapımız sürekli tekmeleniyordu. ‘Kapıyı açmazsanız sizi tarayacağız’ diye bize tehditler savuruyorlardı. O esnada eşim bana ‘Eğer beni götürürlerse, beşikteki bebeği kucağına al, annemle çocukları da yanına al, bu arada komşumuz olan halamları da haberdar ederek topluca beraber caddeye çıkıp Emniyet Müdürlüğü’ne gitmemizi söyledi. Kucağımda bebeği gören özel timler, ‘Muhtar geliyor’ diyerek ağız değiştirmeye başladılar. Kararlılığımızı görünce ve eşimin kendisinin emniyete gidip teslim olacağı sözünü aldıktan sonra, eşimi almadan evimizden ayrıldılar.

Eşim sabah saat 8.00’de, onların telefonu üzerine kahvaltı yapmıyorduk Şırnak İl Emniyet Müdürlüğü’ne gitti. Onu tutukladılar, üç yıl tutuklu kaldı. Mardin Cezaevi’nden çıktıktan sonra tekrar gözaltına alınıp işkencelerden geçirildi.

Kaybedilmeden önce, Emniyet Müdürü onu yanına çağırıyor. Bütün yapılan baskı ve işkencelere rağmen konuşmadığını, kimse-nin ismini vermediğini söylüyor ve: ‘Senin gibi cesur bir adama yazıktır. Sen öldürülmeden burayı terk et! Irak’a gitme, Van’a gitme, Diyarbakır’a gitme, yurt dışına git!’ diyor.

Biz de bunun üstüne eşimin Avrupa’ya gitmesi için istemese de onu biraz ikna etmiştik. Eşimin ufak kardeşi askerdeydi. Kısa bir süre sonra askerden gelecekti. Eşim, hem kardeşini görmek, hem de çocukları ona teslim etmek istiyordu; çünkü askerdeki kardeşinin çocuklarına da o bakıyordu.

Eşimin işlerinden dolayı Silopi’ye geçici olarak taşındık. Kaybedildiği gün (18 Ekim 1995) gece saat 11.00-12.00 arası, panzer, akrep, beyaz Toros arabalar, inanılmaz derecede kalabalıktılar. Köpekleri, yarı askeri, yarı sivil elbiseleriyle evimizin etrafını sardılar; bahçe duvarının üzerinden atladılar.”

Eve baskın gecesini oğlu Sinan şöyle anlatıyor: “Biz uyuyorduk. Onların kapıyı zorlayıp vurnasıyla uyandık. Babam bizi sürekli kapıyı açmamamız konusunda uyardı. Biz kapıyı onlara açmadık ama onlar silahlarının namlularını kapımızın şebekelerinin içerisinden içeriye soktular ve bizi tehdit ettiler. Biz dört çocuk yan yana yatıyorduk. Tam evin dış kapısının karşısındaydılar. En sonunda zorlamayla kapıyı açtılar. Silahın dipçikleriyle bizi darp ederek, babamın bulunduğu odaya girdiler. Babam gömleğini üstüne çekebildi ama düğmelerini dahi kapatamadan, pantolonunu giyemeden yarı çıplak bir şekilde götürüldü. Götürüldüğü anda anneme ‘Halamları

haberdar edin!’ dedi. Biz de bağış çağrış babamın peşinden koşturduk. O zaman Özel Timler köpekleriyle bizim üstümüze saldırdılar. Biz korkudan eve girdik, annem de kapıyı üstümüze kapattı. Onlar gittikten sonra tekrar peşlerine düştük ve plakalarını almaya çalıştık.

Komşularımızın anlattığına göre, beyaz Toros araba plakasıydı. Onlar hareket ettikten sonra, mahallenin elektrikleri kesildi. Diğer halamlara haber vermek istedik, telefonlar da kesilmişti. Korku içinde eve geri döndük. Sabaha kadar tir tir titredik. Sabahleyin duyan bütün akrabalar, komşular eve akın etti. Birkaç gün yas tuttuk ve bekledik. Bir haber çıkmayınca annem ve kardeşlerimle Jandarmaya, Emniyet’e, Kaymakamlığa, Savcılığa, yani gereken her yere başvurduk ama hiçbir sonuç alamadık. Başvurduğumuz her yer böyle bir şahsı tanımadıklarını, birkaç gün sonra bizi bilgilendireceklerini söylediler. 15 yıldır babamdan hiçbir haber alamadık, hiçbir izine rastlayamadık. Biz hâlâ babamın öldüğüne inanmıyoruz. Gözümüz kapıdadır, gözümüz yoldadır. Mutlaka bir gün çıkıp geleceğine inanıyoruz. Artık bir şekilde bu olanlar açığa çıkarılmalı, bir şeyler yapılmalıdır. Devletten bunu bekliyoruz.”

DİLAN: Babamı çok özledim ve ona ihtiyaç duyuyorum

Babası kaybedildiğinde daha beşikteki bebek olan Dilan’a, babasıyla ilgili duygularını yazmasını istedik. İşte, şimdi 16 yaşında bir genç kız olan Dilan’ın duyguları:

“Ben, bu olay yaşanırken daha bir yaşıma bile girmemiştim. Yani babamı hiç görmedim ama hiç görmediğıme rağmen onu çok öz-lüyor ve ona çok ihtiyaç duyuyorum. Hiçbir zaman umudumu kaybetmedim, hiçbir zaman öldüğüne inanmadım. Kemiklerini gözle-rimle görmeden de öldüğüne inanmam. Her zaman umutla babamı bekliyor olacam ki umarım babam sapasağlam bize yine kavuşur.”

CİZRE BELEDİYE BAşKAN VEKİLİ MEHMET SAÇI: Sa-vaşın, halkların demokratik mücadelesini engelleyemeyeceğini 30 yıllık süreçte bize gösterdi. Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bu tür yöntemlerle, böylesine yasadışı yollarla; JİTEM, Koruculuk Sistemi, Hizbulkontra, Kelle Avcıları’yla bastırılmayacağı ortada-dır.

1965 Cizre doğumlu, KCK davasından tutuklu bulunan Cizre Belediye Başkanı Aydın Budak’ın yerine vekalet eden Mehmet Saçı

ile yaptığımız söyleşi (Başkan Aydın Budak tutuklu olduğu için kendisiyle söyleşi yapamadık):

“Faili meçhullerin yoğun işlendiği dönemde ben 5 yıl 9 ay ceza aldım ve bir yıl da Diyarbakır E Tipi Cezaevi’nde kaldım. İşken-ce ve baskıyı sorduğunuzda, her şey ayna gibi gözümün önünden geçiyor. İlk yakalandığımda 10 gün boyunca evimizin içinde karakol kuruldu. Cizre Emniyeti, annem ve bacılarımla aynı evin içerisinde nöbet tutuyorlardı. Onlarla aynı ortamı paylaşıyor, onlarla birlikte yiyip içiyorlardı.

Kürt Özgürlük Hareketi’nin bölgemizde çalışma yapması, bir de Berivan ve Emin arkadaşlarımızın 1988’de şehit düşmesiyle birlikte, Cizre’de ilk kez Çevik Kuvvet’in, Özel Timler’in ve JİTEM’in bölgemize gelmesi bu döneme rastlamaktadır (1989 yılları).

Mesela hiç unutmam; aslen Şırnaklı ama Cizre’de oturan Ahmet Beryani adlı bir şahıs vardı. Bu kişi istediği birini, istediği bir şekilde cezalandırabilirdi. Bize diyordu ki, ‘Ben burada hiç kimseye hesap vermem. Kaymakam da olsa, vali de olsa, komutan da olsa!’ İşte biz o zaman JİTEM’in ya da karanlık güçlerin bölgemizde çalıştığını ve ayrı bir örgütlenme olduğunu öğrendik. Biz emniyet ve askeri güçleri biliyorduk ve genelde tanıyorduk. Onların yaptığı işler genelde yasaldı. Ama 1989’dan sonra kimseye bağlı olmayan, kimseye hesap vermeyen, hem biz halka hem de devlet kurumlarına açıkça meydan okuyan bu karanlık güçlerin örgütlenmesi başladı.

Özellikle kırsal kesimde, Kürt Özgürlük Hareketi’nin güç kazanıp halklaşmasıyla birlikte koruculuk sistemi de yaygınlaştı. Koruculuk sistemi, özellikle hareketin güçlü olduğu alanlardaki yerlere dayatıldı. Halka ‘Ya korucu olacaksın, ya da burayı terk edeceksin!’ diye baskı ve tehdit dayatıldı. Koruculuğu kabul etmeyen köyler basıldı, yakıldı, yıkıldı ve zorla boşaltılarak yasak bölge (Tampon bölge) ilan edildi. Binlerce köylü malını mülkünü geride bırakarak, can havliyle perişan bir şekilde beş kuruşsuz yarı aç göç etmek zorunda kaldı.

Bir taraftan çatışma, bir taraftan askeri güçlerin baskısı, bir taraftan da JİTEM olarak bildiğimiz karanlık güçlerin katliamları, infazları, faili meçhulleri, 1990’larda Şırnak ve Cizre’deki büyük isyanların, büyük serhıldanların olmasına neden oldu. Artık halk PKK, PKK’de halk oldu. Şiddet, şiddeti doğurdu.

Halkımızın iradesini temsil eden bizler açıkça şunu söylüyoruz:

Artık biz kan, gözyaşı ve savaş istemiyoruz. Savaşın, halkların demokratik mücadelesini engelleyemeyeceğini 30 yıllık süreçte bize gösterdi. Kürt halkının özgürlük mücadelesi, bu tür yöntemlerle, böylesine yasadışı yollarla; JİTEM, Koruculuk Sistemi, Hizbulkontra, Kelle Avcıları'yla bastırılamayacağı ortadadır.

Mesela; Cizre'nin hemen bitişiğinde bulunan ve mahallesi sayılan, 'Kuştepe' diye bilinen bir yer var. Kuştepe Köyü, Hizbulkontra faaliyetlerini yürüten Korucubaşı Kamil Atak ekibinin üssüdür. 1992'de de Hizbulkontra olarak halkın içinde faaliyet gösteren bu ekibin üssüydü ve orada onlarca cinayet işlendi. Bu ekip, 7-8 aylık hamile bir kadını ailesinin yanında ve çocuklarının gözleri önünde gece vakti katletti. Bu olay bile, bu karanlık güçlerin ne kadar acımasız, ne kadar insanlıktan uzak ve ne kadar vahşi olduklarını göstermeye yeterlidir.

Nasıl ki ABD, Vietnam, Küba, Angola gibi Güney Amerika'daki halkların özgürlük mücadelesini bütün militarist güçlerine rağmen yenemediyse, Kürt halkı da devletin özel harp teknikleriyle donatılmış bütün yasadışı güçlerinin vahşetine rağmen özgürlük mücadelesinde başarıya ulaşacaktır. Kürt halkının özgürlük mücadelesi sadece Kürtleri değil, Türkiye halklarını da özgürleştirecektir. Bizim mücadelemiz bir özgürlük ve demokrasi mücadelesidir; bu mücadelede, Nelson Mandela ve Güney Afrika halkı gibi bizde başarıya ulaşacağız."

İLHAN İBAK KAYBEDİLDİ

İlhan İbak, 10 Ağustos 1994 tarihinde evine yapılan bir baskınla gözaltına alınıyor. Akdizgin Karakolu'nda bir süre gözaltında tutuluyor, sonra da bir helikopterle oradan alınıp kaybediliyor.

BABA İSMET İBAK: Benim eşim, kaybolan oğlumun arkasından hastalandı. Kalp hastası oldu, tansiyon hastası oldu, psikolojisi bozuldu. Biz onunla gece gündüz ağladık ve oğlumun yassını tuttuk. Gecemiz gündüz, gündüzümüz gece oldu. En sonunda acıdan eşimin dili tutuldu, şimdi konuşmıyor.

Kaybedilen İlhan İbak'ın acılı babası İsmet İbak ile yaptığımız söyleşi, bize de çok büyük acı verdi. 1945 Güçlükonak doğumlu İsmet İbak ile yaptığımız söyleşide, eşinin yanında çocuğunun acısından konuşamayan Fatma İbak'ta vardı. Büyük bir acıyla bizi dinle-

yen Fatma anne, çocuğuyla ilgili yaptığımız söyleşiden dolayı çok mutlu olmuş ve dudaklarından bir kelime (tamam) dökülmüştü. İşte baba İsmet İbak ile yaptığımız söyleşi:

“Oğlum İlhan 1973 doğumluydu. Biz Şırnak’ın Güçlükonak Kırkağaç (Bezat) Köyü’nde oturuyorduk. 1994 yılının İlkbahar’ında bizim köy zorla boşaltıldı. Akdizgin (Zeve) Köyü’ne göç etmek zorunda kaldık. Oğlum İlhan o dönemde gözaltına alındı. Bir buçuk ay oğlum Güçlükonak İlçe Jandarma Komutanlığı’nda tutuklu kaldı; her türlü işkenceye maruz kaldı. O gözaltı sırasında Korucubaşı Behattin Aktuğ, oğlum İlhan’a kefil oldu. Korucubaşının bu girişimi sonucunda oğlum İlhan’ı gündüz bırakıyorlar, gece tekrar tutukluyorlardı.

Oğlumu görmek için ben karakola kendim gittim. Ondan sonra bana gelip dediler ki, ‘Biz bu defalık senin oğlunu serbest bırakıyoruz. Eğer koruculuğu kabul edersen oğlun kurtulur; eğer kabul etmezseniz gerisini siz bilirsiniz!’ Komutan beni tehdit ettikten sonra oğlumun kimliğini aldı ve ona dedi ki ‘Sen nereye gidersen, bana adresini vereceksin ki ben onu bileyim.’ Oğlumun kimliğine de el koydular.

Biz ona dedik ki, ‘Kesinlikle koruculuğu kabul etmiyoruz. Sen bize ne yapacaksan yap!’ Bundan sonra oğlum İlhan’ı serbest bıraktılar.

Komutanın adını bilmiyoruz. Komutanın bu tehdidinden sonra ben eve geri geldim. Biz bütün baskılara rağmen koruculuğu kabul etmedik.

İlhan bizim yanımızda bir ay kaldı. Oğlum bırakıldıktan bir ay sonra, 10 Ağustos 1994 tarihinde evimiz, sabaha karşı saat 06.00’da, bir teğmen komutasında, bir grup asker tarafından basıldı ve evimiz çembere alındı. İlhan uykundaydı. Biz, yaz sıcağı olduğu için damda yatıyorduk. Hemen dama çıktılar; İlhan’ın üstünü giymesine izin vermeden yarı çıplak halde tutup kelepçelediler. Yaya olarak Akdizgin (Zeve) Karakolu’na götürdüler. Zaten karakolla bizim ev çok yakındı. Biz hemen namazımızı kılıp eşim Fatma’yla birlikte karakola gittik. Biz gittiğimizde karakolun bahçesinde bir çukur kazmışlardı. Battaniyesiz, yorgansız yarı çıplak bir halde onu, o çukurun içine gömmüşlerdi. Biz karakola gidince, bize bu halde olan oğlumuzu gösterdiler. Bizi komutan görünce, oğlumu gündüz eve gönderdi, gece ise o çukurun içinde bıraktı. Üç gün sonra, 13

Ağustos 1994'te, şafak vakti bir helikopter Selahattin Uğurlu Paşa'nın taburundan geliyordu. Biz onun yanına gitmeye çalıştık ama Karakol Komutanı buna izin vermedi.

Bize Karakol Komutanı demişti ki, 'Üç gün sonra bir helikopter gelecek, oğlunuz İlhan'ı götürecektir, ifadesi alındıktan sonra geri getirilecektir.'

Güneş doğmak üzereyken biz karakolun önündeydik. Oğlumu helikoptere bindirdiler. Hatta oğlum İlhan bize el salladı. İlhan'ı bu şekilde gören annesi bayıldı. Sonra onun Fındık Karakolu'na götürüldüğünü gördük. Zaten bir gün önce, boşaltılan köyümüz olan Bezat (Kırkağaç) köyünden, Fındık'ta ikamet eden Ahmet Özer, Ahmet Özdemir, Bahri Esenboğa, Fikri Şen ile Mehmet Dayan da gözaltına alınmışlardı. Onlar, Fındık Köyü Taburu'nda gözaltında bekletiliyorlardı. Onları gözaltına alan Karakol Komutanı Mustafa Pehlivan ve bir grup asker'di. Onlar, Muhtar Ahmet Elitaş'ın da sorumluluğunda gözaltına alındılar.

Benim oğlumla birlikte, diğerleri de gelecek olan helikopteri bekliyorlardı. İşte o esnada Fikri Şen'in annesi Adile Şen, Güçlükonak Böl. Bşk. Korucubaşı Behattin Aktuğ'un evine gitmiş, oğlunun bırakılması için onlara yalvarmış. Korucubaşı Behattin Aktuğ ise 'Şu anda yapabileceğim bir şey yok' demiş ve telsizle Hurs Köyü Muhtarı ve Korucubaşı Ahmet Özalp'ı arayıp 'Misafirlerin gelecek, onlara iyi bak' demiş. Ailelere de, 'Eğer 'lastik tekerlekli helikopter' gelirse korkmayın, oğlunuz hapse gider. Eğer 'paletli (demir) helikopter' gelirse, artık Selahattin Paşa'nın insafına kalır' demiş. Adile Şen de evine geri dönmüş ve gelecek helikopterin paletli olmaması için dua etmiş.

Bizim bu olaydan hiçbir haberimiz yoktu. Oğlumu alan helikopter 'alacalı ve paletli' bir helikopterdi. Oğlumu alan helikopterin Fındık Köyü'ne indiğini biz gözlerimizle gördük. Yarım saat kadar orada kaldıktan sonra tekrar havalandı ve bizim bilmediğimiz bir yere gitti. Benim oğlum İlhan'la birlikte götürülen Ahmet Özdemir, Bahri Esenboğa, Fikri Şen, Mehmet Dayan ve Ahmet Özer birlikte kaybedildi. Aradan 17 yıl geçmesine rağmen biz kendilerinden hiçbir haber alamadık. Biz onların akıbetiyle ilgili hiçbir şey duymadık. Biz oğlumu bulabilmek için başta Şırnak Jandarma Tabur Komutanlığı olmak üzere; Şırnak Emniyet Md, Şırnak Valiliği, Şırnak, Siirt ve Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurduk. Bize tek cevapları

‘Biz onu görmedik’ oluyordu. 1995’te Şırnak ve Diyarbakır Mahkemesi’ne başvurduk. Bundan da sonuç alamayınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi AİHM’e başvurduk. 2001’ yılında AİHM’i kazandık.

Benim eşim, oğlumun arkasından hastalandı. Kalp hastası oldu, tansiyon hastası oldu, psikolojisi bozuldu. Biz onunla gece gündüz ağladık ve oğlumun yassını tuttuk. Gecemiz gündüz, gündüzümüz gece oldu. En sonunda acıdan eşimin dili tutuldu, şimdi konuşamıyor. Benim devletten isteğim; oğlumun ölüsü ya da dirisi nerede olduğunu ortaya çıkarmasıdır. Eğer ölü ise -ki biz buna inanmak istemiyoruz- kemiklerini istiyoruz. ‘Bir mezarı olsun’ istiyoruz. Çocuğumuzun mezarı üstünde bir Fatiha okumak istiyoruz. Eğer devlet demokratikleşmek istiyorsa, bunu yapmak zorundadır. Ve bu vahşeti yapanlardan hesap sormak zorundadır. Eğer devletimiz bunu yaparsa, biraz yüreğimize su serpilir.”

HASAN BAYKARA KAYBEDİLDİ

Hasan Baykara, 1993 Aralık ayında evine yapılan bir baskınla gözaltına alındı ve bir daha da kendisinden hiçbir haber alınamadı.

SUPHIYE BAYKARA: Bizim ‘Yeşilyurt’ köyümüz herkes tarafından bilinen bir köydür. 1989’ın kış aylarında köyümüz askerler tarafından basıldı. Köyün bütün halkı, çoluk çocuk demeden, yaşlı genç demeden köy meydanında toplatıldı. Ondan sonra hepimize ‘Ağzınızı açın!’ dediler. Ağzımıza zorla bok koydular ve hepimize bok yedirdiler.

Kendisiyle söyleşi yaptığımız Yeşilyurt Köyü’nden Suphiye Baykara, kendilerine askerler tarafından zorla insan pisliği yedirildiğini ve 1958 doğumlu eşi Hasan Baykara’nın da Cemal Temizöz ile Kamil Atak ekibi tarafından kaybedildiğini söylüyor:

“Biz Cizre Yeşilyurt (Cinebir) köyünde oturuyorduk. Eşim Hasan Baykara, 35 yaşlarındaydı. Baskılar sonucunda biz Cizre’ye göç ettik. 1993 yılının Aralık ayında Cizre’nin Cudi Mahallesi’nde bir çatışma oldu. Çatışmadan sonra eşim gözaltına alındı ve sonra da kaybedildi. 18 yıldır da eşimden hiçbir haber alamadık.

Bizim ‘Yeşilyurt’ köyümüz herkes tarafından bilinen bir köydür. 1989’ın kış aylarında köyümüz askerler tarafından basıldı. Köyün bütün halkı, çoluk çocuk demeden, yaşlı genç demeden köy

meydanında toplatıldı. Hepimizi sıraya dizdiler. Yaklaşık olarak 100 kişi vardık. Bize 'Siz PKK'ye yardım ediyorsunuz, siz onları besliyorsunuz, biz de bunun karşılığında size bok yedireceğiz!' diye bize her türlü hakaret edildi. Ondan sonra hepimize 'Ağzınızı açın!' dediler. Ağzımıza zorla bok koydular ve hepimize bok yedirdiler.

Bize daha önce koruculuk dayatılmıştı. Biz de bunu kabul etmeyince bunlar başımıza geldi. Bu olaydan sonra Muhtar'la birlikte birkaç kişiyi tutukladılar. Bu olay bizi deliye çevirmişti. Onurumuz, namusumuz, insanlığımız ayaklar altına alınmıştı. Üstelik muhtarımız ve insanlarımız da tutuklanmıştı. Çoluk, çocuk, yaşlı genç hepimiz bu olaya isyan ettik. Bu olaydan iki ay sonra muhtarımızla diğer insanlarımız serbest bırakıldı. Yine de koruculuğu kimse kabul etmedi. Bu pis olayı bize yaptıran Cizre İlçe Jandarma Komutanı ve askerleriydi. 10-15 cip dolusu asker gelmişti. Bu olaydan sonra biz köyümüzü terk ettik. Bizimle birlikte köyün yarısı köyümüzü terk etmişti. Biz de Cizre'nin Cudi Mahallesi'ne, kiralık bir eve yerleştik. Ondan sonra biz tam 10 yıl Cizre'deki evimizde kaldık. Biz yerleştikten dört yıl sonra mahallemizde bir çatışma oldu. Bu olay şöyle oldu:

Korucubaşı Kamil Atak iyice azmıştı. Halka yapmadığı kötülük kalmadı. Bunun üzerine bir gece Kamil Atak ve diğer korucuların bulunduğu mahalleye bir grup PKK'li tarafından baskın yapıldı ve çok büyük bir çatışma yaşandı. Öyle ki, roketler bile kullanıldı. Bizim evimizin önündeki avluya da bir roket düştü ve avlumuz ikiye bölündü. Akşam saat 9.00'dan sabaha kadar çatışma devam etti. Her iki taraftan da kayıplar vardı. Ölüler arasında Kamil Atak'ın babası ve kardeşi de vardı.

Gün doğumuyla birlikte asker ve korucular halka saldırdılar, bütün evleri talan ettiler. Sokaklarda, kahvelerde, evde, her yerde gördükleri bütün erkekleri gözaltına aldılar ve en ağır işkenceler altında onları sorguladılar. Bunların arasında bulunan Sipiviyan köylüsünden biri de evlerinin hemen yanındaki dereye infaz edilip cesedini oraya attılar. Çatışmanın yaşandığı bütün bölgenin evleri, kapı ve pencereileri sökülünceye kadar hiçbir şey bırakılmadı. Her şey talan edilip götürüldü.

Sonra korucularla askerler bizim evimize girdiler. Komutanları Yüzbaşı Cemal Temizöz idi. Saat 08.00 sıralarıydı. Biz daha yataktaydık. Gelip avlumuza girdiler. Evimizin altını üstüne getirdiler.

Bütün aramalara rağmen evimizde hiçbir şey bulamadılar. Eşim daha eşofmanlıydı. Eşime giyinmesini söylediler. Üstünü giydikten sonra onu yanlarında götürdüler. Korucular arasında tanıdık biri vardı. Bize küfretti. Sonra korucunun bize küfretmemesi için onu uyardım. Bunun üzerine Hasan adlı korucu bizi dövdü. Onlar eşimle birlikte avluya çıkınca, ben de onların peşinden avluya çıktım. Ben onların peşinden gidip dış kapının yanına varınca, bana dediler ki, 'Eğer sen bir adım daha atarsan, seni infaz edeceğiz; beynine kurşun sıkacağız!' Ben onlara dedim ki, 'Bizim ne suçumuz var ki, benim eşimi götürüyor sunuz?'

Onlar bu andan itibaren bir taraftan eşimi götürüyorlar, bir taraftan da eşimin her tarafına silahların dipçikleriyle habire vuruyorlardı. Ondan sonra Cizre'de üç gün boyunca sokağa çıkma yasağı uygulandı ve hiç kimse dışarı adımını atamadı.

Üç gün sonra biz Cizre Cumhuriyet Savcılığı'na başvuruda bulunduk. O kadar çok insan gözaltına alınmıştı ki, sürekli gruplar halinde mahkemeye çıkarılıyor, oradan çoğu serbest kalıyordu. Bir ay boyunca ben mahkemeye gidip geldim; belki eşimi mahkemeye çıkarırlar, ben de onu görürüm diye. Ondan sonra gözaltına alınan herkes serbest bırakıldı ama benim eşim ortada yoktu.

Ben tekrar mahkemeye başvurdum; eşimin akibetini sordum. Hem savcılık, hem de mahkeme bana, 'Kesinlikle bize böyle bir insan getirilmedi, bu kimlikli bir insanı biz görmedik' dediler.

Bunun üzerine biz Kamil Atak'ın evine gittik. Ben Kamil Atak'a dedim ki, 'Senin korucuların ve hükümet evimize baskın yaptı. Eşimi yanlarında götürdüler ama eşim bir aydır kayıptır. Biz onun gözaltında olduğunu sanıyorduk ama orada bulunamadı, mahkemeye de çıkarılmadı. Benim eşim nerededir? Canlı ya da ölü biz onu istiyoruz. Bize doğruyu söyleyin. Eğer öldürmüşsünüz de bize cesedini verin!' Kamil Atak bana dedi ki, 'Sen bizim korucuları tanıyor musun?' Ben dedim ki 'Evet!' Kamil Atak, eşimi görmediklerini söyledi. Biz tekrar evimize döndük.

Bir hafta sonra, o bize küfreden korucu bizim evimizin önünden geçiyordu. Ben onu görür görmez hemen yakasına yapıştım ve ona küfrettim. O da bana küfredince, ben ona odunlarla saldırdım. Onlar iki kişiydi ama ben tek kişiydim. Biz birbirimize girdik. O beni iteledi ve ben yere düştüm. Bizim kavgamızı duyan mahalleli benim yardımına geldi ve bizi ayırdılar. Onlar cehennem olup gittiler.

Onlar şeytandırlar. Şeytan bile onların yaptığını yapmamıştır. Şeytan bile onlardan daha iyidir.

Ondan sonra biz Cizre, Şırnak, Batman, Siirt, Diyarbakır başta olmak üzere, bütün hapisaneleri gezdik. Her duyduğumuz cenazeye gidip baktık. Aradan 18 yıl geçmesine rağmen onun hiçbir izine rastlamadık. Hâlâ daha onu arıyoruz. Hâlâ daha onu bekliyoruz. Peş peşe 7 tane çocuğum vardı. En büyük çocuğum 12 yaşındaydı. Küçük ise daha 6 aylıktı. Çekmediğimiz yoksulluk, çekmediğimiz acı kalmadı. 18 yıldır gözümüz yolda kaldı. Eşimi kaybetmeleri yetmiyormuş gibi, bana ve çocuklarıma da her türlü baskıyı yaptılar. Bizi evimizden attılar. Gittik ahır gibi bir eve yerleştik.

Ben size daha ne diyeyim? Ben eşimi ölü ya da diri istiyorum. Öldüyse kemiklerini istiyorum. Bir mezarı olsun istiyorum. Bunu yapanlardan hesap sorulsun istiyorum.

Faili meçhul kişilerin açtığı dava hâlâ devam etmektedir. Bu olaylardan başta Yüzbaşı Cemal Temizöz, Korucubaşı Kamil Atak başta olmak üzere, onlarca kişi tutuklu bulunmaktadır. Biz bu canilerden ve o dönemin Başbakan'ı ve hükümetinden hesap sorulmasını istiyoruz. Bu yapılmadığı sürece bizim isyanımız devam edecektir. Ve devlete de hiçbir güvenimiz olmaz. Eğer barış isteniyorsa, önce bu operasyonlar durdurulsun. Ve bizim haklarımız verilsin!”

BALVEREN BELDESİ BELEDİYE BAŞKANI ABDURREZAK YILDIZ: Eğer demokratik bir toplum isteniyorsa, JİTEM, TİT, Özel Hareket, Koruculuk ve bir bütün olarak Özel Harp Dairesi'nin çözüm olmadığı 30 yıllık bir pratikle ortaya çıkmıştır.

1974 Şırnak Balveren (Gundike Meli) Beldesi doğumlu Belediye Başkanı Abdurrezak Yıldız ile yaptığımız söyleşi:

“Kürt Özgürlük Hareketi'nin çıkışından sonra sıkıyönetim döneminde ve OHAL'in başlangıcıyla bir anda hiç duymadığımız bir askeri terim dillendirilmeye başlandı; JİTEM! Bu örgüt, Kürt Özgürlük Hareketi'nin canlı ve faal olduğu BOTAN bölgesi başta olmak üzere, Bölge genelinde bir ölüm makinesi olarak, Kürt insanını cendereye alarak öldürmeye başladı. İlk başlarda bölge insanı dahi bunu bir ordu savunması olarak algıladı. Ama işlediği cinayetler, oluşturduğu ölüm şebekeleri, isimleri zikredilen küstah yüzlü çirkin kahramanlarıyla hiç de yasal bir yapılanma olmadığı ortaya çıktı. Özcesi, ordu içerisinde kontrolsüz bir cinayet ordulaşması söz konusu

oldu. Bölgede faaliyet yürütenler, muazzam silahlarla donatılmışlardı. Bunların başlarında Binbaşı Cem Ersever vardı. BOTAN Bölgesi'nde ordunun resmi adı artık JİTEM olmuştu. Güvenlik, asayiş, ekonomi, sosyalite, kısacası yaşamın her alanı bunlardan soruluyor, bunların kontrolü altındaydı.

Çok iyi hatırlıyorum; 1988'lerde daha çocukken, köylere yapılan baskınlarda sivil giyimli (bölge halkı gibi giyinen), sakallı, ellerinde farklı silah olan, rütbesiz şahısların karşısında, tabur komutanlarının esas duruşa geçtiğine şahit oldum. Bölgede sadece örgüte karşı değil, topyekün Kürt halkına karşı bir korku, sindirme, bir bütün olarak teslim alma adına, bu suç şebekesi devlet adına resmileşmişti. Şahidi olduğum Balveren Köyü'nden Gürgün Savaş ve Kemal Sidar, Ara Köy'den Halil İşlek, Geçit Boyu'ndan Nesin Demir adlı şahıslar o dönemde kaçırılarak ya da yollara pusu kurularak katledildiler. Her birinin cesedi ayrı bir yere atıldı.

Kemal Sidar oduncuydu. Motorla odun kesimi yapıyordu. Karakoldan çağrılarak motoruyla Şırnak Tümeni'ne gitmesi emredilmişti. Kemal Sidar, aracını Tümen Nizamiyesi'ne park ederek Tümene gitmişti. Sivil halk onun Tümene gittiğini görmüştü. Ancak 3 gün sonra Kemal Sidar'ın cesedi Nusaybin Nezirhan Tesisleri yakınında, kafasına kurşun sıkılmış halde bulundu.

Gürgün Savaş, Balveren Beldesi Besta Mezrası'nda ikamet ediyordu. Yurtsever bir Kürt olarak tanınıyordu. Akşam vakti Şırnak'tan gelen, kirli işlere karıştıkları halkça bilinen korucu şahıslar tarafından evinden çağrıldı, Milli Jandarma Karakolu'nun yakınına getirilip sonra da kafasına kurşun sıkılarak infaz edildi ve, sonra da 'Karakol baskınında vuruldu' diye ailesine bildirildi.

1986 yılından bu yana Milli Jandarma Taburu'na Özel Operasyon Birlikleri'nin geldiği halkça bilinmektedir. Bu birlikler yıllardır top atışlarıyla, yakın mesafeden ateş ederek, beldeye top atışı yaparak, evlere imha baskınları düzenleyerek Balveren'den onlarca kişiyi infaz etmişlerdir. Çoban Ahmet Seven top atışıyla katledilmiştir. 10-12 yaşlarında 6 tane çocuk Milli Taburu askerlerince gündüz vakti, herkesin gözü önünde ateş edilerek katledilmişlerdir.

1990'lı yıllarda, gece vakti Balveren'e gelen özel JİTEM elemanları, Karatoprak ailesine imha operasyonu düzenleyerek, Abdülkerim Topraklardan üç kişiyi (baba, kızkardeş ve oğlu) infaz ettiler. Ailedeki diğer dört şahıs ağır yaralanarak sakat kalmıştır.

Köyden Milli Taburu'na doğru giderken görgü tanığı bırakmamak için evinden çıkan Osman İçsen'i de evinin önünde infaz etmişlerdir. O gün bu gündür Milli Taburu'na konumlandırılan birlikler, Batveren Beldesi'nde sivil ve savunmasız insanları vurmaktadırlar.

12 Mart 2010'da Şenoba Beldesi'nden Kerem Gün, Milli Taburu askerlerince yakın mesafeden, sigara kaçakçısı olduğu bilindiği halde taranarak öldürülmüştür.

6 Mayıs 2010 gece saatlerinde Milli Taburu'na bir kilometre mesafede, uluslar arası anayolun üzerinde Hüseyin Artuş ve M. Cevat Ayan, sivil oldukları bilindiği halde, çok yakın mesafeden 5-6 silahlı uzman çavuş ve teğmen tarafından taranmışlardır. Daha 18 yaşında olan Hüseyin Artuş yaşamını yitirdi, M. Cevat Ayan ise ağır yaralanarak sakat kaldı. Bu cinayet de İç Güvenlik Taburu'nda konumlandırılan ve tamamen rütbelilerden oluşan 'Bolu Komando Tugayı 2. Tabur 5. Bölük'ten Fatih Üsteğmen komutasındaki operasyon timi tarafından gerçekleştirildi. Bütün bu durumlar gösteriyor ki, bölgeye konumlandırılan Özel Savaş Birlikleri, Kürt halkına karşı savaş suçu işlemişlerdir. Örgütle mücadele adına yıllardır sivil savunmasız insanlar, çoluk çocuk demeden infaz edilmektedir.

AKP iktidarına buradan sesleniyorum: 'Ergenekon'la mücadele ediyoruz' diyorsunuz. Birkaç gözden çıkarılan yaşlı emekli subayı gözaltına alarak ya da yargılayarak, ondan sonra da doktor raporlarıyla bırakılarak bu halkı kaçıramazsınız. Şu anda görev başında olan ve onlara sivil halkın ölüm emrini veren Tabur Komutanlarını yargı önüne çıkarıp cezalandırmadan, faili meçhul ya da faili meşhurların katillerini ortaya çıkarıp yargılamadan AKP hükümetinin samimiyetine kimse güvenmemektedir. Kısacası eğer demokratik bir toplum isteniyorsa, JİTEM, TİT, Özel Hareket, Koruculuk ve bir bütün olarak Özel Harp Dairesi'nin çözüm olmadığı 30 yıllık bir pratikle ortaya çıkmıştır. Akan kanın durması ve barış ortamının sağlanması için bütün bu olanlarla, bütün bu vahşetle bu devlet ve bu siyasi iktidar yüzleşmek zorundadır. Sorun ancak o zaman gerçek çözüme ulaşır."

ŞEYH MEHMET EMİN BİNGÖL CİNAYETİ

1931 Muş merkez Xaziya (Savaşçılar) Köyü doğumlu Şeyh Mehmet Emin Bingöl, 24 Ekim 1993 tarihinde operasyon güçleri tarafından gözaltına alınarak kendisine büyük işkenceler yapılmış

ve 5 Kasım 1993 tarihinde Murat Köprüsü'ne yakın bir yerde üç köylüyle birlikte infaz edilmiştir. Sonradan edindiğimiz bilgiye göre, bu infaz edilenlerden biri de Orix (Ulukaya) Köyü Muhtarı Yakup Tetik'tir.

ABDULKERİM BİNGÖL: Görgü tanıklarının ifadelerine göre; 5 Kasım günü akşam saat 18.00 gibi, babam Muş Alay Komutanlığı'ndan alınıyor. Üstü açık bir cemse ile Murat Köprüsü yakınına getiriliyor, orada bir sivil araç da onlara katılıyor. Babam ve diğer üç kişiyi cemseden indiriyorlar ve orada 'farların ışığında' onları 'infaz' ediyorlar.

Halk tarafından çok sevilen ve sayılan Şeyh Mehmed Emin Bingöl'ün hunharca katli, Muş bölgesinde büyük tepkilere neden olmuştur. Çevresinde oldukça etkin olan Şeyh Mehmed Emin'in vahşice katli, 1968 Muş merkez doğumlu oğlu Abdülkerim Bingöl'ü de derinden etkilemiş. İşte, kendisi de infazdan kıl payı kurtulan Abdülkerim Bingöl ile yaptığımız söyleşi:

"Hem babam hem de annemin babası, yani her iki dedem de Şeyh Sait İsyanı'nda yer almışlardır. Şeyh Sait ve bazı arkadaşları isyanın bastırılması esnasında yakalanmıştır; ama her iki dedem de kendilerini ele vermeden Kürdistan'ın dağlarında firari olarak yaşadılar. Annemin babası, Şeyh Sait'in çocuklarıyla birlikte İran bölgesine kaçmışlardır. Babamın babası da bir yıl sonra yakalanıyor ve idam ile yargılanıyor. Daha sonra Örfî İdare'nin (sıkıyönetim) kaldırılmasıyla birlikte ölümden kurtuluyor. Yani bizim aile bilinçli, yurtsever ve devlet muhalifi bir aileydi. Annemin çocukluğu Bolu'da sürgünde geçmiştir (Dedem İran'dan döndükten sonra bütün sülalesi sürülüyor). Yine sürgün zamanında babamın babası sürülmemek için ailesiyle birlikte, Hazro tarafında dağlara çıkıyor. Babamın çocukluğu da Hazro'nun dağ köylerinde geçiyor.

1950'lerde Adnan Menderes'in iktidarıyla birlikte, kimi muhalif aileler milletvekili yapılarak sistem içine çekilmeye çalışılmıştır. O dönemde bile bizim aile devlete muhalif kalmış.

1970'lerde babam Kürt Meselesi'ne çok duyarlı bir insandı. Bütün Kürt örgütlerine büyük bir sempatisi ve sevgisi vardı. Aynı şekilde bütün Kürt örgütlerinin de bize saygıları ve sevgileri vardı. Çok iyi hatırlıyorum; Bölge'de ne kadar Kürt örgütleri, Kürt yurtseverleri varsa bizim eve gelip kalırlardı ve babamla meseleleri

tartışılırdı. Mesela; 1980 öncesi Apocular da Rızgariciler de KDP'ciler de bize gelirlerdi.

12 Eylül 1980 darbesiyle birlikte, defalarca bizim evimiz basıldı. Babam ve ağabeylerim gözaltına alındı. O zamanlar daha 12 yaşlarındaydım. Bizim ve halkımızın üstündeki baskıları burada anlatmak mümkün değildir. Mesela; ağabeyimin nerede olduğunu bilmeden 93 gün gözaltında kaldı ve her türlü işkenceden geçti.

1988-89'lardan itibaren Kürt Özgürlük Hareketi bizim bölgede de güç kazanmaya başladı. PKK'nin güç kazanmasıyla birlikte, devletin baskıları da üstümüzde arttı. Artık her gün ev basmaları, evleri taramalar sıradanlaştı. Özellikle bizim siyasi kimliğimizden ve babamızın halk üzerindeki büyük saygısı, sevgisi ve etkisinden dolayı, her Allah'ın günü evimiz basılıyor, geceleyin rastgele ateş ediliyordu. Bu öylesine sıradanlaştı ki, artık silah sesinden korkmaz olmuştuk. Bir taraftan silah sesleri gelirdi, bir taraftan da biz yatığımızda uyurduk.

1990-93 yılları arasında babam defalarca gözaltına alındı ve günlerce gözaltında kaldı. Açıkçası bölgeden uzaklaştırılmak istendi; ama babam bütün bu olanlara direndi ve kendi toprağını terk etmedi. En son 1993 yılının yaz aylarında sürekli aranıyordu. Babam artık rahatça evine gelemiyordu.

1993 yılının Ekim ayında, bizim yakın bir akrabamız, gündüz vakti minibüsü ile Muş'a gelirken, maskeli kişiler tarafından yolu kesildi. Anlatılanlara göre; Köy Minibüsü sabahtan Muş'a doğru yola çıkıyor, yaklaşık 4 km köyden uzaklaştıktan sonra, maskeli kişiler (9-11 kişi arasında) tarafından durduruluyor ve yolcular aşağı indiriliyor. Yakın akrabamız olan Mehmet Emin Sukaya'nın Minibüsü'ne biniyorlar. Onu yine yaklaşık olarak 3 km Pazu Köyü'ne yakın bir boş alana götürüp onu minibüsten indiriyorlar. Ellerini arkadan bağlayıp onu infaz ediyorlar ve minibüsünü de yakıp gidiyorlar. Mehmet Emin 30-35 yaşlarındaydı ve Sahak (Ağartı) Köyü'ndendi.

Bunun üzerine bize haber geldi. Ben dahil bütün aile Mehmet Emin'in cenazesine katılmak üzere Sahak Köyü'ne gittik. Biraz önce de belirttiğim gibi, babam üstündeki baskılar nedeniyle pek eve gelemezdi. Bu cenaze nedeniyle bizimle birlikte Taziye'ye geldi. Biz üç gün Taziye evinde kaldık. O sırada Muş bölgesinde devam eden büyük bir operasyon vardı. Operasyonu yürüten birlik gittiği

her yeri her köyü yakıp yıkıyordu. Bu arada askeri operasyonu yürüten bir yetkili, gittiği her yerde her köyde halkı toplayıp ‘Sizin Muş’ta bir şeyh varmış; teröristlerin cenazesine katılıyormuş, onlara ‘şehit’ diyormuş. Ben ona ‘şehitliği’ göstereceğim. O, dünyanın öbür ucuna gitse, bu devlet onu yakalayacak ve gereğini yapacak’ diye tehdit savuruyormuş.

Adını hatırlayamadığım bir köylü, Taziye’nin olduğu Sahak Köyü’ne geldi. Bizi orda buldu ve komutanın söylediklerini bize aktardı. Köylünün bize geldiği gün, Taziye’nin ya 3. ya da 4. günüydü. Bunun üzerine akrabalarımız, babamın hemen Taziye yerinden ayrılmasını istediler. Ben, babam ve birkaç akrabamızla birlikte bir yakınımızın arabasına bindik. Meqdi (Yaygın) beldesine gittik. Orada bütün ısrarlarımıza rağmen, babam evimize gideceğini söyledi. Hatta ‘Nasıl olsa devlet kararını vermiş, beni infaz edecekler. Batı’ya kaçsam, kendisini bilmez birinin eline silah verip beni öldürtecekler. O zaman ‘kim vurdu’ya gideceğim. Kimin beni öldürdüğü belli olmayacak. Bu bir Hizbulkontra da olabilir. bir JİTEM’ci de olabilir. Onun için ben memleketimde kalacağım. Bunun sonucuna da katlanacağım. Öte yandan devlet bölgeyi insansızlaştırmak istiyor. Herkes benim gibi buradan ayrılırsa, kimse kalmayacak. Batı’da bizi asimile edecekler’ dedi.

Bizim bütün ısrarlarımıza rağmen babam kararını bu yönde verdi ve hep beraber köyümüze gittik. Eve gittiğimiz gecenin (21-23 Ekim arası, gününü tam hatırlamıyorum) sabaha karşı saat üç sıralarında evimizin etrafı askerlerce sarıldı. Saat 4.30’a kadar da kapımızı dahi çalınmadılar ama biz evimizin sarıldığını biliyorduk. Sabah ezan okunmasıyla birlikte babam ‘Bunlar bizi alacaklar. Ben abdest alıp namaz kılayım’ dedi. Abdest aldı, secadeye namaza durdu. Tam bu arada kapımız çalındı. Ben onlara ‘Kimsiniz?’ diye sordum. Onlar da bana ‘Biz askeriz; operasyon var, kapıyı aç!’ dediler. Bende bunun üzerine kapıyı açtım. ‘Lamba’yı yakma!’ dediler. Askerlerin üzerinde ‘Gece görüş dürbünü’ vardı. Evin içini aradılar, sonra babamın namaz kıldığı odaya geçtiler. Babamın daha namazı bitmemişti. Onun namazını bozup almak istediler. Babam buna tepki gösterip ‘Bekleyin namazım bitsin, ondan sonra beni alıp götürürsünüz’ dedi. Namazı bittikten sonra babamı alıp ‘Cami Meydanı’na götürdüler. Beni de önlerine koyup bütün köyü uyandırdılar; onları da Cami Meydanı’nda topladılar. Babamı kitleden ayırıp

araçlarının yanına getirdiler. Ondan sonra da kitleye ‘Siz devletini-ze bağlısınız. Bu bağlılığı gözlerinizden okuyoruz. Sizin bu Şeyhi-niz ‘vatan haini’dir. Size zararımız dokunmaz ama Şeyhinizi alıp götüreceğiz. Bir daha da bu şeyhinizi görmeyeceksiniz’ dediler.

Beni, babamı ve köyümüzden üç genci alıp Gedikli Köyü İlko-kulu’na götürdüler. İlkini beni sorguya aldılar. Sorguma 8-10 kişi ka-tıldı; hepsi de rütbeliydi. Öğleye kadar sorgum devam etti. Benden bekledikleri cevapları alamadıkları için kendi aralarında şunu söyle-diler: ‘Nasıl olsa biz bunu alıp götüreceğiz. Bunu yan sınıfa alalım!’ ve beni yan sınıfa aldılar. Başka birini sorgu için getireceklerdi, ben bunu fırsat bilip onlardan habersiz okuldan kaçtım ve köyden çık-tım. Ben köyden çıktıktan sonra iki defa helikopter köye indi.

Devletine milletine bağlı olan bütün köylüleri işkenceden ge-çirdiler. Babama da en ağır işkenceleri yaptılar. Evimizin altını üs-tüne getirdiler. Çatıyı söktüler, duvarımızı yıktılar, hiçbir şey bula-mayınca, babama bu sefer daha büyük işkenceler yaptılar. İkinci-den sonra da babamı 10 köylü ile birlikte, büyük bir askeri kon-voyla alıp önce ‘Yaygın’ oradan da Muş’a getirdiler. O esnada böl-gede operasyon devam ettiğinden, her gün yüzlerce kişi içeri girip çıkıyordu. Gözaltına alınanlar, babama çok büyük işkence yapıldı-ğını söylüyorlardı. Babam da bize, ‘Beni beklemesinler, beni öldür-me konusunda kesin kararlılar’ diye bize mesaj gönderdi.

Bu arada, babam ile ilgili bir sürü kurum ve şahsiyetler tatafin-dan girişimler oldu. Bunların bir kısmı da basına yansıdı. Vali, Alay komutanı ve diğer mülki amirler ve adli merciler, ‘Korkmayın, kö-tü bir şey olmaz, onu bırakırız’ diye bize güven veriyorlardı. Hatta kimi siyasetçi ‘Başbakan’ düzeyinde girişimde bulunduklarını bize söylediler. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği nezdinde de girişimde bu-lunan siyasetçiler oldu; ama hiçbir olumlu sonuç alınamadı.

Görgü tanıklarının ifadelerine göre; 5 Kasım günü akşam saat 18.00 gibi, babam Alay’dan alınıyor. Üstü açık bir cemse ile Murat Köprüsü yakınına getiriliyor, orada bir sivil araç da onlara katılıyor. Babam ve diğer üç kişiyi cemseden indiriyorlar ve orada ‘farların ışığında’ onları ‘infaz’ ediyorlar.

Oraya yakın köylüler, babamların cesetlerini görüp bize haber verdiler. Biz hemen gidip cenazeleri getirdik. Hastanedeki otopsiden sonra, cenazeyi köye götürdük. Hastanenin önünde toplanan kitleyi dağıttılar. Akşam namazıyla birlikte ancak bize cenazeyi verdiler.

Cenazeyi alıp konvoyla köye gittik. Xaziyen Köyü'ne cenazemizi gömecektik; ama yolda bizi taradılar, bundan dolayı cenazemizi karanlıkta defnetmek zorunda kaldık.

Ertesi günü Yaygın Köyü'nde Taziye kuruldu; çünkü bizim köyümüz olaydan sonra zorla boşaltılmıştı. Taziye'nin birinci günü, Karakol Taziye yerini rastgele taradı. Buna rağmen yoğun katılım oldu. İkinci gün boşaltılan köyümüzdeki evimizi yaktilar. Üçüncü gün de 'Kayseri'den bu tarafa size yasak; aksi takdirde çok kötü olacak' tehdidi savrularak Taziye evi dağıtıldı. Biz de yakapaça arabalara binerek İzmir'e göç etmek zorunda kaldık. Sonra ortam yumuşayınca, ailece Muş'a geri döndük; ama hâlâ boşaltılan köyümüzde dönemedik."

MUHTAR YAKUP TETİK CİNAYETİ

Muş Merkez Ulukaya (Orix) Köyü Muhtarı 55 yaşındaki Yakup Tetik, köyleri yakılıp yıkıldıktan sonra gözaltına alınıyor ve oradan Muş Alay Komutanlığı'na götürülüyor. Şeyh Mehmet Emin Bingöl ile birlikte çok ağır işkenceler edildikten sonra Murat Köprüsü'ne yakın bir yerde infaz edilip cesedleri oraya atılıyor. Basına ve kamuoyuna da 'PKK yol kesip bunları katletti' diye yansıtılıyor.

ALİ CAN TETİK: Biz bu katliamdan dönemin Alay Komutanı ve JİTEM'i sorumlu tutuyoruz. O zamanki JİTEM sorumlusu da YEŞİL kod adlı Mahmut Yıldırım'dı. Bütün olanlardan bunlar sorumludur.

1978 Muş merkez Orix Köyü doğumlu Ali Can Tetik, köylerinin yakılıp yıkılmasından ve öz amcası Muhtar Yakup Tetik'in işkence edilerek katledilmesinden çok etkilenmiş. Hâlâ da olayların etkisinde olan Ali Can, bize olayları anlatırken sanki tekrar yaşıyor gibiydi. İşte, gördükleri karşısında büyük şok yaşayan ve acı çeken Ali Can Tetik'in bize anlattıkları:

"Yakup amcam, iki dönem bizim köyün muhtarlığını yapmaktaydı. Bölgede halka önderlik yapabilecek barışçıl bir insandı. Yakup amcam, bölgemizde yaşanan bütün ihtilaflarda, halk arasındaki bütün çatışmalarda aracı olur, onları barıştırmaya çalışırdı. Halk arasında onun devreye girip de barıştırmadığı pek kimse yoktu. Öylesine saygın, öylesine sevilen birisiydi. Hatta PKK ile devlet güçlerinin karşı karşıya gelip çatışmaması için elinden geleni yapardı.

Onların birbirini görüp çatışmasını engellemeye çalışırdı. Amcam Yakup Tetik, muhtarlığının yanında çok etkin bir insandı. Onu görüp de ayağa kalkmayan insan yoktu; öylesine saygın biriydi.

Hiç unutmuyorum; 15-16 yaşlarındaydım. Gündüz saat 13.00 civarıydı. Köyümüze 7 tane helikopter indi. Helikopterden inenlerin hepsinin yüzü maskeliydi; sadece gözlerinin önü açıktı. Üstlerinde askeri elbiseler vardı. Biz helikopterlerin sesini duyunca evden dışarı çıktık. Bunları görünce hemen paniğe kapıldık; çünkü karşı köyümüz olan Zengüq ve Karaxemze köylerini yakıp yıkmışlardı. Sabah erkenden helikopterlerin inip kalktığını ve bu köylerin yakıldığını karşıdan görüyorduk. Helikopterler bizim köye gelince, 'Bu sefer sıra bize geldi' dedik ve hemen evdeki bütün eşyalarımızı yakılmaması için dışarı attık. Bir taraftan da gelenlerin ne yaptıklarına bakıyorduk.

Bunların elinde gübreye benzeyen beyaz bir toz vardı. Bunlar, hemen helikopterden iner inmez bu tozu evlerin üzerine atıyor ve orayı ateşe veriyorlardı. Bizim oraya geldiklerinde, komşumuz olan 55 yaşlarındaki Mayşeker Uslu Ana kendisini eşyaların üstüne attı, sonra avazı çıktığı kadar ağlayarak onlara yalvardı: 'Kocam öldü, oğlum Ağrı'da askerdir. Diğer çocuklarım küçüktür, bize bakacak kimsemiz yoktur. Ne olur evimizi, eşyalarımızı yakmayın!' Bunun üzerine maskeli kişiler bunu taradılar. Bu kadıncağız ağır yaralı olarak ölümden kurtuldu. Evdeki eşyalarını yaktılar; onları kurtaramadı.

Bir de bizim akrabamız olan Seray Teyze, o da 45-50 yaşlarındaydı. Hayvanlarını yangından kurtarmak için toparlayıp götürüyordu. Onu da tarayıp kolundan yaraladılar. Bir taraftan yakıp yakarken, bir taraftan da sağa sola rastgele ateş ediyorlardı. Bizim eve sıra gelmişti. Yengemin kucağında evin eşyaları doluydu. Onu da tüfeğin kundağıyla dövüp elindeki eşyalarımızı da ateşe verdikleri evimizin içine atıldılar ve onları da yaktılar.

Hiç unutmam; mevsim Sonbahar'dı. Bizim köyün geçimi tütün ve hayvancılıkla sağlanıyordu. Sonbahar olduğu için bütün kışlık yiyeceklerimiz, samanımız ve tütünümüz yakıldı. Hayvanlarımız barınakları içinde diri diri yakıldı. Dışarıda gördükleri inek, keçi, koyun, öküz, tavuk ve hindilere varıncaya kadar ne varsa kurşunlanarak tarandı. Köyümüz yakılıp yıkıldı. Hiç kimse tek bir eşyasını dahi yanına alıp kurtaramadı. Hepsi yakılıp kül oldu.

Köyümüzü yakıp yıktıktan, hayvanlarımızı telef ettikten sonra muhtar olan amcam Yakup Tetik'i yanlarına aldılar, bir helikoptere bindirdiler ve beraberlerinde götürdüler. Biz bu panik içinde, çoluk çocuğu, yaşlısı genciyle Gölköy, Ziyaret, Yaygın gibi ova köylere kaçtık; onlara sığındık. Bu köyler bizleri bir ay kadar misafir ettikten sonra biz genellikle, Bursa, Mersin, Yalova, İstanbul, İzmir, İzmit gibi illere dağıldık.

Biz Yaygın beldesi Ziyaret Köyü'ndeyken, yaklaşık 13-15 gün sonra bize karakoldan haber geldi: 'Yakup Tetik ve üç arkadaşı, PKK'nin yol kesmesi sonucu PKK'liler tarafından tarandılar ve öldürüldüler. Gelin cenazesini alın!' Biz bu haber karşısında aptallaştık; çünkü amcam helikopterle köyden alındıktan sonra Muş Alay Komutanlığı'na götürülmüş, orada sorgulanıyordu. Bu konuda bize 'onlara çok kötü işkence yapıldığı'na dair haberler geliyordu. Onları görenlerin söylediklerine göre, işkenceden hepsinin elleri kolları kırılmıştı. Şeyh Mehmet Emin Bingöl'ün ayaklarına çivi çakılmıştı. Benim Yakup amcam, Şeyh Mehmet Emin Bingöl'e işkence yapıldığı zaman üstüne atılmış: 'Ne olur Şeyhimize işkence yapmayın; ona yapacağınız işkenceyi bana yapın!' diye yalvarmıştı. Biz Yakup amcamın gözaltında olduğunu çok iyi biliyorduk.

Bize bu haber gelince hemen amcamın cenazesini almaya gittik. Devlet, amcamın cenazesini Muş Devlet Hastanesi'ne getirmişti. Bize 'Bunları PKK Terör Örgütü öldürdü' diye, bir kağıt imzalatmaya çalıştılar. Biz bunu imzalamayınca, Muş'un dönem Alay Komutanı, Yeşil kod adıyla bilinen Mahmut Yıldırım ve çetesi JİTEM bizim üstümüze saldırdılar ve bizi 'Eğer bu kağıdı imzalamazsanız, size cenazeyi vermeyiz' diye tehdit ettiler. Aradan birgün geçmesine rağmen cenazeyi bize vermediler. Biz de hem korkudan hem de amcamın acısından dolayı bu kağıdı imzalamak zorunda kaldık ve cenazemizi aldık. Bize cenaze töreni yapmamız yasaklanmıştı. Amcamın cenazesini alır almaz Muş'un Yaygın beldesine götürüp defnettik; çünkü bizim köy yasak bölge ilan edilmişti.

Şunu da belirteyim; biz amcamın cenazesini aldığımızda, amcam kendisine yapılan işkencelerden dolayı tanınmaz bir haldeydi; her tarafında cop izleri vardı. Kolları ve bacakları kırılmıştı. Biz genç olduğumuz için bizim ona fazla bakmamıza izin vermediler; ama babnların anlattığına göre, amcamlar önce işkenceyle öldürülmüş sonra da Murat Köprüsü'nün yakınına götürülüp kurşuna dizilmişler.

Biz bu katliamdan dönemin Alay Komutanı ve JİTEM'i sorumlu tutuyoruz. O zamanki JİTEM sorumlusu da YEŞİL kod adlı Mahmut Yıldırım'dı. Bütün olanlardan bunlar sorumludur."

HAKKARI'DEN NURULLAH EFENDİ: Devlet güçleri, bu gelişen siyasi hareketi bastıramayınca, işi çetelere teslim etti; JİTEM çıktı, Hizbulkontra çıktı, TİT çıktı, bilmem ne çıktı ve yargısız infazlar başladı. Güya bu çeteler eliyle bu hareketi bastıracaklardı.

Biz, Reşo ile Eyüp'ün hunharca katledilme öyküsünü öğrenince, çocukların ailesiyle görüşmek için Çukurca'ya gitmek istedik; ama Çukurca bölgesindeki yoğun çatışmalar nedeniyle bunun çok zor olduğu bize söylendi. Ailelerine telefonla ulaşmak istedik ama telefon numaralarına da ulaşamadık. En sonunda bize Nurullah Efendi'nin çok uzun bir süre orada sağlık görevlisi olarak çalıştığı ve bunların babasını çok iyi tanıdığı söylendi; ama Nurullah Efendi'nin de kendi halinde birisi olduğu ve bizimle böyle bir söyleşiyi yapmayacağı söylendi. Biz her türlü olumsuzlukları göze alarak, tanıdık bir kişi aracılığıyla Nurullah Efendi'nin kapısını çaldık. Nurullah Efendi, bir konuk olarak bizi çok içten karşıladı ama söyleşiyeye sıcak bakmadı. Uzun bir sohbetten sonra, ancak biz 65 yaşındaki emekli sağlık çalışanı Nurullah Efendi'yi ikna edebildik ve bu çok çok önemli söyleşiyi yapabildik. İşte, gerçek adı yerine bize, 'Nurullah Efendi' yaz diyen değerli kişiyle yaptığımız söyleşi:

"Ben doğma büyüme Hakkarili'yim. Bölgemiz önceden 'Demokrat Parti' ağırlıydı; çünkü bizim Şeyh Mehmet Selim vardı. Şeyh Mehmet Selim'in Dergahı vardı. Gelen giden oraya misafir olurdu. Ona gelen boş gelmezdi. Ahtapot gibi kolları her tarafa uzanırdı. Halkın ona karşı çok büyük bir saygısı ve sevgisi vardı. Evi her gün misafirlerle dolup taşardı. Yaz kış bu böyleydi. Onun döneminde bizim buralara başka bir parti giremezdi. Hatta Şeyh Efendi'yi milletvekili seçip onu Ankara'ya Meb'us olmaya götürdüler.

Ondan sonra Demokrat Parti bölgemizde kuruldu ve oğlu Übeydullah ilk Demokrat Parti'den milletvekili seçildi ve avukat olan oğlu Übeydullah vekil olarak Ankara'ya gitti. Uzun süre bu böyle devam etti.

1960'a kadar Şeyh Übeydullah bizim bölgemizi temsil etti. 1960'ta inkilap oldu ve Şeyh Übeydullah da Mendereslerle birlikte tutuklandı. Dört yıl Yassıada'da tutuklu kaldı, sonra aftan yararlanarak

serbest kaldı ve Ankara'ya yerleşti. Ondan sonra bölgemizde CHP, AP gibi farklı partiler kuruldu.

Bu arada şunu belirtmem gerekiyor; Molla Mustafa Barzani Kürt Hareketi de bizim halkımızı etkiliyordu; ama belirli bir siyasi yapılanma yoktu. 12 Eylül öncesindeki KUK, DDKD, DDKO, Apocular gibi Kürt siyasi yapılanmaların bizim bölgemizde hiçbir etkileri yoktu. Kürt Hareketi olarak herkesin gözü kulağı Irak'ta, Barzani Hareketi'nde idi. Yani, bizim halkımızın üzerinde etkili olan güç Molla Mustafa Barzani Hareketi'ydi; sıkışan oraya kaçıyordu.

Sonra, 12 Eylül Askeri Darbesi oldu. Sıkıyönetim, diğer adıyla Örfi İdare kuruldu. Sıkıyönetimin ne demek olduğunu biliyorsunuz. Sıkıyönetimle birlikte, kurulan bütün örgütler kapatıldı. Gençler tutuklandı. Yaşlı genç demeden önlerine gelenleri tutukladılar. Neza-rethanelere, Efendime söyleyeyim; hapishanelere dolduruldular. Bunlara oralarda herhalde yatak yorgan serilmedi. Onlara yapılan, onlara uygulanan baskı ve işkenceleri burada anlatmaya gerek yoktur. Bunu zaten dünya alem biliyor.

Şimdi şunu sırayla söyleyelim: Tutuklamalar oldu. Demekler kapatıldı. Yasaklamaların önü arkası kesilmedi. Tutuklananlar işkenceler gördü. İşkence görenler hapisten çıkınca, doğal olarak selameti kaçınmakta buldu, tabi ki dağa kaçtı. İşte bunun sonucunda şimdi hepimizin üstünde konuştuğu PKK çıktı.

Şimdi PKK Hareketi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve halkı gözünde, nasıl bunu söyleyeyim? Yani, bu 'yeni doğan harekete' bu devletin ve Türk halkının bakış açısını, hem radyolarda, hem televizyonlarda hem de gazetelerde nasıl abartıldı? Nasıl kabartıldı? Nasıl bir kin ve nefrete dönüştürüldü?

Türk halkı, Kürt halkını tanımıyor ve Kürt halkı konusunda hiçbir şey bilmiyor. Gazeteleri, televizyonları, radyoları ne diyorsa, ne söylüyorsa, ne yazıyorsa onu biliyor ve ona inanıyor. Gerçek manada Doğu ve Güneydoğu halkı kadar kültürlü, sevecen, bütün insanlara insanca bakarak, insanca değer vererek bağırlarına o şekilde basmak isterler. Bazı kesimlerin Doğu ve Güneydoğu halkı için öngördükleri düşünceler, şeyler gerçek manada hiçbir şekilde doğru değildir.

Benim görüşüme göre; Kürt halkı kesinlikle Türk halkına karşı bir düşmanlık beslememiştir ve şimdi de bir düşmanlık taşımamaktadır. Biz her zaman onlara bir kardeş, bir ağabey gözüyle baktık ve bakıyoruz.

Şimdi tekrar geriye dönüş yapalım: Bu gençler dağa bir siyasi görüş için çıktılar. Devletle yer yer çatışmalar başladı. Çatışmalar sonucunda cenazeler geldi. O zamanlar cenazelere sahip çıkmaya kimse cesaret edemiyordu. Bunun dışında, devlet de cenazeleri vermiyordu. Bu durum bölgemizde çok ciddi gerginliklere neden oldu. Cenazesini alamayan ya da çocuğu işkenceden geçirilen, sövülen, dövülen insanlar siyasallaşmaya başladı. Bölgemize gelen her cenaze, onlarca kişinin dağa çıkmasına neden oldu. Ailelere verilmeden ve dini vecibeleri yerine getirilmeden gömülen ya da parçalanan cenazeleri gören aileler ve çocukları çileden çıktılar. Şiddet şiddeti getirdi. Kan kanı getirdi. Ölüm ölümü getirdi ve en sonunda benim tannık olduğum çeteleşmelere gidildi.

Devlet güçleri, bu gelişen siyasi hareketi bastıramayınca, işi çetelere teslim etti; JİTEM çıktı, Hizbulkontra çıktı, TİT çıktı, bilmem ne çıktı ve yargısız infazlar başladı. Güya bu çeteler eliyle bu hareketi bastıracaktı.

Her gün 5-10 kişi kaçırma, yargısız infazlar, götürülüp bir daha geri gelmeyenler, halkın gözü önünde ibret-i alem için yapılan katliamlar... Ben size neyi anlatayım? Bütün bu olanlarla beraber, devlet nereye kadar gitti, bundan ne kazandı?

Ben Çukurca'dan size yaşadıklarımıyla ilgili birkaç örnek vereyim: Çukurca çok küçük bir yerdir ve siyasi yapısı da o kadar darı. Kürt Beyleri ve Şeyhleri 'nereye' derse, oraya oy verirlerdi; ama 12 Eylül darbesinden sonra Çukurca'daki her şey ama her şey değişti. Cezaevinden ve işkencelerden çıkan hemen hemen bütün gençler dağa çıktı ve PKK Hareketine katıldı; öyle ki, bir anda 80'e yakın genç gitti.

Şunu söyleyeyim: Bölgemizde, Özel Harekat Timleri gelmeye ne ve JİTEM oluşmayana kadar böyle bir katılım yoktu; ama ne zaman ki, Özel Harekat Timleri bölgemize geldiler, bağlarımızı, bahçelerimizi, evlerimizi, barklarımızı yakıp yıktılar; size anlatmaya utandığımız, dile getiremeyeceğimiz, sizin hayal edemeyeceğiniz işkenceleri yaptılar, işte o zaman Çukurca, şimdiki çukurca oldu. Özel Harekat Timleri'nin yaptığı vahşet yetmiyormuş gibi, bir de başımıza JİTEM çıktı. Şimdi size uygulamalarla ilgili örnekler vereyim:

Hakkari'den Çukurca'ya, Çukurca'dan Hakkari'ye gidiş gelişler saat 16.00-17.00'dan sonra yasaktır. Gece vakti JİTEM geliyordu.

Peki, bunlar nasıl gelip gidiyorlardı? Sorgusuz, sualsiz, istediklerini gözaltına alıyorlar, istediklerinin evlerini basıyorlardı. Gece durmadan insanları infaz ettikten sonra boş bir alana, boş bir tarlaya, dere kenarına, köprü altlarına atıyorlardı ki, kimse onların yaptıklarını sorgulayamasın. Bunun mümkünü de yoktu. Bunları, Kaymakam, Vali başta olmak üzere hiç kimse onlardan hesap soramıyordu. Gece-gündüz her saat her dakika bir yere baskın yapıyorlardı. İstedikleri kişileri zorla taksiye bindiriyorlar, sorgulayıp işkenceden geçirdikten sonra infaz ediyorlar, cesetlerini de bir yere atıyorlardı. Katlettikleri insanların cesetlerini ya kuyulara atıyorlar ya da bir yerlere gömüyorlardı. Hiç kimse yine onlardan hesap soramıyordu.

Benim çok yakından tanıdığım ve sevdiğim Recep Karabey isminde bir kişi vardı. İki tane dalyan gibi oğlu vardı. Vallahi de, bilahi de 1.80'den yukarı boyları vardı. İnsan onların boylarına boslarına bakmaya kıyamıyordu. Biri Tarık Akan'a benziyordu. İnanın ki, öyle yakışıklı çocuklardı ki, karakaşlı, karagözlü, hayatlarının baharında, biri askerlik yapmış, biri daha askerliğini yapmamıştı. İnsanlar onlara bakmaya kıyamıyordu. Birinin adı Eyüp'tü, diğerine de Reşo diyorlardı. Özellikle babası ona Reşo diyordu. Babasının bana anlattığına göre, bir gece iki kardeş Kulüp'ten eve giderlerken, saat 23.00'ten sonra onları alıkoymuşlar, ondan sonra götürmüşler, 20 günden fazla kayıp kalmışlar.

Babasının bütün başvuruları boş çıktı. Savcılığa başvurdu, yok. Kaymakamlığa başvurdu, yok. Çukurca Merkez Jandarma Karakolu'na başvurdu, yok. Yani hepsi 'Bizde böyle biri yok, bilgimiz yok' dediler. 20 gün sonra, Çukurca Taburu'ndan Narlı (Biyadı) Köyü'nün hemen çıkışına yakın, Hakkari'ye gelirken, köyün çok yakınından geçen dere diyemiceğimiz bir çay, bir su akıntısı kenarında askerler taş toplarlarken 'Komutanın burada cesetler var' diyerek komutanlarını çağırıyorlar. Komutan iki cesedi görünce, ilgili yerlere haber veriyor. Onlar da babalarına haber veriyorlar.

Onların cesetleri otopsi yapılmak üzere sağlık ocağına getirildi. Halkın ve babasının bize anlattığına göre; birisinin gözlerini çıkarmışlar, birinin de kolunu çıkarmışlar. Herhalde onları arabaya bağlayıp yerlerde sürüklemişler ki, birinin yerinde hiç kolu yoktu. Bu cesetleri bizzat görmedim; ama bütün görgü tanıkları aynı şeyi anlatıyordu. Bir de ikisinin ağzına birer bez parçası tıkmışlardı.

Bunun gibi onlarcası buna benzer şekilde katledildi; faili meçhule gitti. Halk, devletine, polisine, askerine, idarecisine, doktoruna, savcısına, hakimine, mahkemesine olan inancını yitirdi. Bu olanları hiç kimsenin kabul etmesi mümkün değildi.

Bu çocukların babası İlkokul mezunu ve kendi halinde bir insandı. Oturduğu yerde uyurdu. Bir tek 'Okey' düşkünüydü. Kahveden eve, evden kahveye giderdi. Siyasetle uzaktan, yakından ilgisi yoktu. Bu adamın çocukları öldürüldükten sonra, iki çocuğu dağa gitti.

Bu çocukların neden öldürüldüklerini şöyle anlatayım: Bu adamcağızın 'Reşo' dediği oğlu dağa gitti; diğeri de askere gitti. Kaymakam devreye girdi ve amcasının vasıtasıyla 'Reşo'yu bir şekilde geri getirdi. İşte bütün gözler bu şekilde iki kardeşin üstüne kaydı, ta ki yargısız infaz oluncaya kadar. İşte bizim hikayemiz böyle ve bütün Doğu ve Güneydoğu'daki hikayeler böyle.

Ben diyorum ki, devlet bütün kurum ve kuruluşlarıyla hep yanlış yaptı, hep yanlış yaptı. Sevgi, saygı, birlik, beraberlik bağlarının tamamı sözde, adeta hepsini attı. Ben diyorum ki, buyursun gelsin bu devlet, yine eskisi gibi birlik beraberlik sağlansın.

Bizim bütün yokluklara, bütün yoksulluklara, imkansızlıklara, kıtlıklara rağmen birlik beraberliğimiz bozulmamıştı. Hep bu yanlış politikalar bizi bu günlere getirdi. Ve bunları anlamamakta da ısrarla devam ediyorlar. Devletin bütün kurumları bunları anlamamakta direniyor. İşte bütün mesele budur."

SAADETTİN PARLAK HUNHARCA KATLEDİLDİ

Çukurca Tekel İşletmesi'nde çalışan Saadettin Parlak, 25 Ağustos 1992 tarihinde yaralı halde Çukurca Alayı'na götürülerek kendisini en ağır işkence yapıyor ve sonra da orada infaz edilerek cesedi ailesine veriliyor. Alay Komutanı da bölge valilerine ve basına 'Teröristlerle çıkan çatışmada bir terörist sağ, bir terörist de ölü olarak ele geçirilmiştir' diyerek, Saadettin Parlak Terörist olarak gösterilmiştir.

MEHMET İHSAN PARLAK: Oğlumu yıkayanların anlattığına göre; oğluma en ağır, en insanlık dışı işkenceler yapılmıştı. Naylon yakmışlar, üstüne söndürmüşlerdi. Kurşun yaralarını kızgın naylonlarla doldurmuşlardı. Sigaralarını üstünde söndürmüşlerdi.

Naylon poşetleriyle yaralarını doldurmuşlardı. Bir tek ayaklarının altı sağlam kalmıştı. Oğluma yapılanlar görülmedik bir vahşetti.

1930 Hakkari Çukurca doğumlu Mehmet İhsan Parlak, 1963 doğumlu oğlu Saadettin Parlak'ın haksız yere nasıl vahşice katledildiğini bize şöyle anlatıyordu:

“Biz çiftçi bir aileydik. Çukurca'da yaşıyorduk. Önce biz CHP'liydik. İki yıl ANAP Çukurca İlçe Başkanlığı'nı yaptım. 1989-1991 yılları arasında ANAP İlçe Başkanı idim. Biz 1992 Eylül ayında Hakkari'ye taşındık. Benim iki oğlum 5 kızım vardı. Ben ANAP'lı olmama rağmen, benim Leyla adlı 16-17 yaşlarındaki kızım PKK'ye katıldı. Bizden habersiz gitti; ama gittiği gece onun PKK'ye katıldığını öğrendik. Hatırladığım kadarıyla 1992'de katıldı. Onunla birlikte 7-8 kişi de PKK'ye katılmıştı.

1992 kış aylarında Hakkari ve Çukurca'ya çok fazla kar yağmıştı. Bütün kaysı, elma, ceviz, armut, nar, üzüm, şeftali ağaçlarımız kırıldı. Çok mağdur olduk. Herkes devlete mağduriyetini bildiren dilekçeler verdi. Ben de kalktım, mağduriyetimi bildiren bir dilekçe hazırladım ve Süleyman Kaymakam'ın yanına gittim. Ona derdimi anlattım. Bunun üzerine Kaymakam Bey, 'Devlet öyle bir kaysı ağacı, bir bir ceviz ağacı kırıldığı için size herhangi bir yardımda bulunmaz. Ancak deprem gibi felaketlere yardım eder' dedi ve dilekçemi bana geri verdi. Ondan sonra bana bir çay ikram etti. Ondan sonra zili çaldırdı. İçeri bir polis girdi. Kaymakam polise 'Kimseyi içeri alma'dedi. Polis emri aldıktan sonra geri gitti. Sonra kaymakam bana dönüp, 'Sen niye çocuklarına sahip çıkmıyorsun?' dedi. Ben de ona 'Benim çocuklarım kime ne yapmış?' dedim. Bunun üzerine kaymakam bana, 'Hangi taşı kaldırırsan senin çocuklarının isimleri altından çıkıyor. Yani hangi Çukurcalı geliyorsa bize diyorlar ki, her şeyi senin çocukların yapıyor. Ben seni sevdiğim için Tekel'deki oğluna karışmadım. Eğer seni sevmeseydim, Saadet'inin oğlu gibi ya bir kör kurşunla gidecekti, ya görevine son verecektim ya da başka bir yere sürgün edecektim. Ben seni sevdiğim için onun kötülüğüne girmedim.' Ben kaymakamın bu benimle yaptığı özel konuşmasından sonra anladım ki, benim oğlumu öldürecekler; çünkü o dönemde her gün birkaç kişi öldürülüyordu.

Kaymakam bunları bana söyledikten sonra ben oradan ayrılıp eve geldim. Oğlum Saadettin evliydi ve bir kızıyla bir oğlu vardı. Tekel'de 'Koruma görevlisi' olarak çalışıyordu. Oğlum, bu olaydan

iki üç gün sonra bize geldi. Ben ona dedim ki, 'Kalk git, İran'a git. Senin çocuklarını da arkandan göndeririz. Allah kabul eder mi, bu çocukları yetim bıraksan? Bak, senin iki çocuğun var. Biri bir buçuk yaşında, diğeri de daha bir yaşında.' Oğlum Saadet'in de bana dedi ki, 'Benim hiçbir suçum yok, niye kaçayım' dedi ve benim tek-lifimi reddetti.

Ondan sonra bir gün Saadettin Tekel'den çıktı gitti. Polisler onun daireden çıkıp gittiğini gördüler. Onu takip ettiler. Ona, 'Gel, Emniyet'e gidelim' dediler: Ondan sonra onu minibüse bindirdiler. Saadettin oğlum polislere, 'Dairenin anahtarı bendedir. Müsaade edin, parka gideyim, anahtarları görevli arkadaşlarıma teslim edeyim' dedi. Polisler de onu tanıdığı için ona, 'Haydi git, anahtarı ver' dediler. Polisler, oğlum gittikten sonra onu orada beklediler. Oğlum geri gelmeyince, parka gidip baktılar. Orada da onu görme-yince anladılar ki, onları atlatıp kaçıp gitti.

Oğlumu aradıkları süre bir ayı geçti, ta ki 25 Ağustos 1992'ye kadar. 25 Ağustos 1992 gecesi, PKK Çukurca'ya saldırdı. Sabahle-yin bizim telefonun kablosu kopmuştu. Merniler bizim telefonun kablosunu koparmıştı. Oğlum Saadettin bizim komşuya telefon edip 'Anam gelsin, onunla konuşacağım' dedi. Anası gitti. 'Ana, si-ze bir şey olmadı mı?' diye sordu. Anası da 'Hayır, bize bir şey ol-madı. Sen bizi merak etme' dedi. Oğlum Saadettin çocukları da o zaman bizdeydi. Annesini başkasının evine çağırıp orada görüştüler.

Görüşmeden sonra anası dönüp eve geldi. Olanları bana anlat-tı. Benim oğlum Saadettin'in yanında bir de arkadaşı Kadir Kopan vardı. Oğlum annesiyle görüştükten sonra, arkadaşı Kadir ile birlik-te evden çıkıp Narlı (Biyadır) Köyü'ne doğru gittiler. Onlar köye doğru giderken, askerler de onları tepeden izliyordu. Askerler onla-ra 'Buraya gelin!' dedi. Onlar da askerlere, 'Biz gelip size teslim ol-mayacağız' dediler. Arkadaşı Kadir durdu. Oğlum durmadı ve yolu-na devam etti. Askerler ona ateş etti, onu yaraladılar. Askerler onu yaralı halde battaniyenin içine sarıp Alay'a götürdüler. Çukurca Alayı Narlı'nın üstündedir. Oğlum yaralı halde Alay'a götürüldük-ten sonra, Alay'da onu infaz ettiler. Ondan sonra bize, 'Gelin, cena-zenizi alın götürün' dediler.

Bizimkiler, Esat Canan, Evliya Parlak, Belediye Reisi Macit Pi-rozbeyoğlu gibi Hakkari'nin ileri gelen yetkilileri gidip cenazesini al-dılar, merkeze getirdiler. Ondan sonra sessizce onu götürüp gömdük.

O zaman kimse sesini çıkaramazdı. Kimsenin cenaze törenine izin verilmiyordu. Oğlumun taziyesini yapmasına bile izin vermediler.

Oğlumu yıkayanların anlattığına göre; oğluma en ağır, en insanlık dışı işkenceler yapılmıştı. Naylon yakmışlar, üstüne söndürmüşlerdi. Kurşun yaralarını kızgın naylonlarla doldurmuşlardı. Sigaralarını üstünde söndürmüşlerdi. Naylon poşetleriyle yaralarını doldurmuşlardı. Bir tek ayaklarının altı sağlam kalmıştı. Oğluma yapılanlar görülmedik bir vahşetti.

Bu olay üzerine, Alay Komutanlığı Bölge valilerine, 'Teröristlerle çıkan çatışmada bir terörist sağ, bir terörist ölü ele geçirildi' diye bildirdi. Bu bildiri Radyo ve Televizyonlarda olduğu gibi yayınlandı. Biz de bu olayı, Bölge Valisi'nin bu bildirisinden öğrendik. Özellikle oğlumun eşine ve çocuklarına Tekel'den emekli maaşının bağlanmasını engellemek için Tekel Genel Müdürlüğü'ne yazı gönderildi. Biz bunu reddettik ama Tekel Genel Müdürlüğü, Bölge Valisi'nin emirlerine uyarak oğlumun çocuklarına ve eşine maaş bağlamadı. Bu şekilde oğlumun ailesini de mağdur ettiler. İşte hepsi bu kadardır. Bu olaydan sonra biz Hakkari'ye geldik."

YUSUF PARLAK: Bir daha hiçbir babanın öldürülmeyeceği barış ve demokrasiyle dolu bir geleceği temenni ediyorum.

1990 doğumlu Yusuf Parlak, daha 1,5 yaşındayken babasını kaybetti ve bu özlemle büyüdü. Gerçekten de Yusuf, kendisine verdiğimiz defter kalemle duygularını en iyi şekilde dile getirdi. Ayrıca, Yusuf'un dileği hepimizin dileğidir. İşte, Yusuf'un kendi kalemiyle yazdıkları:

"1990'da doğup 1992'de babamı kaybettim. Babamı öldürüldükten sonraki yaşamımda özleyecek kadar bile göremedim. Sadece baba hasreti ve babasızlığın verdiği acı tecrübe ve eksiklerdi. Bir daha hiçbir psikolojik tedavinin düzeltemeyeceği bir hastalığı babamın olmayışı. Hayatımda babamın olmadığını en acı şekilde fark ettiğim ilk anlar sınıfta öğretmenimin 'Baban ne iş yapıyor' diye sormasıydı. Ve benim kendime olan tüm güvenimi kaybettiğim anlardı. Kafamı eğip 'Babam öldürüldü Hocam.' Ve sonra tüm sınıfın bana acıyarak bakması. İşte bu ve benzer olaylar yüreğimde hiç kapanmayacak derin acılarınımdı benim. Ve büyüdükçe manevi problemlerimi maddi problemler bastırdı. Hayata 1-0 yenik başladım. Şu an 20 yaşındayım ve şimdi bile yanımda birisi babasına 'baba'

diye hitap edince boğazıma bir şeyler düğümleniyor. Ağlamamak için parmaklarımı ısırıyorum. Ve bazı şeylerin değeri kaybedilince anlaşılır derler. Evet, şimdi daha iyi anlıyorum hiç bilmediğim tatmadığım baba sevgisini. Bir daha hiçbir babanın öldürülmeyeceği barış ve demokrasiyle dolu bir geleceği temenni ediyorum.”

YUSUF YAŞAR KATLEDİLDİ

Emeğiyle geçinen Yusuf Yaşar düğün hazırlıklarını yaparken, 12 Ağustos 2005 tarihinde, JİTEM ekibinde yer alan Ali Kaya ve Tanju Çolak tarafından kaçırılıp işkence edildikten sonra katledildi.

AYŞE YAŞAR: Hastanedeki otopsi raporuna göre; Oğlum Yusuf'u işkenceyle katletmişler, sonra da yakın mesafeden tam 20 el ateş edilmiş. Yani önce işkenceyle katletmişler, sonra da silahla yakın mesafeden taramışlar.

1939 Hakkari doğumlu Ayşe Yaşar, oğlu Yusuf'un düğün hazırlıklarını yaparken, JİTEM ekibi tarafından nasıl kaçırılıp katledildiğini bize büyük bir acıyla şöyle anlatıyordu:

“Benim oğlum infaz edildiğinde 32-33 yaşlarındaydı, nişanlıydı. Bizim ailemiz yurtsever bir aileydi. Oğlum Yusuf da DEHAP üyesiydi. İnşaat çalışanıydı. Bizim ailede herkes siyasi idi. Bütün çocuklarım baskı ve işkenceden geçirildiler. Benim dışımda cezaevine girmeyen, gözaltına alınmayan kimse yoktu. Her türlü baskı ve işkenceyi çocuklarım gördü. Evimize her baskın yapıldığında, evimiz darmadağın edilirdi, bize hayvan muamelesi yapılırdı. Benim gözlerimin önünde çocuklarıma işkence yapılırdı. Gözaltına alındıklarında, kendilerine neler yapıldığını siz düşünün. Dağıtmadıkları yer, parçalamadıkları şey kalmazdı. Niye bunları yapıyorsunuz, diye bir soru sormak asla mümkün değildi. O zaman siz dayığa ve işkenceye maruz kalırdınız.

Şunu açıkça belirteyim: Bizim eve çocuklarımdan çok polisler gelirdi. Evimize baskın yapmadıkları gün olmazdı. Benim 5 erkek, 3 kız olmak üzere 8 çocuğum vardı. Eşim 1990'larda trafik kazasında vefat etti. 8 çocuğumu çok zor şartlarda büyüttüm. Çektiğimiz yoksulluk yanında bir de devletin baskısı vardı. Çekmediğimiz acılar kalmadı.

Oğlum Yusuf nişanlıydı. Düğününe hazırlıklar yapıyorduk. Oğlum Yusuf Çatlıkare Köyü'nde çalışıyordu. Ücretli olarak ot biçti-

yordu. Köyde kalıyordu. Düğününü yapmaya bir hafta kalmıştı. Düğününe bir hafta kala işini bırakıp evine geri döndü. Biz kendisini ancak bir-iki gün görebildik. ‘Düğünü yapacağım’ diye arkadaşlarına haberler veriyordu. Düğün hazırlıklarından dolayı ancak geç vakit eve gelebiliyordu. Kafası hep düğün hazırlığındaydı.

Biz sürekli baskı gören bir aile olduğumuz için, bir çocuğumuz eve geç gelirse hemen telaşlanır, ona telefon ederdik. Oğlum Yusuf da 12 Ağustos’u 13’e bağlayan gece eve gelmeyince biz hemen telaşlandık. Akşam saat 10.00’a kadar da onu bekledik, belki arkadaşlarına takılmıştır diye düşündük. Saat 10.00’dan sonra gelmeyince telaşa kapıldık.

İlk telefonu çaldırdığımızda, telefon birkaç defa çaldı, sonra kapatıldı. Ondan sonra sürekli aradık, telefon kapalıydı. Biz gece saat 01.00’e kadar onu aradık; ama bir türlü ona ulaşamadık. Sonra aklımıza onun söyledikleri geldi. Bize, ‘Arkadaşımızın düğünü var, Van’a gidebilirim’ demişti. Aklımıza bu söyledikleri gelince rahatladık ve uyuduk.

Sabah onun gerdek odasını hazırlamamız gerekiyordu. Çocuklarım odayı boyayıp süsleyeceklerdi. Çocuklarım sabah odayı hazırlamaya başladıkları anda, eve 5-6 tane sivil polis geldi. Evimize gelir gelmez, ‘Yusuf var mı?’ diye sordular. ‘Oğlum arkadaşının düğününe gidecekti, bu gece eve gelmedi’ dedim. Oğlum Cumhur yeni askerden gelmişti. 15 Ay Doğu Beyazıt’ta askerliğini yaptıktan sonra teskere almıştı. O da daha bir hafta olmuştu eve geleli. Oğlum Cumhur daha uyuyordu. Polisler bize, ‘Biriniz hastaneye kadar bizimle gelsin’ dediler. Oğlum Cumhur’u uyandırdık. Üstünü apar topar giyip polisle gitti. Biz de diğer kız çocuklarımızla birlikte hastaneye koşturduk.

Polisler bize hiçbir şey söylememişlerdi. Hastaneye vardığımızda, hastane adeta polis ve sivil kuvvetlerle çevrilmişti. Biz içeri girip olayın ne olduğunu öğrenmeye çalıştık. Oğlum Cumhur’u içeri aldılar; ama bizim içeri girmemize izin vermediler. Bir ara içeri girdik; o anda oğlum Yusuf’un morgdan çıkarılan cesediyle karşılaştık. Bu hiç beklemediğimiz bir olaydı. Ben o anda şok geçirdim; çığlıklar attığımı hatırlıyorum.

Bizim bütün akrabalar hastaneye doluştu. Herkes şaşkına dönmüştü, ne yapacağımızı bilemiyorduk. Biz olayı anlamaya çalışıyorduk; ‘Ne oldu, ne bitti, trafik kazasında mı öldü?’ diye düşünüyorduk.

Ama hastane çevresini saran polisler de bir anlam veremiyorduk.

Bütün çabalarımıza rağmen, oğlum Yusuf'un cenazesini bize göstermediler. Onun cenazesini apar topar 'sivillerle' birlikte hastaneden alarak mezarlığa götürdük ve hemen gömmek zorunda kaldık; çünkü hemen gömülmesi için büyük bir baskı görüyorduk.

Benim İsa adlı kardeşim var. Kardeşim İsa bizim mahallenin muhtarıdır. Kardeşim İsa'nın anlattığına göre; akşam saat 10.00'a kadar onunla birliktelermiş. Kardeşim ona, 'Ben eve gideceğim, hadi birlikte gidelim' demiş. Oğlum Yusuf da, 'Sen git, arkandan hemen geliyorum' demiş. Kardeşim eve gelmiş.

Yusuf'un çarşıdan eve doğru geldiğini gören onlarca kişi var. Onların söylediğine göre; Yusuf eve doğru geldiğinde, beyaz Broadway bir araba yanına yaklaşmış, onun önünde durmuş ve oğlum Yusuf'u zorla arabaya bindirmişler. Hatta anlatılanlara göre; Yusuf, 'JITEM beni kaçınıyor, beni kurtarın' diye avazı çıktığı kadar bağırmış. Adını vermek istemediğimiz bir genç kızın anlattığına göre; kaçırılan oğlum Yusuf'muş.

Yıllardır komşumuz olan genç kız bize şunları söyledi: 'Ben onu hemen tanıdım. Onun Yusuf olduğunu gözlerimle gördüm. Yusuf bağıırır bağırılmaz, onu kaçıranlar hemen onun ağzını elleriyle kapattılar ve konuşmasını engellediler. Onu arabaya zorla bindirdiler, sonra son hızla oradan uzaklaştılar.'

Kızın anlattığına göre; gece saat 10.00-11.00 arasıymış. O çöp dökmek için dışarı çıkmış. Yusuf bizim eve yaklaştığında onu zorla kaçırmışlar. O genç kız bize telefon etmek istemiş; ama bizim telefon numaramızı bilmediği için bizi arayamamış. Gece geç vakit olduğu için de, korkudan dışarı çıkıp bize haber verememiş. O komşu kızın bize anlattıkları bunlardı. Ailesinin kokusundan da şahit olmak istemedi.

Hastanedeki otopsi raporuna göre; Oğlum Yusuf'u işkenceyle katletmişler. sonra da yakın mesafeden tam 20 el ateş edilmiş. Yani önce işkenceyle katletmişler, sonra da silahla yakın mesafeden taramışlar.

Olaya birçok kişi şahit olmasına rağmen, korkudan hiç kimse konuşamadı. Ama yine görgü tanıklarının bize verdiği bilgiye göre; oğlumu kaçıran kişiler ve bindirilen taksi, Şemdinli'de Umut Kitapevi'ne bomba atan ve sonra da halk tarafından yakalanan Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın iyi çocuğu Ali Kaya ve Tanju

Çolak adlı kişilerdi. Zaten Ali Kaya ve Tanju Çolak, o olayda televizyona çıkınca hemen görgü tanıkları onları ve arabalarını tanıdılar ve bize ‘Yusuf’u da bunlar kaçırdı’ dediler. Ayrıca, Şemdinli’de ele geçen ‘Ali Kaya’ya ait Ajanda’da oğlum Yusuf’un da adı geçiyordu. Televizyonda izlediğimiz ajandadaki bilgilerde ‘Yusuf Yaşar patlayıcılarıyla birlikte öldü’ diye yazıyordu. Yazının en ilginç yanı, yazının üzerine bir çizgi çekilmesiydi. Ayrıca, ‘Yusuf Yaşar’ın bütün ailesinin telefonları dinleniyor’ diye not düşülmüştü.

Bütün bunlar, oğlum Yusuf Yaşar’ın JİTEM elemanları olan Ali Kaya ve Tanju Çolak tarafından kaçırılıp işkenceden geçirildikten sonra, yakın mesafeden kurşuna tutulduğunu bize göstermektedir.

Oğlum Yusuf katledildikten sonra devletten davacı olduk. Her defasında takipsizlik kararı alındı. Biz tekrar dava açtık. En sonunda, Şemdinli Olayı patlak verip ajandada adı çıkınca, tekrar biz mahkemeye başvurduk. Bunun üzerine, Mahkeme oğlumun dosyasını Şemdinli Davası’yla birleştirdi. Mahkeme, kendi işlerine geldiği gibi yaptı. Önce Van Mahkemesi, Astsubay Ali Kaya, Uzman Çavuş Tanju Çolak, Astsubay Özcan İlideniz ve İtirafçı Veysel Ateş’e 35 yıl ceza verdi. Sonra Askeri Mahkeme bu kararı bozdu ve Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt’ın bütün iyi çocukları serbest bırakıldı. Bunun üzerine biz de AİHM’e başvurduk. Bizim davamız hâlâ AİHM’dedir.

Biz çocuklarımızın katillerini çok iyi biliyoruz. Onlar, gereken cezayı alıncaya kadar mücadelemize devam edeceğiz. Eğer Erdoğan demokrat ise ve ülkemize demokrasiyi getirecekse, öncelikle çocuklarımızın katilleri yargılanmalı ve gerekli cezalara çarptırılmalıdır. Bu gerçekleşmeden hiçbir demokratik adım atılamaz. Biz katillerden ve Başbakan Erdoğan’dan bunun hesabını soruyoruz.

Ben çok acı çektim, hâlâ da bu acıyı çekiyorum. Benim nasıl bir acı çektiğimi ancak Allah biliyor. Başka anaların böyle acı çekmesini istemiyorum. Artık barış gelsin! Bütün siyasi tutuklular serbest bırakılsın; dağdaki çocuklarımız evlerine gelsin. Artık acı çekmek istemiyoruz. Artık biz analar gözyaşı dökmeyelim. ‘Artık yeter!’ diyorum.”

ABDULLAH CANAN İŞKENCEYLE KATLEDİLDİ

1953 Hakkari Yüksekova doğumlu DOSKİ Aşireti ileri gelenlerinden Abdullah Canan, 17 Ocak 1996 tarihinde Hakkari’ye silah ruhsatını yenilemek için giderken, Yüksekova Hakkari arasında,

Pilonk Çeşmesi mevkiinde yol araması yapan Binbaşı M. Emin Yurdakul Komutası'ndaki askerler tarafından gözaltına alındı ve işkenceyle katledildikten 33 gün sonra, Kısıklı Köprüsü altında cesedi bulundu.

AVUKAT ESAT CANAN: Türkiye'ye AİHM açısından bakıldığında, en çok mahkum edilen bir ülke olarak kayıtlara geçmiştir. Yine açılan dava sayısı itibariyle de Türkiye yine başı çekmektedir. Eğer T.C, hukuk uygulamaları bakımından Evrensel Hukuk İlkele-ri'ne göre adil bir yargılama yapmış olabilseydi, ülkemiz bu kadar tazminata mahkum edilmez, yöntem ve uygulamaları bu kadar mahkum olmazdı.

1950 Hakkari Yüksekova doğumlu Esat Canan, uzun süre bölge halkını mecliste temsil etmiş ve şimdi de BDP'den bağımsız adaydır. Kendisi oldukça deneyimli bir siyasetçi ve avukat olan Canan'ın amcası Abdullah Canan da faili meçhul bir şekilde katledilmiştir. İşte, Av. Esat Canan'la hem amcasının katli hem de Kürt sorunuyla ilgili yaptığımız kapsamlı söyleşi:

“19. Dönem Hakkari SHP ve CHP Milletvekilliği, bir dönem SHP, 22. dönem CHP'de Milletvekilliği yaptım. Aynı zamanda ben bir avukatım.

1990'lı yıllarda ben milletvekiliydim. Şiddetin en yoğun olduğu dönemdi ve yine faili meçhul cinayetlerin de en yoğun yaşandığı bir dönemdi. Ve o süreçte de olağanüstü hal koşulları devam ediyordu. Dolayısıyla olağan hukuk nerdeyse devre dışı kalmıştı. Yani 'Terörle Mücadele' adı altında hukuk dışı yöntemler uygulamaya konulmuştu. Özellikle devlet içinde çöreklenmiş çeteler, tamamen keyfi uygulamalarla ortaya çıkmışlardı. 1996 yılına gelindiğinde benim yakınım Abdullah Canan, Yüksekova'dan Hakkari'ye giderken yol kontrolü yapan askerler tarafından alınıp bir daha kendisinden haber alamadık. Resmi makamlara başvurduğumuz bütün başvurular sonuçsuz kaldı.

Gözaltına alındıktan üç gün sonra, Van Karayolu Güzeltepe mevkiinde, dere kenarına adeta bir vinçle çekilmiş gibi arabası bulundu. Ancak kendisinden bir haber alınamaması üzerine yaptığımız araştırmalar sonucu, İtirafçı Kahraman Bilgiç ile temas kuruldu. Kahraman Bilgiç'in beyanına göre; Abdullah Canan'ın, yol kontrolü esnasında Tabur Komutanı M. Emin Yurdakul tarafından

Yüksekova Taburu'na getirildiği ve daha sonra Hakkari'ye getirilerek Tugay'da ellerinde olduğunu söyledi ve bize, 'Abdullah Canan'ın ağabeyi Mehmet Canan'ı kendisiyle görüştürebiliriz, yalnız bunun karşılığında 40 bin Mark isterim' dedi. Bunun üzerine İtirafçı Kahraman Bilgiç'e peşin olarak 10 bin Mark verildi; ama bu görüşme yapılamadı ve itirafçıyla da bir daha bir araya gelinemedi.

Bunun üzerine ben Hakkari Valisi'ne ve Tugay Komutanı'na durumu bildirdim. Tugay Komutanı, Kahraman Bilgiç'in Tugay'da çalıştığını ve böyle bir para aldığını teyit etti. Bütün başvurularımıza rağmen devletin yetkilileri olayı inkar ettiler. Ancak, Abdullah Canan'ın cesedi, bir ay sonra Yüksekova Esendere yolu üzerinde askerler tarafından bulundu ve ailesine cesedi teslim edildi. Ondan sonra hukuki süreç başladı ve olay mahkemeye intikal etti.

Bu süreç devam ederken, 6 ay sonra aynı çete Yüksekova'nın Vezirli Köyü'ne giderek, bir gece işadamlarından Necip Baskın'ı PKK adıyla kaçırarak, ondan 300 bin Mark fidye istedi. Yapılan şikayetler ve çalışmalar sonucunda, Mecit Baskın'ı kaçıran kişilerin Kahraman Bilgiç ve Özel Harekata mensup iki emniyet görevlisi ve bir askeri yetkili olduğu ortaya çıktı. Bunlar, 'Yüksekova Çetesi' adı altında tutuklandılar. Daha sonra bazı askeri yetkililerin mahkemeye yaptığı müdahaleler sonucunda, bazıları serbest kaldı, bazılarının tutukluluk hali ise devam etti.

Bu örgütlenme; bazı köy korucularının içinde bulunduğu itirafçı, polis ve askerlerden ibaretti. Tamamı kamu görevlisi olan bu çetenin amacı; 'Terörle Mücadele' adı altında, hukuk dışı yöntemlerle adam öldürmek, fidye istemek, uyuşturucu ticareti yapmak ve halkı korkutup sindirmektir.

Tabi ki, daha sonra hukuki süreç devam ederken, Ana Dava Dosyası tefrik (ayrılarak) edilerek Abdullah Canan'la ilgili dava 'Görevsizlik'le, Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi ve Ağır Ceza Mahkemesi de sanıkların beraatına karar verdi. Dosya, daha sonra 'Türkiye'de adil yargılama yapılmadığı' gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne götürüldü. AİHM, Türkiye'de yapılan yargılamanın adil olmadığını görerek Türkiye Cumhuriyeti Devletini tazminata mahkum etti. Böylece devletin yanlış uygulamaları AİHM'den geri döndü.

Türkiye'ye AİHM açısından bakıldığında, en çok mahkum edilen bir ülke olarak kayıtlara geçmiştir. Yine açılan dava sayısı itiba-

riyle de Türkiye yine başı çekmektedir. Eğer T.C, hukuk uygulamaları bakımından Evrensel Hukuk İlkeleri'ne göre adil bir yargılama yapmış olabilseydi, ülkemiz bu kadar tazminata mahkum edilmez. yöntem ve uygulamaları bu kadar mahkum olmazdı.

Şunu açıkça belirtmek gerekir; Türkiye eğer Avrupa Birliğine girecekse ki bu süreç başlamıştır, evrensel kuralları, imzalamış olduğu uluslar arası sözleşmelerin gereğini yapmalıdır. Özellikle insan hakları alanında Avrupa standartlarını yakalamak durumundadır. Kopenhag Kriterleri'nin Türkiye'de uygulanabilmesi için yasal düzenleme yapılmalıdır. Devletin, hukuk dışı yöntemlerle ilerlemesi mümkün değildir.

Türkiye halkı bu yöntemlerden ve politikalardan çok çekmiştir. Yani, ülkemizde yaşanan sorunlar ancak demokratik yöntemlerle çözülebilir. Bugün ülkemizin en önemli sorunu, Kürt Sorunu'dur. Kürt Sorunu sadece güvenlik boyutuyla ele alınmamalı, bundan vazgeçilmelidir. Bu sorun siyasal, sosyal ve ekonomik yönünden de göz önüne alınarak, demokratik yöntemlerle çözülmesi ancak mümkündür.

30 yıldan beri devam eden bu süreçte; mesele sadece güvenlik boyutuyla ele alındığı için çok acılar çekildi, çok kayıplar verildi, binlerce faili meçhuller yaşandı. Bir coğrafya talan edildi. Yıllarca yaşanan olağanüstü hal yöntemleriyle Türkiye, hem insani boyutuyla hem de ekonomik boyutu ve uluslar arası alanlarda çok şeyler kaybetti. Bugün ülkemizde yaşanan işsizliğin temelinde de yine bu sorun büyük bir ağırlık taşımaktadır. Savaş için harcanan milyarlarca dolar, işsizliğin ve yokluğun sebebi olmaktadır.

Bütün bunlar, biran önce ülkemizde savaşın sona erdirilmesi ve barış ortamının sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Biz bölge insanı olarak en büyük çabamız ve temennimiz; bu ülkede yaşayan herkesin kendi kimliğiyle, kendi diliyle eşit ve özgür olarak, barış içinde bir arada dostça ve kardeşçe yaşamasıdır.”

TAYYÜP CANAN: Yapılan otopsi sonucu ve otopsi sırasında çekilen fotoğraflarda, babamın çok ağır işkencelere maruz kaldığı görülmüştü. Otopside sonradan cenazeyi alıp eve getirdik. Bütün Yüksekova halkı ayaklanmıştı.

1973 Hakkari Yüksekova doğumlu Mali Müşavir Tayyüp Canan, babası Abdullah Canan'ın nasıl kaçırılarak işkenceyle katledildiğini büyük bir kızgınlık ve acıyla bize şöyle anlatıyordu:

“Babam herhangi bir partinin üyesi değildi, yurtsever bir insandı. Yüksekova’nın ileri gelenlerindendi. Yüksekova’ya bağlı dört köyümüz vardı. Hayvan ticareti yapıyordu.

Bizim aile, Kürt siyasi hareketi gelişmeden önce CHP’de yer alıyordu. Amcam Esat Canan CHP’de milletvekiliydi. Kürt Özgürlük Hareketi’nin gelişmesiyle birlikte amcamın oğlu Bahattin, 1990 yılında PKK Hareketine katıldı. Bahattin, PKK hareketine ilk katılanlardandı. Bu katılımıla birlikte, ailemize yönelik baskılar da başladı. Özellikle Bahattin’in babası Mehmed Amcam’a yönelik baskılar vardı. ‘PKK’ye yardım ediyorsunuz’ diye gözaltılar oldu. Amcam Ahmed ve Mehmed’e işkenceler yapıldı. Şu an dahi Mehmed amcamın göğsünde kırık vardır.

Mesela; Ahmet amcamın bıyıkları bütün köylüler önünde yakılmıştı. Gözaltına alınıp bir hafta ağır işkenceler görmüştü. Ailemize yönelik ciddi bir baskı vardı. Mesela; bir gün Karlı (Befircan) da askerler arama yaparken, köpekler havlıyor. Askerler Amcaoğlu Naci’ye, ‘Köpekler Kürtçe havlıyor, ne diyorlar?’ diye aşağılayıcı bir şekilde sorup, onunla alay etmişlerdi. O da buna karşılık sert tepki vermişti. Bunun üzerine askerler Naci’ye saldırdılar. Bize karşı sürekli hakaret, sürekli aşağılama, hepimizi çileden çıkarıyordu. Bu tür baskılar günlük rutin haline gelmişti.

23 Kasım 1995’te köyümüze, Mehmet Emin Yurdakul komutasında, Yüksekova Dağ Komando Taburu bir baskın yaptı. Sabahtan akşama kadar köyün tüm evlerini tahrip ettiler. Bunun üzerine babam ve köylüler, Yüksekova Cumhuriyet Savcılığı’na suç duyurusunda bulundular. Ertesi gün, Yüksekova Sulh Hukuk Mahkemesi Hakimi gözetiminde zarar tespiti yapıldı. Şu anda da yapılan ‘yıkım ve zarar ziyanın mahkeme tespiti’ bizde bulunmaktadır.

Bunun üzerine, birkaç gün sonra terfi bekleyen Yüksekova Dağ Komando Tabur Komutanı Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul, İlçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Mehmet Tayyip Balkız aracılığıyla, babam ve suç duyurusunda bulunan iki köylüyü Yüksekova Dağ Komando Taburu’na çağırdı ve makamında görüştüler. Orada babam Binbaşı M. Emin Yurdakul’a, ‘Yeriniz ne kadar sıcak, ne kadar güzel. Devlet herkese bu kadar rahat bir ortam sağlasa ve hepimiz barış içinde yaşasak ne kadar iyi olur’ demiş. Buna karşılık Binbaşı Yurdakul da, ‘Bugüne kadar sizin yeriniz de sıcaktı; ama davadan vazgeçmezsen, yatağın soğuk olacaktır!’ diye tehdit ediyor. Babam

da Binbaşı'ya, 'Siz nasıl yorumluyorsanız, öyle yorumlayınız! Ben size gerekli mesajı verdim' diyor.

Buna çok sinirlenen Binbaşı M. Emin Yurdakul, köy operasyonuna katılan ve şikayetçi olunan tüm subay ve astsubaylara babamı ve diğer köylüleri işaret ederek, 'Sizi şikayet edenler bunlardır. Bunların başı da Abdullah Canan'dır. Abdullah Canan'ı iyi tanıyın!' diyor. Bunun üzerine babam ve köylüler, 'Biz buraya tehdit edilmek için mi geldik? Biz davamızdan vazgeçmeyiz' deyip oradan ayrılıyorlar.

Babam oradan ayrılmak üzereyken, Binbaşı Yurdakul masanın üstünde bulunan ajandasını açıp babamın üzerine kırmızı bir çizgi çekiyor. Bütün bu tehditlere rağmen babam ve köylüler davalarından vazgeçmediler.

17 Ocak 1996 tarihinde, babam Hakkari'ye silah ruhsatını yenilemek için giderken, Yüksekova Hakkari arasında, Pilonk Çeşmesi mevkiinde yol araması yapan Binbaşı M. Emin Yurdakul Komutası'ndaki askerler tarafından gözaltına alındı.

Babam akşam eve gelmeyince, biz de babamı merak ettik. Hemen ertesi gün Binbaşı Yurdakul'un komutasında yol araması yapıldığını öğrendik. Babamın arabasını, oradan Hakkari'ye yolculuk eden insanlar tarafından görüldüğünü bize söylediler.

Bunun üzerine biz hemen Yüksekova Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunduk ve daha önce yaşanan bütün olayları anlattık. Cumhuriyet Savcılığı bize, bu suç duyurusunu değerlendireceğini söyledi. Savcılık bizim başvurumuzu hemen değerlendirdi ve öğleden sonraki görüşmemizde bize bilgi verildi.

Savcılığın verdiği bilgilere göre; 'Soruşturmanın devam ettiği ancak, şu anda Yüksekova Komando Taburu'nda kimsenin gözaltında bulunmadığı ve Komando Taburu'nun böyle bir yetkisinin olmadığı, yetkinin İlçe Jandarma Komutanlığı'nda bulunduğu, İlçe Jandarma da Abdullah Canan adlı bir kişinin bulunmadığını' belirttiler.

Bunun üzerine ertesi gün, o dönem Hakkari CHP Milletvekili olan amcam Esat Canan ve diğer akrabalarımızla birlikte Hakkari'ye gidiyorduk. Yolda bize bir telefon geldi. Telefon, kendisini subay olarak tanıtan biri tarafından yapıldı. Telefonda bize, 'Abdullah Canan Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul tarafından gözaltına alındı. Kendisini biz sorguladık. Bize suçsuz olduğunu söyledi. Eğer bana 50.000 Mark verirsiniz, size yardımcı olacağım' dedi.

Telefon yapan kişi, bizimle Hakkari şen Oteli'nde görüşmek istiyordu. Bunun  zerine hemen biz şen Oteli'ne gittik. Bizi otelin Restaurant bölümünde bekliyordu. Orada onunla görüştük. Bize şöyle dedi:

'Abdullah Canan, Binbaşı Yurdakul tarafından gözaltına alındı, ondan sonra bize teslim edildi. şu anda elimizde, Alay'dadır. Kendisine kötü bir işkence yapıldı; ama yaşıyor. Binbaşı Yurdakul onu aslında öldürmek için gözaltına aldı. Ancak, biz onu araştırdık; Abdullah Canan'ın PKK ile hiçbir bağlantısını bulamadık. Bundan dolayı kendisini  ld rmedik. Abdullah Canan suçsuz olduğu için size yardımcı olmak istiyorum; ama benim size bu söylediklerimi kimseye söylemenizi istemiyorum' dedi.

Kendisini subay olarak tanıtan bu şahıs, birgün önceden başkasının aracılığıyla Mehmet Amcam'dan 10.000 Alman Markı istemişti. Amcam da arabalarla ona 10.000 Mark gönderdi. O şahıs bizden 40.000 Mark daha istedi. Bunun  zerine Esat Amcam dedi ki, 'Bak, eğer Abdullah Canan sağ olarak bize teslim edilirse, değil 40.000 Mark, biz sana 20 yıllık maaş bedelini ödeyeceğiz; ama eğer sen bizi dolandırmak amacıyla bunu yapıyorsan, yarın seni deşifre edeceğiz.' O da bu arada 'Biz bir  rg t z. Ben bu örgütün bir elemanıyım. En ufak bir yanlışımız beni bitirir, beni  ld r rl r. Bu  rg t kimleri öldürmedi ki? Bu  rg t Eşref Bitlis'i, Cem Ersever'i ve başka kimleri öldürmedi ki?' diye söyledi. Ondan sonra da yine bize, 'Eğer yarın bu parayı bana verirseniz, ben de size Abdullah Canan'ı sağ olarak teslim edeceğim' dedi ve oradan ayrıldı. O gün biz de Hakkari'de kaldık. Bize, aynı yerde sabah saat 08.00'de geleceğini söylemişti.

Biz ertesi gün saat 08.00'de şen Oteli'ne gidip aynı yerde saat 09.00'a kadar bekledik. O kişi randevusuna gelmeyince, Esat Canan ve diğer amcalarım Hakkari Valisi'ne gittiler. Esat Canan, Musa Anuk ve diğer amcam Mehmet Canan Hakkari Valisi'yle görüştüler ve kendisine yaşanan olayları anlattılar. Bunun  zerine Vali, İl Alay Komutanlığı'nı arayıp olayları kendisine aktardı. Bunun  zerine İl Alay Komutanı'ndan randevu alındı ve kendisiyle görüşmeye gidildi.

Amcalarım sanki Alay'ı basacaklarmış gibi çok sıkı güvenlik önlemleri alınmış. 4-5 yerden arandıktan sonra, ancak İl Alay Komutanı ile g r şebildiler. İl Alay Komutanı, Abdullah Canan'ın Yüksekova Tabur Komutanı M. Emin Yurdakul tarafından gözaltına

alınmadığını bildirmiş. Bunun üzerine amcalarım kendisini subay olarak tanıtan şahısla olan görüşmelerini aktarmışlar. Alay Komutanı, o şahsın subay olmadığını, itirafçı olduğunu, kendisini operasyonlarda kullandıklarını ve herhangi bir vasfının olmadığını kendilerine aktarmış. Bu kişinin tek amacının kendilerinden para koparmak olduğunu bildirmiş ve o şahsın adının Kahraman Bilgiç olduğunu söylemiş.

Bunun üzerine biz araştırmalarımızı daha da geliştirdik ve başta korucubaşları olmak üzere, devletle irtibatı olan kişilerle görüştük. Görüştüğümüz şahıslar bize ‘çok geç kaldığımızı’ söylediler. Bunun üzerine biz Hakkari’den ayrıldık. Bizden para isteyen şahıs hakkında Yüksekova Cumhuriyet Savcılığı’na suç duyurusunda bulunduk. Sâvci bize konuyla ilgili araştırma yapacağını söyledi; ama başvurumuzdan hiçbir sonuç alamadık. Hakkari’deki bütün idari ve yargı kurumlarına başvurduk, yine hiçbir sonuç alamadık. Kendisini bize subay olarak tanıtan ve itirafçı olduğu söylenen Kahraman Bilgiç hakkında da hiçbir haber alamadık.

Babamın kayboluşundan 3 gün sonra, babamın aracı Van İli Başkale İlçesi’nin Güzeldere mevkiinde, Albayrak Karakolu ile onun 2-3 km uzağında bulunan Güzeldere Jandarma Karakolu arasında bir uçurum kenarında bırakılmıştı. Bunun üzerine biz Başkale Cumhuriyet Savcılığı’na durumu bildirdik. Cumhuriyet Savcılığı, bilirkişi marifetiyle araç üzerine yaptığı keşifte; ‘Bu aracın ancak ve ancak bir vinçle oraya indirilebileceğini’ tutanak altına aldılar. Aracı bir vinçle oradan alıp geri döndük.

Hakkari’de var olan bütün resmi kurumlardan bir sonuç alamayınca, TBMM İnsan Hakları Komisyonu, Cumhurbaşkanı, Başbakan, Muhalefet Partileri ve diğer yerlere başvuruda bulunduk. Ondan sonra Diyarbakır İHD’ye başvurduk. Özcesi, başvurmadığımız hiçbir kurum ve kuruluş kalmadı; ama yine de hiçbir sonuç alamadık. Bunun üzerine biz hergün Yüksekova Hükümet Konağı önünde ailece oturma eylemleri yaptık, yine bir sonuç alamadık.

Babamın kaçırılmasından tam 33 gün sonra bize bir haber geldi: Yüksekova Esendere Beldesi’nde, Kısıklı Jandarma Karakolu’na 1 km uzaklıkta bulunan Kısıklı Köprüsü altında, elleri ve gözleri bağlı bir cesedin bulunduğu bize bildirildi. Bunun üzerine biz hemen oraya gittik. Orada etrafı jandarma sarmıştı. Biz yetişene kadar jandarmalar cesedi alıp Yüksekova Devlet Hastanesi’ne getirdiler.

Biz de hemen hastaneye gittik.

Hastane etrafında Özel Harekat Timleri tarafından çok ciddi önlemler alınmıştı. Önce bizi hastaneye yaklaştırmak istemediler. Ben de Cumhuriyet Savcısı'nın kapısına gidip olayı kendisine bildirdim ve bize yardımcı olmasını istedim. Savcı bana olaydan haberdar olduğunu ve bize cesedi göstereceğini söyledi ve benimle birlikte hastaneye kadar geldi. Yine Özel Timler bize zorluk çıkarmak istediler; ama biz onları dinlemeyip hastaneye girdik. Cesedin teşhisi için Mehmet amcam Savcı ile birlikte gidip cesede baktılar. Amcam cesedi teşhis ettikten sonra bize gelip öldürülen şahsın babam olduğunu söyledi.

Yapılan otopsi sonucu ve otopsi sırasında çekilen fotoğraflarda, babamın çok ağır işkencelere maruz kaldığı görülmüştü. Otopside sonra cenazeyi alıp eve getirdik. Bütün Yüksekova halkı ayaklanmıştı. Ertesi gün yapılan cenaze törenine bini aşkın bir araç konvoyu eşlik etmişti. Yüksekova halkının % 90'nı cenazeye katılmıştı. Başta Hakkari, Van, Diyarbakır olmak üzere binlerce kişi katılmıştı. Daha önce Yüksekova'da onlarca kişi faili meçhul şekilde katledilmişlerdi ve cenazeleri ailelerinden kaçırılıp bir daha gösterilmemişti. İlk kez babamın cenaze töreni düzenlendi.

Bunun üzerine biz tekrar yargı yoluna başvurduk. Orada çok ilginç olaylar yaşandı. Suç duyurusu dilekçemiz üzerine Cumhuriyet Başsavcılığı, Binbaşı M.Emin Yurdakul ve babamı gözaltına alan ekibin tümünü sorguladı. Orada ifade veren bazı askerler, çok çelişkili ifadeler verdiler, ifadeleri birbirini tutmadı. En sonunda Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılama yapıldı. O esnada Yüksekova Jandarına Alay Komutanı Albay Kamber Uğur, Hakkari Ağır Ceza Mahkeme'sine bir ihbar dilekçesi göndererek 'Abdullah Canan'ın, Yüksekova Komando Taburu Reviri'nde, 16 Ocak 1996 tarihinde başı sarılı olarak görüldüğünü belirtmiştir.'

Bunun üzerine Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi, şahsın ifadesini almıştır. Albay Kamber Uğur ifadesinde, ihbar dilekçesinin kemdisine ait olduğunu söylemiştir. Bütün bu açık delillere ve görgü tanıklarına rağmen, babamı katleden Binbaşı Mehmet Emin Yurdakul, Yüzbaşı Nihat Yiğitler, Üsteğmen Bülent Yetüt ve İtirafçı Kahraman Bilgiç beraat etmişlerdir. Bize bütün yargı yolları kapanınca AİHM'e başvurduk. AİHM bizi haklı buldu ve devlet bize 60 bin Avro tazminat ödedi."

Abdullah Canan'ı Binbaşı Öldürdü

PKK itirafçısı Kahraman Bilgiç, Hakkari Tugayı'nda haber elemanı olarak çalışmış, operasyonlara katılmış ve kendisine verilen 'Yüzbaşı Cengiz' kimliğiyle de her türlü yetkiye sahip olmuştur. Ayrıca Bilgiç, Gazeteci Nevzat Çiçek'e yaptığı itiraflarla birçok olayı açığa çıkarmış, Abdullah Canan'ı Yüksekova Taburu'nda görevli bir binbaşının öldürdüğünü belirtmişti. İşte, İtirafçı Kahraman Bilgiç'in Abdullah Canan hakkındaki itirafları:

"1995 yılı milletvekili seçimlerine doğru Yüksekova Belediye Başkanı... Bir ara taburda sohbet ederken binbaşıya samimi bir tavırla hiç çekinmeden seçimler konusunda yardımcı olunması için sohbeti hep bir noktaya çekiyordu: 'Siz bize seçimler konusunda yardımcı olabilirsiniz. Bu yıl köylerin çoğunluğu oyunu HADEP'e verecek. Siz her köyden birkaç ileri geleni tutuklayıp tabura getirin. Onlar benim taburla ilişkilerimi gözlüyorlar. Mutlaka benim yanıma gelip yardımcı olmamı isteyeceklerdir. Ben de onlara, 'Bana oy verirsiniz, ben onları serbest bıraktırırım' deyip HADEP'e oy vermelerini engellerim, seçimi biz kazanırız.'

Zaten binbaşıya bunun karşılığı olarak beş milyar verdi. Böylece kendilerine oy elde etmeye çalışıyorlardı. Genelde bu taktiği kullanırlardı. Birilerini PKK'ye yardım ettiği gerekçesiyle tutuklarlar sonra da rüşvet veya istedikleri şeyin karşılığında serbest bıraktırır-lardı.

1995'in kışına doğru beni Hakkari Tugayı'na çağırdılar. Örgütün Kürtçe telsiz konuşmalarını anladığım kadarıyla çözmeye çalışıyordum. Bunun dışında Tugay Kurmay... Albay'ın oğluyla Hakkari'de dağ evinde kayak yapıyorduk. Benim genelde günlerim burada geçiyordu. Uzun süre burada kalmıştım. Bir ara beni telefona çağırdılar. Nizamiyeye gittim, Sivil Savunma'dan Yakup Ediş ve yanında iki kişi vardı. Yakup Ediş'le birlikte oturup konuştuğumuzda bana: 'Kahraman, dün Yüksekova'dan Hakkari'ye gelen bir tanıdığımız, Abdullah Canan arabasıyla kaybolmuş. Bir öğrensen acaba Tugay'da mı?' diye sordu. O zamana kadar benim bir bilgim yoktu. Bu arada ben Tugay'ın istihbari biriminde kaldığım için bazı konuları rahat öğrenebiliyordum. Araştırdığımda öyle birisinin Tugay'da olmadığını öğrendim.

O gün beni yine aradılar. Ben de 'haberim yok' dedim. Daha sonra yanıma gelerek: 'Kahraman, mutlaka Yüksekova'ya götürmüşler-

dir. Eğer sen araştırırsan, nerede olduğunu öğrenenirsen yol masrafı ve diğer uğraşların için sana 5.000 DM (Alman Markı) veririz' dediler. Parayı almadım.

Ben de bu adamın yerini öğrenmek için Yüksekova'ya gittim. Yüksekova'da Binbaşı... 'nın yanına gittiğimde Abdullah Canan'ı, binbaşının yakaladığını öğrendim. Israrlarıma rağmen adamı serbest bırakmıyorlardı. Ben de ailesine, 'Yüksekova Taburunda'dır. Bütün ısrarlarıma rağmen serbest bırakmadılar' dedim. Tekrar binbaşının yanına gittiğimde kendisine 'Ne kadar para istersen ailesi verir. Adamı serbest bırak, yazık günahdır, çoluk çocuğu var' dedim. Binbaşı bana, 'Bu adam teröristtir. Sorgulayayım sonra öldürürüm' dedi. Öldüreceğini anlamıştım çünkü tamamen duygularını yitirmiş, bir insanı çok rahat öldürebilecek bir insandı, bunu biliyordum. Öldüreceğim dediyse mutlaka öldürürdü. Bu kez daha fazla ısrar ettim. O da bana kızarak, 'Kahraman sen karışma!' dedi. Artık fazla yapacak bir şey yoktu. Bunun üzerine Hakkari'ye döndüm.

Binbaşı, Abdullah Canan'ı alıp Yüksekova ile Esendere arasındaki köprüünün altında öldürüyor, arabasını da Yüksekova da Yüksekova Van karayolunun bir yerinde uçurumdan yuvarlıyorlar. Ben Hakkari'deyken Canan'ın akrabaları yanıma geldiler. Arabasını bulmuşlardı. Bana sorduklarında 'Ben bilmiyorum' diyerek kestirip attım.

Onlar da öldüğünü anlamışlardı. Durumu CHP eski milletvekili Esat Canan'a bildirmişlerdi. Onların Esat Canan'a bildirmesiyle bu olay basına yansıtılmıştı. Benden de bahsediyorlardı. Benim itirafçı olduğumu yazmışlardı. Ayrıca Abdullah Canan için Yüksekova'ya gittiğimi de söylemişlerdi. Gazeteler bu olayı ayrıntılarıyla olduğu gibi yazmışlardı.

Onların olayın peşine düşmesiyle Van Askeri Savcılığı beni çağırdı. Bunun üzerine Hakkari Askeri Savcılığı da benim için bir ifade hazırlamıştı. Benim itirafçı olmadığımı, Hakkari Tugayı'na bağlı olarak çalışan normal bir vatandaş olduğumu söylemişlerdi. Ben de Van Askeri Savcılığı'na giderek bu olay hakkında bir bilgim olmadığını söyledim. Bu olay çok sürmeden kapandı.

Bu olayda Abdullah Canan'ı Yüksekova Belediye Başkanı... ile... Binbaşı'nın anlaşılarak öldürdüklerini anlamıştım. Çünkü Abdullah Canan'ın akrabaları Yüksekova'daki belediye başkanının çevresiyle aralarının iyi olmadığını söylemişlerdi." (Çiçek, 2009: 104-107)

NEZİR TEKÇE HUNHARCA KATLEDİLDİ

Yüksekova'nın Aşağı Ölçek Köyü'nde çobanlık yapan 1972 doğumlu Nezir Tekçe, Bolu Dağ Komando Taburu 5. Bölüğe bağlı askerler tarafından 26 Nisan 1995 tarihinde bir grup köylü ile birlikte gözaltına alındıktan sonra kendisinden bir daha haber alınamadı.

HALİT TEKÇE: Üzerine Malatyalı Halit Ateş isimli bir asker de avukatımı telefonla arayarak, diğer iki askerin anlattığı aynı şeyleri söyledi. Oğlumun bu şekilde öldürüldüğünü anlattı. Benim oğlum daha sonra binbaşı olan Bolu Düzcü Ali Osman Akın öldürttü.

1942 Hakkari Yüksekova Dağlıca doğumlu Halit Tekçe'nin oğlu Nezir Tekçe, askerler tarafından vahşice katledildi. Halit Tekçe yıllardır katledilen oğlunun hukuk mücadelesini yürütüyor ve yürütmekte çok kararlı olduğunu söylüyor. İşte, hiç yılmadan oğlunun mücadelesini yürüten acılı baba Halit Tekçe ile yaptığımız uzun söyleşi:

“Biz DOSKİ Aşireti'ne bağlıyız ve Yüksekova Dağlıca (Oramar) Medi (Demirli) Köyü'nde oturuyorduk.

Biz Hakkari halkı olarak 1984'e kadar benim meylim KDP (Kürdistan'a Irak) yani Barzani üzerindeydi. Esas üstümüzde etkili olan onlardı. Biz onlara her türlü yardımı yapıyorduk. Onlar da Araplarla savaşıyorlardı. Biz Türkiye'deki sistem partilerine fazla bağlı değildik. Bir dönem CHP, bir dönem Özal, bir dönem Mesut Yılmaz, bir dönem Demirel, bir dönem Menderes hatta bir dönem Çiller'e bile oy verdik. Şimdiye kadar destek vermediğimiz tek parti MHP oldu. Gerisine farklı farklı dönemlerde hep oy verdik.

1984'te ben 3 tane PKK'liyi gördüm. Hiç tanımadığım 3 silahlı kişi benim evime geldi ve konuğum oldu. Bu silahlı kişilerin kim olduğunu kesinlikle bilmiyordum. Önce onları polis zannettim. Ya da dedim, 'bunlar Ermenilerin hazinelerini arayan kişilerdir'; çünkü benden kazma kürek istediler. Vallahi ben de onlara kazma kürek vermedim. Adları Ali, Hasan ve Necmettin idi. Ali çok küçüktü; en fazla 14-15 yaşlarındaydı. Diğerleri 20 yaşın üstündeydi.

İlk bizim eve geldiklerinde, kim olduklarını bilmediğim için onlarla sohbet etmek istemedim. Onlar da bana bir şey anlatmadan gittiler. Öğle yemeğini yiyip gittiler. Nereye gittiklerini bilmiyordum. Ben o zaman Kürt Hareketi olarak Molla Mustafa Barzani'den başka hiçbir Kürt Örgütü'nü tanıımıyordum. İsimlerini de duymamıştım.

Yalnız halk arasında duyumlar almıştık. İşte, Türkiye’de de böyle KDP gibi bir Kürt Örgütü’nün kurulduğunu, biraz Irak’da da örgütlendiklerini söylüyorlardı. Halk arasında böyle şeyler dolaşıyordu; ama bunları ben ne görmüş, ne de tanımıştım. O zaman Televizyon yoktu, Radyo’da da bu tür şeylerden söz edilmiyordu.

Biraz önce anlattığım gibi, bu üç kişi gündüz vakti bize geldiler, kazma kürek istediler. Ben de onlara vermeyince, onlar da çekip gittiler. Aradan 3-4 gün geçtikten sonra bu aynı üç kişi tekrar bizim eve geldiler. Bizim köye ne araba vardı, ne yol vardı. Ne de öyle telefon, elektrik ve karakol vardı. Karakol sadece Dağlıca’da vardı. Oraya da yürüyerek 5-6 saatte ancak ulaşabiliyorduk.

Onlar bana dediler ki, ‘İki defadır biz sana geliyoruz. Sen bizim kim olduğumuzu sormuyorsun.’ Ben de onlara ‘Vallahi ben sizin kim olduğunuzu bilmiyorum. Söyleyin bakayım, siz kimsiniz?’ dedim. Onlar da bana ‘Biz PKK’liyiz. Türkiye Kürdistanı’nı temsil ediyoruz’ dediler.

Bunun üzerine ben onlarla tartıştım ve onlara ‘Siz ne arıyorsunuz, siz ne yapmak istiyorsunuz?’ Onlar da bana, ‘Biz PKK’liyiz. Biz, bağımsız bir Kürdistan kuracağız’ dediler. Ben de onlara ‘Ben size rica ediyorum, yerinize oturun bu işi başaramazsınız!’ dedim. Öylece onlarla çok sert tartıştım, onları azarladım. Onlar da çekip gittiler. Ben onları Mart ayında, 1984’e görmüştüm. O zaman 3 kişiydiler. Sonbahar geldiğinde, baktım onların grubu 8-9 kişiyi bulmuştu. Biz onlarla sürekli karşılaşıyorduk.

1988’e geldik. Yeşiltaş Karakol Komutanı Üsteğmen Hüseyin Kurt birkaç defa beni çağırıp ‘korucu’ olmamı istedi. 1986’dan 1988’e kadar sürekli beni çağırıp korucu olmamı istiyordu. Ve bana ‘Eğer korucu olmazsan, senin köyünü yakarım’ diyordu. Bizim 200 tane koyunumuz, 300’e yakın bal kovanımız vardı. Durumumuz çok çok iyiydi.

Mayıs 1988’de, Üsteğmen Hüseyin Kurt yine beni çağırdı. Ben de niye çağırıyor diye merak yanına gittim. Bu sefer beni ciddi şekilde tehdit etti ve bana ‘Sen benim istediğimi yapmadın, koruculuğu kabul etmedin. Hemen bu köyü 3 gün içerisinde boşaltacaksın. Eğer 3 gün içerisinde boşaltmazsan, sana bunun bedelini çok ağır ödetirim’ dedi. Bu tehdit üzerine ben çok korktum ve ona ‘Tamam, ben koruculuğu kabul ediyorum; yalnız sen de benim köyüme dokunma!’ dedim; çünkü benim elimde baktığım tam 14 nüfus vardı. Bir de bu

kadar koyunumuz, bu kadar arıları ben nereye götürecektim? Köyümüzde ne araba yolu vardı, ne cereyan vardı, ne de telefon vardı.

Üsteğmen beni böyle tehdit edince, hemen ben Hakkari'nin yolunu tuttum. Yayan olarak Hakkari'ye ulaştım. O zaman Hakkari Valisi Şehabettin Harput idi. Onun makamına gittim. Onun çayını içtim ve olanları ona anlattım. Bana dedi ki, 'Bu kişi bu emri kimden aldı, senin köyünü nasıl boşaltabilir?' Ondan sonra telefonu alıp Üsteğmen Hüseyin Kurt'u arayacaktı ki, Alay Komutanı'nın yerine bakan bir Binbaşı kapıdan içeri Vali'ye seslendi ve dedi ki, 'Bunların köyü çok sarp bir yerdedir. PKK oradan gelip geçiyor. Eğer siz bunların köyünü boşaltmazsanız, biz onların köyünü bombalayacağız' deyip çekip gitti.

Vali önce beni dinleyecekti. Binbaşı bunları söyledikten sonra Vali bana dönüp 'Vatandaş, ben sana acıyorum. Benim sana yapabileceğim hiçbir şey yok. Eğer köyü boşaltmazsanız, bu zalimler seni ve çocuk çocuğunu öldürecekler' dedi.

Bunun üstüne ben tekrar Vali'yi ikna edebilmek için ısrarla, 'Benim evim bir Türk evi değildir ki bir çanta, bir saksı çiçek ile çıkayım. Benim ve komşularımın evini yüz katır taşıyamaz. Ben bunları nereye ve nasıl taşıyayım? Arı ve koyunlarımı ne yapayım, nereye götüreyim?' Bu sefer Vali bana yalvarıp 'Vatandaş, sen dinlemedin mi ne dediler? Ben sana çok acıyorum; ama benim elimden hiçbir şey gelmiyor' dedi. Bunun üzerine başka bir müracaat yaptım ve Vali'den göç etmemiz için ekonomik yardım istedim. Vali de bize, o dönemde üç evin taşınması için 70 bin TL para yardımında bulundu ve biz de oradan taşındık.

Biz üç kardeş Zere Köyü'ne göç ettik. Hayvanlarımızı sattık. Arılarımız telef oldu. Biz üç beş eşyayla buraya yerleştik. 1993 yılına kadar bu köyde kaldık. Biz üç kardeş Zere Köyü'nde zorunlu olarak korucu olduk. Maaşımız da 300 Lira idi. o dönemde PKK çok güçlendi ve bölgenin her tarafına hakim oldu ve her tarafa yayıldı. Köyümüzün halkı zaten hepsi bizim akrabamızdı. Yaşlı olduğum için beni PKK'ye karşı köyün sorumlusu yaptılar.

1992 yılının İlkbaharında 300'e yakın PKK militanı köyümüze geldi. O zaman Oramar (Dağlıca) mintakasının Muhtarı Abdullah Özakan idi. Abdullah Özakan'ın kardeşi de korucubaşı idi. Biz gelen PKK'lilerle çatışmadık. Bunu haber alan askeri yetkililer beni karakola çağırdılar ve bana 'Senin keyfin yerinde, sen hem PKK'li

hem de korucusun!’ dediler. Ben de onlara ‘Niye böyle söylüyorsunuz?’ diye sorunca, ‘Biz size niye silah verdik? Bu elinizdeki silah nedir, niye onlarla çatışmadınız? Demek ki onlarla anlaşma yaptınız’ diye bizi suçladılar. Ben de onlara dedim ki, ‘Biz 28 korucuyduk, onlarsa 300 kişiydi. Biz onlarla nasıl çatışabilirdik?’

Bu tartışmadan sonra bize ‘Mademki siz onlarla çatışmadınız, bu köyü boşaltınız!’ dediler. 1993 Baharında üsteğmen beni tekrar çağırdı ve beni büyük bir işkenceden geçirdi. Bana olmadık dayak attı. Benim kafamı 7 defa suya sokup nefessiz bırakıp çıkardı. Bana yapmadığı tehdit ve işkence kalmadı. Ben 1,5 yıldır koruculuk yapıyordum. Silahımı alıp Nizamiye’de bıraktı.

İşkenceden sonra tekrar silahımı geri verdi ve ben köye döndüm. Hemen köy halkını toplayıp ‘Ey halkım Allah bize akıl ve göz verdi. Bu iki ateşin arasında ben idare edemiyeceğim, siz ne diyorsunuz? Ben bundan sonra kesinlikle köyde kalmayacağım, siz ne diyorsunuz?’ Onlar da bana ‘Eğer sen bu köyden göç edersen, biz de hiçbirimiz bu köyde kalmayacağız’ dediler.

Bir süre sonra köyümüzün yakınında, Yazılı Köyü’nde PKK ile korucular arasında bir çatışma çıktı. Çatışmada bir korucuyla bir PKK’li yaşamını yitirdi. Bunun üzerine çevredeki bütün köyler devlet tarafından boşaltıldı ve biz de Yüksekova’ya gelip yerleştik. 1994’te oğlum Nezir ve Lokman çobanlık yapmak zorunda kaldılar. Oğlum Nezir Tekçe, Esendere beldesinin bir köyünde çobanlık yapmak zorunda kaldı. Diğer oğlum Lokman da başka bir köyde çobanlık yapmaya başladı. Biz zar zor geçimimizi sağlıyorduk.

Oğlum Nezir ve Lokman’ın çobanlıktan kazandığı parayı ben biriktirdim ve kendim de üstüne koyarak 100 tane koyun aldım. İki oğlum Lokman ve Nezir ile çoluk çocukları Mitirbaz Köyü’nde kışın onlara bakıyorlardı. Nezir’le ben Yüksekova’da birlikte kalıyorduk. Nezir oğlum bana iki defa ‘Baba gel bu keçileri satalım. Yaylada çobanlık yapmak çok zor ve tehlikeli oldu. Devlet sürekli yaylaları yasaklıyor, oraları bombalıyor. İnsanlar, çobanlar öldürülüyor. Gel, başıma iş açmadan bunları satalım, başka bir iş yapalım’ dedi; ama ben buna izin vermedim.

1995 yılının Nisan ayının 27-28’i idi. Oğlum Nezir tekrar bana yalvardı, ‘Baba gel bu koyunları satalım’ dedi. Bunun üzerine ben, ‘Peki oğlum’ dedim. ‘Ben Hakkari’ye gidiyorum, sen de git koyunları sat!’ dedim ve Hakkari’ye gittim. Orada 6 gün kaldım.

Hakkari'de kaldığımın 6. günü bana haber geldi: 'Nezir gözaltına alındı, hemen acele gel' dediler. Ben hemen Yüksekova'ya geldim ve halktan bir şey işittim. İki kişi gelip bana 'Senin oğlun gözaltına alındı; Yukarı Ölçek Karakolu'nda tutuluyor. Orada gözaltına alan birlik, Bolu'dan gelen Özel Harekat Timleri'dir. Bunlar bölgemize bir hafta önce geldiler. Bunlar çok tehlikelidir. Senin çocuğunu işkenceden geçirecekler. Sen bize 1000 Mark ver, biz de senin çocuğunu işkenceden kurtaralım' dediler.

Bunlardan biri benim tanıdığım, diğeri de JITEM'in elemanıydı. Ben de onlara, 'On dakikalık yoldur. Ben hemen oraya gideirim. Oğlumun hiçbir suçu yoktur. Bir Allahın günü hükümet beni ve onu yanına çağırmadı. Niye ona işkence yapsınlar? Ben o kadar parayı size nereden bulayım? Ben size kuruş para vermeyeceğim' dedim; ama sonra çevrenin baskısıyla 1000 Mark bulup verdim. Hemen aynı gün bana birkaç defa gelip gittiler. 'Biz Nezir'i gördük, bundan sonra Nezir işkence görmeyecek. 1 Mayıs'ta onu mahkemeye çıkaracaklar, korkmayın' dediler.

1 Mayıs'tan sonra gözaltına alınan bütün mahkumları Hakim karşısına çıkardılar; ama Nezir'i orada görmedim. Mahkemeye çıkıp serbest bırakılanlara oğlum Nezir'i sordum. Onlar bana dediler ki, 'Vallahi biz onu tanımıyoruz; ama Oramarlı olduğunu, Hoca Ahmed'in torunu olduğunu söyleyen biri vardı. Onu 3 gün yanımızda tuttular; ama 3 gün sonra onu yanımızdan götürdüler. Biz onun serbest bırakıldığını zannettik' dediler.

Bu kişiler böyle söyleyince, yüreğime korku girdi ve onu öldürdüklerini zannettim. Ben ve eşim DYP Hakkari Milletvekili Korusubaşı Hakkı Türa'nın yanına gittik. Onu yanımıza alarak Bolu Tabur Komutanı'nın yanına gittik. Milletvekili Hakkı Türa, Tabur Komutanı'nın yanına gitti. Biz Nizamiye'de bir saat kadar onu bekledik. O komutanın yanından çıktığında suratı çok bozuktu. O anda oğlumun başına bir şey geldiğini anladım. Komutan ona 'Bir şey bilmiyoruz, bu şahsı görmedik' demiş. Bunun üzerine eve döndüm ve başımızın çaresine bakmaya başladık.

Hiç unutmuyorum: Bir gün Yüksekova Japon Pasajı'nda, Melle Mürsel'in dükkanında oturuyordum. Pasaja 3 tane asker girdi. İkisi başka tarafa gittiler, diğeri bizim bulunduğumuz dükkana girdi ve fotoğraf makinesini sordu. Melle Mürsel'le Türkçe konuştular. Sonra asker Kürt olduğunu söyledi. Melle Mürsel onun nereli olduğunu

sordu. O da Van'lı olduğunu söyledi. Nerede askerlik yaptığını sordu. O da Bolu Taburu'nda, Yukarı Ölçek'te askerlik yaptığını söyledi. Bunun üzerine ben hemen oğlumla ilgili ondan bilgi sordum ve ona her şeyi anlattım. O da bana, 'Oğlunun giyim kuşamını anlat' dedi. Ona oğlumun her şeyini anlattım. 'Vay' dedi, 'Senin oğlunu öldürdüler. Senin oğlunu öldürtenin adı Ali Osman Akın'dır. Senin oğlun ile birlikte operasyona çıktık. Biz ona 'Gel PKK'nin sığınaklarını göster' dedik. O da hiçbir şey bilmediğini söyledi ve 'Bana iftira edildi' dedi. Biz tepeyi çıktık. Onun sırtına da bir havan verdik. Askerleri topladık. Onu bizden 10 metre uzağa götürdüler ve bize 'Kaç tane Kürt asker varsa ellerini havaya kaldırsınlar' dediler. Bunun üzerine 22-23 kişi parmak kaldırdık. Bunun üzerine Yüzbaşı Ali Osman Akın 'Ona ateş edin!' diye emir verdi. Bunun üzerine senin oğlun kaçıp bizim aramıza sığınmaya çalıştı. Bunun üzerine Kemal Teğmen oğlunun kolunu tutup bizim aramızdan çıkardı ve 15-20 metre uzağa götürdü.

Ali Osman Komutan 'Komutanım, bana iznin var mı onu öldüreyim' dedi. Bunun üzerine Ali Osman Komutan ona ateş emri verdi; Kemal Teğmen ona iki kurşun sıktı. Yine oğlun sendeledi; ama yere düşmedi. Bunun üzerine Ali Osman Komutan Bölüğüne 'Ateş serbest' dedi ve en az 500 mermi oğlunun üzerine sıkıldı. Bununla da yetinmeyen Ali Osman Komutan Mayıncı'yı çağırdı. Önce oğlunun cesedini çektiler. Mayını yerleştirdikten sonra, oğlunun cesedini mayının üzerine koydular ve mayını patlattılar. Ben onun paramparça olduğunu gözlerimle gördüm. Parçaları havada uçtu. Ben onun sadece kafasının koptuğunu gördüm.' Asker bunları bana anlatırken hüngür hüngür ağlıyordu. Bunun üzerine ben hemen eve gidip duyduklarımı anlattım ve taziyei kurduk.

Ben bütün bunları CHP Milletvekili Esat Canan'a anlattım. Biz durumu İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Algan Hacaloğlu'na bildirdik. Her tarafa müracaat ettim. Algan Hacaloğlu, Yüksekova'ya gelip bir gece kaldı. Biz ona, 'Oğlumun sağ ya da ölüsünü istiyoruz' dedik. Bize 'Korkmayın, oğlunuz sağdır. Yarın, öbürgün evinize gelecek' dedi. Hacaloğlu yetkililerle görüştüktan sonra, hiç bize haber vermeden apar topar Yüksekova'dan ayrılıp gitti. 'Benim oğlum Yukarı Ölçek'te, Hacı Nazım Dara'nın evlerinin oralarda gözaltına alındı' diye hükümete ifade verdim. Hacı Nazım Dara da hükümete ifade verdi.

O süreçte gözaltında tutulan Cemil Kırmızıtaş yine hükümete, ‘Ben bu insanın gözaltında olduğunu gördüm ve kendi elimle ağzına bisküvi verdim’ demiştir. Mehmet Süre ise oğlumla birlikte konunları alıp getirip satacaklardı. O da bana şunları söyledi:

‘Sabahleyin namaza kalktık. Baktık ki köyde operasyon yapıldı ve etrafımız askerlerle doluydu. Askerler bize baskın yaptılar ve Nezir oğluna, ‘Bu üstündeki kıyafet nasıl bir kıyafettir?’ diye sordular. Oğlunun üzerinde yerel Hakkari kıyafeti vardı. Üsteğmen ona ‘Hemen buradan yokol git! Eğer Yüzbaşı Ali Osman Akın seni bu kıyafetinle görürse, hemen seni öldürür’ dediler. Bunun üzerine senin oğlun evden ayrılıp 500 metre aşağıdaki köprüünün altına kadar gitti. Orada onu Yüzbaşı Ali Osman gördü ve beniyle Nezir’i gözaltına aldı. Biraz bizi götürdükten sonra bana, ‘Sen git’ deyip beni bıraktı. ‘Nezir ile işimiz var’ deyip senin oğlunu aldı götürdü. Ondan sonra benim hiçbir haberim yok.

Bundan sonra Yunus adlı bir asker de diğer Japon Pasajı’ndaki asker gibi aynı ifadeyi verdi.

Benim oğlum 1995 yılında kaybedildi. Aradan 16 yıl geçmesine rağmen oğlumun ne ölüsüne ne de dirisine rastladık. Bütün hukuk mücadelemize rağmen hiçbir sonuç alamadık.

Yüksekova Haber Ajansı’nın benimle yaptığı röportajdan sonra bütün Türkiye bizim hikayemizi öğrendi. Bunun üzerine Malatyalı Halit Ateş isimli bir asker de avukatımı telefonla arayarak, diğer iki askerin anlattığı aynı şeyleri söyledi. Oğlumun bu şekilde öldürüldüğünü anlattı. Benim oğlum daha sonra binbaşı olan Bolu Düzceli Ali Osman Akın öldürttü.”

Komutan Kafatasıyla Poz Verdi

Nezir Tekçi’nin hunharca katli ile yaşanan vahşete bir de komutanın katlettiği Nezir Tekçi’nin kafatasıyla poz vermesi eklendi. Bütün bunlara şahit olan ve çektiği vicdan azabından dolayı olayı anlatan Yunus Şahin adındaki asker, Yüksekova Cumhuriyet Savcılığı’na suç duyurusunda bulundu. İşte basına da yansıyan DİHA Muhabiri Sami Yılmaz’ın haberi:

“Yunus Şahin adındaki asker, Yüksekova’nın Aşağı Ölçek (Yekmal) Köyü’nde çobanlık yapan ve bir grup köylü ile birlikte 26 Nisan 1995 yılında gözaltına alınan ve tüm girişimlere rağmen kendisinden haber alınamayan Nezir Tekçi adlı köylünün, Bolu Dağ

Komando Taburu'na bağlı askerler tarafından öldürüldüğünü söyledi. Ortaköy/Gelibolu'da askerlik yapan ve 1995 yılında geçici görevle Bolu Tugayı ile birlikte Yüksekova'ya getirilen Şahin, 14 yıl sonra Yüksekova Cumhuriyet Savcılığı'na başvuruda bulunarak olayla ilgili gördüklerini anlattı.

Öldürmek için yanştılar

Olay günü bölük komutanının koruması olarak görev yaptığını belirten Şahin olayı şöyle anlattı: '1. Bölükte askerlik yapıyordum ve Bölük Komutanı'nın korumasıydım. Olay günü 2. Bölük Komutanı Ali Osman Akın benim bölük komutanımı arayarak operasyona çıkacaklarını söyledi. Operasyonda daha sonra bir çobanın yakalandığını gördük. Çobanı Muşan Köyü'nün arkasına götürdüler. Burada Ali Osman Akın çobana 'Bana sığınakların yerini söyle, yoksa seni öldüreceğim' dedi. Ancak çoban sığınakların yerini bilmediğini ve kendisini bırakmasını istedi. Bunun üzerine Yüzbaşı Ali Osman Akın silahını çobana doğrulttu. O sırada çoban ise bize doğru yani askerlere doğru can havliyle gelince, Kemal adındaki üsteğmen onu yakaladı ve Yüzbaşı Ali Osman Akın'a dönerek 'Komutanım bana izin verirsen bunu ben öldüreyim' dedi. Yüzbaşı da çobanı öldürmesi için izin verdi.

Kafatasıyla poz verdi

Şahin, Kemal adındaki üsteğmenin daha sonra bölüğe dönerek, Kürt askerlerin öne çıkmasını istediğini belirterek şöyle devam etti: 'Üsteğmenin söylemi üzerine biz 23 Kürt kökenli asker öne çıktık. Üsteğmen çobana ateş etmemizi istedi. Ancak biz ateş etmedik. Bunun üzerine Kemal Üsteğmen, çobana bir el ateş açtı. Daha sonra askerlere ateş etme talimatını verdi ve askerler de çobanı taramaya başladı. Olay yerinde ölen çobanın üzerine daha sonra patlayıcı bağlanarak patlatıldı. Daha sonra Ali Osman Akın, parçalanan çobanın kafasını eline alarak askerlere poz verdi.' Şahin ifadesinde, olayın canlı tanığı olduğunu ve yıllardır yaşadığı vicdan azabından dolayı olayı anlatmağa karar verdiğini kaydetti." (Yılmaz, *Günlük*, 16 Ağustos 2009)

ŞEMDİNLİ DEREÇİK TABURU 14 KİŞİYİ İNFAZ ETTİ

24 Temmuz 1994'te Şemdinli Derecik bölgesinde çıkan çatışmada 12 asker hayatını kaybetmişti. Bunun üzerine Derecik Taburu

Komutanı Yarbay Ali Somuncu, bunun intikamını köyün korucularından almış ve 13 Korucu ile birlikte 14 kişiyi infaz etmiş ve bunları PKK'li diye basına yansıtmıştı. Bu infaz edilen korucular arasında 1954 doğumlu Cesim Çelik ve kardeşi 1965 doğumlu Yusuf Çelik'te bulunmaktadır.

EMİNE ÇELİK: Eşim Yusuf ve Kaynım Cesim'in içinde olduğu 12 kişiyi götürüp öldürdüler. Kerim ile Aşır'i de öldürdüler. Tam 14 kişiyi öldürdüler. Kerim dışında hepsi komple korucuydu. Bunun üzerine biz Irak'a göç ettik ve çekmediğimiz acı kalmadı.

Korucu Yusuf Çelik'in eşi, 1970 Hakkari Şemdinli Ormancık Köyü doğumlu Emine Çelik, yanında hem kız kardeşi hem de Kaynı Cesim Çelik'in eşi olan Meryem Çelik ile birlikte, eşi Yusuf Çelik, Kaynı Cesim Çelik ve onlarla birlikte katledilen diğer korucuların nasıl katledildiklerinin öyküsünü bize anlattı. İşte, kendileri işkenceden geçirilen ve kocaları da katledilen acılı iki kız kardeşle yaptığımız söyleşi:

"Biz devletin korucularıydık. 1986'da koruculuğu kabul ettik. Bize koruculuğu zorla kabul ettirdiler. O zaman korucu olmak mecburiydi, biz de koruculuğu kabul ettik. Köyümüzdeki herkes korucu olmuştu. Sadece biri koruculuğu kabul etmemişti. Onun adı Kerem İnan'dı. Eşlerimiz hergün köyde nöbet tutuyordu.

Önce köyümüzde karakol yoktu. Biz koruculuğu kabul ettikten sonra köyümüzde karakol da kuruldu. Bizim köyümüze PKK hiç gelmedi. Bize de hiç saldırmadı. Onları hiç görmedik. Bizim köyümüz Irak sınırı hududundaydı. Beş altı yıl sonra karakolu kaldırdılar, başka bir yere taşıdılar. Devreye gezen askerler bizim köye gelip gidiyordu.

Karakol bizim köyümüzdeyken, amirler, komutanlar her gün bize geliyorlardı. Bazen yemeğe geliyorlardı, bazen çay içmeğe geliyorlardı. Akşamları gelip ceviz yiyorlardı. Karakol köyümüzden çıktıktan sonra beş yıl süreyle her gün Bezele (Aktütün) ve Rubaruk (Derecik) karakollarından atılan toplar bizim köye düşüyordu. Bizim orada yaylalar vardı. Çıktığımız bir yaylanın adı Xarasor'du.

Biz yazın oraya gidiyorduk. Bizim köyden yaylaya kadar olan yerler 4 uçak tarafından 40 dakika boyunca bombalandı. Çoluk çocuk, kadın yaşlı demeden oradaki hayvanlarımızla birlikte tam 40 dakika boyunca üstümüze bombalar yağdı. Bombalanan bütün köyler

korucuydu. Bu bombalamadan sonra üç kişiyi öldürdüler. Bir kadın, iki çocuk öldürüldü. Kadın hamileydi. Atılan bombanın parçaları hamile kadının karnını parçalayarak bebeği öldürdü ve çocuk dışarı fırladı. Öldürülen kız çocuğu 10 yaşındaydı. Diğeri de bir oğlan çocuğuydu. Öldürülen kadın 18 yaşlarındaydı ve bir bebeği vardı. 18 kişiyi de yaraladılar. Hayvanlarımızdan da ineklerimizi öldürdüler. Hem koyun, hem keçi hem de kuzularımızı öldürdüler. Düşünün üstümüze bombalar yağdırıldı. Biz mağaralara saklanıyorduk. Mağaralara saklanarak canımızı kurtardık. Dağı, taşı, evimizi, hayvanlarımızı bombaladıktan sonra geri döndüler.

Ortaklar Karakolu keşif için yaylaya geldiler. Biz onlara ölüle-rimizi, yaralılarımızı ve parçalanmış hayvanlarımızı gösterdik. Onlar bize ‘Biz bunu yapmadık’ dediler ve ‘Sorup soruşturacağız’ dediler. Biz de o dertlerin, o acıların arasında kaldık. Acılarımızla baş başa kaldık. Bu bombalama 1992 yılının Haziran ayında oldu. Bu bombalamadan sonra başımıza gelmedik kalmadı.

Devlet sürekli çevremizi bombaladığından, onlardan korunmak için yer altında sığınak yaptık. Akşamları evimizde değil, 5 yıl boyunca yaz, kış sığınaklarda yaşadık. Öylece canımızı koruyabiliyorduk. Öylece kendimizi muhafaza edebiliyorduk.

24 Temmuz 1994’te saat 14.00’te, Xabişke yaylasında bir çatışma çıktı. Çatışma saat 14.00’ten akşama kadar sürdü. Akşama bir saat kala bizim köye top atışları, havan atışları yapıldı. Ertesi gün sabaha kadar top atışları sürdü. 4 gün 4 gece ben eşimi görmedim. Eşim köyde nöbet tutuyordu. Ben hamileydim ve çocuklarımla birlikte iki büklüm sığınakta kalıyorduk. Bütün köy halkı komple sığınaktaydı. Korucular dışarıda nöbet bekliyorlardı. Gece köyümüzü bombaladıklarında, iki korucu yaralandı; biri de eşim Yusuf’tu.

Sabah saat 09.00’da askerler köyümüze geldiler. O zaman köye havan atışları yapılmadı. Askerler köyümüze gelince, biz de sığınaklardan dışarı çıktık. Eşim yaralı halde köye geldi; çünkü ben doğum hastasıyım. Eşim gelip bana ‘İki yaşındaki oğlumuza sahip çık, ona iyi bak. Ben de askerleri karşılamak için gidiyorum’ dedi. Korucular askerleri karşılamaya gidince, askerler bunların silahlarını ellerinden alıyorlar. Bütün elbiselerini soyuyorlar, sadece onları kilotla bırakıyorlar.

Helikopterin karakol önünde bir pist alanı vardı. Köyümüzün bütün erkeklerini orada topladılar. Hepsinin elbiselerini soydular;

sadece üstlerinde don kaldı. Bütün kadınları, çoluk çocuğu, yaşlıları sığınaktan çıkarıp tüfeklerinin dipçikleriyle bizi vura vura, köyün ortasına topladılar. Ondan sonra köyümüzün her tarafını ateşe verdiler. Biz köyümüzün ateşe verildiğini görünce şok olduk, ne yapacağımızı bilemedik. Başımıza dünya yıkılıyor, sandık. Ali Yarbay, soyadı da Somuncu'ydu, beni hamile halimle silahların dipçikleriyle dövdü ve karnındaki çocuğu öldürdü. Çoluk çocuk, yaşlı insanlar, kadınlar hepimiz onların dipçiklerinden geçtik. Çocuklarımızın bağıışları yeri göğü inletiyordu.

Koruculuğu kabul etmeyen Kerem İnan adındaki köylümüz, bizim bağıışlarımız üzerine koşturup yanımıza geldi. Bunun üzerine Fatih Astsubay ve askerler, Kerem İnan'ı kolundan tutup bizden uzaklaştırdılar. Ondan sonra da belindeki kuşağı çıkarıp, boynuna dolayıp onu ceviz ağacına bağladılar. Ondan sonra da boydan boya göğsünü kurşunlayıp onu öldürdüler. Kerem İnan'ı, çoluk çocuk hepimizin gözü önünde kurşuna dizdiler. Kerem öldükten sonra, boynundaki iple onu sürüklediler ve sığınağın üstüne çıplak vaziyette onun ölüsünü attılar. Biz kadınlar ve çocuklar bu vahşeti izledik.

Bizi kadın ayrı, erkek ayrı dizdiler. Askerler etrafımızı sardı. Erkeklere işkence yapmaya başladılar. Askerler, ekipler halinde ellerine kasaturaları aldılar ve erkeklerimizin üstüne saldırdılar. Bir köylünün ellerini ve burnunu kasaturalarla gözümüzün önünde kırdılar. Silahlarını ateşleyince, silahın ucu ateş gibi oluyordu. Kızgın uçla, erkeklerin sırtlarına, vücutlarına silahlarını saplıyorlardı; izler vücutlarında damga gibi kalıyordu.

Operasyon yapan askerler, köydeki evlerimizi talan etmeye başladılar. Evdeki altın, para, kadınların gümüş kemerlerini yani ne var ne yok hepsine el koydular. Evlerimizi soydular, soğana çevirdiler. Sonra da kadınların boynunda ne varsa, çocukların kulağında ne varsa, onlara da el koydular. Bizim kulağımızdaki küpelere, boynumuzdaki kolyelere, kolumuzdaki bileziklere el koydular; zorla bizden alıp götürdüler.

Askerler, silahların uçlarını ablamın 10 yaşındaki çocuğunun ağzına soktular ve iki dişini kırdılar. Erkekleri öldüresiye dövdükten sonra, mevzi olarak kullanılan yerlere yatırdılar; onların üstüne çıkarak, potinleriyle çiğnediler. Ondan sonra elbiseleriyle kimliklerini yaktılar; paralarını da aldılar.

Fatih Astsubay el bombasının pimini çekip, biz kadın çoluk çocuğun üstüne atmak isterken, bir asker onu elinden tutup engelledi ve bizi öldürülmekten kurtardı. 4 yaşlı adam ellerine Kur'an-ı Kerim'i alıp Ali Yarbay'a yalvarmaya başladılar. Ali Yarbay, ellerinde Kur'an bulunan yaşlıları tekmeleyip Kur'an'a da küfretti ve işkenelerine devam ettiler. Ondan sonra askerler bize yöneldiler ve aramızdaki güzel kadınlarla kızlara sarkıntılık etmeye başladılar. Aramızda çok genç ve güzel bir kadın vardı. Biri onun yanağını sıkıp yanına çekmek istedi. Kadın belindeki kuşağı çıkardı, boynuna doladı ve intihar etmek istedi. Bunun üzerine askerler geri çekildi.

Evlerimizi soyup yaktıktan sonra, erkeklerimize ölesiye işkence yaptıktan sonra, bize de sarkıntılık yaptıktan sonra 6 erkeğin ismi okundu. Onları bir kenara ayırdılar. Ali Yarbay 'Kimin bir diyeceği varsa söylesin' dedi. Akıllı başında kalan biri dedi ki, 'Evimizi yaktınız, bize işkenceler yaptınız, elimizde bir tek çoluk çocuğumuz kaldı. Tek ricam, tek isteğim, bir araba getirip kadın ve çocuklarımızı şehre götürüp onları Türk bayrağının altında yaşatmanızdır.' Fatih Astsubay dedi ki, 'Ali Yarbay ile konuşan köylü kimdir?' Askerin biri de onu gösterdi. Fatih Astsubay da o konuşanın saçlarından tutup dişlerini kırdı, ondan sonra da suratını parçaladı. Sonra da bize: 'Önünüzde üç yol var; İran, Irak ya da Suriye'ye gidin; ama sakın Türkiye'de kalmayın, yoksa üstünüze benzin döküp hepinizi yakacağım' dedi. Ondan sonra, 6 kişiyi alıp panzere bindirdiler ve gözleri bağlı olarak onları götürdüler.

Kadınların ve çocukların toplandığı yer, Kerem'in şehit edildiği yerdi. Askerler 100 metre geri çekildikten sonra, erkekler havan ateşine tutuldular. Geride kalan erkeklerin ellerinden tutup onları peşlerinden sürüklediler.

Kerem'in öldürülmesini annesi ve eşi de görmüştü. Onun cenazesini görünce, üstüne abanıp ağlamaya başladılar. Tam o arada üstlerine havan topu atıldı. Biz onları oradan zorla alıp uzaklaştırdık ve biz Irak'a doğru kaçtık. O kargaşa içinde, oğlumu orada unuttum. Oğlum 2 yaşındaydı.

Biz Irak'a doğru kaçtık. Dere kenarında mağaralar vardı. Biz o mağaralarda saklandık. Sonra Şemdinli'ye haber gelmiş, 'Begalte Köyü'nde çatışma var' demişler. Kaynım Cesim, Şemdinli'de olduğu için Tabur'a gitmiş. Emin Albay ona 'Köyde çatışma oldu' demiş. Kaynım Cesim, 2 taksi tutup Xabişte yaylasına gelmişler. Bunu

gören Ali Yarbay, ‘Ben seni gökte ararken, yaylada buldum’ demiş ve onlardan 10 kişiyi gözaltına almışlar. Bu 10 kişi Şemdinli’den gelmişti. 4 kişiyi dövdükten sonra serbest bırakmışlar. Kaynım Cesim’le birlikte 6 kişiye işkence yaptıktan sonra tutuklamışlar.

Serbest bırakılan bu 4 kişi bize, onların tutuklandıklarına dair haber getirdi. Aşir, diye komşu biri vardı. Ona da her türlü işkence yapılmış; ama bir türlü öldürememişler. Sonra da onu ateşin içine atıp cayır cayır yakmışlar; yine de ölmemiş. En sonunda onu çıkarıp taşlarla paramparça edip öldürdüler. O çok iyi, çok temiz bir insandı.

Kaynım Cesim’lerin gittiği iki taksiyi de yolda yaktılar. Eşim Yusuf ve Kaynım Cesim’in içinde olduğu 12 kişiyi götürüp öldürdüler. Kerim ile Aşir’i de öldürdüler. Tam 14 kişiyi öldürdüler. Kerim dışında hepsi komple korucuydu. Bunun üzerine biz Irak’a göç ettik ve çekmediğimiz acı kalmadı. Gündüz saklanıp gece yürüyorduk. 1,5 yıl Irak’ta, Ertuş Kampı’nda kaldıktan sonra bazılarımız geri döndü, bazılarımız da hâlâ oradadır. Bu çektiğimiz acıları günlerce anlatsam bitmez.

Eşim Yusuf ve Kaynım Cesim başta olmak üzere, 14 kişinin hâlâ cesetlerinin nerede olduğunu bilmiyoruz; devlet bize söylemiyor. Askerlerin itiraflarına göre; bu cesetler, toplu mezar olarak Derecik Karakolu’nun yakınlarında bir yere gömmüşler. O gün bu gündür çekmediğimiz acı kalmadı.

Her türlü hukuki yola başvurduk. AİHM’e gittik. Hâlâ da mahkememiz devam ediyor.”

Şemdinli Derecik Taburu, 12 Köylüyü Kurşuna Dizdi

İtirafçı Kahraman Bilgiç Anlatıyor: “Bir ara Şemdinli sınırda olan Derecik Taburu’na operasyon hazırlığı için gitmiştim. Taburun etrafında hazırlık için birkaç birlik konumlanmıştı. PKK de bu durumu değerlendirip konumlanan güçlere saldırmış, on iki asker vurmuştu. Biz de sınıra yakın bir alanda operasyon geliştirdiğimizden bir köyün yakınına ulaşmıştık. Operasyonun kapsamı fazla geniş sayılmazdı. Yaptığımız operasyon nokta operasyonuydu ve boş çıkmıştı. Üstelik sonuç almamış, operasyon güçleri de darbe yemişti. Operasyonu yönlendiren Yarbay adeta bunun intikamını almak istiyordu. Yakınında bulunduğumuz köy korucu değildi. Gizli korucu idi. Bu köy hemen hemen alanda korucu olmayan ender köylerdendi.

Bu köyün korucu olması hemen hemen imkansız bir olaydı. Çünkü sınıra, karakollara ve korucu köylerine uzak bir yerdeydi. Buraya örgüt saldırdığında yardım ancak çok uzun bir sürede ulaşırđı. Köyün savunmasız olmasından dolayı açık korucu olmaları onların sonu demekti. Zaten örgüt de sınırın diğér tarafında adeta cirit atıyordu. Köyde eli silah tutan birçok genç, örgüte katılmaya zorlanmak ya da örgütle bağlantılı oldukları suçlamasına maruz kalmamak için büyük şehirlere veya Kuzey Irak şehirlerine kaçmıştı. Köyde evli olup da evini bırakıp gidemeyenlerle yaşlılar kalmıştı. Bu köyün en büyük sorunu da ulaşımđı. Zaten zor bela geçimlerini yapıyorlardı. Oldukça fakirdiler.

Askerler operasyon dönüşü köydeki kadın ve çocukların bağırışları, feryatları içinde oradaki 12 erkeğini döverek, dipçikleyerek getirmişlerdi. Onların komutanlara yaklaşımları da fayda etmemişti. Kocaları, oğulları da olmaz sa yaşlı kadın ve çocukların geçimini kim sağlayacaktı? Bazı askerler bile bu duruma içten içe isyan etseleler, oradaki kadınların feryatlarına acısalar da neticede hepsi emir kulluydu, ne yapabilirlerdi ki. Yarbay talimat verdikten sonra on iki erkek toplandı. Köylüler kocalarına, ihtiyar kadınlar oğullarına sarılarak ağlıyorlardı. Bir daha çocukları dönmeyecekti, birileri mi söylemişti yoksa hep böyle mi olmuştu? Ah, neyin bedelini ödediklerini bir bilselerdi, bu kanların neden döküldüğünü anlasalardı! Asker de acıyordu. Ama Yarbay, ölen askerlerin intikamını almak istiyordu.

Başımızdakiinin talimatıyla köyden çıkarılan 12 köylüyü kurşuna dizdiler. Yarbay da verdiği kayıptan dolayı hesap vermekten korkuyordu. Yarbay daha sonra üst makamlara, kurşuna dizdikleri 12 köylü için ‘Örgüt elemanı terörist öldürdük’ diye bilgi verdi. Bu köylüleri bir yere toplayıp yanlarına birer silah bırakarak ‘Terörist’ diye basına yansıttılar.” (Çiçek, 2009: 92-93)

ŞEMDİNLİ OLAYLARI

Şemdinli olayları, JİTEM’in tertipleğiği derin bir operasyondur. Bunun en açık kanıtı da peş peşe patlayan bombalar ve Şemdinli’de yaşanan olaylardı. Eylemler serisi, Temmuz 2005 tarihinde başlatıldı. TBMM Şemdinli Komisyonu’nun tespitlerine göre; 2005 yılı içinde Hakkari ve ilçelerinde 22 olay meydana geldi, bu olaylar sonucunda 13 asker hayatını kaybederken bir vatandaş da yaşamını yitirdi.

SEFERİ YILMAZ: İddiayı hazırlayan Van Cumhuriyet Başsavcısı Ferhat Sarıkaya, önce görevinden alındı sonra da mesleğinden ihraç edildi. Van 3. ve 4. Ağır Ceza Mahkemeleri Başkan ve Üyeleri, Yargıtay'ın kararına uymadıkları ve kendi kararlarında direttikleri için Van'dan alınıp sıradan üyeler olarak Türkiye'nin başka bölgelerine gönderildiler.

Van Askeri Mahkemesi ilk duruşmada, JİTEM mensubu her üç sanığı da serbest bıraktı. Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyük Anıt'ın iyi tanıdığı iyi çocukları ödüllendirilerek, haklarında da hiçbir idari soruşturma açılmadan Muğla ve Aydın gibi turistik yere görevli olarak gönderildiler.

1962 Hakkari Şemdinli doğumlu Seferi Yılmaz, Umut Kitapevi'ne atılan bombalardan şans esri kurtuldu ve gösterdiği çabayla ikinci bir Susurluk Olayı yaratıldı. İşte, hem Şemdinli Olayları'nın tanığı hem de sanığı olan Seferi Yılmaz ile yaptığımız söyleşi:

“12 Eylül öncesi DDKD, KAWA, Özgürlük Yolu ve KDP'nin etkili olduğu bir dönemdi. Apocular olarak küçük bir grup vardı. 12 Eylül süreciyle birlikte bu harekete katılan büyük bir kısım tutuklulardı. Diğer kesimlerde ise baskılardan kaynaklı politikadan ve siyasetten kopuş yaşandı.

12 Eylül süreciyle birlikte yaşanan baskı ve işkenceler, halkın siyasallaşmasını sağladı. Bir de Şemdinli hem Türkiye'nin merkezinden çok uzak hem de İran Kürdistanı'yla sınır teşkil etmesi nedeniyle, devlet buralarda fazla etkili olamadı. Halkın Yurtseverlik duyguları devamlı canlı kaldı.

1982'de, Apocular olarak bilinen PKK hareketi ülkeye yeniden dönüş kararı aldı ve Şemdinli'nin bütün köylerinde silahlı propaganda grupları olarak ciddi bir örgütlenme yaptı. Ondan sonra herkesin bildiği 15 Ağustos 1984'te, ilk olarak Şemdinli'nin Merkez Karakolu ve Askeri Gazino'ya silahlı eylem yaptılar. Aynı saatte halka açık çay bahçeleri ve kahvelerde silahlı eylemin amacını belirten silahlı propaganda yaptılar. Halk, bu silahlı propagandaları ilgiyle izledi ve çok büyük bir destek verdi.

Yapılan eylemden sonra devlet güçleri halkın üzerinde kitlesel tutuklamalara gitti ve çok yoğun işkenceler yaşandı. Bunların bir kısmını Diyarbakır Cezaevi'ne götürdüler; Diyarbakır Cezaevi'ndeki baskı ve işkenceler akıl almaz boyuttaydı.

Kimisi 9-10 ay, kimisi ömür boyu ceza aldı. İşkence çarkından

geçen ve tahliye olanların çoğu psikolojik sorunlar yaşadı. Kimisi bilincini yitirdi, büyük çoğunluk ise bunun intikamını almak için dağın yolunu tuttu. Ondan sonra şiddet şiddeti getirdi ve her gelen cenaze kendi karşısını doğurdu. Öylesine ki, ortaokul ve liseler boşaldı, öğrenci bulamaz duruma geldi ve PKK hareketi halkın içinde kök saldı. Bunun karşısında devlet ise, Mayıs 1983'ten bu yana buralarda hep büyük operasyonlar yaptı ve halen buradaki halkın geçim kaynağı olan sınır ticaretini engelledi. Zaten yoksul olan halkın daha da yoksullaşmasına neden oldu.

Bölgemiz sanki yeniden işgel edilen bir duruma geldi. Her yerde karakollar, her yerde ek nizamiyeler kuruldu. Halkın özgürce seyahat etme hakkı da elinden alındı. Yüksekova'ya giden ya da Şemdinli'ye gelen bir vatandaş, eğer saat 14.00'de kalmak zorunda kalmışsa, artık eve geri dönmesi mümkün değildi. Ancak ertesi gün evine dönebiliyordu. Oysa Şemdinli- Yüksekova arası sadece 45-50 dakikalık bir yoldur.

Ayrıca herhangi bir yere gitmek için yola çıktığınızda, yolda 5 km'de bir kontrol noktası bulunur, her kontrol noktasında durdurulur ve keyfi beklentilerin yanında her türlü hakareti görürsünüz. Şemdinli'den Yüksekova'ya 4-5 saatte ancak gidebilirsiniz. Hakkarî'ye 2,5 saatlik yolu ancak akşam varırdınız. Bu halkımız için büyük bir işkenceydi. Artık herkes yolculuk etmekten imtina ediyordu. Bir de Şemdinli'den Şexan (Yenice) Qaleşk (Günyen) köyleri arası 3 km'dir. Biz yürüyerek gidip geliriz. Bu iki köy arasında tam 6 tane nizamiye vardır. Öylesine ki, nizamiyeler birbirini görüyor. Oraya gitmek saatleri alıyor ve bizim için de büyük bir işkencedir.

1983'te başlatılan operasyonlar, 1985-86'larda daha da yoğunlaştırıldı. 1990'larda ise iş, köy basmalar, köy boşaltmalar, köy yakmalar ve faili meçhul cinayetlere kadar vardırdı ve çığırından çıktı. Köyü yakılan ya da zorla boşaltılan halk aç perişan ya merkeze ya da Irak'a kaçmak zorunda kaldı. Irak'ta da en çok Ertuş Kampı'na sığındı.

Bu köy yakmalar, toplu gözaltılar ve zorla köy boşaltmalar, özellikle Bolu ve Kayseri Tugay Komutanlıkları tarafından gerçekleştirildi. Şunu açıkça belirtiyim ki, bunlar dağda kimi görseler, kimliğini bilmeden ve sormadan mutlaka öldürüyorlardı.

Mesela; Şemdinli'nin Alan (Hakme) Köyü sınırının yanında 8 İranlı öldürüldü. Yine, Şemdinli'ye bağlı Bembu Köyü'nde 6 sivil

vatandaş öldürölüp yakıldı. Şemdinli Ormancık Köyü'nde de Ali Çamurca Komutasındaki askerlerce 14 kişi öldürölldü. Ondan sonra köyleri de yakıldı. Bunların çoğunluğu korucuydu; davaları AİHM'e gitti. Bunlar gibi birçok olay oldu. Bütün bu olaylar, halkın isyanına neden oldu.

Devlet, baş edemediği PKK hareketini bastırabilmek için Kürtleri silahlandırıp Kürdü Kürdün eliyle kırdırmaya çalıştı; koruculuk sistemini getirdi. İkinci yasadışı yöntem de çeteler eliyle PKK hareketini bastırmaktı. Bölgemizde bunun en güzel örneği; Yüksekova Çetesi'yle, bir de kamuoyuna mal olan ve benim bizzat yaşadığım Şemdinli Olayı'dır.

Ben, 1984 yılında 20 yaşlarındayken, 15 Ağustos Olayları'na katıldım ve tutuklanarak Diyarbakır Cezaevi'ne gönderildim. Diyarbakır'da iki yıl, Eskişehir Özel Tip'te üç yıl kaldım. Sonra birkaç cezaevine daha gönderildim ve 2000 Mayıs'ında, Bursa Cazevi'nden tahliye oldum. Tahliye olduktan sonra geçimimi sağlayabilmek için 2004'te Umut Kitapevi'ni açtım ve orada çalışıyordum. O süreç içerisinde herhangi bir baskı ya da tehditle karşılaşmadım ta 2005 olayına kadar.

Olayın 2-3 ay öncesinde Hakkari, Yüksekova ve Şemdinli hiç olmadığı kadar gergindi. Bu üç ay içerisinde en az 20 bombalama olayı yaşandı. Bunlardan en etkilisi ve büyüğü 1 Kasım 2005'te, Şemdinli'de oldu. Bu bombalama sonucunda 65 işyeri tahrip oldu, halktan 18 kişi de yaralandı. Bölge halkının bütünü, bu olayları yapanın JİTEM olduğunu söylüyordu.

Yine benzer bir olay da 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde gerçekleştirildi. DEHAP Şemdinli'deki dere kenarında bulunan geniş bir tarlada, 'Barış Çadırı'nı açtı. Bu Barış Çadırı'nı ziyarete 1. Barış Grubu'ndan Yüksel Genç, M. Şirin Tunç gibi kişiler de geleceklerdi. 1 Eylül gecesi, Barış Çadırı'na bir-iki metre mesafede, tahrip gücü büyük bir bomba yerleştirildi ve sabah 10.30'da bu bomba patlatıldı.

Barış Çadırı'nın açılışı, saat 10.00'da gerçekleştirilecekti; ama Nizamiye'nin sıkı kontrolleri sonucunda Barış Grubu'nun gecikmesi, olabilecek olan büyük felaketi, büyük kan kaybını önledi. Bu patlamadan 18-20 kişi yaralanmıştı.

9 Kasım 2005'te, sabah 09.00'da kitapevine gittim. Normal rutin işlere devam ettim. Bir ara saat 10.00 gibi esnaflarla birlikte

pasajın önünde oturmuştuk. Benim Umut Kitapevim ÖZİPEK Pasajı'nın içindedir.

Saat 10.00 gibi pasajın kenarından 3 silahlı, sivil giyimli kişi geçti. Üstlerinde askeri yelek vardı. Bu bizim dikkatimizi çekti. Daha sonra tekrar kitapevine girdim. Gazetemi aldım okudum. Öğlene yakın bir süreçti. Pasajda bulunan ayakkabıcı Metin Korkmaz ve amcasının oğlu Mehmet Zair Korkmaz yanıma geldiler ve 'Bugün ne yemek yapalım' diye bana sordular. Benim kitapevim iki bölüme ayrılmıştı. Bir bölümünde kitap satılıyordu, diğer bölümü ise mutfak olarak kullanılıyordu. Ben de onlara 'İçerde yumurta var, salça var, salçalı yumurta yapalım' dedim. Onlar ikisi mutfakta yemekle uğraşıyordu. Ben de pasajın koridorunda tur atıyor, bu ara yemeğin hazırlanmasını bekliyordum.

Bir süre sonra beni yemeğe çağırdılar. Arkadaşlarım beraberlerinde ekmek de getirmişlerdi. Ben, arkadaşım Bedri Yalçın'ı da yemeğe davet etmek için kitapevinin yemekhane bölümünden kitap bölümüne tam geçecektim ki, bir cam kırılma sesini duydum. Mutfak arasıyla kitap bölümü arasında bir perde vardı. Geçmek için perdeyi kaldırdığımda, kitapların olduğu bölgedeki yerde bir el bombasının yuvarlandığını gördüm. Benim tarafımda da başka bir bomba vardı. Ben onun atıldığını fareketmişim.

Bombayı görür görmez ani bir reflexle önümdeki bombanın yanından geçerek kendimi dışarı attım. Benim dışarı çıkmamla beraber bomba da hemen patladı. Daha bomba patlamadan önce, dükkanımın 1-2 metre ilerisinde kaçan birini gördüm ve onu kovalamaya başladım. Bir yandan da halka 'Bunu yakalayın, bunu kaçırmayın, bomba atan budur' diye avazım çıktığı kadar bağırıp halka sesimi duyurmaya çalıştım. Benim sesimi duyan halk gösterdiğim kişiyi kovalamaya başladı.

Bir taraftan bu kişiyi kovalarken, diğer taraftan da 'Benim içerde iki kişi var; onları kurtarın' dedim. Bir taraftan o kişi kaçıyordu, diğer taraftan onu kovalayan esnaflar ve halk çoğalıyordu. Bunun üzerine ben, dükkanımdaki iki arkadaşımın durumunu öğrenmek için kendi dükkanıma geri döndüm.

Pasaj, toz duman içerisinde barut kokuyordu. Dükkana tam yaklaştığımda, Metin Korkmaz'ı yaralı halde iki kişinin kolları arasında götürülürken gördüm. Bombanın etkisiyle pasajın ışıkları söndüğü için her taraf karanlık ve toz dumandı, göz gözü görmüyordu.

Birkaç kez, 'Mehmet Zair, Mehmet Zair' diye seslendim; ama ses veren olmadı. Ben de 'heralde bu da benden sonra çıkmıştır' diye düşündüm ve orayı terk ettim ve halkın toplandığı yere doğru koştum.

Orada beyaz bir araç duruyordu. Araç, 'Beyaz Renault Avrupa marka' bir taksiydi. Kaçan kişi, kovalayanların elinden kurtulmak için aracına binip kaçmak istemişti. Halk, bu kişinin kaçmasını engellemek için yolu kesmişti. Aracın şoförü de aracın kapısını açmış, şaşkın bir şekilde 'Yapmayın, devletin aracına zarar vermeyin! Biz emniyetteniz' diye halka yalvarıyordu. Halktan bazıları da içerdeki kişiyi göstererek, 'Bomba atan budur... Kimliğini ver' diyor, ona baskı yapıyorlardı. Şöföre 'Bu kimdir' diye sorduğumuzda, 'Uzman arkadaşıştır' diyordu.

Bu kargaşa sürerken, Emniyet'ten ve Özel Harekat'tan bize müdahale geldi. Özel Harekat çarşı içinde, yakından sağa sola ateş etmeye başladı. O arada aracın şoförü olan, sonradan kimliğini öğrendiğimiz JİTEM Grup Komutanı Ali Kaya, Özel Harekatçılardan güç alarak aracın bagajına yöneldi ve bagajı açtı ve hemen bagajında bulunan silahlardan birini aldı ve tam bize ateş edecekken, halk üstüne abandı. Ateş etmesini engelleyip silahının jarjörünü çıkardı ve sonra da silahını elinden aldı. İşte o anda, araçtaki silahları ve hücum yeleklerini, çeşitli patlayıcı malzemelerini aracın bagajında gördük. O ara, Şemdinli Emniyet Müdürü M. Tacettin Aslan ile Tabur'da görevli Yarbay Mustafa Yanık da olay yerine geldiler. Araçta bulunan, sonradan kimliğini öğrendiğimiz şahıs İtirafçı Veysel Ateş'in yargılanması için onu bunlara teslim ettik; ama aracın götürülmesine müsaade etmedik.

Emniyet Müdür'yle Tabur Komutanı'na dedik ki, 'Savcı, avukatlarımız, belediye başkanları nezdinde keşif yapılmadan, bu aracın içindekilerin hiçbir yere götürülmesine izin vermeyiz' diye dırttık ve aracı götürmelerine izin vermedik ve aracı da özel korumaya aldık.

O saatten sonra olayı duyan, köylerden gelen insanlarla birlikte, halkın sayısı 10 bini aştı. Tam anlamıyla bir izdiham yaşanıyordu. Artık kontrol halkın eline geçmişti.

Tam bu olaylar yaşanırken, Mehmet Zair'in patlamadan sonra hayatını kaybettiğini öğrendik. Cenazesi hastaneye kaldırılırken, halk Hükümet Konağı'na ve Emniyet'e saldırmak için yöneldi. Bunun üzerine polisler de halkın üzerine rastgele ateş etmeye başladı.

ve birkaç kişi yaralandı. O esnada Tabur'daki askerler takviye kuvvet olarak Hükümet Konağı'na yütüyüş halinde geldiler. Halk bunları görünce, bu sefer öfkeyle onlara yöneldiler. Taburdaki askerler halkın öfkesini görünce, hemen oldukları yere çömelip silahlarını havaya kaldırdılar. Bunun üzerine halk üstlerine saldırmadı.

Olayın haberini alan Hakkari, Yüksekova ve Şemdinli Belediye Başkanları ve İl Encümenleri, CHP Milletvekili Esat Canan ve birçok avukat olay mahaline geldi. Olaya müdahale edip durum tespiti yaptılar. Bu olay üzerine devlet 'Kriz Masası' oluşturdu.

Hakkari Valisi ve İl Alay Komutanı da Şemdinli'ye geldiler ve Kaymakam, Savcı ve askeri yetkililerle bir toplantı yaptılar. CHP Milletvekili Esat Canan ile Belediye Başkanları ve diğer yetkililer, Vali ve diğer yetkililerle gidip görüştüler. Bu görüşme sonunda, Cumhuriyet Savcısı olay mahaline geldi ve CHP Milletvekili Esat Canan, Belediye Başkanları ve avukatlarla birlikte bir keşif yapıliyordu. Halk da keşfin rahat yapılabilmesi için Ziraat Bankası'nın oraya gönderilmiş sessizce bekliyordu. Arabada keşfin yapıldığı sırada, cadde açık olmasına rağmen, son süratle Yüksekova tarafından gelen kırmızı renkli bir araç, halkın üzerine ateş etmeye başladı ve hemen sonra Komando Lojmanları'na doğru gitti.

Bu taramadan sonra Ali Yılmaz adlı vatandaş hayatını kaybetti; beş kişi de yaralandı. Bu esnada Nizamiye'den ve diğer askeri bölgelerden rastgele ateş edilmeye başlandı. Keşif yapan Cumhuriyet Savcısı çok tedirgin oldu ve keşif yerini bırakıp kaçtı. Biz bütün bu olaylara rağmen olay yerini terk etmedik. Halk da ölü ve yaralılarını hastaneye götürüp cenazeleriyle ilgilendiler.

Bu esnada olaylar yine tırmandı. Biz bütün baskılara ve saldırılara rağmen, arabada bulunan delillerin karartılmaması için can pahasına olay yerini terk etmedik ve orayı koruduk. Biz orada beklerken, Milletvekili Esat Canan ve Belediye Başkanları tekrar başta Vali olmak üzere askeri yetkililerle görüşmeye gittiler ve onları ikna ettikten birkaç saat sonra, Belediye Başkanları ve Esat Canan'la birlikte Cumhuriyet Başsavcısı yarım kalan keşfi tamamladılar. Arabada bulunan bütün silahlar, patlayıcı maddeler, bombalar, ajandalar ve şahsıma da yönelik oluşturulan dosyalar kayıt altına alındı. Aşiretlere yönelik 'kimin devlet yanlısı, kimin devlet karşıtı' olduğuyla ilgili 3-4 dosya vardı. Bir de iki ajanda vardı. Bu ajandalarda, şahıslara yönelik istihbari bilgiler vardı.

Ayrıca, o dosyalarda şahsıma yönelik önemli bilgiler vardı. Benim biyografım, daha önce kaldığım cezaevleri, Emniyet'te verdiğim ifadeler, kimi mitinglerde çekilmiş fotoğraflarım ile kaldığım evin ve işyerimin krokisi vardı. Ayrıca en çarpıcı olan da, benim fotoğraflarımla ismim üzerinde 'kırmızı' renkte bir 'çarpı' işareti vardı.

Ajandalarındaki bilgilerde ise, öldürülen ve öldürüleceklerin listeleri vardı. Bütün bunlar bizim için çok önemli kanıtlardı. Bütün bu olanlar yargıya yansıdı ve İtirafçı Veysel Ateş tutuklandı. JİTEM elemanları Başçavuş Ali Kaya ve Astsubay Özcan İlideniz, Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt tarafından 'İyi çocuklar' diye korundukları için ilk etapta, 15-20 gün onlara hiç dokunulmadı. Onlar dışarıda serbest hareket edebildikleri için, kendilerini korumak için delilleri karartıp ortak ifade verdiler.

Olay, Şemdinli'den Van Özel Yetkili Mahkeme'ye devredildi. Orada Ali Kaya ve Özcan İlideniz de İtirafçı Veysel Ateş ile birlikte tutuklandılar. Daha sonra Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan yargılamalarda, her üçüne de 39 yıl 5 ay 10 gün Ağır Hapis Cezası verildi. Ondan sonra Dosya Yargıtay'a gitti. Yargıtaya, Ergenekoncular tarafından baskı yapıldı ve yetkisi olmadığı halde, Dosya Van Askeri Mahkemesi'ne devredildi.

İddiayı hazırlayan Van Cumhuriyet Başsavcısı Ferhat Sarıkaya, önce görevinden alındı sonra da mesleğinden ihraç edildi. Van 3. ve 4. Ağır Ceza Mahkemeleri Başkan ve Üyeleri, Yargıtay'ın kararına uymadıkları ve kendi kararlarında direttikleri için Van'dan alınıp sıradan üyeler olarak Türkiye'nin başka bölgelerine gönderildiler.

Van Askeri Mahkemesi de ilk duruşmada, JİTEM mensubu her üç sanığı da serbest bıraktı. İki yıl yargılama devam ettikten sonra, kendilerinin bu dosyada yetkili olmadıkları kararını verdiler. Dosya, Hakkari Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmek üzere gönderildi. Bizim itirazımız üzerine, Dosya 7 aydır Askeri Yargıtay'da bekletilmektedir.

Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyük Anıt'ın iyi tanıdığı iyi çocukları ödüllendirilerek, haklarında da hiçbir idari soruşturma açılmadan Muğla ve Aydın gibi turistik yere görevli olarak gönderildiler."

Şemdinli Olayları Derin Bir Operasyondur

Şemdinli Olayları'nın, JİTEM'in tertiplelediği derin bir operasyon olduğunu belirten Gazeteci Yazar Şamil Tayyar, bu konuda şunları belirtmektedir:

Aslında, Şemdinli olayları JİTEM'in tertiplelediği derin bir operasyondur. Bunun en açık kanıtı da peş peşe patlayan bombalar ve Şemdinli'de yaşanan olaylardı. Eylemler serisi, Temmuz 2005 tarihinde başlatıldı. TBMM Şemdinli Komisyonu'nun tespitlerine göre; 2005 yılı içinde Hakkari ve ilçelerinde 22 olay meydana geldi, bu olaylar sonucunda 13 asker hayatını kaybederken bir vatandaş da yaşamını yitirdi.

İlk eylem 29 Temmuz günü yapıldı. O gün Hakkari şehir meydanında patlatılan bir araçta iki astsubay feci şekilde hayatını kaybetti. 5 Ağustos'ta Şemdinli İlçe Jandarma Komutanlığı Askeri Gazinosu geçiş noktasına konan parça tesirli ve zaman ayarlı bombanın patlaması sonucu, 5 asker parçalanarak hayatını kaybetti. Art arda meydana gelen bu iki patlamada 7 askerin yaşamını yitirmesi, bölgede tansiyonu arttırmaya başladı. 1 Eylül günü bazı sivil toplum örgütlerinin düzenlediği Dünya Barış Günü etkinliğinde patlatılan bir bomba, 17 kişinin yaralanmasına neden oldu. Bu olaydan sonra da 28 Ekim günü Şemdinli Emniyet Müdürlüğü önüne konan bir bomba patladı. Ölen yoktu, ancak maddi hasar büyüktü. 1 Kasım'da da Şemdinli İlçe Jandarma Komutanlığı ile askeri gazino yakınına park eden 65 AV 223 plakalı araçta çok büyük bir patlama meydana geldi. 6 asker, 3 polis ve 16 vatandaş yaralandı. Bir asker gözlemini kaybetti. Bu eylem ilçede çok büyük bir infial yarattı...

Artan olaylar karşısında güvenlik tedbirlerinin yoğunlaştırıldığı bir dönemde, hele kritik mevzilerin tırmal kameralarla sürekli kontrol edildiği o eylem yerine 150 kilogram patlayıcı nasıl taşınmıştı?

Askeri gazino boştu

Şemdinli olaylarının olduğu 9 Kasım arbedesinde yaralanarak hastaneye kaldırılan Kerim Kaçar'ın İnsan Hakları Komisyonu'na yaptığı açıklamalar her şeyi açıklıyordu:

"Bayramdan önce meydana gelen ve 67 işyerinin zarar gördüğü ve çok sayıda kişinin yaralandığı gece ben çarşı içinde Fenerbahçe-Schalke 04 maçını izlemekteydim. Dakika 63 idi. Çok şiddetli

bir patlama sesi geldi. Çıktığımızda o korkunç patlamanın meydana geldiğini gördüm. Ancak daha maç başlamadan önce patlamanın meydana geldiği caddeden geçerken askeri gazinonun bomboş olduğunu görmüştüm. Oysa bu gazino her zaman için bu saatlerde, hele hele maç günlerinde tıklım tıklım olurdu. Kaldı ki gazinoda dev ekran bir televizyon da bulunmaktaydı. Aklıma askeri kesimin bu patlamadan haberdar olabileceği kuşkusu geldi. Aynı zamanda patlama yerinin görüş alanında olan evlerde ikamet eden askeri personelin de o gece aileleriyle birlikte başka yerlere misafir gitmiş olmalarını da manidar buldum. Dolayısıyla ben bayram öncesi gerçekleştirilen eylemin de bu şahıslar tarafından gerçekleştirildiğini düşünüyorum.” (Tayyar, 2010: 50-51)

Tehlikeli Oyun Ortaya Çıktı

Tabii ki, Kerim Kaçar’ın ‘bu şahıslar’ dediği, Umut kitabevine bomba atan İtirafçı Veysel Ateş, Astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İlde-niz’di.

Son olarak Umut kitabevine bomba atılması, bir kişinin hayatını kaybetmesi ve saldırganların suçüstü yakalanması, bölge halkı üzerinde oynanmak istenen bütün tehlikeli oyunları gün gibi ortaya çıkardı. Bütün bunların ‘derin bir operasyon’ olduğunun en açık kanıtı da, araçta ele geçirilen kroki, ölüm listesinin olduğu ajanda ve silahların yanında da, ekibteki kişilerin JİTEM’de görevli İtirafçı Veysel Ateş’ ve Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt’ın yakından tanıdığı ‘iyi çocukları’ Astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İlde-niz’di.

Van Cumhuriyet Savcısı Ferhat Sarıkaya’nın hazırladığı 100 sayfalık iddianamesinde de, Hakkari İl Jandarma Komutanı Erhan Kubat’ın Ali Kaya ve Özcan İldediz’i Yüksekova ve Şemdinli ilçelerini kapsayan bölgede bulunan örgüt mensupları hakkında bilgi elde etmek, istihbari ve operasyonel faaliyetlerde bulunmak amacıyla 9 Kasım 2005 tarihinden itibaren görevlendirdiği, polis bölgesinde yapılacak bu çalışmayla ilgili mülki amirleri ve polisi bilgilendirmediği ifade ediliyordu.

Olay sonrasında yaşanan müdahaleler, hukuki gelişmeler ve görevden almalar, yapılan bu operasyonların devletin bilgisi dahilinde olduğunun en iyi deliliydi. Savcı Ferhat Sarıkaya’nın hazırladığı iddianamede de bu yönlü çok önemli iddialar vardı:

-Şüphelilerin (Ali Kaya, Özcan İlideniz, Veysel Ateş) bulunduğu araç, olay günü (9 Kasım 2005) Özipek Pasajı yakınlarına park edildi. Araçta bulunan Veysel Ateş, Özipek Pasajı'ndaki Umut Kitapevi'nin çevresinde gerekli araştırma ve keşif yaptıktan sonra elinde bulunan 2 Adet Alman yapımı el bombasını kitapevine attı.

-Olay yerinde yakalanan Ali Kaya ile Özcan İlideniz, 16 Temmuz 2004 tarihinden itibaren Hakkari İl Jandarma İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde astsubay olarak görev yapıyorlardı.

-Veysel Ateş ise Hakkari'de yaşıyordu. 1988 yılında PKK hareketine katılmış... 27 Temmuz 1991 tarihinde örgütten kaçmış, 29 Nisan 1997 tarihinde Habur Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yaparak güvenlik güçlerine teslim olmuş, tutuklanarak cezaevine konulmuştu. 2000 yılında geldiği Şemdinli Cezaevi'nde üç ay kaldıktan sonra Hakkari Kapalı Cezaevi'ne nakledilmiş, 2003 yılından itibaren de Hakkari İl Jandarma Alay Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü tarafından haber elemanı (itirafçı) olarak kayda alınmıştı.

-Abdülkadir Aygan isimli bir itirafçının *Diyarbakır Söz* gazetesindeki itiraflarında 'Mutki'li Ali' olarak bahsedilen Ali Kaya hakkında JİTEM'in Diyarbakır Bölge Komutanlığı'nda görev yaptığı; görev yaptığı sırada sahte belgeler ile PKK ve Hizbullah'ı destekledikleri yönünde suç isnat ederek çok sayıda işadamlarını sorguladığı yönünde iddialar yer almaktadır.

Askeri mahkeme astsubayları tahliye etti

Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 19 Haziran 2006 günü Astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İlideniz'i 'Adam öldürmek, çete kurmak ve adam öldürmeye teşebbüs etmek' suçlarından 39 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına çarptırdı. Mahkeme, sanıklara 'çete kurmak'tan 1 yıl 11 ay 10'ar gün, Mehmet Zahir Korkmaz'ı öldürmekten 25'er yıl, Seferi Yılmaz'ı öldürmeye teşebbüsten 12'şer yıl ve Metin Korkmaz'ı yaralamaktan da 6'şar yıl ağır hapis cezası verdi.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 16 Mayıs 2007 günü davayı bozdu ve yargılamanın Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi değil askeri mahkeme tarafından yapılması gerektiğine hükmetti.

Hapis cezası kararını veren Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi, Yargıtay'ın bu kararına direnmeyip görevsizlik kararına uydu ve dosyayı Van Asayiş Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderdi.

Askeri Mahkeme de sanık astsubayları tahliye etti.

Savcı Ferhat Sarıkaya meslekten ihraç edildi

Savcı Ferhat Sarıkaya'nın hazırladığı 'derin' yapılanımayla ilgili 100 sayfalık iddianame, onun meslek hayatını bitirdi. Ona destek veren emniyet ve yargı mensupları da benzer şekilde cezalandırıldı:

- Şemdinli davası iddianamesini hazırlayan Savcı Ferhat Sarıkaya, önce görevden alındı sonra (Nisan 2006) meslekten ihraç edildi. Karar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda 1'e karşı 6 oyla kabul edildi. Karşı tek oyun sahibi Adalet Bakanlığı Müsteşarı Fahri Kasırga oldu.

- Çıkardığı '**Karanlık İlişkiler**' adlı kitabıyla Savcı Ferhat Sarıkaya'ya destek veren Savcı Gültekin Avcı, görev süresinin dolmasına en az 2 yıl olmasına rağmen İzmir'den Kars'a gönderildi.

- Ferhat Sarıkaya'nın hazırladığı Şemdinli iddianamesini kabul eden Van Cumhuriyet Başsavcısı Kemal Kaçan görevden alınarak Trabzon Ağır Ceza Mahkemesi üyeliğine atandı.

- TBMM Şemdinli Komisyonu'ndaki açıklamalarıyla Ferhat Sarıkaya'nın hazırladığı iddianameye destek veren Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanı Sabri Uzun görevden alındı.

-Şemdinli davasını karara bağlayarak sanıklara 39 yılı aşkın hapis cezası veren Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı İlhan Kaya Bakırköy'e (düz hakim), aynı mahkemenin diğer üyeleri Muharrem Ballı Ordu'ya, Ferhat Erbaş Bursa'ya atandı.

- Yargıtay 9. Ceza Dairesi, davayı bozdu ve yargılamanın askeri mahkemede yapılmasına hükmetti.

- Dava karara bağlanmadan sanık astsubaylar tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

9 Kasım 2005 tarihine kadar 1 yıl içinde meydana gelen 22 bombalama eylemi, iki astsubay ile bir itirafçının yargılanmaya başlamasıyla birlikte bıçak gibi kesildi. (Tayyar, 2010: 60-61)

MEHMET ALİ ALTINDAĞ: O kadar büyük suç işlemişler ki bunlar. Hatta, Gaffar Okan'ı dahi... Gaffar Okan'da çok gizli bilgiler vardı. Bu adam bu bilgileri verecek diye onu da öldürttüler.

Savcılık, Altındağ'ın ifadeleri esas olmak üzere, bu kirli ilişkiler üzerinden Yaşar Büyükanıt'ı 'Suç işlemek için örgüt kurmak, görevi kötüye kullanmak, sahte belge düzenlemek' suçlarının yanı sıra Ali Kaya'ya ilişkin sarfettiği 'İyi çocuktur, tanırım' beyanlarıyla 'Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs' suçuyla itham etmiş ve

askeri savcılığa iletilmek üzere suç dosyası oluşturmuştu.

Söz gazetesi sahibi ve işadamı Mehmet Ali Altındağ savcılığa verdiği ifadede, Ali Kaya ekibinin bölgede işlediği suçlar yanında, Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okan'ı da bunların öldürttüğünü iddia etmektedir. Gazeteci Nuri Fırat, **'Şemdinli, Kirli Rejimin Kırılma Noktası'** adlı kitabında Mehmet Ali Altındağ'ın ifadesini olduğu gibi kitabına aktarmıştır. Biz, oldukça uzun ve çarpıcı olan bu ifadenin bazı bölümlerini aktarmak istiyoruz. İşte, Diyarbakırlı işadamı Mehmet Ali Altındağ'ın, Ali Kaya ve Yaşar Büyükanıt'la ilgili savcılığa verdiği beyanlardan bazı bölümler:

"Şemdinli olaylarını basından duyduk. Televizyonlardan Ali Kaya'yı tanıdım. Ali Kaya daha önce Diyarbakır'da görev yapmıştı, kendisi yaklaşık on yıldır Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapmaktadır. Suç dosyası oldukça kabarıktır. Ali Kaya suç dosyası oldukça kabarık olmasına rağmen her nasılsa korunuyordu. Kendisine görev veriliyor, iş yaptırılıyordu. Bildiğim kadarıyla kendisi 1997 yılı ile 2000 yılları arasında Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı bünyesinde Jandarma İstihbarat bölümünde görevliydi. Biz aile olarak PKK ve Hizbullah ile mücadele ederken, iş yerlerimiz, arabalarımız, iş makinelerimiz kundaklanırken, yakılırken, gazetemize dahi bomba atılırken Ali Kaya, o dönemin DGM Başsavcısı Nihat Çakar ve o dönemde 7. Kolordu Komutanı olan Yaşar Büyükanıt bu kişiyi koruyordu. Sanki suçumuz PKK ile niye mücadele ediyoruz diye, Hizbullah yanlısı olduğumuz gerekçesiyle bizi sindirmek için bu saydığım kişiler arasında adeta bir organizasyon vardı. Hatta hakımızda PKK'nin ağzından yazılmış gibi Ali Kaya tarafından Başsavcının iştiraki ve Kolordu Komutanı'nın da onayı ile hakkımızda sahte belge tanzim edildi. Ancak yargılama yapıldı, bizi ve çocuklarımızı serbest bıraktılar. Beraat ettik. Bu sahte belgeyi Ali Kaya ve JİTEM'deki Yüzbaşı Ali Osman Celasun ve Metin (K), Binbaşı Cemal Temizöz ile o dönemin DGM Başsavcısı Nihat Çakar'ın direktifleri ile bizi sindirmek için böyle bir sahteciliğe başvurdular. Bunu 7. Kolordu Komutanlığı'ndan çıkmış gibi gösterdiler. Ne hazindir ki 7. Kolordu Komutanlığı da buna uydu. Kıdemli Albay Reha Şatana ile Albay Erkan Tavşanlı o dönemde Kolordu Komutanı namına DGM Cumhuriyet Savcılığına sahte belge ile ilgili yazılar yazdılar. O dönemin Kolordu Komutanı da Yaşar Büyükanıt'tı, bu yazılara onay verdi. Askeri bir teamül olarak

hiçbir asker üstü namına ondan habersiz bir işlem yapamaz. Dediğim gibi bu belgelerin de sahte olduğu ortaya çıktı.

Buradan gelmek istediğim husus Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde terörle mücadele adı altında birilerine rant temini ve terörü gündemde tutmak, huzursuzluk çıkarmak amacıyla Ali Kaya'nın Diyarbakır'da bu işleri yaparak işadamlarından büyük miktarda paralar toplamıştır. Hatta internet haberine göre de şu anda Kara Kuvvetleri Komutanı olan ve Ali Kaya için 'İyi çocuktur, suç işlemez' diyen Yaşar Büyükanıt Kuşadası'nda birçok emekli paşa ile arsada ucuz bir fiyata lüks villalar inşa etmektedirler. Kooperatif başkanı ise bildiğim kadarıyla bir astsubaydır. Yani ülkeyi terörle mücadele havası ile bu bölgede Olağanüstü Hal Yönetimi ile ülkemiz yönetilmek isteniyor. Maalesef yasadışı uyuşturucu, silah kaçakçılığı gibi işlemler böyle devlet içerisine yerleşmiş illegal birtakım gruplar tarafından yapılmaktadır.

Şemdinli olayları bize göre silahlı kuvvetlerimizin içindeki bu yapılanmanın yaptığı olayların en son halkasıdır. Millet bıktı, gerekirse ben Ali Kaya ile mahkemede de yüzleşirim. Yaptıklarının hepsi ortadadır. Ben tanıklık yaptım, gerekirse davacı da olacağım, bu ifademi ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi Şemdinli Olaylarını Araştırma Komisyonu'na ve Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığına'da verdim. Hepimizin beklentisi devletimizin içerisine yerleşmiş olan illegal yapılanmaların ortaya çıkarılması ve hesap vermelerinin sağlanmasıdır.

Soruşturmasını yapmakta olduğunuz Şemdinli olaylarının evliyatı ve zincirin birinci halkası Diyarbakır'da geçen hadiselerdir. 1997-2000 yılları arasında Diyarbakır'da görev yapan Ali Kaya, namı diğer Mutkili Ali dahil olduğu tertiplerle gerek şahsıma gerekse çocuklarıma maddi ve manevi zararlar verdi.

Ali Kaya'yı 1998'de tanıdım. 1998'de de tabii biz orada inşaat işlerinden daha fazlasıyla yoğun devlet ihaleleri elimizdeydi, yapıyorduk Türkiye genelinde.

(...) Altındağ dinlenme tesislerimiz var. Diyarbakır'ın dışında 12 kilometrede, oraya 22 Haziran 1996 günü saldırdılar; yani tam yaz mevsimi... Gerçekten, Emniyet Müdürü vardı Rıdvan Güler, bir de Terörle Mücadele Şube Müdürü vardı Ramazan Sürücü, kendi iç dinamizmiyle şehir içindeki, merkez içindeki çalışmaları sürdürdüler. 40-50 kişi yakaladılar... Her şey gerçekten ortaya çıktı. Bu ara

emniyet çalışırken, çok dikkat çekici bir şey yaşandı orada, o günün Jandarma Alay Komutanı Mecit Korkut Albay vardı, sonradan general oldu, zannedersem iki senede emekli oldu. Bu emniyet müdürünü azarladı, tehdit etti, küfür etti; hem ona hem de Ramazan Sürücü'ye, 'Siz bizim bölgemize niye giriyorsunuz, niye müdahale ediyorsunuz?', bu şekilde. Çünkü emniyet, bizim otelimizde, oradaki otelde bir iki şahıs almışlardı. Bu şahıslardan daha detaylı bilgi almasın diye engel olmak istediler, emniyetin önünü şey etti. Emniyet de, tabii korkusundan bir şey diyemedi. Mahkeme hâlâ devam ediyor...

Nihat Çakar durmadı, mahkeme heyetini şikayet etti, teftişlik hale getirdi. Çünkü bütün foyaları ortaya çıkıyor. Devleti kullanmışlar, sahte belge tanzim etmişler. Ne diyeyim yani, söylenecek bir şey yok yani, o kadar büyük suç işlemişler ki bunlar. Hatta Gaffar Okan'ı dahi, onu da kullanmaya çalıştı; fakat bir şey beceremedi. Gaffar Okan'da çok gizli bilgiler vardı. Bu adam bu bilgileri verecek diye onu da öldürttüler ve Hizbullah'a mal ettiler...

Nitekim, o Abdülkadir Aygan'da yazıyor kitabında. Bu Ali Kaya, 1998 ile 2000'li yıllar arasında, gerçekten bazı işadamlarıyla işbirliği yapmıştır ve bana suikast düzenlemiştir para karşılığında; fakat başarılı olamamıştır. Ancak, başaramayınca, bana ulaşamayınca, benim çocuklarıma ulaştı. Ali Kaya, bu işin maşasıdır, yani paşaların maşasıdır. Bir, o paşanın maşasıdır. Yani, bunu aktif gördükleri için o ve bir de Binbaşı Cemal Temizöz, bir de Ali Osman Celasun, bir de kolorduda bu sahte belgeyi meşrulaştıran DGM Başsavcısı'na yazı yazan iki tane albay... Dosyada hepsi vardır. Birisi Erhan Tavşanlı Kurmay Albay, paşanın özel şeyidir, yani paşa adına imza atıyor, Kolordu Komutanı Yaşar Büyükanıt adına imza atıyor...

Ali Kaya bizzat bana bu kelimeyi söyledi. Mehmet Ali Bey dedi, sen hemen hemen üzülme dedi, sen solda sıfır sayılabilirsin. Tam 90 işadami, biz üç ay içerisinde buraya gözaltına aldık dedi... Sen de biletini keseceksin dedi. Yani para vereceksin. Benden nakit olarak istemedi; fakat benim çocuğumdan çok para aldılar, en azından 5 milyar o zamanki parayla aldılar yani. Başsavcı zaten 7 milyar nakit aldı. Yani o da itiraf ediyor; diyor ben aldım; yani, o da Bakanlığın Müfettişi Zeki Yiğit'in dosyasında vardır...

1998 sonrasında Ali Kaya ile hiç görüşümüz olmadı; yalnız 2000'de kayboldu, ortalıktan kayboldu. Bir Antep'e verdiler onu,

kaybettiler. Bazılarını da, mesela, o Cemal Temizöz'ün yüzlerini değiştirdiler, onun yüz ameliyatını yaptılar. O kadar insanları öldürdü yani. Şimdi, bu Ali Kaya bir Antep'e gitti, öyle, yani, oraya atamasını yaptılar. Sonradan başka bir ile gitti. Bu alanda da, şimdi, herhalde, ya görevli olarak gönderilmiş veyahut Hakkari'ye ataması sağlanmıştı; fakat, tamamıyla, yani, bu bir şeydir, bu işbirliğidir, bu organizedir...

1993 yılında Kulp'ta 11 vatandaşın öldürülmesi olayı... Vallahi, o yine gizli devlet; yani, derin devletin işi. Yine Jandarmanın; fakat Ali Kaya'nın işin içinde olup olmadığını ben... O zaman, 1993'te Eşref Hatipoğlu vardı orada. İl Jandarma Alay Komutanı'ydı, şimdi emekli oldu. Çok ilginç ve çarpıcı bir hareketini söyleyeyeyim. Bu adam da gerçekten rüşvetçi yani. Açık ve net yiyordu. Şimdi, onun zamanında general vuruldu. Lice'de, Tuğgeneral Aydın Bahtiyar kanas kurşunuyla beyninden vuruldu, o da yanındaydı. Yani çok sabotajcı bir insan. Hatta, bir emniyet mensubu ve kilit noktadaki bir emniyet adamı bana söyledi, 'Vallahi, biz Kulp operasyonundan geliyorduk 1993'te, Eşref Hatipoğlu helikopterle aşağıdaki çalışan işçilere, yani tarlada çalışan insanlara ateş ediyordu, analarını böyle böyle yapayım, bırakın gebersinler, desinler ki PKK vurmuştur...' Aynı, bunu resmi bir ağız bana söyledi. Artık, gelip burada huzurunuzda söyler mi söylemez mi bilemiyorum. Yani, bizzat bana söylemiştir ve şimdi fiilen o adam da işbaşındadır. Bunu söyleyen Rıdvan Diler. Emniyet Müdürü şimdi... Bizzat bana söyledi, dedi: 'Helikopterden ateş açıyordu tarladaki çalışan insanlara, bırakın gebersinler bu Kürtler, desinler ki PKK vurdu.' Yani, gayri resmi olarak ağzından alabilirsiniz bu lafı, gayri resmi olarak...

Millet o kadar korkutulmuş ki, bunlar bir Azrail gibi; yani, aman bir daha gözaltına alınmayayım, bir daha benim... Benim çocuğum niye gidiyor ona 7 milyar para veriyor; korkudan. Korkutuyorlar. Kim, kimin haddine düşmüş, kimi şikayet edebilir? Mesela ben diyorum ki açık yüreklilikle, Kara Kuvvetleri Komutanı gelsin, benim karşında, bütün efkarı umumiyyeye açık oturum yapalım, açık televizyonda konuşalım, suç işlemiştir ve kilit noktadadır bunlar. MİT Başkanı, o günkü MİT Bölge Başkanı suç işlemiştir ve bu girişimleri o tertiplemiştir ve Ali'yi kullanmıştır ve jandarmayı kullanmıştır, jandarma istihbaratını kötü şekilde kullanmıştır. Bunlar suç işlemişlerdir...

Uzun süre askeriyeyle iş yapmışız, yirmi yıl falan. Devam ediyordu; fakat yok, şimdi yok. İş yok şimdi kestiler; üç dört senedir kestiler.

Şemdinli olayı... Benim en çok dikkatimi çeken olay, Ali Kaya'nın ismi çıktığı zaman televizyondan izledim, dedim o bu ha, bir. İkincisi, Yaşar Paşa'nın 'İyi çocuktur, Kürtçe biliyor, suç işlemez, Kuzey Irak'ta bize tercümanlık yapıyor' savunması benim çok dikkatimi çekti. Ali Kaya boş bir insan değildir ve tek başına da değil. Bu organize, çok büyük para var işin içinde. Hem onun hem Yaşar Paşa'nın. Yaşar Paşa kendini şey etmesin beraberdiler. Yaşar Paşa'nın kızının düğünü oluyor, Bölge Valisi Aydın Arslan'la, ondan sonra rektörlerle, ben dahil olmak üzere Diyarbakır'daki birçok kişiyi Harbiye şeyine götürüyor, orada gece düğününü yaptırıyor ve Çevik Bir'le beraber. Bu değirmenin suyu nereden geliyor?!" (Fırat, 2006: 63-71)

JİTEM'cilere 'İyi Çocuk' Takdimnamesi

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın 'Tanırım. İyi çocuktur' demesinin hemen ardından Hakkari İl Jandarma Komutanlığı'nın astsubaylar Ali Kaya ve Özcan İlideniz'i takdimnameyle ödüllendirdiği ortaya çıktı. TBMM Şemdinli Olaylarını Araştırma Komisyonu'nun CHP'li üyelerinin ısrarı üzerine, Komisyon İçişleri Bakanlığı'ndan astsubaylar Kaya ve İlideniz'in sicil dosyasını istedi. Kaya ve İlideniz'in takdimname aldığı da Bakanlığın Komisyona gönderdiği sicil dosyasıyla belirlendi. Gerekçesi, 'Başarılı çalışmalar' olarak gösterilen takdimnamenin veriliş tarihi ise 22 Kasım 2005 yani, 9 Kasım'daki bombalı saldırıdan 13 gün sonra. Bir diğer dikkat çekici nokta ise, Takdimname'nin Büyükanıt'ın Ali Kaya için 'Tanırım. İyi çocuktur' demesinden sonra verilmiş olması. Kaya ve İlideniz'in ödüllendirilmesinde Büyükanıt'ın sözlerinin etkili olduğu belirtiliyor.

Taktime'nin altındaki imza ise Hakkari İl Jandarma Komutanı Albay Erhan Kubat'a ait. Başçavuş Ali Kaya'nın Hakkari İl Jandarma Komutanlığı İstihbarat Kısım Amiri, Özcan İlideniz'in de Jandarma İstihbaratı Şemdinli Sorumlusu sıfatıyla 16 kez Şemdinli'de görevlendirilmesi yazısının altında yine Erhan Kubat'ın imzası var. Kubat 22 Kasım'da Şemdinli'ye giden TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Heyeti'ne olayla ilgili olarak verdiği ifadede

‘Veysel Ateş’in olayı gerçekleştirmesi mümkün değil. Araçtakilerden birinin İddaa Bayisi’ne ve namaz kılmak için abdest almaya gitme durumu var’ diyerek, Kaya, İlideniz ve itirafçı Veysel Ateş’i kollamıştı.

Kaya ve İlideniz’in takdimame ile ödüllendirilmesi Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Daire Başkanı Tuğgeneral Mehmet Çörten’in daha önce Şemdinli Komisyonu Başkanı AKP’li Musa Sıvacıoğlu’yla yaptığı ‘gizli’ görüşmede verdiği raporda da yer aldı. Sicil dosyalarında Özcan İlideniz’in 18, Ali Kaya’nın ise 17 takdimamesinin bulunduğu bilgisi yer alıyordu. (Fırat, 2006: 118)

300. CUMARTESİ, OĞULLAR HALA YOK!

Yıllardır, kayıp yakınlarından oluşan ‘Cumartesi Anneleri’ her Cumartesi günü saat 12.00’de, Galatasaray Meydanı’nda toplanıp kayıplarının hesabını soruyor. Tam 299 kere bir araya gelmişler ve kaybedilen oğullarının, kardeşlerinin, babalarının, akrabalarının hesabını sormuşlar; coplanmışlar, biber gazı yemişler, saçlarından tutulup gözaltına alınmışlar ama yine de yılmamışlar. Dile kolay, tam 299 keredir toplanıp kayıplarını istemelerine rağmen, onları kaybettiren devlet katından hiçbir ses seda yok. Başta hükümet ve yargı olmak üzere bu konuda söz sahibi olan bütün devlet kurumları ağzını, gözünü, kulağını kapatmış susuyor. *Radikal* gazetesi oldukça duyarlı davranıp ‘Cumartesi Annelerinin’ 300. Oturma eylemine geniş yer ayırmış. Bu yazılar faili meçhul siyasal cinayetlere dikkat çektiğinden olduğu gibi aktarıyoruz:

“Kayıp yakınlarından oluşan ‘Cumartesi Anneleri’ bugün 300. Kez Taksim’de buluşup kendilerini hatırlatmaya çalışacak.

300 hafta önceydi. 27 Mayıs 1995’te yaklaşık 30 kişi bir araya gelip Galatasaray Meydanı’nda toplandı. Kayıplarının hesabını soruyorlardı. Kimi bir gece yarısı evinden alınmıştı, kimi sokakta yürürken. Ama hiçbiri geri dönmemişti. Ve devlet ailelerine hiçbir şey söylememişti. Elleri kayıplarının fotoğraflarıyla meydanda oturdular. Kayıplarını istiyorlardı ya da en azından bir yanıt. Öldü mü, kaldı mı? ... Ertesi hafta yine geldiler, sonraki hafta yine... Artık onlar ‘Cumartesi Anneleri’ydiler. Sayıları giderek artıyordu. Sadece evlatlar aranmıyordu, ağabeyler, ablalar, babalar... ‘Cumartesi Anneleri’nin yanında ‘Cumartesi İnsanları’ da vardı.

Zorunlu bir ara

Üç yıl sonraydı... 1998 Ağustos'undaki eyleme polis müdahale etti. Cop kullanıyor, biber gazı sıkıyordu. Ama anneler kayıp oğullarının fotoğraflarını bırakmıyordu. Polis şiddeti her hafta arttı. 203. Oturma gününde 13 Mart 1999'da eyleme ara verdiklerini açıkladılar. Ta ki 31 Ocak 2009'a kadar. Yeniden başlayan oturma eylemi bugün 300. Haftasına girdi. Bugün kayıplarını arayanlar da, onlara destek verenler de yine saat 12.00'de Galatasaray Meydanı'nda olacak." (Radikal, 25 Aralık 2010)

CUMARTESİ ANNELERİ BİZE AYNA TUTUYOR

Radikal gazetesinden Dilek Kurban, "Cumartesi Anneleri bize Ayna Tutuyor" başlıklı yazısıyla, toplumun faili meçhullere ve yüreği yanan Cumartesi annelerine duyarsız kaldığını belirtiyor ve bu toplumsal yaraya herkesin duyarlılık göstermesini istiyor:

"Biz. Cumartesi Annelerini ne çabuk unuttuk. Son iki yıldır, Kürt açılımı ve Ergenekon davası nedeniyle failli meçhulleri, gözaltında kayıpları, devletin bölgede işlediği akıl almaz suçları, JİTEM'i daha önce hiç olmadığı kadar konuşurken, bütün bu meselelerin sembolü olan bu hareketi konuşmuyoruz. Oysa, yakınları devlet eliyle kaybedilen bu aileler, 1990'larda Kürtlere karşı işlenen hak ihlalleriyle Ergenekon davası arasındaki bağı daha en başında gördüler. Bu nedenledir ki, Mayıs 1995'te başladıkları ancak Mart 1999'da dayanılmaz hale gelen polis şiddeti nedeniyle son verme zorunda kaldıkları eylemlerine, 31 Ocak 2009'da yeniden başladılar.

İpek Ailesi, yüzlerce askerin 18 Mayıs 1994'te Diyarbakır'ın Türel Köyü'ne bağlı Çağlarbaşı (Dahlezeri) mezrasına yaptıkları baskın sonrasında götürdükleri oğulları Servet ve İkrâm'ın akıbetini o gün bu gün öğrenebilmiş değil. Ailenin başvurma çabası yer kalmamış. Diyarbakır DGM Başsavcılığı, Lice Savcılığı, Lice Jandarma Komutanlığı, OHAL Valiliği, Genelkurmay... Devlet, yargısıyla, ordusuyla, yürütmesiyle külliyyen reddetmiş kardeşlerin gözaltına alındığını. Ailelerin son çare başvurduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2004 tarihli kararında, İpek kardeşlerin, Ergenekon davasında adı geçen Tümgeneral Yavuz Ertürk komutasındaki Bolu Komando Tugayı tarafından gözaltına alındığına, aradan geçen uzun zaman nedeniyle de ölmüş kabul edilmeleri gerektiğine karar

verdi. Ancak, yaklaşık yedi yıl sonra devlet hâlâ sorumluluğunu inkar etmeye, İpek ailesi ise evlatlarının ölü bedenlerini aramaya devam ediyor:

Galatasaray'da bugün

Oğulları, kocaları, ağabeyleri, babaları devletin istihdam ettiği JİTEM mensupları, korucular, itiraflılar, astsubaylar tarafından alınan ve bir daha geri getirilmeyen bu aileler, tam 15 yıldır yakınlarının akıbetinin hesabını soruyor. Bugün tam 300'üncü kez oturacaklar Galatasaray Meydanı'nda, saat 12.00'de. Her hafta olduğu gibi, devletin, yakınlarına ne olduğunu açıklaması ve failleri yargılaması talepleriyle. Onları bu kez görmeye yüzümüz var mı?" (Kurban, 2010: 18)

SON SÖZÜ 'ANNEM'Dİ

Başbakan Erdoğan'ın Dolmabahçe'de dikkatle dinlediği 103 yaşındaki Berfo Nine, 31 yıldır haber alamadığı kayıp oğlunun hikayesini Taraf'a anlattı.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın görüştüğü Cumartesi Anneleri'nden biriydi 103 yaşındaki Berfo Kırbayır. 12 Eylül askeri darbesinden bir gün sonra Ardahan Göl'deki evinden askerler tarafından alınan ve tam 31 yıldır kayıp olan oğlu Cemil'in bulunmasını istedi Berfo Kırbayır Başbakandan. Oğlunu askerler arasında götürülürken son kez gördüğünü söyleyen acılı anne, 'Cemil diye seslendim. Askerlerin arasından bana döndü. Göz göze geldik. 'Annem' diye seslendi. Oğlumdan duyduğum son söz bu oldu' diyor gözyaşlarıyla.

Bir asırlık ömrü geride bırakan ve ağlamaktan gözlerinin feri sönen, göz pınarları kuruyan Berfo Nine, Göl'deki evini bir yıl önce bırakıp İstanbul'a gelmiş. Gelin hep birlikte Cumartesi Anneleri'nin simgesi olan Berfo Nine'nin acısını dinleyelim ve buna ortak olalım; çünkü Berfo Nine'nin çektiği acıları bugün çocuğu kayıp olan binlerce anne çekiyor:

"Nasıl gelirdim oğlum o evi bırakıp. Tam 30 yıldır o evin kapısını bile kapatmadım ben. Komşuya bile gitmeye korktum. Cemil'im döner, kapıda kalır diye korktum. Oğlum evi basan askerlerin arasındaydı. Cemil diye bağırdım. O esnada bana döndü ve 'Annem' diye seslendi. Cemil'den son duyduğum bu 'annem' sözüydü.

Oysa ben askerlere güvenmiştim. Ancak oğlumu kaybettiler. Oğlumu çok aradım. Bulamadım. Her gün rüyama girdi oğlum. Bir sevdiği vardı Cemil'in. Evlenme hazırlıkları yapıyordu hatta yeni koltuk takımı bile almıştı. O kaybolunca koltuklarına da dokundurtmadım. Çürüdü gitti o koltuklar da.”

Acılı anne oğlunun pantolonunu, gömleğini ve montunu atmamış. Cemil kaybolduktan sonra kızlarına güzelce yıkatmış ve bir kuklaya giydirmiş. Yıllarca kuklaya bakarak, elbiselerini koklayarak özlemini gidermeye çalışmış. Cemil'e benzettiği kukla hâlâ köydeki evinde. Bacaklarında yürümeye güç varken elinde torbayla gezmiş hep. Oğlunun hiç olmazsa kemiklerini bulup torbaya koyacak oradan da güzel bir mezar yaptıracakmış Berfo Nine. Ama olmamış bir türlü. Bulamamış oğlunu... (Taraf, 7 Şubat 2011)

CUMARTESİ ANNESİ HANIM TOSUN: Sesimi duyurabilmek için 'Cumartesi Anneleri'ne katıldım. 1995'ten bugüne kadar tam 16 yıldır kayıplarla ilgili ne varsa onun mücadelesini yürütüyoruz. Bu mücadelemize de kayıplarımız bulunana ve bu ailelere hesap verilene kadar devam edeceğiz.

Diyarbakır Lice doğumlu Hanım Tosun, İstanbul'da eşi Fehmi Tosun kaçırılıp kaybedildikten sonra başvurmadığı kurum kalmamış. Onlardan hiçbir sonuç alamayınca, Cumartesi Anneleri'ne katılıp oradan sesini yetkililere duyurmaya çalışmış. Tam 16 yıldır Cumartesi Anneleri'yle birlikte mücadelesini yürüten Hanım Tosun, şu anda 'Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği' YAKAY-DER'in Fatih (İstanbul) Şube Başkanlığı'nı yürütmektedir. İşte, babası infaz edilip eşi de kaybedildikten sonra siyasi mücadeleye katılan ve oldukça politikleşen Cumartesi Annesi Hanım Tosun ile yaptığımız söyleşi:

“Biz Lice Çavındır (Licok) Köyü'nde oturuyorduk. Biz Kürt hareketi olarak o zaman Molla Mustafa Barzani'yi biliyorduk. Hatta evimizde, Molla Mustafa Barzani'nin fotoğrafı da asılıydı. Sonra biz Apocuların ismini duymaya başladık.

Ben daha yeni evliydim. Kayınbabam gözaltına alındı. Kayınbabamın gözaltına alınması 12 Eylül öncesiydi. Ondan sonra 12 Eylül askeri darbesi oldu. Darbeden sonra köylere baskın yapılmaya başlandı. O zamanlar sadece kayınbabam aranıp baskı görüyordu. Biz köydeydik. Kayınbabamlar ise Diyarbakır'da oturuyorlardı.

Bizim hem Diyarbakır'da hem de köyde evimiz vardı. Kayınbabam tanınmış biriydi ve kereste (ceviz ağacından) ticaretini yapıyordu.

Özellikle 1990'dan itibaren insanlar gözaltına alınmaya başlandı. 1991'de köyümüze baskın oldu ve eşimle birlikte toplam 6 kişi gözaltına alındı. İşte bizim hikayemiz o zamandan başladı. Tam 21 gün onlardan hiç haber alamadık. O gün 200 haneli köye 5 bine yakın asker gelmişti. Helikopterler sürekli inip kalkıyordu. Diyarbakır Valisi'nin bile operasyon için geldiği söyleniyordu. Öylesine büyük bir operasyondur. Bizim köyden bir gerilla yaralı olarak yakalanmıştı. Bütün bu operasyon ondandı.

Biz aslında o zamana kadar köyümüzden kimsenin gözaltına alınmasına müsaade etmiyorduk; bu konuda direnç gösteriyorduk. Ama o gün öyle bir baskın oldu ki, nasıl koyunlar bir araya geldiği zaman yer görülmez, o gün de öyle çok askerler bir araya gelmişti ki, yer gözükmüyordu. Ve bize çok kötü saldırdılar. Hem eşim Fehmi'yi hem de kardeşimi gözaltına aldılar. Bize ve onlara çok kötü hakaretler ettiler. Köyümüzün muhtarını bile dövdüler.

Gözaltına alınanları önce Lice'ye, oradan da Diyarbakır'a götürmüşlerdi. Onlardan tam 21 gün hiç haber alamadık. 21 gün sonunda önce kardeşimle birlikte üç kişi serbest bırakıldı. Eşim Fehmi dahil üç kişi de tutuklandı. Eşim, PKK'ye yardım yataklığından 3 yıl 9 ay ceza yedi. İki yıl Diyarbakır Cezaevi'nde, oradan Antep'e, oradan Maraş Ermenek Cezaevi'nde kaldı ve oradan tahliye oldu.

Eşimin tutuklanmasıyla birlikte, üstümüzde büyük baskılar yapıldı. Sık sık köyümüze ve evlerimize baskın yapılıyordu. Yani 1991'den 1993'e kadar sık sık köye baskın yapılıyor, evlerimiz sürekli aranılıyordu. 1993 Lice Olayları'nda da Lice'nin her tarafı yakıldı, yıkıldı.

O günü hiç unutmuyorum: Ben, Gaziantep'te tutuklu bulunan eşim Fehmi ile Görüş Günü için çocuklarımla birlikte Antep'e gitmek için yola çıktım. Hatta babam 'Kızım sen gidiyorsun, sana para lazım olabilir' diye bana para verdi. Ve ben ondan para alıp köy minibüsüyle yola çıktım. Köyden Lice'ye giderken, Lice yolu üzerinde inanılmaz derecede askerler ve panzerler vardı. Biz daha Diyarbakır'a varmadan, 'Lice'de çatışma çıktı' dediler. Biz Diyarbakır'a vardığımızda ise, 'Lice'de çok büyük bir çatışma çıktı; Lice'yi ateşe verdiler. Ölüler var, yaralılar var; ama Lice'nin girişi çıkışı kapatıldı. Askeriye'nin dışında hiç kimse Lice'ye giremiyor' dediler.

Ben hemen biletimi alıp Antep'e geçtim. Akşamdan Antep'e gittik ki, ertesi günkü görüşmeyi yapabilelim diye.

Lice olaylarının olduğu gün evlerimizi ateşe vermişler. Babam da 'Evlerimizi yakmayın' diye karşı koymaya çalıştığı için onu da kurşuna dizmişler. Babam, benim 12 yaşındaki büyük kızımın, bütün kardeşlerimin, halamın, yengemin ve bütün köylülerimizin gözü önünde kurşuna dizilip öldürülmüştü. Bu yüzden benim büyük kızımın psikolojisi bozuldu. Geceleri, 'Yine askerler geldi, yine korucular geldi; bizi öldürecekler' diye yataktan fırlıyordu ve 'Anne, ne olur biz bu köyden gidelim' diye ağlıyordu. Babamın kırkını yaptıktan sonra, biz köyden çıkıp Diyarbakır'a gitmek zorunda kaldık. Birkaç ay sonra da köydeki evlerimizi eşyalarımızla birlikte yaktılar ve köylerimizi bütünüyle boşalttılar.

Biz köyden çıktıktan 8 ay sonra 1994'te, eşim Fehmi de cezaevinden çıktı; ama Fehmi can güvenliği olmadığı ve çok kötü bir süreç olduğu için Diyarbakır'a gelmek istemedi. Eşimin İstanbul'da akrabaları vardı. Cezaevinden çıktıktan sonra hemen İstanbul'a gitti. Biz Diyarbakır'daydık, o ise İstanbul'daydı.

Eşim çıktıktan 20 gün sonra Diyarbakır'da aranmaya başlandı. Kayınbabama gidip 'Senin oğlun cezaevinden çıkmış; nerede olduğunu bize söyle' ya da 'Onun eşi nerdedir' diye kayınbabama sürekli baskı yapıyorlardı. Eşimden üç ay sonra bu baskılardan dolayı biz de Diyarbakır'dan İstanbul'a gelmek zorunda kaldık ve İstanbul'a yerleştik. İstanbul'da da eşim sürekli takip altındaydı. Öylesine çok rahatsız ediliyordu ki, birkaç ay sonra evimizi değiştirmek zorunda kaldık ve başka bir yere taşındık. Gittiğimiz yerde de bizi buldular.

19 Ekim 1995 tarihinde, eşim sabah saat 10.00 gibi arkadaşlarıyla birlikte evden çıktı. Akşam saat 18.00-19.00 gibi, evin önünde sivil bir araba gördük. Elllerinde telsizler ve silahlar vardı ama onlar sivil giyimliydi. Arabaları, 34 UD 597 plakalı bir Renault taksiydi. Benim 13 yaşındaki büyük kızım ile 15 yaşındaki yeğenim de bunları gördü. Onlar dışarıdaydılar. Onların söylediklerine göre; iki kişi eşimin koluna girmişler ve onu arabadan indirmişler. Bir kişi de arabada kalmış. Bizim binanın yan tarafında bahçe vardı. Onu oraya götürmüşler. O anda kızım üç defa üst üste kapıyı çaldı. 'Kızım niye böyle kapıyı çalıyorsun?' diye sordum. O da heyecanla, 'Anne, iki kişi babamın kolunu tutup arabadan indirdiler, oradan arkadaki bahçeye götürdüler' dedi. Ben hemen arka balkona çıktım

ve onları ben kendi gözümle gördüm.

Eşim iki kişinin arasındaydı. Ve beni görüp yukarı baktığında 'İmdat, beni kaçırıyorlar' dedi. O zaman dünya benim başıma yıkıldı ve benim için bir kıyamet koptu. Hemen koşturarak aşağı indim. Kapıdan dışarı çıktığımda, araba hızla hareket etti. O zaman hemen arabanın plakasını aldık. Hatta ben arabanın arkasından 500 metre kadar koştum. Sonra cadde çok işlek ve akşam saati olduğu için taksiyi kaybettik. Akşam saat 18.30-19.00 civarıydı. Ondan sonra hepimiz bağırsı çağrış ağladık.

Karakol bize çok yakın olduğu için komşular hemen telefon etmişler. Ben taksinin peşini bırakıp eve geldiğimde polisler vardı. Polislerle birlikte karakola gidip gördüklerimizi anlattık. Onlar, o plakayı görünce biraz duraksadılar ve hemen her şeyi anladılar. Bana her şeyimi sordular. Sonra bize dediler ki, 'Bu senin ifadendir. Biz Ankara'ya gönderip takip edeceğiz.' O gündür, bu gündür eşimden hiçbir haber yok.

Ertesi gün ben Beşiktaş Cumhuriyet Başsavcılığı'na dilekçeyle başvurdum. Ondan sonra İHD'ye gittim. Onlara da bir dilekçe verdim. Olayı onlara da anlattım. Üç gün sonra Beşiktaş Savcılığı'na tekrar gittim. Bizzat kendim Beşiktaş'taki Başsavcı'yla görüştüm. Bana dedi ki, 'Ben Terör'den haber almıyorum.' O zaman ben ona dedim ki, 'Neden dilekçemi aldınız?' O da benim dilekçemi alıp suratıma fırlattı ve 'Senin dilekçen benim için hiçbir şey ifade etmiyor' dedi. Ondan sonra arkamdan seslenerek, 'Avcılar nereye bağlıysa, git dilekçeni oraya ver' dedi.

Ondan sonra Bakırköy Savcılığı'na gittim; dilekçemi almadı. Küçük Çekmece'ye gittim, oraya dilekçe verdim. 40 gün sonra tekrar İHD'ye gittik ve '40 gündür Fehmi Tosun'dan hiçbir haber yok' diye orada basın toplantısı yaptık. Ondan sonra sesimi duyurabilmek için 'Cumartesi Anneleri'ne katıldım. 1995'ten bugüne kadar tam 16 yıldır kayıplarla ilgili ne varsa onun mücadelesini yürütüyoruz. Bu mücadelemize de kayıplarımız bulunana ve bu ailelere hesap verilene kadar devam edeceğiz."

İSYAN EDİYORUM!

Radikal yazarı Dilek kurban gibi, Cumartesi Anneleri'nin kayıplarını bulmak için attıkları çılgınlara bir dayanışma sesi de Dans sanatçısı Zeynep Tanbay'dan geliyor. Hak ihlalleriyle ilgili bütün

etkinliklere destek veren Tanbay, *Taraf* gazetesinde yayınlanan "İsyan ediyorum!" başlıklı yazısında, bütün sanatçı duyarlılığıyla herkesi hak ihlallerine karşı çıkmaya ve 'Cumartesi Anneleri'yle dayanışmaya çağırıyor:

"Cumhurbaşkanı, Başbakan ve kamuoyuna; Bu memlekette yaşayan bir yurttaş olarak, yer altından çıkan kemikler, kuyularda bulunan cesetler, toprağa gömülmüş cephanelikler ülkesinde yaşıyor olmaya isyan ediyorum.

Yıllarca kandırılmış olmaya; devlet, hükümet, ordu ve medya tarafından söylenen yalanlara muhatap kalmaya; ilkokuldan itibaren başlayan inkar politikalarına zorla ve ısrarla inandırılmaya isyan ediyorum.

Genelkurmay Başkanlarının 'ayağını frende' tutmasına; savcı ve yargıçların suçluları serbest bırakmasına; Cumhurbaşkanı'nın 'kimliğini ispat etmesine çalışmasına; Başbakan'ın Filistin'li çocukları düşünüp, Diyarbakırlı çocukların hapislerde sürünmesine izin vermesine isyan ediyorum.

Güneydoğu'da askerler ve devlet görevlileri tarafından işlenen cinayetlere; Kürt halkına karşı yapılan vahşete; JİTEM'in katlettiği 11 köylünün gerçeğini 13 yıl sonra öğrenmeye; on binlerce Kürt yurttaşın 'kayıp' olmasına, katledilmesine; bütün bu katliamları devlet ve askerin beraber yapıp, beraber örtbas etmesine isyan ediyorum.

Hrant Dink'i ölüme gönderen fikir babalarına; onu hedef göstermiş basına; ırkçı, milliyetçi, katil yetiştiren bu sisteme, bu devlete; cinayetin soruşturması için kapılarını sonuna kadar açmayan iktidara ve adalete isyan ediyorum.

Ergenekon soruşturmasıyla tutuklanan orgeneralleri tahliye eden 12. Ağır Ceza Mahkemesi'ne; JİTEM'le ilgili soruşturmaların önünü kesen Genelkurmay'a; karanlık, pislik, yalan, kumpas, vahşet tünelinden çıkmamızı önleyen gönüllü Ergenekon avukatlarına isyan ediyorum.

Normal bir memlekette, normal bir insan gibi yaşayamadığıma isyan ediyorum.

Yorgun düştüm anormali normalmiş gibi yaşamaya karşı çıkmaktan!

Yorgun düştüm bütün bu katliamlara, vahşete, yalana dolana tanıklık etmekten.

Yorgun düştüm, 10 yaşındaki oğluma her sarılışında, devletin vurduğu 12 yaşındaki Uğur Kaymaz'ı düşünmekten; taş attıkları için 23 yıla kadar hapisle yargılanan Diyarbakırlı çocukları düşünmekten; onların annelerini, ailelerini düşünmekten; ne yapacağımı bilememekten, çaresiz kalmaktan yorgun düştüm.

Hangi normal anne, çocuğunun hapiste fare kuyruğu çıkan yemeği yemesi, cinsel tacize uğraması, karşısında hâlâ normal kalabilir?

Hangi normal kadın, kocasının ve oğlunun devlet tarafından alınarak 'kayıp' olması ve yıllar sonra kuyulardan çıkan ölüleri karşısında hâlâ normal kalabilir?

Hangi normal insan, yaşadığı ülkenin topraklarının altından ve üstünden bu kadar pislik ve vahşet çıkması karşısında hâlâ normal kalabilir?

Evet, normal bir memlekette, normal bir insan gibi yaşayamadığım için isyan ediyorum!

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e ve Başbakan Tayyip Erdoğan'a sesleniyorum;

Yeter artık! Bütün bu olup bitenleri size verilen demokratik yetkiye dayanarak, kökünden kazımanızı, sonuna kadar taviz vermeden üstüne gitmenizi istiyorum.

Yurttaş olarak bunu talep ediyor ve bu konuda atacağınız her olumlu adımda, ben de sokakta adım atacağım ve size destek vereceğim diyorum.

Kamuoyuna sesleniyorum;

Benim gibi hisseden bütün anneleri, kadınları ve tüm yurttaşları bu pislik karşısında sessiz olmamaya çağırıyorum.

14 şubat saat 12.00'de, Galatasaray'ın önünde yeniden toplanmaya karar veren Cumartesi Anneleri'ne katılalım ve her Cumartesi orada olalım diyorum.

Gözaltında 'kayıp' edilenler için, göz önünde kaybettiklerimiz için, göz göre göre kaybolacaklara karşı çıkmak için! ..." (*Taraf*, 16 şubat 2009)

1993-97 Yılları Arasında İşlenen Faili Meçhul Cinayetler Devlet Politikasıydı

Emekli Koramiral Atilla Kıyat, 1993-1997 yılları arasında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde işlenen faili meçhul cinayetler hakkında çok çarpıcı açıklamalar yaptı. Habertürk Televizyon

kanalında konuşan Koramiral Kıyat, 93-97 yılları arasında işlenen faili meçhul cinayetlerin devlet politikası olduğunu, o dönemin yüz-başı, üsteğmen olan kişilerin emir üzerine bu cinayetleri işlediklerini ileri sürdü. Kıyat, dönemin cumhurbaşkanlarının ve genelkurmay başkanlarının hesap vermesi gerektiğini söyledi. İşte internet sitelerine de düşen emekli Koramiral Atilla Kıyat'ın şok açıklamaları:

"1990'la 2000 yılları arasında yapılanlar bir devlet politikası olmasına rağmen, bölgede ülkesine karşı kin kusan bir neslin yetişmesine sebep olmuştur. Hukuk dışı uygulamalar olmuştur. Bugün Ergenekon'da faili meçhul cinayetlerden dolayı suçlanan ve içeride olan kimseler vardır. Ama ben devamlı söylüyorum: Bu arkadaşlar o zaman (Şimdi Albay bunlar) üsteğmendi, yüzbaşydı.

Şimdi diyorlar ki, 'Sen Cizre'deyken Muhtarı öldürdün ya da Mihtarla beraber oldun filancayı öldürdün.' Sene kaç? 1994, 1995... Şimdi ben de diyorum ki, lütfen 94'ün, 95'in, 93'ün, 97'inin başbakanları, cumhurbaşkanları, genelkurmay başkanları, OHAL valileri... Yatağınızda nasıl rahat uyuyorsunuz? Lütfen çıkıp açıklayın, bu yıllar işlenen faili meçhuller terörle mücadelesinin devlet politikası mı idi ve bu çocuklar devlet politikasına mı uydular? 'Hayır, böyle bir devlet politikası yok diyorsanız, söyleyin. Hayır söylemiyorlar.

Ben o zaman devlet politikası olduğunu düşünüyorum. O zaman maalesef ülkeyi idare edenler, faili meçhullerin de terörizme önlem olarak gördüklerini düşünüyorum. Çünkü bir üsteğmen, 'Ben Hasan'la Mehmet'i bir halledeyim de bu terörizmi bitireyim' diyemez. Birileri emir verdi." (Kıyat, 03 Ağustos 2010)

Binlerce faili meçhul varsa orda devlet politikası vardır

"Faili meçhuller devlet politikası" diyen emekli Koramiral Atilla Kıyat, Diyarbakır 6. Ağır ceza Mahkemesi'nde tanık sıfatıyla ifade verdi.

Kayseri eski İl Jandarma Komutanı Albay Cemal Temizöz ve Cizre eski Belediye Başkanı Kamil Atak ile itirafçılar Abdülhakim Güven, Adem Yakın, Hıdır Altuğ, Kukel Atak ve Tamer Atak'ın yargılandığı davada tanık olarak ifade veren emekli Koramiral Atilla Kıyat, "Bu ülkede binlerce faili meçhul varsa bunların devlet politikası olmadan yapılamayacağını düşünüyorum. Bunlar burada yargılanıyorsa dönemin Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve Genelkurmay

Başkanı evinde nasıl rahat uyuyor, merak ediyorum” dedi.

Koramiral Kıyat, katıldığı bir televizyon programında 1993-97 yılları arasında işlenen faili meçhul cinayetlerin bir devlet politikası olduğu ve o dönem yüzbaşı, üsteğmen olan kişilerin üstlerinden emir almadan böyle şeyler yapamayacağı yönündeki açıklamalarını tekrarladı:

“Faili meçhul cinayetler konusunda eğer böyle bir suç işlenmişse teğmen, üsteğmen veya yüzbaşı rütbeli askerin kendi başına bunu yapamayacağını düşünüyorum. Bunun arkasında bir devlet politikası vardır. Binlerce faili meçhul varsa arkasında devlet politikası olmadan olmaz. Bu sanıklar beraat etse bile böyle bir devlet politikası yoktur demeyeceğim. Burada binlerce öldürölme olayından bahsediyorum. 1990-2000 yılları arasında yaşananlar devlet politikası değilse açıklasınlar, eğer devlet politikasıysa nasıl rahat bir şekilde uyuyorlar? Yaşananlar, birbirinden nefret eden bir neslin doğmasına neden oldu. JİTEM’i bir Jandarma İstihbarat Teşkilatı’nın kısaltılması olarak biliyorduk. Eğer bu bir Jandarma teşkilatıysa bunu bir binbaşı kuramaz.”(Günlük, Taraf, 19 Şubat 2011)

ERGENEKON ÖRGÜTÜ

Ergenekon Operasyonu’yla ortaya çıkan ilişkiler ağı, ‘Derin Devlet’ tartışmalarını yeniden gündeme getirdi. *Cumhuriyet* gazetesine atılan bombalar, Danıştay Operasyonu, İsmailağa Cinayeti, Atabeyler Operasyonu’nda soruşturma hedefi subayın ikametlerinden çıkan “Özel Harp dökümanları (Ayaklanmaları Bastırma Harekatı), Ümraniye’deki bir gecekonduda bulunan el bombaları ve buna bağlı olarak JİTEM’in kurucusu olarak bilinen ve adı Susurluk olayında gündeme gelen emekli Tuğgeneral Veli Küçük, gazeteci Güler Kömürücü, emekli Kurmay Albay fikri Karadağ, Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol ve avukat Kemal Kerinçsiz’in de aralarında olduğu onlarca kişinin tutuklanması, kafalarda birçok soru işareti oluşturdu. Geniş kapsamlı yapılan bu operasyonlarda, her zaman karanlık ilişkileri ve sırlarıyla gündeme gelen JİTEM kurucusu ve yöneticisi Tuğgeneral Veli Küçük’ün arşivi de ele geçirildi. Susurluk skandalından Danıştay saldırısına, Dink’in öldürölmesinden, pek çok faili meçhul cinayete kadar her taşın altından çıkan Veli Küçük, ne çağrıldığı TBMM Susurluk Komisyonuna gitmiş, ne de hakkında adli soruşturma açılabilmişti. Veli Küçük ile ilgili *Radikal*

gazetesinde yer alan “Susurluk’tan Hrant Dink’e adlı haber yazısında önemli bilgiler verilmektedir:

Susurluk’tan Hrant Dink’e

Emekli Tuğgeneral Veli Küçük’ün arşivi karanlıkta kalmış pek çok olayı aydınlatılabilir. Küçük’ün adının geçmesine karşın bilgi vermediği olayların bazıları şöyle:

Susurluk skandalının kilit ismi: Abdullah Çatlı ile son telefon görüşmelerinden birini yaptığı belirlendi. Ayrıca Yeşil’in cep telefonunun Veli Küçük üzerine kayıtlı olduğu anlaşıldı. Bu telefondan öldürülen Ömer Lütfü Topal’ın kumarhanelerinin de defalarca arandığı belirlendi. Fakat Küçük, ne çağrıldığı TBMM Susurluk Komisyonuna gitti, ne de hakkında adli bir soruşturma açılabilirdi.

Ölüm Üçgeni: Kocaeli İl Jandarma Alay Komutanı olduğu sırada Kürt işadamları pek çok faili meçhul cinayetin adresi olan Ölüm Üçgeni’nde (Hendek, Akyazı, Sapanca) öldürüldü.

Laz korucular: Giresun Jandarma Bölge Komutanı olduktan sonra Karadeniz de karıştı. Küçük, dağlardaki köylüleri korucu yaptı, silah dağıttı.

JİTEM kurucusu: Güneydoğu’daki çok sayıda faili meçhul cinayetin arkasında olduğu öne sürülen JİTEM’i Veli Küçük’ün kurduğu öne sürüldü. JİTEM hakkında konuşan Cem Ersever’i, Küçük’ün adamı olduğu iddia edilen Yeşil öldürdü.

Mafya ile yan yana: Sedat Peker tarafından kurulan ‘öztürkler.com’ adlı internet sitesinin açılışına katıldı.

Danıştay tetikçisiyle fotoğraf: Küçük’ün, Danıştay baskınının tetikçisi Alparслан Aslan ile yan yana çekilmiş fotoğrafı ortaya çıktı.

Dink’i tehdit: Hrant Dink’in Veli Küçük tarafından tehdit edildiği iddiaları da gündeme gelmişti.” (*Radikal*, 29 Ocak 2008)

Kirli savaş ortamını kullanan ve Türk Silahlı Kuvvetleri’ni yanına alan Ergenekon çetesi, süreç içerisinde tam anlamıyla bir “siyasi ordu” haline geldi. Ordulaşan Çete’nin hedefinde siyasal iktidarı (hükümeti) devirip iktidara gelmek olunca, iktidardaki siyasi yapı (AKP) da harekete geçip, Ergenekon çetesinin üzerine gitmek zorunda kaldı. Ergenekon çetesine karşı yapılan operasyonlarda ele geçen silahlar yanında, Ergenekon örgütlenmesiyle ilgili inanılmaz belgeler ele geçti. İşte Ergenekon yapılanmasının darbe planıyla ilgili *Radikal* gazetesinin, “Ergenekon’un darbe planı: Askerde örgütlen,

işsiz gençleri eylemde kullan” başlığıyla verdiği haber:

Ergenekon'un Darbe Planı

Halkı silahlı isyana tahrik 'le suçlanan 'Ergenekon terör örgütü'nün altı aşamalı darbe planı yaptığı öne sürüldü. Buna göre örgüt sivil toplum kuruluşları oluşturacak, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde (TSK) yapılanacak, naylon terör örgütleri kurup başıboş gençleri eylemlerde kullanacaktı. Ayrıca istihbarat akışının sağlanması ve 'Temizle ortadan kaldırma' başlığı altında darbe aşamaları vardı. Örgütün Türkiye'yi sarsan önemli cinayetlerde parmağı olduğu da önemli iddialar arasında. Gazetelerde yer alan önemli iddialar şöyle:

Sabah gazetesi, Ergenekon lideri Veli Küçük'ün, dört cinayet ve dört saldırının talimatını verdiğini öne sürdü. Gazeteye göre Küçük'ün özel eşyaları, ajandası ve bilgisayarında yapılan incelemede, altı aşamalı planla darbeyi hedeflediği ortaya çıktı. Küçük'ün talimatını verdiği cinayetler, Necip Hablemitoğlu, Hrant Dink, Malatya katliamı, İbrahim Çiftçi cinayeti ve Darııstay saldırısı olarak sıralandı. İddiaya göre emirleri Veli Küçük verdi.

Gazetenin haberine göre, darbe aşamalarından biri sivil toplum kuruluşları oluşturmaktı. İddiaya göre ordudaki genç subaylar krizi ile 27 Nisan'daki e-muhtıranın arkasında da Veli Küçük etken oldu. Ülkü Ocakları'nın etkisindeki ve başıboş gençlerin, *Aydınlık* grubu olarak bilinen ulusalcı gençlerle kaynaştırılması ve eylemlerde kullanılmasının amaçlandığı öne sürülürken, *Sabah* gazetesi, 'başkan ve başkanlık konseyinden' oluşan örgütün yapısını yazdı. Habere göre örgüt yapısı şöyle:

Örgüt yapısı

Başkan: Veli Küçük, emekli tuğgeneral JİTEM kurucusu. **Başkanlık Divanı:** Veli Küçük, Fikri Karadağ, Sevgi Erenerol, Sami Hoştan, Kemal Kerinçsiz, Erkut Ersoy.

Örgütlenme büro: Başkanı Fikri Karadağ. **Üyeler:** Kahraman Şahin, Hüseyin Gazi Oğuz. **Görevi:** Kurulan ve kurulacak olan derneklerde sokaklardaki gençleri toparlamak ve Ülkü Ocakları'ndaki ve *Aydınlık* grubundaki gençleri örgüte kazanmak.

Savunma ve propaganda büro: Başkanı Kemal Kerinçsiz. **Üyeler:** Fuat Turgut, Ergun Poyraz, Güler Kömürcü. **Görevi:** Medya ve kamuoyunda propaganda yapıp, mitingler düzenlemek. Örgütün

üyelerinin kolluk kuvvetleri ve mahkemeler karşısında savunmasını yapmak.

Operasyon ve lojistik büro: Başkanı Zekeriya Öztürk. Üyeler: Muzaffer Tekin, Oktay Yıldırım, Fikret Emek, Muhammet Y. Görevi: Örgüte silah, mühimmat, tetikçi ve eylemci bulma.

Finans, mafya ve naylon terör örgütleri bürosu: Başkanı Sami Hoştan. Üyeler: Semih Tufan Günaltay, Sedat Peker, Ali Yasak. Görevi: Örgüte finans destek sağlamak ve örgütün yapacağı eylemler öncesinde naylon terör örgütleri kurup onların adına eylemleri üstlenmesini temin etmek.

Din ve cemaat ilişkilerini düzenleme büro: Başkanı Sevgi Erenol. Üyeler: Hüseyin Görüm, İhsan Göktaş. Görevi: Örgüt üyeleri içerisinde İslam adı altında değişik ve adı konulmayan dinsel yapılanmaya gidip örgüt elemanlarını İslami akımlardan uzak tutmak.

İstihbarat büro: Başkanı Erkut Ersoy. Görevi: MİT, JİTEM ve Emniyet İstihbarat'ın yanı sıra kolluk kuvvetlerine yakalanmamak için yöntemler geliştirmek.” (Radikal, 29 Ocak 2008)

Ergenekon'un Teşkilat yapısı

Omurgası emekli askerler (paşalar) ile istihbaratçılardan oluşan Ergenekon örgütünün teşkilat yapılanması şöyle:

“Başkana bağlı askeri kanat, sivil kanat, eleman temini ve finans konularında yetkili 4 kurmay heyeti var. Askeri kanat; istihbarat, suikast timi, diğer örgütlerle ilişki ve mafya bağlantısından oluşuyor. Sivil kanat, Kuvayı Milliye dernekleri, dezenformasyon birimi, sivil istihbarat, medya, karşı propaganda ve teori üretiminden sorumlu. Eleman temininde; ajan, köprü personel, sivil istihbaratçı, medya mensupları, finans uzmanları ve ilaç kimya uzmanları bulunuyor. Finans bölümü; naylon şirketler, yurtdışı kaynaklar, ticari faaliyetler ve spekülasyon kaynaklarından besleniyor.” (Tayyar, 2010: 241)

Ergenekon operasyonu bir fırsat

TBMM Susurluk Komisyonu üyesi Fikri Sağlar, Ergenekon adlı örgüte yönelik operasyonun Türk gladiosunun ortaya çıkarılması için önemli bir fırsat olduğunu belirterek, “Veli Küçük ne son adamdır ne de ilk... Veli Küçük bu işin içinde etkin olanlardan bir tanesidir” dedi. Sağlar, “Ergenekon Örgütü”ne yönelik şu değerlendirmeyi yaptı:

Türk gladiosu fırsatı: Son yıl içerisinde kontrgerilla faaliyetleri sırasında çokça adı geçen General Veli Küçük'ün en son Ergenekon terör örgütü dosyasından tutuklanmasını, Kontrgerilla faaliyetlerinin ortaya çıkması adına önemli bir fırsat olarak görüyorum.

Terör yarattılar: terör karşısında gibi görünen, devletin menfaatleri için örgütlenmiş gibi gösterilen bu yapılar, aslında bu ülke içerisinde terör faaliyetlerinin, faili meçhul cinayetlerin, ekonomik çıkar gruplarının oluşmasına da neden oluyor. Susurluk dosyasında, devletin menfaatlerinin dışına çıkıp kendi menfaatlerini korudukları biliniyor.

Emekli subayların açıklamaları: emekli subaylar, Hanefi Avcı'nın Susurluk Komisyonu'nda ifadeleri doğrulayan açıklamalar yaptı. Bir Korgeneral 'Hakim ve savcıların evlerinin, kapılarının önünde bombalar patlattık' dedi. Bir Albay, 'Terör vardır diye insanları korkutmak için topa tutuyorduk' diye konuştu.

Veli Küçük son adam değil: Veli Küçük son adam da değildir. Veli Küçük ilk adam da değildir. Ne son adamdır ne ilk adamdır. Veli Küçük bu işin içinde etkin olanlardan bir tanesidir. Bizim bildiğimiz Susurluk dosyası içerisinde Cem Ersever ve arkadaşları gibi Veli Küçük ve diğerleri de vardır.” (Erdem, 2008: 5)

Ergenekon Olayı nedir?

Emniyet Müdürü Hanefi Avcı, kitabında Ergenekon yapılanmasıyla ilgili bilgi verirken, Veli Küçük ile Doğu Perinçek arasındaki ilişkilere dikkat çekiyor ve *Aydınlık* grubuyla ordu içinde bir kesimin dayanışma içinde olduklarını belirtiyor. Bizim için oldukça önemli olan bu bilgilerin bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

“(…) Geçmişte, bu olaylarla ilgili ilk tahkikatların yapıldığı, ilk yakalamaların olduğu 2001 yılında bilgi almaya çalışmıştım. Tesadüfen, geçmişte bir süre yardımcılığımı yapmış olan emekli bir Emniyet mensubunun bu olaylar kapsamında kısa süre gözaltına alınmış olduğunu öğrendim. Eski bir Emniyet mensubu olması nedeniyle olayı önemseyerek, konu hakkında bilgi almaya çalıştım. Emekli bir emniyet müdürünün çenç (maksatlı oto hırsızlığı) oto işi gibi işlere karışmaması lazım, bu nasıl olur? Diye sorduğumda, aldığım cevaplar ve o zaman tahkikatı yapanların kısaca anlattıkları bana çok ilginç gelmişti.

Söylenenlere göre, istenmeyen düşüncelere sahip kişi veya

partilerin başa gelmemesi, gelmiş ise de antidemokratik yöntemlerle engellenmesi amacıyla devlet içerisinde illegal bir örgütlenme oluşturulmuştu. Ergenekon, olarak adlandırılan bu örgütün faal olarak var olduğunu gösteren bir not bulunmuştu. Notta, örgütün yöneticisinin zamanın koşullarına göre örgütün yeniden yapılandırılmasına yönelik bir rapor hazırladığı yazıyordu. Bu rapor, kurye Tuncay Güney aracılığıyla Doğu Perinçek tarafından Veli Küçük'e gönderilmiş, fakat Tuncay Güney raporun bir suretini alıp saklamıştı. Bir olay üzerine yakalanınca ev veya işyeri aramasında bu belgenin kendisinde bulunduğu, ayrıca bu belgeyi destekleyen benzer askeri belgelerin de aynı şahısta yakalandığı söylenmişti.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü ekiplerince sahte belgelerle satılan ve bir Jeepin yakalanması ve kaçak olduğunun anlaşılması üzerine bir tahkikat başlatılmıştı. Jeepi satan, kullanan kişiler tahkikata konu olmuş, daha sonra olaya adı karışan kişilerin Ümit Oğuztan ve Tuncay Güney olduğu anlaşılmış. Bu kişilerin daha önce 'Abdullah Çatlı ile Mesut Yılmaz'ın yan yana fotoğrafları var' diyerek yaptıkları foto montajı beş bin liraya bazı basın organlarına satmaya kalktıkları yolunda bilgilerin olduğu tespit edilmişti. Bu tespit üzerine istihbaratçılar bu tahkikatın asayiş şubenin yürüteceği sıradan bir sahte belge faaliyeti olmadığı, aksine organize bir faaliyet olarak algılanıp Organize Suçlarla Mücadele Şubesi ekipleri tarafından yürütülmesini istemişlerdi. Tahkikatın Organizeli Suçlarla Mücadele Şubesine alınması üzerine bu kişilerin ev ve işyerinde aramalar yapılmış, aramalarda 'Ergenekon'un Reorganizasyonu' başlıklı 20 sayfaya yakın bir doküman ile CD'ler dolusu emniyet, güvenlik, askeri birimler ile ilgili normal olarak güvenlik kuvvetlerinin arşivinde olması gereken dokümanlar bulunmuştu. Araştırma derinleştirildiğinde JİTEM'in legal bir yayın çıkarmak için bir dönem bu kişilerle anlaştığı ve Strateji isimli bir dergi çıkardıkları, bu dokümanların çoğunlukla o dönemden kaldığı ve Jandarına görevlilerinin getirdiği belgeler olduğunun anlaşıldığı ortaya çıkmıştı. Tuncay Güney de Ergenekon içerisinde kendisinin kurye görevi yaptığını, aslında açıp bakmaması gereken belgelerden suret aldığını ve Ergenekon belgesini de bu şekilde Doğu Perinçek ile Veli Küçük arasında taşırken aldığını beyan etmesi üzerine olay ortaya çıkmıştı.

"Bu tahkikatın boyutu, bulunan belgeler, Strateji ve derginin arkasındaki JİTEM veya Jandarmanın diğer unsurları; kimlerin habe-

rinin olduğu, bunu yaparken amaçlarının ne olduğu, niye böyle bir karanlık yolu ve yöntemi denemek istedikleri ayrı bir çalışmanın ve belki de ayrı bir kitabın konusunu oluşturacak önem ve genişlikte bir konudur. Bununla birlikte, Tuncay Güney’de bulunan ‘Ergenekon’un Reorganizasyonu’ isimli dokümana bakıldığında, rejimi korumak amacıyla ağırlık merkezi Silahlı Kuvvetler içerisinde bulunan, sivil unsurlarca da desteklenen ve her türlü illegal yol yöntemleri kullanabilen Ergenekon isimli bir örgütün mevcut olduğu, faaliyetlerde bulunduğu, bu örgütün günün şartlarına göre yeniden yapılandırıldığı, görüş ve önerilerin örgüt içindeki birimlerce st yönetime yazılmış olduğu iddiaları boş şeyler değildi, uydurma olamazdı ve doğru olma ihtimali çok yüksekti.

Ayrıca yıllar önce, *Aydınlık*’ın ordu içerisinde ısrarla belli bir grup askerin tarafını tutmakta ve başka askerleri şiddetle eleştirmekte olduğu görülüyordu. Daha doğrusu *Aydınlık*’ı iyi takip edenler, ordu içerisinde en azından birden fazla grubun olduğunu ve bir grubun bu dergiyle dayanıştığını kolayca anlayabiliyordu...

Veli Küçük Ergenekon davasında tutuklanınca, Doğu Perinçek bir basın toplantısı düzenleyerek, yıllar önce kendilerine Org. Eşref Bitlis olayı hakkında açıklama yapan generalin veli Küçük olduğunu duyurdu. Bu çok sürpriz bir açıklamaydı; milliyetçi olarak bilinen Veli Küçük’n maoist-komünist bir örgüt ile yıllarca ilişki içinde bulunduğu ve bu örgütle aralarında bir bağın olduğu bu açıklamayla ortaya çıkıyordu. Bu bağ normal olamazdı, Veli Küçük’n bu bağı bunca zaman gizlemesi makul değildi. Kızıl.elma koalisyonu denen lkc gençlerle komünist-maoist bilinen *Aydınlık* grubu gençlerini buluşturma projesinde Veli Küçük ve Doğu Perinçek’in gayretleri bunu doğruluyordu.

Aydınlık grubu diye de anılan Doğu Perinçek grubunun İşçi Partisi, hiçbir zaman klasik anlamda bir siyasi parti olmadı. Her zaman askeri, güvenlik ve istihbarat konularının içinde oldu. İddiaları ve söylemleri sanki herhangi bir istihbarat teşkilatının söylemleri gibiydi. Öyle ki, sıradan bir istihbarat örgütünün toplayamayacağı bilgileri topluyor ve anlatıyordu. Bununla birlikte her defasında militarist anlayışın yanında durdu. Üstelik bu duruşunu ordu içerisinde bir grubu tutarak diğer bir gruba hesapsız, kitapsız saldırarak ortaya koydu. İddia ve kavgalarında herhangi bir delil olmasa dahi, rneğin Org. Eşref Bitlis olayında olduğu gibi, iddia ediliyor, tahmin

ediliyor vb. söylemlerle en ciddi suçlamaları yapabiliyorlardı.” (Avcı, 2010: 338-343)

Mantar gibi çeteler ortaya çıktı

Hanifi Avcı'nın dile getirdiği Ergenekon'un yeniden yapılmasıyla birlikte Atatürkçü Düşünce Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Türkiye Gençlik Birliği gibi sivil örgütlenmelerin başına örgütün elemanları getirildi. Sendika, üniversite ve yaşamın diğer örgütlü alanlarına kendi elemanları yerleştirildi. 'Vatansever Kuvvetler Güçbirliği Hareketi ve Kuvayı Milliye' gibi emekli askerlerden oluşan örgütler kuruldu ve İttihatçıların yemin törenlerine benzer şekilde, 'silah ve Kur'an' üzerine yeminler edildi. Malatya'daki Misyoner katliamı, Rahip Santoro ve Hrant Dink gibi cinayetler peş peşe işlendi. Bir taraftan *Cumhuriyet* gazetesine ve sağa sola bombalar atılırken, diğer taraftan Danıştay saldırısı gerçekleştirildi. Darbe ortamını hazırlamak için de yüz binlerin katıldığı Cumhuriyet mitingleri düzenlendi. Mitinglerde laikliğin ve cumhuriyetin elden gideceği vurgusu yapılırken, bir taraftan da bunları korumak için ordu göreve çağrılıyordu. Bütün bunlar olurken, mantar gibi garip çeteler de ortaya çıkıyordu. İşin en garip tarafı, bütün bu çetelerin başında asker ve subayların olmasıydı.

Çete operasyonları SAUNA ile başladı

Rahip Santoro cinayetinden hemen sonra 18 Şubat 2006'da Küre Operasyonu ile Geyşam SAUNA'ya baskın yapıldı. Anlatılanlara göre, operasyon üssü Zeliha Tüfekçi'ye ait Geyşam Sauna'da çoğunluğu AK partili milletvekilleri olmak üzere birçok VİP konuk ağırlanır, görüntüleri videoya çekilir ve şantaj yapılmış. Saunada yapılan gizli çekimlerde bir grup milletvekilinin görüntüleri kayıt altına alındı ve yapılan operasyonlarda bu çekimler de ele geçirildi. İşte bu operasyon sırasında herkesi şaşırtan çok çarpıcı isimler gözüktü ve sonrada tutuklandı. Emniyet eski Genel Müdür Yardımcısı Ertuğrul Çakır, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda görevli Arama Kurtarma Timi Komutanı Yüzbaşı Nuri Bozkır, eski Başkomiser Tamer Topsakal tutuklanan 11 kişi arasındaydı.

İşin en çarpıcı tarafı da, soruşturmanın devam ettiği dönemde Genelkurmay Askeri Savcısı Kıdemli Albay Saim Öztürk'ün soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Savcısı Mustafa Kelkit'i ziyaret

etmesiydi. Bununla yetinmeyen Albay Öztürk, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı Tuğgeneral Turgut Arıbal ile Askeri Yargıtay Başkanı Tuğgeneral Ahmet Alkış, Ankara Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı Yılmaz Uğurlu ile Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin Poyrazoğlu'nu da ziyaret etti.

İstihbarat karşılığı askerlikten kaçtı

Tutuklananlar arasında asker kaçağı Kasım Zengin de vardı. Sauna soruşturmasında çete reisi olarak belirtilen Kasım Zengin'in asker kaçağı olduğu ortaya çıktı. İddialara göre; Özel Harekatçı Yüzbaşı Nuri Bozkır, askerlik sorununu çözme karşılığında Zengin'i Türk Mukavemet Teşkilatı adına istihbarat toplamakla görevlendirmiş, bu amaçla özel istihbarat toplama ve özel harp eğitimi vermiş; Ayaş Tünelinde eğitim görmüşler, Geysam Sauna'da da tatbikat yapmışlar.

Yüzbaşı Bozkır'ın evinde yapılan aramada da devletin "gizli" nitelikli belgeleri ele geçirildi. Bunlar, gayri nizami harp esaslarını anlatan çok önemli belgelerdi. Bu belgelerde örneklerle "gayri nizami harp" olarak adlandırılan toplumsal muhalefet ve iç çatışma senaryoları anlatılıyordu.

Bu operasyonun en önemli yönü, Ergenekon yapılanmasına ilişkin çok önemli bilgilerin ele geçmesiydi; çünkü Sauna Ergenekon yapılanmasının bir hücresiydi. (Tayyar, 2010: 65-67)

DANIŞTAY SALDIRISI

Danıştay saldırısından önce, 5 Mayıs 2006 günü *Cumhuriyet* gazetesinin Şişli'deki merkez binasına bombalı saldırı düzenlendi. Henüz bu saldırının şoku atlatılmadan 10 Mayıs'ta aynı binaya ikinci kez bombayla saldırdılar. Bu da yetmedi, aynı saldırganlar 11 Mayıs'ta, yani hemen ertesi gün gazeteye yine aynı bombalı saldırıyı düzenlediler.

Çankaya seçimleri arifesinde, *Cumhuriyet* gazetesine yönelik art arda gelen ve kimseye zarar vermeyen bu bombalı saldırılar kafalarda birçok soru işareti bıraktı; çünkü bombalı saldırganlar ellerini kollarını sallayarak *Cumhuriyet* gazetesinin Şişli'deki merkez binasının önüne geliyor; ellerindeki bombaları gazetenin bahçesine atıyor ve yakalanmadan çekip gidiyorlardı. *Cumhuriyet* gazetesi de " *Cumhuriyet'e Saldırı, Laik Türkiye'ye Saldırı*" diye başlıklar atıyordu.

Gazeteye göre saldırganlar laik devleti hedef almışlardı. Esas hedefleri Laik Cumhuriyeti ortadan kaldırıp şeriatı getirmekti ve bunun için anti-empyralist ve laikliğin savunucusu *Cumhuriyet* gazetesinin önüne peş peşe bombalar atılıyor; bombaları atanlar da “Allah-u Ekber!” diye bağırıyorlardı.

Medyada bu tartışmalar sürerken, 28 Mayıs tarihli *Hürriyet*’in 29. Sayfasında bu konuyla ilgili haber vardı. “*Cumhuriyet* gazetesi Bombaları Ordu Malı” başlıklı habere göre, Makine Kimya Endüstrisi Emniyete gönderdiği 19 Mayıs tarihli cevabi yazıda, *Cumhuriyet*’e atılan üç bombanın Kara Kuvvetlerine ait olduğunu bildirmişti.

Cumhuriyet gazetesine yapılan saldırıların sırrı çözülmeden, 17 Mayıs 2006 günü Danıştay saldırısı yapıldı. Alparslan Arslan, 17 Mayıs 2006’da Danıştay üyelerine yönelik silahlı saldırı gerçekleştirmiş, Danıştay üyesi Mustafa Yücel Özbilgin’i öldürmüş, diğer üyeleri yaralamıştı. Kanlı eylemi gerçekleştiren Alparslan Arslan’ın eylemden hemen sonra yakalanması, bütün bu saldırıların açığa çıkmasını sağladı. İki olayın birbiriyle bağlantılı olduğu ortaya çıktı.

Saldırıdan sonra 22 Mayıs günü medya mensuplarının sorularını yanıtlayan Emniyet Genel Müdürü Gökhan Aydın, Danıştay’daki silahlı saldırı ve *Cumhuriyet* gazetesine yönelik bombalı eylemlerle ilgili örgütsel bir oluşumun var olduğunu saptandığını ve mensuplarının yakalandığını söyledi.

Daha sonra Arslan’ın *Cumhuriyet* gazetesine el bombası atılması olayının da faili olduğu ortaya çıktı. Bir süre sonra Ümraniye’de bir gecekondu bulunan el bombalarının, Arslan’ın kullandıklarıyla aynı seriden olduğu ileri sürüldü. Bu bombalarla ilgili soruşturma Ergenekon Örgütüne kadar ulaştı. İki olayda da emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin’in arasında bulunduğu isimler gündeme geldi.

Bombalar MKE yapımı

Cumhuriyet gazetesine üç defa peş peşe atılan bombalar MKE’nin ordu için ürettiği bombalar arasında çıktı. Emniyet Müdür Yardımcısı Hakan Aydın Türkeli, *Cumhuriyet*’e atılan “TAPA M204 A2 KF-MKE-173 9-85” ibareli savunma tipi el bombası ile ilgili bomba uzmanlarının hazırladığı raporu, dosyaya eklenmek üzere Şişli İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne gönderdi.

Raporda, bombalarla ilgili teknik bilgiler verildikten sonra “Netice ve Kanaat” bölümünde şu tespit yapıldı:

“Olay yerinde elde edilen bir adet MKE yapımı savunma tipi model 44 el bombasının askeri amaçlar için üretilen bonbalardan olduğu, piyasadan temini mümkün olmadığı, ateşleme mekanizması üzerinde bulunan emniyet piminin çekilerek ilgili hedeflere atılmasından sonra 4 ile 5 saniye gecikme ile patlayan bombalardan olduğu bilinmektedir.”

Yine MKE Genel Müdürlüğü’nün Emniyet Genel Müdürlüğü’ne gönderdiği bombalarla ilgili bilgi notu oldukça önemlidir.

Notta, “M204 A2 El Bombası Tapası”ndan 1978 yılında 8 bin 800, 1985 yılında 7 bin 540 adet, yine 1985 yılında 9 bin 350 adet üretilerek Kara Kuvvetleri Komutanlığı’na teslim edildiği, *Cumhuriyet* gazetesine atılan bombaların da KKK (Kara Kuvvetleri Komutanlığı) envanterindeki bombalardan olduğu belirtildi.

Üstelik, emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin’in iş yerinde ele geçirilen ve fünyesi çıkarılmış el bombaları da *Cumhuriyet*’e atılan bombalarla aynı seriden çıktı. (Tayyar, 2010: 113)

Saldırgan Alparslan Arslan Ergenekon bağlantılı

Danıştay saldırısını düzenleyen Alparslan Arslan, *Cumhuriyet* gazetesine bomba atan üç kişiden biriydi. Çarpıcı bir kimliği de vardı: Ülkücü, İslamcı, Türk-İslam sentezcisi, Hizbullahçı, Ulusalçı, Akın Birdal’a suikast girişiminde bulunan Türk İntikam Tugayı ile bağlantılı, Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi ile yakın temasta bulunan ilginç bir kişiliği vardı. Üstelik de avukattı ve Danıştay’a kanlı bir baskın gerçekleştirmişti. Eylemde kullanılan bombalar da MKE’nin Kara Kuvvetleri için 1978 ve 1985 yıllarında ürettiği bombalardandı. Üstelik Alparslan Arslan yakalanana kadar da *Cumhuriyet* gazetesi okuyucusuydu. Arslan’ın aracında da Ulusal Haber Basın Kartı ve Vatanseverler Güç Birliği Hareketi Derneği’ne ait iki ayrı kart çıktı. Bunları Hüseyin Görüm’den aldığını söylüyordu. Hüseyin Görüm ise, Ergenekon yapılanması içinde derin bir isimdi.

Alparslan Arslan’ın ikamet ettiği yerlerde yapılan aramalarda da 18 Mart 2006 tarihli İstanbul Ülkü Ocakları davetiyesi, Türküm Dergisi, Türkeli Dergisi, “Komplo Haberler” başlığı altında internetten alınmış 7 sayfalık bilgisayar çıktısı, “Ergenekon” isimli web

sayfasından alınmış 16 sayfalık not bulundu. Ayrıca, Arslan'ın çantasında 2 adet 30.05.2006 ve 30.06.2006 tarihli Osman Yıldırım adına düzenlenmiş 20 milyar TL'lik senetler bulundu.

Osman Yıldırım da Arslan gibi hem *Cumhuriyet* gazetesine yapılan eylem, hem de Danıştay cinayetinden dolayı yargılanıyor. Osman Yıldırım'ın da Türk İntikam Tugayı (TİT) ile bağlantısı ortaya çıktı. TİT Başkanı Semih Tufan Günaltay'la 1995 yılında cezaevinde tanışmışlar. Yıldırım, emniyetteki sorgusunda, Günaltay'la nasıl tanıştığını şöyle anlatıyor:

“Kendisiyle hemşeriyiz. 1995 yılından beri tanıyorum. 1999 yılında Yozgat'ta cezaevinde birlikte yattık. Günaltay, İHD Genel Başkanı Akın Birdal'a silahlı saldırı eylemi gerçekleştirdiği için cezaevindeydi. Ben de Şeref Özkan'ı vurduğum için cezaevindeydim.”

Kaldırılan her taşın altından çıkan emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin de Danıştay davasındaki şüphelilerden biriydi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Alparslan Arslan'la bağlantılı olduğunu düşündüğü Muzaffer Tekin'in evi için arama talimatı verdi. Tekin'in odasında *Ulusal Güç Birliği Hareketi* isimli kitap, *İstihbarat ve Gerilla Harbi el kitabı*, Kuva-i Milliye başlıklı doküman, Komutan yazılı cd gibi çarpıcı birçok belge ve kitap çıktı. Başka bir adreste de *Türk Solu gazetesi*, “Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi Ana Tüzük 2005 Ankara” ibareli kitapçıklar, 2 adet Alparslan'a ait kartvizit gibi çarpıcı belgeler ve birçok silah ele geçirildi.

Muzaffer Tekin ifadesinde, Arslan'ın, ortağı olduğu şirkete avukatlık yaptığını ve Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi'nin bir toplantısında karşılaştıklarını söylüyor. Bu toplantıda Hasan Kundakçı, Fikri Karadağ, Taner Ünal, Alparslan Arslan, Hüseyin Görüm gibi isimler de var.

Bu hareketle Hüseyin Görüm vasıtasıyla tanıştığını anlatan Muzaffer Tekin, o toplantıyı şöyle anlatıyor:

“İstanbul'daki ilk tanıtım toplantısına beni de çağırdılar. Burada ilk defa dernek başkanı Taner Ünal ile tanıştım. Alparslan Arslan'ı o toplantıda gördüğümü hatırlıyorum. Hasan Kundakçı Paşa'nın da derneğin fahri başkanı olduğu lanse edildi. Toplantıda önceden tanıdığım emekli Kurmay Albay Fikri Karadağ da vardı.” (Tayyar, 2010: 91-104)

Baba İdris Arslan, dava sürecinde Veli Küçük ismini işaret etti

Alparslan Arslan'ın babası İdris Arslan, Ankara Terörle Mücadele Şubesi'nde verdiği ifadede oğlu Alparslan Arslan'ın ilişkide olduğu kişilerle ilgili çok önemli açıklamalarda bulundu:

"... Oğlumun yakın arkadaşı avukat Teoman cep telefonumdan beni aradı. Geçmiş olsun dileklerinden sonra ben kendisine Alparslan'ın nasıl böyle bir şey yapabileceğini sordum. Telefonla konuşurken medyada yer alan ve yakalandığında üzerinde çıktığı söylenen Ulusal Haber Kimlik Kartı ve Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi kartvizitini sordum. Çünkü bu kartlar benim kafamı karıştırdı. Daha önceden de ben bu kimlik kartını ve kartvizitini cüzdanında görmüştüm. Hatta oğlum senin bu insanlarla ne işin var, bizim yapımıza ters insanlar diye tepki verdim. Çünkü oğlum üniversitedeyken sol gruplarla değil daha çok ülkücü çevre içindeydi. Hatta reislik bile yaptığını biliyorum. O da bana kimliği bazı yerlere rahat girmek için kullandığını ve bir arkadaşının temin ettiğini söyledi.

Teomanla telefonla konuşurken bana oğlumun, 4-5 aydır Ulusal Haber ve Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi ile irtibatı olduğunu, hatta Adana, Mersin ve İstanbul illerinde adı geçen derneğin toplantılarına birlikte gittiklerini, bu derneğin genel başkanı Taner Ünal ile tanıştıklarını, ayrıca Veli Küçük, Muzaffer Tekin isimli şahıslarla bu dernek vasıtasıyla tanıştıklarını bana anlattı. Bu da benim kafamda birtakım şüphelere neden oldu.

Ayrıca benim oğlumun bu eylemi başörtüsü sorunuyla ilgili yaptığı haberlerine inanmıyorum..." (Tayyar, 2010: 112)

ATABEYLER ÇETESİ

Danıştay saldırısından sonraki ilk büyük operasyon 31 Mayıs 2006 günü Ankara Eryaman'da Atabeyler Grubu'na karşı yapıldı. Bu grup da Sauna gibi ayrı bir hücreydi.

Baskın yapılan ev sanki cephanelik gibiydi. C4 patlayıcılar, el bombaları, silahlar, Başbakan Tayyip Erdoğan'ın evinin krokisi, BİM mağazalarının krokileri, Atabeyler Grubu'na ait flamalar ele geçirildi.

Olayla ilgili olarak Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda görevli Yüzbaşı Murat Eren, Astsubaylar Erkut Taş, Yasin Yaman, İsmail Binici ve Mehmet Karatepe tutuklandı.

Atabeyler çetesinin lideri olarak görülen Yüzbaşı Murat Eren, Genelkurmay Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda pilot olarak görev yapıyordu. Hem CASA hem Skorky helikopter kullanıyordu..." (Tayyar, 2010: 123-124)

ÜMRANIYE BASKINI

Her şey Ümraniye Mahallesine yapılan bir baskınla başladı. 12 Haziran 2007 günü Ümraniye Çakmak Mahallesi Güngör Sokak'ta ki bir gecekonduya yapılan baskın, Ergenekon yapılanmasıyla ilgili karanlık ilişkileri deşifre edecek çok özel bilgilerin yolunu açtı. Bu gecekondu emekli astsubay Oktay Yıldırım'ın parmak izlerinin bulunduğu 27 el bombası ele geçirildi.

Danıştay saldırısından sonra aranırken intihar teşebbüsünde bulunan emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin'i hastanede sık sık ziyaret eden Yıldırım, Tekin gözüaltına alındığında 'Sayın komutanım, bu abdestle bu namaz kılınmaz. Bu köprü'nün altından çok sular akacak' diye bağırان kişi ydi. Yıldırım, Danıştay sorgusundan kurtulunca Tekin'i yanaklarından öpüp ilk kutlayan, Kuvayı Milliye Demeği'nin inü davimi ve hızlı savunucularındandı.

Emniyetteki sorgusunda 'Bu bombaları Hasdal Kışlası'nın çöplüğünde buldum' diyen Yıldırım'ın ilk destekçisi de Muzaffer Tekin oldu: 'Zaten onlar hurda, patlasa bile öldürmez ki...'

Oysa bomba uzmanları Oktay Yıldırım ile Muzaffer Tekin'i yalanlıyordu. Dört bomba uzmanı tarafından hazırlanan ekspertiz raporunun 'Netice ve kanaat' bölümünde, söz konusu el bombalarının Türk (MKE), Amerikan ve Alman yapımı, NATO standartlarında askeri amaçla üretildiği ve piyasada bulunmadığı belirtiliyordu.

Ümraniye'de ele geçirilen 27 el bombasıyla ilgili Bomba Bilgi Merkezi İrtibat Bürosu'nca yapılan incelemede, aynı seriden bombaların 1998-2007 yılları arasında 14 ayrı olayda kullanıldığı tespit edildi. Bu olaylar arasında, Danıştay sanığı Alparslan Arslan ve arkadaşlarınca *Cumhuriyet* gazetesine atılan bombalar da var.

Emekli Astsubay Oktay Yıldırım, bazı internet sitelerinde köşe yazıp Mesaj TV'de program yaparken, aynı zamanda İstanbul'un ünlü eğlence kulübü Reine'da bodyguard olarak çalışıyordu. Polis, Yıldırım'ın çalışma odasındaki tüm bilgisayar kayıtlarına el koydu.

Bu aramada ele geçirilen flashdiskte word belgesi içindeki en dikkat çekeni 'Lobiergenekon' isimli dosyaydı. Bu 'lobiergene-

kon.dok' isimli word sayfası içinde "LOBİ ÇOK GİZLİ ARALIK 1999" başlıklı Ergenekon yapılanmasına ilişkin özel bilgiler ve şematik yapı vardı.

22 Ocak 2008'de Ümraniye soruşturması kapsamında da, 'Ergenekon' adında 43 adrese baskın yapıldı. Yapılan baskınlarda Emekli Tuğgeneral Veli Küçük, Avukat Kemal Kerinçsiz, Hrant Dink cinayetini azınettirdiği iddiasıyla yargılanan Yasin Hayal'in avukatı Fuat Turgut, gazeteci Güler Kömürcü, Türk Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol, Kuvayı Milliye Derneği Başkanı Fikri Karadağ, 'Drej Ali lakaplı Ali Yasak ve Sami Hoştan'ın da aralarında bulunduğu 35 kişi gözaltına alındı.

LOBİ ORGANİZASYON PLANI

Yıldırım'ın iş yerinde ele geçirilen belgede, Ergenekon yapılanmasına ilişkin tespitlerde Ergenekon'un Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı, askeri ve sivil unsurlardan müteşekkil bir örgüt olduğu iddia ediliyordu. 'LOBİ' olarak tanımlanan birim, örgütün sivil unsurlarından ibaretti.

Yıldırım'a ait bu özel notlarda, Ergenekon'a bağlı olarak faaliyetleri tanımlanan LOBİ'nin organizasyon planı şöyle tanımlanıyordu:

- Merkez
- Araştırma ve bilgi toplama
- Analiz ve değerlendirme
- Finans ve ticaret
- Kültür ve bilim
- Teori ve senaryo
- İletişim ve propaganda
- Hukuk
- Uluslar arası ilişkiler

Organizasyon planının nasıl işleyeceği ise şöyle tarif ediliyor:

"Bu dokuz departman örgütün tümünü oluşturmaktadır. Departmanlar Ergenekon tarafından örgütün merkez üyeliğine atanmış güvenilir, beş sivil yöneticiye doğrudan bağlı olarak yönetilecektir. Beş sivil yönetici personelin Ergenekon ile teması ise atanmış ve güvenilir iki sivil personel ile sağlanacaktır. Departman başkanları merkezdeki beş yönetici tarafından seçilecek ve yönlendirilecektir."

Ergenekon yapılanmasıyla ilgili bu dokümanın bir kopyası, Muzaffer Tekin'in ofisindeki aramada da ele geçirildi. (Tayyar, 2010: 193-203)

Ayrıkotu Mastır Planı

Ergenekon yapılanmasına karşı yapılan baskınlarda başka belgeler de ele geçirildi. Ele geçirilen belgeler arasında "Ergenekon Lobi Örgütü"nün yanı sıra Ayrıkotu Mastır Planı da bulunuyor. "Ayrıkotu Mastır Planı"yla yapılmak istenenlerden bazıları ele geçirilen belgelerde şöyle belirtiliyor:

- Yapılacak çalışmalara bir grup adı koymak ve bu isimle anılmak
- Bir "kurmay heyeti" kurmak
- Alt projeler üretmek
- Saha ekipleri kurmak
- Ortaöğretim ve yükseköğrenim gençliğini kazanmak
- Ticaret yapmak
- Medya tabanı oluşturmak
- İstihbarat servisi kurmak
- Sivil toplum örgütlerini sisteme kazandırmak
- Sanal hükümet kurmak
- Siyasi yönlendirmeler yapmak

ERGENEKON YAPILANMASI

Ele geçirilen belgelerde "Ergenekon" yapılanmasıyla ilgili hedefler de yer alıyor. Bu belgelerde, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde "Ergenekon" olduğu belirtiliyor. "Ergenekon"a bağlı olarak sivil unsurların örgütlenmesi zorunluluğu üzerinde duruluyor. Bu belgenin giriş bölümünde şöyle deniyor: "Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren 'Ergenekon'a bağlı olarak, 'sivil unsurların' örgütlenmesi zorunluluğu kaçınılmaz bir gerçektir. Bu gerçekten hareketle hazırlanan ve 'LOBİ' adı verilen bu 'gizli örgütsel' çalışmanın amaçları doğrultusunda şimdiye değin faaliyet gösterilmemiş olması, bize göre büyük bir talihsizliktir." İşte bu ünlü "Ergenekon" belgesinden bazı bölümleri aktarmak istiyoruz.

Ergenekon'un organizasyonu

Ergenekon'un "Lobi" adı verilen gizli örgütlenmesinde, "Lobi

organizasyonu”na geniş yer veriliyor. Birçok kişide ele geçen bu belgede, “Lobi organizasyonu”nun araştırma, bilgi toplama, finans ve ticaret, teori ve senaryo, propaganda, hukuk gibi 9 departman olması öngörülüyor. “Ergenekon” tarafından örgütün merkez üyeliğine atanmış 5 sivil yöneticiye doğrudan bağlı olması olunması öngörülüyor. 5 sivil yönetici de, “Ergenekon” ile teması iki sivil personelle sağlayacak. Departman başkanlarının da merkezde 5 yönetici tarafından seçilmesi de organizasyon şemasında gösteriliyor.

Ergenekon’un LOBİ adı verilen örgütsel organizasyonunun faaliyetlerine önümüzdeki dönemde çok büyük ihtiyaç duyulacağı da ele geçirilen raporlarda vurgulanıyor. Ele geçirilen belgelerdeki örgüt şemasına göre bu grup Ankara ve İstanbul’da “temsilci” de atamıştı.

Ergenekon, Kemalist / sivil “LOBİ” faaliyetleri yürütecek

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren ‘Ergenekon’un kontrolünde, sivil unsur olarak çalışması planlanan Kemalist / sivil ‘LOBİ’ye ve yapacağı çok yönlü yararlı faaliyetlere yeni yüzyılda gereksinim vardır...

Ayrıca Türkiye’de faaliyet gösteren yabancı sivil toplum örgütleri, önlerinde ilk kez bir sivil kontra hareketin direncini bulacaktır. Karşılaşacakları bu sivil direnç, etkinliklerini sıfır noktasına çekecektir. Yetişkin ve yetişmekte olan gençlik, özüne uygun platformlarda kendisini ifade edebilecektir. LOBİ’nin faaliyetleri, siyasi otorite grupları ile dış kaynaklı, işbirlikçi, sözde sivil toplum örgütlerinin bölücü ve yıkıcı girişimlerini etkisiz kılacaktır. LOBİ’nin kontra direnci ile karşılaşan siyasi otorite grupları, doğal olarak Kemalist sivil ‘LOBİ’ ile işbirliğine yönelme zorunluluğu duyacaklardır. (Örneğin: benzer güç odakları arasında yer alan Mason Locası ve Bilderberg Grubu ile işbirlikçiliğe yönelinmesi gibi) Aksi halde halkla bütünleşmeleri mümkün olamayacaktır. Mevcut medya yapılanması ise Kemalist sivil ‘LOBİ’nin faaliyetleri karşısında, çıkarlar adına, halkı siyasi otorite gruplarına yönlendirmeyi ve bütünleştirmeyi başaramayacaktır.

Sivil toplum örgütleri ve sendikalar yönlendirilecek

Sivil toplum örgütlerinin ulusal çıkarlara uygun tepkisel eylemlerde bulunması sağlanacak ve kitlesel tepkiler organize edilerek kontrolde tutulması sağlanacak.

İşlev ve misyonunu tamamlamış çeşitli işçi sendikalarının, sivil toplum örgütlerinden etkilenmeleri sağlanarak, mevcut sendikaların tepkisel ve kitlesel eylemleri, endirekt metotlarla yönlendirilmesi sağlanacak. LOBİ, prensip olarak hiçbir zaman doğrudan doğruya toplumsal eylemler içinde yer almamalı, oluşturacağı sivil toplum kuruluşlarının etkinlik ve eylemler düzenlemesini organize ve kontrol eden güçlü bir mekanizma olarak kalmalıdır...

LOBİ, ticari şirketler aracılığıyla ekonomik güç kazanmalı

Faaliyete geçirilmesi planlanan LOBİ, öncelikle ticari şirketler aracılığı ile ekonomik güç kazanmalı, ardından kuracağı vakıf ile de ekonomik gücünü artırma çalışmalarına yönelmelidir.

Bilginin para kaynağına dönüşebilirliği gözden kaçırılmamalı, mevcut istihbarat birikimlerinden ekonomik güç elde edebilmek için yararlanılmalıdır.

Mevcut pek çok sivil toplum örgütü ile çeşitli alanlarda faaliyet gösteren pek çok vakıf bulunmaktadır. Bunların finans kaynakları ve amaçları iyi saptanmalı, kontra faaliyetler ile önlerinde güçlü dirençler oluşturulmalıdır.

Mevcut sendikaların yönetim kadrolarının ilişkiler ağı yeniden gözden geçirilmeli, siyasi ve ekonomik güç odaklarıyla ilintileri ele alınmalı, tabanları bu ilişkiler hakkında bilgilendirilerek, işçi kitleleri üzerindeki etkinlikleri kırılmalı ve güçleri zayıflatılmalıdır...

İnsan kaynaklarına dayalı ticari bir danışmanlık ve hizmet şirketi kurularak, güçlü ticari kuruluşlarda kadrolaşma sağlanabilmelidir. Yine aynı amaçla bir güvenlik şirketi kurularak işadamlarının güvenliği sağlanabilmeli ve böylece her alanda kadrolaşma gerçekleştirilebilmelidir.

MAFİA grupları tümüyle yeniden gözden geçirilmeli, deneyimli mevcut grupların karşısında yeni ve güçlü bir grup oluşturularak, denetim ve kontrol altına alınmaları sağlanmalıdır.

LOBİ çalışmalarında medya kuruluşları ile doğrudan temasta bulunmamaya azami özen gösterilmelidir. Daha çok organizasyonun şemsiyesi altında yer alacak sivil toplum örgütleri ile vakıfların faaliyetleri doğrultusunda kontak kurdurulması sağlanmalıdır.

LOBİ'nin tüm çalışma ve faaliyetleri gizli kalmalıdır

Yukarıda da ifade edildiği üzere; LOBİ prensip olarak hiçbir girişim ve eylemin içinde yer almamalı ve tümüyle yasal düzenleme içinde hareket etmeli, toplumsal prensiplere saygılı olmalı, örnek bir sivil toplum kuruluşu olarak, siyasetten tümüyle uzak bir yapı olarak faaliyet göstermelidir. Merkez üyeleri dışındaki kadroları, ilişkide bulunacağı kişiler, kurum ve kuruluşlar LOBİ'nin bağlı olduğu merkez hakkında bilgi sahibi olmamalıdır. LOBİ'nin tüm çalışma ve faaliyetlerinde gizlilik prensiplerine sadık kalınmalıdır.

Çalışma yöntemlerine Masonik Bilderberg Örgütü ve Alman Nazi örgütlenişi kaynaklık etmiş

Emre ve tensiplerinize sunulan bu çalışmamıza Masonik Bilderberg Örgütü, Alman Nazi örgütlenişi, İngiliz istihbaratının örtülü örgütlenme modelleri ve bazı Avrupa ülkelerinin sivil toplum örgütlenişleri ile Doğu kaynaklı bazı istihbarat ve siyasal örgütlenmeleri kaynaklık etmiş ise de yapılandırılmasının planlanması ile hiçbir benzerliği olmamasına özen gösterilmiştir.

Geleceğin dünyasında 'sanal ortam' büyük önem ifade edecek olmakla birlikte, katı gerçekler belirleyici ve sonuçlandırıcı unsurlar olmaya devam edecektir. Bu nedenle Türk silahlı kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren Ergenekon'un LOBİ adını verdiğimiz örgütsel organizasyonun faaliyetlerine önümüzdeki zaman dilimi içinde çok daha fazla gereksinimi olacağı görüşünde haddimizin sınırlarını zorlayan ısrarcılıktaki ifade ve işaretlerimizin amacı, konunun öneminden kaynaklanmaktadır. (Öztürk, 2008: 26-44)

Ergenekon yapılanmasının amacı, devlet yönetimini ele geçirmektir

Ergenekon yapılanmasıyla ilgili emniyette sorgulanan İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'e, Ergenekon'un amaçlarıyla ilgili şöyle deniyor:

"Sizin de içinde bulunduğunuz bir grup tarafından hazırlandığı iddia edilen ERGENEKON ve LOBİ belgelerinin amacının; TSK mensubu ve sivil şahısları kullanarak, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün adını, ilke ve inkılaplarını maskeleyerek, illegal kazanç, gizli istihbarat, legal ve illegal faaliyetler, naylon terör örgütü kurmak, naylon şirketler oluşturma, suikast ve propaganda gibi

yöntemler vasıtasıyla bir örgütlenme oluşturup, gizlilik prensipleri altında Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm devlet kademelerini ele geçirip, örgütün amaçları doğrultusunda bir devlet yapısı kurmak olduğu belirtilmiştir. Bu konuda ifadenizi veriniz.” (Öztürk, 2008: 219)

Genelkurmaya Bağlı Ergenekon Çatısı Altındaki LOBİ'nin Belgesi

Ergenekon yapılanmasıyla ilgili bir ihbar da, ordu içinde görevli bir subaydan geliyor. Türk Silahlı Kuvvetleri'yle ilgili değişik iddiaların gündeme getirildiği “Aloihbar” isimli siteye, 01.08.2007 tarihli “Piyade Kurmay Albay” adıyla bir yazı gönderiliyor. “Ergenekon Çatısı Altındaki Lobinin Belgesi” başlığını taşıyan bu belge 2007 yılında yayınlanıyor. Yarbay olduğunu belirten kişi, 1999 yılında hazırlanan ve “çok gizli” olduğunu kaydettiği LOBİ tasarısında, “ERGENEKON”un çatısı altında kurulacak bir gizli örgüt projesi olduğunu yazıyor ve Ergenekon ile ilgili her şeyi deşifre ediyordu. Bizim için oldukça önemli olan bu ihbar mektubundan bir bölümü aktarmak istiyoruz:

“1999 yılında bir grup şahin generalimizin hazırladığı LOBİ tasarısı, ekte gönderdiğim “ÇOK GİZLİ” belgede açıklanan ERGENEKON'un çatısı altında kurulacak bir 'gizli örgüt' projesiydi. Kamuoyu tarafından ismi ilk kez duyulan LOBİ; Şemdinli, Cumhuriyet Gazetesi ve Danıştay saldırısı, VKGB, Sauna, Bursa, Atabeyler ve henüz açığa çıkan ve çıkmayan ile onlarca çetenin perde arkasındaki kuruluşur.

1999 yılında hazırlanan ancak uygulamaya konulmayan Lobi tasarısı, bir süre önce yürürlüğe girdi.

Halka ait, akla gelebilecek her kuruma; sivil toplum örgütlerine, insani yardım kuruluşlarına, sendikalara, siyasi partilere, bankalara, holdinglere, mason localarına, yayınevleri, medya ve vakıflara açıkça 'hain' damgası vuran bu tasarıda, askeri yapı perde arkasında kalmak üzere, kurulacak gizli sivil uzantılarla, Türkiye'de ticaretten siyasete, sivil toplum örgütlerinden tarikat ve mafyaya kadar her alanda askerin kontrolü altında tutulacak birimler yapılandırılması öngörülmüyordu.

LOBİ adı verilen bu proje ve saklı yapılanma, resmi belgede ifade edildiği üzere 'Ergenekon'un denetiminde ve gizli olarak' yürütülecekti...” (Öztürk, 2008: 28)

Ergenekon yapılanması içinde JİTEM, sorunların çözümünde bir referanstır

Ergenekon tutuklusu ve JİTEM kurucusu emekli Albay Veli Küçük'ün evinde bulunan 'Ergenekon Analiz, Yeni Yapılanma, Yönetim ve Geliştirme Projesi' Raporu, JİTEM'in yapısını da açığa çıkarıyor. JİTEM, Ergenekon'un içinde karşılaşılan sorunların çözümünde bir referans olarak gösteriliyor.

Ergenekon'un hedefleri, eleman ve organizasyon planı ile maddi kaynak sağlama projelerinin yer aldığı raporda, JİTEM, Ergenekon'un içinde yer alan ve karşılaşılan sorunların çözümünde bir referans olarak gösteriliyor. "Ergenekon, bir benzer örneği kendi içinde JİTEM gerçeği ile yaşayarak yeterli bir deneyim elde etmiştir" ifadelerine yer verilen raporda, şunlar ifade ediliyor:

"Bu deney kazanımı, bugün düzenlenecek olan 'yeni yapılanma' için çok önemli ve pozitif bir kazanımdır.

Ergenekon gibi çok özel bir yapılanmanın içinde yer alması uygun görülecek sivil personelin seçimi olabildiğince dikkat, titizlik ve özen istemektedir."

Raporda, eleman temininde de JİTEM'in tecrübelerinden faydalanılması gerektiği ifade edilerek, şu düşüncelere yer veriliyor: "Ergenekon içinde sivil personelden yararlanılması düşüncesinin doğuracağı ön yargılı endişeler karşısında sağlıklı bir analiz yapılacak olduğunda; JİTEM dün ve bugün Ergenekon içinde mevcut sorunlar dikkate alındığında endişeler / önyargılar kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Çünkü; insan yapısındaki yapı taşları özellikleri dikkate alındığında, asker / sivil ayırımı yapılamayacağı ortaya çıkar." (İşte JİTEM gerçeği, İnternet sayfası)

ERGENEKON'UN KARA KUTUSU ANLATIYOR

Ergenekon Çetesi'yle ilgili en kapsamlı ve en çarpıcı bilgileri veren kişi, hiç kuşkusuz ki bir dönem emniyetin ajanlığını da yapan Tuncay Güney'dir. Kanada'da yaşayan Tuncay Güney "Ergenekon'un Kara Kutusu" olarak biliniyor.

İstanbul Organize Suçlar Şube Müdürlüğü ekipleri, "sahte belge düzenlemek, nüfus kullanmak suretiyle teşekkül halinde dolandırıcılık yapmak" suçlamasıyla, 2 Mart 2001'de Tuncay Güney'in evi ve bürosunu basıyor. Evde ve büroda sahte nüfus cüzdanları, silahlar, kasetler, ses kayıtları ve birçok belge bulunuyor. Bunun üzerine

Tuncay Güney İstanbul Asayiş Şubesi'nde uzun süre sorgulanıyor ve ifadesi kayıt altına alınıyor. Burada yapılan sorguda emekli General Veli Küçük ve "Ergenekon" yapılanmasıyla ilgili çok geniş kapsamlı bilgiler veriyor.

Tuncay Güney'in 2001 yılında İstanbul Emniyeti'nde verdiği ifadeler, Ergenekon ile ilgili ilk somut bilgiler olarak kabul ediliyor. Özellikle Ergenekon çetesine karşı operasyonun başlaması ve sonrasında yaptığı açıklamalar Türkiye'nin gündemine bir bomba gibi düşüyor.

Emniyetin yaptığı baskında ilk olarak "Ergenekon Lobi belgeleri" Tuncay Güney'in evinde bulunuyor. Tuncay Güney, evinde bulunan "Ergenekon Lobi Örgütlenmesi" belgelerini nasıl elde ettiğini şöyle açıklıyor:

"Ergenekon belgelerini bulmazdan evvel emekli Albay N. E. Beni İzmit İl Jandarma Komutanlığı'na getirdi. O dönem albay rütbesinde olan Veli Küçük'le tanıştırdı. Veli Albay ise 'Tuncay'la biz Ağrı'da tanıştık' dedi. Ancak, bu söylediği doğru değildi. Daha sonra ben Alay Komutanı Albay Veli Küçük ile gazeteci Ayşe Önal'ı tanıştırdım. Ayşe Önal o dönem Nokta dergisinin genel yayın yönetmeniydi.

Albay N. Ergenekon benim için 'Veli, ben Tuncay'ı çok severim' dedi. O zamana kadar bir tek Veli Albay'ın JİTEM'de yani Jandarma istihbaratında görevli olduğunu ve o bölgede faili meçhuller olduğunu biliyorum. Daha sonra birçok subayla gazeteci olarak tanıştım. Bir kısmıyla Veli Küçük'ün makamında tanıştım.

Bir gün bana 'Doğu Perinçek, Abdullah Çatlı'nın Türkiye'de olduğunu yazsın. İstanbul'a gittiğinde söyle' dedi. Ben de 'Doğu Perinçek'le samimi değilim ki; hem Doğu Perinçek beni niye dinlesin ki?' dedim. O da 'Sen gazetecisin; 'Veli Albay böyle söyledi' de. O mesajı alır' dedi.

Ben de Doğu Perinçek'e bunu söyledim. Doğu Perinçek'le bu olaydan sonra samimi olduk. Bana habercilikte çok yardımcı dokundu. Adnan Akfırat'la tanıştırdı. Doğu Perinçek ile Veli Küçük'ün birbirlerini daha önce tanıdıklarını öğrendim.

Ben N. Ergenekon'un vasıtasıyla Ergenekon'un ilk planlama dosyasına ulaştım..." (Öztürk, 2008: 56-57)

Ergenekon ve JİTEM'in bağılı bulunduğu yer Encümen-i Danış'tır

Tuncay Güney, Türkiye'de kamuoyu tarafından pek bilinmeyen çok önemli bir derin yapılanmaya, Encümen-i Danış'e dikkat çekmekte, Ergenekon ve JİTEM'in buraya bağılı olduğunu söylemektedir. Güney'in başka çarpıcı açıklamaları ise, faili meçhul cinayetlerin adresi olarak gösterdiği BOTAŞ Kuyularıdır. Güney'in BOTAŞ Kuyuları ile ilgili iddiaları üzerine Silopi Cumhuriyet Savcılığı soruşturma başlatarak kuyuların açılmasına karar verdi. Güney'in bu iddiaları üzerine eski itirafçılardan Abdülkadir Aygan da kroki çizimleriyle öldürdükleri kişilerin cesetlerini nereye attıklarını kamuoyuna açıkladı. Tuncay Güney'in diğer çarpıcı açıklaması ise, Ahmet Cem Ersever'in öldürülmeden önce Hüsamettin Cindoruk ile görüşmesidir. İşte, her açıklaması bir gündem oluşturan Tuncay Güney'in, Gazeteci-Yazar Nevzat Çiçek'e ERGENEKON Çetesi'yle ilgili anlattıkları:

“İtirafçılık ve pişmanlık yasası çok eskilere gitmektedir. PKK ile itirafçılık işlevi JİTEM'de uygulanmaya başlandı. Bu yasanın adı zikredilmez iken, muhbirler ve bilgi getirenler için İstihbarat Dairesi'nde bir başçavuşa bağılı olarak ödemeler yapılıyordu.

İtirafçılık ve Pişmanlık Yasası ile terör örgütlerinden ayrılanlar gayri nizami devlet memuru olarak yetkilendirildi. Yaptıkları istihbaratçılık-haraç ve cinayetlerin bir kısmı ortaya çıktı. Fakat yasa ile dokunulmazlıklarını korudular.

Türkiye'de gizli diktatoryanın bel kemiğini oluşturan Encümen'i Danış'ın gizli toplantılarında JİTEM'de uygulanması istendi. 2009 yılına kadar hiç kimse Encümen'i Danış'ı duymadı. Halen toplantılarının mahiyeti hakkında elimizde hiçbir bilgi ve yazılı belge bulunmamaktadır...

Ergenekon ve JİTEM'in de bağılı bulunduğu, şemsiye görevi yapan yer Encümen'i Danış'tır. İtirafçıların faili meçhul cinayet veya uyuşturucu konularındaki bütün faaliyetleri, raporlar halinde bir üst kuruma iletiliyordu. Bu sistemi geliştiren Cem Ersever de itirafçılar tarafından öldürülmüştü. Fakat tetiği çeken itirafçılardı. Emir veren bir başka makamdı. (Veli Küçük, Cem Ersever ölmeden önce benimle görüştü ve benim yanımdan ayrıldıktan sonra 'Ankara'ya, Hüsamettin Cindoruk ile görüşmeye gidiyorum' dedi. 'En son görüştüğü kişi Cindoruk'tur' diye tepkisini ifade ederdi)

İtirafçılar sadece birer tetikçi ve kullanılan araçlardı. İslamcı örgüt olarak adlandırılan Hizbullah gibi bunlar da itirafçılık yasa-sından yararlandılar. Ve hizmet etmeye başladılar. Ve birtakım cina-yetler MOD'a takılıp kaldı. İleri gidilmedi. Yargının ve güvenlik güçlerinin gücü yetmedi.

12 Eylül işkence tezgahlarında itirafçı ve işbirlikçi olanlar sol-cu veya ulusalcı olarak meydanlara sürüldü. Sol'da bulunan örgüt-ler kontrol altına alındı. 1 Mayıs İşçi Bayramı'nda DHKP-C mili-tanlarının üniformalı gösteri yapacağından, dönemin polis istihbarat ve terörle mücadele müdürlüğü bilgilendirilmişti. Örgütün içinden, hem İstanbul JİTEM Bölge Komutanlığı'na hem de polis istihbara-ta çalışan elemanlar aracılığıyla bilgiler ve krokiler gelmişti. İtiraf-çılar sadece PKK içinde değil.

Geçmişe dönecek olursak; Çetin Emeç-Uğur Munucu-Bahriye Uçok gibi faili meçhul cinayetlerde takip ve gözetleme elemanları yine itirafçılardı.

Bu cinayetler içerisinde Turan Dursun en sürpriz cinayet idi. Bu cinayet bir iç hesaplaşmadan kaynaklandı." (Çiçek, 2009: 153-155)

Ergenekon bir şemsiyedir

Kendisiyle yapılan bir röportajda "Ergenekon sistematik bir ya-pılanmadır" diyen Güney, örgütle ilgili çok önemli belirlemelerde bulunmaktadır. "Ergenekon, Susurluk'un devamı mı?" sorusuna Güney şu cevabı vermektedir:

"Ergenekon bir şemsiyedir. Susurluk ona ağabeylik yapamaz. Ergenekon Susurluk'un babasıdır. Susurluktakilere bakın aynı teş-kilattır. Bugün tutuklananlar ya da hakkında soruşturma açılanlara bakın aynı teşkilattadır. Fakat bunun sonu nereye varır bunu zaman gösterecektir, bu yapılanmayı; çünkü birçok yapılanma hakkında belgeler hâlâ ele geçmemiştir." (Acar, 2008: 10)

Ergenekon Özel Harp Dairesi'nin uzantısıdır

Emniyetteki sorgusunda, Mehmet Ali Ilıcak'ın sahibi olduğu *Akşam* gazetesindeki bütün haberlerin Veli Paşa'nın denetiminden geçtiğini belirten Tuncay Güney, Doğu Perinçek-Veli Küçük ilişki-sini de anlatıyor. Doğu Perinçek ve başkanı olduğu İşçi Parti'sinin orduyla olan ilişkisine dikkat çeken Güney, onların komünist değil, Özel Harp Dairesi'nin bir uzantısı olduğunu söylüyor:

“Doğu Perinçek ile Veli Küçük görüşmüyordu. Yüz yüze de görüşmüyorlardı zaten görüşmesinde gerek yok zaten Adnan Akfırat, Ferit İlsever, Ankara’da Hasan Yalçın, Paris’te Özcan bunlar Akşam Gazetesinin mutemet elemanları gibiydi zaten hiç kimseyle görüşmesine gerek yoktu Veli Küçük’ün başa baş olarak.

(...) Doğu Perinçek’in orduyla ilişkileri ve Amerikan düşmanı olmadığına, bölgedeki İsrail’e bölgesel hizmet ettiğine inanıyorum...

(Doğu Perinçek’in) Ben komünist olduğuna inanmıyorum, şimdi farklı bir şey. Tabii ki o benim de kültürüm değil ama gerçekte sizin benim gördüğüm PKK gibi değil yani ordu içindeki bir cuntanın devlet içindeki NATO’nun zamanındaki bu yaydıkları Özel Harp Dairesi şu bu dedikleri gruplara uzantısı olduğuna inanıyorum. Bağlamlar da bunu gösteriyor...” (Acar, 2008: 97-99)

Komünist partiler kapatıldı ama İşçi Partisi kapatılmadı

Tuncay Güney’in Ergenekon yapılanması içinde en çok dikkat çektiği örgütlerden biri de, Doğu Perinçek’in İşçi Partisi’dir. 12 Eylül öncesi, Sol-Sosyalist hareketlerin bütün eylem ve etkinliklerinde provakasyon yaratan ve onlara saldıran İşçi partisi adını hep ‘derin’ ilişkilerle gündeme getirdi. 37 kişinin katledildiği 1 Mayıs 1977 İşçi Bayramı’nda da yine saldırganlara provakasyon ortamını sağladı ve ilk etapta, kontrgerillanın saldırısını basın ve hükümet solcuların kendi iç çatışması olarak gösterdi. İşte Tuncay Güney’de gerçekten İşçi Partisi’nin yapılanmasıyla ilgili çok önemli çözümlemeler yapıp, onun özel harp ve derin devletle olan ilişkisini gün yüzüne çıkarmaktadır:

“(…) İşçi Partisi, Komünist partiler kapatıldığında bütün partilerin tüzüğü yoktu ama Doğu Perinçek’in örgütünün tüzüğü vardı. Ne olarak, Endonezya Komünist Partisi tüzüğü adı altında. Sözde siz Endonezya Komünist Partisi tüzüğü zannediyorsunuz. O tüzükte bütün partiler kapanırken onun partisi kongrelerini, şunlarını, bunlarını, toplantılarını, örgütlenmesini yapıyordu. Bunlar da beş yılda-on yılda bir kere, beş yılda filan şunu yapıyordu, yenileniyorlardı yani yeni döneme ayak. Ha bakın önce Ergenekon’u okumalısınız. Ergenekon’dan sonra çıktı bu lobi mafyanın yeniden yapılanması, bir sürü şeyler.” (Acar, 2008: 198)

ERGEKON askeri ve sivil cuntadır

Tuncay Güney emniyetteki sorgusunda, İşçi Partisi'yle JİTEM ilişkisine de dikkat çekmekte ve Ergenekon'un askeri ve sivil bir cuntadan oluştuğunu söylemektedir:

"Şimdi ben Çatlı'yı o 7 TİP'liyi öldürdü hadisesi Aydınlık'ta çıkıncaya kadar Çatlı'yı, Mehmet Özbay diye birisini tanıımıyordum. Dedim ya ben taniyordum kimdi Yüzbaşı Ali, Ali Yıldız, çok popüler bir adam olduğunu taniyordum. Efendim, Silopi Tugay Komutanı'ydı, hani Kuzey Irak'a geçirttirmediler polisler bir kere Habur'dan. Silopi Tugay Komutanı Tuğgeneral Nejat Müldür kendisi bifiil yanına bir yüzbaşı verdi bu çocuk bayağ geçecek pasaportun da günü bitmişti. Şırnak Emniyet Müdürü sonra çıkardı Şırnak'a gönderdiler beni. Kimle gidiyordum biliyor musunuz? Fotoğraflarım vardır inşallah almışlardır arkadaşlar, Aydınlık dergisinin İngiltere Muhabiri şimdi Ankara'da Hasan Yalçın'ın danışmanı ve tercümanı Doğan Duyar ile gittik. Komünist Parti başkanı ile görüştük birkaç kişi ile fotoğraflarımda vardır zarfın içinde poşette arkadaşlara alın demiştim. O bizim geçişimizde o zaman Silopi'de Tugay Komutanı Nejat Müldür idi. Bana göre Nejat Müldür tırışkadan bir adam ama bugün Nejat Müldür Birinci Ordu'da Tümgeneral Kurmay Başkanı. O tanıdığımda ben Nejat Müldür'ün bir popüleritesini bilmiyordum. Dikkat ediniz Nejat Müldür Jandarmada değil, Kara Kuvvetlerindeki bir generalden bahsediyorum.

Ben bakın şimdi aklıma geldi, General Veli Küçük'ün grubu değil bu grup, bu grubun adı ERGENEKON'dur. ERGENEKON, sizin bildiğiniz MHP'lilerin demir dövdüğü grup değildir. Amerika'nın örgütlediği buradaki bir işte o NATO'nun komünizmle mücadele zamanında kurmuş olduğu, MHP'lilerin fakat Türkes'i de çok sevmezler, ordu içerisinden çıkardıkları, bunlar subay kanatları, siviller de vardır, sivilleri biraz kullanırlar profesörler falan, MHP'lileri Veli Küçük dahil ciddi bakmaz. Veli Paşa falan Devlet Bahçeli'yi biraz eleştirir sanki kendini muhalefetmiş gibi görür, bu örgütün esas adı ERGENEKON'dur... Herkes bu Ergenekon'u biliyor bu üst seviyede insanlar, solcularla üst seviyedeki insanlar ama telaffuz etmezler. Bu ERGENEKON sivil hayatta, normal hayatınızda da mutlaka aklınızda bulunsun, çok önemli bir şey bu ERGENEKON. Ben de bu ERGENEKON üzerinde çalışıyorum, araştırıyorum, tezler; Veli Paşa'dan aşırıttırdıkları, şey yaptıkları bunları Ümit Oğuztan bana

getirdi. D  n arkadaşlar evimi ararken yatak odamdaki g  r  nmesi imkansızdı orayı s  yledim ben yani   rt   var orda benim sarı yapraklı şeylerim mavi   kaşlı yapraklı şeylerim olacak onlarda LOB   vardır. LOB  'nin mutlaka fotokopisini alın. Tabi ikinci isteğim, benim arşivime iade etmeniz   nk   kopim yok. LOB  'yi mutlaka alın. Bu LOB   nedir biliyor musunuz?   ş adamlarının   rg  tlenmesidir yakın tarihimiz, o elinizdeki kağıtlar var sarı kağıtlar hepsi Bilecik'teki plan ve Projelerdir, yeni projelerdir, LOB  , ERGENEKON vardır. Bu ERGENEKON   rg  t  n  n yeniden yapılanmasının tasarımıdır. Efendim başka neyim var, Doğu Perin  ek'in Yeniden Yapılanma diye Veli Paşa'ya bir teorisi vardır, Veli Paşa'nın onu genişleterek tasarı haline getirdikleri bir tasarı vardır. Bu kopyaların gerisi   mit Oğuztan'ın bilgisayarındadır. Birisi kopisi Doğu Perin  ek'in kendisindedir, hepsi değil ama bende olan bu kopiler var ya bu kopilerin hepsinin aynıları Veli K     k'tedir. Ben kime ne veriyorsam ya da bana kim bir şey veriyorsa peçete kağıdı da olsa onu saklarım." (Acar, 2008: 110-112)

Zaten Ergenekon demek TSK demek

Tuncay G  ney, Ergenekon'un T  rk Silahlı Kuvvetleri içinde   rg  tlendiğini belirtmekte ve 'Ergenekon demek TSK demektir' diye   nemli bir belirleme yapmaktadır:

"(...) Bin dokuz y  z yetmiş sekiz (1978) sadece hareket bunlar. Kıbrıs'ta da Mukavemet Teşkilatı olarak faaliyet y  r  tm  şler. Mukavmiye olacak yalan s  ylemeyeyim. Mukavmiye Teşkilatı olarak bin dokuz y  z yetmiş altı-yetmişyedi de (1976-77). T  rkiye'de bi-ifil ekon adıyla bir cunta kurmuşlar ordu içinde ama bu tarih olarak   ok eskiye de gidebilir. Yani ilişkileri NATO'dan olduğundan dolayı. Ama benim d  ş  nceme g  re, araştırmalarımaya g  re, bunlar bence kendileri kurdular. Harp Dairesine karşı daha sonra da NATO'dan fon aldılar diye d  ş  n  yorum ama Doğuya g  re de ş  yle, hayır bunları NATO paralel olarak kurdu.   zel Harp Dairesi'nin o zamanki adı da vardı.

(...) Ergenekon b  yle demir vurun bir Ergenekon değil, bu bir   rg  tlenme. Yer altı   rg  tlenmesi olarak biliyorum..." (Acar, 2008: 195)

Cumhuriyet derin devlet demektir

Tuncay Güney'in en ilginç belirlemesi, *Cumhuriyet* gazetesiyle ilgili tespitidir. "*Cumhuriyet* derin devlettir" diyen Güney, sorgusunda LOBİ'inin de ulusalcı iş adamlarının örgütlenmesi olduğunu söylemektedir:

"Çırağın Sarayında Ulusal Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı Kemal Özden... Bir toplantı yapıldı. Dün anlatmıştım. Bu Savaş'da orada olduğunu kapalı kapılar ardında, bu kapalı kapılar ardında adamlarda hiçbir şey yokken dedi ki: 'Arkadaşlar grup örgütlenmesine gitmeliyiz yani iş adamları örgütlenmesine gitmeliyiz. Orada yazılı olan LOBİ'nin özetini anlattı ve bu LOBİ içinde bir gazete, bir tane de televizyon lazım dedi. 'Televizyonu organize edebiliriz' dedi. 'Doğu'nun elindeki televizyonu alırız normal televizyon hattına çeviririz' dedi yani... 'ART TV de olduğu gibi olur' dedi. 'Bir gazeteye ihtiyaç var' dedi. O zaman Kemal Özden dedi ki: '*Cumhuriyet*'i düşünüyoruz' dedi. Öbür iş adamları da on kişilik bir elit grubuydu. Yani Kemal tamam dedi. *Cumhuriyet* operasyonunu ve gazete olmalı mutlaka diye Veli Paşa kendi söyledi. Mutlaka basın olmalı. Basına girmeliyiz. Güçlenmek için basın olmalı. 'En büyük eksiklik şimdi basın' diye onlara gaz veren bir konuşma yaptı.

Şimdi *Cumhuriyet* hiçbir zaman solcu değil yani sizin sol mantığınızla benim sol mantığım farklı. Daha doğrusu benim sol mantığım farklı diye Tuncay gözüyle bakmıyorum bütün profesörler camiası olarak da sol mantığıyla değil MİT'in en çok kaynak sağladığı askerler de zaten bilgi sağlamak için oraya gidiyorlar yoksa *Cumhuriyet* değil *Akşam* gibi bir gazeteyle kurulabilir. Hazırlar. Ali Karaca'yla kurabilirler. Hazırlar. Bütün profesörler *Cumhuriyet*'in adı var sadece... *Cumhuriyet* demek derin devlet demektir. *Cumhuriyet* demek İttihat Terakkiciler demektir. Alman devletinden para almak demektir. *Cumhuriyet* demek Amerika'yla girintili ilişkileri olan demektir. *Cumhuriyet* gazetesiyle ilişkileri İlhan olduğundan dolayı Gürbüz Çapan oraya Esenyurt gibi bir kent yapabildi. Amerikadan paralar getirebildi. Yoksa Gürbüz Çapan kendi diyor. 'Ben' diyor. 'Gittim' diyor. Pentagon'a gittim. Gürbüz Çapan gibi bir insana hiç kimse Pentagon'a almaz katiyen yani..." (Acar, 2008: 150)

Ergenekon yapılanması içinde yer alanlar tutuklandı

Danıştay ve *Cumhuriyet* eylemiyle ilgili soruşturma sürecinde “şüpheli” olarak ifadeleri alınan, ancak haklarında kovuşturma açılmayan Muzaffer Tekin ve Hüseyin Görüm daha sonra başka eylemlerde ortaya çıkacak ve tutuklanacaklardı.

Danıştay sanığı Alparslan Arslan’ın babası İdris Arslan’ın savcılığa verdiği ifadede, oğlunu cinayete sürükleyenler arasında gösterdiği Veli Küçük ve Taner Ünal da tutuklanıp cezaevine gönderilecekti. Şüpheli olarak aranırken polisten kaçtığı gece Muzaffer Tekin’in yanında bulunan emekli Binbaşı Zekeriya Öztürk, Hüseyin Görüm’ün ifadesinde geçen Sedat Peker ve Fikri Karadağ da Ergenekon yapılanması içinde çıkacak ve tutuklanacaklardı.

Sadece bunlar değil, komuta düzeyindeki ön üst Komutanlarla birlikte öğretim görevlileri, sendikacılar, siyasi yapılarda yer alanlar ve gazeteciler de tutuklanacaktı. Tutuklananlar arasında Jandarma eski Genel Komutanı Orgeneral Şener Eruygur ve 1. Ordu eski Komutanı Orgeneral Hurşit Tolon vardı. Emekli Tuğgeneral Levent Ersöz, ATO Başkanı Sinan Aygün (sonradan serbest bırakıldı), Emekli Albay Hasan Atilla Uğur, İbrahim Özcan, Birol Başaran, Barbaros Altıntaş, Osman Gürbüz, Kemal Aydın, Durmuş Ali Özoğlu da tutuklananlar arasındaydı. Gazeteci İlhan Selçuk, Mustafa Balbay, Tuncay Özkan ve Ufuk Büyükçelebi, Başkent Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Mehmet Haberal, Türk Metal Sendikası Başkanı Mehmet Özbek, İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek ve yöneticileri de vardı. İşte, Ergenekon’un tablosu askeriyle-siviliyle böylesine geniş ve büyüktü.

Silah ve Kur’an üzerine yemin

Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Derneği’ne üye olan Albay Fikri Karadağ, Kuvayı Milliye Derneği’ni de kurdu. Birçok ilde örgütlenen Kuvayı Milliye Derneği’nin üyelerine yönelik ‘Kur’an ve silah’ üzerine düzenlediği yemin törenleri, İttihat Terakki anlayışını taşıdıklarını ve Teşkilat-ı Mahsusa’nın devamı olduklarını gösteren en iyi örnektir.

Mersin’deki Kuvayı Milliye Yemin Töreni için bir düğün salonunda toplanan 25-30 kişilik grubun, ellerindeki dernek üyeliğini gösteren sertifikalarla, üzerinde iki tabanca ve bir adet Kur’an bulunan masa etrafındaki yemin görüntüleri, 9 Şubat 2007 günü

medyaya yansıdı. İşte, İttihatçıların yemin törenlerini çağıştıran Ergenekoncuların Mersin'deki yemin töreni:

“Sevgili arkadaşlar! Bu uğurda ölmek var; öldürölmek var. Bu işe girdiğine bin kere pişman olup ‘nereden bu işe başladım’ demek var. Çoluk çocuğunun önünde mahçup olmak, konu komşuya mahçup olmak var. Belki de Türk milletinin önünde mahçup olmak var.”

Karadağ, bu kısa açıklamadan sonra sadece sözlerine sadık olanların masada kalmasını isteyince 12 kişi masanın etrafında saf tuttu...

Eller silah, Kur'an ve bayrak üzerinde yemin töreni başladı. Karadağ konuşuyor:

‘Kutsal Kur'anımız, bayrağımız ve silahlarımız üzerine. Türk anadan, Türk babadan doğmuş, soyunda dönme olmayan Türk oğlu Türk'üm ben. Kuvayı Milliye'nin bir üyesi olmaktan sonsuz gurur duyuyorum. Üzerime aldığım tarihi sorumluluğun bilincindeyim. Türk milletini dünyanın efendisi yapmak uğrunda, her türlü ahval ve şerait içerisinde dahi milletimin huzur ve refahı, devletimin ebediyen bekası ve yükselmesi yolunda yılmadan çalışacağıma, Türk vatanını ve Türklük camiasının şan ve şerefini korumayı canımdan aziz bilip icabında vatan, cumhuriyet ve bayrak uğrunda seve seve canımı feda edeceğime, namus ve şerefim üzerine ant içerim. Ne mutlu Türküm diyene!’

Bu andı hep birlikte içen üyeler daha sonra birbirlerini tebrik ederken, Karadağ, ‘Hayırlı olsun’ diyerek masadaki silahlardan birini beline soktu.

Benzer yemin törenleri daha önce bazı gazetelerde haber olmasına rağmen savcılıkların harekete geçmemesi manidardı.” (Tayyar, 2010: 119-120)

Türk Ortodoks Patrikhanesi'ne baskın

Ergenekon örgütüyle ilgili en ilginç gelişmeden biri de, Türk Ortodoks Patrikhanesi'ne yapılan baskındı. MİT ile ilişkisi bilinen ve devlet tarafından kurulan Patrikhane, Ergenekon soruşturması kapsamında merkez karargahına baskın düzenlenecek ve Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol da tutuklanacaktı:

“(...) Bu patrikhane'nin Fener Rum Patrikhanesi'ne alternatif olarak devlet eliyle kurulduğu aşikar. Nitekim Son Patrik Selçuk Erenerol, 1995 yılında *Siyah Beyaz* dergisine verdiği röportajda,

MİT ile her 15 günde bir görüşüklerini söylüyordu.

Kemal Kerinçsiz ve Muzaffer Tekin gibi Ergenekon sanıklarının kilise ayinindeki görüntüleri de basına yansıdı.

Türk Ortodoks Patrikhanesi'nin mercek altına alınması büyük iştir. Ya ilişkiler iyice deşifre edildiği için bu ekip tasfiye edildi ya da MİT'e rağmen operasyon yapıldı." (Tayyar, 2010: 260-261)

Kilisede ayin

Muzaffer Tekin'in CD arşivinden Karaköy'deki Türk Ortodoks Kilisesi'nde katıldığı ayinle ilgili görüntüler çıktı. Tekin, 2004 yılındaki Paskalya töreninde çekilen görüntüleri, polisteki sorgusunda şöyle anlattı:

'Bu kilisedeki törene Sevgi Erenerol tarafından davet edildim. Bu kilisenin Mustafa Kemal Atatürk tarafından bizzat 21 Eylül 1922 tarihinde Kayseri'de kurulduğunu bildiğim için bu davete icabet ettim. O karelerde benimle birlikte bulunan şahıslardan bazıları Vatansever Kuvvetler Güçbirliği Hareketi'ni oluşturmak için bir araya gelen şahıslardı ama bunu başaramadılar. Taner Ünal'la aralarında birbirlerine çeşitli ithamlarda bulundular.'

Ancak o fotoğraf kareleri Veli Küçük, Kemal Kerinçsiz, Hüseyin Görüm, Fikri Karadağ, Taner Ünal, Emin Gürses, Turan Çömez'e kadar uzanan çok geniş halkadaki ilişkileri ve bağlantıları deşifre etti. Soruşturmanın kapsamı, takibe alınan şahıs sayısı giderek artmaya başladı.

Vatansever Kuvvetler Güç Birliği Hareketi ve Kuvayı Milliye Derneği başta olmak üzere birçok sivil toplum kuruluşu, o andan itibaren izlenmeye başlandı. (Tayyar, 2008: 28)

Veli Küçük Türk-İslam sentezcisiydi

Tuncay Güney, Veli Küçük'ün devleti kendi sahipleri gibi gördüğünü, Türk İslam sentezini savunduğunu ve kendi karargahının bir üst katında da Mescit bulunduğunu söylemektedir:

"Bayram namazına gider de öyle beş vakit, ya içiyordu ona bakarsanız, o içerdi, Türkçü o. İlk önce Türkçülük önemli. Türk olmazsa din olmaz zaten. Millet olmayınca onlar da literatürde din olmaz. Ama içiyordu mesela, o iyi de içer." (Acar, 2008: 227)

Faili Meçhul Cinayetler

Zekeriya Öztürk'ün evinden toplanan çok sayıdaki CD'den ilginç notlar ve dokümanlar çıktı. 29 ayrı bölüm halinde Şemdinli davasıyla ilgili tüm ayrıntılar, bir CD'de kayıtlıydı. Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.03.2006 tarih ve 2006-45 sayılı Bitlis E Tipi Cezaevi'ne hitaben Şemdinli sanığı itirafçı Veysel Ateş hakkında yazdığı resmi yazının dijital ortamda alınmış bir nüshası bile vardı.

Öztürk'ün not defterinde bazı tuhaf mesajlara da rastlandı: 'Emekli Albay Nazmi Erdem, Emekli Albay Necati Çetinkaya, Emekli Albay Necati Ulunay Ucuzsatar, Emekli Albay Necdet Kuzucu, Emekli Albay Necip Çelebioğlu, Emekli Albay Necip Uygur. Gizli Türk içimizdeki Türk.'

Not defterindeki bir kayıtta ise başka isimler vardı: 'Muzaffer Tekin, İsmail Nova, Ben, Rafet Abim, Füsün Hanım, Sevgi Erenerol, Kemal Kerinçsiz, Levent Temiz, Hanefi, Abdullah Açar.' Not defterinde dikkat çeken bir başka bölüm: 'Danıştay-Şemdinli-Cem-Bitlis-Hablemit.'

Danıştay saldırısı, Şemdinli davası, öldürülen JİTEM'ci Cem Ersever, kuşkulu uçak kazasında hayatını kaybeden Jandarma eski Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ve faili meçhul cinayete kurban giden Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu isimlerinin yan yana sıralanması, polis ve savcılara ilginç geldi." (Tayyar, 2008: 29-30)

Ergenekon'un kirli ilişkiler ağı

Türkiye çapında inanılmaz derecede geniş bir örgütsel ağ ile örgütlenen bu gizli kontrgerilla örgütünü yine kirli ilişkiler ağı ele veriyordu. Ergenekon örgütü üyeleri arasında subay, avukat, gazeteci, politikacı, akademisyenlerin yanı sıra Doğu ve Güneydoğu illerinde birçok cinayete imza atan korucu ve itirafçılar da yer aldı. Ergenekon soruşturmasında 'Cizreli Ali' kod adlı eski korucu ve kontrgerilla elemanı Abdülmuttalip Tonçer ile itirafçı Adil Timurtaş ve Hayrettin Ertekin'in bağlantıları, örgüt üyelerinin kirli ilişkilerini de açığa çıkartıyordu. Korucu itirafçı Tonçer'in 'çalışma arkadaşları' arasında Yeşil, Yavuz Ertürk Paşa, Cem Ersever, itirafçılar Adil Timurtaş, Abdülkadir Aygan, İbrahim Babat ile Bölge'deki birçok ilin JİTEM Grup Komutanları bulunuyor:

'İtirafçı olduğum dönemde Muş, Şırnak ve Bingöl'de JİTEM görevlileri ile birlikte her türlü PKK konusunda mücadele ettim.

JİTEM’de görev yaptığım sırada Şehit Kadir Kılavuz Binbaşı, Cem Ersever Binbaşı, Şırnak bölgede Ali Binbaşı, Silopi’de Rıdvan Yarbay, Muş’ta Zeki Binbaşı, Naim Kurt Albay, İstihbarat Şube Müdürü Kenan Sefa Büyükkaydın, Yavuz Ertürk Paşa, Muş İstihbarat Şube Müdürü Binbaşı Osman Erkol, Mustafa Kemal Tutkun Paşa (Muş Güvenlik Komutanı) ile itirafçılardan Adil Timurtaş, Muammer Söner, Bedirhan Kurt, Hüseyin (KOD) Hüseyin Bilbil (Cizreli), İbrahim Babat, Mehmet Dörtayma, Abdülkadir Aygan, Eyüp (Silopili), Sakallı ve Yeşil (KOD) Mahmut Yıldırım ile birlikte çalıştım. 1993 yılı 10. ayından 1995 yılı sonlarına kadar JİTEM’de faaliyetlere katıldım. Yeşil ile Muş Şenyayla kırsalında bir operasyona katıldık. Ancak şu anda nerde olduğunu bilmiyorum.” (Çiçek, 2009: 145-147)

İktidara gelmek için her yol mübahtır

Ergenekoncular iktidara gelebilmek için her yolu mübah görüyorlar:

- Rejim için tehdit oluşturan iç düşmanları pasifize etmek veya ortadan kaldırmak için her türlü eylem yapılabilir.
- Suikastlar, silahlı korkutma ve bayrak yakma gibi provakatif eylemler, iç çatışma, yangın, şantaj gibi yasa dışı her yola başvurulabilir.
- Aydınları, medyayı ve sivil toplum kuruluşlarını kullanmak için her türlü dezenformasyon ve girişim sözkonusu olabilir.
- Yasa dışı faaliyetler için düşman gruplar içinde bile taşeron örgütlerle geçici işbirliği yapılabilir veya naylon örgütler kurulabilir.
- Finansman sorununun çözümü için işadamları ve ticari kuruluşlarla işbirliği yapılabilir, çek-senet tahsilatı yoluyla taşeron çetelerle dirsek temasına geçilebilir.
- Örgüte doğrudan bağlı holding, banka ve medya kuruluşu oluşturulabilir.
- İhtiyaç duyulduğunda devreye sokulacak operasyon grubu için gerekli silah ve mühimmat ihtiyacının giderilmesi için asker ve emniyet içinde güçlü bir lojistik desteğe ihtiyaç duyulabilir.
- Misyonerlik faaliyetlerini sürdüren ve AB sürecine destek veren yabancı sivil toplum kuruluşlarına karşı direnç oluşturmak için harekete geçilebilir.

Nitekim Ergenekon'un son 5 yılda bu eylem planını aktif hale getirdiğini görüyoruz.” (Tayyar, 2010: 239-240)

Ergenekon'un ölüm listesi

Ergenekon soruşturmasında basına yansıyan iddialara göre; Örgüt, Kürt kökenli milletvekilleri ve işadamları, DTP'li milletvekili ve belediye başkanları, üst düzey bürokratlar ile Orhan Pamuk ve Fehmi Kuru gibi tanınmış yazarlara suikast düzenleyecek, bombalı eylemler yapacaktı. Hatta Orhan Pamuk'u öldürmek için Glock marka tabanca ve 2 milyon YTL aramışlar. İşte, çoğunluğunu Kürt siyasetçilerinin oluşturduğu 6 kişilik ölüm listesi:

“DTP milletvekilleri Ahmet Türk, Sebahat Tuncel, eski DEP milletvekili Leyna Zana, Diyarbakır Belediye Başkanı DTP'li Osman Baydemir, yazar Orhan Pamuk, gazeteci Fehmi Kuru...

Bu bilgilere, Fikri Karadağ ile S.A arasındaki şifreli telefon görüşmesinden ulaşıldı. İddiaya göre, Karadağ bir telefon kulübesinden S.A'yı arayarak orduevinde görüşmeye davet etti ve ‘Yemek listesini yanında getireceğim’ dedi.

Sonra ikili buluştu. Karadağ, bu buluşmada yemek listesini S.A'ya verirken, telefonla birini arayarak teslimatı yaptığını söyledi. ‘Yemek listesi’ ifadesini ‘suikast listesi’ olarak değerlendiren polis, suikast planı için harekete geçildiğini düşünerek S.A'yı 2007 Kasım ayında gözaltına aldı.” (Tayyar, 2010: 138)

Ümraniye’de ‘derin devlet’ bulundu

“Wikileaks Türkiye Belgeleri” arasında, bir bütün olarak Ergenekon'u konu alan telgrafların ilkinde, söze “Ümraniye baskını”yla başlıyor. Bu telgraf 30 Ocak 2008 tarihli. ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'in kaleme aldığı “Ümraniye baskını, derin devleti hedef alıyor” başlığını taşıyan bu telgrafın “özet” bölümünden:

“İstanbul'un Ümraniye İlçesi'nde geçen Haziran'da ortaya çıkarılan cephanelikle bağlantılı olarak, 22 Ocak'ta İstanbul ve diğer kentlerde polisin çok sayıda insanı gözaltına alması olayı, Türkiye’de ‘derin devlet’e karşı verilen savaşın bir muharebesi olabilir. ‘derin devlet’, Türkiye’nin ‘alternatif’ bir devlet gücü oluşturduklarını iddia eden ultra- milliyetçilerle bağlantıları olan benzer zihniyetteki insanların (buna emekli askeri personel ve hükümet yetkilileri

de dahil), muğlak, iyi tanımlanmamış bir şebekesi. İddialara göre, bu yasadışı grup, kamuoyuna nüfuz ederek, gerçek devlet aktörlerinin, çoğunlukla da ordunun eylemlerine halk desteği sağlamak için çalışıyor. Eski Başbakan ve Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel gibi bazı kişiler, bu güç merkezine destek bildiriyorlar. Başbakan Erdoğan'ın ise buna (derin devlete) karşı çıktığı ve bütünüyle yok edemese bile yıkmak istediği anlaşıyor. Şu anki derin devletin mensuplarıyla, halk arasında Gladio operasyonu olarak tabir edilen ve Soğuk Savaş'ta muhtemel bir Sovyet işgaline direnmek için örgütlenmiş olan 'stay behind' (kelime anlamıyla, 'geride kalanlar') şebekesinin mensuplarının ortak olduğu yönünde spekülasyon yapılıyor. Bir derin devlet şebekesinin başarılı biçimde oluşturulması, milliyetçi dokunulmazlığa darbe indirecek ve hukuk düzenine güçlü bir bağlılık ortaya koyacaktır. Siyasi liderliğin en üst seviyelerinin bu soruşturmaya destek verir görünmesine rağmen, soru sürecinin başarılı olması ancak Türkiye'nin herkesten daha milliyetçi olan yargısının işbirliği yapmasıyla mümkün olabilir." (*Taraf*, 19 Mart 2011)

Derin Devlet, devletteki planlama mekanizmasıdır

Derin devlet ve Ergenekon yapılanmasına ilişkin çok önemli belirlemelerde bulunan kişilerden biri de emekli Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi'dir. Şemdinli'de yaşanan olaylarda açığa çıkan grupların üst kademelerce görevlendirildiğini ve Şemdinli olayının Ankara'dan bağımsız olmadığını belirten Emekli Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi "Derin Devlet, devletteki planlama mekanizmasıdır" dedi:

"Sivil Savunma Teşkilat Başkanlığı ve Kolordu Topçu Alay Komutanlığı görevlerini üstlenen Tuğgeneral Tanrıverdi, Derin Devlet tartışmalarını ve JİTEM'i DİHA'ya değerlendirdi. Şemdinli'de açığa çıkan grupların üst kademelerce görevlendirildiğini ve Ankara'dan bağımsız olmadığını belirten Emekli Tuğgeneral Tanrıverdi, olayın bölgesel olmadığını söyledi:

"Ben, derin devleti, devletteki planlama mekanizması olarak değerlendiriyorum. 24 Ekim'de yeni bir döneme etki yapacak Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, Milli Güvenlik Kurulu'nda görüşüldü. Bu belgelerdeki değerlendirmeler ve tehditler devletin mekanizmasını çalıştıracak kontak anahtarı gibidir. Orada bir değerlendirme, bütün devletin alt kademelerine kadar olan elemanlarında, kurumla-

rında ve planlamalarında; kanunların kaynaklandığı veya dayandığı anayasa gibi rol oynar. O belgede bir meseleyi tehdit olarak koyarsanız, devletin bütün organları bunun tedbirlerini almak durumunda kalır. İşte bu belgede irtica ve bölücülük tehdit olarak konulmuştur. Böyle bir tehdit konulunca, devletin mekanizması buna karşı koruma tedbirini alır.

Yanlışlık burada.” (Baldız, DİHA- 22 Kasım 2005)

ULUSALCI SÖYLEMLER VE ‘TEHDİT VAR’ KAMPANYALARI

Kürt Özgürlük Hareketi’nin gelişmesiyle birlikte Türkiye’de Özel Harp Dairesi’nin desteklediği ulusalcı bir hareket gelişti. Bu ırkçı ve milliyetçi hareketin başını da darbeci emekli subaylar ile Doğu Perinçek’in İşçi Partisi çekti, CHP’den de beslendi. İdeolojilerini Kemalizme dayandıran bu ekip, özel harbin sivil ayağını oluşturan ülkücülerle de ittifak kurarak ‘Kızılélma’ koalisyonunu oluşturdu. Ordu’nun bir kesimiyle ortaklaşarak da ‘Ergenekon’ örgütü yeniden yapılandırıldı. Yaptıkları bütün eylem ve etkinliklerinde de “Ordu Göreve!” diye pankartlar açıldı ve sloganlar atıldı. Çıkardıkları gazete ve dergilerde Azınlıklara ve Kürtlere karşı açıkça cephe alındı; Kürtlerden alışveriş yapılmaması ve onlara ev verilmemesi için kampanyalar başlatıldı. İzmir, Aydın, Antalya, Mersin, Balıkesir, Çanakkale, Yalova gibi sahil kentlerde Kürtlere karşı açıkça linç kampanyaları başlatıldı; öldürme ve yaralanmaların yanında binlerce işyeri tahrip edildi. Kürtlerin batı illerinden göç etmesi için her türlü şiddet kullanıldı; devlet görevlileri de buna açıkça destek verdi. Bu ‘Kızılélma Koalisyonu’nun saldırıları, “Misyonerlik çalışması yapılıyor” gerekçesiyle gayrimüslimlere de yöneldi; misyonerlik ve azınlık tehdidi ulusalcılığın gelişmesi için yükseltildi. Günümüzdeki darbe planlarıyla Hrant Dink ve Rahip Santoro gibi kişilerin katledilme gerekçelerini anlayabilmek için ulusalcıların bu anlayışını çok iyi kavramak gerekiyor. İşte ulusalcılık ile ilgili bir istihbarat biriminin analiz raporu:

“Ulusalcı kesimler somut tartışma konularında farklılaşan, ancak genel manada ortak bir söylem kullanmaktadır. Bu bağlamda ulusalcılık söylemi genel olarak;

1. Devleti iç ve dış tehditlerden kurtarmak için ‘İkinci Kurtuluş Savaşı’ yaşanması gerektiği, ilk Kurtuluş Savaşı’nın hem dış düş-

mana hem de halka karşı yapıldığı düşüncesi ile ‘İkinci Kurtuluş Savaşı’nın da halka karşı verilebileceği,

2. Azınlıkların ülkeyi yöneten asıl kesim olduğu, Ermeni iddiaları karşısında, Ermenilere karşı tepkisel eylemlerin meşruiyetinin bulunduğu,

3. AB ve ABD ile kurulan ortaklık ve temasların bağımsızlığı tehdit ettiği, siyasilerin ajanlık yaptığı ve ihanet içinde olduğu,

4. Kürtlerin batıdaki suçların ana kaynağı olduğu, batıda Kürtlerin bulunduğu yerlerde karşı eylem başlatılarak Kürtlerden arındırılmış bölgeler oluşturulması gerektiği,

5. Mevcut siyasi yönetimin ‘Vatana ihanet’ suçu işlediği, bu yönetimden hesap soracak ‘Milli Hükümet’in oluşturulması gerektiği,

6. Cumhuriyet’in iç düşman karşısında tehlike altında olduğu, gerektiğinde ülke içerisinde bir tasfiye sürecinin başlatılacağı,

7. Avrupa Birliği’ne ve ABD’ye karşı Rusya ve / veya Çin merkezli yeni politikaların uygulanarak ülke bağımsızlığının yeniden kazanılabileceği,

8. Ülkenin, içerisinde bulunduğu süreç itibariyle başta ordu olmak üzere çeşitli kurumlar vasıtasıyla siyasi yapıya ve demokratik sürece müdahale edilebileceği,

9. Ülkenin kiliseler ve misyonerler tarafından işgal edildiği, azınlık vakıfları vb. düzenlemelerle hükümetin bu işgale destek olduğu,

10 Siyasi iradenin kusuru nedeniyle devletin işlevsizleştirildiği, bu nedenle duyarlı kitlenin harekete geçmesi ve hükümete karşı tepki vermesi gerektiği biçiminde özetlenebilecek genel bir söylemi farklı düzeylerde paylaşmaktadır.” (Arslan, 2011: 17-18)

Genelkurmay, Fener Rum Patrikhanesi’ni hedef gösterdi

“Misyonerlik çalışmaları yapılıyor ve ülkemiz tehdit altındadır” bahanesiyle, başını Kemal Kerinçsiz ve diğer Kızılelma koalisyonunun oluşturduğu Milli Güç Platformu, başlattıkları ‘tehdit var’ kampanya çerçevesinde Fener Rum Patrikhanesini protesto etti. Bakalım bu önemli birliktelikte kimler yer alıyor:

“Genelkurmay temsilcisi, Fener Rum Patrikhanesi’ni Türkiye’deki misyonerlik merkezlerinden birisi olarak göstermişti. Patrikhane, misyonerlik kampanyasında Türkiye’deki tartışmaların odağı haline geldi.

Fener Rum Patrikhanesi'ni, kendisini 'Türk Haliç Platformu' olarak tanıtan bir grup protesto etti. Bu birlik içinde en çok tanınan isim Avukat Kemal Keriñsiz'di. Patrikhane önündeki protestoların ardı arkası kesilmedi. Daha sonra da 'Milli Güç Platformu' adını alan bir platform kuruldu. Aralarında Hukukçular Birliği, MHP İstanbul İl Başkanlığı, İşçi Partisi, Noel Baba Vakfı, Yeniden Kuvayı Milliye ile Şehit Aileleri Derneği ve Bağımsız Türk Ortodoks Kilisesi vardı.

Patrikhanenin protesto edilmesinde öne çıkan bir başka isim ise Türk Ortodoks Patrikhane'sinin basın sözcülüğünü yapan Sevgi Erenerol'du." (Arslan, 2011: 37)

DINK CİNAYETİNİN ARKASINDA ERGENEKON VAR

AGOS gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink, 17 Ocak 2007'de, yönetmeni olduğu gazetesinin önünde katledildi. Onun suçsuz yere katledilmesi, Türkiye'de büyük bir tepkiye neden oldu ve toplumda büyük bir üzüntü yarattı. Yaşamını barışa, demokrasiye, özgürlük ve kardeşliğe adan Hrant, yüz binlerin katıldığı bir cenaze töreniyle sonsuzluğa uğurlandı. Hrant Dink'in katli aynı zamanda Türkiye'deki, "ırkçı-tek tipçi-ayrımçı" Resmi ideoloji, derin devlet yapılanması ve bunun uzantısı olan Ergenekon'un sorgulanmasını da sağladı. Büyük bir kamuoyu tarafından başlatılan bu soruşturma basın ve medyanın da gündemine oturdu. Sağ yapılanmadan sol yapılanmaya kadar herkes, Türk devlet anlayışını biraz yüzeysel olsa da tartıştı ve yapılan yanlışları fazla derinlemesine olmasa da ortaya koydu. Hrant Dink cinayetiyle ilgili zaman gazetesine açıklama yapan *AGOS* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Rober Koptaş da, Hrant Dink cinayetini Ergenekon örgütüyle ayrı düşünmediklerini söylüyor. Resmi ideolojinin de sorgulandığı bu önemli açıklamanın bir bölümünü aktarmak istiyoruz:

"*AGOS*'un yeni yayın yönetmeni Koptaş, Dink suikastından Ergenekon davasına kadar *Zaman*'a önemli açıklamalarda bulundu. Koptaş, Hrant Dink'in birtakım planlar ve operasyonlar dahilinde Ergenekon'la bağlantılı bir şekilde öldürüldüğünü söylüyor. Ergenekon davasına bakışlarının Dink cinayetinden bağımsız olmadığını ifade ediyor. Şöyle diyor: Hrant Dink, son iki yazısında hakkındaki tehditlerin nasıl dayanılmaz boyutlara vardığını anlatıyor, bazı isimler zikrediyordu. Biz de bu cinayetin arkasında Ergenekon

olduğunun kamuoyu tarafından da anlaşılmasını istiyoruz.'

Rober Koptaş, birilerinin hâlâ benzer planlar yapabileceğine dikkat çekiyor. Ama o günden bugüne siyasi iklimin de değiştiğini hatırlatıyor. Cinayetten ve Ergenekon soruşturmasından önce gazetelerine çok sayıda telefon ve mail atıldığı bilgisi veriyor. Ancak Ergenekon soruşturmasının başlaması ve bazı önemli isimlerin tutuklanmasıyla söz konusu tehdit maillerinin kesildiğini söylüyor. Rober Koptaş, buna rağmen tetikte olmak gerektiği üzerinde duruyor: 'Birtakım benzer yapılanmalar, hücreler uykuya yatırılmış olabilir. Şu an suskun olsa da birtakım planlar yapıma ihtimali göz ardı edilmemeli.'

Türkiye'de gayrimüslimlere olumsuz bakışta asıl sorunun toplumda değil, devlet geleneğinde olduğuna vurgu yapıyor. Halkın çoğunun sağduyuyu temsil ettiğine temas eden Koptaş, ders kitaplarının ayrımcılıktan arındırılması halinde gelecek kuşakların gayrimüslimlere karşı önyargıdan kurtulabileceğini söylüyor. Devletin Cumhuriyet tarihi boyunca gayrimüslimleri ikinci sınıf vatandaş olarak gördüğünü söyleyen Koptaş, bu zihniyetin toplumda Ermenilere, Yahudilere ve Rumlara karşı olumsuz bir algı oluşturduğuna dikkat çekiyor. Koptaş, 'Gayrimüslimlerin de bu topraklarda eşit haklara sahip olduğuna, herkesin özgürce yaşaması gerektiğine inanan bir kesim var. Sağcısı, solcusuyla bunları savunan çok insan var. Ermeni ya da Rum'a etnik kimliğinden ötürü zulmetmenin büyük bir insanlık suçu olduğunu düşünen insanlar var. O insanlar sayesinde ki, gayrimüslimler olarak bu topraklarda yaşama gücünü kendimizde bulabiliyoruz' diyor. Geçtiğimiz günlerde Ermenilere yönelik bazı suikast planlarının Ergenekon davasıyla birleştirilmesini önemsediklerini anlatıyor. Bu cinayet planlarının devlet ve ordu içinde organize suç yapılarına ait olduğunu düşünüyor. Dink cinayetinin en çok ses getiren eylem olduğunu belirten Koptaş, 'Asıl amaç, ülkede kaos meydana getirerek darbeye zemin hazırlamaktı. İddianameleri okuduğumuzda da bunların nasıl planlandığını görüyoruz' ifadelerini kullanıyor. Rober Koptaş, Hrant Dink'in öldürülmesiyle topluma bir mesaj verilmek istendiğini belirtiyor. Farklı kimlikler arasında adeta bir köprü görevi gören bir aydının katledilmesiyle, ulus-devletin tek tipçi vatandaş zihniyetine karşı koyanlara tahamül edilmeyeceğini gösterdiğini söylüyor." (Zaman, 1 Ocak 2011)

Hrant DİNK 5 yıl önce fişlendi

Yeni Şafak gazetesinin 20 Temmuz 2010 tarihli haberinde, *Agos* ve Hrant Dink'e karşı psikolojik bir hareketin, Dink öldürülmeden 5 yıl önce başlatıldığı belirtiliyordu:

"*Agos* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmeden 5 yıl önce Genelkurmay Psikolojik Harp Tabur Komutanlığı'nca 'fişlendiği' belgelendi. Psikolojik Harp Tabur Komutanlığı'nca hazırlanan ve Genelkurmay Başkanlığı Psikolojik Daire Başkanlığı'na sunulan 'Yayın Analizi' adı altında *Agos* gazetesi yayınlarının ve yazarlarının andıçlandığı ortaya çıktı.

Genelkurmay Psikolojik Harp Grup Komutanı Topçu Albay İsmet Kaytaş tarafından 23 Ocak 2002'de Genelkurmay Psikolojik Harekat Daire Başkanlığı'na sunulan istihbarat çalışmasında *Agos*'un; yazarlarından, reklam ve seri ilanlarına kadar incelenerek 'fişlendiği' görüldü.

'Gizli' ibareli hazırlanan Andıç belgesinde *Agos*'un haberlerinden, köşe yazarlarının yazıları ve seri ilanlarından oluşan 19 küpür 'Lahikalar' isimli ekte yer aldı..." (Arslan, 2011: 42)

Psikolojik hareket süreci kusursuz bir biçimde start alıyor

Bugün gazetesinden Adem Yavuz Arslan, "*Bi' Ermeni Var...*" *Hrant Dink Operasyonu'nun Şifreleri*" adlı kitabında, Hrant Dink'e karşı nasıl bir psikolojik hareket başlatıldığını, Dink'in adım adım nasıl ölüme yaklaştırıldığını belgelere dayanarak ortaya koymaktadır. Hepimizin yakından izlediği bu süreci bir daha hatırlayalım:

"2004'ün 6 Şubat'ında *Agos*'ta, Gaziantep'li Hripsime Gazalyan'a dayanılarak, Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'in, 1915 katliamları sonrasında evlat edinilen Ermeni çocuklarından biri olduğu yazıldı.

-15 gün sonra *Hürriyet* bu haberi manşetine taşıdı... Gazete ertesi gün de, Gökçen'in Ermeni değil Boşnak olduğunu ilan edecekti...

-*Hürriyet*'teki haber üstüne Genelkurmay hemen ertesi gün meseleye müdahale etti. Ordu, Gökçen'in Ermeni olduğunu ileri sürmenin 'habercilik' diye nitelenemeyeceğini bildiriyor, ilk Türk kadının pilotun kökenini tartışmanın 'milli bütünlüğe ve toplumsal barışa katkısı olmayacağını' ilan ediyordu.

-*Hürriyet*, *Sabah*, *Akşam* ve *Cumhuriyet* gazeteleri Genelkur-

may'ın açıklamasına arka çıktılar...

-Yine *Milliyet*'ten Hasan Pulur, bu vesileyle Hrant'a doğrudan saldırdı...

-*Cumhuriyet*'te İlhan Selçuk, 'Ermenilerin ortalıkta bırakıp kaçtıkları çocuklardan sayılıyor Sabiha' diye yazdı. Katledilen, sü-rülen bir halkı aşağılamayı kendine yedirebilmişti.

-Genelkurmay açıklamasından iki gün sonra, 24 Şubat 2004 gü-nü, Hrant İstanbul Valiliği'ne çağrıldı. Vali Yardımcısı Ergun Gün-gör'ün odasında, iki 'istihbarat görevlisi' ona, hayatının tehlikede olduğunu ima etti. Bu görüşmeden İstanbul Valisi Muammer Gü-l'er'in de, dönemin İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun da haberi olduğu sonradan ortaya çıkacaktı...

-Hrant'ı tehdit eden 'istihbarat görevlisi'nden MİT'çi Özel Yıl-maz, çok sonra Ergenekon soruşturmasından da karşımıza çıkacak-tı. Hrant'la görüştüğü sırada MİT İstanbul Bölge Yardımcısı'ydı...

-Mehmet Soykan adlı yurttaşın şikayet dilekçesini değerlendi-ren Şişli Cumhuriyet Savcılığı'nın, Hrant'ın bir yazısından ötürü, 'Türklüğü aşağılama' suçlamasıyla 301'den dava açtığı gün, 25 Şu-bat'ta, *Cumhuriyet*'ten Deniz Som, kuşatma harekatına katıldı. Som, Sabiha Gökçen meselesi üzerine yazarken, Hrant'ın Ermeni kimliği üzerine kaleme aldığı bir başka yazısını konu etti. 'Damar-dan kan temizleme operasyonu yapmakla suçladığı Hrant'ın, 'Adolf Hitler'in bile ilerisinde bir faşist' olduğunu ileri sürdü.

-2004 Şubat'ının sonunda Emin Çölaşan, Hrant'ın söyledikleri-ni çarpıtma üzerine kurulu plana uygun olarak, Dink'i 'şeriatçı öz-lemi olanlar, Türkiye'nin bölünmesini isteyenler, Apo'ya özgürlük isteyenler'le bir araya koydu. Çölaşan'a göre Hrant, Türk kanının zehirli olduğunu ileri sürmüştü. Kuşatma ilerliyordu.

-Kemal Kerinçsiz'in öncülük ettiği Büyük Hukukçular Demeği yeni bir şikayet kampanyası organize etti. Tek tip dilekçelerle yine savcılığa başvurdular.

-Hrant hakkında, kesinleşmemiş mahkeme kararı üstüne yorum yaptığı gerekçesiyle, 'adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs' suçla-masıyla 14 Ekim 2005'te bir dava daha açıldı.

-Bu davanın duruşmasında saldırganlar mahkeme koridorunda Hrant'a vurmaya kalktılar. Mahkeme salonunda ona 'hain' diye ba-ğıştılar. Bir başka duruşmada da Hrant'ın avukatlarından biri saldır-ganların yumruklarına hedef oldu.

-Mahkeme öñü gösterilerinde açılan bir pankart, Malatya katliamı ve Hrant Dink suikastları arasında bağ kurmayı sağlayabilecek, yürütölen plana ışık tutabilecek bir ifade içeriyordu. Bu pankartta Hrant'a, hep yaptıkları gibi 'hain' vs. demiyor, onu 'misyoner çocuğu' diye adlandırıyorlardı.

-Hrant'ın yargılandığı duruşmalarda mahkeme önlerinde toplanan kalabalığın öñde gelen isimleri Sevgi Erenerol, Kemal Kerinçsiz ve diğerleri, Kasım 2005 'te, Fener Rum Patrikhanesi önündeydi. Oradaki bir toplantıyı bahane ederek gösteri düzenlediler. Patrikhane'nin Yunanistan'a taşınması için imza kampanyası başlattılar.

-Hrant her gittiği yerde izlenir, söylediği her şey yeni düşmanlık vesileleri yaratmak üzere haberleştirilir olmuştu. Yeniçağ, 2005 Kasım'ında bu tür haberlerinden birini 'Hrant uslanmadı' diye vermişti. Ortadoğu da 2006 Mart'ında 'Ya sev ya terk et' ve 'Kovun bunları!' başlıkları attı. Hrant'ın adının geçtiği her yerde mutlaka 'Türklüğe hakaretten yargılanan Ermeni gazeteci' ibaresi yer alıyordu.

-Şimdi Ergenekon davasının sanıkları arasında yeralan çeşitli kişiler, Hrant'a karşı sürdürölen kampanyada hep ön saflardaydı. Ardı ardına suç duyuruları yaparak Hrant'ı mahkemeden mahkemeye süröklenmek zorunda bırakan, duruşmaları da saldırgan gösteriler düzenlemek için fırsat haline getiren Avukat Kemal Kerinçsiz hep en öñdeydi. Meşhur Veli Küçük bu gösterilerden birine bizzat gelmişti. Oktay Yıldırım değişmez simalardandı. Sevgi Erenerol'da oradaydı.

-2006 Mayıs'ında Yargıtay, Hrant'a yönelik operasyonun gelip geçici bir sindirme eyleminden ibaret olmadığını ortaya koydu. Yargıtay 9. Ceza Dairesi Hrant'ın altı ay mahkumiyet kararını 'usul' yönünden bozarken 'suç işlenmiştir' dedi. Hrant'ın sözlerinin 'Türklüğü tahkir ve tezyif edici nitelikte' olduğuna 'kuşku bulmamakta'ydı.

-Aralık 2006'da Hrant yine mahkemede, saldırganlar da 'Hrant Dink, Taşnak, Hınçak, ASALA ve devşirmeler seninle gurur duyuyor-Büyük Türk Milleti' pankartıyla bina önündeydi. Polis, tekine yumruk saldırmasınılar diye önlerine bir bariyer kurdu." (Arslan, 2011: 42-47)

Dink cinayeti bir 'Kafes Operasyonu' mu?

Adem Yavuz Arslan, Dink cinayetinin 'Kafes Eylem Planı'nın' bir parçası olduğunu şöyle anlatıyor:

"2009 Şubat'ında başlayan bir dizi ihbar sayesinde, Beykoz ve Poyrazköy'de bulunan cephaneleri gömen grubun 'Kafes Eylem Planı'na bağlı olarak hareket ettiği, yapılanmanın bir kısmının halen deşifre olmadığı ortaya çıktı.

İhbarda adı geçen Levent Bektaş'ın evinde yapılan aramalarda gizli belgeler arasında şifreli olarak muhafaza edilmiş Kafes Planı da ele geçirildi.

Gizli ibareli belgenin içerisinde aynen şu ifade yer almaktaydı: 'Rahip Santoro, Malatya Zirve Yayınevi ve Hrant Dink operasyonları sonrasında, Türkiye'de yaşayan gayrimüslimlerin irticai grupların hedefinde olduğu yönünde kamuoyu oluşmuş, ancak AKP tarafından, karşıt medyanın da desteğiyle, söz konusu olayların, ERGENEKON tarafından organize edildiği şeklinde yoğun propaganda faaliyetlerinde bulunulmuştur.'

Eylem Planı'nın detayında da yine gayrimüslimlere yönelik hazırlanmış bir plan yer alıyordu.

Planda, gayrimüslimlerin can ve mal güvenliklerini sorgulanır hale getirerek AKP hükümetinin zor durumda bırakılması hedeflenmişti.

Plan dört aşamalıydı.

Birinci aşamada, gayrimüslimlerin isimleri, adresleri, eğitim kurumlarında çalışanlar, dergilerine ve gazetelerine abone olanlar, mezarlıkları belirlenecekti.

İkinci aşamada, AGOS aboneleri internette yayınlanacak, tehdit telefonları açılacak ve adalar bölgesindeki yoğun güzergahlara tehdit içerikli duvar yazıları yazılacaktı.

Planın üçüncü aşamasında ise abone listelerinin ulusal basında haber olması sağlanacak, köşe yazıları yazdırılacak, tartışma programlarında hükümetin konuya duyarsız kaldığı işlenecek, www.Tehditaltindeyiz.com, www.agosasahipcikalim.com vb. isimlerle yeni internet siteleri oluşturularak eylemlerin suçlusu olarak AKP ve irticai gruplar gösterilecek.

Eylemin son aşamasında ise, gündeme oturtulan tüm azınlık kuruluşlarına bombalı saldırılar düzenlenecekti.

Arat Dink, babasının ölüm yıldönümünde ortaya çıkan bu ke-

pazelikleri şöyle tanımladı: ‘100 yıl önce bu ülkenin yüzde yirmisiydik, bugün binde biri değiliz. 100 yıl önce avdık, şimdi yem olduk’ dedi.” (Arslan, 2011: 65-66)

SARKİS SEROPYAN: “Hrant’ın katilleri ne tür bahaneler öne sürerlerse sürsünler, Hrant’ı ortadan kaldırmanın esas amacı, onun iki halkı barıştırarak, kinsiz, düşmanlıksız, özgür ve demokratik bir ülkede yaşama isteğiydi.”

Hrant’a sıkılan kurşun aslında ülkemizde barıştan, özgürlükten ve demokrasiden yana olan tüm demokrasi güçlerine sıkıldı ve en çok da onun en yakın arkadaşı, dostu ve deyim yerindeyse ağabeyi sayılan Sarkis Seropyan’ın yüreğini parçaladı. Hrant’la birlikte *AGOS*’u kurup, birlikte kurumsallaştıran gazetenin Ermenice Editörü Sarkis Seropyan’a Hrant’ın katli çok ağır geldi. Aradan yıllar geçmesine rağmen hâlâ bu acıyı çok derin yaşayan Sarkis Seropyan’ın söylediği tek şey var: “Hrant’ın katilleri bellidir, bunlar demokrasi düşmanıdır. Bu katiller sürüsü ülkemizde barışın, özgürlüğün ve kardeşliğin yeşermesini istemiyorlar, bundan dolayı Hrant’ı katlettiler.” İşte, *AGOS*’un Ermenice Editörü Sarkis Seropyan’la yaptığımız söyleşi:

“Hrant Dink’i 1970’lerden, yani öğrencilik döneminden beri tanıyorum. Hrant sol hareket içinde yer alıyordu. Ben o dönem, Balat Seinti’ndeki Ermeni okulunun yöneticisiydim. Görev yaptığım Horenyan Ermeni Okulu, genellikle Anadolu’dan göç eden ailelerin çocuklarının kaydedildiği bir okuldu. Hrant Dink, okulumuz yatılı bir okul olmasına rağmen, evlerde barındırdığımız çocukları eğitmek için gazete ilanı ile bulduğumuz bir eğitimdi. Hrant, burada iki sene kadar çalıştı. Ben, Hrant’ı esas bu dönemde tanıdım. Sonra, Hrant’ın bir Kitapevi açtığını ve Cemaat (Ermeni Protestan Cemaati) yöneticisi olarak çalıştığını öğrendim. Ayrıca, Tuzla Çocuk Kampı’nda da yönetici olarak çalışıyordu.

1995 yılında bana, ‘Bir gazete çıkarıyoruz, çalışmaya var mısın?’ dedi. Ben de ‘varım’ dedim ve böylece birlikte çalışmamız başladı. 1996 yılının Nisan ayında *AGOS* gazetesi yayına başladı. Ben gazetenin çalışanı, Hrant ise Genel Yayın Yönetmeni idi. Boş zamanlarda gelip gazeteyi hazırlıyorduk. Gazete haftalık çıkıyordu. Gazetenin yayına başladığı ilk günden itibaren Türkçe-Ermenice idi. Büyük ağırlık Türkçeydi.

Amaçımız; genelde Ermenice dilini bilmeyen Ermenilere, sorunlarını anlatarak kendi dillerinden haberdar etmektir. Özellikle de, Ermeni olmayanlara da Ermenileri tanımalarını sağlamak.

Ermenilerden olumlu tepkiler aldık; zira mevcut iki Ermenice günlük gazetesinin toplam tirajının iki-üç misli satıyorduk. Okuyucularımız arasında Ermeni olmayanlar da vardı. Zamanla yazarlarımızın arasında Türk aydınları da yer aldılar.

Devletin bize yönelimi doğrudan olmadı ama gazetemiz iki defa toplatıldı. Yazılan haberlerimiz dolayısıyla mahkemelere gittik; 301'den mahkum bile olduk.

Kendisine milliyetçi diyen bazı ırkçı kesimler, yayınlarımızı engellemek için gazetemiz önünde gösteriler tertipleyip bize tehditler savurdular. Bu tehditlerini mektuplarla ve internet üzerinden mailerle sürdürdüler. Bu tehditler Hrant için resmiyete binmişti. Malumunuzdur; Vilayete çağrıldı ve orada da 'Böyle giderse, başına bir şey gelebileceği' söylendi. Ailenin yaşam güvenliğini sağlayabilmek için yurt dışına gitmesi söz konusu olduğunda bile, o 'yurdundan ayrılmama' kararını verdi ve onun bedelini de canıyla ödetirdiler.

19 Ocak 2007 Cuma günü olağan Yayın Kurulu Toplantısı'nı yaptık. Birbirimize kolaylıklar diledik. Herkes işinin başına geçti. Yaklaşık 15 dakika sonra dışarıdan gelen 3 el silah sesi ve binadaki çığlıklar üzerine kapıya indiğimde, Hrant'ın yüzükoyun yatan cansız bedeniyle karşılaştım.

Hrant'ın katilleri ne tür bahaneler öne sürerlerse sürsünler, Hrant'ı ortadan kaldırmanın esas amacı; onun iki halkı barıştırarak, kinsiz, düşmanlıksız, özgür ve demokratik bir ülkede yaşama isteği. Hrant'ın tek derdi demokrasi, demokrasi, demokrasiydi... O, Türkiye demokratikleştiği zaman ancak her şeyin düzeleceğine inanıyordu ve bu yönde çaba sarf ediyordu. Bu çabasına ve yaşamına da kurşun sıkıldı."

CINAYET PARASI ALBAY ALİ ÖZ'DEN

Hrant Dink cinayetinin Veli Küçük ve kurucusu olduğu JİTEM tarafından işlendiğini herkes adı gibi biliyor. Veli Küçük ve Kemal Kerinçsiz'in meşhur ekibi, Hrant'ın bütün davalarını yakından takip etmiş ve açıkça Hrant Dink'i tehdit etmişlerdir. Sadece Hrant'ı tehdit etmekle kalmamış, *Agos* gazetesinin önünde de Ermenilere

‘gözdağı’ verimye yönelik gösteriler yapmışlardır. Açıkça yapılan bu tehditlere yönelik Hrant Dink köşesinde yazılar yazmış ve endişesini ‘Beyaz Güvercin Ürkekliği’yle dile getirmiştir. Sarkis Seropyan’ın da dile getirdiği gibi bu olaydan haberi olmayan ve Hrant’ı, ‘Aklını başına al, yoksa kötü olur!’ türünden tehdit etmeyen devlet görevlisi de pek kalmamıştır. Tabi ki, Hrant Dink’in en çok korktuğu kişi, Kürt işadamlarının katli ve binlerce faili meçhul cinayete imza atan Veli Küçük ve temsil ettiği kurum JİTEM’dir. İstanbul Valiliği ve MİT tarafından bile uyarılan Hrant’ın korktuğu başına geldi. Kendi eliyle kurduğu ve gözü gibi koruduğu *Agos* gazetesi önünde, gün ortasında ve herkesin gözü önünde çocuk yaştaki bir tetikçi tarafından katledildi. Aradan 4 yıl geçmesine ve yapılan bütün hukuk mücadelesine rağmen ‘Dink Davası’nda bir arpa boyu yol katledilemedi; çünkü gerçek katiller koruma altındaydı.

Hrant’ın katlinin 4. yıldönümünde, *Bugün* gazetesinden Adem Yavuz Arslan’ın “***Bi’ Ermeni Var...***” adlı kitabının piyasaya çıkmasıyla gerçekler biraz daha aydınlandı. Kitap, çok açık olarak Dink cinayetini kimin organize ettiğini ve bu kişilerin Veli Küçük ile nasıl ‘hazırol’ vaziyette pozlar verdiğini açığa çıkarmıştır.

Dink cinayetini araştıran bu kitap, piyasaya çıktığı andan itibaren kamuoyu ve basın-yayında yankı bulmuş, televizyonlarda yapılan tartışma programlarıyla da bu konu detaylıca tartışılmıştır. Diğer basın yayın kuruluşları gibi, *Taraf* gazetesi de “Cinayet Parası Ali Öz’den” başlığıyla, bu iddialara geniş yer vermiştir. Hrant Dink cinayetiyle ilgili kitapta da bulunan bu iddiaları olduğu gibi aktarmak istiyoruz:

“Dink suikastında ağır ihmali tespit edilen dönemin Trabzon İl Alay Komutanı Albay Ali Öz’ün cinayet için tetikçi ve planlayıcılara para dağıttığı öne sürüldü.

Hran Dink cinayetinde kullanılan silahı, şu an silah kaçakçılığından cezaevinde olan Olgün Akyüz isimli bir kişinin verdiği, Albay Ali Öz’ün cinayetten önce Dink aleyhine bir CD izlettirip para dağıttığı iddia edildi.

Bugün gazetesi yazarı Adem Yavuz Arslan’ın ‘***Bi Ermeni Var, Hrant Dink Operasyonu’nun Şifreleri***’ adlı kitabında, silahın hikayesinin yanı sıra cinayetle ilgili ilginç bilgiler var. Bugüne kadar silahı, tutuklu sanık Yasin Hayal’in Samast’a verdiği, onun da vefat eden Ömer Pulatoğlu adında bir kişiden aldığı biliniyordu. Ancak,

Arslan'ın kitabında silahın başka bir isim tarafından verildiği bilgisi yer aldı. Erhan Tuncel ve Yasin Hayal'in, Ergenekon sanığı emekli Tuğgeneral Veli Küçük'e ait 'Strateji' adlı güvenlik şirketinde keskin nişancılık eğitimi aldığı da kitaptaki bir diğer iddia. Gazeteci Arslan, bu iddiasını Trabzon Jandarma'ya şoförlük yapan Aslan Aslan isimli emekli bir bekçinin 'dostlarına' yaptığı ifşaatlara dayandırıyor. Aslan Aslan, Ogün Samast'ın yakalandığı gün üzerinde bulunan ayakkabı ve elbisenin de kendisine ait olduğunu söylüyor. Cinayet, cinayet bağlantılarıyla ilgili Arslan'ın ağzından kitapta şöyle anlatılıyor:

Mermiler işadamından

Erhan Tuncel: Ali Öz'ün adamıydı. Moloz'da Neşem Otel vardı, onun en üst katında kalırdı. Onun karşısında da Bulvar otel vardı. Salih Hacısalihoğlu'nun (Cinayette kullanılan mermileri temin eden kişi) kardeşi Süleyman Neşem oteli işletirdi.

Salih Hacısalihoğlu: Salih'in Uğurlu Köyü'ndeki evinin önünde Yasin Hayal, Ogün Samast ve Erhan Tuncel insan maketinden hedef yapıp atış çalışmalar ağaca. (Yasin Hayal'in Ogün Samast'ı bir mekana götürüp atış yaptırdığı tüm ifadelerde geçiyor. Acaba orası burası mı?) Salih Hacısalihoğlu, cinayette kullanılan mermileri temin eden kişi. Hem kendisinden mermi istenilen mesajın atıldığı telefonun sahibi Tuncay Uzundal ile yakın ilişkide hem de Erhan'ın ve Jandarma personelinin gelip gittiği eve o da gelip gidiyor.

Ali Öz: Ali Öz, Dink'in resimlerini, konuşmalarından CD kayıtlarını verdi. Trabzon'da yaptığı konuşmadan montaj yaptırdı. Bir gün otelde, bir gün alayda beraber izledik. Her gün de Tugay'a çıkardık akşamları. Ali Öz beni kadın işlerinde kullanırdı.

Mehmet Ülger: Ali Öz'le arası iyiydi. Görüşürlerdi. Ben Malatya'ya gittiğim zaman resimlerimizi CD'ye aldılar. Dink'le çekilmiş resimlerimizi de aldı diyor. Katliamdan bir hafta önce Salih onun evinde Mehmet Ülger'le görüşmüş. CD'ler yakalanırsa diye korkuyor. Bizi orada çektiydiler diyor. Katliamda tutuklananlardan biri 2-3 ay Salih'in evinde kaldı. Bir kişi Trabzon'lu, katliam yapanlardan.

Albay bize para dağıttı

Metin Yıldız: Trabzon eski İl Jandarma Komutanı Ali Öz ve Jandarma İstihbarat Şube Müdürü Metin Yıldız Hrant Dink cinayetinden önce bizi (O. Samast, Abisi Y. Hayal, E. Tuncel, Salih Hacısalihioğlu ve ben...) alayda topladı ve ardından alaya ait resmi yeşil Ford Transit ile Boztepe Tugay'a götürdü. Bize Hrant Dink'in Türk'lere hakaret ve küfrettiği 5 dakikalık bir CD izletti. Sonra bizi London Otel'e götürdü. İşadamı Tuncay Bayraktar buraya bir çanta para getirdi, Ali Öz parayı bize dağıttı.

Cinayet ekibi: Cinayetten önce, Ogün Samast, Abisi, Yasin Hayal ve Erhan Tuncel, İstanbul'a gittiler. Ogün Samast yakalandığında üzerinde benim ayakkabı ve elbiselerim vardı.

Silah: Samast, Dink'i, Olgun Akyüz'ün el yapımı silahıyla vurdu. Olgun Akyüz, Ogün Samast ile aynı köyden. İkisi de Trabzon Düzköylü. Hrant Dink cinayetinde kullanılan mermileri, London Otel'in sahibi Ali Kemal Hacısalihioğlu'nun oğlu Salih tedarik etti. Hayal ve Erhan Tuncel, Veli Küçük'ün sahibi olduğu 'Strateji' adlı güvenlik şirketinde keskin nişancılık eğitimi aldı.

Ercüment Ovalı: İstihbarat Şube Müdürü Metin Yıldız, Albay Ali Öz, Prof. Dr. Ercüment Ovalı beraber Medikal şirketi açtılar. Gündoğdu İskifiyeli'nin Ali Öz ile ilişkileri var.

Olgun Akyüz: Samast'ın cinayette kullandığı silahın sahibi olduğu iddia ediliyor. Akyüz, Samast ile aynı köyden. 2009 Nisan ayında silah kaçakçılığı yapan bir çete ile birlikte polis tarafından yakalandı. Şu anda cezaevindedir. (*Taraf*, 18 Ocak 2011)

Asker Ogün'ü yalnız bırakmadı

Hrant Dink cinayetinin kilit ismi Erhan Tuncel'in polise muhbirlik yaparken aynı dönemde Trabzon Jandarması ile sıkı ilişki içinde olduğu ve özellikle Astsubay Başçavuş Satılmış Şahin ile birçok kez görüştüğü ortaya çıktı. Satılmış'ın cinayetin işlendiği tarihte İstanbul'da olduğu ve tetikçi Ogün Samast'ın kaldığı eve 500 metre mesafede bir evde kaldığı ortaya çıktı. Dink davasının avukatı Fethiye Çetin, Adem Yavuz Arslan'ın '*Bi Ermeni Var-Hrant*

Dink Operasyonunun Şifreleri kitabında yer alan bilgileri savcılığa bildirdiklerini belirterek, 'Biz gereken araştırma taleplerini yapacağız. Çünkü son derece kuşku verici şeyler var' dedi. Kayıtlara göre Tuncel'in 156 kez görüştüğü Başçavuş Arslan hakkında herhangi bir işlem yapılmamış.

Gazeteci Adem Yavuz'un kitabında Dink davası sanığı olan muhbir Erhan Tuncel ile ilgili önemli bilgilere yer verildi. Henüz üniversite öğrencisi iken 2 Aralık 2004 tarihinde polise muhbirlik yapmaya başlayan Tuncel, 2006'da Trabzon Jandarma Asayiş'ten sorumlu Astsubay Başçavuş Satılmış Şahin ile 156 kez görüştüğü belirlenince emniyetle ilişkisinin kesilmesi kararlaştırılmış.

Astsubay da İstanbul'da

Astsubay Satılmış Şahin'in adı Tetikçi Ogün Samast'la da geliyor. Dink davası avukatlarının tespit ettiği bilgiye göre astsubay Şahin, aynı tarihlerde Samast'la İstanbul'a geldi ve tetikçinin kaldığı eve 500 metre mesafede konaklamış. **'Bi Ermeni Var-Hrant Dink Operasyonu'nun Şifreleri'** kitabında yer alan iddiaları değerlendiren Dink'in avukatı Fethiye Çetin, yaptıkları araştırmalarda Astsubay Şahin'e ilişkin dikkat çekici noktalarla karşılaştıklarını ve durumu savcılığa bildirdiklerini söyledi. Çetin, 'Yapılan soruşturmalar sonucu söz konusu durum ortaya çıktı. Bu iddianın araştırılması, ayrıntıların ortaya çıkarılması lazımdır. Biz gereken araştırma taleplerini yapacağız çünkü son derece kuşku verici şeyler var. Bunun arkasından ne çıkar şu an için değerlendirme yapamam ama iddiaların dikkat çekici olduğu açık' dedi. (Taraf, 18 Ocak 2011)

Santoro cinayetinde JİTEM kilisedeydi

Kitapta 5 Şubat 2006 tarihinde öldürülen Trabzon Santa Maria Katolik Kilesesi Papazı Andrea Silvio Santoro olayına ilişkin çarpıcı bir iddia da yer aldı. Cineyeti o zaman 15 yaşında olan Oğuzhan Akdin'in gerçekleştirdiğinin hatırlatıldığı kitapta, 'Herkes cinayetin bu küçük yaştaki çocuk tarafından nasıl işlendiğini onun nasıl olup da böyle bir amacı benimsediğini ve harekete geçtiğini tartışıyordu. 10 bin dolarlık silahı nerden bulduğu, kullanmayı nasıl öğrendiği yazıldı çizildi. Herkes kilisenin çevresine bakarken kimse kilisenin içine bakmadı. Kilise cemaatine eğilmedi, cemaati sorgulamadı' ifadesine yer verilerek, kilisede JİTEM'in faaliyet yürüttüğüne dikkat

çekildi. Kitaptaki bilgiye göre Aralık 2005'te kiliseye sızan A.A adlı kişi Giresun Jandarmaya sürekli bilgi aktarmış. Cinayetten sonra da kiliseye uğramamış. (Tarafl, 18 Ocak 2011)

Adalet Yok, Vicdan Yok, Hrant Yok

Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink, katledilişinin dördüncü yılında, öldürüldüğü yerde anıldı. Anmaya katılan binlerce kişi "Dört yıldır adalet yok, vicdan yok, Hrant yok diye haykırdı. Anma törenindeki konuşmayı 1979'da öldürülen gazeteci Abdi İpekçi'nin kızı Nüket İpekçi yaptı.

32 yıl önce hunharca katledilen babasının acısını yüreğinde taşıyan ve 32 yıldır babasının kanlı gömleğiyle yatan İpekçi adalet arıyor...

İnsanlığa karşı işlenmiş suç

Nüket İpekçi, geçen yılki anma töreninde Arat Dink'in söylediği 'Ben bu dünyanın camını, çerçevesini indirmek istiyorum. Babamın büstü var bir tane. Onu parçalamak istiyorum. Ben büstleri sevmiyorum, insanları seviyorum' sözlerini hatırlattıktan sonra 'Sanki sizi o katletme anıyla birlikte alıp da bir kafesin içine tıkmışlar gibi. Oyalamışlar göz göre göre yalanlar söylemişler, resmen alay etmişler. Hiçbir çıkış kapısı bırakmamışlar' dedi.

Cinayette adı geçenlere 'Bizim yerimizde olsanız ne yapardınız?' diye soran İpekçi, sözlerine 'Sizi bilmeyiz ama biz sadece mezarlıklara ve mahkemelere gidiyoruz. O da eğer varsa' diyerek devam etti. İpekçi, bu tür cinayetlerin adını artık sadece 'siyasi cinayet' 'linç' 'katliam' gibi sözlerle tanımlamayacaklarını, bu cinayetlerin 'insanlığa karşı işlenmiş suçlar' kapsamına girdiğini belirterek sözlerini şöyle bitirdi:

"Meçhulden kurtulduk. Artık bir adımız var. Adımızı biliyoruz ama bu cinayetleri kimlerin aydınlatacağını bilmiyoruz. Bilmek, görmek istiyoruz. Neredesiniz? Hrant için, adalet için." (Tarafl, 20 Ocak 2011)

Cengiz ÇANDAR: Binlerce kişi 'Katil devlet hesap verecek' sloganı attı

Radikal'deki köşesinde "Devlet hesap verecek" başlığını atan Cengiz Çandar, Hrant Dink'in 4. Ölüm yıldönümüyle ilgili şunları

yazıyordu:

“Bu yılki anımaya damgasını vuran şey, 4 yıldır yaşanan adaletsizliğe bu davanın başladığı yerden yönelen büyük öfkeydi. Binlerce kişi ‘Katil devlet hesap verecek’ sloganını atarak, Dink cinayetinin devletin içinden çıkan bir örgütlenmenin sonucu olduğunu vurguladı. Bu yılki anımda, cinayetin asıl faillerinin bugüne kadar gizlendiği ve yaşanan adaletsizliğin artık gına getirecek noktaya ulaştığı çarpıcı bir şekilde ortaya konuldu.

Bu yıl 1979 yılında siyasi bir cinayete kurban giden büyük gazeteci Abdi İpekçi’nin kızı Nükhet İpekçi bir konuşma yaptı. Uzun yıllar içinde Türkiye’nin siyasi suikastlere kurban verdiği kişilerin yakınlarından oluşan Toplumsal Bellek Platformu da bu yıl *Agos*’un önündeydi. Pek çok açıdan bir ilk niteliğinde olan bu anıma etkinliğinin ne gibi sonuçlar vereceğini göreceğiz. Umarız önümüzdeki yıl Hrant’ın aramızdan ayrılışının 5. Yılında adalet yerine gelmiş olur. Eğer gelmezse Hrant Dink cinayeti, devletin ve Türkiye’de kim hükümet ediyorsa onun boynuna geçmiş ve her yıl daha fazla sıkılan bir kement olarak kalacağına benziyor.” (Çandar, *Radikal*, 20 Ocak 2011)

Ahmet İNSEL: Adaletin yerine gelmemesi için İttifak var, hükümet de duyarsız

Öğretim görevlisi Ahmet İnsel, “Adalete Karşı İttifak” başlıklı yazısında, Hrant’ın katlinin bir devlet operasyonu olduğunu söylüyor:

“Hrant’ın göstere göstere katlinin üzerinden dört yıl geçti. Bu operasyonun başlaması için düğmeye basılmasının üzerinden ise beş ya da altı yıl. Bu bir devlet operasyonuydu. İçinde bazı asker ve sivil bürokratların bulunduğu bir susturma operasyonu. Çünkü Hrant büyük tabuyu birkaç yerden sarsıyordu. Üzerine faşist milliyetçiliğin bindirilmiş kıtaları gönderildi. Bugün Ergenekon davasında yargılanan avukatlar, emekli subay-astsubaylar ve kutsal devlet milliyetçiliğinin ayaktakımı gönderildi. MİT görevlileri gönderildi. Kutsal devlet milliyetçiliğinin kirli işlerinin borazancıbaşı gazeteciler gönderildi. ‘Türkiye Türklerindir’ gazetesinin manşetleri üzerine salındı. Yetmedi. Yargı devreye girdi. Yüksek yargı adalet duygusunu ayaklar altına alan bir karara imza attı. Sonunda Trabzon’da mahallesinin, arkadaşlarının, Jandarmanın, polisin ne yapacağını bildiği bir tetikçinin sıktığı kurşunlarla bu operasyon sona erdi.

İlk perde 19 Ocak 2007’de bitti. İkinci perdeyi, adaletin yerine getirilmemesi için oluşturulan ittifakın manevralarını isyan duyguları içinde izliyoruz. Tek yargı değil, AKP hükümeti de duyarsız. Hrant’ı öldürtenleri ortaya çıkartmaya niyetleri yok. Devletin zirvesinin dahil olduğu bir ‘omerta’ işliyor. Bu bir kutsal devlet omertasıdır. Adaletin yerine gelmemesi ittifakıdır. Bu ittifak içinde yer alanlar, işlenmiş ağır insanlık suçunun ortağıdır.” (İnsel, *Radikal*, 20 Ocak 2011)

Oral ÇALIŞLAR: Ali Öz ve Veli Küçük’ün fotoğrafları aklımızın bir köşesinde

Gazeteci Oral Çalışlar da, “Fotoğraftaki İkili” başlıklı yazısında Hrant’ın esas katilleri JİTEM Gruplar Komutanı Tuğgeneral Veli Küçük ile Trabzon-Pelitli Bölge Komutanı Ali Öz’e dikkat çekiyor:

“Hrant’ın arkadaşları bu yıl da onun vurulduğu yerdeydi ama adalet yine yoktu. 19 Ocak’tan birkaç gün önce Veli Küçük ve Ali Öz’ün yan yana fotoğrafları ortaya çıktı. Biri Hrant’ın ‘Benim ölümüne yol açacak’ dediği kişiydi, diğeri ise Hrant’ın öldürülmesinin kararlaştırıldığı Pelitli bölgesinin Jandarma komutanı. Veli Küçük’ün önünde ‘hazırol’ da duruyordu. Konuyla ilgili açıklama yapan Jandarma Komutanlığı ‘bu fotoğrafın cinayetten 8 ay sonra çekildiğini’ açıkladı. Neden Jandarma böyle bir açıklama gereği hissetti, bir endişesi mi vardı? *Agos*’un önünde bir araya gelen binlerce kişinin aklındaki soru buydu. Katillerden hesap sorulmasını isterken Jandarma Komutanlığı’nın bu açıklaması aklımızın bir köşesinde duruyordu.” (Çalışlar, *Radikal*, 20 Ocak 2011)

TÜRKİYE’DE DERİN DEVLET VE ÖZEL HARP

Sivil örgütlenme adına emekli subayların oluşturduğu dernekler, subayların başını çektiği çeteler ve bunların karıştığı siyasi olaylar, “ÖZEL HARP” anlayışını da gündeme soktu. “Türkiye’de askeri vesayet rejimi sürdükçe derin yapılanma ve eylemlerin sonu gelmeyecektir” diyen, derin devlet üzerine çalışmalarıyla tanınan eski Savcı Gültekin Avcı, ‘derin devlet’ ve ‘özel harp’ anlayışı ile ilgili bize oldukça önemli bilgiler sunmaktadır:

“Türkiye’de derin devlet, hakim ve oligarşik zümre olan askeri yelpaze etrafında vücut bulmuştur. Karar alıcılar merkez olarak askeri yapı etrafında ve liderliğinde oluşmuşsa da, yapının içinde istih-

barat, medya, mafya, sermaye ve bürokrasiden unsurlar mevcuttur. Tatbikatçılar ise görünür-yerüstü birimi Özel Kuvvetler Komutanlığı, yer altı birimleri ise ‘vatansever siviller’den müteşekkildir...

Belirtilen formül ve doneler istikametinde, Türkiye’deki derin devlet yapısı içinde öncelikle askeri yapılanma ve ardından, medya-mafya-sermaye-bürokrasi-akademisyenler ilişkisi, bu oligarşik yapının temellerini oluşturmaktadır. Kullandıkları paradigmlar ise tenkit kabul etmez bir Kemalist nihilizm, seküler esvaplı laiklik, militarist bir cumhuriyetçiliktir.

Derin devletin sistemi ve kolları vardır. Bunun içinde hukukçu-su, üniversite öğretim üyesi, gazetecisi, iş adamı, mafyası ve tetikçisi mevcuttur. Hepsisi de ani bir refleksle birbiri ile dayanışma içine girebilmektedirler...

Ergenekon, ifade ve formüle ettiğim derin yapılanma sistematigine fevkalade uygun bir grup. Ergenekon elbetteki derin, yani teknik olarak ‘özel harp’ mantalitesiyle çalışan bir oluşum.

Bu tür çalışmalarda bilhassa ‘özel harp mantığıyla ve yöntemleriyle’ çalışmak ve buna göre sistematize olmak önemli bir ölçüdür. Ergenekon yapılanmasının içinde de medya-mafya-asker-akademisyen-bürokrat-sermaye unsurları mevcuttur. Bunların bir kısmı kamuoyuna aksetmiştir. Ergenekon derin oluşumların kollarından sadece bir tanesi. Aysbergin görünen yüzünden lokal bir kesit.

Susurluk’ta gözden çıkarılan bir ekip tasfiye edildi. O zamandan bu yana Susurluk hadisesinin üzerine gerçekçi bir şekilde gidilemedi. Veli küçük ifadeye bile getirilemedi...

Türkiye’de Özel Kuvvetler Komutanlığı, derin devlet oluşumlarının legal ve görünen kısmıdır. Ama çalışmalarının kanunilik derecesi bilinemez. Zira bu birim üstünde ne Başbakan’ın, ne TBMM’nin ve ne de Cumhurbaşkanı’nın bir kontrol ve denetleme fonksiyonu ve yetkisi bulunmaktadır... Bu çetelerin hepsi özel harp anlayışıyla çalışır...” (Evrensel, 8 Şubat 2008)

Veli Küçük’ün büyükleri nerede?

Radikal’in Ankara temsilcisi Murat Yetkin köşesinde ‘derin devlet’e dikkat çektikten sonra, Ergenekon’dan yargılanan Veli Küçük’lerin arkasında çok büyük bir güç olduğunu belirtmekte, Türkiye’deki kontrgerillanın dağıtılmamasının nedenini de Kürt Siyasi Hareketi’ne bağlamaktadır:

“Türk kamuoyu Veli Küçük adıyla 3 Kasım 1996’da Susurluk vakasıyla tanıştı. Ama Türkiye’de paramiliter milis örgütlenmeleri herhalde o tarihte başlamıyordu. Veli Küçük ile de başlamıyordu.

İki defası askeri darbeyle olmak üzere altı kez koltuğundan indirildikten sonra yedinci kez yine çıkan ve Cumhurbaşkanı sıfatıyla devletin en gizli bilgilerine ulaşan Süleyman Demirel, derin devletin ortaya çıkışını İkinci Meşrutiyet yıllarına, Balkan savaşları sonunda 500 yıllık tarihin ve milyonlarca Türk ve Müslüman’ın beş yıl içinde buharlaşmasına tepki olarak gelişen 1912-Halaskar Zabitân bildirgesine dayandırıyor. Bu ‘Kurtarıcı Subaylar’, artık siyasi iradenin de, askeri idarenin de ‘uçurumun kenarında’ ve ‘bölünmenin pençesinde’ inleyen vatani kurtarmak için kendileri kadar halisane düşünmedikleri gerekçesiyle gizli hareket kararını açıklamaktadırlar. Demirel, bu ifadelerin 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 darbeleri bildirgelerinde yer aldığına dikkat çeker.

Türk devlet içindeki paramiliter milis örgütlenmeleri Türkiye’nin İkinci Dünya Savaşı ardından NATO’ya girişiyle ayrı bir boyut kazanmıştır. Uluslar arası amacı komünizmle, Sovyetler Birliği ile mücadele olarak tanımlanmıştır. Genelkurmay’ın tarifiyle, kontrollerle örgütlenmesi, muhtemel bir Sovyet işgali ardından cephe gerisinde kalacak yarı sivil, yarı askeri grupların, tek merkezden direniş, sabotaj, yıkıcılık faaliyetine yönlendirilmesidir. Hayli küresel olan bu hedef, tanımı gereği yerel ve milliyetçilik, dindarlık gibi güçlü aidiyet duygularının üzerine kurulmak zorundadır ve bütün NATO ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de öyle olmuştur.

Sovyetler ortadan kalkınca, komünizm son derece ulusalcı olduklarını düşünürken son derece küresel amaçlara hizmet eden bu gruplar için bir tehdit olmaktan çıkınca, bu amaçla örgütlenmiş paramiliter gruplar hemen hemen bütün NATO ülkelerinde dağıtılmıştır. Türkiye’de ise muhtemelen PKK ile mücadelede yarar gösterebilecekleri gerekçesi ile tam olarak dağıtılmamıştır. Ama ideolojisiz kalmış, mafyalaşmış, çeteleşmiştir.

Veli Küçük ne baştır, ne başlangıçtır. Veli Küçük olayı bir sonuçtur. Sonuçlardan biridir...

Buz Dağı tezi: Danıştay saldırısından *Cumhuriyet* gazetesi saldırısına dek pek çok terörist saldırıdan sorumlu tutulan bu çete, buz dağının görünen uçlarından biridir. Yakalanan kişilerin çoğu siyaseten sığ, teşkilatçılık açısından defolarla dolu, kapsamlı bir harekattan

haberli olmaları dahi beklenemeyecek niteliktedir. Ama bu yönle-riyle iddia edildiği gibi darbe benzeri kapsamlı harekate uygun kış-kırtma ortamını olgunlaştıracak terörist eylemlere uygun olabilirler. Asıl olan arkalarındaki kişi ve bağlantılara ulaşmaktır.

Onlar nerede? Kendilerine inananlar şimdi nezarethanelerde, mahkemelerde hesap vermeye çalışırken, belki sorgularda onların isimlerini hâlâ korumaya çalışırken, onlar Ankara’da, İstanbul’da konferans salonlarında kendilerine inanan başka emekli devlet gö-revlilerine, üniversite mensuplarına, medya mensuplarına kendi ‘kurtuluş planlarını’ anlatmaya ını devam ediyorlar?” (Yetkin, *Radikal*, 27 Ocak 2008)

USTA DARBECİ

Dört darbe yapan ordu, Ergenekon davası kapsamında günde-me gelen Eldiven, yakamoz, Sarıkız, Ayışığı, İrtica ve bölücülükle Mücadele Eylem Planı ve Kafes Eylem Planı gibi darbe planları ar-dından bu kez “Balyoz Darbe Planı” ile gündeme geldi. Bu planlar-la darbe hazırlıkları yaptığı ortaya çıkan ordunun “Balyoz Darbe Planı” ile de kanlı olaylar amaçladığı belirtiliyor. Murat Belge “Us-ta Darbeci, Acemi İhtilalci” başlıklı köşe yazısında bu konuya değ-i-liyor ve ‘Balyoz’ın diğer darbelerden farklılığını şu önemli belirle-me ile ortaya koyuyor:

“Daha önceki deneyimlerde belki gene ‘ortam kızıştıracak’ ey-lemler yapılır, ama sonra TSK bir bütün olarak harekete geçer ve duruma el koyardı. Oysa bu seferki hareket, bugünün değişik kon-jonktürü gereği, harekete bir ‘halk hareketi’ görünümü vermeyi, ‘milli galeyan’ atmosferi yaratmayı gerektiriyordu. Önceki olayla-rın hukuksuz ‘sıkıyönetim yargılamaları’ falan bile bu kadrolara ‘fazla hukuklu’ görünüyordu. Darbeyle el konurken, sokakta da ‘linç kapısı’ açılacak, ‘vatan-millet düşmanları’ mahkemesiz temiz-lenecekti. ‘Nizam ve intizam’ yeniden sağlanıncaya kadar olan ola-caktı.” (Belge, *Radikal*, 26 Ocak 2008)

Murat Belge’nin dile getirdiği “ortamı kızıştırmak için düzen-lenen linç kampanyaları”, daha darbe olmadan uygulamaya sokul-du. İzmir, Aydın, Balıkesir, Çanakkale, İnegöl ve Dört Yol gibi bir-çok yerde Kürtlere karşı çok kapsamlı bir saldırı yapıldı. Birkaç ki-şi hayatını kaybederken, onlarca insan da ölümün ucundan döndü, yüzlerce işyeri tahrip edildi, binlerce insan mağdur edildi. Amaç,

daha önce Ermeniler, Rumlar, Yahudiler, Süryaniler ve Alevilere yapıldığı gibi, Kürtleri de korkutup kaçırtmaktı. Bu linç kampanyaları, İttihatçıların muhaliflere ve ötekilere karşı geliştirdiği ve Teşkilat-ı Mahsusa eliyle hayata geçirdiği bir yöntemdi. İttihatçılar darbelerle iktidarlarını kurdular ve çetelerin eliyle Anadolu'yu kan gölüne çevirdiler, geri kalanları da birer psikopat, birer sadist yapıp insanlıktan çıkardılar. Bunları, hiç kimseye merhamet etmeyen, kimseye değer vermeyen, bütün insanlık değerlerini ayakları altında çiğneyen bir insan topluluğu haline getirdiler. Bu kan gölünde değerlerini biraz koruyabilenler de İttihatçı anlayışa muhalif olanlardı:

İttihatçılardan kalma bu Türk-devlet-ulus yaratma mirasını, İttihatçı çekirdekten yetişme Cumhuriyet kadroları olduğu gibi miras aldı ve kendi hayalini kurdukları bir Türk devletini kurdu. Tekçi anlayışı benimseyen bu militarist kadrolar, 90 yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca kendi belirledikleri değerleri (Tek tipli Hitler-Mussolini ideolojisi) dışında hiçbir değer tanımadı. En ufak bir muhalefete, en ufak bir demokratikleşmeye karşı kendi iktidarlarını sağlamlaştırmak, kendi iktidarlarını korumak için her on yılda bir darbe gerçekleştirdi. Her darbede, iplerini ellerinde tutmak istedikleri Meclis feshedildi ve onun çıkardığı yasalar iptal edildi. Darbe sonrası yapılan uygulamalarla Başbakanlar, Bakanlar, Milletvekilleri ve yüzlerce aydın ipte sallandırıldı; yüz binlerce insan işkenceden geçirildi ve binlerce insan yargısız infaz edildi ya da kaybedildi. Bu da yetmedi; Kangren haline gelen Kürt sorununun çözülmesini isteyen Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis ve Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okan gibi en üst devlet yetkilileri dahi suikastlara kurban gitti. Toplum korku altında tutmak için de sağa-sola bombalar atıldı.

Bütün bu baskılara rağmen, "demokratikleşme" sözüyle AKP iktidara geldi. Türk-İslamcı bir anlayışa sahip olan ve kadroları "Milli Türk Talebe Birliği'nde yetişen AKP'ye de tahammül edilemedi ve ona karşı da birçok darbe planı düzenlendi. Ortaya çıkarılan bu darbe planları, insanları dehşete düşürdü.

Yapılan bu planlar gereğince, kaos yaratarak darbe ortamını hazırlamak için Fatih ve Beyazıt camilerinde bombalar patlatılacaktı. Planda özellikle yaralı sayısının fazla olması isteniyordu ki, ortam rahatça provoke edilsin ve infial yaratılsın.

Darbe ortamını hazırlamak için bu kanlı planda yeterli görülmedi. Özellikle AKP hükümetini ve İslami kesimleri dış kamuoyunda zor durumda bırakmak için, ülkemizdeki gayrimüslimlere karşı katliamlar ve suikastlar düzenlenecekti. Bir de ebedi düşman olarak gösterdikleri Yunanistan'la hemen kapışmak gerekiyordu ki, "milli duygular" iyice kabarsın, dev mitingler yapılsın ve 'Ordu göreve!' desin. Bu kargaşalardan sonra da sıkıyönetim ilan edilerek ordu yönetime el koysun!

Darbe sonrası için de her şey planlanmıştı; darbe gerçekleştirildiğinde toplu tutuklamalar, toplu sürgünler ve darbeye karşı çıkanlara karşı da topyekun bir saldırı olacaktı.

Bu arada Kürtler ve Araplar da unutulmamışlardı; Kürtlerin ve Arapların, Türklerin kültürüne verdikleri zarar telafi edilecek, Kürtlerin mallarına mülklerine el konulacak ve toptan yok edileceklerdi. Böylece her şey kökten değiştirilecek ve 100 yıl önce hayalini kurdukları Türk-devlet-ulus hayalini bütünüyle gerçekleştireceklerdi.

Taraf gazetesinin ortaya çıkardığı bu darbe planı Ergenekon yapılanmasıyla yakından bağlantılıydı. Ergenekon davasıyla birleştirilen Balyoz Darbe Planı iddialarına ilişkin 60'i general ve amiral olmak üzere 195 sanık Silivri'de yargılanıyor. Ergenekon tutuklusu Albay Dursun Çiçek, Albay Cengiz Köylü, Albay Cemal Temizöz ve emekli Kurmay Albay Mehmet Fikri Karadağ da bu davada yargılananlar arasında. Basına yansıyan ve Türkiye'nin gündemine bomba gibi düşen bu darbe planlarından bazı bölümleri aktarmak istiyoruz.

BALYOZ PLANI

3 Kasım 2002 seçimlerinde AKP'nin birinci parti olarak çıkmasında rahatsız olan Türk Silahlı Kuvvetleri içerisindeki bir grup, Aralık 2002'den 2003 Martına kadar süren dört aşamalı bir darbe planı hazırladı. 'Balyoz' adı verilen plan, 'Çarçaf', 'Sakal', 'Suga', ve 'Oraj' adı verilen dört ayrı aşamada hayata geçirilecekti. *Taraf*'ın ilk olarak 20 Ocak 2009 tarihinde yayımladığı beş bin sayfayı aşan planın altında dönemin Birinci Ordu Komutanı Orgeneral Çetin Doğan, dönemin Harp Akademileri Komutanı Hava Orgeneral İbrahim Fırtına ve dönemin Donanma Komutanı Oramiral Özden Örnek'in ismi bulunuyor. Bilgi ve belgeler arasında, Birinci Ordu Harekat Başkanı Kurmay Albay Süha Tanyeri'nin darbe çalışmalarının

yapıldığı toplantıda aldığı özel notlar, ses kayıtları ve planın icra aşamasına geçtiğini gösteren çok kapsamlı fişleme tutanakları yer alıyor. Belgelerde darbe sırasında gerçekleştirilecek gözaltı ve el koyma süreçleri ile darbe sonrasında uygulanacak hükümet programı en ince ayrıntısına kadar sıralanıyor. Ayrıca darbe sırasında görev alacak personel ve sorumlulukları, gözaltına alınacak gazetecilerin ve darbecilerin öngördüğü bakanlar kurulu üyeleri de liste halinde sunuluyor.

Sıkıyönetim uğruna katliam

2004'te emekliye ayrılan Çetin Doğan'ın darbenin ayrıntılarını anlattığı 5-7 Mart 2003 tarihli 'Birinci Ordu Plan Semineri' öncesinde hazırlanan hareket planları, 'Türkiye genelinde sıkıyönetim ilan edilmesi', ve 'darbe için elverişli koşulların oluşturulması' hedeflerini taşıyor. Bu hedeflerle çok sayıda insanın ölmesine yol açabilecek, büyük tepki ve kaos yaratacak, Türkiye'yi Yunanistan'la savaşa sokabilecek eylemler öngörülüyor.

Camiye bomba: Çarşaf ve Sakal

Balyoz'daki eylem planlarından en vahim ikisi 'Çarşaf ve Sakal' adlarını taşıyor. Çarşaf Eylem Planı Harekat Emri'nde Jandarma Yüzbaşı Jandarma Hüseyin Topuz'un, Sakal Eylem Planı Harekat Emri'nde ise Jandarma Binbaşı Hüseyin Özçoban'ın imzaları var. İki eylem planı da, İstanbul'daki camilere saldırı düzenlenmesini öngörüyor. Çarşaf Planı İstanbul Fatih, Sakal Planı ise Beyazıt Camii'ni hedef alıyor ve her iki planda da hemen hemen aynı keşif, taarruz ve tahrip talimatlarını içeriyor. Çarşaf Eylem Planı'nın 'İcra' hükümleri şöyle: 'Keşif Emniyet Timi tarafından faaliyetten bir hafta ve bir gün önce Cuma Namazı vaktinde yapılan keşif neticeleri Keşif Emniyet Tim Komutanı tarafından Ekip Liderine bildirilecek ve hedef bölgesindeki son değişikliklere göre faaliyet planı güncellenecektir. Faaliyetten bir saat önce bölgenin son keşfi yapılacak, faaliyeti etkileyebilecek herhangi bir husus varsa ivedi olarak Ekip Liderine bildirilecektir. Üç kişiden oluşacak olan Keşif Emniyet Timinin iki personeli hedef bölgesi dışında, bir personeli ise içeride (cami avlusu ve cami içerisinde) keşif yapacaktır. Dış keşifte; bir personel camiin yakın çevresinin keşfini (Cami avlusu yakın çevresi) diğer personel ise uzak keşfini (Cami 500 m. Çevresi) yapacaktır.

Hedefte tahrip, cep telefonu düzeneqli patlayıcı ile gerçekleştirilecek, patlayıcı madde ayrı bir Ekip tarafından hazırlanacak ve faaliyetin icra tarihinden bir gün önce Taarruz tim Komutanı tarafından teslim alınacak ve faaliyet zamanına kadar Tahrip Unsuru tarafından eğitim ve provaları yapılacaktır...

Namazdayken bomba patlatılacak

Tahrip düzeneği Cuma Namazı'nın farzının kılınmasını müteakip patlatılacaktır. Tahrip düzeneğini patlatacak Taarruz Timi en geç S saatinde yerlerini almış olacaktır. Taarruz timi icra edeceği faaliyetin provasını bir gün önceden aynı saatte aynı mekanda yapacaktır. G günü sabah S-2 saatinde tüm hazırlıklar yapılmış ve malzemeler alınmış olarak hedef bölgesine hareket edilecek, (hedef bölgesi ve civarı G günü kalabalık olacağından) araçlar تنها bir yerde park edilecek ve hedef bölgesine yaya olarak yaklaşılabacaktır. Keşif Emniyet Timi hedefte son keşfini yapmasını müteakip Emniyet görevi için tertiplenecek Keşif Emniyet -A Camiinin kuzeyinde, Keşif Emniyet-B Camiinin güneybatısında Keşif Emniyet-C Camiinin güneydoğusunda hedef bölgeyi gözlemleyecek şekilde yerleşecektir. Keşif Emniyet Timinin yerleşmesini müteakip Taarruz Timi yerini alacaktır. Tahrip düzeneği bir çanta içerisine yerleştirilmiş olarak Tahrip-A tarafından cami içerisinde caminin iç kısımlarındaki cemaate yakın ayakkabılığa bırakılacak kendisi de cami çıkışında kapıya yakın bir yerde yerini alacaktır."

Balyoz'un hedefi

Balyoz'un vazife bölümünde ise planın hedefi şöyle anlatılıyor: "Balyoz Komutanlığı, ülke bütünlüğünü korumak, milli birlik ve beraberliği sağlayarak muhtemel bir iç savaşı ve kardeş kavgasını önlemek ve laik demokratik düzenin işlemesine mani olan sebepleri, bir daha hortlamamak üzere ebediyen ortadan kaldırmak maksadıyla; derhal, AKP Hükümetini iktidardan uzaklaştıracak ve mevcut irticai yapılanımayı şiddetle bertaraf ederek, belirlenen kadroları iktidara getirerek laik devlet otoritesini ve varlığını yeniden tesis edecektir."

Yunanistan'la Savaş:

Türk Jeti düşürülmeli veya düşürtülmeli

Balyoz'daki en vahim planlardan biri de Şubat 2003 tarihli ve Harp Akademileri Komutanı Hava Orgeneral İbrahim Fırtına'nın imzasını taşıyan Oraj Hava Harekat Planı. Planın icra bölümünde şunlar yer alıyor: "Emirle Ege uçuşları sırasında Yunan Hava Kuvvetleri'ne ait uçaklar taciz edilerek tahrik edilecek bir çatışma ortamı oluşturulacaktır. Mümkünse bir uçağımızın Yunan Hava Kuvvetleri tarafından düşürülmesi sağlanacak, bu gerçekleşmediği takdirde yeniden teşkilatlandırılan ÖZEL FİLO personelinden bir pilotun uygun zaman ve yerde kolundaki uçağa atış yapmak sureti ile kendi uçağımızın düşürülmesi sağlanacaktır. Uçağın, Yunan Hava Kuvvetleri tarafından düşürüldüğü yönünde medyada haberler yaptırılarak, AKP hükümetinin bu konudaki acizliği ortaya konulacaktır." (Taraf, 23 Şubat 2010)

Azınlıkları vurup hükümeti suçlayacaklardı

Kafes Eylem Planı, Poyrazköy'de ele geçirilen mühimmatın izini süren Ergenekon savcıları tarafından ortaya çıkarılmıştı. Ergenekon tutuklusunu Emekli Binbaşı Levent Bektaş'ın ofisindeki aramada bulunan şifreli bir film CD'sinde bulunan 'Data stash' isimli programla gizlenmiş dosya planı bütün ayrıntılarıyla gözler önüne sermişti. Deniz Kuvvetleri'ndeki 41 kişilik cunta tarafından hazırlanan 'Eylem Planı' azınlıklara yönelik suikast ve korkutma girişimleriyle hükümeti dış politikada yalnız bırakmayı amaçlıyordu.

Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Davos çıkışı da 'düşman unsurlar' bölümünde 'Davos'ta yaptığı çıkış, taraftarlarından yoğun destek gördü. Ama yerel seçimlerde başarısız oldu' değerlendirmesine de yer veriyor. Ergenekon tutuklusunu Yarbay Ercan Kireçtepe'nin imzasını taşıyan Kafes Planı, Hrant Dink, Rahip Santoro, Malatya Zirve Yayınevi cinayetlerinden de 'operasyon' olarak bahsediyor." (Taraf, 28 Ocak 2010)

Koç Müzesi'nde Bombayla Katliam Planı

Kafes Eylem Planı'nda, gayrimüslimler üzerinde kapsamlı bir korkutma faaliyeti yürütülmesi, bu vesileyle AK Parti'nin dünyada ve Türkiye'de zor duruma düşürülmesi de isteniyordu. Plan genel olarak şöyle işleyecekti: İlk önce gayrimüslemeler hakkında geniş

bir bilgi edinme ve bilgi fişleme faaliyeti yürütülecekti, sonra bu bilgi fişleme bilgileri kullanılarak gayrimüslimler irticacı kesimlerin hedefindeymiş gibi gösterilerek gerilim iyice tırmandırılacaktı. En sonunda ise bu gerilimin tabii sonucuymuş gibi şiddet eylemlerine başvurularak gayrimüslimlere karşı bombalı eylem, suikast ve adam kaçırmaya gibi eylemlere girişilecekti. Bir başka korkunç eylem planı da Koç Müzesi'ne yönelikti. Bu eyleme göre, Koç Müzesi'ni mümkün olduğunca çok çocuğun ziyaret etmesi sağlanacak, ziyaret esnasında müzede bomba patlatılmak suretiyle birçok çocuk katledilecekti.

Netekim, 14 Kasım 2008'de Koç Müzesi'ne hediye edilen Uluç Ali Reis Denizaltısı'nda TNT kalıpları ve patlayıcılar bulundu. Patlayıcılar, denizaltının bakımından sorumlu emekli bir astsubay tarafından tespit edilmişti. İşte çocuklara yönelik korkunç eylem planı:

"Müze ziyaretindeki çocukların kastedilmesinin öngörüldüğü, Kafes Eylem Planı'nın ele geçirildiği film CD'sinde tutulan notlardan anlaşılmıştı. 'Notlar.txt.' adlı dosyada C.H ile görüşme başlığı altında Koç Müzesi'ne ilişkin şu bilgiler veriyordu: 'Koç Müzesi'yle ilgili malzemeler yerine konulmak üzere operatöre ulaştırıldı. Müzenin ziyaretçilerini artıralım. Okullarda tanıtım, reklam ve organizasyon faaliyetleri yapılarak ziyaretçi yoğunluğunun en fazla olduğu zamanın belirlenmesi C. Bey söyleyecek. Öğrenciler projenin en önemli parçası. Operasyonun tarihini teyit edelim. C.G'ye sadece E.Ü. üzerinden ulaşılacak. Başka kanal kullanmıyoruz. Aynı zamanda bilişim projelerinde de ortak çalışacaklar...'

Yine Kafes Eylem Planı'yla birlikte yakalanan yedi sayfalık başka bir notta katliamın boyutlarının büyük olmasının istendiği belli oluyordu: 'Koç Müzesi'nde ziyaretçi patlaması olmalı. Sıkıntı çıkmasını. Bşk. takip ediyor..." (Baransu, 2010: 313-314)

Azınlıkların Yaşadığı Bölgelerde Bomba Patlatılacak

Planın en çok konuşulan bölümü, "Gayrimüslimlere ait ev, araba ve iş yerlerinin kundaklanması, adalara vapur seferleri düzenleyen iskelelere bombalı eylemlerin düzenlenmesi, gayrimüslimlerin mezarlarında sansasyonel eylemlerin düzenlenmesi ve gayrimüslimlere yönelik suikastlerin tertip edilmesi" gibi kanlı eylemlerin yer aldığı yerd. Bu bölümün tamamı şu şekildeydi:

"-Adalar bölgesindeki çeşitli mahallelerde bomba patlatılacak.

-Azınlık haklarını hararetle savunma konusunda ön plana çıkmış kişi/kişilere suikast düzenlenecek.

-*Agos* gazetesi civarı gibi belirlenen yerlere ses bombaları konacak.

-Birçok yere şüpheli paket bırakılıp, ihbar edilerek güvenlik güçleri meşgul edilecek.

-Adalarda vapur seferi düzenlenen iskelelerde bombalı eylemler düzenlenecek.

-Gayrimüslimlere ait mezarlıklara yönelik olarak sansasyonel eylemler icra edilecek.

-Tanınmış gayrimüslim işadamı ve sanatçılardan belirlenen bir ya da birkaçı kaçırılacak.

-Gayrimüslim nüfusun yoğun bulunduğu bölgelerde sık aralıklarla araç, ev ve işyeri kundaklanacak.

-İstanbul ve İzmir gibi gayrimüslimlerin yoğun olarak yaşadığı illerde de benzeri eylemler yapılacaktır.

-İcra edilen sabotaj, adam kaçırma, suikast eylemleri özel plan hücre lideriyle kurulacak koordineyi müteakip, belirlenecek irticai örgütler adına üstlenilecektir.” (Baransu, 2010: 305)

Milli Mutabakat İçin İkinci Kardak

Balyoz Harekat Planı’ndaki ses kayıtlarına göre Tuğgeneral Yurdaer Olcan, Yunanistan’a karşı düşük yoğunluklu çatışmaların planlanmasını teklif ediyor

Genelkurmay’ın ‘Bilgimiz dahilinde yapıldı’ dediği 5-7 Mart 2003 tarihli 1. Ordu’daki Plan seminerinde üzerinde durulan senaryolardan biri akla Kardak Krizi’ni getiriyor. Plan seminerinin 175 sayfalık ses kayıt dökümlerinde Tuğgeneral Yurdaer Olcan, birinci öncelikli olarak gördüğü iç tehdidin halledilmesi, ülke içindeki milli mutabakatın sağlanması için Yunanistan’a karşı düşük yoğunluklu çatışmaların planlanmasını teklif ediyor.

Basını da kullanalım

Dönemin 1. Zırhlı Tugay Komutanı olan Olcan’ın teklifi şöyle: ‘İç tehdidin birinci öncelikli hal edilmesi gereken bir tehdit olduğunu düşünmekle birlikte bence komutanım iç tehdidin çözülmesi, ülke içerisinde özellikle vatandaşlar arasında birlik beraberlik dayanışma duygusunu da artırması bakımından küçük çaplı düşük yo-

günlük çatışmalarla Yunanistan'ın psikolojik destek sağlaması amaçlı-yoksa oradaki mil kararının çözülmesi zor bir konu büyük bir çaplı hareket veya siyasi çatışmalar gerektiriyor-bu nedenle komutanım hava kuvvetleri ve deniz kuvvetlerinden hatta sınırda küçük çaplı olayların gerekirse basını da kullanarak halkın bir amaç birliği etrafında toplanmasının sağlanmasına fayda sağlayacağını, siyasi tedbirleri de alarak iç tehdidin öncelikle ve yurt sathında giderilmesini sağlanmasını müteakiben uzun vadede komutanım Güneydoğu, Kuzey Irak meselesinin halledilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Arz ederim.'

Seminerin 3. Gününde bizzat dönemin 1. Ordu Komutanı Org. Çetin Doğan tarafından bu teklif dile getiriliyor ve tartışmaya açılıyor.

Doğan'ın teklifi, Yunanistan'ın Türkiye sınırındaki illerinden Kuzey Evros'un bir kısmına Türk ordusunun girip suni bir kriz çıkartması.

İşte krizin planı

Doğan şöyle diyor: 'Bunun dışında diğer bir hareket tarzı da tabi Hava Kuvvetlerinin tahsisi sureti ile iç güvenlikte eş zamanlı sınırlı kuvvetlerle Sulucadere Tarafeyni, Kızıldere güneyinde belli bir dar alanda Yukarı Kuzey Evros diyeceğimiz bölgenin ele geçirilmesi sureti ile her iki hareket tarzını yani hem iç güvenliği hem bunu yapabileceğimiz konusunda bir görüş belirdi. Bu hareket tarzımızın da aynı zamanda içte, dışa karşı bir hareket olacağı için milli birlik ve beraberliğin sağlanmasına bir katkı sağlayabileceği düşünceleri belirtildi.'" (Taraf, 24 Ocak 2010)

Gökçeada'yı nasıl Rumsuzlaştırdık?

Seminerde Plan Harekat Şube Müdürü Albay Tuncay olarak adı verilen bir subay tarafından yapılan sunum ise, Gökçeada'dan Rumların nasıl sistematik bir plan içinde göçe zorlandığını ortaya koyuyor. Tuncay'ın sözleri Gökçeada'ya ilişkin anlatılan '1965'te kurulan Açık Cezaevi'ne gelen mahkumların Rumlara yönelik tacizleri sonucu, Rumların göçe zorlandığı' iddialarını doğrular nitelikte: 'Şimdi burada çok mahrem, çok gizli şeyleri de ne yapıcaz görüşeceğiz. Zaten öyle yani plan çalışmasının ana amacı bu şimdi Gökçeada'ya biz ilk birlik konuşlandırılmasını silahsızlandırma kapsamında diye boğaz önü adaları sonra bundan vazgeçtik. Öbürleri silahlandı.

Ama o kapsamda bizim adalarımız değil diye. İlk kapsamda buradaki Rumları buradan göçertmek için Jandarma Komando Birliği gönderdik. Bölgeye açık hapisane yaptık. Bölge içerisinde bunun sonuçlarını da önemli işte miktarda göç oldu. Adım adım sanıyorum devlet kuruluşlarında bölgede bir işte açık cezaevinde bazı şeyler yapıldı, bazı ekimler dikimler falan filan. Bunun ortaya saldıgı bazı konular bunu tartışmıyorum. O zamanki şartlar içerisinde şimdi böyle bir şey yapmak olanak dışı ama o zaman ki Türk Yunan ilişkileri çerçevesinde böyle bir şey yapılma zarureti çıkmış onlara da Batı Trakya'daki uygulamalara karşı. Sonra kuvveti çekince de bölgeye Komando Birliği koyduk.” (Taraf, 24 Ocak 2010)

200 bin kişiye tutuklama

Çetin Doğan cuntası, darbeye direnebilecek 200 bin kişiyi Şükür Saraçoğlu ve Burhan Felek Statları ile Ümraniye Netaş tesislerine doldurmayı planlamış.

Sıkıyönetim Komutanı Doğan: Taraf'ın dün yayımladığı Çarşaf, Sakal, Oraj ve Suga planları ile kaos hedefleyen cuntanın nihai amacı 11 sayfalık Balyoz Planı'nda yazılı. Planın altında Sıkıyönetim Komutanı olarak Çetin Doğan'ın adı var.

Bir daha hortlamamak üzere...: Planın maksadı, laik düzenin işlemesine mani olan sebepleri bir daha hortlamamak üzere ebediyen ortadan kaldırmak. Planın dört aşaması var: Hazırlık, hareket ortamının şekillendirilmesi, icra ve yeniden yapılanma.

Gömülü Mühimmat Çıkartılsın: Darbenin icra safhasında, toprak altında gömülü mühimmatın da derhal çıkartılması isteniyor: 'Harekatta kullanılmak üzere idhar (yığınak) noktalarında depolanan mühimmat planlandığı şekilde dağıtılacak.'

Sivil Kontrgerilla devrede

Balyoz Planı'ndan: AKP ve işbirlikçilerini saf dışı bırakmak için resmi ve gayriresmi yurtseverler acilen seferber edilecek.

LAHİKA-2: 843 kişilik yurtseverler listesi: 2003'te planlanan darbe sırasında hükümeti tasfiye etmek için başta Silahlı Kuvvetler'in imkan ve kabiliyetleri olmak üzere maddi ve manevi tüm güçlerin kullanılması planlanıyor. Bu amaçla, darbede ve darbe sonrasında görev alacak İstanbul ve çevresinde yaşayan ordu ile bağlantılı 843 kişinin isimleri tek tek sıralanıyor.

Bütün kilit makamlara askerler gelecek: Balyoz Harekatında, darbe sonrasındaki görevlendirmelerle ilgili ayrıntılar da dikkat çekici. Yargı dahil sivil bürokraside kimin nereye atanacağı, kimin görevden alınacağı, kimin tutuklanacağını gösteren listeler mevcut. Listenin arka planındaki anlayış planda şöyle özetleniyor: En üstten en alta bütün devlet kadrolarının temizlenip 1923 zindeliğine ulaşması esastır.

1923 zindeliği için temizlik

Planda, sırasıyla ‘özel operasyon ve sorgulama timleri; özel görevli toplama timleri; sıkıyönetim mahkemelerinde görevlendirilecek personel; darbe harekatı timleri; gözaltı timleri; hasar tespit timleri; kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilecek personel; özel hastaneler ve ilaç depolarında görevlendirilecek personel; gümrükler, depolar, ambarlarda görevlendirilecek personel; alış veriş merkezleri ve gıda toptancılarında görevlendirilecek personel’ olmak üzere on bir ayrı işleve sahip ekiplerin oluşturulması öngörülüyor. Bu ekiplerle ilgili personel listeleri de hazırlanmış ve sürekli güncellenmesi talimatı plana yansımış.

Ekiplerin ‘gözaltı, sorgu, özel operasyon’ benzeri sorumluluklar üstlenmesi boşuna değil, zira plan ‘toptan bir temizlik’ öngörüyor. İlgili iki paragraf aynen şöyle:

‘Devlet ve kamu erkinde, en üst kademeden en alt kademeye kadar bütün kadroların temizlenmesi ve 1923 zindeliğine ulaşılması esas alınacak.

İrticai, bölücü ve yıkıcı yapılanmanın yurt içindeki tespit edilmiş tüm malvarlığı ve mali kaynaklarına el konulacak, yurtdışı finans kaynaklarının engellenmesi için ilgili ülkeler nezdinde girişimde bulunacaktır.’

Arap ve Kürt zaranna telafi

Balyoz’un öngördüğü yeniden yapılanmanın son hükmü de, darbe planlayanların ‘ırkçı’ yüzünü tek bir cümlede deşifre etmeye yeterli:

‘Cumhuriyetin aşındırılan tüm kazanımları tekrar yerleştirilecek, Türkçe ezan dahil tüm ulusal değerlerimiz hayata geçirilerek Arap ve Kürt unsurların Türk kültürüne verdikleri zararlar telafi edilecektir.’ (Taraf, 21 Ocak 2010)

Balyoz davasında Şemdinli İzi

Balyoz'da dört caminin bombalanmasını koordine edecek isim olarak yer alan Yarbay Erhan Kubat'ın adı Şemdinli iddianamesinde de yer alıyor.

Gölcük Donanma Komutanlığı'na yapılan baskında ele geçirilen belgeler arasında Fatih, Beyazıt, Eyüp ve İsmailağa camilerine yapılacak saldırıların planları ve keşif raporları bulundu. Balyoz seminerinde de gündeme getirilen plan, yeni belgelere göre 11 kişilik bir ekip tarafından hazırlandı. Ekibin 'grup koordinatörü' ise Kurmay Albay Erhan Kubat'tı. Albay Kubat, Şemdinli iddianemesinde ise şüpheliler Ali Kaya ve Özcan İlideniz'i operasyonel faaliyetlerde bulunmak maksadıyla görevlendirilen isim olarak geçiyordu. İddianameyi hazırlayan Savcı Ferhat Sarıkaya, yasaya aykırı olarak yapılan istihbarat çalışmalarına ilişkin olarak Erhan Kubat hakkında hazırladığı soruşturma tutanağını, askeri savcılığa gönderdi. Ancak daha sonra meslekten ihraç edildi.

İddianamede, dönemin Hakkari İl Jandarma Komutanı Erhan Kubat'ın göreve başlamasıyla birlikte artan bombalama olaylarına dikkat çekilmişti. Kubat, Hakkari'de kontrgerilla faaliyetlerinin başındaki kişi olarak iddianameye girmişti. (*Taraf*, 24 Ocak 2011)

DARBECİLERE OPERASYON

Ergenekon soruşturması kapsamında, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla, 'Balyoz Darbe Planı'nda imzası bulunan askerlere 23 Şubat 2010 sabah saatlerinde birçok ilde eşzamanlı operasyon yapıldı. Eski Hava Kuvvetleri Komutanı İbrahim Fırtına ve eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'le birlikte içerisinde amirallerin ve subayların da bulunduğu yaklaşık 50 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'ne götürüldü.

7 Albay aranıyor: İzmir'de ve Ankara'da 13 Albay, Ankara'da eski Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İbrahim Fırtına, İzmir'de Deniz Kurmay Albay Ümit Özcan, Emekli Korgeneral Engin Alan, Ayhan Taş ve eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek gözaltına alındı. Gözaltıların dışında 7 Albay için de arama kararı çıkartıldı.

Mehmetçik Vakfı işin içinde: Planın hazırlayıcılarından 1. Ordu eski Komutanı emekli Orgeneral Çetin Doğan'ın Beşiktaş'taki

1. Ordu Komutanlığı lojmanlarındaki evinde terörle mücadele ekipleri tarafından arama yapıldı. Aynı şekilde eski Genelkurmay Başkanlığı Stratejik Araştırmalar ve Etüt Merkezi (SAREM) Başkanı emekli Tuğgeneral Süha Tanyeli'nin evinin yanı sıra temsilciliğini yaptığı Caddebostan'daki Mehmetçik Vakfı da arandı.

Camileri bombalayacaklardı: *Taraf* gazetesinde yayınlanan, 2003 yılında 'Balyoz Güvenlik Harekatı' isimli bir darbe planı hazırlandı. Bu planları desteklemek için 'Çarşaf', 'Sakal', 'Suga' ve 'Oraj' başlıklı eylem planları oluşturuldu. Planlarda darbe ortamı yaratmak için Fatih ve Beyazıt camilerine Cuma günü bombalı saldırı düzenlenecekti. Ege'de bir Türk Jetinin düşürülmek istendiği de iddialar arasında yer aldı. Kadıköy ve Fatih'te gösteri yapılacak, cübbeli ve sarıklı eylemcilerin Hava Müzesini basması sağlanacaktı. (*Günlük*, 23 Şubat 2010)

Savcıdan bir Balyoz daha

Askerlere yönelik operasyonların ardı arkası kesilmiyor. 2003'te 1'inci Ordu'da yapılan 'plan seminerine katıldıkları gerekçesiyle' 17'si muvazzaf 18 asker daha gözaltına alındı. Hafta başından beri gözaltına alınanların sayısı 67 oldu.

Kaos Planı: Kaos yaratarak hükümeti devirmeyi amaçladığı iddia edilen 2003 yılı tarihli 'Balyoz' Planı'yla ilgili operasyonlara dün yenileri eklendi. Diyarbakır, Şırnak, Mersin, Batman, Mardin, Elazığ ve Konya'nın da aralarında olduğu 13 ilde düzenlenen operasyonlarda biri emekli 17'si muvazzaf 18 asker gözaltına alındı.

Gözaltına alınanlar arasında Konya İl Jandarma Komutanı Kurmay Albay Hüseyin Özçoban da var. Muvazzaf askerler İstanbul'daki 1. Ordu Komutanlığı'na götürüldü. Bu askerler doğrudan savcılığa sevk edilecek. Emekli askerler ise önce emniyette sorgulanacak.

'Balyoz Harekat Planı'nda ülkede ses getirecek eylemlerle Türkiye'nin içte ve dışta zor duruma düşürülmesi ve böylece hükümetin düşürülmesinin planlandığı öne sürülmüştü. Bu plan kendi içinde de farklı planlar içeriyor. Bunlar, 'Çarşaf, Sakal, Suga ve Oraj' isimli planlardı. İddiaya göre bu planlar 2003 yılında İstanbul'da 1. Ordu'da düzenlenen seminerde de ele alınmıştı.

Camilere bomba: 'Çarşaf ve Sakal' kodlu eylem planlarına göre, darbe ortamı yaratmak amacıyla Fatih ve Beyazıt camilerinde

Cuma günü bombalı saldırı düzenlenecekti. Buna göre bir jandarma yüzbaşının komutasında yine askerlerden oluşan dokuz kişilik eylem timi oluşturuldu. Cep telefonu düzenekli patlayıcıyı cemaate en yakın ayakkabılığa yerleştirilecek ve Cuma namazı kılınmasının ardından düğmeye basılacaktı. Beyazıt Camii'ne yönelik 'Sakal Eylem Planı'na göre tahrip düzeneği, bir çantaya yerleştirilecek ve şadırvanda unutulmuş gibi yapılacaktı. Yine bir binbaşı komutasındaki tim, bombayı Cuma günü, ezandan 10 dakika önce patlatacaktı.

Sıkıyönetim ilan edilmesini sağlamak için hazırlandığı iddia edilen 'Oraj Hava Harekat Planı'nda ise Ege'de uluslar arası kriz çıkarmak amacıyla gerekirse bir Türk jetinin düşürülmesi yer alıyordu. 'Suga' eylem planında denizlerde sorun çıkararak, Yunanistan'la ilişkilerin gerilmesinin planlandığı öne sürülüyordu. (*Radikal*, 27 Şubat 2010)

Plancılar Bölgeye gönderilmiş

Van Jandarma Kolordu Komutanlığı'nda görevli Jandarma Yarbay Yusuf Kelleli de gözaltına alınanlar arasında. Van'a bir yıl önce atanan Kelleli de 'Sakal' planında, Özçoban liderliğindeki ekipte keşif timi komutanı olarak gösteriliyor. Diyarbakır, Şırnak, Batman, Mardin ile Elazığ'da gözaltına alınan subay ve astsubaylarla, o dönem görev aldıkları iddia edilen planlar şöyle: Jandarma Üsteğmen Erdinç Atik (Batman Jandarma Bölge Komutanlığı); Çarşaf. Jandarma Astsubay Abdul Akça (Batman); Sakal. Jandarma Astsubay İmdat Solak (Şırnak); Çarşaf. Jandarma Astsubay Mustafa Kelleci (Diyarbakır); Çarşaf. Jandarma Astsubay Selahattin Gözmen (Diyarbakır-Silvan); Sakal. Jandarma Astsubay Musa Fariz (Mardin); Sakal. Jandarma Astsubay Fikret Coşkun (Elazığ-Karakoçan); Sakal. (*Günlük*, 28 Şubat 2010)

Balyoz iddianamesi

963 sayfalık iddianameye göre 1. Ordu Komutanı Orgeneral Çetin Doğan, Kasım 2002'de AKP hükümetini devirmek için titiz bir darbe planı hazırlamıştı. Bunun adı 'Balyoz Harekat Planı' idi. Bu darbeyi yapabilmek için de önce memleket sathında kaotik bir ortam hazırlamak gerekiyordu.

O nedenle bir Cuma namazı sırasında Fatih ve Beyazıt camileri bombalanacaktı. Bir Türk savaş uçağı düşürülecekti. Ülkede irticai

unsurların ayaklandığına dair bir hava yaratılacaktı. Darbeye ortam hazırlayan bütün bu provokatif eylemler Çarşaf, Suga, Oraj ve Sakal adlı planlarda belirtilmişti.

Balyoz, Çarşaf, Sakal, Suga ve Oraj planlarının bir provası 5-7 Mart 2003'te İstanbul'da 1. Ordu Komutanı Çetin Doğan'ın önderliğinde düzenlenen Plan Semineri'nde yapılmıştı. Darbeden sonra kurulacak Milli Mutabakat Hükümeti'nin kimlerden oluşacağı da belirlenmişti. Savcılık bu iddialara delil oluşturan belgeleri teslim aldığı bir bavulun içinde buldu.

Ocak 2010'da *Taraf* gazetesi muhabiri Mehmet Baransu'ya 'Faith' marka bir bavul teslim edildi. Teslim eden kişinin kim olduğu bilinmiyor. Baransu, bu kişinin 'darbe planının yapıldığı dönemde İstanbul Birinci Ordu Komutanlığı'nda görev yapmış, emekliliğinde Ankara'ya yerleşmiş sonrasında yine İstanbul'a dönmüş bir haber kaynağı' olduğunu söyledi. Bu bavulu savcılığa sözünü ettiği kaynağı değil, kendisi götürdü. (Başaran, *Radikal* 9 Ocak 2011)

Balyoz'un ölüm listesi

Gölcük Donanması'na yapılan baskında bulunan Balyoz belgeleri arasında Hrant Dink ve Etyen Mahçupyan'ın da yer aldığı 19 kişilik ölüm listesi çıktı

Şantaj ve askeri casusluk iddialarına ilişkin yürütülen soruşturma kapsamında Deniz Kuvvetleri Gölcük Donanma Komutanlığı'nda yapılan aramada ele geçirilen çuvalların içinde yer alan ve Balyoz Darbe Planı davasının ek delilleri olarak değerlendirilen 43 klasör, sanıkların avukatlarına dağıtıldı.

DVD ortamında dağıtılan 43 klasördeki yeni bilgi ve belgeler Balyoz Darbe Planı'nı pekiştirirken, cuntanın hazırladığı korkunç ölüm listesi de ele geçirildi. 2003 yılına ait Balyoz Planı'nın devamı niteliğinde belgelerde aralarında dört yıl önce öldürülen *Agos* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in de bulunduğu 19 kişinin öldürülmesi hedefleniyor.

Darbe karşıtı Ermeniler

Altı nolu çuvaldan çıkan belgelerde 2007'de silahlı saldırı sonucu öldürülen Hrant Dink'in 2003 yılından beri 'hedef şahıs' olduğu belirlendi. Azınlıkların fişlendiği ORAK Planı'nda tahrip ve bomba imha kursu alan üç Jandarma personelinin hedefinde iki Ermeni

gazeteci daha var: Etyen Mahçupyan ve Sevan Nişanyan. Hedefte olmalarının nedeni ise ‘Darbe Karşısı Ermeni Basını’ olarak gösteriliyor.

Azınlıklara yönelik suikast planları bununla sınırlı değil. SA-KAL Planı’nda Bartholomeos, Maroviç ve Mutaflan’ın da hedef olduğu görölüyor. Suikast için dört jandarmanın görevlendirildiği tespit edildi. 11 No’lu CD’deki belgelere göre operasyonlar farklı rütbelerdeki 34 subaydan oluşan tim tarafından gerçekleştirilecek. (Taraf, 20 Ocak 2011)

Askeri harekat için ele alınacak hedeflerden biri bölge halkıdır

“Bazı ahvalde propaganda için istismar edilmek üzere, isyancıların yaptığı intibainı verecek, yağma ve katliam, ırza tecavüz olaylarının ele alınabileceğini” söyleyen Özel Harp Dairesi Başkanı Tümgeneral Cihat Akyol, *Silahlı Kuvvetler* dergisinde, “Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekat” yani, ‘Kürt Özgürlük Hareketine’ karşı nasıl savaşılması gerektiğini şöyle belirtir:

“Askeri harekat için ele alınacak hedeflerden biri de bölge halkıdır. Halk kitlesi üzerine yapılacak baskının gayri nizami harp kuvvetlerine dönük endirekt durdurucu tesiri bahis konudur. Bu maksat için propagandayla desteklenen yüksek derecelerde şiddet harekatı ele alınır. İkinci Dünya Harbi’nde Yugoslavya Direniş Harekatı’na karşı Almanlar, hedef olarak dağlık ve ormanlık arazide yakalanmaları pek zor olan gerilla birliklerini değil, bunların geride bıraktıkları ailelerini ve mallarını ele alarak en ağır darbeyi bu hedef üzerine indirmişlerdir.” (Yalçın, 2004:212)

Burada önerilen, Hitler faşizminin yaptığı gibi, sivil halkın katliamıdır. Yani Kürtlere karşı topyekun bir savaştır. Bu tür korkunç eylemler, Teşkilat-ı Mahsusa’nın eliyle Ermeni halkına karşı yapıldı ve yüz binlerce Ermeni, gözü dönmüş caniler tarafından acımasızca katledildi. 90 yıl önce İttihatçıların Ermenilere karşı uyguladıkları bu plan, günümüzde de Kürtlere karşı uygulanmak istenmektedir. Bu plan’ın uygulayıcıları da, derin devletin örgütlediği JİTEM, Ergenekon, Atabeyler, Vatanseverler Güçbirliği Kuvveti Hareketi, Kuvayı Milliye gibi çetelerle, emekli subayların ve diğerlerinin başını çektiği derneklerdir. Bu amaçla örgütlenmiş ırkçı-milliyetçi paramiliter güçlerle Kürtlere karşı bir toplu katliam, bir

soykırım tasarlanmaktadır. JİTEM ve Ergenekon örgütlerinin işlediği binlerce faili meçhul cinayet, öldürülen onlarca Kürt işadamı, yapılan insanlık dışı işkenceler ve yakılan binlerce köy bu gizli planın en iyi örneğidir. Esas amaç ‘asimile’ olmayan, ‘Türkleşmeyen’ ve Kürdistan’ın “Türk Yurdu” olmasının önünde engel olan Kürtlerin korkutulması, sindirilmesi ve Türkiye’den temizlenmesidir. Böylece, İttihatçıların planı olan ve Türkiye Cumhuriyeti’nin de 90 yıldır uygulamaya koyduğu, Başbakan Erdoğan ve Milli Güvenlik Kurulu’nun her daim peş peşe sıraladığı “Tek devlet, Tek millet, Tek bayrak, Tek dil’den oluşan bir ‘ulus-devlet’ yani “Türklerden oluşan bir Türkiye” hayali gerçekleşecektir. Teşkilat-ı Mahsusa’dan Ergenekon Çetesine kadar yapılan bütün bu örgütlenmelerin esas amacı, esas hedefi işte budur.

Kürtlerin hukukuna saygı göstermeden sorun çözülmez

Bizim anlattıklarımıza benzer düşünceleri ve kaygıları Emekli Büyükelçi Ünal Ünsal da “Ergenekon İlgililerine Açık Mektup” yazıysa dile getirmektedir. Ayrıca, Büyükelçi Ünsal’ın *Radikal* gazetesinde yayımlanan mektubunda, Kürt Sorununun çözümü için de öneriler sunulmaktadır. Meslek hayatının 17 yılını Ankara’da ve Brüksel’deki NATO Karargahı’nda güvenlik konularıyla uğraşarak geçiren, Kıbrıs ve Washington’daki görevlerinde de aynı konularla uğraşan Ünsal’ın, ezberi bozan bu mektubundan bazı bölümleri aktarmak istiyoruz:

“Şimdi önümüzde bulunan Ergenekon davasında, benim tanıdığım ve saygı duyduğum, Türkiye’nin çıkarlarını ülkemizdeki ve dünyadaki gelişmeler ışığında değerlendiren doğru dürüst kişilerden çok farklı birçok insan ortaya çıkıyor. Evrensel hukuk anlayışını, her türlü vicdani ve insani değerleri ayaklar altına alan, yabancı düşmanlığını körükleyen, iç barışı yerle bir edecek planlar yapan, böylelikle Türk milletinin ruh sağlığını bozan insanlar... İş burada da bitmiyor. Bu insanlar, terörle mücadele maskesi altında kanunsuz işler yaparak kişisel yarar sağlama işine girişmişler... Uyuşturucu ve silah ticaretine bulaşmışlar, kurdukları çetelere rant sağlama amacıyla her türlü hukuksuzluğa ve karanlık işlere karışmışlar. Korkunç bir manzara...

“Sayın yetkili ve etkililer, Ergenekon davası nedeniyle, çevrenizin mesleki ve duygusal Saiklerle ortaya koyduğu tepki ve baskı-

lar altında olduğunuza kuşku yok. Ancak unutmayalım, bu dava ülkemizin geleceği, huzuru ve sağlığa kavuşması bakımından yaşamsal önemde... Bu dava, beyinleri, özellikle son yıllarda yabancı düşmanlığı ile milli birlik-bütünlük bağlamında yıllardır Kürt düşmanlığı ile 12 Eylül döneminden beri Türk/İslam Sentezi projesi ile yıkanan halkımızın içine düştüğü kötü ruh halinden arındırılmasına hizmet edecek müthiş bir araç. Bu aracı kullanamaz ve arındırma işlemine hemen başlamazsak, Türkiye'yi tehlikeli biçimde dünyadan soyutlayan şovenizm, yabancı düşmanlığı, hukuksuzluk ve marazi ruh hali ileride ülkemizi içte ve dışta çok ağır sorunlarla karşı karşıya getirecektir.

Yapılması gerekenler

Naçizane, yapılması gerekenlerin şunlar olduğunu düşünüyorum:

- Bugün önümüzde bulunan Susurluk, JİTEM ve önemli ölçüde Ergenekon davalarının temelinde Kürt sorunu yatıyor. Lütfen, ülkemizde kutsal bir belge olarak yüceltildiği halde içeriği bilinmeyen Misak-i Milli'nin, internet sayfalarında tahrif edilmiş olanını değil orijinal 1. Maddesini okuyun. İşte o madde:

Madde 1: Osmanlı Devleti'nin, özellikle Arap çoğunluğun oturduğu ve 30 Ekim 1918 tarihli silah bırakışmasının imzalandığı sırada düşman ordularının işgali altında kalan kısımlarının geleceğinin, halklarının serbestçe açıklayacakları oylara göre belirlenmesi gerekli olduğundan, söz konusu silah bırakışması çizgisi içinde ve dışında; dinen, örfen ve emelen birbirine bağlı, karşılıklı saygı ve özveri duyguları besleyen, birbirlerinin ırksal ve toplumsal hakları ile bölgelerinin koşullarına tamamen saygılı Osmanlı-İslam çoğunluğunun oturduğu kısımların tamamı, hakikaten veya hükmen hiçbir nedenle birbirinden ayrılma kabul etmez bir bütündür.'

Bu madde, çizilen Türkiye hudutları içinde yaşayan İslami unsurların (Lozan'da İsmet Paşa'nın açıkladığı üzere, esas itibariyle Türklerin ve Kürtlerin) irki hakları, sosyal hakları ve coğrafi koşulları bulunduğunu belirtiyor ve karşılıklı olarak bu haklara ve koşullara saygı duyduğumuz için bu vatanın bölünmez olduğu mesajını veriyor.

Bu tespit ve ifadeler, Amasya Protokolü'nden itibaren, Erzurum ve Sivas Kongreleri kararlarında yer aldı. Mustafa Kemal bu esasları TBMM'de teyit ve taahhüt eden konuşmalar yaptı. Son derece

de gerçekçi ve isabetli bir saptamaydı. Fakat, Cumhuriyet kurulduktan sonra Kürtlerle varılan bu uzlaşma ve onlara verilen sözler unutuldu.

Bugünkü Kürt sorunumuzun temelinde yatan budur. Bu noktanın milletimiz ve ilgili/etkili kurumlarımız tarafından anlaşılıp gerekli düzeltici önlemlerin alınması (yani, tarihi ve toplumsal gerçeklere uyan zihniyet değişikliği; halkımızın, özellikle anılan kurumlar mensuplarının bu yönde eğitimi) hayati önemdedir. Astığı astık Osmanlı'nın bile Kürtlere karşı epeyce 'anlayışlı ve esnek' bir yaklaşım takınmak zorunda kalarak nispeten üstesinden gelebildiği Kürt sorununu bugünkü ülke ve dünya koşullarında Türkiye'nin, gerçekleri göz ardı ederek, yani Kürtlerin Misak-ı Milli'nin 1. maddesinde ifadesini bulan hukukuna saygı göstermeden çözmesi mümkün görülüyor.

Ülkemizde ulusalcı diye bilinen kesimin çekirdeği (bazı muvazzaf ve emekli devlet görevlileri dahil), bugünkü Türkiye'yi Osmanlı'nın 19. Yüzyıl ve 20. Yüzyılın başlarındaki durumunda görüyor. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin o dönemdeki zihniyet ve icratını, bugünün dünyasında, bugünün Türkiye'ne dayatmak istiyor..." (Ünsal, 2009: 15)

Emekli Büyükelçi Ünal Ünsal'ın belirttiği gibi, Kürt Sorunu ancak eşitlik, özgürlük ve demokrasi temelinde çözülebilir. Teklik ve güvenlik anlayışına dayanan ulus devlet projesi günümüzde iflas etmiştir. Çağdaş ve demokratik bir ülkede yaşamak istiyorsak evrensel hukuk kurallarına uymak zorundayız. Tek çözüm tek çıkar yol herkesin, birbirinin hukukuna saygı göstererek eşitçe, özgürce, dostça ve kardeşçe bir arada yaşamasıdır.

KAYNAKÇA

- Acar, Bedir, *Tuncay Güney Anlatıyor; Ergenekon'un İlk Tanığı*, Timaş Yayınları, İstanbul 2008
- Akhanlı, Doğan, *Talat Paşa Davası Tutanaklar*, Belge Yayınları, İstanbul 2003
- Aksoley, İhsan, *Teşkilat-ı Mahsusa'dan Kuva-yı Milliye'ye, Kahraman Bir Türk Subayının Anıları*, Timaş Yayınları, İstanbul 2009
- ANF, 'Bitlis'i JİTEM öldürdü' diyen Emekli Albay Doğan Adliye'de, 30 Eylül 2010
- Atay, Falih Rifkî, *Zeytindağı*, Pozitif Yayınları, İstanbul 2004
- Bayar, Şahin, *Evrensel* 8 Şubat 2008
- Akarsel, Nagihan-Çelik, Ömer, *Psikolojik Savaş'ın İflası*, Günlük 25 Mart 2011
- Arslan, Ferhat, 'Nusut Deresi Kızıla Boyandı', *Günlük* 1 Şubat 2011
- Arslan, Adem Yavuz, "Bi' Ermeni Var...", Hrant Dink Operasyonu'nun Şifreleri, Timaş Yayınları, İstanbul 2011
- Avagyan, Arsen, Minassian, Gaidz F. *Ermeniler ve İttihat ve Terakki İşbirliğinden Çatışmaya*, Çeviren: Mutlucan Şahan, Aras Yayıncılık, İstanbul 2005
- Avagyan, Arsen, *Osmanlı İmparatorluğu ve Kemalist Türkiye'nin Devlet-İktidar Sisteminde Çerkesler*, Belge Yayınları, İstanbul 2004
- Avcı, Hacı. *Haliç'te Yaşayan Simonlar*, Dün Devlet, Bugün Cemaat, Angora Yayıncılık, Ankara 2010
- Aydınlık gazetesi*. 09.07.1980
- Aygül, Sinan, Demir Çengelle Çukura Atıyorlardı, *Günlük*, 20 Ocak 2011
- Baldız, Derya, Şemdinli Olaylarının Perde Arkası- Emekli Tuğgeneral Tanırdı: "Şemdinli Olayı Ankara'dan Bağımsız Değildir." *DİHA*- 22 Kasım 2005
- Baransu, Mehmet, *Karargah*, Karakutu Yayınları, İstanbul 2010
- Baransu, Mehmet-Güleç, Sadık, Bazı Büyükelçileri Bizimkiler Vurdu, *Taraf*, 26 Mart 2011
- Başaran, Ezgi, Balyoz'u Anlama Klavuzu, *Radikal* 9 Ocak 2011
- Başaran, Rifat, Ölüm Korkusuna, *Radikal*, 14 Ocak 2011
- Bayar, Şahin, Bitlis'in Albayı Suikast Kurbanı, *Taraf* gazetesi, 2 Ekim 2010
- Belge, Murat, *Radikal*, 26 Ocak 2008
- Bolkan, Aydın, *Faili Meçhul Bir Milletvekili Cinayetinin Öyküsü*, Mehmet Sincar, Aram Yayınları, İstanbul 2005

- Bryce, James - Toynbee, Arnold, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermenilere yönelik Muamele 1915-1916, Cilt 1*, Vikont Bryce'ın Fallodon Vikiyonu Grey'e Sunduğu Belgeler, Yayına Hazırlayan: Ara Sarafian, Çeviren: Ahmet Güner, Pencere Yayınları, İstanbul 2005.
- Cemil, Arif, *Birinci Dünya Savaşında Teşkilat-ı Mahsusa*, Yayına hazırlayan: Metin Martı, Arma Yayınları, İstanbul
- Can, Eyüp, İslam'da Pişman Olunmaz ki, *Radikal*, 11 Ocak 2011
- Cilasun, Emrah, "*Baki İlk Selam*" Çerkes Ethem, Belge Yayınları, İstanbul 2004
- Coşkun, Remzi, 8 kişiyi kurşuna dizdik, 20 köyü yaktık, *Günlük gazetesi*, 27 Şubat 2010
- Cumhuriyet gazetesi*, 14.07.1980
- Çalışlar, Oral, Fotoğraftaki İkili, *Radikal*, 20 Ocak 2011
- Çandar, Cengiz, Hizbullah Tahliyesi mi Rönesans'ı mı? *Radikal* 8 Ocak 2011
- Çandar, Cengiz, Devlet Hesap Verecek, *Radikal*, 20 Ocak 2011
- Çiçek, Nevzat, *İTİRAFÇI Karanlık Dönemin Tetikçileri*, Timaş Yayınları, İstanbul 2009
- Çorum gazetesi*, 30.07.1980
- Çorum gazetesi*, 31.07.1980
- Dersimi, Veteriner Dr. Nuri, *Dersim ve Kürt Milli Mücadelesine Dair HATIRATIM*, Yayına hazırlayan: Mehmet Bayrak, Özge Yayınları, Ankara 1992
- Doğan, Arif, *JİTEM'i Ben Kurdum*, Timaş Yayınları, İstanbul 2011
- Dündar, Can, Kazdağlı, Celal, *Ergenekon Devlet İçinde Devlet*, İmge Kitabevi, İstanbul 2005
- Ergenekon'un En Uzun Gecesi, *Radikal*, 27 Ocak 2008
- Prof. Dr. Dadrian, Vahakn, N, *Türk Kaynaklarında Ermeni Soykırımında Kurumsal Roller, Toplu Makaleler Kitabı*, Çeviren: Atilla Tuygan, Belge yayınları, İstanbul 2004
- Prof. Dr. Dadrian, Vahakn N, *Türk Kaynaklarında Ermeni Soykırımı, Toplu Makaleler*, 2, Çeviren: Atilla Tuygan, Belge Yayınları, İstanbul 2005
- Prof. Dr. Dadrian, Vahakn N, *Ermeni Soykırımı Tarihi, Balkanlardan Anadolu ve Kafkasya'ya Etnik Çatışma*, Belge Yayınları, İstanbul 2008
- Dursun, İshak, Onlar Hâlâ Kayıp, *Günlük*, 25 Ocak 2011
- Dündar, Fuat, *Modern Türkiye'nin Şifresi, İttihat ve Terakki'nin Etnisite Mühendisliği (1913-1918)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2008
- Düzel, Neşe, JİTEM İtirafçısı Abdülkadir Aygan'la Söyleşinin İkinci Bölümü, *Taraf gazetesi*, 28 Ocak 2009
- Erdem, Zihni, Ne İlk Ne de Son Adam, *Radikal gazetesi*, 29 Ocak 2008
- Eral, Sadık, *Anadolu'da Alevi Katliamı*

- Fırat, Nuri, *Kirli Rejimin Kırılma Noktası*, Aram Yayıncılık, İstanbul 2006
- Fırat, Nuri, Genel Kurmay Belgelerinde 'fare gibi zehirlenenler', *Günlük*, 14 Aralık 2009
- Gaunt, David, *Katliamlar, Direniş, Koruyucular: I. Dünya Savaşında Doğu Anadolu'da Müslüman-Hristiyan İlişkileri*, Belge Yayınları, İstanbul 2007
- Günel, Gülçiçek, *İttihat Terakki'den Günümüze Yek Tarz-ı Siyaset: Türkleştirme*, İstanbul 2006
- Gökçe, Dinçer-Tayman, Enis, Çarkın: Ben İki Abdullah Sevdim, *Radikal*, 22 Mart 2011)
- Göktaş, Kemal, Veli Küçük'ten İtiraf Gibi Savunma, *Vatan*, 31 Ocak 2010
- Günlük* gazetesi, 'Özal'a suikast teklifi önce kardeşime geldi', 25 Aralık 2010
- Günlük* gazetesi, Plancılar Bölgeye Gönderilmiş, 28 Şubat 2010
- Günlük* gazetesi, Ordu Boğazına, 23 Şubat 2010
- Günlük* gazetesi, JITEM'ci Arif Doğan: Yeşil İle Görüşüyorum, 21 Ocak 2011
- Günlük* gazetesi, JITEM'ciler Resmi Olmayan Sorgu Birimi Kurmuş, 22 Ocak 2011
- Günlük* gazetesi, Bütün Yollar Tağma'ya çıkıyor, 24 Ocak 2011
- Günlük* gazetesi, Binlerce Faili Meçhul Varsa Orda Devlet Politikası Vardır, 19 Şubat 2011
- Günlük* gazetesi, Dersim Katliamında İlk İttifat, 30 Mart 2011
- Günlük* gazetesi, Komutan Kafatasıyla Poz Verdi, 16 Ağustos 2009
- Hiçyılmaz, Semih, *Soygun Rüşvet Cinayet İşte Derin Devlet*, Evrensel Basın Yayın, İstanbul 2008
- Hiçyılmaz, Semih, *Susurluk ve Kontrgerilla Gerçeği*, Evrensel Basım Yayın, İstanbul 1997
- Hofmann, Tessa, *Talat Paşa Davası Bilinmeyen Belgeler/Yorumlar*, Belge Yayınları, İstanbul 2003
- Hürriyet* gazetesi, 05.06.1980
- İnsel, Ahmet, Kıvanç, Ümit, *Ergenekon'a Gelmeden... Türkiye'de Devlet Zihniyeti*, Birikim Yayınları, İstanbul 2008
- İnsel, Ahmet, Adalet Karşı İttifak, *Radikal*, 20 Ocak 2011
- Kardaş, Ümit, Dersim'den Tunç Eli'ne, *Radikal İki*, 22 Kasım 2009
- Kılıç, Ecevit, *JITEM Türkiye'nin Faili Meçhul Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2010
- Kılıç, Ecevit, *Özel Harp Dairesi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2010
- Kıyat, Atilla, Atilla Kıyat'an Şok Açıklamalar, *Haber Türk Kanalı*, 03 Ağustos 2010, *Akşam* programı
- Kundakçı, Hasan, *Güneydoğu'da Unutulmayanlar*, Alfa Yayınları 2004
- Kutay, Cemal, *Birinci Dünya Harbinde Teşkilat-ı Mahsusa*, Ercan Yayıncılık, İstanbul 1962

- Kurban, Dilek, Cumartesi Anneleri Bize Ayna Tutuyor, *Radikal*, 25 Aralık 2010
- Küçük Asya Araştırmaları Merkezi, *Rum'ların Anadolu'dan Mecburi Ayrılığı (1919-1923)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002
- Mavioğlu, Ertuğrul, Albay Özden'in Ölümündeki Sır, *Radikal*, 11 Ocak 2011
- Mavioğlu, Ertuğrul, Mutki'de Hakikat Kepçesi, *Radikal*, 21 Ocak 2011
- Mavioğlu, Ertuğrul, Yeni Bir Sendrom; Toplu Mezarlar, *Radikal*, 24 Ocak 2011
- Miroğlu, Orhan, Dijwar, *Faili Meçhul Cinayetler ve Diyarbakır Cezaevi'ne Dair Her Şey*, Everest Yayınları, İstanbul 2009
- Morgenhtau, Henry, *Büyükelçi Morgenthau'nun Öyküsü*, Belge Yayınları, İstanbul 2005
- Mumcu, Özgür, Merhaba Hizbullah, *Radikal*, 13 Ocak 2011
- Oğur, Yıldırım, 12 Eylül'ün Sararmış Planları-2, Gerekirse Bombalayın, *Taraf* gazetesi, 31 Ocak 2010
- Özdemir, Cüneyt, Hizbullah'ı Devlet Kurdu, İşte Belgesi, *Radikal*, 25 Ocak 2011
- Özdemir Cüneyt, Leoparın Kuyruğunu Tutma, *Radikal*, 25 Mart 2011
- Özgürel, Avni, Osmanlı'dan Günümüze Çeteleşme, *Radikal* gazetesi, 27 Ocak 2008
- Özilhan, Oktay, Teslim Olan Kadın Mahkumları Benzinli Battaniyeyle Yaktılar, *Taraf*, 11 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, Ergenekon'un Darbe Planı: Askerde Örgütlen, İşsiz Gençleri Eylemde Kullan, 29 Ocak 2008
- Radikal* gazetesi, Küçük Sustu, Arşivi Konuşacak mı? 29 Ocak 2008
- Radikal* gazetesi, Katliamın perde arkası hâlâ sır, 20 Aralık 2010
- Radikal* gazetesi, 300. Cumartesi oğullar hâlâ yok, 25 Aralık 2010
- Radikal* gazetesi, Yeni Dalga: 'Çarşaf ve Sakal', 27 Şubat 2010
- Radikal* gazetesi, Hizbullah'ı Devlet Kurdu, 6 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, Hizbullah'ın Kan Donduran Vahşeti, 6 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, 'Hizbullah Arşivi Yargıdan Gizlendi', 6 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, Bitlis'te 'Toplu Mezar' Dehşeti, 6 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, Hizbullah Tahliyelerine Annelerden Protesto, 9 Ocak 2011
- Radikal* gazetesi, Eski Özel Timci Ayhan Çarkın Newroz'daydı, 21 Mart 2011
- Radikal* gazetesi, Ergenekon'un En Uzun Gecesi, 27 Ocak 2008
- Radikal* gazetesi, Susurluk'un İtirafı Gözaltında, 26 Mart 2011
- Radikal* gazetesi, Susurluk'un Anatomisi, 25 Mart 2011
- Sarı, Hekim, Ölürüm de vernem Alevi komşularımı, *Taraf* gazetesi, 20 Aralık 2010

- Saymaz, İsmail, 'Dersim 38' İçin İlk Karar: Zamanaşımı, *Radikal*, 14 Mart 2011
- Stoddard, Philip H, Çeviren: Tansel Demirel, *Teşkilat-ı Mahsusa*, Arma Yayınları, İstanbul 1993
- Svazlian, Verjine, *Ermeni Soykırımı ve Toplumsal Hafıza*, Belge Yayınları, İstanbul 2005
- Selçuk, Ekin Kadir, Yıl Dönümünde Kanlı Pazar Hesaplaşması, *Radikal Cumartesi*, 16 Şubat 2008
- Şahan, Timur, Balık, Uğur, *İTİRAFCI, Bir JİTEM'ci Anlattı*, Aram Yayınları, İstanbul 2005
- Tanbay, Zeynep, İsyan Ediyorum, *Taraf* gazetesi, 16 Şubat 2009
- Taraf* gazetesi, Melle İzzet Cinayeti Raftan İndi, 21 Kasım 2010
- Taraf* gazetesi, Dört Aşamalı Harekat: Balyoz Planı, 23 Şubat 2010
- Taraf* gazetesi, Vicdansız Savaş Oyunları, 22 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Kafes Cuntası İddianamede, 28 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Azınlıkları Vurup Hükümeti Suçlayacaklardı, 28 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Milli Mutabakat İçin İkinci Kardak, 24 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Sivil Kontrgerilla Devrede, 21 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Veli Küçük 'Ağar' Konuştu, 1 Şubat 2010
- Taraf* gazetesi, İki Yüz Bin Kişiye Tutuklama, 21 Ocak 2010
- Taraf* gazetesi, Karakol Bahçesinde 12 Ceset, 6 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Dışarıyla Görüntülü Konuşmuşlar, 9 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Mutki'nin Komutanı Arif Doğan, 18 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Adalet Yok, Vicdan Yok, Hrant Yok, 20 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Faili Meçhul Silahların Seri Numarası Arapça, 18 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Cinayet Parası Ali Öz'den, 18 Ocak 2011-01-22
- Taraf* gazetesi, Asker Ogün'ü Yalnız Bırakmadı, 18 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Santoro Cinayetinde JİTEM Kilisedeydi, 18 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Balyoz Davasında Şemdinli İzleri, 24 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Duyar'ı Savcı'nın Kızı Saklamış, 24 Ocak 2011
- Taraf* gazetesi, Son Sözü 'Annem'di, 7 Şubat 2011
- Taraf* gazetesi, Duyar Suikastı Ona Sorulacak, 12 Şubat 2011
- Taraf* gazetesi, Mutki'deki Cesetlerde Domuzbağı İzi Vardı, 13 Şubat 2011
- Taraf* gazetesi, Kıyat: Devleti Yönetenler Nasıl Rahat Uyuyabiliyor, 19 Şubat 2011
- Taraf* gazetesi, Çarkın, Önce Beni Yargılasınlar, 23 Mart 2011
- Taraf* gazetesi, Sabancı'yı Veli Küçük Öldürttü, 19 Mart 2011
- Taraf* gazetesi, Çarkın: Önce Beni Yargılasınlar, 23 Mart 2011
- Taraf* gazetesi, Hükümet, Derin Devletle Kapışıyor, 19 Mart 2011
- T.B.M.M. faili Meçhul Cinayetler Araştırma Komisyonu Raporu, BSP Yayınları, İstanbul, 1995

- Tayman, Enis, Hizbullah davasının sanıkları 156 cinayetle suçlanıyor, *Radikal* 5 Ocak 2011
- Tayman, Enis, Al Sana Bir Kırıntı Delil, *Radikal*, 12 Ocak 2011
- Tayman Enis-Gökçe, Dinçer, Adalet İçin Yeni Umut, *Radikal*, 23 Mart 2011
- Tayman, Enis-Gökçe, Dinçer, Savcıya Anlatacak Çok Cinayet Biliyor, *Radikal*, 24 Mart 2011
- Tayyar, Şamil, *Operasyon Ergenekon Gizli Belgelerle Karanlık İlişkiler*, Timaş Yayınları, İstanbul 2010
- Tayyar, Şamil, *Gölge İktidar 1 Numaranın İzinde*, Timaş Yayınları, İstanbul 2008
- Tayyar, Şamil, Pusu, *Derin Devletin Kurbanları*, Timaş Yayınları, İstanbul 2010
- Tayiz, Kurtuluş, Hizbullah, *Taraf* 7 Ocak 2011
- Tosun, Ulaş, 'Subaylar Belli Yaş Grubunda Güzel Ve Sağlıklıları Seçmiş', *Radikal Cumartesi*, 10 Ekim 2009
- Tunaya, Tarkan Zafer, *Türkiye'de Siyasal Partiler cilt:3, İttihat ve Terakki*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000
- Ünlü, Mustafa, 'Okkan Cinayetinde JİTEM İzi, *Taraf*, 24 Ocak 2011
- Ünsal, Ünal, Ergenekon İlgililerine Açık Mektup, *Radikal* gazetesi, 21 Şubat 2009
- V. Yeghiayan / L. Fermanian, *Rafael Lemkin'in Ermeni Soykırımı Dosyası*, Türkçesi: Ali Çakıroğlu, Belge Yayınları, İstanbul 2009
- Yalçın, Soner, *Binbaşı Erseverin İtirafı*, Doğan Kitapçılık, İstanbul 2004
- Yalçın, Soner, *Teşkilat'ın İki Silahşoru; Biri Meşrutiyet'in Silahşoru Dede Yakub Cemil, Diğeri Cumhuriyet'in Silahşoru Torun "Yakub Cemil"*, Doğan Kitap, İstanbul 2010
- Yeghian, Vartkes, *Malta Belgeleri İngiltere Dışişleri Bakanlığı "Türk Savaş Suçluları" Dosyası*, Türkçesi: Jülide Değirmenciler, Belge Yayınları, İstanbul 2007
- Yeşil, Salih, Cinayet İhalesinde Kanlı Bir Örgüt: Hizbul-kontra, *Günlük 7* Ocak 2011
- Yetkin, Murat, Adalet Kanıyor, *Radikal* 5 Ocak 2011
- Yıldırım, Murat, Emeç, Cemalettin. *YEŞİL Oğlu Murat Yıldırım'ın Kaleminden*, Timaş Yayınları, İstanbul 2009
- Zaman* gazetesi, Ergenekon Operasyonu Başlayınca Gazeteye Gelen Tehdit Mailleri bitti, 1 Ocak 2011
- Zaman* gazetesi, Ergenekon'un İzmir Ayağı, Azınlıkları Hedef Almış, 1 Ocak 2011
- Zaman* gazetesi, Türkiye Gündemine Balyoz İndi, 1 Ocak 2011
- Zaman* gazetesi, 7 Askeri Şehit Eden Mayınlar TSK'nin Çıktı, 1 Ocak 2011

TEŞKİLAT-I MAHSUSA'DAN ERGENEKON'A

Kayıplar, Yargısız İnfazlar ve Faili Meçhuller

Gülçiçek Günel Tekin

Türkiye'de en çok tartışılan ve günümüze damgasını vuran en önemli konulardan biri de çete örgütlenmeleri ve bunların devlet yapılanmaları içindeki yerleridir. Derin devlet olarak da adlandırılan bu örgütlenmelerin niteliğini incelediğimizde karşımıza, İttihat Terakki'den beri geliştirilen Türkçülük politikaları ve bu politikaları hayata geçirmek için uygulanan yöntemler çıkmaktadır.

Balkan komitacılığından doğan İttihat ve Terakki Cemiyeti, çete kültürü ve birikimi üzerine inşa edildi. İttihatçılar, "ulus-devlet" yani, "Türklerden oluşan bir Türkiye" projesini hayata geçirebilmek için akıl almaz her türlü yola başvurdu. Bu yöntemlerden biri de, gizli özel örgütlenmelerdir. Bu örgütlenmelerin en başında Teşkilat-ı Mahsusa gelmektedir. Hiç kuşkusuz ki, bu örgütün kurucuları Enver ve Talat başta olmak üzere, 'İttihatçıların Merkezi Umumiyesi'dir.

Bu örgüt süreç içerisinde öylesine güçlendi ki, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da varlığını sürdürdü. Mustafa Kemal, bu çetelerden sürekli yararlandı ve Topal Osman'ın şahsında simgeleşen, kendisine bağlı muhafız gücünü kurdu. Tehdit amacıyla, muhaliflerine karşı bu gücü sürekli kullandı ve siyasi gücü elinde bulundurdu.

